INC
1485

Cax 128
Scala Dei
Inc. 1483

Opus quadrageſimalium ⁊ de ſanctis ſermonum flos florum nuncupatuz a domino domino Antonio ar-chiepiſcopo florẽtino ordinis predicatorum pro pauper-culis verbũ altiſſimi euã-gelizantibus editum: nouiterqꝫ ĩpreſſum ac diligentiſſi-me emenda-tum.

BIBLIOT. NACIONAL DE LISBOA

Tabula preſentis operis.

¶ Dominica in ſeptuageſima. de facilitate bñ operandi. char. 1.
¶ Dominica i ſexageſima. de auditioe diuini verbi. char. 4.
¶ Dominica in quinquageſima. de gr̃a ⁊ caſu flebili aie. char. 9.
Feria quarta in capite ieiunij. de iuſtificatiõe impij. char. 13.
Feria quinta in capite ieiunij. de tarditate bñ operandi. char. 17.
Feria ſexta in capite ieiunij. de elemoſina. char. 21.
Sabbatum primum. 40. q̧ beata virgo eſt confidentia. ſpes. auxilium noſtrum. char. 24.

¶ Dñica pria q̃drageſime. d excellẽtia liberi arbitrij. char. 27.
Item eadem dominica. de tẽtatiõe diaboli. char. 20.
Feria ſecũda prime dominice. 40. de iudicio vniuerſali. char. 36.
Feria tertia prime dominice. 40. de oratione. char. 40.
Feria quarta prime dominice. de adoratione. char. 44.
Feria quinta prime dominice. 40. de mendatio. char. 45.
Feria ſexta prime dominice, 40. de peccati ſuſpitionis. vel iudicio temerario. char. 52.
Sabbatũ ſecundũ in. 40. q̧ Maria eſt aduocata nr̃a. char. 55.

¶ Dñica ſecũda q̃drageſime. de laudibꝰ fidei xp̄iane. char. 59.
Feria ſcd̃a ſcd̃e dñice. 40. de opibꝰ factis i pc̃o mortali. char. 64.
Feria tertia ſcd̃e dñice. 40. de fructibus factis i mortali. char. 68.
Feria quarta ſecũde dominice. 40. de ſuperbia. char. 71.
Feria quinta ſcd̃e dñice. 40. An diuites poſſint ſaluari. char. 75.
Feria. 6. ſcd̃e dñice. 40. d vſuris ⁊ reſtitutiõe rei aliene. char. 79.
Sabbatũ tertiũ i. 40. q̧ Maria ẽ ſcã ſcõp̄te ẽ dea nr̃a. char. 83.

¶ Dñica tertia q̃drageſime. de ipedimẽtis ↄfeſſiõis. char. 86.
Feria ſcd̃a tertie dñice. 40. de p̄paratiõe cõfeſſionis. char. 91.
Feria tertia tertie dñice. 40. de neceſſitate ↄfeſſionis. char. 95.
Feria quarta tertie dominice. 40. de peccato. char. 98.
Feria quinta tertie dominice. 40. de periurio. char. 102.
Feria ſexta tertie dominice. 40. de auaritia. char. 106.
Sabbatũ quartũ i. 40. q̧ Maria mr̃ ẽ oium gratiaꝝ char. cxi.

¶ Dominica quarta quadrageſime de diſcordia vel remiſſione iniuriarum. char. ci4.
Feria ſecunda quarte dominice. 40. de ludis fortune. char. ci9.
Feria tertia quarte dominice. 40. de penis inferni. char. 123.
Feria quarta quarte dominice. 40. de pena purgatorij. char. 126.

Tabula preſentis operis.

Feria quinta quarte dominice.40.de laudib9 viduitatis.char. 130.

Feria ſexta quarte dominice.40.de amore coniugali. vel mulierũ laudibus. char. 133.

Sabbatum quintum in.40.q̃ virgo Maria eſt ſpecioſiſſima ſuper omnes mulieres. char. 138.

¶ Dominica quinta quadrageſime de blaſphemia. char. 141.

Feria ſecunda dominice de paſſione. de honore parẽtũ.char. 145.

Feria tertia dominice de paſſione. de violatiõe diei feſti.char. 149.

Feria quarta dominice de paſſione de triumpho fame: vel de infamia. char. 152.

Feria q̃nta dñice de paſſione.de ↄuerſione Magdalene.char. 157.

Feria ſexta dominice de paſſione. de iracundia. char. 160.

Sabbatum ſextum in.40.q̃ virgo.b.eſt a nobis ſalutanda quod ẽ per Aue. char. 163.

¶ Dominica in ramis palmarum. de ampliſſima miſericordia dei. char. 166.

Feria ſecunda dominice palmarum.de inuidia. char. 170.

Feria tertia dominice palmarum. De ſignificationibus ſancte miſſe. char. 173.

Feria quarta dominice palmaꝝ.de veritate ſacramẽti. char. 177.

Feria quinta dominice palmarum.de neceſſitate atque vtilitate ſacramenti. char. 181.

Feria ſexta dominice palmarum. de flebiliſſima paſſione domini noſtri Jeſu chriſti. char. 184.

¶ Dominica iucundiſſime reſurrectionis domini noſtri Jeſu chriſti.de eadem materia. char. 200.

Feria ſecunda poſt paſcha:de gloria paradiſi. char. 205.

Feria tertia poſt paſca.de dulciſſima pace. char. 210.

¶ Explicit tabula quadrageſimalis.

Liber Carthusiæ scalæ cœli dono datus a Ill.mo & R.mo in X.o Patre D. Theotonio de Bragança Archiep. Eboren. eiusdem domus dotatore, & fundatore primo. ~

Dominus dominus Antonius archi-
epiſcop⁹ florētinus lectori. S. P. D.
Cupiens pauperculis auxilium preſta-
re. cuz magni ac eruditi in quatuor vo
luminibus ea que ſic ſcribuntur difu-
ſum ius ſeruiſſez. Opus quod propter
quoſdam qui anteq̄ perfectuz ⁊ exqui
ſitum eſſet aliquas illarum partiuz me
neſciente ſibi tranſcribebāt feſtinanti-
us q̄ niſi oportunum hac de re breui-
us q̄ ve ſum coactus vt potui cōſuma-
re. Nam plura que tacui inſeruiſſem et
addidiſſem ſi inquiete ⁊ congruo ſpa-
cio illud mihi edere licuiſſet Quamob
rez lector amātiſſime ne deſpicias hoc
opus cum multos ydiotas lucidos re-
dit. Uale igitur ⁊ opus diligenter ple
ge ipſumq̄ florem florum vocandum
relinquo.

¶ Dominica in ſeptuageſima. De facilitate bene operandi.
¶ Sermo aureus.

REgnum celorum homini patrifamilias ſimile dicit qui ad excolendam vineam ſuam operarios cõducit. Quis vero patriſfamilias ſimilitudineꝫ rectius tenet ꝙ cõditor noſter qui regit quos condidit ⁊ electos ſuos ſic i hoc mūdo poſſidet: q̄ſi ſubiectos dominus in domo. Qui habet vineaꝫ vniuerſam ſcilicet eccleſiam: que ab abel iuſto vſq3 ad vltimū electum qui in fine mundi naſciturus eſt: quot ſanctos protulit: q̄ſi tot palmites miſit. Hic itaq3 paterfamilias ad excolendam vineam ſuam: mane hora tertia: ſexta nona ⁊ vndecima operarios conducit: quia a mundi huius initio vſq3 ad finem ad erudiēdam plebem fidelium predicatores congregare nõ deſiſtit. Mane ⁊ eniꝫ mūdi fuit: ab adam vſq3 ad noe. Hora vero tertia: a noe vſq3 ad abraam. Sexta quoq3 ab abraam vſq3 ad moyſen. Nona autem a moyſe vſq3 ad aduentum domini. Undecima vero: ab aduentu domini vſq3 ad fineꝫ mundi. In qua predicatores ſancti apoſtoli miſſi ſunt qui mercedem plenam ⁊ tarde venientes acceperunt. Ad erudiendam ergo dominus plebem ſuam quaſi ad excolendam vineam ſuam: nullo tempore deſtitit operarios mittere. Quia ⁊ primus per patres: ⁊ poſtmodum per legis doctores ⁊ prophetas. Ad extremū vero per apoſtolos duꝫ plebis ſue mores excoluit: quaſi per operarios in vinee cultura magnopere laborauit. Quāuis in quolibet modulo vel menſura. quiſquis cum fide recta bone actionis extitit huius vinee operarius fuit. Operator ergo mane: hora tertia: ſexta: ⁊ nona antiquus ille hebraicus populus deſignatur: qui in electis ſuis ab ipſo mundi exordio duꝫ recta fide dominum ſtuduit colere: quaſi non deſtitit in vinee cultura laborare. Ad vndecimam vero gentiles vocantur. quibus ⁊ dicitur. Quid hic ſtatis tota die ocioſi. Qui enim tráſacto tam lõgo mundi tempore pro vita ſua laborare neglexerant: quaſi tota die ocioſi ſtabant. Sed cogita lector quid inquiſiti reſpondeant. Dicunt .n. quia nemo nos cõduxit. Nullus quippe ad eos patriarcha: nullus propheta venerat. Et quid eſt dicere ad laborem nemo nos conduxit: niſi vite nobis vias nemo predicauit. Quid ergo nos a bono opere ceſſantes in excuſatione noſtra dicturi ſumus qui pene a matris vtero ad fideꝫ venimus: qui verba vite ab ipſis cunabulis audiuimus qui ab vberibus

ſancte eccleſie potuʒ ſuperne pre
dicationis ſumpſimus cum lacte
carnis. Poſſumus vero ⁊ eaſdē
diuerſitates horarum etiam ad
vnumquēq; hominem per etatū
momēta diſtinguere. Mane quip
pe noſtri intellectus pueritia eſt.
Hora autem tertia adoleſcentia
intelligi poteſt: quia quaſi iam ſol
in altum proficit. cum calor eta-
tis creſcit. Sexta vero iuuentus
eſt: quia velut in cētro ſol figitur
dum in ea plenitudo roboris ſo-
lidatur. Nona autem ſenectus in
telligitur in qua velut ſol ab alto
axe deſcendit quia etas a calore iu
uentutis deficit. Undecima vero
hora eſt ea etas que decrepita vel
veterana dicitur. Unde greci val
de ſeniores non gerōtas: ſed pre-
ſbyteros appellant: vt pluſq̄ ſe-
nes eſſe inſinuent quos prouectio-
res vocant. Quia ergo ad vitaʒ
bonam alius in pueritia: alius in
adoleſcentia: alius in iuuentute:
alius in ſenectute: alius in decre-
pita etate perducitur: quaſi diuer
ſis horis operarij ad vineam vo
cantur. Moribus ergo aſpicien-
dum ⁊ ſi iam operarius ē viden
dum cogitandū ē vniuſcuiuſq; quid
agant: ⁊ conſideret ſi in dei vinea
laborat. Qui enim in hac vita ea
que ſua ſunt querit adhuc ad do-
minicam vineam non venit. Il
li namq; deo laborant: qui nō ſua
ſed lucra dominica cogitant: qui
zelo charitatis ſtudio pietatis in-
ſeruiunt: animabus lucrandis in
uigilant perducere ⁊ alios ſecum
ad vitam feſtinant. Nam qui ſibi
viuit: qui carnis ſue voluptati pa
ſcitur: recte ocioſus redarguitur
quia fructum diuini operis nō ſe
ctatur. Qui vero ⁊ vſq; ad eta-
tem vltimam deo viuere negle-
xit: quaſi vſq; ad vndecimaʒ ocio
ſus ſtetit. Unde recte vſq; ad vn
decimaʒ torpētibus dicit. Quid
hic ſtatis tota die ocioſi. Ac ſi dica
tur aperte. Et ſi deo viuere in pue
ritia ⁊ in iuuentute noluiſtis ſal-
teʒ in vltima etate reſipiſcite: ⁊ ad
vite vias cū iam laboraturi mul
tum non eſtis vel ſero venite. Et
tales ergo paterfamilias vocat. ⁊
plerunq; ante remuneratur: q2
prius ad regnum de corpore exe
unt q̄ ij qui in pueritia ad regnū
vocati eſſe videbantur. An non
ad vndecimam venit latro. Qui
⁊ ſi non habuit per etatem: habu
it tamen ſero per penam. Qui
deum in cruce confeſſus eſt ⁊ pe
ne cū voce ſententie ſpirituʒ exa
lauit vite. A nouiſſimo auteʒ red
dere denarium paterfamilias ce-
pit quia ad paradiſi requiem pri-
us latroneʒ q̄ petrum perduxit.
Quanti patres ante legem: quan
ti ſub lege fuerunt ⁊ tamen ij qui
in domini aduentu vocati ſunt.
ad celorum regnum ſine aliqua
tardicate peruenerunt. Eundem
ergo denarium acceperunt qui
laborauerunt ad vndecimaʒ quē
expectauerunt toto deſiderio ⁊
qui laborauerunt ad primaʒ. quia
equalem vite eterne retributio-
neʒ ſortiti ſunt cuʒ his qui a mun

di initio vocati fuerant: ij qui in mundi finem ad deum venerūt. Unde ⁊ hij qui in labore preceſſerant: murmurantes dicunt. Hi nouiſſimi vna hora fecerunt ⁊ pares illos nobis feciſti que portauimus pondus diei ⁊ eſtus. Pondus enim diei ⁊ eſtus portauerāt: hij qui a mundi initio fuerunt quia diu hic contingit viuere neceſſe fuit. etiam longiora carnis temptamenta tollerare. Unicuiqꝫ .n. pondus diei ⁊ eſtus ferre eſt: per longioris vite tēpora carnis ſue calore fatigari. Sed queri poteſt quomodo murmurare dici ſunt qui ſaltem ſero ad regnum vocantur. Celorum ⁊ enim regnuꝫ nullus q murmurat accipit: nullus qui accipit murmurare poteſt. Sed quia antiqui patres vſqꝫ ad aduentum domini quamlibet iuſte vixerint: ducti ad regnum celorum non ſunt: niſi ille deſcenderet qui paradiſi clauſtra hominibus interpoſitione ſue mortis aperiret. Eorum hoc ipſum murmuraſſe eſt ꝙ ⁊ recte pro percipiendo regno vixerint. ⁊ tamen diu ad percipiendum regnuꝫ dilati ſunt. Quos enim poſt peractam iuſtitiam inferni loca quālis tranquilla ſuſceperūt: eis pro fecto ⁊ laboraſſe fuit in vinea ⁊ murmuraſſe. Quaſi ergo poſt murmurationem denarium accipiunt. qui poſt lōgaꝫ inferni tempora ad gaudia regni peruenerunt. Nos autem qui ad vndecimam venimus poſt laborem non murmuramus ⁊ denarium accipimus: quia poſt mediatoris aduentum in hoc mundo venientes ad regnum ducimur: mox vt de corpore exuimus. Et illud ſine mora accipimus: quod antiqui patres cum magna percipere dilatione meruere. Unde ⁊ iiſdem paterfamilias dicit. Uolo ⁊ huic nouiſſimo dare ſicut ⁊ tibi. Et quia ipſa regni perceptio eius eſt bonitas voluntatis recte ſubiungit. An nō licet mihi qđ volo facere. Stulta enim queſtio eſt hominis contra benignitatem dei murmurare. conquerendum quippe eſſet ſi nō daret quod debet nō ſi dat quod nō debet. Unde ⁊ apte ſubditur. An oculus tuus nequaꝫ eſt: quia ego bonus ſum. Nemo autem ſe de opere: nemo ſe de tempore extollat: cum hac expleta ſententia ſubſequēter veritas exclamet. Sic erunt nouiſſimi primi ⁊ primi nouiſſimi. Ecce enim ⁊ ſi iaꝫ ſcimus que vel q̄nta bona egim⁹ adhuc ſuperne iudex qua ſubtilitate hec examinet ignoramus. Et quidem gaudēdū cuiqꝫ ſummopere eſt. in regno dei eſſe vel vltimum. Sed poſt hec multum terribile eſt quod ſequitur. Multi autem ſunt vocati pauci vero electi. Quia ⁊ ad fideꝫ plures veniunt: ⁊ ad celeſte regnum pauci perducuntur. Ecce enim ad hodiernam feſtiuitatem quam multi conuenimus. eccleſie parietes implemus: ſed tamen quis ſciat q̄ pauci ſunt qui in illo electorū

dei grege numeretur. Ecce vox omnium chriſtum clamat: ſed vita omnium non clamat. Pleriqꝫ deum vocibus ſequuntur: morib⁹ fugiunt. Hinc ⁊ enim ad titum paulus dicit. Qui confitentur ſe deum noſce ſatis autem negant. Hinc iacobus ait. fides ſine operibus mortua eſt. Hinc per pſalmiſtam dominus dicit. Annunciaui ⁊ locutus ſum, multiplicati ſunt ſuper numerum. Vocante enim domino ſuper numerum multiplicantur fideles: quia nonnunꝙ̄ etiam ii ad fidem veniunt qui ad electorum numerum non pertingunt. Hic enim fidelibus per confeſſionem admixti ſunt. ſed propter vitam reprobam numerari in ſorte fidelium non merentur. Hoc ouile ſancte eccleſie hedos cum agnis recipit: ſed ad teſtante euangelio cum iudex venerit: bonos a malis ſeparat: ſicut paſtor ſegregat oues ab hedis. Neqꝫ ⁊ enim poſſunt qui hic carnis ſue voluptatibus ſeruiunt: illic in ouium grege numerari. Illic eos a ſorte humilium iudex ſeparat: qui ſe hic in ſuperbie cornibus exaltant. Regnum celeſte percipere nequeunt qui hic ⁊ in celeſti fide poſiti: toto deſiderio terrena querunt. Et multos tales intra ſanctam eccleſiam fratres cariſſimi cernitis: ſed eos nec imitari: nec deſperare debetis. Quid enim ſit hodie aſpicimus: ſed quid cras futurum ſit vnuſquiſqꝫ neſcimus. Plerūqꝫ ⁊ qui poſt nos venit: ⁊ per agilitatem boni operis nos antecedit: ⁊ vix eum cras ſequimur: quem hodie preire videbamur. Certe cum ſtephanus pro fide moreret: ſaulus lapidantium veſtimenta ſeruabat. Omnium ergo manibus ipſe lapidauit: qui ad lapidandum omnes expertos reddidit. Et tamen eundem ipſum in ſancta eccleſia laboribus anteceſſit quem perſequendo martirem fecit. Duo ergo ſūt que ſollicite penſare debemus. Quia enim multi vocati: ſed pauci electi ſunt: primum eſt vt de ſe quiſqꝫ minime preſumat: quia ⁊ ſi iam ad fidem vocatus eſt vtrū perenni regno dignus ſit neſcit. Secundum vero eſt: vt vnuſquiſqꝫ proximum ſuum quem ſortaſſe iacere in vitiis conſpicit deſperare non audeat: quia diuine miſericordie diuitias ignorat.

¶ In quibus verbis proponentur de ipſo bono opere. 3. myſteria contemplanda.

¶ Primum. dicitur oppoſitionis.

¶ Secundum. dicitur declarationis.

¶ Tertium. dicitur excuſationis.

Circa primum. Queritur vtrum ſit facilius operari bonum ꝙ̄ malum? Circa hoc ſūt due opiniones. Una philoſophorum. Alia theologorum. Prima philoſophorum: q.ſ. facilius ſit operari malum ꝙ̄ bonum. Fundamentum huius concluſionis ſumitur a verbis philoſophi. 3.

ethi. Quod virtus, & bonum verſantur circa difficile. A la prattica. Si difficile eſt ieiunare: che atto virtuoſo, igitur non ieiunare quod eſt vitium: facile. Virtus & bonum &c. Si difficile eſt orare, igitur non orare eſt facile. Sic de vigilijs. Sic de exercitijs ſpiritualibus, Virtus & bonum &c. Idem in .2. ethi. Malum eſt facile: bonum vero difficile. In eodē. Difficile ē eē bonū. Et Pithago⁹ phs. Perdifficile ē eē bonū. Et Boē.3.di.39. Virt⁹ ē de bono & difficili. Et Ambro. ſuper Beati imma. Nullo ſine labore virtus: quia labor eſt proceſſus virtutis. Ille. Unde eſt ꝙ maior pars mortalium ſequitur vitiorum viam: ꝙ nō virtutum? Re⁹. quia via vitiorum eſt facilis: virtutis vero difficilis. Math.7. Lata porta & ſpacioſa via eſt que ducit ad perditionem. Et Lactan. lib. de. b. vita. Bonorum natura in arduo poſita eſt. De qua latitudine Virg. in .6. enei. Facilis deſcenſus auerni. Sed reuocare dum ſuperaſq; euadere ad auras. Hoc opus hic labor eſt. Ille. Unde concludunt omnes phantes, ꝙ facilius eſt operari malum ꝙ bonum. Patet prima opinio.

¶ Secunda opinio eſt theologorum. Quod facilius eſt operari bonum: per verba ſcripture. Mat.xi. Iugum enim meum ſuaue eſt & onus meum leue. & inuenietis requiem animabus veſtris. Et p.i. Io.5. Hec eſt charitas dei: vt mandata eius cuſtodiamus. & mandata eius grauia non ſunt. Et prouer.4. Ducam te per ſemitas equitatis: quas cum ingreſſus fueris non artabuntur greſſus tui. De qua ſemita: & de qua via: Virg. loquitur Danti: qui volebat: reuerti ad priſtina peccata.

Ma tu pche ritorna a tāta noya:
Perchè nō ſali el delitioſo mōte:
Ch'è pncipio e cauſa de tua goya?

Et quidam deuotus vulgaris.

Chi ſerui adio cuz purita d core.
Viue contento: e poy ſaluato ne more.

Unde patet Primum.

SEcundum dicitur &c. Schola theologorum & doctor pariſienſis: circa iſtam materiam ſic diſtinguunt. Homo poteſt conſiderari in duplici ſtatu. Primo in ſtatu innocentie. Et quantum ad hoc facilius erit operari bonum ꝙ malum. Et hoc propter penitentiam iuſtitie originalis que erat in homine, ex quo partes inferiores iraſcibilis & concupiſcibilis ſubijciebantur rationi. Et ratio: anime: Et aīa deo. Scdo ꝯſideratur poſt peccatum. Et hoc duobus modis. Aut quantum ad ſenſualitatem. Aut quantum ad modum. Si primo modo: magis inclinatur homo ad malum. Et hoc reſpectu carnis infirme. De qua Mat.26. Caro autem infirma. Et.12.q.2.c.1. Omnis etas. Et.10.q.3. Precluſo. In autēn⁹. de monachis. §. triennij.

Et.§.Siquis.cor.p. Et gen.6. Senſus et cogitatio cordis humani prona ſunt ad malum: ab eo. Et vt habent theologi in.4. di.17. Homo diu ſine veniali eſſe non poteſt. Si ſecundo modo ſcilicet quo ad rationem: Iterum oportet duobus modis ipſum conſiderare. Aut eſt habituatus in bono. Aut in malo. Si in malo tunc facilius eſt operari malum: quam bonum. ratione mali habitus. vt dicemus in ſermone de tarditate bene operandi. Aut habituatus in bonum. ſic facilius eſt operari bonum: quam malum. Et hoc quadruplici ratione.

¶ Primo ratione delectationis.
¶ Secundo ratione inclinationis.
¶ Tertio ratione incitationis.
¶ Quarto ratione promiſſionis.

¶ Ad primam. Una res tanto eſt facilis ad obſeruandum: quanto per illam conſequitur delectationem. Cum ep° dicitur.6.ethi. Homo naturaliter fugit triſte. et appetit delectabile. Et prouer. 17. Spiritus triſtis: exiccat oſſa. Homo triſtis non dormit. nõ quieſcit. non mandit. El ſurſum corda: non ga parte. Ad propoſitum. Ex bona operatione: homo conſequitur ſummam iocunditatem. In.4.ethi. Nullus eſt qui non gaudeat bonis operibus. In.9.ethi. Uirtuoſorum beatiſſima eſt vita. Tullius de amicitia. Conſcientia bene acte vite multorumque benefactorum recordatio: iocundiſſima eſt. Dicunt veritatem ſeculares. Iſti fratres han bon tempo. Uerum eſt: quia homo: poſitus eſt in gratia dei. Unde Ber. Bona vita: ſemper gaudium habet. In cronica ordinis legitur de nouitiis bonomie: In menſa in maximum riſum prouocatis. Dum a magiſtro arguerentur: dixit ei.b. Dominicus. Sine eos: quia habent cauſam ridendi: cum ſint in gratia. Unde virtuoſus in omni tempore habet cauſam ridendi. et ſolacij. Si cogitat de preterito: gaudet quia debitum per ſoluit. Unde apoſtolus.2. Corin.1. Gloria mea hec eſt. teſtimonium conſcientie mee .ſ. quod non mordeat de peccato. Si de preſenti: gaudet: quia eſt in gratia dei ſui. Si de futuro gaudet: quia premium ſperat copioſum. Et licet aliquando videatur difficile propter ſenſualitatem rationi rebellantem: tamen ſpes premij minuit vim laboris. Quod patet. Auctoritate. Figura. Exemplo. ¶ Primo auctoritate Ambro.lib.off. Nihil amantibus durum eſt. nullus labor difficilis. amemus et nos chriſtum. et difficile videbitur facile. Et Tullius in oratio. pro Bruto. Nihil difficile amanti puto. ¶ Secundo figura. De Jacob gen.30. Qui.14. annis ſeruiuit Laban ſocero ſuo: pro habenda vxore Rachel. Sicut qui vellet intrare zardinum vnum ad tollendum poma: non timet ſpinas propter

ſpem illius conſeſtionis. Ad propoſitum. Homo non eſtimat tribulationis huius mundi: quando ſperat paradiſum. Sen. in lib. de mor. Spes premij: ſolatium ſit laboris. Tertio probatur exemplo de homine in conuentu Dom. qui patri conquerebatur. Cur pallor accidiam ſedens in cella. o pater Dominice? Reſpondit quia nondum vidiſti illam requiem paradiſi. Peccator autem per omnia illa triſtatur. Si cogitat: dolorem ſentit. Si cogitat de preterito. obrubeſcit intra ſe di. O yme ribaldo: quid feci? Non immerito: quia vt habet philoſophus .2. methaphiſice. Omne malum erubiſcibile eſt. Que erubeſcentia ex peccato proceſſit. De talibus Ro. 6. Quem fructum habuiſtis tunc: in quibus nunc erubeſcitis? Et Ier. de ſe. Exitus aquarum deducite oculi mei. deficiam in dolore vita mea et anni mei in gemitibus. Quem fructum tunc habui. in quo nunc erubeſco? Figura de Adam. Ubi es: Uocem inquit tuam audiui. et timui quia nudus eram. Preterea ſi cogitat de preſenti: peccator dolet. quia ſtimulatur a conſcientia. Aug. Peccaui peccatum grande et multorum mihi ſum conſcius peccatorum. Et Augu. in lib. conf. Iuſſiſti domine et vere ſic eſt. vt pena ſit ſibi omnis inordinatus affectus. Et licet peccator videatur ridere: tamen intus moleſtatur a ſtimulo conſcientie: El te ponzé. El te ſagitta. El te bate el core. Iuuenalis lib. pri°. Sat. 4. Nemo malus felix. Si cogitat de futuro dolet: quia damnationem eternam expectat. Ideo Ber. dicit ſuper illo verbo Luce. 15. In ſe reuerſus. quod peccator in ſe reuerſus: habet quattuor cõſiderare Ubi fuit. vbi eſt. vbi non eſt. vbi erit. Ille. Pratica. Ubi fuit in peccatis. ſ. dominẽs. Iere. 6. Requieuit in fecibus ſuis. Ubi eſt ſ. in manu diaboli. Iere. 5. Seruietis dijs alienis qui non dabũt vobis requiem. Ubi non eſt. quia non eſt ſcriptus in libro vite. Deleantur de lib. etc. Quarto vbi erit: quia in igne inferni. iuxta illud. Mat. 25. Ite maledicti in ignem eternum. Unde patet prima ratio. ¶ Secundo ratione etc. Una eſt maxima theologorum. quod res tanto eſt facilis ad operandum: quanto naturalis. Exempli gratia. De riſu et fletu. Ad propoſitum. El far bene. El virtuoſo viuere. eſt ſecundum naturam hominis: inquantum eſt capax rationis. Tho. p. 2. q. 51. ar. 2. Peccatum eſt contra hominis naturã: inquantum eſt contra ordinem rationis. Sup quo Greg. in homil. Et Alber. in comp°. quattuor ſũt genera creaturarum: Quedã ẽ creatura que ſimpliciter habet eſſe: vt lapides: terra: et huiuſmodi. que ſic habent eſſe: quod nullam habent vitam. Quedam creatura que habet eſſe. et etiam vitam: et ani-

mam vegetatiuam ſed non ſenſitiuam vt ſunt arbores flores ꝛ huiuſmodi. Quedam ē creatura que habet eſſe viuere: ſentire. vt ſunt volucres: piſces. ꝛ alia animalia bruta. Quedam eſt creatura que habet eſſe: viuere: ſentire: ratiocinari: ꝛ hic eſt homo. Cui incumbit ꝛ pertinet operari bonum ꝛ recedere a malo. cum ſit capax rationis. Qual ſintende eſſer lo ſtupendo ꝛ admirando opificio de idio. Peccatum ergo eſt contra naturam hominis. Si contra naturam: ergo difficilius eſt operari. Unde Tho. ſuper illud. In via qua ambulabas. Ponit 3. vias ad ambulandum. Una dicitur recta. Alia zota. Alia andar in drieto. Sed peto a te o compagno. que eſt facilior? Andar inanzo. Reſpondebis. Quia retro ire incedit cum periculo cadendi in foueam. vt collum frangat. Ire in galone. nimis laborat ꝛ facit venire ingonayam. Ad propoſitum. Quidam ſunt in drieto como gambari quia ad peccata redeunt. Contra tales: primi Re. 2ᵒ. Recedant vetera de ore veſtro. Pratica. De vomitu. qui coleram eiomit ꝛ iterum reaſſumit. O tu qui promiſiſti patri ſpirituali. non amplius redire ad concubinā. Ad vſuras. Ad blaſſ. Ad peccata vetera. Uia talium eſt difficilis. Dāte in pmo iferni. Nel mezo del camin de noſtra vita. c. 35. annorum. Me retrouay in vna ſelua obſcura. i. vita vitioſa: Quidam ſunt in galone. quia: ocioſe operantur. Ille accedit ad confeſſionē. Alius ad ſermones: como fa la biſſa alzicando: Inuite operatur. Et ſi non eſſet reſpectus mundi: fineret bonum opus. Grego. Amor dei: nunquam eſt ocioſus: operatur enim magna ſi eſt. Si autem operari renuit. amor non eſt. Exemplum illius nouitij. qui fuit nepos vnius cardinalis. Ingreſſus ordinem. groſſa legumina ꝛ a tal com'l edebat. Dum interrogaretur a cardinali quid comediſſet per multos dies. Fabam inquit: ꝛ faſolos. Si quis iaceret vna giauarina in la panza: ſaltaria fora. faua e faſolli a belli ſcutelli. Cui cardinal' video patres Chel viuere ſancto: eſt res dulcis. Iſte in ſeculo. non poterat edere niſi delicata: ꝛ ſemper erat triſtis. Nunc autem lētus hilaris. Cum pratica: de ciue qui aſſidue audit miſſam: quia videretur ſibi excommunicatus: niſi audiret illam. Sic dico de muliere: que confitetur omni menſe. ꝛ deuotiones ſuas celebrat. Unde patet ſecunda ratio. ¶ Tertio ratione ꝛc. Illud eſt facilius ad operandum. ad quod per plures incitamur. Ad bene operandum: omnia nos incitant. Et in preſentiarum quatuor inueniſo. Primum eſt deus per inſpirationes Apoc. 1. Ego ſto ad oſtium. Si quis audierit vocem meam ꝛ aperuerit mihi ianuam in-

trabo ad illum ⁊ cenabo cum il-
lo. ⁊ ipſe mecum. In hac cena
peccator debet ponere. 3. ſcilicet.
Contritionem. Confeſſionem.
Satiſfactionem. Et deus ponet
⁊ ipſe. 3. Primo remiſſionem cul
pe. Infuſionem gratie. Collatio-
nem glorie. Porta tecum: ſi vis
comedere mecum. Quis ad la
chrymas ⁊ cognitionem pec-
catorum te conducit? Certe in-
ſpiratio dei. Secundum ange-
lus: qui eſt cuſtos noſter qui ſem
per clamat auribus peccatoris.
O auare. O concubinarie: ſine
peccata. Tertium domina Sin-
dereſis. De qua Tho. 4. di. 34.
Sindereſis eſt quoddam lumen
naturale rationis. Cuius offici-
um eſt retrahere hominem a ma
lo: ⁊ incitare ad bonum. Quartũ
omnis creatura. Ergo de clauſtro
corporis ⁊ anime. Quelibet crea
tura trina voce quelibet alloqui-
tur. Accipe. redde. fuge. Accipe
beneficium. redde obſequium.
fuge ſupplicium. Ille. Nolite ex-
cuſare: quia omnia clamant: ſa be
ne. Nec diabolus. nec aliqua pu-
ra creatura eſt cauſa tui peccati ve
cauſa directa. ¶ Quarto ratione
promiſſionis. Quia ex operatio-
ne bona promittitur nobis pre-
mium: ex quo incitamur ad be-
ne operandum. Commentator
ſecundo phy. Ex apprehenſione
finis ſequitur delectatio. Et Math.
5. Merces veſtra copioſa eſt ⁊c.
Et Hiero. Nihil eſt felicius chri
ſtiano: cui promittuntur regna ce
lorum. Ad quod facit exemplũ
quod ponit Jacobus de voragi.
in cronica Januenſium. quod centũ
milia theotonici de partibus fla-
uie. Et. c. M. gallici de partibus ſo
ſenoneſi. ducti dulcedine vini: ve
nere in italiam ⁊ edificare Me-
diolanum. Papiam Bergomũ.
Briziam: Veronam ante aduen-
tum chriſti per annos. 250. Po
ſtea Romam iuerunt: quam obſe
derunt vſque ad capitolium: Ro-
mani autem amore patrie ſagit-
tis ſe defenderunt: ⁊ deficientibus
cordis: caudas equorum cede-
runt ⁊ de ipſis fecerunt funes.
Preterea mulieres capillos pro
prios totonderunt. ⁊ cordas fece
runt. Si hoc egerunt amore hu-
ius ſeculi. ⁊ patrie proprie: quãto ma
gis homo pro amore patrie celeſtis:
debet inſudare laboribus? Ideo
Aug. in lib. de ci. ad hoc propoſi
tum ait. Si Marcus regulus: pro
zelo patrie ſue: a carthaginenſibus
eſt occiſus. Si. M. curtius in ab
ruptum terre hiatum ſe proiecit
ad liberationem patrie. Si Bru-
tus: Et torquatus: filios occide-
runt pro iuſtitia ⁊ diſciplina mili-
tari conſeruandis.

Tertium dicitur ⁊c. ſe-
cundum Albertum. ſu
per Luc. quintuplici
ratione excuſatur ali-
quis. ſi nõ operatur aliquod opus.
quibus non excuſet homo ſi non
bene operatur.
¶ Primo ratione periculi.
¶ Secũda ratione poſſibilitatis.

¶ Tertio ratione ignorantie.
¶ Quarto ratione carentie temporis.
¶ Quinto ratione irremuneracionis.
¶ Primo ratione ꝛc. Exemplũ de famulo qui a domino mittitur ad aliquem locum periculoſum. Ratione huius: legytime poteſt ſe excuſare. quia periculum mortis inſtat. Ad propoſitũ. Homo nõ poteſt ſe excuſare legytime: licet habeat vndiq inimicos. cum ſit liber ad bonum ꝛ ad malum. ¶ Secundo ratione ꝛc. Non poteſt ſe excuſare: quia diuina precepta ſunt leuia. p. Jo. 5. Mandata eius grauia non ſunt. Et Hiero. in expoſitione ſymboli. Anathema ſit qui dicit deum aliquid impoſſibile precepiſſe. Vbi Tho. 22. q. 44. ar. primo. Diuina precepta reducuntur ad duo principalia. Ad dilectionem dei ꝛ proximi. Ad que obſeruanda: natura cogit. Primo diligere deum natura cogit. l. Sed ſi lege. §. Conſuluit. ff. de petitione hereditatis. Benefacienti benefacere debem⁹. A quo benefactore: omnia bona habemus. Eph. 4. Quid habes quod non accepiſti. Et Scotus in prologo primi ſententiarum. Quid rationabilius deum ſuper omnia diligere: ꝛ proximum ſicut ſe ipſum? Secundo diligere proximum natura cogit. Cum ſit nobis ſimilis. In. 8. eth. Similitudo eſt cauſa amoris. Et Mat. 23. Vnus eſt enim pater veſter qui in celis eſt omnes autem vos fratres. Et. ff. de legatiõib⁹. l. Queſitum. Cum inter homines cognitionem quandam natura contraxerit: conſequens eſt hominẽ homini nocet nephas eſſe. Tertio ratione ꝛc. Si ruſticus ignorat logicam ꝛ philoſophiam: excuſatur: Per che non e ſo paſto. Ad propoſitum. Nemo poteſt ſe excuſare. non iudeus. non paganus. non ſaracenus: ſi non bene facit. quia natura dictat fugerẽ malum. ꝛ eligere bonum. Apuleius de deo Socratis. Artes alie ſiue ſcientie: ignorari poſſunt ſine vituperatione: vt ratio ſaltandi. pingendi. ſed neſcire bene viuere: nunq audebis dicere ſine pudore. Pratica de mulieribus in ſaltãdo. Quarto ratione ꝛc. Pater non habeo tempus. Excuſatur homo quantum ad hoc. Ad propoſitum. Nemo poteſt ſe excuſare. Quia habet tẽpus. ꝛ. 20. ꝛ. 30. ꝛ. 40. annos. Habes etiam in hebdomada. 6. dies pro labore terreno. Saltem diem dominicum: Sapelo teguir pro anima tua. In hoc mundo Deus dedit nobis magnam copiam temporis: ideo vti debemus ad bene operandum. Vnde apoſtolus. Dum tempus habemus operemur bonũ. Ad malum vitãduz: Eccleſiaſtici. 4. Cõſerua tẽpus ꝛ deuita a malo. Et ad ſal procurãdum. 2. Corin. 6. Ecce nunc tempus acceptabile: ecce nunc dies ſalutis. In hoc tpe debet quili-

bet benefacere: priuſq̃ tempus
pretereat. priuſq̃ mors ſuperue-
niat: priuſq̃ mors derelinquat.
In iudicio autem erit de tempo
re ratio reddenda. Tunc enim de
us omne tempus noſtrum acci-
piet. ⁊ ſecundum illud nos exa-
minabit ⁊ iudicabit. Ber. Om-
ne tempus nobis impenſum re-
quiret a nob: qualiter ſit expenſum.
Ideo ſancti diligenter cauent ne
amittant modicum quid de tem
pore. Unde Auguſtinus lib. con
feſ. accuſat ſe coram deo: de hoc
q araneas. muſcas capientes ali-
quando libenter vidit. Et de hoc
q viam tranſiens. vidit libenter
canes leporem inſequentes. Io
annem ſe accuſat de ijs. non q in
his peccatum ſit: ſed quia tem-
pus ſibi occupauit: quod medi-
tationibus debebat expendere.
In inferno: erit magna cariſtia
de tempore. Apoc. 10. Angelus
iurauit per viuentem in ſecula:
q tempus amplius non erit ſci-
licet penitendi. Si damnati poſ-
ſent habere aliquod momentum
temporis: carius eis eet: q̃ ſi to
tum mundum lucrarentur. Ser
uandum eſt ergo quod dicitur.
Eccleſiaſtes. 9. Quodcunq̃ po-
teſt manus tua: inſtanter opera-
re. Ad propoſitum. Noli te ex-
cuſare q deficiat tẽpus. ¶ Quin
ta ratione ⁊c. Quando quis non
premiatur de labore ſuo excuſa-
tur. Ad propoſitum. Quantum
ad hoc: non excuſatur homo: q2
premiatur vltra condignum.

Ro. 8. Non ſunt condigne paſ-
ſiones huius temporis ⁊c. Au-
gu. Opus cum fine: merces ſi-
ne fine. Exemplum patris Do-
minici. Quadam die in choro
exiſtens poſt ſacramenti eleuatio
nem eleuatus in extaſi. clamauit.
Agamus bona fratres: quia ma
xima premia pro laboribus no-
ſtris preparantur. Quod bonũ.
quod premium eſt hoc. o pater
Dominice? Maximum bonum.
bonum quietum. bonum perfe-
ctum. bonum amabile. bonum
ſeparatum ab omni malo. bonũ
indeficiens. bonum excedẽs om
nia temporalia commoda. dile-
cta ⁊ piazeri iſtius mũdi. O ſur-
di. O ſtulti. ⁊ tardi corde ad cre
dendum. non ſit vobis difficile
operari bonum: non vos terre-
at aſpera virtutum ſemita. Eſto-
te conſtantes ⁊ fortes ad benefa-
ciendum: ⁊ audire merebimur
illam vocem benigni Jeſu. Ma
thei. 5. Merces veſtra ⁊c.

¶ Dominica in ſexageſima. De
audli ſõe omini Dbi. Sermo. 23

Semen eſt ver-
bum dei. Luc. 8. Fra
tutte le mirabile ⁊ ſtu-
pende operatione: qual
adopera Dio in preſenti machi-
na: excellentiſſima vocari poteſt
ſua clementia: qua m[illegible]rtimus.
nephandus. profanus ⁊ ſceleſtus
peccator de iniuſto efficit iuſtus.
De lupo rapace. ⁊ leone feroci:

efficitur homo ſeruus ieſu chri-ſti. Ber. ſuper Can. Domine do-minus noſter ꝙ admirabile ē no-men tuū ī vniuerſa terra. Quid eſt homo quia memoriſti ei aut fi-lius hominis: quia reputas eū? Deniꝗ mittas ei vnigenituz tu-um. immittis ſpiritum tuum. ꝑ-mittis vultum tuum. Et nequid vacet in celeſtibus ab opere ſolli-citudinis: illos etiam beatos ſpi-ritus propter nos mittis in mi-niſterium noſtrum. Ille. ¶ De primo beneficio. Jo. 3. Sic deus dilexit mundum: vt filium ſuuz vnigenitum daret. De. 1°. Jo. 15. Mittā eū ad vos De. 3°. Exo di. 33. Oſtendam autem tibi om ne bonum. De. 4°. ps. Angelis ſuis deus mandauit de te: vt cu-ſtodiant te in omnib⁹ vijs tuis. Ideo Sap. 12. dicitur. Cum ma-gna reuerētia diſponis nos. Mi ſerie famis ⁊ ſitis: prouidit de ci-barijs. ⁊ potibus varijs. De pa-ne Sap. 16. Panem de celo pre ſtitiſti eis. De vino Can. 5. Bi-bite vinum ⁊ inebriamini chariſ-ſimi. Miſerie nuditatis: de veſti mentis. Miſerie frigoris: de ca-lore ignis: Miſerie tenebrarum de lumine: lune in nocte: ⁊ ſolis in die. Gen. 1. Fecit deus duo lu minaria: luminare maius vt pre-eſſet diei: ⁊ luminare minus vt preeſſet nocti. Miſerie infirmita tum: de medico ⁊ medicinis. Ec cleſiaſtici. 38. Honora medicum: propter neceſſitatem etenim illū creauit altiſſimus. Miſerie ani-me noſtre: prouiſionem fecit de verbo predicato: quod eſt medi-cina ſpiritualis qua ſanatur a lan-goribus peccati. Unde ps. Mi-ſit verbum ſuum. ſ. per predica-tores. ⁊ ſanauit eos. Et dominus per Iere. 38. Audi queſo vocem domini: quam ego loquor ad te ⁊ bene tibi erit. ⁊ viuet anima ve ſtra. ſ. peccato mortua. Et. 22. Terra. terra. terra: audi verbum domini. Et ꝗuis diuerſa ſint re-media ad ſanandam animam no ſtram a peccatis: pricipale tamen eſt auditio diuini verbi. Hoc ē il lud ſemen: quod in terram bonā cecidit ⁊ fructū attulit. Semen eſt ⁊c. In quibus verbis tria my ſteria de ipſo verbo diuino conſi derabimus.

¶ Primum. dicit neceſſitatis.

¶ Secundum. dicit vtilitatis.

¶ Tertiū. dicitur mobilitatis.

Primum dicitur ⁊c. Dubiuz querit. Utrū ſit neceſſarium ad ſalu tem: audire verbum dei? Ad hoc ſunt due opiniones. Una dicit ꝙ non. Ratio eſt. Ma Diſ. p. c. Miſſas: non fit men-tio de ꝑdicatione: qđ feciſſet ſi eſ-ſet neceſſariū. Igit ⁊c. Alia opi-nio dicit ꝙ ſic. Quia cū homo teneatur ad ea: q̄ ſunt ſibi neceſſa-ria. Et hoc eſt in ꝑdicatione. Igi tur ⁊c. Rñdeo ſm doctores: ꝙ eſt neceſſarium: quod probat tri-plici ratione ad preſens.

¶ Primo. ratione finis.

¶ Secundo. ratione nutrimēti.

¶ Tertio. ratione cognitionis. ¶ Primo ratione ꝛc. Concluſio eſt philoſophi. pº ꝛ 2º phyſicoꝛū ꝙ finis imponit neceſſitatem eorum omnium que ſunt ad finem. Exempli gratia. De infirmo qui ad ſanitatem non poteſt peruenire. niſi per media. per pinnulas. ſyropos. medicinam. ſi in vno deficit: nihil facit. Quia finis imponit ꝛc. Ad propoſitum. Finis noſter eſt deus: vt probat ſchola theologorum. Tho. p. 1. q. i. Ricardus in quarto. diſtin. 49. ꝛ Scotus in eadem: Ad hunc finem non poſſumus peruenire niſi per virtutes: que dicuntur debita media. De quibus Mat. 19. Si vis ad vitam ingredi ſerua ꝛc. Hierony. ad euſtochium: Eterna vita non niſi obſeruatione preceptorum percipitur. Ille. Per ſcalam virtutum peruenimus ad deū. In primo Ethi. Beatitudo eſt premium virtuoſarum operationum. Ecce quia finis imponit neceſſitatem eorum que ſunt ad finem. Sed virtutes melius ſcire non poſſumus videlicet humilitatem: obedientiam: patientiam: charitatem: pacem: ꝛ huiuſmodi: ꝙ per diuinū verbum predicatum: ꝛ per predicatores. Quis te docuit has virtutes? Nunquid grammatica? Nō vere: quia occupatur circa concordantiam: adiectiui cum ſubſtantiuo. Nunquid logica que occupatur circa verum ꝛ falſum? Non. Non philoſophia quia occupatur circa naturalia. Nō aſtrologia: quia occupatur circa curſum planetarum. Non rhetorica: quia occupatur circa facundiam. Non muſica: quia circa cantum. Et re mi. Sed quis docet? Certe predicatio diuini verbi. Quid dicis o Paule ad Ro. x. Fides eſt ex auditu: auditus autem per verbum dei. ſ. predicati. Et Bernar. Unde tanta lux fidei in toto orbe: niſi de ieſu predicato? Ille. Omnia que habemus de alta vita eſt per fidem: ꝛ fides eſt per predicationem. Unde proceſſit conuerſio totius mundi? Certe per predicationem apoſtolorum: ꝛ aliorum predicatorum. Unde apoſtolus. prime ad Thimo. 4. Argue obſecra increpa in omni patientia ꝛ doctrina. Nota in verbo doctrina. tres conditiones neceſſarias vero predicatori. Prima eſt ſcientia: A cano. 16. q. i. c. Si clericatus. Multo tempore ſtude. quod poſſis docere. Stude non in ſcartafacijs: non in bubulis: non in ſomnijs: ſed libris autenticis: Multo tempore ſtude. Et diſtin. 38. c. Ignorantia eſt mater cunctorum errorum. Et. p. q. p. Uiliſſimus computandus eſt niſi precellat ſcientia qui eſt honore preſtantioꝛ. Sed heu quia hodiernis temporibus: non niſi cauadenti. ber bolati.

ignorantl. zauzatori: hoc egregi-
um officium ſibi vſurpant. Se-
cunda conditio eſt bona vita: non
viſo de caponi: manche de roſtio-
li: ſed de ſanctitate vite. Unde
Gregorius. Cuius vita deſpici-
tur: reſtat vt eius predicatio con-
temnatur. Et Lactan. in. 4. Ho-
mines malunt exempla ꝙ ver-
ba. quoniam loqui facile: preſtare
difficile. Ideo chriſtus Mat. 5.
Vos eſtis ſal terre: Unde debe-
rent lapidari: dantes malum ex-
emplum .ſ. predicatores & capi
chiaregari. Tertia conditio eſt pa
tientia. ps. Beati patientes erunt
vt annuncient. Et Hierony. ad
heliodorum. Epiſcopi & presby-
teri & predicatores habeant ad ex
emplum apoſtolos & apoſtolicos
viros quorum honorem poſſi-
dentes: habere nitantur & meri-
tum. Exemplum de chriſto pre-
dicatore: cui dictum eſt: Demo-
nium habes. & ſamaritanus es.
Et coram cayphas accuſatus: ac
alapa percuſſus: patiens nihil re-
ſpondit impatientie: Apoſtoli pa
tientes. Sic pater noſter Domi
nicus. ſic Uincentius. ſic alij pre-
dicatores ſancti. Ideo dicitur in
omni patientia & doctrina. Unde
in vitis patrum legitur. Quod
demon loquens cum beato Ber
nardo: & videns: Bernardus du
os fratres: queſiuit a demone de
conditionibus eorum. Demon
poſuit manus ad os dicens. Nō
eſſet generatio melior in mundo
ſi manus. i. operationes concor-
darent verbis. Unde patet pri-
ma ratio. Secundo ratione &c.
Nullum animal eſt qui poſſit vi-
uere ſine nutrimento: vt experi-
entia docet. Unde philoſophus
lib. de generatione & corruptio-
ne. Omne viuens indiget ali-
mento conuenienti ſue vite. Ho-
mo componitur ex anima & cor-
pore: vt habet magiſter in. 2°. li.
ſententiarum diſtin. 11. Sicut cor
pus non poteſt viuere ſine cibo
materiali. videlicet pane: vino: &
alijs: Ita anima ſine ſpirituali ci-
bo. Sed qualis eſt cibus anime?
Uere eſt verbum dei predica-
tum. Matth. quarto. Non in ſo
lo pane viuit homo: ſed in om-
ni verbo ꝙ procedit de ore dei.
Et Lactantius libro primo ca-
pitulo primo. Nullus ſuauior
anime cibus: ꝙ cognitio verita-
tis. que. ſ. eſt. facta per predicatio
nem. Et Grego. in homel. Uer
bum dei eſt cibus mentis. Et de
cretalis extra de officio. iudicis
ordinarij. Inter cetera que ad ſa-
lutem ſpectant populi chriſtiani:
pabulum verbi dei per maxime
noſcitur neceſſarium: quia ſicut
corpus materiali: ſic anima ſpiri-
tuali cibo nutritur. eo ꝙ non in
ſolo pane viuit homo: ſed in om
ni verbo quod procedit de ore
dei. Ille. Ideo ſtricte eccleſia pre
cipit prelatis & presbyteris cura

tis vt predicent: aut predicari fa-
ciant in eccleſijs ſuis. Ut Diſtin.
36. c. Ecce. Similiter precipitur
populis: vt audiant ſacerdotem
predicantem: vt dicitur. De con
ſe. diſtin. i. c°. Sacerdote verbū
in eccleſia faciente: ſiquis egreſ-
ſus fuerit de auditorio: excom-
municetur. Ubi talis concluſio
elicitur: Quod qui ad predicatio
nes non vadit: ⁊ dei verbum
non ſolicitat vt plures faciunt: ſu
ſpectus habetur in fide: ⁊ non e
bono chriſtiano. Non eſt verus
catholicus: non eſt filius dei. O
pater quis dicit hoc? Nunquid
Auguſtinus? Aliquid Hierony-
mus? Audi doctorem chriſtum.
Jo. 8. Qui ex deo eſt verba dei
audit: propterea vos non audi-
tis. Clama. Quia ex deo nō eſtis.
Si non eſt homo ex deo qui audi-
re non vult dei verbum. Igitur
ex diabolo eſt. Quod patet expe-
rientia. Quia plures magis audi
unt cantilenas: ad taxillos ludunt
ad tabernas vadunt. ad lupana-
ria pergunt: ⁊ ſic patet ſecunda
ratio quomodo eſt neceſſaria au-
ditio verbi dei. ¶ Tertia ratio-
ne ꝗ̄. Quilibet naturaliter cupit
ſcire ⁊ intelligere. In primo
Meth. Omnes homines natu-
ra ſcire deſiderant. Tullius pri-
mo de offi. Omnes enim duci-
mur ⁊ trahimur ad cognitionis
⁊ ſcientie cupiditatem in qua ex-
cellere pulchrū putamus. Idem

in queſtionibus tuſculanis. Ineſt
enim mentibus noſtris inſatiabi-
lis quedam cupiditas veri viden
di. Nota inſatiabilis. Quia ſi
homo eſt grammaticus. vellet
eſſe rhetoricus ⁊ philoſophus. ⁊
aſtrologus. Scientia eſt infinita.
Et non ſolū appetitus iſte eſt in-
ter homines: vetum inter mulie
res. Unde in confeſſione loquun
tur litteraliter: Confiteor deo ⁊
beate Marie. ⁊ beato Franciſco.
Cum ergo ſit quaſi incredibilis
numerus hominum ignoranti-
um veram ſcientiam: veram do
ctrinam: ⁊ predicatores illam do
ceant in ſuis ſermonibus: natu-
ra debet eos mouere ad audien-
dum illos. Ad quod agendum
inducimur exēplis philoſopho-
rum. Ualerius Rubrica de ſtu-
dio ⁊ induſtria. Et Cicero in lib.
de ſenectute debēt ꝙ Solon phi
loſophus cum eſſet vicinus mor
ti: ⁊ aſſiſtentibus amicis quedam
ꝗ̄ conferētibus de anime exitu:
iam preſſum caput erexit: inter-
rogatus quare hoc feciſſet. Re-
ſpondit vt cum iſtud quicquid
eſt de quo diſputatis percepero
moriar. Preterea Hierony-
mus ad Nepotianum. Demo-
ſthenem dicit quod cum exple-
uiſs centum annis: ſe mori cerne-
ret: fertur dixiſſe: ſe dolere quod
tunc egrederetur ex hac vita:
cum ſapere cepiſſet. Preterea
Plato cum eſſet etatis an-

nouum. 52. ſcribens mortuus ē. Preterea Socrates habens annos. 99. in laboribus ſcribendo ac dicendo mortuus eſt. Preterea Apollonius philoſophus qui 19. prouincias circuiuit vt ſcientiam adiſceret. Et quidam alius qui annos. 70. ſtetit in deſerto: vt intelligeret virtutem apis. Et regina ſabba: de qua tertij Reg. 10. Longum iter egit vt audiret ſapientiam Salomonis. Preterea Hieronymus de ſeipſo ſcribit ad Pammachium et Oceanum: cum iuuenis eſſet audiuit hos magiſtros. Appollinarem in antiochia. Didimum in alexandria: et dum eſſet ſenex in bethleem litteris hebraicis inſudauit. Si ergo iſti homines cum tanto labore et ſtudio ſcientiam queſierunt: vt audirent alios: quanto plus homo chriſtianus id agere debet in auditione diuini verbi. cum nō ſit ſcientia non lectio que tantum hominem contentet: vt eſt verbum dei predicatum? In ipſa ſancta predicatione traditur lectio de deo: de angelis: de purgatorio: de inferno: de moribus: docet et quid agere debeas. Sed plures ſunt chi ſe ne fa beffe. Tales audiant philoſophum in primo Ethi. Qui neque ipſe intelligit: neque alium audiēs in animo ponit: hic inutilis natus eſt. O homines fatui: o mentecapti: o beſtiales viri: cur non itis ad ſermones ſanctos. Hec eſt ſine qua nemo ſaluatur: nemo viuit: nemo gaudet. et ſic patet primum.

Secundum principale dicitur etc. Quamuis ſint plures fructus tamen quinque reperio.

¶ Primus dicitur illuminatio.
¶ Secundus. dicitur conſolatio.
¶ Tertius. dicitur fortificatio.
¶ Quartus. dicitur delectatio.
¶ Quintus. dicitur vite eterne acquiſitio.

¶ Primus dicitur etc. Illuminat quippe intellectum hominis: ſicut ſol illuminat mundū. Quid dicis o Dauid? Canta. Declaratio ſermonum tuorum illuminat: et intellectum dat paruulis .i. peccatoribus. Idem Lucerna pedibus meis eſt verbum tuum ſcilicet predicatum. Sicut lucerna homines dirigit in nocte: ſic ſancta predicatio i nocte peccati. Quanta fuerit vtilitas in verbo dei predicato: apparet in miraculis exemplis. Quis illuminauit Dionyſium ario. ad chriſti fidem? Certe apoſtolus Paulus. Quis totam romam? Vere predicatio Petri et Pauli. Quis totum orientem: Samariam: Iudeam: Aſiam: Cappadociam omneſque partes orientis? Vere apoſtolorum predicatio. Quis conuertit hereticos: manicheos: pellagianos: valētinianos? Vere ſermo Auguſtini Ambroſijque et aliorum do-

ctorum. Quis lumbardiam ⁊ romandiolam conuertit? Certe Petrus martyr. Quis occidentem in regno granate ⁊ iudeos ac ſaracenos? Uere ſanctus Uincentius. Quis totum munduz? Uere predicatores. Quis marſiliam conuertit? Uere magdalena. Quid dicam de celſo patre noſtro Dominico qui circa centum mille homines conuertit? Sic dico de fráciſco. de Bernardino. Uñ quaſi renouata eſt religio chriſtiana ex verbo predicato. Quod patet exemplo ex cronica ordinis noſtri. Cuz duo fratres pergerent ad capitulum generale Bononiá: occurrit eis demon dicens. Quo tenditis? Boniam inquiũt. Quid ibi facietis inquit? Ordinabimus predicatores per diuerſas prouincias ad predicandum. exclamauit demon. Ordo iſte eſt cõfuſio mea. Et certe ita ẽt. ❡ Secundus ⁊c. Multi ꝗuis ſciãt bona que operari tenentur: ⁊ mala a quibus ſibi cauere debeant: tamen quandoque nec faciunt: nec mala fugiunt deuicti quadam tepiditate: aut potius ſenſualitate: ⁊ delectatione bonorum temporaliuz: vt vſurarius: concubinarius. odioſus. Alij etiam ꝗuis ſciant penas inferni eſſe timendas deſiderandumqꝫ celum: tamen habent cor inſipiduz ſine amore: ſine deſiderio ⁊ pietate: cum vero tales audiunt verbum dei frequenter confortantur ad deponendũ omnem tepiditatem. ad amplectẽdas virtutes ad ſurgendũ a peccato. ad deſiderandum paradiſum. Unde Dauid. Audiui. ſ. predicationẽ: ⁊ conturbatus eſt venter meus. ideſt conſcientia mea. Non immerito cives mei: quia ſi eloquentia antiquorũ philoſophorum fuit tante vis: vt in ſtuporem poneret omnes auditores: ⁊ cor eorum mutaret: quantoplus eloquentia predicatoruz: que eſt ſpiritus ſancti ⁊ ieſu chriſti. Iuxta illud. Non enim eſtis vos qui loquimini ſed ſpiritus patris veſtri qui loquitur in vobis? Recitat Ualerius de ſtudio ⁊ induſtria. ꝙ Cato cenſorinus tam eloquens fuit: ꝙ nunquam ab aliquo grauatus ꝙ per alium defendi voluerit. Et vt dicit Plinius in libro de viris illuſtribus. Quadrageſies quater accuſatus fuit per ſe ſolum cauſam dixit optimeqꝫ fuit abſolutus. Et vt dicit Tullius primo q. Tuſculanarum. Tanta fuit in eo eloquentia quanta illis temporibus in quoqꝫ poſſet inueniri. Preterea quidã philoſophus nomine Egeſias: adeo copioſe ⁊ facunde docebat de bono mortis: ⁊ de alia vita ꝙ multi auditis illis: ſibi inferebant mortem. Qua ppter a rege Pt[illegible]lemeo prohibitus eſt, illa amplius lege

re ⁊ docere. Preterea maxima fuit eloquentia Tulij. de qua refert Lactantius in 3°. Quod ſua eloquentia hominum corda habebat in manibus vt quicquid vellet haberet. Intantum quod cum quadam vice faceret orationem coram Apollonio philoſopho. In tantam admirationem venit ipſe Apollonius: ꝙ velut per extaſim tractus non intelligebat: ⁊ per multam moram tacitus ſedit. Dixit tandem. Te nempe Cicero laudo ⁊ admiror. Preterea de eodem: Cum oraſſet apud Ceſarem pro amico ſuo. Q. ligario: qui erat inimicus Ceſaris: tanta gratia facundie admirabilis in eo fuit: vt Ceſar in plurimos colores vultuꝫ verteret: ꝙ fuit ſignum manifeſtum: ꝙ animus Ceſaris mutabatur: ⁊ ſic eum in concordia poſuit. Preterea de Xenocrate philoſopho: dum in ſcolis legeret: quidam Polemius nomine. diſſolutus mores mutauit. propter facundiam illius. Ad propoſitum noſtrum. Si ergo tanta vis erat illis oratoribus eloquentie vt animos mutarent ac in ſtuporem verterent: quanto magis in verbo dei predicato? Quod apparet vndiqꝫ ex mirandis verbis tam apoſtolorum: ꝙ aliorꝫ qui alios peccatoruꝫ adeo conſortauerunt ſuis placidis verbis: vt ipſi omiſſis peccatis ad virtutes pergerent: et bonam vitaꝫ inciperent. Unde pſalmiſta. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua ſuper mel ori meo. O inſtrumentum ſalubre quo mouentur mentes dure ad bene agendum: ad deum laudandum. Ex Cronica ordinis: exemplum habetur. Cum magiſter Jordanus predicaret Vercellis: vbi tunc erat ſtudium: in paucis diebus. ij. clericos litteratos ad ordinem traxit. Erat ibi quidā magiſter Gualterius theutonicus: tunc regens in artibus ⁊ in medicina ſatis peritus: qui conductus erat ex magno ſalario ad legendum. Dixit ſcholaribus ſuis: cauete ne eatis ad predicationes neqꝫ audiatis verba iſtius magiſtri Jordanis. Quia ſicut meretrix polit ſermones ſuos: vt capiat homines. Mira res. Qui alios retrahebat: ab eo eſt primus captus ex ſermone illius. Et cum ſenſualitas vellet eum retrahere ab ordinis ingreſſu: pugnis ſe percutiebat dicens. Tu ibis. Quod ⁊ factum eſt. Factus eſt frater ordinis predicatorum. O predicatio ſancta. ¶ Tertius dicitur ⁊c. Fortificat eos qui ſunt boni: vt in melius proficiant: ⁊ perſeuerēt: ita ꝙ ex verbo

dei: quiſ conſeruantur ⁊ nutriuntur: ſicut plantula: que vt viridi tatem conſeruet: aquis irrigatur. Et ita differunt ad inuicem qui ad predicationem vadunt: reſpectu aliorum: ſicut ei dia ala nocte: Quia qui vadunt: ſunt fortes ⁊ conſtantes: non ſbocadi: nō ſrenetici: non colerici: vt ſunt illi qui non accedunt. Et ſi quando in peccatis cadunt: ſepe reſurgunt. iuxta illud Prouerbio. octauo. Septies i die cadit iuſtus ⁊ reſurgit. Exemplum de magdalena que poſt ꝑplurima peccata confortata ex predicatione chriſti: fortis ⁊ conſtans plus ceteris ardebat. Quartus dicit ⁊c. Delectat enim verbuȝ dei: ⁊ recreat ſpiritualiť audiētes. Nam omnis bona anima: libenter audit magnalia ſui creatoris. Et ſicut amicus libenter audit bona de alio amico: ita homo dei amicus audit libenter ſermones dei. Ubi dicunt doctores: quod non eſt ſignum tam clarum: ꝙ diſcernat bonum ⁊ malum hominem: ſicut auditio diuini verbi. O ieſu quid dicis. Jo. octauo: Qui ex deo eſt verba dei audit: propterea vos non auditis: quia ex deo non eſtis. Et Tullius. Cuius aures veritati clauſe ſunt: huius ſalus deſperanda eſt. Et per oppoſitum. Homo enim ſpiritualis libenter audit: quia in ipſo recreatur. Exemplum ſcolaſtice: de qua Gregorius in primo dia. Que cum ad eam beatus Benedictus fuiſſet viſitationis gratia ſecū et que dulcem exhortationem inteꝛiniſſet iam ſero aduenirſſet: rogauit eum vt ſtaret ibi iſta nocte ſicque aliũ longiorem facere ſermonem: ipſe renuit. Illa vero capite in ſinu paulum inclinato orauit dominum immitteret aliquod impedimentum quo ipſe diſcedere non poſſet. Continuo tanta aquarum inundatio ſecuta eſt. quod nullo modo abſcedere non potuit: vbi tota nocte ſteterunt in colloquijs diuinis.

¶ Quintus dicitur ⁊c. Quid dī. Luce. decimo: Beati q audiunt verbum dei. Unde pono tibi hanc concluſionem. Quod qui ſermones frequentat quaſi impoſſibile eſt damnari. Ratio quia habitum bonum fecit virtutum cum audiuit predicationes. Demon de pluribus temptat hominem precipue de fide. Sed homo qui audit predicationes iam veram fidem habet: cum fuerit doctus in predicationibus ſanctis. Exemplum in vitis patrum legitur de quodam iuuene: qui monachus effectus eſt: qui ſororem dimiſit ſolam in ſeculo: q̄ videns ſe priuatam omni cuſtodia: omni vitio corpus ſuū

expoſuit. Frater hoc audiens ei cepit p̄dicare vitij ſui enormitatem: que audiens prouoluit ſe ad pedes ſui fratris. Cui frater. Uis ſaluari? Uolo inquit: ⁊ te rogo vt me tecum venire permittas ad heremum. Euntibus autem illis: in medio itineris pre dolore mortua eſt. Frater autem orationem agens pro ea: nocte ſequenti reuelatum eſt ei q̄ ad celum iuit. Uide ⁊ predicatio dat hominibus paradiſum: Sed quia hic agitur de muliere. Queritur dubium. Quare eccleſia inhibuit mulieribus predicationis officium. prime ad Corinth. 14. Mulieres in eccleſijs taceant. Et prime ad Thi. 2. Docere mulieri non permitto. Et de conſecra. diſtin. 4. c. Mulier? Reſpondet Th. 22. q. 177. duplici ratione.

Prima ne animi hominum alliciantur ad libidinem. Eccleſiaſtici. 9. Colloquia mulieris quaſi ignis. Bernar. Stare cum mulieribus ⁊ immunem ſe conſeruare: maius eſt q̄ mortuos ſuſcitare. Secunda ratio: quia mulier non eſt in ſapientia perfecta ſicut vir: vt poſſit ei conuenienter committi publica doctrina. Sed quid dicemus de Magdalena: Catarina: Cecilia que predicauerunt? Reſpondeo q̄ hoc fuit ex priuilegio particulari ſpiritus ſancti. Et priuilegia paucorum non faciunt legem communem. Patet ſecundum.

Tertiu p̄ncipale d̄r ⁊c. Uerbū di audiri dꝫ q̄ntupliciter vt doct. ponūt.
¶ Primo ſollicite.
¶ Secundo deuote.
¶ Tertio memoriter.
¶ Quarto humiliter.
¶ Quinto perſeueranter.
¶ Primo quidem ⁊c. In. 3. phyſicorum. Ignorato principio: ignorantur ⁊ que ſequuntur. In primo Elencorum. Principium eſt pluſq̄ dimidium totius. In primo celi ⁊ mundi. Principia ſunt minima quantitate: ſed maxima virtute. Et. ff. de origine iuris, l. facturas dei, Cuiuſcunq̄ rei potiſſima pars: eſt principiū. Sed ſunt nonnulli: qui ad predicationem non vadunt ob pigritiam. Alij deuicti auaritia: raro illam integram audiunt. Quibus dico q̄ non benefaciunt. Quoniam ſi audirent quinquaginta ſermones non expenderetur tempus trium dierum: Et tot bona acquirerent pro anima: pro conſcientia: pro vita eterna. ¶ Secundo deuote. Contra eos qui aut dormiunt: aut loquuntur in eccleſia: q̄ eſt peccatum. Si enim homo ſtat compoſitus ante dominum temporalē: plus ante predicatorem. Unde Aug. 1. q. 1. Interrogo vos fratres vel ſorores. Quid plus vobis eē videt: Corpus xp̄i: an verbuꝫ dei? Si vultis verū rn̄dere hoc dicere debetis q̄ nō ſit min⁹ v̄bū dei

q̄ corpus x̄pi. Ille. Archidiaco nus super ho. c. Loquī dupliciter possum⁹: aut respectu dignitatis: sic missa est dignior: aut respectu vtilitatis: sic p̄dicatio est vtilior. In hac possunt interesse infideles: heretici ⁊ oēs: q̄d non est in missa: qī est vtilior. ❡ Tertio memoriter. Cibus nō nutrit nisi retineaẗ in stomacho. Et ad retinēdum est necessaria bōa masticatio. Sic verbū dei nisi mēte retineatur: ⁊ ad ipsum retinēdū est necessaria masticatio. Unde Ps. Non obliuiscar sermones tuos. Cōmenda memoriter.

❡ Quarto humiliter. Si q̄n predicator reprehendit vitia: humiliter sustine: nec ipsum arguas cū is verbis iniuriosis: vt sepe quidā faciūt: sicut mihi accidit Placētie: dū p̄dicarem ↄtra montez pietatis: q̄dā ↄtra me insurrexit. Hoc est pcī qī spūi scō resistat. Ambro. Ueritas a quocūq; dicaẗ a spū. s. ē. ❡ Quinto pseuerāter. Cōtra illos qui icipiūt per 10. aut. 20. dies: deīn nō pseuerant. Et vt dicit Bernar. Sola pseuerātia coronaẗ. Criso. super Mat. 8. In verbo secuti sunt eū turbe multe. Quidā vt miracula viderēt. De qbus: Magr̄ volumus a te signū videre. Quidā vt sindicarēt ipsum. O quot sunt. Quidaz vt audirēt doctrinā ei⁹. Figuraẗ p sentia euāgelij. Hic q̄ isti sunt qui grandia merita sibi acquirunt in celesti patria. Ad quam ⁊c.

❡ Dn̄ica i q̄nq̄gesima. De grati ⁊ casu flebili aīe. Sermo. 3.

Si linguis hominū loquar ⁊ angelorum. charitatē āt nō habeam: factus sum velut es sonās aut cymbalū tiniēs. ❡ Est trita ⁊ vulgata s̄nia oīuz theologantiū. q̄ ille pius ⁊ dulcis pater noster Deus: hoiem fecit ad finem vite eterne. Sed ex peccato veluti animal fuit expulsus. locatus ⁊ positus in hac valle miserie. Unū ps. Homo cū in honore esset ⁊c. De qua animalitate apostol⁹ pri. Corin. 2. Animal hō nō percipit que sunt spūs dei. Sed volens reuerti ad pristinū locū: oportebat incedere p virtutes. Unū Lactan. in. 6. c. 3. ⁊. 4. Due sunt vie p quas humanā vitā pgredi necesse est. Uita. s. q̄ ad celū ferat altera que ad inferos deprimat. Aiūt ⁊ poete in carminibus ⁊ phi in disputationibus suis induxerunt. Et alterā quidē virtutū eē voluerūt. alterā vero vitioꝝ. Ille. Via cum di ad infernū ⁊ paludem stigiam: lata ⁊ pfacilis est. In. 6. enei. Facilis ⁊ descensus auerni. Et pho. 2. Ethi. Malū ē facile. bonū vero difficile. Uia eū di ad Paradisum. est difficilis. Mat. 7. Arta est via que ducit ad vitā. Sed in fine remanet aīa consolata. Unde ⁊ Aristo. solebat dicere. si come ponit Laertius. Studiorum liberaliū amare

ſunt radices. fructus vero dulces. et Sen. Sola virtus preſtat gaudiū ꝑpetuū et ſecuꝝ. In. 9. ethi. Beatiſſima eſt vita virtuoſoꝝ. Sed in hac via poſuit iuſticiā, tēperantiā, patientiā, fidē, caſtitatē, abſtinentiā, ↄcordiā, ſcientiā: veritatē, ſapientiā, et alias virtutes. Sꝫ ſimul cū his, paupertatē, ignominiā, laborē: dolorem, et amaritudies oēs. Carmina anima cara, ſi potes. Inter alias virtutes ſumme neceſſarias, apoſtolus poſuit charitatē. Si linguis hoium loquar. Qui in mundo fuerunt oratores. M. Cic. M. Antonij. Julij Ceſaris. Titi Liuij. Platonis et Demoſthenis. Carneadis. Lyſie. Orphei. Si linguis hoium. Latina. Greca. hebraica. Et angeloꝝ: illo mō quo loquit vnus angelus alteri, illi notificando ↄceptū ſuū. Charitatē nō habeā factus ſum velut es ſonās aut cymbalū tinniens. Applica iſtud verbū Charitatē aūt non habeā de gratia q̄ aſſiſtente omnia opera hominis meritoria ſiunt vite eterne. et qua amiſſa per peccatum, nullum poteſt agere bonum. de qua quidē gratia hodie tria myſteria nobiliſſima contemplabimur.

¶ Primū. dr̄ oppoſitionis.
¶ Secūm. dr̄ declarationis.
¶ Tertium. dr̄ reſponſionis.

Circa primū. Queriſ dubium a theologis. ℏtrum homo ſola liberi arbitrij libertate: ſine adminiculo diuine grē gratum facientis. poſſit operari bonum et meritorium vite eterne: ex ſuis puris naturalibus. ¶ Circa hanc materiā. 4. fuerunt opiniones famoſe. vt patet. 24. q. 3. c. Quidam autem heretici.

¶ Prima fuit Manicheoꝝ: qui volebant ꝙ homo de neceſſitate peccaret. et aliter non poterat. Et ratio horum fuit. Quia ponebāt duo principia. Unum bonū. ſ. deū: a quo volebāt tm̄ inuiſibilia gubernari: et de eis ꝓuidere. Et de iſtis inferioribus. nō ſe impazare. Juxta illud Job. 21. Nubes latibulum eius: nec noſtra conſiderat: circa cardines celi ꝑambulat. Et Auero. 1. Methā. dicit. Intellectus diuinus vileſceret. ſi minima nature attēderet. Aliud principiū malū. ſ. diabolū a quo volebant oia viſibilia gubernari. De quo principio Jo. 14. Ueniet. n. princeps mūdi huius et in me nō habet quicꝗ̄. Et qꝛ volebant diabolū ſemp eē malum nec poſſe facere bona. iō et hoīem ſic videbat eſſe. tāꝗ̄ habens principiū a malo pricipio. Et ſic grati non habebat locū in ipſo homine. In qua opiniōe fuit Melyſus et Parmenides.

¶ Secunda opinio fuit Jouinianorum tenentium oppoſitum. Qui attendētes ꝙ natura intellectualis eſt bona tanꝗ̄ ab optimo deo facta dicebant ꝙ hō de neceſſitate opabatur bonū nec peccare poterat. neqꝫ agere malū. Ex eo.

q̄ eſt principium oium rerum. ⁊ ſummū bonum. Ita ⁊ filius eſt oſpiſus. Et ita gratia diuina non erat neceſſaria.

¶ Tertia opinio fuit Origeniſtarum. q̄ ſicut homo poterat cadere per ſe in peccatū: ita ⁊ per ſe poterat ab eo reſurgere ⁊ facere bonū meritorium vite eterne ſine auxilio diuine gratie. Ꝙd patz in multis paganis: qui virtutes ⁊ mira opera ex ſuis puris naturalibus. miro modo fecerūt. De quibus aliquos in medium proponamus ꝓ ꝯſolatione nr̄a.

¶ Primus fuit Codrus Athenienſis. De quo Vale. lib. 5. c. 4. Qui cum haberet graue bellum cum Dorienſibus: oraculo Apollinis cognouit Athenas eē victrices: ſi in prelio ipſe moreretur. Qui mox habitu mutato in medium hoſtium ſe iniecit. Quo facto a ſubuerſione patriam liberauit.

¶ Secūdus fuit. M. Emilius: De quo Vale. li. 5. c. x. Qui optauit vt aduerſa fortuna vim ſuā potius in domū ſuaʒ ꝯuerteret. vt ſic reſp. libaret. Ꝙd ⁊ fcm̄ ē.

¶ Tertius fuit. M. Curtius De quo Titus Liuius libro. 7. ab vrbe condita. accenſus amore patrie militaribus inſignibus ornatus: equū conſcendens: calcaribus premens ſe precipitem dedit in hiatū quendam: ⁊ tali modo patriam liberauit.

¶ Quartus fuit Seleucus Romanus. De quo Val. li. 6. Q u filium ſuum vno orbauit oculo: altero vero ſeipſum. pro adulterio cōmiſſo. vt ſic in partē iuſtitia ſeruaretur.

¶ Quintus fuit Brutus romanus. De quo Valer. lib. 5. c. 8. Qui audiens duos filios velle introducere dn̄ationem Tarquinij ſuperbi romano impio exoſā: ipſos manibus ꝓprijs decollauit.

¶ Sextus. M. Regulus. Qui potius voluit mori in carceribus Carthaginēſiū: q̄ fidē eis frāgere. quā ſub iuramentō ꝓmiſerat.

¶ Septimus fuit Socrates. De quo Vale. li. 7. Qui nollēs ſacrificare deo Athenienſiū qui erat hircus: veneno hauſto. Ꝙ conſtantia pagani: mortuus eſt.

¶ Octauus fuit Crathes thebanus. Qui volens ire ad philoſophandū: cōmutatis bonis in aurum: illḣ aurū piecit in mare.

¶ Nonus fuit Xenocrates Platonis diſcipulus. q̄ Athenis exiſtens cū dormiret cū q̄dam meretrice ab ea ꝓuocatus ad libidinē ⁊ nollet ꝯſentire: mulier iuuenibus ciuitatis dixit phm̄ illum non eſſe hoīem ſed ſaxū immobile. Clama hic. Ubi fuerunt pagani p̄ui diuina gratia. euangelium ⁊ ſcripturas ignorantes: tamen tot ⁊ tanta egregia opera ri ſunt. A la barba del chriſtiano. Qui audiens tot predicationes ⁊ admonitiones ſctōꝝ virorū: tamen non ceſſat quotidie mala agere. Igitur patet q̄ homo ſine gratia poteſt operari bonūʒ.

¶ Quarta opinio eſt catholicorum. ꝙ homo non pōt meritorium vite eterne ſine grā operari. Atteſtāte xpo Jo. 15. Sine me nihil poteſtis fa. Et dd. Auxiliū meū a d. Et alibi. Ab ipſo patientia mea. Et referens ei grās. Tu es patiētia mea. Et apłus. Non ſumus ſufficientes ⁊c. ¶ Ad veritatē ↄcluſionis veniam ad ſcdm.

Secundū myſteriū dicitur ⁊c. Ex dictis Tho. p. 2. q. 112. ar. 2. Et. 22. q. 129. ar. 6. Et magri. diſ. 28. 2. li. Et Bon. ibidem. ar. primo. Talis ↄcluſio ponit. Multa bona pōt homo facere ſola libertate arbitrij: ſed nō meritoria vite eterne: ſine largitate ⁊ dono gratie. Que ↄcluſio probat vera: quadruplici rōne. Auctoritate. Exēplo. Similitudine.

¶ Primo rōne: que dī annihilationis. Habet ph. in. 2. ⁊. 1. phy. Et primo celi. Unūquodqꝫ reſolvitur in ea: ex quibus cōponit. Hō pꝫ ad oculum. Aīalia de terra facta: ad terrā revertuntur: q eſt ſuū principiū. Eccl. 1. Cuncta ſubiacent vanitati. i. mutabilitati. ⁊ oīa pgunt ad vnū locuꝫ. De terra facta ſunt ⁊ in terraꝫ revertunt. Ad propoſitū. Homo ſm magiſtrū. 2. di. 21. Et ph. 2. d aīa: cōponitur ex duobus: corpore ⁊ aīa. Quantū ad corpus: de terra factus eſt. Geñ. 3. Formauit de⁹ hoīem de li. ter. Ideo ad terram bēt reuerti. Geñ. 3. In ſudore vultus tui veſ. pa. tuo: donec reuer. i ter. Et Petrarcha. 3. triūpho. O ceci el tanto affaticar chi giova: Tutti ritornati ala grā madre antiqua. i. terra. Nō te leuār in ſuperbia p̄. Thim. 6. Diuitibus huius ſeculi precipe. nō ſublime ſapere: neqꝫ ſperare in incerto diuitiaꝝ. q ſunt de terra. ſ. homines. Et epō Brixienſis dixit ciuib⁹ ſuis. Valete brixienſ. mei. Deo pete. celū expectate: ⁊ qꝫ ſit fragilis ⁊ caduca mortaliū vita: exēplo meo diſcite. Et Virgil. i Buco. O formoſe puer nimiuꝫ ne crede colori. Ad propoſitum. Cū ſit homo de terra quantū ad corpus: Ideo hꝫ reuerti ad terram. Scdo cōponitur ex anima. que nō eſt ex aliq̄ materia. Non de ſubſtātia dei vt voluit manichei ⁊ Euripides phs. Non de materia ignis. vt voluit Democritus. Nō de materia aeris: vt Diogenes. Nō de materia aque vt Thales mileſius. Sꝫ de nihilo creata eſt. Teſtante Aug. li. de quantitate aīe. Creat deus aīas ſingulorꝫ per ſe: de nihilo. Si de nihilo facta eſt: ideo ad ſuū principium hꝫ reuerti. ſ. pctm̄. qđ dr nihil. Jo. primo. Sine ipſo factū eſt nihil. i. peccatū. Scdm ſententiā theologoꝝ: peccatuꝫ dicit nihil. duplici rōne. Primo ratione eſſe. Quod ſic probo. Omne qđ eſt: a deo eſt. Jo. primo. Omnia p ipm ⁊c. Sed peccatū nō eſt a deo. Probatur. Qz omne qđ eſt a deo: de⁹ amat. Sap. xi. Nihil odiſti eoꝝ que feciſti. Sꝫ pec-

catum eſt deo exoſum. Sap. 14.
Sic odio ſunt deo impius ⁊ impie-
tas eius. Judith. 5. Deus pecca-
torum odit iniquitatem. Et ps. c. 25.
Iniquos odio habui. Igitur pec-
catum non eſt a deo: ⁊ ſic nihil eſt.
¶ Scḋo ratione effectus. Quia
facit hominem nihil eſſe. Non quidem
quantū ad eſſe naturale: ſꝫ quātū
ad eſſe ſpirituale. Quia p̱ peccatū
homo priuatur gr̄a ⁊ charitate:
⁊ omnibus virtutibus infuſis. Et p̱
pter hoc homo dr̄ ad nihil redi-
gi. quantū ad eſſe ſpirituale: quā-
do peccat mortaliter. De q̄ ani-
hilatione Job. x. Corripe me do-
mine non in furore tuo: ne forte
ad nihilū redigas me. Vn̄ dicit̄
nihil. Et Augu. de fide ad Pe.
pte. 1. c. 18. Peccatum nihil eſt:
niſi priuatio boni. Ille. Sicut te-
nebra eſt priuatio lucis: amaruꝫ
dulcedinis. Infirmitas ſanitatis.
Et quāto iſta priuatio erit priua-
tio maioris boni: tanto malū erit
maius. Priuatio manus eſt ma-
ius malū: q̄ꝫ priuatio vnius digi-
ti: Et truncatio capitis: q̄ꝫ vnius
pedis. Clama. Peccatū mortale
eſt priuatio diuine viſionis ⁊ pa-
radiſi. Maximū malum eſt pri-
uatio filiorum: ⁊ rerum tpaliuꝫ. Sꝫ
ſuper oia mala: eſt priuatio pro-
prie ſalutis. Quia vane homo eſ-
ſet creatus. baptizatus. criſmat⁹:
ſi poſtea dānetur. In figura hui⁹
dr̄. Mat. 26. de petro: cū repre-
henderet̄ ꝙ eſſet diſcipulus ieſu.
ab illo iudeo. Reſpōdit. O hō:
non ſum. Super quo Hilarius.

Profecto Petrus non erat. qꝛ
per peccatū qḋ dicit̄ nihil: eē ſpi-
rituale amiſerat dū eſſet ſeruus
peccati. Ille. Prattica. Quot an-
nis o mercator: fuiſti in fraudib⁹
rapinis. ingannamētis. tenēs bō-
alterius inuito dño? Quid feciſti?
Rn̄de. Nihil pater. Et tu cōcu-
binarie. Et tu vſurarie. Et tu aua-
re. qui ſinis pauperē mori fame:
q̄ꝫ dare fruſtrū panis. Et q̄ por-
tas odiū proximo: ⁊c. Quid feci-
ſti? Pr̄: ego nihil feci. Jō Luc.
5. c. dicit̄ de petro. Preceptor p̱
totā noctē laborantes: nihil cep.
Per noctē caliginis peccati. ni-
hil lucrati ſumus. ſed pdidimus.
Peccatū nihil ē. Vn̄ Bona. 2. di
ſtin. 34. ar. 2. Vbi querit an pctm̄
dicatur nihil: dicit ꝙ homo per
pctm̄ mutatur in beſtiā p̱ imitatio-
nem: ⁊ perdit nomē ſuū. Quod
pbatur. Auctoritate. Exemplo.
Prattica. Pria auctoritate ph̄i
j. Ethi. Multi quidē oio beſtiales
videntur eſſe: vitā pecudū eligē-
tes. De qua beſtialitate. p̄. Cori.
2. Animalis hō non pcipit ea que
ſunt ſpūs dei. Et Dd̄. Compara-
tus ē iumētis ⁊c. Scḋo exēplo:
de florentino de quo archiepūs in
Cronicis refert. ꝙ fuit quidam no-
bilis florētinus qui vitā ſuā duce-
bat voluptuoſam q̄ moriens dā-
natus ē. In ſero aūt dū vxor eius
camerā ingrederetur: porcū re-
perit. Hic aūt vir eius erat in for-
ma porci: ſed non agnoſcebat ip-
ſum: clamare cepit contra ancil-
las. d. permiſiſtis ingredi porcū

in cameram. Filij autem cū bacu
lis camerā aſcenderunt: vt ipm
de domo expellāt. Clamare ce-
pit. O filij nō faciatis qꝛ pr̄ vide
tur ſuꝫ: ⁊ dānatio. in forma por
ci appeoꝛ eo ꝙ vitā porcinā duxi.
Tertio ꝓbat pratica. Ueni ad
caput o cinis. Quō vocaris?
Joānes inqt. Quā vitā tenes?
O pr̄ in domo mea teneo men-
ſas paratas p li cōpagnoni. Per
li pouerꝫ ogni coſa ſerato. Bara-
tarias. ludos. ſcachos. e datos. ⁊
cartas. Tu nō vocaris Joānes
ſed porcus per imitationē. Et tu
o zentilomo. Quō vocaris? Ja-
cobus. Quā vitā tenes? O pat
ſum piger ad diuina ⁊ ad miſſas
⁊ ꝑdicatiōes audire nō poſſum.
Tu ſe ſpazato. Nō Jacobus: ſꝫ
aſinus vocaris. Jō o mulier ca-
pe baculū dicēdo. Ari ſu aſino:
ꝙ dicit predicator. Et tu quō vo
caris? Gotardus. Quā vitā ⁊c.
O pater nimis ſum auarus, ⁊
teneo familiā meam in maxima
miſeria. Non Gotardus ſed ca-
nis ortidani vocaris: qui nō co-
medit porros: nec vult ꝙ alij co
medant. Contra Luc. Quid mi
hi diuitie ſi nō concedit vti? Et
tu quomodo vocaris? Frācisc᷒.
Quā vitā tenes. O pater ſum
ſuperbus: Nō Franciſcus: ſed
leo cenſeris. Ille alius eſt gulo-
ſus: ⁊ ito appellādus eſt. Et tu o
mulier: como ai nome? Quā
hoc q̄ris pr̄? At iqt mittā ſoci
um meum ad domum tuaꝫ pro
flaſcone vini. Habiſne? Ita pa
ter. Uocor Caterina. Quā vitā
tenes? O pr̄ ſum vanagloriosa:
⁊ etiam do. vt videar ſancta. Nō
es Caterina: ſed vna gallina: cꝫ
fato louo canta. Jō dixit Hilari-
us. Homo nō erat: q̄ p peccatuꝫ
eſſe amiſerat. Peccatum ergo di
citur nihil. Unde patet conclu-
ſio noſtra ratione. ꝙ peccatuꝫ di
citur nihil. Ad quod per ſe me-
ſchina anima tendit: niſi iuuetur
auxilio diuine gratie. ¶ Scdō ꝓ
batur auctoritate ⁊c. Primo di-
uinali. Dō poſt cōmiſſa peccata.
dicebat ſaluū me fac deus. quo
niam int. aque vſque ad animaꝫ
me. Infixus ſum in limo ꝓfun-
di: ⁊ non eſt ſubſtantia. Ueni in
altitudinem maris: ⁊ tempeſtas
⁊ce. Secundo auctoritate do-
ctrinali. Auguſti. lib. de corre-
ctione ⁊ gratia. Sine gratia dei:
nullū prorſus: ſiue volendo: ſiue
agendo: faciunt homines bonū.
Et ad Boniſaciuꝫ pp̄. Non po-
teſt homo aliquid boni velle. ni-
ſi iuuetur ab eo: qui malum non
poteſt velle. In. 3. de Con. Boe
tius. At Platoni placuit: in re-
bus quoque minimis: diuinum
debet implorari auxiliuꝫ. ſ. gr̄e.
3° ſper cano. De pē. diſt. 2. c.
Romanꝰ. Et de cō. di. 2. c. Gra
c. Baptiſmi. Et di. 40. Quelibꝫ.
Et. 24. q. 1. Odi. 4. p in. ff. de
penis. l. Sigs forte. ⁊. ff. de acq.
reꝫ dñio. l. Clā poſſidere. Et. ff.
de leg. 1. ſi ſeruus. Cuꝫ gbus eſt
Petrarcha. 6. Trī diuinitatis:
Da poi cħ ſoto el ciel coſa nō vidi

Stabile e ferma tuto sbigotito.
A me mi volse e dissi i cui te fidi
Risposi: nel signor cb mai fallito
Nō ha putella: a chi si fida i lui.
¶ Tertio pbat. Exēplo Vinc. histo. in speculo morali. De quodā iuuene romano. q͂ cōtraxit cū quadam virgine. de nobilissimis romanis. Cū adducti essent amdo i cubile. Puella versa ad parietē. flere cepit amarissime di. O ȳme meschina: credebā seruare virginitatē quā deo promisi. Ex lachrymis iuuenē cōuertit. Isti per annos. 30. steterunt virgines in eodē lecto: nō via naturali. Et vt dicit Aug. de agone xp̄iano. Inter cetera xp̄ianorum certamina duriora sunt p̄lia castitatis: vbi continua pugna ꝛ rara victoria. Et Hierony. In carne preter carnem viuere angelicū est nō humanū. Et Ambro. Maior certa est victoria virginum q̄ victoria martyꝝ. s. diu iurultare. Sed dono gratuite virginitatis. hoc donum illis concessum fuit.
¶ Quarto pbat similitudine. De peregrino. q per desertū iens: ꝛ retrospiciens vidit vnicornē. q ipsū insequebat. Qui fugiēs cecidit in p̄fundum putei. ꝛ cadēs hesit cuidā ramo fici. q exibat ex muro putei. ꝛ stans sic aracatus: suspiciēs vidit se eē inter. 3. pericula maxima. Primū q drago magnus erat in p̄fundo putei. Qui si cecidisset: in momēto eēt deuoratus. Scōm erat supius. q vnicornis ibi eū obseruabat: vt occideret. Tertiū erat iuxta: q͂ videbat duos mures: vnū albū. alterū nigrū. qui cōtinue rodebant radicē arboris. Qua corrosa: cadebat in p̄fundū putei. Iste autē fatuus nō cōsiderans pericula: cepit edere mel quod apes fecerāt in ramo illo. Sic stans: miles quidam p siluā transiens vidit vnicornē. quē gladio occidit. Prospiciens vero in puteū. vidit illū fatuū stantē inter tāta pericula: Compatiens autē sue calamitati: porrexit illi funē ꝛ scalam pro auxilio: excitans eum quattuor vocibus. Clama. O poverello. O meschino. O pazarello. O men recapto. ascende: ascende: q͂ non morieris. Ille vero perpēdens sua pericula: auxilio militis liberatus est. Notate verba: ꝛ signate mysteria. Quis ē iste peregrinus? Est hō viator. De quo ps. Aduena ego sum ꝛ pe. Et geñ. 47. Jacob ait. Dies peregrinationis vite mee. 130. annoꝝ parui ꝛ mali. Graditur per desertum huius mundi: sꝫ ab vnicorne diabolo: varijs modis insequit. De quo. 16. q. 2. c. visis. Hꝫ ille hostis antiquus mille nocēdi modos Qui intantū p̄sequit hoīeꝫ: q ipsuꝫ conducit in puteum peccati. In quo puteo: habet. 3. pericula. Si respicit inferius: videt infernum paratum deuorare pro suis demeritis. Si respicit sursuꝫ: videt mundum qui diuersis blanditijs decipit. Si iuxta: videt mures album ꝛ nigrum. i. diē ꝛ no

eterni: qui ſunt tempus vite hominis: in quibus vita conſumitur. Sed peccator poſit⁹ in his periculis: non cogitans infernū: nō priuationem paradiſi: non futuram penā. Sed occupato in dulcedie melliſ. Cōcubine. Robe. vite. vſure. vanitatis. Alius in dulcedie amoris filiorum. Quibus totus occupat⁹: inīdat obliuioni omnia pericula ſua: corporis ⁊ anie. Et potius vult dampnari amore huius dulcedinis in eternum: ꝙ̄ ſaluari. O fatuitas hominum mortalium. O ſtulticia mundanorum: qui non conſiderant futura bona. Ideo Aug. Nulla maior ſtulticia: ꝙ̄ propter bonum momentaneum: perdere bonum eternum. Et Dante. io. Purg.

O ſupbi chriſtiani miſeri laſſi.
Che dela viſta ⁊ d̾la mēte ifermi.
Fidanza hauete ne ritroſi paſſi.
Non va acorgiete vui che nui ſiamo vermi?

Sꝫ miles xp̄s ſcalā ſue gratie: ſine q̄ nemo pōt ſaluari porrigit. ⁊ demonē cōculcat: dū nō pmittit hominē tētari ſupra id qđ pōt. Sꝫ ei porrigit auxiliū: ⁊ pctōrē excitat d̾ puteo pcti. quatuor vocibusqꝫ ſolet ali⁹ alium excitare. Pmo p certū ſignū. i. p inſpirationē. Apoca. 3. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo. Quis te cōducit. o aia: ad cognitionem tuorum criminum? Certe deus. Quis ad lachrymas ⁊ ſingult⁹? De⁹. Ego ſto ⁊c. Sed plures reſiſtunt huic voci. Prouer. p̄. Vocaui ⁊ renuiſtis. 2. p verbum viuū. i. p predicatores. De qbus Mat. 10. Nō eſtis vos: q loqmini ſed ⁊c. Quia dicit Amb. Veritas a quocūqꝫ dicatur: a ſpiritu ſcō eſt. Cū hac voce conuerſa ē magdalēa ⁊ plures alij. Sꝫ plures huic voci reſiſtunt. p̄. Th. 4°. Ad fabꝫ āt ꝯuer. Prattica. Contra illos portātes barbas ⁊ cauadentes.

Tertio vocat p ſcriptū clarū. i. duo teſtamēta. Quid clamāt ſcripture? Quid pphete. Moyſes. Dauid. Iere. Zach. Abacuch? Quid quatuor euāgeliſte Mat. Mar. Lu. Io. niſi fati bñ petōres. ⁊ laſſati li peccati? Quid demū xp̄s in cruce. manibus extēſis pedibus ꝯfixis. opprobrijs ſaturatus: niſi ſitio ſalutē? Tuā ſalutē. o Venē. Tuā ſalutē. o Cremōa. Diſcurre p citates. Quarto p verū nūciū. i. p flagella. Imple facies eoꝝ igno. ⁊c. Multiplicate ſūt ifirmitates ⁊c. Nōne vidiſti Italiā conqſſatam varijs flagellis bellorum. penuriaꝝ. infirmitatū. peſtilētiaꝝ? Sed nōdū finis. Clama hic. O tētori apare chiate le brune. Quia cito venient dies: In quibus filius fugiet patrem. Filia matrē. amicus amicum. vicinus vicinum. Ut verificetur illud Ezech. 33. Hec dicit dominus deus. Vos leuatis oculos veſtros ad imunditias: vnuſquiſqꝫ vxorē proximi ſui polluit. Sed viuo ego dicit dñs. Qz dabo terrā hāc i ſolitu

dinē:ɽ in desertū. Unde pꝫ ſcdꝫ.

Tertiū dr̄ ſc̄. Tho.ꝓ.
2.q.109.ar.2.Boñ.2.
di.28.Nō duplex bo
nū eſt.ſ. moralis ꝯdi-
tionis. Et ē cū quis. nō pp deū:
nec vt ꝑceptis eius obediat: ſed
tm̄ qꝛ ratio dictat: plura bona
opa facit. Subuenit miſero. Iu-
ſtitiā facit. fidē promiſſaꝫ ſeruat.
Ad talia bona pōt liberū arbitri-
um ſine gr̄a: cooperāte ſibi deo.
Ad hoc refert Petrus de pal.
patriarcha hieroſolymitanus in
4. ſen. Nā in ciuitate lugduni.
repertū eſt vnū caput a fodienti
bus fūdamentū quoddā vnius
palatij. Cuius capitis os. ɽ den-
tes ɽ labia erant recentia ɽ viua.
Et audierunt vocem ab eo di.
Ite ad ep̄m di. ꝙ hec eat: ad ſal-
uandū aiaꝫ meā. Cū aūt ep̄s illū
īterrogaret qd vellet: ɽ quis eēt.
Rn̄dit caput. Ego fui iudex le-
gū: ɽ vixi ſatis virtuoſe. put co
gnoui debere. Iuſtitiā feci: ɽ le-
gē nō extorſi. Abſqꝫ fide xp̄i di-
ſceſſi. In fine vite mee. dolui de
peccatis meis. Et qꝛ ad me nō p
uenit Lex illius dei p quā ſalua-
ri poſſeꝫ. ɽ in lege naturali vixi.
ob hoc miſericors deus aiaꝫ meā
reſeruauit in hoc caput. Ideo ꝓ-
cor vetis mihi ſacramentum ba
ptiſmi. quo ſuſcepto anima ad ce
lum volabit: ɽ caput redigetur i
cinerem. Ep̄s aūt illud caput ba
ptiſauit: ɽ illa anima ſtatim ad ce
lum volauit. Preterea ad idem
Alexand. 3. per. ſum. Ubi querit
vtrum ph̄i ſint dampnati. Dicit
ꝙ ſi vixerāt ſm̄ legem naturalē
ad quos non fuit facta notitia de
aduētu xp̄i: ſalui ſunt. Et Socra
tes inuitatus a quodam ſuo: age-
ret rem cum meretrice. Excla-
mauit. Erubeſce celum intrare
cenum. Ad propoſitum. Paga
ni ergo. ſine gratia gratum faci-
ente. potuerunt agere talia bona:
perluſtrati a lege naturali. Secū
dum bonū dicitur diuinalis or-
dinationis. Quod. ſ. ordinatur
in finem. Et in hoc non poteſt li
berum arbitrium. abſqꝫ auxilio
gratie: gr̄a. ſa. Et ꝙuis hō poſſit
operari bonum morale: ſicut gē
tiles ɽ ph̄i. de quibus ſupra prio
myſterio actū eſt: abſqꝫ gratia dī
non tamen bonū meritū potue-
runt: ſine munere gr̄e gra. ſa.

¶ Feria. iiij: in capite ieiunij. De
cōuerſione impij vel peccatoris.

Conuertimi-
ni ad me i toto corde
vr̄o. in ieiunio ɽ fletu
ɽ planctu: ɽ ſcindite corda vr̄a.
Ioel. 2. Poſtꝙ natura hūana ce
cidit in miſerandā ſeruitutē pec-
cati: ɽ ꝙ ſenſualitas eſt facta re-
bellis rationi propter infectam ɽ
corruptam culpam ɽ radicem
primorum noſtrorum parentuꝫ
R. eſt neceſſarium homini con-
ſtituto in preſenti vaſta ſolitudi-
ne ɽ valle miſerie: ſi affatica coſ
nelli exercitij corporei como ſpi-

rituali: in douere promerear il regno dī celi. Figura. Geñ.3. in ſudore vultus tui veſceris pane tuo: donec reuertaris in terram: de qua ſumptus es: q: puluis es & in puluerem reuer. Et eccleſia hodie ſuper caput .d. Memento q: cinis es ꝛc. Et Hiero. ad Theſiſontē. Tepidum diſcipulū non amat xp̄s. De qua penitentia. Mat.4. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Luč.3. Facite fructus dignos penitentie. Unde Thema. Conuertimini ad me. Primo in ieiunio. Orig. ſup Leui. c.15. Qd gula peccauit: ieiuniū corrigat. Gula clauſit nobis celi portas. ſꝫ ieiunium nobis apir illas. Eccleſia. Paradiſi portas: apiat nobis ieiunij tp̄s. Ad quod iducimur exēplo Moyſi. Exo. 14.q.40. diebus & noctibus ieiunauit vt mereretur accipe legeꝫ dei. Exemplo. Helie. de quo .3. Re.19.q.40. diebus pegrinatꝰ eſt cum ieiunijs vſqꝫ ad monteꝫ dei oreb. Exēplo Niniuitarum. Jon.3.q.40. diebus ieiunauerunt ad miſericordiam p̄merendam. Exēplo xp̄i. Mat.4. qui 40. diebus & noctibus ieiunauit in exēpliū omnium nr̄m. Jō dicit. In ieiunio. Et fletu. Mat.5. Bti q lugēt ꝛc. Jo.14. Triſtitia vr̄a vertet i gaudiū. Eze.18. In q̄cūqꝫ die conuerſus fuerit pcōr: oium iniqtatū eiꝰ nō recordabor. Et ſcidite corda vr̄a. ſ. p ↄtritionē. Job.13. Loquar in amaritudine aie mee. dicā deo: noli me ↄdemnar. Jſa.38. Recogitabo tibi oēs annos meos ꝛc. Ideo dominꝰ audiuo & ſcā eccla d pcōꝛis ↄuerſione. clamat i epla. Conuertimini ad me ꝛc. Cū qua epla eſt euāgeliū Mat.6. Theſaurizate vobis theſauros in celo. Qd fit p ↄuerſionē: q̄ mūdat aia a pctis. iux eūdē. Faciē tuā laua. i. ↄſcientiā. De q ↄuerſione & ipi iuſtificatione tria ſunt videnda.

¶ Primum dr̄ diffinitionis.

¶ Secūdum. dicit dilectionis.

¶ Tertium. dicit conditionis.

Primū dr̄ ꝛc. Tho. p. 2.q.113. In.4. diſt.17. Ricar. ſu.4. di.17. ar. 4.q.2. Cōuerſio ē motus libere volūtatis: a deo: ad ↄteſtationē peccati i ſalutē eternā. Ubi nota ſm phm.5. phyſicoꝝ. q in oi motu: ſunt duo termini. Terminus a quo: & Terminus ad quē. Terminus a quo. i. a loco. Et terminꝰ ad quē. i. ad locū Ad ppoſitū. Sic in motu ſpiritualiꝫ ē terminꝰ a quo. i. a ſtatu peccati mortalis. Et terminꝰ ad quē. i. ad ſtatū grē. Jō dr̄. Cōuerſio ē motꝰ. Liber volūtatis. Qꝛ quātūcūqꝫ in cōuerſiōe pcōꝛis ↄcurrat diuina grā: q̄ eſt p̄ncipiū huiꝰ iuſtificatiōis. Iuxta illd. Graꝫ & gloriā dabit dn̄s. Tn̄ requirit liberū arbitriū hois. Qꝛ vt dicit Aug. li. de libero arbitrio. c.2. Qui fecit te ſine te: nō iuſtificabit te ſine te. Jō dicit: libere volūtatis. ¶ Sequitur. A deo. Qꝛ con

uerſio iſta non pōt eē ſine gratia. Jo. 6. Nemo pōt vēire ad me: niſi pater meus traxerit eū. Jo. 15. Sine me .i. ſine gratia mea: nihil poteſtis fa. Oſe. 13. Perditio tua iſrael: tm̄modo in me auxiliū tuū. Sequitur. Ad deteſtationē peccati. Qz ɔtritio ē neceſſaria de peccatis. De q̄ Th. de malo. q. 7. ar. 11. ad tertiū. Nullꝰ habēs vſū liberi arbitrij pōt incoare nouā vitā que eſt p gratie infuſionē: niſi appetat ⁊ amet gratie bonū. Et iō opz ꝙ deteſtetur oē malū repugnās. Glo. ſup illud. Sacrificiū deo ⁊c. Spūs cōtribulatus ⁊ contritus: ē ſacrificiuz quo pctā ſoluunt. Sequitur. In ſalutē eternā. Ad hoc hō cōuertitur: vt paradiſū inueniat. Cōuerſio eſt motus ⁊c. Totā diffinitionē repetēa. In quibus verbis ſz ſententiā. Theologoꝝ: pono tres concluſiones declarandas.

¶ Prima. dicitur creationis.

¶ Secūda. dicit ſuſcitationis.

¶ Tertia. dicit ſubiugationis.

¶ Prima ⁊c. Opus creationis eſt magnum opus: ꝙ ſoli deo cōuenit ps. Terraz ⁊ mare tu crea. Q: creare eſt ex nihilo aliquid facere. Et de non eſſe producī ad eſſe. Quod nemo poteſt niſi ſolus deꝰ. Vñ phs. 8. ph. Ex nihilo. nihil fit. Quod opus creationis: fuit tante admirationis apō philoſophos: vt dicerent mundum eſſe eternuz. Excepto Platone: qui magno animo proteſtatus eſt factum eſſe a deo: iuxta illud Gen. pᵒ. In principio creauit deus celum ⁊ terram. Cōtrarium cenſuit Ariſto. in multis locis. In. 8. phyſico. Mundus eſt eternus. In. 12. metha. Motus celi eſt eternus. In p̄mo celi. Celum eſt ingenitum. Que opinio eſt falſa. A caſa. Maius eſt iuſtificatio peccatorum. Augu. ſuper illud Jo. 14. Maiora horum faciet. Maius eſt vt ex impio fiat iuſtus: ꝙ creare celum ⁊ terraz: Et hoc eſt: ſecundum Tho. p̄. 2. q. 112. ar. 9. duplici ratione: Primo ratione permanentie. Secūdo ratione repugnantie. Primo ⁊c. Quia iuſtificatio impij terminatur: ad bonum gratie. creatio autem celi ad bonum nature. Eſſe autem gratie: eſt nobilius ꝙ eſſe nature. Igitur opus creationis eſt maius. Ideo Augu. aū dixiſſet: Maius eſt vt ⁊c. Subiunxit. di. Celum ⁊ terra tranſibunt. ſcilicet quoad qualitates accidentales: predeſtinatorum autem ſalus: ⁊ iuſtificatio permanebit. Secundo ratione ⁊c. In creatione totius vniuerſi: nulla fuit repugnantia p̄o. Dixit ⁊ facta ſunt. Jō. Omnia quecunqz voluit fecit: in celo ⁊ in terra. Sed in iuſtificatiōe impij occurrit liberuz arbitriū: ſine quo nihil fit. Glo. ſuper illud Tren. 4. Cōuerte nos dñe ad te. dicit. Gra dei nō ɔuertit. ar. niſi ex noſtra voluntate conuertamur. In creatione mūdi: nulla fuit repugnātia. Nō eni ſol. nō lu

na. nõ ſtelle. In ſui creatione reſti terunt deo di. O dlo non mi ſar tal modo: Sed bene hõ cõtra di cit deo. Clamat deus concubina rio. Sine concubinã. Auaro: aua ritiã. Uſurario: vſuraȝ: tñ repu gnat diuine voci. Et per oñs: ma ius opus eſt: iuſtificatio impij ꝙ creatio mũdi. Ut Th. 4. di. 46. ar. Maius eſt iuſtificare impiuȝ: ꝙ creare celũ ⁊ terrã. Qꝛ in crea tione nõ eſt aliquid qđ repugnet creanti: cũ ſit ex nihilo. Sicut in iuſtificatiõe repugnat iuſtificanti inordinata volũtas. Ille. ¶ Scđa concluſio dꝛ ⁊c. Suſcitatio mor tui eſt opus mirabile: cuȝ ſit con tra naturã. Ut pbs i predicamẽ tis. A priuatione ad habitũ nõ eſt regreſſus. Et. l. Qui res. §. areã ff. de ſolutionibus. Nõ mortuus nunꝙ reſuſcit. Ut Paulus fu it deriſus qñ predicaret carnis re ſurrectionẽ. Act. 17. Et pluresſa cti ſunt heretici pp hunc articu luȝ. Sed maius opus eſt iuſtifica tio impij. ⁊ peccatoris. Greg. 3. dialo. Maius miraculũ eſt predi cationis verbo atqꝫ orõnis impi um conuertere ꝙ creare celum ⁊ terrã. Ubi theologi volũt ꝙ ma ius miraculũ fuit cõuerſio pauli Magdalene. Latronis. Mat. ⁊ alioꝝ peccatoꝝ: ꝙ ſuſcitatio La zari ⁊ alioꝝ mortuoꝝ. Nõ imeri to. Qꝛ in conuerſiõe peccatoris oportet ꝙ. 5. creature de nouo ſuſcitent: que ſunt mortue. Pria ẽ charitas: qꝛ nõ diligit deũ. Nõ it ad diuina. Nõ amat primuȝ: ſummo odit. Scđa ſpes: ſperat in ijs que ſũt mũdi. Tertia nõ eſt in eo fides. Si crederet nõ pec caret. Quarto nõ eſt in eo obe dientia: qꝛ nõ ſeruat diuina man data faciendo peccatũ. Quin to eſt in eo timor dei: qui eſt prin cipiũ ſapientie. ps. Initiũ ſapien tie timor dñi. ¶ Tertia cõcluſio ⁊c. Maius eſt hoieȝ conuertere: ꝙ totius mũdi ſubiugatio. Et rõ eſt. Qꝛ multi ſubiugarũt mundũ ſuo impio. qui tñ a vitijs ſubiu gati ſunt. Ut Petrus Rauen. ſermone. 41. Bella gentiũ legimus ſuperaſſe ꝙplurimos: quos tamẽ legimus pugnas carnis nõ vi ciſſe. Et audiuim⁹ dediſſe eos delitijs pectora: qui dorſa hoſtib⁹ nõ dederũt. Heu prob dolor: vi ctores gentiũ: vitioꝝ captiuos. nationũ dños: turpibus inſeruiſ ſe criminibus. Regnis fuiſſe ter rori: ludibrio fuiſſe peccatis. Il le. ¶ Exẽplio pꝫ: Primo de ale xandro magno qui totũ orientẽ vicit: circa. 5. milia ciuitates. Ui cit dariũ regẽ armenie: tñ ſeipſuȝ nõ vicit: cũ deditus eſſet vi tio ſo domie. Preterea. Q. Cecilius: qui philippũ regẽ de Macedo nia vinctũ eduxit: ſe nõ vicit. Preterea pompeius magnus: qui duos reges ſupauit: ſe autem nõ: cũ eſſet luxurioſus. Preterea Iaſon: qui fuit tanti roboris. vt nullũ hoies armatũ timeret: tamẽ ſe nõ vicit qꝛ philocapt⁹ de femi na medea: rapuit eã a patria ſua. Preterea de. M. Antonio: qui

fuit magni ingenij: tam in alexan
dria veſtibus famuloꝝ indutus
noctu ibat per ciuitatē ⁊ domos
vt ponit Tranquillus. Et Cleo
patra eius femina ſequebatur eū
pro qua ab Octauiano ſuo emu
lo occiſus ē. Preterea paris qui
rapuit Helenā d̄ grecia. pro qua
facta ſunt tam longa ⁊ exicialia bel
la inter Troianos ⁊ grecos. Pre
terea Hercules fortiſſimus gre
coꝝ: qui in principio orientis ⁊ fi
ne occidentis: fixit columnas in ſi
gnū victorie: vt infra limites q̄ſi
mundus eſſet ſibi ſubiect⁹. Qui
dū eſſet paruulus. ij. leones occi
dit. Fecit comedi regē thracie di
ctū diomedem a iumentis ſuis.
Tñ nō ſe vicit: q2 amore deianire
fecit officia mulieris: vt depoſi
tis proprijs veſtibus indueret ſe
mulieres: ⁊ filare viſus eſt cū ea.
De quo Lac. in. p. c. 9. Hercu
les qui ob virtutē clariſſimus q̄
ſi affricanus inter deos habetur.
Nōne orbē terre quē peragraſſe
ac purgaſſe narrat. ſtupris. libi
dinibus. adulterijs. inquinauit?
Sed ne illa quidē que magna ⁊
mirabilia geſſit. talia iudicāda ſūt
vt virtutibus diuinis tribuenda
videantur. At animum vincere.
iracundiā cohibere. fortiſſimi eſt
que ille nec fecit vnq̄ nec potu
it. Ille exēplū ponit. Eutropius
Nō rome diſputatū eſt. Quid vi
lius eſſe iter hoies? Rñdit Leu
cippus. q2 auaricia. Quia auari ne
dū oculū ad oia. Quot oua: quot
ſal: quot oleū: quot acetum eſt in
barilla. Alt⁹ democritus: q2 erat
luxuria: eo q2 p modico dilecto
fatuus fiebat. Terti⁹ Eliobolus
q2 hō erat: qui caput romis: a ſer
uēte ⁊ ſclaua ſenſualitate finiebat
ſuperari ratione que dominari d̄
bebat. Et per pñe: nihil forti⁹ in
mundo hoie: qui paſſiones ſuas
nutrebat roni. Vn̄ pho. Nulla p̄
ſtātior victoria: q̄ ſibi imperauiſ
ſe. Accipe hāc cōcluſionē o chri
ſtiane. Si ſubiugas tuas inclina
tiones. Irā. auariciā. inuidiam ⁊
huiuſmodi: plus facis q̄ Karo
lus i frāza. Alexā. i oriēte. Vn̄
Sen. Nulla maior victoria q̄ vi
tia domuiſſe. Idē. Magnū im
periū regi q ſibi dominat. Idē.
Multos. ii. rexeris. ſi rō te rexe
rit. Idē. Si vis oia tibi ſubijcere
ſubijce te roni. Vn̄ patet primū.

Secundū dicit cc. Du
bium queritur. Qui ſūt
in plus dilecti a dō. An
iuſti inocentes. An pec
catores conuerſi? Duplex opio.
Prima innocentium. Scd̄a peni
tentium. Pro innocētia. Io. ba
ptiſta aduocatus in cōſiſtorio tri
nitatis. arguit triplici medio q2
inocentes plus diligūt. Primū
eſt: Illud quod eſt pulchrū ⁊ bo
nū: a deo plus diligit Dionyſi
us. 4. de di. no. Pulchrum ⁊ bo
nū: omnia deſiderant. Innocen
tia eſt pulchrior q̄ penitētia. Igi
tur. Scdm eſt. In. 8. ethico.
Similitudo eſt cauſa amoris. In
nocentia eſt magis ſimilis deo
q̄ penitētia. Cū deus ſit ſumma

puritas. Igitur plus diligit pu-
ros. Prouerbi.12: Qui diligit
cordis mundiciā diligit a dño.
Tertiū eſt tale. Amor ē reciproc⁹
xpaer.8. Ego diligētes me: dili-
go. Seſi. Si vis amari. ama. In
nocētes plus te amāt ꝙ peccato-
res. Igit plus diliguntur a te: o
deus benigne. Pro penitēti ar-
guit Petrus.d. O deus nunꝙ
fui ad ſcolas ſicut Io: bap. tñ au-
di me: ſecūdo el natural: mio.
Quare incarnat⁹ es? Et mortu
us? Uere p peccātoribus: nō pro iu
ſtis. Aug. Nulla cā fuit: veniēdi
xpo dño: niſi peccātores ſaluos face
re. Tolle morbos: tolle vulnera:
ꝛ nulla erit cā medicine. Bern.i
ſequētijs. Nec abhorres peccātores
ſine quibus nunꝙ fores: tāto di-
gna filio. Rñdet Tho.p.par.q.
20.ar.10. In.p.1.q.p.ar.7. Ri
car.in.4. Illi ſunt magis dilecti:
qui plus hñt de gra dei. Unde ſi
plus innocēs hēat de gra ꝙ pe-
nitēs erit magis dilectus a deo. ꝛ
ecōuerſo. Tñ ceteris parib⁹. Si
innocētia cōparet pnie. Innocē-
tia ē dignior ꝙ pnia: ꝛ pār plus
dilecta. Qꝛ innocētia hz pmiū ac
cidētale: vz: aureolā: q ē quoddā
gaudiū accidētale: qd ñ hñt peni
tētes. Hoc bonū hz Lucia vgo
qd ñ hz Magdalēa. Et inocētes
ꝙ penitētes. Sz tñ accidere pōt
ꝙ penitentes feruentius ꝛ cali-
dius reſurgant a peccato. ꝛ cum
maiori charitate operantur: ꝙ in
nocētes. Iſto mō penitētes erāt
a deo magis dilecti: ꝙ inocētes.

¶ Que concluſio probat. Rōne
Auctē. Exēplo. Primo rōne. ꝙ
fundant ſuper ph̄m.8.phy. Qꝛ
qñ ſunt alique cāe poſite: ꝙ vna d
pendet ab alia. Una poſita: poni
tur ꝛ reliqua. Exēpli gra. De ar
bore in qua ſunt folia. ꝛ fructus.
Poſita radice ponunt oia iſta.
Ad ppoſitū. Radix oiuz bono-
ruz eſt charitas. Gre. Nec hz ali
qd viriditatis ramus boni opis:
niſi manſerit i radicē charitatis.
Iō ipſa poſita ponunt oia bona.
Formetur ergo ſic rō. Ubi ma-
ior charitas: ibi maior gra. Ubi
gratia: ibi meritū: Ubi meritū:
ibi maius premiū. De pio ad vl
timū. Ubi maior eſt charitas: ibi
eſt maius pmiū. Et qꝛ penitētes
cōmuniter ſurgunt cū ignita cha
ritate. ꝛ in via incedunt feruētius
ꝙ innocētes. Igit erūt magis di
lecti. Ufi apls Ro.5. Ubi abun
dauit delictuz ſuperabundauit ꝛ
gratia. Exēplifica de Paulo: qui
factus eſt vas electionis. De pe-
tro: qui vicarius xpi. De publi-
cano: qui euangeliſta. De latrōe:
qui paradiſuz. De dauid: eximio
pphetaꝝ. De augu. qui lumen
eccleſie. De Frāciſco: qui lumen
humilitatis. De Alber. qui mo-
narcha pliorū. De Magdalēa
que apoſtoloꝝ apla. Iō vbi abū-
dauit delictū. replica. Et Augu.
in manuali. Peccaui peccatum
grande: ꝛ multorum ſum mihi
cōſcius peccatorum: nec ſic deſpe
ro: quoniam vbi abundauerunt
delicta: ſuperabundauit ꝛ gratia.

Et Grego. in homel. de. c. omni-
bus. Maius de peccatore cõuer
ſo: q̃ de fratre iuſto gaudium ſit
in celo. Et Criſo. Talis crede mi
hi: talis eſt erga homines dei pie
tas: vt nunq̃ ſpernat penitentiã
ſi ei ſincere offeratur: Et ſi ad ſũ-
mũ gs perueniat malorũ. ⁊ inde
ſi reuerti velit. ſuſcipit deus illũ
libenter ⁊ amplectitur. Et pz ex
tra d ſum. trini. ⁊ fi. catho. c. Fir
miter. De hereticis. c. Sup eo.
Et Mat. 21. Amẽ dico vobis: qꝛ
publicani ⁊ peccatores pcedẽt vos
i regno ⁊c. Et Luc. 15. Dico vo
bis q ita gaudiũ erit in celo ſup
vno peccatore pniaʒ agẽte: q̃ ſu
pra nonaginta noueʒ iuſtis q non
ind. pe. Et Aſculanus.
Piu gr̃ia e nel regno delli electi.
Dũ ſpirito ꝯuerſo e piu ſe ſtima
Che d nonãtanoue delli electi.
Ad hoc fac̃ exẽplũ eccleſie: que
ad cõſolationẽ peccatorũ tres fre-
quẽter legit. Euangeliũ Matt.
epl'as Pauli. ꝓo. Dauid. Et rõ
huius eſt: vt nullus peccator de-
ſperet de miſericordia: q̃tũche
magnus peccator. Omne. n. pec
catũ cõmittitur aut ex infirmita-
te: vt Mat. lucrũ. Aut ex ignorã
tia: vt Paulus. Aut ex malitia:
vt Dauid. vt oſtendat q nemo
deſperare dꝫ de dei miſericordia
pp peccata ſupradicta. Jõ hoꝝ di
cta ſepe recitant. ¶ Que cõclu-
ſio pbatur figura filij prodigi.
Luc. 15. Qui a patre recedens:
ſubſtantiam ſuam diſſipauit vi-
uendo luxurioſe. Secundum Al
ber. Hoc peccatum diſſipat qua-
tuor bona. Primo ſubſtantiã tẽ
poralẽ. Prouer. 29. Qui nutrit
ſcortũ perdet ſubſtantiaʒ. Practĩ
ca. Hodie li manegi roſi. Cras
par cibroꝝ. Alia die Cantora. ſu
ſtagni. camiſi. Et filij ⁊ vxor mo-
riunt. Exẽpluʒ illius vxoris que
ſcarpã viri ferabat in pede. altam
mulieris ex inopia Cõcubina ve
ro mariti triumphabat. 4. ſunt in
ſaciabilia. Terra ſicca. ignis. voc
ca iferni. mala mulier. Et. 4. ſũt
que hominẽ expellũt de domo:
Jgnis. aqua. fumus. mala mul-
ier. Vñ quidã preſbyter. florẽtie
in. ẽ. Liberata. dũ cãtaret letani
as: A fulgure ⁊ tẽpeſta. Ab om-
ni malo: interpoſuit alta voce. A
mala muliere libera nos domine.
¶ Scdo diſſipat vitam corpora-
lem: quia ipſium corpus cito de-
ducit ad conſumptionem. Sen.
Plures occidit voluptas: q̃ gla
dius. O pater: filius noſter mor
tuus eſt iuuenis. Gran merce ala
femina. ¶ Tertio gloriam mun-
dialẽ. ſalomõ adornꝰ ſcia: q diſpu
tauit. 5. milia pabolas. 3. milia. p-
uer. ⁊ i toto mũdo honorarꝰ. Tñ
dicitur de eo. Eccleſiaſtici. 47.
Inclinaſti femora tua mulieri-
bus: dediſti maculam in gloria
tua. Secundum leges antiquas
Nemo debet promoueri ad of-
ficiũ ciuitatis: q ſit cõcubinarius
publicus. Clama hic ptra officia
les. ¶ 4ᵒ gr̃aʒ ſpũalẽ. Gen. 6. hõ
regeſcet ſpũs meus. i. gr̃a mea i
hoie qꝛ caro ẽ. i. carnalis. Ad

propoſitum. Reuerſus eſt ad patrem: veniẽ petens: Pater inqͣt peccaui. Cum .4. ſignis amoris ab eo ſuſceptus eſt. Primum qꝛ pater ipſum videns: miſericordia motus eſt. Secundũ. qꝛ brachia ad collũ poſuit. Tertiũ. qꝛ oſculatus eſt. Quartũ magnũ feſtũ fecit fieri. Moraliter. Pater fa. eſt deus: qui duos filios. i. populos h̃z. ſ. innocentẽ & peccatorẽ. Peccator autẽ per peccatũ a deo recedit: & it ad longinquas ptes: iuxta illud. Longe a peccatoribꝰ ſalus. Diſſipat bona gratuita. naturalia. ſpũalia. In ſe aũt reuerſus per ↄtritionẽ: ad deum currit. A quo ſuſcipitur cũ ſignis diuine bonitatis. ¶ Primum. qꝛ miſericordia motus: ipſum peccatorẽ recipit. Que miſericordia ẽ ſibi propria: cũ qua ſupportat ſceleragines perſona. Qꝛ peccator ſtatim meretur puniri & publicari. & deeſſe ad non eſſe reduci: tñ ipſum ſupportat. Ber. ſup can. 8. Quam benigna eſt miſericordia tua. Ego peccabã & tu diſſimulabas: nõ continebã me a ſceleribꝰ: & tu abſtinebas a verberibꝰ. Secundũ ſignum: qꝛ ipſum ſuſcipit cũ brachijs apertis. Cũ ſiniſtro ſue gr̃e. & dextro glie. Tertiũ qꝛ ipſũ oſculatur. Ber. Oſculum pacis a patre accipit: dum per gr̃am certificatur de indulgentia. & vnde furcas merebatur inferni: miſericordiã dei benigne conſequitur. Prattica. in verbo furcas. Meretur peccator qñ it dormitũ. ꝙ ſolarium domus ſuper ipſum cadat. & ipſum cum tota familia deſtruat. Contra illos qui volunt videre miracula. Hoc ẽ maximum ꝙ te ſupportat. Quartum quia magnũ feſtũ fecit fieri. Pͦ letat pater: qꝛ videt filiũ adoptiuum quem perdiderat ad ſe reuerti. Scđo filius: qꝛ videt effectum ſue paſſionis. 3. ſpũs. s. qꝛ recuperat templũ ſuũ ꝙ amiſerat.

4. Angeli qꝛ ſedes vacuas vident reparari. Gaudium eſt Angelis ſupra. Non dicitur gaudere de tam glorioſa viſione dei. Nec de ſua tam iocunda iubilatione. Nec de ſua tam dulci epulatione. Sꝫ de nr̃a conuerſione.

5. ſancti. Iſa. 55. Mõtes & colles cantabunt coram vobis laudem. i. Trinitas & angeli. Et oĩa ligna ſiluarum. i. collegiũ ſanctorum. plaudent manu. Uerte te ad crucifixũ & pete dubitãs: O bone ieſu: qr̃ ſic peccatorem diligis: ꝙ̃ iuſtum: Rñdeo qꝛ rõne maioris laboris. Habet pħs 8. ethi. Quod mater plus diligit filiũ: ꝙ̃ pr̃: qꝛ circa illũ plus laborauit. Pro peccatoribꝰ incarnatus eſt. mortuus. crucifixus: quod non eſt pro iuſtis. Ita vt habent theologi. maxime Tho. 3. par. q. 1. ar. 2. Quod ſi nõ eſſet peccatũ: xp̃s nõ eſſet incarnatus. Quamuis Alexander & Bonã. oppoſitum dicant. Quod ad nos veniſſet non vt redemptor: ſed vt glorificator: qua opinio nõ tenet ab eccleſia. Ideoqꝫ apoſtolus.

Eph.6. Empti eſtis p̃cio magno Sed quo? Forte argenti: aut auro? Clama. Nõ ſ; ſanguis xp̃i. Uñ Bõ. in ſpiritu p̃uidens hãc pietatem: clamat ait deuote. Reſpice in facie; xp̃i tui. Prattica. cũ lachrymis dicendo. Reſpice. videras naſcere lux piangendo. Uidebis illũ copertũ paucis pannis in p̃ſepio. Uidebis illũ fugere in noctẽ p ſilvas & boſcos. ab herode q̃ſitũ vt occideretur. Uidebis illum in cap. 40. dierũ a natiuitate: come poneres: offerri in tẽplo. Uidebis ieiunare. 40. diebus & a demone temptari. Uidebis a Joanne baptizari. Uidebis per totã iudea; & ſamariã p̃dicantem. Uidebis ſuper fonte; laſſũ: aquam petere. Uidebis deriſum a phariſeis. A diſcipulo traditũ. ab alijs derelictum. Ad colũna; verberatum. In cruce clamantem Pater ignoſce ill. Quib'? Judeis, ſarracenis, vſurarijs: concubinarijs, ſacrilegis: & omnibus in peccato exiſtẽtibus. O bonita diuina. O amor inexcogitabilis. Qui intimo corde amas ipſu; peccatore;: qui tibi mittes facit tibi: ſichas in oculis. Interpone exemplum. ff. Conſtantij. Qui prio iem aſculanum arguit qui nolebat quẽdam fugitiuum recipere: niſi cum maxima penitentia. Cui dixit Adhuc tot labores non ſuſtinuiſti pro huius anima: ſicut Chriſtus ieſus. qui pro illa mortuus eſt. ¶ Quarto probatur. Exemplo ↄ' noſtra. De Tayde meretrice pulcherrima & formoſa. que poſtq̃ aias multorum illaquearat & dediſſet occaſionem multis interficiendi ſemet. Accedẽte ad eam abbe Paphnutio ſanctiſſimo viro contritionem & ↄpũctionem ſuo; ſcelerum habuit. Aduſtiſq; omnibus vanitatibus in platea publica vt diret: exemplum ijs cum quibus peccarat. In cellula quadam ſe recluſit. In qua per feneſtram: paulũ aque & pãis q̃bus ſuſtẽtaretur die q̃li; capiebat. Cũ ergo. 3. annis ſtetiſſet incluſa iuit Paphnucius ad abbatẽ Antonium cui multa reuelabant a deo vt ab eo inquireret ſi ei deus ſua peccata remiſiſſet. Narratã eã. ſ. Antonius: conuocatis diſcipulis precepit orarẽt illa nocte: ſtatiq; abbas Paulus maior diſcipul' Antonij vidit in celum lectũ ornatum ſpecioſis ac precioſis veſtibus quem tres virgines facie facie clara cuſtodiebant. Cumq; Paulus diceret illam gloriam eſſe Antonij audiuit vocem dicẽtem ſibi. Non eſt Antonij: ſed Thaydis meretricis. Quod cũ mane audiſſet Paphnucius: cũ gaudio diſceſſit. Et cum illã duxiſſet de cella: ſuperuixit. 15. diebus p' quos meretrix quieuit in domino. Prattica ſuper verbo Antonij. Uide q̃ meretrix preceſſit hominem iuſtum. caſtum. auſterum. Concludens in hoc: q̃ peccator conuerſus: eſt magis dilectus deo: q̃ innocens.

Tertium ꝛc. Tres dꝫ habere ꝯditiones. ꝙ ſit deo grata. Prima vt ſit integra. Vñ dicitur in toto corde. Qꝛ Matth.6. Nemo pōt duobus dñis ſeruire. Sicut ꝛ nullꝰ nō pōt habere duas militias. vt.dꝛ.§. Qui militari nō poſſunt. Inſti. de mili. teſtā.l.c.ſ. ab vna parte deo ſeruiat: ꝛ ab alia cōcubina teneat. 2. Conᵒ vt ſit ꝑpetua. Ma.x. Non oīs qui incipit ſed qui ꝑſe vſque in finē: hic ſaluus erit. Et Ber. Sola per ſeuerantia coronaꝛ. Et Hie. ad Furiā. Nō q̄runꝛ a chriſtianis initia: ſed fines. 3. Conᵒ vt ſit feſtina. Qꝛ Ecc.4. Nō tardes conuerti ad dñm. Qꝛ dꝛ de pe.di.3. Dubia eſt pnia ad vltimam neceſſitatem delata.

¶ Feria.5. in capite ieiunij. De tarditate bene operandi. Uel de triplici bello in morte.

Cum introiſſꝫ Ieſus capharnaum. Mat.8. Audiens centurio xp̄i aduentum. Ad eum acceſſit.v. Puer meus iacet i doᵒ pa. ꝛ ma. Scd̄m ſniam Criſoſt. Quando ꝑdictum fuit factum a Ceſare Auguſto: vt totus mundus deſcriberetur: vt dꝛ Luc.2. Iudea tunc romanis tributaria facta eſt. Unde romani ponebāt tribunos ꝛ centuriones per totā iudeam. Centurio iſte a romanis fuit ibi poſitus ſcilicet capharnaū qui habebat ſub ſe.c.milites. Hic quēdam ſeruū ſibi gratum habebat q erat paraliticus. Paraliſis ſm̄ medicos: eſt infirmitas que detinet mēbra diſſoluta. ne homo poſſit ſe moueꝛ niſi moueatur. Unde ad Ieſum acceſſit petens vt ipſum ſanaret. Dn̄e inquit puer ꝛc. Cui dn̄s. Ego veniam ꝛ curabo eum. Quod verbuꝫ fuit mire humilitatis. Glo. Magna humilitas dn̄i: ꝙ ſeruū dignatus eſt viſitare. Moraliter ſeruus h. eſt peccator mortali. De quo Io.8. Qui facit peccatuꝫ ſeruus eſt peccati. De pe.di. i.c. Conuertimini. Solo.n.pcō. ſerui ꝛ filij diaboli ſumus. Male torquetur. Et hoc ꝑꝑ conſcientiam remordentē. Iſa.66. Uermis eorum non morietur in eternum. Seqtur. Dn̄e non ſum dignus vt intres ſub tectū meū: ſed tm̄ dic verbo ꝛ ſanabiꝛ puer me. Rationem reddit.v. Nā ꝛ ego homo ſum ſub ptāte ꝯſtitutus habens ſub me: vſq; fac hoc ꝛ facit. De.3. commendatur iſte Ceᵒ. Primo de humilitate In verbo: Non ſum dignus. Aug. dicendo ſe indignum: fecit ſe dignū. 2ᵒ de fide. Tantū dic verbo. Intellexit verum eſſe illud. Ecc.7. Sermo illius ptāte plenus eſt. Et ꝑs. Dixit ꝛ facta ſūt. 3ᵒ. de ſapia. Nam ꝛ ego ſū ſub ꝑ. Q.d. Ego q ſum purus hō ꝑcipio militibus meis. obediunt mihi: q̄to plus tu infirmitati. ſolo verbo qui deus ꝛ hō es ꝛ ſanabitur? Audiens ihs miratus ē

⁊ſe.ſe.d. Amen dico vobis: nõ inne.tã.fi.in iſ. Quod verbũ.3. exponitur. Primo de tpe pñti intelligitur: q: in patriarcis ⁊ ꝓphetis maiorẽ inuenit fidem. Et ſp excludas Mari.i. Secundo mõ Tantã fidẽ.i.tam facilẽ. Qz epi multa ſigna videre. Iſte vero nullũ. Tertio Tantã fidẽ.i: tante fidei ꝓfeſſionẽ. Nullus tã aperte ꝓfeſſus fuerat diuin.i maieſtatẽ.qui ſub velamine carnis agnouit excellentiã diuinitatis. Sequit. Dico vobis multi ab oriente ⁊c. Applica etiã. De tarditate bene opetandi. Tria ſunt videnda.

¶ Primum. dicitur opinionis.
¶ Scõm. dicitur declarationis.
¶ Tertiuz. dr confirmationis.

Ad primũ. Quare dubium. Utrꝫ aliquis pmanens toto tpe vite ſue in peccatis vſqꝫ ad mortez: Infirmatur ⁊ clamat ad dñm. Miſericordia Mox migrat ex hac luce. An iſte ſic decedens: ſaluet: an dãnetur: Circa hanc materiã: due ſunt opiniones: Una dicit ꝙ ſic. Alia ꝙ nõ. Prima ꝓbat intentũ ſuum. triplici medio. Rõne. Auctoritate. Exẽplo. Primo ⁊c. ſic. Ad penitentiã ⁊ peccatoris ꝯuerſionẽ: duo requirũtur. Primũ eſt dolor de preterito. Scdm eſt bonũ ꝓpoſitũ nõ peccãdi in futurꝫ: vt pꝫ de pe.di.3.c. Pnia eſt mala pterita plãgere: ⁊ plãgẽda iterũ nõ cõmittere. Et Aug.i Regula. Doleat de pterito: caueat ⁊c. Cũ quo ẽ Tho. ⁊ Ric.4.di. 20.ar.ꝓ. Sꝫ hec pñt eſſe in illo q ſero peniteẗ. ergo tal' ſaluaẗ in vltimo vite ſue. Scdo ꝓbatur. Auctẽ. Et ſcribiẗ. 26.q.6.c. ſi pſbyter pniaꝫ abnegauerit morientib⁹: reus erat aiaꝝ. Qz dñs dicit. Quacũqꝫ die ꝯuerſ⁹ fuerit pcõr ad pniaꝫ: vita viuet ⁊ ñ morieẗ. Uera eñi ꝯfeſſio i.vltio tpe cẽ pt. Et Hie. ad Euſtochiũ. Nũqꝫ eſt ſera pnia in pcõre. De hac acceptatione pccõris loqẗ Chriſoſtomus. de pe.di.3.in.c. Tal'. Et iuriſta. C. de nuptijs.l. iperial'. Et Petrarcha in.6. Tri. di.

Ma cardi nõ ſo may gře diuini.
In qlle ſpero che in me ancbor ſarano.
Alte operatione ⁊ pelegrine.

¶ Tertio ꝓbaẗ Exẽplo.ſ. latronis q ſero ꝯuerſ⁹ ẽ. De quo.26. q.6.c.ñ pſbr. Latro viu⁹ moriẽti pnia: meruit eẽ in pradiſo: i hora vltie ꝯfeſſiõis. Preterea. Ad idẽ facit ſūma ꝯfeſ.li.1. Ti.33.q: 121. Ubi põit.3.ſigna: qb⁹ cognoſcitẗ qs ſalu⁹. Primũ ſi peniteñs in extremo manus ad celũ leuat. Scdꝫ ſi pcutit pec⁹. ſiue inuocãdo nomẽ dei ⁊ ſcõꝝ. Terciũ ſi ſacerdotez petit. Sed hec oia poſſunt eſſe in peccatore: q tarde cõuertitur. Ergo ⁊c: pꝫ prima opinio. Secunda opinio dicit ꝙ omnino non ſaluatur. Si vero ſic: tũ cum maxima difficultate. Qd probat.3.medio. Primo rõne ſic. Ad hoc vt hõ vere peniteat

requiritur vt realiter ⁊ volunta rie peccata ſinat. Qꝛ vt hꝫ Alb. in ↄp° Theo. Et Bon. 2. di. 29. ar. 2. q. 3. Tāto pnia ē deo carioꝛ q̄to plus hꝫ de voluntario. Sed ille qui tarde puertit: inuite peni tet: qꝛ nō voluntarie peccata ſinit: ſed a petīs ſinit. Luxorioſus nō ſinit luxuriā: ſed luxuria ipſum. Sic auarus. Sic ſuperbus. Sic vanaglorioſus. Et p ↄn̄s nō ſaluatur. Jō Augu. de pe. diſ. 7. c. Si vis agere pniam. qn̄ peccare nō potes. pc̄a te dimiſerūt: nō tu illa. Et per ↄn̄s ē dubia. vt pbatur de pe. di. 3. Dubia ē pnia. ad vltimā neceſſitatē delata. Et Aug. multos ſolet decipe ſerotina pnia. Jō Ecc. 9. Ne tardes puerti ad dn̄m. Et quidē vulgaris peruſinus.

Oꝛ may ſe vecbio cuꝫ la barba canuta.
E pnſa nō ſay. o aīa perdita.
Nō te ↄdur may. al pōio extrēo
Che molti ha inganato. el ben faremo.

¶ 2°. pbatur exēplo de illo peruſino ↄcubinario: Qui ſepe a quodā magſo in theo. fuit premonitus ↄcubinam ſineret quam a teneris annis tenuerat: tandē cōfectus ſēio migrauit ex hac luce. Apparuit āt pr̄i ſpūali cuidā. di. ſe dānatū: qꝛ diſtulit facere pniam: ad extremā horā. Vn̄ pꝫ ſba opio

Secundū principale dr̄ ⁊c. Schola theo. precipue Tho. 4. diſt. 10. Et Scotus eadē. di. Bon. 4. di. 14. q. 1. Et Aug. li. de baptiſmo puuloꝝ. Ponūt hāc cōcluſionē. Nō in extremis penitere pōt. Et rō. Deus. n. q dat oībus abundāter. nulli grām denegat q facit qꝫ in ſe ē: vt ſe pparet ad ipſam grām. Hec āt ppatatio fit p motū liberi arbitrij. Vn̄ q̄. diu manet vſ liberi arbitrij hoi: in hac vita nō firmatū in malū. pt ſe ppararē ad grāꝫ volēdo de petīs: ⁊ ſic ↄſeqtur grām remiſſiōis. Sꝫ tn̄ piculoſuꝫ ⁊ dubioſū ē. ⁊ incertū: q̄ talis ſaluet. Et rō Theologoꝝ ē. pp bella q̄ pcōit i morte imminēt. pp que: cū maxia difficultate ſaluat. Que bella ſūt 3. principalia.

¶ Primū. dr̄ demonū īfeſtatio.
¶ Scd̄ꝫ. dr̄ ſenſuuꝫ fatigatio.
¶ Tertiū. dr̄ terribil' examiatio.

¶ Circa primū. hꝫ Grego. 22. mora. Q̄d diabolus pcipue aggredit hoiem in finē vite ſue. ſciens plus tpis nō reſtare ad seducendū ibi. Que ptās fuit ei ↄceſſa a deo. Gen̄. 3. Vbi dr̄. tu inſidiabis calcaneo eius. i. inſidias in morte ppones. Sꝫ de qbus tentat q̄rit aīa? Cui. Rn̄deo ſꝫ Robertū olcot. ſuper Sap. Quod ſ 3. ſingulariter in morte tentatur. p° de fide. 2. de ſpe. 3. de confeſſione. P° de fide. eo q̄ inter oēs virtutes. maxime ſit neceſſaria. rōne cognitionis. Quia nāll cognitione nō poſſumus cognoſcere q̄tum deus ſit imenſus iuxta illud Job. Ipſe ē vincens ſciam nr̄am. Sed neceſſaria

eſt aliqua cognitio ſupernāt. Et hoc ē per fidē. Ala practica: per fidē credimus deū: credimus filium: credimus ſpm̄. ſ. Credimus purgatorium: paradiſum: infernum. Que nāli cognitione ſciri nō pñt. Jō fuit neceſſaria cognitio fidei. Cū ergo diabolus ſciat illā eſſe neceſſariam. Sicut ī mari. El timon à la naue. Jō ſathanas hoiem tentat de fide: perſuadens non eſſe deum: vel paradiſum. Non.n. tunc diabolus ſuggerit penſieri diuitiaꝝ. vel honoꝝ: vel deliciaꝝ. Qz ſibi moriens rñdere poſſet. Ad qd mihi diuitie: qz eas nō poſſū mecum portare? Ad quid delitie. qz vermes dēt ſtatim corpus meū comedere? Ad quid honores: qz ſtatim debeo redire in puluerē? Et iō ſugerit tentationem de fide: q̄ ē fundamētū: vt illo deſtructo, deſtruatur totū edificium. Jdeo Apoca. 2. clamat Jo. eſto fidelis vſqz ad mortē: ⁊ dabo tibi coronā vite. Et Pau. Gal. 5. Jn oībus ſumētes ſcutū fidei. Et .p. Petri. 5. Cui reſiſtite fortes in fide. Non eſt virtus que tm̄ debilitet vires hoſtis noſtri q̄tuz facit fides nr̄a. Jdeo in ordine noſtro eſt laudabilis conſuetudo: ꝙ quando aliquis frater laborat in extremis. facto aliquo ſigno: fratres vbicunqz ſint ſiue in ſtratis: ſiue in menſa: ſurgunt ⁊ currunt ad morientē dicendo Credo. O grande bellum eſt hoc ſuper oia bella, O quanti amiſſo lumine rationis factiſiant. Etiā ⁊ ſancti viri. ⁊ timorati. Exēplū hēmus in Cronica ordinis. De Juuene preuento morte: ⁊ a diabolo infeſtatus cepit clamare. Maledicta ſit dies ⁊ hora: quā intraui ordinem hūc. Et poſt pauca. Ad ſe reuerſus dicebat fratrib⁹. Parcatis patres mei: ⁊ nō ſcandalizamini de me: ꝑ hec verba q̄ dixi qz a diabolo ſum tentatus. Non ſit maledicta: ſed benedicta. Nōne videtis reginā ꝓpugnatricez caminantē per cameram? Quibus dictis: emiſit ſpūm. Ad hoc facit exemplum virginis: que faciem demonis in morte videre noluit. Et xp̄s de ſeipſo conquerens Jo. 14. Venit.n. princeps mundi huius ⁊ in me nō hz quicq̄. Ad propoſitū. Si ſancti viri timuerūt: quid dicemus de Ribaldo: qui ſero cōuertitur? Qui ſemꝑ fecit vſuras: cōcubinā tenuit? Scđo tentat de ſpe. Qz conatꝰ inducere hoiem ad deſperationez: q̄ nihil eſt periculoſius. 2. Re. 2. Periculoſa res eſt deſperatio. Suꝑ quo glo. nihil ē periculoſius deſperatione: quā q habuerit. in fidei certamine conſtātiam perdet. Hoc fuit peccatum Jude. De quo Matth. 19. Et Cayn. Gen. 4. Reducit.n. ad memoriā oia pcā: que fecit: vt faciat hominem deſperare. Jō nō ē tm̄ hoiem laborātem in extremis inducere ad recordationem ſuoꝝ pctōꝝ. ſed potius ad ſpem diuine miſericordie. Ad memoriā

paſſionis dñi. Ad recordationez
ſuoꝝ bonorũ meritorũ: que fecit
in vita ꝑ quibus põt ſperare mi-
ſericordiã dei. Diabolus nõ ſo-
lum moleſtus eſt malis morien-
tibus: ſʒ ẽt ſanctis ⁊ amicis dei.
Sicut habemus de. ſ. Euſebio:
diſcipulo Hieronymi. Qui exi-
ſtẽs in articulo mortis. apparue
runt ei demões. volẽtes vt blaſ-
femaret nomen dñi. Et ꝙ eſſet
dãnatus: ⁊ ob id deſparet. Ipſe
cepit clamare. Nõ faciã. nõ faci-
am. Mẽtiris. mentiris. Inter-
rogatus Euſebius a circũſtanti-
bus fratribus: quid ſibi vellet.
nõ faciã: mentiris. Rñdit ꝙ de-
mon ſibi apparuerat ⁊ ſuadebat
blaſfemaret nomẽ dñi. ipſe vero
rñdebat: nõ faciã. Suadebatqʒ ſi
bi ꝙ erat dãnatus. Ille aũt dice-
bat: mentiris. Si ergo hic Dei
amicus tã durũ bellũ ſenſit a de
monibus. Quid faciẽt peccato-
res nephãdiſſimi: q tãdiu diabo
lo ſeruierũt? Iõ. Paulus. Mul
ta ⁊c. Tertio tẽtat de ↄfeſ. vt
hõ non ↄfiteatur peccata ſua: qꝛ
inter cetera bona hõi neceſſaria: ẽ
cõfeſſio De pe. di. ꝑ. Serpẽs nõ
meruit a peccato iuſtificari: q pctã
ſua noluit cõfiteri. Exẽplũ i Cro
nica ordinis. De nouitio quẽ de
mon in ſpẽ virginis Marie hor
tabatur ne cõfiteretur dicens ꝙ
frangeret ſilentiũ cõfitendo. Cõ-
tra qđ bellũ Tho. in poſtil. dat
3. remedia. Primum eſt fre-
quentatio diuini verbi. que aiam
illuminat. ps. Declaratio ſermo
num tuoꝝ dat intellectum. Idẽ
Lucerna pedibus ⁊c. Et extra
de officio iudicis ordinarij. Int
cetera que ad ſalutẽ ſpectãt ꝑpli
chriſtiani: pabulũ verbi dei: ma-
xime noſcitur neceſſariũ. Se-
cundum remedium. Eſt auditio
miſſe: quia aiã recreat. De cõ. di.
2. c. Ut qđ. n. pas demeãut ven
trẽ? Crede ⁊ mãducaſti. Ter
tium eſt ↄfeſſio: q̃ eſt ſalus aiarũ:
diſſipatrix vitiorũ: reparatrix vir
tutũ: vt dicit Aug. Exemplũ in
viſionibus. ſ. Eliſabet regie vn-
garie. Cui demon appens horta
batur eã ad duo. Unũ: vt. 2: vlꝫ
acciperet: Alterũ: ne ↄfiteret. Cũ
quereret mlr: qr ſuadebat ei: ne
ↄfiteret? Rñdit. Quia nihil ẽ. ꝙ
tm̃ ne terreat ſicut cõfeſſio deli-
ctoꝝ. In qua pctã ꝑ annũ ↄgre-
gata ꝑ ãnũ in momẽto. Cũ ergo
nis bonis ſit primus ille qui ſero
ↄuertit: lõ dãnat. Pꝫ primum
bellũ. ¶ Scõm. Bellũ ⁊c. Mit
Theo. li. 4. Qđ hõ in morte du
plicẽ penã patit. Pria dr. Pe
na corporis. Scda dicit. Pe-
na mortis. Pena corpis. Qꝛ
oia membra dolent tali vt ſepe
impediant vſum rationis: neco
gitare poſſit bonum anime. Iõ
Grc. Illuc fertur intentio men
tis vbi ſentit vis doloris. Do-
lent relinquere mũdũ quẽ plus
cum bonis ſuis amarũt: ꝗ deũ.
O q̃ta anxietas occupat corda
⁊ mentes eorum. Alteratur rõ
his paſſionibus. Unde venit ꝙ
ipſi miſeri qui voluerũt expecta

re facere pniaȝ in fine: nõ poſſint cogitare aliquid de deo: ⁊ nullaȝ memoriam habeant ſue ſalutis. Et vt dicit Auguſ. in ſermone Imo. Hac aiaduerſione percutitur peccator vt moriens obliuiſcatur ſui: qui dum viueret oblitus eſt dei. Scd̃o dolor eſt mortis. De qua. 3. Ethi. Ultiuȝ terribilium eſt mors. Sup quo Euſta. viterbieñ. Comeñto. 9. Duplici ratione mors dicitur terribilis. Primo rõne ſepationis. Cũ inter aiam ⁊ corpus ſit q̃dã inata aicitia. Et vt hȝ phs. 2. de aia. Hõ conſtat ex aĩa ⁊ corpore. Et ſepatione aie a corpore: tollit̃ natura hois. Qui hõ non ẽ corpus tm̃: vel aia tm̃: ſed coniuncti. Jõ. 4. Matheo. Hõ mortuꝰ nõ ẽ hõ: niſi equoce. Ad ppoſitum. Ex tali ergo ſepatione: mors dr̃ vltimũ terribiliũ. Jõ phs i philoſofia ſua. Aia ⁊ corpus cõpati videtur ad inuicẽ. Et talis amor repitur. et i ſcis viris: q̃uiſ te moriuntur. Jõ apl's. p̃. Cor. 5. Ipſi nos ingemiſcimus pñmitias ſpiritus hñtes: eo q nolumus expoliari. ſ. corpe: ſȝ ſupueſtiri. glo. i. viui vellemus cũ corpe regnũ itrare. Ex hoc xp̃s nollebat mortem. Et Pau. Rome: vellẽ pe tijt a Plãtilla ne moriẽs viderȝ manus carnificis: pp horribilitatẽ mortis. Et Aſcoli. Exẽplum illius iuiati ad furcã. dũ conforta retur ad patiẽ di. q erat iturus ad cenã cũ virgine Maria. Rñdit. O pi: vellẽ altũ pro me iret.

Contra illos qui dicũt: vellẽ mori. Scd̃o rõne dãnatõis mors eſt terribilis. Raptoribus vſurarijs. cõcubinarijs. luſoribus. luxurioſis. blaſfemis. odioſis. Eccleſia. 14. O mors q̃ȝ amara eſt memoria tua: hoi habenti paceȝ in ſubſtãtijs ſuis. Prattica. Amara eſt diuiti. qui pp diuitias acquirendas perdit diuina. miſſas ſermones. Accipit ſacramenta falſa. periurat. dicit mendacia. frangit feſta. El ſurſum corda nõ ga pre. Sȝ ſemp eſt in cõtinuo morti. hȝ q dicit Orig. Amator ſui de terra cogitat. de terra loquitur terrenos haber effectus: Uñ de eis bene loquit̃ Uir. 3. eneī. Quid ſi mortalia pectora cogis auri ſacra fames? Et Luca. 3. Ferrum mõteq; timet̃ Auri neſcit amor. Et Dantes in. 20. Purgatorij. E la miſeria del auaro Mida. Ch ſegui ala ſua domãda igorda Per laq̃ ſemp̃ ꝑulen ch ſi rida. Declara hiſtoriã Mide. Fuit. n. gdaȝ Mida q a Bacco ipetrauit q quicquid tangeret fieret auꝝ. Q ⁊ factum ẽ. Uñ cũ vellet comedere pãis ⁊ vinũ ⁊ alia fiebãt aurum. vnde fame mortuus eſt. Deinde dic. Sic faciunt auari ſẽ p perũt pecuniã. Iuue. li. Prima fere vota cñctis notiſſima tẽplis. Diuitie creſcant ⁊ opes. q̃ poſtea eſt cã mortis animarum ſuarum. Amara luxurioſo. q pp amorem lubrice carnis: priuatur bono ſpũali. Aug. Q q̃ pua cõcubitis hora. p q̃ pdit̃ eterna vita.

Amara ſuperbo. Exēplifica de ſingulis peccatis. Tales nollent mori. Per nō far raſon cū loſto. Et tales freneticāt i morte pdūt vſum rationis in pena ſuorum criminū: eo ꝙ nō ſunt digni mo ri cū rōe. ſꝫ moř beſtiaꝝ. Quidā mordēt lignas: q: decimā ⁊ ſcēōs blaſſemaūt: ⁊ proxios infamarūt. Quidā manꝰ. q: pſillas bōa pauperū rapuerūt. Quidā oculos ⁊ faciem torquēt. qi his peccarūt. Idō Dd. Mors petōꝝ peſſima. Exēplū frīs Jacobi de ſigeſtro. Dū viſitaret quēdā Mediolani in infirmitate ſua. ⁊ ipſum hortaretur ad conſolationem vlulare cepit. Nōuent bdeo reddere: ⁊ nihil aliud dicebat. Mors eſt peſſima peccatoribus. Econtra. ſuauiſſima timoratis. Quod patet Auctoritate. Exemplis. Auctoritate Greg. 4. Dia. Juſti. in morte ſua ſanctorum viſiones aſpiciunt: nec ipſam ſuiam penalē pertimeſcāt. ⁊ ſine dolorē ſoluuntur: qi vera vita mortis amaritudinem non ſentit. Eccle. p̄. Timenti deū: bene erit i extremis. Et Tulliꝰ. nequaꝙ turpis mors viro forti accider poteſt. Et Petrarcha in. 3. Triūpho mortis. Et ora el morir mio cħ ſi tānoia. Ti sarebbe allegrar ſe tu ſēteſti. La milleſima pte: di mia gioia. Ad ſum exempla. Primū Grego. 4. dia. c. xij. de illo preſbytero iſirmo: qui dixit mulieri eum viſitāti. Tolle palleā: adhuc puulus foculus eſt. Cui ſtatim apparere Pe. ⁊ Pau. ad ipſum conſolandum. Quibus viſis clamare cepit. Bñ venerūt domini mei vt qd. n. ad tantillū ſeruum veniſtis? Ecce venio. ſicq; cū gaudio anima ſoluta de corpore celum aſcendit. Et in Cronica ordinis. de quodā fře qui vicinus morti poſt acceptionem ſanctorum: voce qua potuit caneř cep. Te deū laudamus: vſq; ad Eterna fac cum ſanctis tuis. ⁊ ſtatim emiſit ſpiritum. His bonis pilus eſt qui ſero ꝯuertitur. ¶ Tertium bellum ⁊c. Tho. 21. q. 171. ar. p̄. Anima vicina morti multa cognoſcit. ⁊ via naturali. ⁊ diuine reuelationis. E. p̄. q. 112. a. 5. dicit. ꝙ triplex eſt cognitio. Naturalis. Spūalis: Coniecturalis. vt diffuſe dicemus ſer. mone de cognitione gratie. His tribus cognitionibus anima in exitū: ſeipſam iudicat. Quod patet exemplo. f. Didaci diſcipuli. ſcilicꝫ Th. q̄ poſt mortē apparuit ei Neapoli dū eſſet relictus ab eo Pariſius infirmus. Petiuit ab eo d̄ exitu anime quo ſe habeat. Cui tria dixit. Primum fuit: q: in hora ſui trāſitus: ſeipſum iudicauit non eſſe damnandum. Et videbatur ei ꝙ totus mundus minabatur ruinam. ⁊ ſtatim reppe. rit ſe in purgatorio. Secundū dixit ꝙ non dicitur aliquod verbum in camera infirmi. quod infirmus non audiat. Tertium ꝙ aīa in exitu ſupra ꝗ dici pōt: maxie expaueſcit. De quo pauoř lo

quit Petrus Damia. ſcribēs ad.d. blancā comitiſſā regē irā de. Penſandū quippe ē. cū iā peccatricis aia a vinculis icipit carnis abſolui: quāto amaro terrore cōcutit: quā mordacis conſcie ſtimulis laceratur. Recolit vetita q cōmiſit videt mādata q negligenter implere contempſit. Probat immobile ſibi diſtricte vltionis iudiciū ineuitabilr imminet. Mane ſatagit. ire cōpellit. Recuperare vult pdita. et nō audit. Pone exēplum hic Coſme de Medicis. Qui flens in morte dixit ſine cōſorti. O quot et q̄ta ſūt hoi in vltimo vite ſue. In quo q̄dē exiturus: citat ad reddendū rōez de trib9. Primo de aia. Quā ſocietatē ei fecerit. Cū dicat deus. Deu. 4. Cuſtodi teipſum et animā tuam ſolicite. 2°. de corpore. Si nimis delicate fuerit nutritū: qr recalcitrat. Vn̄ Paulus. Sciat vnuſq̄ſq; vas ſuū poſſ der. Et. p. Pol. Animū oz eſſe regēs: corpus vero rectū. Idē. Bonū eſt corpus regi ab aia. 3. de tpe amiſſo vn̄ ſcriptura Eccle. 4. Cōſerua tps: et declina a malo. Quo nihil pcioſius pt reperiri. Sen. p. epla Nihil pcioſius tpe. Et ſubdit rōnez dī. Oia mi Lucilli aliena ſūt tps tm̄ nr̄m ē. In Cronica ordinis. Exemplum. Quidam ſuper deuotis in oratione exiſtens poſt Matuti. audiuit vocem lugubrem. Querens quis eſſet. Ego inquit. ſum vna anſma dānata: que amariſſime defleo vitā meā. ſimul cū alijs dānatis. Et q̄ nulla re tm̄ volemus: ſicut de tpe quot inutiliter expedinius. et peccando conſumpſimus. Vbi in vna hora potuiſſemus de peccatis penituiſſe. Patet ſecundum.

Tertiū myſteriū ec. In p. myſterio argumētatū eſt p pte negatiua. q hō in morte q̄tūcq; peſſimus ſaluari pōt. Rn̄deo. q verū ē: cū ſit liberi ar. Sz perſiſtinans hāc cōuerſionē magis cū difficultate ſaluat. Et perōr ſec habitū in malo: qui habitus in naturam cōuertit: vt habz pho. p. ethi. Et. 7. Conſuetudo eſt altera natura. Et. p. Rhe. Difficile eſt reſiſtere cōſuetudini. Et Iuue. li. 3. Sat. p. Conſuetudo mali: tenet incurabile vulnus. Ouidi. 2. de Arte. Nil aſſuetudie maius Et Mar. lib. Vndiq; ſuſcepto. Mens aſſueta malo: firmius heret. Lice. 2. Tuſcu. Conſuetudinis magna vis ē. Et de hac cōſuetudis efficacia loquunt Cano. 24. q. p. c. Sciſma. Et extra de cōſuetudie. c. fi. c. Cū tāto. Tanto inquit grauiora ſunt petā: q̄to diuius infelicē aiam detinēt alligatā. Et p Iuri. in autēcico. Vt nulli iudicij liceat hře. col. 3. Et. ff. de penis. l. Capitaliū. Et. C. de epali audiētia. l. nemo. Et. ff. ad macedonianum. Et Inſti. d rerū diuiſione. §. Pauonū. Cum ergo petōr ſit imbut9 et habituatus i malō: et difficile ſit mutare habitū. io dānat. ¶ Scdo rōne obdura-

ſionis. Quanto quis conuerſionem tardat plus obduratur in peccatis pro quibus non conuertiẜ. Greg. Peccatū qd p pniaȝ nō diluiẜ: mox ſuo. pōdere ad aliud trahit. ¶ Tertio rōe elongationis. Quāto qs in peccatis moratur. tanto ſe elongat a deo. Sed non eſt veriſimile. ꝙ qs in vna hora vel momento ad pniaȝ veram reuertatur. qui .p. 50 annos: vel circa in peccatis fuit. Jō Grego. 4. Dia. de Griſauro romano ꝗ puenct⁹ morte ⁊ ſenio cōfect⁹ in pctis inducias petijt vſqꝫ mane. Sed non fuit ei ꝯceſſum. Et de Machario qui requiſiuit a demōe. Cur pauci ſaluanẜ? Qr inquit ſperāt in morte ſaluari. ſic ꝓcraſtinant ſuam conuerſioneꝫ. Et ſic ſe trouano inganati.

¶ Feria ſexta in capite ieiunij. De elemoſina.

AUdiſtis quia dictū eſt antiquis. diliges proximum tuuꝫ: ⁊ odio habebis inimicum tuum Mat. 5. ſecundum Tho. in cathena aurea. De triplici amore hodie chriſtus loquitur. Primo ſui proximi. Secundo ſui. Tertio anime noſtre. Apud āntiquos fuit hec lex: ꝙ non niſi amici diligerentur. Ego autem dico vobis diligite inimicos veſtros. Secundum Chriſo. Inimici noſtri poſſunt cōſiderari. quattuor modis. Primo quo ad naturā: pro vt ſunt ad imaginem dei facti. Et tunc ſunt diligendi: qr boni ſūt. ꝓ. Thim. 4. Omnis creatura dei: bona eſt. Gē. 1. Uidit deus cuncta que fe. ⁊ e. val. bo. Si quo ad naturam homo eſſet malus, deus: vtiqꝫ eſſet malus ꝙ eſt impoſſibile. 2°. quo ad culpam. Et tunc ſunt odiendi: qr vt peccatores odit deus illos. Eccleſia. xij. Altiſſimus odio habet peccatores. Et ps. Iniquos odio habui. Diſ. 86. Leo papa. Odio habeantur peccata non homines 3°. quo ad penā: inquātum ſunt pene eterne dediti. Quo ad hoc debemus eis compati: quia ad mortem anime tendunt. Unde ps. Uidi preuaricantes: ⁊ tabe. 4. quo ad indigentiam. Et ſic eis debemus ſubuenire. Ro. xij. Si eſurierit inimicus tuus: ciba illum. Si ſitit potum da illi. Ideo dicit diligite ini. ve. Quo ad primum. 1°. loquitur de amore ſui. poſtꝗ dixit de amor̄ erga inimicos. Et vos eſtote perfecti. ſ. in amore dei: ſicut ⁊ pater veſter celeſtis perfectus eſt. ſ. in amore veſtri: id eſt ſicut perfecte diligit vos: ⁊ vos ipſum. De quo amore Iere. 31. In charitate perpetua dilexi te. Jo. 3. Sic deus dilexit mundū vt filium ⁊c. 3. loquiẜ de amore anime. v. Uidete ne iuſtitiam veſtram faciatis coram hominibus: vt videamini ab eis. Iuſtitiam id eſt bonaȝ operationem. Que iuſtitia ꝯſiſtit in duob⁹. P°. i eleēo largitiōe. 2.

in deuota o.one. Prio ec. Sz hec
iustitia pdi: qn fit ex vanagl'ia r
põpa mundi. Unde dicit. Cum
facis elam noli tuba ca. Illi ca-
nunt tuba: qui faciunt eam ex põ
pa. Sz qn fit pure pp deũ tunc ẽ
fructuosa. alioquin tales nõ hñt
b mercedẽ suã. 2. hec iustitia cõ
sistit i deuota orone. Et hec est cõ
templatiuo. sed hec iustitia pdi
tur nisi ab humano fauore absco
datur. Unde dñs eã ordinãs. d.
Et cũ orau eritis nõ eritis sicut hy-
pocrite tristes: q orãt ec. Sz cuz
oraueris: intra i cubiculũ tuũ: r
clauso ostio ora prẽm tuũ i abscõ
dito. Et pr tu' qui videt te i ab-
scõdi. red. ti. s. mercedem. Apli-
ca. De elã. 3. sunt ec.

¶ Primum dicit inductionis.
¶ Secũm dicit fructificationis.
¶ Tertium dicit conditionis.

Circa. p. iducimur ad
facĩedũ elemosinã. 3.
rõne. Primo pceptio
nis. 2. auctoritatis. 3.
ppietatis. Prio rõe. ec. Secũm
Th. 22. q. 32. ar. 5. Ric. 4. di. 15.
q. 2. Elemosina est de pcepto. 4.
legis. Primo legis nãlis. Dicit
nat. Cão. Cum. P'. nãlis. Que
lex icepit ab Adã vsqz moy. In
quo tpe mũd' viuebat sine lege
scripta. tñ nõ sz legẽ nãlẽ. vt di
di. p. c. p. Et di. 9. Sãe. Et. x. q.
p. Placuit q lex clamat Mat: 7.
Quecũqz vultis: vt faciãt vobi
ho. r vos ec. Si px'm' i idiget pa
ne vĩo veste. r alijs necarijs dare
p. Jo. 3. Nõ diligam' xbo neqz

ligua: sz ec. Et rõ ẽ: qz nãle vult
vt amicus amico subueniat. Teste
pho. 9. Ethi. Amic' se dz hẽre ad
amicũ sicut ad seipsũ. Et. M. xij. Di
liges pxi. tuũ ec. Qd verbũ Si
cut teipsũ: dclarat a Cano. Di. 2.
c. Proximos nros sic diligim' sicut
nos: qn i coz necẽitatibus subueni
mus. Scda ec. ĩ euãg. Luce. xi.
d. xps. Date elã: r oia munda
sunt vo. In eodẽ. xij. Uendite q
possidetis: r date elã. Et Mar.
6: Estote misericordes sicut r pr
ec. Nullibi legitur q deus vo-
cetur pater potentie: nec pater sci
entie: sed pater misericordie. Ad
innuendum q illi qui sunt eius fi
lij. non debent eum imitari in
potentia neqz in scientia: sed in
misericordia. Deus habuit tres
filios. scilicet luciferum. adam.
christum. Primus appetijt fi-
am potentiam: r ideo tanqz fili-
us deneger fuit exheredat'. 2': i
scientia: r fuit similiter exhereda
t'. 3'. pl' sapiẽs secut' ẽ ei' miãz
r sõ assecut' ẽ hereditatẽ eternã.
Imitẽmr g prẽz celestẽ nõ i potẽ
tia neqz scia: sz i mia: r assequemur
r nos hrditatẽ suã. Estote igt ec.
Qd r virgo fec: qz bõa magoz
paupib' distribuit. Tertia lex di
citur canonicalis. Distin. 47. c.
Pasce. Amb. Pasce fame mori
entẽ. si nõ pauisti occidisti. Et di.
86. i singul. Et. c. Qui clemẽtiã.
Quarta lex ec. ff. d agnoscẽ. ..dis
vel alẽdis liberis. l. necare. Nã
ille di necare q alimenta negat
qui potest piare. Et. C. de sacro.

ecc. Et de reb⁹ ꝛ puilegijs carū l. priuilegia. Humanitatis noſtre eſt proſpicere egenis: ac operā da re vt pauperibus alimenta nō de ſint. In quibus verbis merito q̄ ritur dubiū. Vtꝝ oēs indifferen ter teneātur dare elā. Ad qḋ rñ det Th. Durā. 4. di. 15. ꝛ Ric. ibi. Quod aut hō pōt illā cōferre aut nō. Si nō pōt: excuſatur. Qꝛ ff. de reg. iu. l. ipoſſibiliū. Ab im poſſibile nemo tenet. In. 2. eth. Nemo dat ꝙ nō hꝫ. 2. pol. Ne mo ad impoſſibile: manū mittit. Aut pōt dare: qꝛ abundat tpali bus bonis. Tūc ſub p̄cepto tene tur cū neceſſitas primi occurrat. Qḋ ſic ꝓbatur. Nemo punitur eternaliter: niſi ꝓ mortali. Sꝫ nō dans elāꝫ eternaliter puniē ergo ꝛc. Iō xp̄s Mat. 25. Ite maledi cti in ignē eternū. Qr o dolēſu riui. n. ꝛ nō dediſtis mihi mādu care. Sup quo augu. Tacet dñs oīa recta iuſtorum ꝛ oīa mala iu ſtorꝫ ꝛ ſolū laudat elāꝫ fecundi tatē ꝛ dānat ariditatē. Qr hoc? Qꝛ oīa crimina redimunē elis. Vñ in die iudicij: ſolū de ea exa minabiē. Igiē omiſſio ele ē pcm̄ mortale qñ fieri pōt. 1. Io. 3. qui hūerit ſubāꝫ hui⁹ mūdi ꝛ viderit frēꝫ ſuū neceſſe hīe ꝛ clauſerit vi ſcera ſua ab eo: quō charitas dei manet i eo? Et Hiero. di. 86. qui clemētiā nō hꝫ. nec idut⁹ ē viſce ra miſico: dic ꝛ lachrymaꝫ: ꝙ uis ſit ſpūalis nō adiplet legē xp̄i In hui⁹ figurā Lu. 16. dr. Qḋ il le epulo acriter redargutus ē: qꝛ lazaro indigēti panē nō dedit: ſup quo Ber. Si crudelitatis eius ar guimus q ſubſtantiaꝫ hui⁹ mūdi hñs ꝛ vidēs ſuū frēꝫ egeē. ꝛ clau ſerit viſcera ſua ab eo: qui dicturi eſtis in iudicio: q tot lazaros vide tis exuriētes ꝛ nudos? Prau lea ꝯtra diuites affluētes multis bo nis: q dñr ſeruis dei. Anda: ꝙ de us faciat vobis. Aeſt eſſet piſtor. Deus nō eſt piſtor. Qḋ ꝯtra exē plū. Iob. 31. Si comedi bucellā ꝛ nō comedit pupillus ex ea. Vñ pꝫ p̄ma rō. ¶ Scḋo rōne ꝛc. Tri plici auc̄te inducimur ad dandaꝫ elam. Primo diuinali. Canoni ca. Pagana. Primo ꝛc. In ps 40. Btūs q intelligit ſup egenuꝫ ꝛ pauperē. Ecc̄. 3. Ignē ardēteꝫ extiguit aqua ꝛc. Tob. 4. Ex ſub ſtātia tua fac elam: ꝛ noli auerte re faciē tuā ab vllo paupe: ita. n. fiet: vt nec a te auertaē facies dei. Iſa. 58. Frāge eſuriēti ꝛc. Deu te. 15. Iō p̄cipio tibi vt apias ma nū tuā egeno ꝛ paupi: q tecū mo rantur i terra. Scḋo auc̄te cano. 16. q. 7. c. Inuētū. 17. q. 3. c. Sūt q. Et di. 47. c. Auctari. c. Sicut ij. Exurientiū panis ē quē tu de tines. nudoꝝ veſtimentū eſt qḋ tu recludis. l. ſuperfluuꝫ: ꝛ miſe rorum redemptio eſt ꝛ abſolutio pecunia quā tu in terra effodis. Et glo. Non ſubuenire neceſſita tē habēti: rapina ē. Et Tho. 22. q. 32. ar. 5. Bona tpalia ſunt com munia quoad vſuꝫ ei qui indiget ꝙuis proprietas ſit tua. tñ vſus i neceſſitate eſt cōmunis. In huius

figuram. In teſtō veteri quilibȝ
trāſiens p vineā alterius: ſatura-
ri poterat: ſine alia licentia. Idē
habetur in .l. pendētes. §. Si qd
clocarij. ff. ď vſufructu. Et. ff. ad
l. Rodiā .l. i. §. Cū in eadē. Ciba
ria in tpe neceſſitatis: ſunt coia.
Tertio paganali. Ouid. li. de pō-
to. Regia crede mihi res eſt ſuc-
currere lapſis. Plato i Timeo.
Bonos viros cōmodos eſſe de-
cet. Tul. in orōne pro ligario. ho
mines ad deos nulla re propius
accedūt: ꝙ̄ hoībus dando. Mer
curius Termegiſtus. Cognata
nature diuine: ē miſericordie vir-
tus. Iuue. ſaty. 8. Miſerere tuo
pā. Preterea ſaraceni: vt hr̄ i al
corano: qñ agūt aliqd̄ feſtuȝ ꝛ vi
dent pauperē .a.d ſe venire ad po-
ſcendū etiam: flectunt genua agen
tes deo grās de tanto beneficio:
quē gratanter ſuſcipiunt. ¶ Ter
tio rōne ꝛc̄. Quicqd datur pau-
peri: dat xp̄o. Mat. x. Qui vos
recipit: me recipit. Et. 25. Quod
vni ex meis feciſtis: mihi feciſtis.
Si das pauperi: das xp̄o. Et ecō
trario: negas. Unde. 7. q. 1. Ois
Qui enim negat miſericordiam
faciendaȝ neceſſitatē patientibus
ipſum xp̄m negat. Ille. Exem-
plum de Martīo. qui medietatē
palij dedit paupi. Angelis petē-
tibus quis hoc feciſſet? Reſpon
dit Martinus adhuc cathecumi
nus hac veſte me contexit. Et de
magiſtro Iordane qui pauperi
capam dedit. cum iret ad matu.
Tandem vidit crucifixuȝ coper
tum illa capa. Unde patet primū

Secundum dicitur ꝛc̄.
Tres ſūt vtilitates ele
moſyne.
¶ Prima. dicit̄ multi
plicationis.
¶ Scda. impetrationis.
¶ Tertia. benedictionis
¶ Prima di ꝛc̄. Greg. 4. dialo.
Terrene ſubſtātie per hoc ꝙ pau
peribus diſtribuuntur multipli-
cantur. Et prouer. xi. Alij diui-
dunt propria ꝛ ditiores fiunt. alij
rapiunt nō ſua ꝛ ſp̄ in egeſtate ſt̄.
Qz di. res fcā eū furto nō ſe po
ſſedere. Pz exēplis de Boniſa-
cio. Qui puer exiſtens triticum
matris expendit in vſuȝ pauperū.
Qd mr̄ vidēs pugno faciē cede
bat. Puer autē oratione fuſa: ho
reuȝ plenū inuenit eſt. Et Pe-
trus Dama. inducit exemplum
de illo qui denariū dedit pauperi
volēs ex illo emere panē. Sȝ do
mū reuertēs inuenit menſaȝ pa-
ratā cū optimo pane. Quod fe-
cit deus ex pane dato pauperi. ꝛ
de beato Dominico. cui panis fu
it auctus Bononie. Rome. Qr
portinario precepit pauperibus
panem dare: ꝛ omnia reſidua mē
ſe fratrum. Et de Abbate ſancti
Benedicti qui vocabat̄ a mona-
chis derſoꝛie abbas. Hic quia
erat liberalis amonis ab officio
omni anno tēpeſtabantur: vt vix
poſſent viuere cum prius ſem-
per abundarent. Et. 2. Re. 17. de
vidua que pauit Helyaȝ prophe
tam: cui non defuit oleum ꝛ fari

na: Quot miraculoſe proſperan
tur? Quia deus nō vult ſupera
ri in liberalitate. ¶ Scōa di. ꝛc.
Veniam pro peccatis īperrat. ec
cle.19. Conclude elemoſynā i ſi-
nu pauperis, ꝛ ipſa exorabit pro
te. Et Mat.5. Beati miſericor-
des ꝛc. Hiero. ad Nepotianuz.
Non eniz memini me legiſſe ho
minem pluz a deo derelictū. La
ctā. in.6. Magna ē miſericordie
merces: cui deus pollicetur pec-
cata ſe omnia remiſſuruz. ¶ Exē
plo patet. De Cornelio pagano:
qꝛ pius erat erga pauperes. miſ-
ſus eſt ad euz Petrus vt cū ba-
ptizaret. act.x. Ideo Danī.4. dici
tur de Nabuc. Qs propheta de
dit ei h̄ documētū. Dn̄e mi rex.
conſiliuz meū accipe. Peccata
tua elemoſynis redime. Quod
etiā dicit̄ puer.xi. Per miſeri-
cordiā purgant̄ peccata. Scōm
magiſtrū.4.di.15. Tres ſunt par
tes ſatiſfactiōis pro peccatis, oīo
Ieiuniū. Elemoſyna. Sꝫ elemo
ſyna eſt dignior: qꝛ in ſe compre-
hendit virtutē oſonis ꝛ ieiunij.
Sed heuqꝛ hodie ↄfecit pietas.
Alius expendit circa concubinā.
Alius i tabernis. Alius i pōpis.
Clama hic. O dali manegi roſi.
Alius circa caudas mulierū. que
ſunt ſelle dyaboli. Alius circa cā
nes: vt patet de illo Cardinali. q
circa mille canes nutriebat. O
corda adamantina. O īhumani
homines. Quod contra Ber.
Clamant nudi: Clamant fameli-
ci: noſtrum eſt quod vane expen-
ditis. Et Ambroſius.3.off. Ca-
nes ante menſam īpaſtos eſſe nō
patimur: ꝛ homines excludim⁹
Verte te ad cluos oculo tomo. ꝛ
Clama. Ad vos clamo. O pom
poſi ciues. Qui pupillos. vidu-
as. pegrinos. ꝛ ſuos dei obliui-
ſcimini. De⁹ nō vos fecit domī
nos rerum temporalium: ſed di-
ſpenſatores. Quod bene innuit
Ambroſius dicens. Nō ſunt bo
minis bona que ſecum ferre non
poteſt: ſola miſericordia comes ē
defunctorum. Nō mireris ſi do
minus tollit.c.cc.duc. Si tempe
ſtatis. Si omnia ſunt aduerſa:
Quia deus poſtquam non facis
quod debes, ꝛ ipſe dabit tibi de
li ſeorezate. ¶ Tertia dicitur. Be
nedictionis. prouer.22. Qui pro
nus eſt ad miſericordiam benedi
cetur. quia de panib⁹ ſuis dedit
pauperi. Sup quo glo. Duplex
eſt benedictio quam habet qui ſu
it liberalis. Prima eſt hominuz
quia dolent in mente dicentes.
O talis fuit bonus vir. Sia bene
decta lanima ſua. Et per oppoſi-
tum: maledicitur. Prouer.xi.
Qui abſcondit frumenta in tem
pore ſuo. maledicetur in populis
Contra illos qui amant penuriā
in populo. Clama contra predica
tores: qui in orationibus fune-
reis laudāt hos poltronos i mor
te: cum fuerint auari.. Sed gran
marze a quel. Hec dona: hec mu
nera. Et amore reperiamur. chi
guaſta el mundo. Secunda bene
dictio dei. Mat.25. Venite be-

nedicti &c. Quam habuit Job. 42. Dominus autem benedixit nouiſſimis Job.

Ertiū dicit &c. Quatuor ſunt conditiones elemoſyne: ad hoc vt ſit deo grata.

¶ Prima. vt ſit gratioſa.
¶ Secunda. vt ſit liberalis.
¶ Tertia. vt ſit cum ſapientia.
¶ Quarta. vt ſit propria.

¶ Prima &c. 2. Cor. 9. Non ex triſtitia: aut ex neceſſitate. Hilarē .n. datorem diligit deus. Et Caſſiodorus lib. de amicitia. cap. 12. Uultu hilari. ſereno facie. & ſermone iucundo: ſtudeas condire munificentiam tuam. Quicquid largiris: cum hilaritate largire. Cōtra illos qui dāt elemoſynā murmurando. Che diauol. Ele el vero. Preti e fra. e poy: nō ſo ma ſadoy. Exemplū fratris noſtris Toloſe. Qui dum panem quereret. Uade in nomine dyaboli inquit: quia eſt in furno. Et mulier pater le in paſta. Et alius. Expectamus molinarium a mollno. Dum inſtaret ille. Da mihi ſaltem ſeum vnum: nam erat margarita, dixit. Toli in nomie dyaboli. Et de illo alio. Qui facit dicere: ꝙ non eſt i domo. Ubi ē patronus veſter? Non eſt in domo inquam: quia ſic eis mandauit. Ueni e cras. Et in mane & ſero per. 4. 5. dies it: tandē habet paruam elemoſynam ab illo poltrono. Non ſic chariſſime. Sed vt dicitur Eccleſiaſtici. 35. In omni dato: hillarem fac vultum tuum. Eſop⁹. Nobilitat vilis frōs generoſa dapes. Non te far pregar. da libenter & prompte. Et dicit Sene. Nulla res cari⁹ emitur: ꝙ que ꝑcibus empta eſt. Et. M. Uarro. Ficte referas gratiam. inuite dam. Semel dedit qui rogatus. bis qui non. ¶ Secunda conditio: vt &c. Quod nō fiat pro ſuſceptis beneficijs vel ſeruitijs. Sunt multi qui faciunt laborare pauperes. & poſtea dant illis aliquid nomine elemoſyne. cum tamen ſit potius merces: ꝙ elemoſyna: & eſt venditio. Dupliciter venditur elemoſyna. Primo quando datur cum quadam violentia. Augu. Qui dat vt careat tedio interpellantis: & rē ꝑdit & meritū. Scdo qñ datur ſpe retributiōis. Sen. Nō ē bñficiū qd in queſtū mittit. Hoc dabo. hoc recipiā: auctio ē. Fac ergo libēter & copioſe. In iuuētute. in ſenectute. in aduerſitate & ꝓſperitate. ¶ Tertia cōditio. vt ſit cū ſapiētia. Tūc hō facit elemoſynā cū ſapiētia: qñ nō expectat facere poſt mortē. Elemoſyna ē inſtar pupille dirigētis aiaꝫ. qui vult facere elemoſynam tm̄ poſt mortē. Qñ aīa ſua egredit corpus: bꝫ lumē poſt tergum ſuū. & ideo ſepe contingit eā cadere in foueā purgatorij. Melius ē non cadere in foueam: ꝙ inde reſurgere. Non expectes ꝙ filij faciāt q̄ faciūt ſi volunt: ſel ge ne vāza Q quot ſunt teſtā: facta iaꝫ a. c.

annis: que adhuc non ſunt miſſa in executionem. Nec ſunt p mā darii. Quarta conditio dicit̃ ꝛc. Prouer. 3. Honora dñm de tua ſubſtantia. Et Greg. Non eſt pu tanda elemoſyna ſi pauperibus diſpenſetur: quod ex illicitis re bus acqrit̃. In qbus verbis. 4. ſunt declaranda. Primū vtrū poſſit fieri elemoſyna de iniuſte acquiſitis? R̃ndet Tho. 22. q. 32. ar. 7. Quod aliqd iniuſte acqſitū dr̃ dupl'r. Uno modo. Qñ quis acqrit de vſuris ⁊ male ablatis: tunc non põt: q2 ꝯtra iuſticiā. Augu. 14. q. 5. Noli velle elemoſy nas facere de fenore ⁊ vſuris. Et ff. de verboꝝ oblig. l. Si pigno re. De alieno largiri: ſpēs furti eſt. Contra eos q faciūt capellas. altaria cāpanile de vſuris. Cõi ter in talibus tra la ſaeta. Ad hoc facit exēplum de illo vſurario. q eccleſiam dr̃ vſuris ꝯſtruxit. Et eṗs vellet eā cõſecrare diabolus apparuit ei. Exi inquit in nomie diaboli. Quia hec capella eſt mi hi' dedicata. Secūdo mõ dr̃ iniu ſte acquiſitū qð eſt ex ludis fortu ne inuentum: Nec de ijs poteſt fieri. Tertio modo. Non ꝙ ipſa bona ſint illicite acquiſita: ſ3 mo dus acquirēdi. vt de meretrice. que elemoſynā poteſt dare. Ala barba del vſuraro. Secundu3 Dubiū. vtru3 iudeus poſſit? Ad hoc Tho. in tractatu ꝯtra iude os. Quod poteſt: ſi h3 alia bona a bonis vſurarijs. Tertiū vtrū ſubditi? Th. ſ. Quod nõ: niſi fo2 te de minimis. Quartū vtrū vxo2 poſſit? Reſpondet Alber. 4. ſenten. Quod in q̄tuo2 caſi b' poteſt elemoſynā facer̃. Primo ſi eſt lucroſa in domo. nec intelli go deducendas expēſas viri: q2 vir tenetur eā paſcere ꝓpter dotem. Secūdo ſi h3 alia bona ꝑ ter dotē: q2 ſua ſunt. poteſt face re. Que dicunt̃ bona parafernalia in glo. C. de pactis. Tertio po teſt facere de rebus minimis: de pane: vino. mineſtra ꝛc. Que ꝑ tinent ad diſpenſatõnē domus. Quarto ꝓpter bonum viri. Puta: q2 ipm videt crudelē. ſce leratu3. blaſfemū. vt deus ſuſpē dat iram. vel eum illuminet. dat moderatas elemoſynas occulte: benefacit mulier. Quia vt hīt Cano. 16. q. p. c. Reuertimini. pp elās piiſſimus deus ſuſpendit flagella. Ad quod facit illud mi rabile exemplum. 1. R̃e. 25. Abi gail. que virum Nabal liberauit a morte: ꝓpter paucos datos Dō contra voluntatem eius. Uide hiſt. quia mirabilis eſt.

¶ In ſabbato primo quadrage ſime. Quod b. virgo eſt con fidentia: ⁊ ſpes: ⁊ auxiliū nr̃m.

Confidite ego ſum nolite timere. Mar. 6. ¶ A laude. gloria. e honore dela noſtra in temera ta virgine Maria. miraculum recitatur de quodā latrone. qui

omni ſabbato ob virginis reuerentiam ieiunabat: et miſſam audiebat. Ipſam rogans vt nõ permitteret ipſũ mori ſine contritiõe et peccõtuz ſuorũ et cõfeſſiõe. Cui maria apparuit. d. ꝙ nõ moreretur ſine contritione: ꝓpter reuerentiã quã ei hũit. Unde moriens ſaluatus eſt. Et ego cõſiderans more ſolito ipſaz ſalutabo: et vos vna mecũ. d. Aue. &c. ¶ Cõſidite ego ſũ nolite timere. Recitat euangeliſta ꝙ xp̃s poſtq̃ ſatiauit 5. milia hoiũz d. 5. panibus. Jo. 6. voluerũt ipſuz facere regẽ. eſtimãtes ꝙ ſp eos paſceret. et nihil eis deficeret. xp̃s aũt volẽs ſupbiã mũdi fugere in exẽplũ noſtrũ in montẽ fugit. Et vt dicit euangeliſta: facto miraculo panũ cum eſſet ſero: iuſſit diſcipulos aſcẽdere in nauiculã. Et ipſe ſolus erat in terra. Et tũc diſcipuli fuerũt in magno periculo. Et hoc quadruplici rõne ſʒ gl. Primo rõne vẽti. Ut inquit erat ventus cõtrarius illis. Sedo rõne loci: qꝛ i mari erant vbi iminent pericula plurima. Tertio rõe tpis. erat ſero. Quarto rõne naucleri: qꝛ xp̃s nõ erat cũ eis. Quito rõne iude. qꝛ erat cũ eis futurus ꝓditor: i mortali. Seqᷓtur. Circa aũt quartã vigiliã noctis venit ieſus ad eos di. Cõſidite ego ſuz. &c. Scdʒ Alber. 4. ſunt vigilie noctis et ſeruant in le guarde: Pria ẽ. 3. horis. Scda in. 3. alijs. Tertia in. 3. alijs. Quarta aũt in qua xp̃s venit. ſ. in aurora di. Cõſidite ego ſuz. Moraliter. Nauis hec: ẽ aĩa nr̃a: poſita in mari huius mũdi. De quo ps. Hoc mare magnũ et ſpacioſuz. Que eſt in periculis maximis. Sʒ nobis eſt auxiliũ neceſſariũ. Sʒ qđ: Reſpõdeo: ꝙ ẽ Maria que dicit hodie ſuis deuotis. Cõſidite ego ſum nolite timere. Scdm Jacobũ de voragine in mariali. Albertũ ſup miſſus eſt. Cõſidẽria. ſpes. et auxilium. et adiutoriũ: eſt neceſſariũ tribus generibus perſonaꝝ. ad preſens noſtrũ ꝓpoſituz i pñtiarũ.

¶ Primi ſunt cum hoſtibus dimicantes.

¶ Scdi ſũt i mari nauigãtes.

¶ Tertij ſt i ĩfirmitate egrotãtes.

Primi ſũt &c. Pro maiori notitia dicendoꝝ nota ſñiaʒ. Tho. 2°. di. 2. ꝙ deus omnipotens tria fecit loca. Primũ celũ empyreũ pro beatis et angelis. Secundo paradiſuz terreſtrẽ. Tertio vitã preſentẽ ꝓ iumẽtis. Sed pp peccatũ: cũ eſſet locus militaꝝ iam factus eſt locus iumentorum: et locus belli eſt. Unde dauid in ps. Hõ cũ in honore eſſet &c. Et. 1. Mach. 6. Bellũ cõtra nos eſt. Et ps. 55. Multi bellãtes aduerſuz me. Ber. Caſtrũ aie me in terra inimicoꝝ eſt: et vndiqꝫ oppugnatur. Qui ſunt hi bellãtes. Reſpondeo ꝙ ſunt tres: cum quibus eſt aſſidua pugna et bellum: contra animam

¶ Primo. cum demonibus.

¶ Secundo. cum mundo.

Tertio. cum carne.
¶ Primo. Cũ demonibus. p. Petri. v. Fratres ſobrij eſtote: quia aduerſarius ꝛc. Iſte eſt qui procurat oīa bella ꝛ diſcordias. Apoc. 12. Ve terre ꝛ mari: quia deſcendit ad vos diabolus habēs iram magni. ¶ Scdo cũ mundo. Jo. 16. In mũdo pſſurā hēbitis. O petre. O iacobe eritis tribulati. O quante anguſtie ſūt nobis i pñti ſeclo de filijs. diuitijs. de honoribus Aug. In valle ſum⁹ miſerie: in q̄ magis flendū ē eo ꝙ min⁹ flem⁹. ¶ 3⁹ eſt caro. De q̄ apſs Gal. 5. Caro concupiſcit aduerſus ſpm̄ ꝛ ſpūs aduerſus carnē. Et Aug. lib. de agone xpiano. Inter oīa xpianoꝝ certamīa. duriora ſunt plia caſtitatis. vbi quotidiana pugna: ꝛ rara victoria. Ille. Et i tātis picul' poſitus ē hō. Propterea dicit. Bona. in. 4. diſt. 17. ar. 2. ꝙ impoſſibile ē hominē eē ſine venialī: xpo excepto ꝛ mře. Jō in tātis piculis poſitus hō: neceſſariū ē ei adiutoriū ꝛ confidētia. Quia hō dicitur peccabilis. Ratio Alberti Tria ſunt que peccare non poſſūt. Deus. Beſtia. Lapis. Ad hoc ne hō peccaret: opus erat ꝙ eſſet aut deus aut lapis. aut beſtia. Quia vero factus e hō: oportet ꝙ peccet. Vñ. 12. q. 2. Omnis etas. pna ē ad malum: ab adoleſcentia ſua. Vñ bene inſtebat Plato De quo Boetius. 3. de Cō. Et Platoni placuit: i minimis quoqꝫ rebus diuinū debet implorari auxiliū. Si in minimis: plus in maximis. In el fato de lanime: Job 5. c. Voca ſi ē qui tibi reſpōdeat: ꝛ ꝛ ad aliquē ſanctoꝝ conuertere. Sed quale ē adiutoriū noſtrū? Vere eſt maria. Cōfidite ego ſum. Illa eſt enim que demonē ſuꝑauit. Gen. 3. dictū ſuit figuratiue ſerpenti. Inimicitias ponam inter te ꝛ mulierē: ipſa cōteret caput tuum. O diabole. la dara dele pate a te. Et Ber. ſuper Can. Tu pugnatrix egregia: qa o nimia malitia ſpūalium nequitiaꝝ: ante faciem tuā in fugam ē cōuerſa. Ille. Tribularis a mūdo. a diabolo. a carne. inuoca Mariā. O ſcuto de la afflicta gēte. O aiuto di miſeri mortali. Quia ſicut eua fuit cā nře mortis: ita Maria nře vite. Sicut eua cā noſtre maledictionis: ſic Maria noſtre benedictionis: Vñ eccleſia canit. in pſona peccatoris. Dignare me laudare te virgo ſacrata: da mihi virtutē contra hoſtes tuos. Et Alber. in ſequētijs. De peccati vinculo. hoſte. carne ſeculo: libera nos o maria. Et Petrarcha. Ad te ſuſpirantis o diua genitrice. Col core e cola mēte anguſtiādo. Perche diſceſi ſiamo da eua infelice. Exemplū notabile. In Cronica ordinis: de quodā nouitio. qui a demone tētatus: de ordine exijt. Et lrās miſit pri Dñico: de ſuo receſſu. Sanctus dei ad virginē accēſſit. d. O maria nō hinc recedā donec mihi reſtituas la peccorella ſmarita: Statim ſurgens pcepit ſacriſte aperiret portas eccleſie.

Inuenis aſſit in illa hora domi cõſiſtēs. videbat et q̄ carnes vrerētur. Ad cõuētū ꝑcitus redijt: veniā perijt. Miſerere mihi pr̄. Et ille. Fili ne timeas ⁊ ceteri pctōres: qa mater miſericordie quam rogaui te adiuuit. Tū ſaluus factus eſt. Conſidire ⁊c̄.

SEcundo. Conſidē. ē ⁊c̄. Ecc. 43. Qui nauigat mare enarrat ꝑicula ei⁹: ⁊ audientes aurib⁹ nrīs admirabimur. Et Pius pp̄. Periculoſū eſt mare atq̄ infeſtū. Et Pith: cus philoſophus. Fidelis terra: mare vero infidū ē. Mare ē magni lucri: ſȝ maximi damni Et multo plēs ſunt Theſauri in mari q̄ȝ i terra. Nauigātes ergo indigent adiutorio. Sȝ quo? Reſpōdeo. viſio ſtelle tramontane: q̄ ad portū dirigūt. Et qñ illā amittunt. ꝑdūt: omnē ſpē ſal⁹. Exemplū Pau. act. 27. qui in italiā veniēs de ſe ⁊ alijs dicit. Neq̄ȝ ſole neq̄ȝ ſyderibus apparētibus: ablata erat omnis ſpes ſalutis. Ad ꝓpoſitū. Quādiu ſumus in hoc mūdo. ſumus nauigātes ad portū paradiſi. Per la ſententia del noſtro roman Paulo. Ad Hebr. 13. Nō enim habemus hic manētē ciuitatē ſȝ futurā inquirimus. Ad phl. 3. Noſtra conuerſatio in celis ē. Sed inſurgūt nobis vēti cōtrarij. De q̄bus hodie. Erat aūt vētus ꝯtrarius. Inter tot ꝑicula nobis ē neceſſaria ſtella tramōtana q̄ ē maria: dicta ſtella maris. De q̄ eccleſia cantat. Aue maris ſtella. Cantat. Alibi. Stella maria maris. Et i R̄. matutini. Fulgida ſtella maris. Que ſtella tramōtana dicitur. ꝓpter. 3. ꝓprietates quas habet.

¶ Prima qa hȝ ſerenitatē i afflatu.

¶ Scda. quia habet fortitudinē in ſuo conatu.

¶ Tertia. q̄ habet directionem in ſuo ducatu.

¶ Prima. q̄ habet ⁊c̄. Quādo aer ē nubiloſus: ⁊ inſurgit vētus aglonarius. q̄ ē a parte hui⁹ ſtelle: efficit ſerenus. Tū ſicut vētus auſtralis eſt cā pluuie. ita aglonaris cauſa ſerenitatis. Eccleſiaſtici. 25. Vētus aglo diſſipat pluuias. Alber. 9. cōpendij. q̄tuor ſunt vēti principales. Subſolanus ab oriēte. Auſter i meridie qui ē calidus Aquilo qui ē frigidus a ſeptētrione. Zephirus qui flores ꝓducit. Ad ꝓpoſitū ergo. Vētus aglonarius cāt bonū tēpus ⁊ fugat turbidinē aeris. ita q̄ñ deus eſt turbatus cōtra peccata luxurie. auaritie odij. ⁊ huiuſmodi. ⁊ mūdū p flagellare intēdit inſurgit tramōtana ſtella maria: ⁊ ipſum placat ⁊ quietat. O quomodo mundus ſtaret niſi eſſet ſupplicatio marie. que quotidie orat ꝓ nobis? Ber. Loq̄re dña q̄ audit filius tuus. ⁊ q̄cūq̄ȝ volueris ip̄etrabis. Ille Et eccleſia in ſequētijs. Ad te pia ſuſpiram⁹: ſi nō ducis deniamus ergo doce quid agamus. poſt hunc finem vt viuamus. cum ſiccis perēniter. Et Petrarcha. Noſtra ſperanza contra a ogni

aſpra forte. De teni in capo la tua ſancta mão. Che ci defẽda: e chi ſe fagia forte. ¶ Scḋa cõditio hu ius ⁊c. Facit hoies fortes cõme morantes ſub regione hui⁹ ſtelle vt ſunt Lõbardi. Italici. Ro mani. Vegetius li. ꝺ re militari. Orientales nõ poſſunt nimis eē fortes: q2 calidi pp ſolis ardorē3. Occidẽtales ſimiliter: qi ſũt fri gidi: vt pote nimis longati a ſo le. Jõ puidi. Auſulis clament. Horges. Horges. S3 fortes ſũt ſolum cõmorantes ſub regione tramõtane. Vñ venus lõbarꝺus pſequitur. ꝝ. inſideles. Ad ppoſi tũ. Qui ſunt deuoti Marie. ſunt oſtãtes i tribulatõib⁹ mũdi: vt po te ab ipſa roborati. Quid dicis o Ber. ſup cañ. Oportet oēs chri ſticolas per huius ſeculi pelagus reſpicere ad Mariam maris ſtel lam. Si quis hoc egerit. nõ iacta bitur inanis glorie vento. non ſcopulis tribulationũ fatigabit. Jlle. Sine Maria nihil agimus q2 ẽſt refugiũ nrũ3. ¶ Tertia cõ ditio huius ſtelle. Marinarios dirigit ad portum. Jta Maria. Vñ Bernar. ſup miſſus eſt. Ma ria ē preclara ⁊ eximia ſtella ſup hoc mare magnũ eleuata: micãs meritis. couſcãs exẽplis. Si in ſurgunt vẽti tẽtationum: reſpice ſtellã: inuoca Mariã. Jn angu ſtijs ⁊ i periculis pluribus Ma riã3 cogita. Mariã inuoca. Ma riã3 clama. nõ recedat ab ore: nõ recedat a corde. Jlle. O pecca tor noli recordare a deuotione illius. Dic coronã. dic officium virginis o civis. ieiuna ſabbata. Jõ eccleſia. Placa mare. maris ſtella. ne inuoluat nos procella: ⁊ tẽpeſtas obuia. Jlle. Et Petra. Lachi imar la nr̃a vita e plena. Si cẽ piãgẽdo ſião ꝺ luce priui. Se non ci luſtri: tu ſtella ſerena. Vñ p3 ſcḋa. Confidite ego ⁊c.

TErtio adiutoriũ ē op⁹ infirmis. O quot mor tui ſunt in miſeria. q2 adiutorem nõ habue runt. Eccleſiaſtici. 4. Ve ſoli. q2 ſi ceciderit nõ h3 ſubleuantẽ. Ex hoc laudatur a Theologis opus miſericordie: infirmos viſitare. Unde xp̃s Mat. 25. Jnfirmus era3 ⁊ viſitaſtis me. Ad ppoſitũ. Quis eſt hic infirmus? Vere eſt peccator: qui ē infirm⁹ luxuria. auaritia. iracũdia. ⁊ huiuſmodi. De qua infirmitate. Dd̃. in. ps. Cantã. Miſerere mei deus. qm̃ infirmus ſum. Jnfirmus es o Dd̃. Num capite? Stomacho? Non: ſed peccato O peccator in firme. Jõ indiges adiutorio me dicine ſpãlis. Que eſt Maria dulcis. Quid dicis o Caſſiodo re? Tu patrõa humani generis. Afflictis ⁊ infirmis medicina ſin gularis. Quis tuo nõ egeat au xilio: cum peccare ſit cõe? Jlle. Nota in verbo peccare cõmune. Eccleſiaſtes. 7. Non eſt homo q faciat bonũ ⁊ nõ peccet. Pro uer. 20. Quis poteſt dicere mũ dum eſt cor meu3: purus ſum a peccato? Jn Auten⁹. de mona.

31

§. Triennij. Natura humana labitur ad delicta. Cū ergo hō ſit infirmus peccatis: indiget adiutorio Marie. Hec eſt que ſanat infirmos: recreat morbatos. Cōfidite ego ſum. ſ. ſpes veſtra. Un bene Ber. ſuper Can. ſ. 33. Maria oībus oīa facta ſapientibus ⁊ inſipientibus: copioſiſſima charitate debitricem ſe fecit. oībus penitentie ſinum aperuit. vt d plenitudine eius acc piant vniuerſi. Captiuus redēptionē. triſtis cōſolationē. infirmus ſanitatē. iuſt⁹ gratiam. angelus letitiā. fili⁹ dei humane carnis ſubſtantiam. Ille. Cōfidite ego ſum: nolite timere: adiuuabo vos. In quib⁹ verbis merito dubitādo queritur. Quare dies ſabbati dedicatur Marie? Rñdeo qꝛ triplici ratione. Primo rōne acerbe paſſionis. Paſſio ſctōrum eo die conſecrari ſolet quo mortē pro xpo ſuſceperunt. Equiſſimum ēt vt virgini dies illa dedicetur: quo pro xpo eius filio paſſa eſt. Sed dies veneris ſancti: ⁊ ſabbati ſancti paſſio virginis perdurauit. Igitur illi dies debent virgini dedicari. Sed eccleſia diem veneris filio dedicauit. Et ſabbati matri dedicatur. Scdō rōne perſonalis derelictionis. Nam ſicut virgo tempore paſſionis ſola in vltimis doloribus manſit. Sic congrue illi vltimus dies hebdomade cum gaudio ſolēniter dedicetur. Aug. O beata Maria quis tibi digne valeat iura gratiarum ⁊ laudum preconia impendere que tuo ſingulari merito: mundo ſuccurriſti perdito? Quas tibi laudes: fragilitas humani generis perſoluet: que tuo ſolo commercio recuperādi aditum inuenit? Eccleſia. n. ſic diſpenſat dies hebdōe. Prima dies dñica ſanctiſſime Trinitati. Dies lune defunctis. Dies martis peccatoribus. Dies Mercurij angelis. Dies iouis ſpūi ſctō. Dies veneris paſſioni. Dies ſabbati Marie. ¶ Tertio rōne viſitationis. In ſabbato ſancto: Maria remanſit vidua ſine filio. Et debēt vidue viſitari ⁊ cōſolari. Eccleſia in ſabbato ipſam viſitat: qꝛ eadem die ſpecialiter offm̄ facit in ſui gloriam: in horis: in miſſa: in matutinis. Eſt ergo tutum auxilium. Exēplum in Cronica ordinis. Frater qdam: cū eſſet morti vicinus cepit fixis oculis ad certum locū tremens aſpicere. Qđ cuſtos eius aduertens. dixit. Frater rogo dicas ſiquid vides. In verbū deſperationis frater prupit. pdidiſſe ſe inquiens qđ in ordine feciſſet. Cuſtos vero eū exhortatur ad Marie inuocationē dicereqꝫ verſum illum. Maria mr̄ gratie mat miſericordie ⁊c. Mira res: ſtatim vbi ipſum cōpleuit verſum: in quoddā gaudium prorupit: ⁊ dixit mente pacifica. O mi frater: nōne vidiſti dñam nſam propugnatricem expellentes catherua demonū qui me terrebant? Tunc puocatis fratrib⁹ pfeſſus eſt oēm deſperationem pre

dictaz. Et dicto cū magna deuotione ſymbolo: ⁊ Aue Maria: i dn̄o obdormiuit. Maria ergo ē nr̄a confidentia. Vn̄ Petrar.

Lachrimoꝝ la nr̄a vita e piena
Si cħ piāgēdo ſtāo dl luce priuⁱ.
Se non ce luſtri tu ſtella ſerena.
Confidite ego ſum ⁊c.

¶ Dn̄ica prima. 40. de excellentia liberi arbitrij.

Ecce Angeli acceſſerunt: ⁊ miniſtrabant ei Mat. 4. ¶ Eſſendo la humana fragilita ſottopoſta al gouerno di cieli e ala influentia de corpi celeſtiale de tal proprieta e cōditiōe: che p̄ neſſun modo ſia capace deli eterni beni. Iō accōmodatamēte lhomo cū ogni ſtudio cura e vigilantia de mente. ſi debbe exercitare neli operatione diuine. celeſte. alte. ⁊ pelegrine. Queſta e laurea ſentētia diuini ⁊ angelici docto. Thome aquinatis in. 11. q. 175. ar. 1. ad ſe͡ꝺm. Ad dignitatē hominis pertinet vt ad diuina eleuetur: ex hoc ipſo factus eſt ad imaginem dei. Ille. Et pħo. x. ethi. contra Symonidē. Homo debet ſe ad diuina ⁊ immortalia trahere q̄tum poteſt. Imperoche come vole il fiume di eloquētia il Ciceroniāo Lactantio in. 3. diuinarum iſti. c. 9. Non ideo naſcimur vt ea q̄ ſunt facta videamus: ſed vt ipſum factorem rerū oīum cōtēplemur .i. mēte cernam⁹. Ille. Et il noſtro roman Paulo. ad Phil. 3. Noſtra conuerſatio in celis ē. Con qua ſententia non multū ſi fece da lontano la colorata fantaſia de philoſophanti: ⁊ ſingulariter diuini Platonis in li. de legibus. Natura'e eſt homini. vt ad originē ſuā celeſtem ſemper anhelet. Auicenna in. 9. Meth. Omnis ſapientium ſpes eſt: ad anime felicitatem conſequendā. Et Aug. in principio cōf. Feciſti nos domine ad te: ⁊ inquietū eſt cor noſtrum: donec requieſcat in te Unde Perſius ſatyrizādo nela. 3. ſatyra. dānat nr̄am incuriam ⁊ negligentiā dicendo indicio da Lactantio lib. 2. c. 1. O curue in terris anime ⁊ celeſtiū inanes. Celum potius intuemini: ad cuius ſpectaculū vos excitauit ille artifex verus deus. Et noſter vates. Dant. al. 17. canto del purgato. ſic exclamat.

Chiamaui el cielo: e intorno vi ſi gyra.
Moſtrādoui ſi ſue belleze eterne
E locchio vr̄o pur a terra mira.

Sed vere nulla res eſt: que habeat tantum exercitare inertiā noſtrā: ⁊ nos copulare illi ſummo bono deo. dum ſumus poſiti in hac vaſta ſolitudine: quanto e la cōſideratiōe imenſoꝝ ⁊ altoꝝ benificioꝝ dī ipſi hoi collatoꝝ. inter q̄ precipuū ⁊ ſingulare eſt dignitas ⁊ excellētia liberi arbitrij. Quo mediante homo vilis ac terrenus poteſt ſe facere colonū ⁊ ba

bitatorem regni celeſtis. Figura de Chriſto hodie in euangelio q̃ poſtq̃ reſiſtentia ſua demonē proſtrauit: in ſui triūphum angeli ſibi miniſtrarunt. De qua excellētia ꝛ dignitate liberi arbitrij ſeu voluntatis humane: tria digniſſima myſteria proponemus contemplanda:

¶ Primū. dicitur opinionis.
¶ Secundū. dr̃ declarationis.
¶ Tertium, dicit̃ reſponſionis.

Circa primū. Dubitāquetur. Utrū liberarbitrium hois: ſiue voluntas hūana poſſit cogi? Ad hoc ſunt. 3. opiniones. ¶ Prima aſtrologoꝝ. Qui volunt hoiem poſſe cogi. ad bonum ꝛ ad malū: influxu corporū celeſtium. Quod probant duplici medio. Primo experientia. Scd̃o exēplis. Prio expiētia. De multis inclinatis ad vitia. De auaro: q auariciā ſuā ſubminiſtrare ꝛ ſuppeditare. ꝛ pcalcare non pōt iperio rōnis. De carnali. De iracūdo. ꝛ de ſingulis pctõribus. Qui dicūt ſe abſtinere nō poſſe ab illicitis. Eo ꝙ cogūtur a corporibus celeſtibus. Ad qđ facit exēplū ſilii⁹ Aſculani: q retulit ꝙ erat coact⁹ oiaq̃ videbat furari. etiā vn chiodo: ſicut retulit pr̃ eius: q̃uis eēt ipſe eēt diues. Scd̃o p exemplis. De Moyſe q ducens vxores ethiopiſſā in egyptū: Aaron ꝛ Maria turbati ſunt contra eū: eo ꝙ cōtraxerat matrimoniū cū forenſibus. Cū vero eēt pitiſſim⁹ aſtrologus in duob⁹ annulis ſculpſit duos lapides habētes virtutē memorie ꝛ obliuiōis. Annul⁹ ꝗ memorie pꝰſe retinuit obliuiōis. dedit vxori: ꝛ ſic ſe abinuicē diuiſerunt. Ad ꝓpoſitū. Si duo lapides fuerūt tante virtutis: quare nō magis corpora celeſtia. Preterea Jacobus de voragi. in cronica Januenſiū refert ꝙ in gallia iuere gemelli fratres ſub vna cōſtellatione nati. eadē hora cōcepti eadē epiſcopi ordiati vna die martyrizati. vna die canonizati. vna die in celū collocati. Unū hoc: niſi qꝛ a planetis ſub q̃b9 nati erant inclinabātur ꝛ cogebātur. Preterea dicit aſtrologi. Qđ qui naſcit̃ ſub planeta lune: ē liberalis. ſeruicialis. potius paup q̃ diues. Qui naſcit̃ ſub mercurio: eſt eloquēs. Unū paulus dicebat Mercurius: qꝛ erit eloquēs plus ſapiens q̃ fortis. Alius planeta dicitur Uenus. Qui naſcit̃ ſub tali: īclinat̃ ad cantum ꝛ pulſandum inſtrumēta. Qui naſcūtur ſub ſole: eſt contemplatiuus, deſpiciens mundum fortunatus ad officia ꝛ dignitates. Qui ſub marte ē belliceſius: ſicut romani: vt hꝫ Petrarcha. in Triumpho fame. qui ſub iuppiter eſt gratioſum. affabilis. honorabilis. audax i reb⁹ ſuis ꝛ totus amoroſus in actibus ſuis. Qui ſub ſaturno. eſt auarus, triſtis. macer. pallidus. male indutus, mendax: ꝛ in omnibus falſus. De primo ad vltimum. Qđ vn⁹ ſit diues, ali⁹

paup. vnus ſapiēs. alius fatu⁹. alius facūdus. alius' mazuchus: hoc totum eſſe dīit a conſtellatio nibus. Unde pȝ prima opinio.

¶ Secunda opinio. Qȝ erat de mon q₂. i. Para. 21. Cōſurrexit Sathan cōtra iſrł ꝛ icitauit Dō numerare populum. Et Apo. 12. Ue terre ꝛ mari q₂ deſcendit diabolus ad vos babens iram magnā. Et Damaſ. 2. ſen. Om nis malitia ꝛ omnis immundi tia: a diabolo ſūt excogitata. hic eſt qui adam ſeduxit. Qui om nia mala procurat. Ideo mulie res dicunt. O patet: peccaui: q₂ diabolus me decepit.

¶ Tertia opinio. Qȝ eſt deus. Per verbum Jo. 6. Nemo po teſt venire ad me: niſi pater qui miſit me. traxerit eum. Sȝ ſcdm philoſophum. 3. phi. Tractus ē motus violentus. ergo patet ꝙ deus poteſt hominem cogere. Et Prouer. 21. Cor regis i māu dñi: ad quodcūqȝ voluerit ver tet illō. Et Luc. 14. dī. Cōpelle eos intrař. ¶ Quarta opinio. Qȝ fuerř tyrāni: q cōtra martyres fe cerūt violentiā. Nonne Nero. Petro ꝛ Paulo violētiā fecit? Nōne Deci⁹ Laurētio? Nōne Egeas Andree? Nōne Maxēti us Caterine? Paſcaſius Lucie? Quirian⁹ Agathe. ꝛ ſic d' alijs ꝛc̄. ¶ Quīta opīo ē diui Ambro. ꝛ alioꝝ doctoꝝ. Qȝ nō: vt pȝ. 15. q. i. c. Nō ē ꝙ cuiꝙ͂ nr̄aȝ aſcriba mꝰ erūnā. Nemo inī⁹ trabiť ad culpā: niſi ꝓpria volūtate deflexe rit. Et Aug. 5. de ciui. c° . x. Sūt nr̄e volūtates in nobis. q̄ ipe fac unt quicquid volēdo facim⁹: ſiue boni: ſiue mali. Sȝ q2 cōcluſio nr̄a ē dubioſa: ideo ad ſecūdum myſterium properemus.

Ecūduȝ principale dī ſc̄. Scdȝ ſniaȝ Tho. in 2. di. 25. In. ꝑ. par. q. 19. In. 3. ꝯtra. c. 83. Li berū arbitriū hoīs a celeſtib⁹ cor poribus nō poteſt cogi. Que cō cluſio ꝓbať quadruplici medio. Ratione. Auctoritate. Exēplo. Figura. Primo ratione quadru plici. Prima nobilitaris. 2. Mu tabilitatis. 3. Natiuitatis. 4. Ua nitatis. ¶ Ad primaȝ. Cōcluſio eſt Diony. 4. de di. no. Qȝ diui na ꝓuidētia poſuit hūc ordinē in nā rex. Qȝ inferiora regunť p ſu periora: ꝛ minus nobiliora p nobi liora. Et nō ꝯuerſio. In. i. Me tha. A virtute ſupioꝝ: reguntꝰ iſta inferiora. Ad ꝓpoſitū. Hō cōpo nit ex corpore ꝛ aīa: vt ꝫ pſo 2. de aīa: c. 5. Metha. Et magi ſter in. 2. di. 21. Corp⁹ qdē: q₂ in pſenti eſt mortale. corruptibile. paſſibile. ideo inferius ē ꝛ ignobi lius: quolibȝ corpore celeſti. Et ex hꝰ recipit īfluētiā. diſpoſitionē. motū ac variationē: a corporib⁹ celeſtibus. Uñ ꝓcedunt īfirmita tes totius corporis: capitis: ſto machi. ꝛ huiuſmodi? Unde ꝙ luna tici fatuizāt in inouatione lune? Certe quia corpora celeſtia co gunt corpora humana: cum ſint eis ſuperiora. Anima aūt noſtra eſt

nobilior omni corpore celeſti. & omnibus creatis. Ideo non poſſunt neceſſitare illá. Unde phs. 3. anime. Uirtus intellectiua non alligatur organo corporali. Cum ergo ſit nobilior corpore celeſti. ideo non poteſt cogi ab ipſis conſtellationibus. Quod anima ſit nobilior omni corpore celeſti. Sic pbatur per doctorē. s. in. 3°. contra gē. Unus effectus tanto eſt nobilior: quáto plus aſſimilatur ſue cauſe. Sic dicimus ꝙ angelus ē nobilior homine: quia eſt plus ſimilis deo. Ad propoſitum. Cauſa omniū eſt deus. Unde ꝙ creatura eſt ei ſimilis: tanto eſt nobilior. Aīa noſtra magis deo aſſimilatur ꝗ̄ corpora celeſtia. Et hoc per. 6. ſimilitudines. Prima: vnus eſt deus. Exo. 20. Dñs deus tu° vnus eſt. Secūda: quia eſt trinus in perſonis in vna eſſentia. pr. filius. ſpi. ſan. vt dicit. i. Jo. 5. Tres ſunt qui teſtimonium dant in celo: pr. verbū & ſpūs ſanctus &c. Et aīa nīa ſimiliter. Tertia ē imortalis: vt di. p. Tim. p. Regi ſeculoꝝ immortali. Et aīa nīa ſimiliter. Quarta ē inviſibilis: vt di. i. Jo. 4°. Deū nemo vidit vnꝗ̄: & aīa ſimiliter. Quinta. quia ē vbiꝗ̄ ꝑ potētiā. pñtiā. eſſentiam. vt dicitur Jere. 23. Celum & terrā ego impleo. Et aīa nīa ē tota in toto: & tota in qlibet parte corporis. Ideo. 6. Pol. phs. Anima eſt nobilior omni corpore. Et. l. Sācimus. C. de ſacro ſā. eccle. §. Sedꝫ. Aīa cunctis rebus preponēda eſt. Iuxta illud Mat. 6. Primū querite regnū dei. Et extra de pe. & re. c. Cū infirmitas: Anima eſt nobilior omni corpore. & aīe bonum prefertur omnibus bonis. Pratica nobilis. Propter hanc fecit deus 4. elementa. 7. planetas. Propter hāc. 3. celos. Propter hāc preſentem machinam. Propter hanc: miſit filiū in mūdū. Jo. 3. Sic deus dilexit mūdū vt filium ſuū vnigenitum daret. Propter hāc: miſit ipſū ad crucē. O Jeſu nato. O Jeſu ōriſo. O Jeſu crucifixo. O Jeſu morto. In viſionibus Meliſabet filie regis vngarie: ſcribit. Q̄ Ieſus amoroſus appuit ei illo mō: quo fuerat ligatus ad colūnes. Et cū diceret. O Jeſu: ꝙ te ſic male tractauit? Rñdit lo amor de qſta aia quā cupio eē ſaluā. Ubi dic Alb. Q̄ ſi ſolū Adā peccaſſet adhuc ꝓ illo ſolo redimēdo mortuus eēt. Et ratio. Qr malus dānū eſt ꝑditio vnius aīe: ꝗ̄ totus mundus. Unde ſalt bona cōpagnia. Ad ꝓpoſitū. Cū ſit ꝗ̄ nobilior oībus corporibus: iō ad malū non poteſt cogi. Patet prima ratio.

¶ Sedo rōne &c. Si ꝯſtellatiōes poſſēt neceſſitare hoīeꝫ: ſeqretur ꝙ tales nati ſub vna cōſtellatiōe: mores quos ceperunt a cunabulis: tenerēt eos ēt i ſenectute. Et ratio. Quia corpora celeſtia: ſemper ſe habent eodem modo. Sꝫ hoc eſt falſum: quia multos vidimus i ſua iuuētu vicioſos: i ſene

etate autē plenos bonis morib⁹. Quod non eſſet: ſi corpora ce ⁊ ſtia neceſſitarent. Tullius in oratione pro Catilina. Multos vidimus ⁊ audiuimus qui cum totam adoleſcentiã voluptatibus dediſſent. ſe ad frugem bonam recepiſſe: hoieſqꝫ graues atqꝫ illuſtres fuiſſe. Quod patet in triplici. differentia exemplorum.

Primo paganorum. De Temiſtocle pho. De quo Valerius lib. 6. De mutatione morū ⁊ fortune. Qui adoleſcens fuit pollutus tanta infamia. ꝙ euꝫ pater expulit. ⁊ abdicauit. Et mater propter turpitudinem filij ſe ſuſpendit. In etate prouecta fuit clariſſimus philoſophus ⁊ princeps ſtudij athenis. Preterea. De Fabricio romano. qui iuuenis diſſolutus: tamen poſtea ſua probitate factus eſt Capitaneus romanorum: bellum tenuit per dies quatuor cum corticibus arborꝫ. loco panis. ⁊ victoriam habuit cōtra inimicos vt ponit Entropi⁹. De. M. Antonio. Qui in egypto exiſtens diſſolutus cuꝫ Cleopatra. inde tamē exiens: ſua eloquentia ſtupefactos fecit carnifices. ⁊ ſic euaſit de carcerib⁹ romanorum: Preterea. De. M. Torqto. Qui a pr̄e pp vituperium carnis miſſ⁹ ē in villā: ad guardādū porcos: tn̄ poſtea ſu eloqntia patrē a morte liberauit. Preterea. De Catōe cēſorio. q exiſtēs iuuenis diſſolut⁹: tn̄ ſua eloqntia apō Senatū. 40. vicib⁹ accuſat⁹ ſe dfē dit: cum magna gl̄ia. Preterea. De. L. Scylla q i prīncua etate diſſolutus exiſtēs. poſtea ɔtra Mitridatē: mira geſſ i i bellis. Nō cēt talis mutatio: ō vitijs ad virtutē: ſi conſtellatiōes neceſſitarēt. Scđo pbaſ exēplis catho ⁊ De Aug. q filiū de adulterio habuit. dictū Deodat⁹: tn̄ meritis ſacte Monice matris ⁊ pdicatōe Amb. bap. ſcripſit. 3. millia volumia. Atq̄ nūcupaſ Per la eccle. Preterea. De Frāciſco. ⁊ Albto magno: q in ſua iuuētute fuerꝫ diſſoluti: tn̄ poſtea fuerꝫ tā pſicui eccle. Et poſtea dicet⁹ ē. de Magdalena. De Thayde meretrice. Laciā. li. ō ſra. ad Doū. Quā multi ex petōib⁹: q iuſti poſteri⁹ effecti ſunt ex malis boni. ex improbis cōtinentes. Ille. Quam multi in prima etate turpes ⁊ iudicio omnium condemnati: poſtmodū laudabiles extiterūt: Pōte deſpare o Pr̄: aut mr̄: ſi hēs filiū aut filiā diſſolutā. Qr pōt bene agere: ⁊ mores in melius mutare. Que mutatio non eſſet. ſi corpora celeſtia neceſſitarent hominem. Patet ſecūda ratio ⁊c.

¶ Tercia ratio ⁊c. Quia tales nati ſub tali conſtellatione. Aut omnes eſſent boni. aut mali. Sed oppoſitum videmus. quia multi ſub vna conſtellatione nati fuerunt diuerſi in moribus: vt patet Gene. 25. De Jacob: ⁊ Eſau. Qui nati ex vno patre Jſaac. ⁊ mr̄e Rebecca. gemelli fuerunt ſub vna ɔſtellatōe nati ⁊

conceptī ad fuerunt diuersi in moribus. Preterea. Albertus lib. de naturis rerū refert de quadam que peperit .13. filios qui fuerunt ꝯcepti sub ꝯstellatione Martis: qui oēs debebant esse bellicosi. sꝫ diuersi fuerūt in moribus. Unus accidiosus. Aliꝰ auarus. Alius catholicus. qꝫ non debebat esse. Preterea. Aug. 5. de ci. reprobat hunc errorē: ⁊ narrat de duobus natis vno partu: vno mare. alia femina. qui fuerūt diuerse cōditionis. Masculus fuit deditus coniugio. militie. ⁊ negocijs mūdi. femina seruata castitate: dedit se deo. Quod nō fuisset si ꝯstellatio necessitaret hoīem. cuꝫ sub eadem nati essent. Preterea Gregorius. exemplū inducit. In ciuitate rome accidit nasci eadem hora filius regis ⁊ filius rustici sub eadem ꝯstellatione. In processu vero temporis: filius regis erat gloriosus. patri succedens in regno. filius rustici erat ignominiosus. Si ꝯstellatio cogit: Cur iste pauper: ⁊ alius diues: Igitur patet tertia. ¶ Quarta ratio ⁊c. Nisi deus in vanū dedisset .x. pcepta. In vanum posuisset paradisum. premiū. supplicium. qꝛ homo nō posset eligere pro arbitrio suo. Nō ꝯtra dī. Di. 4. c. Erit autē lex. Lex dꝫ esse possibilis. Si hō cogeret a ꝯstellatiōibus ad aliqđ mali. qđ non posset vitare: iniusta esset lex: q̄ phiberet illud facere. qđ hō non posset vitare. Iđ Th. 3 ꝯtra. c. 83. Si hō suaꝝ opationē dn̄s non esset. frustra adhiberent premia ⁊ pene. boni aut mali. Sꝫ nō est credendū. cū homo sit liberi arbitrij. Ideo Aug. pmo. ⁊. 3. đ libero arbitrio. Nulla alia re. mens fit serua libidinis: nisi propria voluntate. Prattica notabit. Chi te fa schiauo del diauolo: Ducit ad infernū: Priuat te paradiso: Uere voluntas tua. Quis te cōducit ad vanitates. ⁊ pompas: Ut nō cognosco plus vxorem vilius artesani. ⁊ doctoris. Crescunt angarie dn̄oꝝ: sed nō deficiunt pōpe. Uere propria voluntas. Quis te ꝯducit ad inhonestates. ⁊ ad libidines. ⁊ carnalitates: ⁊ ad sodomias: Uere propria voluntas. Ideo Dan. in .6. Purgatorij.

Ah serua. Italia di dolore ostello.
Naue senza nochiero i gran tēpesta.
Nō dōna di prouincia: ma bordello.

Non est plus erubescentia. tenete publice ꝯcubinas accipe sacramenta falso. ⁊ omnia illicita perpetrare. A sarracenis. Ab aggarenis. Ad arabis Ab idumeis. A machometanis. A barbaris. A iudeis. Ab infidelibus. o christiani falso hec accepisti. ¶ Secūdo autoritate quadruplici. Primo diuinali. Ecclesiastici. 15. Deus ab initio constituit hominem: ⁊ reliquit eum in manu consilij sui. i. liberi arbitrij. Ante hominem bonum ⁊ malū. quod ei placuerit dabitur ei. In eodem. Inueni qꝫ deus fecerit hoīem rectum. In verbo. rectū. Philosophus in

2°.phyſicorum. Mali nõ ſumus per naturã. Dauid in ps. Anima mea in manib' meis ſemp. Sup quo Glo. Inter. Tria ſũt ꝓpria bona hominis. Tẽp'. Eccleſiaſtici.5. Fili conſerua tẽpus. Opus bonũ. Ambro. Non ſunt bonis nis bona q̃ fecit ferre non poteſt. ſola miſericordia comes ẽ deſunctorum. Tertiuz. Anima noſtra Anima inquit mea ꝛc. Sed nota ſm Bona.in.2.di.25. Qd hoc liberum arbitrium reperit in quatuor generib' perſonaꝝ. Primo In deo: ſʒ nõ niſi flexibile ad bonum. quia peccare nõ poteſt: cũ ſit ſũma bonitas. Math.x. Luc. 18. Nemo bonus niſi ſolus deus. Sup quo Tho.i.par.q.6.ar 2. Nemo bonus eſſentialiter.incorruptibilit.ipeccabilr.vlr.niſi ſol' deus. Scdo i angelis bonis. ita confirmati in bono ꝙ maluz agere non poſſint. Tertio in dãnatio: ita cõfirmati i malo ꝙ bonum agere non poſſunt. quis in hoc errauit Orig. qui voluit. in iudicio ſaluari. In Cronica predicatoꝝ ſcribitur. Qd cantantibus fratribus matutinuz. clamauit quedã anima dãnata. Heu me meſchina: quia mihi laudãdi deum mod' nõ ẽ. ſicut factis vos. Quarto. In viatoribus flexibile ad bonũ ꝛ ad malũ: a parte ante: ꝛ parte poſt. Secundo ꝓbatur auctoritate Canonicali. Aug. in lib. de libero arbitrio. peccatũ dicit intãtũ eſſe voltũtariũ ꝙ ſi non eſſet votũ: nullũ eſſet peccatum. Quod dictũ ſacri Canones ſepe confitent. Sicut patet.45.c. De iudicio. Et.15.q.i.c. Merito.c. Illo.c. Nõ eſt. Et.33.q.5.c. Si eſt cuiʒ. Et.23.q.4.c. Nabuchodonoſor: vbi dicit Uaſis ire nun q̃ deus redderet interitũ: ſi non ſpõtaneũ inueniret homo habet peccatũ. Tertio ꝓbat Auctrate ciui. C. ad.l.corneliã. d ſicarijs l.i. Et.ff.de furtis.l. Qui in iure.in principio. Crimen nõ contrahit: niſi voltũtas nocẽdi intercedat. Et.ff.ad.l.aquiliaz.l.Qui occidit.§.in hac. Maleficia voluntas ꝛ ꝓpoſitũ delinquentes aſtringit. Quarto auctoritate paganali. In.3°.ethi. Homo eſt pͥncipiũ ſuaꝝ operationum. In eodẽ. Nos ſumus dñi noſtrarum operationũ. a principio vſq ad finez. Et hoc retulit Tullius.1°. Rhetorice. Voltũtatẽ in omnib' ſpectare cõuenit. Sen. ad Lucil. Omne peccatũ actio ẽ voltũtaria Saluſtius i iugur. Dux atq imperator vite mortaliũ: animus ẽ. Et Dan..16.purgatorij.

El libero voler che ſaffatica
Nell: pͥme battalie col ciel dura
Poi vince tutto: ſe ben ſi nutrica.

Tertio ꝓbat. Exẽplo Platonis. Faciẽ eius cuʒ diſcipuli oſtẽdiſſent cuidã magno philoſopho qui iudicabat in phinoſomia ſm faciẽ: que facies multũ indicat de homine. Eccleſiaſtici.16. Ex viſu cognoſcit homo. Ubi dicit Albet.de naturis reꝝ. Qd ſignati a natura: malũ ſignũ indicant de

35

bterioib'. Unde philoſophus in phiſoſomia. Caue & precaue ab homine diminuto in aliquo membro. tanq̄ ab inimico. Et Aſculanus.

Defecto naturale fa lanima ladra
In peiorare dico de lor carte.

Non fo may guerzo cū animo perfecto.

Che d malitia nō portaſſe ſcerno
Cū et go dixiſſet philoſophus de Platone. Luxurioſus & corruptor pueroꝝ ē. Riſſet ūt eū diſcipuli cū Plato virgo eſſet. Reſpōdit Plato. vere philoſophus dixit verū: q2 a planetis ad hoc vitiū inclinor ſꝫ ipſaꝫ inclinationē ſtudio rationi ſubmitto. Quarto pbaꝫ figura. De Abel & Chaym. De quibus. Gñ.4°. Qui a patre edocti fuerūt: vt offerrēt deo primitias. Abel timoratus: obtulit deo de melioribꝰ. Unde deus accepit ſua munera. Chayꝫ vero fecit ſicut auarus. Qui qñ frater panē petit. Del pan ay fra ti: Da inquit de duro: aut muſido. q2 oio faciūt dētes panata. & facit capillos albos. Facezia de pote Marchiano q induēs iuueneꝫ vnuꝫ: dixit. ei. Oportet: vt frater ordinis mei.3. habeat. Primo bocha porcellina. Secundo ſpallas aſininas. Tertio bonum caput ad ſtudendum. A dio me guarda de tribus Campani de frati minori. Sentel'a d frati Remitani Libiazo da frati predicatori. Ad propoſitum. Caym inuidēs frī ſuo: illū occidit. & ſub ſabulo abſcondit. Cui dominus: o Chaym vbi ē Abel frater tuus? Reſpondit. Neſcio domine. Et dñs. Vox ſanguinis ꝛc̄. Abl dicit Glo. Nō quatuor peccata ſūt que vindictam clamāt. Oppreſſio orphanoꝝ & viduaꝝ. Merces operarioꝝ. Paga el lauorante o cinis viuū ſodomie & homicidiū videns aūt ſe aīle feciſſe dixit. Maior eſt iniquitas mea ꝛc̄. Super quo Piero. Mentirls o Chaym. q2 maior eſt miſericordia dñi: q̄ noſtra miſeria. Ille. & vere mentiebaꝫ. q2 nō ꝛc̄. Unde Dant.

Non e peccato de ſi tāto graue.
Che del intrar a te ſignor idio.
Cūq3 ſe pente nō troua le chiaue
Che tu ſey ſi māſueto e tāto pio.
Ch tua bōta al peccator ſoccorre
Et Petrarcha.6. Triumi. diui.
Ma tar de nō fu may gr̄e diuine
In quelle ſpero che in me ancor farano.

Alte operation & pelegrine.

Et in riſta. C. de nuptijs. l. imperialis. Nā ita credimus dei beniuolentiā & circa genus humanū nimiā clementiā quantum noſtre nature poſſibile eſt imitari. Qui quotidianis hominū peccatis ſp ignoſcere dignatur. & penitentiā noſtrā ſuſcipere. & ad meliorem eam ſtatū reducere. Et cano. 26. q.6.c. Si preſbyter. Et de pe. di.1.c. Multiplex. c. Q2 diuinitatis natura. Et de pe. di.1.c. In actiōe. Cor contritū & humiliatū deus nunquam ſpernit. Cui do-

min⁹ ſub te erit appetitus tuus: ⁊ tu dominaberis illius.i.poteris domiari rōne ſi volueris.peccato inuidie:odij.⁊ alioꝝ vitioꝝ ad que inclinaris:q2 liber es.In quibus verbis ponitur talis cōcluſio. Qđ hō quantūcūq3 ſentiat vehemētes paſſiōes carnis.odij gulle ⁊c̄.tñ pōt rōne ſua frenare ſi vult.Jō Tho.i opuſculo.19. Ex ſtellaꝝ diſpoſitōe nulla neceſſitas inducit hoī ad agenduz:ſed quedā inclinatio ſola: quā ſapientes moderando refrenāt.Preterea qđ Ptolomeus.dicit in cē tiloquio.Sapiens dñabit̄ aſtris. ibi.Inculpanda eſt ergo propria voluntas. De q̄ Ber. ſup Can. ſermone.21. quatuor ponit effectus ipſius.di.Ceſſet ꝓpria voluntas ⁊ nō erit infernus.Ipſa ē que paradiſuz ſpoliat: infernū ditat.ſanguinē xp̄i euacuat. ⁊ dñio ni diaboli totū mundū ſubiugat. Ille.Prattica notabilis. Unde cauſat̄ diuerſitas viuēdi? Aliqui male aliqui bene viuunt. A volūtate.Duos filios habuit. Adam vnuz reprobū.aliū bonū. Unde hoc? A voluntate.Tres filios habuit. Noe duos bonos.aliū malū.A voluntate.Duodecim filios habuit.Jacob:vnuz bonuz Joſeph:alios reprobos.A volūtate.7.diaconi ordinati ab apoſtolis.6.boni.ſeptimus reprobus. noīe Nicolaus.A voluntate.In ſcola xp̄i fuerunt.12.apl'i vnus reprobus factus eſt. A voluntate. Duo reges fuerunt in egypto. Nabuchodonoſor. ⁊ Pharao. De quib⁹.23.q.4.c.Nabuchodonoſor.vnus reprobus:ali⁹ bonus.Certe a voluntate. Duo latrones fuerunt i cruce:vnus cōuerſus ē:alius reprobus factus eſt. A voluntate. Voluntas ergo eſt cā peccati:adeo q2 ipſa nō exiſtente:nō eſſet peccatū. Aug. teſte li.de libe.ar. Peccatuz adeo voluntarius eſt.q2 ſi nō eſſet voluntariuz:nō eſſet peccatuz.Exēplifica de ſingulis peccatis. Uñ oia mēbra clamabunt cōtra ipſaz voluntatē.Clamabit ligua.Per te o voluntas ribalda.dixi malū ō deo ⁊ pximo.Clamabit ocul⁹. Per te o ribalda vagezaui.clamabat manus.Per te homicíduz feci. Clamabat pes.Per te corizaui.Jō Daut.in tertio iferni.Per te ſeva.⁊c̄.Uñ pꝫ pmū.

Tertiū di: ⁊c̄.Ad argumenta. Rūdeo ad primū.Qđ ptes ñ pñt de primere paſſiōes rōne conſtellationis. Rñdet Alber.in 2.Comp.c.56. Quod nulla nālis cōcupiſcētia ⁊ paſſio quantuz q3 intēſa per neceſſitatē aut per etatē cogit hoiez ad malū.Et tñ q2 p ſe pi ſupār q̄ſcūq3 paſſiōes ē potētiſſimas iclinātes ad maluz ⁊ q̄uis multis difficile ſit opari bonū:hoc totū ē ꝓp malā conſuetudinē ⁊ malū habitū.qui in naturā conuertitur.De qua conſuetudine diffuſius diximus in ſermone de tarditate bene operādi.vñ addit Alber.Quod rō hui⁹ dif-

ſidealis inſurgit ex hoc: q2 ab vna parte eſt inclinatio cõſtellationis: ab alia parte eſt malus habitus. Jõ ꝛc. Ad illud d lapidib᷒ moyſi. Rñdeo ꝙ illi lapides potuerunt h. ber quandã inclinationẽ ſup moyſen ⁊ vxorẽ ſuaȝ ad incliãdũ eos: ſȝ nõ cogẽdũ. Ad ſcðm. De dyabolo. Quod vt cã directa ⁊ pncipalis nõ eſt peti noſtri cã: ſȝ ppria volũtas: vt diffuſius diximus in ſermone de tẽtatione dyaboli. Et q̃uis ſua potentia ſit maxima ſup terram: iuxta illud. Job. 41. Nõ eſt ptãs ſuper terram, que comparetur ei: tñ pijſſimus deus ipſã limitauit. Paulo teſtante. 1. Corin. x. Fidelis deus qui non patiet vos temptari ſupra id quod poteſtis: ſȝ faciet ẽt cũ tẽtatione pũentũ. vt poſſitis reſiſtere. Habet gl. in Inſti. de patria ptãte. Quod qñ imperator facit fieri duellũ hoc facit d pari. Si vn᷒ eẽt monocul᷒ aut ſine mãu: ſp ꝗrit paritatẽ iter eos. Ad ꝓpoſitũ. Inter hoiẽȝ ⁊ demonẽ ẽ maximũ duellũ: ſȝ nulla ẽ paritas i ſpeciẽ potẽtie demonis cũ ſit ſupior homine ſimpliciter: tñ ipſaȝ facit de᷒: dum bellum dyaboli facit equiualens cũ bello hominis. Ad ter lũ de deo. Reſpondeo. Quod de᷒ non cogit: ſed trahit modo gratioſo. Unde Ric. 4. di. 45. Sup verbo xpi. Niſi pr ꝛc. Auctoritas illa loquit de tractu violẽto. Sed ibi accipitur tractus: per inclinationem voluntatis. Teſtante augu: homel. 26. Ramum viridem oſtendis oui ⁊ trahis illam. Ita deus oſtendit interius homini ea per que homo ad deum inclinat. ⁊ hoc ẽ ipſuȝ trahi. Jllc. Ad quar tũ. Rñdeo. Quod tyranni non potuerũt vincere ſanctos: volũtateȝ eoꝝ cogendo: ſȝ corpa: vt pȝ de Nerone verſus Petrũ ⁊ Paulũ. de Decio verſus Lau. ⁊ ſic de alijs. Quod pȝ exemplo Hiero. in vita Pauli p̃mi heremite. Qui põit. Quod ſub Decio ⁊ Valeriano iperatoribus. Fuit quidã iuuenis q miſſus fuit ligat᷒ in campo ad ſtipitem. cũ manibus retro. Vocat meretrix: q̃ cepit eũ tãgerẽ: vt ꝓuocaret ipſũ ad libidinẽ. Inſpirat᷒ iuuẽis pcidit liguã: ⁊ i os illi᷒ expuit ⁊ ſic libidinẽ rſrenauit.

¶ Alius ſermo in eadeȝ dominica. De tẽtatione dyaboli. Ille idem prologus poteſt fieri. Ubi tria ſunt videnda de ipſa tẽtatiõe.

¶ Primum dicitur opinionis.

¶ Secũdũ dicit edificatiõis.

¶ Tertiũ dicit remediationis.

¶ Primum dicitur ꝛc. Dubiuȝ queritur a Theo. Utrũ demonium ſit cauſa peccati, ⁊ omnium malorum que fiunt? Circa hoc fuerunt due opiniones famoſe. Una dicit ꝙ ſic. Alia ꝙ nõ. Prima probat intẽtũ ſuũ duplici auctoritate. Primo verbis ſcripturarum. Secundo verbis doctorum. Primo ꝛc. Primi Parali. 21. Conſurrexit ſathan

Alius ſermo notabilis

Utrũ demoniũ ſit c̃ pcti

contra iſrael: ⁊ icitauit David vt numeraret iſrael. Quod fuit peccatum ſuperbie vltra pctm̄ homicidij ⁊ adulterij. Et .1. Petri.5. Aduerſari⁹ vr̄ dia. ⁊c̄. Apoc.12. Ve terre ⁊ mari: q: deſcēdit dia. ad vos habēs irā magnā. Et .1. Macha.5. Bellū contra nos eſt. Et David in ps. Multi bellantes aduerſū me. Et alibi. Abſconderunt ſupbi: id eſt demones: laqueū mihi. Secundo verbis doctoꝝ. Auan .16.q.2.c. Aliſis ha bet ille hoſtis antiquus mille nocendi modus. Et Dam.2.ſen. Omnis malitia ⁊ ois imūditia: a diabolo ſunt excogitata. Beda ſup actus apoſtoloꝝ. Diabolus aiam in affectum malitie trahit. Iſidorus de ſum.bo. Diabolus corda hoium occultis cupiditatibus replet. Bern. ſuper Can. Caſtrum aie nr̄e in terra inimicorū ſitum eſt: ⁊ vndiq; oppugnatur. Dioni.4.c. de di.no. Multitudo demonū eſt cā oium maloꝝ: ſibi ⁊ alijs. Preterea. Tritū eſt verbū mulieꝝ. Pater ego hoc feci. q: diabolus me ſeduxit: imitantes eam que dixit dño deo. Serpens decepit me.

¶ Scōa opinio. Affirmat q̄ non eſt cā peccati nr̄i: ſ; nr̄a volūtas. Teſtante Ambroſi.15.q.1.c. Nō eſt q̄ alicui cul℘ aſcribamus errtnam. niſi nr̄e voluntati. Ad hāc diffinitatē reſpondent Theologi maxime Tho.1.2. q. 80.ar.4. In .1. parte. q.114.ar.3. In .1.p. q.8.a.3. Boſ.2.diſti.15. Ricar. ibidem. Quod aliqd pōt eſſe cā peccati duplr. Vno modo directe ⁊ principaliter. Alio mō indirecte ⁊ ſecundario. Exēplifica. De illo qui homicidiū p ſe facit: qui eſt cā directa homicidij illi⁹. Et de illo qui p aliū facit fieri eſt cā indirecta. Ad ppoſitū. Et cā directa: diabolus nō eſt cā peccati. Que pcluſio probatur triplici medio Rōne. Auctoritate. Exēplo. Primo ratiōe duplici ſic. Nihil pōt eſſe cā peccati directe niſi q̄ pōt mouere voluntatē ad peccandū. Voluntas aūt hoīs: a duob⁹ moueri pōt. Aut a ſemet. Aut ab ipſo deo. Ab ipſo deo nō mouet ad malū: q: deus nō eſt cā peccati. Teſtante Auguſtino libro. 83.q. Deo auctore nō fit hō deterior. Ideo clamat ſapiens. Eccliaſtici.21. Quaſi a facie colubri fuge peccatū. Unde liberꝝ fecit hoiē. Eccleſiaſtici.15. Deus ab initio pſtituit hoiem: ⁊ reliqt eum in manu conſilij ſui. Et David in ps. Anima mea in manibus meis ſemper. In .3. Ethicorū. Nos ſumus domini noſtrarū operationū: a principio vſq; ad finem. Idem. Homo eſt principium ſuarum operationū. Si ergo voluntas hominis nō mouetur a deo ad malum: relinquit ergo q̄ ſi facit malum ⁊ peccatū: ſit ſua voluntas directe cauſa illius mali ⁊ peccati. Et non diabolus. Ad illud facit quod Auguſtinus dicit libro de eccleſiaſticis dogmatib⁹. Nō omnes co-

gitationes noſtre male a diabolo excitantur. ſ3 aliquotiẽs ex nr̃i arbitrij motu emergũt. Et Orig. dic. t. Quod ſi demoniũ nõ eẽt: adhuc hoies haberent appetitu3 cibi et venereoꝝ. Unde p3. Secũda ratio ſic. Si demon eẽt directe cã peccati. Quando darcs elemoſynã: qñ ires ad eccleſia3: et faceres alia de genere bonorũ: non te fineret. Quare pater? Reſpondeo: qꝛ diabolus ſp et omnĩ boꝛa eſt malus contra hoies. Teſtante Auguſtino. 4. de tri. Diabolus ſue ſocietati ſp malignos affectus inſpirat. Et cũ ſit ꝙ nõ ſit hõ qui nõ faciat aliqñ aliquod bonum: ſeqtur ꝙ demon non ſit cã peccati: vt cã directa. Et licet poteſtas ſua ſit maxima ſup oẽs potentias mundi: iuxta illud Job 41. Non eſt poteſtas ſup terras ꝗ cõparetur ei. Non tñ põt cogere voluntatem hoĩs ad peccandu3. S3 ipſa p ſe eſt cauſa. Vñ Augu. in. 1. et 3. de libero arbitrio. Nulla alia re mens noſtra ſit ſerua libidinis: niſi propꝛia voluntate. Ad pratica. Si es ſuperbus: E che neſun te po parlar: inculpa te ipſum nõ diabolum. Si cõcubinarius: incarognado de ꝗl pezo de carne. Si auarus. Si vſurarius: in oĩbus inculpa teipſum.

Uerte te ad mulieres. Si cadis in lapſum carnis: inculpa teipſam: qꝛ non fugis occaſiones. Cur ſtas ad feneſtrã? Cur loqris cũ iuuenibus? Cur ponis beleni in facie? Reſumi doui. A qua de vida. vnguenti. blachi? Quare oſtendis facie3 tuam ad ignem? Quare facis tibi ceruſellos? Quare vadis ad ballos? Quare dicis verba odioſa? Fuge occaſiones et demon nõ infeſtabit te. Fali reſiſtentia et fugiet a te. Jac. 4. Reſiſtite diabolo et fugiet a vobis. Quia debilis ẽ. Hiero. Debilis eſt hoſtis: et non põt vincere niſi volente3. Uolũtas ergo nr̃a eſt cauſa peccati Bernardus ſermone. 11 ſup Cãti. Tolle ꝓpriã voluntatem et nõ erit infernus. Cicero tertia paradoxa. Nec enĩ petã reꝝ euentu: ſ3 vitijs hoĩum metienda ſunt. Et Seneca: libro de moribus. Tolle excuſationẽ: nemo peccat inuitus. Quod p3 exẽplis. Primo de monacho. q coxit oua ad lumen lucerne. inuẽtus a prelato dixit. Diabolus tẽtauit me. Diabolus mentiris inquit. qꝛ nũꝗ hoc cogitauiſſem. Et de beato Antonio cũ demonẽ reprehenderet ꝙ diſcipulos infeſtabat. Reſpondit Antonij nõ ſũ ego: ſ3 ipſi ſe mutuo perturbant. Exẽplum de muliere Bergomẽſi. Que iuit colligere ficus in zocholi: cecidit tibijs fractis. Que dixit. Maledictus ſit diabolus. Sic faciunt mulieres: que ſe conturbãt cũ cane gata. igne. Salo. Non eſt ira ſup iram mulieris. Reſpondit demon. Maledicta ſis tu non ego. Non ſcis ſi in zocholis debet iri ſup ficũ? O quot ſunt: qui demonẽ inculpant cum ſint ipſi cauſa peccati: quia nõ fu-

giunt occaſiones. Unde pz pma pcluſio. Secūda eſt. Aliquid pt eſſe cā peccati: vt cauſa indirecta. ſcilicet p modū pſuadentis vel p ponentis malum. Et iſto mō dia bolus eſt cā omnium malorum. In quantū proponit hoi impedimē ta qbus cadit i peccatis. Que im pedimenta figurant per Ouidiū x. Meta. vbi dicit. Quod virgo fuit noie Athlantes. que fuit tante ſpecioſitatis vt ab oibus adama ret. Unde poſitū fuit decretuz a diis. q nemo poſſet hre eaz vxo rem: niſi ipſam in currēdo vince ret. Naz erat velociſſima in cur ſu. Quidaz noie Hipomenes. 3. poma aurea fieri fecit. que proie cit ante eaz in curſu dum illa mo raretur vt poma colligeret. iſte precurrit ꝛ ſic eaz vicit. Qua vi cta eā huit in vxorē. Moraliter. Athlantes eſt aia nr̄a cuius ſpēs excedit omnes pulchritudines. 6. Poſi. Anima eſt nobilior omni corpore. Currit fortiter ad curſū vite eterne. i. Corin. 9. Sic cur rite: vt cōprehendatis. Sed de mon volens ipedire eam ab hoc curſu. tria ei impedimenta qſi. 3. poma aurea pponit. Que qſi to tuz mundū ſubmittūt ditioni dia boli. Primū eſt delectatio car nalis. pter quā quot mala ſūt? Quot verba ocioſa? Quot vaga mentū? Quot ſibi in honeſti. In domibus ciuiū ſitur? Quot vaga tiones mentis admiſſas? Secū duz eſt delectatio rex tpalium: p qbus quot vſure cōmittuntur?

Rapiuntur nō ſua. Non reddū tur ablata. Eccleſiaſtici. 13. Qui tetigerit picez: inquinabitur ab ea. Tertiū eſt. Spes diu viuēdi. O pater nō moriar tā cito. A pta bo facia mea. Beue comedo: ꝛ vi deo ſine ochiali. Tenco bichierū ꝛ non mihi tremat brachiū? Cō tra Eccleſiaſtes. 9. Neſcit hō fi nem ſuū. Dubius quo ad locū. Ad tps. Ad modū. Unde quidā. Nō te condur may al ponte ex tremo. Che molti ha ingannato el ben faremo. Quib' modis ten tet: videamus in. 2. myſterio.

S Ecundū myſteriuz ꝛc. Secundum Alber. lib. 2. Comp. c. 2. tentat. 3. modis.

¶ Primo de omni crimine.
¶ Secundo ex omni parte.
¶ Tertio in omni tempore.
¶ Primo ꝛc. De. 7. vitiis capi talib': Primū ē ſupbia. Qui cuz ſit caput ſupbie. iuxta illud Job 41. Ipſe ē rex ſup oēs filios ſup bie. Ideo tētat hoies de hoc. De hac tētauit pmos parētes. Gen. 3. Eritis ſic dii: ſciētes bonū ꝛ ma lū. Sup quo Nic. de lyra. Nō ē credendū: q Adā q erat periti ſſi mus. crederet hverbis ſerpētis: qꝛ i poſſibile hoc erat. ſed etia que erat modici cerebri. Ceruel fo dra de ſtopa: fidē pbuit. O quot ſētai de h vitio. In pſētiaꝝ. 3. ge nerationes pſonaꝝ infeſtat. Pria eſt religioſoꝝ q de pluribus ſe iu ctantes deprimūt alios. Mona chi gloriantur habere pro patre

Benedictum in occidente: ⁊ Ba
ſilium in oriente. Predicatores
⁊ minores plura dicunt extollē-
do ſuos ordines. Heremitani ſīi
me veneratur Auguſtinū īduen
tes eum habitu ſuo. Seruite ſe
nominant precipuos ſeruitores
virginis. Carmelite a mōte Car
melo. ſub Helia propheta. predi
cant habuiſſe initiū. Et ita vnuſ-
quiſq̧ paſſionate ⁊ ſupbe ordinē
ſuū alijs preſert. ſeculares ſcāda
lizātes. Cum non valeat dicere.
Ego ſum de iſta religione. Con-
tra tales act. x. In veritate cōpi:
qm̄ non eſt pſonarū acceptor de
us ſed in oī gente qui timēt illū
acceptus ē illi. Secūda gene-
ratio perſonaꝝ: eſt pſbyteroꝝ ſe-
cularium: qui ſe extollūt de cele
bratione miſſaꝝ. De cantu. Nō
vnus canet dulcius altero. Exē
plum mulieris. Que dū cantare
tur a presbytero: in ſabbato ſan-
cto. Exultet iam angelica turba
celoꝝ. flebat aſinū ſuū. Quā cū
videret ſic flentem: cogitauit ꝙ
fleret pre dulcitudie cātus: ⁊ vo
cis. Finito ſermone interroga-
uit quare ſic fleret. Rūdit. Re
recordata ſum aſini mei mortui.
qui ſic ⁊ ipſe dulciter canebat.
Tertia generatio eſt laycorum.
Qui de ſanguinis nobilitate glo
riantur. O pr̄ ego ſū de tali do
mo: a qua exiere milites. Adhuc
extat caſſonus ſcripturaꝝ. Do-
mus nr̄a antiqua. Pater meus:
fuit ſignor Pandulfo. Parente
ſtretto de conte Borella. Coſin
german de Facin can. Benuolo
de Iani della tela. Fradello zura
to de Brazo da Peroſa. Lami-
citia noſtra ſe extende p tutto. A
Zenoua cum la caſa Doria. A
Bologna cū Imaluezi. Quis eſ
talis? Eſt vnus poltronus: mor
tuus fame. Facecia Ducis Ie-
ne. Cui dū mare ſpōſaret in die
aſcenſionis. Quidā rūdit dū di-
ceret. Quis ſum ego? Rūdit.
Dn̄s regni Cypri. Iterū. Quis
ſum ego? Rūdit. Dn̄s maris.
Rūdit quidā Ianuēſis. Tu ſey
el caga ſangue. O ſupbia mūda-
na. Dum vellēt eū occidere: q-
dam caues el ſpazono p mato. ⁊
ſic euaſit. Contra tales. L. Fla-
mineus ɔtra. P. Corne. Scip.
Ego. n. non in aliena gloria aut
falſis fortune bonis. Sꝫ in ppria
veraq̧ ai virtute: nobilitatē ho-
minis eē exiſtimo. Et Hiero. ad
Celātiā. Nobilitas ſūma ē apud
deū: clarꝫ eē virtutib⁹. Preterea
ſupbiūt mulieres in veſtib⁹. i no-
uis fozis i recamaturis. Ex vna
pte el cortello. Ex alia el chiaua-
cor Deſſē eis la Tenaia col mar
tello: apperēt maeſtro de foſina.
Portāt cornua ēt ⁊ cerudellos.
Dic mihi mlr. Ad qd̄ ſignū co-
gnoſceret Machari⁹ ⁊ diabol⁹ ve
ſtiri da remito? Certe dia. ad gri
fas ⁊ vngues. Ita mlr ad cor-
nua. Cōtra tales Salo. Uanitas
vanitatū: ⁊ oia ⁊c. Secundo
temtat de auaritia. Per quam ſi
nat pſīma. Et facit ſuū deum ro-
bā. Non curat de paupib⁹. rapit

ossena. Jō glo. i plogo decretali. IIII. Di. 42. c. Bonorum. Et in Aut'. Ac iudices sine quoq; suffragio. §. Cogitatio. Col. 2. Cupiditas ē radix omni maloꝝ. Et qdā vulgaris. E vna lupa. che di tutti brami. Sēbiaua carga ne la sua magreza. Che molta gēte fa za viuer gràme. Et bñ: qꝛ totum mūdū facit dolere. pqteri. ⁊ lamētari: ipsa pfida auaritia. Cōtra tales. Eph. 5. Ois auarus nō hꝫ pte i regno dei ⁊ xpi. Hic auar'. ⁊ i futuro: qꝛ nec p anima dicet Pr: nr. 3°. Tentat de luxuria. Ex qua inducti facet illicita. Pater cū filia. amicus cū amico. cōpar cū cōmatre. Nō ē amplius verecūdia publice tenere cōcubinas. Simili vxor: ⁊ nutrit la puta na. cū maricio rubeo. Et sic pdit honores ⁊ res tēporales. Sa'o. Qui nutrit scortū. pdet substātiam. Ad propositū. Unde bene qdaꝫ dixit. Chi asini caza: ⁊ meretrice mena: nō vsci may de bulgane di pena. Cōtra tales Aug. libro de cōflictu vitioꝝ. O q̄ pua cōcubitus hora: pro qua perditur eterna vita. Quarto. Tentat de inuidia. Ex q̄ vnus inuidet alteri. Artesanus i artesanū. Mercator in mercatorē. Nobilis in nobilez. angustiatur. dolet. Unde deberent gaudere: dolēt. Nō cōtra phs. 9. Ethico. Amicus se debet habere ad amicum: sicut ad seipsū. Et xpo Mat. xij. Diligēs primū tuū sicut teipsū. In hac ciuitate sunt tria peccata. Supbia maxima. Pouero supbo. Inuidia p quā mulier ortulani vult se eqparare mulieri doctoris. Incōpassio: vel crudelitas ⁊ duricia sup pauperes. Mi.

Crescūt quotidie angarie domino rū: nec deficit pompa. Quinto Tētat ꝯ gula. El mal de san Biaso. O quot sunt: qui p vn boconeto: andera cēto mia negaria. s. Frāce'co. Uadunt ad beccariam die sabbati: summo mane. O compagno ien quel lachieto. Gouerna quel figadeto. Ad tabernam: volum de bona vernaza. O cōpagno faciet tibi nocumēt ū oculis. Dicit ille. Melius est habere oculos sgarbellatos. q̄ mori siti. Non guardant ad vigilias sctōꝝ: nec q̄dragesi. Tales figurant per Esau. de quo Gen. 25. Qui fri suo Jacob vēdidit pmo genituram. p vna scutella lētis. Ad minus fuissent figadeti. Similes sunt illi Florētino: qui comedit pro. x. cum esset in conuiuio ⁊ comedisset tanq̄ lupus. q̄si vsq; ad vomitū: vidēs offerri ranas in quātitate: ⁊ laute coctas: quaꝝ ipse cupidus erat: indignatus dixit. In fe de dio. Si mori deberē: partē meā volo. Tantū comedit q̄ crepuit medius. Jō Dan. inuenit eum in inferno. c. 6. inferni. vi.

Uoy citadini mi chiamasti ciacho. i. porco.

Per la dānosa colpa dela golla.
Come tu vedi la plozami fiaccho
Et io anima trista nō son sola.

Sexto tẽtat de ira. Ex q̄ deus ⁊ sancti vituperãtur. Et in p°. Ethi. Impossibile ē indignãtem operari bona. Et Prouer. 17. Ira non habet misericordiã. Et Cato dicit. Ira impedit animum ne possit cernere verũ. Exẽplum illius Asculani. Qui nouum genus blasfemie inuenit. El cagasan gue vẽiar asine que portauit christũ in egyptũ. Contra tales Ds. Irascimini ⁊ nolite peccare. Septimo ↄ accidia. Ex qua stat ociosus: ⁊ piger vt nõ possit operari bona. Extra de renũciatione. c. Nisi cũ pridẽ. Ociositas ⁊ voluptas arma sunt hostis antiqui: ad miseras animas captiuãdas. Vt exẽplis patet. De Ds. ocioso qd fecerit. De Salo. De Sansone in sinu Dalide. O quot mala fiunt sup apothecas; dicunt turpia ⁊ verba ociosa. O iuuenes quid hic statis tota die ociosi? ¶ Scdo tẽtat ex omni latere. Primo ante: vt hominẽ detineat a bonis inceptis. O quot sunt qui bonũ incipiũt per dies aliquot cõtinuando: ʒ suasu diaboli: cito deficiũt. Scdo retro. Et conat deducere hominẽ ad peccata preterita: ad vomitũ vt canis. Tertio a dextris p psperitatem. Deutero. 32. Incrassatus est dilectus meus ⁊ recalcitrauit. vt faciat hominem obliuisci de deo. Unde. Quintus Curtius: Fragilitatis humane nimia in prosperis rebus obliuio est. Et Titus liuius. 2°. bello pu. Feme.n.fit. vt secunde, res negligentiã creet. Quarto a sinistris. per tribulationes. ps. Cadent a latere tuo mille. Per aduersitatẽ. Et decẽ millia a dextris tuis. Per psperitatẽ. Quia plis abutuntur psperitate: vt de Ds. Salomo. Quinto sursum. Ut ex peccato superbie sue. Adã temptauit. Ex quo natura humana lapsa est. Sexto deorsum. Ut conatur hoiem deducere ad perditionẽ eternam. In vitis patrũ. Interrogauit Macharius demõ: de quo plus letabatur i mũdo: ridendo respondit. Quãdo mecũ deduco aiam in infernum. ¶ Tertio principaliter tentat in omni tpe. Et hoc q̃tuor tpibus. Primo in pueritia: vt incoet habitum vitiorum. Inobediens patri ⁊ matri. Ignorat Pater noster. Aue. Credo. cum in teneat scire ⁊ doceri. De conse. dist. 4. Uos ante oia. Fiunt ingrati Ladri. Quod cõtra ecclesiastici. 6. Filij tibi sunt: incurua illos a pueritia illorũ. Ad vos clamo o prẽs pro qbus rationẽ reddetis i iudicio. Secundo in iuuentute: vt sequãtur cõcubinas. blasfemias. periuria. vsuras. Que oia iuuenes aquisierunt a parentib9 suis. Quid relinques in testo: o pater filio tuo? Uere lãceas. balestras. arcus. tabulerium. cartas datos. Tertio tentat in decrepitate: vt nõ attendat anime pprie: habens pedem iam in fossa. ⁊ hñs oculos lippos ⁊ eat cũ baculo. Contra tales dicitur Iere. 3. Bonum

ẽ viro ſe portauerit ſugẽ ab adoleſcẽtia ſua. Quarto in ſomnis tẽtat. Scḋ Tho. 22. q. 46. ar. 6 Cũ ſint tria ſomnia. Quedã a natura. Quedã a deo. Quedam a diabolo. De his ſomnijs homines tẽtat. quãdo in eis apparet. In collationib⁹ abbatis Moyſi legit᷑ de heremita: cui demon apparuit i forma boni angeli. Surge inqt ad laudãduz deuz. Et aliquãdo portabat ei lumẽ: ⁊ dicebat. Nauis talis ſubmerſa ẽ. ora pro animab⁹ illis. qz ſunt in purgatorio. Tãdez oſtẽdit ei in viſione celũ apertuz ⁊ infernũ. di. Niſi iudeus fias: nõ intrabis celuz. Iudeus factus eſt. ⁊ damnatus. Unde caute incedẽdũ ẽ. Qr dicitur Eccleſiaſtici. 5. Ubi multa ſõnia: ibi multe vanitates. Et. 34. Eccleſiaſtici. Multos errare fecerunt ſomnia. Et. 26. q. 7. Nõ inueniat᷑ in te qui obſeruet ſomnia. Clama cõtra ſeculares: qui fidez facile p̄dunt. Sexto tẽtat in vigilia. Qr habet hãc poteſtatẽ vt aerez iſtũ poſſit cõdẽſare. Quo facto viſus deludit᷑. Exẽpluz patet puelle. que oculis omnium videbatur equa. Monachi aũt .ſ. Macharij cõpatiẽtes ei rogarũt p̄ſez pro ea. Rñdit Machari⁹. Oculi veſtri ſunt deluſi: non ẽ equa ſz mulier. Unde aperuit oculos illoruz. Ad quod facit exẽpluz illud mirabile: in libro qḋ dicitur. Fortaliciuz fidei. Quod i regno francie. Cuz iudei maleficijs vterentur: accidit ꝙ quidam iudeus factus ẽ amicus cuiuſdã miniſtri iuſtitie: quẽ orauit vt daret ei cor hominis chriſtiani: fingens velle pro medicina. pmittẽs ei. 30. coronas auri. Quod factũ ẽ. Extraxit autez cor a quodaz chriſtiano: quẽ iuſtitia exigente ſquartarat ⁊ dedit vxori cuſtodiẽduz. Mulier autẽ prudens cor porci dedit iudeo p illo chriſtiani. Iudeus aũt credens ſe habere cor chriſtiani: ſepeliuit illud in quodã cãpo latiſſimo: in quo paulo poſt venit magna multitudo porcoꝝ. Qui mutuo bella cõcitãtes: vnus nõ remanſit. quin ſe occideret. iudeus captus: dixit. Nõ idez factũ fuiſſet ſi cor hominis chriſtiani fuiſſet ibi ſepultũ. Hoc ideo inqt iudeus feci: quia in vigilia demon me ſeduxit. Et ꝙ̃uis o anima cara: de tot ⁊ tantis demon tẽtet. noli tamẽ timere. Qr non poteſt niſi quantũ tu vis. Unde Tho. 2. di. 21. ar. 2. dic. Licet demonis potẽtia ſit maior poteſtate hominis: tamẽ quo ad aliqḋ nõ eſt maior. ſ. quo ad libertatẽ arbitrij qḋ cogi non poteſt. Nam homo eſt dñs ſuoꝝ actuum. Demon autez non. Scḋm Alber. ſuper Luc. 3. bona ſunt in demonibus. de qbus pro libito nõ poſſũt diſponere: niſi tm̃ quantũ a deo pmittit᷑. Primũ naturalis exiſtẽtia. Sũt .n. natura pulcri. neqꝫ quãtuz ad ſubſtãtiã ſue nature ſunt turpiores angelis bonis: ⁊ tamen i ſui natura: ſubſtantia: ⁊ decore: non poſſunt hominib⁹ apparere. In

mo apparent: aut in corporibus assumptis in tali deformitate: qꝫ videntes contristant. Ex hoc virgo noluit videri ipsum in morte. Unde Tho. supra: dicit. Demō nō potuit assumere aliā formā preter serpentis: quando etiam seduxit. Scdm bonū est naturalis sapientia qua vellent cōtra nos vti omni astutia. Sed deus eos nō sinit. qui sua clementia illuminat nos ad vitandas suas fraudes: dolos. Tertiū naturalis potentia. Possent facere miracula: deludere sensus hominis. vexare corpora: spargere aquas maris sup terram. Turbare totā machinā: suffocare homines: ruere domos. Sed deus sua bonitate non sinit: nisi quātū homo potest ei resistere. Unde dicit Tho. p. par. q. 114: Demon semel victus ab aliquo nō amplius eum tēptat: nisi ad multum tēporis. Et hoc duplici ratione. Primo diuine clemētie. q̄ seruos suos nō patitur vexari supra vires. Scdo ratiōe superbie. qꝛ nō potest pati superari ab homine inferiore sue nature. Ideo Mat. 4. Demō qui tētauit christum in deserto: amplius non molestauit vsqꝫ ad passionem. Ad quod facit exemplum illud mirabile de monacho Anastasio. Qui cētum demones habuit. 40. annis ad tētationē. Quos post resistētiā tanti tēporis habuit ad obedientiaꝫ: ꝛ subiectionē: ita qꝫ ad eius pceptū: fecit monasteriū p. c. monachis: cū oibus officinis. Aq̄s a longe deducentes p aqueductus subterraneos. Et Mat. 8. de quodā demone cū expelleret a quodā pe- tijt a xp̄o ingredi porcos, quasi nō ausus p semet ingredi. Et Job i. De licentia Dei fuit vexatus. Qui et nō pōt cognoscere cogitationes hoium. Ut pꝫ. Scdm.

Tertiū dr ꝛc. Ad spūs demonē debellādum. sunt. 5. remedia: Que et sunt necessaria ad defensionē vnius castri ciuitatis ue debellare ab inimicis.

¶ Primū ē. Succursus pplorum.
¶ Scdz ē. Prouisio munitionū.
¶ Tertiū ē. Resistētia inimicorum.
¶ Quartū ē. Fidelitas militū.
¶ Quītū ē. Solicitudo custodie.
¶ Primū ꝛc. Ciuitas capitur ab inimicis: qñ deficiunt milites ꝛ populi: q eā defendāt. Constātinopolis. Capha. Bolsina. Barra Grecia. Thesalia. Marra. Peloponesum. Trabesonda. He ciuitates fuere capte a thurcis: qꝛ non fuere defensate a christianis. Remediū istō opꝫ haberi cōtra demones: qui pugnant contra castrū aie nostre. Et hoc est refugiū orationis. Quod patet figura ꝛ auctoritate. Primo figura Exo. 17. De Moyse orate: quando populus pugnabat contra amalechitas; ꝛ ipse tenebat manus depressas: populus perdebat. Et quando tenebat altas vincebat. In signum qꝫ oratio ē victoria contra inimicos. Secundo auctoritate Marci. 9. Hoc

genus demoniorum in nullo pōt exire: niſi in oratione & ieiunio. Que oratio debet fieri .3. generibus perſonarum. Primo Jeſu chriſto. qui eſt aduocat⁹ apud patrē. Hieronymus ad Euſto. Itaqz omni auxilio deſtitut⁹: ad ieſu iacebam pedes: rigabā lachrymis: crine tergebam. Sc̄do Marie. Ber. In piculis: in āguſtijs: in rebus dubijs: Mariā cogita. Mariā inuoca nō recedat ab ore tuo nō recedat a corde. Tertio oibus ſāctis. Job .5. Voca ḡ ſi ē q tibi reſpōdeat. & ad aliquē ſāctorum cōuertere. ¶ Sc̄dm &c̄. Et bōbarde. ſchiopeti. paſſauolāti. zarabotani. archibuſi. baleſtri. Iſtud remediū ꝯtra demonem: ē humiliatio ſui. Vñ ē ꝙ p̄tes nō ſe corrigūt: q̄r nō ſe cognoſcūt. Pact .i. c. i. Hec. n. prauitatis ē cā: ignoratio ſui. Anto. vidit totū mūdū laqs plenū dixit. O qs poterit vitare iſtos. Rñſum ē. Anto. ſola hūilitas. Et Dd de ſelpſo. Hūiliatus ſū: & liberauit me. diabol⁹ ē ſuphus: & humilitatē abhorret. Vñ dixit diabol⁹ Anto. Si tu vigilas: ego nō dormio. Si ieiunas: ego cibū nō capio. in ſola hūilitate me ſupas. ¶ Tertiū ē &c̄. Iſtd eſt meditatio paſſiōis xp̄i .2. Paralipo .20. Cum ignoremus qd agere debeamus: hoc ſolum habem⁹ reſidui: vt oculos noſtros dirigamus ad te. Greg. Si paſſio chriſti ad memoriam reducitur. nihil eſt adeo durū qd non equo aio toleret. Figura de Marath flumio. Exo .xl. ¶ Quartū eſt. Fidelitas. Eph .5. In oibus ſumētes ſcutū fidei. Nō ſignat i quodā fideli notario apud ꝯſtātinopoli. De quo legit. Nā cū q dā mag⁹ duxiſſet eū ad q̄ndam locū vbi ſtabat maxima multitudo demonū. vnus eorum in throno ſedēs: interrogauit ſi ſeruus ſuus vellet eē. At ille ſignauit ſe di. Ego ſum ſeru⁹. s. Trinitatis. Audito h̄ nomie Trinitatis & viſo ſigno crucis: oēs diaboli fugerūt. Cū igit ad eccleſiam. s. Sophie iuiſſet imago xp̄i q̄ ibi erat oculos vertebat ad ip̄m: quocūqz iret. Ac ſi ip̄o facto diceret xp̄s. Quia confeſſus es me corā dis bolis: in terris. ego cōfitebor te corā patre meo in celis. ¶ Quīntum eſt &c̄. Et quando ſiunt bone guarde. Clamādo. O dal Torazo fa bona guarda. O da la torre de ſoto. Iſtud remediū: eſt aſſidua bona operatio. Hiero. de cō. di .5. Nunq̄. Sempaliquid boni facito. vt diabolus te ſemp inueniat occupatum.

¶ Feria .2. p̄ie hebdomade .40. De iudicio vniuerſali.

T Būt hi i ſupplicīū eternū: iuſti autē in vitam eternā Mat .25. ¶ Secundum ſententiam Augu. ſi aliquis eſſet qui de tota ſcriptura nihil aliud ſciret niſi ſolum p̄ſentē lectionē: h̄ ſolū ſufficeret ſi

bi ad ſalutem. Impero che in eſ
ſa continetur bonum ⁊ malum,
ſaluatio ⁊ pditio hoīs. Cū vene-
rit inquit euangeliſta filius homi
nis in maieſtate ſua: ⁊ omnes an
geli cum eo: congregabuntur
ante eum omnes gentes. Secū-
dum Tho. in. 4. di. 47. Duplex
eſt iudicium quo homo iudica-
tur. Unum particulare: in quo
iudicatur ſꝫ opa ſua. De quo Ec
cleſiaſtici. 41. Hoc iudicium a do
omni carni. Et Apo. 14. Opera
enim illorum ſequuntur illos.
Aliud eſt vniuerſale: de quo ho-
die fit mentio. In quo cōgrega-
buntur omnes gentes ante iudi
cem: boni ⁊ mali. Et quia vt ha-
bet philoſophꝰ tertio Topi. In-
eſt deo iuſtitiam facere. Iō cuili-
bet debit ꝙ ſuū erit. Hic eſt ille
equiſſimus iudex: qui facta no-
ſtra omnibus notificabit. Nauz
3. Reuelabo pudenda tua in fa
cie tua: ⁊ oſtendam cunctis gen-
tibus ignominiaz tuā. Eccleſia.
Liber ſcriptus pferetur i quo to
tum continetur: vnde mundus
iudicet. Iudex ergo cū ſe debit:
quicqd latet apparebit: nil in vl-
tū remāebit. Hic eſt q̇ rōnez exi-
get d aīa nr̄a. Iō ſcriptura Deu
tero. 4. Cuſtodi temetipſꝫ: ⁊ aīam
tuā ſolicite Hic eſt q̇ rōnez exi-
get de tpe. Eccleſiaſtici. 6. Fili cō
ſerua tempus: ⁊ declina a malo.
Cōſerua tempus: q̄a breue. p̄. ad
Corin. 7. Tēpus breui eſt. De q̄
in. 4. Phisi. Nihil habemus de
tpe niſi nūc. i. pſens tēpus. Et
precioſū: Bernar. Nihil precio
ſius tpe. Cū venerit inquit filius
hominis congre. ante eū oēs gē
tes. Boni ⁊ mali. Bonis dicet v
bum ſalutis. Uenite benedicti pa
tris mei: poſſidete vobis paratū
regnū a cōſtitutione mūdi. Ma
lis dicet verbum pditionis. Ite
maledicti in ignem eternū. Be
ne dicunt aſſumpa verba. Ibūt
hi in ſuppliciū eternuz. De quo
iudicio tria ſunt videnda.
¶ Primum verificationis.
¶ Secundum ordinationis.
¶ Tertium conſumationis.

Circa primū. Queritur
Dub. ñ vtrū iudiciuz
vniuerſale: ſit futurū?
Ad hoc due opiniōes
fuere. Una eſt ꝙ nō. altera ꝙ ſic.
Prima ꝙ nō ſic pbat. Iuſtitia re-
quirit: ꝙ vna res ſemel bene iu-
dicata: bis nō iudicetur: vt patet
ff. de officio pretorio: l. Obſeruā
dū. Et. ff. d iudicijs in. l. iudex.
Et. 30. q. 5. c. Iudicātez: Ad pro
poſitū. Deus ē iuſtꝰ iudex: cū ho
minē iudicet in morte. iuxta illō:
Apoca. 14. Opa eniz illoꝝ ſequū
tur illos. Ideo itez nō dz iudi-
cari in vlti iudicio. Unde Naum
prio. Nō iudicat deꝰ bis i id ipſꝫ.
Ex hoc fundamēto Saducei mo
ti ſunt ad negandum reſurrectio
nem. Alia opinio dicit ꝙ ſic. Et
hodiernum euangelium loqui-
tur de hoc. Ad hanc difficulta-
tem. Reſpondeo ſm Theo. o.
Tho. in. 4. diſtin. 47. Et Magi-
ſtrū in. 4. di. 48. Et Alexā. 4. di.

48. Et Bona. in. 4. diſtin. eadē: ponimꝰ hanc concluſionem. Q́d iudicium vniuerſale omnino eſt futurum. Que probatur rationibꝰ. Auctaribꝰ. Rōne triplici.

¶ Primo. Rōne diuine iuſtitie.
¶ Scdo. Rōne diuine ſapientie.
¶ Tertio. Ratione perfectionis humane nature.

¶ Primo ꝛc. Ad diuinā iuſtitiā pertinet malos pdere: ꝛ punire eos ſcdm demerita: vt pꝫ. xij. q. 2. c. Cum deuotiſſimā. Et. l. Ita vulneratus. ff. ad. l. aqlia. Et. C. de fur. l. ſi quis. Et. ff. d penis. l. Si capitaliū. Hec aūt iuſtitia: cuꝫ ſit preclariſſima virtutū. vt habet phs. 5. Ethi. maxime hꝫ reperiri i deo. Q: vt dicit. s. Tho. 1. par. q. 21. a. 1. Cū quo eſt Cōmētator. Omne qd́ eſt potiſſimuꝫ: deo eſt attribuendū. Si reperit in hominibꝰ. multo magis i deo: Sꝫ nota ſcdm Alber. Q́d quatuor habēt reperiri i deo q̇ nullo modo poſſunt reperiri in homine taliter. Primū eſt potētia infinita. Et hanc potentiam oſtendit mundo: quādo ipſum de nihilo patrauit. iuxta illud. Terram ꝛ mare tu creaſti. Secundum eſt ſapientia infinita. ps. Omnia i ſapientia feciſti. Ro. 8. O altitudo diuitiaruꝫ ſapientie ꝛ ſcientie dei. Tertium eſt miſericordia quam oſtendit mundo in expectatione peccatorū. Iſa. 3. Expectat nos deus: vt miſereat noſtri. Quartū eſt iuſtitia. Sꝫ hāc mūdo plene nō oſtēdit. Q́d appet. Videmꝰ enim mala fieri. Unus deū vituperat. Alius vſuras cōmittit. Alius nigromantiā ſequit. Aliꝰ aſſaſinat pauperē: veruntamen tales non puniunt de ſceleribus ſuis. Unū Dd́. Vidi impiū ſuper exaltatū. Et alibi. Zelaui ſup iniquos pacē peccatoꝝ videns. Et Iob admirans. 21. dicit. Quare impij viuunt ſublimati ſūt cōfortati ſunt diuitijs vere dormit ꝛ ſurdus effectꝰ eſt. Io. 8. Ipſe vero dormiebat. Ad ppoſituꝫ. Si iuſtꝰ ē. dꝫ iuſtitiā facer in ptōre: in pſentiarum nō habet locum. ergo fiet. in iudicio vniuerſali. Aliter deus nō eēt iuſtus. Q́d eſt impoſſibile. 2. Tim. 4. Bonum certamen certaui curſum conſummaui fi. ſer. de reli. repo. ē mi. in corona iuſtitie. quam redēt. iuſtꝰ iudex. ¶ 2ª. rōne ꝛc̄. Ad diuinā ſapiētiā pertinet ſublimar ꝟtuoſos. Luc. 1. Exaltauit humiles. Q: vt habet phs. 4. Ethi. Honor eſt exibitio reuerentie in teſtimonium virtutis. In eodē. Solus bonus ſm virtutem: eſt honorandus. Ro. 2. Gloriam ꝛ honorem q̇rentibus vitaꝫ eternam. Ad ppoſituꝫ. Hoies q in h mundo viuunt iuſte ſm lumen rationis: ꝛ obtemperant diuinis mādatis: merentur premium in teſtimonium virtutis: vt patet per phm. prio ethi. Sꝫ oppoſitū videmus. Quidaꝫ lapidati ſunt vt Zacharias. Saphenus. Alij ſecti: vt Iſa. Alij excoriati: vt Bartho. Alij in craticula poſiti

vt Laurētius. Alijs lacerate car nes: vt Vincētius. Alijs auulſi dē tes: vt Apolonia. Alijs oculi eru ti: vt Lucia. Alijs mămille inci ſe: vt Agatha. Deus deuotis ho mini dat anguſtias. Hodie occi dit puer. cras equũ. alia die aſel lũ. dat infirmitates. Cũ igi tur bonis congrua premia hic a deo non reddantur. igitur in iu dicio quando aia corpori coniun getur: gfa ei cōtribuet. Et ex h. vt habent Theologi in. 4. aia hz naturale deſideriũ ad corp⁹ ſuũ. ꝛ cupit vniri corpori. ꝛ clamant quotidie illud. Apoc. 6. Uſque quo dñe ver⁹ ꝛ ſanctus: nō vidi cas ſāguinē nr̄m? Et ꝑ oppoſitũ. Illud iudiciũ fugiũt dānati rōne hui⁹ vniōis aie ad corp⁹: ꝓpter maiorē penā: Vñ pz ſcḋa ratio: qꝛ ſo iudiciũ vīe ē vētuꝝ. ¶ Ter tio. ſ. ꝗc. Ná hūana nā ē impfecta ſ. anima non eſt coniuncta corpo ri. Unde ſeparatio anime a cor pore eſt per accidens: ꝛ contra eius naturalem inclinationem: Quia vt habet philoſoph⁹. 2. de anima. Homo conſtat ex anima ꝛ corpore. Et. 4. Meteo. Ho mo mortuus non eſt homo: niſi equiuoce. Ideo ad perfectionez ipſius nature humane conuenit animam coniungi cum corpore. Que coniunctio erit in iudicio. Et per conſequens erit iudiciũ vniuerſale: Quam veritatem cō fitetur Paulus. 2. Cor. 5. Om nes enim nos manifeſtari opz añ tribunal xp̄i. Et 25. di. c. Qualē h quiſqꝫ egrediť: talis i iudicio appe bit. Cuz quella ſede e iuſtitia. Et Aug. 20. de ciui. c. h. Tenet oīs eccleſia dei veri Chriſtum de ce lo eſſe venturꝰ: ad iudicandũ vi uos ꝛ mortuos. Et Hieronym⁹ ad Aſellam de fictis amicis: An te tribunal chriſti aſtabimus: ibi apparebit qua mente quis vixe rit. Et Ber. quadaz epiſtola. Ue niet dies illa: quando plus vale bunt pura corda ꝙ aſtuta verba conſcientia bona ꝙ marſupia ple na: quoniam quidem iudex ille non flectetur donis nec fallet ur verbis. Unde patet veritas.

Ad argumentum. Reſpondet ſ. Tho. in. 4. di. vbi ſupra. Om nipotens deus ſic iudicio bis nō iudicat hominem. Si enim pu nit animam in ſui morte. non punit totum hominem. Quia anima non eſt homo ſed pars hominis. Ideo cum totus peccauerit cor pore ꝛ anima. totus puniendus eſt: aut premiandus. Iudicium quo nunc iudicat: iudicatur ani ma nō corp⁹ vt igiť puniētur dāī neť i vtroqꝫ hoīe: opz iudiciũ eē vētuꝝ. Vñ pz primuũ myſteriũ.

Secundum ꝛc. Ordina bitur autē iudicium ſm Tho. quo ad trla.

¶ Prio quoad locũ.

¶ Scḋo. quoad aſpectũ.

¶ Tertio. quoad modum.

¶ Primo ꝛc. Qz ſup montem ſtabunt ꝛ i valle Ioſaphat. que inter montem ſyon ꝛ Oliueti ſi te eſt. De quo Ioel. 2. Addncaz.

oēs gentes in valle Joſophat. ⁊ diſceptabo cū eis. Sed dubium querit. Quo mō eſt poſſibile ꝙ ibi ſtet tantus populus: cū vallis illa ſit parua? Ad qḋ dicit magiſter in. 4. Qḋ quot quot hoīes poterunt ibi ſtare, ibi erunt. Alij vero circa vallem erūt. Alij ꝓpiquius. qdā vero remotius. De ſanctis vero dicit: ꝙ erunt in aere cū xp̄o. iuxta illud apoſtoli. p̄. Theſſ. 4. rapiemur cū illis: obuiā xp̄o i aera. Et ita dic. ſ. Tho. in quolibet. 9. ar. 2. ¶ Scḋm ordinabitur ⁊c. Qz ſunt viſuri xp̄z boni ⁊ mali. Sed nota ſꝫ Theologos, ꝙ boni videbunt eum in gloria diuinitatis ⁊ humanitatis cū iucūditate cordis: qz in proximo gloriā expectabunt. iuxta illud Iſa. 33. Regem in decore videbunt. Sed ꝑ ɔtrarium mali videbunt in humanitate in forma terribili: priuati viſiōe diuinitatis. iuxta illud Iſa. 5. Tollatur impius ne videat gloriā dei. Ex q̄ viſiōe o aia cara: grādis erit planctus illis reprobis. De quo chriſo. ſup Mat. Plangent iudei videntes venientē ⁊ iudicantē: quē quaſi mortuū exiſtimabāt. Plāgent gentiles: qui vanis diſputationibus decepti ſtultitiā putauerunt deum colere crucifixum. Plangent xp̄iani peccatores: q̄ magis dilexerunt mundum q̄ꝫ deum. Prattica ſup iſtas generationes. Fac orōnem o xp̄iane, vt det tibi grāz deus plangendi peccata tua hic: ne fleas in valle Joſaphat. Quod bn̄ Job. petebat x. c. Dimitte ergo me vt plangam paululū dolorem meū, anteq̄ꝫ vadaz ⁊ nō reuertar. ¶ Tertio ordinabitur ⁊c. Contēplauit doc. ꝙ adueniente mundi fine q̄ ſoli deo eſt cognitus: vt dicit. s. Tho. 4. di. 43. ar. 3. Chriſtus Jeſus cui conceſſum ē a pr̄e facere hoc iudicium: ipſum manifeſtabit matri ſue. angelis. apoſtolis. ⁊ oībus animabus ſanctis. Mater mea inquit: ⁊ vos ſerui mei: aduenit tēpus quo mundum iudicem: vt electi mei premientur in celo: ⁊ reprobi crucient in inferno. Et vos angeli preparate ad hoc negociū peragēdum. Ad vocē eius letabūtur oēs. Et ratione iuſtitie. Juxta illud. p̄s. Letabitur iuſtus: cū viderit vindictam. Et rōne premij. qz premium expectabunt. Et ſicut rex tēpalis in regno ſuo. 3. ſolet obſeruare qñ vadit dare aliquā ſniaꝫ diffinitiuā. Jta rex ſpūalis xp̄s ieſus: hec obſeruabit. Primo ꝑmittuntur tibicines cū tubis: qui habent citare partes. Scḋo premittunt ſerui ⁊ domicelli. Tertio aſſociatur ipſe cum ſuis ſenatoribus, ⁊ cōmenſatoribus. Jta xp̄s faciet. Primo premittet tibicines. Qui erūt quatuor angeli. dicentes alta voce ad q̄tuor partes mundi. Surgite mortui: venite ad iudicium. Sic ad occidentē ⁊ alias ptes mundi. Et ſubito oēs aie que ſunt in paradiſo: ⁊ inferno ⁊ alijs locis diſpſi: veſti-

ent corpora ſua: ⁊ miniſterio an-
gelorum colligẽtur pulueres: ⁊
coniungentur animabus ſuis: ⁊
ſic fiet generalis reſurrectio cor
porum. De hac tuba loquit᷑ apo
ſtolus. p̄. Cor. 15. Canet. n. tuba:
⁊ mortui reſurgent. Utrum autẽ
illa tuba erit materialis aut non.
Duplex eſt opio. Una Ric. 4.
di. 43. Uox huius tube non eſt
cauſa efficiens reformatiõis cor
porum: qꝛ impoſſibile eſt: ꝙ tu-
ba habeat hunc effectum: erit tñ
inſtrumentum diuine iuſtitie. ha
gerunt materiales. Alia opinio
eſt Tho. ſuper epiſtolas Pauli.
Ꝙ vox iſtius tube eſt vox xp̄i.
Sed dicitur tuba inſtar tube ve-
teris teſtamenti: que habebat cõ
uocare hoies ad mouẽdũ caſtra
ad concilium ⁊ huiuſmodi. Ita
vox xp̄i ad educendũ homines
de ſepulchris ad iudicium. Que
vox erit valde terribilis. Et nõ
ſinei ko. qꝛ ſi xp̄s mortalis fuit tã
efficax ad reſuſcitandum Lazarũ
qñ dixit Lazare veni foras: quã
to plus immortalis? Figuratiue de
hac voce habet᷑ Gen. 3. Si adaꝫ
timuit vocẽ dei. Adam vbi es ⁊
abſcõdit ſe: ⁊ tñ illa vox erat mi
ſericordie vt parceret illi: ſi veni
am poſtulaſſet. Quomagis time-
bunt reprobi: qui in inferno erũt
dãnandi vocem dei: que erit ſeue
re iuſtitie? De hac voce Hiero.
ſuper Mat. Quotiens diem iu-
dicij conſidero: toto corpore cõ-
tremiſco. Siue. n. comedã ſiue
bibã: ſiue aliqd aliud faciã: ſp vꝫ il
la tuba terribil' iſonar auribꝰ me
is. Surgite mortui venite ad iu
dicium. Scd̃m ꝙ facit: ẽ qꝛ p̄-
mittit domicellos: cũ inſignijs
regis. Sic xp̄s pmittet oia inſtru
menta paſſiõis que intra ſe erũt
reformata. Cũ cruce. corona lã-
cea. ⁊ alijs. Et hoc ad ↄfuſiõem
peccatoꝝ. De hoc loquit᷑ Matt.
24. Signũ filij hois apparebit in
celo. De quo eccl'a. Hoc ſignũ
crucis erit in celo. cũ dñs ad iu-
dicandum venerit. Quale hoc
ſignũ o Pater. El marzocho?
la biſſa. La ſega. La lupa. Laq
la biãcha e negra. Nõ. Sꝫ arma
xp̄i. Cõtra dños temporales qui
nunc nõ crucẽ ſed inſignia ſua in
capellis ⁊ eccleſijs ponũt. Unus
ꝓ arma ſua. vn papagallo. Aliꝰ
la moraya ⁊c. Sꝫ querit aia cara
dubium. Quis feret hoc vexil-
lum crucis. Quidã predicant ꝙ
Joan. baptiſta. Alij ꝙ Petrus.
Alij ꝙ Paulꝰ. Alij aũt magnis
vocibus. Franciſcũ extollunt?
quẽ ſic ẽt depingũt. Clama. Pa
cia pacia. pacia. Qꝛ Theologi vo
lunt ꝙ erit miniſterio angelorũ.
Tertium quod facit rex ẽ: qꝛ de
palatio ſuo deſcendit cũ militibꝰ.
Sic xp̄s quoqꝫ: cũ matre ſua. an
gelis: ⁊ tota curia celeſti. veniẽt
ſuper montẽ oliueti: iuxta illud
Iſa. 3. dominus veniet cũ ſena-
toribus terre. ⁊ ſic ſancti reſum-
ptis corporibus obuiã fient xp̄o
i aera. Et ſic erũt a dextris boni:
mali aũt a ſiniſtris. Sed dubitã
querit᷑. Utrum mali reſurgent in

hoc iudicio? Quibuſdã videt̃ q̃ non: per verbũ David. Nõ reſurgent impij i iudicio: neq̃ peccatores in conſilio iuſtorum. Ad quos rñdẽt theologi. Q̃ in iſto iudicio: erunt tres differentie perſonarũ. Quidã iudicabunt ſ; nõ iudicabuntur: vt apoſtoli. De q̃b9. Mat. 19. Sedebitis ꝛ vos iudicantes. 12. tribus iſrael. Quidam iudicabuntur ad gloriã ſuſcipiendã. Et ij erunt boni. Quidam iudicabuntur ad damnationem eternaz. ꝛ ij erũt mali. Surgent ergo tam boni q̃ mali. S; dubiũ queritur. Surgẽt ne pueri: qui cum peccato originali deceſſerunt? Rñdeo q̃ ſic. Sed ad quid? Rñdeo ſm Alber. ad faciẽdum duo. Primũ ad reaſſumptionem ſuorum corporuz: quia vt dictum eſt ſupra prima parte. Natura anime eſt vt velit coniũgi corpori: quia eſt forma ſua. Secundũ ad accuſandum parentes quorum defectu mortui ſunt ſine baptiſmo. Clamant contra matres. O ſi ponerentur aures ad latibula audirentur voces puerorum occiſorum clamantium: vẽdeta vendeta o dio: contra mres noſtras crudeles. Ad propoſituz redeamus. Mali ergo erunt a ſiniſtris ꝛ boni a dextris. Et q̃r vt habet Tho. 22. q. 67. ar. 6. Et ff. de officio preſidis. l. Illicitas. Iudex non debet iudicare niſi ſ; allegata. Ideo contra reprobos 6. teſtes erunt. Primus erit natura angelica. Iob. 20. Reuelabunt celi iniquitatem eius. Iõ dicit Luc. 21. Q̃ virtutes celorum mouebunt. i. poteſtates angelice: vt peccatores accuſent: ꝛ contra eos teſtimonium ferant. Pratica ſuper omnes ſtat9 peccatorum. ꝛ contra mulieres dali manege roſi. Secũdus erit demon. De quo Augu. Dicturus eſt enim ille aduerſari9 noſter in iudicio. Equiſſime iudex: iudica hunc eſſe meum ob culpam: qui tuus noluit eſſe per gratiaz. Tuus p naturã: me9 p miſiã. Tuus ob paſſionẽ: me9 ob ſuaſionẽ. Tibi inobediẽs mihi obediẽs. a te accepit immortalitatis ſtolaz: a me accepit pannoſaz qua indutus eſt tunicam. Tuam veſtem dimiſit: ꝛ cũ mea huc venit. Equiſſime iudex: iudica hunc meum eſſe: ꝛ mecum eſſe damnandum. Ille.

Tertius erit conſcientia. Ro. 2. Teſtimoniũ reddente illis conſcientia ipſoꝝ. Hiero. ad Ocea. Aderit dies illa in qua facta noſtra quaſi in quadaz tabula: picta monſtrabuntur. Quartus erit totus mundus. Greg. in homelia. O q̃ anguſte tunc erunt vndiq̃ vie reproborum: ſuperius erit iudex iratus: inferius horrẽdum chaos: a dextris peccata accuſantia a ſiniſtris infinita demonia ad ſuppliciũ trahẽtia: int9 cõſcientia mordens: foris mũdus ardens. Miſer peccator ſic deprehenſus quo fugiet? Quintus erunt corpora celeſtia. Luc. 25. Erunt ſigna in ſole ꝛ luna ꝛ ſtel-

ſio. Primo i ſole: nō quo ad priua-tiōez luminis eius ſit nālis: ſz fiet eclypſis vniuerſalis p diuinā virtutē. Scdō i luna: q nō dabit lumē ſuū: cū illud hēat a ſole. Tertio i ſtellis: qr cadēt de celo: nō q̄ tū ad eaꝝ ſubſtātiaz: cū ſint icorruptibiles: ſz ſm apparentiā: qr cometas igneas emittēt. Preterea vt hꝫ Hiero. dicit ſe vidiſſe i annalib⁹ hebreoꝝ de .15. ſignis q̄ hm pcedere hoc iudiciū. Et ꝙ p̄ma die maria oia ſe erigēt .15. cubit⁹ ſupra oēs montes. Scdō i ſcda die i pfūdo deſcēdet. Tertiū ꝙ fiet fremit⁹ tā magni ꝙ oia alta edificia pſternēt. Que ſigna breuitatis cā omitto. Quibus p̄miſſis exibit ignis ab oibus partib⁹ mundi. q aſcēdet ſuper oēs montes ac purgabit oia: iuxta illud ps. Ignis ante ī ſum pcedet q īn flāmabit in circuitu inimicos ei⁹. Terra ēt plana q oia cēa purgabuntur. Sole ſtante in oriente. q luna in occidente: vt fuerūt creata. Ceſſabit ois motus. Antichriſtus occidet ab archangelo Michaele: q fiet mūdus nouus: ſꝫ illud apoc. 21. vidi celū nouū q terram nouam. Et ſcdm Albertū. Venient paruuli in aliquibus ſatibulis huius mundi non conden ſatis aquis: qui dominum deum laudabūt: vt ipſe ponit ſup Luc. Unde p3. 2.

Ertiū dicit ec. Iudex chriſtus teſtibus auditis ad electos ſe vertet dicens eis. 3. verba.

¶ Primuz. dicit vocationis.

¶ Secundm. dicitur benedictionis.

¶ Tertiū. di premiationis.

¶ Primū ec. Venite o mī mea que me genuiſtis. portaſtis. lactaſtis. Et vos oēs ſancti qui in hoc ſeculo certamen habuiſtis. Venite. qr tempus gaudij eſt. O verba conſolatoria. ¶ Scdꝫ dicitur benedictiōis. In verbo benedicti A patre. A filio. A ſpiritu ſācto. ¶ Tertiū premiationis. In verbo poſſidete. Regnū in quo nulla triſticia: ſed ſumma iocūditas. In quo nulla malitia: ſed ſūma alacritas. In quo nulla penuria ſed ſūma vbertas omniū bonorū deſiderabiliū. Et ſubdet cām tanti boni. di. Eſuriui enim ec. Ubi enumerat ſolū opera miſericordie. Sed queris o anima cara quare ſimpliciter fit mētio i hoc iudicio de operibus charitatis? Rūdet Ambro. lib. off. d. Omnis ſūma chriſtiane religionis ac diſciplinae. in miſericordia q pietate conſiſtit. Cōtra tenaces q auaros. Deinde vertet ſe ad malos cū voce terribili. totus turbatus. Et tu frater. N. Inclina caputiuz tantiſper in oculis: ad terrorem. di. O ingrati. Ego pter vos factus ſum homo. Incarnatus. ſ riſus. mortuus: q vos in omnibus inobedientes mihi fuiſtis. Quapropter audite verba mea. Clama contra vſurarios. q oēs vitioſos in hoc pūcto. Ite maledicti in ignē eternū qui parat⁹ eſt

dyabolo ⁊ angelis eius. Tūc di
cent mali. Da nobis tuā benedi
ctionem. Quibus ille. Non: ſed
maledictionem. Scdo da nobis
aliquē locū refrigerij. Quibus
ille i ignē. Tertio. da nobis bre-
uē terminum. Ille. Eternum.
Quarto da nobis aliquā bonā
dulcē ſocietatē. Ille. Qui para-
tus eſt dyabolo ⁊ angelis eius: q̈
ſi volens dicere. Pro veſtro do
mino habebitis luciferū: pro ſo-
cijs: alios minores dyabolos. O
vox terribilis. O vox que tra-
paſſabat corda. O vox fora de
ogni ſperanza. Quibus dictis:
mali in ignē eternū ibunt: Iuſti
in vitā eternā. Cantando Te de
um laudamus. Et tu frater. N:
pone corrigiā ad collū. vertēdo
ad crucifixū faciem. fac orationē
dicens. Te precor o Ieſu pio. p
illum amorem quem tuliſti om-
ni generi humano: pro quo reli-
quiſti paradiſum ⁊ veſtiſti te car-
ne ac noſtra miſeria. Te precor p
labores ⁊ anguſtias quas. 33. an
nis pro nobis portaſti. Te pre-
cor iniquam per illum aſperrimū
⁊ ignominioſum ſupplicium paſ
ſionis tue quam ſufriſti pro no-
ſtra vltima liberatione: vt popu
lum iſtū in dextera tua collocare
digneris. Et tu o Maria indifeſ
ſa aduocata noſtra. implora ⁊ ob
tine nobis iſtam gratiam: vt dū
ſumus in hac lachrymarum val
le faciamus talem penitentiā no
ſtrorum peccatorum q̄ de nume
ro electorum eſſe poſſimus.

¶ Feria tertia prime hebdoma-
de quadrageſime. De oratione.

Cum intraſſet
ieſus in hyeroſolimā
cōmota eſt ciuitas di-
cens. Quis eſt hic? Mat. 21. po-
puli autem dicebant. ſ. iferiores.
Hic eſt ieſus propha ą nazareth
galilee. Et igreſſus eſt templū.
Et vt dicit glo. exēplum nobis
dabit vt ſimilia faciamus. Mat.
6. Primū querite regnū dei. Et
poſtq̄ fuit i templū eijciebat om
nes vendentes ⁊ ementes: de tē-
plo. Scdm ſententiā Tho. in ca
thena. Sacerdotes ex auaritia or
dinauerant: vt in porticu Salo-
monis oues ⁊ boues ⁊ columbe
vēderentur. ne ſcilicet aliquis
ex defectu hoſtie animalis ſacrifi
cia intermittere cogeretur. Vi-
dens aūt chriſtus talia: furore re
pletus fcō flagello d funibus om-
nes eiecit dicēs. Scriptū eſt. n.
Domus mea domus orōnis vo
cabitur. Queritur difficultas a
doctoribus. Qr xp̄s auſus eſt ta
lia agere non timēs eos? Rñdet
Hiero. Qd de facie xp̄i: quidam
fulgor mirabilis exibat qui om-
nes in terrorē conuertebat: ⁊ ei
contradicere non audebant. Et
nunquam legimus q̄ chriſtus tā
tam vindictam exercuerit: ſicut
nunc. Multa eni opprobria ſepe
audiuit. ⁊ nunquam vindictam
expetijt. Et quando ei dictum fu-
it. Io. 8. Demonium habes. ta-

men nunc turbatur. Unde hoc o bone Jeſu? Rñdet Alber. quia alie iniurie erant ſue ꝓprie: ideo eas noluit vindicare. Iſta autem erat iniuria patris ideo eã ſeuere vindicauit: vt doceret nos iniurias proprias debere dimittere: iniurias vero dei vindicare ſeuere. Unde dicit eis. Scriptũ eſt. Domus mea ⁊c. Eccleſia eſt domus dei: qꝛ in ipſa habitat modo ſingulari. Unde. 2. Para. 6. elegi locũ iſtum: vt ſit nomẽ meũ ibi in ſempiternũ. Sed conqueritur. Uos aũt feciſtis illã ſpeluncam latronũ. Acceſſerunt ad eũ ceci ⁊ claudi: ⁊ ſanauit eos. Pueri hoc videntes: clamabãt Oſanna filio dauid. Ex hoc indignati ſcribe. d. Audis quanta iſti dicũt? Uiꝫ. Nunꝗ̃ legiſtis ex ore infan. ⁊c. Scḋm Alber. fuit honoratus ab angelis. a magis, a paſtoribus. a Simeone. ab Anna. reſtabat vt a pueris honoraret. Et relictis illis. abijt foras extra ciui. ibiqꝫ docebat ⁊c. Applica. De oratiõe erit ſermo. De qua tria ſunt videnda myſteria.

¶ Primũ dicitur. neceſſitatis.
¶ Secundũ dicitur. vtilitatis.
¶ Tertiũ dicitur. poteſtatis.

AD primum. Dubiũ queritur. Utrum ſit neceſſariũ orare? Circa hoc fuit duplex opinio. Una antiquorum philoſophorum. Epicureorum. Stoicorum. Egyptiorum ꝙ non. Quod probant duplici medio. Primo ſic. Neceſſitas oronis eſt ad hoc: vt intimemus ei a quo petimus illud quo indigemus. Sꝫ Mat. 6. dr: Scit enim pater veſter celeſtis: qꝛ his oibus indigetis. ergo nõ eſt ↄueniens deũ orare. Igitur ⁊c. Secũdo ſic. Per orationẽ flectitur aĩus eius qui oratur vt faciat qḋ ab eo petitur. Sꝫ animus dei eſt immutabilis ⁊ inflexibilis: iuxta illḋ Mal. 3. Ego deus ⁊ nõ mutor. Ergo nõ eſt conueniens orare deum. ¶ Alia opinio: dicit ꝙ ſic. Quia hodie in euangelio xp̃s dicit. Domus mea: domus orationis v. Ad hanc difficultatẽ reſpondet ſcḋm Th. 22. q. 83. a. 2. Alex. 4. ſum. Ric: 4. diſt. 15. ꝙ oro inter cetera bona: hoi eſt maxime neceſſaria ad ſalutem. Que ↄcluſio egregie ꝓbatur. 3. medio. Primo ratione. 2°. Auctoritate. 3°. Exemplis. Ad rationẽ. Con̄ eſt philoſophi 2. phi. ꝙ nihil põt tendere in finem: niſi ꝑ ea que ſunt ad finem. Exẽplũ de infirmo qui nõ põt ſanari: niſi ꝑ media. ſ. ꝑ dietam ⁊ medicinas. Et de cultore vinee: qui nõ capit vinum: niſi prius vineam colat. Ad ꝓpoſitum. Finis nr̃ eſt deus: vt dicit Theologi in 1. ſen. Ad quem finem non poſſumus ꝑuenire: niſi ꝑ media. Quia vt dicit phs. 10. Ethi. Non peruenitur ad finem niſi mediantibus medijs. Qui finis eſt ſumme neceſſarius: iuxta illud. 2. ph. Finis mouet agentẽ. Qui finis nõ ſolum cadit ſub diuina prouiden

tia: ſed ẽt debita neceſſaria ordi-
nata ad ipſum finẽ. Sed que ſũt
illa? Oſtẽditur Mat. 19. de illo le
giſperito. d. Quid faciendo vi-
tã eternam poſſidebo? Cui xp̃s.
Si vis ad vitã igredi: ſerua mã
data. Ala prattica. Non credas
oculis. q̃ ſis ſcriptus in lib. vite
abſolute ⁊ ſimpliciter. Petrus
ſaluabitur. Martinus. Nicola-
us. ſed cũ conditione: mediãti-
bus medijs ieiuniorũ. elemoſy-
narũ. lachrymarũ ⁊ huiuſmodi.
Quia vt dicit Nicolaus de lyra
ſuper tertio. Re. 9. q̃ promiſſio-
nes diuine ſunt conditiõales. Et
Tho. in. q. de verit. q. 23. a. 8.
q̃ ſi deus reuelaret alicui ſuã ſa-
lutẽ. debet intelligi ſub conditio-
ne ſi bene agat. Et per oppoſitũ
dãnabitur ſi male agat. Hoc Au-
gu. oñdit in lib. de predeſtinatio
ne ſanctorũ dicens. Fit aũt condi
tionaliter predeſtinatio dei. Pre
deſtinati ſunt oẽs boni ad gloriã
cũ cõditione ſi fidem tenuerint. ſi
obedientiã. ſi patientiã. ſi pacẽ:
vſq; ſua cõditiones. Ubi Augu.
concludit. q̃ neceſſaria ſunt me-
dia ad ſalutẽ. Inter que precipu-
um eſt oratio: nõ vt diuina volũ
tas mutetur cũ ſit immutabilis:
iuxta illud Boetij. Stabiliſq; ma
nens dans cuncta moueri. Et Au
gu. de natura boni. Solus deus
eſt immutabilis. Et. xi. Meta. De
us eſt mouens oĩa imobilis. Sz
vt obtineat precibus noſtris qđ
ipſe ab eterno diſpoſuit dare. Te
ſte Greg. 4. dialo. Et. 23. q. 4. c.
Obtineri nequaq̃ poſſunt q̃ pre
deſtinata nõ fuerint: ſz ea que ſan
cti viri orando efficiũt. ita prede
ſtinata ſunt vt precibus obtineã-
tur. Nã ipſa quoq; perennis re-
gni predeſtinatio ita eſt ab omni-
potẽti đo diſpoſita: vt ad hoc ele
cti ex labore perueniant. quate-
nus poſtulando mereantur acci-
pere quod eis omnipotẽs deus
ante ſecula diſpoſuit dõare. Prat
tica notabilis. Promiſit ab eter-
no deus dare Laurentio paradi-
ſum. ſed mediãte martyrio. Sic
apoſtolis. ſic religioſis. ſic diuiti
mediante elemoſyna pauperi me
diante patientia. Hoc patet figu-
ra de cananea que a finibus terre
Tyri ⁊ ſidonis egreſſa. ad ieſum
acceſſit: poſtulans pro filia ſanita
tẽ. Miſerere mei fili dauid. Cui
xp̃s. 3. duritias ei oñdit. Primã
q: verbũ ei nõ rñdit: tanq̃ fatuã
eam reputans. Secũdã duritiã: q:
eã dyaboli appellauit. Tertiam
q: catulã eã dixit. tñ conceſſit ei
quod petebat. O mulier inquit:
magna eſt fides tua. Fiat tibi ſi-
cut vis. Ad ꝓpoſitũ. Si ab eter-
no de⁹ ꝓmiſit huic cananee ſalutẽ
filie: q̃re ipſam ſatnã dixit ⁊ tot
opprobria? Ad quod dicũt theo
logi. Quod op⁹ erat q: ſic ordi-
natũ erat vt mediantibus medi-
js orõnis ⁊ lachrymarũ. ſalutem
filie impetraret. Contra accidio-
ſos qui nolunt facere bona. di.
Quel che dio a ordinato: cõuen
che ſia. Benedicti. Ordinauit
enim q̃ plangas, eas ad diuina.

pꝛedicationẽs audias, reſtituas
male ablata. vltra ꝫũ pꝛoximo nõ
facias, Concludamus ergo ſic.
Per debita media puenitur ad
finẽ. ſed inter omnia ſacrificium
orationis ẽ potiſſimũ. ergo ora-
tio eſt neceſſaria. Secundo p-
batur. Auctoꝛitate. quadruplici,
Pꝛimo diuinali. Vñ dauid cõ-
mendans orationẽ dicit. Subdi
tus eſto dño: ⁊ oꝛa eũ, Et Tob.
12. Bona eſt oꝛo cum ieiunio. Et
1. Petri. pᵒ. Oẽs vnanimes in
oꝛone eſtote. Et Jac. 5. Orate p
inuicẽ vt ſaluemini. Et doctoꝛ gẽ
tium Paulus. Col. 4. Oratio-
ni inſtate: vigilãtes in ea. Et xp̄s
in euangelio. Luc. xi. Petite ⁊
accipietis: querite ⁊ inuenietis.
Et deus per os Hiere. 33. Cla-
ma ad me, ⁊ ego exaudiã te dicit
dominus. Quantũ ſit deo carũ
ꝙ cum oremus: apparet ex eo ꝙ
nos tñ liberaliter ipſe inuitat ad
petendũ. Pauci ſunt qui inui-
tant vt ab eis petat. ſꝫ multi ſunt
qui fugiunt ne ab eis petat. Re-
fert Sen. ꝙ pauper Cynicus ab
rege Anthigono petijt talentũ.
Reſpondit ille. ꝙ plus eſſet ꝙ̃ ſi
bi Cynico conueniret. Petijt de
narium. Reſpondit ille. minus
eſſet ꝙ̃ regem deceret dare. Et
ſic turpem viam excuſandi inue
nit. Cum potuiſſet dare denariũ
tanꝙ̃ cynico: ⁊ talentũ tanꝙ̃ rex
Deus autem non ſe excuſat: ſed
omnes ad petendũ inuitat. Im
mo vix inuenies ad qđ tm̃ nos ſua
deat: ꝙ̃ facit orationi. Ideo aug.

Non tm̄ hoꝛtaret vt peteremꝰ.
niſi dare vellet. Erubeſcat huma
na pigritia. plus ille vult miſe-
reri: ꝙ̃ nos a miſeria liberari.
Secũdo. Auctoꝛitate Cano. De
conſe. di. i. c. Cũ ſtamus. De cõ
ſe. di. 5. c. Nõ mediocriter. c. nũ
quã. Et di. 36. c. Siquis. Et. i. q.
i. c. Duo ſunt genera. dicit. Si-
ne intermiſſione vigilet ſenſus:
paritereꝗ animus ad dominũ tẽ
dat. Tertio auctoꝛitate Ciuili,
C. de precibus imperatoꝛi offerẽ
dis. l. Nec dãnoſa. Et. C. de di-
uerſis reſcriptis. l. vniuerſa.
Quarto poetali. Juuenalis. lib.
4: Orandũ eſt vt ſit mens ſana in
coꝛpoꝛe ſano. Foꝛtẽ poſce animũ
moꝛtis terroꝛe carentẽ. Et Oui
di. pᵐo de arte. Flectitur iratus
voce rogante deus. Et Boetius
lib. de con. Ut Platoni placuit:
in minimis quoꝗ rebus: diuinũ
eſt auxilium imploꝛandũ. Ut pꝫ
etiam per Uale. lib. i. c. i. Et lib.
5. c. x. O quomodo ſtaret Jta-
lia. lombardia: propter tot mala
que fiunt: niſi eſſent orationes ſer
uoꝛum dei. Et tot conuentus hu
ius ciuitatis. Tertio pꝛobatur.
Exemplo. Ex Cronica oꝛdinis
de beato Dominico qui quatu-
oꝛ habuit nouitios. Unꝰ erat val
de humilis. Alius valde patiẽs.
Tertius erat auidus audire ſer-
mones. Alius libenter oꝛabat.
Quadam vice deum oꝛauit. vt
diceret ei: hoꝛum conditionem.
Cui apparuit angelus in perſo-
na ſci. d. O Dominice: pꝛimus

me cepit: Secũd⁹ me tenet: Tertius me ligat. Quartus me volrat: e mena vbi vult. Oratio sancta: que deũ facit far al suo modo. Rũdeo ad argumẽta: Ad primũ. Dic ꝙ non ē necessariũ nos deo porrigere vt ei nostras indigentias manifestemus: ſꝫ vt nos cõsideremus In his ad diuinũ auxilium esse recurrẽdũ. Sine quo nihil facere possumus. Ad secũduꝫ Dic ꝙ oratio nostra non ordinat ad mutationẽ diuine bonitatis: siue dispositionis. Sed vt obtineatur nostris precibus: quod deus disposuit: vt dictum est supra.

Secundũ principale ē. sunt quinque vtilitates orationis.

¶ Prima. ē maloꝝ culpe remotio.

¶ Secunda. est malorum culpe liberatio.

¶ Tertia. est demonũ oppressio.

¶ Quarta. est bonorum fortune acquisitio.

¶ Quinta. ē bonoꝝ grie collatio.

¶ Prima dicit ē. Secundum Theologos. Culpa nõ potest tolli, nisi per fidẽ. vt credas te male fecisse: ꝛ per cõtritionẽ que ē anchora fidei. Qui effectus ꝓcedũt ab oratione. Vñ Sap. 8. Et vt sciui quoniã nõ possũt esse ptinẽs abij in domum ꝛ exoraui illũ. Liberata malis culpe. Nõ pater exẽplis. Exo. 32. Cõgregatus est populus aduersus aaron: dũ esset Moyses in mõte synay. Fac nobis inquit deos alienos qui nos ꝓcedãt. Accipiẽs autẽ aaron ornamẽta mulierũ ꝛ in fornace pijciens vitulus exiuit. ope diabolico quẽ populus adorauit dicẽs: Isti sunt dij tui israel. Iratus dominus: dixit Moysi. Dimitte me vt irascat furor meus cõtra eos. Cui Moyses. A signor non far: ne egypci dicam. Callide eduxit eos vt interficeret i deserto. Qui descẽdens de mõte. tabulas fregit lapideas ad radicẽ montis. ꝛ arripiẽs vitulũ cõbussit. ꝛ cõtriuit in puluerẽ. ꝛ in aqua sparsit. Et ex ea potũ dedit filijs israel. Ubi dicit magister in historia scolastica. ꝙ color auri remãsit circa ora illoꝝ qui erãt culpabiles: ita ꝙ barbe eoꝝ videbãtur auree. ꝛ sic ab alijs distinguebãt. ꝛ ita. 23. millia fuerũt percussi. Reuersus ē iteꝝ Moyses ad dñm in mõte ꝛ orauit dicens. Obsecro: peccauit populus peccatũ grande. dimitte eis hãc noxã. cui remissa ē tota culpa. Preterea in testamẽto no. Magdalena. Publican⁹. Petrus. veniã obtinuerũt fructu orationis. Ideo Eusebius de Trãsitu Hieronymi. Orationibus instate cõtinuo: qꝛ hominẽ a terra subleuat. gratias a deo obtinet. ꝛ facit cuꝫ deo log. Exẽpli fratris nostri q mediolani rapt⁹: cũ virgine loquebatur. Et de fratre Cõstãtino qui visus ē a terra eleuatus. O pater quomodo possibile ē hoc: Cape similitudineꝫ de libro. q virtute caloris attrahit paleã ad se. Sic cor hominis vir-

tute orationis a terra eleuat. Tu
laudas pater fratres tuos: et non
alienos. Reſpõdeo: practici non ha
beo de alijs. Secũda vtilitas etc.
Scdꝫ Tho. in. 2°. Et Canc. 24.
q. 2. c. Non turbat. Et 15. q. i. c.
Reuertimini. Et. di. 19. c°. Ana
ſtaſius. Et per iuriſtas i Auten°.
Ut nõ luxurientur cõtra naturaꝫ:
col. 6. Et ꝑ ſcripturaꝫ. Leui. 26.
Amos. 5. Anguſtie. fames. penu
rie. peſtilẽtie. a deo eueniũt. ppt
peccata et ſcelera: iuxta illud Gre
go. in collecta. Nulla nocebit ad
uerſitas. ſi nulla dñet iniquitas.
Et Dauid. Iniquos odio habui
Et vulgo dici ſolet. Preterea
pp peccata veniũt aduerſa. Sed
ab his malis oſo'erunt. Baruch.
4. Clamate ad dñm. ſ. ꝑ oõnes:
et eripiet vos. ſ. a malis. Qd cla
ret exemplis. Primo Dauid. 2.
Re. vlt°. Cui ex peccato ſupbie:
data eſt ei optio a domino. Quia
peccaſti o Dauid: elige tibi de tri
bus vnũ. Aut ſeptẽ annis veni
et tibi fames in terra. Aut trib⁹
menſibus aduerſarios fugies pp
bellũ. Aut tribus diebus erit pe
ſtilentia in terra tua. Qui potius
peſtẽ elegit. et mortui ſunt de po
pulo. 7. milia. Sed dubiũ queri
tur. Quare hoc flagellũ magis
elegit? Reſpondet Dominicus
Toloſa. Noluit famẽ qa tũ pau
peres mortui eſſent. Scdm nolu
it. ſ. bellũ: qr potẽtes ſibi puidiſ
ſent. eo ꝙ fugiſſent i fortalitia ſua.
et pauperes mortui eſſent. Com
muniter enim poſt belluꝫ: maluꝫ
remanet ſuper pauperes. Tertiã
autẽ elegit. ſ. peſtẽ: quia ſperabat
in miſericordia dei. Sed curioſe
inquirẽdũ ẽ. quare Dauid pcuſ
ſus ẽ peſte in populo ſuo. Ad qḋ
reſpõdet Dominic⁹: vbi ſupra.
Qḋ triplici ratione geſtũ ẽ. Pri
mo qr nõ correxit Amon filiũ ſu
um. qui ſtuprauerat ſororẽ ſuã Tha
mar. Scdo. qr populus contra
Dauid cõſpirauerat in adinitiõ
Abſalon. Tertio ratiõe ſupbie. qa
populũ numerauerat. Uidẽs aũt
angelũ populũ cedẽtẽ cũ lachry
mis exclamauit. A ſignor mio ca
ro: ego ſuꝫ q peccaui. Uñ ad ei⁹
orationem ceſſauit peſtis. Prete
rea aliud exẽpluꝫ Rome tẽpore
Grego. dũ peſtis in populo craſ
ſaret. homo oſcitãdo mortuus ca
debat. Unde verſuꝫ ẽ in puerbi
um Dio te aiuti. Greg. vero pro
ceſſionẽ fieri pcepit. et figurã ma
rie quã ex tribus Lucas pinxit.
vna que ẽ rome. alia q eſt in Lo
reto. alia que ẽ Bononie. Aer aũt
corruptus dabat locuꝫ imagini.
Et audite ſunt voces angelorum
cantãtiũ. Regina celi. Canta. Et
Grego. adiunxit. Ora ꝑ nobis
deũ alleluia. Et ſic vidit angeluꝫ
ſup caſtrũ ſancti angeli tergẽtem
gladiũ ſignificãdo peſtem ceſſare
prece eoꝝ. ¶ Tertia vtilitas etc.
Nullũ ẽ efficatius remediũ con
tra demonẽ oratione. Math. 4.
Hoc genus demonioꝝ in nullo
poteſt exire: niſi in oratione et ie
iunio. Unde Bernar. Grauis eq
dem ẽ nobis inimici temptatio. ſed

longe grauior eſt illi nr̃a oratio. Quod patet exẽplis. Tempore Juliani imperatoris: du3 Julianus cõtra Perſas velle ire in p̃lium. miſit demonẽ in occidẽtem per nigromãtiam vt q̃cius referret quid in partibus illis fieret. Cumq3 demõ inueniſſet Publiũ monachu3 in via orantẽ. phibitus ẽ vi orationis monachi ne illac ptrãſiret. Julianus aũt ei precepit vt veritatẽ diceret. q̃re nõ trãſiiſſet? Reſpõdit. quia maledictus ille monachus orare nõ ceſſat. In q̃bus verbis dubiũ q̃rit̃. Quar̃ diabolus cũ veritatẽ exoſam habeat. vnde hoc q̃ illi cõfitetur? Reſpõdeo ƀ3 Glo. interlineare3 ſup verbo. Mat. 4. Q̃r ſciebãt ipſum eſſe chriſtũ. Quod triplici ratione. Primo ratione deceptionis: quia interdũ veritatẽ dicit vt eius falſitas facilius acceptet̃. Chriſo. Cõceſſu3 ẽ interdũ diabolo vera dicere. vt mendatiu3 ſuu3 rara veritate cõmendet. Sc̃do ratione accuſationis: vt hominũ peccata in eo4 cõfuſionẽ accuſet. vt patuit Muline de quodã fratre cui demõ exprobrauit q̃ nocte p̃cedẽti dormierat cu3 meretrice. Q̃uãuis enim deus hominũ peccata agnoſcat. tamẽ vult vt demõ illa declaret. ad cõfuſionẽ peccãtiũ. Tertio ratione coactionis vt patet de multis ſanctis. qui demonẽ cogebãt vera dicere: et de multis malis q̃ virtute nigromãtie cogũt eos: vt patet ſupra. Preterea Exemplũ beati Dominici. Cu3 oraret rome i ſancta Sabina: p̃iecit diabolus. lapidẽ magnũ in eu3: qui adhuc rome in eccleſia ſuſpenſus habetur. ¶ Quarta vtilitas ꝛc̃. Patet exemplis. 1. Para. 33. ¶ De Manaſſe filio Ezechie. q̃ cũ propter iniquitates ſuas eſſet captus ab exercitu regis aſſyriorum et vinctus cathenis ac cõpedibus et ductus in babyloniã in ſe reuerſus et penitẽtiã agẽs orauit di. Peccaui ſuper numerum arene maris. Et dominus orationẽ eius exaudiuit. et reſtituit eum in regnũ ſuũ. Preterea de Ambro. Qui cum eſſet mediolanis orans contra arrianos a q̃bus infeſtabat̃: et clamans deus in adiutoriũ meũ intẽde. Audit⁹ ẽ vſq3 rome: a põtifice. Et aer cõmotus eſt in p̃liũ fulgoribus et ſagittis cõtra inimicos. Preterea. Rodij cõtra turcũ auxiliũ habuerũt orationis Marie et Joannis baptiſte. Et ſic vicerũt. ¶ Quinta vtilitas ꝛc̃. Jo. 15. Petite et accipietis vt gaudiũ veſtrum pleñ ſit. Exẽplu3 p3 de Aug. cu3 ciuitas eius a barbaris eſſet obſeſſa: orauit dñm de tribus. Aut periculũ obſidionis remouteret. Aut vera3 ſibi patiẽtia3 daret. Aut ipſum de ho: mundo ad paradiſu3 traduceret. Dicitq3 fratribus ſuis. tertiũ impetraſſe: cũ per mortem ad dñm tranſiret. Unde patet virtus orationis.

Tertiu3 principale dicit̃ ꝛc̃. Oratio ẽ tãte pote

ſtatio:q2:4.potētias ſupat. Pri mo potētiā corporū celeſtiū. In ſignis enim corporū celeſtiū cau ſat influxio inferiorib⁹ creationez: vt patet in herbis ⁊ plātis. In.i. Top. A virtute ſuperiorū reguntur inferiora. Idē inferiora a ſu pioribus regunt. Sed oratio impedit hūc influxū vt patet in mō tibus gelboe: quib⁹ oratiōe Dauid nec ros nec pluuia deſcendit .2.Reg.i. Preterea. Impedit motū celi: vt patet Joſue.x. Dū ipſe pugnaret cōtra gabaonitas: ⁊ ſol deficeret orauit di. Sol con tra gabaonitas ne moueāris. Ꝯ ſtetit in locū ſuū: contra curſum ſue nature. Et illa dies fuit .36. horis: vt dicit ādaz glo. Scdo ſupat potētiā natur. Corpus enīz hominis nō poteſt eſſe ſine cibo longo tēpore: qr calor naturalis cōſumit humidū cibale ⁊ nutrimētale. Et vt dicit phs libro de cā lōgitudinis ⁊ breuitatis vite. Et Auic.in.i.de ſōno. Duo ſunt principia vite nr̄e. Calor naturalis ⁊ humidū radicale: ppter que comedere oportet. Phs libro de generatiōe ⁊ corrup. Omne viuens ādiu viuit indiget cibo. Qd pꝫ exēplo de moyſe. Exo. 32. q ieiunauit .40. dieb⁹ ſine cibo Qd īpoſſibile ē via naturali. Et pater noſter Dominicus qui vn as quadrageſimas ieiunauit ī pane ⁊ aqua: predicans virtute ora tionis: dum eſſet Toloſe ⁊ Carcaſone. ⁊ Caterina ſen. de q̄ Pi⁹ pp.i epla Cāonizatiōs dic, īuuēta eſt aliquando a die cinerum vſqꝫ ad penthecoſten ieiunium produ xiſſe: ſola oratione contēta. Tertio ſuperat potētiā anime noſtre. Anima ādiu eſt cū corpore non pōt eſſe: niſi vbi ſit corpus. Sed virtute oratiōis. anima eleuatur in altum: abſqꝫ corpore ⁊ viuente. Ad quod corpus non pōt eleuari: vt de Paulo. qui ad tertiū celum raptus eſt: corpore in terra manente. Quarto ſupat potentiam diaboli. Virtute orationis: demones cruciantur. Sunt carbones de qbus diabolus incēdimus. Unde quidam demon clamabat. Bartholomee apoſtole dei. incendunt me orōnes tue: Sūt ſagitte dei qb⁹ diabolū vulneram⁹. Sūt ſcutū dei quo tēta tiōibus diaboli reſiſtim⁹. Amb. Bonū ſcutū eſt orō. q̄ oia aduerſarij ſpicula repellunt. De iſto ſcuto orōnis dī Sap.18. Proferēs Aaron ſuitutis ſue ſcutū orōnē: reſtitit ire. ⁊ neceſſitati finē impoſuit. Sūt etiā angelis multū grate. Chriſoſtom⁹. Uis ſcire dignitatē orōnis? Mox vt de ore tuo pceſſerit. ſuſcipiūt eā angeli ī manibus ſuis ⁊ offerūt ante deum ⁊c. Unde apparet vir orationis.

¶ Feria.4. prime hebdomade.
De adoratiōe: Uel de modis orandi.

ACceſſerūt ad Jeſum ſcribe ⁊ phariſei dicentes. Magiſter volumus a te

ſignum videre. Mat. xij. ¶ Du plex generatio ē in mūdo: bōa ⁊ mala. Bōa credit ſine ſignis. ma la cū ſignis: vt ſcribe. Que dic. Uolumus ſignū videre. Gloſa: Propriū erat iudeoꝝ qrere ſi gna. Joan. 14. Niſi ſigna ⁊ pdi gia videritis: nō creditis. Sʒ q̄ erant ſigna? Rūdeo ꝙ tria. Pri mū de celo: vt ignis deſcenſus. ſicut fuit tēpoꝛe Helie. i. Re. xij. Aut deſcēſus māne: vt tpe moy ſi. Exo. 16. Aut tonitrua: vt tpe ſamuelis. i. Re. 13. Magiſter vo lumus a te ſignū videre? Rūdit xp̄s. Generatio mala: qa ex pſe cuto: ibus pphetaꝝ deſcēderēt. Et adultera: qa patres coꝝ idola trare fecerūt. Signū querit ſcil licet poteſtatis ⁊ diuinitatis: ⁊ nō humanitatis. Sʒ ſignū nō dabiẜ ei. ſ. diuinitatis qḋ querūt. ſ. de ce leſtibus: qa indigni ppꝛ coꝝ curio ſitatē: ſʒ humanitatis. Sicut fuit Jonas i vētre ceti tribus dieb' ⁊ tribus noctibus: ſic erit filius hominis in coꝛde terre. Quaſi dicat. ſignū queritis: iſtud vobis ſit ſignum magne crudelitatis. Quia ſcilicet tribus diebus ⁊ no ctibus ſepultus ero: poſtea reſur gam. Nota Albertum in verbo Signum Jone prophete. Chri ſtus in mundo tria ſigna oſten dit de ſua humanitate. Primuʒ ſignum paupertatis. Luce. 2. Hoc vobis ſignum. Inuenietis infantem pannis inuolutuʒ ⁊ po ſitū in pſepio. Scdm hūilitatis. Luce. 2. Ecce poſitus ē hic i rui nam ⁊ i ſignum. Tertiuʒ huma nitatis: vt hic ſignum Jone pro phete. Cōqueritur. Uiri niniui te receperunt prophetam: iſti nō recipiunt dominum prophetaꝝ. Illi ſine ſigno: hi poſt multa ſi gna. Regina ſabba de qua. 3. Re x. ſurget in iudicio cōtra iſtos: qa venit a finibus terre audire ſapi entiā Salomonis. Ecce plꝰ q̄ Salomō hic. Primo plus ſa piens. Paulus Ad Coloſen. 2. In quo ſūt omnes theſauri ſapi entie: Scdo plus diues. Ro. x. Diues in omnes qui inuocant il lū. Tertio plus pulcer. Sap. 7. Candoꝛ lucis eterne: ⁊ ſpeculuʒ ſine macula. Adhuc loquenti ſi bi att q̄dā. Ecce mater tua ⁊ fra tres tui foris ſtāt querentes te. Rūdit. Que eſt mater mea: ⁊ qui ſunt fratres mei? Quicūqʒ fe cerit voluntatem patris mei: ip ſe ē frater ⁊ ſoroꝛ mea. Hoc quā tuʒ ad euangeliuʒ. De adoratio ne. Uel modis oꝛandi. Inuenio ſeptē modos vl pditiōes: oꝛādi.

¶ Primo debet fieri ſinceriter.
¶ Scdo debet fieri fideliter.
¶ Tertio debet fier i vtiliter.
¶ Quarto debet fiet i ardenter.
¶ Quinto dʒ fieri humiliter.
¶ Sexto dʒ fieri pſeuerāter.

PRimo debʒ ⁊c. Mul ti oꝛant: ſed non exau diuntur: quia male pe tunt. Jacobi. 4. Peti tis ⁊ n̄ accipitis: eo ꝙ male peta tis. Pro noticia maioꝛi. Querit dubiū. Utrū de' exaudiat pc̄ōres?

Circa hoc due ſunt opiniones.
Una dicit ꝙ non. alia ꝙ ſic. Pri
ma ꝙ non ex verbis ſcripturaꝝ.
Iſa. i. cum multiplicaueritis ora
tiones non exaudiã. Manus. n.
veſtre ſanguine plene ſunt. Et
Iſa. 59. Peccata veſtra abſcon-
derunt faciẽ eius a vobis: vt nõ
exaudiret Iere. 3. Nos inique
egimus. ⁊ ad iracundiã te ꝓuoca
uimus: ideo inexorabilis factꝰ es
Et Prouerb. 28. Qui declinat
aurem ne audiat legem: oĩo eius
erit execrabilis. Et Io. 9. Sci-
mus: qꝛ peccatores deꝰ nõ exau-
dit. Alia opio dicit ꝙ ſic. Quia
Luc. 18. de publicano peccatore.
Amẽ dico vobis: qꝛ deſcẽdit hic
iuſtificatus in domũ ſuaꝫ. Quia
orauit. Deus ꝓpicius eſto. mihi
pctõri. Exaudiuit Petrũ mag-
dalenaꝫ ⁊c. Ad hanc difficulta-
tem. Rñdeo ſm doct. Tho. 22.
q. 83. ar. 16. Alexandrum de ales
in. 4. vol. ſum. Ric. in. 4. di. 15.
ar. 4. Qđ orantes habent reperiri
in triplici dĩa. Primo quidam
orant qui fuerunt ſine mortali in
omni vita ſua. Qui pauci reperi
untur. Oratio coꝝ ẽ potentiſſi-
ma: ⁊ tales exaudiũtˀ faciliime:
qꝛ eſt cũ puritate cõſcientie. Hec
fuit oĩo Moyſi. De quo Exo.
15. qui meruit mare rubrum di-
uidere. ⁊ cũ populo trãſire. Hec
fuit oĩo Ioſue: vt dicitˀ Ioſue. 3.
q ſolẽ fecit ſtare contra Gabaoni
tas per plures horas. Hec fuit
oĩo Dñici pꝛõ nr̃i: qui. 60. pere
grinos in lacu puſij necatos: ſu-
ſcitauit. Et ad fideꝫ circa. c. M.
ꝯuertit hec oĩo Uincẽtij q circ
15. M. iudeoꝝ ad fidẽ cõuertit
Iõ Iacobi. 5. Multũ. n. valet
oĩo iuſti aſſidua. Et rõ eſt. Qꝛ iu
ſti ſunt amici dei. Amici. n. facile
impetrant quicquid volunt. Exẽ-
pluꝫ in Stephano: de quo Act.
7. qui poſitis genibꝰ dixit. Dñe
ne ſtatuas illis hoc peccatũ. Ubi
dicit Beda. ꝙ ſi Stephanus nõ
oraſſet eccleſia Paulũ nõ habe-
ret. Unũ dicitˀ Iob. 5. Ad aliqueꝫ
ſctõꝝ cõuertere. Et nõ ſolũ ſctõs
exiſtentes in gloria: ſed ẽt ad iu-
ſtos exiſtẽtes in via. De orõne
ſancti: dicit Glo. in verbo Iuſti
aſſidua. Plus valet vnus ſanctꝰ
orando ꝙ innumeri peccatores ꝑ
liando: qꝛ oĩo ſancti celum pene-
trat. Unũ pꝫ ꝓpria dĩa orantium.
Sc̃da oratio ẽ illoꝝ q licet ſint pec
catores. ſꝫ tñ ſubito ſe humiliaue
re. Qꝛ lꝫ qñqꝫ peccauerint: cuꝫ
natura ſit fragilis ad peccanduꝫ
i. Io. 3. Si dixerimus qꝛ pecca-
tũ non ⁊c. Io. 3. In multis offẽ
dimus oẽs. nõ tñ ſemꝑ retinent
ꝓpoſitũ male voluntatis. Timẽt
illum humiliantˀ. agũt bona. Hi
in ſuis neceſſitatibus orant. tales
exaudiuntˀ. Hec fuit oĩo Latro-
nis. Magdalene: ⁊ aliorum pec
catoꝝ. Exaudiũtur qdẽ vt dicit
Tho. vbi ſupraˀ: nõ ꝙ mereantˀ
vi iuſtitie. Quia vt dicit Aug.
peccator panẽ quẽ comedit: non
meretˀ. Sꝫ exaudiuntur ex diuina
miſericordia que ſaluos facit ſpe-
rantes in ſe. cuꝫ ſit plus. Tertio

aliqui orant. vt peccatores ⁊ obſtinati: qui diutius in malis perſeuerant. qui de malo in peius tendūt. nec proponunt abſtinere. Cōcubinarius audit luxuriā eē peccatū: tamen non ſe eripit. ſiuo triſtat. Sic vſurarius. ſic guloſus. Hi quādoqꝫ ex ſuis peccatis a deo flagellantur: īfirmitate. penuria ⁊c. Orant ad dominū: ſꝫ nō exaudiunt. Iſa. i. c. Cū multiplicaueritis oratiōes n̄ exaudiā: Manꝰ eni ⁊c. ſ. Si pōerent ſub torculari in manege ſ rotato vgorio: ſic indumēta filioꝝ ⁊ exiret ſāguis pauꝑuꝫ. Et Ier. 7. Tu quoqꝫ noli orar̄ ꝑ populo h̄: neqꝫ aſſumas ꝑ eis laudē ⁊ orationē: q̄a n̄ exaudiaꝫ te. Iere. 15. Si ſteterit moyſes ⁊ ſamuel corā me. nō eſt aīa mea ad populū iſtū. E ꝑ che? Qꝛ ſūt peccā que nō puniūtur. Si tn̄ exaudit deꝰ pctōꝛis orationeꝫ: hoc ē ad maiorē penā peccantis. Queādmodū medicꝰ q̄ dū eſt in ſpe curatiōis infirmi denegat ſibi noxia. Sꝫ poſtq̄ ē deſpatus ꝯcedit ſibi q̄cūqꝫ petit. Sic fac̄ deus. Exēplo pꝫ: Nūeri. xi. d̄ filijs iſrael petētibꝰ carnes ī deſerto: deus eos exaudiuit ī dānū ipſoꝝ. De qbus ps. 97. Mādu caueꝛūt ⁊ ſaſūt nimis: ⁊ deſi. coꝝ attulit eis. Et iſra d̄. Adhuc eſce eoꝝ erāt in ore ipſoꝝ ⁊ ira d̄i aſcendit ſup eos. Uis o ciuadio. o dñe. o mercadāte: ꝙ oratio tua exaudiatur? Ora cū pura mēte. d̄pōe ſcelera ⁊ iniqtates. Uñ Boe. 5. de Cō. in deo pces veſtras porrigite: que ſi recte ſūt. inefficaces eē nō poſſūt. Et Lact. l. 6. c. 25. Pura igr̄ mēte ⁊ eleuata: bono honeſtoqꝫ ꝓpoſito inuocādus ē deus. Exēplū in vitis patrū legit̄. Cū qdā frater valde tētaretur ⁊ quēdā ſāctū prez rogaſſet vt ꝑ ſe oraret. Rñdit ille pr̄. Impoſſibile ē frat mi: ꝙ ſanieris ⁊ inueris ī oīone ꝑ tētatione amouēda: et ſi oēs ſci ꝑ te orauerit: niſi peccatū expelias a te ⁊ ores pura mēte. Quod ⁊ fec: ⁊ tētationes fugauit. Uñ pꝫ prima cōditio oratiōis. Scd̄a cōditio ⁊c. Fides ē fundamētū oīuꝫ virtutū. Iacobi. i. Si quis veſtrū indiget ſapientia. Omnes indigemus: qꝛ ſtultoꝛum infinitus eſt numerus. Poſtulet ī fide nihil heſitās. Et ſubdit d̄ heſitāte. Nō ergo exiſtimet homo ille ꝙ aliquid accipiat a domino. Fides ergo ē neceſſaria. Unde Ber. Indignus celeſti benedictione eſſe conuincitur. qui deuꝫ dubio quērit affectu. Ad hanc fiduciam habendam. inducitur homo. triplici ratione: vt ponit Gloſa ſuper Luc. xi.

Primo ratione pietatis.

Scd̄o ratiōe comparationis.

Tertio ratione prouocatiōis.

Primo ⁊c. Paterfamilias: habens filiū patientem famē: ſi filius petit a patre: o pater da mihi del pane quia morior fame. Nūquid dabit lapidem? Aut ſi petat piſcem. Nunquid dabit ſerpentem? Aut ouum. Nunquid ſcoꝛpionē? Uere non. Immo dabit

omnia ſi poteſt. Quia vt dicitur
in.8.Pol. Generantis ad geni-
tum naturaliter ē amicitia. Et in
l.ſi.C.de curatoꝛ furioſi. Null⁹
eſt amoꝛ.qui vincat amoꝛem pa
rentum. Si ergo pater carnalis
hoc facit:plus pater noſter deus
qui plus diligit hominem:q̄ pa
ter carnalis. Secundo ratione
ꝛc̄. Si fidem adhibes incantato-
ri aſtrologo de modo planeta-
rū: Galieno de diſtinctione ve-
nar: Priſciano d̄ cōpoſitiōe litte
rarū:qr nō plus deo nr̄o ꝗ fide-
lis ē? Qui ꝓmittit nob dar. Ma
le.6. Quicqd orātes petitis cre-
dite:quia accipietis ꝛ fiet vobis.
Aliter deus nō eēt verax:ꝗ pro-
mittit dare:ſi nos petam⁹. Ter
tio rōne ꝛc̄. Nos ꝓuocat ad orā
dū ꝛ exauditiōes ꝓmittit. Quid
dicis ī Luc.11? Petite ꝛ accipie
tis:q̄rite ꝛ inuenietis:pulſate ꝛ ape
riet vobis. Uis ē exaudiri? Ha
bia fide. Ūn apoſtol⁹ ad Hebre:
4. Adeam⁹ cū fiducia ad thronū
grē ei⁹: vt miſericordiā ꝯſeq̄mur.
Quare nō exaudit hō? Qr n̄ hz
fidē. Nō habēs hanc:nō vere dili
git deū. Et ꝗa amicitia ē cauſa ꝙ
oratio exaudit ꝛ ibi d̄ſit.iō nō ex
audit. Uñ obiicias ꝗ inimicitia
impedit exauditionē orationis.
¶ Tertia conditio ꝛc̄. Tho. vbi
ſupra: In oratione nr̄a aut peti-
mus tēpoꝛalia.aut ſpiritualia. Si
temporalia bona:vt ſcientiam.
ſanitatem. diuitias. Quia talia
bona:ſunt ſepe cauſa dānatio-
nis hominis:ideo nō ſimpliciter
ſed ſub conditione ſunt petenda.
De ꝓſperitate bonoꝝ tēpalium:
dicit Deut.32. Incraſſatus ē di-
lectus meus ꝛ recal. Ex diuitijs
bonis vertit terga deo.accipit ſa
cramenta falſa.blaſfemat. Prete
rea ille petit filiū a deo:ꝗ ꝑp ipm
dabit vſuras.fara ſtochi e baro-
chi. Tu petis corporis ſanitatē.
Forte erit cauſa tue dānatōis. In
legēda.s. Tho.martyris ponit
tale exēplum. Cū quidā meritis
s. Tho.recepiſſet ſanitatē:cogita
re cepit an illa ſanitas aīe ſue ex-
pediret. Et ſubito orauit. ꝙ ſi nō
eſſet vtile aīe ſue:continuo ipſa in
firmitas remaneret. Quod ꝛ fa-
ctū eſt. Ideo ſub ꝯditione eſt orā
dum ſi expedit aīe:q̄n ſunt bona
tēpalia. Unde Ualerius libro.7.
c.2. Moiſes ſepe votis expoſcunt
quod nō impetraſſe melius foret.
Illic. Hoc nos docuit chriſtus.
Io.19.q̄n orans dixit. Cantaim
cauit ꝑ.ſſionis. Pater ſi poſſibi
le eſt.tranſeat a me calix iſte. Et
ſubiungit. Fiat voluntas tua. Aut
petimus ſpūalia. Et tunc quidē.
q: ſunt neceſſaria ad ſalutē ſimpli
citer orare debemus. Tu ſi es ſup-
bus:pete humilitatē. Es auarus:
ora liberalitatē. Es peccator:ora
remiſſionē peccatoꝝ ſimpliciter.
O q̄ grata eſt iſta petitio.ꝛ mul-
tum efficax in ꝯſpectu dei. vt nō
ſpūalia ſolū:ſed etiā tēpalia conce-
dat. Exēplo pȝ.3.Reg.3.de Sa
lomone qui petijt a deo ſapientiā
neceſſariam ad regendum popu
lum.ꝛ deus conceſſit quod petijt.

⁊ diuitias ſimul ⁊ ſapientiã. q: ſi bi placuit hec poſtulatio. Unde dixit ei. Q: poſtulaſti verbũ h ⁊ ñ petiſti dies multos nec diuitias: ſz poſtulaſti tibi ſapientiã: ecce feci tibi ſcḋm ſermões tuos. Que fuit. 3. M. parabolaꝝ ⁊ quinqꝫ millia verſuũ. ¶ Quarta conditio ꝛc. i. attente ⁊ cũ deuotione. Q: deuota ⁊ ardẽs oratio, ẽ clamor ⁊ rumor in auribus dei. Figura Exodi. 14. de Moyſe qui orabat ad mare pro tranſitu populi: nec mouebantur labia eius. Cui dominus, Quid clamas ad me? Glo. deſideriũ Moyſi erat clamor in auribus dei. Ubi notat ꝙ debet eẽ deuota. Sed nota ꝙ hec deuotio dꝫ eſſe in duob'. Primo in mẽtis attẽtione. Secundo in geſtuũ ꝯpoſitione. Primo in mẽtis ꝛc. i. Cori. 14. Orabo ſpiritu: orabo ⁊ mẽte. Sꝫ plures ſunt: qui ore orant corde aũt ſunt a longe: Biaſſeno pater noſtri: cũ reſti de corall in man. Cõtra mulieres. Mente ſunt i pluribus implicati. Cõtra tales Cyprianus de conſecra. di. i. c. Quãdo ſtamus ad orationẽ fratres inſiſtere ⁊ inuigilare ad preces toto corde debemus. Cogitatio tunc carnalis hoĩs ⁊ ſecularis abſcedat. Practica ſup hoc. Mẽtiris q: mẽs tua ẽ ad filios, ad agros. ad ꝯcubinam. ala pignata. Surſum corda nõ ga parte. Secũdo hec attẽtio dꝫ eſſe in geſtib' corporis vt. ſ. hõ flectat ambo genua cũ oĩ reuerentia añ deũ. Figura. 3. Reg. 8. de Salomone. Factus eſt autem cũ cõpleuiſſet Salomon oẽm orõnem hãc ſurrexit de conſpectu altaris domini. vtrunqꝫ. n. genu fixerat i terram ⁊ manus expanderat ad celum. Et apoſtolus ad Ro. 14. Uiuo ego dicit dñs. Q: mihi flectetur oẽ genu. Sup que verba dicunt doctores. maxime Albertus ſup Lucã. ꝙ dñis temporalibus debemus impendere honorem cũ genu ſiniſtro. Et hoc totum: q: ſunt domini hui' mundi: qui ſignatur p ſiniſtram. Dominis ſpiritualibus debem'. honorem cum genu dextro. Q: ſunt domini rerum ſpiritualiũ. que ſuperant bona temporalia. Q: dignitas ſacerdotis ſuperat temporalem: vt dicitur in decretis di. 6. c. Quis dubitet. Quãuis hodie plus honorẽt dñi tpales: miles ciues. vn ſconſia plua. baſa botazo. liza buſa. Deo aũt cum ſit dñs vniuerſoꝝ debetur honor cum vtroqꝫ genu: corpore ⁊ mente. Io. 4. Ueri adoratores adorabunt patrem in ſpiritu: quoad animam: ⁊ veritate: quoad corpus. Sed heu. Q: nunc mortales accedunt ad orationem ſicut beſtie: vno genu in terra: alio leuato: videntur ſagittarij cum oĩ irreuerentia. Cõtra tales. Eccleſiaſtici. 18. Ante orationem prepara aĩam tuã: ⁊ noli eẽ quaſi homo qui tẽtat deum. Orãs: tũc deũ tentat: genu irreuerentia orat. Si quis coram

principe loqui debet. per tẽpus quod loqui debet cogitat: cum qua reuerentia: ⁊ maturitate. ⁊ modo loqui debet. Cũ oramus: cum deo loquimur. Ideo ſi exaudiri volumus. primitus mentẽ ꝑparare debemus. Sed mẽs nõ eſt cum deo. Unde Origenes in homelia Cananee. Flectis quidẽ genua: ſed foris vagatur mens tua. Corp⁹ tuũ intus: ſed mens vſuras cogitat. Poſſeſſionũ redditus cõputat: negligentias famulorũ intuetur. Exemplum de ſctõ Syro epiſcopo Ianuenſi legitur. Qui dũ in eccleſia ſemel eſſet. in riſum maximũ ꝓuocat⁹ eſt: qui nunq̃ viſus ẽ ridere. Interrogatus quare riſerat a fratribus ſuis. Rñdit ſe vidiſſe demonem in eccleſia. qui verba vana loquentium ſcribebat. O ſeculares qui oĩa negocia diſcutitis in eccleſia: ⁊ verba ocioſa dicitis. Et cũ charta deficeret: ⁊ vellet eam elongare cum dentib⁹: charta ſubito fracta. ille ad murum ſe impetens caput fregit. Nota ꝙ deo diſplicet. Bis inuenim⁹ xp̃m iratum. Primo in templo. qñ dixit Io. 2. Auferte iſta hinc: qꝛ erat domus orationis. Scdõ cũ diabolo. Vade ſathana. Qꝛ erat i vituperiũ pr̃is. Vñ Aug. i reg. In oratorio nemo aliqd agat niſi ad qđ fcm̃ ẽ. ¶ Quita conditio ẽ. Vñ p̃s. Reſpexit in orõnem humiliũ. Iudith. 9. Humiliũ ſp ⁊ manſuetorũ tibi placuit deprecatio. Et per oppoſitum. Oratio ſuperborum nõ exauditur. Exẽplo patet de phariſeo ⁊ publicano. Luc. 18. Phariſeus orabat ſuperbe dicẽs. Gratias tibi ago domine: quia non ſum ſicut ceteri hominũ. raptores. iniuſti adulteri velut etiam hic publicanus. Hãc orõnẽ faciũt mulieres. o pater ego dico quotidie talem deuotionem. tria pater: ad trinitatem. ſeptem aue marie ad reuerẽtiam deli ſette allegreci. Non ſic ſed cũ hũilitate. Publican⁹ aũt dixit. Deus ꝓpiti⁹ eſto mihi pcõri. Vñ meruit iuſtificari. Sꝫ nota: ꝙ hec humilitas: nõ ſolũ attẽdit in mẽte: ſꝫ ẽt in geſtib⁹ corporis: qui pſonã multũ incitãt ad humilitatẽ ⁊ deuotionẽ. Vñ legit de beato Dominico ꝙ i oratiõe ſua hoc agebat. Aliquãdo in terra ꝓſtratus. Ubi repſentabat orationẽ xp̃i in orto. Aliquãdo erect⁹ i aere cũ manibus pẽdẽs. Orationẽ xp̃i ad colũnã. Aliqñ manib⁹ extẽſis. Orõnẽ xp̃i in cruce. Hi modi: quãuis abſolute nõ ſint neceſſarii: tamen multũ incitãt mẽtem ad deuotionem. Simili modo Franciſcus orabat: qui i oratione ſua dicebat. Quis es tu domine? Et quis ſum ego? Ego ſũ Franciſcus peccator: vt audiebat eius ſocius frater leo. Unde te humilia in oratione: ſi vis exaudiri. ¶ Sexta conditio ẽ. Cũ perſeuerantia orandum eſt. Qꝛ vt dicit philoſophus. 2°. Ethi. Finem laudamus: honoramus ea que ſunt ad finem. Et in. 8.

phyſicorum. ꝙ gutta vltima ca-
uat lapidem in virtute precedē-
tium. Et huic debetur laus. O
pater ego oraui per tot annos ⁊
menſes: ſed nō ſum exauditus.
Rñdeo ꝙ oportet perſeuerare.
Sed quē debemus orare? Rñ-
deo ſm̄ Ber. ꝙ ad tria palatia de
bemus accedere: ⁊ ibi fortiter pl-
ſare. Primo ad palatium tri-
nitatis. Ad p̄rem. ad filiū. ad ſpi-
ritū. ſ. Qđ eccleſia oſ̄dit. Prio
ad patrem. Pr̄ de celis deꝰ mi-
ſerere nobis. Secūdo ad palatiū
regie. Quod oſ̄dit eccleſia. Sā-
cta Maria ora ꝑ nobis. Sancta
virgo ⁊c. Scā dei ⁊c. Tertio ad
palatiū ſctōꝝ oſ̄dit eccl'ia. Oēs
ſci ⁊ ſācte Dei ⁊c. Ecce quō ⁊c.
Sed in his verbis: Aia tacta pe-
tit tria dubia declarari. Primū
eſt. Cū deus ſit vbiqꝫ: ⁊ ꝑ eſſen
tiam: quia oibus eē. ⁊ per poten-
tiam: qꝛ ei obediunt oia. ⁊ ꝑ pre-
ſentiam: qꝛ oia ſunt ei nuda. vt
hꝫ Tho. p. par. q. 8. ar. i. Quare
plus voluit orari in eccleſia: q̄
alibi? Reſpondeo ſcōm Tho.
vbi ſupra.
¶ Primo. rōne habitationis.
¶ Scđo. ratione deuotionis.
¶ Tertio. rōne frequentationis.
¶ Primo ⁊c. Qꝛ deus in eccle
ſia ibi habitat per ſingularē ve-
nerationē. Vñ dixit Salomoni.
tēplo conſtructo. 2. Para. 7. Sā
ctificaui mihi locū iſtū. Jō guar-
da o homo: noli ipſum ꝓphana-
re malis cogitationibus: aut ver
bis: vel factis. Scđo rōne ⁊c.

Qꝛ ibi dicuntur. 7. hore canoni
ce. Ad deſignandū. 7. notabilia
in paſſione xpi ꝯſumata. ⁊ in me-
moriā illoꝝ fit. Primo dr̄ Ma
tutinū. ſignat ꝙ xp̄s tali hora fu-
it in domo Cayphe ⁊ Anne: vbi
multa opprobria ⁊ dura ſuſtinu-
it. Vñ religioſi: tali hora matu-
tinum dicūt vt repreſentent illa.
Scđo dr̄. Prima: qꝛ tali hora
xp̄s in concilium iudeoꝝ ducit̄: ⁊ q̄
runtur cōtra eum falſa teſtimo-
nia: ⁊ falſis accuſationibus vin-
citur ⁊ Pilato ſic tradit̄. In eiꝰ
actiones graꝝ. horā primā decā
tamus in memoriā. Tertio dicit̄
Tertia: qꝛ tali hora Herodi mit-
titur: ⁊ ab ipſo cū ſuo exercitu
ſpernit̄: ⁊ illuſus cū veſte alba ad
Pilatū remittitur ⁊ clamātibꝰ
iudeis. Crucifige eū: a pilato fla-
gellatur. O ⁊c. Dicitur Hora.
6. Qꝛ tali hora xp̄s cōdēnat̄. cō
ſpuitur. illuditur. ſpinis corona
tur. harūdine ceditur. ⁊ crucem
baiulans ciuitatē ingreditur. fel-
le ⁊ aceto potatur. Et nos i eius
honorem tali hora ipſum lauda-
mus. Dicitur. 9. qꝛ tali hora ma
trem conſolatur: clamans mori-
tur: velum tēpli ſcinditur terra
mouetur. petre ſcinduntur. cen-
turio confitetur. Veſpe dicūtur.
qꝛ tali hora: lancea ſuū latus per-
foratur. ex vulnere ſanguis ⁊ aq̄
egreditur. Vñ in eius memoria
veſpere dicūtur. Cōpletoriū dr̄
quia oia iſta in ſero ⁊ nocte egit.
Primo ſacramentū inſtituit in
cena illa. Secundo pedes apoſto

lor latet. Tertio apoſtolis pacē predicat. Quarto p eis orat patrem. Quinto ad locū pdſnōis properat. Tertio ratione ⁊c. Qr in eccleſia frequētant pſone venire. Et ſicut frequentantes mercatū: cōciat hoīem ad negociationē: ſic frequētatio deuotoꝝ hoium in eccleſia inciat hoiem ad deuotionē. Ut pȝ. Primuȝ dubium. ¶ Scdm dubiū. Qua re plus ad orientē oramus? Rñ deo triplici rōne. Prima quia fi des gentium incepit ab oriente. Mat. 2. Ecce magi ab oriēte venerunt hieroſolimaȝ. Et ibi xp̄s natus eſt: ibi mortuus. ibi aſcendit. Scda. qr in illa parte amiſimus paradiſum in illa petimus p ipȝ reuocari. Tertia pp xp̄m: q eſt lux mundi ⁊ noiatur oriēs. ⁊ ibi expectatur ad iudiciū. ¶ Dubiū tertiū. Quale eſt tp̄s orādi? Rñdet Her. fratribus de mōte dei ꝙ ſūt tres hore ſpēales. Primo in mane. Exemplo Chriſti. Mar. i. qui diluculo valde ſurgens abijt in deſertuȝ locū ibiqȝ orabat. Secūdo in veſpere. Exēplo chriſti. Mat. xiij. Qui dimiſſa turba aſcendit in montem orare: veſpere aūt facto: ſolus erat ibi. Tertio in nocte. Exēplo xp̄i. Luc. 6. vbi dicitur ꝙ erat pnoctans in oratione. De efficacia matutine orationis: dicitur Job 8. Si diluculo conſurrexeris ad deum. ſtatim euigilabit ad te.

¶ Feria. 5. prime Hebdomade. De mendacio.

VOs ex patre diabolo eſtis: ⁊ deſideria pris vrī vultis facere. Jo. 8. ¶ Dn̄s agēs ſmonē apr̄is ſuis ⁊ iudeis: dixit. Si manſeritis in ſermone meo: vere diſcipuli mei eritis. Scdȝ Th. In 4. ſen. Nō ē ſignū ita diſtinctiuū iter bonos ⁊ malos: vt ē diuini verbi auditio. Jo. 8. Qui ex deo ē ⁊c. Et. 14. Si qs diligit me ſermōeȝ meū ſuabit. Et Tulli⁹. Cuius aures veritati clauſe ſūt: hui⁹ ſal⁹ deſpāda ē. Dīc ḡ. Si māſeritis i ſmōe meo: vere diſcipli mei eritis. Et tria bōa pſeqnī. Priuȝ qr ve eritis mei diſcipli. Scdm bōuȝ. Qr cognoſcetis veritatē. Tertiū. Qr veritas libabit vos. Veritas hoieȝ libat a pcis. Audientes iudei a xp̄o. log de libtate. Putātes eos appellaſſe ſuos dixerūt ei. Semē habrē ſum⁹ qd ē pri. Et nemī vnqꝫ ſuiuim⁹. Scdȝ glo. Mētiebāt iudei qr erāt ſui. Et quoad corp⁹. Et quoad aiaȝ. Prio quoad corp⁹. Qr ſub pharaōe fuerūt i egypto p ānos. cccc. Et ſub Nabucodonoſor. 70. in babilōia. Et ſub rege Moab in eglon. x. ⁊ 8. annis. Et romāis dabāt tributū Joānis. xix. Non hēmus regē niſi Ceſarē. Nemini vnqꝫ ſuiuimus. Scdo ſeruus quo ad aiam. dic. Amē dico vobis: ꝗ facit pctm̄ ſeru⁹ ē pci. Uos eſtis ſerui diaboli. ⁊ filij. Un̄ ſubiūgit. Uos ex pre diabolo eſtis. ⁊ dſideria pris vr̄i vultꝭ facē. Secū

dum gloſã. Diabolus pater iudeoꝝ: tria hꝫ in ſeq̄ iudei imitabant. Primo ē iniquus. Damaſcen⁹. Dis malicia: ⁊ ois immunditia a diabolo ſunt excogitata. Et iudei erant iniqui contra Chriſtū. Hieremie. xviij. Venite cogitemus ꝯtra iuſtum cogitationes. Scd̄o demon eſt crudelis. Apocalip. xij. Ve terre ⁊ mari: q꞉ deſcendit diabolus ad vos hñs iraꝫ magnaꝫ. Et iudei erant crudeles: q꞉ interficere q̄rebant euꝫ. Tertio mēdax: ⁊ ipſi ſimilr q꞉ mendaciter Chriſtum infamabant dicētes ipſuꝫ eſſe peccatoꝛeꝫ in coꝛde Jo. 8. Nos ſcimus: q꞉ hic hō peccatoꝛ eſt. Seductoꝛem in oꝛe. Mat. 27. Recoꝛdati ſumus q꞉ ſeductoꝛ ille dixit adhuc viuens ⁊c̄. Et tranſgreſſoꝛem in opere. Joan. ix. Non eſt hic hō a deo qui ſabba. non cuſto. q꞉ igit̄ iudei ꝯtra chriſtū ſic inique cogitabant. ſic crudeliter eū occidere diſponebant. ſic mēdaciter eū infamabant. ideo ex patre diabolo erant. Ubi ad propoſitū: de mendacio erit ſermo. De quo tria videnda ſunt.

¶ Primum dicitur offenſionis.
¶ Secundū dr̄ aſſimilationis.
¶ Tertium dicitur priuationis.

Circa primum. Dubium queritur. Utrū mendacium ſit pctm̄? Ad hoc ſunt due opiniones. Una dicit ꝙ non. Alia ꝙ ſic. Prima probat intentū ſuum triplici medio. Primū eſt tale. Nullus remuneraẗ a deo ꝓ peccato. Q꞉ peccatū eſt maluꝫ. Sed aliqui ſunt a deo remunerati propter mendaciū: vt habeẗ Exo. i. de obſtetricibus hebreoꝛum. Sephoꝛa ⁊ Phua. que ſunt mētite Pharaoni: ⁊ tñ a deo premiate: ergo mendaciū non eſt peccatū.

Secunduꝫ eſt. Facta ſanctoꝝ narrantur ad informationē vite noſtre. Sꝫ de quibuſdā viris. s. legimus ꝙ ſunt mētiti. Geñ. xij. Abraaꝫ cuꝫ interrogareẗ de Sarra ab egyptijs: dixit eam ſoroꝛeꝫ ſuā: cum tñ eſſet vxoꝛ ſua. Preterea Geñ. 27. Jacob mētitus eſt dicēs. Ego ſum Eſau: vt acciperet benedictionē. Igitur ⁊c̄. Tertiū ē tale. De duobus malis: minus eſt eligēdū. Di. 2. c. Priuilegiū. Et. ff. de periculo ⁊ cōmodo rei vendite. Et Inſti. de obligationibus que ex delicto naſcuntur. §. Furti. Et Cicero in Top. Pauciora mala: pluribus malis ante ponātur. Et Ariſto. 5. Ethi. Minus malū eſt eligibile maioꝛi. Sꝫ minus malum eſſet ꝙ aliqs euitet maius maluꝫ pro mendacio: maxime cū nulli malum inferaẗ. vt pꝫ de vxoꝛe: vt rumoꝛes viri vitet. igiẗ ⁊c̄. Huius opinionis fuit Jo. Caſſi. in collationibus Joſeph. Cū quo ſunt aliqui religioſi. Ubi pꝫ prima opinio. vbi concludunt ijs rōnibus mendacium nō eſſe pctm̄. Iſti valent boies.

¶ Secūda. Opinio eſt: ꝙ mēdacium ſp eſt moꝛtale: aut veniale pctm̄. Eccleſiaſtici. 7. Noli velle

mentiri. Qr Sapiē.i. Os quod mentitur occidit aiam. Et ps. Perdes oēs qui ꝛc. Igitꝰ. Ad quā diffi. Tho.22.q.iio.ar.2. Alber.in.i.di.xi. ponēdo hāc cōclusionē. Quod nunqꝫ pōt dici mendaciū sine pctō. Sꝫ nota fm Augu.22.q.2.c.i. Quod triplex est mendatiū. Jocosū. officiosū pernitiosū. Primū ꝛc. Quod fit cā solatij. Et licet nō sit morta le.tn est veniale: nec licitū. Unde 20.q.i. Omne genus mendacij sūmopere fuge: nec vt solatium piesco mentiri studeas. Quia Mat.xij. De omni verbo ocioso quod ꝛc. Et vt dicit extra de consuetudine.c.fi. Mendaciū iocosum mortale efficitur rōne ma le consuetudinis. Jo.x. Sit sermo vester: est est: nō nō. Scdꝫ dī ꝛc. Qn quis mentitur cā vtilitatis proximi: ꝛ istud est ēt veniale. Qr vt dicit apostolus. Ro.3. Nō sunt facienda mala vt veniant bona. Et extra de symonia.c. Ad apostolicā. Sub pretextu pietatis: nō est impietas cōmittenda. Et.i.q.i.c. Nō est. Et.14.q.i.ca. Forte. Et.i.q.i.ca. Nosce: vbi dī. Non licet rapinā facere, vt fiat elemosyne. Qr vulgo dicitur. Robat nō se vole: per dar a dio. Tertiū ꝛc. Et hoc qn quis false mentitur in preiudiciū proximi: ꝛ hoc est mortale. Unde pꝫ q omne mendaciū dicitur peccatum. Que conclusio probatꝰ contra mendaces. triplici rōne.

¶ Primo rōne peruersionis.
¶ Scdo rōne pbabilitatis.
¶ Tertio rōne infectionis.

¶ Primo ꝛc. Quicūqꝫ peruertit ordinē nature: peccat. Sꝫ mēdax est huiusmodi: igitur ꝛc. Sꝫ quis est ordo nature? Rūdeo: vt oia fiant ad fines. iuxta illud.2º. Phisico. Omne agēs agit pp finē. Ipsa natura operatꝰ ad aliquem finem. Ad quid natura dedit tibi pedes? Certe ad ambulandū. Aures ad audiēdū. Et sic de alijs sensibus. Unde in primo celi. Deus ꝛ natura nihil faciūt frustra. Ad ppositū. Ad quid natura o mendax tibi cōcessit linguam in ore? Ad mentiendū forte. Uere nō. Sed ad dicendū ore quod versatur in corde. Qr vt dicit Tho.i.p.q.58.ar.2. Soli deo: cor hominis patet. Unde ꝛ apostolus dicit.i. Corin.2. Quis hominū scit que sūt hominis. nisi spiritus hominis qui ē in ipso Et Jere.20. Prauū ē cor hominis ꝛ inscrutabile. Et di.12.c. Erubescāt. Secretorū cognitor: ē dominus. Cū ergo a nobis cognosci nō possit: ideo sermonē habuit: vt manifestet ꝛ notificet cōceptus sue mentis. Unde philosophus.2.anime. Linguā tantum hꝫ homo: vt aliquid significet alteri. O mendax: qui cōtra mentē vadis. Mercator dicit rē esse vnꝰ bōitatis: quā scit nō ē veri. Sic caligariꝰ sic alij mercatores. Cōtra tales Dauid: clamat. Diminute sunt veritates a filijs hominum. Isa.59. Corruit veritas

in plateis: ⁊ facta ē in obliuionē. Et Iere. 9. Docuerūt linguā ſuam loqui mēdaciū. Oſe. 4. Nō eſt veritas in terra. Ubi ſunt qui hodie veritatē libere pronūciēt. Si de mēdacio fiere ⁊ mercātia fierent: ⁊ ſoluereſ gabella: fierēt in breui diuites dñi tpales. Quia maior eſt: qui ſit in mūdo. Ideo dauid. Cauta. Ego dixi in exceſſu meo ois hō mendax. Exēpluz in vitis patruz. de monacho qui deutone inuento cum ampullis. Mecū luquit porto vnguēta: vt hoies mentiri diuerſimode faciā Quidā vnā boſictā. Quidā vnā boſiā. Quidam boſiazt da lybra. Ubi pono hoc vitiuz poēs ſtat?

Secūdo ratiōe ⁊c. Omne qđ eſt cōtra diuinū preceptū. eſt peccatū grauiſſimū. Sz mendaciuz eſt cōtra octauū preceptū. Exodi 20. Nō loqueris cōtra proximū tuū. falſuz teſtimoniū: Et Exodi 23. Nō ſuſcipias vocē mendacij. Mēdaciuz fugies. Et Leui. 19. Nō mētiemini: nec decipiet vnuſquiſq̧ proximū ſuū. igiſ ⁊c. Non imerito q: deus hoc vitiuz ſumme deteſtaſ. Salo. in pūerbijs: Sex ſunt que odit deus ⁊ ſeptimū deteſtaſ: ſ. linguā mendacē. Primā ſenex fatuus. Secūduz pauper ſuperbus. Tertiū diues falax. Quartū ancilla que dominari voluerit. Quītū cū ſeruus regnarit. Sexto cū vxor domiari ceperit. Aſcultanno. Quella caſa nō mi piace: doue la gallia cāta el gallo tace. Septimū virtum mendacē. Unde ſm Thō. duo ſunt peccata grauia. Primū peccatū blaſfemie. Scđz mendacij. q: nullaz cām cōmittendi habet hō. Iō phs. 4. Ethi. Mendax eſt vituperandus. Et. 4. Top. c. 8: Per ſe mendaciū prauum: ⁊ fugiendū eſt. verū aūt ⁊ bonuz laudabile. Ad quod facit exemplūz de patrefamilias. De quo ponit Oroſius rome fuiſſe: qui habuit tres filios: vnū ſuperbū: aliū luxurioſuz: aliuz mendacē. Qui cum veniſſet ad mortē legauit ſuperbo vnā poſſeſſionez. luxurioſo vnā aliaz. mendaci nihil voluit fingere di. Quod ille erat indignus q: peccabat ex ꝓpria malitia. Ubi Tho. ⁊ Augu. ponit caſū: đ illo qui homicidio cōmiſſo fugit in domū alicuius vicini. Queritur ab officiali. Si eſt talis in domo? Utrum talis debeat mentiri pro huius vita: an nō? Dicunt q̄ .3. ſunt homini licita. Tacere veritatem. Nō dicere mendaciū. Et facere fictionē. Si aliter non poteſt: poti⁹ debet ſinere mori: q̄ᵛ mentiri: Qr vt dicitur extra de vſuris. c. ſuper eo. Non licet pro alterius vita facere mendaciū. Et. 3. ethi. dicit: Melius eſt mori q̄ facere contra bonū virtutis. Et Cicero de amicitia. Nulla eſt enim excuſatio: ſi amici cauſa peccaueris. Et 3. Para. Peccare certe nemini licet. Unde merito Augu. contra mendacium. d. Quod preceptū perfectorum eſt. non ſolum non

mentiri omnino:ſ3 nec velle mē tiri. Exemplum monachi patricij: qui dicebat iocoſum verbum eſſe quaſi mortale in ore chriſtiani. ¶ Tertio ratiōe ꝛc̄. In.3. anime dicit phy. Quod verum ꝛ falſum ſunt in intellectu. Et ſicut verum eſt bonū intellect⁹: ita falſum loqui: eſt malū ipſius. Intellectus autem hominis naturaliter vult affirmatiuam aut negatiuam concluſionem. Nec aliqs vult falſo decipi. ſiue fidelis ſiue paganus. Mendax autem facit contra hoc. Quia ſua falſitate vult obfuſcare intellectum hominis. Quod eſt graue peccatum. Vñ Alber. ſuper Luc. dicit. Quod nihil laudabilius poteſt dici de aliquo: ꝙ̄ talis ē verax. El ſo parlare da rc. Et nihil vituperabilius: ꝙ̄ iſte eſt mendax. Ubi dicit Anſel. Quod hoc peccatū adeo graue eſt. ꝙ ſ3 deus poſſit diſpenſare de multis preceptis: vt de furto. Non tamen poteſt de' mēdacio aut iocoſo aut officioſo aut perniſcioſo. quia ſit peccatum. Et ratio. Quia cum ſit veritas. Joan. x. Ego ſum veritas: contra ſe diceret. Quod eſt impoſſibile Apoſtolus. Fidelis eſt deus: qui ſeipſum negare non poteſt. Ad argumenta. Ad primū. De obſtetricibus heb. Reſpondeo ſecū dum dominicum Toloſanum. Quod non fuerunt premiate de mendacio ratione mendacij. Sz ratione timoris quem habuerūt nō occidendo pueros. Unde ſi gnanter dicitur. Quia timuerūt obſtetrices deū: edificauit eis domos. Sequens aūt mendacium non fuit meritoriū. Ad ſecundū. Reſpondeo. Ꝙ Abraā non eſt mētitus: nec Sarra. di. ſe eſſe ſororē ſuā. Quia ſoror dicebatur: que erat filia. Et tūc ipis: filie fratris dicebatur vxores. Ad illud de Jacob. Ego ſū inquit Eſau: vex dixit. Nā quis vltim⁹ fuerit egrediēdo: fuit tū pimus ꝯceptus in vtero. Cui vere pimogenita debebant. Quāuis Nicola⁹ ſup. 27. Gen. Et Bon. dicāt ꝙ venialr peccarūt iſti. Ad tertiū de opinione. Jo. Caſſia. Dic ꝙ a doctoribus reprobat illa opinio: p rōnes ſupradictas.

S Ecundū dī ꝛc̄. Mēdax aſſimilat trib⁹ generib⁹ pſonar: ſm doctores.

¶ Primo. Diabolo.

¶ Secundo. Jude.

¶ Tertio. Cayn.

¶ Primo ꝛc̄. Fuit eni primus inuentor mendacij: qui dixit Eue. Gen. 3. Nequaꝙ̄ moriemini. Sed mentitus eſt in caput ſuum. Ex quo ſequitur: ꝙ oēs mendaces ſunt filij diaboli. Jo. 8. Uos ex patre diabolo eſtis. Quod declarat di. Et deſideria patris veſtri vultis facer. ſ. opera eius: mētiendo. Quia vt dicit. Mendax eſt. ꝛ pater eius. Unde eſt pater mēdacij. Quia primus mētor. Ambro. 24. q. 5. c. Cauete fres mendaciū: qi omnes qui faciunt mendaciū: filij ſūt diaboli. In de

mone ſūt tres proprietates. Eſt ſuperbus. Eſt inuidus. Eſt mendax. Si ergo filij per imitationē filijs debetur hereditas prīs: ergo mendacibus filijs dyaboli debetur pēis. Sȝ que eſt? Rūdeo: Infernus. ꝛ ignis. Apoc. 21. mēdacibus pars eoꝝ i ſtagnū ignis ꝛ ſulphuris. ¶ Scđo iude aſſi. iudas. n. xp̄m vendidit iudeis. 30. denarijs. Mat. 26. Canta. Quid vultis mihi dare: ꝛ ego eū vobis tradā? Qui ergo dicit mendaciū: veritatē vendit: ꝛ per ꝯñs xp̄m. O quanti ſunt qui pro vno ſolido ſacramēta falſa accipiūt. ꝛ periuria cōmittunt. Totiēs veritatē vendūt. Ut pȝ per Hiero. xi. q. 3. c. Eſtimant. Contra quos 1. ethi. phs. Duobus exiſtentibꝰ amicis. ſanctū ē honorare veritatem. Cum quo eſt Cicero lib. de amicitia. vbi voluit veritatem anteponi amicitie. Nec mirū qꝛ veritas eſt opus ſpiritus ſancti. Unde Eccleſia. 37. Ante omnia opera: verbū verax precedat te. Ideo Tho. 22. q. 58. ar. 4. Qđ veritas eſt tante efficacie: ꝙ nūq̄ꝫ debet pretermitti. O pater egre ferent. Nō cures. Qꝛ dr̄ extra de re. iur. in. 6. Et Augu. lib. de libero arbitrio. Si đ veritate ſcādalum naſcitur. vtilius ſcandalū naſci permittitur: q̄ꝫ veritas relinquitur. Imperoche. 2. de trinitate. dicit Auguſtinus. Incomparabiliter pulchrior eſt veritas chriſtianoꝝ: q̄ꝫ Helena grecorūꝫ. De helena narrat hiſtorie. Qđ cum Paris duxiſſet eā in Troyam: pre ſua pulchritudine grecis raptam: greci enim. M. cc. nauibus Troyam venerunt: obſederuntq; eam annis. x. Tandē funditus eam euerterunt. deleuerunt. Unde Troya vaſtata fuit ob mulierem. Debet ergo veritas anteponi omnibus rebus: quia pulchrior res mundi ꝛ omnibus placet. Ariſto. pº. Ethi. Omnia vero conſonant. Ad qđ fac̄ figura. 2. Eſd. 3. ꝛ. 4. c. Quomodo ſecretarij regis diſputauerunt in conuiuio hanc concluſionem: Quid eſſet in mundo fortius? Aſſferunt quatuor qui omnes ſunt videre dixerunt. Primus dixit. ꝙ vinum eſt fortius omnibus rebus mundi: quia facit per talenta. De quo Prouer. 31. Nullum eſt ibi ſecretum vbi regnat ebrietas. Ex eo qꝛ hoīeȝ totū letificat ꝑs. Uinū letificat ꝛc̄. Si vis a ꝑncipe grāȝ pete ſtomaco ꝑus ꝯfortato: qn̄ ꝯfortatur beſtiū. Sine vino: nil: il fit. Uñ cōmunit amicus inuitat aliū ad bibēdū. Et cōmunit dr̄. Talis tabernariꝰ hȝ bonū vinū. Et Theotonici dnt. Al mōtefiaſcon ſtar bō vin. 2º dixit ꝙ Rex: q̄ vnū ſuſpēdit. ꝙ aliū liberat. 3º dixit ꝙ mulier. Quia omnes ſtatus propter illam ſe mantengano ꝛ exerecitur. Speciarij faciendo vnguenta. Sutores ſcarpas rubras. Sartores veſtes ſfoȝatas. Barberos peruchas iuuentibus: qui apperent poltrones: ni-

ſi eſſent mulieres. Preterea ipſe ſe aſsimilat oſtendendo illis mamillas nudas. brachia ⁊ ſpallas. vbera. Che ge mancha? 4ᵘˢ q fuit Zorobabel qd erat veritas. De qua Acc. j. Forte vinuz. fortis rex. fortis mulier. ſz ſup omnia veritas vincit. Sed hec non inuenitur inter homines. Jere. 8. A propheta vſqz ad ſacerdotem cuncti faciunt mendaciũ. Ad qd facit figura de Filerlic: qui dicebatur amator veritatis. Qui in ſilua qdã veritatem reppgit: quaz cõduxit p omnes ſtatus totã lachrimoſã: vt ſi locũ inueniſſ poſſet. Primo cõduxit ad aduocatos ⁊ procuratores: quos reppit vacuos omni veritate pp̃ter pecuniã. xj. q. 3. c. Qui recte. Acceptatio munerũ: puaricatio veritatis ẽ. Et .c. Pauper. Cito violatur auro iuſtitia. Vñ facecia obſeruãda eſt talibus de vidua q̃ p̃tori cãz ſue litis cõmẽdauit. cui vas olei dedit in donũ: nõ hñs aliud ad dandũ. Alius aũt diues: porcũ p̃tori donauit. Qd audiẽs mulier. in mane cũ ſnia dari debebat: ſecũ portauit vñ ſuum lapidẽ. Et ſedẽs p tribunali p̃tor: vidua ſub vello lapidẽ monebat. Credẽs p̃tor eẽ argẽtũ: p vidua ſniaz dedit. Pretor petijt p̃ciuz. Vidua r̃ndit eẽ lapidẽ: quo peutere eũ volebat: ſi ↄtra ipaz ſniaz dabat. Scdo ad dños ipales. De quibus .2j. q. 5. Regũ pp̃rie ẽ facere iuſtitiã. Sz ↄtra Iſa. j. p̃ici pes tui iſideles: ſocij furũ. Tertio ad ciues q debẽt eẽ benigni, amatores pauperũ. Deut. 15. iõ p̃cipio tibi: vt aperias manũ fratri tuo egeno ⁊ paupi q̃ tecũ verſatur in terra. Et di. 47. c. Sicut ij Eſurientiũ panis ẽ quẽ tu detines nudoꝝ indumẽtũ eſt qd tu recludis: ⁊ miſeroꝝ redẽptio ẽ ⁊ abſolutio pecunia: q̃ tu in terra effodis. Tãtoꝝ te et go ſcias inuadere bona quãtis poſſes p̃ſtare. Sed ↄtra prouer. xj. Qui abſcõdit frumẽta: maledicetur i populis: bñdictio aũt ſup caput vẽdentiũ. Quarto. Ad omnes artes qui pleni ſunt periurijs. mendatijs. Quito ad paupes q ſũt blaſfemi. quando ſal. o'cum ligna. fatinã nõ hñt: qui merito minuũt paupertatẽ. Sexto. Ad ruſticos: quos reperit latrões ⁊ imbutos blaſfemijs. ⁊ oibus vitijs. Septimo. Ad clerum: quem reppetit omni virtute priuatum. Altaria nigra. eccleſiam male officiatã. tenentes concubinas. Octauo Ad moniales conuentuales. que habẽt filios ſpurios. Nono. Ad mulieres viduas. cõiugatas. virgines. quas repperit plenas vanitate. Quod bñ Bernardus innuit. dicens. Receſſit cuſtodia a p̃latis. deuotio a religioſis reuerentia a ſubditis. cõſiliũ a ſenibus. lex a ſacerdotibus. iuſtitia a rectoribus. equitas a iudicibus. comitas a ciuibus. veritas a mercatoribus. charitas a mundo. Ille. Vnde reuerſa eſt ad ſiluas. Ideo clama. Vbi eſt

veritas? Mediolāi? Jāue? Ven? Discurre per omnes ꝓuincias. Nō vere. Sed ſtat ali boſchi. Alt ſelut. ¶ Tertio. Aſſi. ꝛc. Qui fuſit primus homo inuentor mendacij. Gen. 4. Cum interrogaret a deo: Ubi eſt Abel frater tuus? Neſcio inqt domine. Unde menritus eſt. Et hoc mendaces ſibi aſſimilantur. Quia ſicut ipſe reprobus factus eſt. ⁊ ipſi.

Tertium principale ꝛc. Scdm doc. duplex ē. Una punitio temporalis. Alia in futuro. que eſt ſpiritualis: Prima in rebus. Quia mentiuntur omnia mendaci. Poſſeſſio enim nō redditu ciui ⁊ ruſtico: vt reddere ſolebat. Oſe. 9. Arca ⁊ torcular. non paſcet eos: vinum mentietur eis. Et. 4. c. Mendacium ⁊ maledictū inundauerunt. propter hoc lugebit terra ſcilicet ſterilitatem. Prattica. O pater dicit caligarius. Uado ad hoſpitale: quia ars mea nihil valz: ſicut ars ſolebat. Scis q̄re: Quia mentiris arti: ⁊ ars mētit tibi. Sic dico de alijs. Nā hodie cum mille mendacijs periurijs. ⁊ fraudibus. artes exercentur. Ideo ⁊ Ariſto. dicebat Quid lucrantur mendaces? Rūdit. vt quando vera dicūt: nec eis credatur. Secūdo punit mendax i perſona. In. 6. lib. hiſtorie ſco. Tres falſi teſtes inſurrexerūt cōtra Narciſum epiſcopuz Hieroſolymitanum affirmantes ſub iuramēto de infamia ſui. Quorz vnus dixit. Si ſic non eſt: poſſim igne conſumi. Alius: poſſim cadere morbo caduco. Terti⁹ poſſim priuari lumine. Quod factū eſt. Sāctus vero cuius honeſtas nota erat. i deſtis locis ſuis. bono ſine geuit. Preterea: Ad idez. 2. Re. 21. ⁊ Joſue. 9. ſcribit. Quod Jebuſei. ethei. pherezei. cananei. Congregati ſunt vt pugnarent contra iſrael. Gabaonite autem timentes bellum: occulte venerunt ad Joſue. ⁊ dixerunt. Audiuimus famam tue potentiam. Unde pacem tecum volumus. Joſue autem iurauit fidelitatem ⁊ quod aliquod malum non paterentur. Joſue. autez mouens caſtra. cōtra has nationes venerūt in gabaon. nec eos tetigerunt ratione iuramēti. Saul autem cuz regnaret in hieruſalez. Plures de gabaonitis necauit. contra iuramentum Joſue: Quia igitur hoc peccatuz erat omnibus notorium. ideo debuit publice puniri. Dauid Sauli ſucceſſit. Sz ga Dd in tota vita ſua ſemper piꝰ fuit ⁊ negligēs circa punitionem huiꝰ homicidij. Secuta ē diuina vltio cogēs ipſuz ad vltionez de hoc peccato. Nā tribꝰ annis fuit fames in iſrael. Dauid conſuluit dñm. Cui dñs. Propter Saul ⁊ domuz illius: hoc fecit. Nā occidit gabaonitas cōtra iuramentū Joſue. Uocatis ergo gabaonitis rex Dauid. di. Quid faciā vobis: Reſpondit: Uir qui nos ⁊ noſtros occidit, nō punitus fuit. Dentur

nobis ergo. 7. viri de filijs eius vt ponant in furca. Quod fecit. & ſuſpēdit. 7. viros de domo Saul: & p dies aliquod ſteterunt ibi epicati. Sz ain cara. Querit dubi-tatiq habēs bibliā in domo. Videt q Dauid fecerit contra pceptum Deute. 21. Vbi dicit. Cū morti adiudicatus & poſitus in patibu-lo. deponat eadē die. & tumulet. Rńdeo. Cū illud erat ſtādū de lege cōmuni. Sz in hoc facto ſin-it ſpecialiter reuelatū Nathan p-phe. & p Nathā Dauid intimatū. Cū voluntas dei erat remanerēt in patibulis. in ſignum grauitatis peccati mēdacij & iuramētl nō ſer-uati. Alia ē punitio ſpiritualis. ſu-per alias. Qz mendaces damnan-tur. Prouer. 19. Teſtis mendax peribit. Et. 23. q. 2. c. Primum. Et ē Aug. Ad ſalutē ſempiternā nullus ducēdus ē opitulāte men-dacio. Et de Anna & Saphira: qr ſunt mētite Petro: terra eas vi-uas abſorbuit.

¶ Feria. 6. prime hebdomade. De peccato ſuſpitionis vel de iu-dicio temerario.

Ecce ſanus fa-ctus es. iam āplius noli peccar. Jo. 5. c. ¶ Cū eēt feſtū penth. dn̄s ad illud iuit. Scd̄z Nicolaū d̄ lira. Judei tria pricipalia feſta habebāt. Primo feſtū paſce. Scd̄o feſtū tabernacu-loꝝ. Tertio feſtū penthe. i exodo 23. preceptū fuit vt oēs maſculi preſentarēnr ad hec feſta: Ad fe-ſtū iſtud penthe. erat xp̄s. Qui erat circa tēplum. iuxta qd̄ erat q̄-dam ꝯgregatio aquaꝝ que dice-batur probatica piſcina. A proba ton: q eſt aqua ouis. Qz oues q̄ deo immolabantur ibidē lauaban-tur. Piſcina dicebatur p contra-rium: quia carebat piſcibus. Ibi-dem aūt erat quq; porticus: in q-bus multi egroti iacebant. Qui expectabant aque motū: qui fie-bat per angelū. Chriſtus igit vt bonus filius: ſepe ibat ad tēpluz. Et dum eſſet ibi. inuenit vnum infirmum: qui annis. 38. fuit ibi infirmus. Cui dn̄s. Vis ſan⁹ fie-ri? Reſpondit ille. Dn̄e hoiem non hēo: vt cum turbata fuerit aqua mittat me in piſcinā. Qr. ſ. qui prior deſcendebat in aquam ſanabatur. Scd̄m Chriſoſtomū. Aqua iſta virtutem habebat a tri-bus. Primo ab hoſtijs ſacra-tis: que ibi lauabātur. poſtea deo ſacrificabant. Scd̄o a ligno crucis. Vt dicit in hiſtoria ſcola. Regina ſabba vidit in viridario Salomonis lignū quoddam. de quo dixit Salomoni q i ipſo de-bebat poni deus nature: p cuius mortem regnum iudeorum de-leri debebat. Unde rex fecit illō abſcondi in viſceribus terre: vbi probatica piſcina poſtmodum fa-cta eſt. Tempore vero paſſionis. lignum hoc enatauit. Tertio ha-bebat virtutem a motu ange-li deſcendētis. Sequit tolle ingt

dormiuis grabatū tuū. ⁊ ambula. Grabatū .i. portatilē lectum. Mirabant iudei ꝙ hominē ſanū feciſſet in ſabbato. Qꝛ Exo. 20. Opꝰ ſeruile nō facietis in eo. Inuenit autem poſtea eum in templo. Et dixit ei ieſus. Ecce ſanus factus es: iā noli peccare: ne deterius tibi aliqd ↄtingat. In quo dabat intelligi ꝙ illa īfirmitas ei euenerat ꝓpter peccatū ſuū. Nā ſepe accidit ꝓꝑ peccata hominis. Eccleſiaſtici. 7. Noli facere mala ⁊ nō te apprehendēt. Applica De peccato ſuſpitionis hodie loquemur. Ubi tria ſunt vidēda.

¶ Primum. dicit diffinitionis.
¶ Scdm. dicit maliginationis.
¶ Tertium. dicitur punitionis.

PRimū dicit. ⁊c. Tho. 22. q. 60. ar. 2. Et in 3. par. q. 59. ar. 1. In 4. diſt. 19. ar. 2. Iudiciū temerariū: eſt falſa determinatio rationis de malitia ꝓximi: procedēs ex leuibus ſignis. Sed pro maiori declaratione: eſt notandū ſm Tho. vbi ſupra. Et Aug. de verbis domini in mōte. Quod operationes hominis ſunt in triplici ſpecie ⁊ differentia.

Quedā ſunt expreſſe male.
Quedā ſūt male ſed nō expreſſe.
Quedam ſunt expreſſe bone.

Quedā expreſſe male. vt deum blaſfemare. vſuras dare. hominē occidere. fornicari. ⁊ huiuſmodi. Talia iudicare nō ē peccatū. Unde Aug. De apertis que bono animo fieri nō poſſunt: vt ſupra ⁊ blaſfemie. ꝑmittit nobis iudicari ⁊. Extra de reg. iur. lib. 6. c. Eſtote miſericordes. Nā enī ſcriptū ē A fructibus eorum cognoſcetis eos: de manifeſtis dictum eſt que nō poſſunt fieri ī bono animo: vt ſupra blaſfemie. furta. ebrietates. de quibus permittit nobis iudicari. Et Alex. de aleis. 2. par. ſum. De manifeſtis poteſt fieri iudiciū. Qꝛ: vt dicit philoſophus. pꝰ. Ethi. Uniuſqſqȝ bene iudicat: q̄ cognoſcit. Unde patet: ꝙ iudicare de aptis q̄ ſunt mala nō eſt peccatū. Quedā ſūt male: ſed nō expreſſe. Sed tamē ſunt ſigna ⁊ cōiecture ꝓbabiles. Talia iudicare nō eſt peccatū. Ut cū vides aliquē fornicatorē loquētē cū mulierē in loco nō apto. Aut nudū cū nuda ⁊ ſolū cū ſola. Aut aliquē in ꝓſtibulo: ⁊ huiōi. Talia iudicare de malo nō ē peccatū ꝓꝑ ſigna aperta. que nō ſunt bona. Ad hoc ꝓpoſitū dixit chriſtus apoſtolis ſuis. A fructibꝰ eorum ſcilicet malis: cognoſcetis eos. In hūc modū Salomō recte iudicauit duas meretrices. 3. Reg. 3. que eſſet vera ⁊ nō ficta mater. In hoc ꝙ vbi deficiebat humana ꝓbatio ſapiēter recurrit ad ſigna. ſcilicet ad inclinationē naturalē. Qꝛ vera mater naturaliter afficit ad filiū. Unde phūs. 8. Pol. Generātis ad genitū naturaliter eſt amicitia. Unde patet.

Quedā ſūt expreſſe bone. Sȝ tamen poſſunt fieri bono animo: ⁊ malo animo. Temere iudicare

de malo nisi videatur oppositū: est peccatū. Exempli gratia. Talis ad ecclesiā pergit. Dicis cū amico tuo. O cōpagno: putas q̄ ille velit orare? Non vere: sed vt moroset talē mulierē. Aut alius loquitur cū muliere. In mente tua suspicaris malum. Aut talis dat elemosinā: dicis q̄ dat ex vanagloria. Talia sunt mortalia: q̄a nō sunt aperta mala. Cōtra tales xp̄s. Math. 7. Nolite iudicare. ꝛ nō iudicabimini. Et Ber. Noli esse aliene vite: aut temerarius iudex: aut curiosus explorator. Explorādo illū: quo vadit: quo tendit: vn de venit. Uala che vegno. A dese de agosto in su la piaza de bergamo. O quot sunt de istis qui sunt nimis faciles ad iudicādū alios: ꝛ puertendū omnia in malā partē. Contra tales clamat Canonista .xi. q. 3. c. Graue satis ē: vtin re dubia: certa detur sentētia. Et .30. q. 5. Incerta nullatenus iudicemus. quoadusq̄ veniat dn̄s. qui latentia producat in lucē. Et di. 33. c. Habuisse. In rebus aūt igitis: absolutū non debet esse iudiciū. Et Aug. in sermone dn̄i in monte. Et si suspitiones vitare nō possumus: q̄r homines sumus. diffinitiuas tn̄ sententias cohibere debemus. Ille. Un̄ legit in vitis patrū. Q̄d fr̄es interrogāt abbatē Pastorē. d. Si videmus peccātē fratrē nostrū: arguemus eū? Respondit. Nisi oculis apertis videritis ꝛ manibus palpaueritis, nolite iudicare: quia quidā de nostris aliquando deceptus est. In hac causa. O verbum mirabile. Et de. b. Dominico legit. Qui dixit cuidam scolari: qui erat procliuis ad iudicandum. Fili mi. omnia in meliorē partē interpreteris si vis iuste viuere. ꝛ cum deo recte ambulare. Ideo Glo. super illud. Ro. 14. Qui nō manducat māducantem non iudicet. Dubia sunt in meliorem partem interpretanda. Et tunc homo nō potest errare: cū non videat aperte malum proximi sui. In quibus verbis: merito querit dubiū. Quare vnusquisq̄ de alijs faciliter malum iudicat? Respondet Th. 22. q. vbi supra. a. 3. q̄ a tribus causis.

¶ Primo a propria malitia.

¶ Secundo ex inimicitia.

¶ Tertio ex longa experientia.

¶ Primo est ꝛc. Ex hoc eniꝫ q̄ aliquis est in se malus. ꝛ cōscius propter malitie: faciliter de alio male opinat. Un̄ ecclesiastes. 3. c. Stultus. i. peccator in via ambulans: cū sit ipse insipiens. oēs estimat insipientes: Auarus: q̄ non viuit in domo cum filijs da homo da bene: faciliter estimat alios sic esse. Sic cōcubinarius. estimat alios sic eē: Sic gulosus. Un̄ de Aug. in expositione psal. Homo enim procliuius suspicatur in alio: q̄d sentit in seipso. Et Sen. in libro de moribus. Hoc habet omnis affectus: vt in quo ipse insanit: in id putet ceteros furere. Et phs. 4. Ethi. Qual' vnusq̄sq̄

eſt: taſſa dicit & talia operaſ. & tali
ter viuit. Ex propria ergo mali
tia prouenit iudiciū temerarium.
Unde in vitis patrum noſtrorū
dixit quidā ſcolaris magiſtro Jor
dano: dum p̄dicaret Uercellis.
Cur pater: ita facile iudico malū
de proximo meo: Reſpōdit pater.
Quia malus es. A propria mali
tia puenit iudiciū temerarium.
Hoc autē vitio: ſolent laborare
ſeculares. qui ſubtiliter mala de
religioſis iudicāt: & ſubtiliter q̄
runt facta aliorū. & dānant: cū ſint
mali. Et ſi peccatū aliquod ve
niale i eis viderint ſpernunt eos.
malos reputant detrahunt eis.
Dicere ſolent. Credimus q̄ te
neat caſtitatem? Uere nō. Quare
habes hanc opinionem? Or ſey
de la condition del cardilino. i. el
porco. Unde quādo p̄go domū
aliquorū zelotiporū ſecularīu: nō
mi baſta lanimo apire oculos: ne
dicāt aliquod malū. Or ſūt pni
ad iudicandū. prouenit ex inimi
citia. Cum quis odit aliquem: fa
cile ſuſpicatur malum de eo. Un
de philoſophus. p°. Rhe. Amor
& odium: ſepe faciunt iudicium
non cognoſcere. Et Creſo. Per
fectus amor. & perfectum odiū:
rectū iudiciū nō cognoſcit. Exē
pli grā. Diligis vxorē amorē ma
teſco: n ciuadio. E la fa q̄llo ch nō
debe. Tu ne ſey auiſato. Nō cre
dis. O pr̄ nel miel dire. Ueſt ē
bōa. Excepto da q̄llo i foro. Or
ē meretrix. Amor & odiū &c. Sic
dico d̄ filia. Sic d̄ filio tuo. amor
& odium &c. Unde apud roma
nos: cecus depingebatur. Et p̄
oppoſitū. Odiū. Quare nō cre
dis de amico tuo? Quia in odio
ipſū habes. Non me dite del ta
le: q: eſt vnus poltronus. Exem
plo patet. i. Re. 17. De Jonata cū
diceret Sauli patri ſuo oīa bona
de Dd nō credebat: q: ipſum in
odio habebat. Unde Sen. Q̄
nimis volunt miſeri: hoc facile
credunt. Et eſt graue peccatum.
quia eſt contra charitatem proxi
mi. Apoſtolus. i. Corin. 13. Cha
ritas non cogitat malum. Si vi
det aliquē loquentem: non cogi
tat malum. ſi comedentem. ſi ri
dentem. In omnibus potius bo
num: q̄ malum cogitat. Ter
tio procedit &c. Commentator
ſuper. 3. celi & mūdi. dicit q̄ tria
fecerunt errare Auicennā. Pri
mū ignorantia logice: q̄ eſt cā oīum
malorū: iuxta illō Diſ. 86. Igno
rantia mr̄ eſt oīum delictorū. Secū
dū cōfidentia proprii ingenij: q̄ eſt
multū piculoſa. Sūt q̄daz qui da
rēt legē ſāctis paradiſi: q̄ nimis
cōfidūt d̄ ſeipſis. O pr̄. n pilliari la
p̄ie. la va coſi. Ego ſcio quid lo
quor. Indigeo adiutorio. nō cōſi
lio. Contra tales Prouer. 25. c.
Cauſā tuā tracta cū amico tuo.
Et Sen. Omnia cū cōſilio agē
da ſūt. Tertia lōga experientia. Ex
hoc ſenes ſunt ſuſpitioſi. In. 2.
Rhe. Senes ſūt cacogeo. Eſt. n.
cacogia: in deteriꝰ oīa eſtimare.
Sūt eni maxime ſuſpitioſi. eo q̄
multotiēs ſūt experti aliorū de

ſectus. Unde quando vident aliquid: facile ſuſpicantur malum potius ꝙ̃ bonum: qꝛ plura viderunt ⁊ recordantur. Del ſignor Pandulfo. Del Conto cremignoli. Del Cōto borrella. Del ſignor Roberto. De Cabꝛiſondul. De Brazo da poſa. De Zani dala tela. De Salcibagio. Unū mai non ſuſpicamur. Quod non eſt ſine peccato: niſi videant oculo ad oculum. Auicēna ergo erauit in hoc. Quia ex multo tempore voluit facere concluſionem ex multis practicis. Adio mi guarda d medici: q ſe lū ex practica iudicant. Dicitur ꝙ iſti deſtruunt mundū. Recipe medicorū. Cetera notarioꝝ. Dico vobis: religioſorum: deſtruunt mūdū. Aſculan⁹ lib. 2. Cāta verſū. Nō iudicar mai: ſe tu no n̄ vedi. E nō ſarai ingannato: ſe q̄ſto credi. Et ſic pꝫ primum myſterium.

Secundū principale ⁊c. Secūdū doctores quatuor ſunt malignitates huius vitij peſſimi.

¶ Prima. dr̄ preſumptionis.
¶ Seda. dicitur infamationis.
¶ Tertia. dr̄ obſtinationis.
¶ Quarta. dicitur uſurpationis.

¶ Prima dr̄. Maxima pſumptio illius ē. q negligit pctā ſua ⁊ aliēa cōdēnat. Tales ſpernūt lectionē ꝓprie ꝯſcie: ⁊ alienę itendūt. A tergo ponūt ꝓpria: ēn oculos ꝓprios aliēa. De iſtis dicit Seń. Aliena vitia ī oculos habem⁹: a tergo āt nr̄a. Nō ē ſignū maxime ſtultitie. Unū Tullius. 3. li. Tuſ. Propriū ſtultitie ē. alioꝝ vitia cernere: ſuoꝝ obliuiſci: Et Chriſo. ſup Mat. In alienis dlictis: ſeueri ⁊ amari iudices ſum⁹. Nō cōtra xp̄s: Mat. 7. Quid tu vides feſtucā in oculo fratris tui, ⁊ trabē in oculo tuo nō ꝯſideras? In hui⁹ figurā Jo. 8. legit d adultera. q̄ a iudeis accuſata fuit. Magr̄ qd dicis? Hec āt cecidit in adulterio. Cogitabāt. n. infra ſe. Si dic ē lapidādā. O beate leges. Et xp̄s ſe iclinās: ſcribebat ī tra. Quid ſcriberet: triplex eſt opinio. Una ē Aug. ꝙ ſcripſit illud quod voce expreſſit. Qui ſine peccato ⁊c. Alia ē Amb. Terra autem terram accuſat. Tertia eſt Bede. Quod eorum peccata ſcribebat ī terra: ita vt vnuſquiſq; videndo peccata ſua: ibant vnus poſt aliū. Dans intelligi ꝙ antequā iudicemus ꝓximū nr̄m: prius noſipſos corrigamus. Sed heu qꝛ nihil fit. Unde in vitis patrum. legitur de quodam monacho: qui in capitulo ſportellā plenam lapidibus tulit. ⁊ poſuit ante ſe ⁊ ſaccum plenum arena poſt tergum. Interrogatus autem a fratribus. Reſpondit. Saccus arena plenus: ſunt pctā nr̄a q̄ poſui poſt tergum: ne illa videam. Sportella aūt lapidibus plena q̄ eſt ante me: ſunt peccata proximi mei: que plus intueor ꝙ̃ mea. O quot ſunt de iſtis. Sed audiāt tales: illud quod ſcriptum eſt. 2. Thimo. 3. Attēde tibi. O com-

pagus. attende tibi. Pratica ſu
per oēs ſtatus. ¶ Secunda mali
gnitas ꝛc. Ex hoc .ii. ꝙ hō habet
malam opinionem de primo. ipm
infamat: detrahit. Quare o ri
baldōe: laceras famā ꝓximi tui?
Et ipſuȝ nō diligis: ꝛ de eo ma
le opinaris. Et ex hoc ↄcludunt
Theologi. ꝙ iudiciū temerariū
ꝛ ſuſpitioſum: ē mortale ꝛ gra
uiſſimū peccatū: q2 aufert illud
quo nihil eſt melius. ſ. honorem
ꝛ famam. Eccleſiaſtici. 41. Curā
habe de bono noīe. Prouer. 21.
Melius ē nomē bonū. ꝙ̄ diui
tie multe. In. 4. Ethi. Maxiȝ
bonū exterioꝝ: ē honor. In lib.
Icono. Multo grauius fert ali
quis. ſi honore ꝑuetur: ꝙ̄ ſi bōa
ſua auferātur. Sed hoc bonū au
fert ſuſpitioſus. Cōtra tales apo
ſtolus Ro. i. Detractores deo
odibiles. Uis agere rem grauiſſi
mam deo. o citadio. o artesano. o
religioſo? O pater ita. Iudica
oia in meliorem partem. Exem
plū. b. Bernar. de quinta valle q
fuit primus ſocius ſancti Franci
ſci. Cū frater leo infirmaretur in
loco ſancte Marie de Angelis.
Uidit in viſionem multitudinē
fratrū incedentium ꝓceſſionali
ter: inter quos vnuȝ vidit. a cuiꝰ
oculis exibant fulgura. Querēs
āt ab eo qui oñdebat ei hanc vi
ſioneȝ. quis eſſet ille cuius oculi
ita ſplēdebāt lucidiſſimi. Audiuit
ꝙ erat Bernar. q ſemꝑ de hiis q̇
videbat in melius iudicabat. Si
videbat aliqueȝ bene indutum:
aiebat. Forte ꝙ ſubtus hȝ cilici
um. Si comedentem forte ꝙ in
diget. Oia in meliorem partem
interpretatus eſt. ¶ Tertia dicit
ꝛc. Sunt quidā ita aſſueti: vt ſꝑ
oia in peiorem partē interpreten
tur facta proximi. Criſoſto. ſuꝑ
Mat. Sunt qdam peruerſi: qui
de oibus mala iudicant. Siquis
ſtudet ꝛ humilitati vacat: hypo
crita eſt. Si recreationi: guloſus
eſt. Si ſocietati: ſecularis eſt. Si
ſimplicitati fatuus eſt. Si aliorū
correctioni preſumptuoſus eſt.
Si ſilentio ꝛ paci: ſimulator eſt.
Ille. Et Pius papa epiſcopus
ſeruus ſeruoꝝ dei. Chariſſimo
in xp̄o filio Ludouico francoruȝ
regi illuſtri: ſalutē ꝛ apoſtolicaȝ
benedic. Multi ſunt hoīes adeo
maligni vt oēs cogitationes eo
rum in malū vergāt. neqȝ hoīes
vereātur nec deū: qbus mentiri
ꝓnum. Ille. O peruerſitas mor
taliuȝ oia in malā partē vertūt.
In vitis patrū legit. Qḋ quidā
ſenior de patribus equitabat aſi
num ſuū. Filiuſqȝ ſuus paruus
pedeſter ſequebatur. Obuiātes
ei quidā: dixerūt ad inuicē. Iſte
ſenex equitat. ꝛ fecit pueꝝ pede
ſtrem ire. Deſcēdens fecit pueꝝ
ire ſuꝑ aſinum. Obuiātes alij. d.
O ꝙ̄ fatuus eſt iſte hō. Uadit pe
deſter. ꝛ iuuenis equeſter: cuȝ ſit
fortior eo. Tunc aſcenderūt am
bo ſuꝑ aſinum. Obuiātes alij. d.
Fatui ſunt hi. qui aſinum interfi
ciunt ambo. Tunc deſcenderūt.
ꝛ nullus eoꝝ equitauit. Obuiāt

alij.v. Fatuitas maxima iſtorū: qui ducūt aſinum vacuū. Tūc ambo portauerūt aſinū. Obuiauerunt quidā dicentes. O q̄ fatui ſunt iſti: qui aſinū portant. Tunc ait filio ſenex. Fili mi: qualitercunq̄ nos habeamus: homines obloquūtur ſemp. Nō eſt curandū de verbis garruloꝝ: faciamus debitū noſtrū. E laſſiamo dir chi vole. q̄ non poſſumus ligar la lingua ꝛc.

¶ Quarta dicitur ꝛc. Que temerarius vſurpat: qđ eſt ꝓprium dei. Quinq̄ ſibi reſeruat deus. Primo potentiā creandi. ps. Terrā ꝛ mare tu creaſti. Secundo veritatē finalis iudicij. Act. 1. Domine ſi in tpe hoc reſtitues regnū iſrael? Rūdit eis. Non ē veſtrū ſcire tpa vel momenta que pater poſuit in ſua ptāte. Tertio gloriā ꝓpriam. Iſa. 48. Gloriā meam alteri non dabo. Quarto reſeruat ſibi vindictam iniurie. Deute. 32. Mihi vindictam: ꝛ ego retribuā. Quinto iudicium de occultis. Io. 5. Pr̄ dedit filio iudicium facere. Immo. vt dicit Tho. 1. par. q. 58. ar. 4. Nō nec virgo: nec aliquis ſanctus poteſt cognoſcere cor hoīs: niſi ſolꝰ deus. Iere. 17. Prauū eſt cor hominis ꝛ inſcrutabile. Et quis cognoſcet illd? Ego deus ſcrutās renes ꝛ corda. Et diſ. 32. c. Erubeſcāt. Secretoꝝ cognitor deus ꝛ iudex eſt. Et cū ſit. q̄ ſuſpitioſus vult iudicare ſibi ignota: ꝛ quod eſt proprium dei vſurpare. Iō mortaliſſime peccat. Vn̄ Robertus olchot. ſuper Sap. dicit q̄ ſuſpitioſus aſſimilat Lupo. Et dicit q̄ leo rex aialium fecit capl'm vbi aderant oīa animalia. Venit gatta dicens culpā ſuam. Pr̄ dico meam culpā: q̄ ſepe comedi de pignata dn̄e nr̄e. Rūdit leo. Bene feciſti. Ch colpa ga la gatta ꝛc. Venit cāis. Pr̄ comedi morſellum panis domini mei. Et aliq̄ſi carnes portaui abſtuli. Sed pniam egi. q̄ me pcuſſit. Rūdit leo: Satis eſt. Venit gallina. Domine mi: ſepe io imbrataui la cha. Ex hoc dn̄a mea clamabat. So via in nomie diaboli. Sȝ penitētiam egi: quia collū abſtrahit. ex quo fiunt bona in cacabo. Venit lupus. O pater comedi aſinū pauperis. Sȝ hoc egi q̄ magna eſurie afficiebat. Rūdit leo: Eſt tibi naturale. Et phs. 2. Ethi. In naturalibus neq̄ meremur: neq̄ demeremur. Venit aſinus. O pat̄ ſepe comedi modicū feni. q̄n currꝰ veniebat in caſtrum. Clamauit leo. Percutiatur. ꝛ ſic ab oībus fuit flagellatus. Eſopus. Nam cribella facit ꝛ tympana pellis aſelli. Vn̄ quidam dixit. A falſo iudice. lupus de magnis peccatis iuſtificat: ꝛ aſinus innocens. de minimis ꝯdemnat. Ad ꝓpoſitū. Ita facit ſuſpicioſus de magnis peccatis ſuis ſe iuſtificat: ꝛ ſuū ꝓximum acriter cōdemnat. O ꝑuerſitas mortalium. In vitis patrum. Cum abbas Iſaac viſitaſſet cenobium: ꝛ inueniſſet fratrē

quedam negligentẽ, expulit eũ. Cumq; regrederet ad habitaculum ſuum angelus ad oſtiũ celle aſtiſt. d. Non te premitto ingredi. Cum cãm quereret. Rñdit. Deus me miſit vt dicã tibi. Ubi vis mittam fratrem: q pec cauit? Audiens ſenex petijt veniam. Cui angelus. Caue ne de cetero quẽq; iudices: anteq̃ deus illum. Et ſic pz ſcdm myſteriuz.

Tertium principale ꝛc. Duplex punitio: Una temporalis. De qua 2. Re. x. Mortuo Amon rege. ſucceſſit filius eius Anon pro eo. Rex Dauid miſit nuncios cũ barbis prolixis. Secretarij aũt regis temerarie iudicantes dixerunt. Putas rex noſter: q Dauid nuncios miſit ad conſolandum te? Non vere: ſed vt exploret patriam tuã. Amon rex precidit barbã eorum: Reuertẽtes nuncij Dauid ad eũ, videnſq; ſic nuncios ſuos. iratus inſtruxit exercitũ: ꝛ deſtruxit oẽs illos populos? Unde hoc malũ: venit de temerario iudicio. Secunda punitio eſt ſpiritualis. De qua ps. 49. Sedens aduer ſus fratrem tuũ loquebaris. Sequitur punitio. Arguã te: ꝛ ſtatuam cõtra faciem tuã. ſ. conſciẽtie. Exemplum Franciſci. Interrogauit demonẽ: qui plus dãnabantur? Rñdit. Nos homies iudicantes falſe. Nã per hoc proximum infamant: nec reſtituunt poſtea. Glo. Hoc vicio periclitatur totum genus humanũ. Facecia de duobus cõuentualibus exiſtentibus in balneis ꝛ confitẽtibus mutuo. Unus illorum. d. Judicam te ꝛ religionem tuam. Reſpondit alter. Idem facimꝰ de vobis. Tu de me: ꝛ ego õ te dico malum ꝛ iudico. Et ſic oẽs ad infernum imus.

¶ In ſecundo ſabbato quadrageſime. Quod Maria eſt aduocata noſtra.

Surgite nolite timere. Mat. 17. Exẽplum recitaꝛ. Quidam bergomenſis fuit: qui oĩ die ſabbati in honorem mrĩs ieiunabat in pane ꝛ aqua. Dum faceret monetam falſam. a pretore comprehẽſus: in carcere ponit. Die ſabbati dũ inſtaret hora mortis. oculos ſuos ad Mariã cõuertit dĩ. O Maria vbi ſunt merita ieiuniorum meoꝝ. In his verbis miraculoſe apertis carceribus: ſine oĩ obſtaculo liberatus ẽ. fugiens de manu carnificis. Jõ ipſam ſalutemus. Aue ꝛc. Surgite nolite timere. Recitat euangeliſta q xp̃s quadã vice aſſumpſit ſecũ tres ſuos diſcipulos. Petrum. Jacobũ. Joannem. ꝛ duxit eos in montem excelſum. ꝛ transfiguratus eſt ante eos. Scdm Nicolaũ de lyra inter alios diſcipulos precipue hos. 3. aſſumpſit. duplici rõne. Primo rõne pre-

rogatiue. q: Petrus ſuper alios habuit firmā fidem. pp quā date ſunt ei claues regni celoꝝ. Mat. 16. Tu es xp̄s filiꝰ dei viui. Qui ſuper oēs confeſſus eſt ipſum eē Chriſtum. Cui dictū eſt ei. Tibi dabo claues regni celoꝝ. Scd̄o Joānes excellebat in virginitate. Ex qua chriſto fuit plus familiaris: ⁊ magis dilectus. Cui mater ſua cura commiſſa eſt. Unde Dant. 25. pa.

Queſto e colui. che giaque ſopra el petto,
Del nr̄o pelicano: ⁊ queſto fue.
Di ſu la croce: al grande officio eletto.

Tertio Jacobus inter alios: qui primus martyrizatus eſt. Act. xij. Scd̄o rōe amicitie: vt daret nobis exēplum q̄ ſolum amicis ſunt aperienda ſecreta. Joan. 15. Uos autem dixi amicos: q: oīa quecūq3 audiui a patre meo. nota feci vobis. Et Prouerb. 26. Cum amico cauſam pertracta. Et Sen. Oīa cū amico delibera. Jō hos aſſumpſit: nō alios.

Seqtur. Apparuerūt āt eis Moyſes ⁊ Helias: vt dicit Tho. 1. p. q. 45. ar. 3. Moyſes q mortuus erat iā p. 500. annos. q corpus nō ſuū ſed aliō aſſumpſit. Helias āt corpus ppꝛium aſſumpſit. ⁊ illuc venit de paradiſo terreſtri. Unde Petrus hoc vidēs exclamauit. Dn̄e bonum eſt nos hic eē. ſi vis faciāꝰ hic tria tabernacula: tibi vnū: Moyſi vnū: ⁊ Helie vnū. Jſta āt trāſfiguratio vt dicit Tho. ⁊ Nico. de ly. fuit hoc mō. Aīa Chriſti a pꝛincipio ſue creationis fuit glorioſa p apertam viſionem ⁊ perfectā fruitionem. Uerūtamen ex diuina diſpenſatiōe fiebat: q̄ gloria aīme nō redūdaret ad corpus: vt ſic eſſet paſſibile ⁊ mortale: ad implēdum preciū redēptionis humane. Et iō ex diuina ordinatiōe factū eſt: vt glīa aīe redūdaret ad corpus in hora trāſfigurationis: vt oñderetur diſcipulis glīa future reſurrectiōis: non tm̄ aīe ſ3 corporis. vt ſic animarentur ad ſequendū xp̄m in acerbitate paſſionis ad quā eos inuitabat. Et ſic patet: q̄ claritas illa in transfiguratione fuit claritas glorie: quātū ad eſſentiam. ſed nō quantum ad modum. Quia fuit eiuſdē rōnis cū illa claritate que eſt in corporibus glorioſis. Sed non fuit ibi per modum paſſionis transeuntis. Et ideo illa claritas non debet dici dos glorie. Quia dos glorie importat q̄litatem pmanētē. Jlle. Dn̄e inquit bonum eſt ⁊c. Et ceciderūt in terrā. Quibus dixit. Surgite ⁊c. Sabbato precedenti egimus in laudem virginis. quomodo eſt noſtra auxiliatrix. hodie declarabimus quō ſit nr̄a aduocata. Jn aduocato aūt: tres ſunt cōditiones neceſſarie. Que fuerunt in Maria virgīe:

¶ Pria vt ſit gratiſſimꝰ in verbis
¶ Scd̄a vt ſit audax in cauſis.
¶ Tertia vt ſit feruens in ipſis.
¶ Pria vt ⁊c. C. de aduocatis. l.

Aduocati. Volentes aduocatum eligere debent habentem gratioſam vocem: quia gratioſa vox faciliter implinit quod intendit. Et Sen. libro de quatuor virtutibus. Quatuor ſunt hominis prerogatiue. Eius pulchritudo. Eius ſapientia. Eius laudabilis fama. Eius grata facundia. Et Cicero in prologo Rhetoricorum veterum. Sapientia ſine eloquentia parum prodeſt. Et puer. xij. Propter gratiam labiorum ſuorum: habebit amicum. Quod probat exemplis. M. Antoninus ſententie mortis adiudicatus. obſtupefactum ſua eloquentia reddidit trucidantem. Preterea. M. Torquatus: de quo Vale. libro. 5. c. 2. adeo diſſolutus fuit: quod eius pater. L. Manlius. ipſum in villam miſit ad cuſtodiendum porcos tamen poſtea ſua eloquentia patrem liberauit a morte. Preterea Xenocrates philoſophus: tante fuit eloquentie: quod cum in ſcolis legeret: quidam iuuenis diſſolutus Polemius nomine. omnibus vitijs imbutus dum ingrederetur ſcolas ipſius Xenocratis: et philoſophus iuuenem inſpiceret: conuertit lectionem ſuam de vna materia in aliam de moribus: adeo vt ipſum ad bonos mores conuerteret. Preterea de Sapha muliere: que ſua eloquentia iuuenem ad ſe conuertit cum verſu ſaphico. A qua verſus ſaphici inuenti ſunt. Preterea de Hortenſia. Q. Hortenſij egregij oratoris filia que orandi ac pronunciandi facundiam maximo vigore ſeruauit. Et Hieronymus qui ſibi duos dentes abſtulit: vt liberius idioma hebreum pronunciaret. Maria aut habuit gratiam facundie: quia locuta eſt mirabiliter. Unde angelus ad eam. Inueniſti gratiam apud deum. Quia vt inquit dauid: Diffuſa eſt gratia in labijs tuis. Unde ſuper omnes fuit aduocata. Tres ſunt differentie aduocatorum. Quidam pro ſe. Quidam pro ſuis. Quidam pro bono communi. Quidam pro ſe: quia prima charitas incipit a ſeipſo. Hoc modo fuit Paulus: ſed non fuit exauditus. De quo. 2. Cor. xij. Ter dominum rogaui vt diſcederet a me iſta tentatio. Et dixit mihi Paule ſufficit tibi gratia mea. Non fuit exauditus. Secundo quidam pro etc. Mat. 20. de matre filiorum Zebedei: que pro ſuis filijs facta fuit aduocata. Dic inquit vt ſedeant hi duo filij mei vnus ad dexteram tuam et alius ad ſiniſtram. Super quo Nicolaus de lyra. Jacobus et Joannes credebant Chriſtum poſt reſurrectionem ſuam regnare hierusalem: vt dominus ſpiritualis: ideo ſuperbia inflati cupiunt ſublimari in ſuo regno. Unde ex hoc matrem mittunt. Cui Chriſtus. Neſcitis quid petatis: vnde fuerunt expulſi: nec exaudiri. Tertio quidam pro bono etc. vt ſancti patres: qui aduentum meſſie expectabant. Iſa. 14. Emitte agnum domine. Et dauid. Oſtende nobis domine miſericordiam tuam et ſalutare etc. Qui tamen non fuerunt exauditi. Uirgo Adam

nongẽtis.30. annis petens chri-
ſtũ. Enos nõgẽtis quinq;. Enoch
trecẽtis ſexaginta quinq;. Ma-
thuſalẽ nõgẽtis.69. Quoad iſta
tria maria fuit optima aduocata.
Primo pro ſe: qr in tenera etate
votũ vouit virginitatis. Ex hoc
nunquã ſenſit ſtimulũ carnis: vt
dicit Tho.3.p.q.28. Et Ric. in
4. diſ.30. nec potuit ab aliquo cõ
cupiſci: vt dicit Th. in.3°. diſt.3.
q.i. Et hoc ppter.4. q̃ ſpiritus
ſ. in ea operabat: Primo q2 ſic
voluit. Exẽpli gratia. Joannes
nutrit ſcortũ: ⁊ vxorẽ habet lõ-
ge pulcriorẽ ſcorto ⁊ tamẽ vxo-
rẽ videre non poteſt: ⁊ apparet
omniũ mulierũ ſpecioſiſſima. Un
hoc niſi quia in oculis illi⁹ ribal-
di demon impreſſit. vt faciat ho
minibus vxores turpiſſimas ⁊
odibiles appãrere? Unde ex op-
poſito arguamus. Si demon eſt
tam potens vt faciat ſic: quãto
plus deus piiſſimus potuit tãtã
benedictionẽ marie virgini infũ-
dere: vt nullus eã reſpiciens ad
cõcupiſcentiã moueretur? Scõa
cauſa fuit ſancta cõuerſatio. Non
enĩ ad feneſtras ibat. Tertia: ſan
cta occultatio: quia deus occulta
bat in ea que poterãt ad libidinẽ
eſſe incitamẽta. Et dedit illi grãz
vt omnibus intuẽtibus in eam:
nõ inordinate mouerent ad ma-
lũ ſed ad bonũ. Quarta cauſa di-
citur irradiatio. Ex oculis virgi
nis exibãt radij: vt intuentiũ ocu
los cõſumerẽt vt eã inordinate
concupiſcere nõ poſſet. Ob quã
cauſã voluit Joſeph vir ei⁹ oc-
culte dimittere eã. vt dicit Ber.
tanq̃ ſe indignũ reputãs ſuo cõ-
ſortio: Unde Origenes. Si ſu-
ſpitiõem in eã nõ habebat iuſtus
quõ iuſtus erat vt imaculatã di-
mitteret? Jõ ergo dimitterẽ vole
bat: quia magnũ in ea ſacramẽtũ
eẽ cognoſcebat: cui appropĩqre
ſe indignũ exiſtimabat. Ille. Un
legitur in hiſtoria grecorũ. Q
Dionyſius ſupplicauit Joanni
euãgeliſte qui erat cuſtos virgi-
nis vt eam videre poſſet. Qui cũ
eſſet ad eã introductus: ea viſa:
cecidit in terrã q̃ſi mortuus. d.
Niſi ſolidatus eſſẽ in fide nõ ali
um deũ crederẽ q̃ ipſam: quia
tantus radius claritatis ab ea p-
cedit. Et vt dicit Albertus. q; ſi
cut chriſtus in ingreſſu egypti ex
tinxit omnes idola adorãtes: ita
⁊ aſpectus marie omnes vitio ſo
domitico laborãtes. Tantus erat
diuinus ⁊ ſanctus aſpectus. Se-
cundo aduocata fuit p ſuis. Jo.
2°. deficiẽte vino dixit ad ieſum.
Uinũ nõ habẽt. Sup quo Theo
philus. Hec eſt mater miſericor-
die que deficiẽte vino dixit ad ſe
ſuũ: vinũ nõ hñt: cõpaſſa eorũ ve-
recundie: ſicut miſericors. ſic beni
gna. Ille. Tertio aduocata fuit
p pc̃c. Q quõ ſtaret mundus: niſi
hec pro nobis oraret? Un Ber.
ſup Can.88. Cõſtat eũ pro vni-
uerſo fuiſſe ſolicitã. Cui dicitur eſt.
Inueniſti gratiã apud deũ. Hec
eſt que totius mundi reparationẽ
obtinuit. ſalutem omnium impe

trauit. Ille. Exemplũ. b. Dominici & Franciſci. In anno domini. M. ccxi. maxima guerra fuit inter ianuẽſes & piſanos p mare. Et tunc ciuitas hieruſalez fuit aſſediata ab infidelibus. Et erat tunc hieruſalẽ militũ ſancti Ioãnis Rhodij. Et tunc ibant induti pãnis aureis: ſed amiſſo ſepulcro: induũtur de nigro. Et tunc papa Innocentius fecit cõcilium generale dictum lateranenſe. In quo fuerũt plati. M. ccccc. & concluſuz fuit. ꝙ fieret pax inter ianuenſes & piſanos. Et fuerũt miſſi vnus poſt aliũ circa. 35. legatos. Et nullus ipſoꝝ fuit aliquãdo reuerſus nec pp xp̄z nec pp ſepulcrũ nec pp hieruſalẽ. Tãdẽ papa Innocẽtius ſe mouit i pſona: vt iret pro pace fienda. Et infirmatus Peruſij mortuus eſt. Et papa Honorius ſucceſſit: & voluit vt vnuſqſqz veniret ad dãdũ ei obedientiã. Et hoc modo perdita eſt ciuitas hieruſalẽ. Et tũc anno domini. M. cc. 16. apparuit chriſtus in aere cũ. 3. lãceis: ↄtra tria peccata: ſupbie. luxurie. auaritie. virgo autẽ maria genibus flexis pſoſtrata ad pedes eius. d. O. fili dabo tibi ſeruos meos: videlicet Dominicũ. Franciſcũ: qui mundum conuertent ad te. Dantes de ijs. xi. Paradi.

La prouidentia che gouerna el
Cuz quel conſiglio col (mũdo.
 qual ogni aſpetto.
Creato e vinto pria che vada
 al fondo.
Duo p̄ncipij ordino in ſuo fauoꝛ
Che quinci & quindi gli fuſſer p
 guida.
Luno fu tuto ſeraphico i ardoꝛ.
Laltro per ſapiẽtia in terra ſue.
Di cherubina luce: vno ſplẽdoꝛ.

Cui filius. Mater mea pete nõ eſt quippiam vobis negem. Suz cõtem ne ei parcere volo. Unde patet primum &c.

SEcunda cõditio &c. Audacia plurimũ adiuuat. Poeta. Audaces fortuna iuuat. Plinius. Fortes fortuna iuuat. Et Uirgilius i. Eneidos. Expti reuocate animos meſtũqz timoꝛem Mittite. Unde ſcriptura de audacia officialis. Eccleſiaſtici. 7. Noli querere fieri iudex: niſi vales virtute irrũpere iniquitates. Audacia erit in aduocato: ſi cõcurrit munus. Deut. 16. Munera excecant oculos ſapientũ: & mutãt verbo iuſtoꝝ. Et Claudian⁹. Merẽt captiue polluto iudice leges. Ouidius libro de arte. in. 1. Munera crede mihi: capiũt homineſqz deoſqz. Placat donis iuppiter ipſe datis. Ad propoſituz. Maria eſt ſumme audax in celeſti curia & palatio. De q̃ Eccle. 24: In hierl'ez ptãs mea. Sz q̃re eſt tam audax? Reſpondeo. ꝙ triplici ratione.

Primo ratione parentele.
Secundo ratione meriti.
Tertio ratiõe gratie fluente.

Primo ratione &c. Qr ẽ mater regis eterni. Ponit Uale. li. 5. c. 4⁹. de. M. Coriolano qui fu

ſi homo magne virtutis ⁊ ingenij poſt multas pro patria ſua romana res geſtas. propter inuidiã plebis exul factus eſt. Qui indignatus ↄtulit ſe ad volſcos. vbi tanta breui tẽpore gratia ⁊ auctoritate valuit: ꝙ eius conſilio bellum romanis indiceretur. Ipſe dux belli conſenſu omniũ factus eſt. Vaſtatis primo romanorum agris: ⁊ captis multis oppidis: ⁊ plurimis in deditionem acceptis ad vrbis tandẽ expugnationem duxit exercitũ. Romani tanta mole belli territi: legatos ad eũ de pace ⁊ reditu ſuo miſerũt: qui nihil ꝑfecerũt. Miſſi poſtea ſacerdotes nihil plus ipſis obtinuerunt. Profecta tandem mater ſola inuictum eius animũ fregit ⁊ eius amore bellum a patria amouit. Quod igitur patrum auctoritas: quod deorum reuerentia nõ potuit: ſola filij in matrem pietas fecit. Hic ad propoſitum materie. Figura. 3. Reg. 2. de Salõne qui matri ſue Berſabee dixit: ea collocata in ſolio ſuo. Pete a me mater mea qđ vis. Neque enim phas ẽ: vt auertã faciẽ meam a te. ¶ Secundo ⁊c̃. q: ſuper omnes creaturas in omni motu ſuo meruit. Unde Aug. Unõ ſcimus ꝓ certo ꝙ omnis marie vita ⁊ actio ſemper intenta fuit in domino. Ille. Habent enim Theologi ꝙ meritũ noſtrum cõſiſtit in amore dei. Maria ſuper omnes deum filium ſuum amauit. Nam tpe paſſionis xp̄i quidam fuerũt fortes in amore ſed debiles in aſſociatione ⁊ fide: ſicut apl̄i qui ipſum viuum dilexerunt ſed tñ ab ipſo receſſerunt ⁊ fidem perdiderũt. Alij fuerũt fortes in aſſociatiõe ⁊ in amore: ſed tamẽ debiles in fide. ſicut deuote mulieres que xp̄m mortuum dilexerunt ⁊ ab eius cruce non receſſerunt: ſꝫ tñ fidem ꝑdiderunt. Beata autem virgo fuit fortis in amore: q: filium ſp̄ dilexit. Immo facilius fuiſſet ei mori ꝙ ab eius dilectiõe ſeparari. Dilectio fuit fortior in aſſociatiõe: q: iuxta crucem imobilis ſtetit. Io. 16. Fuit fortiſſima i fide q: fides i ipa ſola remãſit nec tpe paſſiõis extingui potuit. Unde ſic ſuper oẽs meruit. Tertio ratiõe grẽ inuẽte: q: grãm humano generi inuenit. Inueniſti gratiam apud deum. Quam gratiã? Dei ⁊ hominum. Audacia cuiꝰ dñatur in celo. i purgatorio. i mundo. in iferno. Unde Ber. Data ẽ tibi ois poteſtas in celo ⁊ in terra: vt oia quecũqꝫ volueris valeas ipetrare. Ille. Et Petrar.

Li ochij ti pregamo: apri nõ ſeri.
E ꝑ virtu. vel tuo grã ſplẽdore.
Fa chel diauol confuſo ſi ſoterri. Ille.

Tertia ↄditio ⁊c̃. vt ſit feruẽs in ipſis obtinẽdis. Apl̄us. Solicit nõ pigri. Ad ꝓpoſitum. Maria fuit ⁊ eſt feruẽs: q: nec ad horam recedit. ps. Aſtitit regina ⁊c̃. Unde tenuit oĩs vias impetrandi. Que ſunt tres in preſentiarum.

¶ Primo per viam humilitatis.

¶ Secundo ꝑ viã improbitatis.

¶ Tertio ꝑ viã ꝓperationis.
¶ Primo per viã ⁊c. Prouer.
15. Reſpõſio mollis frangit iram.
Maria hunc modum tenuit. qꝛ
humilis ore. corde. opere. Luc.
1. Reſpexit hũilitatẽ ãcille ſue.
¶ Scdo per viã ⁊c. importune
petit. Unde eccleſia. Monſtra te
eſſe matrẽ. Et in ſequẽtijs. Ora
patrem. iube natũ. Dali adiuten
dere o maria che ſei. Et nihil ei ꝺ
negat. Heſter. 6. Quid vis regi
na. ⁊ que eſt petitio tua? Etiam ſi
dimidiã partem regni petieris:
impetrabis. Et eccleſia in ſequẽ-
tijs. Clementior pre ceteris: ſuc
curre nobis miſeris: mortalium
ſpes vna. Unde Ber. Quid ad
mariam trepidat accedere huma
na fragilitas? Nihil eſt in ea auſte
rum: tota ſuauis ⁊ dulcis. omni-
bus offerens lac ⁊ lanam. ¶ Ter
tia conditio ⁊c. Fili recordare qd
tibi feci. Te portaui. 9. menſibus
te lacte paui: te ſup aſellũ in egy-
ptum fugi: te in triduo cũ lachry
mis queſiui: te in templo obtuli:
te ſecuta ſum in montẽ caluarij:
te aſſociaui: qꝛ alijs recedentibus
non receſſi. Unde quidã vulga-
ris. Quis nõ poteſt contriſtari:
matrẽ xp̄i contemplari: in tanto
ſupplicio. Ideo Ber. Securũ ha
bemus acceſſum ad patrem. vbi
mater ante filium. Filius ante pa-
trem. Mater oſtendit filio pect᷒
⁊ vbera. Filius oſ̄dit patri lat᷒
⁊ vulnera. Nulla ergo poterit
eſſe repulſa: vbi tot occurrũt cha
ritatis iſignia. Ille. Et Petrar.

A te ricorre el miſer peccatore:
Pregando chel te piaza per cle-
mentia.
Sempre cãparlo dal diuin furor.
Aſſimilatur roſe q̃ redolet. De
qua Eccleſia. 24. Quaſi roſe plã
tatio in Ierico. Eccleſia in ſabba-
tis. Gaude roſa pura decẽs. ſpe
cioſa ſemper recens. flos imarceſ
ſibilis. Scdo viti. De qua vbi
ſupra. Ego quaſi vitis fructifica
ui ſuaui ⁊c. que ſerpentes fugat.
ita ⁊ maria demões. Dic h̃ exẽ-
plũ ⁊ applica illud. Refert Uin
cen. hiſto. exemplũ. Quidaʒ ro-
manus imperator fuit. cui diuia
clementia vxorẽ genere ⁊ mori-
bus nobiliſſimã prouidit ac pul-
chritudine honeſtiſſimã. O pul-
chrũ donũ quando homo repe-
rit bonam vxoreʒ. Prouer. 19.
Domus ⁊ diuitie dantur filiis a
parentibus vxor bona a dño pre
paratur. q̃ſi dicat gratia ẽ ſpecia-
lis vt quis bonaʒ vxorẽ habeat.
Uenit autem in mentẽ imperato
ris vt pergeret per orbem viſi-
tare loca ſanctorũ. Accepto ita-
que conſenſu a coniuge: regnum
⁊ quendam ſuum fratrem adole
ſcentem ei recommendauit. ⁊ ſic
diſceſſit. Adoleſcens autem dece
ptus in amorẽ imperatricis. ſe-
pe petiuit ab ea de actu carnali.
Imperatrix autem ipſum poſu-
it in quadã turri cuſtodiendum
cum decenti cura: vſq; ad aduen
tum imperatoris ne iimenis mu
lierẽ amplius moleſtaret. Deter
minato autẽ die ⁊ tpe: videlicet

post quinq3 annos: imperator re-
diit. Quod vxor audiens ſumme
gauiſa eſt. Iuſſitq3 nobiles et ma-
iores in occurſum ei⁹ occurrere
et vicos ciuitatis adornari decen-
ter. et fratrem imperatoris iuſſit
de carcere exire. Qui primū fra-
tri obuius iuit ante aduentū im-
peratricis. Requiſitus ab impe-
ratore: cur tam afflictus eſſet et
pallidus. Reſpondit cū lachry-
mis. Vxor tua me tali modo o
imperator tractauit: eo quia incre-
paueram: ſuper actu impudico.
Facta eſt meretrix tuo3 nobiliū.
Quod audiens rex in terrā ceci-
dit quaſi mortuus. Conſortatus
verbis aſtantiū ſurrexit. Interim
venit mulier cū puellis volens
dare oſculū imperatori. ipſa3 per-
cuſſit pugno et ea3 expulit. Pre-
cepit ſeruitoribus ſuis vt ipſam
ducerent in ſiluā quandam et ea3
ibi decollarent. Cum feciſſent: et
eam tam pulchram vidiſſent. de-
creuerunt ante eius mortē acci-
pere mutuum ſolatiū ab ea. Cla-
mans autē ac ſe defendens et om-
nino renuens ac nomen virgis
inuocans. In huiuſmodi verbis
et clamoribus quendā comitem
contigit illac tranſire: qui romam
ibat. Videns mulierē valde ſpe-
cioſam: ipſam ab inimicis libera-
uit. Interrogās ea3 quis eſſet: ex
humilitate indicare noluit. ſed pe-
tiit vt ipſa3 adduceret in domū
ſuam et pro ancilla ea3 ſuſciperet
domine ſue. Gauiſus ē valde co-
mes. Qua conducta: dedit ei in
cura3 paruulū filiū: vt ipſum nu-
triret. Quē ſuſcipiēs care ipſum
fouebat. Accidit vt frater comi-
tis eēt philocapt⁹ de ea vehemen-
ter. Vna die petiuit ab ea: vt ei
copularet in matrimonio. petiuit
2⁹. 3⁹. renuit ſatis. Nephandus
hō nō valēs obtinere qđ volebat
Nocte duct⁹ dyabolico ſpū occi-
dit puer3 comitis quē i gremio te-
nebat cū dormiret currente ſan-
guine p lectū. Et clamāte oīme.
comes cū familia hoc audientes
ac exiſtimātes mulierē puer3 oc-
cidiſſe: de cōi cōſenſu. data ē i ma-
nu pyrrata3 vt ipſa3 in alto ma-
ri pcipitarēt. Videntes ipſā tā pul-
chrā. decreuerūt prius accipere
mutuo amoroſi placeri. Cumq3
nollet aſſentire. ipſa3 in quadā ru-
pe altiſſima maris dimiſerūt vt
ibi fame moreret. Cumq3 p tres
dies et noctes cū lachrymis fuiſ-
ſet ſine comeſtione et nomē ma-
tris inuocaret. O chriſtiane inuo-
ca mariā. apparuit ei virgo. d.
O filia noli deſperare: cito acci-
pias tale3 herbam quā habes ſu-
per tergum et ſub pedibus et fa-
cies emplaſtrū: et ſic ſanabis oēs
leproſos. et tua puritas manifeſta-
bit. Cūq3 herbam collegiſſet ho-
ra tertia tertij diei: naute venerūt
ad ripam: ab ipſa vocati: eam ſu-
ſceperunt. et ad portum romanū
adduxerūt. Egreſſa de naui reppe-
rit leproſū totū fetidum in ripa
port⁹ et ipm ſanauit. Venit aute3
ad vrbē iſtā: in q̄ erat impius ille
frater comitis. q̄ paruulū occidit

huius mulieris. qui ob hoc malū leproſos erat factus. Ad hūc fuit conducta: ſed ab eo minime cognita. Rogat obnixe a comite vt ipſam ſanet a morbo lepre. ⁊ quicqd mercedis velit dabit illi. Reſpōdit ſe facturā: ſi de oibus peccatis ſuis corā illa ⁊. ⁊. perſonis vult cōfiteri peccata ſua. Reſpondit ille. Sum paratus. Confeſſus eſt peccatū illud. ſe pueruʒ occidiſſe comitis fratris ſui. ī manu mulieris nutricis. Audiēs auteʒ frater expauit. plus dolēs de amiſſione illi⁹ mulieris. Reſpondit illa. Ego ſuʒ illa mulier: ⁊ tibi omnipotens deus parcat. Unde ipſum ſanauit. Receſſit a loco illo. ⁊ romā venit leproſos ſanādo. Cūq3 eo applicuiſſet cōducta eſt vt fratrem iperatoris ſanaret: qui ⁊ ipſe in lepram incurrit propter peccatum mulieris accuſate iniuſte imperatori. Reſpōdit vt prius fecit frati i comitis: ſi peccata ſua confiteri vellet coram papa. Promittit facere. Cūq3 omnia: hoc excepto confeſſus eſſet. Reſpondit mulier. Unuʒ deeſt. Tandem propalauit peccatum ſuum contra mulierem de peccato īfamationis in mulierẽ. Quo audito: papa flere cepit ſuper caſum illius imperatricis: credens mortuam eſſe. Mulier auteʒ ſancta ſanato a lepra fratre imperatoris. dixit. Noſti me fili⁹ Non an. Ego ſum illa iperatrix. ⁊ omnia narrauit per ordinem. Tunc omnes cum leticia ipſam ſuſceperunt. Volens ante imperator iterū eam reaſſumere in vxoreʒ vt prius. renuit omnino. Et ob amorē virginis que eā liberauit a tot periculis in monaſterio monialiū ſe recluſit: ibiq3 vitā finiuit deuota exiſtens marie virginis. Applica diligenter q: pulchrū ē.

¶ Dominica. ii. quadrageſime. De fide ſermo magnus.

Miſerere mei dn̄e fili Dauid. Mat. 15. ¶ Fama ſparſa per ciuitates terre promiſſionis. Tiri ⁊ Sidōis de xp̄o ieſu ꝑpter miracula q̄ faciebat circa īfirmos. Ecce mulier cananea a finibus illis egreſſa ad ieſum acceſſit dicens. Miſerere dn̄e fili dauid: filia mea male a demonio vexat. Officiuʒ bōi oratoris: vt hʒ Cicero. ē beniuolētiaʒ captare. Jō hec mulier vſa eſt maxima prudētia q: cōfitet diuinitatē ⁊ humanitatē. Primo diuinitatē dū dicit. Miſerere mei dn̄e. Scdo humanitatē: dū dicit. Fili dauid. Exponit aūt ſuaʒ tribulatiōnē dicens. Filia mea male a demonio vexatur. Chriſtus aūt ei oñdit tres maximas duritias. E per che o ieſu. Dere vt dicit. Glo. vt eius conſtantiam cōprobaret. Et mulier contra has vſa eſt tribus prudentijs. Prima duritia quia chriſt⁹ nihil reſpōdit. ac ſi eſſet excōmunicata. Ad hanc duritiam ſe ha-

bult prouide: quia ad diſcipulos iuit rogans eos. Et diſcipuli rogabāt eum. d. Dimitte eā quia clamat poſt nos. Secunda duritia fuit in hoc: quia dixit eam nō eſſe de ouibus iſrael: quibus chriſtus ſpecialiter erat miſſus dicēs. Non ſum miſſus niſi ad oues q̄ perierant domus iſrael quaſi dicat: tu ō illis es. Oues iſrael erāt oues dei. Inſinuauit ergo ipſam non de ouibus chriſti: et per conſequens ꝙ erat de ouibus diaboli. Ad hanc duritiā ſe habuit magnanimiter: quia ad chriſtum ſe approximauit et ipſum adorauit dicens. Dn̄e inquit adiuua me: quaſi dicat ſi: uſqꝫ modo fui ouis dyaboli: modo eē volo ouis tua. In ſignum huius adoro te. Adiuua me: ſicut paſtor adiuuat ouē ſuam debilem et infirmam. Tertia duritia fuit: quia eam caniculam appellauit. Non ſolum dixit eam non eē ouem ſuam: ſed etiam canem. Non eſt bonū ſumere panem filiorum. Glo. id eſt doctrinam et miracula iudeis promiſſa. Et mittere canibus. id eſt gentilibus. Ad hanc duritiā ſe habuit humiliter: quia non negauit ſe eſſe canem ſed confeſſa ē di. Etiam dn̄e. ac ſi dicat: canem me vocas: canem tuum eſſe volo. Dn̄i enim ſuos canes non expellunt. et ſi expellunt per vnā portam: reuertuntur per aliam. Si ego ſum canis tua: nō debes me expellere a te. Et ſi pur expelleris: protinus ad te redibo. Quia domini permittūt ſuos canes comedere de micis que cadunt de menſa eius. Da mihi micā: quia ſum canis tua. i. gratiam ſanitatis filie quam peto. Rn̄dens aūt ieſus dixit. O mulier magna eſt fides tua: que .ſ. me ſuperauit et vicit. Sup quo Origenes in preſenti homelia. Mulier caput peccati. arma diaboli. expulſio paradiſi. mater delicti. corruptio legis antique venit ad ieſum: mira res mirū negocium. Iudei fugiunt cananea ſequitur. Ille. applica euangeliū. De fidei vnitate erit ſmo hodie. De qua tria videnda ſunt.

¶ Primū de oppoſitionis.
¶ Secūdū de manifeſtationis.
¶ Tertiū de fructificationis.

PRimū de ſe. Cum triplex ſit fides ſub qua cōmuniter viuit totū genus humanū videlicet chriſtianorum. iudeorum. ſaracenorum. Queritur dubitū. An oēs poſſint ſaluari ſub ſua fide obſeruando q̄ ſua fides cuiqꝫ p̄cepit. Ad h' due ſunt opiniones. Una opinio ꝙ ſic. Alia ꝙ non. Prima ꝙ ſic. pbat ſententiam ſuā. tripliciter. Primo ratione. Secundo auctoritate. Tertio admiratione. Primo ratione triplici.

¶ Primo ratione finalitatis:
¶ Secūdo rōne ſupabilitatis.
¶ Tertio rōne credulitatis.

¶ Primo finalitatis. Concluſio eſt phi i. 2. phiſicorum. Omne agens agit propter finem. In. 2. de anima. Natura agit ꝓpter finē. In

2° Meta. Finis eſt cauſa cāruȝ.
Quod affirmat per Th. i. 2. q. i.
Et p Scotū in. i. diſt. i. Exēpli
gr̄a. De illo q̄ vineā plātat: ad fi
neȝ vt vinū bibat. Ad ꝓpoſituȝ.
Quo fine deus aīas hoīuȝ creat?
Uere vt btificent. Aug. d. in. 2.
di. 2. Fecit de⁹ rōnaleȝ creaturaȝ
vt ſūmū bonū intelligendo ama
ret. amādo poſſideret. poſſidēdo
frueret. Et per theo. in. i. di. 46.
Aliter fruſtra eas creaſſ. t. Sȝ vt
dicit pħs in. i. Pol. In. 3. d̄ aīa.
Deus nihil ocioſum fecit in na-
tura. In. i. celi ⁊ mūdi. Deus ⁊
natura nihil agūt fruſtra. In. 9.
Metha. Nihil eſt ocioſum in na
tura. Unde nō eſt credendū. ꝙ il
lud agens nobiliſſimū. fecerit ho
minē vt ꝑderet: ſȝ vt ſaluet. Ergo
per ꝯñs oēs tam iudei q̄ ſarace-
ni ⁊ xp̄iani ſaluant in ſua fide. ob
ſeruādo ea que ſunt obſeruāda.
Credis o ciuis. ⁊ tu mercator. ꝙ
vxor tua tibi pariat filiū ad finē
vt ſuſpendat? Aut mr̄ filiam vt
ſit meretrix? Uere nō: ſȝ vt ho-
neſte viuat. Qr in. i. Pol. Ge-
nerantis ad genitū naliter ē ami-
citia. Et. l. fi. C. de curator̄ furio
ſi. Nullus eſt amor qui vincat
amorē parentum. A fortiori deus
creat aīas ſingulorū vt ſaluent.
Igit oēs ſaluabūtur in ſua fide:

Secundo ratione ⁊c̄. Conclu
ſio pħi. i°. de aīa. Et. 2°. Metha.
Unūquodq; agens operat ſȝ ꝓprie
tatē ſue nature: Exēpli gr̄a. De
ſole. de igne ⁊c̄. Si nā operat mul
to plus natura dei. In deo ſunt
duo Miſericordia ⁊ iuſtitia. At-
teſtāte ꝓpħa. Duo hec audiui q̄r
poteſtas dei eſt. ⁊ tibi dn̄e miſi-
cordia. Et alibi. Mia ⁊ veritas
obuiauerūt ſibi iuſticia ⁊ pax oſcu
late ſunt. Sȝ maior ē miſericordia
in deo q̄ iuſtitia. Jacobi. 2. Mi
ſericordia ſuperexaltat iudiciū: Et
ꝓs. Miſerationes eius ſuper om-
nia opa ei⁹. Et d̄ pe. di. i. c. Qr
Diuinitatis natura clemens ē ⁊
pia: magiſq; ad indulgentiaȝ q̄
ad vindictā ꝓna. Et. C. de im-
pijs. l. Imperialis. Naȝ ita cre
dimus dei beniuolentiam ⁊ cir-
ca genus humanū nimiā clemē-
tiam q̄tum nature noſtre poſſi-
bile eſt imitari. qui quotidianis
hominū peccatis ſemꝑ ignoſce-
re dignat ⁊ pēitentiā noſtrā ſuſci
pere. ⁊ ad meliorem eam ſtatum
reducere. Et Danteo.

Non e peccato deſi tanto graue.
Che del mirar a te ſignor idio.
Cunq; ſe pēte nō troua li chiaue.
Che ſey ſi manſueto e tanto pio.
Che tua bōta al peccator ſocorre.

Et Petrarcha. 6. Triū. diuini
tatis. Ma tardi non fo may gra
tie diuine. In quelle ſpero che an
chor in me farāno. Alte operatio
ne ⁊ pelegrine. Et rōnē aſſignat
Ric. in. 4. di. 46. a. 1. Quia mi-
ſericordia eſt deo naturalior eo
ꝙ reſpicit bonitatem ſue nature.
Juſtitia vero reſpicit peccata.
Quapropter ſi miſericordia eſt
deo magis naturalis: q̄ iuſticia.
Et vnumquodq; ſequitur pro-
prietatem ſue nature. Quod fuit

fundamentum rōis in principio. Ideo ꝯcluditur: ꝙ deus ex abūdantia ſue miſericordie: ſaluat oēs qui moralr viuunt ſub ſua fide ⁊ lege. Igitur ſaluantur oēs. Uñ patet .2. rō. Tertio rōne. ꝛc. Quicūqꝫ credit bene ſuam fidē eē bonā: ſaluatur. Uñ eſt ꝙ chriſtianus ſaluatur: Uere: q2 credit ſuā fidē eſſe bonā. Eadem rōne. Si credere xp̄ianiſſimū ſaluat: etiā credere ſaraceni. ⁊ iudei. Fundamentū rōnis ponitur ab apoſtolo: ad Ro. x. Omnis qui credit in illum non confundetur. Nō enim eſt diſtinctio iudei ⁊ greci Nā idē dn̄s omnium diues in oēs qui inuocant illum. Omnis enim quicunqꝫ inuocauerit nomen domini ſaluus erit. Ideo Iob qui non fuit iudeus: non natus, non mortuus iudeus: ſed gentilis. Et Nabuchodonoſor: fuerunt ſalui: ꝗuis non eſſent chriſtiani. Igitur in ſua fide quiſqꝫ poteſt ſaluari. Unde patet .3. rōe. ¶ Secūdo auctoritate. Et pᵒ Iohelis 2ᵒ. Ois quicūqꝫ inuocauerit nomē domini ſaluus erit. Sed omnis natio ſub ſua fide deum inuocat. igitur ſaluatur. Et .i. Thim. 2ᵒ. Deus vult oēs hoies ſaluos fieri. Igitur oēs ſaluantur. ¶ Tertio probatur admiratione. Si ſolum ſaluarentur chriſtiani: ⁊ alij damnarentur. mirum eſſet omnibus. ꝙ deus vellet tot populos damnare. Igitur dicendum eſt. ꝙ vnuſquiſqꝫ ſi bene viuat ſaluetur.

¶ Alia opinio: ꝙ ſolū chriſtiani ſaluantur. Et hoc ꝓbatur verbo chriſti. Mar. vlti. Euntes in mundū vniuerſū: predicate euangeliū omni creature: qui crediderit ⁊ baptizatꝰ fuerit ſaluus erit. Qui vero nō crediderit cōdēnabitur. Et Athana. in Symbolo. Quicunqꝫ vult ſaluꝰ eſſe ante omnia opus ē: vt teneat catholicā fidē. Ueniamus ad ſecundum vbi declarabitur veritas.

SEcūdū principale. In quo aperiendū eſt: que ſit illa fides vera inter omnes: ab oibꝰ ꝯcedēda. Unde reſpōdeo ſm ſcolaſ omnium theologorū. Quod ſola fides chriſtianorum eſt bona. ⁊ ſola ⁊ nō alia: vbi omnes ſaluantur quicunqꝫ ſaluant. Que concluſio debet eē maximi gaudij apō omnes chriſtianos. Cum illi ſoli ſint in ſtatu vere ſalutis. Que ꝯcluſio ꝓbatur vera .5. rationibꝰ. In .i. Meth. Hi ſoli docent. qui cauſas de ſingulis dicunt.

¶ Primo ratione durationis.
¶ Secundo ratiōe teſtificatiōis.
¶ Tertio ratione perſecutionis.
¶ Quarto machinationis.
¶ Quinto ratione corruſcatiōis.

¶ Primo ratione ꝛc. Concluſio ſut iſtaꝝ. C. de veteri iure enucleando. l. Tāta. §. Mirabile autē. Humani iuris cōditio ſp̄ in infinitū decurrit: ⁊ nihil eſt in ea quod ſtare perpetuo poſſit. Itē. Hodie puer. die craſtina ſenex. vita noſtra decurrit. In .5. etiā. tpis.

Et quanto poſſo al fine mapare-
chio Penſando al breue viuer
mio nel quale Sta mane era vn
fanciullo ⁊ or ſon vechio. Facia-
mus ſic rationē. Una res tanto
melior dicit: quāto durabilior.
In .3. phi. In .3. Topi. Bonum
quāto ꝑmanentius: tāto melius.
Exempli gratia. Uinū enim qđ
ex ſua virtute plus durat dicitur
melius eſſe ceteris paribus: illo
vino quod cito corrūpitur. Res
ergo dicit melior: quāto durabi
lior: ⁊ econuerſo: Ad propoſitū.
Fides chriſtiana ſola ⁊ nō alia nō
pōt deficere: ſ; inuiolabilis ꝑſeue
rat vſq; ad conſummationē ſeculi.
Quid dicis o pater Augu. li. de
vtilitate credēdi. c. 89? Dubita
mus nos de fide chriſtiana? Cer-
te nō expedit. Eius enim eccl'ie
⁊ fidei gremio creditur: ꝙ vſq;
ad finem ſeculi firma. integra. ⁊
inuiolata permanebit. Ille. S;
opponit chriſtiano ſaracenus per
hanc rationem: ⁊ iudeus. Prio
ſaracenus: ꝙ fides ſua adhuc per
ſeuerat iā; ꝑ tot annos. Cui re-
ſpondet Th. in .1. ꝯtra Gen. c. 6.
Nō fides illa durat nō q2 ē bōa
ſed quia obſeruantia illius eſt car
nalis. ⁊ delectabilis obſeruato-
ribus. Unde machometus in al
corano c°. 3°. de prophia peniten
tie: promittit ſuis ſectatoribus
quod porcis. aſinis. ⁊ ceteris be
ſtijs omnino conuenit. videlicet
coitum. vſum ciborum. ⁊ habe-
re multas mulieres videlicet: vſ
q; ad duodeci, O viliſſime cāis,
O ſuſo porco. inimicus omnis
pudicitie. Contra quam opinio-
ne; eſt tota lex chriſtiana. Imo
⁊ ſuus Auicenna. qui de eadem
fuit ſecta: dicit aperte. 9. Metha
phi. Lex noſtra quā Machome
tus dedit: oſtendit perfectionem
felicitatis ⁊ miſerie. que ſunt ſecū
dum corpus: ſed alia eſt ꝓmiſ
ſio que ſolū apphēdit intellectu.
Et tu o Ariſtote. quid dicis? Ui
deas in .1. Pollitico. vbi dic tria
inhoneſta. Primus quod expe-
dit ſenioribus ad temperantiam
coniu; facere. Quod a ſcriptura
⁊ a noſtra fide reprobatur hoc.
Eccl'iaſtici: 25. Tres ſpecies odi
uit aīa mea. ſenē fatuū. idest luxu
rioſu;. Et Cicero. i. de offi. Lu-
xuria cū omni etati ſit turpis: ſe-
nibus tamen fediſſima eſt. Se
cundū eſt: ꝙ nullū orbatū vel ſte
rilis cōditionis: d; nutriri. Qđ
eſt maximū malū. ⁊ eſt cōtra di-
ctamē rationis. Quā culpā hab;
ille? Quod malū a noſtra fide eſt
alienū. Tertiū inhoneſtū. Qđ
ſi quis genuerit filios vltra ſua;
poſſibilitatē ⁊ diuitiaꝝ affluētiā:
antequā ſentiat vita fiat aborſus.
Et ꝙ homo poſſit habere tot mu
lieres: quātu; poteſt eas ſuſtenta
re. O philoſophe vbi eſt ſciētia
tua? Ubi philoſophia tua? Si q's
hoc ageret. nōne fruſtraretur or
do totius nature? Que oīa nr̄a fi
des reſpuit. Et fūdata i bono ci-
uili ⁊ politico: clamat ꝑ apoſtolū,
Ad Coloſeñ. 3. Mortificate mē
bra veſtra que ſunt ſuper terra;.

Unde patet opinio. Secūdo arguit iudeus fidem ſuam bonam eſſe: quia durat vſqʒ in hodiernū diem. Cui Tho. xbi ſupra reſpōdet. Quod ideo iudeus perſeuerat: non quia eius fides ſit bona: ſed duplici ratione perſeuerat nobiſcuʒ iudeus. Prima: vt ſit memoriale quoddā dominice paſſionis. Quia duʒ ipm videmus recordamur paſſionis dñi. Ūñ dicitur p pphetā. Ne occidas eos: nequādo obliuiſcāt populi mei.

Scđa: vt nobis deferant el libazo ꝛ calamaro veteris teſtamenti. Ūñ nō eſt bona: quia tā tēpus preterijt. Jmmo iudeus in ſua lege tria inhoneſta dicit. Contra q̄ lex noſtra clamat. Primū qꝛ via humana nō pōt videre deum: ēt poſt morté. Sʒ hoc modo beatificabit: Et habebit oēs delectationes quas volet. Sicut antiquus in deſerto illi q ſumebant manna: habebant omne delectamentum: iuxta illud. Sap. 16. Panem de celo preſtitiſti illis. vnde conueniunt cum saracenis quod cōtra lex noſtra. Jo. 17. Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te ſolum deum ꝛ quem miſiſti ieſum chriſtum. In verbo Chriſti: vt cognoſcant te ſolum: Uole humili dic. O ſede ſancta: che ſola. ſola. promitis paradiſum. O fides veri dei: que ſola. ſola. promittis viſionem dei: Hec eſt inquit vita eterna vt cognoſcant ꝛc. Secundum inhoneſtū ē. qđ inimicus eſt odiendꝰ. Mat. 5. Dictum eſt antiqs. Diliges amicū tuuʒ: ꝛ odio habebis inimicuʒ. Unde nos odiunt. Sʒ lex chriſtiana omni charitate plena clamat. Mat. 5. Diligite inimicos veſtros. Et i cruce clamauit. Mat. 23. Paf ignoſce illis. Jo me allegro o ieſu: dum audio hāc vocē pietatis ꝛ totꝰ amoris. O bonitas fidei noſtre que reddit bonuʒ pro malis: qꝫ nulla alia ſecta facit. Tertium inhoneſtū: Quia iudeus nō ſeruit proximo niſi cum vſuris dicens hoc eſſe iuſtum Deut. 23. Nō feneraberis fratri tuo: ſed alieno ad vſuram pecuniam. Sed lex noſtra oppoſitum dicit. Lu. 6. Date mutuū nihil indeſperātes. Glo. Quod precio poſſit eſtimari. Unde concludo: qꝫ ſaracenus comedit ſic porcus in terra. Iudeus ſicut aſinus. Ūñ pʒ prima ratio. qꝫ lex ꝛ fides nr̄a eſt excellentior ratione dur ationis. ¶ Secūdo rōne ꝛc. Quia omnes ſecte noſtram fideʒ bonam affirmant. Concluſio eſt phi li. de ſomno ꝛ vigilia. Et in 7. Ethi. Fama quam omnes formant vel exclamant: non ex toto perit. Et. ff. de officio queſtoris. l. i. Illi opinioni ſtanduʒ eſt: que plurimorum teſtimonio probatur. Et de officio: ꝛ de poteſtate delegata. c. Prudentia. Integrū eſt iudiciū: qđ plurimoꝝ ſententijs approbatur. Ad propoſitum. Fides noſtra pluribus teſtibꝰ approbat. Et vt dʒ Mat. 18. Et extra de teſtibus ꝛ atteſtatio-

nibus.c. In omni negocio. Nõ ſimpliciter duobus vel tribus teſtibus aliquid in iudicio aſſerentibus: fides adhibetur. Fides nr̃a plures habet teſtes in laudẽ ſuã.

Primus eſt eccleſia: que non poteſt mẽtiri. Et vt dicit Tho. 22.q.1.ar.3. Fidei ecleſie nõ poteſt ſubeſſe falſum. Et Aug. Apoſtolo nõ crederẽ: niſi eccleſia approbaſſet. Quid dicis de noſtra fide. Extra de ſumma trinita. & fide catho. Una eſt fideliũ vniuerſalis eccleſia: extra quã nullꝰ oio ſaluatur. De conſe. diſ.4.c. Eccleſia. Beatitudo celeſtis paradiſi a nemine extra eccl'iam poſito percipitur. Et ad Eph.4. Cãta. Unus dñs. vna fides. vnũ bapt. ſma. Eccl'ia i ſymbolo Athanaſij. Hec eſt fides catholica: quã niſi q̈ſq3 integram inuiolatamq3 ſeruauerit. abſq3 dubio in eternũ peribit. Secũdus teſtis. ẽ iudeus: Joſephus in lege iudeoꝝ doctiſſimus qui captus fuit in vltima captiuitate facta per Titũ & Veſpaſianum in hieruſalẽ. de xp̃o i.16. li. antiquit. Fuit iquit ãt predictis his tp̃ibus ſapiẽs vir. ſi virũ eũ3 noiare phas eſt. Erat n. mirabiliũ opum effector & doctor hoiu3 eoꝝ qui libenter q̃ vera ſunt. audiunt. Et multos q̃dem iudeoꝝ: multos quoq3 ex gentibus ſibi adiunxit: xp̃s hic erat. Tertius eſt gẽtilis. Th. 22.q.7. in ſol. tertij ar. d. Nõ tẽpore Cõſtantini inuentum eſt in ſepulchro quidã habẽs laminã3 in collo: vbi inſcriptum erat. Jeſus xp̃s filij d. i vini. naſcetur de virgine Maria: credo in eũ. O ſol ſub Helene & Conſtantini tẽporibus: iterum me videbis. Iſte fuit Plato morat. De quo Augu. in li. ꝯfe. expreſſe dicit. ꝙ reperit totũ euangeliũ. In principio ẽ. vſq3 & verbũ caro fcm̃ ẽ. Et a quibuſdam ſaluus tenetur: Et ſicut Traianus Imperator ex p̃uilegio p oronẽ Greg. Plus iſte: q2 plus fuit illuminatus in hac vita de veritate. Et in hiſtorijs grecoꝝ dĩ. Et conſeſſus eſt xp̃3 & Mariã: put in lamina inuentũ eſt. d. Credo in pueꝝ Jeſu3 naſcituꝝ de puella hebrea. Quartus teſtis eſt ſaracenus. In Alcorano Machometus: laudat xp̃3 & eiꝰ matrẽ: & pphãm appellat & flatũ dei. Et ſuis ſectatoribus. d. Nõ ſi eoꝝ fides deficeret. recurrerent ad fidem huius xp̃i: q2 bona. Quintus teſtis. eſt philoſophus. Tpe paſſionis xp̃i Dionyſius Athenis exiſtens cũ diſcipulis. cũ eẽt eclypſis ſolis cõtra naturã. Videns h̃ Dio. dixit. Aut deus nature patit: aut tota machina mundialis deſtruitur. Et ob hoc. arã ꝯſtruxerũt deo ignoto: v3 xp̃o qui tunc in cruce morabatur. ¶ Tertio rõne ꝛc̃. Concluſio Tullij in oratione p Marcello. Nulla ẽ. n. tãta vis que nõ ferro ac viribus debilitari frangiq3 poſſit. Nõ patet in Monarchijs mundi. Prima Caldeoꝝ: & aſſyrioꝝ: que durauit. cccl. an.

nis: tandem a medis victa eſt. Secũda Perſaꝝ ac Medorũ: q̃ durauit. cc. ãnis tñ a grecis victa eſt. Tertia grecoꝝ: a romanis victa. Quarta Carthagineñſium. ⁊ a romanis victa. Si paradiſus poſſz ſbõbardari caperet. Nulla eſt ⁊c. Ad ꝓpoſitũ. Fides nr̃a. vndiq; perſecuta ẽ. Ab vna pte iudei. Ab alia heretici. Ab alia tyranni. Et vt dicit Augu. habuit x. perſecutiones. Pri͡a Neronis. Secũda Domitiani. Tertia Traiani. Quarta Antonini. Seueri. Maximiani. Decij. Valeriani. Aureliani. Diocletiani. Tñ fuit perſeuerans. Immo eius perſecutores acriter ſunt puniti. Conſtantinus percuſſus ẽ lepra. Julianus apoſtata a Mercurio milite occiſus. Egeas ꝓconſul a demõe arreptus. Paſcaſius a quo Lucia martyrio coronata eſt: a diabolo ſuffocatus. Preterea in hieruſalem vaſtatiõe, venditi ſũt iudei nouies cẽtena milia. Et decies cẽtena millia ſunt occiſi. Exẽplum inſuper eſt Leonis pape q̃ Arriani ſectam fauorizabat: quõ punitus eſt. In quo exẽplo: dubiũ queritur. Utrũ pp̃ poſſit errare? Ad q̃d rñdet Tho. i quolibet. Et Ric. in ſuo quolibet. Et Augu. de Ancona. Aut loquimur: vt homo ſimplex: ſic põt: vt pꝫ di. 19. c. Ita dñs. Et. c. Anaſtaſius. Et di. 2. Si papa. Aut vt caput eccleſie. circa cãonizatione alicuius ſancti: ⁊ i his que ſunt fidei. Rñdeo ꝙ nõ poteſt. Aug. ſuper Mat. 18. Cũ ſpũs. s. regat eccleſiam: ſeq̃tur ꝙ eccleſia nũq̃ errabit cũ habeat doctorẽ veritatis: qui dixit. Ego vobiſcũ ſuꝫ vſq; ad ↄſummationem ſeculi. Ille. Un̄ fides noſtra figuratur per nauiculã Petri. In naui ſunt. 5. Primo. 24. remi. Scd̃o lo legno. Tertio el temone. Quarto le vele. Quinto el parone. Moraliter. Nauis eſt fides Petri q̃ hꝫ. 24. remiges. Ex vna parte 12. prophetas. Ex alia parte. 12. apoſtolos. qui ſunt conformes in ſententijs. veteris ⁊ nouũ teſtamẽtum. Scd̃o lignuꝫ crucis. ſuper quem xp̃s iacet. qui hanc nauem rectam tꝫ. Hieronymus. Finis fidei ntre: xp̃s eſt. Tertio el timõ i. ſpũs. s. qui ipſam gubernat. Quarto le vele. i. martyres. qui ſanguineꝫ pro ipſa fuderunt. In prima eccleſia: a tpe Petri vſq; ad ſanctum Silueſtrum. 32. pape. martyrio ſunt coronati. Quinto deus pater el parone d̃ la naue. qui eam gubernat. vñ non poteſt errare. Un̄ xp̃s orauit pro ipſa fide. Luc. 22. Ego pro te oraui Petre: vt non ⁊c. Et vt dicit Bona. in. 3. di. 17. ar. 2. Chriſtus Jeſus ſemp fuit exauditus i orationibus ſuis. Un̄ patet tertia ratio: quomodo fides catholica excellit alias. ¶ Quarta ratio ⁊c. Nulla fides in qua tot mala fiunt: vt noſtra. 1. Jo. 5. Mũdus in maligno poſitus eſt. Et apoſtolus. 2. Thim. 3. In nouiſſimis diebus inſtabunt tempora peri-

culoſa. ⁊ erunt homines ſeipſos amantes. Et plus papa ad totaꝫ xpianitatem. Confuſa ſunt omnia ⁊ turbata. Blaſſematur deus nullus amor: nulla legum reuerentia. Iſte. Completus eſt numerus peccatorum. Meliores ſunt iudei in ſua fide. Turchus non patitur blaſſemias in confinibus ſuis. Iudeus obſeruat ſabbatum. Q̄ bñ Dant. 5. Para.
Se mala cupidigia: o altro vi
guida.
Homini ſiati. e nõ pecore matte.
Perche iudei de noy non rida.
qꝛ. ſ. legem ſeruãt. O quot vſure. O quot rapine. O quot luxurie. Ab infidelibus accepiſti vitia. Ad ꝓpoſitum. Si nõ eſſet bona ⁊ ſancta: inter tot mala nõ poſſet ſubſiſtere. Exemplum iudei: q̄ ante baptiſmũ Romã adijt videns tot mala fieri edificatus. qꝛ ſ. non deficiebat etiaꝫ tot ẽẽnt mala: batiſmum ſuſcepit. Clama. O bona fides: ⁊ ſancta. Qꝛ alie lecte non ſaluant ſua fide alios: nec ſeipſos. Iſta autem ⁊ ſuos ⁊ alios. Et propter ſuam bonitatem publice publicatur in populo iudaico ⁊ gẽtili. Mar. vlti. Euntes in mundum vniuerſum predicate euangelium omni creature: qui crediderit ⁊c. Ut etiaꝫ dicitur in Clementinis. Dudum. De ſepulturis. Oppoſitum faciunt ſaraceni. ⁊ iudei. Saraceni per legem ſuam tenentur ſoltum ſaracenis ſecrete fidem ſuam predicare. ſub mortis ſentẽtia. Q̄ idem iudei agũt. qui ſibi ipſis occulte declarant leges ſuas. Q̄ eſt ſignũ legis reprobate. Chriſtiani autez publice illã predicãt. Unde pꝫ quartũ. ¶ Quinto rõne ⁊c. Sola xpiana fides miracula operat. O saraceni. O iudei dicatis queſo: habetis miracula i vr̃a lege? Uere nõ. Quare hoc? Qꝛ deus non vult eſſe teſtis alicuius falſitatis. In fide noſtra ceci ſunt illuminati. infirmi. ſanati. demones expulſi. Qualis fides que habeat alium Dionyſium. Athanaſium. Origenẽ. Albertũ magnuꝫ. Thomã: ⁊ ceteros doctores? Preterea qualis fides q̄ hoĩes habeat mori volentes pro ipſa: cum ⁊ aĩalia bruta mortem fugiãt? Iob. 2. Pellẽ pro pelle. ⁊ cuncta que habet homo dabit pro anima ſua. Et Boe. 3. de Cõſo. Oẽ animal tueri ſalutem laborat: mortem vero perniciẽqꝫ deuitat. Et martyres ſunt paſſi ſupplicium. Et nullũ genus tormentoꝝ remanſit intactũ. Petrus crucifixus. Paulus decapitatus. Stephanus lapidatus. Preterea de canibus rodij: quomodo cognoſcunt carnes xpiani ad odorem. ⁊ eis nihil nocent. Turchis vero infenſi. Uñ patet quomodo fides noſtra.

Tertiũ dicit ⁊c. Tres ſunt fructus ⁊ vtilitates ab ipſa fide noſtra. ¶ Prima. quia peccata dimittit.
¶ Scđa qꝛ demonẽ deprimit.

¶Tertia. q: vitã eternã tribuit. ¶Tho. i. q. de malo. q. 7. Peccatum nõ purgatur niſi p contritionem. Contritio non habet niſi per fidem: q̃ homo credat ſe erraſſe. igitur fides eſt cauſa remiſſionis peccatoꝝ. Exemplum Magdalene. Luc. 7. Fides tua te ſaluam fecit. ¶Secunda ꝛc. i. Petri. 5. Aduerſarius veſter diabolus ꝛc. Figura. i. Re. 17. Dd percuſſit Goliath cum ſuo baculo ꝛ quinq; lapidibus. i. funda. Goliath eſt demon. Dd eſt vir fidelis. Interficit ipſum cuz baculo. i. cruce. cum quinq; lapidibus. i. quinq; vulneribus xpi. ¶Tertio vitam eternam dat. Mar. vlti. Qui crediderit ꝛc. Probatur. Exemplo. Similitudine. Figura. Primo exemplo. De rege qui habuit tres filios: quibus dedit lapidẽ. ſʒ minime verum lapidem: ꝛ ille debebat eẽ heres. Quo mortuo: oẽs credebant habere verum lapidem: ſed in pondere ꝛ menſura ſuit cognitus. Tres filij: ſũt tres ppl'i credebãt oẽs ſaluari: ſed in põdere cognoſcuntur. Põdus legis Moyſi: ſunt bona terre. Iſa. i. Si volueritis ꝛ audieritis me: bona terre comedetis. Saraceni bona carnalia. Põdus legis xpi eſt eterna vita. Mat. 5. Merces veſtra multa eſt in celis. Nulla ſecta hoc promittit. Secundo ſimilitudine. ff. de orig. iur. l. 2. §. Ex actis. Romani a grecis legem meruerunt accipere diſputando cum quodam. rñdendo d̃ fide. Ita ꝛ nos meremur accipere vitam eternam ex fide. Tertio figura: de Petro: qui ad vocez domini cepit ire ſuper mare: cuz timuit ventũ validuz. cepit mergi. Et domin' ei. Modice fidei. quare dubitaſti? Qñ habuit fidẽ ſup mare ambulauit: quãdo dubitauit cepit mergi. Ita ꝛ nos. Vñ pʒ tertium. Ad argumenta.

¶Ad primum. Quod ad finem creauit hominem' vt ſaluetur. Igitur ꝛc. Reſpondeo q̃ veruz eſt. Sed medio mediante. Unde philoſophus. Non peruenitur ad finem aliquem: niſi per medium. Quia iudeus ꝛ ſaracenus: non eunt per medium. igitur ꝛc. ¶Ad ſecundũ q̃ eſt miſericors igitur omnes debet ſaluare. Reſpondeo q̃ verum eſt. Sed non ſaluantur: quia nolunt hanc miſericordiam. Vñ Aug. Qui fecit te ſine te ñ ſaluabit te ſine te. Exẽplũ de pane. de medicina. d̃ ſole. de igne. oĩa hec hñt ſuuz effectuz ſed impediuntur ex indiſpoſitione recipientis. ¶Ad tertium de credulitate. Rñdeo q̃ paganus non bene credit: cum illicita faciat: luxuriare. ꝛ mala agere. Sola xpiana fides bñ credit. Credere iudei ꝛ pagani: nõ eſt bonum. ¶Ad auctoritatẽ pphe. Ois quicunq; inuo. nomen ꝛc. Reſpondeo q̃ ille terminus oẽs: nõ intelligitur q̃ illi ſaluentur qui inuocant ipſum: ſed qui in veritate deum adorant. Ex hoc Dd dicit in

ps. Prope eſt dñs eum inuocantibus in veritate. Sed qꝛ iudei. infideles non inuocant in veritate: ideo dãnabuntur. Ad illã de Job ꝛ Nabu:o. ſunt ſalui. Reſpondeo ꝙ tunc hoies non obligabamur ad legẽ moſaycam. cuꝫ eẽt data ſoli populo iudaico. Unde oẽs ſaluabantur in lege naturali: ſm illã viuentes: vt Job ꝛ alij. Sed poſtꝙ dictũ eſt: Predicate euangelium omni creature: Tenentur oẽs ad hanc: ꝛ nullus extra ſaluat: Et Tho. 12. q. 105. ar. 4. Euangeliũ predicatũ eſt in toto orbe. non aũt creditum per fideꝫ ab oibus. Unde pꝫ quomõ ſola fides felix noſtra vera eſt extra quaꝫ nulla alia bona eſt. Quã inuiolatam cuſtodiamus: ꝛ ſic habebimus ꝛc.

¶ Feria. 2. ſecunde hebdomade 40. De operibus factis i peccato mortali.

Dicebat Jeſ⁹ turbis iudeoꝝ. Ego vado. ſ. ad patreꝫ. per mortem. Et queritis me. ſ. pſequẽdo: Et in peccato veſtro moriemini. Et quo ego vado vos nõ poteſtis venire. Joã. 8. c. ¶ Scðm Chriſoſtomũ chriſtus per. 35. vias ingreſſus eſt in preſenti vita: per quas iudei non inuenerunt. Quo igitur vado vos non poteſtis venire. ¶ Primo p viam humilitatis: Mat. xj. Dixit apoſtolis ſuis: Diſcite a me: qꝛ mitis ſum ꝛ humilis corde. Sup quo Chriſo. Diſcite a me ſi mundum fabricare celos creare: ſed diſcite a me: qꝛ mitis ſum ꝛc. Unde mrẽꝫ elegit humilẽ. Luc. 2. Reſpexit humilitatem ancille ſue. In loco humili eſt nat⁹. Patrem humileꝫ putatiuũ habuit. ſ. Joſeph: carpentariuꝫ. Sup animal ſtolidum ſedit. ſ. ſup aſinam: ꝛ crucem humilẽ aſcẽdit. Ad phi. ſ. Factus obediens vſqꝫ ad mortem. Judei erant ſuperbi. Quo ego vado vos non ꝛc. Scðo per viaꝫ paupertatis. Mat. 18. Uulpes foueas habent ꝛ volucres celi nidos: filius aũt hois non hẽt vbi caput reclinet. Et Ber. di. Quod in illo triduo quo xp̃s ſe ſeparauit a matre ꝛ Joſeph: ex elimoſinis vixit. Unde dic̃ Dd i perſona eius. Ego aũt mẽdicus ſum ꝛ pauper. Judei erãt auari. Unde dicit. Quo ego vado vos non po. ve. Tertio per viaꝫ puritatis. 1. Petri. 2. Qui peccatum non fecit: nec dolus inuentus eſt in ore eius. Jo. 8. Quis ex vobis arguet me de peccato. Judei erant peccatores. Quo ego vado ꝛc. Et ſubiungit rõnem: quare non poterant ire poſt eũ. Uos de mundo eſtis. i. dediti rebus mundanis. Ego aũt ſum de hoc mundo. Mat. 26. Regnũ meũ non eſt de hoc mundo. Et qꝛ de mundo eſtis. Ideo moriemini in peccatis veſtris. Qui dixerũt ei: hoc audientes. Tu quis es? Glo.

Ideſt nobis oſtende ꝙ tu ſis talis vt tibi debeat credi. Reſpondit ieſus. Ego principium qui ⁊ loquor vobis. De quo. Apoc. i. Ille. Ego ſum alpha ⁊ o. i. principium ⁊ finis. Nõ quidem principium o iudei non cognoſcitis: nec cognoſcere vultis. Sed cũ exaltaueritis filium hominis. ſ. in cruce. Tunc cognoſcetis quia ego ſum. ſ. filius dei: ⁊ verus meſſias, quem in preſentiarum nõ cognoſcitis, Cum videritis ſolem obſcurari. Velum templi ſcindi ſepulchra aperiri: lapides confringi ad patrem clamare. Pater ignoſce illis: Tunc cognoſcetis quia ego ſum. Quia vt dicit Hiero. Iudei in paſſione audiẽtes verbum Pater ignoſce illi. Circa. 5000. iudei crediderunt in eum. Et Centurio dixit. Vere filius dei erat iſte. Vocat autem paſſionem ſuam chriſtus exaltationẽ. Pro eo ꝙ voluit i terra: ſ3 i aere eleuari. Scd'3 ſentẽtiam Chriſo. ⁊ Albti duplici rõne eleuari ⁊ pati i aere voluit. Primo qdẽ qꝛ ſicut aer ẽ elemẽtũ cõe. ſic ⁊ paſſio xpi. Nã paſſiões aliorũ ſcõꝝ fuerũt ꝓpẽ qꝛ petr⁹ paſſ⁹ ẽ pp ſe. Paul⁹ pp ſe. ⁊ ſic d alijs. Xps aũ nõ ẽ paſſus pp ſe ſ3 cõiter pp oẽs. Col. i. Pacificans oia p ſanguinẽ crucis ei⁹: ſiue q i terra ſiue q in celis. Preterea vt ip3 aerem mũdũ ſanctificaret ⁊ mũdaret. Erat enĩ inmũdus ex fumo hoſtiaꝝ imolataꝝ. Sanctificauerat qdẽ terrã, 33, ãnis ſup eã ambulãdo. Sãctificauerat aquã in ipſa ſe baptizãdo. Sanctificaturus erat ignem aptis ſpm̃. ſ. in ſpecie ignis mittẽdo. Nõ reſtabat igit niſi vt aerẽ ſcificaret: nõ ſub tecto ſ3 ſub aere moriẽdo. Scd'a figurationis: qꝛ peccatũ cõmiſſũ eſt i mõte. iõ i mõte caluarie paſſus ẽ. vn ſpatulas ad oriẽtẽ vertit. Applica. De operib⁹ bonis factis in peccato mortali erit ſermo:

¶ Primum dicit operoſitatis.
¶ Scd'm dicitur immunitatis.
¶ Tertiũ dicit fructificabilitatis.

Circa primũ. Querit vtrũ bõa voluntas ſit ſufficiẽs ad meritũ vite et ne: ſine actu operationis? Ad hoc ſũt due opiniones. Vna dic ꝙ ſic. alia ꝙ non. Prima probat intentũ ſuum. 3. medio. Pͦ auctoritate. 2°. exẽplo. 3°. experientia. ¶ Pͦ auctõitate. doctoꝝ. Greg. in hom. ſpũs ſci. Nunq̃ vacua ẽ man⁹ a munere: cũ archa cordis repleta fuerit bona voluntate. Et Her. li. de lib. ar. Intẽtio ſufficit ad meritũ: bona actio reqrit ad exẽp'ſ. Nõ pꝫ p cano. 14. q. 5. c. Siqd. Et. 22. q. 5. Qui piurare. Et. 15. q. 6. c. Si a ſacerdotib⁹. De pe. di. i. c. Si cui. §. ſecũi. Et eadẽ diſ. c. Si ꝓpterea. Et. c. Homicidioꝝ. c. Qis. c. Nũquid. Et. c. Nuſi. vbi hẽtur: ꝙ voluntas p facto reputat. Et voluntas remuneratur: nõ op⁹. Nõ et pꝫ p lu. C. ad. l. cornelia. de ſicarijs. l. 1. Et ff. de furtis. l. Qui in iure: Et. ff.

ad.l.aquiliā.l.Qui occidit.§.in hac. Ad qd facit exēplū demonis qui dixit Ber. interroganti. Quid deus plus ab hoīe vellet sup oia? Rūdit.cor hois. Et albertus de aialibus. Qd leo primū bonū in animali qd querit est cor. Ita Leo d tribu iuda:cor principaliter querit. Exemplū latronis qui nouissime conuer ſus eſt pro vna ſola voluntate:Et audire meruit. Hodie mecum ꝛc. Qd concubinarius voluntatem habeat dimittēdi feminā.auarus auaritiam.vſurariꝰ vſuras.odio ſus rancorē.vꝫ ꝙ iſta volūtas ſit ſufficiēs ad meritū. Unde patet prima opinio. Secūda dicit ꝙ nō ſufficit ſine actu operis. per verba Ambroſij di.86.c. Nō ſatis ē bene velle: niſi ſtudeas etiā bene facere. Reſpōdeo ſꝫ Tho.in.4. di.17.ar.3°. In.2°.di.40. Bona. in.2.di.40. Alexā.2.pte ſumme. Quod volēs operari bonū: aut poteſt:aut nō. Si non poteſt: volūtas ad merita ſufficit. Et ratio. Quia diuina miſericordia ab homine impoſſibile nō qrit. Hieronymus. Anathema ſit q dic deū aliqd īpoſſibile pcepiſſe. Et.ff.de re.iu.l.Impoſſibiliū. Et.l.i.ff.d offi.cōſulis.l. Non ſolū.§.fi. Ad impoſſibile nemo tenet. Et in.2. Poli. Nemo ad impoſſibile tenetur. Et in.2.Ethi. Nemo dat qd nō habꝫ. Cōtētat deus de nro poſſibili ga gratioſus. Gregorius ſup Mat. Regnū celoꝝ eſtimatiōnē nō habet. Et Aug.li bro de ſpū.ꝛ aīa. Uenale ē regnū dei. Eme ſi vis. Nec multū eſtimes de re magna.pp preciū magnitudinē. Tātū valet quātū habes.ꝛ quātū potes. Ille. Unū de pueris mox baptizatis dicitur in ps. Pro nihilo habuerit terram deſi. Quod pꝫ. Exemplo vidue Lu.21. Que duo minuta obtulit in gazofilaciū. gratiſſima fuit ſup aurū iudeoꝝ. Eo quia erant a voluntate. quā querit ſup omnia deus. Unde petrus dixit xpo. Uidet mihi: ꝙ plus mereri debeat qui plus dedit. Nō inqt chriſtus qꝛ pater meus cor querit. Unū patet. Aut poteſt operari. Tūc bōa volūtas nō ſufficit. Et ratio Thome.in.q. de veri.q.23.ar.8 Qꝛ pdeſtinatio hominis nō eſt abſoluta:ſed cōditionaꝛ: mediantibus medijs. Mat.19. Dixit xpo interroganti. Magiſter quid boni faciā vt habeā vitā eternam? Si vis inquit ad vitā ingredi ſerua mandata. Ama deum ꝛ primū. Et Joan.8. Dixit iudeis q gloriabantur eſſe de ſemie Abrae. Si ſemē Abrae eſtis: opa Abrae facite. Quia Jac.2. Fides ſine operibus mortua eſt. Turchus habet fidem.iudeus.demon.ſed vacua. Prattica. O ciuis es chriſtianus? Ita pater. Quia baptizatus in tali eccleſia. Quam vitam tenes? Uſuras committo. O ſi in dumēta mulieris ſub torculari ponerentur exiret vinus ſanguis paupū. Et tu mercator q fraudibꝰ:ꝛ piurijs:artē exerces. ꝛ tu

o poverelo q de mu3 ingrediens nec inveniens panem & vinum oleu3: maledicis deum. Et tu o mulier vana que mendacijs. vanitatibus. ducis vita3 tuam: nō es christiana: niſi nomine. Et vt dicitur in glo. in .l. omnes. C. de here. Falſus denarius nō ē denarius. Ita falſus chriſtianus non eſt chriſtianus: niſi nomine & nō re: p:imo operibus bonis. Clama. O horrendo monſtro in nā O ſtatua marmorea. O arbor frōdoſa. vt quid terrā occupas? Non ois inquit chriſt⁹ Io. 8. q dicit mihi domine dn̄e intrabit i regnū celoꝝ: ſ3 q fecerit volūtate patris mei. Cū volūtas ſine actu operis nihil valet: dum poſſibilitas adeſt. Ad quod facit exēplum Damaſceni in .1°. ſen. De quoda3 qui tres habuit amicos. Ad furcam ſententiatus ad hos ſe cōtulit: & ſe cōmendauit. Cui prim⁹ dixit. Amice dabo tibi clamidem. Interpone. Eccleſiaſtici 6. Si poſſides amicum: in tētatiōe poſſide eū. Ouid. lib. Triſtiū. Cū fueris felix multos numerabis amicos.

Tpa ſi fuerint nubila ſolus eris. Iob. 6. Ecce nō ē auxiliū mihi. Scds dixit. Aſſociabo te vſq3 ad domum palatij: Tertius ad ipe. ratore3 ut. d. O impator legez poſuiſti. l. Cū g'tiā. ff. 3 poſtu. & liberis. Odia ſunt reſtringenda. Moraliter. Homo iſte: tres habet amicos. Prim⁹ ē mūdus: ſ3 fictus. Qui bōa dat: ſ3 poſtea recipit. Petrarca. 5. Triū. tpis.

Paſſan voſtre grandeze: & voſtre pompe.
Paſſan le ſignorie: paſſā i regni.
O gni coſa mortal tpo interrūpe.

Ps: Nihil inuenerunt oēs viri diuitiarum &c. Secundus ſunt parentes. Qui facto ſepulo & cantato requieſcat in pace: obliuioni datur. Tertius amicus ſunt bona opera: audire diuina: dimittere vſuras. odia. auaritiam. nō dicere mala de proximo. Iſta ſunt que retractant ſententia3 mortis infernalis. Ambro. non ſunt hominis bona que ſecum ferre non poteſt: ſola miſericordia atq3 operatio: comes eſt defunctorum. Patet primum.

Secundu3 di: &c. Queritur a Theo. Utrū bona i mortali facta valeāt ad vitā eterna3. Opio fuit Origenis & Menandri here. lcis ſic. Q: vt dicit Boetius. 4. de cōſo. Et Aug. li. de libe. arb. Q3 nullū bonū irremuneratū nullū malū ipunitū. Ad qō rūdeo ſm Theo. Tho. in .4. di. 14. Et Bona. in. 4. eadē di. Et magi. in. 4. di. eadem. Q3 nihil valet. Que cōcluſio pbatur. q̄druplici modo.

Primo rōnibus: que ſūt tres. Prima eſt talis. Opera hominis dicunt̄ viua q ſūt in charitate. mortua vero q ſūt ſine ea. Et ſicut de rebus mortuis nihil viuum producitur: vt p3 de arboribus. igitur ex bonis opibus in mortali factis: non pōt pdu-

ci opus viuū meritoriū: vlteri eter
ne. Greg. Nec hʒ aliquid viridi
tatis ramus boni operis: niſi ma
ſerit in radice charitatis. Se-
cunda. Nullū opus hoīs pōt eſ-
ſe meritoriuʒ qḋ fit ſine gratia dī
vt pʒ per Tho. i. 2. q. vi. Scotū
in. 2. di. 26. Egydiū in. 1. di. 17.
Sed peccatores in mortali ſunt
ſine gratia: ⁊ gratia ⁊ peccatū ſūt
oppoſita ⁊ duo cōtraria ſimul eſ
ſe non poſſūt. Ut di. 5. Merha.
Igitᷣ ⁊c̄. Uñ Dantes i. 7. para.
Solo el peccato e quello che la
diſfranca. i. facit recedere.
Et diſſimil la fa al ſummo bene.
Tertia ratio. Quilibet in grā
poſitus eſt particeps omniū bo-
noruʒ: que fiunt in eccleſia. ieiu-
niorū: elemoſinarū: orationum.
Tho. in. 4. di. 20. a. 3. Exiſtens
in charitate ē particeps oīum bo
norū que fiunt vbiqʒ ⁊ a quocun
que. O ſententia ſalubre. Et da-
uit particeps ego ſum oīum ti-
mentiuʒ ⁊c̄. O ciuis q̄ in nocte ia
ces cuʒ vxore ⁊ filijs in lecto ſi ſis
gratia es: particeps efficeris ora
tionū que fiunt in media nocte a
religioſis. Et p̄ oppoſitū. Qui ē
in mortali: nō eſt capax horū bo-
norū. Uñ Petrus de Tarā. i. 4.
Aſſimilat eccleſiā corpori huma
no. In corpore humano oīa mē
bra recipiunt nutrimentuʒ a ci-
bo ſumpto. Et ſi membra ſunt
precīſa a corpore: vt manus aut
pes: nihil percipiunt. A ſimili di
citur de operibus bonis q̄ fiūt
a bonis: percipiūt fructū: q2 ſunt
vniti in gratia. Sʒ ſi ſunt ſepati p̄
mortale: fructū nō percipiunt: q2
nō ſūt capaces. Amplius ſi mag
dalēa ⁊ alij peccatores aliqua bo-
na egerunt in ſtatu peccati: reuer
tentes ad gratiaʒ: illa bona nihil
valuerunt: nec ad meritū nec ad
ſatiſfactionē. Uñ Theo. in. 4. ca-
ſum ponit. De illo qui per an-
nos. 40. fuit cū femina. dedit ad
vſuras: ſed in hijs peccatis plu-
ra bona egit: puellas maritauit:
eccleſias conſtruxit: ad grāʒ reuer
titur. Queritur vtrū hec bōa va
luerint huic peccatori ad ſatiſfa-
ctionē ⁊ ad meritū? Dicūt q̄ nō.
Q2 mortale illa bona mortifica-
uit. Unde de talibus dī. Aggei
1. Congregauerunt mercedes ſu
as. i. bona opera: ⁊ miſerūt eas i
ſacculuʒ ptuſuʒ. Sacculus ptu
ſus eſt aīa: gladio peccati pforata
que nihil boni retinere vʒ quia i
mortali fuit. Iō de pe. di. 3. c. pe
nitētiaʒ. e. Prope. Qui totā le-
gē ſeruauerit offendat aūt in vno
factus ē oīuʒ reus. c. defleat. De
fleat peccator: quoniam offendēs
in vno: fact⁹ eſt oīuʒ reus. Prat
tica in verbo. Defleat luxurio-
ſus: quia ieiunia diei ſabbati. co-
rona virginis. ſiue elemoſyne ni-
hil valent. Defleat concubia: q2
deuotiones ſue ad paradiſum ni
hil proſūt. Eccle. xix. Qui i vno
peccauerit multa bona perdet.
Et ſicut per peccatū vnius mul
ti puniūtur in ciuitate: vt pʒ de da
uid: qui de populo. 70. millia ſūt
percuſſi peſte: q2 ſuperbiuit. Ita

per vnum mortale, mortificantur bona spiritualia hominis. Et sicut propter peccatum vnius interdicuntur plurimi: vt patet. Extra de sponsalibus. c. Non est nobis. Et extra de offi. dele gati. c. Sane. Et extra de postulatione. c. i. Ita per vnum mortale perduntur alia bona. O pauero peccatore. qui pro vno mortali perdis te tot bonis. Exemplum de tota moniali que monasterium ingressa: non est ausa peccatum adulterij confiteri vnum maximis penitentijs se affligebat. Quadam vice dominicus demonem reperiens, coegit eum dicere veritatem. Ego inquit sum apostata vnius monialis. Qui in hoc mundo habet infernum et in alio pariter. cum peccatum suum nolit confiteri: et omnia bona sua sunt amissa. Ad monita a patre: salua facta est. Unde patet conclusio nostra. ¶ Secundo probatur auctoritate. Primo diuinali. Isa. i. Holocausta arietum: et adipem pinguium et sanguinem vitulorum et agnorum et hircorum nolui. Manus. n. vestre sanguine plene sunt. O si ponerent sub torculari vestes, rubre illius vxoris et illius ciuis. profecto exiret sanguis pauperum qui clamaret. Uendetta o dio: Iere. i4. Tu quoque noli orare pro populo isto in bonum. Cum ieiunauerint non exaudiam preces eorum. Et si obtulerint holocausta et victimas: non suscipiam ea: quia. Erat dedit[9] peccato idolatrie et murmurationis propter quod fuit captiuus sub pharaone. 4000. annis. Demum sub nabuchodonosor in babilonia. 70. Demum sub rege Moab in eglon. i8. annis et tunc sub dominatione serui. Secundo probatur auctoritate cano. i. q. i. c. In grauibus. Uictime impiorum abhominabiles deo. Et. i4. q. 5. Immolans. Dona iniquorum non probat altissimus nec respicit in oblationibus iniquorum. Et de pe. di. 3. c. Quis. Et di. 6 Sine charitate non est vera salus. Et qui agit contra charitatem non est natus ex deo. Prattica. Quidam carnes non comedunt: et vt predicatores Quidam discalciati eunt. Quidam ieiunant fer. 6. et die sabbati: et oua non comedunt die mercurij. Quidam dicunt omni mane coronam. Alij. x. pater noster et aue maria. Sed nulla maior obseruantia et deo grata: vt amare deum primum ex charitate. Et to. Nam ieiunare: orare. disciplinas facere. non faciunt homines perfectum: sed ipsum deducunt ad perfectionem: sed sola charitas. Unde in vitis patrum legitur de paulo heremita. qui dixit. b. Anto. Quis putas plus meretur. an ille qui ieiunat tota die in pane et aqua: an ille qui proximo suo seruitium ex charitate impendit? Respondit: quod qui ieiunat si staret per dies suspensus per nares. adhuc non perueniret ad meritum illius. qui proximo suo seruitium facit. Io. i. Pe. 4. Charitas operit etc. Et Tho. in postilla super Io. dicit. Quod charitas hoc bonum habet: quod nostra bona etiam minima: apud deum facit esse magna et sine qua etiam magna: parua reputantur. Exemplo illius patris. Qui in desertu existens per viam longam fere

bat aquā in ſpatulis: tedio feſſus in terram ſe poſuit. Cui angelus apparuit di. Ne pegriteris qr tui paſſus numerant ad meritū. Sed vbi eſt hec charitas in hoībus? Nō ver ſed in ſilua. Tertio probatur rc. De agno Exo. xij. Et Leui. 22. q. 3. dēbat hre. Primum cum capite iubebatur offerri. Secundum cum cauda. Tertiū ſine macula. Et ſi habuiſſet maculā. non erat acceptū deo. Applica q deus in teſtamēto vetere erat dedignoſus. r volens tu ſi li beli coſt. Leui. 21. Sacerdos q habuerit maculā: vt cec⁹. gibboſus. claud⁹: nō accedet ad miniſterium templi. In pñtiarū aūt gfoſus factus eſt. Mi duz naſcit puer q ſit cec⁹ r gibboſus. O pſ el fareti prete. Et muliier la farem monica. Gran merce che te ſparniſſe. M. lib. Moraliter. Agnus iſte eſt operatio hoīs: q tria debet hre in ſe. Primo cuz cauda. i. pſeuerantia: q ſola coronat. Hieronymus ad Furiam. Nō enīz querunt a chriſtiāis initia ſed fines. Et. 2⁰. Ethi. Finem laudamus. Et. S. Ph. ſcribitur. Quod vtria guta cauat lapidez in virtute pcedentiū. O tu q ad vomitū reuerteris. Scdo q ſine macula pcti mortalis. Tertio cū capite. i. dei r proximi charitate. Vnū pz pctō. Quarto probat exēplo. Exēplo pegrini q ad. s. Jacobū ibat. r i vla mortale peccatū commiſit. Tho. in. 4⁰. di. 15. Nota in mortali facta: nihil valent. Exēplo magiſtri Jordanis qui vidit matrē dei nō aſpergentē nouitium qui ſine caligis dormiebat. Quis es inquit o dña? Ego ſum regina celoruz: q veni viſitare fratres meos pdicatores: quos diligo ſpāli amore: eo q oia que faciunt: in laudē meā incipiunt r finiunt. Vnū dño impetraui a filio meo. Primū q hic ordo nullū hereticū habeat. Scdm q nullus in mortali diu poſſit ſtare: aut q exeat: aut q deprehendat: aut q peniteat confitēdo. Si ille p veniali nō meruit aſpergi a matre dei: quanto plus p mortali nō meret premiari celeſti bñdictione? Sed dubitū queritur quo ipe qs dicitur eſſe i mortali: r extra charitatē? Rñdeo. q circa hoc plures errarūt di. q poſt mortale peccatum cōmiſſum vſq ad confeſſionem ſequētem ſemper peccator ſit extra charitatem. Sz ego dico q poſt mortale peccatum vſq ad ptritionem ſequētez: hō eſt in ſtatu pcti. Ita q ſi vnus nunc peccet. r hinc ad vnā horā: vel diē: vel annum non pteratur: qdiu nō cōterit ſpē extra graz r charitatē. Et bōa p eū facta: ſūt pctō fieri dicunt. Si qs vero poſt mortale cōmiſſuz: ſtatim aut paululū poſt eēt ptritus: r d cōtritiōe vſq ad pfeſſionē ſequētē bona aliq faceret: illa eſſent facta in charitate. Sed quale remedium. eſt ſuper hoc? Reſpondeo vt homo peniteat in ſeipſo de peccatis: vt

Nō tene

ſic bona que agit nō ſint in mortali: ne perdat meritū boni operis. Figuraliter in lege veteri. In pretorib9 templi erat ſpeculum: in quo iudei in ingreſſum templi ſe poterant videre ſi aliquam maculam haberent in clamyde. In propoſito omni ingreditur peccator eccleſiam ⁊ aquā ſanctam accipit: ⁊ orare incipit: ⁊ alia bona de genere bonorum facit. in ſeipſo ꝓ[illegible]atur: vt ſic bona que facit in charitate feciſſe dicatur: vt meritum accipiat ⁊ in vanum non laboret. Sed ne peccator deſperet in tā rigida materia: die craſtina benigniorem me reddā: ſermonem complens de fructibus in mortali.

¶ Feria tertia. 2. hebdomadē quadrageſime. De fructibus i mortali factis.

Super cathedrā moyſi: ſederūt ſcribe ⁊ phariſei. Mat. 23. ¶ Recitat euāgeliſta ꝙ chriſtus quadam vice faciens ſermonem diſcipulis ſuis ⁊ iudeis: dixit eis. Super cathedrā moyſi ⁊c. Secundum Nicolaū de lyra Cathedra moyſi fuit loc⁹ vbi moyſes populo lectiones ſcripture legebat. Sup quē ſcribe ⁊ phariſei maiores populi ſedebant: ac in eo legebant diebus feſtiuis. Legebant ſed minime ſuabāt. Chriſtus ergo benedictus duo documenta dat. Primū de predicatore: vt quod ore docet ope impleat. Et vt dicit phs libro de pomo ⁊ morte. Docentes alios: mētiri nō debēt. Et Joā. 14. Exēplū dedi vobis: vt quēadmodū ego feci ita ⁊ vos faciatis. Et Mat. 5. Uos eſtis ſal terre. Sup cathedrā moyſi: ſederunt ſcribe. Glo. ſcilicet nō ſeruātes ea: que populo legebant ⁊ ꝑdicabant. Predicabāt liberalitatē: ⁊ auari erant. Continentiā: ⁊ erant luxurioſi. Ueritatem: ⁊ erāt mendaces. Uos autē diſcipuli mei: futuri ꝑdicatores: non eritis ſic. Secundū documentū eſt de populo: vt nō ſpernat predicatorē cuiuſcunqꝫ conditionis. etiam ſi malus ſit: qꝛ eius doctrina bona eſt: cum ſit a ſpiritu ſancto. Omnia que vobis dixerint ſeruate ⁊ facite: ſm vero opera eoꝝ nolite facere. Glo. in verbo Facite. qꝛ verba ꝑdicatoris ſunt ſpiritus ſancti. Mat. x. Non enī eſtis vos q loquimini: ſꝫ ſpiritus pr̄is veſtri q loquitur in vobis. Et Ambr. Ueritas a quocūqꝫ dicatur: a ſpiritu ſancto eſt. Unde querit. Quid melius ſit: an audire probū virū in litteris: ſed malū in moribus: Et idiotā: ſed bonū. Rūdeo ꝙ probū. Quia concluſio eius te ſaluabit In puncto. Accipias flores. Scōm opera eoꝝ inquit ⁊c. Ueritas a quocūqꝫ dicatur a ſpiritu ſancto eſt.

Poſtqꝫ egit ſermonē turbis aſtantibus: ad diſcipulos ſuos ſe uertit: illos inducēs ac inſtruens

ad humilitatem. d. Non voce-mini magiſtri. Unus eſt enim ma giſter veſter qui et celis eſt. Quia omnis qui ſe humiliat exaltabitur. Job 22. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. Et qui ſe exaltat humiliabitur. Jaco. 4. Deus ſuperbis reſiſtit. humilibus autem dat gratiam. Applica. Heri fuit dictum de operibus factis in mortali: hodie vero de fructibus eorundem. Quia pluries iuterrari ſolent, de bonis que faciunt in mortali. Utrum hec ſint a deo remunerata. Idcirco hodie volo ſermonem agere de fructibus in mortali. Unde theologi. precipue Tho. in. 3. par. q. 99. Abbas panormita in. c. Fir miſſime tene. extra de hereticis. Archidiaconus in. §. Quod autem de pe. di. 3. Ex dictis eorum colligitur: qui. 7. fructus conſequuntur qui bona agunt etiam in mortali.

Primo. valent ad bonorum temporalium multiplicationem.

Secundo ad diuine gratie impetrationem.

Tertio ad diabolice poteſtatis refrenationem.

Quarto ad pene eterne diminutionem.

Quinto ad pene temporalis retardationem.

Sexto ad boni operis delectationem.

Primo ad bonorum etc. Pro fundamento: notanda eſt vna maxima in theologia. Quod non eſt homo adeo ſanctus et iuſtus qui aliquando non peccet. Verificatur ſententia .I. Jo. 3. Si dixerimus quia peccatum non habemus: ipſi nos ſeducimus: et veritas in nobis non eſt. Et Prouer. 20. Quis poteſt dicere. mundum eſt cor meum: et purus ſum a peccato? Et Eccleſiaſtes. 7. Non eſt homo qui faciat bonum: et non peccet. Et Ro. 4. Eſt autem deus verax etc. In autentica de monachis. §. Triennij. Natura humana labilis ad delicta. Iſta autem promptitudo peccandi: ſecundum doctores. cauſatur in homine duplici de cauſa. Prima reſpectu principij. Secunda reſpectu noſtri. Prima principij ade: qui fuit primus omnium noſtrum qui peccauit. A quo principio: tota natura corrupta eſt. Unde apoſtolus ad Ro. 5. Per vnum hominem: peccatum in hunc mundum intrauit et per peccatum mors: in quo omnes peccauerunt. Secunda cauſa reſpectu noſtri. Quia natura humana ex ſui conditione: prona eſt ad malum. Propter quod dicitur Gen. 8. Senſus et cogitatio humani cordis in malum prona ſunt ab adoleſcentia ſua. Et. 11. q. I. Omnis etas. Et 20. q. 3. c. Procliuis. Et in prohemio. Clementinarum. Et in Auten. de monachis. §. Si quis ergo. col. I. Et Lactan. in. 4. Natura hominum procliuis eſt ad vitia. Cum quo eſt Th. Et Bon. in 4. di. 17. ar. 2. q. I. Quod impoſſibile eſt hominem viuere diu: ſine peccato veniali. Quicunque vis laudari etc. Rob. Alb. in comp. theologie. Tria ſunt que de ſui natura non poſſunt peccare. Deus. Hiero. teſtante. Et magiſtro in. I. di. x. Solus deus eſt. in quem peccatum cadere

nō pōt. Nota ꝙ dicit ſolus. Be-
ſtia.q2 nō capax. Lapis: q2 res in
animata. Qui hō nō ē de⁹: nō eſt
beſtia. nō ē lapis. Igit̄ oꝫ ꝙ pec-
cet. Nec pōt ſtar̄ diu ſine pcō. O
fragilis creatura. q̄ aſſidue hꝫ ſe-
cum mlū conīrē. ſ. pcī. Mira-
ris ſepe: dū vides deuotas pſo-
nas ſepe ꝯſitentes. Che diauolo
hano in coſcia: q̄ſte beſtie de femi-
ne: q̄ aſſidue volūt ꝯfiteri? Acce-
de ſepe q̄ inuenies ad dicēdū. Ad
ꝓpoſitū. Et qūuis hec iclinatio ſit
ad vitia: tū ꝑ liberi arbitrij verti-
bilitatē nō ē hō adeo ribaldus q
nō faciat aliqd̄ bonuꝫ. Latrones
ieiunāt in ſabbato milites. merc-
trices. ⁊ hmōi. Et vt dicit Aug.
li. de li°. arb°. Nullū bonum irre
mūeratū ē apō deuꝫ. Et Hiero.
de. pe. diſt. 3. §. Ex hoc ſēſu. Nō
ē iā iniuſtus de⁹ vt ꝓꝑ multa ma
la: obliuiſcat̄ paucoꝝ bonoꝝ. Il-
le. Cū ḡ iuſt⁹: nō remūeret in vi-
ta eterna: oꝫ ꝙ remuneret in p̄ſn̄ti
ꝑ multiplicatiōes bonoꝝ tpaliuꝫ.
Aliter nō eēt iuſt⁹. Que ꝯcluſio
ꝓbaꝫ vera tripliciter. Auctē. Exē
plo. Figura. Prio auctē Chriſo.
de pe. di. 3. c. Quāq̄. Mali pro-
pter bona q̄ hic agūt: p̄ſnti re-
muneratiōeꝫ recipiūt Scdo exem
plis. De obſtetricib⁹: De qbus
Exo. 4. q̄ ꝑmlate fuerūt q2 deus
edificauit illis domos. Glo. i. bo
na tpalia ꝯtulit. Sꝫ forte queris.
Cur ꝑcepit pharao feias reſuari.
Rūdet Dānicus tholo. 2. ratiōe.
P°. ratione libidinis exercende.
Qualis dñs: talis ſerui. Nō con

tra dicitur. In auctē. de lenōibus
in prin°. Imperator dicitur eīm a
tor caſtitatis. Et pħs ad Alexan
drū de regimie pricipū. Pude-
at in corpore regis: voluptatē lu
xurie dñari. Sꝫ hodie volūt pu-
ellas ⁊c. Vñ pharao ob hoc vo-
luit feias ſuari. 2°. rōne timoris.
Q2 dū eēt foreſſis timebat ne dū
creſceret nūerus iudeoꝝ exirent
de manibus coꝝ. Vñ he fuerūt
ꝑmlate lꝫ pagane. Preterea Io-
ſue. 2. de Raab meretrice. q̄ ex-
ploratores recepit in domo. Ob
hoc fuit liberata ab incendio. Et
Aug. de loqutiōib⁹ noui ac ve-
teſt. Et Hiero. li. 2. ꝯtra Iouinia
nuꝫ dicūt de Sybilla. q̄ merito ſue
virginitatis ſpm̄ ꝓphetādi acce-
perūt. Ala pratica. O quot vi-
demus ꝓſpari bōis tpalibus. Fa-
milia pulchra: la fortūa li va pſpe
ra. ogni coſa li ſuccede ī bēn. He
re ꝓꝑ aliqd̄ bonū qd̄ faciūt. vt hic
mercedē ſuā accipiant. De qbus
Mat. 6. Amē dico vobis: rece-
perunt mercedem ſuam. Unde
dominus Iſa. I. Si volueritis ⁊
audieritis me ſcilicet adhuc i pec
cato exiſtentibus: bona terre co-
medetis. Aſcuti me predicante:
agnoui vſurariū quendam diui-
tem ſuper omnes primarios ciui
tatis: qui in omnibus proſpera-
bat. In familia in diuitijs ⁊ hu-
iuſmodi: taliter ꝙ plures in ciui-
tate contra deum murmurabāt.
Quidam eius prouidentiam ne
gantes. d. O 2 olira. Quid oꝫ
agere bona? Quia deus plus tri

buit achi ſa pezo. Jere.12. Uia impiorum proſperatur. Et Dd. Uidi impium ſuper exal. et eleuatum. Et Job. 21. Impij viuunt: conforati ſunt diuitijs. Ad mortem deductus. oibus aſtātibus dixit. Ego fui magnus vſurarius nec penitere volo. Et hūi in hoc mūdo padiſum meū: ſz duo bōa egi inter tot mala. Primum qz paupes hoſpitio recepi. Scōm qz bonū cōe ciuitatis dilexi. pp q̄ bōa credo me habuiſſe pñtez remūerationez. Qd exēplū affirmat Chriſo. De pe. diſ.3.c. Quid igitur turbamur. Nemo videns malignos hūtes pſperitatē turbet. Qz nō eſt hic retributio malignitatis. vel virtutis. hic corona. illic ſupplicium. Ille. Qñ tribularis: dic i teipſo. O ſignor: m cui voli punire i alia vita. Quello richo q abūdat bōis. tu li voli dare lo iferno. Unde patet primus fructus.

Secūdo valēt ⁊c. Per opera extra charitatem facta: pparat hō vt recipiat grām dei ⁊ eius inſpirationez. Dicit. n. phs. 2. de aia. Jn. 8. phy. Jn. 1. de generatiōe. Actus actiuorum ſūt in patiēte būdiſpoſito. Si ḡ hō faciat bōa: diſponet ad hoc. Uulgo dici ſolet. Aiutate: ⁊ dio ⁊c. Qñ canoniſte ponunt caſuz iſtuz. Quid de illo q cōcubinā nō vult dimittere. odia, vſuras. ⁊ hmōi? Reſpōdet Gre. De pe. di. 5. c. Falſas. Nec deſperet: ⁊ interim qcqd boni poterit facere. hortamur vt faciat. Qñ Ric. in. 4. di. 20. ppōit caſuz ⁊ ſoluit. An indulgētie valeant exiſtētibus in mortali? Reſpōdet. d. Qd ipſo nō poſſit fieri remiſſio pene. manēte culpa. Ex cōſequenti nō pſequant indulgētiā exñtes in mortali: tñ ſi faciāt qd pinetur informa indulgentie: bñ agunt. Qi vt dicit Th. in. 4. di. 15. q. 1. ar. 3. Bona i mortali facta. de cōgruo diſponūt pcōrē ad viā veritatis. ⁊ ptritionē ſuorum criminū. Jō Alex. in. 4. volūie ſū. cōſulit his qui nō ſunt parti relinquere peccata nec confiteri volunt: vt ſe ſacerdoti ſaltez pñtem ⁊ dicāt. Pa ora p me: qz peccata que hēo non ppono dimittere. Et ex tunc aliquando deus illuminat peccatores vt ſe cognoſcat. Qd patet exemplo duobus. Primuz de maria egyptiaca: Que in egypto nata anno etatis ſue. 12. Alexandriā pexit ibiqz. 17. annis libidini deſeruiſſe que illic diſcedēs iuit hieruſalem ad adorādūz crucē cum alijs nō tamē cū propoſito abſtinēdi a peccato. In via nautis corpus proſtituit. Dū vero applicuiſſet volēs templum intrare per 3. vices: ei facta ē reſiſtēria. Compuncta lachrymari cepit. Audiuit vocē. d. Si trāſieris Jordanē ſaluaberis. A bangelo ſibi dati ſunt numi pro emēdis tribus panibus. Quib' emptis Jordanem pertranſijt. vbi p. 17. annis in pñia morata ē ibiqz tandez mortua eſt ⁊ ſalua. Clamat. O admirabilis bōitas patris noſtri dei:

non reſpicit peccata hominū cū recedit: ad penitentiā. Nō negligit etiam peccatores illuſtrat ad penitentiā: ſi ⁊ ipſi bonis operibꝰ ſe iuuare voluerint. Preterea de latrone, qui virginē fugientem in egyptum: ab alijs liberauit. Cui dictum fuit. Hodie mecū eris ⁊c. Inueni Bonante Dñici boloſani aſſignantē rōnem triplicem de eius ſaluatiōe. Pª. rōe vmbre: q͛ caput xpi vmbrā faciebat. 2ª. rōne ſtatus q͛ peccatum ſuū agnouit. 3ª. ratione boni operis. q͛ liberauit mariā cū filio: de alijs latronibus. Uñ meruit audire ob hoc. Hodie ⁊c. exēplū Cōſtantini imperatoris ꝓp bonum qđ egit in mortali: q͛ ſanguinē puerorū nō fudit. miſſi ſūt apłi Petrus ⁊ Paulus vt baptizarent eū. Et de Cornelio: ad quem miſſus ē petrꝰ vt baptizaret: ꝓpter elās qs faciebat. Uñ pꝫ ſecūdus.

Tertio. Bona in mortali valent ⁊c. Concluſio eſt decioriū. Quod tanta eſt demonis inuidia: ꝙ q̄uis pro omni mortali ſi vt augeatur pena accidentalis: tamē callidus eſt de noſtro malo. ꝙ de ſuo nō curat. Unde Jo. apoc. 12. c. Ue vobis terre ⁊ mari: quia deſcendit diabolus ad vos habens iram magnā. Et .i. Pet. 5. Aduerſarius veſter diabolus tanꝙ leo rugiens circuit ⁊c. Sed opera bona in mortali reprimūt ipſius poteſtatem. Exemplū in Ud: quomodo clamauit. Uas vacuum: ſed ſignatum. Interpone ꝙ ſignum crucis eſt mirabile: ⁊ non eſt aliquod ſcutum melius. De qua Chriſo. Ubicūꝗ viderint ſignū crucis demones expaueſcunt. Crux eſt ſpes chriſtianorū: reſurrectio mortuorū: victoria demonum. Ille: Ante o chriſtiane ſigna te ſepiſſime. Et ſi dormitum vadis: aut ad menſam. De quo ſigno. Iſa. 30. A voce domini pauebit aſſur. virga percuſſus .i. crucis. Quando eſt malum tempus: nil melius ſigno eius. Ad propoſitum. Ex ſigno iudei immortali: hec bona ſūt ſecuta. Primo quia demonum caterua detecta eſt. Secundo q͛ iudeus conuerſus. Tertio quia epūs ſimiliter. Aliud exemplum ſtultus ꝗ omni die .3. pater noſter: ⁊ aue maria dicebat. Et de conuerſo i mole a demone infeſto: quādo erat ocioſus demon ipſum infeſtabat: quando orabat ⁊ aliquid boni agebat demon ipſum laxabat. Uñ fuit ei dictū. Quare ſpm non moleſtas aliquñ? Rñdit. Q: oratio cū ſigno crucis quam facit me debilitat ꝙ non poſſum. Unde xpūs Mar. 9. c. Hoc genꝰ demoniū in nullo poteſt exire: niſi in oratione. Et Ambro. Bona ſcutum oratio: qua omnia aduerſarij ſpicula repelluntur.

Quarto valēt ⁊c. ad mitigationē pene infernalis. Quibuſdam viſum eſt ꝙ ſic. Cuiꝰ opinionis fuit. Orige. cum ſuis

ſequacibus. Et ꝙ hō pōt tot bona facere in mortali: ꝙ oīa penalia diminueret. Qui poſuit demones ſimul cum aīabus ſaluari in iudicio vniuerſali. Inducens illud Sap. xi. Misereris oium: qm̄ oia potes: ⁊ diſſimulas peīa hoīum pp pniam. Inſuper ꝙ in inferno erat charitas. Quod pꝫ. Qꝛ diues epulo ex charitate petijt: vt ſui frēs auiſarentur ne in peccatis caderent: ne ad infernuꝫ deſcenderēt. Igit̃ charitas ibi ē. Rn̄det Tho. .i. p. q. 89. Et Panormita i. c. Firmiſſime tene. Extra de hereticis. Qð diminuere penā infernalē: pōt itelligi dupliciter. Uno mō: vt minuat̃ illa q̄ iam debita ē. Alio mō: vt nō debeatur tanta quāta deberet̃ ſi illa opa ſi fuiſſent ſcā. Quoad p̄mū. Pena inferni nō pōt diminui: que iā data eſt a deo. Uñ Aug. lꝫ. q. 2. c. Tꝯ in Glo. Tria ſunt genera pſonaꝝ q̄ de hoc ſeculo tranſeunt. Quidam valde boni. pro quibus ſuffragia non ſunt agenda. Extra de cele. miſ. c. Cū martbe. Iniuriam facit martyri: qui orat ꝓ martyre. Quidā mediocriter mali ⁊ boni: ꝓ ijs eccleſia orat. Quidā totalr̄ mali: q nullo mō iuuari pñt. Aug. Si ſcirē patrem meū eē in iferno: non plus orarē ꝓ eo: q̄ ꝓ diabolo. Et Iob x. In inferno nulla ⁊c̃. Quoad ſecdꝫ modū: ſic dico penā minui. qꝛ nō tantā penā ſuſtinebit: qꝛ nō omiſit oia ꝑ que deberet puniri ſi omiſiſſet. Qꝛ dū facimꝰ aliqð boni non dabitur pena pro illo. vt pꝫ de miſſa. de elemoſinis. Oxpiane da elemoſinā ⁊ fac bona. Ualent ergo pcōres oino operari bonū. ⁊ ſemꝑ de bono in melius: qꝛ nō pdimitur talia bona. Ad argumentū de epulone. Reſpondeo ꝙ ex charitate hoc nō dixit: ſed ex timore pene.

Quīto ⁊c̃. Propter pcm̄ mortale iucretur hō plūri penis tꝑalibꝰ ⁊ ſpūalibus. Fiat pratica. Per pcm̄ idio expulit luciferū de celo. Adā de paradiſo. diluuiō miſit in terrā. ſodomam ⁊ gomorrā ſubuertit ð ꝑꝑlo Dōi multa peſte perierūt. Nōne vidiſti tꝑibus elapſis italiā peſte pcuſſam? Uere hoc totū: ꝑꝑ inaudita pcā hoīum ⁊ mulierū. Fiat pratica notabilis. Nō eſt plus verecūdia dare ad vſuras. imo cū iudeis habere ꝯſortia. Tenere cōcubinas. accipe ſacra falſa. iurari. facere monetā falſam. facere nigromātias. O italia como ſtatu: guarda el flagello de dio. Ad ꝓpoſitum nr̄m. Qꝛ ſunt aliq̄ bona. Iō deus piiſſimus manū ſuā aſtringit ne puniat ſm̄ demerita. Exēplū Ceſarij. Quidā mercatores fuerunt in mari pleni oī malo. ⁊ blaſfemi. O marinari ca uetis: qꝛ ꝑꝑ tales naues ſubmergunt̃. Cōtra eos: q aſſerunt religioſos eē cā ſubmerſiōis. Quidā alius mercator in naui erat ſꝫ paganus vidit hoīem mortuum iacere extra ſepulchrū. ipſuꝫ ſepe

liuit motus misericordie. O bo-
nuz opus: mortuos sepelire. Ea
dē nocte apparuit ei angelus i som
nis dicēs ei. q̄ i craſtinū nō deberet
nauigare pp̄ p̄iculū: oēs alij sunt
ſubmerſi in mari. Et hic libera-
tus eſt pp̄ hoc: q̄r mortuū ſepeli-
uit. Preterea aliud exēplum: qđ
iamme accidit. cū ego p̄dicarez in
ſancta Maria de caſtello. Quidā
blaſfemus erat in hoſpitio quodā
cum alijs. venit angelus ⁊ iuſſit
illum exire extra hoſpitiū. Cum
exijſſet: hoſpitiū cecidit. ⁊ oēs mor
tui ſunt. Ille aūt blaſfemus remā
ſit. Hoc totū: q̄r erat Marie de-
uotus. qui ieiunabat oī ſabbato.
licet in mortali. Ergo fa bene aio
mia. q̄r diuina iuſtitia acriter non
te puniet. Ps. i ſcripturis. 3. Re.
21. de Achab. qui ad verbū He-
lie: penitentiam egit. Unde dñs
di. Nōne vidiſti Achab humilia
tum corā me? Quia humiliatus ē:
non inducā malum in dieb⁹ eius.
Merentur quidē peccatores. fla
gellari. O quot ſodomite. O
quot ribaldi. tñ pp̄ pauca bona q̄
agunt deus non facit.

SExto valēt ad boni ⁊c.
Quia ex bono opere ho-
mo conſolatur. O Ber
nar. quid dicis? Nulla
maior pena: mala ɔſciencia. Uis
ſemp letus eſſe? Bene viue. Bo-
na conſcientia: verum gaudium
habet. Ille. Et in. 4. Ethi. Nul
lus eſt qui nō gaudeat bonis ope
ribus. In. 8. Boni operatio ſtu-
dioſa: delectabilis eſt. Cicero lib.
de Sen. Conſcientia bene acte vi
te multorumqz benefactorum re
cordatio: iucūdiſſima eſt. In. 9.
Ethi. Uirtuoſorum beatiſſima eſt
vita. Quid pater? Qñ vadis ad
confeſſionem: quomodo tendis?
Uere pater como biſſa al mercato.
Quia onus ſuper me habeo odij.
vſure. iniurie. Sed facta confeſ-
ſiōe cū debitis modis. totus let⁹
reuertor. Non eſt gaudiū ſuper
illud. Exemplum ſancti Gerar-
di. Qui vſqz ad vltimā decrepi-
tatem in peccatis permanens ſp̄
triſtis: ſemp renegado. O quot
plures de iſtis. Una dieqz capill⁹
canus cecidit de capite: quem vi
dens. d. O ymc. hora eſt. Unde
conuerſus ē. Qui conuerſus ſp̄
letus erat: ita vt mirarentur aſtā
tes. Jō Sene. Sola virtus pre-
ſtat verum gaudium ⁊ ſecurum.
Voui diſcorrēdo noy per tute le
coſe che ſe poſſano da noy poſſe-
dere. ſola la virtu ſintende eſſer
quella. che ze conſtituiſſe in ſtato
degno dogni laude ⁊ honore.
Qñ Plautus in Amphitrione.
Uirtus in ſe hz omnia. Hec ē il-
la que facit hominez bonum. In
2. Ethi. Uirtus eſt que facit bo-
num habentē ⁊ opus eius reddit
bonum. Hec illa: que dignuz fa-
cit laude. Hieronymus. Nobili
tas ſumma eſt apud deū: clarum
eē virtutibus. Hec illa: que facit
filiuz dei. In. 7. Ethi. Homines
dicuntur dij: pp̄ virtutis excellē
tiam. Hec illa: que hoiem deo aſ
ſimilat. Apuleus de deo Socra-

tis. Nihil eſt deo ſimilius ꝙ vir
animo perfecte bonus: Queſta e
quella che le aduerſe influentie đl
cielo. le calamita de le terre. cum
animo forti faci tollerare. Que-
ſta e quella: che ſempre ſi tene in
amoroſi piacere ſpirituali. Fa bē
omni tpe. Vñ Ricardus in. 4.
di. 49. Sancti in patria gaudium
habent accidentale: de bono qđ
in mortali fecerunt. Inſuper ⁊
damnati. O bonum.

SEptimo ad boni opis
aſſuefactionem. Qr hō
aſſueſit ad bona opera.
Quia el far ben: ē arte
⁊ regula: ſi hō incipit bene agere.
⁊ per oppoſitum. Incipias ieiu-
nare. vigilare. orare ⁊ huiuſmo-
di: erit profecto tibi facile.

¶ Feria. 4. ſecunde hebdomade
40. De ſuperbia.

AScendēs Je
ſus hieroſolymam: aſ
ſumpſit ſecū duode
cim ſuos ſecreto: ⁊ ait illis. Ecce
aſcēdimus hieroſolymā: ⁊ filius
hominis tradetur. Mat. 20.
¶ Scđm Albertum: triplici de
cā paſſionem ſuā xp̄s pluries p̄-
dixit diſcipulis. Prima vt eis ſi
cut amicis reuelaret ſecretum ſue
mentis Prouer. 25. Cauſam tu-
am tracta cū amico iugiter. Se-
cunda vt haberent cām meditā-
di ipſam. Et eam in memoriam
haberent: vt ſic oia tollerarent.
Trenorū. tertio. Memoria me
mor ero: ⁊ tabeſcet in me aīa mea
Grego. ſi paſſio Chriſti ad me-
moriā reducitur: nihil eſt qđ non
equo animo toleretur. Tertia vt
daret intelligi ꝙ voluntarie pa-
tiebatur qui mortem ſuā predice
bat. Iuxta illud: Iſa. 53. Obla-
tus eſt: qr ipſe voluit. Sequit fili-
us hoīs tradetur. Scđm Alber.
a tribus fuit traditus. Primo a
patre pro cōmunitate humani ge
neris. Ad Roma. 8. Proprio fi
lio ſuo nō pepercit: ſed pro oibus
nobis tradidit illum. Secundo a
ſpū ſancto. Ad Heb. 9. Per ſpi-
ritum ſanctum ſemetipſum obtu
lit immaculatum deo. Tertio ſe-
ipſum tradidit Ad Ephe. 5. Tra
didit ſemetipſum pro nobis obla
tionem ⁊ hoſtiam deo. in odorē
ſč. Adhuc eo loquente. Acceſſit
mater filiorū Zebedei Jacobi ⁊
Joā. petens vt vnus ad dexterā
alius ad ſiniſtram ſederet i regno
ſuo. Scđm Nicol. de ly. Jacob
⁊ Jo. credebāt xp̄m poſt ſuā re
ſurrectionem regnare in Hierlm
ſicut dñs tpalis. Vñ cupiunt ſub
limari. Et hec petitio fuit a filijs
p mediam mrīs. qui p ſe vereca
dabantur. Dominus āt habens
reuerentiam mulieri. non rñdit
illi ſed filijs: ſciens ꝙ hec petitio
pcedebat ab eis dicens. Neſcitis
qđ petatis. Poteſtis bibere cali
cē: quē ego bibiturus ſum? Glo.
Bibere calicē. i. ſuſtinere mortē
ignominioſā: ꝙ ego paſſurus ſū.
per quā debeo venire ad regnū

non temporale vt credidis. ſʒ eternũ. Dñi ci. Poſſumus. Ad verſum: qr Jo. fuit virgis flagellatus. in oleo miſſus. v. tiens portatus: Ubi cõm peticio ſuit verificata. Pretereaq; Jacobus bibit: qñ fuit capite truncatus. Unde dixit eis. Calicem quidẽ meum bibetis. ſ. per tormenta. Sedere aũt ad dexterã meã vel ad ſiniſtram: non eſt meũ dare vobis. Qđ verbũ quadrupliciter exponitur. Rabanus: Non eſt meũ: qr non habeo illud a me. ſed a patre. Remigius. Non eſt meum dare vobis. ſ. ſine veſtro merito ⁊ labore. Hieronymus. Nõ ẽ meũ dare vobis ſcilicet talibus quales vos eſtis ſcilicet ſuperbis ⁊ ambitioſis: ſed humilibus. Chriſo. Nõ eſt meum. ſ. ratione cognationis carnalis: ſed electionis eternalis. Audientes aũt decem indignati ſunt de duobus fratribus. Jeſus aũt dixit eis. Scitis qr principes gentium ⁊c. Quaſi dicat. Maioritas in regno meo. non acquirit eo modo ſicut in regno terreno: que acquiritur per ambitionem. in meo autem per humilitatem. iuxta illud. Qui ſe humiliat exaltabitur. Unde ⁊ Fabius maximus ad. M. Emiliũ. Qui gloriam ſpreuerit: veram habebit. Applica. Hodie ſermo erit de ſupbia. De q̃ tria ſunt videnda.

¶ Primũ dr diffinitionis.

¶ Secundum dicitur abhominationis.

¶ Tertium dr punitionis.

PRimum dr ſc. Aug. in 14. de ci. dei. Et Grego. in. 31. mor. Superbia ẽ appetitus inordinatus pprie excellẽtie: contra regulaʒ ⁊ mẽſurã a deo ſibi pfixaʒ. Ille. Ad maiorẽ notitiã. ẽ notãduʒ ſʒ Tho. 22. q. 161. ar. 2. cũ quo ẽ Alber. ſuper Lu. qđ quatuor ſunt ſuperbie ſpẽs. Prima ẽ cũ qs exiſtimat bonũ qđ hʒ a ſeipſo habere: vt ingenium bonũ. ſciam. diſcretionẽ. diuitias pulchritudineʒ ⁊ huiuſmodi. In hac ſuperbia fuit Lucifer: qui vt dicit Bon. in. 2. diſ. 5. ſtatim vt vidit ſuã pulchritudinem pſumpſit: nõ deo ſed ſibi attribuẽs illud bonũ. De quo Iſa. 14. In celũ. ſ. ſanctiſſime trinitatis. aſcendã. ⁊ exaltabo ſoliũ meũ: ⁊ ero ſimilis altiſſimo. Ubi notat Bon. in. 2. vbi ſupra qđ duplex eſt ſimilitudo. Una dr equiperantie: alia eminẽtie. Prima ẽ in diuinis pſonis. De q̃ Amb. ptractans illud deus. quis ſimilis erit tibi. Filius vtiqʒ: q ẽ imago pris. Hanc ſimilitudinẽ nõ appetijt demon: eẽ. ſ. vt deus. Et ratio. Qr vt hʒ phs. 3. Ethi. Electio nõ fit ipoſſibiliũ. Demõ aũt ſciuit eẽ ipoſſibile cũ eẽt mira ſapiẽtia pdit[us] creaturã nõ poſſe adeqri. Secũda dr ſimilitudo eminẽtie. q ẽ hẽre beatitudineʒ ex merito pprie virtutis. ⁊ non alieno. De hac Aug. lib. de virginitate. Diabolus in celo voluit eſſe ſicut deus. Et Bernar. Appetijt equalitateʒ potẽtie. Et Anſel. Appetijt

preeſſe ſine meritis. Qui in ſnia
idē ſunt. ſ. ꝙ voluit oībus preeſſe
propria auctoritate. Peccatū er
go eius fuit ꝙ ad ꝯſequendā ſuaꝫ
beatitudinem que ꝯſiſtit in plena
viſione dei non ſe erexit in deum
tanꝗ̄ in finē ⁊ principium ſuū. ſꝫ
eum ꝯſequi voluit per virtutem
ſue nature ſine deo ꝯferente. Pu
nitus eſt in inferno. O quot hūt
hanc: qui bona que habent a ſeip-
ſis credunt habere: ⁊ non a deo.
O pr̄: ego laboro die noctuqꝫ.
mea induſtria lucratus ſum hoc
⁊ illud. Exemplū illius Iimolen
ſis de vinea: qui dixit cuidam pa
tri. Laudo marſupiū meuꝫ: ſi eſt
bona. Et illi. de. 7. donis de illo:
qui in pulpito legens epiſtolas
Pauli: cum laudaret ab oībus:
ꝙ bene legeret. dixit. Melius in
telligo: ꝗ̄ ipſe apoſtolus. Talis
fuit ſuperbia romanoꝝ. De qua
Auguſti. i. lib. de Ciui. dei. c. i.
ꝙ deo ſe ſimiles eſtimabant. Cō-
tra quos aplus. i. Cor. 4. Quid
habes o homo: qđ non accepiſti?
Et Iacobi. i. Omne datū opti-
mum: ⁊ omne donū pfectum de
ſurſum eſt: deſcendens a patre lu
minum. Et. i. Para. 24. Tua ſūt
oīa. Et Luc. 15. Oīa mea tua. Et
Meſue in prologo ſue practice.
Sanat ſolus langores deus: ⁊ q̄-
libet res a deo hꝫ pfectionē. Se
cunda ſpecies eſt cū quis bonum
qđ hꝫ ſibi aſcribit ⁊ proprijs me-
ritis. credendo aliquid excellen-
tiam eſſe in natura vel fortuna:
pro quibus videtur ꝙ deus ſit ei
obligatus. O pater īquit ille: va
do ad miſſā. ad diuina. Et de mu
lieribus. Dico. 3. pater noſter: ⁊
5. aue marīj. ad honorem quinqꝫ
plagaꝝ. elemoſynas facio. Unde
pater: el natural vole ꝙ deus fa-
ciat mihi bene ⁊ det mihi paradi
ſum. Iſta eſt ſupbia maxima. Q̄ꝛ
vt hꝫ Th. in. i. di. 28. ar. i. Me-
rita nr̄a non ſunt ſufficiētia: vt de
us bonum nobis det. Ad Titū
3. Non ex operibus iuſtitie que
fecimus nos: ſꝫ ⁊c̄. Et. 2. Cor. 3.
Non ſumus ſufficientes cogita-
re aliquid ex nobis: quaſi ex no-
bis: ſed ſua mera pietas. Hāc ha
buit Nabuchodonoſor. De quo
Dan. 4. d. Nonne hec eſt babi-
lon: quā ego edificaui in robore
meo. i. virtute mea? Sꝫ punitus
eſt: qꝛ in beſtiam mutatus ſm̄ fan
taſiam. ⁊ herbas vt bos edebat:
qui a capite vſqꝫ ad mediuꝫ erat
vt bos: de reſiduo vt leo. Pre-
terea in hac fuit Semeias ꝓpha
3. Re. 14. qui miſſus ad reprehen
dendū Ieroboā de idolatria do-
mum reuertens quedam occul-
ta ſuperbia ipſum apprehendit.
aſcribens meritis ſuis illa bona.
A leone in via ſtrangulatus eſt.
O quot ſūt iſtis. Tertia ſpēs ⁊c̄.
Cum quis iactat habere qđ non
hꝫ. O quot de ijs. De hac Iſa.
16. Audiuimus ſupbiā Moab. ſu
perbus eſt valde. Superbia eius
⁊ arrogātia eius ⁊ idignatio eī⁹:
pluſqꝫ fortitudo eius. Ille. Iſta
eſt periculoſa: precipue in his q
ſe ſanctos reputant. ⁊ confidunt

In illa ⁊ de facili ruunt. Figitra d Petro. Luc.22. q de ſe pſidens dicebat. Et ſi oportuerit me mori tecum ⁊c. Sup quo Amb.6.q.1. Illſtrare. Si Petrus lapſus eſt qui dixerat. Et ſi oẽs ſcandalizati fuerint in te: ſed nõ ego. Quis alius de ſe p̄ſumat? Ille. In hac fuit ille heremita q a deo hãc gratiam petebat: vt ipm cuſtodiret a peccato veniali: qr ſe a mortali cuſtodiret. Quadã vice i ſero: agnouit mulierẽ per deſertũ vagãtẽ. Et vt neſciret eius peccatũ: eam occidit. Cui demon. O heremita. Ubi ẽ ſanctitas tua? Ideo Iere.9. Nõ glorietur ſapiẽs in ſapientia ſua: nec fortis in fortitudine ſua: nec diues in diuitijs ſuis. Apls. Qui ſtat videat ne cadat.

4. ſpecies: eſt cum quis ceteris deſpectis: ſingularis vult videri. In hac phariſeꝰ Luc.18. Gratias tibi ago: qr nõ ſum ſicut ceteri hoium: raptores. iniuſti. adulteri. velut et hic publicanus. Et Mat.11. orta eſt diſcordia inter apſos: qs eoꝝ eſſet maior. Unus aliũ deſpiciebat. qbus xp̄s. Qui maior eſt vr̃m: erit miniſter vr̃. O quot ſũt q alios deſpiciũt. Et de religioſ q vadũt cũ el col torto p eſſer tenuti ſancti: ⁊ ſic exaltẽtur ad officia. Hiero.1. ↄtra Pelagiũ. Quãuis alijs vitijs carere poſſumus: maculã hypocriſeos tenã poſſe: aut paucoꝝ eſt: aut nulloꝝ. Exẽplum p̄is Bñdicti q a demone q̃ſiuit quale erat peccatum religioſoꝝ. Reſpõdit hypocriſis: qr volunt teneri ſcti ⁊ laudari. Contra Ouidi.li.3. de arte. Non nocet in vultu dãnoſa ſuperbia veſtro. Faccia de queſto andar cũ el col torto. Fuerunt in fouea pulli murĩ qui anteq̃ exirent a p̄re ⁊ a matre edocti fuere: q̃ ſi qũ exire vellẽt de fouea ⁊ aliquid viderent patri ⁊ matri prius nunciarent. Una dieꝝ viderunt gallũ. Aiunt patri. Uidimus aial cũ corona in capite: li ſperoni in pedi. Non timeatis aiunt: qr eſt cõpagnonus. ⁊ vobiſcum comedet. Alia vice viderunt aial quaſi mortuũ in terra cũ capite inclinato. Aiunt patri. Uidimus ſic ⁊ ſic. O videatis bene: ẽ noſter inimicus. lie el gato. Ad propoſitũ de queſti capi torti. abſtinendum eſt. Unde patet primum.

Secundũ dicit ⁊c. Peccatum ſupbie eſt abhominandum.3. ratione.

¶ Prima quia omnia crimina inducit.

¶ Sc̄da: qr ois iuſtus illã fugit.

¶ Tertia: qr getez mentis tollit.

¶ Prima qr oia crimina ⁊c. Ex ſuperbia oia mala pcedunt. Gregorius.31. moraliũ. Regina ois mali: ſuperbia eſt. Aug. lib. de natura ⁊ gratia. Sine elatione ſupbie: nullum peccatum inuenies. Eccleſiaſtici.x. Initium ois peccati ſuperbia. Et non eſt aliquod peccatum in rerum natura: q̃ t. tum deum ⁊ proximuz offendat vt ſuperbia. Quis mala poſſet iueſtigare huius fere peſſime? Ex

hac Abſolon patrē ſuum David
tentauit de regno expellere: vt ip
ſe rex pſicceretur. Ex hac Ro-
mulus fratrē ſuum occidit. vt ſo
lus regnaret. Ex hac Julius Ce
ſar perſecutus ē Pompeū vſqꝫ
ad mortem: cū quo plurima bel-
la geſſit cupiditate imperij. Ex
hac Marius romanus nō ɔten-
tus ꝙ ſexties fuerit conſul roma
noꝝ alios deſpiciens voluit ⁊ ſe-
primo eſſe violenter. Ex quo fa-
cta eſt maxima iterficio iter Ma
rium ⁊ Syllaꝫ. qui eum īpedire
volebat. Ex hac magnus Alexā
der mouit bellum: totū orientez
vexauit ſuis bellis. Ex hac: quot
mala inter romanos ⁊ carthagi-
nenſes ſunt ſecuta? Doui ſe nar-
ra che eſſendo ſempre Carthagi
ne inimica romanoꝝ. M. Cato
iudicauit ꝙ totaliter eſſet ruinan-
da. Sed Scipio naſica dedit per
ſententiam ꝙ non: ne romani ve
nirent ad inuicē in guerram. Au
dens ſenatus ſententias contra-
rias hominum grauium: preſeno el
mezo, e crean li ɔſuli Tito Man
lio: Catone Cenſorino: miſerunt
ɔtra carthaginenſes: qui precepe
runt ipſis: vt incenderēt ipſoruꝫ
nauės de batalia: ⁊ ſoluꝫ ſeruarēt
illas de mercantia. Doui lo fece
no per in pace viuere. Prete-
rea preceperunt ꝙ omnia arma
ad faciendū defenſionem eſſent
ſibi conſegnata: fuere contenti.
Preterea cōſules habitis armis
fecerunt preceptum ꝙ irent ha-
bitatū vbi placeret eis pur che. 8.
milibus diſtarent a mari: q̄r vo-
lebant ruinare carthaginem. Au
dientes hoc miſerunt ſe in deſpe-
rationem deliberantes defende-
re ſe ⁊ mori. Scipio poſuit ſe ad
campum cum exercitu: ⁊ illā ex-
pugnauit: ⁊ illam incenderſit ſm
decretum romanum. In qua
guerra tot latini ⁊ romani mor-
tui ſunt. ꝙ erat difficile iudicatu
ſi de iſtis guerris erat ridendū o
al plangendum per luna parte e
per laltra: per li tanti morti excel
lenti duci e preſtanti romani. Ue
niās ad practicas: quanta ſanguis
effuſio facta eſt. Quot millia ho-
minū ſunt extincti? O deſolatrix
ciuitatuꝫ. O Bononia mater ſtu
dioruꝫ. O Janua regina maris.
O aſculum. O placentia. O aſſi
num, O viterbium. Ubi gloria
veſtra? Ubi populi multitudo.
Ubi anteqꝫ diuitie? Ex hac ciuis
ſurrexit in ciuem. amicus in ami
cum. ⁊ platee ciuitatum ſunt de-
ſolate. Contra tales Petrarcha
in. 6. diuinitatis.

O veramente ſurdi ignudi e fralli.
Poveri di iudicio ⁊ di cōſiglio.
Egri del tuto ⁊ miſeri mortali.

¶ Secūdo ratione ⁊c. Chriſtus
cū facto miraculo de quinqꝫ pa
nibus: voluiſſent ipſum regeꝫ fa
cere. Jo. 6. ab eis fugit: ſuperbiā
vitans. Moyſes cum eſſet anno
rum. 83. ⁊ mitteretur a domino
vt eſſet dux populi: excuſauit ſe
ꝙ eſſet impeditioris lingue. Exo.
14. Jeremias cū a domino mit
teretur ad predicandum dixit.

Ha.ha.ha. neſcio loqui Jere.i.
Marcus euangeliſta truncauit ſi
bi pollicem: ne ordinaretur ſacer
dos ex humilitate. Greg. magnꝰ
a populo electus in papã. fugit:
& cognitum fecit ſe in ſancto Gre-
gorio per ſex menſes. Sed qua-
re tunc pontifices renuebant pa-
patum? Reſpondet Uincentius
in ſpeculo in libro.3. ſpeculi mo-
ralis. Qd a tēpore Petri uſqꝫ
ad.s. Silueſtrū fuere.31. pape. q
per martyrium fere oēs tranſie-
runt. Unde poſt Sixtum diu va
cauit papatus: & nullus ipſum vo
lebat duplici ratione. Et que ſūt
Gabriel? Primo rōne mortis:
qr erant primi. Secundo ratione
paupertatis. Sed poſtq̄ eccleſia
eſt diues facta per Conſtantinū:
nullus reperitur qui eam renu-
at immo p mille vias queritur.
Preterea Gregorius nazanzenus
epiſcopatum dimiſit: vt ſapien-
tie vacaret. Ambroſi. ne promo-
ueretur in epiſcopum meretri-
ces ſecum vocauit vt ſic crederē
tur malus ſicqꝫ hoc ſaltem facto
deſiſterent eum ordinare. Augu
ſti. inuitus eſt ordinatus. Hiero-
nymus cardinalatum dimiſit vt
liberius in bethleem inſudaret. Ui
centius cardinalatum noluit ſibi
oblatum. Dominicus epiſcopa-
tum. Bernardinus ſimiliter. Et
de monacho clareuallenſi. dicit
Gofredo cum fuiſſet in epiſco-
pum electus. & cogeretur ab Eu
genio & Bernardus dixit. Mo-
nachus fugitiuus eſſe potero ſi
me hinc eijcis: epiſcopus autem
non ero. Poſt mortem cuidam
apparens dixit. Reuelatum eſt
mihi a ſancta trinitate q̄ ſi epiſco
pus fuiſſem ordinatus: fuiſſem
de numero damnatorum. Ideo
diſ.40.c. multi. Quicunqꝫ deſi-
derauerit primatum in terra. in-
ueniet confuſionem in celo. Nec
inter ſeruos chriſti computabitur
qui de primatu tractauerit. Ille.
Practica. Quidam ponunt ob-
ſeruantiam in zochol'. & barbam
deferre. Quidam non comede-
re carnes. Quidam portando ci
licium. Conclude q̄ ſolū ē in ve
ra humilitate. Un̄ Mat.20. que
rētibꝰ p̄matū apoſtolis. d. Neſci
tis qd petatis. Tertio rōne &c.
Superbus ē mater dyaboli: & ſp.
bꝫ i corde ignē ſpi cogitatiōibus
& deſiderijs. Et ſi ergo ei reuerēna
ñ p̄bet: turbat. Qd dn̄ Salomō &
agnou r. eccl'.x. Odibilis ē corā do
hoibus: ſupbia. Supbꝰ nō pōt ee
cū aliquo: ſua ꝯuerſatio mala.
Scd'ꝫ Alber. i Comp. theologie
triplex ē drīa ſupboꝝ. Quid. i in
diuitijs. Cōtra quos apoſtolꝰ. i.
Thi.6. Precipe diuitibꝰ huiꝰ ſe
culi nō ſupbe ſapere. Et pcbe o
Paulo? Quia homo eſt morta-
lis: & nihil ſecum affert. Dauid
in ps. Dormierunt ſomnum ſ
nihil inuenerūt &c. Et Job.19.
In nidulo meo moriar. Unde
dux venetorum voluit pro epy-
taphio. Hoc ſolum mihi ſuper
eſt ſepulchrum. Ambroſij. Non
ſunt hominis bōa que ſecū ferre

non poteſt: ſola miſericordia co‑
mes eſt defunctorum. Quidam
in generis nobilitate. O paſ: de
domo mea exiere viri clariſſimi
côti. caualieri. doctori in vtroqʒ
iure. La caſa noſtra nominatur
per totũ mũduʒ. Amicitia noſtra
ꝯiuncta ẽ col côto Zorella. Iani
de la tela. Facin can. A zenoua cũ
la caſa doria. Adhuc ſupſũt li caſ‑
ſoni: cũ inſtrumẽtis. Unde Salu
ſtius. Cõmune malũ nobilitatis:
ẽ ſuperbia. Quod côtra Hiero‑
nymus. Nobilitas ſumma apud
deũ ẽ: claruʒ eſſe virtutibus. Et
Gaius Flamine⁹. ꝯtra. P. Cor
neliũ Scipionẽ. Ego eniʒ non in
aliena gloria: aut falſis fortũe bo
nis nobilitatẽ eſſe exiſtimo. ſed in
ꝑpria veraqʒ animi virtute. Ubi
ſtat hominis nobilitas? Reſꝑ in
virtute. Aſcula. de hoc.
Piu val ſaper: cħ theſor nõ vale.
Nec ſapere: richeza nõ mãcha.
Si lalma ñ ſi sforza nel ſuo male.
Quidã in põpis veſtimentoruʒ.
côtra mulieres ⁊ alios. Prattica
côtra mulieres. O vetule dicite
queſo: vbi ẽ veſtra olim pulchri‑
tudo? O Helena apud grecos.
O Polyſenna i Troia. O Di‑
do in Carthagine. O Aratonica
in Syria. O Cleopatra in Egy‑
pto. O Lucretia Rome. O
Fauſtina ꝑma auguſta. Ubi ẽ põ‑
pa veſtra? Ubi veſtes Auree. ⁊
argẽtee. Ubi ſũt colane auri? Cer
te ala terra. De his Bernardus.
O eſca vermiũ. O maſſa pulue
ris. O ſtulta vanitas: cur ſic ex‑
tolleris? Ignoras penitus vtrũ
cras vixeris. Fac bonũ omnib⁹
q̃diu poteris. ¶ Secundum ſen
tentiã Tho. ſup epiſtolas pauli.
Quatuor ſunt genera perſonaꝝ
qui celũ nõ poſſident. Primi
voluptuoſi: qui aſperitatem vite
que ad vitã ducit reſpuunt. Un‑
de prime Corin. 15. Caro ⁊ ſan‑
guis regnũ dei poſſidere nõ poſ‑
ſunt. Secundi auari. Quoniaʒ
porta ẽ anguſta. Mat. 7. Intrat
ꝑ anguſtã portã: Aſinus nõ itrat
per portã ſtrictaʒ, niſi exoneret.
Auari vero nolũt exonerari ab
illicite acq̃ſitis. Luc. 17. Facilius
eſt camelũ tranſire: per foramen
acus, q̃ diuitẽ intrare in regnuʒ
celoꝝ. Tertij ſunt negligentes
operarij. Mat. 8 nõ omnis q di‑
cit mihi domine domine itrabit
in regnũ celoꝝ: ſed qui facit vo‑
luntatẽ patris mei qui in celis ẽ.
Mens eniʒ noſtra debet eſſe intẽ
ta ad ſeruiẽduʒ chriſto. Quar
ti vanagloriosi. ⁊ elati. Io. x.
Chriſtus eniʒ eſt oſtiuʒ quo intra
tur. Sed oſtiũ eſt baſſuʒ. Unde
non poteſt quis intrare niſi de‑
miſſo capite. ſcilicet mente humi
litatis. Mat. 18. Niſi cõuerſi fue
ritis ⁊ eff. ciamini ſicut paruuli.
nõ intrabitis i regnũ celoꝝ. Exẽ
pluʒ mulieris comitiſſe: que poſt
mortẽ apparuit ſue familiari ⁊ di‑
xit. Heu miſera me: ſuʒ damnata
ꝑpter ornatũ veſtiuʒ. Et in reſi‑
duis bona ſui. Ad idẽ. Quidam
frater nr̃ aiam femine dãnate ſibi
apparentis interrogauit q̃ ſunt pctã

ꝗbus boſes dānanť. At illa Homines ſigt per oēm vlā peccati ad infernū eunt. Sed mulieres ꝑꝑ q̄tuor genera peccatoꝝ. Pº. propter peccatū lingue dicendo malū de proximo: ⁊ ſeminādo diſcoꝛ. Propter peccatū ſortilegij. Et ꝑꝑ erubeſcētiaꝫ ꝓ tōꝝ ꝯfiten doꝝ. Propter peccatū vani oꝛnatus ⁊ picturis. Interrogens autē an poſſet iuuari aīa deſperatii. De hoc Aſculanus.

De nō credeti a femina ſetocha.
Et non vi eccēda ſua ficta belcza.
Ma riſguardati como dētro ſtocha.
Lo foco. le femine. labyriſo inferno: non dico no baſta. Ma ſenza fine lo appetito brama. Unde patet ſecundum

Tertiū dicit ⁊c. In pſo. 30. Retribuet domin' abundanter fac. ſuper. Quod patet exēplis ſcripture. Lucifer punitus eſt q: ſuperbus. Adā ⁊ Eua puniti ſūt de paradiſo: qꝛ ſuperbi. Uolētes edificare turrim babel vſqꝫ ad celuꝫ ſunt puniti. Pharao ſubmerſus eſt: q: ſuperbus. Sēnacherib exercitus. 185. millia ſunt interfecti. Et Holofernes. Judith. 6. Et de Simone mago qui coram populo romano voluit aſcēdere in aere: punitus ē. qꝛ cecidit i terram toto coꝛpoꝛe colliſo. Exemplū notabile. in li. de. 7. donis: Cuidaꝫ philoſopho fuere poſite iſte q̄ſtiones vt eas ſolueret. Prima: Cuꝫ quib' ſocijs erat homo? Reſpōdit cū ſex. Fames. ſitis. calor. frigus. infirmitas. moꝛs. Secunda. Ubi eſſet homo? Reſpondit i bello pſimo. An. retro ſurſū doꝛſū. Tertia q̄ō. Cui ſimilis erit hō? Rūdit. Aceruo niuis. qui ſicut a caloꝛe reſoluit: ſic hō putredine terre cinis efficit. De qua Geñ. 13. cinis es: ⁊ i cinerē reuerteris. Et Petrar. 1. triū. moꝛ.

O cieci el tāto affaticar chi giona
Tutti ritoꝛnati ala voſtra madre antiqua.

Sagia. aurea. e celebrāda ſcīētia: deſcriue el noſtro poeta. O ciecs e inaduertēti moꝛtali: cupidi tropo dele coſe moꝛtale. Doui ſon li rutilāte coꝛone? Doue le precioſe gēme? Doui li ſtrati lecti? Jō. Ber. lib. medi. Dic mihi vbi ſūt amatoꝛes mundi qui ante pauca tempoꝛa nobiſcū fuerunt. Nihil ex eis remanſit niſi cineres ⁊ vermes. Attende diligēter quid ſūt ⁊ quid fuerunt. Homines fuerūt ſicut tu. riſerunt. biberunt. comederunt. duxerūt in bonis dies ſuos ⁊ in puncto ad inferna deſcenderunt. Hic caro eoꝛum vermibus illic anime ignibus deputantur: donec rurſus infelici collegio colligati ſempiternis inoluātur incendijs qui ſocij fuerunt in vitijs. Quid illis profuit inanis gloꝛia. breuis leticia. mundi pompa carnis voluptas falſe diuitie. magna familia. ⁊ magna cōſcientia. Ubi nunc eoꝛum riſus? Ubi iocus? Ubi iactantia? Ubi arrogantia?

¶ Feria.5.ſc͡de hebdomade. An diuites poſſint ſaluari.

HOmo quidā erat diues: ⁊ induebatur purpura ⁊ byſſo. Luc.16. Quare nō exprimit nomē diuitis: ſꝫ bene pauperis. ſ. Lazarus. Reſpōdet Greg. quia non erat cognit⁹ iſte diues: notitia approbationis. Vn̄ xp̄s de reprobis. Mat.7. Nūq̄ noui vos diſcedite a me. Et de fatuis virginibus. Amē dico vobis neſcio vos. Et ps. Deleant̄ ď libro viuentium ⁊c̄. Erat ergo diues: in quo oſtēditur ſuperfluitas in ſuo incessu. Induebatur purpura: que eſt veſtis regalis. Et byſſo i. camiſia lini ſubtiliſſimi. In quo oſtenditur excesſus in veſtitu. Epulabatur quotidie ſplendide: in quo oſtenditur exceſſus in victu. Et erat. ſ. in eadem ciuitate quidam nomine Lazarus mendicus. Mēdicus dicitur: qui elemoſinas querit nutu ſolo. Pauper autem: qui ore. Iſte dicebatur mendicus: iacebat ad ianuaz eius vlceribus plenus cupiens ſaturari de micis. Non dicit de precioſis que cadebant de menſa huius diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Quia tali domino: talis eſt familia. Ideo illi conformabantur in duritia mentis. Sicut eſt pater: ita communiter filius. Sꝫ ⁊ canes veniebant: ⁊ lingebant vlcera eius. Oratores erant canes: q̄ iſte poltronus diues: q̄ lingebant ſua lingua. Factum ē: vt moreretur pauper Lazarus: ⁊ portaretur ab angelis in ſinu abrae. i. ad limbum ſanctorum patrum vbi deſcendebant iuſti ante chriſti aſcenſionem. Mortuus eſt autem ⁊ diues ⁊ ſepult⁹ in iferno: In ſignū q̄ diuitie homines non ſaluant. Eleuans autem oculos dum eſſet in tormentis: vidit Abraam a longe ⁊ Lazarum in ſinu eius. Queritur: Vtrum damnati videant gloriā beatorum? Reſpondeo q̄ ſic: vt ſic eorum pena plus creſcat: Sꝫ confuſe vident vſqꝫ ad diem iudicij. Ex qua viſione: o qualis dolor. Vnde. ps. Peccator videbit ⁊ iraſcetur. Sequitur. Pater Abraā miſerere mei. Glo. Falſe patrem vocat: quem in operibus miſericordie noluit imitari. Mitte Lazarum: vt intingat extremum digiti ſui in aqua: vt refrigeret linguā m. Ibi plus cruciabatur quia per eam plus peccauerat. Reſpondit Abraā. Recordare fili quia recepiſti bona in vita tua. Hiero. ſup hoc. Difficile immo impoſſibile ē: vt ⁊ p̄ſentib⁹ ⁊ futuris q̄s fruat̄ bōis: vt ⁊ ventrē hic ⁊ ibi mentē impleat: vt de delitijs ad delitias tranſeat: ⁊ in vtroqꝫ ſeculo glorioſus appareat. Policrates lib.4.c.x. Impoſſibile dicit̄ q̄dā: ⁊ hic florere cū mundo: ⁊ in eternū florere cum xp̄o. Et Lazarus ſimilit̄ mala. Videns ď ſe nō poſſe exaudiri: petit

aliud dicēs. Rogo te pater ha-
beo quinq; fratres ⁊c. Utrum re-
probi vellent omnes dānari?
Reſpōdet Tho.4.di.50. q ſic:
etiam parentes. Et hoc propter
inuidiam que eſt in eis. Sed mi-
nus inuidit ſuis ppinquis q̄ alijs
q2 eorum pena augmentaretur.
Ex hoc dices non eſt motus ex
charitate: ſed propter bonum ſu-
um. Et ait illi Abraam. Habent
Moyſen ⁊ prophetas. Primo
Moyſen qui eos docuit moralia
agenda. Et prophetas. Qui do-
cuer ſūt myſtica credēda. Audiāt
illos. Non pater ſed ſi quis ex
mortuis iuerit ad eos penitētiam
agent. Mori.ſ. ex nuncio. Reſpō-
dit. Si Moyſen ⁊ prophetas nō
audiunt: neq; ſi quis mortuus re-
ſurrexerit credent. Quod patu-
it per effectum. Quia Lazaro re-
ſurgēti: ⁊ christo teſtimoniū ꝑ-
hibenti nō crediderunt: ſed ma-
gis interficere eum voluerunt.
vt dicitur. Jo.12. Similiter nec
christo reſurgenti: ſed magis ſua-
ſerunt falſo ſpiritum non reſurre-
xiſſe. Et corpus eius a diſcipulis
fuiſſe furatum. In quo euange-
lio predicabimus de diuitijs. De
quibus tria conſideranda ſunt.
¶ Primū. de opinionis.
¶ Sc̄d3. de declarationis.
¶ Tertiū. de inductionis

PRimum de. ⁊c. Queritur
dubiū. Utrum diuites di-
uitias habētes. aut habe-
re volētes: poſſint ad
eternā vitā peruenire? Circa h

due ſunt opiniones. Una eſt opi-
nio pauperum. Alia diuitum. Paupe-
res arguunt pro prima opinione: q
diuites non poſſunt ſaluari. Et hāc
probāt triplici medio ꝯcluſionē.
¶ Primo dictis ſcripturarum.
¶ Sc̄do dictis doctorum.
¶ Tertio dictis philoſophorum.
¶ Primo dictis ⁊c. In veteri
teſtamento. Eccleſiaſtici.xi. Si di-
ues fueris: non eris innocēs a de-
licto. Et Prouer.28. Qui feſti-
nat ditari: non erit innocens. Et
Dauid pſ.33. Diuites eguerūt
⁊ eſurierunt. Et .1. Thim.6. Qui
volunt diuites fieri. incidunt in
temptationem ⁊ laqueum dyaboli
⁊ deſideria mala: que demergūt
hominem in interitū ⁊ perditio-
nem. Preterea veritas incarna-
ta christus. Luc.6. Ue vobis di-
uitibus. Qui habetis conſolatio-
nem veſtram. Et Mat.19. Faci-
lius eſt camelum intrare per fora-
men acus: q̄ diuitem intrare in
regnum celorum. Et virgo ma-
ria in cantico ſuo: dulciter canit.
Luc.1. Eſurientes impleuit bo-
nis ⁊ diuites dimiſit inanes.
Ex hoc christus voluit in exem-
plum paupertatis eligere matrē
pauperculam: ⁊ Joſeph carpen-
tarium: pauper ipſe permanens
vſque ad patibulum crucis. Ut
Luc.18. Uulpes foueas habent
⁊ volucres celi nidos: filius au-
tem hominis: non h3 vbi caput
reclinet. Secundo dictis doc.
Quid dicis o pater Augu. in li.
83.q. venenū charitatis: ē ſpes adi

pſecēdoꝝ. Et Chriſo. ſr Math. Si bonum eſſet aurum: vtiq chriſtꝰ dediſſet apoſtolis. qui eis ineffabilia ꝯtulit dona. Quinimmo pauperes. ⁊ orphanos eos voluit eſſe: vt exemplū pauptatis ⁊ contēnendi diuitias nobis daret: Tertio dictis ⁊c. Sene. li. de moribus. Mihi crede: non potes eſſe diues ⁊ felix. Et Tullius libro primo officioꝝ. Pecunie fugiēda ē cupiditas: Nihil eſt enī tam anguſti tamq parui animi q amare diuitias. Nihil eſt honeſtius atq magnificentius: q pecuniā contēnere. Ille. Ex h philoſophi ipſas contempſerunt vt ponit Valerius. De Anaxagora. cum vidiſſet omnia ſua diſſipata. di. Non eēm ego ſaluus: niſi iſta periſſent. Et Zeno philoſophus. Iubet me fortuna expeditiꝰ philoſophari. Et Crathes Thebanus. pergens athenas ad philoſophandum venditis bonis ſuis ⁊ in aurum cōmutatis. precium illud proiecit in mare inquiens. Ite aurum. ⁊ diuitie: potius vos mergam: q mergar a vobis. Et ſic patet prima opinio q diuites nō poſſūt ſaluari. Exēplū illius diuitis hodie q mortuꝰ ⁊ dānatus. ¶ Scd'a opio eſt diuitū. q diuites ſaluāt. ⁊ nō pauperes. Qd' pbāt Auc'te: ⁊ Exēplo.

Prio Auc'te ſcripturali. Prouer. 27. Propt' iopiā multi deliquūt. O quot furāt. O quot vadūt ad lupanaria. Pete a miſeribꝰ pribꝰ q̄re vadūt ad loca ſitia Pro maiore pte dicēt. O pr: q̄ pauptas me cogit. Sic dico d' ſacramentis factis. ⁊ d' alijs rebus illicitis. Vñ philoſo in. i. Ethi. Impoſſibile eſt indigentem operari bona. Et in. 4. Ethi. Omnis indigētia mala. Sed per oppoſitum. Homo diues poteſt facere elemoſinas. ſubuenire miſeris. redimere captiuos. maritare puellas. fabricare ec'ias. ꝯſtruere monaſteria. qd' facere non pōt paup ⁊ inops. Et hoc mā: pōt ſe redimere de manu diaboli. Vñ. Prouer. 13. Redēptio aie viri: diuitie proprie. Amb. ſup Luc. Diuitie: pbis ſūt adiumēta virtutis. Secūdo probat exēplo. Adſunt exempla viroꝝ in ſacrorū. Geñ. 13. Abraā fuit diues. auro ⁊ argēto. ⁊ tñ ſaluatus eſt. Et Iob. i. Fuit diues. 7. millia ouium. 3. millia cameloꝝ: tñ ſaluatꝰ eſt. Et Mat. 8. Centurio fuit diues: tñ a chriſto cōmendat d' maxima fide. Amē dico vobis: non inueni tantā fidem in iſrael. Et Luc. 19. Zacheus fuit diues: tamen meruit xp̄m ſuſcipere hoſpitio. Preterea Grego. pap. Silueſter pap. Sanctus Rochus. ſ. Ludouicus rex francoꝝ fuerunt diuites: tamen ſunt ſalui. Igitur diuites melius poſſūt ſaluari: q paupes. Et ſic pꝫ primū. Videamus veritatem.

SEcūdū principale ⁊c. Doctores nr̄i ſup hāc materiā talē dāt diſtinctionē. Aut diues bñ ſe

bz ad diuitias vſādo quelle a lau
de de dio e ben del proximo.
Aut male. Si p̄mo mō. Diues
ſaluabitur. Si ſecundo modo dā
nabitur. Ad hoc vt bene ⁊ ſine
peccato ſe habeat ad diuitias:
opus eſt vt ſe cuſtodiat a ſex ma-
lignitatibus: que faciunt diui-
tium dannoſum.

¶ Prima eſt inordinata ſolicitudo.
¶ Scđa. eſt illicita congregatio.
¶ Tertia. eſt improba affectio.
¶ Quarta eſt iniqua poſſeſſio.
¶ Quinta. eſt prodigalis expoſitio.
¶ Sexta. eſt ſuperba conuerſatio.

¶ Prima eſt cē. Abſtinere ab ex-
ceſſiua ſolicitudine. Quod oſtēdit
xp̄s. Mat. 6. Nolite ſoliciti eē di-
centes. Quid māducabimus: aut
qd bibemꝰ: aut quo operiemur?
Hec oīa gētes inquirunt. Scit
enī pater veſter celeſtis: qꝛ his oī
bus indigetis. Sequitur. Pri-
mum querite regnum dei. ⁊ iu-
ſticiam eius. ⁊ hec omnia adiici-
entur vobis. Iſte eſt modus cō
gregandi. Si dicit mihi diues.
O pater habeo puellas nubiles
oportet me lucrari oportet me eſ
ſe ſolicitum. Preterea nōne do
minus dixit. Gen. 3. In ſudore
vultus tui veſceris pane tuo?
Et. ps. Labores manuū tuarū:
quia manducabis. Reſpondeo
ſm doctores. Quod duplex eſt ſo-
licitudo. Una bōa. Altera mala.
Bona vero eſt. quādo homo pp
tēporalia bōa: nō omittit diuina.
nō miſſas. nō ſmōes. ⁊ alia neceſ
ſaria aīe ꝓprie. Et poſtq̄ ꝑfecit
omnia que ſūt anime: occupat ſe
circa corporalia. Iſta eſt bona ſo
licitudo. ſine qua nemo diu vi-
uere poteſt. Unde Hieronymus
ſup Mat. Solicitudo tollēda ē:
labor erit exercēdꝰ. Scđa eſt ma
la. Et eſt quādo homo nō curat
de anima. non de deo: ⁊ totū co
natū ſuū ponit in acquirendis di
uitijs. Unde vt diues fiat. poſt-
ponit omnia bona anime. Et di-
cit. Chi ha ben in queſto mūdo.
habet in altro. O iudee. O cane.
Contra tales. Grego. Dis. 47.
Omnes huius ſeculi dilectores
in terrenis rebꝰ fortes ſunt: in ce
leſtibus autem debiles. Nam p
temporali gloria vſq; ad mor-
tem deſudant ⁊ appetūt: ⁊ pro ſpe
perpetua. nec parum quidem
in labore ſubſiſtunt. Ille. Ta-
les diuitie ſunt in damnationem
poſſidentis. quando nimis inor-
dinate ſatagit in ipſis acquiren-
dis. Figura. Luce. xij. De illo di
uite. qui cum multa ſolicitudine
congregaſſet bona temporalia:
intra ſe cepit cogitare. dicens.
Anima mea multa bona habes
in annos plurimos. Requie-
ſce. comede. bibe. In nocte au-
tem fuit ei dictū Stulte hac no-
cte animam tuā demones repe-
tent. Que aūt paraſti: cuiꝰ erūt?
Nunquid tuā poſſeſſionē quā cū
ſudore plantaſti? Nunquid domū
tuam: quā depinxiſti? Nunquid
poſſidebis hec bona. vt tua? Iō
Aſculanus libro quarto.

Per q̄tro tēpi paſſa ogni creato.

Nõ e forteza: nel terreſtre regno
Che va: chi vien: chi piange: e
chi e beato.
Tutte le humane coſe ſono i moto.
¶ Secūda malignitas ꝛc. Quan-
do homo cõgregat diuitias mo-
do illicito. cū rapinis. fraudibus.
extorſionibus. Tales diuitie faci
unt hominē dānoſū: ꝛ priuãt
ipſum vita eterna. Quid dicis o
Dauid? Domine quis habitabit
in tabernaculo tuo: aut qs requie
ſcet in mõte ſancto tuo? Nunqd
vſurarius? Nunquid fraudator?
Nõ vere. Sed qui ingredit̃ ſine
macula ꝛ operatur iuſtitiã. i. vt
iuſte acquirãt. Et alibi. Quis aſcē
det in mõtē dñi? Reſpõſū eſt.
Innocēs manibus ꝛ mūdo cor-
de qui nõ accepit in vanū animã
ſuã: nec iurauit i dolo primo ſuo.
Sed ve mundo a ſcandalis. Nã
hodie diuitie cõgregantur mille
modis illicitis. ꝛ vſuris. Notat
Bona. ꝙ triplex ē vſura: ꝗ homo
ꝯgregat diuitias. Prima animi.
Ille pauper petit in mutuū. x.
marcos. ab auaro vſurario. Ille
preſtat ei ſub ſpe lucri. accipiendi
aliqd. Aliter nõ faceret. Vſura ē:
licet nõ exprimat verbo. O quot
ſunt de iſtis. Secūda ē ſigni. Et eſt
quãdo quis difficilem ſe reddit:
ad mutuandū cū requirit̃. Re-
ſpõdet ei. Vere nõ habeo modū.
Et vtitur talib' verbis: vt indi-
gens dicat. Amice nõ ero ingra-
tus. Talis ſi accipit aliquid vl-
tra ſortē. vſura ē: ꝛ illicita cõgre
gatio. O quot ſunt de ijs. Tertia
ē vſura pacti. Cū quis pactū fa-
cit. Ego volo ſic. ꝛ ſic. vt faciã ti
bi tale ſeruitiū. Et ꝙ plus eſt. qui
dã faciunt per inſtrumentū. Et
ſi ſunt decē. faciūt dicere. 16. Cre
mone quidã Tibaldus gnīno da-
bat frumentū ꝛ faciebat fieri in-
ſtrumenta. ſi erant decē. dicebat
quindecim. Quidã pretor. ſ. Fau-
ſtinus nomine: da cha peſaro: fe-
cit manum precidi notario. Et
vſurariū priuauit omnibus ſuis.
ea ſequeſtrans ala camera de. s.
Marco. vt vſurarium publicus.
O beate leges. O pretores ta-
les: ius agatis. Cõtra tales. Deu
tero. 23. Fratri tuo abſqz vſura
id quo indiget accommodabis.
Tales diuitie ſunt in dānū poſ-
ſidētis. Et h ꝑ ſcḋa malignitas.
¶ Tertia dicit̃ ꝛc. Quando ho-
mo amat diuitias intenſe: ponēs
in ipſis finē ſuū. Unde Dauid
in ps. Nolite ſperare in iniquita-
te. ꝛ rapinas nolite cõcupiſcere.
diuitie ſi affluant ꝛc. In quibus
verbis Tho. i expoſitiõe. ps. Di
cit ꝙ circa amorē diuitiarū hoies
ſe habēt quadrupliciter. Quidã
perfecte. Quidã ſtulte. Quidam
mirabiliter. Quidã damnabili-
ter. Primo perfecte. Qui non
habent diuitias nec cupiūt habe
re: vt fuit Dominicus qui vnã
ſolã tunicã habuit. Et de beato
Vincentio qui renuit capellū. Et
alij ſancti De talib' Mat. 5. Bea
ti pauperes ſpiritu ꝛc. Et Aſcula
nus libro ſecundo.
Or queſti ſon imaculati patri.

Che deſpreſian el mũdo volẽte.
Sempre ſequẽdo li acti maturi.
Nel alto cel la vterni li mena.
Laſſãdo li altri nela eterna pena.
Scdo quidaʒ ſ tue. qui nõ habẽt
ſed cupiunt habere. De iſtis ple-
nus eſt mundus. Ogunn roba
voria. Seculares. religioſi. Un-
de pſs. i. Poli. Deſideriũ diui
tiarum: vadit in infinituʒ. Tales
ſunt fatui: qui cupiunt habere qđ
cõfuſionẽ poteſt inducere anime:
ꝛ meritũ ſue paupertatis amittũt:
que voluntaria debet eẽ. Tertio
quidã mirabiliter. Qui diuitias
hñt nõ tamen amant eas: vt pa-
tet de multis viris ſanctis. Lu-
douico rege frãcie. ꝛ de alijs. Et
vere hoc mirabile. De hoc Ec-
cleſiaſtici. 31. Btũs vir diues qui
inuẽtus ẽ ſine macula. ꝛ qui poſt
auruʒ nõ abijt: nec ſperauit in pe
cunie theſauris. Quis eſt hic. ꝛ
laudabimus eũ? Fecit eniʒ mira-
bilia in vita ſua. Scđʒ Domi-
nicũ Tolo. Aliquid dicit mirabi
le: propter duo. Quia dicit mira
biliter. Primo propter raritatẽ,
vt ea que raro eueniunt admira-
tionẽ cauſare ſolẽt: vt eclipſis ſo-
lis ꝛ huiuſmodi. Scdo propter
difficultatẽ: vt ꝙ homo in igne
nõ comburatur. Ad propoſituʒ.
Raro contingit ꝙ homines di-
uitias habẽtes: nõ amẽt. Et diffi-
cile ẽ. Ideo dicit. Fecit mirabilia
ꝛc. Et Aug. Difficile eſt diuitias
poſſidere: ꝛ nõ teneri nimis amo
re earuʒ. Piu che Karlo in fran
ʒa Alexander in oriẽte. Quar
to quidã ꝛc. Quia ꝑ ipſis acqui-
rendis non curant deum offen-
dere. ꝛ peccata committere. De
iſtis Math. 19. Amen dico vo-
bis. qꝛ difficile diues intrabit in
regnum celorum. Et Lactan. in
7. c. i. Uirtutis via nõ capit ma-
gna onera geſtantes. Eo ſit vt
pauperes ꝛ humiles deo facilius
credant qui ſunt expediti: ꝙ di-
uites qui ſunt pluribus impedi-
mentis implicati. immo vero ca
thenati. Nec poſſunt in celũ aſpi
cere: qm̃ mens eorum in terram
defixa eſt. Ille. Tales moriun-
tur deſperati oculis auerſis: cum
clamoribus. Exemplũ illius Bo
noniẽſis q bacile voluit aureoꝝ
ante ſe. d. O ducati mei: cum
quãto ſudore vos acquiſiui? Cui
vos relinquam? Et clamãdo ex-
pirauit. Aſculanus li. 4.
Et ſo a te q tu debbi ben ſapere.
Che gran richeze non ſe puo ac-
quiſtare.
Cha dio nõ dſpiaza al mio vedere.
Quarta malignitas ꝛc. Quan
do homo poſſidet bona paupe-
rum. pupillorum. viduarum. or
phanorum. eccleſiarum. Tales
diuitie hominem diuitem dam-
nant. Unde Tho. 22. queſ. 62.
ar. vlti. Quãdiu homo retinet
male ablata. ꝛ proximi bona:
ſemper eſt in ſtatu mortalis pec
cati. Unde tenetur ad reſtitutio-
nem: ꝛ ad omne damnum. ꝛ in-
tereſſe. Quia ſicut accipere rem
alienam, eſt contra iuſtitiam. ita
etiam detinere. Quia per hoc

ꝙ aliquis detinet rem alienā inuito dño: impedit eum ab vſu rei ſue. ⁊ ſic facit ei iniuriaȝ. Contra tales. Leui. 19. Non morabitur opus mercenarij apud te vſque mane. Uerte te frater Gabriel ad diuites. O ciues mei: ad vos clamo: qui bona pauꝑum iniuſte detinetis. O pr̄ habemus puellas: ⁊ magnā familiam: opȝ enutrire. Si reddere volumus: erimus ad hoſpitale. Eli pedocbi me manzerano. Et nō poterim⁹ ire in ſu le pompe. Audite el bō Hieronymo in epl̄a ad Gerſiā. Meli⁹ ē rē familiarē minui: ꝙ aīe ſalutē perire. Et meli⁹ ē amittere: qḋ velimus nolimus aliqñ periturū eſt: ꝙ id amittere: ꝑ quo dimittenda ſunt oīa. Ille. Et vere ſic eſt: q: melius eſt modicū in miſeria viuere: ꝙ perpetuo cruciari. Sed plures non faciunt: q: ſunt amici deliciis. ⁊ ſic dānant. Exemplum in ciuitate Parme. dū q̄dam predicaret de noſtris predicatoribus contra vitia: quidam vſurarius compunctus venit ad ipſum. vt reſtitueret male ablata. Uxor ⁊ liberi audientes: ad ipm̄ pergūt. di. O cōpagnō mio: qd vis facere? Nō portabo piu neanchas rubeas: ⁊ candam veſtiuȝ. Et filij. O pater mi. non poterimus ſuccedere: indui de veluto. E del ſangue de pouert. Audiēs iſte noluit reſtituere. Et ſic pater cum filijs ad infernum ſunt conducti. O ſtupida conſcientia. Tales diuitie dānant homines.

¶ Quinta malignitas ⁊c. Quia diuitias non dȝ expendere diues malamēte: ſed circa ſe ꝓut opus eſt. Reſiduū vero circa pauperes. Unde Tho. 22. q. 32. ar. 6. Bona temporalia que homini diuite cōferuntur. eiuſdē quidē ſunt quātum ad proprietatem: ſed quoad vſum nō ſolum ſunt eius ſed etiā aliorum qui ex eis ſuſtentari poſſunt. quod. ſ. eſt ſupfluum. Ille. Non. n. homo eſt dñs rerum ſȝ diſpenſator. Quod pȝ: q: non ꝓpria: quia in morte nobiſcuȝ eas portare non poſſumus. Uñ Ambroſius Diſ. 47. c. Sicut ij. Eſurientiū panis eſt quē tu detineo: nudoꝝ eſt veſtimentum qḋ tu recludis. Et Iſa. 58. Frange eſurienti paneȝ tuū ⁊c. Deute. 15. Idō ego precipio tibi: vt apias manū fratri tuo egeno ⁊ pauperi. q tecum verſatur in terra. Debet homo eſſe liberalis in dando. Talis fuit Alexander magnus: qui nihil habere volebat qḋ cum ſuis militibus participare nō poſſet. Uñ cum ſemel ꝑ quādam ſiluā ꝑgeret: ⁊ ipſe cū ſuo exercitu deficeret ſiti. quidam ꝑ magno munere. cyphum aque ei dedit. quē ille effundi mādauit. Noluit ſolus bibere: poſtq̄ alijs non poterat communicare. Ille. Sȝ heu expenduntur hec bona in pompis. in equis. pauperes fame moriuntur. Et demon ſuper hoc deridet. Et cauda mulieꝝ eſt ſella diaboli. Exemplū habet: Sanctus Zeno dū ſemel iret poſt. b. Am

bioſum. vidit quandam mulie-rem cum lōga cauda incedentē. et cepit ridere. Regſiuit. b. Ambro. cur riſiſſet. Vidi iquit quoſdam demones dormitantes ſup caudam huius mulieris. Et dū tranſiret ipſa per viā lutoſaz. eleuauit caudā et demones i ea dormientes ceciderunt in lutū. Aū alij demones ipſam ſequentes. valde riſerunt. Ideo riſi. O vanitas. O richone. Clamant pauperes. clamāt nudi. et clamabunt in iudicio. Raſon raſon ſignore. Tales diuitie ſunt in dānationez poſſidentis. Exēplo huius epulonis. qui expendens bona ſua i pōpis et comeſſionibus nec dās Lazaro micas panis: damnatus eſt. Mortuus eſt diues etc. ¶ Sexta malignitas etc. Quando hō ſuperbe cōuerſatur: et alios deſpicit ex ſuis diuitijs. Tales diuitie ſunt i damnuz diuitis. Quot hodie vidēmus ſuperbire? Qui in pauris diebus ex maxima miſeria: venerit ad magnas pompas. et hoc per phas et nephas. Et niuno li po parlar. niſi cū inzegno. et cum la beretta in man. Unde Tho. 3. p. q. 40. ar. 1. Abundantia diuitiarum ē ſuperbiendi occaſio. Talibus vere diuitie ſue ſunt in dānationem. Aū apoſtolus. i. Thi. 6. Precipe diuitibꝰ huius ſeculi non ſublime ſapere: neqꝫ ſperare in incerto diuitiaꝝ. E perche o pater? Ar mortalis eſt. Quia lie carogna. Sacco da vermi. De magno ſoldano legitur: qꝙ in morte ſua fecit deferri p totam Babyloniā ſuper lanceam linteamen. et clamari. Nihil de oibus diuitijs ſecum portat ſoldanus. niſi hoc linteamen. Petrarcha. 5. Triumpho Temporis.

Paſſano voſtre grandeze: et voſtre pompe.
Paſſan le ſignorie paſſan i regni
Ogni coſa mortal: tēpo itrūpe.

Unde pater ſecundum.

Tertium principale etc. Inducimur triplici rōne diuitias contemnere. nec cor ponere.

¶ Primo. rōne exēplaritatis.

¶ Scdō. rōne auctoritatis.

¶ Tertio. rōne damnabilitatis.

¶ Primo etc. De xpō qui fuit pauper: vſqꝫ ad crucis patibulū. In preſepe naſci voluit. in cruce nudus poſitus fuit. in oibus pauper. vt doceret nos: cupiditatem diuitiaꝝ contemnere. O pouero Ieſu. O mēdico Ieſu. qui nec domum habuit ad hoſpitandum: niſi in domo aliena. Preterea exemplum adeſt ſanctoruz. Dominici. Franciſci. alioꝝqꝫ qui diuitias contempſerunt.

¶ Scdō ratione etc. Unde Diſ. 47. c. Bonorū. Qui cupiditatē a ſe non abſcidit: auctori bonorum adherere non valet.

¶ Tertio ratione etc. Quid habes o auare et richone de auaritia tua? Quoad corpus nō niſi terrā pō. Dormierūt ſomnum ſuū: et nihil inuenerunt etc. Et Iob. 27. Diues cum dormierit nihil ſecū

offert. Et nota ꝙ dicit nihil. Iob
13. Diues audi per charita. Hoc
ſolū mibi ſupeſt ſepulchꝝ. Eccle-
ſiaſtici. x. Cū morietur homo: he
reditabit ſerpentes. O verbum
ſpcioſum. Nunquid aurꝝ: argen-
tum? Serpentes. O poltrone.
O richone. O i ebiauo. Exēplo
pꝫ diuitis huius: qui ſepultus eſt
in inferno. Quapropter Augu.
ſermone ad heremitas. 24. No-
li plorare que mundi ſunt: ⁊ que
ſunt neceſſaria euenire. Depone
de animo tuo fletum ꝓ terrenis:
⁊ aſſume lamentū pro celeſtibus.
Beati qui lugent. beati q flent: qꝛ
ipſi videbunt. Diligamus ergo
lachrymas que ſunt ſuaues dili-
gentibus deū. Simus ergo tāto
proni ad lamentū: quāto fuimus
ad culpam audaces. Pone ergo
oculū cordis: vt ꝓducat lachry-
mas compunctionis. Ille.

¶ Feria. 6. ſecunde hebdomade
40. De vſuris ⁊ reſtitutione rei
aliene.

HOmo erat pa
terfamilias qui planta
uit vineam: ⁊ ſepe eaꝫ
circūdedit. ⁊ torcular in ea fodit:
⁊ edificauit turrim: ⁊ locauit eaꝫ
agricolis: ⁊ peregre ꝓfectus ē.
Mat. 21. ¶ Paterfamilias ſcḋm
doc. eſt dñs deus. Qui tres hꝫ fa
milias: celeſtem. terreſtrē. ⁊ iſfer-
nalem. Qui plātauit vineā. i. ple
bem iudaicā. De qua Iſa. 6. c.
Uinea dñi exercituū: domus iſ-
rael eſt. Sepe eam circūdedit: qꝛ
eā muniuit āgelica cuſtodia. Tor
cular in ea fodit: quando legeꝫ ſi-
bi dedit: quia multis preceptis
eos torquebat. Precepta fuere
in ſumma. 613. Edificauit turriꝫ
i. templum in hieruſalem: quod
erat edificatū in modum turris.
Et locauit eā agricolis. i. ſacerdo
tibus ⁊ principibus. Qui habēt
officium ſeruandi cultum diuinū
⁊ iuſticiaꝫ in hoibus. Et peregre
ꝓfectus eſt. Non qꝛ mutet locū:
q vbiqꝫ eſt pñs. Sed qꝛ dimittit
agere ſm arbitrium ſuū. Eccle-
ſiaſtici. 15. Deus ab initio conſti-
tuit hoiem: ⁊c. Cū autem tēpus
fructuū appropinquaret: qꝛ poſt
ſuſceptaꝫ legem debebant facere
fructum bonoꝝ operū: miſit ſer
uos ſuos. i. primos ꝓphetas ad
agricolas. i. ad reges ⁊ ſacerdo-
tes principaliter. ⁊ ad alios ſubie
ctos: vt acciperent fructus: p pre
dicationē eos ad fructum bonoꝝ
operum reducendo. Agricole āt
ſeruos iſtos apprehēderunt ⁊ oc
ciderūt. Aliū occiderūt: vt Iſaiā
ꝓpham: qui ſecatus fuit ſerra li-
gnea: ex precepto Manaſe regis
iuda: Aliū occiderūt: ſicē Amos.
Aliū lapidauerūt: vt Zachariam
ꝓpham. Quem Iohas rex iuda
iuſſit lapidari in templo. Iterum
miſit alios ſeruos plures. i. mul-
tiplicando ꝓphetas ad populi cor
rectionē. Et fecerunt illis ſimili-
ter. eos occidendo. Intantū: ꝙ
vt dicit. 4. R. 21. Impleuerunt
hierl'm ſanguine ꝓphārum vſqꝫ

ad eos. Noviſſime autem miſit ad eos filium ſuum pro nobis incarnatum dicens. Verebuntur filium meum. Agricole aūt. i. ſacerdotes ꝛ legiſperiti. videntes filium xp̄m benedictum opera diuinitatis facientem: dixerunt inuidia moti. Venite occidamus eum: ꝛ noſtra erit hereditas. Ex hoc tractaverunt de morte eius. Unde ipſum apprehenſum extra vineam eiecerunt ꝛ occiderūt. Et vt dicit el noſtro romano apoſtolo: ad hebre. vlt. Extra portam paſſus ē. Deinde xp̄s interrogauit iudeos di. Cum venerit dominus vine. i. deus pater: ad iudicandum: quid faciet illis agricolis? Inter eos erant quidam boni: qui dixerūt. Malos male perdet. q: eos dānabit. Mat. 25. Ite maledicti ꝛc. Et vineā ſuā. i. eccl'a triumphātem. Locabit alijs agricolis. i. gētibus. ꝛ apl'is. ꝛ xp̄ianis. Et iudeus de x̄p̄o effectus eſt ſeruus: et alienus a regno dei. Et qui dicebatur populus peculiaris: dicitur populus vidualis. Applica. De vſuris erit ſermo. De qua 3. ſunt videnda.

Primū. dr̄ oppoſitionis.
Scd̄m. dr̄ modificationis.
Tertium. dr̄ deceptionis.

Circa primū queritur dubium. Utrū vſura ſit peccatum: ꝛ retinere rem alienam inuito dn̄o? Circa hanc materiam. Et plures ſunt opiones. Jō in p̄ſtia rum. ſolū duas capiamus. vnaz vſurariorum ꝛ iudeorū: q̄ vſurā nō eſſe pcm̄ p̄bant: ꝛ arguūt ſic. Om̄e pcm̄ eſt ꝯtra aliquā legem. Sed vſura nō eſt ꝯtra legem nec diuinalē. nec humanalē. ḡ vſura non eſt pcm̄. Maior eſt nota. Minor pꝫ. Primo nō eſt ꝯtra diuinalem. Et Deute. 23. dr̄. Nō fenerabis fratri tuo ad vſurā: ſed alieno. ḡ nō eſt ꝛc. Scd̄o nō eſt cōtra legē nature. Et de iure nature eſt: vt homo aliquid recompēſet ei qui ſibi beneficium cōtulit: ne ingratus inueniatur. Amicus enim ſua pecunia mutuata lucratur ad rōnem. 20. pro centenario: videt' equum vt mutuans ſit particeps ſaltem. 5. vel. 6. Alias mutuatur in dāmnum mutuantis. Et cōtra dicit' in. 6. de reg. iur. Nemo dꝫ lucrari cū iactura alterius. Nō eſt contra legē ciuilem: ſiue humanalē que permittit vſuras. C. de vſuris. l. Eos. In bōe fidei iudicijs. q̄le eſt ēt negociorum geſtorū. vſurarum rōnem hr̄i certū eſt. Et. l. Pro auro vel argento ꝛ veſte: facto cyrographo: licitas ſolui vel p̄mitti vſuras iuſſimus.

Alia opinio dicit q vſura eſt peccatum. Ambro. lib. de bono mortis: ꝛ ponitur. 14. q. i. c. Siquis vſuram accipit: rapinā facit: vita non viuit. ſ. grē. Et extra de vſuris. c. Super eo. vbi dr̄. Uſurarum crimen. vtriuſq; teſtamēti pagina deteſtatur ergo ꝛc. Ad quam diffi. reſpondent Theologi. Tho. 4. diſtin. 15. Sco. eadem di. ꝛ Ric. ibidem. Nō vſura oio

ſemper eſt peccatum. Que con-
cluſio probatur triplici medio.
Ratione. Auctoritate. Exemplo.
Primo ratione triplici.
¶ Primo ratione meditationis.
¶ Secundo ratione preceptionis.
¶ Tertio ratione comparationis.
¶ Primo ꝛc. Concluſio eſt philoſophi
2. phy. Quod finis imponit ne-
ceſſitatem omnium eorum que ſunt ad fi
nem: Exempli gratia. De infirmo qui
cupit ſanitatem. oportet ſumat pillulas. ꝛ po
ſtea medicinam: ꝛ alia neceſſaria.
Si in uno principali deficeret quod
eſt medicina: nihil faceret. Et finis
imponit ꝛc. Ad propoſitum. Finis
noſter eſt deus: ad quem peruenī-
re non poſſumus niſi per media. que
ſunt. 3. virtutes theologice. Et
4. cardinales: neceſſarie ad finem.
Si in uno deficit. nihil homo facit.
Et vt dicit magiſter in. 3. Vir-
tutes ſunt connexe. Qui vna ca-
ret: oportet omnibus careat. Tu vadis ad
predicationem. Ex alia parte teneo con-
cubinam: nihil facis. Et ad finem
deficit vnum. Ideo Iac. 2. Et habetur
de pe. di. 3. c. Perniam. c. Pro-
pe. c. Defleat. Et extra de regu.
iur. in. 6. Qui totam legem ſerua-
uerit offendat autem in vno: factus
ꝛc. Vnde Cano. extra de fide inſtru
mentorum. c. Scriptura. In bulla
pape: ſiquid deficit. vel error in gram
matica: pro falſa habetur. Ita eſt in con
ſcientia hominis: quamuis ſint aliqua bo
na: tamen ſi deficit in aliquo mor-
tali: nihil fit. Et finis imponit ꝛc.
Ad propoſitum. Inter cetera media
potiſſimum eſt iuſtitia. De qua. 6.
Ethi. Preclariſſima omnium virtu-
tum eſt iuſtitia: nec heſper nec luci-
fer eſt ita mirabilis. Que clamat
reddere vnicuique quod ſuum eſt: vt
dicitur. 12. q. 2. c. Cum deuotiſſimam.
Et Inſti. De iuſtitia ꝛ iure. l. iu
ſtitia. Sed vſurarius deficit ab hoc
medio. Et non contribuit proximo
ſuo quod ſuum eſt. Immo exigit
ab eo aliquid vltra ſortem. Igitur
ꝛc. ¶ Secunda ratio ꝛc. Concluſio eſt
Tho. 1. 2 q. 108. Et. 3. contra. c.
130. Quod illud quod cadit ſub
precepto eſt de neceſſitate ſalutis.
Sed vſura cadit ſub precepto qua
druplicis legis. Igitur. Primo le-
gis nature que vult. Quod tibi non
vis: alteri ne facias. Et econuer-
ſo vt di. di. 1. c. 1. Et di. 2. c. ſana.
Et. x. q. 1. c. Placuit. Et Luce
6. Prout vultis vt faciant vobis
homines. ita ꝛ vos facite illis ſimili
ter. Tu vis quod proximus tuus ti
bi mutuet. ꝛ quod non vendat ad ter
minum pluſquam pro pecunia. Et tu fac
ſimiliter. Preterea Tho. in tra
cta. de decem preceptis dicit. Quod
non eſt peccatum ita periculoſum
vt vſure ꝛ reſtitutio male ablati.
Que eſt ratio Tho. Reſpondeo quod
propter hoc. Cum alia pecca-
ta contritione laxentur: hoc pec-
catum cogit ſolutioni. Idem in
3. par. q. 68. ar. 6. Baptizati tenen
tur ad reſtitutionem male ablato-
rum. Secundo lege veteri. In ve
teri teſtamento. Leui. 25. Siquis
damnificarit proximum: reſtitu-
at ei: vt animal pro animali. mu
tuum pro mutuo. Et Deute. 23.

Fratri tuo absq; vsura id quo in
diget accommodabis. Et Exo.
22. Si pecuniã dederis populo
pauperi qui habitat tecum. non
vrgebis eum quasi exactor. nec
vsuris opprimes. Et. 2. Esd. 5.
dicitur. Quod cum maiores iu
deorum opprimerent minores vsu
ris. Esdras audito clamore ppli:
increpauit optimates et magistrat9
d. Vsuras ne singuli a fratribus
vestris exigatis. Non est bona
res quam facitis. Preterea lege
euãgelica. Mat. 18. Redde qd
debes. Ro. 13. Debita oib9 red
dite. Tertio lege rc. De pe.
di. 5. c. Falsas. Qui bona alteri9
iniuste detinet: sciat se verã i pe
nitentiam nõ posse pagere. Et. 14.
q. 6. Si res aliena: pp quã pecca
tum ẽ reddi põt et nõ redditur: peni
tentia nõ agitur sed simulatur.
Nõ si veraciter agit reddi de
bet: q: nunq̃ remittitur peccatũ
nisi restituatur ablatũ. Quar
to, lege rc. Vsura ẽ phibita lege
ciuili: vt dicit glo. C. de vsuris.
in l. Et autẽ. Et. l. i. dicit glo. q
vsure pessimo iure debent. Et
Auctẽtica dicit etiã eã phibitam.
Preterea. ff. de iniurijs. l. Cõdi
tio. ff. de cõditiõe indebiti. l. Ne
mã autem. di. Nemo dz cũ alte
rius dãno locupletari. Et vul
go di. La pte del cõpagno: fa in
far rc. Et q̃tri sũt de istis. q ãnis
elapsis: de maxia paupertate: vene
rũt in maximã opulẽtiã. Et hoc
p phas et nephas. Ille paup emit
caseũ quẽ nũq̃ gustauit. Ali9 pa
num: quem nunq̃ induit. Et lu
pi. Multi querũt miraculũ: sed
hoc est maximũ. Et vxores tali
um: si via vestimẽta sub torculari
ponerent exiret sãguis pauperũ.
Exẽplũ illius vsurarij q comme
dens: sanguis de pane cepit exire.
Tales comedũt de oi pte: p non
parere guerzi. 3°. rõne rc. In.
2. top. Si de quo minus vi iesse
et iest: g id ð quo magis. Ad ppo.
sitũ. Si de minimis vsuris ẽ necia
rest°a fortiori. de magnis. Vñ
Sco. 4. di. 15. Ponit talem casũ
Martinus mutauit Joãni vnũ
aureũ tali pacto. vt i tali ipe esti
mat ei. Accidit qi pari necitate re
piunt. Si Joãnes reddit morit
fame. Si Martinus nõ recipit:
idẽ. Quid sit hoc agẽdũ? Dicit.
Sco. cũ quo ẽ Ric. i. 4. ibidem.
Qð poti9 dz reddere et mori. igi
tur. Si in tãta necitate teneris re
stituere: multo plus nõ exñs in ea
necitate. Que p°. pbi. Exẽplis.
P°. autẽ de. s. Mar° q ab ãgel
rc. Cũ quo ex°. 14. q. 5. Si qd iue
nisti et ñ reddidisti rapuisti. Dan
da sũt bona hmõi: ad pias causas.
Preterea. Ex Cronica ordinis.
Cũ quidã frater pãnũ vilez sine
lnia recepisset. veniẽs ad mortẽ.
stetit ob hoc aliquot dies i purga
torio. 2°. pbat exẽplo politico
p Va. li. 2. c. 2. De Fuluio flacco
cũ eẽt sup fabricã romanorũ. trã
stulit tegulas marmoreas a tem
plo Jouis i tẽplũ fortũe, qð erat
rome. Infra paucos dies mor
tui sunt duo filij. Unde audita

morte eoꝝ: pre dolore ſe intere- nnt. Quod audiens ſenatus ro- manus: regulas reſtituit in loco ſuo: quaſi attribuentes mortē fi- lioꝝ furto qḋ fecerat in tēplum Jouis. Sȝ heu: q: pauci inueniū tur de iſtis. Exēpluȝ de. s. Ber. Qui cuidam demoni pcepit vt a quodam exiret. Rñdit. Nos ſu mus hic .3. Ego vocor claudens cor. Alius claudens os. Alius clau dens marſupiuȝ. Iſte pre oibus lucratur. Unde patet primum.

Secundū dī ꝛc. Scȝ q- bus modis vſura com mittit. Ad quod rūdeo ſm Theo. Th. quolibȝ 9. q. 9. Sco. in. 4. Et Cano. i. c: Si vos. 14. q. 6. Et Glo. ſup. c. Sepe contingit. De reſti. ſpo. ꝙ tribus modis committitur.

¶ Primo recipiēdo mun' a m.nu.
¶ Secundo recipiendo munus ab obſequio.
¶ Tertio recipiendo munus a lingua.
¶ Primo ꝛc. Siue ſint denarij: ſiue aliqḋ quod pcio eſtimari poſ ſit. vt dī. xv. q. 3. c. Putāt. Et Amb. Eſca vſura ē: ꝛ veſtis vſu ra eſt: ꝛ quicqḋ ſorti accedit. vſu ra eſt. In hoc primo modo ſunt 4. cōditiōes pſonaꝝ immerſaꝝ in hac voragine vſure. Primi ſūt multi nobiles q nolunt laborare: ꝛ ne pecunia eis deficiat paulatiȝ ꝯſumēdo: tradunt eam mercato ribus vel alijs: intēdentes recipe re aliqḋ annuatim ad diſcretionē ſuā: ſaluo ſemꝑ capitali. Et ꝗuis ipſi vocent hoc depoſituȝ: tamē eſt vſura: vt dī. 14. q. 3. c. Si fe- neraueris. Nec eſt depoſitū: nec ſcḋ naturā eius. Sunt ꝛ alij mu- tuantes pecunias diuerſis perſo nis: accipiētes in pignus domuȝ vel agrum ſub noie ſecuritatis. ꝛ fructū interim dicti pignoris vo lunt hre. quouſqȝ reſtituatur eis pecunia: non cōputando in ſortē: vſura eſt. Extra de vſuris. c. i. Excuſatur in hoc caſu gener: qui cū ſuſtineat onera matrimonij ꝛ nondū habuit dotem recipit a ſo cero aliquo modo poſſeſſionē in pignus. vſquequo dotē recipiat. Hic ſine vſura fructus pignoris facit ſuos. Nec tenetur cōputare in ſortem. vt pȝ extra de vſuris c. Salubriter. Scḋi qui cōmit tunt vſuras ſunt mulieres vidue que ne ꝯſumāt dotes ſuas. depo- nunt eas mercatoribus ad diſcre tionē: qḋ vſura eſt. vel recipiūt ab heredibus mariti ſui defuncti poſſeſſionem vſufructuarie quo uſqȝ reddātur ei dotes: vſura ē. Iſte mulieres ſunt longe viliſſim les ab illa muliere noie Buſa re- gionis apulie ditiſſima: q̄. x. mil- lia ciuium romanoꝝ ꝯflictoꝝ ab Annibale apud Cānas intra me nia ciuitatis ſua: benigniſſime abſqȝ vlla ſpe lucri alimētis ꝑ plura tē pora ſuſtentauit: vt Ua. dicit lib. 4. c. de liberalitate. Tertij. Sūt venditores rerum: qui vendunt aliquid ad terminum. Et ratione termini plus volunt: vſura ē: q: tempus vendūt: quod deus vo-

luſt eſſe cõe. Clama contra artifices: ¶ Quarti ſunt qui mutuant granum vel bladum vetus. vt nouũ accipiant. Et ſi hoc faciũt vt melius accipiant ⁊ vtile lucrẽdum ex mutuo: vſura eſt. ¶ Secundo cõmittitur vſura: recipiẽdo ⁊c. Et ſic illi qui mutuãt pauperibus hac intentione ⁊ pacto. vt ſeruiant eis in operibus agri: vinee: vel operibus boum: equorum: vel alio ſeruitio corporali: vſurã cõmittũt: vt pʒ. Extra de vſuris. c°. Cõſuluiſti. ¶ Tertio. cõmittitur: recipiẽdo ⁊c. Ut cum quis mutuat alicui: vt porrigat p ſe preces pro aliquo officio. vel beneficio obtinendo: vſura eſt. Sʒ vere: qꝛ hodie non ſeruantur iſti caſus. Et p pñs: o quãti dãnantur. Exemplum illius vſurarii: qui in teſtamento legauit animã ſuã. vxoris. filiorum. ⁊ aduocati in manu diaboli. Unde dicũt doc. qꝛ nõ eſt peccatum tam periculoſum vt vſura: ⁊ hoc triplici ratione.

¶ Primo ratione derelictiõis.
¶ Scdo ratione ſucceſſionis.
¶ Tertio ratione reprobatiõis.

¶ Primo ⁊c. Uſurarius i morte ab omnibus ſanctis derelinquitur. Et merito. Cum enim nõ ceſſet etiam ſacro die lucrari: apoſtolorum. martyrũ. virginũ. Ideo iuſto dei iudicio in extremis poſitus: ab oĩbus. ſ. derelinquitur vt nec deum nec ſanctos habeat pro amicis. Et quãdo in morte talis: leguntur letanie. ſ. Petre ora ⁊c. vertũt faciem ſuã ſancti.

¶ Secundo ⁊c. Hoc enim peccatum tranſit ad poſteros: qꝛ tota familia eſt particeps huius peccati. Cum in aliis peccatis filius nõ portet iniquitatem patris. i hoc autẽ ſic. Unde dicũt doc. qꝛ i aliquo vſurarius eſt deterior iuda. De iuda. n. legitur Mat. 27. qꝛ prius ducius retulit. 30. arg. Sed vſurarius quãdiu viuit: nõ vult reſtituere. ¶ Tertio rõe ⁊c. Nã vſura reprobatur a triplici lege. Prio a diuinali. vt pʒ. 22. Exo. ⁊ Leui. 25. Scdo a canonicali vt pʒ in decretis. Di. 56. c. Seditionarios. Et extra de vſuris. c. Quõ. Ubi lex. 3. ponit. Primum eſt. qꝛ vſurarii manifeſti nõ admittantur ad cõem. Scdʒ eſt: qꝛ oblatio neꝰ eorum nõ accipiantur. Tertiũ eſt. qꝛ nõ recipiantur ad eccl'iaſticã ſepulturam. ſi in hoc peccato moriantur. Et addit Petrus de Pal. in 4°. qꝛ tales ſi poſſũt reſtituere p ſe ⁊ nõ faciunt: lʒ mandent vt reſtituatur non ſunt abſoluendi. nec valent eorum teſtamenta. nec ad ſepulturã ſunt recipiẽdi. O pater habeo bullas Clemẽtis. Sixti. Pii. que me abſoluũt. Ergo dico. qꝛ pontifex ſuper hõ nõ põt qꝛ vſura ſine pctõ exerceatur: vt pʒ extra de vſuris. Unde librãda ſũt verba chriſti. Luc. 6. Mutuum date: nihil inde ſperantes. Eſt. n. mãdatũ negatiuũ. Iſtud oẽ mãdatũ de vſura hʒ vim p̃cepti. vt patet. ff. Mandati. l. i. Ubi dicitur qꝛ ſiue volo: ſiue rogo: ſiue alio quocũqꝫ verbo ſcripſeris: actio mã

dati eſt: Iſtud ergo preceptum de vſuris. inuiolabiliter obſeruādū ē. Date inquit mutuū nihil ⁊c. Scōm Cano. ſūt due pticule. Prima ē. Date mutuū. Quā q cōmode pñt mutuare ſine notabili damno ſui ſtatus: tenentur ad eos qui ſunt in magna neceſſitate. Secunda ps eſt. Nihil inde ſperantes. Et hoc ē in precepto. Ita tamen ꝙ intelligas de ſpe bonoꝝ tpaliuꝫ. que pcio eſtimari poſſunt. Tamē dic̄ Th. 22. q. 78. a. 2ᵒ. Si mutuans aliqd accipiat. nō q̄ſi exigens ex aliqua obligatiōe tacita vel expreſſa. ſed ſicut gratuitū donū: nō peccat. Qr etiā anteq̄ mutuaſſꝫ pecuniā poterat accipe gratis aliquot donū licite. Nec peioris ↄditiōis fit: quia mutuauit cū eius intentio ſit recta. Exēplum Archi. de vſura. Qui in nocte de lecto ſurrexit: ⁊ i puerū quendaꝫ fugit. Filij aūt dum inueniſſent. ⁊ eū ad ꝓpria reducerēt: raptus ē in flumū ⁊ nō amplius viſus eſt. Apparuit aūt filijs. d. Ne incedatis per viam quaꝫ ego tenui. Unde omnes religionez predicatoꝝ. ſ. Mariam nouellaꝫ ingreſſi ſunt. que tunc erat obſeruantie. Unde patet ⁊c.

Erniū dicitur ⁊c. Sup omnia peccata: diabolus maxime circa hoc laborat. Et circa vſurarium. tres deceptiōes ſuggerit: vt omnino damnetur.

¶ Prima dicitur diminutiua.
¶ Secunda dicitur diſtributiua.
¶ Tertia dicitur cōmiſſiua.

¶ Prima ⁊c. Uſurarius in confeſſione poſitus examinat̄. Quantum damnū dediſti proximo tuo in hoc vitio rapine? Reſpondet. Forte. 30. aut. 40. aureis. Cum fuerit forte p. M. lib. Uñ ſemp minus eſtimat: q̄ fuerit valor. Facecia de lupo: qui a leōe preceptum habuit. ꝙ non damnificaret aliquē: niſi vſq3 ad valorē. x. ſol. Fame aūt preſſus: iulit vnū agnū: qui. x. ſol. valebat. Sed ipſe nō eſtimauit niſi quatuor. Cū autem parꝫ eſſet vētri: vitulum comedit. Accuſatus aūt leoni de tranſgreſſione precepti. Rñdit. Nō eſt veꝝ. Agnus valebat quatuor: vitulus aūt. 6. Quatuor āt ⁊. 6. faciunt. x. O conſciētia lupina. ¶ Scōo ⁊c. Uidens demon: ꝙ vſurarius vult reſtituere: ponit ei aliquā deceptiōem. ꝙ bona ſua cōtribuat eccleſijs. Pro vno calice. Pro miſſali. Pro capella. Et ſic miſer: dimiſſa reſtitutione dat eccl'ijs. Quod fieri non pōt. O quot eccleſie ſūt cōſecrate diabolo: ex bonis vſurarijs. ¶ Tertio ⁊c. Qr filijs ſuunt reſtitutionē ſiendam. Cū ipſi per ſe obligent̄ ſine mora. Unde glo. ſup c. Sepe cōtingit. De reſtitutiōe ſpoliatoꝝ: ponit talē cōcluſionē: ꝙ totiens peccat quis mortaliter quotiēs ſcit ſe debere reſtituere. aut ſatiſfacere primo ⁊ pōt ⁊ non vult: nec poteſt abſolui niſi pri9 reſtituat. Et vt dicitur in. c. Si res. 14. q. 6. tenet̄ ad omne dam-

nuz ⁊ intereſſe. Prattica. O ſacriſta domicilij .o. Dominici .o. Aug. mortuus ē talis vſurarius vult ſepeliri in tali loco vro. Clama. Nō nō. Sed vbi ſepelietur? Clamat Iere. 22. Sepultura aſini ſepeliet. al tetazo. In Cronica ordinis legit̄: ꝙ magiſter Iordanis exiſtēs apud Vercellas. interrogatus ſi vſurarij ſaluabantur? Rndit. Quatuor genera pſonarum cū maxima difficultate ſaluabantur ſuper oēs. Milites. aduocati. mercatores. vſurarij. Ad argumēta ad p̄. Non fenerabis fratri ⁊c. Rñ. ꝙ per fratrez alienum: intelligit̄ qlibet qui non eſt de gente iudeoꝝ. Et tunc dico: ꝙ illa fuit ꝑparatiua pmiſſio. qua minus maluz pmitterit̄. ne maius fiat. Sic ⁊ pmiſſuz fuit dare libellū repudij ⁊ repudiare vxorez. ad vitādū vxoricidiū. Sic ⁊ vſura pmiſſa erga alienigenas. ne ſimpliciter phibita maiore crudelitate craſſarent̄ in ſuos: vt ſue cupiditati ſatiſfacerent. propter auariciaꝫ cui dediti erant: vt dicit̄ Iſa. 56. in fine. Ad ſecundā raitonē. Quod vſura nō ē cōtra legē nature. Dō ꝙ ratio dictat: vt quis mutuet proximo indigēti ſi pōt: ſꝫ gratis ſine ſpe lucri. Naz etſi recipiēs teneatur naturaliter ad recōpenſandū ſuum benefactorē. Hoc ē ex debito boneſtatis ñ neceſſitatis. ſ. quo qs poſſit cogi i iudicio. Cū vero dicat vſurari⁹: ꝙ prim⁹ ſu⁹ lucrat̄. 20. ꝑ cētenario iuſtum eſt dentur ſibi. 6. vel. 8. Rñ. ꝙ ille lucratur principaliter induſtria ſua: quia pecunia ex ſe nihil lucratur: vt patet tenendo ea in capſa. Etiam illa non eſt mutuantis: ſed eius qui accipit mutuo: quia in ea tranſlatum eſt dominium. Et ſi perit in negociando vel aliquid agendo: perditur pꝛiculo ſuo. ñ mutuātis. Si tamē mutuans ex carētia pecunie mutuate. eſſet paſſus damnum: tunc mutuans deberet ei ſatiſfacere de damno ſecuto. etiam ſi nō fuiſſet pactum: ſecundum conſcientiaz.

Ad illud aliud. Quod ius ciuile concedit vſuram. Dicendū: ꝙ leges ciuiles dantur propter eos qui ſūt pro maiore parte mali: ⁊ imperfecti. Unde intendunt vt pacifice ciues conuiuant inuicem. Ideo ſolū prohibet expreſſe vitia que ſunt magis perturbatiua quietis temporalis: vt adulteria. furta. ⁊ huiuſmodi. Alia vero permittunt: non vt licita concedentes. ſed ne peiora contingant. Sed lex diuina cum ſit ſupra omnium legem humanaz: vt pꝫ Diſ. 8. per totum. Et Canonica. Sic etiam preiudicat ciuili in his que ad ꝯſcientiaz ſpectant. Ideo in hoc leges ciuiles cedūt diuine ⁊ canonice. Quia ſi ille leges ſunt iuſte quoad ciuilitatem vite preſentis: non tamen ſunt iuſte quoad ciuilitatem ſupernā adipiſcendam. Ad quod oportet ab omni peccato eſſe immunes. Nec non dedignantur leges. ſacros canones imitari.

¶ Sabbatum .3. quadrageſime.
Quod maria eſt ſancta ſanctoꝝ: & cū ipſa tota trinitas. & ē dea nr̄a.

Fili tu ſemp mecū es: & omnia mea tua ſunt. Luc. 15. Exemplū. Miles quidaʒ ab inimicis ē captus. Qui timētes ne eis pereret de manibus ſuis: decreuerūt ipſuʒ ſtatim occidere: Quod cernens ille nō eſſe aliquod remediū: ſupplici voce dixit illis. Rogo vos vt dignemini mihi cōcedere paruum tēpus: vt peccata mea poſſim ꝯfiteri. Cui dixerūt. Nolum⁹: ſʒ caput flecte. Quom hoc ageret. dixit. Animā meaʒ & corpus cōmendo a quella madre de miſericordia maria dolce. Mori nō potuit. Et oēs illi timore ꝑculſi fugerunt. Et quom interrogaretur ab amicis ſuis: quare nō occiderūt ipſuʒ: & mori nō potuiſſet. dicūt ſe vidiſſe mulierē quandam in habitu albo: que ipſuʒ ad ſui inuocatiōnē manuʒ ſubmiſit. ne moreretur. Unde ex hoc exēplo ipſam ſalutabimus. Aue gra plena &c. Fili tu ſemp mecuʒ es: & omnia mea tua ſunt. Recitat Lucas de duobus filiis & de minore qui a patre ſubſtātia accepta ad longinquas ptes ductus. ſubſtantiā ipſam diſſipauit luxurioſe viuendo. Scdʒ Albertū: peccatū luxurie precipue diſſipat. quatuor bona. Primo ſubſtantiā temporalē. Prouer. 26. Qui nutrit ſcortum perdet ſubſtantiā. Scdo vitam corporalē. Seneca. Plures occidit voluptas ꝙ gladius. Tertio gloriā mundanaʒ. Eccl. 47. Inclinaſti femora tua mul. & dediſti maculā i gliaʒ tuā. Quarto graʒ ſpirituaſeʒ: Gen. 6. Non ꝑmanebit ſpiritus meus in hoie: q: caro ē. In ſe aūt reuerſ⁹. i. cogitans mala q̄ fecit. dixit. Pater peccaui. ſ. male viuēdo. In celuʒ i. coraʒ celeſti curia & angelis ſanctis. Et corā te. ſ. te vidēte. & ſciente: q: oculi tui me vidēt. Pō. Imperfectū meū &c. Quē pater vidēs ipʒ ſuſcepit gratāter & honorabiliter. Et fecit euʒ indui ſtola prima. Maior filius audiēs tot leta ſup minoreʒ: de agro veniēs indignatus erat. Reſpōdit pater verba aſſumpta. Fili tu ſemper mecū es. & omnia mea tua ſunt. Que verba dicuntur a maria filio ſuo. Fili: mecum es. Cuʒ maria eſt pater. per potentiaʒ. Cum maria eſt filius. per ſapientiā. Cū maria: eſt ſpiritus ſanctus ꝑ clementiaʒ. Unde dicitur ſancta ſanctoꝝ & ſanctaꝝ. Que cōcluſio ꝓbatur: triplici ratione ſecundum doctores noſtros.

¶ Primo rōne ſanctificationis.
¶ Scdo rōne coniunctionis.
¶ Tertio rōne ſingularis ſubſidii.
¶ Primo rōne &c. Quia ſuper omnes fuit ſācta. Pro maiori noticia dicendoꝝ: notanduʒ eſt ſm Thomaʒ. In opuſculo. 3⁹. Ric. in. 3. di. 3. ar. 4. q. 4. Et Albertū in. 4. lib. compendij. c. 4. ꝙ qua-

druplex eſt ſanctificatio.
¶ Prima eſt vniuerſalis.
¶ Secūda eſt ſpecialis.
¶ Tertia eſt ſingulariſſima.
¶ Quarta eſt ſingularis.
¶ Prima ē vniuerſalis: qua oīa
ſanctificantur a peccato originali.
Et hoc ē in baptiſmo. in quo grā
cōfertur: ſed nō cōfirmatur quin
poſſit recedere ab illa. Hec autē
ſanctificatio datur omnib⁹ in ba-
ptiſmo. Qui baptiſmus vt dicit.
Thomas in. 4. diſtin. 4. ar. pri-
mo habet purificare baptizatum
ab omni peccato originali ⁊ ac-
tuali in adultis. Et tunc anima
efficitur chriſti ſponſa. De qua
Oſee. 2. Sponſabo te mihi in fi-
de. Iſta eſt prima ſanctificatio.
Secūda eſt ⁊c̄. qua anima purga
tur a culpa: ita ⁊ taliter. qꝫ nō po
teſt cadere in mortali. Hec aūt fu
it Io. bap. ⁊ Iere. De Ioanne
ba. Luc. 1. c. Spiritu ſancto re-
plebit ⁊c̄. De Iere. i. c. Anteꝗ̄
exires de vulua ſctificaui te ⁊c̄.
Tertia eſt ⁊c̄. Et hec de xp̄o.
De q̄. i. Pe. 2. Qui peccatū nō
fecit: nec do. ⁊c̄. Et Io. 8. Quis
ex vob ar. me de pec̄ Et de ſpiri
tu ſacto ⁊c̄. Quarta ſingularis
ē: ⁊ hec fuit marie ex priuilegio
ſpeciali. De q̄ p̄s. Sanctificauit
taberna. ſuū al. Quāuis Io. ba.
⁊ Iere. non poſſent peccare mor
taliter ratione ſue ſanctificationis
in vtero: tamen venialiter potue
runt. Maria autem modo ſingu
lari eſt ſanctificata. Et hoc dupli-
citer. Primo ratione modi, Qr

non ſolum non peccauit: ſed nec
peccare potuit. Quod nulli eſt
conceſſum. Secūdo ratione nu-
meri. Qr quadrupliciter fuit ſan
ctificata. Primo in ſui cōceptio-
ne. Ber. Neqꝫ enim feſtiuis lau-
dibus naſcens honoraretur: ſi nō
ſancta naſceretur. Secundo in fi-
lij conceptione. Et tunc fuit abla
tus omnis fomes peccati radici-
tus. Unde dixit ei angelus. Spi-
ritus. ſ. ſuperueniet in te. ſ. ad ex
tirpādum fomitem peccati. Ter
tio in miſſione ſpiritus. ſ. cū ali-
is apoſtolis. Quarto in ſui aſſum
ptione quando in celum aſcendit
quia tunc depoſuit omnes pena-
litates: quando tam in anima ꝗ̄
in corpore glorificata fuit. Hoc p̄
uilegium non eſt conceſſum ali-
cui. Unde Augu. libro de natu-
ra ⁊ gratia. Et magiſter in. 3. di.
3. Si omnes ſācti ⁊ ſancte: quom
hic viuerent interrogati fuiſſent
vtrū ſine peccato eſſent. omnes
vna voce reſpondiſſent. Si dixe
rimus quia peccatum non habe
mus: ipſi nos ſeducimus. ⁊ veri
tas in nobis non ē. Et infra. Ex-
cepta virgine Maria. quam de
peccatis agitur nullam prorſus
volo habere queſtionē. Et Ber.
ad monachos lug. Ego puto qꝫ
⁊ copioſior ſanctificationis bene-
dictio in eam deſcenderit: ꝗ̄ in
alijs ſanctis ab vtero ſctificatis.
Que non ſolum ipſius ortū ſan
ctificaret: ſed ⁊ vitā eius ab om
ni peccato deinceps immunem
cōſeruaret. Quod nemini in na

ris mulierum credimus eſſe do-
natuz. Ubi notādum ſecundum
Alanum. ⁊ Archiepiſcopum in
quarta parte ſumi. ꝙ triplex ē ſta
tus hominis. Primus eſt poſ-
ſe peccare: ⁊ poſſe mereri. 2ꝰ. eſt
ꝯprehenſoꝝ. qui nō pñt nec pec
care nec mereri. cū ſint extra ſta-
tū vie. 3ꝰ. eſt virginis: q̄ fuit via
trix ſimplr̄ ⁊ ſm quid ꝯphenſo
rū. Ubi potuit mereri ⁊ non pec
care. Hūc ergo i pñti priuilꝫ ſcō
rū. qđ nulli ꝯceſſū ē. Un̄ dn̄ ſpūs
ſ. Can. 4. Tota pulchra es ami.
me. ⁊ ma. non ⁊c. Et eccleſi. in
ſeq. O caſtitatis lilū: tuū preca-
re filiū: qui ſalus eſt humiliū. vir
go carens ſimili: tu que mundo
flebili: cōtuliſti gaudia. Et vt di-
cit Franciſcus de mayro. Tanta
puritas ⁊ ſcitas fuit i maria: quā
ta potuit cape aliqua pura creatu-
ra. Un̄ quidaꝫ canebat. O ma-
ria diana ſtella: que ⁊c. Et ſic patꝫ
ſecūda ratio que dicitur ⁊c. Fili
tu ſem.

Secundo rōne ⁊c. Una
maxima ē in theologia:
ꝙ ille creatura dr̄ maior
⁊ ſanctior: in qua eſt ma
ior fides. In maria ſup oēs fuit
maior fides. Lu. 2. Btā que cre-
didiſti ⁊c. igit̄ dr̄ ſancta ſanctoruꝫ
Scđm Alber. ſup Miſ. tpe paſ-
ſionis chriſti. 4. fuit fides. Qui-
dam nec fideꝫ nec cōpaſſionē ha-
buerunt: vt iudei ⁊ infideles: q
clamabant. Mat. 26. Uah qui d
ſtruis ⁊c. Quidā cōpaſſionē ha-
buerunt: ſed nō fidem: ꝙ. ſ. erat
deus qui patiebatur vt apoſtoli
quibus dixit. Mat. 26. Oēs vos
ſcandalū patiemini i me ⁊c. Scā-
dalum eorum fuit: qui fidem per
diderunt. Et mulieres inſuper
que eum ſequebantur. Luc. 23.
Inter alias fuit magdalena: que
plus viſa eſt diligere: non credi-
dit vere eſſe deuꝫ. Unde Jo. 20.
Chriſtus reſurgens a mortuis ei
in horto apparuit. di. Noli me
tāgere. Quare o ieſu noluiſti tan
gi? Una eſt rñſio Tho. in. 3. diſ.
21. ar. 4. Magdalena prohibita ē
chriſtū tangere: quia mulier erat.
Alia eſt Augu. Et plus ſapit. No
li me tangere: nonduꝫ enim aſcē
di ad patrem meū. i. i corde tuo
vt credas me eſſe equalē deo pa-
tri. Quidam habuerunt fidem
ſed non compaſſionem: vt ange
li: qui erāt extra ſtatū vie. In q-
bus non cadebat paſſio. Quidaꝫ
fidem ⁊ cōpaſſionē. Et hoc ſolū
in maria. O felix. Sola fuit q̄ fi
dem ſeruauit. Et alijs recedenti
bus a fide: ipſa non receſſit. Un̄
quidā vulgaris. Stabat mater do
lo: oſa: iuxta crucē lachrymoſa: ⁊
lugebat filiū. Ideo dauid intro-
ducit filiū dicentē patri. Cōſide
rabā ad dexterā ⁊ vi. ⁊ non erat
⁊c. Quare non dicit ad ſiniſtraꝫ
Reſpondeo propter matrē: que
ſibi erat. Et glo. ſuper illud. Iſaie
63. Torcular calcaui ſolus. ⁊ de
gentibus nō eſt vir mecū. Non
de mulieribus dicit: propter vir
ginē: que compatiebatur ei. O
fede de maria. In huius exem-

plum. In hebdomada sancta: ecclesia candelā vnā non extinguit quia fides marie semper viua fuit. De hac candela. exemplum legitur in visiōe sancte Helisabeth. Nā virgo ei apparuit. di. q̄ sibi gratissimū erat: vt sui deuoti in sabbato hodierno hora vespertina candelā accendant in sui honorē per quam representatur eius fides. Et adiunxit q̄ quinq; vicibus habuit dolores de filio. Primo. quom Simeon occidendū vixit. Luc. 2. Tuā ipsius animā ec. Secundo. Quom perdidit ipsū in triduo in hierusalē. Lu. 2. Tertio. quom captum & ligatū audiuit a Ioāne in bethania consistens. Quarto. quom crucifixū vidit in cruce. Quinto. quom ipsum vidit poni in sepulchro: de brachiis suis. Et sic p3 secūda ratio. Filiu semper me. ec.

Ertio rōne ec. Secundum Tho. i expositione salutationis angelice: Maria excessit omnes angelos & sanctos in tribus.

¶ Primo in gratie plenitudie:

¶ Secundo in diuina familiaritate.

¶ Tertio in mira puritate.

¶ Primo in gratie ec. Que maior fuit in maria: q̄ in aliquo sancto. Et ad hoc insinuandum dixit ei angelus. Aue gratia plena. Quasi dicat. O maria tibi reuerentiam facio. quia me & omnes sanctos excellis in gratie plenitudine. Quod patet. Gratia datur a domino. Primo ad malum euitanduz. Secūdo ad bene operandum. Quoad primū: peccatum omne vitauit sup omnes sanctos & sanctas immunis ab omni peccato. Ideo dicitur ei. Aue: ab a q̄ est sine: & ve. q̄ est culpa. ¶ Secundo habuit gratiam ad bene operandum: q2 omne bonum operata est. Alii sancti specialia habent dona. Quidam sūt virgines. Quidā martyres. Quidam patientes. Quidam misericordes. Sed super omnes maria virgo est nobis exemplū omnium virtutum. Hieronymus ad Eusto. Bene gratia plena: qr ceteris per partes prestatur: marie autem se totam infudit gratie plenitudo. Et Prouer. vlti. Multe filie congregauerunt diuitias: tu super gressa es vniuersas. ¶ Scdo excedit ec. Nā ostēdit āgelus. Dominus tecū. q. d. Ideo tibi exibeo reuerentiam: qr es deo familiarior: q̄ ego: & alius sanctus. Dominus tecum. Scdz Tho. i. par. q. 8. ar. 3. Deus est vbiq;. quadrupl'r i oibus. Primo per potentiam: qr vbiq; est. Unde. ps. 137. Si ascendero in celum ec. Usq; dextera tua Scdo p essentiā. Qr oia creata: i eē suo pseruat. Greg. Oīa in nihilū recderēt: nisi ēmanu' oipotentis sustēraret. Tertio p pñtiā. Qr oia sūt apta oculis ei'. Et i te vede q̄llo olo ec. Quarto i scis p graz. Quāuis istis modis sit i oib' creaturis: tñ mō singulari ē i maria:

Et modo inaudito a ſeculis ſtu-
pēdiſſimo. In che modo frate?
Clau. i. Per gratiā corporales.
Ulū angelus. Homo n⁹ tecū. Q2
in vtero tuo cōceptus eſt. Tecuz
ſuper angelos. Tecum ſuper ar
changelos. Enumera omnes an
gelos. Enumera patriarchas. p
phetas. apl'os. Martyres. con-
feſſo. virgi. Dominus tecū. Ait
eccleſia in ſequentijs. Totius tri
nitatis. nobile triclinū. Dñs te-
cuz. Ber. ſuper Can. Plus te-
cum ꝙ in tecum. Sequitur. Pa
ter tecū: q filiuz ſuū fecit. ⁊ tuū.
Filius tecuz: qui ſeruat tibi geni
tale ſignaculum. Spiritus ſan-
ctus tecum. Qui cum patre ⁊ fi
lio tuū ſāctificat vterum. Ille.
Pratica. Magnū fuit creare ce
lum ⁊ terram de nihilo. Ma-
gnū in diluuio ſaluare in archa
homines de oī genere animaliū.
Magnū liberare populū de egy
pto. tātis mirabilibus. Magnū
conducere populū in tanto nu
mero. per deſertū. 40. annis: de
celo māna p̄ſtito. Magnum oēs
gētes cū regib⁹ ſuis d terra pmiſ
ſiōis p Joſue exterminare. Ma-
gnū fuit cecos illuminare. demo-
nes effugare. īfirmos ſanaꝛ. mor
tuos ſuſcitare. Sz oīa iſta magna
ſūt excedit op⁹ incarnatiōis xpī.
Qđ factū ē in Maria. qñ verbū
caro factū ē: ⁊ i maria habitauit.
Dñs tecū. Tertio excellit āgelos
⁊c. Fuit enim pura quoad duo.
Primo quoad penā. Scđo quoad
culpā. Primo d culpa īmunis fuit.

Ūn dicit. Bñdicta ī mulierib⁹.
Scđo quoad penā. Tres eñ ma
ledictiōes ſūt date homini pp pec
catū. Prima mulieri ei⁹. Et p cōſe
quēs aliis. Geñ. 3. In dolore pa-
ries. Q2 bñ ſcitūt mulieres ⁊c.
Ab hac pena fuit immunis Maria:
q2 ſine dolore pepit. Iſaie. c. Ger
minās germinauit letabūda. Et
eccl'ia. Neſciēs mr virgo virum
pepit ſine dolore ſaluatorē ſeculo
rū. Cōtra hāc penā muliebrē in
tres habuit ꝯſolatiōes d filio ſuo.
Prima fuit. qñ ꝯcepit xp̄z. O quā
tū gauiſa. Scđa qñ ſurrexit ad in
feris: tertia die. Et āgelus ei ce-
cinit. Aue grā plena. Tertia qñ
celū aſcēdit. Q2 ibat ad p̄parādū
ei locū amenū: ⁊ nobis. Scđa pe
na data ē homini. Geñ. 3. In ſu
dore vultus tui veſceris pāe tuo.
Et Dauid. Labores manuū tuo
rū. q2 mādu cabis. Ab hac pena
immunis fuit maria. Q2 ſoli deo
vacabat: ⁊ ab angelo reficiebat
pane celeſti. Tertia pena data eſt
oibus creaturis ⁊ comunius: vt
in puluerē reuerterent poſt mor
tē. Geñ. 3. Cinis es: ⁊ in cinerē
reuerteris. Ab hac immunis fuit
maria. Quia cum corpore glori
ficata celum aſcendit: vt probant
doctores. Auguſt. Ier. ⁊ alij.
Ideo angelus ei. Benedicta tu
in mulieribus: Benedicta ſuper
Michol Dauid vxorem. que
tantum placuit ei: ꝙ quom diu
fuiſſet extra regnum iudeorum:
noluit redire in ipſum: niſi pri-
mo ei eſſet preſentata. i. Re. vl-

ſimo. Sic Maria in tantum pla
cuit altiſſimo: ꝙ etiã filius exiſtẽs
extra regnum mundi: noluit in
ipſum ingredi, niſi prius naſcere
tur in mundo. Benedicta ſuper
Abigail: que dauid placauit ſuis
verbis, ne malũ faceret Nabal
viro ſuo. Sic Maria placauit de
um iratum contra mundũ. Bene
dicta fuit ſuper Rachel: que fu
it vxor Iacob: que genuit Io-
ſeph: qui interpretatur ſaluator.
Sic maria genuit nobis chriſtuꝫ
ſaluatorẽ. Benedicta fuit ſuper iu
dith, que occidit Holofernez vir
tute ſue humilitatis. Sic maria
diabolum. Benedicta fuit ſuper
Abiſa ac ſunamitem. que fuit ele
cta ſuper omnes filias hieruſalẽ
ſꝫ pulchrior: et delectabilior ad
ſeruiendũ Regi: vt pꝫ. 3. Re. 1.
Sic maria electa eſt: ad miniſtrã-
dum regi glorie. De qua admi-
niſtratione. Eccleſiaſtici. 24. In
habitatione ſancta corã ipſo miniſ-
traui. Exemplum in cronica or-
dinis. Erant duo iuuenes qui di
xerũt religionẽ itrare tali pacto.
ꝙ quando vnus vellet exire ali⁹
ſequeretur. Cum intraſſet. vnus
illoꝝ cepit eſſe deuot⁹ domine no
ſtre: alius vero nõ: et ꝙ ſtare non
poſſet ſocio intimauit. Cui reſpõ
dit. Primo licentiã accipiamus
a matre dei: et nos ei cõmende-
mus. Iuerunt ante altare virgi
nis, et hic rogabat ipſaꝫ cuꝫ mira
deuotione: vt cor fratris ſui con
uerteret. Ali⁹ ꝗ eũ expectabat vi
dit quandã pulcherrimaꝫ domi

nam lachrymas colligentẽ fra-
tris orantis in panno ſuo: et oſten
dentem eas filio ſuo in cruce exi-
ſtenti et dicebat. Fili: peribuntne
lachryme iſte? Tunc ille qui expe
ctabat compunctus corde proie-
cit ſe ſtatim ad pedes eius cuꝫ la
chrymis et veniã petijt: narrans
illud quod factum erat: quod ille
orans non videbat. Et ſtatim gra
tias deagens deo deuotus ma-
rie regratiabatur de tanta tentati
viſione et eiuſdem confirmatiõe.

¶ Dominica tertia quadrageſi-
me. De impedimentis confeſ-
ſionis.

Erat ieſus eij
ci ens demoniũ: et illũ
erat mutus. Luc. xi.
¶ Recitat euãgeliſta hodie. ꝙ
chriſto oblatus eſt quidam mu-
tus: qui a dyabolo erat ſuffocatus
vt loqui non poſſet. Chriſtus au
tem ipſuꝫ liberauit: loquelam ei
reſtituẽs. Cumqꝫ eijeciſſet demo-
nium locutus eſt ipſe mutus. Et
ex ſtupore tanti miraculi: admira
te ſunt turbe. Secundum Nico
laum de lyra dicitur demonium
mutum non formaliter ſed effe-
ctiue tantum. Ad cui⁹ intellectuꝫ
cõſiderandum ꝙ natura corpora
lis obedit ſpirituali ad motuꝫ lo-
calem. Voces autem ſignificati-
ue: formantur per motũ lingue et labio
ruꝫ et aliorum inſtrumentorũ na
turalium. Et ideo quia demon pro

ſua voluntate poteſt iſta localiter mouere: poteſt per linguā homi nis diuerſa verba formare: ꝛ ſic arrepritij aliquādo loquunꝰ idio ma eis ignotum. ſicut puerus lay cus latinū. Et hoc eſt manifeſtū ſignum ꝙ ſic loquēs ſit demonia cus. Qꝛ talis locutio nō poteſt ꝑ cedere: niſi ab aliquo intellectu. Et iō cum nō ꝓcedat ab intelle ctu hoīs ipſe idioma ignorantis: ſeqtur ꝙ ꝓcedat ab intellectu an geli: vel demonis linguā ſic mo uentis. Et ſicut demon pōt mo uere linguam ad loquendū idio ma incognitum: ita pōt impedi re linguā: ne moueat ad loquen dum idioma cognitum. ꝛ ſic red dit hoīem mutum. Talis āt erat iſte mutus a xp̄o ſanatus hodie. Et admirate ſunt turbe: videtes diuinā virtutē. Quidā āt ex eis dixerunt. In belzebub principe demonioꝝ eijcit demonia. Secū dum Nicolaū ſup Mat. 9. O di um ꝛ inuidia faciunt interpretari facta in deteriorē partem: ꝛ puer ti indicia: iuxta illud p̄bi. 1. Rhe tho. Amor ꝛ odiū ſepe faciunt iu dicium nō cognoſcere. Phariſei odiebant xp̄m: qꝛ eoꝝ vitia acri ter arguebat. Iō miracula ab ip ſo facta diuina virtute: dicebant facta arte magica. Eodē mō ex pulſionē demonū factam ꝑ xp̄m dicebant factam ꝑ demonē. Qꝛ volebāt ꝙ xp̄s hēret aliquē deo nē ſuperiorē: quē vocabāt belzebub ſibi familiarem. Et ſic demones inferiores ꝺ corporibus obſeſſis eijciebat per illū. Et alij tentātes eum, ſignū de celo querebant ab eo. Et nō eſt ſm̄ Gloſā: qꝛ aliqui de celo ſigna querebāt. Qꝛ mira cula xp̄i reputabant praua: eo ꝙ erant circa inferiora: vtpote cir ca ſanitates eoꝝ: querebant ſigna fieri circa corpora celeſtia. Sicut tp̄e Joſue ſol ſtetit immobilis ad ad ſpaciū vnius diei. Joſue. 10. Et de māna. Et de igne. Ipſe āt vt vidit cogitationes eoꝝ dixit: videt oia. Ad Heb. 4. Oia enim nuda ꝛ aperta ſunt oculis eius. Job. 42. Scio qꝛ oia potes ꝛ nul la te latet cogitatio. Et ps. Dn̄s ſcit cog. hom. Sixtus pythago ricꝰ. Cogitatio hoīs deū ñ latet: Iō cogitatio tua pura ſit ab om ni peccato. Di. 32. c. Erubeſcāt. Secretoꝝ cognitor ꝛ iudex ē de us. Seqtur. Oē regnū in ſeipm̄ diuiſum deſolabitur ꝛ domus ſu pra domū cadet. Tullius libro ꝺ amicitia. Que domus tā ſtabilis. que ciuitas tam firma: q̄ nō odijs funditus poſſit euerti? Practica. O ianua. O Parma. O Viter bium. O Eſculū. O Bononia. O Placētia. Non īmerito. Qꝛ vt dicit Lactā. 1ͦ. c. 3. Quicqd diuiſionem capit: interitū capiat neceſſe eſt. Dū hec diceret. Ex tollēs vocem qdam mulier. ſ. ſcā Marcella famula beate Marthe ſororis Lazari dixit. Beatus vē ter qui te portauit. Matrē beati ficat ꝛ laudat ex filio. O vere bea tus: qui tantū theſaurum porta uit. O q̄ felix es Maria: ſuper

omnes. Euam. Rebeccam. Heſter. Judith. Abigail. Luce. 2. Beatā me dicent oēs generationes. Saraceni ⁊ Turci bñdicunt virginē ⁊ ipſā adorāt in templis ſuis: ⁊ puniunt ipſam vituperantes: vt dicitur in Alcorano. Gētiles laudāt. Ouidius poeta. Sybille. Virgilius in ſuo poemate. i Egloga. 4.

Magnus ab integro ſeculorum naſcitur ordo
Jam redit ⁊ virgo: redeunt ſaturnia regna.
Jā noua progenies celo demittitur alto.
Tu modo naſcenti puero: quo ferrea primum
Deſinet: ac toto ſurget gens aurea mundo.

Vltia cumei vēit iā carminis etas. Ille. At ille rñdit. Quin immo beati qui audiunt verbum dei ⁊ cuſtodiunt illud. Gloſa. Non ſolum illa que me portauit beata ē: ſ; ⁊ĩ qui audiunt verbū de corde credētes. ⁊ opere adimplentes. Applica euangeliū. De impedimētis cōfeſſionis erit ſermo noſter. In quo quinq; impedimenta ſunt videnda in preſenti.

Primū dr pudor ꝑpalandi.
Scdm dr timor recidiuandi.
Tertium dr amor fouendi.
Quartū dr ſpes diu viuendi.
Quintum dr ardor delectādi.

PRimū dr ⁊c. Sed pro maiori noticia. Notandum ē ſm Dam. li. 2°. ſententiaȝ ſuarum. Et philoſophum in. 2. c. 4. Ethicoȝ. Qȝ verecundia eſt timor ꝑ turpi actu. Qñ. n. perſona cōmittit illicita: ⁊ fecit ꝙ nō debuit reſultat ei erubeſcentia ⁊ puſillanimitas quedā: q: fecit qđ non debuit ſ. malum. Figurat āt hec Gene. 3. de Adam. Qui poſtq̃ peccauit abſcondit ſe p: e confuſione ſub ficu: ⁊ fecit ſibi brachas. A dño vocatus: Adā vbi es? Rñdit. Vocem tuam audiui ⁊ abſcondi me: eo ꝙ nudus eſſem. Cui domin⁹. Quis indicauit tibi ꝙ nudus eſſes: niſi q: comediſti de ligno de quo precepi tibi ne comederes ⁊ comediſti? Moraliter. Quid per adam: in rerū natura figuratur? Vere peccator. qui ante peccatū nō erubeſcit: q: non fecit il pche. Vbi dicit Alber. ſup Luca. Qȝ virtuoſis ⁊ bonis non poteſt eſſe verecundia ꝯſumata. Et hoc totum q: non agit turpia: ſed bene in vitioſo ⁊ peccatore. Q: vt dicit phs. 2. Meth. Oē malum eſt erubeſcibile. Et a peccato ꝓceſſit erubeſcētia. Et peccato nō exiſtēte: non eſſet in mundo verecundia. Ad ꝓpoſitū. Ex peccato igit̃ proceſſit verecundia. Et quanto plus peccatum eſt maius: tanto maior eſt verecūdia. Et plus hō timet illud confiteri: ⁊ come biſſa vadunt ad confeſſionē. ſicut illa al incanto. Diabolus aūt hoc ſciens: adueniente confeſſione vtit̃ hac ꝑ potiſſimo remedio: vt hominem impediat ab hoc ſacramēto ꝯfeſſionis. Conat̃ ponere hanc

verecundiā in mente peccatoris: vt ſic ab ea deſiſtat. Unde Greg. li. mora. Cū in graui peccato labitur homo, ſuadet ei diabolus: ne peniteat: ne ꝯfiteatur. Hoc impedimento impedit linguam ſodomite. qui cum pueris rem turpem agit. O nature deſtructor. Impeditur ille qui cū vxore nō agit per rectam lineam. Impeditur qui cū beſtijs rem agit turpē. O beſtia deterior. Et dicit peccator infra ſe. Quomodo potero dicere tot mala patri ſpirituali? Unū demō vtitur tali impedimēto. Exēplo pꝫ in vitis patrū de illo patre. qui reppetit demonē in eccleſia tēpore quadrageſime: a quo queſiuit qd ibi ageret. Reſpondit. volo reſtituere male ablata. Que ſunt hec? Infra annū aufero verecundiā qua amiſſa pſona cōmittit oia crimina. Sꝫ tēpore quadrageſime ipſam reſtituo: ne peccator audeat dicerē peccata ſua. Contra hꝫ tria remedia.

¶ Primum: eſt conſideratio naturalis rationis.

¶ Secundum: eſt contemplatio diuine intuitionis.

¶ Tertium: eſt comparatio future confuſionis.

¶ Primū eſt ꝛc̄. Debet. n. hō ingredi ſecretum ꝓprie ꝯſcientie: ꝛ dicere īfra ſe. O peccator che ſei. O ribaldonazo. O poltronazo. Non erubuiſti agere tot ꝛ tanta corā deo: ꝛ nūc erubeſcis illa confiteri? Unde Bernardus de hoc ſuper Can. O nimia hominū inſania: pudet ablui ꝛ nō pudet inquinari: pudet ſordes abſtergere: ꝛ non pudet ſordes contrahere. O quot ſunt qui peccata terribilia ꝛ inhoneſta facere nō erubeſcūt ꝛ verecundant illa dicere in confeſſione. De his glorioſe Augu. in expoſitione pſalmorū. Sunt multi quos peccare non pudet: agere pniam pudet. De ipſo vulnere nō erubeſcis: ꝛ de ligatura vulneris erubeſcis? Curre ad medicum ꝛ dic ei. Iniquitatē meā ego agnoſco. ꝛ peccatum meum contra me eſt ſemper: qꝛ ſolus ſine peccato eſt. Ille. Hoc eſt primū remediū contra impedimētum verecundie. Scdm̄ ē ꝛc̄. Una maxima ē ī theologia. Qꝛ deus nouit oia peccata nr̄a. Nō debet peccator erubeſcere dicere facta ſua illi qui locū tenet illius qui omnia cognoſcit. Ad Hebr. 4. Oia. n. nuda ꝛ aperta ſūt oculis eius. In ps. 39. Dn̄s ſit cogitationes hominum. In ps. 125. Impfectum meum vi. ocu. tui. Job. 42. Scio ꝙ oia potes ꝛ nulla te latet cogitatio. Sene. Quid pdeſt homini aliquid eſſe ſecretū cum nihil deo ſit clauſū? Et Diſtin. 32. c. Erubeſcant. Secretorū cognitor ꝛ iudex eſt deus. Qui. 14. Hebr. Aſpiciunt oculis ſuper mortalia iuſtis. O peccator: peccata tua ſunt nota. Exemplo pꝫ de abbate Paphnutio. Qui ad Taydem meretricē perrexit in Alexādria: fingens ſe eē mercatorem: ꝛ ipſam inuitauit ad tur

pem actā. Cūqȝ ad ſecundā ⁊ ter
tiam cameraȝ peruenißent tādeȝ
ipſum cōduxit ad locum oīum ſe
cretiorem: Poſſumus inqt Pa
phnutius videri? Rñdit. Niſi
nos deus videat: alius nō videt.
Crēdis inquit a deo videri. Im
mo. Heu filia quantuȝ debemus
erubeſcere coraȝ deo: ſi erubeſci
mus corā hoīb⁹? Cōpūcta ⁊ lachry
mis plenā: acceptis rebus ſuis q̄
erant precio quadringētoꝝ libra
rum in medio ciuitatis oīa con
ſumpſit imitās iuuenes ad actuȝ
illum. Sanctus dei ipſam conclu
ſit in quodam loco: ſigillans pſtī
to p̄ annos tres in penitentia.
Ad ppoſitum. Non erubeſcas
confiteri mala tua: q2 deo ſunt ap
ta ⁊ nota: nec alius ſcit ea niſi ſo
lus deus. ⁊ confeſſor tuus qui eſt
vicarius Chriſti in terra. Ubi di
cit Tho. in. 4. diſt. 21. Quod in
nullo caſu poteſt ſacerdos reuela
re confeſſionē: ⁊ pōt p̄ceptum
⁊ iuramētum accipere ſe neſcire
illa que ſunt habita in confeſſiōe.
Qꝛ ignorat illa vt homo: licet ea
habeat vt vicarius Chriſti.
Tertium dicitur ⁊c. Debet eniȝ
cōparare confuſionem quam pa
titur ↄfitendo: ⁊ quā paſſurus eſt
in extremo iudicio corā toto mū
do. Ait dñs per Naum. 3. Re
uelabo pudenda tua in facie tua ⁊
oſtendam in gentibus nuditateȝ
tuam. Et Job. 20. Reuelabūt ce
li iniquitatem eius ⁊ conſurget
terra aduerſus eū: ⁊ manifeſtum
erit peccatū illius. Ille. Qñ ve
niet dies illa oīa erūt aperta ⁊ nu
da: corā toto mūdo. In vitis pa
trum legitur: de illo ſancto patre
qui videns diſcipulū rideuteȝ ca
chinnis dixit. O fili mi: redituri
ſumus rōnem in die iudicij d̄ oī
bus peccatis noſtris coraȝ ange
lis ⁊ ſanctis dei: ⁊ tu rides. Qua
propter Aug. Cur erubeſcis cō
fiteri peccata tua? Peccator ſum
ſicut ⁊ tu: homo ſum ſicut ⁊ tu:
nihil a me alienū. Cōſicere ergo
o homo peccator homini pecca
tori. Ille. Qñ audio aliquem in
confeſſione compatior ei q2 poſ
ſum errare ſicut ille: ⁊ plus. Ex
hoc permiſſus eſt Petrus cade
re in peccatis vt cōpateret alijs.
Uade ergo ad ↄfeſſionem nō de
tentus a verecundia. De pe. di.
5. c. Conſideret. Cautus ſit peni
tens: ne verecundia ductus diui
dat apud ſe confeſſionem: vt di
uerſa velit diuerſis ſacerdotibus
manifeſtare. Quidam .n. vni ce
lant: que alijs manifeſtanda reſer
uant: qꝺ eſt ſe laudare ⁊ ad hypo
criſim tendere ⁊ ſemper venia ca
rere: ad quam fruſtra putāt per
uenire. Ille.

Secundū dr̄ ⁊c. Contin
git .n. ſepe qꝺ homo de
vno ⁊ eodem peccō ſepe
confeſſus fuit iam p. x.
xx. 30 annos: iteꝝ atqȝ iteruȝ ca
dit in eiſdē. Cum aūt venit tem
pus confeſſiōis: ſuadet ei demō.
Cur inquit vis confiteri? Nōne
ſcis: qꝺ ab illis non abſtinebis?
Io ſo qꝺ non dimittes ſemſ

nas. nō vſuras. nō odia. Ex hoc impedimento plures non confitentur: Cōtra hoc tria remedia.
¶ Primū eſt ſpūalis ꝯuerſatio.
¶ Secundū eſt corporalis exercitatio.
¶ Tertiū ē ſenſualis cohibitio.
¶ Primum ꝛc. Uis abſtinere a peccatis poſt confeſſionē tuam? Inuenias bonam cōpagniā: q̄ eſt cauſa oīum bonorum. Unde ꝑs. Cum ſancto ſanctus eris ⁊ cū ꝑuerſo ꝛc. Prouer. 11. Qui cū ſapientibus graditur ſapiēs erit: amicus ſtultoꝝ ſimilis efficietur. Et. 13. q. 1. ſepe maloꝝ cōſortia: etiam bonos corrumpit. Sene. epiſtola. 9. Caue obſecro: ne cū hoīe malo ſocieris. Et Aſculan⁹. Fugi li praui ⁊ cō li boni ꝯuerſa: Deiqual nō naſi mai coſa ꝑuerſa. Alexander magnus nō caruit vitio ſolo niſi propter ꝯuerſationē pedagogi ſui Leonidis nicomedis. Preterea Salomon ꝑpter malam ſocietatem mulierū que eum ad adorandum idola induxerunt: deprauatūq; eſt cor ei⁹. 3. Reg. xi. Et Petrus q̄diu fuit cum apoſtolis. fuit bonus. ſꝫ q̄ cū iudeis fuit: negauit Chriſtū. Unde ouis morbida multas corrumpit. Sic vnus peruerſus totam ſocietatē: vt pꝫ de iuda. cum apoſtoli eſſent cū eo murmurauerunt oēs de effuſione vnguenti. Qui. Morbida facta pec⁹ totum corrumpit ouile. Unde medici dicūt q̄ pueri citius ſuſcipiūt infectum aerem: ⁊ citius inficiūtur q̄ ſenes: q̄ ſunt carne mollio res. Ideo leuius aer in eis imprimitur. Sic pueri ꝫ boni: ſunt ꝑniores ad malum ſuſcipiendū: Quia cera tenera facilius ſuſcipit formam ſigilli: q̄ dura. Ui cauēdum eſt ne cum malis cōuerſentur. Hierony. ad Demetria. Sēper in comitatu tuo graues ſeminas habeas. Qualis enim quiſq; eſt: talium conſortio delectatur. Et prouerbiū. Chi va cū la mala compagnia: luno e laltro va ꝑ la mala via. Ad propoſitum. Teneas bonam ſocietatem: ſi vis bene viuere poſt ꝯfeſſionem. ¶ Secundum dē ꝛc. Nihil eſt tam ad malum aliq̄d adducens: vt ocioſitas. Hiero. ad Deme. Nihil ē in ſancto ꝑpoſito deterius ocio. Unde xp̄s. Mat. 20. Quid hic ſtatis tota die ocioſi? Adam ocioſus permanens in paradiſo: fuit ſeductus. Dauid occupatus i armis fuit bonus: dum ſtetit ocioſus peccauit. Sanſon dū pugnauit cū philiſteis in dignitate ſua ſtetit. ocio marcidus: irretitus ē amore Dalide: que poſtea fuit cā mortis ſue. Salomon dum fuit occupatus in templo ſatis continens ſtetit: dum fuit in ocio inclinauit femora mulieriſſimis mulieribus. Quid plura? Roma caput mundi effecta eſt latronū ſpelunca propter ocioſitatē ciuiū. Unde Augu. in primo de Ciui. dei. c. 3. Cum Romani cepiſſent Carthaginem conſilium fecerūt ſuper hoc: vtrum eſſet deſtruen-

dame plus in festa cēt romanis. Sapiens Cato surrexit. d. Mihi videtur ꝙ debeat destrui: qꝛ aliter semper erimus in bellis. Scipio aphricanus dixit ꝙ non: quia quādiu erimus in exercitio: erimus victores: ⁊ per oppositum de malo in peius. Quod factum est. Quia roma ad nihilū venit. Euersa ē ciuitas carthaginensiū. Romani ad lites venlunt adinuicē. Unde Salustius i Catillinario. Ex oratione Catonis. Cuius verba Augu. 5. lib. de Ciui. c. 12. Nolite existimare maiores nr̄os armis rempu. ex parua magnā fecisse. Si ita esset: multo pulcherrimā nos haberemus. Quippe sociorum atq; conciuiū. preterea equorum atq; armorū maior nobis copia est: ꝙ illis fuerit. Sed alia fuerūt. que illos magnos fecerunt: que nobis nulla sunt. Domi industria. foris iustū imperiū. animus in consulendo liber: nec delicto: nec libidini obnoxius. Pro his: nos habemus luxuriā. auaritiā. publice egestatem. priuatim opulentiā. Laudamus diuitias: sequimur inertiam. Inter bonos ⁊ malos nullum discrimen: omnia virtutis premia ambitio possidet. Ille. O quot mala ex ocio. Hierony. ⁊ 8 conse. di. 5. c. Nunꝗ. Semper aliquid boni facito vt dyabolus te semper inueniat occupatū. Et Policrates li. 5. ponit de Octauiano imperatore: ꝙ filias suas erudiri fecit in arte texendi: vt ociū vitarent. Sic homo non sit ociosus. ¶ Tertiū dicit ⁊c. Qꝛ debet cogitare finē suū: qꝛ cinis ē Gen. 3. c. Cinis es ⁊ in cinerē reuerteris. Ecclesiastes. 3. Cuncta subiacent vanitati: ⁊ oia pergūt ad vnū locū: de terra facta sunt ⁊ in terrā reuertunt. Unde Petra. 3. Triun. mor. c. i.

Usono hor le richeze: vson li
honori:
Et le gemme. ⁊ li septri. ⁊ le co
rone.
Et le mitre ⁊ purpurei colori?
Miser chi speme in cosa mortal
pone.
Ma bē che vi la pone se si troua
Alla fine ingannato: a grā ragiō.

Uñ cogor clamare ad mortales. Ubi sunt phi. Aristoteles. Plato. Socrates. Pythagoras. Democritus. Zeno. Empedocles? Ubi sūt poete. Home. Uirgili. Persius. Lucre. Ubi oratores. Isocr. Lisias. Demosthenes. Cice. Quintilia. Ubi sūt medici Mesue. Rasis. Ipocras. Auicēna. Gallen? Ubi sūt Astrologi? Ptolome. Alfarabi. Ubi gloria Alexādri magni. Karoli magni. Francisci ducis Mediolani Philippi. Roberti. Bartolomei Bergo. Oēs ad terram iuerunt. ¶ Tertiū ipedimētū ⁊c. Sicut. n. hō naliter diligit filiū. In. 7. Pol. Generātis ⁊ genitū naliter ē amicitia. Ita naliter cupit ipsū honere. Ex hoc faciūt illicita vsuras cōmittunt ⁊ alia mala. Uñ ipediunt a cōfessiōe: qꝛ ti

ment ne cogātur a mallo ſuis re ſtituendis. Contra hoc tria ſunt remedia.

¶ Primū. eſt filialis deceptio.

¶ Secūm. eſt eccleſiaſtical:s abiectio.

¶ Tertium. eſt eternalis damnatio.

¶ Primū eſt ꝛc. Dimittūt p̄res filijs bona ſua qui pro illis nō dabunt obolū. Immo dicūt. Pater noſter: aut eſt in paradiſo ſic n̄ idiget. Extra ꝺ eccle. miſſ. c. Cuz Marthe: Iniuriā facit martyri: qui orat p̄ martyre. Aut in inferno: ſic ei non eget. Aut eſt in purgatorio. ſic ibi ſtet uſquequo purgetur. Exēplum diuitis: qui quatuor habuit filios: in teſtamēto legabat ꝛ vniuſquiſqꝫ pro parte ſua reſtitueret. Filiꝰ minimus dixit patri. ad ſacra dei euāgelia ꝑmitto exequi q̄ꝺ vultis. Mortuo patre dixit. Si pater meus uſuras fecit portet penas. Io nō daro bon iēpa. Ideo dicit Iere. 17. Maledictus hō qui confidit i homine. In pſal 7. Bonū eſt ſperare in dn̄o: q̄ꝫ ſperare in principibus. Iō Dam. exemplū ponit: ꝺ quodā qui tres habuit amicos. Unū amabat pluſq̄ ſe. aliū ſicut ſe. tertiū ſicut ſe. Hic a dn̄o citatꝰ in curia. vnde periculū mortis imminebat: Ad primū amicū acceſſit rogās: vt cū eo iret: ꝛ ipſuz iuuaret. Rn̄. ei. Nō poſſūz: ſed dabo tibi faccū ad te inuoluendum. Ad aliū. Rn̄dit ei te aſſociabo vſque ad mortē ſi morieriſ. Ad tertiū quē inuenit fiduz. Iſte hō eſt peccator qui tres habet amicos. Prius eſt mundus q hoī in morte p̄ſtat ſaccum vt i illo inuoluatur. Secundus ſunt parentes q ipſuz aſportant ad ſepulturam: ꝛ cito obliuioni tradunt. Tertius ē el far bene: nec expectare a parentibus. ¶ Secūm dꝫ ꝛc. Tales ſūt ab eccleſia preciſi: ꝛ carent eccleſiaſtica ſepultura: vt pꝫ. Diſ. 46. c. Nullꝰ. Et ex̄ de uſuris. c. Q c. Quāq̄. li. 6. Contra illos q dicunt. O pater habeo bullas. Nō poſſunt abſolui: niſi reſtituant. ſꝫ vbi debent poni tales? O ſacriſta domiceli: mortuus eſt dn̄s. N. vis ipſum? Non certe. q: eſt uſurariꝰ. O ſacriſta ſancti Dominici. O ſacriſta ſancti Frācisci vultis ipſuz? Nō: Ubi debet poniꝰ Canta. Iere. 22. ſepultura aſini ſepelieꝫ. Terciū dꝫ ꝛc. Tales ſūt in inferno dānati. Luc. 16. Mortuus eſt diues ꝛ ſepultus eſt ꝛc. Exemplū uſurarij qui ſuper aſinum poſitus portatus eſt ſub furca ipſo aſino: nullo i lū dirigente. In ſignū q i furca inferni erat quo ad aiam ſepultus. Unde pꝫ terciū. Quartū dꝫ ꝛc. Cice. li. de ſene. Nemo eſt. n. tam ſenex qui ſe nō putet annuz viuere. hiero. ad Gerūciā. Nemo eſt etiꝫ tam fractis viribus ꝛ tam decrepite etatis: vt ſe non putet annuz poſſe ſuperuiuere. Et ita de anno in annum ad mortē vadunt: nec curant confiteri: ſperant diu viuere: ꝛ confiteri. Contra hoc

tria ſunt remedia: vt ſic homo conſitcatur.
¶ Primum ē mortis dubietas.
¶ Secundum eſt peccati grauitas.
¶ Tertium ē cōuerſationis difficultas.
¶ Primū eſt rē. Tria ſunt dubia de ipſa morte. Prio circa tēpus. Scd'o circa modum. Tertio circa locū. Primo circa tēpus: q̄ ſciat quādo ſit moriturꝰ. Ignorant iuuenes. pueri & ſenes. Eccleſia. 9. Neſcit homo finem ſuum. Augu. Nil certius morte nihil incertius hora mortis. Petrar. 5. triu̅ri. temporis.
Qui la humana speranza e qui la gota.
Qui miseri mortali alzā la teſta
Et niſſun ſa q̃to ſi viua o moya.
O quanti laborauere per mundo ſperantes ibi recipere fructuz ſui laboris: qui tamen ante tempus perierunt: quod ſibi promiſerāt. Quanti habēt bona? Quanti ſudant pro mundo: tamen ante tempus tolluntur a preſenti vita. Unde Pius papa illuſtri maumetho. d. Anguſtiſſima eſt hominis vita. & incerta. Mille inſtant in omnes horas pericula mille mortis facies. Eſt igitur de anima curandum: que poſt hanc vitam aliam habet vitam: quā vel dolet vel gaudet. Secundo quo ad locum: quia nullus ſcit: virū bene an male mors ſit ēū leſura. Uidunt' naq̃ viros varijs modis morientes: & magnum ſolacium reputare ſi inter anguſtias mortis. in domo propria. loco proprio. in brachijs parentum mortui eſſent. quod pluribus non eſt conceſſum. Aliqui ſunt ſuſpenſi in patibulis. Alij in mari ſubmerſi. Summe tibi exemplum aliorum: quia vt dicit ille poeta. Felix quē faciunt aliena pericula cautum. Ideo dubia eſt quo ad locum. 3ᵒ. quo ad modum: verum bene an male. O quot credunt bene mori: qui tamen moriuntur deſperati. Eccleſiaſtici. 5. De ꝓpitiatu peccatorum: noli eē ſine metu: neq̄ adijcias peccatum ſup peccatū. Aug. ſmōe inocētiū. Hac aiaduerſiōe pcātur peccator. vt moriēs obliuiſcat ſui q̄ dū viueret oblitꝰ ē dei. ¶ Scdm di rē. Quāto plus hō differt ꝯfiteri de anno in annum: plus conſcientia grauatur & deum offendit. Extra de conſuetudine. c. ſi. Tanto inquit grauiora ſūt peccata: quāto diutius animam infelicem detinent alligatam. Unde quanto quis moratur in peccatis: tanto plus deum offendit. Unde ponitur talis caſus. Quis peccat plus. an ſecularis. an religioſus? Reſpondet Tho. 22. queſt. 16. arti. x. Quod ſecularis exceptis tribus caſibus. Primo ratione voti. Secundo ſcandali. Tertio ratione contemptus qꝛ perſeuerat in peccatis: quod non facit religioſus. Unde peccatum non eſt ſic graue. ¶ Tertium ecce. Qui differunt conuerſio-

nēm ponunt ſe in periculo nō poſſe cōuerti ⁊ confiteri: in tempore ſuo. Ratio quia euenire poteſt vt poſt diuturnā conſuetudinē peccatorum: non amouea ur de facili malus habitus. Uulgaris.
Nō te cōdur mai al poie extrēo.
Cō molti a igañato el bē fareno.

Quintum dicit ⁊c. Et videmus ad oculum. Sicut .n. pñia ignis cauſat calorem: ⁊ vini pñia ſitim. ita pñtia rerum temporaliū cauſat ſitim amoris acquirendi. Unde Jo. 4. Qui biberit ex aqua hac: ſitiet iterum. Per quā vt Th. di. 1. 2. q. 33. ar. 2. intelligitur delectatio rerū tēporaliū. Deſideriū aūt iſtud tantū creſcit in hoīe: vt homo tradat ſe ipſū obliuioni ⁊ aiam ſuā. Non curat de paradiſo ⁊ de alia vita. Cū ergo ad confeſſionē requirat vera contritio: ⁊ vera diſpoſitio benefaciendi. Homo impedit a bonis huius ſeculi: velut coruus quieſcens ſuper cadauera. nō curās reuerti ad archā vite eterne. Cōtra hoc impedimētum tria ſunt remedia bona.
¶ Primū ē loci incongruitas.
¶ Scdm ē doloris immunitas.
¶ Tertiū eſt finis calamitas.
¶ Primum eſt ⁊c. Quia locus huius mundi nō eſt noſter: ſꝫ ſumus hic peregrini. Incola ego ſum in terra. ps. Pro beſtijs nō pro hoibus factus eſt locus iſte. Aug. In valle ſumus miſerie: in qua magis flendum eſt: eo ꝙ minuo flem⁹. Unde doctores morales aſſimilāt eā quatuor. Primo hoſpiti: quādo viator ad hoſpitiū approximat: tabernarius ei applaudit. oſtēdit ei bonū vultum: preparat ei cameram. cum in mane recedere vult. opꝫ ꝙ ſubtilit ſoluat. ⁊ dimittat pagamentum. Ita mundus applaudit nobis cū diuitijs. honoribus: ſed in fine vite. oportet facere rationē cū miſer ſorto. Unde quidā accedens ad ſepulchrum Alexandri d. Heri nō ſufficiebat tibi totus mundus. Hodie autem ſepultura quinqꝫ pedū cōtētus es. Secundo feno: Iſa. 40: Omnis caro fenum: ⁊ omnis gloria eius: quaſi flos agri. Sicut fenum naſcitur viride. ⁊ ſuperueniente ſole areſcit. ⁊ p falcē de terra euellitur. ⁊ ab animalib⁹ comeditur. Ita homo naſcitur de mulierē vt fenum de terra: habens viriditatem iuuētutis: ſed paulatim ſeneſcit. ⁊ p falcē mortis de agro mūdi tollitur. ⁊ vermib⁹ corpus traditur ad comedēdum. Tertio ludo pile: videlicet ala balla que hinc inde pijcit. Ita vita noſtra: e qſta fortuna inſtabile. Scd. Omnis fortune felicitas inſtabilis eſt. Hodie pauper: craſtina die diues hodie ſanus. cras eger. ¶ Quarto roſe: que cito areſcit. In mane pulchra: i ſero mortificata. Ideo Petrar. in. 5. Triū. Temporis.
Et qnto poſſo al fin maparechio
Penſando al breue viuer mio
nel quale.

Sta mane era vn fanciullo: ⁊ or son vechio.
¶Secundum remediū ⁊c̄. Iob. 14. Homo natus de muliere breui viuens tempore repletur multis miserijs. Senꝰ. Veni ⁊ ostendam tibi q̄ male se habeat hoc corpus. Nunc de capite. Nunc de faucibus cōquerit. Ille. O q̄te infirmitates. O quante miserie homini adsunt in presenti seculo. ¶Tertius dicitur ⁊c̄. Qr de dulcedine peccati: non remanet nisi remorsus cōsciētie. Ro. 6. Quē fructū habuistis tunc in illis in quibus nunc erubescitis?

¶Feria .3. hebdomade. De p̄paratione confessionis.

Quanta audiuimus facta i Capharnaum: fac ⁊ hic in patria tua. Luc. 4. ¶Cum quadā vice christus predicaret in nazareth accesserunt ad eum parentes ⁊ amici eius ac compatriote: ⁊ dixerunt. Quanta audiuimus facta ⁊c̄. ac si dicat. Cum magis tenearis tuis compatriotis q̄ alienigenis beneficia impendere que impendis. fac potius miracula in patria tua. Secundum expositionem Chriso. super Mat. Christus .3. habuit ciuitates. Prima fuit bethleem in qua natus. Secunda nazareth in qua cōceptus ⁊ nutritus. Tertia Capharnaū in qua cōmuniter conuersatus: ⁊ plura miracula agebat. Respōdit iesus. Amen dico vobis: quia nemo propheta acceptus est in patria sua. Secundum Nicolaum de lyra: apud nazareth vbi erat conceptus ⁊ nutritus: ab eis singulariter erat despectus: iuxta illud Io. 1°. Qui enim non receperunt. Unde in ipsum non credebant: sed ei inuidebant: ⁊ despiciebant ipsum propter paupertatem parentum. Quia licet essent nobiles: tamen erant pauperes. Unde dicebant despectiue Mat. 13. Nonne hic est fabri filius ?i. Joseph. Et Mar. 6. Nonne hic ē faber? Ex hoc pauca miracula faciebat: quia erant indigni. Nemo propheta acceptus ⁊c̄. Ac si dicat. Si miracula non facio apud vos: non est q̄ despiciam patriam meam: quam mater mea honorauit. Aut q̄ sim impotens ad talia peragenda: sꝫ quia estis indigni. Et hoc propter superbiam. inuidiam. ⁊ incredulitatem vestrā. Unde alienigenis facio: qui me honorant plusq̄ vos: Nemo inquit propheta ⁊c̄. Et q̄ hoc sit verum q̄ prophete: magis honorentur apud extraneos q̄ suos: ostendit christus duplici exemplo. Primo Helie q a iudeis expellebat ⁊ contemnebatur. A gentibus autem honorabatur: vt patet. 3. Re. 17. Cum multe alie vidue in hierusalem essent. tamē nulla fuit digna recipere Heliā apud Sareptam Sidonie. sicut illa gentilis vidua samaritana que eū suscepit honorifice i domo sua. Se

eodē exemplo Heliſei. qui multis leproſis in iudea exiſtentibus nullus tamen ab eo mūdatus ē. niſi Naaman ſirus. In exemplū ꝙ inter extraneos aliquādo plura miracula faciebant ꝓphe: ꝙ inter domeſticos. Repleti ſunt omnes in ſinagoga ira: q2. ſ. eis preponebat gentiles: quos iudei abhominabant. Eiecerunt illū extra ciuitatē: tanꝗ̄ dignū morte. vt illum interficerent. Ipſe autē ieſus: per medium illorum ibat. Virtute diuinitatis ſue de manibus eorū lapſus eſt. Et deſcēdit capharnaū: vt impenderat alijs doctrinā ſacrā: quoniā illi de nazareth erāt idigni. Applica. De preparatione confeſſionis hodie erit ſmo. ⁊ de ea tria ſūt vidēda.

¶ Primū dicit preparationis.
¶ Secundū dicitur cōditionis.
¶ Tertium dicitur cōpletionis.

Primū dicitur ⁊c̄. Concluſio eſt phi in. i. de generatiōe. Qō ad pauca reſpiciētes. d̄ facili enūciant. Exēpli gratia. De illo qui non reſpicit ad famam ⁊ honorē ⁊ gloriam proximi ſui qui non reſpicit ad ſcandalū quod ſequi poteſt: de facili īfamat. detrahit. vituperat ipſum: ⁊ huiuſmodi. Ad pauca ⁊c̄. Preterea de illo q homicidium facit: quia non reſpicit finē. Ad pauca ⁊c̄. Ideo dicebat ille poeta. Quicquid agis prudēter agas ⁊ reſpice finē. De quo fine pho. 2. phiſi. Finis mouet agentem. In eodem. Finis habet rationem optimi. Et auerois ſuper. 2°. Metha. Qui deſtruit finē deſtruit omne bonū. Unde legit de Socrate pho. cum athenis legeret. Una die in platea clamare cepit. Qui vult emere ſapientiam veniat ad me. Quod declarauit hoc modo. In omnibus que homo acturus eſt. finē reſpiciat. Reſpice finem. Et rex ciuitatis. ſuper fores palatij iuſſit poni. Reſpice finem. Barbitonſor autem eius ho: videns: cum regem iugulare vellet. vidit hoc ſcriptum ſuper portam. ⁊ recordatus hui⁹ dicti: deſiuit. Ad pauca reſpicientes: de facili enūciāt. O quot latrocinia. O quot mala ſunt: que non eſſent: ſi ſinis reſpiceretur. Ad propoſitum. Peccator qui vult cōfiteri peccata ſua non attēdens ad periculum anime. quod ſequi poteſt: cum ſacramentū confeſſiōis ſit vtiliſſimū: ꝙ̄uis hodie non habeatur ſtudiū circa illam. vnde homo facit illā groſſo modo. Et potius dicenda eſt confuſio: ꝙ̄ confeſſio. Et parlamentum commune: ꝙ̄ cōfeſſio. Et potius el mercato val fil: ꝙ̄ confeſſio. Qui vult ergo hodie digne confiteri. ⁊ fructum recipere ex ea: neceſſe habet homo vt ad illā ſe ꝓparet cū optimo mō. Que preparatio eſt duplex.

¶ Prima dicitur preparatio recordationis.
¶ Scd̄a dicitur amaricationis.
¶ Prima dicitur etc. De qua Iſa. 36. Recogitabo tibi omnes

annos meos ⁊c. Nota annos.ſ.
iuuentutis in quib tot verba ocio
ſa: tot diſſolutiões tot peccata.
O iuuenes mei. Recogitabo ti
bi omnes annos. Non immeri
to talis debet fieri preparatio.
Quia homo in temporalibus ſi
habet facere computum alicuius
negocij examinat libros. videt
mercedulas. aperit el gornal. Vi
det dies. ponit in caſes. numerat
annos. Et ſi non ſufficit dies po-
nit noctē: obliuioni tradit ſom-
nuz ⁊ cenam. Et ſi qſ ab vxore
⁊ filijs vocat. O pr̄ audiamus a
cena. O ego habeo aliud agere.
Preterea ſi mulier hꝫ aliqd age
re. numerat cū digitis. Si ergo
cū tanto ſtudio quis videt tēpo
ralia: quāto magis in factis ani-
me. debꝫ meditari fc̄a ſua. qꝫ ſit
in facto ꝯfeſſionis? Recogitabo.
In huius figuraꝫ Dd poſt pec-
catū homicidij. ſuperbie. luxu-
rie. volēs obtinere veniam pl̄-
us examinauit ꝯſciam ſuaꝫ. vo-
lēs ꝯo ꝯfiteri in tali ꝯfeſſiōe. Di
xi.i. in mēte mea ꝺliberaui: vt ex
ponit Caſſiodorus. Cōfitebor ad
uerſuꝫ me.i. ꝯtra me. Non ꝯtra
demōnē diabolū. ſꝫ aduerſū me:
meniipſū inculpādo: nõ aliū. Seq
tur. Et tu remiſiſti iniquitatem pc̄i
mei. Sed heu: quia quidam ſm-
p̄medit. ti ad hanc accedunt: vt
animalia ad paſcua. Tales non fact-
unt ꝯfeſſionem: ſed ꝯfuſionem.
O pater neſcio qd dicā. Pecca-
tis vos. O neſcio hic: nīſi qd ſcio
pctā mea? Nūqd cōfeſſor aderat?
Et ſi cōfeſſor nō examinat de pct̄
cto in numero: dicunt eē homines
groſſi. Sed tales audiāt quod
dicit Tho. in.4. di.19. Quod
peccator debet p̄ īſpicere ꝯfeſſio
nē. ⁊ eam ꝓſequi. Demū ſacer
dos ipſuꝫ adiuuare debet: nec om
ni verbo ipſum examinare. ſed
homo ſe prepare debet. ¶ Scd̄a
dicitur ⁊c. Videlicet cū lachry-
mis. In amaritudīe aīe mee. Et
q̄tum debeat eē iſte gemitus. oñ
dit propheta Iere.7. Luctū vni-
geniti fac tibi planctū amarum.
Mulier cū perdit p̄mogenitū:
dolet. plāgit. eo qꝛ amiſit vnicū
filiū. q erat eius ꝯſolatio. Et q̄to
magis merito peccator miſer de-
bet flere. qui per peccatum ami-
ſit ſponſum ſuum deum? Vide o
citadino in ſcriptura Gen̄.50.
Egyptij fleuerunt mortem Ia-
cob.7. diebus: Et Deute. vlti.
Filij iſrael fleuere mortē Moy
ſi.40. diebus Adam fleuit.c. an
nis Abel: in quibus cum vxore
ſua. non habuit rem. Gen̄.23.
Abraam poſt.c. annos: Sarram
mortuam fleuit. Si iſti flebant
corpora mortua: quare non ma-
gis flere debemus peccata no-
ſtra? Quanto plus miſer pecca
tor: qui deum perdidit: Unde
Ambro. in li. de penitentia. Ni
hil eſt qꝫ tam cauſa ſummi dolo-
ris ſit: q̄ ſi recordet ſe vn̄ lapſ⁹
ſit. Ubi nota ſꝫ Pet. d pal i.4.
Qd iſte dolor dꝫ hr̄e duas ꝯdic.
¶ Primo debꝫ eē ſenſibilis.
¶ Secundo intellectualis.

¶ Primo rc. Ut agat pniaꝫ de peccato ſuo. ieiunia vigilias ꝛc. Qui enim peccantꝫ fecit: equuꝫ eſt. vt pniam agat. Grég. ſuper Levi. Qꝺ gulla peccauit: ieiuniũ corrigat: Chriſoſto. ſuper Mat. Qualis preceſſit offenſio: talis debet ſequi ſatiſfactio. Chi ha fato el peccato: beua lequa. Secundo intellectualis. vt ſit male contentus de preteritis. ꝛ potius mori ꝙ̃ plus peccare: quantum in ſe eſt. Et tale propoſitum: vt dicit Tho. in. 4. debꝫ eſſe firmũ. Et tantus poſſet eẽ: ꝙ peccator abſolueret a culpa ꝛ a pena ſuoꝝ peccatorũ. Qꝺ probatur triplici medio. Primo auctẽ. Luc. 18. De publicano qui orans dixit. Deus propitius eſto mihi peccatori. Amẽ dico vob: deſcẽdit hic iuſtificatus in domum ſuam. Quid vult dicere iuſtificat⁹: niſi ꝙ peccatoꝝ ſuoꝝ nexib⁹ fuit abſolutus? Scꝺo figura. 2. Re. 12. De Dꝺ qui adulteriũ ꝛ homicidiũ cõmiſit. ꝛ nũꝙ̃ pctã fuerũt dimiſſa. niſi poſtꝙ̃ pẽituit dicẽs. Peccaui. Et ſtati aſſuit Nathan ꝓpha dicẽs. Et dñs tranſtulit pcm̃ tuũ ꝛc. Et culpa ꝛ pena fuit ei dimiſſa. Et ꝺ latrõe. Mat. 26. Hodie mecũ ꝛc. Et Magdalena. Luc. 7. Dimiſſa ſũt ei ꝛc.

Tertio exẽplo. In li. de. 7. donis: De qꝺã meretricula q̃ a matre redarguta ẽ ſup pctõ ſuo. O matres corrigite filias veſtras. Gladio matrẽ iugulauit: ꝛ eã occulte ſepeliuit. Cũꝙ ad predicationẽ iuiſſet a deo cõpuncta ẽ: vt per mediuꝫ creperet ꝛ celũ aſcendit. Apparuit aũt cuidã dicẽs. ita eẽ cõpunctaꝫ in iſta hora: vt oĩa pctã ſua laxarẽtur. Uñ pꝫ pmuꝫ.

Ecũdũ dicit ꝛc. Cum conditione maxima facienda ẽ cõfeſſio. que ſꝫ Tho. 4. di. 17. ẽ triplex. Aliter nihil valere peniũẽt ipſa confeſſio ſacramentalis.

¶ Prima. dicitur electionis.

¶ Scꝺa. dicit̃ ſolicitationis.

¶ Tertia. di. modificationis.

¶ Prima dicitur ꝛc. Ut peccator eligat patrem ſpiritualem: qui in ſe duas habeat conditiones. Primo ſcientiam. Secundo bonam conſcientiam. Primo ſcientiam competentem: vt ſciat diſcernere inter lepram. ꝛ lepram. ideſt peccatum ꝛ peccatum. Unde Augu. De pe. di. 6. c. Qui autem. Qui vult confiteri peccata ſua vt inueniat gratiam: querat ſacerdotem ſcientem ligare ꝛ ſoluere: ne cum circa ſe negligens extiterit negligatur ab eo: qui eum miſericorditer monet ꝛ petit: ne ambo in foueam cadant. Idem in eadem diſ. Caueat iudex ſpiritualis: ne careat munere ſcientie. Et diſ. 38. Ignorantia mater cunctorum errorum: maxime in ſacerdotibus euitanda eſt. qui docendi officium. in populo dei ſuſceperunt. Et xp̃s in euãgelio. Si cec⁹ ceco ducatũ preſtet: ambo i foueam cadunt. Qia mala procedũt

ab ignorantia. Unde Iſaias con
queritur. plorãs captiuitatem iu
daici ppli. d. Propterea duct⁹
eſt populus meus captiuus: qꝛ
non habuit ſcientiã. Uñ opus ē.
vt pater ſpiritualis habeat intelli
gētiã. Qꝛ vt dī. z. Merba. igno
rãtis vinculũ: nõ ē ſoluere. Sed
heu: qꝛ hodie vacãt ocio. ⁊ non
lineris: Quidã negociatiõib⁹.
Quidã ali zoett. ſ. ad aucupandũ
tenēdo brachi c ſparaueri: cũ lit
teris deberēt iſudare. Faceeia de
diacono qui erat ordinãdus i ſa
cerdotē: ab ep̄o iterrogat⁹ de ſuf
ficiētia. Quot ſūt ingt ſacra eccle
ſie? Rñdit. Trib⁹. Et ep̄o. Qui
bus criſmus. baptiſmus. ⁊ miſſa
p deffictis. Tales autem maiorē
grãz in populo hñt ꝙ homines
probi. Quia de omnib⁹ abſoluũt
⁊ ſemper ſecum deferunt aucto
ritate papalem. Unde vnaz abſo
lutionem faciunt ſuper caput: ali
am ſuper burſam. d. Auctoritate
qua conſundor. Ego abſoluo te.
ꝙ non debeo. Reſtituo te ſacra
mentis eccleſie: ꝙ non poſſum.
In nomine patris ⁊c. Da mihi
carlinũ. Tribue bolendenu z. O
pater inquiunt mulieres: quomo
do bene confitetur. Tenet libruz
apertum. Dat modicam penitē
tiam. O ſtultos ſecularium. Si
ſunt infirmi: querunt medicum
bonum: qui coruz intelligat infir
mitates. Et quanto plus: patres
⁊ medicum ſpiritualem. Secũ
da conditio: ꝙ habeat bonam cõ
ſcientiam. ſ. vt ſit bone vite. ⁊ bo

ne fame. Uñ. ſ. q. ſ. Uiliſſimus cõ
putandus eſt: niſi precellat ſcien
tia ⁊ ſanctitate: qui eſt honore pre
ſtantior. Et ph̄s lib. de pomo ⁊
morte. Docentes alios: mentiri
nõ debent. Et chriſtus. Mat. 5.
Sacerdotibus. Sic luceat lux ve
ſtra: corã ⁊c. Uñ frater aut cleri
cus ſcandalizans ſecularem: de
beret proijci in mare. Querren
dus eſt ergo ſacerdos bone con
ſcientie. E perche o pater gabri
el? Quia corriget de peccatis ſu
is peccatorem perſuadens el pe
riculum anime. Sed per oppoſi
tum non curabit de anima. Qꝛ
habet del compagnon: e del bi
gente. E per vno par de caponi:
facice mille cruces. Uñ ex hoc:
plures non reſtituunt male abla
ta. Uidemus expreſſe vſuras. fal
ſos contractus. Alius tenet con
cubinã: alius non finit odia. ⁊ tñ
in paſchate cõmunicat ſe. O con
feſſores. O pati cõ ſpirituales. q
non cogitis tales ad bene agen
dum. Sed hoc totuz. Quia hec
dona: hec munera: mũdũ deſtru
unt. El par de caponi ⁊c. ¶ Se
cunda dicitur ſolicitationis. Qꝛ
homo debet eſſe ſolicitus in pri
cipio q̄dragesime. Prouer. 18.
Iuſtus in principio accuſator eſt
ſui. In prin°. ſ. q̄dragesime. Nõ
immerito. Qꝛ es ſolicitus. o ciuis
o mercator: o artesane. in radēdo
omni ſabbato barbã el capo po
lir. Et tu o mulier omni menſe
faciendo bugatã. Et oi dñe lauar
li pignate. Quare nõ pluſ de ant

ma in cõfessione? Et nõ aspectat la septima una facta: vt pres agat. cum memoria hominis sit labi- lis. Reuertere ad cõfessionẽ ter. q̃ter. Ego nescio q̃d heri comedi. multo plus peccata q̃ fiunt in fra annũ. ideo ipse replica tuã cõ fessionẽ. Quia nõ est aliquid q̃d tantũ debilitet vires demõis: vt ipsa Aug. in se. Confessio ẽ salus animarũ dissipatrix viciorũ: restaurratrix virtutũ. Ille Exẽplũ Thome de cantuaria. Dum in firmaretur grauiter apparuit ei demon vt ipsũ temptaret. Et quesiuit ab eo: quid plus odio haberet? Respõdit. Thome demon. Vere confessionẽ. Et ille. Quare hoc? Respõdit. Quia omnes labores meos amitto in ipsa: cũ peccator cum deo suo recõciliet. ⁊ pacificetur. E de rebello. captiuo. proteruo. ad deum suum reuertit: ⁊ ab ipso gratanter suscipitur. O confessio gloriosa. O sancte res. Unde dubium queritur. Utrum sit tanta vis confessionis. vt quis non habens copiam confessoris: possit layco confiteri? Respondet Aug. De pe. di. 6. Tanta est vis confessionis vt si deest sacerdos confessor: confiteatur proximo. Quod verbũ secundum Tho. in. 4. di. 17. non est precepti sed consilij. Quia laycus non habet claues. Unde per consequens confitendo layco: tenetur iterum sacerdoti confiteri cum omnibus culpis. Est tamen bonum ⁊ vtile layco confiteri in casu necessitatis. quia in tali casu consequitur veniam peccatorũ. Quod probatur duplici medio. Primo exemplo cuiusdam peregrini. qui in mare existens. ⁊ mari turbato: confessus est peccatum suum cuidam suo socio. Et ex hoc mare pacatum est. q̃d fecit illa cõfessio. Nota hic quod est valde periculosum nauigare cum blasfematoribus ⁊ qui sunt in mortali. Unde dicunt doctores: quod ex peccato Jude Jo. 8. turbatum est mare. Ad propositum. Si hoc fecit illa confessio. cum tamen non esset sacramentum. o quid faciet cum patre spirituali? Secundo similitudine. De patre nr̃o Dñico. q̃ demonẽ cõduxit per oẽs officinas. tandẽ in capitulo. O Dñice q̃d facis? Omnia hic amitto: dic veneris. Si hoc egit illa ⁊c. ¶ Tertia dicitur ⁊c. Quomodo scilicet fieri dz? Respõdeo q̃ cũ erubescentia. Et ratio doctorũ: Q2 est magna pars satisfactionis. De peni. di. 6. c. 1. Quoniã verecundia magna est pena: fit dign⁹ venia: qui dic ꝓ põ erubescit. Et de peni. dist. 1. c. Quem penitet. Erubescentia in ꝯfessione peccatorũ: magna pars est satisfactionis. Exẽplo ꝑ3. In lib. de lapidibus legitur. Quidam fuit in gallie parti bus: qui filiã propriã oppressit. ⁊ cum maxima verecundia venit ad sanctũ Uincentium. petens si vnq̃ de illo peccato veniã impetrare potuisset. Respõdit ei. Jm

noſtis ſi penitentiã agere velis. At ille. Omnia perficere volo. Unde iniunxit ei penitentiã ſeptẽ res. At ille. O pater credis me ſaluari? Ita certe. Ieiuna tres dies in pane et aqua: At ille. O pater: quomõ poſſum obtinere veniam. Reſpõdit ſanctus. Dic tantũ ter pater noſter: quia pro certo peccatũ dimiſſum eſt. In illa hora dirum ploratũ emiſit. et in terram procidens expirauit. Apparuit ei in nocte ſequenti, dicens euolaſſe ad gaudia ſempiterna ſine aliqua pena. Et hoc totum propter illã verecundiam ſenctã. Sed heu: quia plures accedunt ſine hac ad ſacramẽtum hoc: cõmo muti: quaſi ridendo. Et vt hanc ꝯfuſionẽ fugiãt: querunt patrẽ aut ſurdum: aut fatuũ. aut indeuotum. aut locum ſecretum. Ex hoc mihi non põt placere: audire ꝯfeſſiones in cameris et locis ſecretis: ſed bene publicis: ne penitens dicat verba deriſoria aut triumphando. O quot res vane. Conqueritur dñs. Iere. 8. Nõ eſt qui agat penitentiam ſuper peccato ſuo: dicens. quid feci? i. eſt ruborẽ. Sed dicet aliquis cuius vtilitatis eſt ꝯfeſſio que cũ tanta diligentia debet fieri? R. quod multiplicis. Prima namque eſt mentis ſecuratio. Ualet ꝯfeſſio ad quandam mentis ſecuritatem ex cognitione venie accepte. O pater cum ſum ꝯfeſſus totus ſũ letus. Gran marze ala cõfeſſion. Secunda vtilitas eſt pene diminutio. Nam ſacerdos ex vi clauium poteſt aliquid pene debite relaxare: ſed non omnẽ penam. Tertia vtilitas eſt interceſſorum multiplicatio. Tenent namque ſacerdotes orare pro eis qui ſibi confitentur. Quarta eſt gratie augmẽtatio. Sepe. n. in ꝯfeſſione deuota dominus augmentat gratiã collatã in contritione. 5. eſt dei glorificatio: quia cum quis ſua peccata in ſpe venie confitetur: deũ miſericordem glorificat. Quare laudabile eſt vt qui frequenter peccãt. non tantũ ſemel in anno: ſed ſepe etiam confiteantur.

Tertium dicitur. Triplex namque defectus cõmitti poteſt: ne confeſſio ſit perfecta: vt ponit Th. 4. diſ. 17. Et per ꝯñs nullius adiutorij ſpiritualis.

¶ Primus dicitur malitie.

¶ Secundus dicitur circũſtantie.

¶ Tertius dicitur negligentie.

¶ Primus dicitur. Cum peccator ex malitia et aliquo reſpectu ductus: peccatum ſuum celat patri ſuo ſpirituali. Talis confeſſio eſt inualida. Augu. de pe. diſtin. 5. c. Conſideret. Cautus ſit penitens ne verecundia ductus diuidat apud ſe confeſſionem: vt diuerſa diuerſis velit ſacerdotibus manifeſtare. Sed anima cara dubium querit ſibi. Utrum homo poſſit diuidere confeſſionem ſuam: dicere vnam partem vni: alteram alteri: ex quadam erubeſcentia? Reſpondet Petrus de palude in. 4. Quod loquimur dupliciter. Aut de mortalibus:

aut de venialibus. Si de mortali
bus. Sic dico q̄ vii. ⁊ non pluri
bus ſunt de neceſſitate dicend.
Aut de venialibus: quia venialia
non habent cõnexiones: nec quo
ad contritionem: nec quo ad ab-
ſolutionem. Jō abſq; iudicio ⁊ ꝑ
iudicio ſalutis poteſt de hoc di-
midiari confeſſio: q̄uis nõ ſit ho
neſtum: niſi fiat ex cã rationabili.
Ad ꝓpoſitum ergo. cõfeſſio dʒ eē
ſine malitia. Et confeſſor qui vi-
det peccatorē in tali ſtatu: non dʒ
acriter reprehendere: ſed ipſum
confortare: qꝛ ⁊ ipſe in ea cadere
poteſt. Ex hoc deus pmiſit Pe-
trum cadere: vt alijs eſſet exem-
pluʒ gratioſitatis. Vñ Gre. di. l.
Conſiderandū q̄ idcirco deus ꝑ
miſit ipſuʒ cadere ⁊ negare xp̄ʒ.
vt in ſua culpa diſceret qualiter
alijs miſereri deberet. Jlle. O
pater eo agis gratioſe. Exemplo
illius qui dixit adultere. Vade ⁊
amplius noli ⁊c. Nõ fuit in exē-
plum confeſſoribus pietatis.
¶ Secūdus defectus ⁊c. Quan
do non dr̄ peccatuʒ cū circumſtā-
cia. Vbi nota ſm̄ Bona. in. 4. di.
17. q̄ duo ſunt genera circūſtan-
tiarum. Primū eſt alleuiãs pec-
catum. ⁊ hoc non eſt dicendum.
Scdm̄ eſt neceſſarium. Qꝛ non
ſufficit dicere peccaui cum mulie
re: ſummo oportet exprimere vtrū
cõiugata vel virgo: vel religioſa:
vel cõſanguinea. ⁊ ſic de alijs. Ali
ud eſt peccare cuʒ moniali. aliud
cum ſeculari. aliud cū ſoluta. Ali
ud eſt percutere clericum. aliud
laycum. Et ſic de ſingulis. Vñ
Th. in expoſitione pſalmoꝝ. ſup
illud ps. Cõfitebor aduerſuʒ me
⁊c. Jn verbo iniuſtitiã: q̄ triplex
eſt iniuſtitia. Prima ꝯtra deum.
que eſt dicenda. Pater dico meã
culpã: qꝛ blaſphemaui deū meum.
ſacramenta falſa accepi. dilexi plus
diuitias q̄ȝ deū meū. non celebraui
in feſto. ⁊ huiuſmodi. Facecia de
Bergomēſi qui crucifixum vete
rem flebat: qꝛ populus nõ ampli
us donabat encenia ſicut ante. ꝓp
nouū crucifixum. O crucifixe ve
tus doleo ſup te quãplurimū. Sur
rexit crucifixus nouus ⁊ abſtulit
pitantias cū faſeolibus. Secū
da iniuſtitia eſt cõtra proximū. Pr̄
non honoraui parētes meos. Cõ
cupiui res proximi. Vxorē in fama
ui. Applica de odijs: de inuidijs.
q̄ vnus alium inſequitur. de ſuper
bia q̄ regnat. Et q̄ terra illa tria
hʒ. Primo eſt ſupba. Secundo
inuida. Tertio paupercula. Po
uero ſuperbo. nihil peius dici po
teſt. Tertia iniuſtitia contra ſe-
ipſuʒ. Prattica ſup. 7. mortalia:
Primo de ſuperbia. Preterea
de quinq; ſenſibus. Preterea de
7. operibus miſericordie. Prete
rea de. x. preceptis. Sʒ bene nte:
qꝛ neſciunt ſe ꝯfiteri. ſunt multi. ſi
mul peccã groſſa ⁊ leuia dicunt.
Quot doctores legunt. quot do
minus in ſcm̄ illo videntur a lat-
tra vita. O immemores ꝓprie ſalu
tis. O boues groſſi: Sic de mu-
lieribus: que ſe laudãt. Pr̄ quo
tidie dico tria pr̄ nr̄ ⁊c. Aut accu

ſunt vicinas. Mater illa mea vi-
cina mi tolſe vna gallina ꝛc.
¶ Tertius defectus ꝛc. Qui non
faciunt pniam eis iniunctã a con-
feſſoribus. Cõtra Deu.17. Qui
non obedierit ſacerdotis imperio:
morte moriat. Et penitentia que
non fit hic: fiet in alia vita acerbi
or: imo acerbiſſima. Exẽpluz le-
gitur in libro de apibus. Tpe In-
nocentij pape qdam ribaldus ma-
ximus ad põtificem acceſſit pro
abſolutione ſui facinoris. Nõ va-
lens facere pniam: tandem ei iniũ-
xit vt diceret oi die ter: qñ dor-
mituz iret cũ ſigno crucis. Mo-
rieris: ꝛ nõ viues. Conſiderans
hoc: cepit flere. O meſchine: me-
lius eſt hic plangere ꝙ in alia vi-
ta. Vñ ꝯdignam egit pniam ſup
peccatis ſuis: ꝛ ſaluatus eſt.

¶ Feria.3. tertie hebdomade.
De neceſſitate confeſ.

SI peccauerit in te frater tuus: vade ꝛ
corripe eũ inter te ꝛ ip-
ſum ſolum. Mat.18. ¶ Veritas
incarnata: hodie nobis dat qua-
tuor ſalutifera documenta ſaluti
noſtre quãplurimũ neceſſaria.

Primum de fraterna corre-
ctione: cum dicit. Si peccauerit
in te frater tuus: idest te ſolo ſciẽ-
te: vel in te.i. cõtra te iniurias in-
rogando. Vade ꝛ corripe euz in-
ter te ꝛ ipſum ſolum. Secundũ
Chri. ꝛ Tho. ſuper Math. Aut
peccatũ proximi eſt publicuz. aut
occultum. Si publicũ: publice ẽ
arguendum. Vñ el noſtro romã
apoſtolo.i. ad Thi.5. Peccãtẽ
corã oĩbus argue: vt ceteri timo-
rem habeant. Aut eſt ſecretũ: tũc
locum hz correctio fraterna: que
eſt actus charitatis. que debet fie-
ri in loco ſecreto. Corripe euz in-
ter te ꝛ ipſum ſolum. Et hoc in me-
rito. qꝛ ſuper oia bona eſt fama in
populo iuxta illud. Melius eſt
nomen bonum ꝙ diuitie multe.
Iõ ſecrete peccatum primi corri-
gendum eſt: ne ſi reprehendatur
in publico efficiatur incredulus.
ꝛ per pñs leſa fama ſua a peccato
nõ ſe corrigat. Vñ dr. Si pecca-
uerit ꝛc. Scdm documentum ẽ
de prelatorum dignitate. Cũ ſub-
dit. Amen dico vobis. quecũqꝫ
alligaueritis ſuper terram erunt
li. ꝛ in celo: qꝛ.l. põt celum aperi-
re ſacerdos peccatori penitenti.
Mat.16. Tibi dabo claues regni
celoꝝ. Et Io.20. Accipite ſpũm
ſanctum: quorum remi. peccata
remittuntur eis: ꝛ quoꝝ retinue-
ritis retenta ſunt. Tertiũ do-
cumentũ de orationis vtilitate.
Cum dicit. Dico vobis: quia ſi
duo ex vobis ꝯſenſerint .ſ. in aio
offenſaz ſibi inuicem remittẽdo.
De omni re quam petierint fiet
illis a patre meo. Qꝛ oratio non
eſt accepta coram deo: ſi teneatur
contra fratrẽ odium in aio. Vn-
de ſubdit. Vbi duo vel tres fue-
rint congre. in nomie meo.i. in
charitate vniti: in medio eorum

ſum: ſic acquieſcendo bone volūtati eorū ꝫ petitioni. Nota in verbo. In medio eorum ſum. Secundum Philoſophum .2. Ethicorum. Uirtus in medio conſiſtit. In eodem. Medium in omnibus eſt laudabile. Poeta: Medium tenuere beati. Xpūs in oībus tenuit mediū. Nam in natiuitate ſtetit in medio duorum aialium. In morte ſtetit in medio duorum latronum. Poſt reſurrectionē ſtetit in medio diſcipulorum. Luc. vlt. Stetit Jeſus in medio diſcipulorum ſuorum. Per hoc nos inſtruit: ꝙ in oībus operib' noſtris: debemus tenere mediū ꝫ fugere extrema. Aliter .n. ipſa opera non eſſent virtuoſa: qꝛ oēs virtutes ſunt in medio. Uirtus in medio conſiſtit. Quartuꝫ ꝙ iniurias ſemper dimittere debemus. Accedens Petrus ad chriſtum dixit. Domine quotiens peccabit in me frater meus? Dimittam ei vſqꝫ ſepties? Reſpondit Jeſus. Non ſolum ſepties: ſꝫ vſqꝫ ſeptuagies ſepties .i. totiens quotiēs. Ponitur numerus determinatus pro indeterminato. Hier. Septuagies ſepties idest quadringētis nonagīta vicibus. Sene. Si magnanimus fueris. nunquam reputabis tibi iniuriam fieri. Applica. De neceſſitate confeſſionis erit ſermo. De qua duo ſunt videnda myſteria.

¶ Primum dicitur neceſſitatis.

¶ Secundum dicitur temporalitatis.

Circa primum. Queritur dubium. Utrum hoī ſit neceſſaria vocalis ꝯfeſſio ad ſaluteꝫ? Ad qḋ duplex fuit opio. Una dicit ꝙ nō. Que pbat intentū ſuū. triplici medio. Que poſitio fuit grecorum ꝫ quorūdam hereticorum. Primum ē tale. Si neceſſarium eēt hoīni ꝯfiteri ſacerdoti: hoc nō eſſet niſi ad iparandū ſibi penitātiā de pctīs. Sꝫ hō pt ſufficienter ſibi piniam taxare. Igit vocalis ꝯfe. ꝫc. Scdm eſt tale. Nullus tenetur manifeſtare inhoneſta corporis ſui: multominus ihoneſta aīe q̄ ſunt pcā. ff. de condi. ob turpem cām li.2. Et. C. de iure iurando .l. i. ꝫ .2. vbi eſt. Nō dꝫ aliquis allegare turpitudinem ſuā. Igitur ꝫc. Tertium ē tale. Cōfeſſio eſt neceſſaria ad remiſſioneꝫ culpe. Sꝫ aliqbus pcm̄ remiſſuꝫ eſt ſine hoc ꝙ ꝯfeſſi legantur. vt pꝫ de Petro. Paulo. de deprehenſa in adulterio. de Magdalena: ꝫ pluribus alijs a quib' xpūs nullā exegit ꝯfeſſionem: ꝫ tñ pcā remiſit: vt daretur intelligi pctā eē dimittēda ſine confeſſione. Igitur cōfeſſio vocalis ꝫc.

¶ Scda opio dicit ꝙ ſic Jacobi 5. Cōfitemini alterutrum peccata veſtra. Ad quā difficultatē Theologi in .4. di. 17. ꝫ oēs Canoniſte rn̄dent ꝙ ꝯfeſſio vocalis neceſſaria eſt hoīni ad ſalutem. Quod pbatur triplici ratione.

¶ Primo rōne pceptionis.

¶ Scdo rōne auctoritatis.

¶Tertio rōne exēplaritatis.
¶Primo ratione ſcꝫ. Et quintu
plici lege pceptum ē. Primo le-
ge nāli. Qua ē magis Theolo-
gorum. ꝙ homo compoſitus eſt
ex corpore ⁊ aīa. Ex parte corpo-
ris: eſt multum labilis ad peccā
dum. i. Jo. i. Si dixerimus quia
peccatum nō habemus: ipſi nos
ſeducimus ⁊ veritas in nobis nō
eſt. Et i. xij. q. i. c. Dis etas ad ma
lū pna eſt ab adoleſcētia ſua. Ita
fragilis: vt dicet Tho. in. 4. diſt.
xij. ꝙ hō diu nō poteſt eē ſine ve
niali. Ad ppoſitum. Rō nālis di
ctat: vt poſt pctm ſit male conten-
tus ſe recognoſcendo ⁊ veniā pe
tendo. Hec āt recognitio: dicunt
doc. hec eſt cōfeſſio mētalis: quā
faciebant antiqui poſt peccatū. Et
qꝛ deus ante incarnationem erat
ſpūs. Jo. 3. Deus ſpūs eſt. Ideo
erat contentus mentali confeſſio
ne: nec plus exigebat. Sꝫ poſtꝙ
factus eſt homo: confeſſionē oris
a nobis exigit. Et qꝛ preſens nō
eſt corporaliter nobiſcum. vult
vt eam faciamus ſuo vicario ſcꝫ
ſacerdoti. De quo Mat. 8. Va-
de oſtende te ſacerdoti ſcilicet cō-
feſſori. Que confeſſio fuit figura
ta in terreſtri paradiſo. Gene. 3.
quando dictum fuit. Ade Adam
vbi es? q. di. Confitere reatum
tuum. Super quo Augu. Adā
vbi es? Verba ſunt increpantis.
⁊ ad confeſſionem cogentis: non
ignorantis. Ille. Unde conſtat:
ꝙ loquitur de confeſſione vocali
⁊ mentali fienda ipſi deo. Primo
vocali. Et tunc deus non hō vo
caliter loquebatur ipſi ade. Ubi
es? Unū ab illo loco: fuit data con
feſſio. Secundo mētali: vt in ſe-
ipſo adam eſſet male contentus.
Ex hoc dicit Tho. 4. di. 17. ꝙ cō
feſſio eſt de iure nāli. Et Scotus
in. 4. eadē di. q. vnica. ꝙ cōfeſſio
eſt de iure diuino. Ex hoc papa
non pōt diſpenſare ſuper hac. Et
Cano. Extra de pe. ⁊ re. c. Dis
vtriuſqꝫ. ꝙ ꝯfeſſio eſt de iure po-
ſitiuo. Unde Tho. quolibet. 4°.
q. x. hoc mirabile dicit. Indubi-
tanter tenēdum ē: ꝙ ꝯfeſſio ē de
iure diuino. Et ſemꝑ hoīes tene-
bantur ad eā poſt caſum in pecca
to mortali in voto: ſed nō in effe-
ctu. Qꝛ nondum erant inſtituti
cōfeſſores: niſi poſt paſſionē xpi.
qui haberent abſoluendi auctori-
tatem. Ille. Unde patet pria lex.
Scdo de precepto legis Mo-
ſaycalis: que in ſacrificijs ⁊ obla-
tionibus animalium figurabat cō
feſſionem. In Leui. 4. ⁊ 3. c. di-
citur. ꝙ percuſſus lepra debebat
ſe ſacerdoti preſentare. ⁊ ille mo-
dum lepre conſiderabat. Si vi-
debat lepram incurabilem: immū
dum iudicabat. ⁊ a ceteris ſeparā
dum. Si autem videbat habilem
correctionē. mundum iudicabat.
⁊ liberum dimittebat. Hoc pro-
prium habet agere ſacerdos in le
ge noua ſpūaliter: circa peccato-
rē. Qui ſi videt pctōrem nō con
tritū: ipſū expellit. Sꝫ ſi dolet: ab
ſoluit. Unū ex hoc: aliqui ex hebre
is bñ pitis aſſerunt: ꝙ dūꝫ tepe-

rlunt ſacerdotem de leuitico genere. quod iã difficile eſt diſcernere. peccata ſua ei vocaliter confitentur: ſicut ⁊ nos ante mortez.

Tertio ex precepto legis prophalis. Prouer. 28. Qui abſcõdit ſcelera ſua non dirigetur: qui aũt confeſſus fuerit inueniet gratiam. Et Iſa. 23. Sume cytharam. ſ. ↄfeſſionis inquit deus: frequenta carmen meretrix tradita obliuioni. Quarto legis euangelicalis. Scribitur Luc. 17. de decez leproſis: a xpõ mundatis. Qui clamabant. Ieſu fili dauid ⁊c. Quibus dixit. Ite oſtendite vos ſacerdotibus. Eundo autez mundati ſunt. Ad inuendũ: ꝙ lepra peccati mundaẽ oſtẽdendo ſe ſacerdoti in ↄfeſſione. Preterea. Luc. 3. dĩ ꝙ qui baptizabãtur a Ioãne: ↄfitebãtur ei peccata ſua: vt dicit Th. i. 4. di. i. Baptiſm⁹ Ioannis nõ erat ſacr̃m eccleſie. pↄñs nec purgatiuũ peccatorum. erat tñ diſpoſitiuũ ad pniam: vt etiã pꝫ de ↄſe. di. 4. c. Aliud. quãto magis tenẽtur nunc xpiani ad verũ ſacr̃m ↄfeſſionis? Quã promulgauit Iacobus aplus: vt pꝫ Iaco. 5. d. Confitemini alterutrũ peccata veſtra. ſ. hñtibus claues eccleſie. Quib⁹ xpũs dedit auctoritatẽ abſoluendi. in perſona omnium Io. penul. Quorum remiſeritis peccata: remittunẽ eis: ⁊ quorũ retinueritis retenta ſunt: O dignitas ſacerdotũ confeſſorum.

Quinto de precepto legis canonicar. De pe. di. i. c. Serpẽs. Venialis ẽ culpa. i. digna venia: quã ſeqtur confeſſio delictorum: In eadem diſ. Non meruit iuſtificari qui peccata ſua noluit confiteri. Sed querit aĩa cara. Utruz virgo ⁊ apoſtoli ↄfiterentur? Cõfeſſio. peccatuꝫ preſupponit. In maria non fuit peccatũ. ergo nec ↄfeſſio. Reſpondet Ricar. in. 4. diſtin. 4. ar. 3. Et Albertus ſup. Miſſus eſt. Qꝫ apoſtoli ⁊ Ioãnes bap. confitebanẽ: lꝫ non legamus vbi: aut quando. De maria autem: dicꝫ ꝙ Ioanni euangeliſte cõfitebatur ex humilitate: a quo oĩa eccleſie ſacramẽta accepit. Cui dicebat. O mi Ioannes: nõ ſum digna tanto filio. Non ſũ digna vocari mater dei: qꝛ nõ recognoſco filij mei beneficia: licet recognoſceret. Unde pꝫ. prima ratio principalis. ¶ Secũdo rõne ⁊c. Extra de pe. ⁊ re. c. Ois. Ois vtriuſqꝫ ſexus poſtꝙ̃ ad ãnos diſcretionis peruenerit: oĩa peccata ſua tenetur proprio ſacerdoti cõfiteri. Ille. In quibus verbis. q̃tuor ponũtur difficultates. Prima eſt. Qui dicuntur anni diſcretionis? Circa hoc. q̃tuor ſunt opiniones. Una eſt Ricar. in. 4: ⁊ Scoti in. 4. ꝙ annus diſcretiõis dicitur. cum quis eſt doli capax: ⁊ cognoſcit peccatũ. Cui⁹ ſignũ eſt: quando dat interroganti ordinatas reſponſiones. Et in hoc tpe tenetur confiteri. Opinio eſt aliorum: ꝙ annus diſcretionis intelligitur in muliere: ãno. xij. In viro. 14. In quo tpe obligaẽ ad

nõ q̃ d. anni diſcreẽs

cōfeſſionē ⁊ cōionē. Q̄d vere ſeruat hodiernis tēporib⁹. Tertia opinio eſt quorūdā: ꝙ annus diſcretiōis itelligit annus octauus. Que opinio vera non videtur. Ratio. quia vt in pluribus in anno octauo puer nondum habet vſum rationis: vt experiētia patet. Et quāuis dicatur de puero .v. annorū. De quo Greg. in. 4°. dia. dicit ad gehennam eſſe condemnatū propter peccatū blaſphemie. Reſpondeo ꝙ in illo fuit accelleratio vſus rationis preter communē vſū. quē ſi nō habuiſſet: non fuiſſet ſibi imputatum in peccatū. Si ergo iſte vſum rationis habuit preter vſum communē in quinquennio vnde peccare potuit. non ſequit ꝙ omnes alij habeant. Quia vt dicitur extra de regu. iur. li. 6. Ea que a iure cōmuni exorbitant nō ſunt in conſequentiā trahenda. Et philoſophus. Una irūdo nō facit ver.

Quarta opinio. que verior videtur. ⁊ ē Tho. in. 4. ꝙ pueri circa vndecimū vel. xij. annū: ſi apparent ſigna in eis deuotionis: ita ſcilicet ꝙ ſciant diſcernere panem materialē ⁊ ſacramentalē poſſunt communicare: quia preſumitur habere vſum rationis.

Secunda difficultas. Quis dicitur proprius ſacerdos? Ad qd̄ reſpōdet Alex. 4. par. ſumme. q. cc. 17. Proprius ſacerdos dicitur tribus modis. Primo proprie. Et iſte eſt ſacerdos parochialis: qui ſacramēta miniſtrat. ⁊ cui commiſſa eſt cura ſpiritualis parrochianorum. Secundo dicitur proprius ⁊c. iſte ē epiſcopus: prelatus ordinarius. Tertio cōmuniſſime: vt penitentiarij pape. Et illi quibus a papa cōceſſū eſt priuilegiū audiēdi confeſſiones: vt p̄dicatores ⁊ minores. Sicut patet per decretales. De confeſſionibus audiendis. Tertia difficultas. ⁊c. Utrū ſine peccato exiſtens: obligetur ad cōfeſſionem? Petrus de Tarantaſio in diſtin. 17. dicit ꝙ ſic. Et hoc ē ꝑpter p̄ceptū eccleſie: de confitendo ſemel in anno. Sed dicis. Cum nō habeam niſi venialia que multis modis remittuntur quid debeo cōfiteri? Reſpōdeo quod non ex vi ſacramēti obligatur. ſed ex inſtituto eccleſie. Sed pono caſū. An exiſtens ſine veniali teneatur ad hoc preceptum? Reſpondeo ꝙ ſic quia eccleſia ſic precepit. Et peccator cōfiteri debet ſe peccatorem eſſe in potentia. non in actu. Quinta difficultas ⁊c. Utrū quis abſolui poſſit ſine penitentia? Uidet ꝙ ſic. Quia chriſtus: adulteram abſoluit. ſine penitentia. Uade inquit. ⁊ amplius ⁊c. Reſpōdeo ꝙ nemo poteſt abſolui ſine ea: q̄ eſt ſigillū confeſſionis. Ad argumentū chriſti. Reſpōdeo ꝙ maiorē dedit ꝙ̄ dari poſſit dicens. Uade ⁊ amplius noli peccare. q etiā cōtritionem infudit. ¶ Tertio probatur exēplo confeſſionē eſſe neceſſariam. Exemplū mulieris. Filia cuiuſdā magni prin

K

cipis viſitans curiam: cũ eſſet vir
go ⁊ deuotiſſima: ↄſuluit papã.
vtrũ religionem intraret. Qui
attendens eius ſanctitatẽ. conſu
luit quod non: ſed in ſuo ſtatu per
maneret. Et cũ iniecisset oculos
in quendã ſeruum eius. corrupta
eſt ab eo: a quo ⁊ prolem habuit.
Unde religionem intrauit: ⁊ ta-
men hoc peccatum cõfiteri eru-
buit: multũ pro peccato ſe affli-
gens ac macerans. Cum autẽ mo
reretur: ⁊ ſanctam crederet: ab ab-
batiſſa admirata ẽ. ꝗ eam certifica
ret de merito ſuo. Apparuit hor
ribilis poſt mortẽ: dicens ſe dam
natam. eo quia illud peccatum quod
cõmiſerat non fuit cõfeſſa. Aliud
exemplum de domino quodam.
qui deridebat cõfeſſionẽ. Appa-
ruit in forma porci filijs in cam-
ra. O filij mei inquiẽs. duplex de cau
ſa ſum damnatus. Primo ratio-
ne libidinis. ⁊ ideo ſic in hac for-
ma vobis appareo: quia fui porc⁹.
Secundo quia: non cõfeſſionẽ: ideo
ſũ damnatus. Ad argumẽta.
Ad primũ reſpõdet Ric. in. 4.
di. 17. Quod ille qui eſt nimis fa
miliaris vni parti: iudex non de
bet eſſe in illa cauſa. Extra de of-
ficio ⁊ poteſtate iudicis. v. Glo.
Familiaritas affectio: veritatem
impedire ſolet. Et. C. ne quis in
ꝓpria cauſa. l. i. Nemo debet eſſe
iudex in propria cauſa. Nimis
enim ẽ homo familiaris carni ſue.
Unde non faceret ſibi conſcientiã
de peccatis magnis: ⁊ ſuo mo-
do. Ideo debet ire ad alium. Ad
ſecundum reſpondet Boe. p⁹ li.
proſa. 4. de Con. Et. ff. de pactis.
l. Tres fratres. Si opera medi-
cantis expectas opus eſt vt vul-
nus detegas. Ad tertium re-
ſpondet Alex. vbi ſupra. Quod
etſi non legatur cõfeſſio predicto
rum. potuit tamen fieri ⁊ factum
eſt. Plura enim ſunt a chriſto fa
cta que nõ ſunt ſcripta. Unde pa-
tet neceſſitas confeſſionis voca-
lis. Sed videmus plures ſteriſſe
per. 5. ⁊ 10. annos ſine ꝯfeſſione.
Quis ſuper hoc diſpenſauit? Re
ſpondeo ꝙ diabolus. Uis vide-
re? Quare cõcubinarius nõ con
fitetur? Dicet ꝙ propter luxuri
am. auarus propter auaritiam.
gulloſus propter gulã. Igitur
cum iſtis diſpenſat demon. Cum
auaris demon auaritie. cũ luxu
rioſis demon luxurie. Unde pa-
tet primum.

SEcundũ principale eſt.
Quo tempore facien-
da eſt iſta confeſſio: An
ſtatim poſtꝙ homo pec
cauit: aut differre debet vſqꝫ ad
tempus. 40. ſi infra annum non
facit? Ad hoc loqꝫ poſſumus du-
pliciter. Aut quoad propoſitum
internus. Aut quoad verbum ex
ternus. Si primo modo: dicunt
doctores ꝙ tenetur ꝓponere con
fiteri quando occurrit memoria
de peccato. Et tenetur quis eſſe
male contentus: quotiens occur
rit ei memoria peccati. Sed ſi lo
quimur de confeſſione actualiter
ca hoc eſt triplex opinio doctorũ.

Prima ꝛc. canoniſtarum. Innocentius ſuper .c. Omnis. de pe. ꝛ re. Et Archidiaconus ſuper .c. Ille rex de pe. di. 3. dicunt ꝙ omnis qui cecidit in mortale, generaliter tenetur confiteri ex debito neceſſitatis. Et ratio hoc eſt. Quilibet tenetur vitare periculum anime. Sed differre confeſſionem exiſtentis in mortali: eſt in periculo anime. ꝛ non vitat periculum: quod poteſt euenire. Lucanus in primo. Tolle moras: ſemper nocuit differre paratis. Igitur ꝛc. ¶ Secunda eſt opinio theologorum. vt Tho. in .4. di. 17. Et in quolibet in quadam queſtione. Et Ric. in .4. Quod peccator non ſtatim tenetur confiteri: niſi in quattuor caſibus. Primus cum quis vult ſe communicare. vel miſſam celebrare. vel miniſtrare aliquod ſacramentum. In hoc caſu: non ſufficit ꝙ ſit contritus: ſed etiam ꝙ ſit confeſſus. Secundus cum quis habet facere longum iter: ꝛ probabiliter dubitat ꝙ pro illo anno: amplius non occurret illi copia confeſſoris. In hoc obligatur. Quia vt dicitur De conſe. di. 4. Baptizare. Vbi periculum imminet auferenda eſt mora. In dubiis enim tutior via eſt eligenda: vt habetur Extra de homicidio. c. Ad audientiam. Tertius caſus eſt quando habet facere aliquod de quo imminet ſibi periculum mortis: quia pro illo tempore ſit ſanus. vt tranſire mare. vel longam viam facere. Aut quando patitur grauem infirmitatem. Vnde Aug. De pe. di. 7. c. Nemo tene certum ꝛ dimitte incertum. Quartus caſus cum quis eſt illius opinionis. ꝙ tenetur ſtatim confiteri: ꝛ ſic ſibi format conſcientiam: tunc peccat mortaliter ſi non facit. Vnde .28. q. i. §. Ex his. Omne quod eſt contra conſcientiam edificat ad gehennam. Contra ſcrupuloſos: eſt hec ſiue.

¶ Tertia opinio eſt aliorum qui dicunt de religioſo ꝛ layco. De religioſo aiunt cum totum tempus vite ſue ſit ſibi tempus penitentie: habita copia ſacerdotis idonei. ſi peccauit mortaliter: tenetur ſine mora confiteri: ſecundum hanc opinionem. Laycus vero rationabiliter poteſt expectare tempus .40. quod eſt tempus penitentie. Vnde cum illud tempus ſit magis opportunum eis ad ſatiſfaciendum ꝛ confitendum: ſi expectet illud: rationabiliter eſt iudicare ꝙ non peccent: dummodo proponant firmiter tunc confiteri. Sed tutior via eſt: ꝙ melius eſt confiteri mortali commiſſo nec tardare. Et hoc eſt quadruplici ratione. ſecundum doctores. Primo ratione incertitudinis. Secundo aggrauationis. Tertio elongationis. Quarto vtilitatis. Prima ratione ꝛc. Quia homo eſt incertus quo tempore debeat viuere. mori poſſit ſine loquela: pericula quamplurima ei euenire poſſunt. Incertus quoad locum. quoad tempus. quoad modum. Eccle. 9. Neſcit homo finem ſuum. Petrarcha 5°. Triumpho temporis.

Qui la humana ſperanza qui la goya.
Qui miſeri mortali alzan la teſta.
Et neſſun ſa quanto ſi viuo o moia.

Ideo diuiti promittēti ſibi longam vitam dictuz eſt ei. Luc. xij. c. Stulte hac nocte animaz tuam repetent a te. Contra eos qui dicunt. O pater tempus veniet. quando peccatuz meum confitebor. Cōtra Eccſo. 5. Ne tardes conuerti ad dominum: ꝛ ne differas de die in diez. Secundo ratione ꝛc. Quanto plus differt cōfiteri: tanto accumulat peccatum peccato: ꝛ per cōſequens: penam pene. Tu ſey cargo o peccator: el ſalſo ſopra le ſpale. Extra de cōſuetudine. c. finali. Tanto grauiora ſunt peccata: q̄to diutius inſelicem animaz detinent alligataz. Et Greg. Peccatum quod per penitentiā nō diluitur: mox ſuo pōdere ad aliud trahit. Tertio ratione ꝛc. Quanto plus morat in peccatis tāto magis deū offendit ꝛ elongatur: per conſequens difficilior erit conuerſio: iuxta illud. Qui non eſt hodie cras minus aptus erit. Et Ouidius. Principijs obſta: ſero medicina paratur.

Cum mala per longās conualuere moras.

Sed non eſt veriſimile: q̄ ille qui ſe elongauit per plures menſes. annos. ꝛ dies: de facili poſſit redire in puncto ꝛ hora. Quarto ratione ꝛc. Ex frequenti confeſſione. peccator conſequit̄ tres vtilitates. Prima dicit̄ peccati cognitio. Sacerdos tenetur inſtruere peccatorem confitentem. ꝛ ei oſtendere q̄tum poteſt qualitatem peccatorū: quādo. ſ. eſt mortale ꝛ veniale peccatum. ꝛ ei aperire portas ꝛ penas quas incurrerat p̄ petm̄ ſuū: ex cōſequēti cognoſcit petm̄. Scd̄a dicit̄ mētis ſecuratio. Qr ex frequenti cōfeſſione hō gaudet, letatur. O pater: quādo domū reuertor. totus leuis redeo. Viuere in mortali eſt pena maxima. Aug. Iuſſiſti dn̄e: ꝛ vere ſic eſt: vt ſua ſit pena: oīs inordinatus affectus. Cōfeſſio hoiem leuz reddit. In. 9. ethi. Virtuoſoꝝ: beatiſſima ē vita. Ideo Dauid. In voce exultationis ꝛ cōfeſſionis: ſonus ꝛc. Tertia dr̄ petōꝝ euitatio. Propter frequentē confeſſionē hō vitat petā. qr ex illa demon vires ſuas amittit. Exēplū in lib. de 7. donis. Cum quedā mulier de paupertate ſua plurimū deſperaret. demon apparuit pmittens multa. ſi tn̄ tria faceret. Primuz vt viros eccleſiaſticos peccar̄ faceret. O malū ꝛc. Scd̄z vt in eccleſia hora officioꝝ garriret: ꝛ alios perturbaret. Tertiū vt nō cōfiteretur: qr hoc mihi ſūme diſplicet. Reſpondit. Nō faciaz. Ecce ſecundus ſermo ꝛc.

¶ Feria. 4. tertie hebdomade. De peccato.

Acceſſerunt ad Jeſuz ab hieroſolimis ſcribe ꝛ phariſei d. Quare diſcipuli tui trāſgrediū

tur traditiões ſenioꝝ? Nõ.n.la-
uāt manus cū panē manducant.
Mat.15.c. ¶ Sc͠dꝫ chriſoſtomū
phariſei erāt in trib⁹ defectibus.
Prio erāt ſupſtitioſi: qꝛ lauabāt
manus. credētes ꝙ mūditia ex-
terior faceret mūditiā interiorē.
Vñ Tho.3.par.q.18.ar.i. Ba-
ptiſmata phariſeoꝝ erāt vana: or
dinata tm̄ ad mūditiam carnis.
Quā opinionē habuere antiqui.
quā ſequunt̄ ſaraceni. Nō abſur
dū ē. Qi lotio manuū facit ad q̄n
dā honeſtatē. ⁊ corporalē mūditi
am: ñ tñ ex ꝺ neceſſitate. 2⁹. erāt
auari. qꝛ īducebāt filios ad dādū
bona parētuꝫ ī tēplo: imo vt do-
mos depdarent. Nō erat cōtra
liberalitatē. 3⁹. erant impij: qꝛ pa
rētes p̄uabāt talib⁹ bōis tꝑalibus
⁊ ſic fame moriebant̄. Cōtra hos
defectus: xp̄s vnica riſſione cōclu
dit. dī. Quare ⁊ vos tranſgredi
mini mādatū dei: ꝑꝑ traditionē
vīaꝫ? Qui. ſ. ꝑſuaderis filijs: vt
domos parētū depdent. ⁊ eos in
honorēt. Cum tñ ſit cōtra illud.
Exodi.20. Honora prēm tuuꝫ ⁊
matrē. Vñ apoſtolus. Nō ſūt fa
ciēda mala vt veniāt bōa. Extra
de ſimoīa. c. Ad apoſtolicā. Sub
p̄textu pietatis: nō ē īpietas cō-
mittēda. Hypocrite bene ꝓphera
uit de vobis Iſaias. d. Popul⁹
hic labijs ⁊c. In tota ſcriptura
nullum peccm̄ inuenies ita a xp̄o re
darguiti: ſicut pctm̄ hypocritarū.
Sabadei mūdus decipiūt q vule
decipi: e chi nō lo īgana non e ſo
amico. Deinde his dictis: vertit
ſe ad turbā. d. Nō qd intrat ī os
ideſt cib⁹ corꝑalis. Coinquīat ho-
minē. ſ. ſpiritualr: niſi inq̄tū per
delectationē male afficit ad cibū.
Sed qd p̄cedit ex ore. i. verba q̄
ſunt interioris malitie ſignificati
ua: hoc coinquīat hoīeꝫ. Dixerūt
ei apoſtoli. Magiſter ſcis. qꝛ pha
riſei audito hoc verbo ſcandaliza
ti ſunt? Rñdit ieſus. Sinite illos
quia ceci ſunt ⁊ duces cecorum.
Omnis plantatio quam non plā
tauit pater meus ⁊c. Non lotis
manibus man. nō coinquinat ho
minē. Applica. De peccato erit
hodie ſermo. De quo. 3. contem
plabimur.

¶ Primum dicitur opinionis.

¶ Secundum dicitur declara-
tionis.

¶ Tertium dicitur confirmatio-
nis.

PRimum dicitur ⁊c.
Queritur dubium a
Theo. Helic quia ab
hac parte: omnia ſup-
plicia: omnia tormenta: omnia in
fortūia: omnia patibula. ogni diſ
gratie. che may poſſa cader al ho
mo. Ab alia parte: vnum mini-
mum peccatum mortale. Quale
malum plus ē eligibile. An mor
tale vt euitet omnia mala ſupra
dicta: an omnia mala? Circa hoc
due ſunt opiniones. Vna quorū
dam eſt: ꝙ homo magis debet
incurrere aliquod mortale: q̄ in
currere tot mala. Quod pro-
bant tripliciter. Primo ratione.
Secūdo auctoritate. Tertio exē

plo. Prio rone. Qr hō pōt reparare pctm̄ per contritionē: percutere pectus suū: e dio accepta la bona volūta. Eze. 18. Cū auerterit se impius ab impietate sua: ipse aīaz suaz viuificabit. Et Dauid de seipso. Dixi confitebor aduersum me iniust. meā: et tu remisisti iniqui. p. m. Et. 2. Re. xij. Qn̄ Nathan reprehendit eū d pctō dixit. Peccaui. Et stati subiungit. Et dn̄s trāstulit a te pctm̄ tuū. Vulgaris poeta.

Nō e peccato de si tāto graue.
Che del intrar a te signor idio.
Cimque se pente non troua le chiaue.

C Scdā opio dicit oppositū. q melius ē mori: q̄ peccare. In. 3. ethi. Melius ē mori q̄. facere cōtra bonuz virtutis. Et Dan̄. 13. Melius est incidere in man⁹ hominū: q̄ peccare in cōspectu domini. Et Aug. 32. q. 5. c. Ita ne. Potius debet quis mala quelibet tolerare: q̄ peccato consentire. Et vulgaris. Ora may che forā son. Iesu per ati seruire ec. Et de Monica madre Augustini que potius volebat illum mori: q̄ remaneret in sua perfidia et infidelitate. Qualis autē sit vera opinio. veniamus ad 8m mysterium.

S Ecundū dz ec. Conclusio est Tho. in quolibet. x⁹. In. 4⁹. sen. di. 15. In 22. q. e. x. ar. 1. Alex. de ales i. 2. par. sum. Archiepi in. 4. par. su. Ti. 14. c. 6. Et. 1. p. Ti. 6. q magis homo debet sustinere omnia mala q̄ peccatū cōmittere. Que conclusio probatur quintuplici ratione.

C Primo ratione priuationis.
C Secundo ratione infatuationis.
C Tertio ratione seruitutis.
C Quarto ratione odiationis.
C Quito rōne assimilationis.

Primo rōne ec. Qr nos priuat vita beata. Vbi nota Tho. i. 2. q. 79. ar. 2. Et. 3. cōtra gent. c. 4. q malū est priuatio boni. Exēpli gratia. Tenebra ē priuatio luminis. infirmitas est priuatio sanitatis. amar ē puatio dulcedinis. Et quanto questa priuation. sara priuation de major bene: tanto malū erit maius. Exēpli gratia. Priuatio manus est maius malū: q̄ vnius digiti. Et truncatio capitis q̄ pedis. Vn̄ phs. 5. top. Si simpl'r ad simplr. et magis ad magis. et maxie ad maximū. Ad ppositum. In mortali pctō: ē priuatio maximi boni hominis. Quale o pr̄ Gabriel clama vita beata. El paradiso. Vbi nota 8m phm in. 7. poli. Et Cicerone in vltimo rheto. veteri ū. q sunt tria bona hoīs. Bona tpalia:

Que et si sint minima respectu aliorum: sunt tamen bona: quia organice deseruiunt felicitati instrumentaliter. Et sunt tanq̄ media ad virtutes. Secundo bona corporalia: vt sanitas. pulchritudo. Tertio bona spiritualia. Ista sūt maiora oib⁹ bōis. In. i⁹. eth. Bona anime: sūt maxime bona.

Ut inq̄t pol. Anima eſt precioſi
or oi corpore ⁊ oi poſſeſſiõe. Que
bona aie peccatū priuat. Faciam⁹
ſic rõnes. Malū eſt priuatio bõi.
Et ſi pctõ eſt priuatio huius bo-
ni. ſ. vite eterne: ⁊ ſalutis ꝓprie.
Unde ſuper omnia eſt fugiendū
pctm̄. Ideo Eccleſiaſti. 21. Qua
ſi a facie colubri fuge pctm̄. Ala
pratica. Maximū malū o chri-
ſtiane: eſt priuatio rex ſpaliuz ⁊ fi
lioꝝ: ⁊ oium bonoꝝ. Sed maxi-
muz ē aie amiſſio: que eſt p mor-
tale pctm̄. Uane hõ eſſet creatus:
vane baptizatus. vane ad eccleſi
am perreerit. vane ad ſermones.
Un quidā vulgaris cātabat.

Melio facia p noꝝ: nõ eſſer nati:
Uouendo viuere cum infamia
ferui.
Et al fine iniuſti in pouerta dam
nati.

Ille exēpluz in cronica ordinis.
Magiſter Jordanus dū iret ad
predicādū Uercellas: a populo
rogatus eſt. vt quandā obſeſſam
viſitaret. Jordanus aūt interro-
gat quare illā affligeret. Rūdit
Cogor hoc agere a dō: pp̄ter pec
catū illius. Cui magiſter Jorda-
nus. Si tibi daret optio: vbi vel
les eſſe? Reſpondit. O pater in
celo vbi cecidit: vt faciē dei mei
videre poſſem. Cui pater. Quid
velles agere ſi illā videre poſſes.
Reſpōdit omnes mūdi penas q̄
poſſū ſuſtineret: ſuper martyres.
Cui Jordanus. Quis es tu? vn⁹
de Seraphin qui aſſiſtūt ſemper
ante faciem dei. Tunc magiſter
Jordanus audiens. d. O miſer
eſt ille peccator: q mortaliter pec
cat p quo paradiſū pdit. ¶ Scḋo
ratiõe ⁊c. Pono hāc cõcluſionē
ꝙ peccator eſt maximus fatuus.
Que cõcluſio verificeſ a. s. Th.
22. q. 64. ar. 2. Homo peccando
recedit ab ordine rationis. Ille.
Si recedit ab ordine: igitur ſtul-
te facit. Unde cõmuniter a ſapiē-
tialibus libris peccatores dicun-
tur ſtulti. De quibus eccleſia. 6.
Stultorum infinitus ē numer⁹.
Que ſtulticia oſtendi ur. ex tri-
bus ſm̄ Robertum olcoth ſu-
per eccleſiaſticum. Et Nicolauz
garro. Primo ex via. Secūdo
ex menſa. Tertio ex cura. Pri-
mo ex ⁊c. Uis ire Romam ⁊
viā ignoras. Quid facies? O p̄
te rogabo de illa. Et ſi dicetur:
duas eſſe vias. ſpacioſam ſꝫ peri-
culoſaꝫ pp̄ latrones: aliā ſpinoſaꝫ
ſed ſecurā. Sed per quā ibis? Ue
re ſi ſapis tenebis ſpinoſaꝫ: que ē
ſecura. Et nõ ſpacioſaꝫ ne e ccida
ris. Ad ꝓpoſitū. Peccator ē fa-
tuus: qꝛ tendit p viam lataꝫ: que
ipſum perducit ad pditionem. De
qua Matth. 7. Lata porta ⁊ ſpa-
cioſa eſt via: que ducit ad perdi-
tionem. Auiſatur a Chriſto de
hoc: non credit. O luxurioſe nõ
eas per illam viam. O auare. ſi-
ne vſuras. reſtituas male abla-
ta. Secundo ex menſa. in qua
ſunt diuerſi cibi toxicati: ſed zu-
charo ab extra liniti in vaſis au-
reis propinati. Dic mihi. Sa-
piunt tibi he cõfectiones? O pa-

ter vtiq3. Hanc conditionez me cum portaui ab vtero materno: q3 dulcia sunt amica nature. Uere esset fatuus qui tales cibos pa ratos. 7 tales declararos a fide di gnis: q intus esset venenū. Gu stares ne? Non pater: qz essem fa tuus. Ita peccatori accidit. Sub dulcedine peccati. latet venenuz damnationis eterne. O pazo lu xurioso. O pazo auaro. Ter tio ex. 7c. Dic mihi o mulier. dic mihi o homo: quot indumenta habes. Pater inquit vnum de fustani: aliud d scarlato. Si es bo na massara: de vtroq3 debes ha bere bonā curā. Sed de quo ma iorem curā habebis? Uere pt de scarlato. Quia est pciosior. Ideo dz custodiri diligētius. Ad ppo situ. Duo sunt nobis data ab op timo deo. Corpus 7 aia: vtrūq3 debemus custodire. Quid horū est nobilius? Uere est aia sup oia bona. In. 5. Pol. Aia est nobi lior omni corpore. Et. l. Sicim' C. de sacrosan. ecc. Aia cūctis re bus mūdi pponēda ē. Extra de pe. 7 re. c. Cū infirmitas. Aia est melior oi corpe: 7 aie bonū pfer tur omnibus bonis. Per hanc deus mundū fecit. In. 2. de ani ma. Finis quodammodo omni um: est homo. Per hanc: ver buz dei factuz est caro. Jo. 3. Sic deus dilexit mundum: vt filium suum vnigenitum daret. Per hanc factum est celuz empyreū. In. 2. di. 2. Celuz empyreuz po tius ē pro anima q pro angelis. Per hāc xps mortuus est. Gre go. O mira circa nos tue pieta tis dignatio: Huic datus est an gelus in custodiam. Hiero. 2. di. xi. Magna dignitas animarum est: vt vnaqueq3 ab ortu natiuita tis sue habeat angeluz delegatū. Deute. 4. Custodi temetipsuz 7 animaz tuā sollicite. Anima er go preciosior est corpore: ideo sm la rason debet plus curari: q cor pus: q quecūq3 huius vite. Ali ter stulte agis. Unde Aug. li. de agone xpiano. Nulla est maior stultitia: q pp bonuz momenta neuz: perdere bonuz eternuz. Fi at prattica notabilis in hoc ver bo. O peccator. O luxuriose, tu sey pazo: che per vn poco de di lecto perdis paradisum: 7 obli gas te eterne damnationi. Nul la est maior stultitia. replica. Et Grego. in li. mora. Quid insani us: q pro modica delectatiōe car nis: eternis se obligare incēdijs? Ille. Unde pz scda. ¶ Tertio ra tione 7c. Inter cetera bona hoc vnū est: libertas. Jurista. ff. de fi dei cōmissis libertatibus. l. pax. Nihil gratius pstat libertate. Iu lius Celsus. Inestimabilis res est libertas. Et. ff. de verbor signi ficatione. Preciosa res est liber tas. Et Esopus.

Nō bñ p toto libias vēdit aurō:
Hoc celeste bonum preterit or
bis opes.

Et i Canzōe. Sorella mia tu hay rasōe e bē dict la dita. Cb nō ge mazor cosa cb libta. Expiētia pz.

Si hō a ſarracenis caperet ⁊ in manu turchi eēt. nōne putaret h̄ ſibi eē ad magnā grāz ſi redimeret? Uere ſic. Ad ꝓpoſitū. Sicut libertas ē potiſſimū donū: ita nihil vilius ē ſeruitute: q̄ eſt ꝑ pcm̄ in quā ē peccōr. Tho. 22. q. 64. ar. 2. Homo peccādo ꝑdit dignitatē humanā ⁊ īcidit ī ſuitutē. Et ſuper Iſa. 50. c. Homo eni ꝑ pcm̄ vēdit tria. Aīe libertatē. celeſtē hereditatē. ⁊ aīe virtutē. Ille. Et xp̄s Io. 8. Qui facit pcm̄: ſeruꝰ eſt peccati. i. diaboli. Et. i. Pe. ii. A quo quis victus ē: huiꝰ ſeruus ē. Et Augu. Bonus homo ꝫ ſeruus liber ē: malus āt ſi regnet ſeruus. ⁊ tot dn̄oꝝ quot vitioꝝ. Ille. Patrices in verbo vitioꝝ. Tu es in peccō gule: ſeruus es demōis illius pci. Tu es in peccato auaritie: ſeruus es illius peccati. Et tot demoniorum quot vitiorum ⁊c̄. In Cronica ordinis. Exemplum. Quidam frater ordinis predixit diem mortis ſue. Appropinquante hora ⁊ die: intrauit quidam magnus peccator clauſtrum. Eadem hora congregati ſunt fratres omnes eius mortem expectantes: vt predixerat. Tunc dixit aſtantibus. Non moriar nunc: q̄ꝛ diu ſunt demones ī clauſtro. Uideo ꝛ. demones in conuentu. Unde anima mea de corpore exire non poteſt: niſi prius abigātur. Amoto illo peccatore: ⁊ ipſe mortuus eſt. Facit enim demon. ſicut fit ali buffali. De quibus Tho. ſuper Iob. 40. Qui licet ſint feroces: tamen ſi ponatur eis anulus in naribus eorum. ducuntur quocunq̄ dominus voluerit ⁊ a paruulo. Ita ⁊ homo licet habeat vires liberi arbitrij. tamen dum in mortali peccato eſt. a demone ducitur de malo in peius. Unde Grego. Peccatum quod per penitentiam non diluitur. mox ſuo pōdere ad aliud trahit. Unde Cicero l. 5. Paradoxa. An ille mihi liber videtur. cui mulier imperat. cui leges imponit. ꝑſcribit. iubet. vetat quod ei videtur? In huiꝰ figurā. Mat. 26. Cum diceret Petro. Tu de illis es. Reſpōdit. O homo nō ſum. Cauſa. Super quo Hilarius: qꝛ. ſ. amiſerat eſſe ſpirituale. dū eſſet ſeruus diaboli. Ille. O peccator quare nō facis debitū? Non ſerues precepta? Quia nō es tui iuris. Quarto rōne ⁊c̄. Peccator odit deum. ⁊ ab ipſo odio hr̄. Preterea odit ſeipſuz. Primo eni a deo odio habetur. Ua qua aīa. que habes plura bona. Hay cara la gratia del ſignore: Atq̄ pater. Et ſi quis poneret te in deſgratia pro malo haberes. Ad propoſitū. Peccatū enim ſolum ponit hominem in deſgratia de dio. Uū Eccl. xij. Sapiens ait. Altiſſimus odio habet peccatores. Et Iudith. 5. c. ſcribitur. Deus peccatorū odit iniquitatem. Et Aug. xij. lib. de Ci. cap. 3. ita aſſerit. Dicuntur in ſcripturis inimici dei omnes qui

eius aduerſantur imperio. non natura ſed vitijs. nihil ei nocere valētes ſed ſibi. Et idem Aug. in lib. de penitentia. quod etiam ponitur de penia diſ. 3. ca°. Sunt plures. Scio dominū inimicū eſſe omni criminoſo. Et Dd in pſal. ad deum ſic loquitur. O diſti omnes obſeruantes vanitates .i. peccata. Et Sap. 14. c. ſimiliter dicitur. Sūt deo odio impius et impietas eius. Prattica hic. Cur o deus luciferū eiecisti de empyreo? Adam de paradiſo? Diluuium in terram? Sulphur et ignem ſuper ſodomam? Cur. 70. millia percuſſiſti peſte in populo Dd? Clama. Per el peccato. Facit deus vt mater: que filio alludit cum pomo in manib⁹. d. Ueni fili mi cum pomo in manibus: accipe inquit illud. Iſte nolens: applicat verbera. d. Dioto che ſy: eli da dell buſi. Ita de⁹. Immittit inſpirationes. pdicatores. et alia bona dat homini. Sz nolenti cōuerti: dat flagella. Nonne vidiſti elapſis annis peſtem in Bzigia. in Papia. i Mediolano. i Janua? Et iterū veniet: vel vere. O tē ton preparate le brune: vt mater veſtiat filiā. pr filium. vxor virū. amicus amicū. E perche o dio? Uere propter peccata. Completus eſt numerus peccatorū. O falſo xp̄iano. A gentilibus habuiſti ſodomiam. ſacramenta falſa. adulteria. periuria. omnia mala. Non eſt verecundia tenere publice feminam. vſuras dare. Cōtra Aug. Uidetur enim conſumata nequitia hominum qui filium dei crucifixerunt: ſed coꝛū maioꝛ qui nolunt viuere recte. et oderunt precepta virtutis ꝑ quibus crucifixus eſt filius dei. Ille.

Secūdo peccatoꝛ odit ſeipſū. O Dauid quid dicis: Qui diligit iniquitatem odit animā ſuā. Et Tob. 11. Qui faciunt peccatum et iniquitatem: hoſtes ſunt aie ſue. Non poteſt malus odium ad aliquem demonſtrare: q̄ cū quis eū occidit et vita priuat: qđ eſt maximū bonū in rebus tēporalibus. Peccatoꝛ autē animā ſuā ꝑuat vita ſpirituali et gratie q̄ excedit incōparabiliter oīa bona tēporalia. Sap. 16. Per maliciā. ſ. peccati: occidit homo animam ſuā. Unde dic̄ Robertus olcoth. q̄ de⁹ peccatoꝛē ꝑſequit̄ in oībus locis. Primo i celo empyreo: q2 luciferū deiecit. Sedo in paradiſo terreſtri: q2 Adā expulit. Tertio in aere dum grandines et mala tempora mittit. Quarto in terra: dum peſtem mittit. Quinto in inferno. dum animas cruciat. Deutero. 32. Ignis ſuccenſus eſt in furoꝛe meo: et ardebit vſq3 ad inferni nouiſſima. Et ſi non eſſet peccatum: non eſſet malū pene in natura. Grego. Nulla nocebit aduerſitas: ſi nulla dominet̄ iniquitas. ¶ Quio rōne ẛc. Aſſimilatur beſtijs homo. Unde. p̄s. Homo quum in honoꝛe eſſet ẛc. Et apoſtolus. Animalis homo non percipit q̄ ſunt

ſpirit' vel. Et Bernar. O q̃ mi ſera conditio pctõꝛũ que de filio facit ſeruũ porcorum. vt pdigus oſtendit. Puto dicerẽt iumenta ſi loqui poſſent. Ecce Adã quaſi vnus ex nobis factus eſt. Ille. Secundũ Boe. de Con. proſa. 3. li. 4. Comparat peccator primo aſino rõne pigritatis. Non facit bona niſi ſtimulatus. Vbe pu; a: li bene de ſanima. Scđo porco rõne feditatis. q2 fetet deo ⁊ angelis. Exẽplũ angeli q̃ nares obturabat tranſiens p viam concubinarij. Tertio cani rebido. qui vt dicit Plinius li. 3. de naturali hiſtoria. ſub lingua hꝫ quendam vermiculũ qui eũ pungit ⁊ colera accendit ⁊ in furiã cõuertit. Et peccator hꝫ linguam malam. periurando. infamando. nullum bonũ dicendo. Eccleſiaſtici. 28. Lingua tertia multos cõmouit ⁊ diſperſit illos de gente in gentẽ. Lingua. 3. eſt lingua peccatoris detractoris. Unde pꝫ ſcđꝫ. Quo modo peccatũ fugiendũ eſt. ſup omnia. Ad arg. in cõtrariũ. Reſpondetur ꝙ homo incertus eſt poſt peccatum: vtrũ deus ad penitentiã expectet vt poſſit ſe ad gratiam preparare. Ber. Qui tibi veniam de cõmiſſis promiſit: diem craſtinum non ſpopondit.

TErtium dicitur ⁊c. Cõfirmatur nr̃a concluſio duplici medio. Primo auctoritate. Sen. Si ſcirem deos meos ignoſcituros ⁊ hoies ignoraturos adhuc peccare dedignarer. Et quidam philoſophus cũ incitaretur ad peccatum. ſibi ipſi reſpondit. Erubeſce celum: iurare in cenum. Et Aug. ſup Joannẽ in verbo qui odit aiam ſuã. Cũ enim articulus cauſe venerit: vt hec conditio pponatur. Aut faciendum eſſe contra dei preceptum. Aut ex hac vita migrandum: quoꝝ duoꝝ homo cogitur eligere. Cõminante morte perſecutore: ibi eligat deo dilecto mori: q̃ offenſo viuere.

Secundo exemplis. De Suſanna Dañ. 13. De. 7. filijs ſancte Felicitatis. 2. Mach. 7. De mulieribus qui inter duo ſigna ⁊c. Cur o Petre. o Jacobe. o Caterina. o ſancti martyres: voluiſtis mori? Uere per nõ peccare. Exẽpla paganorum de Socrate. vt Ualerius. li. 7. Quia deridebat canem ⁊ hircos quos athenienſes vt deos colebant. in carcere poſitus veneno hauſto ab eis dato: mortuus eſt. Preterea de Xenocrate cui cũ diſcipuli ipſi dormienti in eius lectulum meretricem adduxiſſent quo facerent eũ cum ipſa peccare: noluit. Unde in mane meretrix clamare cepit: nõ enim hoiem eſſe ſed lapidem. De Hippo greca q̃ ſe in mare iecit ne pyrate eius corpus violarẽt. Et de le Todeſche de qbus mentionem facit Petrar. in 2°. Tri° Caſtitaẽ. i fine. Que venientib' maritis in Italiã: vt eaꝝ romanis acciperẽt: ſecute ſũt viros ſuos. Qui cũ pariter aduenirẽt:

romani miſerunt cõtra eos exer citum duce extreitus Mario. Qui eos ad aquas Sextias rupit. Quos videntes vxores rupios animo honoris diſpoſuerunt animo ſe cum defenſione glorioſe mori. Et ita ſimilis reducte: ſupra corrigiã expectabãt romanos. Conſiderarunt tñ poſtea q hoc poſſet eſſe occaſio maculandi earꝫ caſtitatẽ. Unde concluſerunt q multo meli' erat ire ſecũs euꝫ romanis q̃ tali modo velle repugnare. Petierunt ergo loqui Mario. A quo petierunt gratiã non ſeq maritos qui ſic viliter fugerant. Nõ eruendi filios. nõ diuitias. ſed ſolum eſſet licitum ire Romã: ⁊ ibi eſſe monachas cũ alijs in templo Veſte: quaꝫ rem denegans illis Marius: deliberarunt illa via qua poterant ⁊ filijs libertatem quos ſecum duxerant: ⁊ ſibimet caſtitatem ↄſeruare. Uñ imitãtes Virgini i conuet die occiderunt filios: ⁊ ſuperueniente nocte ſe ſuſpenderunt per gullã. Nullã aliam rem plus relinquentes ſui romanis: q̃ eorꝫ corpora mortua. Iſti nunq̃ habuerunt euangeliũ: tamen ne cõſentirent peccato: expectarũt crudelem mortem. Et tu o chriſtiane quid dicis: qui ſine vllo timore. tot committis? Nũc publice blaſfematur deus: ſiunt periuria. inuocatur diabolus. dantur vſure. augentur vanitates ⁊ pompe. cõmittuntur fraudes in qualibet arte. ⁊ ſerentia vitia luxurie perpetrantur ſine verecundia. O ſi data mihi eẽt facultas q voꝫ mea audiri poſſet per totã Italiã: clamarem. Ue ve vobis miſeris. Nos ſumus in quos fines ſeculorum deuenerũt: ita vt videamus oĩa impleta eſſe corruptionibus: Non profuerunt tibe predicatorum. Non miracula ſanctorum hominum. Nõ terrores de celo. ⁊ flagella dei. Non ſeue vbique peſtilentie ad extirpanda vitia ⁊ peccata. ⁊ facerent q hoĩes reuerterẽt ad deũ ⁊ illi adhererẽt. Sꝫ non velimus chariſſimi mei de hoc numero eſſe: ſꝫ corrigamus vitam noſtram ſinendo peccata. Quod ſi egerimus ⁊c̃.

¶ Feria. 5. tertie hebdomade q̃dragesime. De periurio.

Surgẽs Ieſus de ſynagoga intrauit in domum Simõis. Lu. 4. ¶ Poſtq̃ xp̃s egit ſermoneꝫ in ſynagoga: poſt predicationem ſuaꝫ venit cum diſcipulis ſuis in domum Simonis: vt ibi reciperet poſt labores refectionem. Secundũ glo. interlinearem. Opera xp̃i: quedam erant pertinentia ad diuinitatem: vt mortuos ſuſcitare. cecos illuminare ⁊c̃. Quedã ad humanitatem vt ſitire: eſurire. Unde hic ſumit refectionem: ſꝫ q erat homo. Decũbebat autẽ ſocrus Simonis febricitans. Et xp̃s eam ſanauit: ita ſubito: q mu

ller miniſtrauit eis. Ex quo oſtenditur ſanatio miraculoſa: ad diſcipulorum confirmationem. Contra illos qui volunt fieri miracula per plures dies. cum diuina poteſtas ſtatim operetur: ⁊ nõ ꝑ media quod natura facit. Veſpere autẽ facto: oĩs qui habebant infirmos varijs langoribus: ducebant eos ad Jeſuz. At ille ſingulis manus impõens: curabat eos: Exibant aũt demonia a multis clamantia ⁊ dicentia. Quia tu es xp̃s filius dei. Et increpans non ſinebat ea loqui. Quare nõ ſinebat? Cum oẽs querant laudari? Rñdeo ſm glo. Ne videretur querere teſtimoniũ ab ipſis eũ eẽnt mali. Homo non debet querere honorem nec laudẽ a malis. Diogenes. Qui bonus ẽ: per ſeipſuz condemnatur. Eccleſiaſtici. 16. Non eſt precioſa laus in ore peccatoris. Chriſ. Non decebat xp̃i myſterium lingua feda publicari. Sequitur. Qui ſciebant ipſum eẽ chriſtum. Utrũ demon agnouit Chriſtuz? Videtur ꝙ ſic. Ut hic patet. Tu es filius dei. Ab alia parte ꝙ non. Quia .1. Cor. 2. Nemo principuz huius ſeculi cognouit. Reſpondet gloſa interlinearis. Et Aug. li. de queſtionibus noui ⁊ veteris teſtamenti. Tho. ſup epiſtolas Pauli. Nicolaus. Quod duplex eſt cognitio. Prima certitudinis. Ex hac ignorabat totaliter. Secunda coniecturalis. Ex hoc habebat coniecturas ꝙ ille eſſet. Tu es inquit filius dei viui. Quedã glo. dicit ꝙ demõ agnouit: ſed ignorauit an ſua paſſione debuit expoliari: quod ſi ſciuiſſet non permiſiſſet euz crucifigi. Sequitur. Facta autem die egreſſus ibat in deſertum locum. Et turbe querebant eum. Ut patri vacaret: locũ deſerti petebat. Et venerunt vſqꝫ ad ipſuz. ipſum detinentes ne diſcederet ab eis. vt. ſ. inter eos miracula faceret. Quibus dixit. Quia ⁊ alijs ciuitatibus oportet me euangelizare regnuz dei. qꝛ ideo miſſus ſum. Et erat predicans in ſynagogis galilee. Ro. 1. Sapientibus ⁊ inſipientibus debitor ſum. Applica. De periurio erit ſermo. De quo tria videbimus.

¶ Primũ. dicitur oppoſitionis.
¶ Scd'm. dicitur malignationis.
¶ Tertium. dicitur punitionis.

PRimum dicitur ⁊c. Dubium queritur. Utrũ iurare ſit licitũ? Una opinio fuit ꝙ non. Alia ꝙ ſic. Prima ꝙ non. Mat. 5. Nolite iurare omnino: neqꝫ per celum: neqꝫ per terram: neqꝫ per hieroſolymam: neqꝫ per caput. Et Jacobi. 5. Ante oĩa fratres mei nolite iurare. Et Eccleſiaſtes. 23. Jurationi nõ aſſueſcat os tuũ. Preterea eccl'ia excõicat clericum: ſi perſtiterit in vitio iuramenti. vt pꝫ 22. q. 1. c. Clericum. Sed nullus excommunicatur niſi pro mortali: vt patet per Tho. in. 4. diſti. 18. Igitur eſt peccatum. Preterea ⁊ ius ciuile prohibet iuramentũ:

vt pz. ff. de iureiurando. l. Iuſiurandū. Igitur nō puenit iurare. Alia opīo qꝫ ſic. Quod pz tripliciter. Primo auctoritate. Deutero. 6. Dn̄m tuum timebis: et illi ſoli ſerules: et per nomen illius iurabis. Et. x. c. Iurabis in noie eius. Scdo probatur exemplo dei. Gen. 22. Per metipſum iuraui dicit dn̄s. Et Ier. 44. Ego iuraui in noie meo magno dicit dominus. Et in ps. 109. Iurauit dominus et non penitebit eum. Preterea de Chriſto. Luc. 4. In veritate dico vobis. Que locutio eſt iuratoria ſcdm Innocētium. Extra de iureiuran. c. Et ſi Chriſtus. Preterea et Paulus ad Ro. 1. Et ad phili. 1. Iurauit Paulus. d. Teſtis eſt mihi deus. Preterea eccleſia: et ſancta concilia pontificum. volunt iuramentum eſſe licitum. Unde romani imperatores. vt patet in Clemen. de iureiurando hereticorum: abiurant hereſim: vt patet de conſe. diſt. 2. c. Ego Berēgarius. Tertio probatur rōne. Actus virtutis eſt licitus: ſed iurare p deū: eſt actus latrie. Igitur actus iurandi per deū eſt licitus. In. 6. Meta. phis. Iuſiurandū eſt honoratiſſimum. Unde patet vtraqꝫ opinio. Reſpōdeo ad difficultatez. per Tho. 22. q. 89. ar. 1. Bona. in. 3. ſen. Archiepiſcopū in. 2. par. ſum. Qꝫ iuramentum de ſe omnino eſt licitum. et licite inuentum: vt in populo talle= remt omnis diſcordia. Qꝫ in illo omnium ſi ripoſa. Apoſtolo teſte. Heb. 6. Ois controuerſie finis: ad pfirmationem eſt iuramētum. Sed peccatum mortale erit: quadruplici ratione. Et iuramentum illud committitur in periurium: quod de ſe eſt mortale.

¶ Primo. ratione falſitatis.
¶ Scdo. rōne ſtultitatis.
¶ Tertio. rōne habitualitatis.
¶ Quarto. rōne omiſſionis.

¶ Primo rōne et c. Cum qs falſe iurat: p ſacra euangelia. per deum. per Petrū. et per alios ſanctos. Et talis formaliter dicitur periurus. Et vt dicit magiſter in. 3. diſt. 39. Et Raymundus in ſumma. Periurium eſt mendacium: iuramēto affirmatū. Qꝫ peccatum dicitur grauius homicidio. Qꝫ ſic pbat Tho. in quolibet tali ratione. Peccata q̄ ſunt directe contra deum ſm ſe: ſunt grauiora q̄ ea que ſunt contra proximum. Qꝫ deus eſt ſine comparatione maior proximo. Sz tranſgreſſiones preceptorum prime tabule ſunt directe contra deū: vt patet ex ſe: quorum ſecundū. eſt phibitio periurij. Tranſgreſſiones preceptoꝝ ſecunde tabule que ſunt. 7. ſunt directe contra proximum: quorum ſm eſt prohibitio homicidij. Ex ordine ipſorum preceptorū: patet rē grauius periurium q̄ homicidium. Ille. Non immerito: eſt grauius homicidio. Quia inter cetera peccata: maxime in peccato periurij videtur abnegatio eſſe diui=

ni nominis. ⁊ ex ipſo peccato inhonoratur. Quia ille qui ē ſumma veritas. ⁊ mētiri non poteſt: ſcḋm illud Jo. 14. Ego ſum via veritas ⁊ vita. Et ad Ro. 4. Eſt autem deus verax. Periurus inducit illum in teſtem. ⁊ facit illum eſſe teſtem falſitatis. ⁊ negatorem veritatis. Quod eſt maxima blaſfemia in deum. Unde ex hoc concludit Tho. 22. q. 138. ꝙ periuriū ex ſuo genere ē mortale. Qḋ peccatum quantū deo diſpliceat. patet exēplo. De quo Ceſarius in dialogo. Fuit quidā iudex ſeuerus cōtra peccata Rome Bertoldus paladinus nominatus: qui quotiens exibat domum: funem ad cingulum ponebat: vt maleficatores ſuſpenderet. Mane quodam de domo egrediens audiuit hanc vocem deſuper dicentem. Bertolde: quicunqꝫ tibi primus occurret iā egreſſo tuo de caſtro: laqueo illum ſuſpende. Quidam ſuus ſcutifer occurrit ei: ⁊ eo viſo doluit: quia ipſum diligebat. d. Doleo ḋ tuo occurſu: quia vocem audiui vt te ſuſpendam. Rñdit ille iuſtus es o deꝰ: quia mala mea pluri ⁊ iuramenta que falſe accepi: per euangelia. per corpus. pſacramenta: vſqꝫ nunc puniꝛe diſtuliſti. Unde iuſte inqt ſuſpendor. Unde patet prima rō.

Scḋo ratione ⁊c. quando quis iurat non ieiunare. aut hominem occidere. religionem non intrare: tale iuramentum erit fatuū ⁊ peccatū: ⁊ per conſequens nō obſeruandum. Unde Iſidorus 22. q. 2. c. In malis promiſſis reſcinde fidem: in turpi voto muta decretū. Quod incaute vouiſti: ne facias. Impia ē promiſſio que ſcelere adimpletur. Ille. Ad idem facit. c. Siquis. c. Non ſolum. c. Quiſquis ꝫ. c. Incōmutabilis. c. Magne. c. Nō ſemper c. mulier. Hoc fuit iuramentum Herodis. De quo Mat. 6. qui nō excuſatur a peccato mortali: ꝙ iuſſit amputari caput Johīs baptiſte ne violaret iuſiurandum. Iurauerat namqꝫ dare puelle ſaltanti quicquid peteret: lꝫ dimidium regni eius. At illa dixit. Da mihi in diſco caput Joannis baptiſte. Super quo Ambro. li. de offi. Herodes ſaltatrici premiū turpiter promiſit: crudeliter ſoluit. Ille Et. 1. Re. 25. de Dauid qui iurauit occidere Nabal propter contumelias illatas nuncijs ſuis. Ad intercceſſionem tū Abigail mulieris ſapientis. vxoris ṗdicti Nabal propoſitum mutauit nec ſibi conſcientiam fecit ꝙ illicitū iuramentū non ſeruaſſet. Qñ ergo quis iurat ſe facturū aliqḋ mali: vt occidere. furari. ⁊ huiuſmodi non dꝫ ſeruare: quia ipſo facto tenetur ↄtrariū facere: aliter aliud mortale cōmitteret implendo illud iuramentū. Si aūt qḋ iuratur eſt modicū importantie: vt verberare filium ſub iuramento: vel dare alicui aliquod paruum: vel ire in aliquo loco. ſi non ſeruat illud tale iuramentum quāuis in-

tenderet ſeruare: non eſt mortale. Bene perpendat homo. ne ad talia deueniat peccata. Tertio ratione zc. vt ſolent facere plures qui pro omni minima re iurāt p deū: per ſanctos: p corpus chriſti. O mala vſaza. Cōtra Eccl's. 23. Iurationi nō aſſueſcat os tuū. Idem. Uir multū iurans: ipleb itur iniquitate. Qui conſueuerūt iurare: difficile corriguntur. Exēplum prelati quem noui Ianue. qui loq̄ neſciebat: niſi per corpus xp̄i ⁊ nomen diaboli. Cū nemo auderet monere: ego Gabriel officium ſuſcepi di. Pater reuerēde. plures de veſtris nobis dicūt ꝙ neſcitis loqui ſine iuramento ⁊ nomine diaboli. Ar ep̄s in impatientia verſus ait. In nomie diaboli: ⁊ quis de me ita dicit? Per corpus chriſti nō eſt verū. Cui reſpondi. Reuerende dn̄e a vobis teſtimonium capio: ſicq̄ cum rubore diſceſſit. Immo ſimiles: in cōfeſſione aliquādo iurant. reſpectu male conſuetudinis. Unde caſus ꝯſcientie. Utrū peccet mortaliter qui iocoſe iurat: al corpo: al ſangue? Reſpondeo ꝙ ſic: q̄r ſic non euitat irreuerentiā: ſed quantum ad aliquid magis adauget: ita non excuſatur a mortali peccato. ſicut nec a dei contēptu. Secundus caſus: qui ſunt ij qui excluduntur a iuramento? Rūdet Tho. 22. q. 8. ꝙ tria genera pſonarum. Primi ſunt pueri: ante 14. annum: vt p3. 22. q. 5. c. Pueri. Et ratio q̄r preſumunt a iure ꝙ deſit in eis plenū iudicium rōnis ⁊ diſcretiōis: quod requiritur in iuramento. Ex hoc ſtatutū eſt: ꝙ hoies non accedāt ad iuramentū faciendum ſolēniter: niſi ieiuni. Et hoc: vt magis ſobrij habeant melius iudiciū diſcretionis: vt p3. 22. q. 5. c. Honeſtum. Secundi ſunt periurij cōuicti in iudicio de periurio: vt iſames. Et ratio. Quia preſumitur ꝙ deſit i eo veritas locutionis: que p̄cipue requiritur in iuramento. Immo tales ſunt infames. vt p3. 6. q. 1. c. Infames. Tertij ſunt religioſi ⁊ ſacerdotes. ⁊ in ordine conſtituti. Hi excluduntur a iuramēto. non q̄ nō poſſint iurare. Quia vt dicit Raymundus. poſſunt iurare in 6. caſibus: ſed non d3 ab eis exigi niſi maxima de cauſa. ⁊ vrgēti. Et ipſi non debent de facili iurare. Unde. 22. q. 6. c. Nullus d' eccleſiaſtico ordie: eriā3 layco ſupra ſancta euangelia iurare p̄ſumat. Et. 2. q. 5. c. Si preſbyter. Sacerdos ex leui cauſa iurare nō debet. Nec facile officiales debēt exigere a religioſis: vt faciūt laycis: q̄r preſumitur in eis conſciētia. ⁊ veritas ⁊ timor: pluſq̄ in ſecularibus. ¶ Quarto ratiōe zc. erit peccatum: cū non ſeruant ea que ſeruari debent ⁊ poſſunt iuramento affirmata. O ſi ſeruarēt reges. pricipes. duces. comites. marchiones. barones. officiales capitanei. iudices. aduocati. procuratores. ⁊ notarij. ⁊ plures alij quod iureiurando promiſerunt.

O quot iniuſtitie ceſſarent. O
quot impietates deeſſent. O quot
mala deficerēt. De prelatis curā
aīaꝝ habentibus nihil dico: tamē
vnū aſſero: ꝙ multi ex his qui in
dignitatibus ſunt conſtituti tam i
tēpalibus ꝙ̄ in ſpiritualibus ex eui
dentia facti operibuſqꝫ ipſoꝝ: ꝑ-
iurij eſſe cognoſcunt. Exēplū le-
gitur in lib. de. 7. donis ꝙ quidā
abbas dedit pignus ſuū cuidam
epō ꝓ pecunia mutuata: ⁊ ſub iu
ramento ab epō habuit reddere
pignus ſuum in tpe quo pecunia
reddita eē fuiſſet. Dū abbas que
reret qḋ ſuū erat: ab epo ⁊ cle-
ricis pluribus opprobrijs fuit vi
tuperatus. Abbas autē in terra
ſe ponens. d. Judicē in terra nō
poſſum habere contra vos o pſ
epiſcope: ſꝫ deū iterpello: vt īfra
40. dies vterqꝫ noſtrū corā illo
cōparcamus. Epiſcopus autē ip
ſum deriſit. In capite. 40. dierū
moritur abbas vt predixerat. Et
dū cāpane pulſarent: inquirit epi
ſcopus quid hoc eſſet. Rn̄dit q
dam. Talis abbas mortuus eſt.
Iſte aūt cū lachrymis clamare ce
pit. d. Adſumetis me o filij. Re-
cordabat de verbis illius abba-
tis. In his lachrymis mortuus
eſt ⁊ dānatus. Apparuit aūt i no
cte ſequēti clericis ſuis ī choro cā
tantibus matutinas. d. Ego ſum
dānatus: ſolū q: nō ſeruaui iura
mentū factū abbati illi.

S Ecundū principale di
citur ⁊c. Eſt enim hoc
peccatum ſatis graue
atqꝫ malignū triplici rōne.

¶ Primo rōne tranſgreſſionis.
¶ Scdo rōne prouocationis.
¶ Tercio rōne aſſimilationis.

¶ Primo rōne ⁊c. Sunt enim
ꝑiurij trāſgreſſores diuini prece-
pti: qui ait Exo. 20. Nō aſſumes
nomen dei tui in vanum. Et Le
ui. 9. Nō periurabis i noie meo.
O quantū confundi debent chri
ſtiani periurantes quando apud
infideles: tantā habet vim iuſiu
randū? Ut M. Regulus. qui
mori potius voluit ꝙ̄ violarē per
illum iurata: vt ponit Aug. li. i.
de ciui. dei. Dū eſſet captꝰ. M.
Regulus a carthaginenſibus in
prelio. ⁊ romani grandem mul
titudinē cepiſſent iuuenum car
thaginenſium. Volebant cartha-
ginenſes facere cōmutationē de
M. Regulo ⁊ illoꝝ iouentu.
Unde miſerunt. M. Regulum
ad romanos pro ambaſſatore: dā
do illi iuramentum: ꝙ ſi romani
non conſenſiſſent pacto: ipſe re-
uerteretur carthaginem. Obedi
uit Regulꝰ. Intrato nel ſenato:
expoſita epiſtola ⁊ nuncio cartha
ginenſium: poſt illam·cū copio
ſa ⁊ vrgenti oratione: pſuaſit ſena
tui ⁊ populo romano. ꝙ talis ꝑ-
mutatio nō fieret: dicens ſe eſſe ſe
nem ⁊ in prelio inutilē ⁊ iuuenes
aptos. Volens diſcedere a roma
ſua vxor oſculari eū voluit. expu
lit eā. Et ſenatus dixit ꝙ volebat
eum ibi remanere. Reſpondit.
Ex illa die qua in poteſtatem af-
froꝝ veni: romanus eſſe ceſſa

iſ. Quare nõ video me in eo vt idem maſurum in quo poſtq̃ aſſeruerim. dignitatem honeſti eius habere non poſſum. Ritornato Regulo adonca carthaginem: ꝛ ſcientes ipſi q̃ perſuaſerat cõtrarium poſuerunt eum in vno vaſe ligneo circundato ex omni latere acutiſſimis clauis: ꝛ abſciſſis palpebris oculorum fecerunt mori. Preterea fuit quidaꝫ Lycurgus q legem dedit lacedemoniis valde vtilem. Et autem eis eſſet grauiſſima fingit Lycurgus eam accepiſſe ab Apolline: ꝛ iõ nolle mutare aliquid ſine eius cõſilio. Unde iuramentum exegit ab eis q̃ ne eã preuaricarent donec ad eos rediret cum reſponſione. Sicq; inde receſſit: nec vnq̃ reuerſus eſt. vt. ſcilicet. haberent cauſam obſeruandi: eſtimãs in tanta reuerentia ꝛ obſeruatione habituros iuramentum: vt nunq̃ tranſgrederentur. Preterea ponit Eutropius in geſtis romanorum. de alio duce romano ab Hannibale capto. q in ſub iuramento eſt dimiſſus romam venire. vt precium redemptionis ſibi acquireret. Sed cum preciũ inuenire nõ poſſet ꝛ redire nollet: ſenatus eum ligari fecit. ꝛ ad Hannibalem miſit. Noluerunt enim q̃ fidem frangeret. quam ſub iuramento promiſerat. Et vt dicit Ualerius romani non ſolum amicis: ſed etiam inimicis fidem ſeruabant. Ci. i. p°. de offi. Fundamentũ iuſtitie eſt fides. O violatores fidei. O fractores iuramenti: videte quãtũ eſt dãnabile veſtrũ peccatũ: quia vnus paganꝰ ſeruat ſuũ iuramentum: chriſtianꝰ pro vno ſoldo negat. O poltrone. Secundo ratione ꝛc. Ex illo namq; peccato prouocatur deus in indignationem: ꝛ iram. Nã ſicut inuocantes nomẽ eiꝰ protegit ꝛ defendit: ita illud falſificantes ꝛ contẽnentes abhorret ꝛ perſequitur ac grauiſſime punit. Quod pꝫ exẽplo iudei. Qui quãdã ſummã pecunie mutuo dedit cuidã xpiano: iurans ſuper altare. s. Nicolai: q̃ q̃citius poſſet eam ſibi redderet. Tenẽte illo xpiano diu pecuniam: iudeus eam expoſtulat: ſed ille ſibi reddidiſſe affirmat. Ducit reus ad iudicium ꝛ iuramẽtũ. Cũ aũt coraꝫ iudice citari eũ feciſſet iudeus ꝑ dicta pecunia: ſciens xpianus q̃ oporteret eũ iurare ꝑ dicta pecunia. fecit poni in baculo concauo quẽ vulgariter dicimus burdonẽ aureos quos debebat iudeo: ꝛ ſic iuit ad diem aſſignatã. Cuꝫ aũt iude' nõ haberet literas nec fideiuſſorem: petiuit iuramẽtum dicẽs q̃ nõ habebat teſtẽ niſi ſanctũ Nicolaum: per quẽ xpianus iurauerat ſe daturũ pecuniã. Ille autẽ volens facere iuramẽtuꝫ dixit iudeo q̃ teneret ſuum bordonem. Quod cum faceret iudeus chriſtianus iurauit ei: q̃ nihil deberet quod non reddidiſſet ei. Rediens autẽ de vrbe qui fraudem fecerat, in quodam biuio

oppreſſus ſōno iuxta viā: qdri-
garius quidā trāſiens ſup eū cū
quadā quadriga occidit eū. ⁊ fre
git baculū. ⁊ aurū effudit. Audi-
ens hoc iude⁹ ocius illuc venit.
Cūq3 dolū vidiſſet ⁊ a pluribus
ei ſuggereret ut aurū oino reci-
peret. omnino renuit niſi q defū
ctus fuerat ad preces. b. Nicolai
ad vitam rediret: aſſerens ſe ba-
ptiſma ſuſcepturum. Continuo
defunctus ſurrexit: ⁊ ille bapti-
ſmum ſuſcepit. Preterea de pu-
nitione. In ciuitate Licij: fuit q-
dam Antonius nomine: quem
ego noui. Hic dum coraz officia
libus iuraſſet falſum: addidiſſet-
q3. Precor deum celi: vt ſi men
tiar faciat me morte ſubitanea mo
ri: ſtatim cecidit in eodem loco
⁊ mortuus eſt. Preterea Vincē
tius hiſtorialis. in lib. morali. d.
Quedam mulier accuſauit men
daciter ſanctam Eugeniam: q3 il
lam virum eſſe putabat: eo q in
habitu virili inter viros religio
nem introierat. impoſuit ei di-
cta mulier q voluiſſet eam op-
primere: ⁊ hoc verum eſſe ipſa
cum tota familia iuramento fir-
mauit. Secuta eſt diuina vltio.
Ignis de celo viſibiliter ſup eos
deſcendit: conſumpſitq3 eam cū
tota familia. ⁊ omnibus rebus
ſuis. Tertio ratione aſſimila-
tionis: periurium eſt graue pec-
catum. Aſſimilatur periurus.
p⁰. Jude. qui veritatem vendi-
dit. Et iſte negat. 2⁰. latroni ſini
ſtro: qui eam impugnauit con-
tra eam falſum dicendo. 3⁰. iude
is qui contra eam in paſſione te-
ſtimonium falſū tulerunt in mor
tem eius. Math. 26. Querebāt
falſum teſtimonium. 4. diabo-
lo aſſimilatur. Qui eſt mendax.
Unde patet ſecundum.

Tertiū pncipale: d3 pu
nitionis. Oſtēdit p multa
exēpla tam paganoꝝ q̄
ſcriptur q̄tū de⁹ egre
ferat periuratos. Deſcribit nāq3
Orō. li. 6. d geſtis rōanoꝝ. Qd
cū rōani miſiſſent legatos ad pres
gētes p pace fiēda. Et ibi recepiſ
ſēt eos i pace: vz cōmunitates. In
ciuitate eſculo data eis fides: ſin
de ſubito pditioſe i eos irruerūt
⁊ oēs occiderūt. Un factū ē i de-
teſtationē periurij ⁊ violatiōis fidei
q panis fractus apud aliquos: p
fracturas ſanguinaret. Animalia
domeſtica ⁊ blanda ⁊ inter hoīes
viuere aſſueta cū balatu. hinnitu.
⁊ mugitu miſerabili fugiētes ad
ſiluas: ab hoibus diſceſſerūt. Ca-
nes eciam maximis latratibus idē
fecerunt ad modum lupoꝝ ober
rantes. Dicti autē populi qui di
ctam proditionem commiſerant
victi ſunt omnes in campo a. L.
Pompeo. ⁊ occiſi cum impera-
tore eoꝝ. exceptis quattuor mili-
bus. Qui in gunt montis peten-
tes nō euaſerunt vindictam dei:
q3 congelati ad modum lapidū
obriguerūt immobiles facti. qui
ſtantes videbantur viui: iam eo-
rum oculis ⁊ dentibus ab eis ca
dentibus. Cum qua hiſtoria eſt

exemplum notabile Cyri regis qual vene a meter guerra contra ſcythas. Unde regina Thamaris ſentiens hoc: miſit filiū contra ipſuz. Cyrus vero oſtēdit cōfederationez cuz regina facturuz: & iurauit per ſuum deuz ꝙ nō faceret guerram contra ipſam. Al quanti zorni regina ſentiens itez ꝙ rex mouebat campū & non ſeruabat iuramentum: iterum miſit exercitum. Et Cyrus contra faciēs iuramēto: ſciensqꝫ ſcythas ꝙ non habebant vinum fecit per omnia allogiamēta preparari mēſas & eas impleri optimo vino. & cibo ſuauiſſimo: poſtea ponit certas inſidias. Et iens ad preliuz ſimulauit fugaz. Unde ſcythis viſum eſt ſe eſſe victores: maxime cuz viderēt relinqui allogiamenta ſine aliqua cuſtodia, a perſis. Quāobrem inuenientes menſas paratas: poſuerunt ſe ad edendū & bibendū. Doui propter inſuetudinez vini. in parua hora ſe inebriarunt. Cyrus ergo habita opportunitate: diſcooperiens inſidias reuerſus eſt ad campū. Doui tornati li ſcbyti ad dormiendum pre ebrietate. fere omnes occiderunt cum filio regine. Intellecto hoc nouo regina: & cognita fraude Cyri: diſpoſuit ſe vindicare ꝑ fraudez. Doui in propria perſona capiēs arma & recuparo grandiſſimo exercitu: illuz abſcondit poſt certos mōtes. Inde dapoy cum pauca gente ſe oppoſuit ante Cyruz. La doui ſemꝑ fugiebat ante oſtendens timorez: quouſqꝫ cōduxit in vallē illoruz montiū: vbi latebat exercitus. Et regina fecit fieri ſignū: & occiſus eſt Cyrus cum.cc.M.perſone. Et nō fuit homo qui ferret nouuz ī perſiaz: Regina caput cepit Cyri dicens. Sanguinē ſitiſti: ſanguinez bibe. Unde mortui ſūt ob iuramētum factuz. Et Joſue.7.dicit ꝙ ciues ciuitatis hierico fuerunt infideles deo. & quod iurauerūt ſeruare noluerūt. Unde precepit deus Joſue ciuitatē euerteret. & bona illius igni traderet: quod & factū ē. Preterea antique leges puniunt ſacramētū falſuz: vt ponantur ſup aſinuz cū cauda in manu & ꝙ a paruulis cum ouis lapidentur. Et cū tympanis aſſociētur ꝑ ciuitatez. Reſpōſio arg. Dicit Aug. i li. de mēdacio: & ī ep̄la ad plebeculā. Quod his auctoritatibus ꝑdictis nō ꝓhibet iuramētū in quocūqꝫ caſu: ſed interdicitur īmoderatus & nimiꝰ eiꝰ vſus: ne ſic perueniat ī ꝑiuriū. Quod hoc Tho.2.2.q.89.cōfirmat. Et Innocentiꝰ extra de iureiurādo.c. Et ſi chriſtus. Reſpōſionez arg. pone vbi vis.

¶ Feria.6.tertie hebdomade q̄dragesime. De auaritia.

Qui biberit ex hac aq̄. ſitiet iterū. Jo.4 ¶ Recitat Joānes ꝙ xp̄s venit ī ciuitatē ſamarie q̄ di-

cebat ſicar. Iuxta prediũ qđ dedit
Jacob Joſeph filio ſuo. Secũdũ
Nicholaũ de lira. Jacob veni-
ens đ Meſopotamia: emit agrũ
ab Emor principe ciuitatis ſicar:
vbi per multũ tempus habitauit
ibi. Et illuz locũ Jacob moriens
dedit Joſeph filio ſuo: vt dicit.
Gen.48. Erat aũ ibi fons Jacob.
i. puteus quem ipſe Jacob fode-
rat quãdo ibi habitabat. Jeſus fa
tigatus ex itinere. In quo appa-
ret vera ei⁹ humanitas: ſedebat
ſuper fontẽ propter aptitudinem
loci ad quieſcẽduz: Venetijs ha-
bent in ſancto Marco lapis iſte.
Hora erat quaſi ſexta. Venit mu
lier haurire aquam de Samaria.
Cui dixit. Da mihi bibere. O hu
manitas creatoris. qui aq̃ dignat
petere mulieri. Diſcipuli ẽt abie
rant i ciuitatẽ: vt cibos emerent.
Unde nõ erant preſentes ad dan
dũ ei potũ. Querit dubiũ. Utrũ
apli habuerint pecunias? Dicit
ꝙ ſic. quia vt cibos emerẽt. Sup
fontez ſedebat. ⁊ ibi comederẽ vo
lebant: ſicut pauperes. nec ad ho
ſpitia declinabãt. Dixit ei mulier
Quomodo tu iudeus cũ ſis bibe
re a me poſcis: que ſuz mulier ſa-
maritana? Quõ cognouit ſpm eſ
ſe iudeuz? Rñ ꝙ triplici de cauſa.
Prima ad habitũ quẽ portabat.
Numeri.16. Loquere filijs iſra-
el: vt faciãt ſibi fimbrias per qua
tuor angulos palliorũ. Hunc ha-
bitum chriſtus habebat. Secun-
da ratio. quia nazarei us: in cui⁹
capite nouacula non aſcẽdit. Qz
nazarei non poterant eſſe de alio
populo: niſi iudaico. vnde agno-
uit. Tertia ratio ad circunci-
ſionem. Nullus alius populus
erat circumciſus: niſi iudaicus.
Sequitur. Non enim coutuntur
iudei ſamaritanis. Quia non cuz
ſamaritanis? Reſpondeo quod
triplici de cauſa. Prima quia pri
uauerant iudeos hereditate pa-
tris ſui Jacob predio. quod dede
rat Jacob Joſeph. vbi erat iſte
fons. Secunda ratio. quia ſama-
ritani licet deum adorent ſicut iu
dei. tamen adorabant ⁊ idola.
Tertia ratio. quia adorabant in
monte ſamarie: cum nulli liceret
niſi in templo dei. Reſpondit Je-
ſus: Si ſcires donuz dei ideſt gra
tiam ſpiritus ſancti: in quo dono
alia donantur. Et quis eſt qui di
cit tibi da mihi bibere ſcilicet ꝙ
eſſet potens: ⁊ paratus dare om-
nibus grãm. Forſitã petiſſes ab
eo ⁊ dediſſet tibi aquã viuam. i.
gratiã ſpiritus ſancti. Quia mu-
lier erat aſſueta corporalibus: in-
tellexit verbũ chriſti de aqua ma
teriali. Unde ſequitur. Domine
ſquit illa: neq3 in quo haurias ha
bes. ⁊ puteus altus eſt. Quaſi di
cat: nõ potes mihi dare: niſi hoc
faceres miraculoſe: ꝙ nõ videt.
Reſpondit Jeſus. Omis q bibe-
rit ex hac aqua. ſ. materiali de q̃
tu itelligis: ſitiet iterũ qr. ſ. nõ niſi
ad tps ſitim ſedat. Qui aũt bibe-
rit de aqua quã ego dabo. i. gra-
tiã ſpiritus ſancti: nõ ſitiet in eter
nũ. Rñdit mulier. Da mihi hãc

aquã: neqꝫ veniã huc haurire. Rñ dit ieſ⁹. Uade voca virũ tuũ. ſ. putatiuũ. Et veni huc. Nõ dixit ieſus vt illa mulier euȝ adduceret: ſȝ vt ex reſpõſione ei⁹ ꝯuenienti⁹ eam argueret. ſecretũ reuelãdo. Rñdit illa. Uirũ non habeo. ſ. legitimũ. Jeſus autẽ reſpõdit. Bene dixiſti: qꝛ viruȝ nõ habeo. Quinqꝫ enĩ viros habuiſti: ⁊ nũc quem habes nõ ẽ vir tuus. ſecundum veritatẽ. O quot ſunt ſimiles ſamaritane: qui vel que habẽt viros ⁊ vxores. ſȝ ñ vxores imo cõcubinas. filij ſpurij. Rñdit mulier. Dñe vt video ꝓpha es tu. Th. ſup Jo. Nullus ꝓpheta omnia ſciuit niſi chriſtus. Unde reliquit ſitulã ⁊ abijt in ciuitatẽ. Et dixit illis hominibus. Uenite ⁊ videte hoiẽ q mihi dixit omnia queciqꝫ feci. Interim venerunt eius diſcipuli. Et dicẽt adinuicẽ. Nunquid aliquis attulit ei cibum? Uenerunt ſamaritani ipſum rogantes: vt ibi maneret. Quia accepta fide per eius doctrinam. deſiderabãt amplius informari. Et manſit ibi duos dies. Et multi ſamaritanorum crediderunt in eum. In hoc euangelio predicabim⁹ de auaritia. De q̃ tria ꝯſiderabim⁹ in preſenti.

¶ Primũ dicit malignatiõis.
¶ Scdm dicitur aſſimilationis.
¶ Tertium dicitur cauſationis.

P Rimũ dicitur ⁊c̃. Secunduȝ doctores tres ſunt malignitates huius auaritie: per quas notat huius peccati ⁊ vitij grauitas.

¶ Prima nature contrariatiua.
¶ Scda diuini cultus ablatiua.
¶ Tertia eſt omnium vitiorum generatiua.

¶ Prima eſt nature ⁊c̃. Concluſio eſt Theologorum: ꝙ duplex eſt natura. Prima ẽ natura naturans. Secunda eſt natura naturata. De prima. ſcilicet dei. Iſta eſt liberaliſſima. In. 5. ethi. Et i. 8. phy. Deus eſt cauſa omnium rerum. dans eſſe ⁊ perfectiões. Bonitas eius apparet in cõmunicatione ſui ipſius. Jo. x. Animã meam pono pro ouibus meis. Cuȝ enim in manu demonis eſſet ipſum liberauit. ſemetipſũ tradẽs. Jo. 3. Sic deus dilexit mundũ: vt filium ⁊c̃. Et licet potuiſſet genus humanuȝ liberare per vnaȝ ſanguinis guttaȝ. tamen ad maiorem ſui liberalitatẽ: voluit ſpargere a quinqꝫ partibus corporis. Unde Gre. O mira circa nos dei pietas: vt ſeruum redimeres filium tradidiſti. Secunda eſt natura naturata. Et iſta eſt liberaliſſima: quia cõmunicat omnia ſua bona homini. Sol illuminat in die. ⁊ Luna in nocte. Terra producit fructus: ⁊ hoc totuȝ ad hominis vtilitatem. Unde philoſophus. i. Pol. Natura fecit animalia propter hominem. Aug. in ſermone. Indicium magnuȝ diuine bonitatis ẽ: ꝙ quelibet creatura communicet ſeipſam. Unde nihil ẽ auarum in rerum natura.

Excepto lo poltrono auaro. Qui nec sibi. nec alijs est liberalis: sed miser & tenax. Primo sibi: qr miserabiliter viuit vendit vinū: vt bibat aquam. vendit ligna: vt moriatur frigore. vendit triticū: vt comedat panem milij. incedit vestibus laceratis: vt parcat bonis. Et quādo cernit diminui de substantia aliquid: oculum cecidisse videtur. Tenet familiā in angustitudine. Clamat voce lugubri. filijs. vxori. famulis. In hac domo non sunt nisi latrones. Rodite mihi ossa. Aduertat filij mei: qr nobis posset deficere: qr anni sunt mali. Ego recordor del signor Pandulf. Facin can. Gabrin fondul. Al tempo di blachi. fuit talis penuria &c. Preterea tenet computū subtilissimum expensarum. vini. salis. ouorum. carnium salitarum. Et si quid diminutum videt furatū dicit. Quādo dominum vadit. per plus in canapa vadit. mensurat vinum cum la cana. in vegete. O miseranda conditio hominum auarorū. Cōtra quos Eccles. 4. Unus est & secundum non habet: non fratrem non filium: & tamen laborare nō cessat: nec satiantur oculi eius diuitijs. Deus non vult qp homo viuat de poltrone. sed honeste sm̄ suum modum: quod auarus non facit. Ideo vituperandus. Secundo est cōtrarius proximo. Quia nō vult communicare bona proximo suo. nec in vita. nec in morte: immo bona cōmunia: vt granum. vinum. oleum. & alia necessaria victui humano claudit apud se: expectans che la valia ochio dhomo. Unde Ecclesiastici. x. c. Auaro nihil est scelestius. E pur se da. da cū vsura. & rapina. Qs contra Prouer. xj. Qui abscondit frumenta in tempore suo: maledicetur in popul. Quapropter Innocentius libro de miseria cōditionis humane. Auarus nec patientibus compatitur: nec miserijs subuenit. sed offendit deum. offendit proximum. offendit seipsum: deo ingratus: proximo impius. sibi crudelis. Ille. In quibus verbis dubiū queritur: quis grauius peccat: auarus an prodigus? O dicet auarus qp est prodigus. quia &c. Respondet Tho. 22. q. 119. ar. 4. Quod auarus plus peccat. triplici ratione. Prima quia prodigus plus participat de virtute liberalitatis. qȝ auarus. Secunda quia prodigus est sibi & alijs vtit. auarus autem nec sibi nec alijs. Ecclesiastes. 6. Est aliud malum: quod vidi sub sole. vir cui dedit deus diuitias. nec tribuit ei potestatem vt comedat ex eis. idest vsum potestatis: quia non tangit eas. Tertia ratio: quia prodigus est magis corrigibilis: qȝ auarus. Quia quanto plus approximat senectuti: plus auarus fit. O vechi. Hieronymus. Cum senescente omnia vitia senescunt: sola auaritia iuuenescit. Et Asculanus libro secundo.

Ogni petō ſtechia nelli homini.
Pur lauaritia tiē le verō ſi ōde.
E piu nel tēpo deli capilli cani.
Facecia de conuerſo noſtro. qui
flaſconem vini habuit ab ancilla
ignorante domina: que vt auara
ſciuit: pre dolore mortua eſt. Iſti
ſunt qui clamant in domibus:
murmurant. O vechi. ¶ Secū-
da. quia eſt ꝛc̄. Pono hanc con-
cluſionē: ꝙ auarus nō eſt verus
chriſtianus. ſed idolatra ꝛ paga-
nus. Quod ſic probo. Ille dici-
tur idolatra. i. pagano. qui vero
deo relicto. falſum deum ſibi cō
ſtituit. Sed auarus relinquit ve
rum deum. ꝛ diuitias pro deo
adorat. O Paule quid dicis ad
Eph. 5.? Auaritia eſt idolorū ſer
uitus. Et Tho. 22. q. vbi ſupra
ar. 5. Auaritia habet ſpēm idola-
trie. Vbi dicit Nicolaus de ly-
ra ꝙ auarus dicitur idolatra. p-
pter ꝗdam conformitatē quā
habet idolatra cum auaro. Quia
ſicut paganus adorat ſimulacra.
ꝛ ſtatuas marmoreas: ita auarus
adorat pro deo ſuo aureum duca
tum. ꝛ diuitias. O auare: dic mi
hi qualis ē deus tuus? Qui pha
raonem ſubmerſit? Qui diluui-
um miſit in terram? Uere non.
Sed ille de quo Eccleſiaſtici. x.
Pecunie obediunt omnia. Sio
an boca doro. Pro diuitijs amit
tit diuina. miſſas. predicationes.
accipit ſacramenta falſa. efficitur
porcus. animal ſine ratione: ſem
per eſt in motu. nunꝗ̄ quieſcit.
Origenes ſuper Pentha. Ama

tor ſui de terra cogitat: ſemper
terrenos habet affectus. de terra
litigat. de terra loquitur. terram
deſiderat. ad celū non reſpicit.
Futura nō cogitat. dei iudicium
nō metuit. nec beat ē el' pmiſſio
nē deſiderat: ſꝫ ꝺ pñtib' cogitat:
ꝛ ad eterna ñ ſuſpirat: ꝛ ſic tanꝗ̄
mare feruet ꝛ nūꝗ̄ in aio quieſcit.
Ille: Iſa. 25. De t̄ra muſſitabit
eloquiū ſuū. ¶ Tertia maligni-
tas ꝛc̄. Inuenio ſex mala ab hac
auaritia: ſꝫ doctores. Primū
eſt ſuperbia. Eccleſiaſtici. 21. Ho
mus ꝙ nimis locuples eſt: ſuper
ba ē. Et Aug. libro ꝺ verbis do
mini. Difficile eſt vt non ſit ſup-
bus qui diues eſt. Quia vt dicit
Th. 3. p Abundātia diuitiaꝝ: eſt
ſuperbiendi occaſio. Colui chi
era maeſtro da muri. chi cōzona
li chiauaduri. ꝛ vilis cōditionis.
in preſentiarum eſt ſuperbus. E
non ſi li po parlar. O ſuperbia
venenata. Secundum eſt lu-
xuria. Eccleſiaſtici. 44. Collegi
ſti argentum quaſi auricalcum.
Sequitur. Inclinaſti femora tua
mulieribus. Exemplū filij pro-
digi. ꝛc̄. Tertium eſt animi af
flictio: quia diuitie affligunt ſuos
amatores. Eccleſiaſtes. 2. Cun-
cti dies eius pleni ſunt erumnis.
In. 5. c. Saturitas diuitis: non
ſinit cum dormire. Unde nihil
grauius poteſt ei imprecari: ꝙ̄
auaritia. que corpus vexat in pre
ſenti. ꝛ animā in futuro. Exem-
plū in libro de. 7. donis. De quo
dam paupere: q manibus ſuis vi

tam cum filijs ducebat ſatis le-
tanr. Omni mane cum familia
dulciter cantabat. Uicinus qui-
dam auarus admirans tanta con
ſolationem. in eius domo pilam
auri proiecit. Qua inuenta cepit
triſtari ⁊ plus non canere: cogi-
tans quid de auro deberet emere.
Uicinus interrogat. quare plus
non canit? Reſpondit: q2 habeo
aliud agere. At ille. Uere aurū
meum. Reſpōdit ſi tuuz ē: tolle
da mal hora. Felix eſt ſtatus pau
peris. quando cū familia ſua ac-
quirit victum bona conſcientia.
O quot clamores i domo auaro
rū. Quot tribulatiões? Domus
ſua infernus quidam eſt. O pa-
tet non multas puellas in domo
auari: q2 nūq̄ ſtāt i pace. Quar
tum malum: eſt iniuſtitia. Leo
papa in ſermone quodam. Nul-
li eſt in eo iuſtitie veſtigium in
quo auaritia fecit habitaculum.
Et. xi. q. 3. c. Qui recte. Accepta
tio munerum: p̄uaricatio eſt ve-
ritatis. O quot mala. ꝑpter hāc
⁊c. Quintum malū eſt crude-
litas: q2 non habet pietatem aua-
rus. ad p̄ximū ſuum. Non re
ſpicit amicos. non parētes. Pa
ter in filiū. mr̄ in filiā. E ꝯtra
ꝯ. Ex hac auaritia. xp̄s iudeis
eſt vēditus. Mat. 26. Quid vul
tis mihi dare: ⁊ ego eū vob̄ tra
dā? Dāt. Añ Dā. 20. Purg. d.
O auaritia: che poy fare.
Poſcia che hay el mio ſangue
tratto.
Che nō ſi curi: dela ꝑp̄ia carne.

O Ieſu q̄s te coronauit? Quis
te in cruce poſuit? Auaritia iude
ꝑditoris. Sextū maluz eſt de-
ſperatio. Cū auarus nō ceſſet lu-
crari oī die ſacro: non percit apo
ſtolis. non confeſſoribus. non ali
cui ſancto. Meretur ꝙ in fine vi
te ſue. nō habeat aliquē ſanctuz in
adiutoriū ⁊ aduocatū. Exemplū
archiep̄i in. 2. parte ſū. De quo
dam cum infirmaret ⁊ ad confeſ
ſionem hortaretur: deſperat⁹ ꝙ
neminem in adiutorium habuit
ſanctorum: dixit. Penitere non
poſſuz: q2 cor nō habeo mecū: ſ3
in capſa pecunie. ⁊ inuenerunt vt
dixit: ⁊ ſic damnatus eſt. O ini-
mica de Ieſu. O lupa falſa. O
cauſa omniū maloꝝ. ⁊ ſic p3 ⁊c.

SEcundū dr̄ ⁊c. Auarus
aſſimilat. quatuor gene
ribus perſonarum: pro
pter ſuas conditiones.

C Primo lupo: ꝑꝑ inſatiabilita-
tem.
C Scd̄o porco: ꝑꝑ dānoſitatē.
C Tertio aſino: ꝑꝑ infructuoſi-
tatem.
C Quarto hypocrite: ꝑꝑ fictio-
nem.
C Primo lupo ⁊c. Scd̄m ph̄3.
7. de aīalibus: ſta lupus eſt vorax
ꝙ q̄to plus comedit: tāto min⁹
ſaturat. Et ſine maſticatiōe come
dit vno die: ꝙ ei ſatis ē p. 3. Ad ꝓ
poſitū. Auar⁹ hāc h3 ꝯditionē. q
q̄to plus h3 diuitiaꝝ: tanto mi-
nus ſaturat. Eccleſiaſtes. 5. Aua-
rus nō implebitur pecunia: ⁊ q
amat pecunias fructum non ca-

piet ex eis. Et Gre. homi. 22. Di uitiaꝝ amor inſatiabilis ē. Et phs 4. ethi. Auaritie viciū inſatiabile eſt. Et xps. Jo. 4. c. Qui biberit ex hac aqua ſitiet iteꝝ. Aſculonus libro ſecundo.

Lo foco. le femine: e la terra.
Labyſſo inferno. lauaro non vl-
colo baſta.

Ma ſenza fine lappetito brama. Ille. Sꝫ querit anima breſſana. Un pater procedit inſatiabilitas iſta? Reſideo. q ex q̄druplici rōne: Primo rōne capacitatis. Nulla res magna poteſt ipleri re par ua. Exēplū gratia. Uas magnuꝫ nō pōt repleri a parua quantitate. Ad propoſitū. Anima noſtra eſt capax illius boni infiniti: dei. Uñ ſi poſſideret oia bōa huiꝰ mūdi: ⁊ deum ipſum non haberet: nunquā qeſceret. Unde Ber. in feſto dedicationis. Ad imaginem quippe dei: facta eſt anima ratiōa lis: ceteris omnibꝰ occupari poteſt. repleri aūt minime poteſt. Capax dei. quicqd minus eſt: nō im plebit eam. Ille. O anima. Secūdo rōne finalitatis. Nulla res quieſcit. niſi pꝰ adeptō fine ſuo. Unde lapis ſurſuꝫ piectus: non quieſcit quouſqꝫ reuertat ad terram. Et fontes donec ad mar re dierint. Uñ in. 7. phiſicoꝝ. Mobile non quieſcit: niſi cuꝫ peruenerit ad terminuꝫ. Ad ppoſituꝫ Finis noſter eſt deus: non diuitie non dominia. nō aliqua res mūdi. Unde ſi auarus haberet totuꝫ mundum non contentaretur: ni ſi habeat ipſum deum qui eſt finis creature. Aug. I. Confeſ. Feciſti nos domine ad te: ⁊ inquietū ē cor noſtrum: donec te quieſcat in te. Et phs. I. pol. Deſiderium diuitiarum vadit in infinitum. Jn. 7. pol. Teſte deo: in bonis exterioribꝰ nō poteſt eſſe felicitas. O lupa. O beſtia inſatiabilis.

¶ Secundo porco: vt videmus ad oculum. inter omnia animalia domeſtica: nullum animal reperitur minus vtile dum viuit: porco excepto. Exemplo patet. Canis cuſtodit domum. Gallina ouum facit gatta capit mures. Sed porcus eſt nullius valoris: dū viuit. Jnmo ſi vadit in ortuꝫ omnia euellit. Et propter hoc tota familia cupit mortem porci. ⁊ tunc omnes letantur. domina facit li bon beroldi: e ſanguinozi. Puer autē la veſica. Paterfamilias inuitat el compare e la comadre ⁊ omnes congaudēt. a caſo d miſer lo porco. O auare porco. ita de te eſt. Dum viuis quidem: omnibꝰ es damnoſus. pauperibus quibus panem non tribuis. eccleſijs. hoſpitalibus. viduis. pupillis. communitatibus: ſed in morte tua omnes letātur. Sacriſta. s. Dominici vult. candelas. ⁊ alij religioſi. Et canunt: Subuenit e ſancti dei. A caſa calda. Alij gaudent: qui obolum nō poterant habere. Ancilla. ſerui. ⁊ omnes. Et bene quia eſt poltronus. ¶ Tertio Aſino ⁊c. De aſino dicitur el porta el vino ⁊ aquā

nihil. Portat ligna: ⁊ nunquam calefacit ſe. Et in tota vita pro alijs laborat. pro ſe autem nihil. Sic auarus: laborat: ſudat: vigilat: ſollicitat pro alijs vt accumulet pro ſe aurum non comedit. nec alios ſinit comedere. Unde eſt ſicut canis ortulani. qui porros non comedit. nec alios ſinit comedere. Unde Oratius in epiſtolis. Quid mihi diuitie ſi non conceditur vti. O aſino auaro. De aſino in morte ſunt tres partes. Una eſt pellis: de qua ſiunt tympana. Eſopus. Nam cribella facit ⁊ tympana pellis aſelli. Ad cuius ſonitum ducitur chorea. Secunda pars eſt caro. que datur auibus ad deuorandum. Tertia ſunt oſſa: que remanent ad ſolem, ⁊ pluuiam, ⁊ grandinem. Ad propoſitum. De auaro ſunt tres partes. Prima eſt pellis. id eſt ſubſtantia: que remanet parentibus ⁊ amicis. Qui tripudiant. ola barba del auaro. Secunda pars. ſcilicet tuum corpus datur terre. Ubi frater Gabriel? Nunquid in eccleſia? Non. Nam vt dicitur Diſtin. 46. c. Nullus. Priuantur vſurarij eccleſiaſtica ſepultura. Sed vt dicitur Jere. 11. Sepultura aſini. Canta verſum. Tertia pars: ſunt oſſa ad ſolem. Anima autem in inferno. Quia ſibi hoc teſtamentum facere dum viuit. Exemplo patet de quodam auaro. qui accerſito notario. Scribe inquit Diuitias meas dimitto mundo. Corpus autem vermibus, Animam autem dyabolo, o dyabole tolle quod tuum eſt. Hec dicens expirauit. Non immerito: quia hoc peccatum eſt illud quod excecat homines in hoc preſenti ſeculo. Ex quo fit vt ſic excecatus ducatur a diabolo in infernum. Jdeo Dauid in pſal. 15. Oculos ſuos ſtatuerunt declinare in terram. Hoc omnes ſunt implicati. Hiere. 6. A minore vſque ad maiorem: omnes auaritie ſtudent. Inter maiores ⁊ minores ſunt mediocres. Per minores intelliguntur laici. Per mediocres intelliguntur clerici. Per maiores intelliguntur prelati. Auaritia igitur eſt a minore vſque ad mediocres ⁊ maiores: quia inuenitur in laicis: viget in clericis: regnat in prelatis. Jdeo iuſte damnantur. iuxta illud. Mortuus eſt diues ⁊ ſepultus in inferno. ¶ Quarto aſſimilatur hypocrite ⁊c. Magnus hypocrita eſt auarus. Alber. ſuper Math. 23. Ue vobis hypocrite. Octo ſunt genera hypocritarum malorum. Primi gabadei. Jſti percutiunt pectus ſuum. corde autem ſunt ⁊c. Secundi ſunt magna ſalueri: qui oſculantur ſanctos. Etſi non poſſunt attingere. ponunt clamydem ⁊ ſudarium vel biretum. Tertij autem ſunt lupi rapaces. O lupi rapaces. Tertij ſunt bocca ſancta. qui non loquntur: ſed ore ⁊ nutibus oſtendunt ſanctitatem. Quarti ſunt graticelli. qui ſe oſtendunt deuotos: audientes aliquid de deo manus leuant ad celum. Guarda la gamba cumpagno mio. Quinti ſunt capi torti. qui ſtudium ponunt vt tortum collum portent. Tales inganeno

genera hypocritarum

dio:el mſido. Sexti laudate dio.
Bergomenſis quidam. Lauda-
te dio:ſed nõ de vino ſparſo. Se
ptimi pouerelli. qui oſtẽdũt pau
pertatem in veſtitu. Octaui con
ſcientiati. qui omnem rem pecca
tum dicunt.

TErtium dr̃ ⁊c̃. Cauſat
auaritia a quattuor cau-
ſis:prout doctores no
ſtri dicunt.
¶ Pria eſt filioꝝ multiplicatio.
¶ Secũda ẽ voluptuoſa ↄuerſatio.
¶ Tertia ẽ ambitioſa aſpiratio.
¶ Quarta ẽ ꝓſperitatis adeptio.
¶ Prima eſt ⁊c̃. Greg. li. i. mo-
ra. Sepe. n. ad auaritiam cor pa-
rentis:allicit fecunditas prolis.
Ille. Coluy ſi troua vna brigata
de fiiioli. quattro fanciulle. ⁊ trey
maſchij. Una forte:e laltra demeſ
ſa. Eſſendo la familla grande: ꝑ
aiutar quella: omne videtur ſibi
licitum. Et non eſt ita ſceleratus
contractus: ꝙ ſibi non videatur
licitus. O pater inquit ille. Co-
mo maritaro io q̃lle? E ſon pur
trie. Preterea nolo maledici a fi
lijs meis poſt mortem ſi eis non
dimittam aliquid: vt fecit mihi
pater meus. Et ita hoc tnõ:ꝑ pa
gura de nõ eſſer maledeto a filijs
in hoc mundo: vult maledici a
deo. O quot ſunt de talibus.
¶ Secunda eſt ⁊c̃. Unde eſt: ꝙ
auarus ſtudet in vſuris. rapinis.
fraudibus. oppreſſionibus? Ut
hoc o auare? Certe. qr vis triũ
phare. gaudere. luxuriari. ⁊ ha-
bere puellam in to piacere. Iſta
eſt cauſa auaritie. O Hieronyme
quid dicis:epiſtola. 2. contra Io
ui. Propter breuem guſte volu
ptatem. terre luſtrãtur. ⁊ maria.
Deluſe ⁊ epularum varietas. fo
menta ſunt auaritie.
¶ Tertia eſt ⁊c̃. O pater: dic̃ aua
rus. Pro certo elle bella coſa eſ
ſer gran maeſtro. Ognun te pre
ga. honora. ⁊ ſtima. Or oltra.
Magnus effici volo. Quid faci
am? Sum magiſter da muro. e
chiauirolo: faciam quod dicit flo
rentinus. Brazo de ferro. corpo
de formica anima de cane. Pri
mo brazo de ferro: videlicet: la
borare. ſtentare. O quot vigilie.
Secundo corpo de formica. Po
co mangiare per auanzare: ⁊ po-
co ſpendere. Unde quidam.
Cõpagno mio nobile e corteſo.
La ſeptimana de queſto meſo.
Sia ſette giorni e 30 el mezo.
Como hay lãtrata fa la ſpeſa.
3ª aia de cane. Cum poca conſciẽ
tia: per phas ⁊ nephas. Et ita ex
ambitione veniẽdi magnus: aua
rus fit. ¶ Quarta eſt ⁊c̃. Ouidi
us li. 3. Meta. Copia me inopem
fecit. Abũdãtia me ha fatto pone
ro. Quomodo pater? Audi. Se
ne. li. de moribus. Que ſunt ma
xime diuitie? Non deſiderare di
uitias. Ille. Quis eſt diues? Nõ
deſiderare. nõ appetere. Quis ẽ
pauper? Chi deſidera roba. Aua
rus eſt pauperior oibus homini-
bus: quia ſemper cupit. Hiero-
nymus in prologo biblie. Auaro
tam deeſt quod habet: ꝙ qđ non

habet. In hoc mundo nunquaꝫ habet bene: ⁊ in alio hꝫ infernū.

¶ Sabbatum quartum quadrageſime. Quod Maria eſt mater omnium gratiarum.

Remanſit Jeſus ſolus: ⁊ mulier in medio ſtans. Joan. 8. Miraculū. Quidam fur ob ſui turpitudinem: a iuſticia comprehenſus eſt: ⁊ eleuabat truncatus capite a corpore proprio. Ꝙ Confeſſione Maria. Penitentie Maria. Omnes ſtupebant. Pro ſacerdote mittunt ⁊ caput corpori coniungitur: ⁊ ſic confeſſionem fecit. Qui dixit omnibus. Hoc beneficium huius penitentie: ⁊ confeſſionis meriti p Mariam. Cuius ſabbatum deuote ieiunaui. quam rogaui non mori ſine pfeſſione: ⁊ contritione. Quo dicto: ⁊ ſacramentis ſuſceptis: in pace quieuit. Aue Maria ⁊c. Remanſit Jeſus ſolus ⁊c. Recitat euangeliſta: ꝙ Chriſtus perrexit ad montem oliueti: ad contemplandum. Quia domus Marthe in qua hoſpitabatur erat prope montem illum. Et diluculo venit ad templum. ad oſtendendum zelum animarum vt illis p̄dicaret. Secundum ſententiam Auguſtini lib. de conſenſu euangeliſtarum. In Chriſto erāt due nature. ſcilicet Natura diuina: vt deus quo ad hoc: nullius ei erat contentio loci: qui vbicūqꝫ eſt. Quo ad naturam humanam ſic ei conueniebat locus: pro ſui cōtemplatione. Mons ergo iſte erat xp̄i oratoriū. Et q̄to plus appropinquabat eius paſſio: tanto plus operam dabat contemplationi. Scribe autem adducunt ei adulteram: vt ſententiam daret. Sed quare non adducunt adulterū quom tamen pari pena debeāt puniri capitis: vt. ff. de adulteriis. l. iulia. Et. C. de adulteriis l. Graccus? Duplex eſt reſponſio. Prima eſt Chriſoſtomi. vt ſcilicet ponant ſuſpicionem in corde populi. ꝙ fuiſſet aliquis eius diſcipulus. Secunda quia forte erat diues. Ideo pro precio ipſum liberauerunt. Sed datur alia reſponſio ſcd̄m Gloſam: q: crimē adulterij magis punitur in feminis: ꝙ̄ in viris. Sequitur. Magiſter, modo hec mulier deprehēſa eſt in adulterio. In lege mandauit nobis Moyſes huiuſmōi lapidare. Tu ergo qd dicis? Si ipſam damnaſſet: pro crudeli accuſaſſent. Si ſoluiſſet: facere illuꝫ contra legem clamaſſent. Jeſus in terra ſcribebat. Quid ſcriberet quadruplex opinio. Vide ſe de ſuſpicione. Et dixit. Qui ſine peccato eſt veſtrum: primus in eam lapidem mittat. Uade ⁊ amplius noli peccare. Gloſa. Tantam in corde infudit contritionē: vt ſufficeret pro penitentia in foro iudiciali. ⁊ penitētiali. Applica. Maria virgo eſt mater oium gratiarum. Que concluſio pro-

batur triplici ratione.
¶ Primo rõne approximatõis
¶ Scdõ ratione electionis.
¶ Tertio ratione humiliationis.

Primo rõne ꝛc. Conclusio est Tho. 3. p.q. 27. a. 5. Et phi. 2°. Meta. Et Auerois lib. de causis. ꝙ quanto aliquid magis appropinquat principio alicui in quolibet genere: tanto magis participat effectũ illius principij. Exẽpli gratia. Approximare ad ignẽ ad solem ꝛc. Unde dicit Dionysius in. 4. c. celestis. Jerarchie. ꝙ angeli qui sunt deo propinquiores, magis participant de bonitatibus diuinis: ꝙ̃ homines: quia sunt proximiores. Approximare deo: nõ fit corporis gressu: sed passionibus mentis. Unde Bernar. super illud Geñ. 17. Ambula coram me: ꝛ esto perfectus. d. Ambulatur aũt coram deo non passibus corporis: sed affectibus mentis. Et Aug. Homelia. 26. sup Jo. Ad deũ nõ motu corpis ſ; volũtate cordis accedim᷒. Ho die tribus elaꝫ paupi: ꝑ vnũ pas sũ accessisti ad deũ. Et sic d singulis. Non motu ingt corporis ꝛc. Ad ꝑpositum. Maria virgo fuit deo propiquissima super omnes creaturas: qꝛ ex ea corpus xp̃i formatum est: ex purissimis sanguinibus virginis Marie. Et qui erat filius dei: dicitur filius Marie. Unde signanter dixit ei angelus. Ecce concipies in vtero: ꝛ paries filium. Sed quem o Gabriel? Nunquid Hieremiã? Isaiam? Danielem? Non vere. Sꝫ Jesu batuto, crucifixo, morto. Mar ergo fuit super omnes proxima Christo: super oẽs gratias habet. Unde dicere possum nos illud Judith. 8. Hec est mulier famosissima: quoniam deum timet valde. Scdm Jacobum de voragine: in suo mariali. triplici de cã aliquis dicitur famosus.
¶ Primo rõne sapientie.
¶ Scdõ rõne potentie.
¶ Tertio rõne sanctitatis.

Primo ratione sapientie. Pꝫ de Salomone. 3. Reg. x°. Regina sabba audita fama Salomõis. Eius fama. s. sapientie. Qui locutus est. 3000. M. parabolas: ꝛ quinqꝫ millia carmina. Et de oĩbus rebus mundi habuit cognitionem. quicquid homo scire pt. Preterea de Alberto magno: d quo Pius papa ad Turchum. Precipua est Alberti magni sciẽtia: qui nullum doctrine genus creditur ignorasse. Preterea de Origene qui sex millia volumĩs librorum scripsit. Ad propositũ. Maria fuit super omnes famosa in scientia. Quia habuit omnes scientias. Triplex est scientia ſm̃ Tho. super Jo. Prima est acq̃sita: vt habuere philosophi: ꝛ illi qui studio vacant. Hanc habuit Maria: quia in templo fuit docta plenissime causa in grammaticalibus ꝙ̃ in coloribus rhetoricis: vt patet in litteris quas mittebat. s. Ignatio: que sũt op

tione poſſe. Preterea habuit oēſ
ſcientias. Quod ſic probat Aug.
Maria ſciuit ſcripturā: in ſcriptu-
ra continentur omnes ſcientie:
igitur habuit omnes ſcientias.
Secunda eſt infuſa: quam habue
re apoſtoli ⁊ alij ſancti. qui mira-
culoſe fuerunt illuminati. Hanc
habuit Maria: quia a ſpiritu ſan
cto fuit illuminata. Et melius ſci
uit ſcripturas q̃ aliquis prophe-
ta aut patriarcha. Chriſo. ſuper il
lud Luc. 2. Maria conſeruabat
oīa verba hec: conferens in cor-
de ſuo. Quia ſcripturas legerat:
⁊ prophetias ſciebat. Tertia eſt i
tellectualis. que eſt in beatis qua
omnia cognoſcunt: in viſione di
uini verbi. Maria autem hanc
habuit. Quia viatrix exiſtens ha
buit priuilegium comprehenſo-
rum. Quis docuit apoſtolos de
obſcuris fidei poſt Xp̄i aſcenſio-
nem? Certe erat Maria. Unde
patet. Secūdo ratione ⁊c. Ge
ne. 6. Gigantes erant ſuper ter-
ram. Iſti ſunt potentes. a ſeculo
viri famoſi. Ut dicit Nicolaus
de lyra: horum initium fuit a demo
nibus ſumentibus hominis ſe-
men ⁊c. De hoc ſemine gigantū
fuit Sanſon, qui centum viros p
cuſſit cum mandibula aſini. Et
Goliath. De hoc ſemie fuit Ale-
xander magnus. Karolus ma-
gnus. Et in curia Boſhij fuit qui
dam frater noſter Bertoldus: q
aſinum cum molendinario porta
uit. Maria ſuper omnes fuit po-
tens: tam potens q̄ celum ape-
ruit: quod Eua clauſit. Tam po-
tens: q̄ infernum clauſit: quod
Adam aperuit. Tam potens: q̄
demonem ſuppeditauit. Unde
Hieronymus. Hec eſt que celis
dedit gloriam. gentibus fidem
viuis finem. vite ordinem. mori
bus diſciplinam. Unde Can. 4.
Terribilis: vt caſtrorum acies or-
dinata. Timent eā demones vl-
tra modum. Exemplum ad hoc
propoſitum. Dives quidam ha-
buit filiū ab vxore. Mortuo vi
ro: filius cum matre coiuiens.
ipſam impregnauit. Et mater in
partu occidit ipſum pre verecun
dia. atq̃ ſepeliuit. Demon autē
in forma clerici: coram impera
tore dixit. Miror q̄ Rome nō cō
ſumitur pro tanto ſcelere: quod
mulier talis egit: quia filium oc-
cidit. Citatur illa: ⁊ tempus in-
ducie datur: Illa ad cōfeſſionem
currit dicens patri. In anguſtijs
ſum pater. Cui ille. Cōmenda te
virgini. Dum eſſet tp̄s conducit
coram iudice. Cumq̃ ibi eēt de-
mon clamare cepit. Hec non eſt
illa mulier inceſtuoſa: ſꝫ virgo ma
ria. Ad hanc vocem ſtupent oēs
⁊ demon receſſit. Et ſic mulier
honorat. Mulier hec fuit Ma-
ria in forma illiꝰ mulieris: ⁊ pcm̄
eius occultauit. O potētia Ma-
rie. Tertio rōe ⁊c. Job. i. Erat
autem Job vir magnus inter
omnes qui morabātur in terra.
Magnus ſanctitate. Et de Joan
ne Baptiſta. Luc. 1. Erit magnꝰ
coram domino. Secundū Tho.

ſup epiſtolas pauli. Triplex ē ſanctitas. Una dicitur diuinalis .ſ. dei. ſub qua fuit maria. Uñ Tho. 3. par: q. 27. ar. 1. Rationabiliter nos credimus ꝙ illa que genuit vnigenitum plenum grē ⁊ veritatis: pre oibus alijs maiora gratie priuilegia accepit. Ille. Et in 1. parte. q. 25. ar. 6. Beata virgo Maria ex hoc ꝙ eſt mater dei hꝫ quãdam dignitatem infinitã ex bono infinito. quod eſt deus. Et ex hac parte non poteſt fieri aliquid melius ſicut non poteſt eſſe aliquid melius deo. Ille. Unde eccleſia. Uirgo Maria non eſt tibi ſimilis nata in mũdo. Et Aſculanus libro quarto.

Non fo giamay in dona virtu perfecta.
Saluo in colei che auanti el comenzare.
Creata ella fo. ⁊ in eterno electa.

Secunda angelicalis. Tertia humanalis. quos oēs maria ſupat. Et hoc totum q: mater dei. O magnũ quid. Hiero. Maior gr̃a in maria nõ poteſt intelligi: ꝗ̃ ſit mater dei. Ille. Et Bon. i. 3. ſen. Maior nanqꝫ eſt excellentia virginis ꝙ ſit mater dei: ꝗ̃ ꝙ ſit domina creaturaꝝ. Hoc enim depẽdet ab illo: ſicut ramus a ſua radice. Ille. Jõ vulgaris Petrar.

Piu voi e adir de te me ſpinge amore.
Ver gene i q̃ſti ſciochi verſi mei.
Ma ripẽſando poy el to valore.
Piu altro nõ ſo dir che mr̃ dei.

Igitur mater gratie.

SEcundo rõne ⁊c. Concluſio eſt Tho. 3. par. q. 27. ar. 5. Unicuiqꝫ a deo datur gr̃a ſcđm illud ad qđ eligitur. Exemplum de Noe in archa fabricanda. de Moyſe apud Pharaonem. Ad propoſitum. Maria diuinitus eſt electa ab eterno: vt eſſet mater filij dei. Prouer. 8. Nondum erãt abyſſi: adeſt mundus cũ ſuo ornatu: ⁊ ego iam concepta eram: vt ſcilicet ſuo tpe in mundo fierē. Ex hoc debuit omni gratia pollere: vt ſic eſſet idonea mater. Uñ dicitur mater gratie. O mater ⁊c. Sed nota ſm Tho. ⁊ Albertum ſup Miſſus eſt. Quod q̃druplex eſt differentia gratie: Prima dicitur effluens que ſola fuit in chriſto. De qua Joan. i. De plenitudine eius oēs accepimus. Secũda eſt ſufficiens: qua pleni ſũt oēs fideles ⁊ ſancti. De qua Luc. i. Et Zacharias pater eius impletus eſt ſpiritu ſancto. Et de Stephano Act. 2. c. Stephanus plenus gratia. Tertia eſt abundans: que fuit in Joanne Bap. ⁊ in apoſtolis ſpecialiter. Act. i. Repleti ſunt oēs ſpiritu ſancto. Quarta dicitur excellens: que ſuper oēs fuit in maria. Ideo angelus ei. Aue gratia plena dñs tecũ. De ijs gratijs. Ber. Legimus Stephanum plenum gratia. ⁊ apoſtolos plenos ſpiritu ſancto: ſed lõge diſſimiliter a maria. In nullo. n. alio habitauit plenitudo diuinitatis corporaliter quẽadmo-

dum in maria. Ille. Et vt differentiã videamus gratie ipſius marie notabimus ſm Tho. i. 2. q. c. x. triplicē gratiā i maria.

¶ Pri*m*a dr̄ acceptationis.

¶ Scd̄a dr̄ habitationis.

¶ Tertia dr̄ recognitionis.

¶ Prima dicit̄ ⁊c. Et eſt qñ quis inuenit gratiã coraȝ aliquo: ſicut dicitur Gen. 6. Noe inuenit gratiã corã dño. Et d̄ Joſeph. qui inuenit grãm corã principe carceris. i. q̄ ei erat multũ grat⁹. Maria aūt habuit gratiã in conſpectu dei. Qd̄ angelus declarauit. Inueniſti gratiã apud deũ. Inuenit equidē: q̄ ipſaȝ gratiaȝ perditã recuperauit humão generi. Hoc adã non fecit. Nã etſi gratiã perditã per penitentiã recuperauit: hoc egit tantũ pro ſe. non pro genere humano procitt auſt. Sed maria: p oibus inuenit. Inueniſti inquit gratiã: non rapuiſti vt primus angelus. d. Similis ero altiſſimo. Inueniſti non perdidiſti: vt primi parentes. Inueniſti nō emiſti: vt Simon magus qui pecuniã: obtulit apoſtolis: vt emeret gratiã ſpiritus ſancti.

Secunda dr̄ gratia ⁊c. Quia nulla creatura inuenta eſt idonea portare regeȝ celoꝝ: niſi maria. Eccleſia dicit. Sancta ⁊ immaculata virginitas. quibus te laudib⁹ efferam neſcio: quia quem celi capere non poterãt tuo gremio cōtuliſti. Et ipſa dicit oibus fidelib⁹ illud eccleſie. Cōgratulamini mihi omnes qui diligitis me q: cũ eſſem paruula placui altiſſimo: ⁊ de meis viſceribus genui deuȝ ⁊ hoiem. Ille. O felix puella. O celi regina. Ad ipſaȝ ſolã miſſus eſt de aula ſũmi dei legatus ſingularis inſignis. vt filiũ dei conciperet: contra oẽm cõem curſum. Ubi dicit Alber. ſuper miſſus eſt ꝙ quatuor ſunt mundi generationes humane: nec eſt iuenire aliuȝ moduȝ. Nã vt dicit Tho. iii. 3. di. 3. Et Dama. cõceptio illa fuit miraculoſa. Primus modus ſine femina ⁊ maſculo: vt Adaȝ factus a deo. Secundus vt ſine femina ex viro: vt eua ex coſta ade. Tertius ex muliere ⁊ maſculo: vt eſt cõis omniũ naturalis generatio. Quartus ſingularis: vt eſt ex femina ſine viro: ⁊ hic eſt marie virginis. Qñ fuit mater ⁊ virgo ſimul: ꝙ eſt priuilegiuȝ ſingulare. Tertia dr̄ gratia ⁊c. Ad quã pertinet recognoſcere beneficia accepta. Nã vt dicit phs. 9. ethi. Beneficiatus tenetur recognoſcere benefactorē. Et Sene. li. de beneficijs. Ingratus eſt qui non cognoſcit beneficiũ. Idē. Beneficioꝝ memoria ſeneſcere non debet. Iſta aũt gratitudo ſũme deo placet. Maria hanc habuit. Nã vitã ſuam expēdebat in recognitionem beneficiorum dei. vt dicit Albertus. Confitebatur quotidie Joanni euangeliſte: non ſua peccata: ſed dicebat. O mi Joannes: non ſum digna vocari mater dei quia nō cognoſco filij mei beneficia, licet recognoſceret:

Unde Luce. 2. Maria autem cō
ſeruabat omnia verba hec confe.
in cor. ſ. Unde dicimus ꝙ eſt ma
ter oium gratiaꝝ. petrarcha.
Piena d gratie. e piēa d virtude
El ſignor e cō tego: e ſēpre tarna.
Tāto ch adir le ligue ſartā, mute.
Unde patet tertia ratio.

Tertio rōne ꝛc. Cōclu-
ſio eſt Theologorum.
Ubi eſt maior humili-
tas: ibi precipue maior
exaltatio. Luc. 18. Qui ſe humili
at: exaltabitur. Et. i. c. Exaltauit
humiles. Eccleſia. 3. Quāto ma
ior es humilia te i oibus. De pe.
di. i. §. Taciturnitas. Sine humi
litate: nemini poteſt eē ſaluus. Et
Ildefonſus. Inter ſapientes ſa-
pientior eſt. qui humilior exiſtit.
Maria ſuper oēs humilior fuit.
Ideo ſuper oēs meruit culmen
omniū gratiaꝝ. Fuit autē humi-
lis tripliciter. Primo ore: q2 ver-
bum ſuperbū nunquā protulit.
Augu. Reuolue diligent9 euan
gelice hiſtorie ſeriē: ꝛ ſi quid in-
crepatoriū. ſi qd durū occurrerit
in maria: de cetero ſuſpectā ha-
beas. ꝛ accedere verearis. Ille.
2°. corde: q2 ſe indignā reputabat
matrē dei. Tertio opere: q2 non
dedignabat ſeruire Heliſabeth i
partu. Sꝫ dubiū inſurgit. Qua-
re fuit tam humilis maria ſuper
omnes? Rñdeo ſm Tho. ſuper
Aue maria. q2 triplici rōne. Pri
ma q2 debuit illū recipere totali
ter in ſe: qui eſt ſuper oēs. ideo de
buit humiliari infra oēs. Scdo
q2 debuit ſuper oēs ſanctos ꝛ ſan
ctas ꝛ choros angeloꝝ exaltari:
tanꝙ regina celi: ideo debuit eſſe
humillima. Tertio q2 ſicut ꝑ ſu
perbiā eue. mors in mundū intra
uit: ſic ecōuerſo: per marie humi
litatē vita mūdo reddita eſt. Ma
2. ethi. Cōtraria cōtrarijs curan-
tur. Unde eccleſia. Mortē quā
femina intulit: femina fugauit. Et
ex humilitate ſua. licꝫ eſſet ſanctior
omnibus in celo ꝛ in terra: nun-
quā tñ legit de ea in euangelio.
ꝙ aliquod miraculum fecerit in
preſenti vita. ante reſurrectionē
filij. Scdm Jacobū de voragi.
in mariali. Quelibꝫ mulier i ſuo
partu: cupit quinqꝫ: que oia fugit
virgo ex humilitate ſua. Primo
virū iuuenem ꝛ pulchrū. Ma-
ria habuit ſenē decrepitū. Scdo
diuitē. Maria pauperem. Mat.
3. Nunqd eſt filius fabri.? Tertio
in partu pulchrū thalamū. Ma
ria habuit ſtabulū. Quarto ſer-
uitores. ꝛ obſtetrices. Maria ha
buit pro ſeruitoribus bouē ꝛ aſi
nū. qui ꝓ ſeruitio filium calefa-
ciebant. Quinto vult ocium poſt
partum ꝛ quietem. Maria opor
tuit fugere cū filio in egyptum.
Tolle inquit Aug. puerū ꝛ ma-
trē eius ꝛc. O humilitas ſancta.
De qua Ber. Maria etſi ex vir-
ginitate placuit: tamē ex humili-
tate concepit. Qui ſi humilis non
fuiſſet ſpūs. s. ſuper eā non quie-
uiſſet. Ille. Nulla creatura ē hu-
milior inuenta ſub celo: Et lꝫ ma
xima fuerit humilitas abrae: cū

dixit. Gen. 18. Loquar ad dñm. cū sim pulvis et cinis: Et Job: cū dixit. 17. Putredini dixi pater meus es: mater mea et soror mea vermibus. Et Jo. bap. dñi se vocē appellauit. Tamē marie humilitas superauit hoꝝ humilitatē: et quorūcunq; alioꝝ. Unde in Can. suo. Respexit humilitatē ancille sue. In verbo ancille. Quattuor ancillas legimus: ex humilitate cecinisse canticum: inter quas Maria principatum tenet. Prima fuit Maria soror moysi. De qua Exo. 15. d. Cantemus dño: gloriose .n. magnificat' ē. Scda Anna. 1. Re. 2. Exultauit cor meū in dño ꝛc. Tertia Judith. 15. Cantate domino in cymbalis. Quarta maria virgo. Luc. i. Magnificat anima mea dominum. Unde patet: ꝙ mater gratie. Unde Ber. super Can. se 8. Sileat misericordiam tuam o virgo beata: si quis inuocatam in necessitatibus suis meminerit defuisse. Nos quidem serui tui. ceteris in virtutibus tibi congaudemus: sed in hac potius nobis ipsis. Laudamus virginitatem. miramur humilitatem: sed misericordia tua ipsis miseris sapit dulcius: et crebrius inuocat. Ille petrarcha.

Dolce o virgie sey senza misura
Pe poy mostrarti brusca: o veromara.
E tuta dolce sey seza misura.
Idem.
Achi tinuoca gia nō son pdute.

Loration che presto le exaudisse
Manzi ch quelle ate siā puenute.
Exēplum. In li. de. 7. donis Joannes damascenus grec': vt deo liberius vacaret factus ē monachus. Qui libētissime laudibus virginis intēdebat: et de ea pulchra dicta cōponēs manu ppria scribebat. Cūq; ad instātiam quorūdam nobiliū quos docebat legeret. et post disputationē cū scolaribus ad litus maris deambularet eā spaciādi: pyrate sarracenoꝝ eū rapuerunt. et cuidā sarraceno vēdiderūt. Cui filiū suū dedit litteris imbuēdū. Inuidēs aūt ei quē istruxerit vt ei succederet. veniens Cōstātinopolim scripsit litteras sub ipsius nomine Soldano babylonie: ꝙ. s. imperator Constantinus qui ipsum Damascenum gratum habebat. exercitum romanorum ad partes remotas erat ducturus si absq; impedimento terram grecie posset acquirere. Unde litteras profecit in consistorio cārum: que inuente sunt et imperatori exhibite. Qui attendens modum dictaminis. vocauit Joannem dicens non posse negare. ꝙ ille littere non continerent stiluꝫ et modum. Qui hoc sentiēs litteras se fecisse negauit. Cumq; aliqui dicerent eum vt proditorem occidendum: imperator manum dextram ei amputauit. Qua in abbaria suspensa vt perpetuo confunderetur. ipsum patrie proditorem denunciari fecit. Cum au

tem.6.feria din in oratiõe vigilaſſet ꝛ fleuiſſet: ei leniter dormienti virgo apparuit ipſuꝫ cõfortãs. Et cum diceret maxime dolere propter vituperiuꝫ monachoꝝ: ꝛ ꝙ non poſſet amplius ſcribere eius laudem. ac miſſaꝫ celebrare vt ſolebat: virgo manuꝫ pendentem accepit. ac brachio omni dolore remoto reſtituit. Mane facto: ſtupentibus cunctis celebrauit. Cũqꝫ imperator queſiuiſſet ſi aliquẽ ſuuꝫ moduꝫ docuiſſet. Reſpondit ſe filium ſaraceni docuiſſe. Qui captus ſuam malitiaꝫ cõfeſſus eſt.

¶ Dominica .4. De diſcordia: vel de odio: vel de remiſſione iniuriarum.

Non erit heres filius ancille. cũ filio libere. Ad gal .4.

¶ Dal fiume di eloquentia ꝛ aureo pelago. Pub. Cornelio Scipione. cũ ſolido fundamẽto rationis. fuit concluſum inter omnes virtutes neceſſarias gouerno ꝛ regimẽto reipu. ꝛ bõi cõmunis: maxime eſſe neceſſariam pacem. vniõé. ꝛ amoreꝫ reciprocũ. Unde Lactan. in.5. lib. c. 8. Quam beatus eſſet, ꝗqꝫ aureus humanarum rerum ſtatus. ſi per totuꝫ orbem manſuetudo, ꝛ pietas. ꝛ pax. ꝛ innocentia. ꝛ equitas. ꝛ tẽperantia, ꝛ fides morarẽt: Que ſentẽtia verificatur per Policratẽ li.6. li. c.7. de Italia. Infelix Italia que ciuilib⁹ in ſeipſa ſciſſa diſcordijs de culmine ſomme deiecta. pateſcit inſultibus exterarũ gentiũ. ꝗbus conſueuerat imperare. Romã nãqꝫ mũdi culmen ꝛ dominã: ſuorũ diſſenſio ciuiuꝫ reddit ancillantem. Super verbo. Polic. pone quatuor monarchias mũdi que ad nihil venerit propter bella ꝛ diſcordias. Prima fuit caldeoꝝ que incepit a Nino: tempore abrae. Secũda Carthaginẽſiuꝫ que incepit a. D. Didone. Tertia romanorum que a Romulo ꝛ Remo. Quarta grecoꝝ ꝗ ab Alexãdro magno que ꝑ inuidia. diſcordias. ꝛ ſimultates ſunt terre equate. Uñ ẽ ꝙ maxima pars xp̃ianitatis ẽ in manu Turchi: Certe ꝓpter bella. Ubi Cõſtantinopolis: Ubi niger pontus? Ubi ſcutcri? Ubi capha? Ubi trabeſunda? Ubi tota grecia. ſimul cum Tracia ꝛ Theſſalia? In manu infideliuꝫ ſunt propter diſcordias xp̃ianoꝝ. Jõ chriſtus. Luc. xi. Omne regnum ꝛc̃. Et Lactã. in. p⁹. c. 3. Quicqd. n. diuiſionẽ capit: ꝛ interitũ capiat neceſſe eſt. Quapropter clamat Paulus Phil. p. Oro vt charitas veſtra magis ad magis abũdet. Quare o Paule? Quia ſine ipſa opera nr̃a nihil valẽt ad meritũ vite eterne. xi. q.3. c. Archiepiſcopus. Sine cõcordia ſpernit deus cũcta. nec recipit oblatiões ſacerdotũ. Jõ parrioſis ꝛ odioſus ꝛ diſcordans non ſunt dei ſed dia-

boli. Un̄ ⁊ priuantur hereditate
patris ui i dei. Un̄ Paulus ſub
velamento duoꝝ filioꝝ abrae an
cille ⁊ libere. ſignati per duos po
p'los bonos ⁊ malos. d. Nō ⁊c.
In quibus verbis de diſcordia:
vel de remiſſione iniuriaruꝫ pre
dicabimus hodie. Ubi tria con-
ſideranda ſunt.

¶ Primū. dicitur offenſionis.
¶ Scd̄m. dr̄ malignationis.
¶ Tertium. dicitur inductionis.

PRimuꝫ dr̄ ⁊c. Utrum
diſcordia aut odium ſit
peccatū mortale. Due
ſunt opiniōes. Una ꝙ
ſic. alia ꝙ non. Opinio q̄ dicit ꝙ
nō: aſſumit fundamentū tale. Si
odiū eſſet mortale: non reperiretur
in ſanctis viris: Sꝫ in ſanctis in-
uentū eſt odium: vt in Dauid q
ſanctus erat. In p̄s. 25. Iniquos
odio habui ⁊ legē tuā dilexi. Et
act. 15. c. Orta eſt diſcordia inter
paulū ⁊ barnabā. Igit̄ non ē pec
catū. Preterea in deo reperitur.
Sap. 13. Abhominabilis eſt deo
impius ⁊ impietas ei'. Eccleſi. 12.
Altiſſim' odio hꝫ pctōres. Igitur
nō ē pcm̄ mortale: aut veniale.

Scd̄a opio dicit ꝙ ſic. Un̄ Io
an. i. Cano. 3. c. Qui non diligit:
manet in morte. Omnis q odit
fratrem ſuū: homicida eſt. Rn̄. ad
hanc difficultatē ſm̄ Tho. 22. q.
34. ar. 3. Alber. in 3. diſ. 35. Qd̄
odiū ē peccatū mortale. Que cō-
cluſio probatur tripliciter. Pri-
mo rōne. Secūdo auctoritate.
Tertio figura. Ratione duplici.
Primo preceptionis. Secundo
contrarietatis. Primo p̄ceptio-
nis. Una maxima eſt i theo. Qd̄
quod eſt contra preceptū diuinū
eſt mortale peccatū. Sꝫ odium ⁊
diſcordia ac partialitas eſt contra
preceptū diuinuꝫ. Igit̄ ⁊c. Qd̄
ſit contra preceptū. pꝫ in vtroqꝫ
teſtamento. Primo in veteri. Le
ui. 19. Nō ſtabis contra ſangui-
nē proximi tui. Non queras vl-
tionē nec memoreris iniurie ciui
um tuoꝝ. Sed diliges amicum
tuum ſicut teipſum. Preterea.
Exo. 23. Si videris aſinuꝫ odien
tis te iacere ſub onere nō pteribis
ſed ſubleuabis cuꝫ eo. Glo. inter
linearis. Si preceptuꝫ eſt de ani-
mali plus de hoīe. Eccleſia. 28.
Relinque proximo tuo nocenti
te: ⁊ tunc deprecanti tibi peccata
ſoluentur. Secundo i teſtō nouo
Mat. 6. Scriptum ē antiqs. Di
liges amicuꝫ tuum ⁊ odio habe
bis inimicuꝫ. Ego autē dico vo
bis. Diligite inimicos veſtros:
benefacite his ⁊c. Sup quo Criſ-
ſo. Qualē vis erga te deuꝫ eē: cū
delictoꝝ tuoꝝ veniā poſcis: talē
te exhibere debes his qui deli-
querunt in te. Ille. Et a Cano. ſ
pe. di. 5. c. Falſas. Qui odiuꝫ in
corde gerit: ſciat ſe veram peni-
tentiam non poſſe peragere.

Secundo ratione ⁊c. Illud ꝙ
eſt charitati contrarium que eſt
virtutum excellentiſſima ē mor
tale. Sed odium eſt charitati con
trarium: vt ponit Tho. 22. q. 38.
ar. 1. Unde aplš. i. Ad Cor. 13.

Si linguis hoīuz loquar ⁊ angelorum: charitatē autē non habeā: factus ſum velut es ſonans aut cymbaluz tinniens. Et ſi habuero omnem prophiam: ⁊ nouerim myſteria omnia. Et ſi habuero omnem fidem: ita vt mōtes trāſferam: charitatem autem non habuero nihil ſum. Et ſi diſtribuero omnes facultates meas in cibos pauperum. Et ſi tradidero corpus meuz: ita vt ardeaz: charitatem autē non habuero nihil mihi prodeſt. Ille. Unde in huius figuraz. Geñ. 4. Cayn quia odiuz habuit ad Abel: eius ſacrificium fuit reprobatuz. Unde pz concluſio. Sed querit anima cara dubiuz. Que ſunt illa que odium generant: ⁊ pacem turbant? Reſpondet Egidius li. de regimine principū. Et alij doctores. Quod ſunt quattuor peccata.

¶ Primū eſt peccatū ſuperbie.
¶ Secundū eſt peccatū auaritie.
¶ Tertium ē peccatum luxurie.
¶ Quartum ē peccatū inuidie.

¶ Primum ſcz. Quod patet in triplici lege. Primo angelorum. Diuiſio ipſorum ortus hā buit ex ſuperbia luciferi. De qua Iſa. 14. In celum aſcendam. ſiri nliatis ⁊ exaltabo ſolium meum ⁊ ero ſimilis altiſſimo. Ex hac ſuperbia vna pars illorum remanſit in celo deum adorando humiliter. alia pars in infernum fuit abiecta cum principe tenebrarum. Et hoc propter ſuperbiam regnum fuit diuiſuz. Unde Apoc. Factum eſt prelium in celo michael: ⁊ angeli eius pugnabant cum dracone: ⁊ michael preualuit: ⁊ proiectus eſt draco ille qui vocabatur diabolus. Ille. Unde ꝙ hodie non eſt pax? Quia quilibet vult dominari. Secunda ē lex iudeorum. In. 3. Re. 11. Dicitur ꝙ Salomone mortuo Roboam eius filius dixit populo iudeorum qui querebat alleuiationem: a ſuo rege de leágarie? Ut hodie ſunt. Minor digitus meus: groſſior eſt dorſo Salomonis. Ipſe vos cecidit flagellis: ego vero ſcorpionibus. O ſuperbia regis. Unde dicit Cicero. i. de offi. Nihil eſt laudabilius preclaro viro: placabilitate ⁊ clementia. Ob quam ſuperbiam regis: diuiſum eſt regnum in duas partes: Sed ſi queris quis miſit regem in hanc ſuperbiaz? Rñdeo ꝙ conſilium iuuenum cui adherebat: relinquens illud ſenum: cum eſſet male factū. Unde pho 6. Ethi. Iuuenes nō poſſunt eſſe prudentes: quia prudētia requirit experientiam: que multo idiget tēpore. Ex hoc Romulus cētuz ſapiētes de populo elegit: q erāt veterani quorū conſilio res pub. regebatur qui dicebantur ſenatores ⁊ patres conſcripti. Senatores propter ſenſus ⁊ maturitatis etatem: quaſi ſeniores. Patres vero conſcripti propter affectum. Quia ſicut patres erāt circa bonuz reipublice. Ex hoc Alexander magnus: duz ad aliquod

bellum pergebat: nõ eligebat robuſtos corpore tñ: ſꝫ veteranos qui cũ patre ſuo Philippo militauerant. ⁊ ſic ſapiẽtia eoꝝ de hoſtibus triũphabat. Unde Cicero de ſene. Non viribus aut velocitate corporis res magne geruntur: ſed conſilio: grauitate: ⁊ ſnia. In huius figuraꝫ. Numeri. xi. Dixit dñs ad Moyſi. Congrega mihi de ſenioribus iſrael. 70. viros: vt ſint iudices ⁊ magiſtri populi: ⁊ iudicẽt populũ. Praũſea. qꝫ nũc in conſilijs: ſunt iuuenes celeri ⁊ aſtuti. i prudentes. Ex hꝫ reſpu. male ſe hꝫ. Senes ſunt habendi in reuerentia. C. de veteri iure enu. l. Deo auctore. Tanta aũt a nobis antiquitati habita eſt reuerentia: vt nõia prudentiũ viroꝝ taciturnitati tradere nullo patiamur modo. Ille. Et Leui. 19. Coram cano capite cõſurge ⁊ honora pſonaꝫ ſenis. Et. 1. ad Thi. 5. Seniorem ne increpaueris: ſꝫ obſecra vt patrem Sapi. 4. Senectus. n. venerabilis eſt. Quando moriut ſenex plãge o fili. Ad propoſitum. Roboam ergo ſp̃re uit conſilium ſenum: Unde factũ eſt vt Ierobeã ſer uus Salomonis regnaret in hieruſalem ſuper x. tribus. Tertia lex romanorum. Oroſius li. 6. de Iulio Ceſare: qui ſuperbia ſua voluit obtinere regnum ⁊ iperium. Unde ſenatus ei contradixit: Põpeius vero pro ſenatu arma ſuſcepit ꝑ republica: ⁊ ex hoc diuiſi ſunt ad inuicẽ. Iulius pſecutus eſt eos: ⁊ victoriã contra Pompeuꝫ obtinuit: ⁊ factus eſt rex romanoꝝ. Et propter hoc tota ciuitas ſtetit per quatuor ãnos in diuiſione. in qbus ãnis facta eſt effuſio ſanguinis terribilis. ¶ Secundũ peccatum ⁊c. Unde tot bella? Ab auaritia. Lucanus. Certamen moniſtis opes. Et Sene. li. d quatuor virtutibus. Quieti ſſimã vitã agerent hoĩes in terris: ſi hec duo verba a natura oium rerum tollerent meũ ⁊ tuum. Ille. Unde diſcordie. Unde lites in palatio? Aduocati? Procuratores? Certe ab hac. Probatur duplici lege Iudeoꝝ ⁊ romanorum. Primo iudeorum. Geñ. 13. de Abraham ⁊ Loth: q erant amiciſſimi pp diuitias ⁊ auaritiã diuiſi ſunt ab inuicem. O q̃ bone familie in pſentiarum ſe diuidũt: ⁊ funditus vadunt. Quia vt dicit Lactan. primo lib. c. 3. Quicquid enĩ capit diuiſionem: ⁊ interituꝫ capiat neceſſe ẽ. Et Chriſt⁹. Luc. xi. Omne regnum in ſeipſum diuiſũ deſolabitur. Secunda lex romanoruꝫ. Titus Liuius libro de origine vrbis. d. Quod nobiles romani expulerunt vnã partẽ a roma: ⁊ ipſi adinuicem diuiſerunt agros: ⁊ proprietates expulſorũ ab vrbe. Unde expulſi tantã iniquitatem ſuſtinere nõ valentes: ad arma ſunt concitati ex vtraqꝫ parte. Et ſic diuiſiones ⁊ lites facte ſunt in roma. ⁊ vaſſationes domorum. ⁊ poſſeſſionum. ⁊ ſanguinis confuſio. Unde multa millia

sunt interfecta. Vñ hoc? Clama. Ab auaritia. Ex hac pcedūt vsu re: sacramēta falsa. ¶ Tertiū peccatum est ꝛc. Lactā. 3. Nulla vehementior causa: ꝗ̄ vnius femine a multis maribus appetitio. Iuuenalis. Nulla fere causa est i qua non femina litē mouerit. Probatur in duplici lege. Primo iudeoꝝ. Iudicum. 19. de leuita: qui erat de tribu beniamin: cum esset in Gabaon cum vxore sua. hospitatus est cū quodam amico suo: Gabaonite eam ceperunt quia pulchra ꝛ violauerūt: ex quo dolor mortua est. Vir autem eius posuit eā super asinū: ꝛ in Betel est reuersus: vindictā petēs p singulas tribus. Vnde iterfecti sūt quinqꝫ milia. Secundo in le. grecorum. Achilles grecus visa Polisenā tam pulchra: in eius amore capt⁹: post multas stultitias ab illa occisus est. Preterea: Paris in greciam veniēs duxit secū Helenam de grecia in troiam. Vnde ex hoc tota grecia commota est cōtra troiam ꝯtra quā venerunt. Et sic Armatis mille ꝛ ducētis nauib⁹ troiā potenter obsederūt. Vñ tot mala in reꝝ natura. belli. colori. soneti. nigromātie. ꝛ hui⁹? Vei ab hac. Vñ quidā. Ve misero iuueni q stat subiectus amori. ¶ Quartū pctm. qđ pacē diss pat: est inuidia. Valerius li. 4. Nulla est tā modesta felicitas: que malignitatis dētes vitare possit. Vnde tot dissensiones in populis? Inter artifices in omni arte? Ab inuidia. Probatur in duplici lege. Primo iudeorum. i. Re. 18. Cū populus daret laudē Dd. d. Saul pcussit mille ꝛ Dd decē milia. Amicitia q̄ erat iter Dd ꝛ Saul versa ē i odiū: ita q querebat eū interficere. 2. lege romanorū. Vale. li. 5. c. 4. d. q. M. Coriolanus romanus: ex inuidia bānitus est apud Volscos. Propter qđ maxima discordia inter eos ꝛ senatū fuit. Vnde ex hoc Coriolan⁹ venit contra romā cū exercitu terribili ꝛ cū maximo romanoꝝ terrore: sꝫ ex nutu matris pax fuit facta. O quis enarraret mala que ex hac emergūt? Propter que omnino tollenda est.

SEcūdū dicit ꝛc. Quatuor sunt malignitates huius vitij odij. ꝛ discordie.

¶ Prima ē nālis legis ꝯtrariatiua

¶ Secūda est humani cordis obduratiua.

¶ Tertia ē crudelitatꝭ inductiua.

¶ Prima ē ꝛc. Thi. i. 2. q. 91. Lex nālis ē regula nālis rōnis: directiua humanorum actuum. Obseruator autem huius legis est hō. De quo philosoph⁹. i. Pol. Hō est optimū aialiū. segregat⁹ autem a lege ꝛ iustitia: est pessimū. Hec lex clamat alta voce. Qđ tibi nō vis fieri: alteri ne facias. Et e cōuerso. vt dꝛ Di. i. c. i. Et dis. 9. Sana. Et. x. q. i. c. Placuit. Ad ꝓpositū. Si esses i odio cū aliquo: velles pacificari. Et si p

plãicedereo. velleo ſalutari. Bo-
na vita cõpagno. Uelles ꝙ reſpi
ceret oculo gratioſo: ⁊ che el re
plaſe. Et tu fac ſimil'r cõpagno.
De hac lege naturali, illuſtrati
pagãi. Ius ciuile. ff. ꝺ legatiõib⁹
l. Queſiti. Cũ iter hoies cogna
tionẽ quãdaꝫ natura cõtraxerit:
cõſequens ẽ hoiem homini inſi-
diari nephas eẽ. Ala pratica. Su
mus oẽs in natura conformes.
Ideo debet eſſe adinuicẽꝫ amor.
Qui vt dicit philoſophus. 8. eth.
Similitudo eſt cauſa amicitie.
Sap. 13. Omne aĩal diligit ſibi ſi-
mile. Sum⁹ oẽs ab vno patre ge
nerati ⁊ matre Adaꝫ ⁊ Eua. Ab
vno patre ſpũali. De quo Mat.
6. Pater noſter qui es in celis.
Mat. 23. Unus eſt. n. pater ve-
ſter qui in celis eſt. Oẽs aũt vos
fratres. De hac lege fuere illu-
ſtrati pagani qui ſuis inimicis ve
niam dederũt. Uide Uale. in. 5.
lib. c. i. Rubrica de clementia ro
manoꝝ. Ubi ponit cauſã quare ro
mani magnifici ſunt appellati:
quia proni fuerunt in danda ve-
nia inimicis ſuis. O animi gene
roſi qui inter ceteras eorum vir-
tutes fuere humani. Adſunt ex-
empla ꝙ̃plurima. Primo indu
ci exemplum Pompei Emuli
regis Armenie nomine Tigrãis
cum hñilſ victoriã ipſi⁹ ipſũ re
duxit i patriaꝫ ſuam honorifice.
Preterea exemplum de Lucio
Paulo qui fuit dux romanoꝝ:
audiens Perſaꝫ regeꝫ victũ ad
ſe adduci fecit: quẽ ſemꝑ habue-
rat infeſtũꝫ, occurrit ei cum orna
mẽtis decoratus romani impꝫ:
curuatumqꝫ ad genua. dexteram
porrigens eleuauit: ⁊ in taberna
culuꝫ ſuum introduxit: ⁊ cũ in ſo
lio ſuo ſecum ſedere fecit. v. Si-
cut egregiuꝫ eſt hoſteꝫ coartare:
ita laudabile eſt infelici miſereri.
Preterea Aug. epiſtola ad Mar
cellinũ de Iulio Ceſare refert ꝙ
tante memorie fuit. ꝙ nihil ſole-
bat obliuiſci: preter iniurias. Et
cum ſemel caput Pompei emu
li ſui eſſet ei preſentatũ: amare fle
uit. v. Nõ placet mihi vindicta:
ſꝫ victoria. Si pagani hoc ege-
rũt: plus chriſtiani. Ualerius i. 5.
Humanitas. dulcedo: barbaroruꝫ
igenia penetrat. Et Aug. l. ꝺ Ci.
dei. Propriuꝫ romanorum fuit
parcere ſubiectis: ⁊ debellare ſuꝑ
bos. Acceptaqꝫ iniuria ignoſcere
ꝙ̃ perſequi malebant. Ille. Unde
pater prima malignitas. ¶ Secũ
da dicit̃ ⁊c̃. Bernar. lib. de conſi
deratione. Ad Eugeniũ papam.
Cor durum ẽ: quod contritione
nõ ſcindit̃. pietate ñ emollit̃ preci
bus non flectit̃. minis non cedit.
flagellis induratur. 5. conditiones
ſunt cordis duri. Prima ꝯditio.
Contritione nõ ſcindit̃: quia ta-
les nõ dimittunt partes: nõ confi
tentur: non ſe cõmunicãt. ⁊ ſic de
ſperati ad infernuꝫ vadunt. qꝛ di
mittũt filijs malũ exempluꝫ: di-
mittũt arma in domo ⁊ gladios
ſanguinolentos. lanceas. Secun
da conditio pietate non emollit̃.
Tales non habent pietatem im-

mo inimico adducit duplicia. O
talis ē infirmus. Vbi ge dia dio.
Talis fuit impietas iudeorū ad pi
latum. Ecce rex ūr veſter. Cla-
mauere. Tolle eū crucifige. Ter
tia cōditio precibus nō flectitur.
Non predicationes. non pregē-
rie amicorū poſſūt flecti. Si tamē
promittunt nō ſeruāt Nulla gēs
infidelior talib⁹. Nullus cōfidat
de promiſſione partialiū. Quā-
uis ore promittāt: in corde habēt
diabolū Eccleſiaſtici. 12. Non cre
das inimico tuo in eternū. Et p
uerbiū. De inimico recōciliato
non te fidar: Aliculnī omnes iu-
rauerunt per ſignū crucis numq̄
tenere partes. In paucis diebus
iuramentū fregerunt. O genus p
fida. O diaboli. Quarta cōditio
Minis nō cedit dei aut ſanctorū.
Neminē timet odioſus. Exem
plum illius patris de quo Euſebi
us de preparatione euan. qui du-
os fratres ad inuicē litigātes de
lacu aque cū non poſſet eos quie
tare totam aquā cōduxit cum ba
culo per deſertum in ſui ignomi
niam. Quinta cōditio. Flagellis
induratur. Indurantur corda ta
lium vt nullo pacto velint remit
tere. De tali odioſo. Job. 41.
Cor eius indurabit quaſi lapis.
In monte vercellenſi. Cū terra
eſſet turbata parcialitatibus: mater
abſcōdit duos filios ſuos ſub ve
gete: veniēs partialis in p̄ſētia ma-
tris: accepit filios: ⁊ viuū in aerē
proiecit: ⁊ ipſum cum gladio re-
colligebat: ⁊ poſtea plecit in mu-
rum. Alium cepit ⁊ poſuit pedes
ſup eū: ⁊ cū gladio per mediū ſci
dit ⁊ in faciem matris proiecit.
¶ Tertia dicitur ⁊c. Odio ē gra-
ue peccatum: quia nulli parcit non
fri: non amico. Gen. 4. Ex odio
Caim occidit fratrem ſuū. Gen.
37. Filij Jacob ex odio fratrē ſu
um vendiderunt iſmaelitis. 30.
den. Et piu forte. Ex odio phari
ſeorum chriſtus occiſus eſt. Ue-
re lancea longini non fuit ita ama
ra: vt cor odioſi. Illa tranſfodit
corpus mortuum xpi. Odium
autem: hominē viuum. Non eſt
tanta malignitas in feris: vt eſt in
odioſo. Vnde Aug. 12. de Ciui. dei.
Non enim intra ſe leones. aut in
tra ſe dracones: qualia homines
intra ſe bella gerūt. Ille. Anima
lia poſt bella ad paſtū vadūt. Ec
cleſiaſtici. 27. Volatilia celi poſt
cōflictum ad ſibi ſimilia conueni
unt. Sed odioſus non. Sed eue-
nit illi: vt ſicut ē durus in dimit-
tendo. ita ⁊ deus in remittendo.
In euāgelio. Sic enim pater ve
ſter celeſtis faciet vobis ſi non re
mi. ⁊c. O cōpagnon: ad capitu-
lum veni. Dic pater noſter: vſq̄
ad illud. Dimitte nobis ⁊c. Ora
tionem contra te facio nō pro te.
Unde Chriſo. Si iniuriam nō di
mittis que tibi facta eſt: non ora-
tionē pro te facis: ſed maledictio
nē ſup te inducis. Quarta eſt ⁊c.
Nō eſt generatio ita praua ſub ce
lo: vt ſunt partiales. Dicſit Jo.
baptiſtam gibelinum. Or digito
oſtendit. Ecce agnus dei. Joan.

evangeliſtã guelſum. Dicunt ec cleſiã guelphã: Imperato: ẽ gui bellinũ. Et ſic ſe adinuicez ciui tates ſe deſpiciunt: ⁊ mortales. Ex hac ſanitate ciuitates: ⁊ caſtel la deſtruuntur. Unde Tulius lib. de amic. Que domus tã ſtabilis: que ciuitas tã firma: q̃ nõ odijs funditus poſſit euerti? Iſte. Cur deſolata eſt roma? Certe vt habet Aug. in pluribus locis de Ciui. dei propter ciuilia bella. Adſunt ciuitates italie. O bononia ma ter ſtudioꝝ. O ianua regina ma ris. O parma. O placentia. O aſiſiũ. O viterbiũ. O alie ciui tates: que diſcordijs ⁊ partialitati bus dediſtis locũ. Ubi eſt gloria veſtra? Plangunt menia: Paſa na ruina. Uere ſentẽtia Saluſtij verificat in catelinario. Cõcordia parue res creſcunt: diſcordia ma xime dilabunt. Unde pꝫ ſecunduz.

Tertium dicitur ⁊c. In ducimur ad dimiſſiõez huius hodij. ⁊ iniuria rum ſm doctores qua druplici ratione.

Primo rõne preceptionis.
Secundo rõne fructificationis.
Tertio rõne exẽplificationis.
Quarto rõne flagellationis.

Primo ratione ⁊c. Quadru plex lex. Prima diuinalis. Quid dicis o ieſu. Jo. 15. Hoc eſt prece ptũ meũ vt diligatis inuicez ſi cut dilexi vos. Et Mat. 18. Pe trus ad ieſũ dixit. Quotiens pec cabit in me frater meus: dimit tam ei vſq3 ſepties? Reſpondit ei. Non dico tibi vſq3 ſepties: ſꝫ vſq3 ſeptuagies ſepties. i. totiens quotiens. 2º de precepto legis ca nonicalis. Amb. xi. q. 3. c. Archi epiſcopus. Sine concordia ſper nit deus ẽcta. Si faceret homo omnia bona: ex alia parte odium haberet. nihil agit. Tertio de pre cepto legis ciuilis. ff. de officio p̃ ſidis. l. Congruit. Congruit bo no ⁊ graui preſidi curare vt pa cata ⁊ quieta ſit prouincia: quam regit. Et. C. de veteri iure enu cleando. l. Deo auctore noſtrum gubernante imperium quod no bis a celeſti maieſtate traditũ ẽ: ⁊ bella feliciter peragimus ⁊ pa cem decoramus: ⁊ ſtatum reipu blice ſuſtentamus: Iſte. Contra pectores ⁊c. Quarto precepto le gis paganalis. Demoſthenes in oratione ad Alexãdrũ. Cũ enĩ vincamur a dijs in omni mune re: ſola clemẽtia eſt: que nobis de os reddit equales. In. 4. Eth. Eſt ſeruiſe poſſe ⁊ velle vindica re ⁊ obliuiſci magnificum. O q̃ eſt magnificũ: Sene. Si magna nimus fueris: nunq̃ reputabis tibi iniuriam fieri. Secũdo ra tione ⁊c. Homo conſequitur re miſſionem peccatorum: ⁊ paradi ſum. Unde Tho. 22. q. 25. Dicit q̃ plus eſt meritum diligere ini micum q̃ amicum. Quia ex ma iori charitate procedit: cum ſit cõ tra naturam: ⁊ nil grauius poteſt deo fieri quam inimicum dilige re. Exemplũ Joannis Giſber ti qui educto enſe dum inſeque

retur inimicum ⁊ iam cepiſſet ⁊ ille flexis genibus ꝑ merita paſſionis chriſti oraſſet veniam. Uenias inquit ad crucifixum: vt videam vtrum velit tibi parcere. Cūqȝ ambo ante figuram ligni crucifixi eſſent, ⁊ Joannes interrogaret an ſibi tale donum gratum eſſet, inclinauit ſe ligneum caput: ⁊ ambo ad deum ſunt cōuerſi. ¶ Tertio rōe ⁊c. Triplex exemplum. Primum paganoꝝ. Cum eēt Diogenes mire opionis in populo: quidam dixit ei. Multi dicūt mala de te. Rn̄dit. Non ti curat. Oportet ſapientiam ab inſipiētibus ferīri. O verbum gratioſum. Secundū exēplum ſanctorum. De Stephāo qui dixit. Ecce video celos apertos. Dn̄e ne ſtatuas illis hoc peccatum. O Lucia. O Caterina martyr. O Agata quid feciſtis ꝺ veſtris iniurijs? Certe deum pro illis orauimus vt illis parceret. Et tu o Maria cū videbas filiū tuum male tractari. latus aperiri. tamen patrē exorabas vt eis parceret. Tertium exemplum ē Jeſu xp̄i. qui in tormentis poſitus: dixit patri Luc. 23. Pater ignoſce illis. Super quo Bernardus ſuper Cant. Sermone. 63. Flagellis ceſus. ſpinis coronatus. clauis ꝯfoſſus. opprobrijs ſaturatus. patibulo affixus. Immēmor tn̄ oīum dolorū dixit. Pr̄ ignoſce illis: qꝛ neſciunt quid faciunt. Pater amantiſſime: pr̄ benigniſſime. Ubi dicit Hieronym⁹ ſuper Naum prophetā: qꝛ hoc verbum ſuiꝗ tāte efficatie in auribus iudeorū. Qꝛ circa. 5000. iudeorum audito hoc verbo ad xp̄m ſunt conuerſi. Un̄ pȝ tertia ratio.

¶ Quarto rōne ⁊c. Unde tot flagella: de careſtie. guerre. infirmita: ⁊ alia q̄ plurima? Certe qꝛ nō eſt pax ſed odia: que diuinā iram prouocant. Qꝛ tibi ondo tali figura: que eſt beati Uincētij. De quodā rege qui ciuitatem quandā edificauit ꝓprijs ſumptibus. Unde miſit in ea ruſticos ⁊ eos nobilitauit: faciēs eos ciues: poſſeſſiones: ⁊ alia bona eis tribuēs. Petens ab eis pactum: vt oīno non haberent contuberniū cū inimicis ſuis. Sed infra paucos dies fecerunt regi ſex tradimenta. Primum qꝛ fidem regi fregerunt de omnibus non ſeruando. Scd̄m qꝛ ipſum cum baliſtis expulerunt extra ciuitatem. Tertium qꝛ ambaſſiatores regis occiderunt. Quartum qꝛ regiā indumentis ſuis nudauere. Quintum qꝛ eius filias ſeptem violauerunt. Sextum qꝛ filius qui repugnare debebat diuiſerunt ipſum i duas partes: ⁊ ſic regi miſerūt. Uidens autem rex hoc turbatus eſt valde: ⁊ capitaneū miſit qui omnes occidit: qꝛ nec gallus nec gallina ibi cantabat. Notate verba. Moraliter. Iſte rex eſt deus pater. Apoca. 3. Rex regum ⁊ dominus dominantiū. Fecit ciuitatem. i. eccleſiam ⁊ fidem noſtram. In ea poſuit nos faciens:

nos ciues per baptiſmum. Sed
mali chriſtiani faciūt regi ſex tra-
dimenta. Primum q: fidē in ba
ptiſmo frangunt. Veni ad capitu
lum o chriſtiane. Sacerdos in in
greſſu eccleſie dic. Quid petis?
Reſpōdet compater: fidem. Et
ſacerdos. Quid tibi pſtat? Re-
ſpondet vitam eternam. Et ſa-
cerdos iterum replicat dicens.
Abrenuncias ſathane? Rñdet ab
renuncio. Prattica: per oia pec-
cata. Abrenuncio ſuperbie. inui-
die. ire. Et nihil facis o hō. Secū
dum: q: extra ciuitatē cum blaſ
femijs eijciunt ipſum deum. O
quoi blaſfemie. Quale caſtrum:
villa. ciuitas, vbi non vituperet
nomē dei. Unde Pius papa ad
Turchū. Confuſa ſunt oia ⁊ tur-
bata. Blaſſematur deus. nullus
timor, nulla legum reuerentia.
Tertium: q: occiderūt ambaſſia-
tores, i. predicatores: qui hodier
nis temporibus non audiuntur:
ſed potius fabule: cantādeti. Apo
ſtolus. Ad fabulas cōuertentur.
Quartum q: reginam. i. eccleſiā
militantem nudauerunt. O pre
lati eccleſie quomodo hodie ſtat
eccleſia? Bona pauperum ⁊ reli-
gioſorum ⁊ conuentuū vadunt
in caualli. cani. De illo plato car
dinali qui ſex mille ducatos expē
dit omni anno circa canes: ⁊ eoꝝ
ſeruitores. O dio: graue pecca-
tum. Alia bona in comedendo.
O pieta: nunc eſt nuda la meſchi
na? Male ſtant altaria: oia deſola
ta. Quintum q: filias violauerūt
idest dona ſpiritus. s. inter q̃ preci
puū eſt el timor de dio. De quo
ps. Initiū ſapientie eſt timor do
mini. Unde tot mala? Q: nō eſt
timor dei ante oculos hominum.
Sextum q: filius qui regnare de
bebat diuiſerunt in duas partes.
O ciues mei audite me. Diuiſe-
runt in partem guelfam ⁊ ptem
gibellinam. O fides catholica:
quō male tractaris. Ex hac diui-
ſione omnia mala euenit. O ſee
x. Diuiſum eſt cor eorum: nunc
interibunt. Contra apoſtolus ad
Ephe. 4. Una fides. vnum ba-
ptiſma, vna eccleſia, vnus deus:
A chi vina: o Placentia, guelfo.
guibellino? Clama. Uiua la fede:
viua Jeſu chriſto: viua el paradi
ſo. Ex hac diuiſione ſequitur, de
ſtructiones ciuitatum. occiſio ho
minum. Uñ Pius papa reſpon
ſum habuit a Turcho. Qd non
timebat chriſtianos: quouſq; re-
gnabat inter eos hoc verbum:
guelfo ⁊ gibillino. Et cum dice-
rēt ei ſui barōes. Illuſtriſſime pn
ceps tota chriſtianitas ſe contra
vos mouet. Reſpondit vni ex il
lis. Apphende faſciculū ſagit-
tarum ⁊ frange. Probauit: ſed
minime potuit. Iterum tentauit
ſed non potuit. Iſte autē eas ap
prehendit a vna vna: ⁊ eas fre-
git. Sic faciam inquit de chriſtia
nis a vno a vno eos frangam: q:
nō ſunt vniti. Prattica. Pp di-
ſcordias ergo veniunt mala oia.
O tentore pparate le brume: Q:
cito veniēt dies: in quibus filius

fugiet p̄rem. filia matrem. amic⁹
amicū. vicinus vicinū. O Ita-
lia plāge. O Italia time. O Ita
lia caue: ne ꝓp diſcordias tuas in
te deſeuiat ira dei. Uocauit ipſe
te multis annis, dotauit amplis
bñficijs, Miſit ad te p̄dicatores
ſuos. Terruit te ſignis ⁊ ꝓdigijs.
Senſiſti terremotus, peſtilenti-
as, ⁊ ſterilitatem grādem. Cōmi
natus ē tibi deus. Sic. Certe hoc
fecit vt induceret te ad pniām. Et
tu in dies durior ſis i pcīs: ⁊ ma-
litia perſeuerando. O Italia de-
cora. O regio diuitiarum plena.
Noli contēnere deū. noli exacer
bare maieſtatē eius. Sed reuer-
tere ad dñm deū tuū: penitendo
de pcīs tuis. Qd̄ ſi egerim⁹ ⁊c.

¶ Feria. 2. q̄rte hebdomade qua
drageſime. De ludis fortune.

Auferte iſta
hinc. Jo. 2. c. ¶ Erat
prope paſcha iudeoꝝ
⁊ Jeſus aſcendit hieroſolymā.
In tribus ſolēnitatibus in anno
tenebant conuenire in hieruſalē:
vꝫ in paſcha. in penthecos. in feſto
tabernaculorum: vt dr̄ Exo. 23.
Aſcendit aūt Jeſus ad feſtum paſ-
che. Et inuenit in tēplo oues: ⁊
boues: ⁊ colūbas: ⁊ mercatores
qui talia in tēplo vēdebant. Tur
batus Jeſus fecit flagelliū de fu-
niculis: ⁊ oēs eiecit d̄ tēplo. His
aūt qui columbas vendebāt: di-
xit. Auferte iſta hinc ⁊ nolite ⁊c.

Sed quare placabiliter eiecit vē
dētes columbas? Rñdeo q̄ hoc
egit rōne ſignificati: non ratione
columbe. Spiritus. ſ. deſignat
per columbā: per tres ꝓditiōes
quas habet. Prima q̄ hꝫ ge-
mitum pro cantu: ſic ſpiritus. ſ.
facit peccatorem gemere. Se-
cunda q̄ ſine elle. ſic ſpiritus ſan
ctus. Sap. 12. O q̄ bonus ⁊ ſua-
uis eſt ſpiritus tuus. Tertia nidi
ficat in foraminibus petre: ſic ſpi
ritus. ſ. in lateribus xp̄i ſpem po
nere facit hoīem ⁊c. Uidentes ta
lia phariſei. indignati dixerunt.
Qd̄ ſignū oſ̄dis nobis. ſ. q̄ pote
ſtate hec facis. Rñdit Jeſus ſol-
uite tēplum hoc. Soluite. i. ſolue
tis. Non ē verbū inductiuū ad
faciendum: cū fuerit ſimplex ma
lum ex parte iudeoꝝ: ſed eſt ver-
bū denunciatiuū quod erat per
ipſos fiendum. Soluite. i. ſolue-
tis. Qꝛ in paſſiōe xp̄i: fuit anima
ſoluta a corpore. Et in trib⁹ die-
bus excitabo illud. Nō dicit poſt
dies tres: qꝛ xp̄s non fuit mortu
us per tres completos: ſed. 39. ho
ris. Dixerunt ergo iudei. Qua-
draginta ⁊ ſex an. edificatū ē tēplū
hoc: ⁊ in tribus diebus excitabis
illud? Hoc dicunt iudei eſſe im-
poſſibile. Et multo plus deriſiſ-
ſent: ſi reſurrectionē ſui corporis
dixiſſet aperte. Qꝛ difficilius eſt
reſuſcitare mortuū: q̄ tale edifica
re templum. Et iudei non loque
bantur de tēplo edificato a Salo
mone: qd̄ fuit cōſtructū in. 7. an-
nis: vt dr̄. 3. Re. 6. ſed de templo

edificato poſt captiuitatem babi-
lonică. Ille aűt dicebat de tẽplo
corporis ſui. Ac ſi dicat. Vos q̄-
ritis ſignum de mea ptãte. ⁊ ego
dico vobis. ꝙ ſi corpus meũ diſ-
ſolueritis p mortem: ego illud re
ſuſcitabo per meã virtutẽ. Unde
multi crediderũt in eum: viden-
tes ſigna ⁊ prodigia que ⁊c. Ap-
plica. De ludis ſortune predica
bimus hodie. De qbus ſunt. 3.
videnda myſteria.
¶ Primum. dr̃ diſtinctionis.
¶ Scđm. dr̃ abhominationis.
¶ Tertiũ. dicit̃ punitionis.

PRimum ⁊c. Secũdũ
Tho. 4. di. 16. q. vl. a.
p̄. Ric. 4. di. 17. Archi.
2. p. Robertũ olcoth.
ſuper. Sap̄. Albertũ in. 4. di. 16.
Duran. 2. ſen. Triplex ẽ ludus.
Et ſm hãc diſtinctionẽ põt ludus
cognoſci qũ peccatum eſt.
¶ Primus eſt pueniens ex ma-
gna deuotione.
¶ Secũdus eſt pueniens ex hu-
mana recreatione.
¶ Tertius ẽ prouenjens ex dia-
bolica ſuggeſtione.
Primus ⁊c. De quo ipſo. Oẽs
gentes plaudite manibus: iubila
te deo in voce exultatõis. Et iſte
eſt ludus quẽ catholici faciunt in
ſolẽnitatibus: vt in repreſentatio
nibus chriſti. Aſcenſiõis. Rebre
ctionis. ⁊c. Qui ludi pñt fieri ſi-
ne peccato: vt ponũt Can. ſecdm
Hoſt. ⁊ Inno. in c. Cum deco-
rem. De vita ⁊ honeſtate clerico
rum. Qi tales repreſentatões ſi
fiant cum deuotione: mouent ani
mos multorum. Ex hoc eccleſia
inuenit vſum organoꝝ ⁊ cantuꝫ.
pſo. Laudate eum in tympano ⁊
choro in cordis ⁊c. Quod Aug.
⁊ Greg. inuenerunt. Ad hũc lu-
dum inducimur exemplo Dd.
De quo. 2. Re. 6. dicitur ꝙ lude-
bat coram archa dñi quem vxor
Michol videns per feneſtrã eũ
ſaltitantem deſpexit in corde ſuo.
⁊ improperauit ei. Dauid autẽ
rñdit. Uiuit dñs: qr ludam ante
dñm qui elegit me. ⁊ ludam ⁊ vi
lior fiam pluſq̄ factus ſuꝫ: ⁊ ero
humilis in oculis meis. Hoc ceſ
ſit Dauid in meritum. Michol
vero quia eum deſpexit: percuſ-
ſa eſt ſterilitate. Super quo Gre.
Dicit. Ego plus ſtupeo Dauid
ſaltantẽ: q̄ pugnantem. Pugnã
do. n. hoſtem ſubdidit: ſaltãdo co
ram dño: hic vilem ſeipm fecit.
Unde pꝫ ꝙ ludus iſte eſt ſanctus
⁊ bonus. ¶ Secũdus ⁊c. Quan
do quis vtitur aliquibus verbis
ſolatioſis ob recreationem ſui ⁊
aliorũ. qđ non eſt peccatum. Ita
tñ ꝙ nihil turpe miſceatur. ⁊ ni-
hil deo nec proximo iniurioſuꝫ.
Talis ludus eſt laudabilis. Et rõ
eſt. Cũ. n. hõ ſit occupatus circa
terrena: ideo indiget aliq̄li recrea
tione. Uñ poeta. Interpone tuis
⁊c. In. 1. Pol. Ois labor idiget
requie. Ibidẽ. Ludus fit ꝓpter
regeꝫ. In. 4. ethi. Regs ⁊ ludꝰ:
in vita videt̃ eẽ nc̃ia. Et ꝓpꝰ. oſ.
Ludo ⁊ ioco vti lꝫ: ſicut ceteris
quietibus. Tho. 22. q. 168. Hõ

enī; ſicut indiget ex parte corpo
ris recreatione corporali: vt dor
mitione ⁊ cibo q: eſt virtutis fi-
nite: ita ex parte aie que h; fini-
tas operatiões. Uñ idiget recrea
tione. Ad hunc ludū inducimur
duplici exemplo. Primo ſan-
ctoꝝ. Secundo paganorum.
Primo ⁊c̄. Jo. euange. qui ali-
quando ludebat cū auicula in ſo
latium. Prete. Ber. dixit culpā
de nimia pnia. Petrus martyr
fuit deceptus a diabolo de parci-
tate vite. qui ad tantā miſeriā ve
nit aliqñ: ꝙ non poterat aperire
os vñ oportebat ibocari. Pre.
Anto. cum diſcipulis p deſertū
ibat ob cauſa; recreatiōis. Quos
quidam Sagittarius vidēs ſcan
dalizatus eſt. Ille vero hoc per-
pendens: vocauit ad ſe intende-
ret inquiens arcum ⁊ ſic retine-
ret. Quod ille faciens videretqꝫ
arcū deficere: relaxauit. Cui An-
to. quare ſic feciſti? Reſpōdit. q:
frangeretur. At Anto. Similiter
aius hoīs frangeretur: ſi nunqꝫ a
ſua intentione relaxetur. Prete.
de Mie. qui habebat leonem: ad
ſolatium. Et Paphnu. qui habe
bat quādam gattam cū qua lude
bat. Secundo exēplo pagano-
rum. de Themiſtocle pħo: qui
qñuis ludere nollet: alios nō im-
pediebat. Contra aliquos ſcru-
puloſos. Uale. li. 2. c. 3. Rubrica
de iure triumphandi. Triūphan
ti fiebant multi ludi ſolatioſi. vt
alij moⁱterentur. Unde Th. vbi
ſ. a. 4. Laudat Eutropeliā. que
eſt conuerſio verboꝝ ad ſolatiū:
vt h; pħs. 4. Eth. Ex hoc ꝯſue-
tudo in religionibus inoleuit. vt
tpe carniſpl. ⁊ in aduentu: ⁊ infra
annu;: fratres habeant recreatio
nem. His ergo vtendū eſt: ſed pa
rum: ⁊ cauere ſuperabundantiā.
Q: vt dicit pħ. 9. Eth. Delecta
tio eſt neceſſaria ad vitam: ſic ſal
ad cibum. Faciunt duo mala mu
lieres: q̄ nimis ſalant maneſtras.
Primū. q: dant cauſam murmu
randi viris. Scdm. q: nimis bi
bunt ⁊ catarru; generat. De iſto
ludo. Zach. Ciuitas replebit lu-
dentibus: ſ. hoibus. pueris. reli-
gioſis. Sed qui ſunt ij ludi? Re-
ſpondeo. Pro adoleſcentibus lu
dus pile. Pro viris: ludus ſcaco
rum. Pro iuuenibus: iactus pa
li. curſus. Pro dn̄is tpalibus: ſo
no li buſoni. La caza: cant. canali.
Pro mulierib' ali gareli. Pro
platis eccleſie. epis. cardinalib'.
catuli ſimie. Quis eoꝝ ſolatia de
beant eſſe potius in ſcripturis ⁊
libris: qꝫ in huiuſmodi. Iuxta il-
lud. 1. Mach. 1. Habentes ſola-
tio libros ſanctos in manibus ve
ſtris. Q: di. 38. Ignorantia ma-
ter eſt cunctoꝝ erroꝝ. Pro re-
ligioſis ⁊ preſbyteris: eſt ludus
ſcacoꝝ qui nō eſt prohibitus eis.
cum ſit induſtrie non fortune. Si
tñ non eſt ſcandalum ſecularium.
Unde p;. ¶ Tertius ludus ⁊c̄.
Et eſt vbi fiunt inhoneſta ⁊ tur-
pes res que ſunt contra deum ⁊
vituperatur nomen dei. S; qui
ſunt ij ludi? Rñdeo: ꝙ ois ludus

qui innitū fortune. At principali
ter ludus datoꝝ.cartaꝝ.⁊ naibo
rū.⁊ oīs ludi qui innitūtur fortūe.⁊
vbi agit̄ piculum vite: vt gloſtre
⁊ alijs exercitijs nocturis qui ludi
prohibent̄ ab eccl'ia: ⁊ ſunt morta
le peccatū. Vn̄ ⁊ ſancti viri ma-
xime hos vitarēt. Tob.3. dicit.
Cū ludentibus non me miſcui:
nec cū ijs qui ambulant in leuita-
te. Jere.16. In medio ludentiū
nō ſedi. Sed qr luſor nō credit.
triplici rōne ꝓbatur mortale pec
catum.

C Primo rōne excōicationis.
C Scđo rōne prohibitionis.
C Tertio rōne cōminationis.

C Primo ⁊c. Snia eſt Tho.4.
di.18.q.1.ar.1. Juſte aliquis ex-
cōmunicari nō pōt niſi pro culpa
mortali.per quā a charitate diui
ſus eſt: qr excōicatio eſt grauiſſi-
ma penaꝝ. Sed luſores debent
excōicari. Quod patet per Cano.
di.35.c. Epo aūt laycus alee de-
ſeruiens: aut deſinat: aut cōione
priuetur. O clerici audite. Qd
intelligitur ſm̄ glo. qn̄ ex cupidi
tate quis ludit: vt plures faciūt.
Sed ob recreationem ⁊ mode-
ſte vt paruuli faciunt non credo
eſſe mortale. Sed hodie ludunt
mala intentione: ꝫ̄ō grauiter pec.
cant. C Scđo rōne ⁊c. Illud qđ
eſt per legē ꝓhibitū: eſt mortale.
Sed ludus taxillorū ⁊ cartarū
ꝓhibet̄ p legem Cano. ⁊ Ciui.
igit̄ ē mortale. Vide tuo legiſta
ff. de aleatoribus p totū. ff. in ꝓ-
hemio. Quis ludos eos appel-
let: ex quibus crimina oriuntur.
Et ad. l. aqlia. l. Nā ludis. Lu-
dus pernicioſus culpa eſt. Et in
Auten. de ſanctiſſimis epis. §. in
terdicimus. Clerici ad aleas ⁊ ta
xillos nō ludant: nec interſint hu
iuſmodi ludis. Et q̄uis capi. lo-
quatur de clericis: tn̄ ⁊ de laycis
etiā intelligitur. Qr argumentū
vacat a cōtrario ſenſu. Vtēr dici
tur Di.35.c. Epo. Vnde patz ei'
prohibitio. C Tertio rōe ⁊c. Qr
talibus cōminatur de⁹. Luc.6.
Ve vobis.ſ. luſoribus: qui nūc
ridetis. Glo. ꝑ luſoribꝰ intelligi-
tur. Ve aūt ſignat dānationē eter
nā: que nō niſi ꝑ mortali dētur.
Igitur eſt mortale oīs ludus for
tune. Vn̄ pz concluſio. In qbus
verbis dubiū querit̄. vtꝝ teneā-
tur ad reſtitutionē tales? Rn̄det
Tho.22.q.32.ar.7. qr i tribus ca
ſibus tenetur quis quod acqrit per
ludum. C Prius ē cū acqrit ab
ijs q nō poſſunt alienare: vt ſunt
furioſi.mentecapti.muti.⁊ mino-
res.25.annoꝝ: ⁊ maxie pupilli.
Tenetur ergo ad reſtitutionē tu-
toribus ⁊ curatoribus. Et qui vi
ciſſet ſeruos: qr qcquid hꝫ eſt dño-
rū: ⁊ qcqd acquirit dño acquirit.
C. per quas perſonas nobis acq
ritur. l.1. Et. ff. de tēporibus pu-
blicis. l. pecuniam. C Secundus
caſus. Cum acquirit per fraudē.
Puta vtendo falſos taxillos.
Vel alio modo decipiendo. Naꝫ
hoc eſt reſtituendum ei qui amiſit
vel habenti curam eius: quia fur
tū eſt. C Tertius caſus. Quando

quis traxit aliquem ad ludum. vel per vim aut per importunitatem. siue in principio siue medio ludi cũ velit desinere. ⁊ ñ sinitur tenetur ad restitutionẽ. Sed qbus fiet restitutio qñ voluntarius cum volũtario ludit ex cupiditate: nõ per fraudes. Rñdet Tho. Joan. andre. Petrus de pal. Jo. cal. ſuper cap. Clerici. q̄ ſunt pauperibus erroganda: aut ad cõſiliũ confeſſoris. Unde pꝫ primum.

SEcundũ dr ⁊c. Nõ eſt peccatũ ita deo abhominabile: vt pcm̃ ludi. Et vix eſt dare actus in quo concurrant tot mala: ſicut ex ludo. Et ſicut deus inuenit. xi. lr̃as alphabeti: alie aũt poſtea ſunt ſuperaddite ad cõponendum biblia: vbi eſt oĩs ſapiẽtia reuelata. Jta diabol⁹ inuẽit bibliã. ſ. datos. vbi poſuit. xi. pũcta tãꝙ lr̃as nigras. Ubi in vſu ſuo repitur oĩs malitia peccati. Et quot ſunt pũcta in datis tot ab eo ſcelera procedunt. Ut videamus p ordinem peccata: que ab ipſo procedunt.

¶ Prima littera eſt A: quaſi primus punctus qď eſt peccatũ. id eſt amiſſio tpis: quo nihil eſt precioſius. Ut in. 4. ph. Nihil habemus de tpe niſi nunc. De quo nunc. 2. Cor. 6. Ecce nunc tẽpus acceptabile: ecce nunc dies ſalutis. Et Ber. Nil precioſius tempore. Sen̄. ad Luc. Epl'a. i. Jta fac mi lucilli. vendica te tibi: ⁊ tẽpus qď adhuc aut auferebat̃ aut ſurripiebat̃ aut excidebat collige ⁊ ſerua. Oĩa mi lucilli aliena ſũt tps tm̃ noſtrũ eſt. Jta precioſum eſt: q̄ dãnati darent oĩa regna mũdi p hora tpis. Et q̃uis multis videatur leue: tñ etiã paganis ſapientibus graue reputat̃. Sen̄. Nulla maior iactura: q̄ temporis amiſſio. Nõ põt recuperari. Poeta. Tampo perduto ⁊c. Eccleſi. 4. Fili conſerua tps. Jſtud amitti̇̃ a luſorib⁹. O quaꝫ poterũt reddere rõeꝫ deo: q tota die ⁊ nocte aliq̃ñ perdunt i ludis.

¶ Secũda littera eſt B. i. Blaſſemia. Cantat̃ letanie in vituperiũ ſcõꝝ. Jn nullo exercitio ita ſepe blaſſemat̃ deus magnus: vt in ludo. Un̄ deus ↄqueri̇̃ Jſa. i. Filios enutriui ⁊ exaltaui ipi aũt ſpreuerunt me. Et Ro. 2. Nomen meũ iugiter blaſfemat̃. Sꝫ deus particulariter eos punit. Aliquãdo oculi taliũ ceciderũt ſup mẽſa luſoꝝ: vt Rauẽne. Aliquãdo os veriꝫ eſt horribiliter. Et de quodã mantuano q deglutiebat bolũ in ore cum digito. Aliq̃ ſũt mortui mala morte.

¶ Tertia littera ẽ. C. i. contumelia. Nã contumelias. ſibi inuiceꝫ dicũt. Gaioſo. aſino. Ladro. qď eſt pcm̃ mortale. vt dicit Tho. 22. q. 72. ar. 2. Et rõ. q2 ledit primũ ſuum in fama contra charitatem. Unde chriſtus. Mat. 6. Qui dixerit fratri ſuo fatue: qď pertinet ad contumeliã reus erit gehẽne: que nõ debetur niſi pro mortali. Jgitur eſt mortale peccatum.

¶ Quarta littera eſt D.i. diſſipatio ſubſtātie tẽpalis: frequēter videmus hoc ꝯtingere. ꝙ iuuenes emancipati a parētibus magnas diuitias expendunt. ⁊ ad maximas miſerias veniūt. Luc. xv. Diſſipauit ſubſtantiam ſuam in viuendo luxurioſe.

¶ Quinta littera eſt E.i. Eccleſie cōtemptus. Qui cū eccleſia ꝓhibeat ludū fortune: tñ non curant. imo truffant. Et qui truffat eccleſiā: deū truffat. Luc. x. Qui vos ſpernit: me ſpernit. O luſores. O praui. O peruerſi, qui deum ſpernitis.

¶ Sexta littera: ē F.i. furtū. Nā qui dediti ſunt ludo: qñ nō habēt ad ludēdū furant̄. ⁊ patri: ⁊ alijs. O parētes reſpicite bene domū. O artifices qui habetis luſores reſpicite bene: qꝛ opus ē. O peccatum graue.

¶ Septima li. eſt G.i. gula: Qui enī vincunt: ſicut male acquiſierant pecuniā, ita male expendūt: qꝛ eunt ad tabernas. faciunt conuiuia. expendunt in crapulis. Et filij. vxor. ⁊ familia nō niſi cū mala conſcientia comedere poſſunt.

¶ Octaua littera eſt H.i. homicidium. Nam aliquando luſores de verbis veniunt ad verbera. De verberibus ad vulnera. De vulnerib' ad homicidia. O quot occiduntur. Sicut de illo qui occiſus eſt ꝓ vno marculo mantue.

¶ Nona littera: eſt I.i. inuidia fraterna. Nam qui perdit: quādo videt burſam vacuari, ⁊ vincentis plenam inuidet de pecūia. vnde dolet. Ex hoc qñqꝫ ꝓcurat aliquod malū contra ipſum. Dolet. triſtatur. clamat.

¶ Decima: eſt K.i. Cariſtia rei ſ. que ſequit̄ in domo. Modo deficit panis. mō vinum. mō lectus mō veſtis vxoris. it ad iudeum: vxor conqueritur. familia iraſcit̄ maledicit. Vñ nulla eſt pax. Iſa. xx. Nō eſt pax impijs dicit dñs. O luſores. O perſi. O mali.

¶ Undecima: eſt L.i. Laudatio mala: qꝛ ſe laudat eſſe bonū luſorem. vñ de malo ſe laudat. Contra. Prouer. ij. Letant̄ cū male fecerint. Et ps. Laudatur peccator in deſiderijs aīe ſue. Unde eſt peccatū mortale.

¶ Duodecima. eſt M. ideſt mendacium. O quot mēdacia dicuntur ibi. Contra Dauid. Perdes omnes qui loquunt̄ mendaciū. Unde ſunt filij dyaboli. Quia Io. xi. Mēdax eſt. ⁊ pater eius.

¶ Tertiadecima. eſt N. ideſt Negligentia. Nam luſores: propter hoc vt habeant maius tempus ad ludendū: negligunt diuina. miſſas. officia. orationes. predicationes. niſi forte orent vt deus faciat eos vincere. Sed audiam: Amb. Neſcit diuina iuſticia patrocinium preſtare criminibus: Negligunt ſeruare feſta.

¶ Quartadecima. ē O. ideſt odium. Nam odiunt eos qui vincunt eis: ⁊ ꝙ peius eſt deum qui non facit eos vincere. Et in tantum odium prorumpunt al-

quando: vt quod nõ poſſunt ipſi ſceleſti homines facere in perſona dei ⁊ ſanctorũ: faciũt in picturis ⁊ imaginibus quibus miraculoſe aliquãdo exiuit ſanguis. Et aliquãdo tales a diabolo arrepti ſũt ⁊ vexati. Odiũt etiã homines ſe reprehendentes de tanto ſcelere. Odiunt ſeipſos. Q quot ſunt reperti. qui ſeipſos occiderũt. ⁊ iuerunt ſe picandum.

¶ 15. eſt P. ideſt pticipatio ſceleris. Hoc peccatũ a multis participatur. Ab illis qui dant eis pecunias. Ab aſpicientibus. Ab illis q dant eis menſã. A facientib⁹ datos ⁊c. Ro. j. Digni ſunt morte. qui conſentiunt facientibus.

¶ 16. eſt Q. ideſt queſtio litigioſa. Dum vnus dicit ſua pũcta tot fuiſſe: alius negat. vn⁹ dicit vnũ: alius oppoſitum: Quod contra apoſtolus. Honore inuicem preuenientes.

¶ 17. ē R. ideſt Rapina. Aliquãdo quaſi violẽter vnus trahit alterum ad ludũ: vel volentẽ abire retinet inuitum. Et falſos datos ſubmittit. Tũc ē ſicut rapina.

¶ 18. eſt S. ideſt Scandalum: qa hoc vitio ſcandalizantur paruuli. vt cito incitentur ad tale vitiũ: cũ ſit vna coſa gioca. Et in o paterfamilias caſtiga filium.

¶ 19. eſt T. ideſt triſticia. que tanta eſt: vt nihil boni ſciat agere: nec ire ad diuina.

¶ 20. eſt V. ideſt vſura. Si quis vult decem pro centum pro mutuoque exponit: eſt vſura. Sed quid de illo qui cũ .x. florenis exponit ſe ad ludum: ⁊ eadẽ die lucrabit centũ florenos: Vſura ē.

¶ 21. eſt X. ideſt xpianitatis vituperatio. Quia per ludum vituperatur nomẽ dei. Contra illud apoſtoli. Non vituperetur miſterium noſtrũ. Peto a te o luſor. Es tu xpianus? Accepiſti baptiſmum? O pater ſic. Ego dico q non. Quia vt dicitur extra de ꝑbendis ⁊ dignitatibus. c. Cũ ſꝫ apoſtolũ. Chriſtiani dicuntur a xp̃o. Nõ es xpian⁹ ſꝫ iudeus. Ad vos clamo o clerici: q nõ corrigitis talia mala. Propt̃ q veniũt fames careſtie ⁊ alia mala. Pꝫ primum.

Tertiũ dicit ⁊c. Triplici pena punitur hoc vitium. Primo temporali. Exo. 32. Qui populus adorauit vitulũ aureũ indens corã eo: occidit dñs de eis 23. millia. Preterea. 6. Vinc. dicit q quidã pdidit ludẽdo: iratus ſagittã verſus celũ miſit q̃ſi volens deũ percutere: q̃ die. 3. reuerſa eſt ſagitta ⁊ pcuſſit luſorem ſup menſã ⁊ mortuus eſt. Scdo punit pena eternali. De qua Cyrillus ad Aug. refert de quodã nepote ſuo qui orbatus parẽtib⁹ erã educatus. Hic i iuuentute mortuus ē. Apparuit aũt patruo ſuo Cyrillo di. eſſe damnatũ. clamans cũ lachrymis. Pro nulla alia re inquit: niſi q nõ propoſui me abſtinere a ludis ex quibus deũ vituparii. Preterea Ceſarius narrat de quodam milite qui The-

mo vocabatur: ſic erat deditus ludo vt die nocteq; ſemper luderet. Apparuit ei demon in ſpecie hominis enim inuitãs ad ludũ. Cũ autẽ ſuaderet ei demon: vt iterũ luderet quia perdebat. iratus dixit illi. Vere es diabolus. Reſpondit. Sic ſum. Et ſtatim ſuffocauit ipſum: ⁊ mortuus eſt damnatus. Corpus autem ſuper tegulas diabolus diſſipauit p viſcera. Exemplum in vitis patrũ de illo q orauit crucifixũ. Quod peccatum ei diſplicebat. Reſpondit q ludi. in quo nomen dei blaſfematur. Interpone Auguſt. ci. Videntur conſumata nequitia hominũ qui filium dei crucifixerunt. ſed eorum maior qui nolũt recte viuere. Et Job. xx. Tenent tympanum: ⁊ gaudent ad ſonitũ organi: puncto autem ad inferna deſcendunt. Corrigant ſe itaq; luſores ⁊ reuertantur ad dominum: quia ipſe dabit illis gratiã. ⁊ tandem gloriam ſempiternam.

¶ Feria tertia quarte hebdomade de penis inferni.

IAm die feſto mediante: aſcendit ieſus in templum ⁊ docebat. Jo. 7. ¶ Scd'm Nicolaum de lyra. Dies feſtus hic dicit tota illius ſolẽnitatis que durabat per dies. 7. Et ſic medium huius feſti erat in quarto die. Et tunc xp̃s aſcendit ⁊ docebat. Et mirabantur iudei dicẽtes. Quomodo hic litteras ſcit cũ non didicerit? Scd'm glo. Opinio inter iudeos fuit q xp̃s eſſet pauper: ⁊ filius fabri. Mar. 6. Nõne hic ẽ faber? Et Mat. 13. Nõne hic eſt filius fabri? Et per pñs credebãt iſti iudei: q eſſet eiuſdẽ artis cũ patre ſuo putatiuo Joſeph q dicitur fuiſſe faber lignarius. Et probabile vr. q xp̃s eandẽ artẽ exercuit: qr nõ fuit occupatus in ſtudio ⁊ doctrina: vſq; ad triceſimũ etatis annũ: nec ãt fuit intentus ſtudio: ſm qd dr. Quomõ hic lr̃as ſcit ⁊c. Nec eſt veriſimile q tãto tpe fuerit ocioſus. Magis aũt veriſimile ẽ: q fuerit occupatus in arte pr̃is ſui putatiui q̃ in alia. Et hoc vr per opinionẽ iudeorum, Quomõ hic lr̃. ⁊c. Rñdit ieſus. Mea doctrina non eſt mea. q.d. Iſta doctrina que eſt mea approbatiue. ⁊ ſubiectiue. Nõ ẽ mea p exercitiũ humane acquiſitiõis: ſ; eius qui miſit me. i. data eſt mihi a patre. Quia filius ſcd'm naturã diuinã: licet habeat eandẽ ſcientiam cũ patre: tamen habet eam ab ipſo. Secundũ vero naturã humanã: habet aliã ſcientiã. ſ. creatã: nõ tamẽ habet eã per exercitiũ acquiſitã. ſed ab inſtanti conceptionis infuſã. Mea ergo doctrina nõ eſt mea ⁊c. Inter iſtos iudeos erãt tres genera-

tiões peſſime: cõtra xp̃m aduer-
ſantes. Quidã aduerſabant: eo ꝙ
in ſabbato curabat: cum non lice-
ret iudeo aliquid facere ⁊c. Qui-
bus reſpõdit xp̃s. Mihi indigna
mini qꝛ totũ hominẽ ſanũ feci
in ſabbato. Aliquid vos nõ cir-
cũciditis pueros veſtros: Et ani
malia ſoluitis? Multo fortiꝰ cu-
rare poſſũ corpa hominũ in ſab
bato. Alij indignabantur. Quia
querebant eum apprehendere: in
perſona. Quibꝰ reſpõdit. Quid
me queritis interficere? Iudei ma
gnum opprobrium ei intulerũt.
Demonium habes. Sed patiẽs
fuit ad hoc: in exemplum noſtrũ.
Bias philoſophus. Infelix nãqꝫ
nimium eſt qui ferre nequit infeli
citatem. Periander phs. Inter
ſecundas res eſto moderatus: in
ter aduerſas prudens. Alij indi-
gnabantur. Quia omnino mor-
tem in eum querebant. Sed chri
ſtus expandit in eos clamydem
ſue miſericordie. Quia eos con-
uertit a ſua malitia. Unde dicit.
Multi de turba crediderunt in
eũ. Glo. Cepit eos ſpiritualiter:
qui corporaliter volebant eum ca
pere. Quia ſermo dei ẽ hamus.
qui dum capit capitur. Applica.
De penis inferni hodie erit ſer-
mo. Que ſunt quinqꝫ.

¶ Pria. dꝛ cruciatio eternitatis.

¶ Secunda. dicitur priuatio lu-
minoſitatis.

¶ Tertia. di afflictio igneitatis.

¶ Quarta. dicitur aſſociatio ma
lignitatis.

¶ Quinta. dicitur priuatio diui-
nitatis.

PLura dicit ⁊c. Queri
tur dubium. Utrũ pe
na inferni ſit eterna? Ad
hoc due ſũt opiniones.
Prima ꝙ nõ, alia ſic. Prima p-
bat intẽtũ ſuũ duplici mͤ. Pᵒ
auctoritate. Deute. 25. Secundũ
mẽſuraꝫ delicti: ſic erit ⁊ plagaꝝ
modꝰ. Et .16. q. i. c. Siquis. Se
cundũ menſuram delicti: impo
nenda eſt penitẽtia. Et. C. de pe
nis. l. Nequis. Unuſquiſqꝫ ꝓ cri
mine quo fuerit deprehẽſus mo-
dum cognite ſeueritatis excipiet.
Ille. Ad propoſitũ. Culpa pecca
toris in p̄ſenti ſeculo tẽporalis
fuit per. x. uel. xx. annos ideo pu
niri debet temporaliter ⁊ fiet. vt
pena correſpõdeat culpe. Et per
conſequens pena inferni non erit
eterna: ſed momẽtanea ⁊ tempo-
ralis. Secundo probatur exͦ. de
Traiano imperatore: qui precibꝰ
Greg. ab inferis fuit liberatus. Et
per conſequens pena erit tempo-
ralis. Opinio Orig. ꝙ omnes ſal-
uabantur. ¶ Secunda opinio di-
cit ꝙ eſt infinita. Math. 25. Ite
maledicti in ignem eternũ. Rͦ
ſecundum Tho. in. 4. di. 46. q. i.
ar. 3. Et Alb. in Comp. Theolo
gie. li. 7: Qd pena infernalis: eſt
eterna. Qd pbatꝛ triplici rõne.

¶ Primo rõne dignitatis
Secundo ratione voluntatis

¶ Tertio rõne cõtemptibilitatis.

¶ Cõcluſio ẽ phi. in. 6. eth. Quod
pena tagat ſm grauitateꝫ eius in

quē peccatur. Exempli gratia. Quāto perſona eſt dignior tāto pena erit grauior. De pcuſſione clerici ⁊ ſecularis. De papa ⁊ cardinali. De prelato ciue ⁊ principe. Ad ppoſitū. Quicūqȝ peccat mortaliter, peccat in deuȝ: qui eſt bonū infinituȝ. Unde puniri debet pena infinita. Quāuis iudas peccarit tēporaliter vtpote actu finito: tñ peccauit in bonū infinitū. Unde puniri debet pena infinita ⁊ eterna. Quāuis cōcubinarius: ſiue vſurarius, odioſus. blaſſemus. ⁊ tales huiuſmodi faciāt opationē finitaȝ de ſe. tamen peccāt in bonū infinituȝ .ſ. deuȝ. Ergo merito pena debēt puniri infinita. ¶ Scdo rōne ꝛc. In hoc differt iuſtitia humana a diuina iuſtitia: q: humana iudicat ſȝ apparētiā exteriorē: ſm ꝙ extra videt. Sȝ diuina aliter ſe hȝ: q: iudicat ſcdȝ ꝙ intus iacet: q: cor intuet: ⁊ volūtas p facto reputat. Unū de pe. di. i. c. Si cui. §. ſequētt. Uolūtas p facto reputat. Et. 14. q. 5. c. Si qui. Et eꝰ. Fur āt. Et rō. Et homines vidēt q̄ foris appa. rēt: deus āt intuet cor: vt dicitur I. Reg. 16. Et q: volūtas peccatoris vſurarij. auari. cōcubinarij. ⁊ huiuſmodi q̄ diu ē i pñti vita: ita ſe inclinat ad peccatū. ꝙ ſp peccare vellet: ſi poſſet. Ache mio frate Gabriel? Unū ē ꝙ multi veniunt ad mortē: ⁊ nolūt ꝯfiteri. reſtitue re male ablata. odia. ꝯcubinas remittere? Uerē q: ſp peccare vellēt. cū in malis viuer. Et q: deus qui corda pluſq̄ opa cogitat, puniet eos eterna pena ⁊ infinita. Unde Petrus i. 4. dia. Et habet de pe. di. i. c. Uoluiſſent, petit a Greg. Scire vellē pr̄ q̃ro iuſtū ē vt culpa q̄ perpetrat cū fine. puniat ſine fine? Rñdet Grego. Hoc recte petre diceret. ſi iuſtꝰ iudex nō corda hoīuȝ: ſȝ facta pēſaret. Iniqui. n. ideo cū fine deliquerūt: q: cū fine vixerūt. Nā voluiſſēt vtiqȝ ſi potuiſſēt ſine fine viuere: vt potuiſſent ſine fine peccare. Oſtēdunt. n. q̄ in peccato ſemp viuere cupiūt q̄ nūq̄ deſiſtūt peccare dū viuūt. Ad magnā ergo iuſtitiā iudicātis ptinet: vt nūq̄ careant ſupplicio: q̄ in hac vita nūq̄ voluerunt carere peccato: Ille. ¶ Tertio rōne ꝛc. Peccatores qdē cōtēnunt bonū infinitū. ſ. paradiſū quem ſi voluiſſēt potuiſſent eligere. ad quē erāt creati. Sȝ elegerūt malū eternuȝ, deſpicientes eternū bonū. Idō iuſte illis datur eterna pena. Aug. xi. li. de Ci. dei. c. xij. Factus ē dignus malo eterno q̄ in ſe peremit bonū qd̄ poſſet eſſe eternū. O fatuitas peccatorū. Audiūt ſcripturas: audiūt predicatores eis promittētes bonum paradiſi, non curant, ſene ſano beſtie. Unde puniri debent eternaliter, per tot millia annoꝝ: quot ſunt gutte maris. omnium fluminum. oium herbaꝝ. oium rerum. Apoc. 14. Aſcendit fumꝰ tormentorum eorum in ſecula ſeculoꝝ. Rñdeo ad illō Traiani imperatoris. ſȝ Th. i. 4. di. 4ı. ar.

4ᵒ. Quod quatuor fuere opiniones. Prima ꝙ Traianus fuit ad vitaꝫ reuocatus: vbi gr̃am ⁊ veniã ꝯſecutus eſt. ⁊ ſaluus eſt. Secunda ꝙ aĩa Traiani nõ fuit ſimpliciter abſoluta a reatu pene: ſed eius pena vſqꝫ ad diem iudicij fuit ſuſpẽſa: ⁊ poſtmodũ ſaluabitur. Tercia opinio: ꝙ Grego. liberauit animã illius nõ a loco inferni ſed a pena. Quarta eſt ⁊ hec vera. ꝙ aĩa Traiani fuit lib̃ata a pena inferni ⁊ veniam conſecuta eſt: oratiõibus Greg. Quod factuꝫ ẽ nõ ſm legem cõem: ſed ſꝫ diſpoſitioneꝫ diuine ſapientie. Que ꝓuidens Gre. oraturum ꝓ Traiano: nõ dãnauit ipm per ſniam diffinitiuam: ſed ꝑ ſniam ſuſpẽſiuaꝫ: Vñ fuit quoddã particulare priuilegium. Ideo Hieronymus. Priuilegia paucoꝝ ſunt. Et extra de reg. iu. lib. 6. Ea que a lege communi exorbitant: nõ ſũt trahenda in cõſequentiã. Igitur pena ẽ eterna. Job. 19. In inferno nulla eſt ⁊c̃. Aug. Si ſcirem patreꝫ meũ eſſe in inferno: nõ plus orarem ꝓ eo: ꝙ̃ pro diabolo. Exemplũ pr̃is Dominici qui ſcolari quomodo ſaluaret interrogãti dixit. Cogita dãnatoꝝ eternitateꝫ.

Secunda pena ⁊c̃. Queritur modo. Utrum infernus tenebroſus ſit? Arguit quidam ꝙ nõ. Ratio. Qꝛ ibi eſt ignis materialis. q de ſui natura ẽ lucidus. Igitur ⁊c̃. Rñdet Th. in. 4. vbi ſupra. Ric. in. 4. di. 16. Alber. li. 7. Comp. theologie. c. 22. Qđ ſimpliciter locus inferni eſt tenebroſus. nec eſt ibi aliquod lumen. quod viſum delectet. iuxta illud Mat. 22. Mittite eũ in tenebras exte. Sed tñ diuina iuſticia permittit ibi aliquod lumen eſſe per qđ dãnati videre poſſunt ſe mutuo. vnde doleant ⁊ triſtentur. Unde Grego. 9. moꝝ. Ignis inferni: cuius ad cõſolationẽ non luceat: tñ vt magis torqueat ad aliquid lucet. Uidebũt ſe mutuo in ſupplicio illo. Pater filiũ. mater filiam. amicus amicũ. Ex qua viſione. dolor cauſabit. O ꝙ̃ dolẽda erit illa hora. Exẽplũ in libro de. 7. donis. Cũ quidã vſurari⁹ infirmaret: cõpulſus ẽ a pr̃e ſpũali reſtituere. nolẽs: ſic mortu⁹ ẽ. Duo filij remãſerũt. Un⁹ dãnatus iſt: quia bona pr̃is ex vſuris acquiſita noluit reſtituere. Alius ingreſſus religionem deuꝫ orauit demõſtraret ſtatũ eoꝝ. Cõceſſuꝫ eſt ſibi: ⁊ vidit ambos i tenebris denſis inferni: ⁊ patrem ſub filio eũ blaſſemanteꝫ. ⁊ filius econuerſo patrem. Poſtꝙ̃ ambos deſperatione Deum omnipotentem maledicetes. ꝙ in taꝫ vili ⁊ ignominioſo loco concluſiſſet. Infernus ergo eſt loc⁹ tenebroſus. Sꝫ queris anima cara. Quare ibi ſũt tenebre? Reſpondeo ꝙ ſol nõ poteſt expandere lumen ſuum. cum infernus ſit in centro. vt habent Theologi in. 4. di. 43. Sꝫ nota. ꝙ quatuor ſunt in inferno loca. Purgatorium. Lymbus

ſanctorum patrum. Locus puerorum. Ultimus dānatorum. O pater care dic mihi queſo: quare magis eſt ſub terra: ꝙ alibi aut in aquis aut in montibus? Rñdent doctores Th. in. 4. di. 47. ar. 2°. Et. d. l. Ric. in. 4. di. 42. Quod eſt ſub terra. triplici rōe. Primo ratione elongationis. Quanto peccator plus in peccato moratur: plus a deo ſe elongat per gratie remotionem. In ps. Lōge a pctōribus ſalus. Et Prouer. 15. Lōge eſt dominus ab impijs. Piu lontano da dio. ch nō ſu loriente dal occidente. Ad propoſitum. Cum ergo ſit a deo elōgatus per culpam conueniens ē vt locus ei remotiſſimus detur. Et hic ē infernus remotiſſimus a paradiſo. Secundo ratiōe dilectiōis. Amore carnis peccator peccauit. e de queſto corpezo triſto. Quia ergo amore carnis peccauit: exhiberi debet quod exhibetur carni mortue. Caro mortua daſ ſepulture in terra. igiſ ⁊ merito ⁊ peccatoris anima: reconditur ſub terra. ſ. in iferno. Tertio ratiōe derelictiōis. Q: dereliquerūt eternū bonū pp pcm̄ ⁊ propter vilia. ideo res vilis daſ ei ſcilicet terra. Aug: Nulla eſt maior ſtultitia ꝙ pp bonū momētaneū pdere bonū eternū. Mō pbatur exēplo Macharij: q̄ caput pagani reppit in heremo. a quo queſiuit vbi erat. Rñdit ꝙ erat dānatꝰ. Scd̄o q̄ſis pena maior ſua: an chriſtiani? Dixit xpiani plus maiorē eſſe penā ꝙ paganorum: quia deum neſciūt. Tertio. Si erat magnꝰ ignis inferni? Rñdit. ꝙ quantū celū diſtat a terra. De hac tenebra. Iob x. Dimitte me vt plangam paululū dolorē meū anteꝙ vadā ⁊ reuertar ad terrā tenebroſaz ⁊c.

Et tīa pena ⁊c. Utrū ille ignis ſit corporeus? Fuit opinio quorūdā. pcipue Auicēne. ꝙ nō. Et ratio huius eſt. Cū anima ſit incorruptibilis ⁊ materialis. iō nō poteſt pati ab igne corporeo ⁊ materiali cū ſit ſpūalis. Ad hoc rñdet Th. in. 4. di. 44. ar. 2. Et Ric. i. 4. di. 44. Quod ignis ille ē corporeꝰ. ⁊ materialis. In 4. dia. Ignē gehēne corporeū eſſe nō ambigo. Et ſiquis deꝰ ſi vellet poſſet dānatos punire pena ſpiritnali tantū: tū eos congrue vult punire pena ſpūali ⁊ corporali. Quia in aīa ⁊ in corpe homo peccauit. Qui ignis precedit oēz penā huius ſeculi. Quod pbaſ. duplici rōne ſcd̄m Frāciſcū de mayronis. in libro de ſuffragijs mortuoꝝ. Primo rōne agētis. Quāto agens eſt vigoroſius: tāto ⁊ actio ē vigoroſior. Sz agēs deus eſt vigoroſius ꝙ ſit aliqua creatura. Ignis ille ē quodāmō virtutis īfinite. inquātū ē inſtrumētū diuine iuſtitie. Iō actio illa. q̄ fit ab ipſo immediate ē vigoroſiſſima. Igiſ ignis ⁊c. Secundo rōne patiētis. Quāto natura patiēs eſt nobilior: tanto ⁊ ipa paſ

ſio eſt vigoroſior. Cum ergo in inferno anime patiantur ab igne corporeo que oibus corporibus nobilioꝛes ſunt. Sequitur ꝙ ex parte patientis, talis paſſio ſit maior omni pena ſẽſitiua: quã quis poſſit pati in hoc mundo. Grandis pena fuit Bartholomei, Laurentij. Uincẽtij ⁊c. ſed oibus maior damnatoꝝ. Unde ſi poſſibile eſſet vt aures poneremus ad infernũ: audiremus diuitem epulonem. ⁊ ſecũ omnes auaros. omnes luxurioſos, omnes ſupbos, omnes principes iuſtitiã nõ ſeruantes, clamãtes. O grãdis pena. O ꝙ dolẽs tormẽtũ. Exemplũ in vitis patrum. Quidã diues ordinem predicatoꝝ eſt ingreſſus. Cũ induceret̃ ad exitũ d. Nõ poteris ſuſtinere onera ordinis: quia deliciat⁹ es. Reſpondit. Ideo q2 deliciat⁹ ſũ: volo remanere ⁊ bona agere: vt euadã horribilia iferni tormẽta. Sꝫ dubiũ q̃rit̃: Qualis pena maior: dãnatoꝝ: an demonũ: Rñdeo ꝙ hominum. Et hoc triplici rõne.

Prio igr ĩgratitudinis. Q2 xp̄s ꝑ hoibus mortu⁹ eſt ⁊ nõ ꝑ demonibus. Cũ cũ ſit maior ingratitudo in hoie ꝙ in demone, igit̃ grauioꝛ pena debetur ei. Scd̃o rõne auerſiõis. Q2 demõ ꝑ vnã tãtũ auerſiõe eternalr ẽ punit⁹ d qua ſurger̃ nõ valet. hõ aũt milles in die a deo ſe auertit. Quia tot mala facit. Tertio ratiõe cõpoſitiõis: q2 demõ nõ habet corpus: ſolum cruciatur in vna pte. Homo componitur ex anima ⁊ corpore qui in vtroqꝫ cruciatur. Igit̃ ⁊c. Adde ꝙ ſunt aliqui homines in mundo peiores aliquibus demonibus in inferno. Exẽplum illi⁹ monachi qui coxit oua ad lumen lucerne. Inuentus a prelato reprehẽſus quare hoc feciſſet. Rñdit. Fui tẽtatus a diabolo. Diabolus rñdit. Nõ ẽ verũ. Nũꝙ hoc cogitaſſem. Et de demone. qui tẽtauit xp̄m. ⁊ fuiſſet ab eo vict⁹ reſiſtendo. Nõ temptauit eũ amplius vſqꝫ ad mortem. Homo vero non ceſſat mala agere. Ideo ⁊c.

Quarta pena ⁊c. Sicut enĩ ex viſiõe pulchre creature delectatur viſus. Unde Ds. Delectaſti me domine in factura tua. Et Dio. 4. de di. no. Pulchrum ⁊ bonũ: oia deſiderant. Ita ex viſione alicuius creatur̃ turpis cauſat̃ triſtitia. Nõ eſt in rerũ natura. plu horribel creatura: quãto ela viſione diabolica. Exẽplum in Cronica ordinis. De quodã ſratre qui ad mortẽ deductus: vidẽs demonẽ cepit clamar̃. Maledicta dies in q̃ religionẽ intraui. Paulopoſt apparẽs ei Maria, dixit. Benedicta dies. Non miremini patres mei de me. Q2 vidi demonẽ tã turpem: ꝙ ſi eſſet hic ignis magn⁹ ex alia pte demon: potius volo cremari in ipo ꝙ demonẽ vider̃. Preterea. Caterina ſeneſis q̃ a deo petijt videre demonẽ. Quo ſibi cõceſſo: di

pit in ioco ꝺ'ſuis. Si dareẽ optio: an ire p fornacẽ ignis: an demonẽ videre: pot⁹ volo comburi. Pręterea ꝺ̃ Maria virgie: ꝗ̃ noluit demonẽ videre i morte. O ſi virgo Maria noluit. qd' de nobis? De viſione tali ꝺi Iſa.22. Cadẽt ⁊ venlẽt ſup eũ. i deſt peccatorẽ horribiles. i. demões. Et Iere.5. Seruiens dijs alienis q̃ nõ dabũt vobis requiẽ. Nec te moueat dictũ Theologoꝝ. ꝙ ſcilicet demões ſunt nã̄ pulchri. q̃a bona nãlia adhuc manẽt in omnibus. Rñdeo. ꝙ veꝝ eſt. Sz tñ i luĩnã nõ poſſũt apparerẽ hominibus. imo apparẽt. aut in corporibus aſſũptis i tali deformitate. ⁊ horribilitate. ꝙ vidẽtes ꝯtriſtantur. Vñ ꝺl̃ Tho. in. 2. ꝺi. 11. Nõ demo nõ potuit aſſumerẽ aliã formã: ꝗ̃ ſerpẽtis: q̃ Euã ſeduxit. O quomõ demões ſtãt cũ dãnatis: ipſis apparentes in taz horribili viſione.

Quinta pẽa ẽẽ. Que pena excellit oẽs mundi penas. Aug. Alienari a regno dei. carerẽ dulcedine dei: taz grandis pena eſt. vt nulla ei poſſint ꝗ̃ nouim⁹ tormẽta cõparari. Ille. Et Chriſo. ſup Mt. Multi horrẽt gehennaz: ego autẽ caſũ illius glorie multo penã maiorẽ gehẽnã ẽẽ dico. Ille. Totũ ſtudiũ ergo hominis debet ẽẽ in ſui ſaluatione. Vñ ſancti cupiebant ẽẽ cũ chriſto: timẽtes ſuã ꝑditionẽ. Practica notabilis. Si homo dannaretur: vane eſſet creatus. Vane ad dei imaginẽ factus. Vane in eo tres potentie: Memoria. intelligẽtia. volũtas. Vane deus paradiſũ feciſſet. Vane incarnatus eẽt. Vane crucem aſcendiſſet. Vane mortuus eſſet. Vane baptiſmum: ⁊ ſacramenta accepiſſet. Exemplum abbatis. Achillis cui dicentibus illi diſcipulis. Pater dic nobis verbũ ſalutis. Quibus dixit. Plangamus peccata noſtra. ne ſimus de numero reproborum ⁊ priuati diuina viſione. Ille. Ac he propoſito eſſemus nati? Vñ Auguſtinus recitat libro de conſenſu euangeliſtarum. Quod Lazar⁹ a morte reſuſcitatus tria retulit. Primũ. quod mors erat terribilis. Secundum quod pene infernales erant horribiles. Tertio ꝙ numer⁹ dãnatoꝝ erat ꝗ̃ſi infinit⁹ reſpectu iuſtoꝝ. Practica. Quo ꝑgũt iudei? Quo ĩfideles? Quo vſurarij? Quo mali xp̃iani? Quo cõcubinarij? Vere ad infernũ. Ceſari⁹ i dialogo ſuo põit. Q̃ q̃dã ditiſſim⁹ defũctus eſt. Et poſt paucos dies appruit vxori ſue. dicẽs ſe dãnatũ eẽ. Et illa. Nũq̃d ꝓfuerũt elemoſine mee: ⁊ alia bõa opa? Rñdit. Non. Q̃r erãt acta in mortali. Et addidit. Si omnia folia arborũ verterentur in linguas. non poſſent explicare tormenta damnatorum. Vñ de Alber. ſup Luc. tria notabilia ponit. Primum eſt: ꝙ demones ſumme gaudent de damnatis: ideo ꝙ de⁹ nunq̃ habebit glo

riam de illo qui damnatur. Sed oēs labores quos in mundo pertuli in corpore per. 33. annos in illo ſunt deperditi. Secundū eſt: q: demones gaudent: q: de cetero boni angeli nunq̄ leticiam habebūt de eo: ⁊ oia bona que egit. erunt perdita. Tertiū q: ſunt ſecuri ꝙ ab eis nunq̄ auferētur: ēt ſi eſſet Maria virgo. O miſeri. Dantes in. 3. can. inferni.
Quiui ſoſpiri cō piāti ⁊ alti guai
Riſonauan per laer ſenza ſtelle
Perchio al comnciar ne lachrymai.
Diuerſe lingue: horribili fauelle
Parole di dolor: accenti dira:
Voce alte ⁊ fioche: ⁊ ſuon di mā con elle

¶ Feria. 4. quarte hebdomade q̄dragesime. De pēa purgatorij.

Vidit Jeſus hominem cecum a natiuitate. Jo. 9. ¶ Diſcipuli ad Jeſum dixerunt. Rabi quis peccauit: hic aut parentes eius vt cecus naſceret? Rn̄dit Jeſus. Neq̄ hic peccauit, neque parentes eius: vt cecus naſceretur: ſed vt manifeſtent̄ opera dei in illo. Sc͂dm Joannē Damaſcenū. Et Alexan. de ales. in 3. volumine ſumme: quadruplici rōne. permittit deus hominē calamitari: ⁊ mala pati. Prima vt virtus illius alijs notificet̄ vt de Job. Secunda vt non ex recta conſcientia: cadat per ſuperbiam: vt in Paulo. 2. ad Cori. 12. Tertia vt alij erudiantur: vt i Lazaro ⁊ diuite. Lu. 16. Quarta pp gloriam dei: vt in ceco nato. Unde dicit. Neq̄ hic peccauit: neq̄ parentes eius. Peccare quidē non poterat iſte cecus: q: ante natiuitatem non erat habilis. Unde ex hoc cecus non ē natus. In quo apparet queſtio ridiculoſa apoſtolorū. Nec mirū. q: adhuc rudes erant. ante receptionem ſpiritus. ſ. Cum hoc dixiſſet ēxpuit in terra ⁊ liniuit oculos eius. Quare poti⁹ oculos liniuit? Q: ab illis maximum peccatum pcedit. Quintilianus orator. Totius hominis libertas eſt oculos perdidiſſe. oculi ſunt tota luxuria noſtra. Unde hoc ꝙ limū fecit? Reſpondeo ꝙ homo de limo eſt creatus. Geñ. 2. c. Formauit igitur deus hominē de limo terre: ⁊ inſpirauit in faciem eius ſpiraculū vite. Q: de limo creatus eſt: de limo ſanatus eſt. Et liniuit inquit oculos eius. Et dixit ei. Uade lauare in natatoria ſiloe. Glo. Hoc dixit xp̄s vt cecus trāſeundo per ciuitatem hoc modo luto linitus: videretur a multis. ⁊ per q̄ns miraculum magis diuulgaretur. Sequitur. Abijt ergo ⁊ lauit ⁊ vidit: non virtute luti: non virtute ſiloe. q: frequēter hoies ſe ibi lauabāt tam̄ nullus vnq̄ fuit ſanatus: ſed diuina virtute geſtum eſt. Nota ſm Glo. Quod miracula ſanctorum diffe

rebant a miraculis ad Christi. Nā ſancti tantūmodo corpora ſanabant. xpus aūt in vtroqʒ. Unde cecus fuit ſanatus vtraqʒ cecitate. Eiecerunt autem eū extra ciuitatem. Et cum ipſuʒ inuenisſet Jeſus: dixit ei. Tu credis in filium dei? Quis es dn̄e vt credam in eum? Reſpondit Jeſus. Qui loquitur tecum ipſe eſt. Et ſtatim credidit. ⁊ fidem ore confeſſus eſt dicens. Credo domine. Nā ad ro. x. Corde. n. creditur ad iu. ore aūt confeſſio fit ⁊c̄. Et procidēs adorauit eum. Adoratione latrie que ſoli deo conuenit. Ut dicit Tho. in. 3. ſententiarum. diſtin. 9. arti. 2. In quibus verbis erit ſermo de pena purgatorij. Ubi tria ſūt videnda.

¶ Primum. dr̄ punitionis.
¶ Secundum. dicitur ſubleuationis.
¶ Tertiū. dr̄ inductionis.

Primū dicit ⁊c̄. Queritur dubium. Utruʒ pena qua puniunt̄ illi: q ſunt in purgatorio ſit maxima penarum? Rn̄det Th. in. 4. di. 21. ar. 1. Et Ri. in. 4. diſtin. 20. ar. 2. Et Alber. in. 7. lib. cōpen. Theol. c. 2. Nō ſic. ⁊ minima pena excedit oēm penaʒ huius vite. Que concluſio pbatur triplici medio. Prio ratione. Secundo auctoritate. Tertio exemplo.

¶ Primo rōne delicationis.
¶ Scdō rōne igneitatis.
¶ Tertio rōne priuationis.

¶ Primo rōne ⁊c̄. Cōcluſio eſt phi in. 2. de aia. Nā creatura q̄to eſt nobilioris nature: tanto pena in eam inflicta eſt maior. Exēpli grā. De pēa ruſti. ⁊ ciuis. In eodem genere penaꝝ. plus cruciatur ciuis rōne nobilioris nature: q̄ ruſticus. Sicut etiam pʒ de ingenio nobilis nature. Unū phs in. 2. de aia. Molles carne: aptos mente dicimus: duros vero ineptos. Unū theologi dū pbāt xpi paſſionē excediſſe paſſionem omnium martyrum. Inter alias rationes. hanc adducunt. vt ponit Tho. 3. par. q. 66. Nā fuit nobilioris nature ſup oēs creaturas. Unū Ps. Speciosus forma pre filijs ⁊c. Unde dicit Alber. Nō ſi xpus non fuiſſet mortuus morte violēta a iudeis ſā per multos annos vixiſſet ⁊ excediſſet etateʒ illorum patrum pp naturaʒ eius bene cōplexionatā. Tandeʒ mortuus eſſet: cū ⁊ ipſe eſſet mortalis. Ad ppoſitum. Aīa eſt nobilior omnibus rebus mundi. Precedit nobilitatem corporum celeſtium. lune mercurij. veneris. ſolis. ⁊ huiuſmodi. Unū phs. 6. poli. Anima eſt nobilior corpore. ⁊ oi poſſeſſiōe. In. 17. de aialibus: Anima eſt nobilior oi corpore. Et. §. finali. C. de ſacroſanctis eccleſijs. Aīa cunctis rebus mundi pferenda eſt. Quāuis peccator ipſam vituperet. Cū ergo ſit nobilior: igitur eſt magis paſſibilis. Seqtur q pena in ipſam inflicta: ſit magis penaꝝ. Cū ſit a corpo-

re ſeparata. ⁊ in igne poſita terri bi. Preterea ad idẽ Tho. in .4. di. 21. Pena quanto vniuerſalior eſt. tanto maior. Sed aia ſeparata a corpore eſt nuda. ideo tota puni tur cum ſit ſimplex ⁊ indiuiſibi lis. Fa vna ferita alcui. che ſia ar mato: minus timebit: ꝙ ſi nõ eſ ſet armatus. Preterea ferias il lum qui eſt indutus veſtibus: minus ſentiet: ꝙ ſi eſſet nudus. Sed ferias ipſum nudum: ox me: erit pena. Ad propoſitum. Anima a corpore ſeparata eſt nu da ⁊ ſimplex i fornace ignis. Iõ cum tota puniatur. ideo erit ma ior pena. Sic de aia eſt: que eſt in purgatorio. ¶ Secũdo rõne ⁊c. Concluſio eſt Th. in. 4. di. 21. Et Bona. in. 4. di. 18. Quod ignis purgatorij eſt vnuſmet cuꝫ igne inferni. Sed in hoc abinuicẽ dif ferunt. Qr ignis purgatorij nõ eſt eternus quoad officiuꝫ: qr nõ hꝫ ibi in eternũ ſtare: cũ aie pur gatorij habeant inde exire. ſed be ne eſt eternus. quoad ſubſtantiã. Ad propoſitũ. Cum ergo ignis inferni ſit penoſus ſupra oẽs pe nas huius mundi. Quia vt dicit Aug. diſtat a noſtro: ſicͭ ignis ma terialis a picto in pariete. Sequit ꝙ pena purgatoria ſit maxia pe narum. Alius dico ſm Tho. in 3. p. q. 46. ar. 6. dolor xp̃i in paſ ſione fuit maximus: ⁊ tamẽ pena purgatoria eſt tam dura. ꝙ exce dit dolorẽ paſſionis xp̃i. Cõſide ra ergo che pena. qual dolia. quã to dolore. quãto tormẽto. quãto incẽdio ⁊ bruſamẽto patiuntur ſi le paupercule aie que ſunt incar cerate ⁊ detruſe in illo igne pur gatorij. In Cronica ordinis legi tur. Quod qdã frater noſter ap paruit cuidã amico ſuo. qui erat aduocatus: ⁊ quo fuit interroga tus de pena purgatorij. Reſpon dit ꝙ ſi totus mundus ⁊ oia viſi bilia in eo arderent: non poſſent equiperari pene ⁊ ardori purga torij. Unde pꝫ ſcđa ratio. ¶ Ter tio ratione ⁊c. Cõcluſio pħi eſt in 2. ⁊ 3. Top. Quod quanto aliqđ bonũ eſt magis deſideratũ. tanto eius abſentia eſt moleſtior ⁊ du rior. Prouer. 13. Spes que dif fertur affligit aiam. Sꝫ nullũ bo num ita ardẽtius deſideratur ab aia ſeparata a corpore: vt videre deũ ſuuꝫ. creatorẽ ſuum. Igitur abſentia eius eſt maxima penarũ. Anima in hoc mundo exiſtẽs cũ corpore vnita. ieiunat. vigilat. ad eccleſiã pergit. Et qr affectus aie intenſior eſt poſt hanc vitaꝫ ꝙ in pñti: qr eſt a corpore ꝓprio ſepa rata. Et cuꝫ ipſe aduenit quo de beret eo frui: cum tardatur a ſuo deſiderio. ex hac tardatione ma xime cruciatur. Magnuꝫ fuit de ſiderium regine Sabbe facie Sa lomonis cernere. Magnum Ia cob: videre Ioſeph. Magnũ Si meonis videre xp̃m in templo. Sꝫ maximũ aie videre regẽ glo rie. O letitia ꝑpetua. O gaudiuꝫ indeficiens. Cum ergo priuetur hoc bono: ideo maxime cruciat. Unde Aug. in li. de vera ⁊ falſa

penitentia. Et a canoniſtis. Diſ. 25.c.vlt. Et de pe. di.7.c. Nullus expectet. Qui in aliud ſeculū fructū diſtulit cōuerſionis. prius purgandus eſt igne purgationis. Hic aūt ignis & ſi nō ſit eternus: miro tñ modo grauis eſt. Excellit enim oēm penā quā vnq̄ paſſus eſt aliquis in hac vita. Nunq̄ enim in hac vita tanta eſt pena: q̃ innumerabilis martyres paſſi ſint tormenta: tanta tñ nō ſuſtinuerūt ſupplicia. Ille. O cōpagno intelligis me? Contra eos qui dicūt: o pater detis mihi pancā penitā. Nō ſic: q: facies in alia vita. Exēplo Grego. q p Traiano orauit: angelus dixit ei. Duorū tibi optio datur. Aut duobus dieb' cruciaberis in purgatorio: aut infirmaberis diu. Scōm tenuit. In epiſtola dicit. Tante podagre: tātiſq̃ doloribus premior: vt vita mea mihi pena ſit. Uñ pz pmū.

Secundū principale dicitur &c. Tho.in.4: diſti. 45.ar.2. Cum Grego. in.4. dia. A canoniſtis 13.q.9.c. Anime defunctorū. quatuor modis ſoluunt. Aut oblationibus ſacerdotū. aut precibus ſanctorū: aut carorū elīs. aut ieiunio cognatorū. ¶ Primo orationib' ſubleuantur. 2. Macha.12. Sancta & ſalubris eſt cogitatio pro defunctis exorare: vt a peccatis ſoluantur. Et Leuit.4. Orabit p eo ſacerdos & mundabit. Exemplū p; Greg. in.4. dia. De Paſcaſio diacono eccl'ie romane. Qui pretulit quendam in papā ex errore. qui non erat verus papa. Eps quidam Germanus capuanus poſt eius mortem ad balnea iuit. repperit eū ibi in aqua clamantē. O pr adiuua me: Quis es tu? Ego ſum paſcaſij diaconi anima. &c. Roga pro me. Eps autē orans pro eo. fuit liberatus. Nota ſecundum Tho.in.4.di. 21. Quod locus purgatorij ē duplex. Unus eſt ſecundum legem communem: qui ē vicinus inferno: alius eſt ſecundum diſpenſationem diuinam. Et ſic quādoq̄ in diuerſis locis aliqui puniunt: vt in domo propria. in agro. in aquis. Et hoc fit triplici ratione. vel ad inſtructionem viuorum vt bene agant: vel ad ſubuentionem mortuorū vt adiuuent eos. vt patet hic de Paſcaſio. qui in hoc balneo ſuum habuit purgatorium. Unde quādo audiuntur voces in domib'. vel alijs locis: non credantur ſpūs maligni: ſed anime parentum noſtrorū. Sed querit anima cara. Que ſunt he orationes? Reſpōdeo q eſt Pater noſter Aue maria & pſal. ¶ Secūdus modus eſt elemoſine largitio. A canoniſtis.13.q.2.c. Tēp'. Nō denegandum eſt. animas defunctorū pietate ſuorum viuentium releuari: cum pro illis elemoſine fiunt in eccleſia. Ille. Et Tob.9. Elemoſina a morte liberat: & facit inuenire vitā eternā. Et eccleſia canit. Sicut aq̄ extinguit ignē: ita eīa extinguit pctm. i. penā debitā p

peccatis. Et talis purgatio. fit in
purgatorio. Quādo ergo vides
pauperem: recordare aiam prīs.
matris. amici. forte adhuc eſſe in
purgatorio. Ideo porrige illi pa
nem. vinum. denariū. vel veſti-
mentum. ferculū. vel candelam.
⁊ ſimilia. Exēplo pꝫ. Cuꝫ quidaꝫ
foderet in monte pro metallo q̄-
rendo: oppreſſus eſt. Uxor eius
ſingulis diebus vſqꝫ ad caput an
ni excepta die vna: detulit panē.
vas vini. ⁊ candelam. In fine an
ni: hoīes fodientes in eo. ſeꝫ loco
d. O compagni plane: inuenere
ipſum ſanū. Retulit ꝙ elemoſy-
na ſue vxoris dabatur ſibi pange
lum quotidie. cū illa candela. Uñ
pꝫ de elemoſyna. Sed nota ꝙ du
plex eſt elemoſyna: que pōt fieri
pro defūctis. Prima vt de tuo
in ſpāli pauperibus eroget. Se
cunda vt teſtamenta condita red
dantur. De prima. Tob. 4. Ex
tua ſubſtantia: fac elemoſynam.
Scđa de teſtis. Concludit Ioan
nes neapolitanus i ſuo quolibet.
de executione teſtōꝝ ꝙ heredes
vel executores teſtamentoꝝ: qui
differt notabiliter exeq legata ad
pias cās: ex negligentia. vel aua-
ritia. peccant mortaliter. Quod
probat pluribus rōnibus. Pri
ma ratione dāni. Si videres ali
quem in fornace ignis ardentē.
⁊ nolles illum liberare dum poſ
ſes: maxime ipſo poſtulante inſtā
ter: vtiqꝫ mortaliter peccares.
Et tunc directe ageres ꝯtra cha
ritatem proximi. Sed tu vides
aiam patris ⁊ matris tue ⁊ ami-
corum clamantē. d. Miſeremi-
ni ⁊c. Cuius heres vel executo-
res: ardere ⁊ cruciari in igne pur
gatorij. Extrahe me inquit o fili:
⁊ non vis adiuuare. Igitur ⁊c.

Secundo rōne excōicationis.
Nullus dꝫ excōicari: niſi p̄ mor
tali: tales mandantur excōicari:
vt pꝫ. 13. q. 1. Qui oblatiōes de-
functorū: aut eccleſijs negāt: aut
difficulter reddunt. tanꝗ̄ egētiū
necatores excōicentur. Tertio
rōne dānationis. Nullus dāna-
tur. niſi pro mortali: non ſoluen-
tes legata mortuorum dānantur.
Igitur mortaliter peccant. Exē-
plum ſuper hoc. Quidaꝫ miles
in bello Karoli magni cū mau-
ris pugnaturus. rogauit cogna-
tū ſuū. vt ſi in bello moreretur.
equum ſuum venderet: ⁊ paupe
ribꝰ preciū daret. Quo mortuo.
cum equus eſſet ſibi gratus. da-
re diſtulit. Poſt modicum tpis
apparuit ſibi. d. O cognate mi:
propter te ſui in purgatorio vſqꝫ
nunc: quod non fuiſſem ſi equū
dediſſes pro me. Quia non feci-
ſti. hodie aiam tuā demones por
tabunt ad infernū. quod ⁊ factū
eſt. O tenaces. O crudeles. qui
differunt ſoluere bona ⁊c. ¶ Ter
tius modus quo liberātur: eſt in
corporis maceratiōe: in ieiunijs.
orationibus. in viſitationibus ec
cleſiarum. Figura. Nee. primo
ꝙ Neemias luxit ⁊ ieiunauit mul
tis diebus pro filijs captiuitatis
in babylonia. ⁊ ſic liberati fuere.

Moraliter. Ex lachrymis ꝛ abſtinentijs liberantur anime ille. Boni filij ꝛ filie ſepe affligũt corpora ſua ad ſubueniendũ pauperibus. Modo diſciplinando corpus. modo ieiunando. modo viſitando eccleſias. Unde Dominicus dabat ſibi omni die tres diſciplinas. Unam pro ſe. aliaȝ pro mundi peccatoribus. tertiaȝ pro animabus purgatorij. O pater mire charitatis. Quis talia audiuit? ¶ Quartus modus: eſt ſacrificiũ miſſe. Et plus proſunt defunctis miſſe: ꝙ oia alia bona. Quia offertur ille q eſt verus deus ꝛ homo: Jeſus xps. Exẽpluȝ in Cronica ordinis. Frater quidã apparuit cuidã amico ſuo eiuſdẽ ordinis poſt mortẽ dicens eſſe i purgatorio. Frater aũt in mane pro eo miſſam celebrãs. In manu hoſtiam habens: ſic locutus ẽ. Dñe ieſu ſi rex ſoldan⁹ teneret aliqueȝ in carcere pro ſuis defectibus: ꝛ camerarius eius q ei ſeruiſſet. 20. annos ipſũ rogaret pro eo. Nũquid negaret ei? Non. Ita ꝛ tu dona mihi illum. In nocte ſequẽti poſt matut. vidit ipſum ad paradiſum ire ratione miſſe. Aliud exemplũ monachi Juſti qui repertus proprietarius: fuit ſepultus i ſterquilinio. ad iuſſũ Greg. Ut vr. extra de ſtatu monachorum. c. Super quodã. Monachus qui reperitur pro proprietarius: in ſterquilinio dȝ ſepeliri. Glo. lȝ bene moriatur. ad exemplum aliorum. In capite. 30. dierum miſſis celebratis ad celũ volauit. Preterea piſcatores epi Theobaldi ceperunt fruſtuȝ glaciei loco piſciuȝ. In quo erat anima quedã quod detulerunt epo ſuo q erat podagroſus. ꝛ poſuit ſub pedibus eſtiuo tpe ad ſe refrigerandũ. Clamauit ille. Dia pro me in miſſis. Quis es tu? Reſpondit ſum aia vna que hic penitentiam expleo meam. In capite. 30. miſſaȝ: facta eſt libera. Pro qlibet miſſa liberantur ptes aie. ¶ Quintus modus additur: eſt indulgentiaȝ frequentatio. Quãuis exprimitur in bulla ꝙ valeant in purgatorio exiſtẽtibus. In qbus verbis. pono hic tres ↄclones.

Prima ↄclo hec ẽ. Aie in purgatorio ſciunt bona q faciũt ꝓ eis amici ſui q̃ttuor modis. ſm Aug. in li. de pnia. Primo p diuinã inſpirationẽ. Secũdo p angelorũ reuelatõẽ. Tertio p morientiũ delatiões. Quarto p penaȝ alleuiatõẽ. Scd̃a ↄclo ẽ hec: ſuffragia fcã p vno i ſpãli. pſũt alijs gbꝰ ñ ſũt facta. ſȝ pl⁹ illi p quo fcã q̃ alijs: tñ oẽs pticipãt. Exemplũ gratia. Un⁹ ex candelãbꝪ luceat magiſtro. tñ oẽs gaudent. Tertia concluſio hec eſt: Suffragia ꝓ illo qui eſt in mortali: redeũt illi qui facit. ꝑs. Oro mea ꝛc. Et ſic patet ſecunduȝ principale myſterium. De ſublenatione.

Ertiũ dr̃ ꝛc. Inducitbõ triplici ratione adiuuare animas illas in purgatorio.

R

¶ Primo ratione legalitatis.
¶ Secundo ratione debilitatis.
¶ Tertio ratione penalitatis.
¶ Primo rõne ꝛc̃. Quintuplex
eſt lex: que clamat: vt amicis ſub-
ueniatur. Prima eſt lex nature.
De qua Luc. x. Prout vult fa-
ciant vobis homines. ⁊ vos faci
te illis. Si eſſes in camino ignis.
velles inde extrahi? Immo pa-
ter. Et tu fac ſimiliter. Nã p̃is
tuus eſt in purgatorio ꝛc̃. Secũda
lex eſt ſcripture. Tob. q̃rto. No-
li auertere faciem tuã ab vllo pau
pere. Qui in purgatorio ſunt: ve
re pauperes poſſunt dici: quia nu
di iuuare ſe non poſſunt. Tertia
lex ẽ amicitie. que dicit Prouer.
17. Omni tempore diligit q̃ ami
cus eſt. Ante mortẽ. i morte. poſt
mortẽ. Si vere diligis patrẽ aut
matrẽ: ipſos adiuua ꝛc̃. Quarta
lex: eſt iuſtitie. que reddit vnicui
q̃ quod ſuũ eſt. Ro 13. Reddi
te oĩbus debita. Mat. 18. Red-
de quod d̃bes. patri ⁊ matri. qui
pro te fecerunt tot ⁊ tãta. Quin-
ta lex: ẽ gratie. que dicit p̃ apoſto
lũ Gal. 6. Alter alteri᷒ onera por
tate. Sed heu. q: pax ſit. ¶ Se-
cũdo rõne ꝛc̃. Quia ſũt debiles
nec ſe iuuare poſſunt nec mereri:
q: ſunt extra ſtatũ merendi. Io.
q̃rto. Venit nox: q̃ñ nemo poteſt
operari. Nox hec. eſt locus pur-
gatorii: vbi nemo põt ſe iuuare.
Debilitas iſta figurata ẽ. Mat.
8. de ſeruo cẽturionis. q̃ grauiter
infirmus torq̃bat̃ in lectulo. ⁊ ſe
mouere ñ poterat. Per ſeruum
d̃ſignatur defunctus qui torque
tur ab igne purgatorij: vbi ñ po-
teſt ſe iuuare. ¶ Tertio ratiõe ꝛc̃.
Quia penis horribilibus torquẽ
tur. Si quis poſſet ire ad purga-
torium: profecto audiret voces
clamantes. Audirentur patres ⁊
matres. d. O filij ingrati. quibus
bona noſtra dimiſimus. ſubueni-
te miſerijs noſtris. Audirentur
viri: ſuas vxores clamantes. O
vxores inique: in quibus confidẽ
tiam habentes bona noſtra dimi
ſimus: ſubuenite nobis miſeris.
Audirentur alij clamans. O co-
miſſarij. O executores teſtamẽ-
torum: expedite fideliter que vo
bis commiſimus. Miſeremini
mei ſaltem vos amici. O fili re-
ſpice oculo mentali. ⁊ cogita ani-
mam patris tui clamantis. Ad-
iuua me. Recordare q̃ a me ha-
bes eſſe. a me habes matrimoni-
uꝫ. a me poſſeſſiones. a me pecu
niam. a me domuꝫ. Et mater di
cit. Recordare fili mi: q̃ lacte te
paui. ego terſi immundicias tu-
as. te portaui in vtero meo cum
dolore peperi. mihi ſepe abſtuli
bolum vt illum tibi darem mul
tas afflictiões pro te ſuſtinui. Vi-
de fili mi. quia crucior in hac flã-
ma. O filij. O filie: quomõ cru-
deles eſſes effecti: quot ſudores ſu
ſtinui. Nonne videtis quomodo
crucior. Heu me: q: totus vror.
Heu me: quia cõburor. Ha filie
mee. Ha amici mei. Ha quid fa-
citis? Clamant itaq̃ eſtuantes ⁊
afflicti ineſtimabili pena.

¶ Feria quinta quarte hebdomade. De viduitate.

AT hec vidua erat. Lu. 7. ¶ Ciuitas naym eſt parua ſm ꝙ ponit Nicolaus de lyra: que eſt in galilea prope montē Tabor. Defunctus efferebatur ad ſepeliendum filius vidue. Antiquitus loca ſepulture erant extra ciuitates: ne ex cadaueribus inficeretur habitatio ciuitatis. Efferebatur ergo filius vnicus matris ſue. Et hec vidua erat: & turba ciuitatis cū illa. Quam cū vidiſſet: miſericordia motus ſup eā. Queritur: q̄re nō dicitur tale verbū ſup alijs mortuis a chriſto reſuſcitatis Miſericordia motus? Rn̄deo ſm Nicolaū. Et Glo. ꝙ miſericordia motus eſt: quadruplici de cā.

¶ Prima: quia mulier.
¶ Secunda: quia mater.
¶ Tertia: quia vnicus filius.
¶ Quarta: quia vidua.

¶ Primo quia &c. Unde flebat. Naturaliter enim mlr̄es magis compatiuntur q̄ viri: quia habent animum magis mollē. Unde mulier: dicitur quaſi mollier. Ideo in omni genere animaliū femine ſunt molliores q̄ viri: preter vrſum & leopardum. Mulier enim eſt naturaliter frigida & humida: ideo eſt magis paſſibilis. Uir naturaliter eſt calidus & ſiccus. Ideo nec ſic de facili compatitur. Ideo de filij morte vel eius aduerſitate: mater dolet magis q̄ pater. Ex eo ꝙ eſt magis mollis & magis cōpaſſibilis. In filij autem honore & ſublimitate: pater naturaliter plus gaudet q̄ mater: quia magis magnanimus eſt ſecundo cauſabatur ei dolor ex eo ꝙ mater erat. Naturaliter enim mater plus diligit filium q̄ pater: ideo plus dolet de eius morte. Quare mater plus filium diligat q̄ pater tres ſunt cauſe. Prima quia mater plus laborat q̄ pater circa filios: tam in portando q̄ in parturiendo: q̄ etiam educando Tob. 4. Memor enim eē debes que & quanta pericula paſſa ſit propter te i vtero ſuo. 2. cauſa quia illam rē plus diligimus quam certitudinaliter noſtram eſſe ſcimus. Mater autem pro certo ſcit ꝙ filium de ſe generauit. Pater autem ſi credit: non tamē certus eſt. Tertia ratio: quia illā rem plus diligimus in qua ſcim⁹ plus iuris nos habere. Mater autem habet maius ius in corpore filij q̄ pater. Quia ſm philoſophum plus eſt ibi de ſubſtantia matris q̄ patris. Addit Archiepiſcopus in prima parte. Tanto amor eſt maior: quanto diuturnior. Sed matris ad filiū eſt diuturnior q̄ patris. Nam ſubito quando naſcitur incipit eum nutrire vigilare. lachrymas audire die noctuq3 &c. Tertio quia vnicus filius. Si habuiſſet alios nō tantū doluiſſet. De vnico filio. Iere. 6. Luctum vnigeniti fac tibi: planctū amarū. Quarto qz

erat vidua. Vidue ſepe decipiuntur: q̄ ſunt ſine viro. Iſa. i. Defendite viduā. In quo euangelio de viduitate predicabimus. De qua tria ſunt videnda.

¶ Primū dr̄ obſeruationis.
¶ Sc̄dm dr̄ cōmendationis.
¶ Tertiuz dr̄ regulationis.

Circa primuz. Querit dubiū. Utruz melius ſit poſt primū maritū ſeruare viduitatem q̄ transire ⁊ celebrare ſecundas nuptias? ¶ Circa hoc: fuer̄ due opiniones. Una q̄ ſic. Alia q̄ non. Prima dicit q̄ ſic. Q: mulier ē in periculo infamie: ⁊ cadere pōt cū ſit priuata cōſortio viri. Eccleſiaſtes. 4. Ve ſoli. Et idē. Unus quō caleſiet? Idē. Si vnus ceciderit: ab alio fulcietur. Alia opinio dicit q̄ non. Q: eſt magis libera ad ſeruiendū deo: ⁊ amare illuz. Que concluſio probatur triplici ratione.

¶ Primo rōne caſtitatis
¶ Scd̄o rōne charitatis.
¶ Tertio rōne libertatis.

¶ Primo ⁊c. Una eſt maxima theologoꝝ. Quod inter oia bōa mulieris: maximum eſt honeſtas corporis. Eccleſiaſt. ci. 26. Nō eſt cōdigna ponderatio illius. Prouer. 22. Qui diligit cordis munditiā: diliget̄ a dn̄o. Quā. ſ. requirit deus a creatura. Lactan. 6. c. 1. Nihil. n. ſancta ⁊ ſingularis illa maieſtas aliud ab homine deſiderat: q̄ ſolaz innocentiā: quā ſi quis obtulerit deo: ſatis pie religioſeq̄ litabit. Vidua enim tenet gradū mediū: inter virginitatez ⁊ matrimoniū: vt p3 in glo. ſup verbo. Cōtinentes. De cō. di. ⁊ ſi. catho. Unū mulier q̄ poſt mortem primi viri vult ſecundum. oñdit ſignū incontinentie ꝓprie carnis. Idō apl's de iis incōtinentibus viduis. i. Ti. 5. Viduas deuita. ſ. luxurioſas. Cū. n. luxuriate fuerint: in xp̄o nubere volunt. Idō Hiero. l. contra Ioui. dicit. Felix ⁊ pudica mulier: nunq̄ pͦſter ſet nubit. Idō Vale. li. 1. de romanis mulieribus dicit. Q: ille q̄ erāt cōtente vno matrimonio corona lauri ī ſignū pudicitie coronabant̄. Ad hanc ſeruandaz inducuntur vidue. Exēplo turturis: que vt dicit phs de naturis rerum: amiſſo compari ſuo ſtat in nido gemendo: non diſcurrit. ⁊ nunq̄ alteri ſociatur. Unū Ambro. in Exa. Diſcite mulieres: quanta ſit grā viduitatis que ēt in auibus predicat̄. Sz nota. q̄ non ob hoc dānant̄ ſcd̄e nuptie: aut tertie: q̄ ſunt licite: Quia vt dicit Tho. in. 4. di. 41. Et Petrus de pal. Quod poſt mortē cōiugum viri aut mr̄is: tollitur ī pedimentum primi matrimonij. Ita q̄ ſi quis ſuſcitaretur a mortuis: non amplius redire poſſet ad vxorez viuentē: q: non eſſet ſua nec ille vir ſuus niſi denuo cōtraherent matrimonium. Unū Lazarus reſuſcitatus nō potuit redire ad pͦſtinā vxorē. niſi iterū firmato matrimonio. Idō aplſ. 1. Cor. 7. Si

dormierit vir liberata eſt mr a lege viri: cui vult nubat tm̄ i do mino. Sequi ppoſitū. Beatior ai erit ſi permanſerit ſm̄ conſiliū meū. ſ. in viduitate. Mr talis obtinet honorē apud morales. Jō Hiero. ad gerūtiā. d. Si mulier ſcdm̄ maritū perdiderit: ſociet. 2°. 7. 3°. Et ſi ille dormierit in quartum qui ūqꝫ pcedat: vt nihil deſit quo a meretricib⁹ differat. Mi rōne: vidue pudendū eſt. ne caſtitatis excedat pximos limites. Nō ergo: Dāmamus ſecunda matrimōia: Minie: ſꝫ prima laudamus. Ille. Nō, oñdit i eadē epla p exēplū illius romani. Qui hūit. 20. vxores. Et d̄ muliere q̄ 22. viros habuit. Qui am ho copulari in matrimonio de q bus fuit magna expectatio in populo: quis p̄or portaretur ad ſepulchrū. Tandē vicit vir. Et ſociando eā ad ſepulchrū non habit oēs incipiēs a pria. O Caterina o Lucia o zoñana ꝛc. vnde patꝫ prima rō. Scdo rōne ꝛc. Mr mulier signū maioris amoris oñdit ad p̄mū vir: nō accipere ſecundū. Et rō phi. 8. ethi. Quod pfecta amicitia nō eſt niſi ad vnū. Et eccleſiaſti. 9. d: de amico vno ꝛ p°. Ne derelinquas amicū antiquū: nouus enī nō erit ſimilis illi. Cōiter amor p̄mi viri excedit oēs amores alioꝝ virorū. Co mo piu dolce e galante. Ad ppo ſitū. Mulier q̄ nō accipit vir ſecundū: oñdit maiorē charitatem p°. ad qd̄ inducūt mulieres exē plis paganoꝝ. De quib⁹ Hiero. cōtra Jo. ſcribit. p°. de valeria romana. Cū rogaretur accipere ſecūdū vir mortuo Seruio viro: Rñdit ſe hoc facere nō poſſe. qr primꝰ adhuc in mēte viuebat. Et de Martia vnica filia Catonis cū nollet ampli⁹ nubere ꝛ virū deſſi ctuꝫ fleret: iterrogata a pāe q̄diu luctus ille duraret. Rñdit q̄diu vixero. Et Uale. in. 4. dicit de Portia filia Catōis q̄ mortuo viro ſuo Bruto: carbones accēſos comedit. ne ſupuiueret poſt mortē mariti. Et de filia Darij Rodogūa q̄ occidit nutricē ſuadentē ſibi acciperet ſecūdū maritū. ꝛ de Arthemiſia vxore Mauſoli regis Carie que tm̄ amauit maritū mortuū ſicut viuū. Ut i ſignū amoris fecit tā ſpecioſuꝫ ei ſepulchrū: vt vſqꝫ nunc oia ſpecioſa ſepulchra vocitētur Mauſolea. ꝛ de Cicerōe ponit Hiero. q̄ repudiata Terentia: rogat⁹ ē ab Hircio ſororē ſuā duceret. Rñdit ſe nō poſſe. Nō poſſū inquit vxori ꝛ phie opam dare. Jō Hiero. ponit Athlantā calydoniā vt ſp virgo eēt: ſtetiſſe in ſiluis. Et Sybille que. x. fuerūt teſte Uarrone meruiſſe diuinationē in premiuꝫ virginitatis. cū quo Tho. 3. di. 25. Tertio ꝛc. Inter alia bona hoc vnuꝫ eſt. ſ. libertas. De qua Iuſ. ff. de regu. iur. l. Libertas. Inſti. Ex qbus cauſis manumitti non poſſunt. §. Sed enim libertas. Et. ff. de fideicōmiſſis libertatib⁹. l. Pax. Nil grau⁹ pſatur

libertate. Et p oppoſituz. Nihil eſt viliꝰ ſeruitute. In Autē. de nuptijs. §. Si vero. Seruitus morti equiparatur. Et Cicero ꝺ natura deoꝝ. Miſeriꝰ ſeruitute: quid poſſumus excogitare? Et quidā vulgaris. Sorella mia tu hay raſone e ben dici laverita. Che nō ge mazor coſa cha liberta. Ad ꝓpoſitū. Vidua hoc bonū habet: ꝙ eſt libera. Et ſi vult accipere ſecūdū vir ū exponit ſe periculo vt inueniat ſecūduz fantaſticū ſtraniū ⁊ bizarrū. vnde Hiero. ponit. ꝫ. de quadam romana Anna. Cū rogaret a propinquo ſecundo nuberet? Rn̄dit ſe non facturā. qꝛ bonū habuit. Et ſi ſecūduz acciperet. Aut bonꝰ eſſet aut malus. Si bonus: ſemp timeret amittere. Si malus ſemper eſſet in dolore: qꝛ pꝛimū bonū habuiſſet. Si veꝛ ſic ē. Ad hoc facit exēplū eiuſdē Hieronymi. ⁊ viduis conſiliū. De. ſ. Melania. que dū fleret virū mortuū: nunciata eſt ei mors duoꝝ filioꝝ. Ad ieſu prouoluta pedes. quaſi ipſum teneret arriſit. d. Expeditius inquit tibi ſeruitura ſum dn̄e: qꝛ tāto me onere liberaſti. Ad qꝺ facit exēplū didonis vidue. Que fuit filia Beli filij Fenicis regis fenicie. Exiſtēſ fancilla belliſſima fuit data in ſponſaz Sicheo. Mortuo pr̄e qui erat ſacerdos Herculis. Hic Sicheus exiſtens ditiſſimus fuit pre auaritia occiſus a ſuo cugnato Pigmaleōe. Et ablato ſuo thesauro: ⁊ neſciens aduerſis caſuz interuentuz mariti Sicheo. Querens euz oī diligentia illū inuenit: cuꝫq; magno populo ſe poſuit in naui ⁊ deuenit in aphrica: vbi applicata ⁊ expetens requiſita ab filio del paeſe ꝺ beret in illa parte habitare annuit. Et ita venit in hoc ſedere emere poſſet iū terrenū quantuꝫ ipſa poſſet circuire cū vno corio taurino. Qꝺ minutiſſime iciđēs circūdedit cū ipſo grādez quantitatem terreni. In illo ergo edificauit vrbē quā a charta denominauit carthaginē: ⁊ ſua rocha dicta eſt Birſa. Dum ergo Carthaginē edificauiſſet: ⁊ in ipſa regnās i habitu viduali bꝫ paternas leges Iarbas rex di Maſſilitani deſtinauit ſibi ſuos proceres petens pro vxore. etiam dio cū minis belli: niſi annueret. Ubi multū ipſam reginā aſtringebāt debere exeq voluntatē Iarbe: ſaltē pro ſalute tiene vrbis. Dido propter ſuum dilectū maritū erat diſpoſita omne ſupplicium pati qꝫ accipere maritū. O fede ꝺ vidua. Ubi cepit tempus ad reſpōdendū i quo ipſa diſponens omnem rem que vtilis eſſet vrbi Tandem conſtruxit vnam grandē pirā ſuper quā dum veniſſet tempus reſpodendi ipſa fecit ponit cineres Sichei ſui mariti: ⁊ ſuā veſtē: ⁊ ſuū enſē. Poſtea ſallendo ſuper illā voluit ſe ſuis ciuibus Carthaginenſibus dicendo. O primi ciues: vt vultis ed virū meum vado. Et dando ſibi de cultello in ſuo pe-

ctote ſupra cineres mariti cecidit mortua in terra: ⁊ hoc modo cõſeruauit ſuam vidualem pudiciciam. Unde conſulo viduis per has rationes: vt in viduitate permaneant. Patet primū.

S Ecundum dicit cõmendationis. Cõmendabilis redditur ſtatus triplici ratione.

¶ Primo rõne viſitationis.
¶ Secũdo rõne acceptatiõis.
¶ Tertio rõne ꝑceptionis.

¶ Primo ꝛc̃. Quia deus viſitauit illas ſepe gratioſiſſime ex amore ſpeciali. Quod patet exẽplo ſcripture. Primo de Judith. c. 8. Que habitaculũ fecit in domo ſua poſt mortem viri: i quo deū orabat. Ubi ſciendũ eſt cum Nabuchodonoſor rex aſſyriorum expugnaſſet regem Arphaxath creuit ſibi animus ⁊ deliberauit ſubiugare imperio ſuo totū orbẽ. Quapropter accerſito Oloferne duce ſue gentis bellice precepit andaſſe a far guerra: nec parceret alicui regno aut vrbi. Ubi capta Sicilia ⁊ meſopotamia ieuſſoqꝫ grãdi terrorẽ mẽtibus populorum. in modo ꝙ qſqꝫ ſe faciebat illi ſubiectū. Audiẽtes hoc filij iſrael fecerunt grandem preparationẽ in piano e in monte. Hoc audiẽs Olofernes valde iratus. d. Nullū deum eſſe ſuꝑiorẽ in mundo Nabucho. Unde precepit ſeruis ſuis ducerent eum in Betuliã vrbẽ iſrael. Audiens populus vrbis eũ lachrymis cepit orare deū. Olofernes interi ordinauit expugnare Betuliã. Erat Bitulie vidua dicta Judith vxor quondã Manaſſe q̃ dixit populo oraret. Hec lauit ſe odoriferis aquis veſtiuitqꝫ pãnis gaudij: ſic terrã exijt capta qꝫ eſt a cuſtodibus aſſyriorũ. Petita eſt que eſſet reſpondit ſe hebreã ſugereqꝫ ruinã terre. ⁊ ob hoc velle alloqui olofernẽ vt eum doceret viam qua ciuitas caperet. Uiſa illa philocapt' eſt de illa inuitauitqꝫ ſecũ maneret. At illa. Nõ poſſũ ne peccẽ oraniſqꝫ ipſũ liceret ſibi: ret in cameram ſuã a ſo placer. Quod factũ eſt. 4. die ſui aduentus fecit olofernes ſplendidã cenã iuſſitqꝫ vni eunucho che ſe izegnaſſe che Judith dormiret ſecū in nocte. Judith finxit ꝙ ſic. Cum aduenīſſet nox olofernes fuit ebrius dormituꝫ. Judith ipſi dormienti caput precidit: ſicqꝫ aufugit. ⁊ ſic liberauit populum dei. Hoc priuilegium vidue: non coniugate fuit. Preterea. Luc. 2. de Anna propheriſſa legit̃: ꝙ vſque ad annos 84. Uenit que vixerat cum viro ſuo annis. 7. a virginitate ſua. Et hec non diſcedebat d̃ templo leiunijs ⁊ orationib' ſeruiẽs deo. Huic Ieſus paruulus prebuit ſe videndum. Non immerito: q2 vidue ſunt: priuate viſitatione viri. viſitantur a deo. Sed in mente mea cogito vnde hoc. ꝙ deus ſic vni vidue ſimplici filiū ſuum oſtendere voluit. Ad quod Bo-

minicus Tolo. dicit. Quod diuine viſiones ſunt ſimplicibus viris. Ut natiuitas christi paſtoribus. Sic et huic vidue. Unde et christus hodie videns viduam flentem: miſericordia motus eſt. Quod de alijs mortuis non dicitur. Preterea et propheta Helias miſſus eſt ad viduam in Sareptam Sydoniorum vt eam nutriret cum filio: tempore famis. Unde patet etc. ¶ Secundo ratione etc. Acceptat enim bona illorum quantumcumque minima: vt patet Luc. 21. de vidua que duo minuta obtulit in gazophilatio. De qua Hiero. ad Iuliam. Paupercula vidua que duo era miſit in gazophilatio: cunctos in oblatione munerum dicitur ſuperaſſe: Preterea acceptat orationes eorum. Exo. 22. Si clamauerint ad me exaudiam clamorem eorum. Super quo glo. dicit. Quod quattuor ſunt peccata que clamant ad deum. Primum eſt homicidij. Gen. 4. Uox ſanguinis fratris tui clamabat ad me de terra. Interpone exemplum. s. Uincentij. Qui dum predicaret in marchia. ſue predicationi interfuerat quidam qui fratrem ſuum occiderat. quem in domo ſub vegete ſepelierat. Sanctus dei predicans ſpiritu prophetico repletus huic minatus eſt dicens. Quod deus ſuum peccatum aliquando aperiret. Dum quodam die fratricida ille emiſſet caput vitellini ferretque domum: caput cruorem emittebat cadebatque in terra. In itinere obuium habuit bariſellum: videnſque cruorem cadentem illum interrogat: quid hoc eſſet. Reſpondit ille. Caput eſſet vitelli edendum. Oſtende inquit. Dum pallium leuaſſet. non caput vitelli ſed fratris occiſi apparuit. Captus ductus eſt ad torturam: vnde confeſſus eſt peccatum. Unde poſtea a iuſtitia occiſus eſt. Secundum eſt detinentium mercedem laboratorum. Jacobi. 5. Merces operariorum que fraudata eſt a vobis clamat: et clamor eorum in aures domini ſabaoth introiuit. Uae o mercator ſolue debitum ſtatim laboratori. Prouer. 3. Ne dicas amico tuo vade et reuertere: cras enim dabo tibi: cum ſtatim poſſis dare. Et deus. Leuitici. 19. Non permanebit apud te opus mercenarij tui: vſque mane. Tertium eſt peccatum ſodomitarum Gen. 18. Clamor ſodomorum multiplicatus eſt nimis. Quod vitium reprobat per omnes leges. Primo diuinali. Leui. 10. 2°. Ca. 33. q. 3. c. Hoc ipſum. §. ſequen. 3°: Ciui. vt patet. C. de extraordinarijs criminibus. l. Qui puero. Quartum eſt oppreſſio viduarum. Exo. 22. Uidue non nocebitis et pupillo. Si leſeritis eos: vociferabunt ad me: et ego exaudiam eos. Eccli. 35. Lachryme vidue ad maxillam deſcendunt: et a maxilla aſcendunt vſque ad celum. ¶ Tertio ratione etc. Omnibus dedit deus preceptum. Regibus. aduocatis. procuratoribus: vt ſuper cauſas viduarum intendant. neque eas opprimant. Clama. O pretor huius ciuitatis. O aduo-

ean huius terre: ad vos clamo. Iſa.i. Querite iudicium. ſubue-
nite oppreſſo. defendite viduam. Et Jacobi.i. Religio munda ⁊
immaculata apud deū ⁊ patrē hec
eſt: viſitare pupillos ⁊ viduas in
tribulatione eoꝝ. Exemplo Job
29. Cor vidue cōſolatus ſum. Et
Iere.22. Viduā nolite contriſtari.
Quod ſancti fecerūt: vt Silueſter
papa. Greg. Amb. qui noia vi-
duarū in ſcriptis volebant. ⁊ eis
elemoſinam mittebāt. Sed ve mū
do: qui hodie vexātur. ſpoliātur.
rapiuntur vt bona illarū. Et qđ
deterius eſt. vltra dānum rem
tollit eis famam. Taceo alias mo-
leſtias que eis fiunt. O perſe-
cutores viduaꝝ. O lupi rapa-
ces. O crudeles aduocati. Verifi
cat de vobis illa ſententia Iſa.i.
Principes tui infideles: ſocij fu
rum. Quod contra Deu.27. Male-
dictus qui peruertit iudiciū vidue
⁊ dicet ois populus: amē. Prat
tica in verbo Maledictꝰ. Ab an
gelis. ab archangelis. Hic per
omnes ſtatus. Unde patet. ꝛc.

Ertium ꝛc. Tres ſūt re
gule: quas vidue ſer-
uare debent.

¶Prima. dicit mor-
tificationis.

¶Scḋa. dicitur ꝯuerſationis.

¶Tertia. dicitur deuotionis.

¶Pria dr̄ ꝛc. Debēt eē mortifi
cate. In habitu in orationibus. i
ieiunijs. Phil.i. Mortificate
membra veſtra. Ubi nota ſcḋm
Aug. quīta ſūt genera viduaꝝ.

Primum quod intendit epulis
⁊ delicijs. que ſūt male.1. Thim.
5. Vidua q̄ in delicijs viuit mor-
tua eſt. O quot ſūt q̄ affectāt ſe:
⁊ ſub habitu nigro hn̄t magnam
vanāgl'iam. 2. genus ē: q̄ inten
dunt cure domꝰ ⁊ filijs educan-
dis. Et he bone ſunt. De qbus
apl's vbi ſ. Si qua vidua filios
aut nepotes hꝫ: diſcat p̄mum do
mū ſuā regere: hoc. n. acceptū eſt
deo. 3. genus ē qđ die noctuqꝫ
intendit ꝯtēplationibus. Et he ſt
optime. apl's vbi ſ. Viduas ho-
nora: q̄ vere vidue ſunt. Exº vir
ginis vidue: q̄ loca filij viſitabat.
De q̄ Hiero. Si ſcire volumus
qđ dei genitrix poſt xp̄i reſurrectio
nē anteq̄ celos aſcēderet: agebat.
Sine dubio loca natiuitatis. paſ-
ſionis. ſepulture. reſurrectiōis. aſcē
ſiōis frequenter viſitabat. ⁊ i eis la
chrymas fundebat: ⁊ oris ſui ſcis
ſima oſcula imprimebat. Ille. ¶2a
regula ꝛc. Debēt nāqꝫ vitare cō
uerſationem hominum: non ſolū ſe-
cularium ſed ⁊ religioſorum ac
quorumcunqꝫ mariuum: Et hoc
ratione periculi. Hiero. di.32.c.
Hoſpitiolū tuum aut raro aut nū
q̄ viri pedes terant. Quia non
poteſt cum dn̄o toto corde habi-
tare: qui iterum acceſſibus copula
tur. Et Ber. Cum mulieribus
habitare. ⁊ de mulieribus non cogi-
tare: plus eſt q̄ mortuos ſuſcita-
re. Et .s. Benedictus nec cum ſo
rore loqui volebat. Et Auguſt.
nec filias ſororis volebat in domo.
Ad quod facit exemplum Leo-

nis pp. Cum eniȝ manus eius que daȝ mlr ex deuotiõe eēt osculata: venit ſibi magna tentatio: pp qđ ſpũ. ſ. dictante manũ abſcidit. Sȝ virgo poſtmõdũ reſtituit. Prer. In Cronicis or. Repheñdẽs magiſter Jordanus quẽdaȝ nouitiũ q: tetigiſſet manus mlr. Rñdit ille. O pr ē bõa mlr. At ille. Terra bona ē ⁊ aq̃ bona. tñ ex vtroq; ſe piugẽte, fit lutũ. Vide: q̃ debent cauer cõuerſationes hoĩum. Vñ apl's circa hãc cõuerſationem docet viduas. 3. capl'a. Primuȝ eſt. vt ſint ĩ orõne deuote. Apl's vbi ſ. Que aũt veř vidua eſt. ſpet in deũ ⁊ ſtet in orõnibus. 2. eſt vt nõ ſint ocioſe. 3. vt nõ ſint verboſe. Que verboſitas. ⁊ ſi ſit rephenſibilis in viris. ꝑcipue in mlr'bus maxime viduis. q: pñuate ꝑprijs viris debẽt parũ loqui. In. i. Pol. Silẽtiũ. mulieri ꝑſtat ornamẽtũ. Vñ Albertus lib. 4. Com. c. 1. laudat virginẽ ꝙ ſolũ. 5. vices locuta ſit. Sȝ heu. q: plures non ceſſant circuire loca hinc inde. Et cito poſt mortẽ viri. anno nõ completo. aliũ querunt. Facetia de illa vidua q̃ mortuo viro videbatur deſperare. Vocatus ego ad ipſam conſolandam: iui. Cum ei dicerem: non turbemini q: dabimus aliuȝ pulchriorẽ. Illa ſubridens: totum lamentum a ſe abiecit. ¶ Tertia regula ⁊c̃. Debent eſſe deuote. deum timentes. celũ cupientes. Et merito. q: ſponſum carnalem amiſerũt, quo amiſſo. debent querere celeſtẽ. Ideo apoſtolus vbi ſupra. Que vere vidua eſt: ſperet in deum. Prattica ſperet in deũ. q: imortal'. quia nõ fantaſticus. q: pulcer. q: diues. q: ſapiẽs. q: fortis. In quo ſũt oẽs theſauri abſcõditi. ⁊ ſpeculũ ſine macula. Cãdidus ⁊ rubicũdus. ⁊ ꝑ filijs hominum ſpecioſus.

¶ Feria. 6. quarte hebdomade. De amore piugali. Vel de laudibus mulierum.

ERat quidam languẽs Lazarus a bethania: de caſtello marie: ⁊ marthe ſororuȝ eius. Jo. xi. ¶ Cum quadã vice ꝑdicaret hieroſolimis: ⁊ in cetera diceret. Ego ⁊ pater vnum ſumus: iudei ipſum cum diſcipulis voluerunt lapidare. Sed ipſe de manibus eorum euadens. abijt trãs Jordanem: longe a bethania per dietam. Cum autem ibi eſſet: videlicet in deſerto Ephrẽ: vt dicit glo. Interim Lazarus infirmatur, Miſerunt ſorores vitam fratris deſiderantes ad eum dicentes. Domine ecce quẽ amas infirmatur. Quare non dicunt: Veni: Reſpondet Augu. Sufficit amanti: nunciare neceſſitatem amici. Jeſus autem dixit eis. Infirmitas hec non eſt ad mortem: ſed pro gloria dei: vt filius glorificetur per eam. Diligebat autem Jeſus martham. ⁊

ſororem eius Mariã ⁊ Lazarũ.
Hoc vť ad oſtẽdendũ. ꝙ nõ opor
tuit: ꝙ Maria ⁊ Martha irent
ad xp̃m pſonaliter: ſicut Regu-
lus. de quo Jo. 4. Q2 xp̄s erat
familiaris Lazaro. ⁊ ſororibꝰs
eius. ⁊ ibi frequẽter hoſpitabať.
Unde manſit xp̄s ibi duobꝰ die-
bus. Quod factũ ẽm Aug. ẽ vt
nec Lazarus expiraret: ſepultus
iaceret: ⁊ ſic miraculũ clarius ap
pareret. Quarta aũt die. dixit di
ſcipulis ſuis. Eamus in iudeã ite
rum. Dicunt ei diſcipuli. timen-
tes in iudeã reuerti. Rabi nunc
querebant te iudei lapidare: ⁊ ite
rũ vadis illuc? q. d. nec tibi. nec
nobis ſecurũ eſt. Reſpõdit ieſus:
eos. ſ. aſſecurãdo. Nõne duode-
cim hore ſunt diei? q. d. Si tunc
habebãt voluntatẽ me lapidãdi:
modo nõ fac. ẽt. Q2 mutato tpe:
põt voluntas mutari. Talis mo
dus loqndi eſt apud oĩs. Uel ſic.
Nõne duodecim hore ⁊c̃. Hore
ſequunť diem: nõ dies horas. Et
vos eſtis hore: ideo debetis diẽ
ſeq. Sequiť. Lazarus amicus no
ſter dormit. Quare mortem vo
cat dormitionem? Rñdet Glo.
Q2 ſicut eſt facile dormiẽtẽ ſuſci-
tari cito a ſomno: ſic xp̄o a ſomno
mortis. Sꝫ vado vt a ſomno ex
citem eũ. Q2 facilius eſt xp̄o ſu-
ſcitare mortuũ: ꝙ̃ alteri ſuſcitaře
dormientẽ. Dicunt diſcipuli. Si
dormit ſaluus eſt. q. d. Ex quo
dormit ſignũ eſt ſue curationis.
vñ non eſt neceſſe ꝙ tu vadas il-
luc. Putabant dictũ xp̄i de dor-

mitione materiali: Et ſic exprimit
mortem Lazari dicẽs. Lazarus
mortuus eſt gaudeo. Nõ de eius
morte abſolute: ſed pp̄ vos vt vi
dẽtes eius ſuſcitationẽ in fide cõ
firmemini. Audiẽs Tho. verba
xp̄i: dixit ſocijs ſuis. Eamus nos
⁊ moriamur cũ illo. Glo. Uer-
bũ fuit amoris. Inuenit Lazarũ
in monumẽto q̃tuor dies hñtẽ.
Occurrit ei Martha. Domine
ſi fuiſſes hic: frater meus nõ fuiſ
ſet mortuꝰ. Glo. Apparet ꝙ cre-
debat ipm̃ poſſe ꝓſeruare fratrẽ
ſuum a morte: tñ imꝑfecte crede
bat. Q2 videť innuere ꝙ nõ poſ
ſet tm̃ abſens ꝙ̃tũ pſens. Sed ⁊
nũc ſcio: q2 quecũqꝫ popoſceris a
deo dabit tibi deus. Rñdit xp̄s.
Reſurget frater tuus. Sꝫ illa in
tellexit hoc de futura reſurrectio
ne. Unde ſubdit. Scio q2 reſur-
get in reſurrectione in nouiſſimo
die. Rñdit Jeſus. Ego ſum re-
ſurrectio ⁊ vita. Qui credit i me
etiam ſi mortuus fuerit viuet: ⁊
omnis q viuit ⁊ credit in me: nõ
morietur in eternũ. Credis hoc?
Rñdit. Utiqꝫ dñe. Q2 p verbũ
Chriſti fuit inſtructa plenius de fi
de ꝙ̃ ãte. Abiit cito ⁊ vocauit ſo
rorẽ ſuaꝫ. ⁊ eã ad Chriſtuꝫ addu-
xit. illa autem ad pedes ꝓcidẽs.
Dixit verba ſimilia marthe. Do
mine ſi fuiſſes hic: frater meꝰ nõ
fuiſſet mortuus. Dixit ei. Ubi po
ſuiſtis eum? Fuit verbum pie
compaſſionis. Lachrymatus eſt.
Jeſus. Ratio: quia ipſum de
tuto ſtatu reducebat ad preſen-

tem miſerias. Exclamauit. v. Lazare veni foras. Quare clamauit nomine proprio? Rūdet Theophi. Altius clamauit vt refrenaret ora gentilium fabulantium in tumulis lauare animas defunctorum. Quare alta voce dixit. Lazare veni foras. Quaſi acinocaret de lōgiquo. In hoc euangelio erit ſermo de laudibus feminarum. Ubi tria videbimus.

¶ Primum. dicitur cordialis dilectionis.

¶ Secundum. dicitur humanalis correctionis.

¶ Tertium. dicitur honeſte inſtructionis.

¶ Primum. dicitur ⁊c̄. Concluſio eſt meorum iuriſta. ff. de arb. l. Item ſi vnus. Et. C. de veteri iure enu. l. 2. Quod propter proprietatem ⁊ hoc meum ⁊ tuum. venerunt diſcordie ⁊ litigia. Unde Sen̄. lib. de. 4. virtutibus. Quietiſſimam vitam agerēt homines in terris. Si hec duo verba a natura omnium rerum tollerent: meū ⁊ tuū. Propter hec. inuente ſūt leges. iura ciuilia. aduocati. pcuratores. rectores. notarij. officiales. Ex hoc vbo meum ⁊ tuū veniūt lites. diſcordie. rixe. Ex hoc meū ⁊ tuū. cōmittunt oia mala. Unde Luc. in. 3. Certamē nouiſſis opes. Quot ſūt mortui? Filius nō reſpicit patrē: amicus amicū. Et pp hāc cauſā: antiq phi: ſingulariter Socrates vt poīt pħs. 2. Pol. Et Plato in politica ſua: ⁊ plures alij vt habet. xij. q. i. c. Dilectiſſimis: vt lites ⁊ diſcordie. ⁊ omnia mala tollerent. ⁊ omnia i pace viuerent: voluerūt oia eſſe cōia. Poſſeſſiones. campoſ. aurū. argētū. ⁊ oia. Et qꝛ pcipue lites ⁊ diſcordie maxime excitantur pp mulieres. Unde Lactā. in. 3. Nulla vehementior diſcordiaꝝ ē cā: ꝙ vnius femine a multis maribus appetitio. Et Iuuenalis. Nulla fere cauſa ē i qua nō femina litē: Mouerit. Et Orig. Homelia Cananee. Mulier caput peccati. arma diaboli. expulſio paradiſi. mater delicti. corruptio legis antique. Et Eccli. 25. A muliere ſumpſit initium ois pditio. Unū ⁊ Plato: ſcdm Lact. 3. Et Laertiꝰ in vita ſua ponūt: de quattuor agebat grās nature. Primo. qꝛ nō erat barbarus. ſed grecus. Scdo. qꝛ nō erat beſtia. ſed homo rōnalis. Tertio. qꝛ athenienſis non thebanus. ⁊ ꝙ natus tempore. Socratis. Quarto. qꝛ nō erat mulier: ſed homo maſculus. In. 2. de generatiōe. Mulier ē mas occaſionatꝰ. Et ſimpo vt tales lites amouerent: voluerunt mlīes eſſe cōmunes. Cuius opinionis fuit Nicolaus: vnus de. 7. diaconibꝰ: vt ponit. 14. q. 3. c. Quidā. Quem errorē prius poſuit Plato. ſcdm Th. 3. cōtra Gen̄. Unde tales negāt matrimonium ⁊ coniugiū. Cōtra quā opinionē inſtāt Doc. triplici medio. oſtēdētes hoc eſſe inconueniens.

¶ Primo. ratione.

¶ Secundo. auctoritate.
¶ Tertio. exemplo.
¶ Primo ratione duplici. Pri-
ma honoris. Secũda. Dilectio-
nis. Prima ꝛc. filij tenent hono-
rare parentes. Exo. 20. Honora
patrẽ tuũ ꝛ matrẽ tuam. Et. 21.
Qui maledixerit patri aut matri
morte moriat. Eph. 6. Filij obe
dite parẽtib᷒. Et. C. de patria po
testate. l. Cõgruenti᷒. Et. ff. de in
ius vocãdo. l. Genera. Que est
ro᷒. Propter esse qđ ab ipsis ha-
bent. Quod qdez esse tã grande
boni ẽ. vt sit fũdamẽtũ oĩuz alio
ruz bonoꝝ. Nã qui non hz esse:
nullũ aliud bonũ habere põt. Nõ
diuitias. non gloriã. non famam.
nõ sciam. nõ virtutes. nõ grãm.
nõ vitã eternã. Ipm etiaz esse ab
oĩbus ẽ desideratũ. Unde Arist.
dic. Omnia appetũt esse. ꝛ illi᷒
cã agũt quecũqz agunt ẜm natu-
ra. Propter hoc bonũ a parẽti
bus habitũ: libro de hebdomadi
bus Boetius dic. Omniũ bono-
rum ipm eẽ bonũ est. Jõ Arist. 9.
Eth. dijs ꝛ parẽtib᷒ ꝛ magistris:
nõ põt reddi equiualẽs. Deser o
filio mio prĩ ꝛ marĩ grãdez amo
rẽ ꝛ riuerẽtiã: q: habuisti ab eis
dignorẽ rem diluo mundi. Ad
ppositũ ergo. Si omnia essẽt co-
munia: maxime mulieres: ꝛ nul-
lũ esset matrimoniũ. parẽtes non
discernerent ab alijs. Filius non
cognosceret prẽz: nec filia matrẽ.
Et ecõtra essendo ogni cosa com
mune. Et deficiẽte ista cognitiõe:
per ɔñs deficeret honor. ꝛ reue-
rẽtia. Et vt dicit phs. 3. anime.
Uoluntas non fertur: nisi in bo-
nũ precognitum. Et in. 6. Ethi.
Ois doctrina: ẽ de precognitis.
Et Aug. x. de Tri. Firmissime
nolumus amari nisi nota nõ pos-
se. Jõ nõ oĩa debẽt esse cõia: sz qſ
qz habere sua ꝓpria. Scđo rõne
ꝛc. Naturaliter parẽtes diligũt
ꝓprios filios. Unde ph. 8. Eth.
Generãtis ad genituz: naturalr
ẽ amicitia. Jn. 6. Pol. Amicitia
ẽ ẜm naturaz generãtis ad geni-
tum. Et de hoc lex ciuilis. l. fi.
C. de curatore furiosi. Nullus ẽ
amor qui vincat amorẽ pentũ. Ex
hoc: pater hac atqz illac discurrit
vt filiũ foueat. Nõ timet ne caldo
ne fredo: nec aliquod periculuz.
Ad ꝓpositũ. Si nõ eẽt matrimo
niũ sz oĩa eẽnt cõia: eadez rõne: ꝛ
parẽtes nõ cognoscerẽt filios. Et
deficiẽte hac cognitione parentes
nõ nutrirẽt filios. Nõ nutriti de
ficerẽt. Et p ɔñs mundus defice
ret. Uñ apparet opinionẽ istoruz
nõ eẽ bonã: ꝛ nõ posse stare. Qua
propter Uenerabil᷒ Beda sup il-
lo Jo. 2. Nuptie facte sunt ꝛc. de
testans eos etiã ipse qui detrahe
bant matrimonio dicit Porro
Taciani ꝛ Martiani. ceterorũqz
q nuptijs detrahũt pfidia: q̃ sit dã
nabilis isinuat. Si enĩ thoro im
maculato ꝛ nuptijs celebratis de
bita castitate culpa inesset. nequaq̃
dominus ad has venire. nequaq̃
eas signorum suoꝝ initijs cõse-
crare voluisset. Ille. Hoc sanctũ
matrimonium fuit institutum ab

omnipotenti deo: in paradiſo ter
reſtri. Gen̄.3. quando clamauit:
Creſcite ⁊ multiplicamini: ⁊ re-
plete terraz. Nō erat opus o de-
us: dicere hoc. Quia hec ciuiteo
tibi obediens fuiſſet. Mūdus eſt
plen⁹ de baſtardellis. Et xp̄s hoc
ratificans. Mat.19. Relinquet
homo patrem ⁊ matrē ⁊ adhere
bit vxori ſue. ⁊ erunt duo in car-
ne vna. Dicit vxori: nō vxorib⁹:
o concubinario. Cui non ſufficit
vna muliere. In quibus verbis
notaſ ſtrictiſſima coniunctio amo
ris inter virum ⁊ vxorez. Unde
Apl.eph.5. Uiri diligite vxores
veſtras. Ad quē amorē induci-
mur triplici medio.

¶ Primo. exēplo ſanctorum.

¶ Secundo. paganorum.

¶ Tertio. figura.

¶ Primo ⁊c. Gen̄.13. de Abraā
qui tantū dilexit Sarrā vxorē ſuā:
vt ipſaz vocaret ſororez. nō vxo
rez. Dic inqt queſo: q̄ ſoror mea
ſis. Quando ibat ad pharaonez.
Preterea Gen̄.30. de Jacob: q
tantuz amauit Rachel. vt pro ea
ſuſtineret frigus ⁊ tribulationes.
Unde dicebat de ſe. In die vre-
bar eſtu. ⁊ in nocte gelu. Sed vi
debantur ei dies pauci: pre amo-
ris magnitudie. Gran merce Ja
cob: che ge voleui ben. Secun
do exēplo paganoꝝ. Refert Ua
lerius libro.4.c.6. de Amore cō
iugali. de Tiberio gracco: q duo
bus anguibus apprehenſis. ſcili-
cet maſculo ⁊ femina. certificatus
per aruſpicē, q̄ dimiſſo maſculo
vxor ſua cito moreretur. dimiſſa
femina ipſe moreretur ſtatim ſe-
minam dimitti iuſſit. ſuſtinuitq̄
in conſpectu ſuo ſeipſum interitu
ſerpentis occidi. Preterea de
Mitridate qui, vxorez Dipſicra
team tantum amauit. q̄ nō pote-
rat pati priuari preſētia ſua. nec
per horam. Unde ex hoc ipſum
ſequebatur tonſis capillis in bel-
lo: induta habitu virili. Et viruz
fugientem ab inimicis in armis
ſequebatur eum per loca deſer-
ta. Preterea de Marco Anto
nio erga Cleopatram: qui hilare
viſus eſt cuz ea. Preterea de
Cn. planco. qui videns vxorem
mortuam rediens de bello pre la
chrymis in funere defec̄. Pre
terea de illo qui vxorem in fercu
lo bibit mortuaz dum eſſet in pre
lio. intelligens vero hoc reuer-
ſus eſt domuz ⁊ cineres extumu
lari fecit ⁊ cineres illos omni fer
culo imponebat. vnde ipſe ſimul
cum filio omnes comederunt.

Preterea de. M. Planco.
qui videns vxorem mortuaz: vi
amoris aperuit ſibi cor vnguib⁹.

Preterea de Egeria. vxore
Nume Pompilij. de qua Oui
dius.15. Meta. ipſa mortua: non
valens ſuſtinere tantum dolorez
ſiluam adijt. ibi lachrymano vitā
ſuam ſuiduarant. Si ergo roma-
ni hoc fecerunt. ⁊ pagani. quare
non magis chriſtiani? Tertio.
Figura. De annulo q̄ daſ vxori
in ſignuz amoris. habet quatuor
condiciones:

¶ Prima. eſt aureus.
¶ Secunda eſt rotundus.
¶ Tertia.in quarto digito.
¶ Quarta.qꝫ ſit tantum vnus.
¶ Prima ꝛc. Qꝛ ſicut aurū ex
cellit omnia metalla: ita amoꝛ vi
ri debet excedere omnes amoꝛes.
reſpectu vxoꝛis. Vñ Th.22.q.
16.dicit qꝫ plus reuerentie debet
patri: ſed maioꝛ amoꝛ vxoꝛi. Se
cunda.qꝫ ſit ꝛc. Inſignū qꝫ nunq̄
debet habere finē: niſi per moꝛtē:
poſtq̄ ſemel cōiuncti ſunt. Tertia
qꝫ ſit ꝛc. Qꝛ eſt ibi q̄dā vena que
pcedit a coꝛde in ſignū fidei: vt
dicit.30.q.6.c. Femine. Quarta
qꝫ vnus: vt oſtēdat amoꝛis ſin-
gularitas. Quia in omnib⁹ vult
homo ſocietatē. Sene. Nullus
eligeret eſſe ſolus Tullius. Natu
ra nihil ſolitarium amat. In.6.
Eth. Homo ſolitarius aut deus
eſt aut beſtia. In oibus ergo ami
citiā vult hō niſi in amoꝛe vxo-
ris. Noli me tāgere. niſi foꝛte ſit
aliquis poltronus. Diligite ergo
vxoꝛes veſtras. Sed foꝛte di-
cis. Cū vera amicitia fundetur in
bono vtili. delectabili. ꝛ honeſto:
vt dꝫ Tho.22.q.23. Et Tull⁹ de
amicitia. Et phs.8. Eth. Cui⁹ vti
litatis eſt vxoꝛ in domo? Rñdeo.
Qꝛ ab ipſa ſūt infinita bōa. Eccle-
ſiaſtici.36. Qui poſſidet bonam
mulierē: inchoat bonā poſſeſſionē
Bōa poſſio: dat ſuſtātamētū hoi.
In eodē.25. Beatus q̄ hitat cum
muliere ſēſata. In eodē. Mulie-
ris bone beatus vir. Eccleſiaſtes.7.
Noli diſcedere a muliere ſēſata:
gr̄a verecūdie illi⁹ ſuper aurum.
Non eſt aliquod oꝛnamentū in
domo. qđ ei merito poſſit cōpari
Non aurum nō argentū. Illa eſt
que pꝛez ꝛ matrem parenteſqꝫ om-
nes relinq̄t. ꝛ intrat domū tuā:
ſub moꝛibus tuis. qui es beſtia-
lis. Hec eſt q̄ frumentū oꝛdinat.
pannos lauat. lacerata reſtaurat.
Columna ē viri: ꝛ filioꝝ. Quis
oꝛdinat domū? Quis filios? Ue-
re mulier. Si plāgis: plangit ꝛ
ipſa. Si infirmaris infirmat ꝛ ipſa.
Cibū nō capit. ſōni oblita. quieſcere
neſcit. O quot ſūt q̄ ab vxoꝛib⁹
ſuſtētant. Iō Eccleſiaſtici.35. Ubi
non ē mulier: ingemiſcit eger. In
huius figurā Geñ.2. dixit dñs.
Nō eſt bonū hoiem eē ſolum: fa-
ciam⁹ ei adiutoꝛiū ſiſe ſibi. Du
biū q̄rit: q̄s pl⁹ amat? Rñ⁹ qꝫ mulier:
qꝛ dona eſt dulcioꝛ coꝛde: q̄ꝫ hō.

Ecūdū d: ꝛc. Cū man-
ſuetudie dꝫ coꝛrigi: nō
cū tyrānide. nec cū aſpi
tate ſeu auſteritate. ſ cū
amaritudie ſꝫ dulcedie.33.q.vlt.
c.vlti. Marit⁹ dꝫ hre vxoꝛē in
dilectiōe: ꝛ debita diſciplina. Et
phs ſi. Yco. Uir nō dꝫ femie iniu
riari: ne femina iniuriet ſibi. In
hui⁹ figurā: vt dīc magr̄ i.4.di.
18. Mlr ſ ē foꝛmata d̄ capite vi
ri ne videret dña. Vñ Aſculan⁹.
Quella caſa ſ me piace: done la
gallia cāta: el gallo tace. Vñ pꝛo-
uer.31. Per tria mouet terra: ꝛ q̄r
tū quod non pōt ſuſtineri. Per
ſeruū cum regnauerit. Per ſtul-
tū cū ſaturat⁹ fuerit. Per ancil-

lam: cũ fuerit heres vite sue. Et per odioſã miſiſere: cum in matrimonio fuerit aſſumpta. Ille. Quatuor ſunt que expellunt hominē de domo. Fumus. ignis. aqua. & mala mulier. Preterea non eſt facta de pedibus ne videretur ancilla eſſe. S; de coſta: vt eſſet ſocia viri: & ſolacium. C. de crimine expilate hereditatis.
Uxor eſt ſocia viri. Et ſi quãdo errat: Qr oēs ſumus defectuoſi: iuxta illud Ja. 3. In multis offēdimus oēs. d; corrigi cum manſuetudine & benigne. Non cum confuſione vel verecundia: aut publice contēptibiliter arguēda. Unde Varro ĩ ſatyra q̃ Mappea inſcribitur. dicit. Quod vitiũ cõiugis aut tollendu; aut ferendu; eſt. Qui tollit vitium cõmodiorem coniugem pſtat. Qui fert ſemet efficit meliorē. Unde ponit Aulus Gellius li. i. noctiũ atticarum. Quod cũ Euripides interrogaret Socratem. cur Xantippen vxorē ſuam litigioſam: & q̃ nunq̃ ceſſabat turbulare per domum. non ſineret? Reſpõdit. Cum talē domi perpetior: aſſueſco & exercitor: vt ceterorum quoq; petulantiã & iniuriã facilius ferã. S; nota ſm Alber. ſuper Luc. tres ſunt ſpēs mulierum. Quedã ſunt ſuſpecte. Quedã ſunt medie. Quedam ſunt probate. Primo &c. Iſte ſunt arcende. & diſciplinãde Qr vt di. Eccleſiaſtici. 25. Si nõ ambulauerit ad manũ tuam: confundet te in cõſpectu inimicorum tuorum. Ideo ſunt corrigende. Et hoc tripliciter. Primo bonis verbis. Eccleſiaſtici. 18. Corripe amicum tuum. & da locũ timori altiſſimi. Et Aug. in Regula. Corripite inquietos conſolamini puſillanimes. Scdo minis. Ps. Iraſcimini & nolite &c. Tertio verberibus. Prouer. xi. Cor durum ĩ baculo pcute. Prouer 13. Qui pcit v͛ge: odit filium ſuum. Quia virtus ſtat in verbis. herbis. & lapidibus. Adde quartum. Fra baſton. Scdo quedam ſũt medie. Et qr vt dicit Di. 33. c. Habuiſſe. In rebus ambiguis: abſolutum non d; eſſe iudiciũ. Debet probare mulierem lento paſſu. Tertio quadam ſunt &c. De his dicit Socrates. Pudica mulier cuſtodia non indiget. In verbo cuſtodia. Applica contra viros: qui oĩm libertatem tollunt vxoribus. Non mireris ſi furãtur: eas abſoluo. Non ſi dar baſtonadi. qr non poſſum: qr papa hanc auctoritatem non conceſſit. Iſte ergo ſunt relinquende in libertate ſua: & cũ omni humanitate corrigende: ſi errãt. Ubi Ber. ad Raymundum. Uxorem bonam: potius riſu q̃ baculo caſtigabis. Col. 3. Viri diligite vxores veſtras: & nolite eē amari. vt ſc; tractetis ſicut ancillas. Non immerito. Qr vt di Eccleſi. 26. Mulier fortis oblectat virũ ſuũ. Quapropter apud romanos merito arguitur auſteritas quorũ virorum. De quibus dicit Val. li.

ca.3. Qui ſeuere ſe habuerunt ad vxores ſuas. eas male tractando. Primus fuit. M. Antiſtius quia videns vxorē ſuaꝫ loquētē cū meretricula q̄dā liberti na ſecrete eā repudiauit. Male: ſe habuit.
Secundus. P. Sempronius qui cōiugē repudiauit: q̄ iuerat ad theatrū ad spectādum ludos: abſq; ſui licētia. Male egit. Tertius fuit Sulpitius gelidus: qui vxorē repudiauit: q̄ iuerat capite diſcoopto. Hoc erat p̄ceptū romanoꝝ. Forte melius: q̄ velū expādūt: vt Veñ. que oculo clauſo eunt: ꝛ plus circunſpectant: q̄ alie duob⁹. Quartus fuit Cn. Metellus. qui vidēs vxorē rubeam reuertēs de platea dubitauit cū lauiſſe trouato el bochal. Q̄ erat preceptū romanoꝝ. ne mulieres vinū biberēt. O q̄ bonū eſſet nūc: q̄ nimis garrulant. Vocauit eā ꝯl. Suffiauit in queſta orechia. Dedit ei cauatā vini. Et hoc ipſā iugulauit. Male ſe habuit i hoc. Prattica. O quanti hodie. qui arguunt vxores cū malis v̄bis. v. Ribalda. gaioſa. imbriaga. Si eſt gaioſa. ꝛ tu gaioſo. Si putana: ꝛ tu putaner. Femine dignitatē ſuā habent a maritis. ff. de ſēatorib⁹. l. Femine. Femine dignitatē a viroꝝ dignitatib⁹ ſortiūt. Iniuria facta vxori: ē marito. Mat. x. Qui vos ſpernit me ſpernit. In Autentico de cōſulibus. §. Si vero. Col. 4. Vxores namq; coruſcant radijs maritorum. Sunt vt candes in domo. Non ſic o viri: ſed cum manſuetudine vxores veſtras corrigite. Ad quod duplici exemplo inducuntur viri. Primo de Job. 1. Qui amiſſa omni ſubſtantia. a demone verberatus. ridebat a muliere. Benedic deo: ꝛ morere. Reſpōdit benigne. Quaſi vna d̄ ſtultis mulieribus locuta es. Nō dixit ſimpliciter. ſtulta ſed cōditionaliter. Secundo Tob. 3. Qui dum eſſet ad parietem quieſcēs. poſt ſepelitionem mortuorū. hirundo ſtercus in oculos fecit. Factus eſt cecus. Mulier cum ridebat. Reſpondit ille. Vana facta eſt ſpes tua. O mulieres vnius documētum quo eritis in pace cū maritis veſtris: Facite illud conſiliū illius vetule: quod dedit iuuencule. Vis ſtare cū marito in pace: Oldi. vede. ꝛ tace. Viri propter multas occupationes ſepe clamāt: vxor taceat. i. Pol. Silētium: mulieri preſtat ornamētū. Eccleſiaſtici. 36. Audi tacens ꝛ pro reuerētia accedet tibi bona gratia. Et ſi loquitur: moroſe. dulcit. Prouer. x. Sermo mol'. frangit iram. Inducūtur ad hoc exēplo virginis. Que quinquies locuta eſt. vt Alber libro. 4. Com. c. 3. Primo nazareth. Ecce ancilla ꝛc. Secūdo in tēplo. Fili qd ꝛc. Tertio in nup. Vinū non ꝛc. Quarto quādo ſalutauit Heliſabeth. Quito quando dixit Magnificat anima mea ꝛc. Due ſunt regule viri ad vxorem. Prima cam amet. Secun

da eam paſcat ⁊ foueat. Alie regu le vxoris. Prima ipſum hono ret. Secunda res domus curet. Patet ſecundum.

Tertium ē. Ut ipſam inſtruat bonis morib⁹. cū ſit datus ei in magiſtrū: ⁊ caput vxori ſue. Eph. 5. Mulieres ſint ſubiecte viris ſuis: ſicut dño. qm̄ vir caput eſt mulieris. Super quo Nicolaus de lyra. Sunt imperfectiores viris: ⁊ quoad ſexum: qꝛ eſt mas occaſionatū. ⁊ quo ad intellectū: qꝛ deficiunt in diſcretione. Debet ergo vir eā docere. Alexāder magnus volens vxorari. q̄ſiuit cōſiliū ſup hoc. quid agere deberet. Cui rn̄dit Ariſto. ſuus p̄ceptor. dans quattuor documenta. neceſſaria omni volenti vxorari. Primū eſt. O Alexander bene cogites ſup eam. Nā ſi vis equū emere. prius illū vides ſi habet la paladina. ſi oculos gibboſ. ſi bonā cropā. Plus ḋ vxore. ¶ Secundū documentū. Debes cogitare ſi h̄z parētes bonos. aut malos. Si bonos cape illā: qꝛ vt dicit pħs. i°. Ycono. Impoſſibile ē ꝙ filij ſint mali cōiter: qn̄ pentes ſunt boni. Si mali nō capias. Nā idē pħs. Impoſſibile eſt negligentibus dñis: ſuos eſſe ſolicitos. Aut h̄z vnū bonū: ⁊ aliū malū. Aut pr̄: aut mater. Si pr̄ eſt bonus ⁊ mater mala: magis timendū eſt. Nā filij plus capiūt a mře: q̄ a pr̄e. O quot videmus malas pp̄ mřes: que ſunt meretrices. Si pr̄ ē malus ⁊ mater bona. potes eā capere. Quia filia plus matri q̄ pr̄i aſſimilat. ¶ 3. documētū: vt ducat iuuenē: magis q̄ vetulā. Nō ſine rōne. In lib. Yco. pħs. Oportet inq̄t virū puellā ducere in vxorem: vt doceat bonos mores. O cōpagnus: bonos mores: ſi ꝯtẽpla. Tob. 9. de ſemetipſo anq̄ ingrederet̃ ad Sarrā. d. Surge Sarra: ⁊ deprecemur deum hodie. cras. ⁊ poſt cras: qꝛ his tribus noctibus deo iungimur. Tertia aūt nocte tranſacta. In noſtro erimus coniugio. Ille o quale hoc matrimonium. ¶ Quartū eſt ē. Ad virtutes. Quidā querūt diuitias. Contra Petrarcha lib. de remedijs fortuitoꝝ. Nihil eſt iportuni⁹ vxore multū dotata. Nil ſibi illicitū arbitratur. dñam ſe putat nō ſociā. Aū vos ingredit̃ inde libertas. Unde ſeruāda eſt regula Theophraſti. Melius eſt ducere pauperē pacificā q̄ diuitē litigoſam. Un̄ Sap. Prouer. 21. Melius eſt ſedere i angulo domus. q̄ cū muliere litigoſa i domo cōmunj. Ex hoc Licurgus poſuit legem ſuis athenienſibus. vt puelle indotate nuberent̃, vt vxores eligerētur nō pecunie. Et hoc ſapienter. Nā non vxor nubit viro: ſꝫ ſua ꝯtria eſt vxor. Aliqui querūt pulchritudinē. Diony. q̄rto. Pulchrū ⁊ bonū oia deſiderant. Et hoc ē malū. Ille it q̄rēdo brigā: q̄rendo pulchram. Unde Theophra. Difficile cuſtodit̃, qd plu-

redamauit. Quare o Theophraſte: Quia pulchra cito adamatur. Iſte ſunt que ſemp̄ volunt ſtare ad feneſtrā. Super hoſtia. aptando capillos ꝛc. O pazarelle. Sūt alij qui ducunt ꝛ querunt bonos mores. Et hoc eſt ſanctū: ꝛ meliꝰ Prouer. xij. Mulier diligēs. corona viri ſui. Que mundum ornauere. Quod patet quadruplici teſtimonio.

¶ Primo mulierū veteris teſtamēti.
¶ Secūdo mulierū noui teſtamēti.
¶ Tertio mulierū paganorum.
¶ Quarto mulierū ſanctarum.

¶ Primo ꝛc. Eua. Sarra. Rebecca. Rachel. Suſanna. Heſter. Aſa. ꝛ aliarum ſanctarum. Secundo ꝛc. Domina Rotilda regina francorum: que predicatione ſua virum Clodoueum cōuertit ad fidem chriſti. cum omni regno ſuo. Domina Galla regina vngarie que virum Stephanum cū omni regno ſuo cōuertit. Domina Theodolinda regina longobardorum. que edificauit eccleſiam. s. Jo. monzie. conuertit totum regnum ſuum. Monica Aug. Magdalena totam marſiliam. Sancta Cecilia Valerium. s. Theodora Siſinnium: Domina Blanca que conuentus plures reformauit. Verificatur ſententia apoſtoli. i. Corin. 7. Sanctificatus eſt vir ꝛc. Tertio ꝛc. Domina Amata regina latinorum: mater Latini regis italie que inuenit literas. 20. vſque ad. x. cum mundus fuerit per. 2. M. annorum ſine: ſed hec inuenit. vt dicit Iſido. 1. Eth. Domina Iſideo que fuit tempore Abrace: inuenit literas hebreas. ꝛ egyptias. Preterea domina Semiramis que inuenit vſum brachatum. cum mundus fuerit ſine eis: vſque ad Noe. Preterea. Domina Dido que bellum tenuit. cōtra romanos. que conſtruxit Carthaginem. Quarto ꝛc. Caput harū. M. virgo. q̄ xp̄m genuit ꝛc. Mulieres fuerūt firmiores in fide. Unde chriſtus primo apparuit eis poſt reſurrectionem: q̄ apoſtolis.

¶ Sabbatum. 5. 40. Quod virgo Maria eſt ſpecioſiſſima ſuper omnes mulieres.

EGo ſum lux mūdi: qui ſequitur me nō ambulat i tenebris: ſed habebit lumen vite. Jo. 8. ¶ Recitat exemplum Uincentius hiſto. Quod quidam miles fuit habens caſtrum: qui omnes tranſeuntes per viam. ſine miſericordia ſpoliabat. Hic virginem quotidie ſalutabat. Aue maria. Quadam vice monachus tranſiens fuit: quem predictus miles ſpoliari precepit. Uir ſanctus predones rogauit vt ſe ad dominum ſuum conducerent: quia ſecreta habebat ſecum cōferenda. Quo cōducto. Uocetis inquit oēs de familia vr̄a. Cū veniſſet qdā i me

dictū qui erat camerarius : oculis
reuersis hincinde circuibat. Adiu
ro te inquit dicas mihi. quare huc
veneris? Rñdit ego sum demon:
et .13. annis cum milite mansi: qr
princeps noster me huc misit: vt
die qua hic salutationē sineret: oc
ciderē. Miles autē hoc audiens
expauit: ⁊ ad monachi pedes p
uolutus vitā emendauit. Igitur
mariam salutemus. Aue grā ⁊c.
Ego sum lux mūdi: q sequit me
nō ambulat in tenebris. Qua
daz vice dixit xp̄s iudeis. Ego sum
lux mundi. Scdm Alber. super
Lucā tria luminaria ꝯtulit deus
mūdo. De quibus Gen. 1. Fecit
deus duo luminaria magna. Lu
minare maius. s. sol. Et lumina
re minus. idest luna. Et stellas.
Spūaliter. Maius luminare: est
xp̄s. De quo ecclesia. Sol iusti
tie xp̄s deus noster. Et dicit ma
ius lumen: quia super oēs lucet.
perfectiōe vite. Mar. 7. Nemo
bonus nisi solus deꝰ. 1. Re. 2. Nō
est sctūs. nisi dn̄s. Scdm lumen
dicit maria. De quo Ber. super
Can. Tolle corpus solare quod
illuminat mundum: ⁊ vbi dies?
Tolle mariā maris stellā: ⁊ quid
nisi vmbra mortis: ⁊ tenebre re
linquunt? Ille. Tertium lumen:
sunt sancti qui nos illuminauerūt
bonis exemplis: quos inuocare
debemus in nostris aduersitatibꝰ.
Job. 5. Voca si est: qui tibi respō
deat: ⁊ ad aliquem sctōꝝ cōuerte
re. Ego sum inquit lux mūdi. Di
xerunt pharisei ei. Tu de teipso
testim̄ phibes. Testim̄ tuū. nō ē ve. Qz
Prou. 27. Laudet te alienus. Et
2. Cor. x. Nō enim qui seipm̄ cō
mēdat ille pbatus est: sed ⁊c. Rñ
dit xp̄s. Et si testim̄ phibeo de me:
testim̄ meū verū est. Qz scriptū ē
in lege vr̄a Deu. 19. Duoꝝ ho
minū testim̄ verū est: Scdz Glo.
xp̄s hūit testim̄ a quattuor. Pri
mo a patre. Mat. 17. Hic est fili
us meus dilectus ⁊c. Scdo. a
spū. s. in spē columbe in Iorda
ne. Tertio. de seipso in ppria p
sona. Quarto. a Dd. dixit do
minus do. meo. s. pr̄. dn̄o meo. s.
xp̄o. Sede a dextris meis. Alibi.
Dn̄s dixit ad me: filius meus es
tu: ego hodie genui te. Sequit.
Testim̄ meum verū est. Hec locu
tus est Jesus in gazophilatio. i. i
loco vbi ponebant pecunie pro
templi cōstructione. De maria p
dicamus. s. de eius speciositate:
assumpsi verba in psona marie.
Ego sum lux mūdi. Vbi tria vi
debimus in presenti.

¶ Primum dicitur oppositionis.
¶ Secūdū dicit declarationis.
¶ Tertium dicitur responsionis.

¶ Primū dr̄ ⁊c. Vtrum maria fu
it speciosior oībus creaturis? Ar
guit̄ qdā ꝙ nō. qd̄ pbant tribus
mediis. Primum est tale. Vna
res tāto est pulchrior: ꝙto est mi
raculosa: qr miraculū naturā pce
dit. Exēplum de vino in nuptiis
quod fuit mirabile: quia miracu
lose pductum. Eua est miraculo
se producta: virgo maria natura
liter. igitur eua erit pulchrior. igi

tur non maria. Secundum eſt
tale. Pulchritudo mulieris: eſt
magna occaſio mali: Eccli. 9.
Propter ſpēm mulieris: multi
perierūt. Et Hiero. Gladius igne
us eſt ſpēs mulieris: q2. ſ. eſt cā
mali. Eccli. 9. Auerte faciem tu-
am a muliere compta. i. ornata.
Exēplum illius pħis: qui dixit.
Melius eſt videre demonem ꝙ
ornatam mulierem. Virgo ma-
ria debuit oībus eſſe cā ſaluandi.
s. cā boni ⁊ non mali ac occaſio ꝑ
dēdi. Igitur nō ↄbuit eē pulchra.
ſed nigra. Tertium eſt tale. vir
go maria fuit humilis. igitur de
buit hēre oēs cās humiliatis. Sz
pulchritudo eſt cā ſuperbie ⁊ ina
nis gl'ie. iuxta illud: Fallax gratia ⁊ vana eſt
pulchritudo. Exēplum regine Va-
ſti Heſt. 1. que ſupba erat pp ſuaz
pulchritudinē. Unde pħo ſecun
do Pol. Melius eſt dicere mu
lierē. modicā vel mediocrem eē:
ꝙ magnam. Maria fuit hūilis.
igitur nō debuit eſſe pulchra: ne
eſſet cā ſuāris gl'ie. Alia opinio di
cit ꝙ fuit pulchrior oībus creatu
ris. Ego ſum lux mūdi: dicit ho-
die. Et Can. 4. c. Quā pulchra
es amica mea. ſ. quoad corpus.
Quā pulchra es: quoad aīam.
Oculi tui colūbarū. Igit pʒ ⁊c.
Ad hanc difficultatē. rūdeo ſm
Archiepm̄ l. 4. pte ſum. Et Alber
tū ſup miſſus eſt. c. 45. Et Vora
ginē in mariali. Et Alexan. ſup
Lucā: ꝙ ſup oēs fuit pulchrior.
Que ↄcluſio probat triplicitet.
Primo ratione. Secundo.
auctoritate. Tertio figura.
¶ Prima rō eſt tantū de corpore.
¶ Primo rōne compoſitionis.
¶ Secundo rōne expulſionis.
¶ Tertio ratione exclamatiōis.
¶ Primo rōne ⁊c. Corp' vnū
tāto eſt pulchrius ⁊ nobilius. ꝙ̄-
to continebit in ſe nobiliorē ani-
mā. Ex hoc: corpus humanū eſt
pulchrius oībus corpibus bruto
rū pp vniōnē ad aīam rōnalē. Igi
tur corpis pulchritudo auget ad
nobilitatem aīe ad quā ordinetur
vt ſuū pfectibile. Sed aīa virgi-
nis fuit nobiliſſima ſup oēs aīas
poſt aīaʒ filij. Igitur ⁊ corp' eius
fuit nobiliſſimū ⁊ pulcherrimum
ſup oīa corpora poſt corpus filij:
Corpus. n. filij. q2 erat vnitū dei
tati. Jō fuit pfectiſſimum in pul
chritudine. iō corpus immediate or
dinatum ad ipſuʒ. erat ſcdo loco
pulcherrimū. Sed illud fuit cor
pus mrīs vnde aſſumebatur id
qđ vniebatur diuinitati. Propter
quod ſeqtur. ꝙ fuit pulcherrimū
corp' marie: ſup oīa corpa. Ego
ſum lux mundi. Ms Joānes de
clarauit Apoc. xij. Signum ma-
gnū apparuit in celo. Mr amic-
ta ſole: ⁊ luna ſub pedibus eius
⁊ in capite eius corona. xij. ſtella-
rū. Mr hec: eſt maria. ſole pul
chrior. luna. i. eccleſia ſub eius do
minio. Corona. xij. ſtellarū: ſunt
xij. priuilegia que habuit. Ego ſū
lux mundi. Ad polliendū eam.
videbimus. 6. aſſaytamenta: qui
bus mulier ſolet polliri. vt ſic di
cere poſſimus. Ego ſum lux ⁊c.

¶ Primū. dr ornamētū veſtis.
¶ Secū. dr ornamentū capitis.
¶ Tertiū. dr ornamētū pectoris
¶ Quartū. dr ornamētū cinguli.
¶ Quintū. dr ornamētū manꝰ.
¶ Sextū. dr ornamētū pedum.
¶ Primū dr ꝛc. Vn mulier aſfertiū capite la gerlanda. aut vel lū ſubtile: cum cerudellis compoſitis ⁊ huiuſmodi. Iſtud ornamētum habuit virgo. ſ. charitatē dei ⁊ proximi. Primo dei: Quia vt dicit Alexan. ſuper Lucā. Nulla creatura xpo excepto impleuit ita illud preceptū. Mat. 21. Diliges dominū deum tuū: vt maria virgo. Unde de ſe ipſa. d. Can. 6. Nunciate dilecto meo: qꝛ amore langueo. Idē. Introduxit me rex in cellam ſuā vinariā ⁊ ordinauit in me charitatem. Idē. Uulnerata ſū charitate. Et eccleſia. Uidi illos eā plenā charitate ⁊ dilectione. Secundo proximi. Qꝛ tempore paſſionis. Quāuis ſui dolores eſſent imenſi videndo filium affligi: tñ volebat filiū mori pro humane generationis ſalute. Et vt dicit Archiepiſcopus. Si aliꝰ modus non fuiſſet: ipſamet filiū proprium occidiſſet. Qua non minor erat charitas ſua ꝙ abꝛae: q filiū ſuū erat paratus ꝛc. Secundum eſt ꝛc. Que cooperit totam perſonam: de veluto: de ſcarlato. Maria virgo ornamentum hoc habuit. ſ. perſeuerantiam. De qua hierony. ad Furia. Non n. queruntur a chriſtianis initia: ſed fines. Paulus male incepit: ſꝫ bene finiuit. Idē ad Iuliānum heremitā. Cepiſſe multorum ē: ad calceē perueniſſe paucorū. Fuit perſeuerans: vt dicere poſſet illō. Eccleſia. 24. Uſq ad futurū ſeculum non ꝛc. Et Iob 27. Donec deficiā: non recedā ab innocentia mea. Tertium dicit ꝛc. vt fermalia. el fiocho. el baſſo nel pecto. Maria hūit hoc ornamentū. Quod itelligitur fides que ē neceſſaria. De qua ad Heb. xi. Sine fide impoſſibile ē ꝛc. Et Cice. pꝰ de offi. Fundamentum autē iuſtitie eſt fides. Hanc autem habuit maria pleniſſime: Qꝛ i paſſionis tpe. totus mundus fidem perdidit. iſta excepta: que ipſam ſuſtētauit. O felix maria. O ſancta ꝛc. Quartum dicitur ꝛc. vꝫ: el chiauacoro. el centurino: vt mulieres que tot appendunt: videant̄ mariſcalchi. Maria hoc habuit. Quod intelligitur iuſtitia. Que clamat vniuſcuiq reddere quod ſuū eſt. Maria oēs ſenſus mortificauit. Apoſtolus ad Col. 3. Mortificate mēbra veſtra que ſunt ſuper terram: Uiſum a laſciua conſideratione. Auditū: a nociua auditione. Tactū: a remiſſa operatiōe. Olphatū: a vana odoris requiſitiōe. Guſtum: a verborū iconſideratiōe. Ecce qño ꝛc. Quintum dicit ꝛc. Annulos. cyrothecas habere in manibus: Maria habuit hoc ornamentū. ſ. ſpem de deo. De qua. ps. In te domie ſperaui ꝛc. Et Idē. Mihi adherere deo bo

hunt eſt. ponere in domio ⁊c.
Sextū ornamentū ⁊c. Ut ſunt
planule in pedibus. De veneris
que vt videantur magne ⁊ce.
Maria habuit hoc ornamentū.
In pede ſiniſtro planulā habuit.
vʒ vitā actiuā. Quia vt dicit hie
ronymus ad Cromatiū. ⁊ Heliodo
rum. Hanc regulā virgo ſerua
bat: vt a mane vſqʒ ad tertiā: ora
tioni inſiſterit. A tertia vſqʒ ad
nonā in textrino opere ſe occu-
paret. Iterū a nona ab oratiōe nō
recedebat: quouſqʒ illi āgelus ap
pareret. De cuius manu eſcam
accipere ſolebat. In dextero: cō
templatiuam: vt vacare diuinis
⁊ orationibꝰ. Unde Luc. x. Ma
ria optimā partē elegit ⁊c. Ego
ſum lux mundi. pʒ prima. ¶ Se
cundo rōne ⁊c. Illa creatura in
qua nullum eſt peccatū: ⁊ in qua
ſunt oēs virtutes: tā cardinales
q̄ theologice: illa ē pulchrior oī-
bus creaturis. Sʒ in maria erāt
huiuſmodi. Igit̄ ⁊ce. Prouer.
vlt. Multe filie congregauerūt
diuitias: tu autē ſupgreſſa es vni
ûerſas. Supergreſſa oēs. Prio
in ea fuit charitas. Secundo fi-
des. Luc. i. Beata que credidiſti.
Tertio ſpes. In te domine ſpe-
raui. Quarto iuſtitia. Iſa. xi. erit
iuſtitia: cingulum lumboꝝ eius.
Quinto fortitudo: ſupportando
patiēter. Eccleſia. 14. Uſqʒ ad fu
turum ⁊c. Sexto in ea prudentia
Luc. i. Cogitabat qualis eſſet ⁊c.
Septimo fuit in ea temperantia
qꝛ parum locuta eſt. In primo

Poſt. Silentiū ī muliere preſtat
magnum ornamentū. Secūdū Al
ber. in. 4. lib. Comp. theo. ca. 31
Quinqʒ vicibus locuta ē. Et me
rito illius verbi: miraculū ſemꝑ
ſecutū eſt. Prio nazareth. Luc.
i. Ecce ancilla dn̄i. In ancilla ſūt
quatuor. Prio ꝙ ſit propria. Uir
go fuit. In verbo. Ecce. Scdo
ꝙ ſit obediēs. Uirgo ſic. In ver
bo Fiat mihi. Tertio ꝙ ſit humi
lis. Uirgo ſic. In verbo. ancilla.
dn̄i. Secutū ē miraculū: qꝛ filiꝰ de
celo ⁊c. Scdo in templo. Luc. ii
Fili: quid feciſti nobis ſic? Secu-
tum eſt miraculū. Qꝛ chriſtus et
obediens fuit. Erat inquit ſubdi-
tus illis. Tertio in nuptijs. Ui-
num non hāt. Miraculum ſecu
tum eſt. Quia de aqua ⁊c. Quar
to qn̄ ſalutauit Heliſabeth. Luc.
i. Magnificat anima mea dn̄ʒ.
Secutum eſt miraculū. Exulta-
uit igt̄ ſpūs meꝰ. Ubi dicit Fráci
ſcus de mayronis in quodā ſer-
mōe: ꝙ virgo ꝑ primū illa ntiriſ
ea verba. Ecce ancilla domini: ⁊
ſuum conſenſum verbo firmauit
tunc inuenta eſt exceſſiſſe merita
⁊ perfectiones. ⁊ bona tam natu
ralia q̄ accidentalia omnium crea
turarum: propter eminentiam
quatuor virtutum: que exprimū
tur in verbo Ancilla. Pria fuit
obediētia. Secunda humilitas.
Tertia fides. p quam captiuauit
oēm intellectū in obſequium dei.
Quarta fuit charitas: dum pro-
tulit verbum. Tuum. Omne
cor ſuū. Omne eſſe. Omne poſ-

ſe. obtulit voluntarie deo omni potenti. vnde pꝫ ſecunda ratio. ¶ Tertio rõne ⁊c̃. Et omnis na tio eam dicit pulchram ⁊ ſanctã. Nam dicitur. ff. de officio queſto ris. l. i. Illi opinioni ſtanduꝫ eſt: que plurimorũ teſtimonio pro batur. Et phs li. de ſomno ⁊ vi gilia. Quod ab omnibus vꝫ plu ribus dicitur: fidem habet ꝙ ita ſit. Et. 7. Ethi. Fama quã oẽs fa mant vel exclamant. nõ poteſt eẽ ĩ toto falſa. Et Diſ. 96. c. Extra. Et de officio ⁊ poteſtate delegata c. Prudẽtia. Integrum eſt iudi cium: quod plurimorum ſenten tijs approbatur. Ad propoſituꝫ. Omnis natio Mariam venera tur ⁊ collaudat. Unde ipſa dicit. Canta. Quia reſpexit humilitatẽ ancille ſue. Ecce enim ex hoc ⁊c̃. Unde laudat a. 6. generationibꝫ. Primo a ſarracenis ⁊ turcbis. qui ipſam adorant in templis ſu is ac thurificant. ⁊ nomẽ eius in magna reuerentia. ꝙ blaſfemantes eã graui pena puniunt. Fatentur eniꝫ chriſtũ de virgine natum. ce lum viuum aſcendiſſe. ſed non mortuuꝫ fuiſſe. Et demuꝫ in fine mundi: munduꝫ iudicaturuꝫ: vt patet in Alcorano. Et ipſe Ma cometus in eodẽ. d. Dixerunt an geli ad mariã: deus elegit ⁊ pu rificauit te: ⁊ preelegit te. ſup om nes mulieres mundas. Ille. Se cundo a paganis laudatur. Uir gilius in. 4. egloga.

Iam redit ⁊ virgo: redeunt ſa turnia regna.

Iaꝫ noua progenies celo demit tit alto. Et quis Hiero. dicat Uirgiliũ hoc nõ intẽdiſſe dicere de virgine. Et ego dico: ꝙ hoc poſſibile fuit. Et tñ. Et ſi Cay phas pphetauit de mundi ſalute per mortẽ vniꝰ. ſ. xpi: tamen hoc nõ intelligẽs: ita Uirgiliꝰ de chri ſto ⁊ matre eius: bene dixerit: vt dicit Aug. Preterea ex grecis fuerũt ſybille: vt Lactantius po nit earuꝫ verba in greco: poſtea in latino. laudãt hc maria. Ter tio ab hereticis. Et ſi i multis er rent. vt ab eccleſia diuiſi: tamen mariã venerant. Illis exceptis: qui dicũt habuiſſe alios filios ex Ioſeph. in reſiduis eã cõmẽdãt. Quarto ab eccleſia q̃ omni ſabba to officiũ celebrat. ⁊ ſtatuit ſingu lis diebus pulſare cãpanas: de ſe ro: de mane: de meridie. Et ex hoc honorat in ſalutatione ange lica. O ſeculares dic Aue maria. Quito ab omnibꝰ ſanctis. Quid clamãt oẽs ſcripture? Quid do ctores? Quid apoſtoli? Quid euangeliſte? Quid oẽs ſãcti? Ue re la bonta. la pollic a de maria. Ego ſuꝫ lux mũdi. Sexto a ma lis laudat. Numeri. 24. Balaam q fuit idolatra. in ſpũ prophetie de maria dixit. Orietur ſtella ex Ia cob. Que eſt hec ſtella? Uere ma ria. Et ſicut ſtella illuminat no ctẽ: ita maria illuminat mundum pſitem tenebroſum peccatis. Et hoc quideꝫ triplici lumine. Pri mo lumine miraculoꝝ. O lore to. O carauagio. quot miracla?

Secundo exemplorum: quia fuit exemplū omnium virtutū. Tertio lumine ſubſidiorum: quia adiuuat omnes nos. Unū Petrar. i laudē mſtis.

Chi el paradiſo vole: a maria volgia li ochij.
Por a lex ſinzenochij. cum humil core.
Ella non abandōna: chi mercede adimanda con lo bon zelo.
Anzi impetra corona del filiol benigno: che re del cielo.

Ego ſum lux mundi. Et ſic patet ſecundum myſterium.

Tertiū dicit ꝛc. Ad primū reſpōdeo. q. ſ. miraculū naturaꝫ pcedit. ſꝫ eua ꝛc. Dico q in naturalibus hoc ē verū: ſed in ſpūalibus nō habet locū. Mꝫ maria ratiōe maternitatis fuit pulchrior: cū animā habuerit nobiliorē. Et p ſic primū. Ad ſecundū ne. ſ. eſſet ſcādalū aliorum. Reſpōdet Alber. q pulchritudo in ſuo genere ē bona. Sed nihil ē adeo bonū: quin ex eo poſſit malus ſcādalizari. Unde iudei ſcādalizabant in ipſo chriſto: de ipſius doctrina. Sꝫ inquiunt apoſtoli: quia phariſei audito hoc verbo: ſcan. ſunt. Nō debuit maria ꝑ̄termitti eſſe pulchritud. nē ſuā: ꝑp ſcādalū paſſiui quod ſeq poterat. Unū pꝫ reſpōſio ad ſecūdū. Et hoc mō talis fit reſpōſio ad terti. Sꝫ q̄ris mō. Utrū fuit nigra aut alba? Reſpōdet Albertus ſuper Miſſus eſt. c. 45. Quod nō nigra ſimplicit. neqꝫ rubea, neqꝫ alba. Mꝫ iſti colores dāt quandā imperfectionē in perſona. Unū dici ſolet. A dio mi guarda da lōbardo roſo. Todeſco negro. Spagnolo bianco. Romagnolo dogni pelo. Fuit Maria mixta coloribus. participans de omnibus. Mꝫ illa facies eſt pulchra que de omnibus coloribus participat. Unde dicunt auctores medicine. q ille color qui eſt cōpoſitus ex rubeo ꝛ albo: eſt optimus: cum commixtione tertij coloris. ſ. nigri. Et hunc inquit Alber. concedimus in mariā fuiſſe. Fuit nigra aliquantulū. Et hoc triplici rōne. Primo rōne complexionis. Quia iudei tendunt i brunedinē quandā: ꝛ ipſa fuit iudea. Scđo teſtificatiōis. Quia lucas qui tres fecit imagines. Una rome. alia loreto. alia bononie. ſunt brune. Tertio aſſimilatiōis. Filius matri cōmuniter aſſimilat ꝛ econuerſo Sed chriſti facies fuit ſubbruna. Igit ꝛc. De qua nigredine. Uulgaris.

O bella piu chel ſole. o piēa lūa.
O del mē alma: o maris ſtella.
O formoſa: cū tuto che ſia bruna

Et Can. Nigra ſum ſed formoſa Et Dionyſi. dum mariam vidit. d. Si de tuo filio nō eſſet mihi reuelatum. facile crederem nō eſſe alium deum preter te. Ego ſum lux mūdi. Judith .c. Nō eſt talis mulier in aſpectu ꝛ pulchritudine ꝛ ſenſu verborum.

Exemplum in vita Baſilij legi q Julianus apoſtata cū iret pugnare contra perſas: venies. Ce

ſareã Cappadocie petijt pro exercitu ſuo panem a. b. Baſilio qui epiſcopatũ tenebat in ciuitate illa. Qui cũ afferret ei panẽ ordeaceũ quales habebat: iurauit ꝙ cũ rediret. faceret eũ ⁊ ſuos comedi: ⁊ ciuitatẽ deſtrueret. Cumq̃ ſuadẽte Blaſio populus fuiſſet ad quãdã eccleſiã virginis in vicino monte ſitam: ibiq̃ fuiſſet populus tribus diebus ⁊ noctibus in oratione. In hora. 3. noctis: vidit Baſilius mulierẽ ſpecioſã de celo deſcendẽtẽ in regio apparatu: puellis circũdata ſedẽs in throno. Mercurio occiſo ꝓ fide precepit miliſ vt ſe vindicaret de Juliano. Qui acceptis armis. ⁊ omnibus que ibi erant in abbatia. Baſilij: in qua erat corpus. Julianũ eſt aggreſſus in prelio: ⁊ ipſũ occidit. Qui in papilione moriẽs. clamabat. Viciſti me galilee ſanguinem proijciens in aera.

¶ Dominica de paſſione. De blaſſemia.

VOs autem in honoraſtis me. Jo. 8. ¶ Cũ mirabili intelligẽtia. eleganti ⁊ pellegrino cõceptu. cõcluſerũt doctores ſancti. M. donũ lingue fuiſſe cõmunicatũ homini principaliter. vt cum ea debeat laudare cum viris preconijs ⁊ indefeſſis commendationibꝰ diuinã bonitatem ſui factoris. Vñ Lactã. li. de ira dei ad Don. Oſtendat autẽ cur deus fecerit ipſũ hominẽ. Sicut eũ mundũ machinatus eſt propter hominẽ. ita ipſum propter ſe: tanq̃ diuini templi antiſtitẽ. ſpectatorem operum. rerumq̃ celeſtiũ. Jdō ſolus ſermonẽ accepit ⁊ linguã cogitationis interpretẽ: vt enarrare poſſit maieſtatem domini ſui. Nota in verbo. ſolus ſermonẽ. Ju. p°. Polit. Nullum animal habet ſermonẽ. niſi homo. Et hoc totũ vt deum ſuum laudet. Sed hoc nõ facit ſceleſtꝰ. ⁊ ingratus blaſſemator. qui inferiorẽ ſe facit oĩbus creaturis. que ſm modũ ſuum laudãt creatorẽ. Aug. in ſermone ad heremitas. Ad nutũ domini ſui ſol non declinat a via ſua nõ luna nõ ſtelle. Campi decorantur floribꝰ. criſpãt ſilue. In nemore cytharizat auicula: Inſenſibilia obediunt deo: ſolus homo voluntati dei reſiſtit. Ille. Quippe cũ blaſſemat ⁊ maledicit. Quõ hodie iudei fecerũt. Applica euãgeliũ hodiernũ. De blaſſemia erit ſermo. Ubi tria ſunt videnda.

¶ Primũ. dicitur diffinitionis.

¶ Secundum. dicitur abhominationis.

¶ Tertiũ. dicitur punitionis.

PRimũ dicit ⁊c. Doctores eccleſie diffiniũt communiter blaſſemiã. d. Blaſſemia eſt attribuere deo qđ deo nõ cõuenit. vel negare deo qđ deo conuenit: vel attribuere creature ꝙ cõuenit creatori. Illi quã materiã tãgit Th.

ij.q.i.ar.i. Jn. 4. diſ. 14. In primo modo peccabāt quidā heretici: de quibus. 24. q. 3. c. Quidaꝫ autem heretici. qui dicebant deū eſſe corporeum: ⁊ habere humana membra. Cōtra quos. Jo. 4. Deus ſpiritus eſt. In hac ſpecie peccant illi qui dicūt deū eſſe partialē ⁊ partialū: quia attribuunt ei quod ei nō conuenit. Quia nō eſt parcialis. Actuū. x. In veritate comperi: quia non eſt acceptor perſonarum deus. Ad Ro. 2. Nō eſt acceptio perſonarum apud deum. Et extra de preben. ⁊ dignitatibus. c. Venerabilis. Secūdo negare ei quod ei cōuenit. In hac ſpecie peccabant quidā heretici: q dicebant deuꝫ non habere curam de hoc mundo ſed diabolus: vt fuerunt manichei. De quib' vbi ſupra. Ponebant duo principia. Bonuꝫ. ſ. deuꝫ quem volebāt eē dominū celoꝝ. Malum. ſ. diabolꝫ. queꝫ volebāt eſſe deuꝫ mundi. Contra quos. Jo. i. Omnia per ipſuꝫ facta ſunt ⁊c. In ſpecie hac peccāt qui dicūt. Dio nō poſu quello e quel altro. Cōtra ps. Omnia quecunqꝫ voluit fecit. Tertio attribuere creature qđ cōuenit creatori. Utputa facere miracula. In hac peccabant iudei. De quibus Lu. xi. Qui dicebāt de xpo. In belzebub principe demoniorū eijcit demonia. In hoc peccato peccant peſſimi incātatores qui putant facere ſimilationem vulnerū ſuis ſuperſtitionibus: cū ſoli deo conueniat. Unde ps. Qui facit mirabilia magna ſol'. Et in ca. 26. q. 6. c. Epiſcopi. A diabolo tenent capituli: qui relicto creatore: diaboli auxilia querūt. Hoc peccatū ē grauiſſimuꝫ inter alia. Hoc pbaꝛ in preſenti triplici rōne:

¶ Primo. rōne inclinationis.

¶ Secundo. rōne durationis.

¶ Tertio. rōne ſuperationis.

¶ Primo rōe ⁊c. Una maxima ē in theologia. Illud peccatū dicitur minus graue: quod maiorē habet inclinationē ad illud cōmittēdū. Et maius graue qđ habet maiorē inclinationē ad illud cōmittēduꝫ. Exēpli gratia. In eodē genere peccati. minus peccat iuuenis ꝙ ſenex in peccato luxurie: quia plus inclinaꝛ ad illud cū ſit calidior. Unde philoſophus 3. Topicorum. Iuuenes magis ꝙ ſenes moleſtantur a concupiſcentijs. Super quo Auerroys. Complexio iuuenum ē calida ⁊ humida: ſenum autem ſicca ⁊ frigida. Unde grauius peccant. Cicero i. de officijs. Cum omni etate luxuria turpis ſit: ſenibus tamē fediſſima eſt. Unde Danielis. 13. de ſenibus iſrael: qui Suſannaꝫ voluerunt violare: inſtigante ſpū ſancto fuerunt cōdemnati. Adultera vero quia iuuenis. Joan. 8. fuit defenſa a chriſto. Unde ⁊ amplius noli peccare. Ad propoſitum. Omne peccatum habet aliquod motiuum: ad illud committendū. Excepto peccato blaſfemie. Quid monet guloſum ad gulam? Certe gula: ⁊ mal de

ſancto blaſo. Quid luxurioſus ad luxuriã? Mulier ⁊ delectatio. Quid vſurarius ad vſuras. Cõgregatio temporaliũ. O blaſſemator quis ad blaſſemiã te inuitat? Rñde: ꝙ nihil. Immo inclinaris ad ipſũ laudandũ: ⁊ ad magnificãdũ. Qꝛ vt dicit lex. l. Si ſi. ff. de petitiõe hereditaris. §. Cõſuluit. Bene facienti beneſacere debemus. Ille eſt qui pro nobis eſt incarnatus, crucifixus. mortuus. Tamẽ vituperant membra nobiliſſima qbꝰ nos redemit. Al corpo: al ſangue. Unde bene cõqueritur Iſa. i. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipſi aũt ſpreuerunt me. Cognouit bos poſſeſſorẽ ſuũ: ⁊ aſinꝰ preſepe domini ſui: populus autem meus me nõ cognouit: ⁊ iſrael me nõ intellexit. Ille. Qui poterat te facere lapidẽ: lignũ: tam ad ſui imaginẽ fecit. Unde patet ꝙ malus eſt peccatũ ratione ⁊c. ¶ Secũdo rõ ⁊c. Cõcluſio ẽ Tho. in. 22. q. 186. ar. x. Qđ peccatũ tãto eſt grauius quanto eſt durabilius: vt etiã pꝫ de virtutibꝰ. Charitas eſt maxima omniũ virtutũ qꝛ eſt durabilior alijs cũ in patria oẽs alie deficiant. Ad propoſitũ noſtrũ. Quanto plus hõ perſeuerat in peccatis: tanto plus grauatur conſcientia. O pꝫ tiolo cõfiteri hoc anno. aut per. 4. x. annos homo permanet in peccatis cui malum facis: Uere tibi: qñto plus moraris i miſeria. Extra de cõſuetudine. cꝰ. Tanto. Tanto in gt grauiora ſunt peccata: quanto diutius infelicem animam detinẽt alligatã: Et in. c. fi. Et. 24. q. i. Pudenda. Cõſuetudo mali nõ minuit peccatũ: ſed auget. Ideo eccleſia precipit. Extra de pe. ⁊ remi. c. Ois vtriuſque ſexus: vt oẽs in paſchate ſe preſentent patri ſpirituali per cõfeſſionem: vt nullus habeat cãm in peccatis pſeuerare: ⁊ ſe abſcondere a cõfeſſiõe. O preſbyteri. O curati aperite oculos veſtros ſuper gregẽ. Unũ archiepiſcopus de florentia in morte flebat: qꝛ timebat d omnibus ſuis. A caſa noſtra. Cũ ergo peccatũ blaſſemie duret in preſẽti: ⁊ perſeueret in futuro: ꝙ non faciunt alia peccata. Igit̃ rõe durationis eſt peccatum grauiſſimũ. Audi Io. in Apoc. 16. Blaſfemauerũt deũ celi pre doloribꝰ ⁊ vulneribꝰ ſuis. Ubi dicit Th. 22. q. 13. ar. 4. Quod ſicut in beatia poſt iudiciũ erit laus vocalis in paradiſo: iuxta illđ. Exultationes dei in faucibus eorũ: ita in dãnatis erit blaſſemia vocalis. O blaſſemator de dio e de ſancti. Quel dio: quel chriſto: ql laverzene: quel ſancto qual in preſenti blaſſemas: ſic facies in iferno. Et ſicut eccleſia in preſenti inuenit ſanctos ad cantandũ in lethanijs. Sancte petre ora ⁊c. ita erit in inferno. ¶ Tertia rõ ⁊c. Glo. ſuper illo verbo Iſaie. 18. Ad populum terribilem. Omne peccatum blaſſemie comparatũ: leuꝰ eſt. Iterũ. Nihil eſt horribilius blaſſemia que os ſuũ ponit in ce-

tum. Quantū ſit graue hoc peccatum colligi pōt ex rōne quia ſuperat quattuor grauiſſima peccata vt ponūt omnes theologi. cuʒ rationibus euidentiſſimis.
¶ Primū ē pctm̄ paganoꝝ.
¶ Scdm̄. eſt pctm̄ homicidaruʒ.
¶ Tertiuʒ. eſt pctm̄ hereticorum.
¶ Quartuʒ. eſt pctm̄ iudeorum.
¶ Primuʒ ē ꝛc. Ut dicit Tho. 2.q.13. Infidelis ea dicit de deo ꝛ loquit᷑: que lʒ ſint falſa: tamen credit vera. Turchus negat chriſtum ꝛ eius matrē. Quare hoc? Quia ſic credit. Iudeꝰ negat chriſtū. mꝛeʒ. apoſtolos. quare hoc? Quia ſic credit. Chriſtianus blaſſemat ꝛ loquit᷑ de deo ꝛ ſanctis que ſcit oīo non eſſe vera. Clamat deū traditorē: virginē putanam. Tu li ſay le fiche in oculis: ſcis nō eſſe verū iō ꝛc. Secundū peccatū ꝛc. Superat peccatū homicidarū. Rō: qꝛ ꝛ ſi alij peccatores deo cōtumeliā īferant eſt pter voluntatem eoꝝ. Homicida vellet ſi poſſet inimicū occidere: ꝛ deum non offendere. Sed blaſſemꝰ in cōtemptū deū blaſſemat volēs ſe vindicare de deo directe ꝛ principaliter. Uenetijs quidā gladio imaginē crucifixi percuſſit: ꝛ ſanguis exiuit. Unde vſqꝫ nunc: ampuſa ſanguinis chriſti in aſcenſione oſtēdit᷑. Ex hoc ſuperat pctm̄ ꝛc. Tertiū eſt peccatum hereticorum. Hereticus credit eſſe vera: que dicit. Blaſſemus autem contra conſcientiam ſuam de deo dicit que ſcit non eſſe dicenda. Q lingua feralis. Quartū peccatum ꝛc. Augu. ſuper Mat. 26. Magis peccant blaſſemantes deum triumphantem i celis. ꝙ qui crucifixerunt eum ambulantem i terris. Et rō eſt triplex ſm̄ Alexā. in ſecunda parte ſumme. Tho. in. 4°. Et in. 3. parte. q. 47. Primo ratione cognitionis: iudei nō cognouerunt ipſuʒ eſſe deū. p. ad Corin. 2. Si cognouiſſent. nunꝙ dominū glorie crucifixiſſent. Quamuis nō excuſentur a toto. Actuū. 3. Scio fratres ꝙ p ignorantiam feciſtis. Sed qui deum blaſſemant: ſciunt ipſum eſſe deū vñ grauiꝰ peccāt. Scdo rōne promiſſionis: qꝛ iudei nō pmiſerunt fidē in baptiſmo. Abrenunciō ſathane: ſic xpianus: ꝗ pmiſit ſeruare diuina mandata. Dimittere vſuras: ꝛ huiuſmodi. Iudeꝰ aūt hanc nō fecit. Unde grauius peccat xpianus ꝙ̄ ille. ¶ Tertio rōne maioris ſtatus. Quanto pſona eſt nobilioris ꝯditionis: tanto peccatū eſt grauius in eam factū: vt di. l. Presbyteri. C. de epis ꝛ clericis. Et Iuuenalis li. 3. ſatyra. 8. Omne animi vitium tanto conſpectius in ſe Crimen habet: ꝗ̄to qui peccat maior habet᷑. Sʒ ſtatus xpi regnantis in celis dignior ē regnātis in terra. Illi vituperabant mortalem in pſenti: blaſſemus aūt immortalem in celo. Preterea iudei obturant aures ſuas ne audiant blaſſemantes Gloſa ſuper illud Actuum. 7. Continuerunt aures ſuas. d. Ne

audirent blaſſemiam. Unde pa
tet triplici ratione: q peccm blaſſe
mie eſt grauiſſimum.

Secundū dī rc. Ana ma
xima eſt in theo. Quod
ſter alia peccata hec: pec
catum maxime eſt abho
minabile deo. Quod probat tri-
plici medio. Primo ratiōe. Se-
cūdo auctoritate. Tertio exēplo.
¶ Primo rōne ꝯrarianonis.
¶ Scdo ratione aſſimilationis.
¶ Primo ratione rc. Blaſſemia
eſt contraria tribus. Primo na-
ture. Secūdo ſcripture: Tertio
creature. ¶ Primo nature: que
dictat benefactorē ſuum eſſe co-
gnoſcendū. Canis cognoſcit pa-
tronē ſuum: quom ei feſtum fa.it
cū cauda. cum capite. Preterea
aues celi ſuo modo: q̄to magis
homo deo ſuo? Unū phs. 4. ethi.
Beneficiatus tenetur rependere
vices ſuo bñfactori. Et Sen. lib.
de bñficijs. Ingratus eſt qui non
reddit. Idē. Ingratiſſimus oīz
qui oblitus eſt. Sed homo peior
animalibus efficitur: cum lingua
ſit ei collata ad ipſum laudanduz.
Eccleſiaſtici. 51. Dedit mihi dñs
linguā in ipſa laudabo eū. Sz cū
illa vituperatur: Ad Ro. 2. No
men meū iugiter blaſſemat. Ue-
re ſic eſt. Scdo contrariat ſcri-
pture: q̄ nos hortat ad deum lau
danduz: vt in ps. 33. Canta oino,
Benedicam dñm in omni tēpore
ſemp laus eius in ore meo. Sap.
x. Confitebor tibi dñe rex ꝛ col-
laudabo deum ſaluatorem meū.

Tob. 4. Omni tpe benedic deū ꝛ
Ad Rom. 12. Benedicite ꝛ noli-
te maledicere. Unū pz de ſcriptu-
ra. Tertio blaſſemia contraria
tur creature. Ois creatura lau-
dat deum. Eccleſia in matutinis.
cantat hymnum triū pueroꝝ.
Benedicite domino omnia ope-
ra domini rc. Hic vſqz in finez:
ꝛ alibi. Laudate dñm de celis:
Laudate eum in excelſis: E piu
forte ciues mei Dō inuitat tres
creaturas ignobiles ad ipſū lau-
dandum. v. Laudate dñm rc.
dracones ꝛ omnes abyſſi: ſerpen
tes ꝛ volucres pēnate. O blaſſe
matores quid ad h̄ dicitis? Quid
reſpondetis. ¶ Secundo ratione
aſſimilationis. Aſſimilantur blaſ
femarores dānatis: ꝛ per nullum
peccatum ita poteſt cognoſci per
fecte q homo ſit damnatus: ſicut
per pcm blaſſemie: q2 vt dicitur
al parlar cognoſcit hō: de qua pa
tria eſt. Math. 26. De Petro di
citur. Galileus es: nā ꝛ loquela
tua manifeſtū te fecit. Et iudicū
12. De Effrateo: qui dum dicere
deberz Scbolet: aiebat: Sebolet.
Ita in propoſito de homie. Uis
cognoſcere: o homo de qua pro-
uincia es? Reſpice ad loquelam:
ſi deū laudas ꝛ ſanctos. aut ſi eos
vituperas. Deus. n. tres proui-
cias fecit: ꝛ in qualibet iſtaꝝ ppꝛi
um linguagium poſuit. ſ. prouin
ciam celeſtem. terreſtrem. ꝛ infer
nalem. Linguagiū puincie cele-
ſtis: eſt verba pacis ꝛ edificatōis
habere, hoc eſt deum benedicere

⁊ laudare. Ps. Beati qui habitant in domo tua domine ⁊c. Linguagium prouincie terreſtris: eſt de terrenis tractare. Io. 3. Qui de terra eſt de terra loquitur. Linguagium prouincie infernalis: eſt deo maledicere ⁊ blaſfemare. Unde dicitur de damnatis. Iſa. 8. Cum eſurierit iraſcetur ⁊ maledicet regi ſuo. Cognoſcitur igitur quis de qua prouincia ſit. Qui igitur loquitur verba pacis: ⁊ edificationis ⁊ laudis dei: ſignum eſt q ille ſpectat ad prouinciam celi. Qui loquitur verba terrena ⁊ mundana: ſignum eſt q ſpectat ad prouinciam mundi. Qui loquitur verba mendacii, maledictionis, ⁊ detractionis: ſignum eſt q pertinet ad prouinciam inferni. quia illud eſt proprium linguagium dyaboli. Exemplum de illo romano q tres habuit filios ab vxore ſua. Communiter mulieres ſunt in his peccatis carnalibus: ⁊ poſtea ſe excuſant. O pater nolebam: ſed ribaldus me inganauit ⁊ mihi vim intulit. Cum autem iſte percuſſit vxorem verberibus: iuxta illud. Cor durum cum baculo frangitur. Ex ira: dixit ei mulier. O i oltra: De tribus filijs, vnum tantum habes legyttimum. Cum quereret quem? Noluit ei indicare. Moriens teſtamentum fecit: vbi dimittebat bona ſua heredi legyttimo. Poſt mortem: pater iuſſus eſt ſagittari a filijs ſuis: vno excepto qui noluit patrem ſagittare. Ad quem iudex. Iſte eſt verus filius: quia patrem ſagittare noluit. Ad propoſitum. Quando homo blaſfemat: ſagittat deum. Non eſt veri nominis filius dei: ſed ſpurius ⁊ filius dyaboli.

Sed dubium queritur. Utrum liceat maledicere creaturis irrationabilibus: vt terre: lapidibus arboribus. animalibus: pluuie: ventis: ſoli: lune: ac ſimilibus? Uidetur q ſic: quia habetur. 2. Re. i. Audita Dauid morte Saulis ⁊ Ionate: maledixit montibus gelboe. Preterea xps vt habetur Mat. 21. ⁊ Mar. xi. Maledixit ficulnee: in qua non inuenit niſi folia. Preterea: quia Iob: vt dicitur eiuſdem tertio maledixit diei ſuo. Et dicebat. Pereat dies in qua natus ſum: ⁊ nox in qua dictum eſt: conceptus eſt homo: dies illa vertatur in tenebras. Reſpondet Tho. 22. q. 76. q benedictio ⁊ maledictio proprie poteſt pertinere ad illam rem cui poteſt bonum aut malum contingere. ſ. rationali creature. Ipſis ergo irrationabilibus dicitur contingere bonum aut malum in ordine ad creaturam rationalem: propter quam ſunt. Ordinantur autem creature irrationales ad hominem: tripliciter. Primo per modum ſubuentionis inquantum ex eis ſubuenitur humane neceſſitati. Et hoc modo a deo Gene. 3. Poſt peccatum primorum parentum maledicta eſt terra: vt. ſ. per eius ſterilitatem homo puniretur. Et Deutero. 28. Deus dixit. Si audire nolueris vocem domini dei tui vt fa

cias ⁊ cuſtodias oia mãdata eius
⁊ cerimonias quas ego precipio
tibi hodie: venient ſup te oẽs mã
ledictiones iſte ⁊ apprehẽdẽt te.
Maledictus eris in ciuitate. ma
ledictus in agro. maledictũ hor-
reum tuum ⁊ maledicte reliquie
tue. maledictus fructus ventris
tui ⁊ fructus terre tue. armenta
boum tuoꝝ: ⁊ greges ouiũ tua
rum. Secũdo ordinantur crea
ture irrationabiles ad hoiem per
modũ ſignificationis. Et ſic xps
maledixit ficulnee: in ſignificatio
nem ſynagoge iudaice gentis: q̃
non habebat niſi folia. ſ. verba le
gis ſine fructu. Et propterea me
rito debebat areſcere: ⁊ auferri ab
ea regnum dei: quod ſignificatũ
fuit in ficulnea a Chriſto maledi-
cta. Tertio ordinant creature
irrationabiles ad ipſum hominẽ
per modũ continentis: aut tpis:
aut loci. Et ſic Job maledixit di
ei in qua natus erat pp̃ter culpã
originalem quam naſcendo con-
traxerat. Ita q̃ maledictio illa nõ
arguit in eo aliquã impatientiã.
Sed tm̃ arguit ⁊ explicat q̃ die
qua natus eſt ⁊ conceptus. cõtra-
xit culpã originalem: que radix
eſt oium paſſionũ: quas patimur
in hac vita. Dauid inſuper male
dixit montibus gelboe: ad expli
candam cedẽ que in eis facta fue-
rat. Propterea dicebat cũ fletu
⁊ lachrymis. Montes gelboe:
nec ros: nec pluuia veniat ſuper
vos in qbus ceciderunt inclyti
iſrael: Saul ⁊ Jonatas amabiles
⁊ decori: aquilis velociores. leo-
nibus fortiores. Filie iſrael ſuper
Saul flete: ⁊ ego doleo ſuper te
frater mi Jonata. Quare nõ eſt
trahendũ in conſequentiam: vt
vnuſquiſq; pro libitu ſuo factu-
ris irrationabilibus maledicat.
Et ſiqs eſſet qui malediceret re-
bus irrationabilibus inquantum
ſunt creature quaſi in contẽptũ
dei: quod hoies faciunt: peccaret
peccato blaſfemie. Quod pecca-
tum quantũ graue ſit: ⁊ per con-
ſequens puniendum: audi tertiũ
myſterium.

TErtium di ⁊c. Ois lex
clamat punitionẽ circa
blaſfemantes que quin
tuplex eſt.

¶ Prima eſt diuinalis.
¶ Secunda eſt eccleſiaſticalis.
¶ Tertia eſt municipalis.
¶ Quarta eſt ciuilis.
¶ Quinta eſt paganalis.

¶ Prima eſt diuinalis Leuitici
24. Quod cum filius mulieris
blaſfemaſſet nomen dñi a popu-
lo lapidatus eſt. vbi dicitur ibi:
Educ blaſfemum extra caſtra: vt
lapidet eum ois pplˢ. Et q blaſ-
femauerit nomen dñi morte mo
riatur. Sẽnacherib rex aſſyrioꝝ
obſidens hierrem eleuatus ſe in ſu
perbiam blaſfemauit nomẽ dñi.
In ſequenti nocte angelus percuſ-
ſit de ſuis. 185. milia hoim: ⁊ ipſe
pre pauore fugiens: a proprijs filijs
occiſus eſt. Et Judith. 15. Holo
fernes dum vituperaret nomen
dñi: dicens aliũ deum nõ eſſe pter

Nabuchodonoſor: a Judith mu
liere occiſus eſt. Ecce prima lex.
¶ Secūda lex. Extra de maledi
cis. c. Statuimus. Et Grego.
9ᵘˢ. d. Quod qui nomen domini
⁊ virginis blaſfemauerit: publi-
ce debet puniri: vʒ per ſeptē heb
domadas: ⁊ in qualibet hebdo-
mada in feria. 6. in pane ⁊ aqua
ieiunet: ⁊ dominicis diebus añ
fores eccleſie tpe miſſarum ſine
palio ⁊ calciamētis ſtet: ⁊ ad col
lum corrigiam habeat. O cōfeſ-
ſores date talibus penitentiam:
In pāe ⁊ aqua ſine miſericordia:
quia merentur. ¶ Tertia lex ⁊c.
Nō ē ciuitas xpianoꝝ bñ regulata
que nō hēat ꝯſtitutiones cōtra
blaſfemos. Sʒ nunc non ſeruan-
tur leges ⁊ ſtatuta. Si dī malū
de dño temporali: punit acriter.
Dux Galeazo Cremōe fecit quē
dam ſuſpēdere: quia ſolum de ſe
murmurauerat. Dñs māntuanᵘˢ
ſimiliter. Sed deus blaſfematur
⁊ nō eſt q̄ puniat. Exēplum nota
bile. Siracuſe cum quidā nauta
crudeliſſime nomen dñi blaſfe-
maret cadēs in mari nō ē viſus
amplius. Ad dies paucos reper
tus eſt in litore. Totū corpus in
tegrum inuentū eſt: lingua exce
pta: que forte deputata fuit ad in
fernum: vt ibi puniretur. Quia
Sap. xi. Per que quis peccat p
hec ⁊ torquetur. ¶ Quarta lex
⁊c. In autentico. Ut nō luxuriē
tur ꝯtra nām. Colla. 5. Blaſfemᵘˢ
vltimo ſupplicio dʒ puniri. Sup
plicium dicit glo. allegans. ff. de
penis. l. Ultimus. Inter pᵗa ſꝫ ſolaʒ
mortē. ſ. el capo: debent puniri ſi
ne remiſſione. Quia vt dicit Hiero
ny. Non eſt crudelitas pro deo
pietas. Et Boe. 4. de conſo. Pu
nire malos iuſtū eſt: ſed ipſos eua
dere impunitos iniuſtū. Et. l. ita
vulneratus. ff. ad. l. aquil. Deli-
cta non debent remanere impuni
ta. Et per cōe frater Gabriel. Qꝛ
vt dicitur. C. d furtis. l. Siquis
Impunitas delicti inuitat hoīes
ad malignandū. O domini tem-
porales. O priores. O officia-
les ciuitatū: ad vos clamo: qui iu
ſticiam non facitis ſup tales. Im-
mo q̄ peius eſt. In domibus ta-
lium tenentur luſores. le barata-
rie: vbi dicuntur tot mala. Nō ſūt
immunes ab hoc vitio: pricipes
barones. ruſtici. agricole. artifi-
ces. Et q̄ dictu horribile eſt: non
religioſi. nō ſacerdotes. nō mu-
lieres. nō pueri: Unde Pius pa
pa. Confuſa ſunt omnia ⁊ turba-
ta. blaſfemaſ dñus: nullus timor:
nulla legum reuerentia. O igra
tiſſimi peccatores. O furētes ani
mi. O venenoſa ⁊ amariſſima
lingua. O deniq; perditiſſimi
homines. Ecquid male fecere vo
bis ſancti? In quo nocuerūt vo-
bis? An nō aſſidue p veſtra ſalu-
te intercedunt ad dominū? Nō-
ne ⁊ Virgo illa piiſſima mater gra
tie: fons miſericordie. pro vobis
indeſeſſa eſt aduocata? Quid er-
go blaſfematis illam ⁊ reliquos
ſanctos: O vere mala conſuetu-
do qua homines xpiani iniurian

tur deo ⁊ ſanctis eius. Jn hac ſo li xpiani dimerſi ſunt: quia non eſt aliq̄ natio neq̄ iudeorum neq̄ gentiliū ⁊ paganorū: in qua tot ſint blaſſemie ⁊ maledictiões ſicut in populo xpiano. ¶ Quinta lex ⁊c. Apud infideles ⁊ ſaracenos qui blaſſemat xp̄m ⁊ eius matrē puniū grauiter: inter duos aſſeres: ⁊ ſic viuus occidiē. Ob quā cām parū ſentiūtur ibi blaſſemie ⁊ maledictiones. Sanctus Ludouic⁹ rex francie: talibus linguaz preci debat. O chriſtiani principes: ſi hoc agunt iſfideles: plus chriſtiani: quia ſuper omnia peccata de⁹ habet pro malo hoc vitiuz. Mā tue: dum quidaz luſores vitupe rarent nomen chriſti ⁊ matris: ceciderunt oculi eorū ſup menſam. Preterea Greg. d. li. 4. dialogorum. Rome puer quinq̄ annoȝ dum blaſſemaret nomē domini in brachijs parentum: demon ipſum rapuit: nec plus viſuȝ eſt. Credatis mihi. N. q̄ mittit duo peſtes. bella. penurias: flagella: pp̄ter hoc pcm̄. Conqueritur ipſe de⁹. Jſaie. i. Ue gēti peccatrici. pplo graui iniquitate. ſemini nequā. filijs ſceleratis. blaſſemauerūt deum iſrael: ab alienati ſunt retrorſum. O Italia tanto vitio depꝛauata. O populi tanto ſcelere deturpati. Timeo ne deſeuiat contra vos furor dei. Corrigat ergo vnuſquiſq̄ ſeipſuȝ ⁊ refrenet linguā ſuam: ⁊ omnes pariter laudemus ⁊ benedicamus deū: q benedictus eſt ⁊ laudabilis p infinita ſecula ſeculoruȝ. Amen.

¶ Feria. 2. dominice de paſſione. De honore parentum.

Miſerunt principes ⁊ phariſei miniſtros: vt apprehenderent ieſum. Jo. 7. ¶ Uidentes phariſei miracula xp̄i. Secundū Nicolaum de lira: vt lazari ſuſcitationeȝ ⁊ filij vidue. ceci illuminationem. panū multiplicationē. ⁊ alia bona opa. inuidia moti ſunt nō tn̄ ſunt auſi ire perſonaliter ad capiēdum eum timore turbaruȝ: ſed miſerunt miniſtros. vt ipſuȝ apprehenderent. Secūdū Tho. in cathena aurea quatruplicitr iudei conati ſunt xp̄m comprehēdere. Aliquādo in ſmone. Mat. 22. Abeuntes phariſei conſilium fecerunt vt caperent ieſum in ſermōe. Aliqn̄ in opere ſuo. Math. 3. Erat homo habens aridā manū: ⁊ obſeruabāt eū ſi in ſabbato curaret. vt accuſarent eum. Aliqn̄ in iudicio. Jo. 8. Adducūt ei mulierem in adulterio deprehenſaȝ. Aliquādo in perſona: vt hic. Sed chriſtus contra hoc q̄ volebant eum capere in perſona. oſtēdit maximā potentiam: q: cū nō apprehenderūt. Unde dixit eis. Modicum tempus adhuc vobiſcum ſum. q. d. Quid me feſtinatis interficere? Paruuȝ tempus adhuc expectate. Et quod modo vultis facere. cītis facturi: ſed nō

mō q̄i nolo. Querītis me. ⁊ nō inuenietis. Secūdū Chriſo. Queſierunt iudei chriſtū. Queritis in quiꝫ me. Quando. ſ. eorum ciuitas hieruſalem fuit capta a Tito ⁊ Veſpeſiano. Probabile eſt tūc eos meminiſſe chriſti ⁊ miraculoꝝ eius vt eius. ſ. preſentiā quererent. Unde dicit, cis. Et nō inuenietis. ſcilicet faciendo miracula. Sequitur. Ubi ſum ego vos nō poteſtis vēire. Gloſa: ideſt in poteſtate mea eſt me occultare. Et vos ibi nō poteſtis venire ad q̄rēdum me. Dixerūt ergo iudei ad inuicem. Quo hic iturus eſt: q2 nō inueniemus eū? Nunqd iturus eſt in diſperſionem gentiuꝫ: ⁊ docturus gentes? Gloſa. Verū quidē dixerūt: ſed ignoranter dixerunt. Q2 chriſtus ꝑ alios apoſtolos ſuos docuit gētes ⁊ paganos: ⁊ ad fidem cōuertit. Unde Thomas in poſtil. ſuper Joannē. In totum mūdū. ⁊ omnibus locis: euangelij nomina facta eſt ꝑ ipſos. In nouiſſimo aūt die magno feſtiuitatis. In nouiſſimo. i. in octauo die. Quia peractis ſeptem diebus feſtiuitatis tabernaculorum: in octauo erat cetus feſtiuꝫ. ⁊ dicebatur illa dies ſanctiſſima in lege. In illo ergo die magno ⁊ ſolemni: ſtabat ieſus ⁊ clamabat predicando verbuꝫ dei ⁊ dicendo. Siquis ſitit: veniat ad me ⁊ bibat. Glo. ideſt ſiqs deſiderat doctrinā vite: veniat ad me ꝑ fidē formatā ⁊ bibat aquā ſapiētie ſalutaris. Ex turba aūt multi crediderunt in eū. Et nemo miſit ſuper eū manus: quia nihil poterant facere: niſi inquantuꝫ ipſe volebat. Applica. De honore parentū erit hodie ſermo. Ubi tria videbimus in preſenti.

¶ Primum. dicit obligationis.
¶ Secundū. dicit punitionis.
¶ Tertiū. dicitur inductionis.

PRimum dicit ⁊c. Cōcluſio eſt Theologoꝝ: ꝑcipue Tho. 12. q. 63. ad tertium. Et. q. 102. a. 2. Et Olcoth ſuper ſapientiaꝫ. q̄ triplici de cauſa aut ratione. aliquis eſt honorandus ⁊ reuerendus: vt videmus: inter q̄ eſt pᵃ.

¶ Primo. ratione virtutis.
¶ Secūdo. ratione dignitatis.
¶ Tertio. ratione antiquitatis.
¶ Quarto. ratione vtilitatis.

¶ Primo ratiōe ⁊c. In. 3. Eth. Honor eſt exhibitio reuerentie: in teſtimoniū virtutis. In eodē. Virtuti: perfecte: non fit condignus honor. In. 1. eth. Virtuti: debetur lauſ. In. 4. eth. Solus bonus ſecunduꝫ virtutē: eſt honorandus. Unde Romani colebāt virtutē ⁊ honorem pro dijs ſuis. ¶ Secundo rōne ⁊c. Ut principes ⁊ prelati honorentur a ſuis ſubditis. et ſi eſſent mali. Nō quidē ratiōe malitie ſue: ſed ratione officij ⁊ dignitatis in qua ſunt. Apoſtolus petrus prime. Petri. 2. Deum timete: regem honorificate. Ad Ro. 13. Nō ē poteſtas niſi a deo: ⁊ q̄ reſiſtit poteſtati: ordinatiōi dei reſiſtit. ¶ Tertio rōe ⁊c.

Et ſenes: ꝓpter ſeniū ſunt hono-
randi. Leuitici. 19. Coram cano
capite cōſurge ⁊ honora perſonã
ſenis. Et. i. ad Thi. 5. Seniorē ne
increpaueris: ſed obſecra vt pa-
trē. Sap. 4. Senectus ſemꝑ ve-
nerabilis eſt. C. de iure enucleã.
Deo auctore. Tanta aūt a nobis
antiquitati habita ē reuerētia: vt
oīa prudētiſſ. virorum: tacitur-
nitati tradere nullo patiamur mo-
do. ¶ Quarto ratione ⁊c. Et in
hoc pater carnalis ē honorãdus.
Mat. 15. Honora patrẽ tuum ⁊
matrem tuam. Qr plura dant fi-
lio beneficia. Inter que beneficia
tria ſunt potiſſima ſm Th. 4. di.
42. Et phs. 8. ethi. Primū ē eē.
Secundū eſt nutrimētū. Tertiū
eſt diſciplina. Primū benefici-
um eſt eſſe. Qd bonū q nō habet
nullũ aliud bonū poteſt habere:
nō diuitias, nō honores. nō famã.
nō ſcientiã. non virtutes. nō glo-
riam. non vitam eternã. Qd bo-
num ab omnibus eſt deſiderabi-
le. In. 2. de anima. Oīa appetūt
eſſe ⁊ illius cã agūt quicqd agūt.
In eodē. Unũ quodqʒ. n. deſi-
derat tueri ꝓpriū eſſe. Cōmenta-
tor Auerois. Dē cũs naturaliter
deſideret ꝑmanētiaʒ ſempiternã.
Iob. i. Pell ē pro pelle: ⁊ cuncta
que habet homo: dabit ꝓ anima
ſua. Iſtud autē bonum habemus
a parētibus. Hiero. Honorandi
ſunt parētes: quia ſunt nobis pri-
mo cauſa naſcendi. Eccleſiaſtici.
7. Honora patrem tuū: ⁊ gemi-
tus matris tue ne obliuiſcaris.
Memento q2 nō niſi ꝑ illos na-
tus non fuiſſes. Et Thobie. 4o.
Honorē habebis matri tue om-
nibus diebus vite eius. Hoc be-
neficio motus eſt Coriolanus ro-
manus cōſul. De quo valerius li-
bro. 5. c. 4. Cum eſſet factus exul
a romanis: ad Volſcos ſe cōtulit.
Cum quibus gratioſe viuēs: ab
eis dux eſt factus ꝯtra romanos.
Et poſt multas ciuitates adeptas
ſe approximauit rome per mille
paſſus. Mittunt illi oratores a ſe-
natu pro pace fienda. Eos nō au-
diuit. Inſuper ⁊ ſacerdotes cum
inſignijs ornati: ſed nō audiuit.
Tandē mater nutis Veturia no-
mine cū ad caſtra veniret: vidēs
eam filius clamare cepit. O ma-
ter viciſti iraʒ meã. Scio qd vis.
Unde pax facta fuit amore ſoluʒ
matris. Recordatus fuit Corio-
lanus beneficiū quod matri debe-
bat. Si pagani hoc fecerūt: plus
nos chriſtiani. Scōm benefici-
um dicitur ⁊c. Quia ſunt educa-
ti ab infantia ſua grandes groſſi:
cū nō ſit in natura creatura que
ita naſcitur inepta ad ſe adiuuan-
dū vt homo. Parētes autē fili-
um nutriūt. Ex hoc tenet filius
patrē ⁊ matrē ſuſtentare ex hoc
beneficio. Eccleſiaſtici. 3. Fili ſu-
ſcipe ſenectã patris tui: ⁊ nō con-
triſtes eũ in vita illius. Et. in. 7.
Redde illis ſicut illi tibi. Ob cu-
ius cauſaʒ volunt theologi: preci-
pue Tho. 22. q. 189. ar. 6. Quod
ſi filius in ſeculo poſitus hʒ parē-
tes qui ſine eo nō poſſunt ſe ſuſtē-

tere: nō poteſt eos relinquere: nec ingredi religionē. Q2 ageret cō/tra pceptū de honore parētū. Uñ tenet alere parētes. Uñ o filiole ſuſcipe ſenectā laborioſā & one/roſā: recordās īfātie tue. Qñ fle/bas. turbabas dormiētes. inquietabas domeſticos. fatigabas matrē. feda/bas pannos. Sicut enim pater te tolerauit & mater: & tu eos tolera in ſenectute. Unde philoſophus .9. ethi. Dijs parentibus. & magiſtris nō pōt reddi equiualēs. Et. ff. ſi qd in fraudē patroni. l. i. Pietas patris. nō ē ſpernēda. Ad hāc pie/tatē inducit filios duplici exēplo. Primo paganoꝝ. Secūdo ani/maliū. Primo paganoꝝ. Ua/lerius libro. 5. c. 4. ſub rubrica de pietate erga parētes: de filia ro/mana que vidēs matrem morti adiudicatam vt fame moreretur in carcere: p dies plurimos fingēs ſe viſitationis cauſa ad eā accedere velle impetrato aditu a cuſtode carceris alimēta nō valēs ei por/tare. lacte pprio pauit eam. Q8 cū iudici innotuiſſet: matri dona/uit vitā. Admirās filie pietatē. Preterea de cane q portabat pa/nē in nemore ad ſanctū Rochū. Preterea de rege Ciro. qui ha/buit in viſione. q filius filie ſue co/ronā capitis. arripiebat. Unde & hoc filiā tradidit nuptui cuidam ſotulari: ei precipiēs vt ſi puerū haberet ipm occideret. Q8 nō fe/cit ſz in ſilua poſuit: & canicula pa/ſtoris ipaz replēs lactauit. Pre/terea Romulus & Remulus: a

lupa ſūt nutriti. Si aīalia hoc ege/re: quāto plus hō capax ratio/nis? Tertium beneficium &c. Quia iuſti viuntur a parentibus in his que ſunt dei: vt ſciāt ſe ſigna/re. mēſaz benedicere. Ex hoc be/neficio tenēt parētes diligere. Ad Ephe. 6. Filij obedite parētibus veſtris in domino. Hoc enī iu/ſtū eſt. Sed dum loquor admira/ri nō deſino. vnde ē tāta inobedi/entia filioꝝ erga parentes. Cur blaſfemāt fatiūt: ſūt inhoneſti: la/trones. & huiuſmodi. Reprio hoc totū q2 nō corrigūt de exceſſibus ſuis. Eccleſiaſtici. 7. Filij tibi ſūt: erudi illos. & incurua illos a pue/ritia illoꝝ. Filie tibi ſūt: ſerua cor/pus illaꝝ: & nō oſtēdas hilarē fa/ciē tuā ad illas. Ubi Th. ſup. 4°. ethi. Pueri ſūt docēdi in quatu/or. Primo ne dicāt turpia. Q2 apoſtolus. Corrūpunt bonos mo/res: colloquia mala. Secūdo ne audiāt inhoneſta. In. 7. Pol. Iu/uenes ſūt cuſtodiēdi vt nec dicāt nec audiant malum vel turpe ali/quod: q2 ex dicere & audire aliqd turpiū: de facili fit facere aliquod turpe. Tertio ne faciant inho/neſta. Tul. i. de offi. Maxime āt hec etas a libidinibus arcenda eſt. Quarto ne habeāt mala ꝯſortia. Q2. 28. q. i. c. Sepe maloꝝ con/ſortia. etiā bonos corrūpunt. Ex/emplo patet de Lucretio ro. De quo Boe. lib. doctrina ſcolarium meminit. Qui a patre abſq3 diſci/plina ſilii nutritus & aleis & mere/tricibus ſua conſumpſit. A patre

nutē pluries redemptus a carceribus: cum ad furcam duceret: querula voce a patre oſculuz petijt: cui naſum ſecauit morſu acutiſſimo. Si me inquit o pater correxiſſes: ad furcam non irem. O patres. O matres. O parentes. Commēdo vobis filios veſtros ꝛc. pater primum.

S Ecundum dicitur ꝛc. Quadruplex eſt lex que clamat parētū honorē.
¶ Prima. ē diuinalis.
¶ Secunda. ē canonicalis.
¶ Tertia. eſt ciuilis.
¶ Quarta. eſt paganalis.
¶ Prima ē diuinalis. Exodi. 21. Honora patrē tuū ꝛ matrē tuā. Contrafaciētibus dicitur. In eodem. Qui maledixerit patri aut matri: morte moriat. Deut. 27. Maledictus qui nō honorat patrē ſuum ꝛ matrē: ꝛ dicet omnis populus amen. Et. 28. Qui ſubtrahit aliqd a patre ſuo ꝛ matre: ꝛ dicit hoc nō eſt peccatū particeps homicide eſt. Unde dominus per Ezechi. 22. Iudica ciuitatem ſanguinū: ꝛ oſtēde eis omnes abhominationes ſuas. Patrē ꝛ matrē contumelijs affecerunt. ideo dedi eos in opprobriū gentibus ꝛ irriſionē vniuerſis populis. Super quo Glo. quatuor peccata mortalia fuerunt cauſa diuiſionis: ꝛ deſtructionis hieruſalem. Primū fuit peccatū auaritie. Secundum ſimonie ſacerdotum. Tertium chriſti paſſio. Quartum inobedientia parentū. O quot filij perierūt: patres ꝛ matres non honorant. ¶ Secunda lex ꝛc. Diſ. 30. c°. Si qui filij parentes maxime fideles deſeruerunt: ꝛ debitum honorem eis nō reddiderunt. ꝛ hoc ipſum in eis non venerētur ꝙ fideles ſunt anathema ſint. Ille. ideſt excōmunicentur. ꝛ eis tollatur eccleſie ingreſſus. vt poltrones ꝛ ribaldi ab eccleſia preciſi. In quibus verbis merito dubium queriſ. Quez plus tenetur filius diligere. patrem an matrem: aut ſuſtentare: ďnis ſunt in pari neceſſitate? Seneca ponit hūc caſuz in libro Declamationū ſꝫ nō ſoluit. Quidam pater fuit: qui a pyratis fuit captus in mari. Ad filium mittit pro auxilio habendo. Sed matre ceca domi manens: nec habēs aliud auxiliū ꝙ̄ filij. Precepit ei vt ſecum maneat ac ei ſeruiat. Si patrem adiuuat: matrem dimittit. Reſpōdent iuriſte. Inſtitu. de patria poteſtate. In glo. Ꝙ potius tenetur adiuuare patrem ꝙ̄ matrē. Quia plus habet a patre ꝙ̄ a matre. Exemplum ſumme. Plus tenetur illi qui dat palatium totum ꝙ̄ dimidium. Pater dat filio formam in generatione. Mater dat materiam. Et forma plus eſt ꝙ̄ materia. Credo ꝙ ſi mulieres interfuiſſent: quādo hec lex facta fuit: clamaſſent. ¶ Tertia lex ꝛc. In autentico. Ut cum de appellatione cognoſcitur. §. Aliud quoque capitulum. §. Cognoſcitur. §. Eas. Collatōe. 8. Et

aſſimatur in g'o. extra de iure iurando. c°. Quitauallis. Ubi aſſignātur .14. caſus in quibus filius poteſt priuari iure paterno. Pro nunc ſolum quattuor videbimus. Primus ſi patrem verberauit. In .7. Ethi. philoſophus ponit de quodam qui patrē traxit ad certos gradus ſcale. Et hoc idem euenit poſt mortē qui dum a filio traheretur: dixit. Non ſic o fili quia patrem meum vltra eum non traxi. Secundus ſi verbis contumelioſis ipſum irritauit. Eccleſiaſtici. 3. Ne glorieris in contumelia patris tui. Nō enim eſt tibi honor ſed confuſio. Exemplum illius filij qui poſt mortem: patri apparuit. d. O pater crucior in lingua: quia te vituperaui: vt verificetur illud. Per que quis peccat. per hec ⁊ torquetur. Exemplum in 7. Ethi. cū reprehenderetur quidam quod patrem verberaſſet. Reſpondit. Et ipſe patrem verberauit ſuū. Et filium puerum oſtendens. d. Et hic cum vir erit verberabit me. Tertius caſus: ſi patrem infamauit. Prouer. 23. Audi patrē tuum qui genuit te: ⁊ ne contemnas eum: cum ſenuerit mater tua. Exemplum illius ſcolaris qui bononie patrem a longe videns: dixit ſocijs eſſe famulum patris. Pater dedit ei ſuam maledictionem. O maledictio patris: q̄ terribilis es. Infra tres dies mortuus eſt. Quartus caſus ſi patrem poſitum in carcere non viſitauit: ⁊ ipſum non cōſolatus ē. In his caſibus lex ciuilis ponit hos caſus. Ecce quō filij ſunt puniendi. ¶ Quarta lex eſt paganalis. Que ponit filium in ſacco de corio ⁊ in pfundo maris demergit. O beate leges ſi nūc iſta ſeruarentur. O filij parentes amate: a quibus tm̄ amamini. Ad hoc propoſitū videamus exēplum pulchrū. ſecūdi Reg. 18. de Dauid. Cum. n. Abſalon eius filius tentaſſet expellere patrē de regno. Et pater contra eum mouiſſet bellū. Cū remanſiſſet dauid in porta ciuitatis: qr erat ſenex: p̄cipit Joab ⁊ Abiſai quibus erat commiſſa cauſa belli. d. Seruate mihi puerū Abſalō. Ita q̄ egreſſus ē populus contra Abſalonē: ⁊ ſuos in campum. Et factū eſt prelium ⁊ debellata eſt gens abſalonis ab exercitu Dauid. Accidit autem vt Abſalon occurreret ſeruis dauid ſedens ſuper mulū. Cūq3 ingreſſus fuiſſet mulus ſubter condenſam quercum adheſit caput eius quercui: ⁊ illo per capillos ſuſpenſo: Joab tres lanceas accepit ⁊ fixit eas in corde eius. Cū nuncius occurreret Dauid qui ſedebat inter duas portas: ⁊ diceret filius tuus abſalon mortuus eſt. O dauid piiſſime. O pr̄ amantiſſime: non cogitauit abſalonis rebellionem. nō dixit: volebat filius meus accipere mihi regnū. ideo interfectus eſt. Sed aſcēdit in camera dicēs. Fili mi abſalon. Abſalon fili mi. Quis mihi

tribuat vt ꝑ te moriar: Abſalon fili mi. O amor patris ad filiū. Si quādo pater iraſcitur filio: non tamē malū vult de filio: im̄o dolet. triſtatur de eo. Quia vt dicit philoſophus. 8. ethi. Generanti ad genitum naturaliter eſt amicicia. Cū homo capax rationis: patrem ⁊ matrem diligat pro poſſe ſuo. Honora ⁊c̄.

Tercium dicitur ⁊c̄. Inducimur ad hunc honorem parentum triplici ratione.

¶ Primo rōne exemplificatiōis.
¶ Secūdo. rōne premiationis.
¶ Tercio. ratione punitionis.

¶ Primo ratione ⁊c̄. De chriſto qui honorauit parētes: patrē ⁊ matrē. Primo patrem Joan. 8. Ego honorifico patrem meū. De Joſeph ⁊ matre Luc. ſcdo Erat ſubdit⁹ illis ſcilicet Joſeph ⁊ matri. De matre: ipſam honorauit. Primo in vita. Secundo in morte ſui ipſius. Tercio poſt mortē. Quarto in morte illius. Primo in vita ſua: quia ſemper ei obediens fuit. Secūdo in morte ſui ipſius. quia tradidit obliuioni omnes dolores ſuos paſſiōis: matrem vero cōmendauit Johanni. Et ecce mater tua. Contra ominnꝫ Mulier ecce fili⁹ tuus. Non dixit Mater: q̄ moritura cecidiſſet. Tercio poſt mortem: q̄r prius aparuit illi ſuſcitat⁹ q̄ alicui poſt ſuam mortem. Quarto in morte matris. quia ad eius exequias. cū omnibus choris celeſtibus aſfuit; Et poſtea fecit eam tantum honorari in eccleſia: ita vt plures videant deuotiores ac magis feruentiores ad matrem: q̄ ad filiū. Quod creditur omnino hoc fieri vt perſpicue oſtendatur quantum ſibi placeat: q̄ filij honorificent parentes. Secūdo rōne ⁊c̄. Quia tales premiant̄ triplici bono. ¶ Primū eſt vite ꝓlixitas. ¶ Secundū eſt bonorū temporaliū multiplicitas. ¶ Terciū eſt filiorū fecunditas. ¶ Primū eſt vite ⁊c̄. Exo. 20. Honora patrē tuum ⁊ matrē tuā: vt ſis longeuus ſup terrā. Rō eſt Tho. 22. q. 122. Qui enim ingratus eſt grat⁹ beneficio: meretur ſm quandam cōgruentiam: vt ſibi beneficium cōſeruetur: ꝓpter ingratitudinē aūt meretur aliquis beneficium perdere. Beneficium aūt vite corporalis. poſt deū a parentibus habemus. Et ideo ille q̄ honorat parētes: quaſi beneficio gratus meretur vite conſeruationem. Qui autē non honorat parentes tanq̄ ingratus meretur vita priuari. Ille exēplo pꝫ. Gen. xi. De Sem filio Noe: q̄ honorauit patrē q̄ nō fecit Cayn: dicitur fuiſſe Melchiſedech rex Salem quē cōſtat diu vixiſſe. ſcilicet plus q̄ ſexcentos annos: q̄ fuit ex reuerentia. Sed econuerſo breuem vitā fecerunt. Exemplo patet qd̄ narrat ſanctus Vincentius. quod Valētie contigit: de quodā qui ad furcam ducebatur ⁊ morte ſibi iniuſte data propter inſanitatem tor

mentorum confeſſus eſt aliq̃ que nunq̃ fecit. Cum ad furcas duceret in loco vbi nunq̃ cõmiſit aliquot crimen: aut ſuſpenſus alſ quis: clamare cepit. Iniuſte morior hac vice: ſed iuſte ex peccato matris. Dum hanc percuterem: dixit mihi. Utinã poſſis ſuſpẽdi. Quod factũ eſt. Eccleſiaſtici. 30. Maledictio matris eradicat fundamenta. ¶ Secundũ bonũ ꝛc. Tales multiplicantur bonis temporalibus. Geñ. 27. De Jacob. qui patri fuit obediẽs: meruit benedictionem patris ſui. Eccleſiaſtici. 3°. Benedictio patris firmat domos. ¶ Tertium bonum ꝛc. Tales habent pulchram familiã. Eccleſiaſtici. 3. Qui honorificat patrẽ iocũdabit̃ in filijs. In. ps. 127. Filii tui ſicut no. ꝛc. ¶ Tertio ratiõe ꝛc. Geñ. 9. De tribus filijs Noe: Cham fuit maledict⁹ quia ſeruus. Glo. Cham patrem irriſit ꝛ ſemen ſuum in ſeruitutem perpetuam damnauit.

¶ Feria. 3. Dominice de paſſione. De violatiõe die feſti.

Ambulabat Jeſus in galileam. Nõ enim videbat in iudeam ambulare. q: iudei querebãt eũ interficere. Jo. 7. ¶ Secũdum Glo. interlineare: Quãuis xp̃s Jeſus: poſſet inter iudeos eſſe ſine nocumento: tamen noluit ſe abſentare: ante tempus debitum ſue paſſionis: oſtendendo ſe verum hominem. ꝛ ſuam veram humanitatem. Scd̃m Nicolaum de lira. Abſentatio xp̃i fuit triplici de cauſa. Primo rõne ſui. Q: nolebat adhuc a iudeis occidi: ex eo q̃ nondum rẽptus erat ſue paſſionis ob ipſo electum. Unde bene dixit eis. Tempus aũt meũ nõdum aduenit. Secũdo ratiõe noſtri. Ut nobis exemplum daret cedere ire ꝛ turbationi. Mat. 10. Si vos pſecuti ſunt ꝛc. Tertio rõne iudeorum. Uanũ erat in iudeã ambulare ꝛ inimicos ad odium incitare: cũ non eſſent habiles ad audiendum. Eccleſiaſtici. 3. Ubi nõ eſt auditus nõ effundas ſmonẽ. Erat autẽ in proximo dies feſtus iudeorum ſcenophegia. Scenophegia. i. feſtũ tabernaculorũ. Dicitur antẽ a ſcenos q̃ eſt vmbraculum. Et phagin q̃ eſt comedere: Quia ſeptem diebus comedebant iudei in vmbraculis. Dixerunt autem ad eum fratres eius: Glo. Nõ erant filij marie. Cõtra errorem heretici Eluidij: qui dixit xp̃m habuiſſe fratres carnales. Sed dicunt̃ hic fratres de cognatione ſua. Hi ex miraculis xp̃i. volebãt reportare gl'iam hũanã. Unũ dicũt ei. Trãſi hinc ꝛ vade i iudeã. i. hieruſalẽ: vt ꝛ diſcipuli tui videãt opa tua. Et q: ſuggerebãt malũ ei ſc; gl'iã hũanã: q: q̃rebãt noiari ratione xp̃i. ideo recuſauit dicẽs. Tẽpus meũ nõdũ aduenit, i. tẽpus manifeſtande glorie mee. Quia in paſſione ſua

fuit confuſus in oibus. Et dicit Ambro. q ſine femoralibus fuit in cruce poſitus ad maiorem ſui confuſionē. Sʒ virgo Maria velu3 proiecit in aere quo fuit coop tus. Tēpus ergo meū adhuc nō venit: quod erit poſt reſurrectionem meā. Tp̄s autem veſtrum ſp eſt paratum. Gloſa. Tēpus mūdane glorie quā queritis ſemper eſt paratū. Uos aſcendite ad diem feſtum hunc: ego autē non aſcendam. ſ. eo modo quo vultis: vt laudem ⁊ fauorē habeam ⁊ regnū. Aſcendit aūt occulte. Et murmur erat in populo. Quidā dicebant q bonus eſt. approbātes eius doctrinam ⁊ miracula. Alij aūt nō: ſed ſeducit turbas. Nemo tñ palam loquebat de eo. ſ. in bonum ꝓpter metum iudeoꝝ. Glo. Iudeorum. i. de tribu iuda: q ꝯuis oēs de populo noiarentur iudei: tñ ſpeciali modo noiabātur illi de tribu iuda. Et ij grauius mouebantur contra xp̄m: eo q in ſcripturis xp̄s erat promiſſus de tribu eoꝝ. Iſti aūt reputabant iſtu3 galileū: ⁊ ab eis extraneum. Applica. De violatione diei feſti loquemur. Ubi tria cōtēplabimur.

¶ Primum. dī modificationis.

¶ Secundum. dī inductionis.

¶ Tertium. dicitur punitionis.

Primū dicitur ⁊c. Secundum doctores tribus modis violatur feſtum.

¶ Primo: q non cauetur a criminibus.

¶ Secūdo. q non inheretur ſpiritualibus.

¶ Tertio: quia non abſtinetur a manualibus.

¶ Primo aūt: q ⁊c. Pro declaratiōe materie nr̄e. nota ſ3 Tho. 2ª. q. 122. a. 3. q hoi interdū ē neceſſaria recreatio corporalis: ꝑp multa ſibi occurrētia. Et illi tp̄s deputat ad hoc: vt cibatio: dormitio. reges ⁊ huiuſmodi. Unde pbs. 4. eth. Requies ⁊ ludus: in vita nr̄a ē neceſſaria. In. x. eth. Ludere ꝑ tp̄o: rōnem virtutis videt hēre. In. 8. Po. Ois labor: reqe idiget. In eodē. Ludus fit ꝑp requiē. Cato ſi dicc. Interpone tuis iterdū gaudia curis. Ad ꝑpoſitū. Sicut neceſſaria eſt reges corporis: ita aīe iuncta eſt requies ſpūalis ⁊ recreatio: q̄ mens hoīs reficit i deū. Et hoc eſt: vt hō abſtineat ſe a pctis: maxime diebus feſtiuis. Qr peccata plus hūt impedire mentē ad deo vacandu3: q̄ opera manualia. Unde Exo. 20. Opus ſeruile non facietis in eo. Opus ſeruile ē opus pcti: q ſeruum facit demonis. iuxta illud Io. 8. Qui facit pctm ſuus ē peccati. Unū peccans violat feſtū. In qb9 verbis dubiū querit. Quis magis violat feſtu3: ⁊ agit cōtra p̄ceptu3 de ſanctificatiōe ſabbati. an qui agit opus manuale. an qui peccat in die feſto? Rūdet Tho. 22. q. 122. a. 4. q q peccat. Ratio eſt: q opus manuale aliq̄liter poterit eſſe licitū: de ſe ⁊ per ſe. Iuxta illud Geñ. 3. In ſudore vul

fus tui veſcerís eſt. Et ps. Labores manuum tuaꝝ: qꝛ manducabis. Et.2.Thes.3. Siqs nõ vult operari: nõ manducet. Sꝫ peccare nunqȝ eſt licitũ. Añ eſt minoris culpe laborare: qȝ peccare. Et per ɔñs plus violat feſtũ. Unde talis vt dicit Nicolaus de ly. ſup Exodũ.c.20. Non ſolũ agit cõtra preceptũ: ſed etiaꝫ cõtra diuo. Exempli gratia. Aliqs facit furtum die dñico. non ſolũ agit contra peeptũ de ſanctificatione ſabbati: ſed et contra illud. Non furtum facies. Preterea accedis ad vxorẽ pximi tui. non ſolum agis contra preceptũ de ſanctificatiõe ſabbati. ſed et cõtra illud. Non mechaberis. O miſeranda cecitas chriſtianoꝝ: qꝛ plura peccata faciunt ⁊ grauiora diebus feſtiuis qȝ per totã hebdõmadã. qñ debe rent laborare pro aia ⁊ deo vacare: qḋ non faciunt. Quidã accedũt ad meretrices ⁊ ibi bona expendunt: cũ deberent expendere p familia. Prouer.26. Qui nutrit ſcortũ: perdet ſbam. Quidaꝫ in vanitatibus: vt miſeos q̄ ad perdonantias eunt cuꝫ ſupbo ornatu ⁊ capite eleuato. De qbus Iere.3. Eleuate ſunt filie ſyon: ⁊ ambulauerũt extento collo. Exẽpluꝫ ſlius patris. qui videns Pelagiã ante ꝑuerſionẽ cuꝫ multa ſolicitudine ſe ornantẽ: fleuit. d. Urinam cũ tanta ſolicitudine ornarẽꝫ me quoad aiaꝫ: ſicut illa quoad corpus. Incipiunt in ſero prepara re vnguenta. Quidã vadunt ad tabernas. ⁊ expendunt pro vita ſua quod poni deberet in familia. De qbus apoſtolus ad Phil.3. Quoꝝ deus venter eſt: ⁊ gloria in confuſione coꝝ qui terrena ſapiunt. Uerus dei cultor: cum de mane ſurgit prio cogitat de deo: iuxta illud Math.6. Primum querite regnũ dei. Gulloſus aũt cogitat quid comedere debeat: ⁊ quid magis dlectet. Eccleſia ſua eſt coquina. Altare menſa. Acolythi: ſunt ſeruitores mẽſe. Quidam coniꝫant. nec reſpiciunt feſtiuitates apoſtoloꝝ: aut alioꝝ ſanctoꝝ. Ubi dicunt verba ocioſa. ⁊ fiunt tactus inhoneſti. Quidaꝫ ludunt ad chartas: ⁊ taxillos: qḋ eſt mortale pctm̃. Et ita feſtum violatur. Quod conquerit dñs. Iſa.1. Solẽnitates veſtras: odiuit aia mea. facta ſunt mihi moleſta. Amos.5. Odiui ⁊ proieci feſtiuitates veſtras: quia. ſ. non facitis mihi eas. Rident demones ſup noſtras feſtiuitates. Treñ.1. Uiderunt eam hoſtes: ⁊ deriſerunt ſabbata veſtra. Exemplum demonis: qui in miſſa noua exiſtens de duobus ridebat. Primum. quia quaſi nullus audiuit de epiſtola ⁊ euangelio. Secundum quia feſta cum peccatis pluribus agebant. Uiderunt eaꝫ ⁊c. Extra de vſuris. c°. Omnes dies dominicos a veſpera in veſperam cum omni veneratione decet nimius obſeruari: ⁊ ab omni illicito opere abſtinere: vt mercatuꝫ in eis minime fiat. ¶ Scđus

modo ꝛc. Exodi.20. Memento vt dié ſabbati ſanctifices. Secūdū. ho.22.q.vbi.ſ. In.i.do minica dicunt ſanctificari: que cultui diuino mācipantur. Unde de conſe. di.3.c. Ieiunia. Die dominic nihil aliud agendum: niſi deo vcandum: Et quod dicit de dominica: idē dicēdū de alijs feſtis ab eccleſia iſtituitis. ex precepto cuſtodiēdis: vt dicit. De cōſe. di.3.ca. Pronunciandum: vt feſtum Penth. Natiuitatis domini, apoſtolorum, ꝛ aliorum ſanctorum. Sed que ſunt in quibus oportet hominem vacare. Reſpondeo: ꝙ in quinqꝫ principaliſ: vt ponit Archiepiſcopus.

- Primo. contritioni.
- Secundo. meditationi.
- Tertio. orationi.
- Quarto. auditioni.
- Quinto. elemoſyne.

Primo peccatoꝝ contritioni. Meditari peccata que egit hō. i. tra hebdomadā. ꝛ de eis dolere. Unde Leui.16. Sabbatū regetionis eſt: ꝛ affligetis animas veſtras. ſ. p contritionē: vt exponit Origenes. In huius figurā dr̄, Iob i. Cū cum tranſiſſent dies. ſ. hebdomade ſacrificabat eos. ſ. filios ſuos. Exponit Albert'. ꝙ oi ſabbato admonebat filios ſuos d̄ exceſſibus. quos fecerant intra hebdomadā: ꝛ ſic adducebat eos ad peccatorū contritionē. Secundo medi. ꝛc. Cogitando bona q̄ tribuit tibi altiſſimus. Qꝛ incarnatus: qꝛ mortuus: qꝛ fecit te ad imaginē ſuā. In huius figurā Leui. xij. animal quod non ruminabat: erat immundū. Nō ruminare: eſt nō memorare ꝛ meditari diuina beneficia homini collata. Inducimur a chriſto ꝛ ei' matre. Luc.2. Cum ieſus eſſet. xij. annoꝝ: ibat in hieruſalē ad templum cū alijs. Ad quid o maria? Recreationis cā? Non vere: ſed vt vacat ei diuinis. Unū dicitur. Maria aūt ꝯſeruabat omnia verba hec cōferens in corde ſuo. Sꝫ pauce hoc agunt. Unde apoſtolus. i. Corin.14. In eccleſia volo 5. vei ba ſenſu meo loqui vt ꝛ alios inſtruam. Quid credendum ſ. xij. articulos fidei. Quid faciēdum. ſ. x. ꝓcepta. Quid timēdū ſ. inferni ſupplicia. Quid cauendū. ſ. 7. vitia. Quid appetendū ſ. paradiſi gaudia. Tertio orationi. Iob.5. Uoca ſi eſt qui tibi reſpōdeat. Uade mane ad eccleſiam: ora. i. Cor.6. Uocetis orationi. Et Gre. in regiſtro. Die dominico a labore terreno ceſſādū eſt: atqꝫ orationibus inſiſtendū.

Quarto auditioni miſſe: ꝛ diuinorum. De miſſa: qꝛ preceptū eſt. De conſe. di.i.c. Miſſas. de veſperis. de predicatione. O ciuitas que non vadis ad ſermonco. Non te marauegliar ſi tot peccatis inuoluta es. Qꝛ ignoras legem dei tui. Sed hec ignorantia non te excuſat: vt habent Cano. Ignorantia iuris nō excuſat. ſ. quādo homo ex defectu ſuo ignorat. In predicatione declarā

tur ad que homo obligatur.
Quinto elemoſyne pauperū .ſ. feſtis diebus precipue. In huius figu/ ra. Leui. 23. Quod duo agni of ferebantur die ſabbati. alijs autē diebus: vnum tantū in holocau/ ſtum pro peccato. Et Tob. 2. dici tur. Quod preparato prandio in die feſto: mittebat filiū ad inuitan dū pauperes ꝑ conuiuio. Et. s. Lodoui. rex francie. volebat om nia noīa pauperum in ſcriptis. Et tu fac ſimiliter. Mitte aliqd pau/ peribꝰ omni feſto. d prādio tuo.
¶ Tertius modus: qr non abſti netur a manualibus. Exodi. 20. Opus ſeruile non facietis in eo. Nō intelligit̄ ceſſatio opū ma/ nualiū. Et Leui. 23. Septio die ñ facietis opus oē. ¶ In qbꝰ ver/ bis. merito ōrit̄ dubiū. vtrū pec cent mortaliter. non ſeruantes fe ſta ⁊ laborantes? Reſpōdeo ꝙ la borātes. triplici rōne excuſātur.
¶ Primo. ratione neceſſitatis.
¶ Secūdo. ratione pietatis.
¶ Tertio. rōne modicitatis.
Primo rōne ⁊c. Cū quis habet ſegetes in agro. aut fena in pra/ tis. aut vuas in vineis. ⁊ imminet ꝑiculum grandinum. vel inimi/ corum. ⁊ cū eſt ignis in fornace. ⁊ cū beccarij preparāt carnes in ſabbato. nec vendere poſſunt. ne marceat lz eis vēdere. Et cū bar biſōſori in minuendo ſanguines. Et de molendinis. In huius fi/ gurā apoſtoli excuſabātur a pec cato: qui colligebant ſpicas. ⁊ fri/ cabant die ſabbati. propter neceſ ſitatem famis quā patiebantur. Et chriſtus. Joan. 5. in ſabbato dixit. Tolle grabatū tuū ⁊ ābula. Et Macha. i. Mac. 2. nō viola/ uerūt ſabbatū pugnātes die ſab bati: pro ſui defenſione.

Secun do ratione ⁊c. Ut cū fit opus in eccleſijs. in hoſpitalibus. ⁊ alijs operibus pietatis. Et vt dicit̄. Diſ. 76. c. Utinā. In operibus miſericordie: dierū diſtinctio non eſt habēda.

Tertio rōne ⁊c. qñ ſcz opus modicū ē ⁊ parū. Quia ſm theologos. Quod modicū ē ratio apprehendit vt nihil. Sed quis explicet quātus ē abuſus xpia norum circa ſanctificationē ſabba ti ⁊ feſtoꝝ? Quidā mercata faci/ unt. Quidam emunt. Quidam cū equis lucrātur. Pratica cō/ tra barbitonſores. calegarios. ⁊ omnes artes. Exemplum de illo qui non celebratis feſtis: deferret ad eccleſiā dum cantarentur leta nie. Sancte Petre. Sācte Pau le omnes ſancti aures clauſerūt. Unde pater pſalmum.

Secundum dicitur ⁊c. Inducimur ad ſācrifica tionem feſtorum tripli/ ci ratione, vt habent do ctores noſtri.
¶ Primo. ratione priuilegij.
¶ Secundo. ratione exempli.
¶ Tertio. ratione ſer pumali.
¶ Primo exempli. Quia vt di citur. Di. 75. Dies dominica eſt plena priuilegijs. Inter alia ſunt. 8. Primū qr fuit primum omni um dierum, cum in eo mundus

initium habuit. Scd̄m priuilegi
um: erit vltimus dies p̄ſētis ſecu
li. Tertiū. q: in ea oēs angeli ſunt
a deo creati. ⁊ boni in celo glorifi
cati. ⁊ mali expulſi. Quartuz. q:
ea die precepta ſunt data filijs iſra
el. Quintū q: eadē die incarnat⁹
tus eſt xp̄s. Sextuz. quia deſcen
dit ad lymbum patrū: ⁊ animas
de lymbo extraxit. Septimū. q:
erit reſurrectio mortuoruz: ⁊ iu-
dicium vniuerſale. Octauum. q:
ſpūs. ſ. miſſus eſt in igneis lin-
guis. Unde p₃ prima ratio priui
legij. ¶ Secunda ratio ⁊c. Q:
plura ſunt exēpla: inter alia tria
ſunt. Primum eſt paganorum.
Secundum iudeoruz. Tertium
ſaracenorum. Primuz eſt ⁊c.
Uarro in vltimo volumine re-
rum diuinarum. recitat ꝙ roma
ni prima die ianuarij: celebrāt fe
ſtum Jani. Qui fuit quidam qui
regnauit in partib⁹ illis: vbi nūc
eſt roma. A quo iano mons iani-
culus dictus eſt. In mēſe februa
rij. agebant feſtū dee Felicitatis.
In martio. agebant feſtum mar
tis. qui fuit deus bellorum.
In april. agebant feſtum Fortu
ne. quaz dicebant deam. In ma-
dio. agebant feſtuz dee Flore. q:
dicebant habere poteſtatē ſup flo
res cum in menſe illo flores ad-
ſint. Secundū eſt exemplū iu
deoꝝ. obſeruāt mirabiliter feſtū.
cum non liceat eis facere aliquid
die ſabbati. immo nec inſidere pa
nem, aut ignem accendere.
Tertium exemplum eſt ſarace-
norum. Saraceni maxima cum
reuerentia celebrant feſta. Et de-
ſectuoſi ſuper hoc inter duos aſ-
ſeres aſtringunt. ¶ Tertio rōne
⁊c. Numeri. 15. Quidam inuen-
tus colligēs ligna die ſabbati: ad
iuſſum moyſi fuit lapidatus. Un
de ex hoc: clamat de⁹ per ſcriptu
ras Leui. 19. Sabbata mea cuſto
dite: ego deus veſter. Deuter. 5.
Obſerua diē ſabbati: vt ſanctifices
eū: Exo. 16. In die. 7. ſabbatū do
mini ē. Jere. 17. Sāctificate diez
ſabbati. In quibus verbis. duo
dubia ſunt videnda. Primuz
eſt. Quando incipit feſtum. An
i ſero. an media nocte. ⁊ qū? Rū
deo. ꝙ a veſpera in veſperam. i.
in ſero. Eugenius papa declara
uit. ꝙ vſq₃ ad duas horas noctis
laborari poſſit. vt barbitonſores
apothecarij. Cōtra eos q vſq₃ ad
mediā noctē laborant. ꝙ eſt pec-
catū mortale. Secundū dubi-
um. quare ſupaddita ſunt feſta ſā
ctorū. vltra diē dominicū? Rū-
deo. ꝙ triplici rōne. Prio cōfu-
tatiōis. vt cōfutaretur error eorū
qui dixerunt: ante diē iudicij ani
mas ſcōruz non aſcendere in ce-
lum. Qui fuit error grecorū. vt
dicit Tho. ſuper Jo. Ad oſtēdē-
dum ꝙ tales mentiuntur. eccle-
ſia ſtatuit ſcōruz ſuffragia in eoruz
ſolēnitatibus implorari. predi-
cans eos in celo regnare cuz chri
ſto. Eccleſia canit. Gaudent in ce
lis anime ſanctorum. Secundo
ratione gratificationis. Sene. li:
de beneficijs. Beneficiorum me-

mosla ſeneſcere non debet. Ex debito gratitudinis: debemus commemorare bñficia nobis collata vel ſiu bñficia natiuitatis. paſſiõis aſcẽſiõis: et ſolemnitatis btẽ virginis. Alia ſcõꝝ feſta celebrare debemꝰ: qꝛ ſunt aduocati nrĩ. ¶ Tertio rõne imitationis vt in ſanctoꝝ ſolemnitatibus illoꝛũ geſta recolentes: conemur quantũ poſſimus eos imitari. Ubi nota ꝙ feſta ſanctorũ patrũ veteris teſtamẽti habent conuenientiaz cum noſtris. Noſtra ſuccedunt illis. Feſto paſce iudeoꝝ: ſuccedit feſtũ reſurrectionis xpĩ. Feſto penthe. in quo fuit data lex. ſuccedit feſtũ penth. in quo ſuit data lex ſpũs. ſ. Feſto Neomenie: ſuccedit feſtũ virginis marie. Feſto tubaꝝ: feſta apoſtoloꝛũ. Feſto expiationis. feſta martyrũ et confeſſoꝛũ. Feſto tabernaculoꝛũ: feſtum conſecrationis eccleſie. Unde pꝫ ſcõꝫ.

Tertiũ dicit ec. Tales nõ bene celebrantes feſta: puniũt triplici mõ.
¶ Primo in tempoꝛalibus.
¶ Secundo in coꝛpoꝛe.
¶ Tertio in anima.
¶ Primo ut ec. Nã ex hoc non ditantur. qꝛ quicqd lucrant in tẽpoꝛalibus hoc perdũt. qꝛ habẽt plura infoꝛtunia. Spoliãtur a reptoꝛibus. captiuantur. equi eoꝛũ leduntur: vel moꝛiuntur: vel domus coꝝ comburuntur. et alia infoꝛtunia eis accidũt. vnde depauperantur. O quot ſunt qui vadunt ad miſeriã. Quod hoc deꝰ permittit: propter hoc malum. ¶ Scdõ puniuntur ec. Nã tales infirmantur per vnũ menſez vel annũ: aut crura franguntur. aut febricitantur. et alia mala. Unde opoꝛtet eos feſtiuare cũ nõ deberent: qꝛ qñ laboꝛauerunt cuz feſtiuare debuiſſent. Nã inquit Salo. Per que qꝫ peccat: per hec et toꝛquetur. Et ſic tantũ amittũt in vno menſe quantuz lucrati ſũt per annuz. ¶ Tertio puniuntur ec. Nã quotiens ſoluunt. totiens peccant moꝛtaliter. et animã occidunt. Exo. 31. Qui polluerit ſabbatũ: moꝛte. i. ſpũali moꝛietur. Uñ tales peccant in trinitatem. Primo in patrem: cuius potentia creauit mundũ. Secũdo in filiũ: cuius ſapientia redemit mundum. Tertio in ſpũm. ſ. qui tali die in mundũ eſt miſſus. Et per conſequens ſunt ingrati creatoꝛi. redẽptoꝛi. et conſolatoꝛi. Et per oppoſitũ. Illi qui feſtiuãt. habẽt proſperitatẽ coꝛpoꝛis et anime. et eis augẽtur a deo miraculoſe bona tpalia. et proſperitates. Exemplo patet: de duobus ſutoꝛibus. Quoꝛum vnus habuit plures filios qui ſemp feſtiuabat diues dominicos et diuina audiebat. Aliuſ autẽ nõ. Petiuit aũt iſte qui paupꝫ efficiebatur. Cur dixit ei: Ego autem de die in diem pauperioꝛ fio? Reſpondit ſutoꝛ ille. Die craſtina mecum venies. Duxit ad eccleſiam vt diuinus audiret. miſſã. veſpas ec. Sic fecit dominica ſequenti. Reſpõdit ille. Cur

hoc gis? Nunquid ſcio viã ec=
cleſie? Et dixit iſte. Sic oportet fa
cere celebrare feſta, poſtponere
oẽs curas. Et primum querere
regnũ dei: ⁊ tunc bõ ditabitur.
Vnde patet ꝛc.

¶ Feria. 4. Dominice de paſſio-
ne. De triumpho fame, vel de
infamia.

Acta
ſũt ence-
nia hiero
ſolymis]
⁊ hyems
erat. Jo.
x. ¶ Se-
cũdũ do
ctores en
cenia erat
feſtũ dedicationis tẽpli. Et dr̃ en
cenia enceniorum in plurali nu-
mero: q2 hoc feſtum pluries age
batur. Tho. ſuper Joã. Encenia
grece: latine dicitur innouatio.
Secundum Hiero. tres fuerunt
dedicationes templi. Prima
fuit a Salomone: in autumno ꝺ
menſe ſeptembris. Secũda fa-
cta eſt a recedentibus de captiui-
tate babylonica: de menſe Mar-
tij. Tertia fuit a Juda macha-
beo. Qui templum prophanatũ
a gentilibus mundauit: de men-
ſe decembris. De qua hic fit mẽ
tio. Chriſtus autem ad hoc feſtũ
aſcendit: ⁊ ambulabat in porticu
Salomonis. Judei vero circũ-
dederunt eũ dicentes. Quouſq̃
animam noſtram tollis? Si tu es
Chriſtus dic nobis palam. Vole
bant ipſum adulari. Quibus di-
xit. Loquor vobis ⁊ non credi-
tis mihi. Opera que ego facio in
nomine patris mei. Glo. vt mor
tuos ſuſcitare, infirmos curare.
Teſtimoniũ perhibent de me: vz
q sum filius dei: ⁊ hõ. Ex hoc. q2
aliqua opera fecit pertinentia ad
eius humanitatem. Unde dixit.
Ego ⁊ pater vnũ ſumus. Acce
perunt aũt lapides: vt lapidarẽt
eum: quaſi arbitrantes male dice
ret eẽ equalẽ deo. Quibus Chri
ſtus dixit. Multa bona opa oſtẽ-
di vobis ex patre meo: propter
quod eorum opus me lapidatis?
Quaſi. d. Nullus pro bono ope
debet lapidari: ⁊ vos me vultis
lapidare. Qui dixerunt. De bo-
no opere non lapidamus te ſ3 de
blaſſemia. Reſpondit chriſtus.
Nõne ſcriptũ eſt in lege veſtra.
Quia ego dixi dij eſtis, q. d. Nõ
me debetis lapidare: ſi me deum
vocaui. Q2 ſcriptura vocat dos
hoĩes ſanctos. Unde in Exodo
dicitur. Dijs non detrahes. Et
in pſal. Ego dixi dij eſtis ⁊ filij ex
celſi oẽs. Et Sixtus pythagori-
cus. Libertatem arbitrij permi-
ſit hoĩbus deus: vt pure ⁊ ſine
peccato viuentes filij fiant deo.
Uir caſtus ⁊ ſine peccato: pote-
ſtatem accepit a deo eſſe filiꝰ dei.
Jn. 7. Ethi. Hoĩes dicũtur dij:
propter virtutis excellentiam.
Jn. 1. Politi. Homo perfectus

per ſapientiã: nihil aliud eſt quã deus in humano corpore conſpi-ratus. Non plus ego vocari poſ ſum deus: quem pater ſanctifica-uit. Applica. De infamia hodie erit ſermo. De qua.3.ſũt videnda.
¶ Primum. dĩ diuerſificationis.
¶ Secundum. dĩ aſſimilationis.
¶ Tertium. dĩ punitionis.

PRimum ⁊c. Triplex ē infamia q̄ quis poteſt in-famare aliquem ſʒ doctores.
¶ Prima diuinalis.
¶ Secunda perſonalis.
¶ Tertia proximalis.
¶ Prima ⁊c. qua deus infamat. Scđm Alexan.2.par. in tracta-tu de diuiſione peccati. Infamia diuinalis ē qñ homo attribuit di-uine bonitati id qd ſibi non con-uenit: vt quando dicimus: Al cor po de dio. Ad ſanguinem. Cum ſit ſpiritus. Jo.4. Deus ſpiritꝰ eſt. Si ſpũs. ideo nõ hʒ corpus. Et idio e parleſanto. cũ ſit iuſtus. Act.x. In veritate comperi quo niam non eſt perſonarũ acceptor deus: ſʒ in omni gente qui timet eum ⁊ operatur iuſtitiam: acce-ptus eſt illi. Et Ro.2. Non eſt ac ceptio perſonarum apud deum. Et a Cano.11.q.4.c. Sicut. Et extra de prebendis ⁊ dignitati-bus. c. Venerabilis. li.6. Prete-rea. Quando negatur ei quod ei conuenit: vt quando dĩ. Jdio nõ potria fare. e quel. e quel altro. Cuʒ ſit omnipotens ⁊ poſſit oia. Virgilius. 6. Enei.
O pater. o hominũ diuũq; eter-na poteſtas. Regnator celũ ⁊ ter ras qui numine torques. ꝓs.
Omnia queeunq; ⁊c. Hoc ge-nus blaſfemie eſt maximũ pec-catorum. Ratio eſt. Quia cũ ſit homini collatum donũ lingue ſuper alia animalia. vt deum lau det. Eccleſiaſtici.51. Dedit mihi dominus linguã in ipſa laudabo eum. Jn.1. Politi. Nullũ ani-malium habet ſermonem niſi ho mo. Et Lactã. de ira. Solus ho mo ſermonē accepit: ac linguã cogitationis interpretē. vt enar-rare poſſit iuſtitiã domini ſui. Jõ precetoris tenetur laudare ipſum deum. Cũ autem illũ eũ ea vitu peret. ipſum dilaniet. ac laceret. ⁊ faciat ſe inferiorē omnibꝰ crea-turis que factorem ſuum laudãt pro modo ſuo. Jdeo maxie pec-cat in hac infamia. De hac Infa-mia ipſe cõqueritur. Ro.2. No men meum iugiter blaſfematur. Et Jſa.1. Filios enutriui ⁊ exal-taui. ipſi autem ſpreuerunt me.
¶ Secunda infamia ⁊c. Et eſt qñ perſona ſemet iſamat. Quod fit. quando oſtendit ⁊ narrat peccata ſua alteri. ⁊ de eis letatur. Tu es i ſocietate virorũ ⁊ mulierum: lau das te de malo. De preteritis fa ctis in iuuentute. De adulterio. De furto. O tu non ſay. Jn ta-li loco fecimus ſic. ⁊ ſic cũ mulie re. Furati ſumꝰ gallinas. ocbas. De talibus Prouer.2. Letãtur cã male fecerint ⁊ exultant in re-bꝰ peſſimis. Et talia audiẽtes vi-

ciuili et proximi ſcandalizantur
de eo quem ante habebant pro bo-
no: vel pro nõ tam malo. Quod
eſt peccatũ grauiſſimũ. Ex eo: quia
nihil eſt dignius bona fama. Nõ
eſt maior richeza al mũdo: che el
bon nome. Quod probatur tripli-
citer. Primo auctoritate. Que ẽ
quadruplex in principio. Primo
diuinali. Eccleſiaſtici. 41. Curam
habe de bono noie. Prouer. 22.
Melius eſt nomen bonũ: quam diui
tie multe. Eccleſiaſtes. 7. Meli⁹
eſt nomen bonum quam precioſa vn
guenta. Et Apl'us de ſe. i. Cor:
9. Expedit mihi magis mori: quam
vt gloriam meam quis euacuet.

Secundo Cano. xi. q. 3. c. Nõ
ſunt audiendi. Qui famã ſuaz ne
gligit: crudelis eſt. Pone vitam
ocius pro conſeruatione fame.
Et ego vt frater ponerez oia: pro
ipſa tuenda. quia nihil melius nihil
dulcius reperiri poteſt. Tertio
ciuili. C. de his qui potentiorum
noie. l. i. Prodigus dr̃. q famaz
pro nihilo hʒ. O poltrone. O bõ
da pocho qui de fama nõ curas.

Quarto paganali. Iu. 4. Eth.
c. 5. Omnes honores appetũt.
Excepta la meretrice: che ſta apo
ſta dalui. Excepta illa meſchina q
cum digito oſtẽditur per viam.
O Milano como ſtay. O pater
morior fame. Sic dicit pħum. 4.
Ethi. Melius eſt mori: quam facere
contra bonũ virtutis. Omnes ho-
nores appetunt. Excepto vſura-
rio publico: q honorẽ nõ eſtimat.
Vñ Tho. 22. q. 73. Inter res tpa
les fama videtur eſſe precioſior.
Alexan. 2. par. ſum. Fama eſt pre
cioſiſſima omnium rerum. Meſue. 2.
grabadin. Melius eſt nomen pre
clarum: cunctis diuitijs. Pratti
ca. Fama eſt corona pontificũ. re
gum. dñorum. pauperum. mulierũ.
virginum. religioſorum. O pater
ſingt el potero: ſum pauper. Nõ
es pauper qui habes bonum no-
men in populo. nec dari põt me-
lius vxori: quam honor. Ad quam
amplexandam inducimur tripli-
citer.

Primo exemplo paganorum.
Secundo ſanctorum.
Tertio exemplo chriſti.
Primo paganorum. De Hippo
greca que cum circa litus ſpaciare
tur rapta a pyratis nauiqʒ intro-
ducta. Cũ vellent eã violare: ap-
propriãs puppi: ſe in mare pre-
cipitauit: quam conſentiret. ac ſic famã
ſuam perderet. De Lucretia ſpe
chio et norma romane pudicitie.
Cui cũ diceret ei Collatin⁹. Sal
ue mi Lucretia. minime inquit.
Quid enim ſalutis poteſt eẽ mu-
lieri amiſſa pudicitia? Unde dũ
eſſet vi violata a Tarquinio, no-
luit diu poſt ſuam maculatam fa
mã ſuperuiuere. Unde in conſpe
ctu Collatini mariti ſui pugione
ſe fodit. Hoc facto proteſtans fa-
mã quam vitam ſibi cariorem. Pre
terea de virginibus illis que in
ſequebantur ab inimicis: in flu-
men ſe proiecerunt: ne famaz ho-
neſtatis amitterent. Unde Pe-
trarcha in Trium. fame.

Jo vidi molta nobel gēte i ſie me
Sotto lonſigne de vna grā regi
na.i.fame.
Che cieſcun,l.ma. ⁊ riueriſce ⁊
teme.ſ.ne amittatur. ℭ Secun-
do exemplo ſanctorū. De Ma
chario. Cum quidam diceret ei.
poltrono.aſino.gaioſo.in omni-
bus patiens fuit. Sed cum dice-
ret heretico marzo. Reſpondit
Mentiris. Cum quidam mira-
retur impatientiā. Reſpondit.
Hoc ſolum vertitur in mei infa-
miam. De xpo: qui in omnibus
patiens. Demonium habes. A ſer
uo percuſſus. Sed non potuit pa
ti quando demon ipſum temptauit.
Hec oia tibi dabo ⁊c. Nā hoc p̄-
tinebat ad infamiā patris.v. Va
de ſathana ⁊c. ℭ Tertio ſimilitu
dine. De Salomōe: qui a ſcriptu
ri laudatur de pluribus. Eccleſia
ſtes.2. Magnificaui opa mea ⁊c.
De auro. de argento. de ſapien-
tia. Sed cum peccatum egiſſet.
dicit Inclinaſti femora tua mulie
ribus: ⁊ dediſti maculam in glo-
riam. Ad oſtendendum quod
nihil egit. ⁊ ꝙ fama eſt precioſiſſi
ma oium rerum. Vñ cū ſtudio de-
bet ſeruari. Nō nō facit q ſe lau-
dat de malo. Vñ tria peccata cō-
mittit. Primū eſt gloriatio ma-
li.Cōtra.ps. Quid gloriaris in
malitia? Scdm ē ifamatio ſui. Ec-
cleſia.41. Curā habe ⁊c. Tertiū
ſcādalū primi. Mat.18. Qui ſcā
dalizauerit vnū.ſ.p malū dictū:
expedit ei ⁊c. ℭ Tertio pṫiatio.
Nō ſit ſꝫ Scotū i.4.di.16. Th.
ſupra. Alber. in ſecundo.
ℭ Primo verum manifeſtādo.
ℭ Secundo falſuꝫ imponendo.
ℭ Tertio malum recitendo.
ℭ Quarto verum fatendo.
ℭ Quinto verum negando.
ℭ Sexto ſcripturam cōponēdo.
ℭ Primo ⁊c. Quādo quis pec
catum alterius ꝙ eſt ſecretū. licꝫ
verum ſit: narrat neſcienti. Exē
pli gratia. Tu ſcis aliquē feciſſe
rem turpem cū tali muliere ſed
res ē occulta: ⁊ nemo ſcit niſi tu
⁊ ipſi: ipſos infamas. O talis. tu
neſcis. Talis fecit ſic. Tu infa-
mas ipſos: ⁊ mortaliter peccas:
Nā agis contra duo precepta.
ℭ Primo contra diuinū. ℭ Se
cundo contra naturale. ℭ Prio
⁊c. Mat.16. Si peccauerit in te
fra.tuus: cor. eum inter. ⁊c. Ec-
cleſiaſtici.9. Corripe proximum
tuum: ⁊ da locum timori altiſſi-
mi. Tu non faray niente. Secun
do contra ⁊c. que clamat. Quod
tibi ñ vis fieri ne alijs facias. Et
dicitur di.1.c.1. Et di.9.c. Pla-
cuit. Caliſtus papa di.1.c. Pon
deret vnuſqſqꝫ ſermões ſuos ⁊ qd
ſibi non vult loqui. alterī nō loq̄-
tur. Ille. Nolles ꝙ primus tu
infamaret te in occulto. Et tu fac
ſimiliter. Math.7. Quecūqꝫ vul-
tis vt faciant vobis homines: ⁊
vos facite illis. Vñ ca⁹ us in iure.
De illo qui miſſam celebrat co-
ram excōmunicato. An eſt ſibi no
torius ⁊ nō populo. Si ſic debet
miſſaꝫ pſeq: ne ipm infamet. Ex
hoc xpo iudā cōmunicauit i cena

in mortali. q: nō erat notus apo-
ſtolis: ne ipſuꝫ ſcandalizaret. Ubi
ſunt tales mō? Jmmo ꝛc. Se-
cundo falſuꝫ ꝛc. Quādo quis ex
odio qḋ habet alicui iponit ei cri-
men: quod nō ſolū non fecit. ſed
nec vnq̄ cogitauit. Quia vt di-
cit pho. 2. Rhe. Amor ⁊ odium
⁊ propriuꝫ cōmodū: ſepe faciunt
hominem iudiciuꝫ non cognoſce
re. Quod ꝓhibetur a lege. C. de
modo mulctarū. l. vlt. C. de pe
nis. l. Sancimus. Nō debet ag-
grauari quē culpa nō aggrauat.
Sed o quot virgines reputātur
incōtinētes? Quot vidue ſcē: in-
honeſte? Quot pēitentes: hypo-
crite? Quot amatores iuſtitie: ty
ranni? Quot boni: mali reputan
tur. Jn hac infamia fuit Suſanna
Helchie Dan. 13. Quia conſenti
re noluit libidinoſis ſenibus: iu-
dicata ē morti. Preterea. De. ſ.
Marina que. 17. annis ſtetit i mo
naſtrio virorū incognita ſub ha
bitu monachi. iputata fuit ꝙ quā
dam impregnaſſet. cuꝫ tamē eſ-
ſet mulier. O quot inuenimur
hodie: infamati cōtra iuſticiā. Un
de quedam nobilis domina: infa
mata contra veruꝫ. d. Ben ſa dio
ſe ſon vergine. Tertio malum
ꝛc. Sicut quādo quis audiuit ma
luꝫ de aliquo qḋ poſſit verti in in
famia. Tu vadis i apotecha ⁊ ibi
mad illud refers qḋ audiſti. Et
q̄uis nō ſis auctor huius malicia
mē: taliter peccas. q: illud no
tificas neſcientib⁹. Hoc peccatum
magis regnat iter mulieres: que

diſcurrūt hac ⁊ illac. Nō poſſunt
ſilere: q: ſunt de oībus. Uir de
terra. Pone quatuor mulieres
ab vna pte. 5. viros ab alia plus
garrulabūt. Quarto verū ꝛc.
Quādo quis ſcit aliquem iniuſte in
famatū cuꝫ ei falſuꝫ imponitur. ⁊
poteſt eū liberare ⁊ tacet. peccat
mortaliter: ⁊ cauſa eſt illius infa-
mie. Unde di. 86. Error cui non
reſiſtitur approbat: ⁊ veritas cuꝫ
minime defenſatur opprimitur.
Et Eccl. 4. Libera euꝫ ſi potes.
qui iniuriā patit̄. Et homo poti⁹
debet mori. pro defenſione veri-
tatis. Eccleſiaſtici. 4. Pro iuſti-
tia agonizare: ꝓ anima tua. Et ex
tra de regulis iur. in. 6. Augu.
Si de veritate ſcandalū naſcitur.
utilius ſcandalū naſci pmittitur:
ꝙ veritas relinquatur. Hoc fuit
peccatū militū Pilati. Mat. 26.
Qui videntes chriſtū ſurrexiſſe. pe
cunia corrupti tacuerūt veritatē.
Et tu o ciuis. quādo ſcis aliquem
cōtra iuſtitiaꝫ infamatum: adiuua
ipſuꝫ. Quinto verū ꝛc. Sicut
qū quis facit bonum opus. Dare
elemoſinā. Ire ad eccleſiā. Face-
re alia bona. Tu dicis. Jſte nō fa-
cit hoc per bona farina. bono ani
mo. ſed vanagloria. E lic vn ga-
badio. Ur magna ſancti. Hoc fu
it peccatuꝫ phariſeoꝝ. Jo. 9. Di
cebāt de chriſto. quando cecuꝫ il-
luminauit. Nos ſcimus quia hic
homo peccator eſt. Sexto ſcri-
ptura ꝛc. Quādo quis facit ſcri-
pturā e boleſtinā. Jn quo ponit
mala primi ſui: ⁊ ponit ſup apo-

theces et portas. aut i via. vt poſ-
ſit ab omnibus legi. Et vocatur libel
lus famoſus: aut diffamatorius.
Qui puniuntur a lege ciuili: tam ille
qui fecit: quam ille qui inuenit et non
corrumpit. vel alicui reuelat. C.
de libello famoſo. l. vnica. In fo
ro vero penitentiali non poſſunt abſol
ui niſi famam reſtituant: vt habetur
5. q. i. c. Quicunque. Et diſ. 46. Acceſ
ſores. O quot vadunt ad infer-
num: quia infamant. ſed nunquam reſti
tuunt. Unde patet primum.

Secundus &c. Infama
tor aſſimilatur ſex generi-
bus perſonarum propter propriaſ
malas conditiones.

¶ Primo. homicide.
¶ Secundo. ſerpenti.
¶ Tertio. ſcorpioni.
¶ Quarto. lupo.
¶ Quinto. porco.
¶ Sexto. inferno.
¶ Primo &c. Ille dicitur homici-
da qui interimit hominem: ita infa-
mator dicitur homicida aie. ſ. in fa-
ma. Unde de pe. di. i. Homici-
diorum. Qui occidit et qui detrahit
pariter homicida eſt. Ille corpo-
ris: iſte aie. Unde ſcriptum eſt. qui
odit fratrem ſuum homi. &c. et ois
qui detrahit fratri ſuo homicida
e. Gloſa ſuper. c. Homicidiorum.
Detractores dicuntur homicide:
quantum in eis e. priuant animam
vita que e melior pars hominis;
dum negant virtutes quibus ipſa vi
uit. In verbo vita viuit. Corpus
viuit cibo: aia virtutibus. Et c. ſi. de
in amantiſſe. l. iuſta cauſa. Infa-
mia equiperatur morti. Qui er-
go infamat proximum ſuum. ipſum
occidit i fama. Et mortuus: ideo
nullius operationis. Exemplum in
illius patris: cui dictum fuit. O la-
dro. O concubinario. O homici
da. Uerum eſt inquit: quia infamauit
fratrem meum. ¶ Secundo &c. Qui in
ſilentio mordet. Eccleſ. x. Si mor
deat in ſilentio ſerpens: nihil eo mi-
nus habet. qui occulte detrahit.
De ſerpente Prouer. 30. Salo.
dicit de ſe: quod tria fuerunt ei diffici
lia ad cognoſcendum: et quartum pe-
nitus ignorauit. Primum via aqle
Secundum via nauis in medio maris
vtrum bene eat. Tertium via pueri
in adoleſcentia vtrum bene vel ma-
le aget: Ari. p°. pert. De futuris
contingentibus non e determinata veri
tas. Quartum via colubri. Sed
quare de colubro? Rndeo: quia in in-
ceſſu ſuo videtur ſumere vnam viam:
et ad alteram vadit. Ita ribaldus
infamator. Incipit bene loqui de
eo quem vult infamare. Guarda
compagno. Contra tales. Pro-
uer. x. Simulator ore decipit ami
cum ſuum. Ideo obſerua illud quod ſo-
let dici. De chi non me fido mi guar
dame dio &c. Ipſum applaudit cum
verbis dulcibus: ſed rade ipſum mor
det. Simulator &c. Non eſt officium
boni viri applaudere. Ut fece-
runt phariſei: cum dicerent xpo. Ma
giſter ſcimus quia verax &c. Chri-
ſto. Magiſtrum nominant: quem
perdere volebant. Hoc peccatum
regnat his temporibus: Hiero. Nihil
eſt quod tam facile corrumpat men-

res hominum: ſicut adulatio. Ta les non ſunt veri amici. Vñ pbs 4. Ethi. Qui fingit ſe amicū eſſe ⁊ nō eſt. peior eſt eo qui facit monetam falſā. Glo. in. l. Q uincos. C. de hereticis. Falſus denarius. nō eſt denarius. ¶ Tertio ⁊c. Qui retro in cauda portat ⁊ dat venenū. Ita infamator oſtēdit in facie quod intus nō habet. Iere. 9. In ore ſuo pacē cū amico loquitur. occulte autē ponit ei inſidias. Hiero. ad Aſel. de fictis amicis. Oſculabant quidā mihi manus: ⁊ ore vipereo detrahebant. Dolebāt labijs. corde gaudebāt. Exemplū Iude. Io. 19. Aue rabi. Et oſculatus eſt eū. Et tamē prodebat eū. O Iuda. O quot comedimus in eadē menſa. O quot ſalutāt ſermone vero pleni ſūt dolo. Sene. Multoꝝ odia ſub occulto latēt. omnia tamē padent. ¶ Quarto ⁊c. Qui vorator lacerat carnes animaliū: ita infamator lacerat famā pꝛimi ſui. Iere. 19. Vnuſquiſqꝫ carnē pꝛoximi ſui vorabit. Facecia de duob⁹ fratribus conuentualibus qui in balneo ſimul confitebant. Dico inquit vnus meā culpā ꝙ ordinē tuū infamaui. Reſpōdit ille. Idem facimus de vobis ⁊c. Qui aliena detractiōe paſcit: periculoſius alienis carnib⁹ veſcit. Et ſic vnuſquiſqꝫ ire ad infernū. Mal le me: ⁊ ego de te. Q mala rob. ¶ 5⁹. ⁊c. Qui i viridario non pōit flores: nec inter eas ſe ponit: ſꝫ in ſterquilinio. Faccia de perco. Semel omnia animalia conuiuium fecerunt. ſed deficiebat porcus. miſerūt ouem ambaſſiatricē ad eū vocandū vt et ipſe veniret. Reſpōdit. Eſt ne de luto ibi? Dixit ouis ꝙ nō. Vnde noluit ire. Sic infamator eſt porcus. Qui non loquitur de floribus virtutū pꝛimi. ſed de aliquo defectu. ⁊ ſuos obliuioni tradit. Contra apoſtolus .1. Thim. 4⁹. Attēde tibi. Cāto. Cicero in Tuſ. Pꝛopꝛiū ſtultitie eſt alioꝝ vitia cernere: ſuoꝝ obliuiſci. Sed aliena vitia antē nos habemus. a tergo noſtra. Lege ſuper tuū librū ⁊ bene ſtude in eo. ⁊ ſine meum. ¶ Sexto ⁊c. In ore inferni: ſol mali ſūt. Immo ē peioꝛ inferno: qui ſolum malos capit: Sed in ore infamatoris non ſolū mali ſꝫ etiā boni. Cōmuniter ſmo taliū ē de religioſis: de pꝛetis. Contra tales. Sap. 1. A detractiōe parcite lingue. In vitis patrū ſic legit. Dō diſcipuli abbatis Antonij. cū viſitaſſent abbatē Paph. dixerūt ei. Pater dic nobis verbū ſalutis. Reſpōdit eis. Melius ē comedere carnes in. 40. ⁊ dieb⁹ pꝛohibitis: ꝙ comedere famā pꝛimi. Practica. Quidā carnes nō comedunt. Quidam ſup ſacones dormiūt. Quidā cilitiū portant. Sed nihil meli⁹: ꝙ famā fratris ſeruare. Ex hoc Aug. in menſa habuit hos verſus.

Quiſquis amat dictis abſentum rodere vitam.
Hāc mēſā idignā nouerit eē ſibi.

Hi ſunt qui ſtant ſuper apothe-cas, ſuper vias vituperātes. ſin-dicātes, infamantes. hũc ⁊ illũ. O lingua pverſa: que paradiſum tōmi baret. Tales ſunt illi dētes ſerpētini. quos Cadmus rex ſe-minauit: vt ponit Ouidius li. 3. Meta. ex quibus ſtatī nati ſunt milites armati: qui inuicē cōtra ſe inſurgentes ſe peremerūt. Et ex infamijs ⁊ morſib⁹ detrahen-tium briga ſeminantur inter ho-mines. Unde mors ſepe ſequit. Noli ſic facere frater mi ⁊c. La vonde notat Albertus. Idio for-mauit linguam, cū. 3. cōditione. ¶ Prima conditio, Quia fecit vnā ſi quolibet nō plures. Fecit duas aures, duos oculos, duos pedes, ⁊ manus, ⁊ linguā tantū vnā. In quo innuitur. ꝙ homo debet loqui parce ⁊ tempate. Iō Sap. Prouer. x. dicit. In multi loquio nō deerit peccatū: qui aūt moderatur labia ſua: prudēs eſt Sene. ad Luc. Tardiloquum te eſſe iubeo. Idem lib. de morib⁹. In hoc. n. incumbe vt libentius audias ꝙ loq̄ris. Eccleſiaſtici. 21. Tacitus ⁊ ſenſatus honorabitur.

Secunda cō. Qr fecit deus in bicundā. Ad inſinuandum: ꝙ loq debeat cum charitate. Tertia cō. Qr fecit eam mollē. ductilē, ⁊ volubilē. Ad oſtēdendū. ꝙ homo nō debet eē pitinax in ſentē tijs male platis. Unde Aug. 22. q. 4. c. Magne ſapiētie ē hominē reuocare qđ male locutus eſt. Et ſi lingua eſt mollis, ita ⁊ locutio debet eſſe blanda ⁊ affabilis. Un-de Cicero. 1. off. dicit. Difficile di-ctu ē ꝙ pp̄e ꝯciliet animos: comi tas affabilitaſq; ſmōis. Quarta collocauit in ore. vbi ſūt labia. dē tes, ſaliua. Ut per labia ⁊ dētes q̄dus claudit. tanꝗ duplici muro refrenet, ne reuelet ſecreta. ⁊ oia dicat que nō ſūt dicēda. Ubi ē ſa-liua ad inuēdū. ꝙ ſmo debet eē ſale cōditus: ⁊ giqꝫ pōderet ſmo-nes ſuos: vt dicit. 1. di. Ponde-ret. Dubitat mō Scot⁹: Quis plus tenet ad reſtitutionē. q ha-bet rem aīterius: an famam? Re ſpōdet ꝙ famā. Cū tū non poſſit abſolui qui habet rē alterius: ni ſi reſtituat: vt dicit ab Aug. 14. q. 6. Si res. Nō dimitit peccatū ⁊c. Multoplus famā. Et hoc du plici rōe ait Sco. P⁹ qr ē pcio ſior. 2⁹ q: qo amiſſa ſuba: pt la borat. Sꝫ q̄ famā pdidit: nemo ſt ſiū vult. Sꝫ q̄rit aia cara ꝗ iniu-ſte infamata ē. O pater ſū iniuſte īfamata: qđ faciā mō: Tu dixiſti ⁊c. Qō qui negligit famā ſuā ē crudelis. Debeo me vindicarē de hoc? Reſpōdet dominus Alber tus. Nō ſi contingat perdas bo-nam famam linguis detrahenti-um: patienter ſ. rendū ē. Quare o Alberte? Quia eſt magni meri ti. Et poti⁹ ē ad cōmendationē: ꝗ ad vituperium. Quod oſten-dit tali exemplo. Non eſt dero-gatio; ſed commendatio lucis: ſi eam fugiant ⁊ odiant veſper-tiliones. Ad propoſitum. Sancti viri: ſunt lux: quiꝫ habent luci-

dam conſcientiã ⁊ fanã. iuxta illud apoſtoli. Eſtis vos filij eſtis lucis: ⁊ filij dei. Peccatores ſunt tanq̃ veſpertiliones qui diligunt opera tenebrarũ. ⁊ odiunt opera virtutũ. Non eſt derogatio viris lucidis ſi infamantur ab hominibus iniquis. Ideo Sene. in li. de remedijs fortuitorũ. Male de loquũtur de te hoies: ſꝫ mali. Mo uerer: ſi de me Mari⁹. ſi Cato. ſi Lelius ſapiens. ſi alter Cato. ſi duo Scipiones iſta loquerẽtur. Nunc malis diſplicere. laudari eſt. Non põt vllam auctoritatẽ habere ſententia: vbi qui damnã dus eſt: male de te loquitur. Ma le de te loquuntur hoies. Moueret. ſi iudicio hoc facerẽt. nũc morbo faciunt. Male loquuntur hoies. Bene neſciunt loqui. Faci unt non quod merẽtur. ſed q̃d ſolent. Quibuſdã enim canibus ſic innatũ eſt vt nõ pro veritate: ſed pro cõſuetudine latrent. Iſte. O ſententia aurea. O ſententia digna memoria. Prattica hic. Nõ non eſt officium boni viri dicere mala de ſocio. O pater: eſt bonus. Non eſt verũ q: nõ diceret malũ. Da hoc documentũ popu lo. q̃ nemini iniuriam faciat. Et vt dicit Sene. Qui offendit ſcri bit in puluere. ſed qui offenditur ſcribit i marmore. vñ apoſtolus. Nemini dantes vllã offenſionẽ.

Ertiũ dicitur ⁊c. Duplex punitio. Una temporalis. Alia ſpiritualis. ¶ Prima temporalis. In pluribꝰ locis ſcripture. Nu meri. 21. Quia maria ſoror moy ſi ⁊ Aarõ. murmurauerat ac eos infamabat. percuſſa ẽ lepra. Pre terea. Numeri. 14. A. 20. annis ſupra. nemo intrauit terram pro miſſionis ex. c. milibus: niſi Io ſue ⁊ Caleph: ⁊ omnes in deſerto mortui ſunt. Nũeri. 21. Et populus murmurauit ↄtra moy ſen ⁊ contra deũ. Non eſt aqua: deeſt panis. anima noſtra nauſeat ⁊c. miſit in eis ſerpentes. Pre terea: ſeruus fui ſub pharaone. Sub rege Eglon. in babylonia.

Preterea Datan ⁊ Abyron. a terra abſorti ſunt. Numeri. 16. Ecce prima pena. ¶ Secunda ẽ ſpiritualis in anima. Et tales ſũt dãnati. Quod pꝫ Auctoritate. Exẽ plo. Auctoritate. Glo. ſuper illõ Prouer. 24. Cũ detractoribus ne cõmiſcearis. Hoc vitio pericli tatur totum genus humanum. Exemplo. In vitis patrum. In terrogauit Macharius dyabolũ quale peccatum eſt. ducens popu los ad infernuꝫ: Reſpõdit. Pec catũ infamie. q: facile infamant: ⁊ numq̃ reſtituunt. Quod vere di xit. In cõfeſſione. Pater inquit peccator: dico meam culpam: q: tue ſon corozato. ſputaui in eccleſia. Sed de detractione nihil dicit: quod eſt peccatum grauiſſimum. ſumme deo diſplicens.

Preterea Luc. 15. Diues epulo torquebatur maxime i lingua. Tripliciter peccarat in lingua. Primo pauperem irridendo.

Petrus Rauennensis. Lingua magis ardet que pauperi insultat. Secundo nimis voluptuose edendo. Tertio inter comiuias ad detractiones cani laxādo. Jdeo nimis acriter puniebatur. In libro de transitu Hieronymi. Eusebius refert de siluano episcopo nazareno. Qui cum esset mire sanctitatis in populo, diabolus inuidens ei assumpsit formā & imaginem episcopi. & iuit ad quandā mulierē in nocte: apud ei⁹ lectū. Illa clamans. succurrite. Ad ei⁹ vocē venerunt populi vicini ciuitatis. in forma episcopi inuenerunt diabolum sub tecto & fugit. Facto mane factum signatur ipsi epō. Ille admirans. patienter sustinuit. Unde p annum integrū fuit: q nemo ad eum ibat ex vituperio. Tandem sanctus dei cum oraret: questus est valde cōtra deum: & beatū Hierōymū cui erat deuotus. O dñe tu bene scis q ego non egi. Et tu o pater Hieronyme. quare me nō iuuas? Apparuit ei Hieronym⁹. d. Fili age penitentiā q: sine ea nemo coronatur. Sic factū est. vt probaris. Sed scias q infamia est grauissimum peccatum. Et pena grandis est sup eos qui infamant. sed hec infamia non ē facta ab homine: sed a diabolo qui nō potest puniri noua pena: sed tamen &c. idē tali. Sed q talia agūt: acerbe puniemur a diuina iusticia. Preterea in gestis anglorum. ponit Beda de quodaz viro: qui duos grifones magnos hebat a dextris & sinistris. q ipsū cruciabant in lingua. Quia p que quis peccat &c. Preterea fili⁹ apparuit post mortem patri. O pater crucior in lingua. quia proximum meū semp diffamaui.

¶ Feria quinta post dominicam de passione. De conuersione Magdalene.

Remittunt ei peccata multa: quoniā dilexit multum. Luce. 7. ¶ Ab optimis & excellentibus philosophis naturalibus: cuz solido & firmo fundamento rationis fuit cōclusum: fra tutti li creaturi. singulariter rationalis creatura dotata rōne. capax intellectu cum summa euidētate & appetitu desiderare illam rem que sit pulchra & bona. Dio. 4. c. de di. n. Pulchrum & bonum: omnia desiderant. Et in. i. ethi. Bonum ē quod omnia appetunt. Imperoche si come se scriue. In. 3. ethi. & in. 3. de anima. Bonum est obiectum voluntatis. Et quanto bonum est maius: tanto plus est appetibile. Idio e sūmo bene. Plato in Thimeo. Deus est summū bonū. super omnē substantiā. omnemq naturā. Et. 12. Meta. Deus est nobilissimus oīum entiū & nihil eo nobili⁹. De quo Mar. x. Nemo bonus: nisi vnus deus i. essentialiter. Cū ergo fuerit sū-

mulierbonum magdalena/ ipſum
elegit: a quo meruit remiſſionez
omnium peccatorū. Euangeliū
narrat per ordinem. De qua tria
occurrūt myſteria declarāda.
¶ Primū. de offenſionis:
¶ Secūdū. de ſatiſfactiōis.
¶ Tertiū. de premiationis:

PRimum de ꝛc. Queritur
dubium. Utrū magdalēa
de q̄ hodie fit mētio ī
euāgelio: fit illa pecca-
trix: que fuit ſoror Lazari ꝛ mar
the ? ¶ Circa h̄ triplex fuit opīo.
Una dicit ꝙ nō. Et rō huiꝰ ē. Qꝛ
cauſa principalis propter quā cō-
muniter mulieres faciunt illicita
ꝛ talia de corpore proprio: eſt pro
pter paupertatem. Prouer. 27.
Propter inopiam multi perie-
rūt. Iſocrates in exhortationibꝰ
c. 2. honora preſentem ſubſtantiā
propter duo, tū vt magnū ma-
lū prohibeas. tū vt amico erum
noſo ſuffragaris. In. 1. Ethicoꝝ.
Impoſſibile eſt indigentē operari
bona. In. 4. Ethi. Omnis indi-
gentia mala. In. 2. Politi. Im-
poſſibile eſt indigentez bene prin
cipari. ꝛ ſtudio vacarē. In. 4. Po
liti. Qui viles ſunt ꝛ egeni neſci
unt pricipari. Unde cum interro
gantur multe meſchine. quare ta-
lia agant: dicunt propter pauper
tatez. O quot ſtant ad lupanaria.
O quot furantur propter pau-
pertatem. Ad propoſitū. Mag
dalena nō fuit pauper: imo ditiſ-
ſima: cū eſſet domina caſtelli mag
dali. a quo dicta ē Magdalena.
Igitur non fuit illa ſoror lazari.
¶ Secunda opinio fuit Orig. ꝙ
fuit illa. Sed non fuit meretrix ꝛ
peccatrix corpore: ſed ſolū men-
te. vt plures puelle reperiuntur
in domibus parentum. que ſunt
virgines corpore: mente aūt nō.
¶ Tertia opinio eſt Greg. ꝛ Am
broſij. Aug. vt ponit Tho. ſuper
Io. c. 12. Quod illa fuit meretrix
mēte ꝛ corpore ꝛ ſoror lazari. Et
hec verior opinio. De dominus
Alber. ſuper Luc. Fecit deꝰ duo
luminaria magna: luminare ma-
ius quod ē beata virgo que preeſt
diei in exemplū innocentie. Et
luminare minus quod ē Maria
magdalena que preeſt nocti. i. pec
catoribus in exēplum penitentie.
Ille. Et gl. ſuper Mat. 21. Amē
dico vobis: qꝛ publicani ꝛ mere
trices precedent vos in regno ce
lorū. Publicani: vt Matheus.
Meretrices: vt Magdalēa. Hie
ronymus in prologo Oſe. hec
eſt illa mulier meretrix ꝛ adulte
ra. de qua loquitur dominus ad
iudeos dicēs. Meretrices ꝛ pu-
blicani precedent vos in regno
celorum. Preterea hoc idem ec
cleſia romana in officio confitet.
Maria ſoror lazari. q̄ tot cōmiſe
ria. ab ipſa fauce tartari rediit ad
vite limina. Or a cauſa. Si preterea
nō. Que fuerūt cauſe: ꝙ magda
lena peccauit: Rn̄det pī Aug. in
li. 8. x. confeſ. ꝙ fuerunt quatuor
que induxerūt eā ꝛ alios mulieres.
¶ Prima eius pulchritudo.
¶ Secunda eius libertas.

¶ Tertia eius facultas.
¶ Quarta eius inverecundia.
Pia ei⁹ ⁊c. Que ē causa mulierũ malorũ. Magdalena vt dicit Alber. sup oēs mulieres orientales fuit speciosa ⁊ pulchra corpore, naturali pulchritudine. Et cum ista naturali addebatur artificialis. Que est ista o mulieres? Artifitiamentum capitis, appositio capillorum, beletuz in facie, aque artificiose, ad speculũ stare p bora, volta de qua: metere velo. Ad angulum el cortello ab altri el vogarollo. Videntur merescalchi. si haberent la tanaya. Ista autem pulchritudo: est causa mali. Ut vt dicitur per Theophrastũ philosophum. Mulier pulchra cito adamatur: ⁊ difficile est custodire quam multi amant. Et Dionysius. 4. de diuinis no. Pulchrũ ⁊ bonum: omnia desiderant. Et Dauid in psal. Delectasti me domine in factura tua. Unde Cleopatra a Marco Antonio. Polisẽ in Deidamia Briseida ab Achille. Helena a Paride. Deianira ab Hercule. Phillides a Demophonte. Thisbe a Pyramo. Medea a Jasone. adamate fuer. De hac pulchritudie dicit Salomon Prouer. xi. Circul⁹ aure⁹ i naribus suis: mulier pulchra ⁊ fatua. Sicut. n. sus habens circulũ aureũ in lutũ se immittit: sic mulier habens pulchritudinẽ, in voluptatem se immergit. Sed quando mulier est pulchra ⁊ sapiens non est periculum: quia sapienter se conseruat. Similiter quando ē turpis ⁊ fatua, non est periculuz: quia nemo eam solicitat. Sed qñ est pulchra ⁊ fatua, tunc est periculum. Nam quia est pulchra sollicitatur a multis. Quia vero est fatua, custodire se nescit. De tali pulchritudine dicitur Prouer. 22. Fallax gratia ⁊ vana ē pulchritudo. Sed queritur dubiuz: quare plus naturaliter querit mulier polliri: ꝙ vir. Respondeo: ꝙ non est persona que non querat honorem. In. 6. ethi. Omnes honores appetunt. In. 4. ethi. Maximum bonorum exteriorum est honor. Et Cicero in. q. Tusc. Omnes accenduntur in studia: gloria. Unde omnib⁹ placet honor. Ad propositum. Mulier non potest honorem habere in dando consilia. Quia vt dicit philosophus primo poli. Consilium mulieris: est, inualidum. Nō in gubernatione domus. In. i. poli. A muliere male regitur ciuitas. Non componendo pacē. In. 8. de animalibus. Femine sunt litigiose. Nō i fortitudie virium: quia debilis est. In. 18. de animalibus. Femine sunt debilioris nature maribus: quia sunt frigidiores. Unde in. 18. de animalibus. Femina est mas occasionatus. idest imperfectus. Et Senē. libro. de beneficijs. Videamus ne mittamus munera superuacua: vt femine arma: quia scilicet non est fortis. rustico libros. Ad ppositũ. Mulier ergo sibi que.

rit honorem in aliquo: ſed nō po
teſt habere in ſupradictis. Igitur
ſibi querit in pulchritudine: affay
tando ſe in excelſiuis ornamētis.
ꝓpter quod ſepe viri eunt ad ho
ſpitale. Sed iſte vanus ornatus:
acriter reprehenditur a doctori-
bus: quia eſt peccatū. Unde Hie
ronym. ad Furiā. Ornatus iſte nō
domini velamen eſt: ſed antichri
ſti. Omnia iſta ſorte gita via in
muliere. Facecia d̄ imperatore q
mandauit diē ſui natalis celebra-
ri. Quidam ruſticus fuit. qui in
agro inuētus eſt laborare. Du-
ctus ad iperatorem. indicauit ei:
q: ſex denarios oportebat eū quo
tidie lucrari. duos ſoluere ſcilicet
patri dare: duos accōmodare ſci
licet filijs. duos cōſumere pro fa
milia. duos perdere ſcilicet vxo-
ri. Magdalena ergo peccauit.
Nā iſta pulchritudo fuit ſibi cau
ſa. ⁊ iſte ornatus. ¶ Secūda cau-
ſa fuit libertas. Poeta. Non be
ne pro toto libertas vēdit auro.
Et. ff. d̄ fideicōmiſſis libertatib᷒.
l. pax. Nihil gratius ꝓſtat liber-
tate. Et Inſtitu. Quibus de cau
ſis manumittere non poſſunt ꝛc.
Ineſtimabilis res ē libertas. O
quot cadūt in peccata ꝓpter hāc.
q: priuate ſunt cōſortio virorū.
In huius figurā dixit Gen. 3.
deus. Sub viri eris poteſtate: q̄ſi
dicat nō in tua libertate. Uñ con
ſulendū eſt mulierib᷒: vt viros
accipiant. Meretrices peccant:
quia pergūt quocūq; volūt. Ma
ria fuit libera ſine conſortio vi-
ri. marthe. lazari. ideo peccauit.
¶ Tertia cauſa ꝛc. Abundantia
rerū temporalium: eſt cauſa mul-
torum malorū. Unde Tho. 3. p.
q. 40. ar. 3. Abundantia diuitia-
rum: eſt ſuperbiendi occaſio. Et
Deuter. 29. Incraſſatus eſt dile-
ctus meus ⁊ recalcitrauit. dereli-
quit deum factorem ſuū. Eze. 33.
Hec fuit iniquitas ſororis tue ſodo
me: ſaturitas panis ⁊ abundātia
⁊ ocium. Sodoma dicitur ſoror
hieruſalem. Et Ber. Ocioſitas ē
mater nugarū: ⁊ nouerca virtu-
tum. Eccl. 33. Multam maliciā
docuit ocioſitas. Cato: Nā diu-
turna quies: vitijs alimenta mi-
niſtrat. Maria vacabat ocio. in
crocceis ſtabat. vnde ex hoc pec-
cauit. ¶ Quarta cā inuerecūdia.
Uerecūdia marie ꝯuenit mulie-
ribus. Sed alique ſunt ſine ipſa.
vnde cadunt in malis: Unde ſcri
ptura Ier. 3. Frons meretris fa
cta eſt tibi: noluiſti erubeſcere.
Unde o Magdalena. dic mihi.
Quis te cōduxit ad peccata: Cer
te tua pulchritudo. tua libertas.
tua ocioſitas. Et ſic patet primū.

SEcundū dicit. Quia offen
derat ideo ſatiſfacere vo
luit. Nā vt dicit apoſto
lus. Ro. 6. Sicut exhi
buiſtis mēbra veſtra ſeruire ini-
quitati ad iniquitatem: ita nunc ex-
hibete ſeruire deo in ſanctificatio
nē. Unde Greg. de ea in hom.
Cogitanti mihi de marie penia:
magis libet flere: q̄ aliqd dicere.
Cuius enim vel ſaxeū pectus ille

huius peccatricis lachrymę ad
exemplū penitēdi nō emolliāt?
Conſiderauit nanq quid fecit ⁊
noluit moderari qd faceret. Su
per cōuiuātes ingreſſa eſt. nō iuſ
ſa venit. inter epulas lachrymas
obtulit. Et quot in ſe habuit ob
lectamenta: tot de ſe inuenit holo
cauſta. Cōuertit ad numerū crimi
nū numerū virtutū: vt totū ſerui
ret deo in pnīa. quicqd ex ſe deum
cōtēpſerat in culpa. Ille. Primo
offēdit p oculos. a qbus ſunt tot
mala. Sen. Oculi noſtri: ſunt to
ta luxuria noſtra. Iere. 3. Ocu
lus meus depredatus eſt animam
meā. Iere. 6. Mors aſcēdit per
feneſtras. Vn̄ Dauid: qr pecca
uit aſpiciens ad feneſtram Berſa
bee. 2. Reg. xi. clamabat. Auer
te oculos ⁊c. Et Gn̄. 35. Dina fi
lia Jacob: qr iuerat ad videndū
perſonas extra ciuitatē. facta capta
in amorē. Ideo quedam monia
lis ſibi eruit oculos ⁊ amanti ſe
miſit. Vn̄ male cogitātes? Ma
ria peccauit per oculos: per illos
voluit ſatiſfacere: quia lachrymas
obtulit. Euangeliſta. Lachrymis
cepit ⁊c. Tres differētias lachry
marū pduxit: vt ponit Jacobus
de voragine.

¶ Primo. lachrymas cōpūctiōis.
¶ Scdo. lachrymas cōpaſſionis.
¶ Tertio. lachrymas amoris.

¶ Primo pdu. ⁊c. Peccata ama
riſſime fleuit. Vbi dicit Egiſip
pus. q poſt ſuā conuerſionē nū
ꝗ voluit videre faciē hois: fixis
oculis. Sed flebat. Mat. 5. Bea
ti q lugēt: quoniā ipſi ⁊c. Fuerūt
tante efficatie. q impetrauit veniam
peccatoꝝ ſuoꝝ. Vn̄ dixit Remit
tunt ei peccata ⁊c. Secūdo pdu
xit lachrymas cōpaſſionis: quas
fudit in morte Lazari fratris ſui.
Fuerūt tāte efficacie: q xpm ad
duxerūt ad fletum. ⁊ Lazarū ſu
ſcitari fecerūt. Jo. xi. Videns Je
ſus Mariam plorantē lachryma
tus eſt: ⁊ ipſum ſuſcitauit. Tertio
produxit lachrymas amoris. q̄s
fudit ex abſentia corporis xpi. quē
nō inuenerat in ſepulchro. Jo. 20.
Maria ſtabat ad monumentum:
foris plorans. Tanta in eam eua
geliſte. Fuerunt tante efficacie. q
meruit videre Jeſum in forma or
tulani: ⁊ angelicā viſionem. Glo.
interlinearis. Maria dilexit. tri
pliciter. Primo in vita qr ei mi
niſtrabat. Mar. 15. Erant mulie
res: inter quas erat Maria mag
dalena que ſequebat eū. ⁊ mini
ſtrabat ei. Secūdo in morte. Jo.
19. Stabat iuxta crucē Jeſu ma
ter eius. ⁊ Maria magdalene. Ter
tio poſt mortē. Jo. 20. Maria ſta
bat ad monumētū foris plorās.

¶ Secūdo offendit per aures. au
diendo vana. Eccli. 28. Sepi au
res tuas ſpinis. ⁊ noli audire lin
guā neq. Malum eſt audire im
pudica. ⁊ inhoneſta. Maria audiuit
inhoneſta: ſed ſatiſfacere voluit:
qr aures ſuas occupauit in audi
tione diuini verbi. Joan. 8. Au
diebat verbū illius. De paradi
ſo. de angelis. de ⁊c. ¶ Tertio p
capillos. eos vane cōponendo.

faciēdo cerudellos. cornua. Pu
tant nō eſſe peccatū mulieres in
capillis. Exemplū lib. de. 7. do-
nis. Quedā comitiſſa: cum eſſet
multū liberalis ad pauperes: ſed
multū vana in ornatu capillorū.
Poſt mortē apparuit cuidā fami-
liari mulieri ſibi dicens ſe eſſe dā
natā ꝓpter ornatū capillorū capi
tis. Unde vidit mulier illa caput
habere plenū ſerpētibus mordē
tibus ipſum loco capillorū; in pe
nā illius vanitatis. De his loqui
tur dñs Iſa. 4. Eleuate ſunt filie
ſyon: ⁊ ambulauerunt extēto col
lo: ⁊ nutibus oculorū. Uere extē
to collo, q̄ vaneglorioſe. extēdūt
collū vt grue. Mirum ꝙ non ti-
meāt deferre capillos mortuos.
cum naturaliter ſint timide. Ma
ria de ipſis ſatiſfecit. Et capillis
capitis ſui tergebat. Quia cū ca
pillis ſuis lauit pedes Jeſu xp̄i.
¶ Quarto offendit ore. Et hoc
oſculando impudice. ⁊ os amato
ris. Maria aūt pedes Jeſu oſcu
labatur. Et d̄ hoc oſculo. Can. i.
Oſculetur me oſculo pacis. Un
de ad crucem depingit̄ ad pedes
Jeſu cū lachrymis quos oſcula-
bat̄. ¶ Quinto per delectū̄ ⁊ per
vnguēta. O vane mulieres. Cō
tra tales ps. Facies pctō℞. i. de-
monū ſumitis. Sed tales punient
tur. Joel. 2°. Oēs vultus redi-
gentur in ollam. Satiſfecit: quia
vnxit pedes Jeſu. Et vnguento
vngebat. O precioſum vnguen
tum deuotionis. ⁊ contritionis.
¶ Sexto per totū corpus. in pec

cata ipſum inuolupando. ſatiſfecit
per aſperā pniām per annos. 30.
in ſpeluncā. Quia vt dicit Chri
ſo. ſuper Mat. Qualis preceſſit
offenſio. talis debet ſequi reconci
liatio. Fuit ſuperba: ſatiſfecit per
humilitatē. Fuit diſſoluta: effecta
eſt honeſta. Et tu o aīa peccatrix
exēplū ſume a Magdalena. Ua
de ad pedes Jeſu: cū Magdale
na. plange. clama. O ſignor mio
habe de me peccatore miſericor-
dia. Unde eccleſia. Egra currit
ad medicū. vas ferens aromati-
cū. ⁊ a morbo multiplici. verbo
curatur medici. Luce. 7. Uū ieſus
phariſeo: vides hanc mulierē?
Hec eſt que offendit ore. oculis.
manibus. toto corpore ſatiſfecit.
Exemplū de ea. Cū quadam vi-
ce poſtꝙ̄ dedit ſe peccatis. volēs
eam xp̄s cōuertere: ea dormien-
te. talē habuit viſionē. Uidit vnā
ꝙ̄ mulierē quādā pulchrā haben
tē filiū in manibus: que aute eam
ſtans dicebat. O maria: vis filiū
meū habere in ſpōſum? Reſpon
dit illa. Uolo. Cui illa. Nunquā
habebis eum: niſi relinquas pec
cata. Euigilans amore accēſa: ad
xp̄m cucurrit. audiens eū in tem
plo predicantem. que audiens la
chrymis plena: conuerſa eſt. Un
de patet ſecundum.

TErtiū dicitur ⁊c. Cō
tulit ei chriſtus. quin-
ꝙ̄ priuilegia. meritoſu
is bonis operibus.

¶ Primo fecit eā ſecretariam.
¶ Secūdo fecit eā familiarem.

¶ Tertio fecit eã ſuam medicaȝ. ¶ Quarto fecit eã ſuã theſorerã. ¶ Quinto fec eã ſuã laboriatriceȝ. ¶ Primo ec. Quia vt dicitur Ro. 6. c. Ubi abundauit delictum ec. Paulus factus vas electionis. Publicanus euãgeliſta. Petrus princeps apoſtolorum. Magdalena ſecretaria Luc. x. legitur q Maria ſedebat ſecus pedes domini: ⁊ audiebat verbum illius. Non legitur q ibi aliquis fuerit: niſi ipſa cum ipſo. Et ei dicebat ſecretũ ſue paſſionis: ⁊ ſuum tacitum ſacramẽtum ſue reſurrectionis. ⁊ de alia vita in ſignum amicitie. Ut vt dicit Prouer. 25. Cauſam tuam tracta cum amico tuo. Sen. Omnia cum amico delibera. Th. in poſtil. ſuper Jo. Uerum ſignum amicitie eſt: q amicus amico ſuo cordis ſecreta reuelet. ¶ Secundo fecit eaȝ ec. vȝ mam ſociam. Que licet eſſet purior: tamen in ſociam eã dedit. In ſignum amoris. Nõ Mariam Cleophe. non Salome: ſed Magdalenaȝ. ¶ Tertio fecit ec. Magnum eſt eſſe medicum imperatoris aut regis. ſed forma Jeſu chriſti. O Magdalena que xpm vnxiſti manibus proprijs. ¶ Quarto fecit eã ec. Magdalena xpo dedit pannũ in cruce. Et chriſtus ei dedit ſanguinem quẽ colligebat ad pedes crucis: ⁊ in ampula poſuit: que marſilie habetur. ¶ Quinto fecit ec. quia fecit apoſtolorum apoſtolaȝ. Eccleſia canit. O mundi lampas: ⁊ Margarita prefulgida. que reſurrectionem chriſti nunciando: apoſtolorum apoſtola fieri meruiſti. Practica in verbo. O mundi ec. O ſpeculum penitentie. O ſpes miſerorum peccatorum. Apoſtoli fuerunt miſſi predicare. Magdalena autem predicare predicatoribus. Preterea fideȝ maiorem habuit omnibus apoſtolis: quia citius credidit. Apoſtoli poſt reſurrectionẽ xpi viderunt. audierunt. cũ chriſto comederũt. Maria nõ habuit iſta: tamen credidit. Unde ex priuilegio prima vidit xpm reſurgentẽ. Unde habuit priuilegiũ oĩuȝ ſanctoruȝ: Primo apoſtoloȝ: quia predicauit. quãuis ſit mulieri prohibitum predicare. tamẽ ex quodam priuilegio particulari ei conceſſum eſt. Secundo patriarcharuȝ: in benignitate: quia de facultatibus ſuis: chriſto contulit ⁊ apoſtolis omnibus. Tertio prophetarum. quia chriſti aduentum pronunciauit in galileam. Quarto martyrum: quia corpus ſuum martyrizauit.

Quinto cum Joanne baptiſt. qui lauit corpus chriſti in Jordane. Hec autem caput. pedes. inmo oſculum dedit. Preterea priuilegium confeſſorum: quia fidem chriſti cõfeſſa eſt. Et ob hoc tantum a chriſto dilecta eſt: a quo in illo celeſti ⁊ felici regno celorum meruit exaltari. Ad quod ⁊ nos perducat Jeſus ſuus ſponſus. qui ec.

¶ Feria.6. dominice de paſſione. De iracundia.

COllegerunt pontifices ⁊ phariſei concilium ⁊ dicebant. Quid facimus: quia iſte homo multa ſigna facit? Jo.xi. ¶ Secundum Tho. in cathena. Tempore quo iudea facta fuit tributaria romanis. Pontifices romani ſtatuerũt: nullus diceretur rex: niſi ille quem romani ordinaſſent. Judei ergo videntes magnum concurſum populi erga ieſum. dubitauere ſcribe ne romani venirent. ⁊ eos de hieruſalem eijcerent. Unde maiores.i. pontifices qui erant maioris auctoritatis ⁊ magis litterati: ⁊ phariſei qui pre alijs videbantur religioſi: collegerunt concilium aduerſus ieſum inuidia cõmoti. cũ audiſſent lazarũ ſuſcitaſſe. Quid facim⁹ ⁊c. Secundũ Cano. ij.q.1.c. Epiſcopus.§. Si ergo iniuſte. Sententia eſt iniuſta ⁊ cõſiliũ triplici de cauſa. Prima ex aĩo. Cum iudex non ex zelo iuſtitie: ſʒ ex odio. liuore dat ſententiã. Secunda ex cauſa. Cũ quis condẽnatur pro cauſa que non eſt vera. pro furto ſcʒ quod non cõmiſit. Tertia ex ordine. Quia ſcʒ non ſeruatur ordo iudiciarius. Cauſas has: ſeruauerũt iſti: ideo male. Secundum Egidiũ libro de regimine principum. In omni bono cõſilio tria ſunt ſeruanda. Primũ eſt maturitas. Unde iudex in proferendo ſententiã ſedet: iuxta philoſophũ in.7.phiſ. Sedendo ⁊ quieſcendo: fit aĩa ſapiens. Secũdo cum pace: ⁊ non pturbatiõe. Exo.23. Innocentem ⁊ iuſtũ nõ occides. Tertiũ eſt ſapientia. Prouer.8. Ego ſapientia in cõſilijs habito. Quod nõ fecerunt. hodie in ſuo concilio. Quid facimus? Si dimittimus eum ſic. venient romani ſcilicet in tanta fortitudine. ꝙ non poterimus reſiſtere. Et tollent locũ noſtrum.i. ciuitatẽ ⁊ templum. Et gentem. captiuãtes populum. Gloſa. Paſſio timoris ſubuertebat eis iudicium rõnis. Unus aũt ex eis. Caiphas noie. Cũ eſſet pontifex anni illius: dixit. Uos neſcitis quicꝙ nec cogitatis. q.d. Bonum cõmune: magis eſt eligendum: ꝙ bonũ particulare. Si enim dimittatur homo iſte: bonũ totius populi diſſipabitur. ſm eorũ eſtimationẽ. Et ſic concludit. ꝙ ſit ad mortẽ cõdẽnandum etiã ſi non inueniatur cauſa mortis. Unde dicit. Expedit vobis: vt vnus homo moriatur: etiam ſi eſſet bonus ⁊ iuſtus. Pro populo.i. pro cõſeruatione populi. Et non tota gens pereat. Unde pʒ aperte. ꝙ paſſio inuidie contra xp̃m ⁊ paſſio timoris perdendi gentem ⁊ locũ: ſubuertebatur in eo iudiciũ rationis. Hoc autem a ſemetipſo non d. ſed cũ eſſet pon. ⁊c. Glo. ipſo ignorante protulit propheticum verbum: nõ ratione ſui meriti: ſed dignitatis

officij. Amb. Veritas a quocun- q dicatur. Nec mirū si i ore iudei fuit verbū prophēticū a spū. s. positū, q: vt dr̄ Nū. 22. asina Balaā: di- xit dn̄o suo. Cur me p̄cussisti tertio. ce- dis? Ab eo die ī consilio cogitabāt eū occidere. Iesus iuit in Effren ciuitatē paruā. Vñ ibi Abagar⁹ rex misit epl̄am: vt ad se veniret Xp̄s autē faciei figurā in sudario misit. vt dr̄ in. 3. di. 9. q. 1. a Th. Segr. Et ibi mo. c. d. f. scʒ vsq ad ips propinquū ʒ sue passionis. Appl̄ta. De iracundia. 3. se offe- runt in p̄nti.

¶ Primū. dr̄ diffinitionis.
¶ Scdm. dr̄ diuersificationis.
¶ Tertium. dicitur punitionis.

Primuʒ ꝛc. Tho. 22. q. 158. a. 3°. Ira est ap- petitus vindicte. O p̄: ait iracundus. Ille mi hi nocuit: nō quiescā donec faciam vindictā. Dicā. agā. Ira est ap- petit⁹ vindicte. Et Albertus i. 3. li. Cō. c°. 17. Ira est motus ai cō- citatus ad penā inferendā. Et La ctā. in lib. de ira ad Donatū. Ira ē cupiditas vlciscēde iniurie. Sʒ pro maiori declaratiōe notanduʒ est scdm supradictos doctores. q duplex ē spēs iracūdie: vt etiam ponit Tho. sup epl̄as Pauli: ad Ephesios. 4. q duplex est ira. Una est q̄ est scdm iudiciū rōis: q̄ p̄prie dr̄ zelus. Alia q̄ excedit p̄- ter rōnē: q̄ p̄prie dr̄ passio. Primo mō talis ira nō ē pcm̄. imo necia qn odiat hoieʒ ad deū. in corrigē do pctā ꝛ defect⁹. Vñ Hiero. Qui irascitur cum cā. non est reus. Nam si ita nō fuerit: nec doctri- na proficit. nec iudicia stant. nec crimina cōpescūt. Et Amb. li. de offi. Ubi culpa ē: irascimini. Qz vt dicit phs in. 4. ethi. Nō irasci i quib⁹ oportʒ: insipientis est. Et Hiero. Qui nō irascitur de⁹ aut lapis est. Et Dauid in ps. Irasci mini ꝛ nolite peccare. Ad hanc inducit hō. 3. exēplo. Prio scri- pturali. 1. Mac. 2. Cū rex Antio- chus misisset nūciū Matathie scō viro. vt idolis sacrificaret. Irat⁹ seruus dei: occidit nūciū: ꝛ iudeū pariter q corā eo sacrificabat. ꝛ. 4. Re. 2. Idē scus di: occidit q̄drigē tos p̄phas falsos i torrēte cison. q idolatrari faciebāt populū. Exo. 21. Cū dn̄s pplo p̄cepisset q null⁹ de manna reponeret vsq mane. Ipsi autē ingordi. vt lupi. qbus dā reseruatis cū scatur irēt vermi bus: Moyses irat⁹ pp diuini p̄ce pti cōtemptū. eos occidit. Exo. 32. Cū populus luderet circa vi- tulū aureū: irat⁹ Moyses piecit tabulas ꝛ cōfregit. Et ex eis qui fuerāt in culpa occidit. 20. M. Preterea. Numeri. 21. dixit dn̄s moysi. Tolle oēs principes ꝛ su spēde in patibulis contra solē: qz locuti erant cōtra dn̄m. Ecce pri muʒ exēpluʒ scripturale. Secū dū exēpluʒ ē doctriale. Io. bap. qui acriter redarguit herodē: p̄ pter vxorē fratris sui Philippi: quā tenebat in vxorē. Preterea Ambro. irat⁹ cōtra Theodosiuʒ qz sanguinē fudit apud thesaloni

eam. quia occidere fecit ſeptē mil-
lia homines. non permiſit eum
ingredi tēplum. ipſū excōmuni-
catū reputans. Et de beato Ste-
phano: qui zelo repletus: dixit iu
deis. Uos ſp̄ ſpiritui ſancto reſti-
tiſtis. Et de beato Dn̄ico qui ſa-
criſtam vſq̄ ad ſanguinē verbe-
rauit. q̄ receperat ſudariū a mu-
liere ſine licentia. Mꝫ tr̄ tribus ſra
tribus dixit. Non eſt crudelitas
ſed pietas pro deo punire crimi-
na. Et. C. d̄ furtis. l. Siquis. Et
l. Ita vulneratus. ff. ad. l. aq̄liā.
Delicta nō debent remanere im-
punita. Que punitio non fit. niſi
p̄ iram. Ideo Lactan. li. de ira ad
Donatū. Neceſſe eſt bono ac iu-
ſto diſplicere q̄ praua ſunt: ⁊ cui
malum diſplicet moueri ad irā:
cū id fieri videt. Ille. Ideo xp̄s
Jo. 1. ira permotus. videns tem
plū prophanari mercātijs ⁊ nego
ciationibus funiculū fecit. ⁊ oēs
cū ira eiecit de templo: di. Scri
ptum eſt enim. Domus mea: do
mus orōnis ⁊c̄. Auferte iſta hinc.
Ubi nota ſm̄ Tho. in poſt. ſuper
Jo. q̄ xp̄s in iniuria ꝓpria fuit pa
tiens ſp̄ in exemplū noſtrum: vt
p̄ʒ Jo. 8. Demoniū habes. Re
ſpondit benigne. Ego demoniū
nō habeo. Et q̄ñ percuſſus alapa
fuit. Mat. 26. Cur me cedis? Sꝫ
īpatiens fuit in iniuriam patris
ſui. ⁊ ſe irrhouit. d. Auferte iſta
hic. Et Mat. 4. quando demon
dixit. Hec omnia tibi dabo ſi ca-
dēs adoraueris me. Q2 hoc cede
bat in vituperiū patris. Jō Hie-
ro ny. Iniuriā meam patiēter tu
li: iniuriā patris mei patiēter ſer-
re non potui. Unde p̄ʒ ſcōm exē
plū. Tertio exēplo paganali.
De Bruto romāo. De quo Ua
le. li. 5. c. 8. De ſeueritate parētū
aduerſus liberos. Cum audiret
duos filios ſuos velle introduce
re in Romā dn̄ationē Tarquī
nij ſuperbi a ſe expulſum: fecit fi-
lios virgis ferreis acriter cedi.
Et vos o patres. o matres: corri
gite filios veſtros. Iraſcimini ⁊
nolite ⁊c̄. Prouer. 13. Qui parc
virge odit filiū ſuū: qui aūt dili-
git illum inſtāter erudit. Et phs
6. Poli. Bonū eſt q̄ parētes cor
rigāt filios ocioſos. Et vos o of
ficiales. o pretores. iraſcimini cō-
tra mala: q2 bonitas ⁊ pietas in
hoc eſt mala. Unde diſ. l. c. Siqs
diaconus. Que eſt iſta bonitas in
ſtiue inimica: palpare criminoſos.
⁊ eoꝝ crimina dimittere impuni
ta? Ille. Ad vos clamo: quibus
incūbit iraſci. In huius figurā.
Iſa. 22. dn̄s dixit Iſaie. Uade ⁊ i
gredere in tabernaculo ad ſomnā
templi ꝓpoſitū. Et dic ei. Quid
tu hic? aut quaſi quis hic? Mor-
te morieris. Id eſt cur querens pri
cipatum: ſi nō vis mala reprehē-
dere? Eccleſiaſtici. 7. Noli q̄rere
fieri iudex: niſi valeas virtute ir-
rumpere iniquitates. Unde. i. R.
23. Q2 Heli ſacerdos non corre-
xit filios ſuos. dn̄s eos occidit. ⁊
ipſe mala morte mortuꝰ ē: q̄uis
aliter eſſet bonus. Et. 2. R. 13. q2
Dauid non correxit Amon. qui

ſupiarat ſororē ſuam Thamar ꝛ ſpe Amon occiſus fuit in conuiuio ab Abſalon. Et Dauid percuſſus fuit peſte i populo. Unde pꝫ prima ſpēs ire. ¶ Scḋa ſpēs ē que excedit rōnem hois: que dr paſſio. Et iſta ē mortale. De quo Prouer. 27. Ira non hꝫ miſericordiam. De hac ad ſecundum.

SEcundus dr ꝛc. Th. vbi ſupra. Archiepiſcopus ſcḋa parte ſū. Phs. 3. Ethi. Tres ſunt diuerſitates iracundorum.

¶ Quidam ſunt acuti.

¶ Quidam ſunt amari.

¶ Quidam ſunt difficiles.

¶ Quidam ꝛc. Iſti ſunt qui de facili ad oia etiā minima iraſcunt. eleuato el naſo. Et vocitur tales colerici. Bona colera: ſed pericoloſa. Hāt iſti precipue mulieres: que de facili iraſcūtur. Eccli. 25. Non eſt ira ſup iram mulieris. ſ. acuta ꝛ facilis. Ubi phs. 8. de animalibus ꝙ mulier eſt maioris inuidie ꝛ facilioris ire: ꝙ̄ vir. Conditiones huius ire. ꝛ taliū nō ſūt bone. Et homo dꝫ habere ſtudiū circa hoc: vt talem irā reſtenet. Quia vt hꝫ phs. 1. ethi. Impoſſibile eſt indignantē opari bona. Ini. Elen. Moiſes frati minus ꝯſiderare poſſunt. Et. xi. q. 3. c°. Illa. Cōmotionis tpe: iuſtum putat omne quod ſet erit. Cato. Ira impedit animū ne poſſit cernere verū. Exemplis pꝫ. Primo de Alexandro magno. Cum quidā miles ſibi cariſſimus laudaret patrem eius Philippū fuiſſe probum in armis ꝙ̄ ipſe: ira ſuccenſus ipſum occidit manibus proprijs: de quo poſtea voluit. in tm̄ ꝙ ſeipſū occidere voluit. O quot blaſſemie. O quot homicidia puenerunt ex hac ira. vñ cohibenda eſt. In pꝰ. 36. Deſine ab ira ꝛ derelinque furorē. Et Lact. in li. de ira. In hoie cohibēda eſt ira: ne ad aliquē maximū pſiliū ſuo rem. Ab hac ſe tēperarunt pagani. De Platone legitur: ꝙ quēdam ſuū diſcipulū verberat et de crimine. Aduertens ꝙ ira incipiebat ei dominari: vocauit vnū de diſcipulis ſuis. cui cōmiſit criminis punitionem. volens ſubmittere rationi paſſionem ꝛ iram.

In quibus verbis: querit aia cara dubium: verum in ſapientem cadat ira? Due fuere opiniones circa hoc. Una ſtoicorum: ꝙ nō. quia ſapiens nulla perturbatione mouetur: ſed ſemper firmum hꝫ aium. In. 2°. ethi. In ſapientem non cadit ira. Alia eſt peripateticorum: ꝛ iſta eſt verior. ꝙ ſcilicet ſapiens ad iram ꝛ perturbationē mouetur: vt dicit Hiero. Si ſapiens iraſcitur: mouetur cū moderatiōe. Nec cito ſcarga la bombarda. de malis. Et dat locū ire. Quia inquit phs. 2°. rhe. Tempus quietat iram. Unde Amb. dedit documentum hoc Theodoſio imperatori: vt quando ſe iratum ſentiebat. 24. litteras alphabeti diceret moroſe. donec ira ceſſaret. Optimū documētū. ¶ Quarto

quidam ſunt amari. Et iſti ſunt q iram tenent: ⁊ cum difficultate remittunt. O mala natura. Tenent loquelam. nec parcunt. niſi in mille perſuaſionibus perſuaſi. Contra dominus Leui. 19. Nõ eris memor iniurie ciuium tuorũ. Nõ eſt ſignũ magnanimitatis. Señ. lib. de quatuor virtutibus. Si magnanimus fueris: nunq̃ iudicabis tibi fieri iniuriam. Super quo Giraldus odonis ſuper. 4. ethi. ponit tres cõditiones hominis manſueti ⁊ pacifici. ⁊ magnanimi. Prima. ꝙ paſſione non ducitur. Secunda. ꝙ ẽ iniurie ⁊ offenſe remiſſiuus. Tertia. ꝙ non ẽ vindicatiuus. Quia vt dicit philoſophus. 4°. ethi. Eſt ſeruile poſſe. ⁊ velle vindicare. ⁊ obliuiſci magnificum. Hanc magnificentiam habuerunt romani. De quibus Valerius libro. 4°. Rub. de moderatiõe. M. Bibulus duos habuit filios. quos milites egypti occiderũt. Unde regina Cleopatra miſit huic hos homicidas ſimul ⁊ carnificẽ vt occiſis ſe vindicaret. Vir autem prudẽs coegit iram ſuam moderationi cedere. Unde illis pepercit: ⁊ in pace ad propria remiſit. Preterea hãc manſuetudinem habuit Dauid: quem Saul perſecutus ſemper fuit: vt patet. p°. Reg. 17. Cum mulieres canerent in tympanis in laudẽ Dõ Saul percuſſit mille: ⁊ Dauid. x. milia. Irat⁹ Saul dixit. Quid enim ſupeſt ei: niſi ſolũ regnũ? Ex tũc nõ rectis oculis aſpiciebat eũ. Unde lancea tẽtauit eũ configere cũ pariete: tamẽ Dõ poſt plures perſecutiones potuit eum interficere in ſpelunca. Et Abiſai voluit eum lancea interficere: ſed Dauid dixit ei. Ne interficias eũ. Quis enim extendet manum ſuã in chriſtũ domini. ⁊ innocens erit? Abſtulit haſtam Dauid. que erat ad caput eius ⁊ cyphũ aque. Ut patet ⁊c. ¶ Tertio quidã ſũt difficiles. qui nunq̃ remittunt iniurias: qui furioſi vocant: ⁊ potius animales q̃ rationales. Contra quos apoſtolus ad Eph. 4. Sol non occidat ſup iracundiã veſtrã. Glo. Sol. i. ira nõ permaneat in vobis: ꝫ quãdoq̃ ſit. Ubi nota ſcḋm Albertũ ſuper Lucã. ꝙ tres ſũt hominũ generationes. Quidã ſunt q reddunt bona pro bonis. Et hoc eſt quoddã naturale. Mat. 26. Si diligitis eos qui vos diligũt quã mercedem habebitis. apud patrẽ? Nõ ne publicani hoc faciunt? Quidã reddunt mala pro malis: ꝙ eſt ꝓhibitũ: quia hoc deus ſibi reſeruat. Ad Ro. xij. Mihi vindictã ⁊ ego retribuam. Quidã bona pro malis. Quod fecit chriſtus. ⁊ ſancti in preſenti vita. Unde fugienda eſt ira: ſi recte homines ⁊ amici dei. volumus eſſe ⁊ dici. Unde Lactan. in p°. libro. c. 9. Animum vincere. irã cohibere: fortiſſimi eſt. Et Señ. In epiſtolis. Nam viciſſe extraneas nationes bellatoꝝ: virtus eſt populorum. Uincere autẽ vitia ⁊ pecca

ta: virtus est mortuz. Ille. Unde relinquenda est iracundia.

Tertium dicit ꝛc. Hester 6. Legit. ꝙ duo fuerūt curiales apud regem Assuerum: videlicet: Aman ꝛ Mardocheus. Videns autem Aman ꝙ Mardocheus erat dilectus a rege: ira succensus procurauit apud regē: vt lignum ipsū suspēderet. Parata autē fuit ea inspirāte spiritu sancto cor regis mutatum est. In ipso ligno ꝑparato Mardocheo: positus est Aman. Ecce quomodo punita fuit ira Aman a deo. Preterea 3. Re. 21. Cū rex Achab. vellet vineā Naboth: nec habere eam posset posuit se ad lectum ex dolore. Uxor ei⁹ ira succēsa. scilicet Jezebel contra Naboth: fecit ipsum interfici. Sz vltio diuina secuta est cōtra hāc iraz. Nā canes linxerunt sanguinē Jezabel in loco vbi Naboth fuit interfect⁹. Ecce quomodo pūit diuina ꝓuidētia hoc peccatū. Unde Prouer. 19. Qui inpatiens est sustinebit dāmū. scilicet tēporale. In quibus verbis. Querit anima cara dubiuz: quale est remediuz ꝯtra hoc peccatum ire? Respōdeo sm doctores: ꝙ tria sūt remedia ꝑncipalia.

¶ Primū. ē silentij obseruatio.

¶ Secundum. est dominice passionis consideratio.

¶ Tertiū. est vite eterne acqsitio.

¶ Primū ē ꝛc. Pax loq. Prouer. 15. Cū defecerit ligna. i. verba: extinguetur ignis. Responsio mollis frangit irā: sermo durus suscitat furorem. Et Grego. Gloriosius est irā tacēdo fugere: ꝙ respondēdo superare. Paruz ergo loqui debz hō. Et quando loquit: cū maturitate. Unū Socrates habebat in sigillo suo scriptū. Amicus hominis est sapientia ei⁹ videlicet tacere. Nā in multiloquio nō deerit peccatum. Exemplū de abbate Isaac: qui a fratribus interrogatus. quare demones nō timeret: Respondit. Ex quo factus sū monach⁹ statui apud me: vt iracūdia extra guttur meum non prodeat. Quod facio: qr parū loquor. Et si loquor sēper cū mansuetudie. Preterea d̄ Bernardo legit ēt. ꝙ appropinquāte morte sua: cū requireret a fribus doceret eos documētū: dixit eis. Alieno sensui magis: ꝙ meo credidi. Nulli scandalū facere volui. De sua vīdictā nō expetij neqꝫ irā tuli. ¶ Scdz dicit dominice passionis consideratio. Joā. 14. Exemplū dedi vobis: vt quēadmodū ego feci ꝛc. O quantū fuit iniuriatus. Jo. 8. Demonium habes. A suo percussus Mat. 25. Si male locut⁹ sū: testimoniū ꝑhibe de malo. In cruce positus: orauit ꝑrez. Pater ignosce illis: In huius figuram. Numeri. 21. Filij israel. respicientes in serpentē in palo. sanabantur a morsibus serpentū ignitorum. Unus de serpētibus ignitis est ira: a qua quis sanatur. si diligenter quāta christus in cruce pro eo passus ē cogitat. Unde

Grego. Si paſſio chriſti ad me-
moriam reducitur: nihil eſt quod
nō equo animo toleretur. ¶ Ter
tium dicitur ⁊c. Unde Prouer.
3. Manſuetis dabit gratiam domi
nus. Eccleſiaſtes. i. Beneplacitū
eſt ei manſuetudo. In pſ. 149. Ex
altabit manſuetos in ſalutē. Mat.
5. Beati mites: qm̄ ipſi poſſidebūt
terrā. Nota in verbo hoc Mi-
teo. Quadruplex generatiō poſſi
det mūdū. Prima ē fatuorū: qui
totū mundū faciūt ſuū. Sūt dū
ſine triſticia. Secūda dupliciorū:
qui vadunt al placebo: per la via
de piaſēza. Officiū poltronorū ē
hoc. Tertia ſunt Hipocrite: qui
mundū deludunt: totus mūdus
iſtorū eſt. Si quis vult eſſe ami-
cus huius mundi: vadat cū collo
torto. Iſte mūdus vult decipi. E
chi non lingana non e ſo amigo.
Quarta manſuetorū: q habēt cō
uerſationē benignā. Un̄ pſ. Man
ſueti autē hereditabunt terram.
Moyſes ſm̄ Diony. ꝓpter mā
ſuetudinē fuit dignus apparitio-
ne diuina. Et ſi tu quoqꝫ egeris,
ſinēdo iram: ꝓmereberis hic ⁊c.

¶ Sabbato in ramis palmarū. De
ſalutatiōe Marie: q̄ ē ꝑ Aue: quo
modo inducimur.

Salutate mari
am q̄ plus oibus labora
uit. Ad Ro. 16. ¶ Exē
plū Uincentii hiſtorialis. de Theo
philo qui pauperrim⁹ vicedomi
nus fuit cuiuſdā epiſcopi. Qui ab
ipo epiſcopo fuit depoſitus offi-
cio ſuo. Deſperat⁹ ſiquidē demonē
inuocauit: ⁊ matrē cū filio nega-
uit: ⁊ ei chyrographū ſāguine ꝓ
prio fecit. ac ſigillatū demoni tra
didit. In craſtinū Theophil⁹ in
gratiam epiſcopi recipitur demo
nis procuratione: ⁊ ſuo officio re
ſtituitur. In ſe reuerſus poſt pau
cos dies: ad virginē cōfugit. In
nocte ſequēti apparuit ei virgo
Maria ipſum redarguens: Ad
preceptum eius. demoni renun-
ciauit. atqꝫ matri ⁊ filio eſt recon
ciliatus. Demon autem coactus
eſt dare cartam. Theophilo: ⁊ co
ram omni populo retulit: quod
acciderat. Et cunctis admirant-
bus. ⁊ virginem laudantibus:
poſt triduum in pace quieuit. Un
de ipſam ſalutemus. Aue Maria.
Salutate Mariā que ⁊c. Man
ca el ſentimento del homo. la lin
gua ſecoſta al palato: ogni humā
parlar vene al manco: quando la
mente humana ven a conſiderar
la dignita ⁊ excellentia de Ma-
ria. Et ideo meritamente cum al
ti preconij ſe debe honorare. Se
cundum ſententiam Iacobi de
voragine in mariali. Eccleſia ſan
cta ſalutat virginem in officio di
uino in diuerſis modis. Primo
ſalutat loco ⁊ vice trium perſona
rum. ſcilicet trinitatis dicens.
Aue gratia plena. Que ſalutatio
fuit facta per angelum. Secundo
eccleſia virginem ſalutat vice ⁊
loco omnium angelorum cum di

di tempore paſcali. Regina celi: Que fuit facta ab angelo: chriſto reſuſcitato. Tertio eccleſia ſalutat ipſam vice et loco omnium ſanctorum: qui ſunt in patria omni ſabbato in miſſa dicens. Salue ſancta parens. Quarto eccleſia eam ſalutat omni die in completorio: loco et vice omnium peccatorum: qui ſunt in mundo dicens. Salue regina miſericordie. Ideo aſſumpſi verba. Salutat e Mariam etc.

In quibus verbis. videbimus hic concluſionem. quod Maria eſt ſalutanda a nobis. Ad quod inducimur. triplici ratione.

¶ Primo. ratione reſalutationis.
¶ Secundo. ratione inuectionis.
¶ Tertio. ratione cooperationis.

¶ Primo etc. Naturale hoc reg[?] ut vna perſona ſalutata reſalutet. Bona vita. Bona vita et bonum annum. Ad Ro. 16. Salutate inuicem in oſculo pacis. Alibi. Honore inuicem preuenientes. Ad propoſitum. Si nos Mariam ſalutamus: ipſa reſalutat nos ſicut ſalui filij etc. Sed pro maiori notitia. Nota ſecundum Tho. ſuper Aue Maria. Quod in teſtamento veteri: angelica natura erat tante dignitatis. quod a natura humana adorabatur. Et magnum erat priuilegium nature humane. ſi hoc fieri poſſet. Unde ad laudem. Abrae ſcribitur Gen. 21. quod angelos recipit hoſpicio. et exhibuit eis reuerentiam. et quod tres vidit et vnum adorauit. Unde natura humana in toto ſubijcebatur nature angelice. Hec autem ſubiectio erat propter hoc: quia natura angelica erat maior natura humana: quoad tria.

¶ Primo. quoad dignitatem.
¶ Secundo. quoad familiaritatem.
¶ Tertio. quoad plenitudinem.

¶ Primo quoad etc. Quia angelus eſt nature ſpiritualis: iuxta illud Pſ. Qui facis angelos etc. Et philo. xii. Meta. appellat angelos ſubſtantias ſeparatas. Homo autem eſt nature corruptibilis. Unde Dauid. Ego ſum vermis etc. Et Abraham. Loquar ad dominum: cum ſim puluis et cinis. Indecens ergo erat: vt ſpiritualis creatura exhiberet reuerentiam corruptibili. Secundo quoad familiaritatem. Angelus erat deo familiaris: vtpote deo aſſiſtens. Dan. 7. Millia millium aſſiſtebant ei: et decies centena millia miniſtrabant ei. Homo autem erat quaſi extraneus et elongatus ab eo. per peccatum. Unde Pſ. Elongaui fugiens. 3°. quoad plenitudinem. Angeli participant ipſum lumen diuinum in ſumma plenitudine. ideo quod cum lumine apparent. Homines autem licet aliquid participant de ipſo lumine: parum tamen et in obſcuritate quadam. Quia ergo his tribus natura angelica excedebat naturam humanam. ideo adorabatur ab ipſo homine: Sed poſtquam in plenitudine etate gratie. inuenta eſt vna inter quas angelos excedebat in his tribus. Et quoad dignitatem: quia mater dei. ex qua intrinſece contrahebat affinitas infinita. quam melior fieri non potuit. vt habetur Th. i. p. q. 25. ar. 6. Et i. ſen. di. 44. q. 3. Et Bon. in j. di. 44. Et Dam. li. 3. Et quoad familiaritatem. quia cum ipſa eſt tota trinitas. Lu. 1. Do

minus tecum. Et quoad plenitu dinem. quia plena gratia. Aue inquit gratia plena. Ideo missus ē angelus qui ipsā honoraret. Aue inquit. gratia plena. q. d. exhibeo reuerentiam tibi: quia sine ve. Aue inquit. Quod verbum plurimū placet Marie. Unde Henricus de hassia in summa theologie. d. Quod tale gaudium habet quando dicitur. Aue: quale habuit: quando fuit ab angelo salutata. Unde Ber. Celum ridet. angelus gaudet. mundus exultat. infernus contremiſcit. demones fugiunt: dum dico Aue maria. Ille. Exemplum vidue Helisabeth: que retulit suo confessori: q̄ nocte quadam cum in suo lecto quiesceret. venit Maria ad ipsam: quam assidue salutabat per verbum Aue. Et dixit sibi.

Domine fili? Cui dixit. Non domina mi. sed cupio informari cur ad me peccatricem venisti. Respondit virgo. Ueni vt doceam te: ꝛ omnes meos fideles. vt non desistant a salutatione angelica: eo q̄ gaudiū maximū mihi p̄ant. Et sicut ineffabile gaudium habui: quādo angelus mihi nunciauit filij mei incarnationem. sic nunc cum eadem verba a peccatoribus replicantur. Unde quidam Uulgaris.

Chi el paradiso vole: a Maria volta li ochi.

Poy aley ſinzenochij cum humile core.

Unde patet prima ratio.

SEcundo ratione ꝛc. Cōclusio est Canonistarum 14. q. 6. c. Siquid. Et c. Multi. Quicquid inuenisti ꝛ non reddidisti. rapuisti. Et ff. de furtio. l. Falsus. Et. ff. de iniurijs. l. Condictio. ff. de conditione indebiti. l. Rerum. ff. rerum amotarum. Ad propositum. Ex peccato ade mundus gratiā perdidit. Ad Ro. 5. Per vnū hominem peccatum in hunc mundū intrauit. Que gratia fuit quesita per omnes etates. In prima etate per oblationem sacrificioꝝ in Abel. In secunda etate. per immolationem animalium in Noe. In tertia etate: per decimas in Abraam. In quarta etate. per circuncisionem tp̄e Moysi. Sꝫ nullus illam inuenire poterat. Maria sola excepta. Nō Sarra. non Rebecca. non Iudith ꝛc. Quid dicis o Gabriel. Lu. 1o. Inuenisti grām apud deum. Quā gratiā inquit Ber. Dei ꝛ hoīum pacem. mortis destructionē. vite reparationem. Ille. Et Nicolaus de lyra. Inuenisti grām non solū pro te. sed pro humano genere. Hec est. n. que totius mundi reparationem obtinuit salutem hominum impetrauit. Ille. Ad p̄positum. Inuenit quidē gratiā: Et res inuenta debet restitui. Et sic necessario ꝯclude. q̄ maria cogitur peccatorem adiuuare: cum de nostro habeat: ꝛ gratiam peccatori restituat. Aliter direnio o Maria: ti esser ladra. Un Igna-

lius in epiſtola de Maria. Im-
poſſibile eſt aliquē pctōrem o vir-
go ſaluari: niſi per tuū auxiliū ⁊
fauorem. Et Coſtantius. Tota ſa-
lus humani generis: cōſiſtit i ple
nitudine grē Marie. Et Anſel-
mus. Sicut ipoſſibile eſt: ꝙ illi a
quibus virgo Maria oculos ſue
miſericordie auertit: ſaluent. Ita
neceſſariū ē: ꝙ hi ad quos cōuer-
tit oculos p eis aduocāo iuſtificē
tur. Ille. Exēplum mulieris ro
mane que filiā pepit. quā docuit
Aue Maria: oī die dicere. Dedi
tā āt ornatui: vna die demū ap-
paruit poſt choreas dicēs. Veni
mecū ingi. Quis es tu? Demon
ait: q te ad infernū pducere vo-
lo. p tuis demeritis. Cūqꝫ illam
traheret vi. Clamare cepit. Aue
Maria. replicās illa verba ſepiſ-
ſime. Rn̄dit demū. Maledicta
ſit illa mulier: q̄ te hāc oronē do
cuit. Si nō dixiſſes: iudicio dei te
certe ad infernū duxiſſē. O xpīa
ne ipſam ſaluta. Figura. 3. Re. 2.
De Berſabee: cui dixit filius eiꝰ
poſtq̄ in throno ī dextera colloca
uit. Pete a me qd vis. ⁊ dabo ti
bi. Neqꝫ. n. pbās eſt: vt auertā fa
ciem tuā. Moraliter. Iſte ē filius
dei. q poſtq̄ mrēm ſuā collocauit
ſecum in throno regio: ei cōcedit
quicqd vult. p ſuis deuotis eā ſa
lutātibus. O quō eſſet mūdus:
niſi eēnt Marie ſupplicatiōes: q̄
filiū cogit. Vn̄ quidā vulgaris.
Pian moſtra a me chomo ſey
bella.
Cō tāto piacer pillio de lodarti.

Et inanzi al to fiol p me fauella.
Unde pꝫ ſcda ratio.

Tertio rōne ⁊c. Inducī
mur eā ſalutare. q̄ fidē
ſuſtētauit. Vn̄ Albertꝰ
ſupmiſſus ē. c. 187. d. ꝙ priuilegi
um paſſiōis xpī fuit cōicatū Ma-
rie. in paſſione filij: q̄ ſola fuit q̄ fi-
dē crucifixi dei ⁊ hoiſ habuit. Et
ſicut totus mundus obligatꝰ deo
xpo: p paſſionē: ita Marie p fidei
ſuſtentationē. Vn̄ ſignanter dicit
Jo. 19. Cāt. Stabat iuxta crucē
ieſu mr̄ eiꝰ. Sꝫ qd agebat? Quid
o Maria faciebas ibi? Hic p cha
ritatē. Hic mihi: qd? Rn̄det Al
bertꝰ dicēdo ꝙ tria. Primo ſta
bat doloribus plena. Scdo fide
leuata. Tertio amore ſuccenſa.
Primo doloribus. Q: oēs do-
lores partus quos alie mulieres
in partu ſuſtinent. ⁊ oēs dolores
mortis: a qbus virgo fuit imu-
nis: fuerāt ei reſeruati: tpe paſſio
nis filij ſui. Qui dolores fuerāt
intenſi triplici rōne.
¶ Ratione ſui.
¶ Ratione filij.
¶ Ratione ſupplicij.
¶ Prio rōne ſui. Q: erat mat.
Et hoc. 5. mōis. Prio mr̄. Secū
do tota mr̄. Tertio vnici filij ma
ter. Quarto: q: ꝑ̄ens mr̄. Quī-
to ipotens mr̄. Prio mater. iō
dolor cābatur. Plus. n. mater
dolet de filio: q: plus laborauit.
O q̄tum dilexit filiū ſuum. De
quo Cā. 2. nūciate dilecto meo:
q: amore langueo. Scdo q: erat
tota mr̄. Qm̄. n. dolor diuidit in.

mulieris: minor inuenitur in ſingulis. Si enim aliqua mulier filiū amittat, dolorem cum ſuo patre diuidit. Ideo talis dolor ex tali diuiſione minuitur. Uirgo enim cum nullo homine aut patre dolorem ſuum cōdiuidere poterat: quia nullus pater ibi erat. Quia totum corpus chriſti aſſumptum eſt ex Maria. Et patrem ibi non habebat pater carnalis: quia erat putatiuus. Unde intenſius amabat. Tertio quia erat unici filij mater. Si aliqua mulier filium perdit. ſi alios habet recipit conſolationem: quia alios habet. Maria autem nullum aliū habebat nec habere ſperabat. Unde doluit. Quarto quia preſens erat mater. Quando mater ante oculos videt filium ſuū occidi: dolet. Mari autem videbat filium ſuū occidi ⁊ male tractari. Ideo doluit ſuper omnes mulieres. Quinto quia erat impotens mater. ad eū iuuandum. Magna cōſolatio eſt matri: quando filiū ſuum poteſt in morte amplexari ⁊ oſculari. Maria autē in nullo poterat eū adiuuare. Audiebat ipſum ſitire. potum non poterat porrigere. Uidebat eum in cruce flentem: non poterat conſolari. Uidebat ipſum vulneribus plenum. vulnera non poterat attingere. Unde erat doloribus plena ſuper omnes. Secundo dolor cauſabatur ratione filij. quia erat bonus. Mater multum dolet quando perdit filium bonum, ſapientem, ⁊ in omnibus obedientem. Maria autem perdebat filium ſanctum. bonum. Unde dolebat ſuper omnes ratione illius bonitatis. Tertio ratiōe ſupplicij. Uidebat enim pati penā ignominioſam. Sap. 2.c. Morte turpiſſima condemnemus eum. Deutero. 21. Maledictus homo qui pendet in ligno. Preterea dicit Dominicus Toloſanus: quod martyr fuit: ⁊ eius martyrium ſuperat martyrium aliorum martyrum triplici ratione. Prima quia fuit martyrium amoris: aliorum autē fidei. Secūda quia alij ſunt percuſſi in corpore: iſta autem in corde. Tertia quia alij poſt chriſtum iſta autē cum chriſto ⁊ in chriſto. ⁊ eodem ictu quo chriſtus. Unde tota lachrymoſa ſtabat ad crucem. Jo. 19. Stabat iuxta crucem ieſu mater eius. Ubi eras o Maria? Ad crucem. Secundo fide leuata. Quia fidem ſuſtētabat a qua omnes apoſtoli fuerūt proſtrati. Secundum Albertū. apoſtoli a tribus in paſſione ceciderunt: a quibus maria ſtetit: Primo a fide: a qua Maria non cecidit: quia ſpiritus ſanctus eam firmauit. Unde figuratur per ſtellā maris que ceteris cadentibus nunquam deficit. Secundo a gratia. Ipſa non cecidit ut apoſtoli: ſed fixa permāſit. Tertio a ſocietate chriſti: quia omnes fugerunt. Maria autem cruci ſemper fuit coniuncta. Cantatur enim. Stabat iuxta crucem ieſu mater eius. Ex hoc dicit Leo

nardus de vnico ſermone de annunciatione virginis. q nisi tempore paſſionis christi permanſiſſet fides in maria: mundus tunc ſiniuiſſet. Tertio ſtabat autore ſuccenſa. Quia ⁊ ipſa pati volebat cum filio pro ſalute mundi. Unde Ber. Optabat ipſa ſanguinem ſuum addere. ⁊ cum filio ſacrificium veſpertinū celebrare. Quod etiam patet p Ambro. O amor virginis bruto. Unde ipſam ſalutare debemus. Salutare mariam ⁊c. Exemplum. Quidam magnus peccator fuit qui ex conſuetudine volens ire ad peccandum. veniens ad altare ante imaginem virginis. ſtans eam ſalutauit angelica voce: Aue Maria: Cum ſemel faceret. vidit imaginem virginis cum puero in ſinu in cruce vulneratum ⁊ cruentatum totum ſanguinemq in gremio matris effundantem ſicut fuderat in cruce. Quo viſo: obſtupefactus dixit. O mater miſericordie. quis hoc fecit? Et virgo reſpōdit. Tu ⁊ ceteri peccatores qui amplius crucifigitis filium meum q iudei. Et peccator ille ad virginem dicebat. O mater miſericordie intercede pro me: Et illa vos peccatores vocatis me matrem miſericordie: qui tamen nō ceſſatis facere me matrē miſerie eſſe ⁊ triſtitie. Et ille. O mater nō dicatis ſic: ſed memento te eſſe aduocatam peccatorum: ⁊ intercedere pro me. Et mater ad filiū: O pijſſime fili: mei amore miſerere huic peccatori. Reſpōdit. Cū ſim tuus filius tibi negat nō poſſū aliqd. Et ſic peccatori veniā dedit. Salutate Mariā ⁊c.

¶ Dominica in ramis palmarū. De miſericordia diuina.

Ecce rex tuus venit tibi manſuetus: ſedēs ſup aſinam Mat. 21. c. ¶ Se la barba piegaſſe al pecto: ⁊ cū oculo intellectus perſpicacius conſideremus rationalem creaturam capacem rationis. dotatā intellectu: quantū ſit iniſinus. ꝓcordialis: ⁊ ſuiſceratus amor illius ſopranī dei: erga infelicē ⁊ deſgratiatā naturam humanā: dubium non eſt: q miſerrimus peccator: gitato ad pedes crucis. īdulgētiā ⁊ veniā peteret ſuoꝝ criminū. Un̄ Ber. ſup Can. ſ. 22. Omnino pp māſuetudinē que de te ꝑdicat̄ o bone ieſu curremus poſt te. audiētes q̄ nō ſpernas pauperem. peccatorē nō horreas. Nō horruiſti confitentē latronē. Nō lachrymantem peccatricem. Nō ſupplicātem cananeam. Nō deꝓhenſā in adulterio. Nō ſedentē in theloneo. Nō ſupplicantē publicanū. Nō negantē diſcipulū. Nō pſecutorē diſcipuloꝝ. Nō ipſos crucifixores tuos. Jlle. Et q̄uis hec miſericordia fuerit p aliqd tēp⁹ ſolū i celo. ꝑs. Dñe i celo miſericordia tua. Deinde ſup iudeos. ꝑs. Not⁹ i iudea de⁹. Deinde in vtero virginis. ꝑs. Suſcepim⁹ d̄us miſericordiam

tuam in medio tem.t. Tamē ul
timate diffudit ſe i toto orbe. ps.
Miſericordia domini plena eſt
terra. Et Hiero. ad Paulā. Se
cura eſto o mi blaſilla: confidim⁹
probātes vera eſſe que dicimus
nunq̄ eſt ſera cōuerſio. Vox hec
primum in latrone dedicata eſt.
Amen dico ⁊c.
Et Petrar. in. 6. Triū. diuinita.
Ma tarde nō fo may gr̄e dine.
In quelle ſpero che in me ancor
farano.
Alte operation ⁊ pellegrine.
Et ideo ſancta mater eccleſia aui
da ⁊ ſitibunda ſalutis ſuorum fi-
liorum propoſuit euangeliū ho
diernum: in quo inter cetera do
cumenta in eo contenta: maxime
facit mentionem de immenſitate
miſericordie diuine. Ecce inquit
⁊c. De qua volentes ⁊ nos ho-
die ſermonē facere: vt animam⁹
miſerrimū peccatorem ſcire eam
amplecti. de ea tria videbimus
in preſentiarum.
¶ Primum. dicitur opinionis.
¶ Secundū. dicit declaratiōis.
¶ Tertiū. dicit confirmationis.

PRimū dicit ⁊c. Vtrū
in deo ſit miſericordia?
Due ſunt opiniones.
Una dicit q̄ non. Alia
q̄ ſic. Prima q̄ non: probat tri-
pliciter. Primū ē tale. Secun
dum Damaſcenū. 2. ſententiaꝝ.
Miſericordia eſt triſtitia de alie-
nis malis. Exempli gratia de il-
lo qui compatitur infirmo. Tri-
ſtitia eſt paſſio. Paſſio non eſt in
deo. Igitur nec miſericordia.
Secundū eſt tale. Ad officiū veri
miſericordis pertinet omnes ſal
uare: non damnare. Sed ſi i deo
eſt miſericordia: debet oēs ſalua-
re: ſ; non facit. Mat. 22. Multi
ſunt vocati ⁊c. Iſa. 9. Multipli-
caſti gentem: ſ; non magnificaſti
letitiam. Ciccus Aſcu. li. 4. c. 3.
Son molti gli chiamati ⁊ pochi
electi.
Ad conſeguir le virtu tante.
Et contēplar gli diuini cōſpecti.
Igit in eo nō ē miſericordia.
Tertiū ē tale. Si eſt miſericor
dia deo ſaluare: ⁊ oē pctm̄ remit-
tere. S; datur aliquod pctm̄ qd
nō remittit. Mat. 12. Qui dixe-
rit pctm̄ in ſpiritum. ſ. nō dimit-
tetur ei neq; in hoc ſeculo neq; in
futuro. Igit nō eſt miſericordia
in eo. ¶ Alia opio q̄ ſic. Miſere
re mei dn̄e. ⁊c. Rndeo ad hanc
difficultatē ſm doctores. Tho.
i. par. q. 21. ar. 3. In. 4. di. 20. ar.
1. Joānē Scotū i. 4. di. 26. Ri-
cardū i eadē diſ. Q̄ i deo eſt mi
ſericordia. Que cōcluſio pbat tri
plici medio. Prio rōe. Scdo au
ctoritate. Tertio figura. Primo
ratione triplici.
¶ Prima ex nāli proprietate.
¶ Scda ex generali poteſtate.
¶ Tertia ex expimtali neceſſitate.
¶ Pria ⁊c. Cōcluſio eſt Diony.
4. de diui. no. Et phi. 1. ethi. Bo
nū eſt ſui ipſius diffuſiuū ⁊ cōmu
nicatiuū. Exēpli gratia. De ſole.
illuminare cū ſit lucidus. De igni.
calefacere. Et quanto eſt maius

bonū tanto plus ſe cōmunicat. Ad propoſitum. Deus eſt ſumma bonitas. Plato in Thimeo. Deus eſt ſummū bonū: ſupra omnem ſubſtantiā. oēmqʒ naturā. Bonitas cuius nō eſt accidentalis: ſed eſſentialis. Et non poteſt abeſſe a deo ſimo. Mar. x. Nemo bonus niſi ſolus deus. Ad Ro. 3. Eſt aūt deus verax. omnis autē homo mendax. 1. Re. 2. Non eſt ſanctus vt eſt dñs. Eccleſia. Tu ſolus ſanct᷑. Nos autē boni participatiue. Cū ergo ſit eſſentialiter ſumme bonus. Jō eſt ſumme bonus: et per cōſequens cōmunicatiuus. Et vbi ſupra. Bonū ē ſui ipſius diffuſiuū. Hanc aūt cōmunicationē bonitatis oſtēdit: nō ſolum qn mundū creauit ex nihilo. non ſolū qn hominem ad ſui imaginē fecit: verūetiā in preſētiarum in ſupportatione peccatorum. Et ſm rigorem iuſtitie meretur peccator ſtatim puniri poſt peccatū. Meret᷑ peccator ꝙ ſtatim terra operiat ipſum et viuum deglutiat. Meretur ꝙ qn domum pergit cadat domus: et occidat concubinam cum adultero. Preterea peccator meretur deduci: de eſſe ad non eſſe. Hec eſt ſententia canoniſtarum. 15. q. 1. c. Si quis. Scđm quantitatē delicti imponenda eſt penitentia. Et iuriſtis. C. đ penis. l. Nequis. Unuſquiſqʒ pro crimine quo fuerit deprehenſus. modū congrue ſeueritatis excipiat. Peccatū eſt infinitū et meretur penitentiam infinitā: et hec eſt ambſlatio. Tamē ſupportat piiſſimus deus vſqʒ in finē. Iſa. 30. Expectat nos deus vt miſereatur noſtri. Nō per. x. annos: aut. xx. ſed vſqʒ ad mortē dūmodo cōuertatur. Ubi dicūt doctores: quod deus in punitione ē tardus: et in fine punit: et correcte facit iuſtitiā. Iſa. 1. Heu conſolator de hoſtibus meis. Gloſa. More pij patris. lʒ inimicos cos deus plāgit. Uelox aūt eſt in miſericordia. Et ſicut ille qui facit aliquid inuite tarde operat᷑. Ut pʒ de filio quē mittis ad ſcolā: tarde vadit: ſed ſi mittis ipſū ad ſpaciandum. ſaltat. gaudet. ridet. Et ſic deus piiſſimus eſt tardus in puniendo. Ualeri. 2. li. Lento. n. gradu diuina procedit ira: tarditatēqʒ ſupplicij grauitate compenſat. Ita in miſerendo eſt auidus. De tarditate iuſtitie et velocitate miſericordie: figuratur in vtroqʒ teſtamēto. Primo de iuſtitie tarditate. Geñ. 3. Adā poſtꝙ comedit đ pomo: apparuit ei dñs clamās. Adā vbi es? Et audiuit inquit ſcriptura: vocem dei deambulantis in paradiſo. Deambulabat apaſſo apaſſo: quaſi inuite puniens. Quod pʒ. Et cum peccauerit hora ſexta. diſtulit punire vſqʒ ad horā nonam. De velocitate miſericordie. Luc. 15. De filio prodigo vbi dicit euangeliſta. Et accurrens cecidit ſup collū eius. In ſignū ꝙ in miſericordia eſt velox. Et ſicut igni proprium eſt calefacere. ſoli illu-

qua ora a...

nilnare: ita deo miſeri: ⁊ ſi nõ eſſet miſericors nõ eſſet deus. Grego. Deus cui proprium eſt miſereri ſemper et parcere. ¶ Secunda ratio dicitur ⁊c̄. Quando enim quis eſt magnanimior: ideo ē pronior ad indulgentiã. Ambro. in exameron. Procul eſt a magnanimis: cupiditas vlciſcēdi. Nõ pꝫ exẽplis. Primo de animalibus. Inter animalia ⁊ ea que ſunt nobilia: ad indulgendũ ſunt magis prona: ⁊ econuerſo. Unde leo a catulo puocatus: nõ ſe vindicat propter ſuã magnanimitatẽ: ⁊ catuli vilitatẽ. Sed ſi catulus morderet catulũ ſtatim mutuis morſibus ſe lacerant: q̄ ſunt animalia vilia. Similiter videmus q̄ homines magnanimi ſunt ad indulgentiã faciles. Exẽpluꝫ Julij Ceſaris qui nihil ſolebat obliuiſci: pter iniurias. Et de regibus iſrael: dr̃. 3. Reg. 20. Reges domꝰ iſrael clementes ſunt. Ideo Sene. libro de quatuor virtutibꝰ. Si magnanimus fueris. nũq̄ dices tibi iniuriaꝫ fieri. In. 4. ethi. Eſt ſeruile poſſe ⁊ vellet vindicare ⁊ obliuiſci magnificũ. Sꝫ per oppoſitum. Q2 mulier eſt vilioris animi. ideo plus ſe vindicat. In. 8. de animalibus. Mulier ſites diligit. Eccleſia. 25. Nõ ē ira ſuper irã mulieris. Se vindicãt in omnibus. Facecia de preſbytero florentino qui cum cantaret letanias: cuꝫ fuit ad illud. A fulgure ⁊ tẽpeſtate ⁊c̄. ſtatim ſubintulit. A furore mulieruꝫ libera nos domine. Ad ppoſitum. De9 igit̃ cum ſit oīpotēs: ⁊ nos viles vermiculi. iniurias noſtras pati uſpēdit: ⁊ ſi eas recognoſcimus ſtatiꝫ remittit. Et hoc totũ pp̄ter ſuaꝫ magnanimitatẽ: ⁊ noſtrã vtilitatẽ: ⁊ in hoc ſenſu loquit̃ eccleſia. Deus qui omnipotentiã tuã parcendo maxime ⁊ miſerando manifeſtas. Et Sap. xi. Misereris oīuꝫ dñe. qm̃ omnia potes. Glo. q. d. Q2 tu habes potentiã vniuerſalẽ: ideo habes miſericordiã generalẽ diſſimulãs peccata hominũ. O quot peccata. O quat blaſfemie. O quot luxurie. O quot vſure. O quot odia: ⁊ tam̃ effectus eſt cecus ⁊ ſurdus propter nos: diſſimulãs peccata noſtra. Quid dicis o Bernarde ſuper Cant. ſermõe. 89. Quã benigna ē ⁊ ſuauis tua miſericordia. Ego peccabã ⁊ tu diſſimulabas: non cõtinebã me a ſceleribus: ⁊ tu abſtinebas a verberibus.

¶ Tertia rõ dicit̃ ⁊c̄. Medicus ſcire poteſt moleſtiã morbi. Primo per ſuã theoricã: vt legendo auctores Galienũ: Hypocrateꝫ: Auicenã: Meſue: Serapiõ: Simonẽ Januenſem. Et tunc aliqualiter eſt miſericors infirmis. Secundo per praticã exercitatiõnem longam: tunc plus ē miſericors: q2 audit clamores eorum. Tertio per experientiã. quando in propria perſona infirmitates plurimas eſt expertus. Unũ bonum eſt eis infirmari ne ſint prodi dando panẽ ⁊ aquam coctaꝫ:

⁊ tunc maxime eſt miſericors. Ad propoſitum. Quis eſt iſte medicus? Uere ille de quo Augu. Magnus de celo venit medic⁹. Nã ꝑ incarnationẽ noſtras ſciebat infirmitates: ⁊ ſpirituales ⁊ corporales per ſuam eternam ſapientiã: quaſi per quandã theoricã: ideo tanq̃ pater erat benignus ſed non multũ: immo poti⁹ rigidus crudelis: ſeuerus. Nã poſt peccatum ſtatim dabat penitentiã. Dauid in ps. Deus vltionum dominus. Damnauit luciferum. Adã ⁊ Euam expulit de paradiſo. Nabucodonoſor cum ſuo exercitu occidit. 85. millia. pauperem die ſabbati ligna colligentẽ iuſſit lapidari. in populo. Dauid peſtem immiſit per tres dies. Sed poſt incarnationẽ: iſte medicus ſciuit per quandã practicam: ⁊ exercitationẽ longã. q2 33. annis pertranſiuit benefaciendo ſanãdo infirmos. Unde fuit magis pius ⁊ miſericors. Ex hoc predicabat: miracula faciebat. Sed tertio intellexit melius noſtras miſerias. quando crucẽ aſcendit qui ſibi expertus eſt. Unde apoſtolus ad Hebre.4. Non enĩ habemus pontificem qui nõ poſſit compati infirmitatib⁹ noſtris. Quare habitas in cruce o ieſu cũ corona in capite: cũ clauibus ad pedes. ⁊ manus? Certe vt miſericordiã tuam nobis oſtenderes. E per riſpeto: q2 matres naturaliter ſunt plus dulciores erga filios q̃ patres: vt probat phs. 8. de animalibus. Ideo amorem ſuum magis voluit aſſimilari amori materno q̃ paterno. Iſa. 45. Sicut mulier nõ poteſt obliuiſci infantem ſuum vt non miſereatur filio vteri ſui: ſic ⁊ ego tui nõ obliuiſcar. Ecce in manibus meis deſcripſi te. Ille. Ad formãdũ inſtrumentũ o notarie. tria ſũt neceſſaria. Calamus. atramentũ. charta. Calamus fuerunt claui: quibus in ligno fuit ſuſpenſus. Attramẽtuz fuit verus ſanguis a quinq3 partib⁹ corporis. Charta fuerunt eius man⁹. Et qd ſcripſiſti o ieſu? Ezech.18. In quacũq3 die ingemuerit peccator oim iniquitatum eius non recordabor. Pratica de oibus peccatis. homicidij. luxurie. odij. Nõ recordabor. Grande peccatũ fuit dauid. Magdalene. Petri. Latronis. Tñ oia remiſit benigne. Ant. Dãtes li. 2. c. 3. purgatorij.

Non e peccato de ſi tanto graue
Che del ſiurar a te ſignor idio.
Cũq3 ſe pẽte nõ troua le chiaue
Che ſe ſi mãſueto e tãto pio.
Che tua bonta al petõr ſoccorre.
Pur che ſe cognoſcere ſe volia.

Rñdeo ad argumẽta. Ad primũ rñdet Tho. i. par. q. vbi ſupra. Qd de miſericordia diuina: ẽ eloq duplicitèr. Aut quo ad effectũ. Aut quo ad paſſiõis affectũ. Si p̃mo mõ ſic ẽ miſericordia in deo. Si ſcdo mõ nõ ẽ miſericordia i deo cũ ſit q̃dã triſtitia. Exẽpli ſũme. vides hoiez nudũ morientẽ frigore doles i mẽte. Iſte dolor dr affe-

ctus misericordie: qui est quedā tri
stitia de alienis malis: que deo non
conuenit. Cuz aūt ipsū induis. opa
per que releuat a miseria dr̄ effect⁹
misericordie. Iste effectus qui est
repellere miseriā ab hoīe: dr̄ effe-
ctus misericordie qui est in deo.
Vult enim repellere a nobis mise-
riā peccati. Vnde p3 respōsio ad
primū argumentum. Ad scđm
qz plures dāpnantur. Respondet
Tho. in. i. dis. 46. ar. i. Scotus i
4. di. 46. Quod deus quantū est in
se vult oēs saluos fieri: vt aptus
dicit. i. ad Thi. 2. Si mī nō saluan
tur: hoc nō est ex parte dei: s3 ho-
minis. Probo exēplis. Primo
de medico: qui vult infirmū sana
re: s3 non sanat: si male se guber-
nat. Scđo de cibo qui h3 pbere
nutrimentū: sed nō in illo qui nō
comederit. Tertio de luce que
camerā nō intrat: qz tenet clausa.
In. 2. de aīa. Actus actiuorū sunt i
patiente bene disposito. Ad ter
tiuz respondet Tho. 22. q. 14. ar.
3. Peccatum in spm̄ sanctū dr̄ ir
remissibile. i. difficulter: n̄ ex par
te dei. Glo. Oipotenti medico
nullus lāgor icurabilis occurrit.
S3 ex parte peccātis qz hoc pec-
catū quod est ex malitia. humilitatē
deprecandi subire nō pōt. Se-
cundo probatur auctoritate. Et
hoc quidem quadruplici.

¶ Primo diuinali.

¶ Secundo canonicali.

¶ Tertio ciuili.

¶ Quarto poetali.

¶ Primo diuiali. Deute. 4. Di
xit. Moyses ad ppl'm. Reuerte
ris ad dn̄m ꝛ audies vocē eius:
qz misericors est dn̄s deus tuus.
Exo. 22. Si clamauerit ad me
exaudiā: qz misericors sum. Ioe
lis. 2. Conuertimini ad dn̄m deū
vestrū: qz benignus ꝛ misericors
est Ecclesiastici. 2. Pius ꝛ mise-
ricors est. ꝛ remittit peccata i die
tribulationis. In. ps. 32. Miseri
cordia dn̄i plena est terra. In ps
84. Ostēde nobis dn̄e misericor
diam ꝛc. In. ps. 130. Apud dn̄m
misericordia. In nouo testamen-
to. Mat. 6. Estote misericordes
sicut pater vester misericors est.
Mat. 11. Misericordiam volo ꝛ
non sacrificium. Et Lu. i. Et mi
sericordia eius a progenie in pro
genies timentibus eum. Canca.
Mar. 8. Misereor super turbā.
Super quo Albertus. Triplex ē
turba. Prima celestialis. s. in
sanctis in quibus ē misericordia.
Tho. in. 4. di. 46. Sācti premiā
tur in patria ex dei misericordia.
Iuxta illud ad Titum. 3. Nō ex
operib' iustitie que fecimus nos:
sed s'm misericordiam suam sal-
uos nos fecit. Secunda est tur
ba mundialis. In. ps. Misericor
dia domini plena ē terra. oriens.
occidens. meridies. Omnia sunt
plena misericordia. Vnde Tho.
in. 4. vbi supra. Tanta est miseri-
cordia diuia: qz nimius dat de ma
lis quam peccator mereatur. O ter-
ra. N. quot peccata sūt in te? Ta-
men supportat te. Vnde. ps. Nō
s'm peccata nostra fecit nob: neqz

ſm iniquitates zč. Tertia eſt iſer-
nalis. In ipſo inferno eſt miſeri-
cordia diuina. Quia dānat: vt di
cit Petrus de palude in.4.di.
46. Bonauē. in eadē diſ. inter ut
ambulari.ſ. de eſſe reduci ad non
eſſe. Cum hoc nō facit: ideo relu-
cet ibi miſericordia diuina. Treñ.
3°. Miſericordie dñi: qr non ſu-
mus conſumpti. Abacuch.3. Cū
iratus fueris.ſ. impios condem-
nādo: miſericordie recordaberis
ſ. aliquid de pena relaxando: quia
dānatus punit citra condignum.
Preterea: eſt in purgatorio. Ec-
cleſiaſtic.51. Liberaſti me a preſſu-
ra flamme q̄ circūdedit me. Pre
terea: eſt in lymbo paruulorum.
Tho.4.di.46.ar.2. Pro pecca-
to originali ſm rigorē iuſtitie: nō
ſolum pro pena debet carentia di
uine viſionis: ſed etiā ipſius ani-
hilatio. Preterea: fuit in lymbo
ſanctoꝝ patrum: qr ex illa fuerūt
liberati. Scđo canonicali. đ pe.
di.i.c. Qr diuinitatis natura cle
mens eſt ⁊ pia: magiſqꝫ ad indul-
gentiā prona q̄ ad vindictaꝫ. Et
de pe.di.i.c. Multiplex. Miſe-
ricordie dñi nec menſuras pone-
re poſſumꝰ: nec tpe diffinire. Am
bro.22.q.4.c. Unuſquiſqꝫ. No-
uit deus mutare ſniam: ſi tu no-
ueris mutare delictum. Et diſ.
39.c. Diaconi. Moderatio dei
ac pietas ſolū noſtruꝫ reditū que
rit: ac nos cupit ſua longanimita
te ſaluari. Et.25.q.6.c. Si pſby-
ter. Latro vnius momēti pnia:
meruit eē in paradiſo in hora vl
time confeſſionis. Tertio ciui
li. C. de nuptijs.l. Imperialis.
Nam ita credimus dei beniuolē
tiam ⁊ circa genus humanū ni-
miaꝫ clementiā quantū iſt e natu-
re poſſibile ē imitari. Qui quo-
tidianis hoīꝫ peccatis ſemꝑ igno
ſcere dignat. ⁊ pniaꝫ noſtrā ſuſci
pere: ⁊ ad meliorē eā ſtatū redu
cere. Et. C. de veteri iure enucle
ando.l. Tanta. Tāta ē circa nos
diuine humanitatis ꝓuidentia: vt
ſemper eternis liberalitatibꝰ nos
ſuſtentare dignet. Ille. Iuſti. de
libertinis.§. Libertioꝝ. Noſtra
pietas oia augere ⁊ in meliorē ſta
tū reuocare deſiderat. Quanto
magis monarche illi ſūmo deo
hoc erit ꝓpriū. a quo eſt q̄cquid
boni in celo: ⁊ in terra apparet.
Quarto poetali. Quintilia.i.12.
de inſtitutione oratoria. Nunq̄
enim rpͤs villū: recte voluntati ſe-
ruꝫ. Señ. nele tragedie. Nunq̄
ſera eſt ad bonos mores via. Dā
tes li.2.c.3. purgatorij.

Horribil ſuron li peccati miei.
Ma la bonta infinita ha ſi gran
braccia.
Che prende cio che ſi riuolge
allei.

Tertio ꝓbat figura. In Luc.
16. Legit đ paſtore: q centū oues
hūi. amiſſa cēteſima dimiſit.99.
ad querēdū centeſimā. Cui tria
amoris ſigna oſdit. Primuꝫ qr
nō miſit aliquē: ſꝫ ipſe in ꝓpria ꝑ
ſona iuit. Scđꝫ qr fecit lōgū iter.
Tertiū qr labores pſes ſuſtinuit.
Moraliter. Paſtor iſte ē de quo

Y

Ioā. x. Ego ſum paſtor bonus. Secūdū Albertum, Quīq3 ſolet portare paſtor. Primo capellū ptra ſolē: ventū: ⁊ aquā. Xp̄s habuit capellū coronā ptra pluuiā ⁊ calorem tribulationū: cuius cō ſideratio refrigerat nos. Grego. Si paſſio xp̄i ⁊c. Scd̄o ſclauinā: ⁊ xp̄s habuit carnem que fuit ſua ſclauina. Que fuit de triplici colore. Primo alba per puritatem. Apoc. 19. Uidi ⁊ ecce equus albus. Secundo rubea per ſanguinem. Unde angeli admirantes dixerunt ei illud Iſa. 44. Quare rubrū eſt indumentum tuū? O ieſu da quāto in qua: effectus es gētil homo? Tertio nigra p mortē. Iſa. 45. Cuius liuore ⁊c. Tertio h3 baculū ptra lupos ⁊ xp̄s ptra demones crucē. Iſa. 10. A voce dn̄i pauebit aſſur: virga. ſ. crucis: percuſſus. Quarto h3 ſcarſellā: vbi tenet ſua pcioſa. Et xp̄s etiam habuit: in q̄ fuit theſaurus gr̄e ⁊ glorie nr̄e. Io. 1. Uidimus gloriā eius ⁊c. Quinto h3 canē contra latrones ⁊ lupos. Et xp̄s predicatores q clamāt cōtra vitia ⁊ pcā. Ad ppoſitū. Iſte paſtor habuit centū oues. ſ. 99. ſ. angelos ⁊ etiam que ē centeſima. Dimiſit angelos: ⁊ voluit q̄rere ouē perditā. Cui tria ſigna amoris oſtendit. Primū q2 venit in ppria pſona: non miſit angelū. Secundū venit de celo in terra faciens longum iter. Tertio portauit labores plurimos. q2 crucē aſcendit. Ad phil. 2. Factus eſt obedičs ⁊c. Iſa. 45. Peccata noſtra ipſe portauit in corpore ſuo. Et oia ſigna inamorati oſtēdit: q̄ ſunt. 7. Primū de flore in viredo. ſ. p̄s coronā. Scd̄m de indumentis: xp̄s habuit veſtē albā. Tertiū aſſociatus cū amicis: xp̄s latrones. Quartū ī maſcara tpe carniſpriuij: xp̄s nō fuit cognitus a maria. Quintū eſt deferre poma in manibus: xp̄s clauos. 6. ſudariū in ſpatulis: xp̄s crucē. 7. facit mattinatas fieri. Quādo te rendero la pmeſſa ⁊c. xp̄s in cruce Io. 19. Cantat. Sitio. O xp̄iane: ſitio ſalutē tuā: vt dimittas pcubinā. vſuras. odia. furta. O benignita grande. O māſuetudo. Dicit enī Alber. ſu per Lucā. Q3 triplex eſt māſuetudo. Prima eſt natura. Unde dicit ph̄s: q2 homo aial māſuetū vocatur. Secūda eſt a gr̄a que eſt quedā virtus infuſa. Tertia quedā eſt a longa experiētia. Xp̄s aūt dr̄ manſuetus a natura diuina ⁊ humana. Primo a diuina: q2 deus naturaliter ē māſuetus: ps. Tu aūt dn̄e ſuauis es ⁊c. Secūdo a natura humana q2 de māſueto patre. ſ. dd̄ natus eſt: Unde d̄ co. ps. Memēto dn̄e dauid ⁊c. Secūdo fuit manſuetus a gr̄a: q2 ſpūs ſctūs totū eū fecit manſuetū. Tertio māſuet⁹ a lōga experiētia: q2 expt⁹ ē nr̄as miſias p longa tpa. Uū ps ſcd̄3.

Ertiū dī ⁊c. Cōfirmat eius miſericordia triplici ſigno. In gbito relu-

cet tiuū diuinitas.
¶ Primum. dī ſupportatio.
¶ Secundum. dī vocatio.
¶ Tertium. dī oblatio.
¶ Primum dicitur ⁊c̄. Suppoꝛtat deus peccatoꝛes qui poſt peccata debent puniri. An foꝛte putamus: q̄ſ ſibi peccata non diſpliceant? Aut quia iniuſtus: aut quia ignoꝛat illa? Abſit vt dicamus de deo hoc. Cur autē diſſimulat niſi q̄ languet amoꝛe? i. Petri. 3. Deus patienter agit nolens aliquos perire: ſed omnes ad penitentiā reuerti. O clementia diuina. ¶ Secundū dicitur ⁊c̄. Vocat nos ad ſpm: vt noſtri miſereatur. Quid ſunt ſacre ſcripture? Quid ſanctoꝝ exempla? Quid pꝛecepta legis? Omnia equidem iſta ſunt clamoꝛes ad aures peccatoꝛum foꝛtiter ſonātes: ⁊ vltima eſt audiitur vox xp̄i in cruce: ſitio. Beruar. Aſcendit in altum crucis: vt ab omnibus videretur: voce magna clamanis: vt ab omnibus audiretur: clamoꝛi lachrymas addidit: vt homo ei cōpateretur. Ille. ¶ Tertium ſignū ⁊c̄. Pꝛo ſalute peccatoꝝ obtulit deꝰ filium ſuū: qui incarnatus moꝛtuus eſt pꝛo nobis. Apoc. 1. Dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis noſtris in ſāguine ſuo. Offert de capite ſuo ſpinis coꝛonato. de facie pla alapis dure pcuſſa. de manibus ⁊ pedibus clauis in cruce confixis: de toto coꝛpoꝛe ad columnam crudeliter flagellato. ⁊ de latere ſuo lancea aperto ⁊ vulnerato. Dicit enim in cruce. O anima mia. te ſaluar voſo. Qui dauid: acab. latronē. publicanū. petrū. centurionē. longinū ſaluaui. O ampliſſima miſericoꝛdia dei. O largiſſima charitas ſummi creatoꝛis: que tāta eſt: vt ſi daret homo viatoꝛ ſecū ferēs peccata omnia que diaboli commiſerunt. ⁊ omnes homies qui in iudicio dānabunt, ſimo quot ſunt in celo ſtelle ⁊ in mari aque gutte. in nemoꝛe frōdes. ⁊ in pratis ſtila: ⁊ de iſtis penitentiam faceret: ac humilli me nte deum exoraret pꝛo venia: ſemper audiretur benigne. O peccatoꝛ negligens. O peccatoꝛ o duratiſſime diſrū pe vincula colligatiōis. Agnoſce blandientem tibi dominum: qui totiens quotiens reuerteris: paratus eſt tibi indulgentiam dilargiri.

¶ Feria ſecūda hebdomade ſancte. De inuidia.

Sciebat eni ꝑ ſatus ꝙ ꝓpter inuidiaꝫ tradidiſſent eum. Mathei. 25. ¶ Tutta la diligētia. ſtudio. e vigilantia: quaſi debe hauere el bon predicatoꝛe ⁊ pater ſpiritualis erga filios ſuos ſpirituales. iſta potiſſima eſt vt peccatoꝛem cōuertat ⁊ extra vitia deducat: vt ſaluet in eterna vita. Iſa. 48. Annūcia populo meo ſcelera

eorum. Idem. 60. c. Super mõ-
tem excelſum aſcende tu qui euã-
gelizas ſyon. Exalta in fortitudi-
ne vocem tuam qui euangelizas
hieruſalem. Exalta noli timere.
Et. i. Thi. 4. Argue. increpa. ob
ſecra. in omni patientia / & doctri-
na. Inter omnia peccata mortalia
maxime eſt pcm̃ inuidie: quod ha-
bet animam dominio diaboli ſub
mittere. Vñ Tho. in quolibet. 7.
q. 7. Peccatum inuidie eſt viti-
um diabolicum. & hominum dam
natorũ. Primo diabolicum. Qr
demon eſt inuidus. Sapientie. i.
Inuidia diaboli mors intrauit in
mundum. Tertio hominum dã-
natorum. Quia damnatus vellet
omnes damnari. Hec eſt illa fera
peſſima que totum mundum de-
ſtruit. que principatum in omni-
bus ponit. & que iter religioſos ac
dominos temporales lites diſcor
dia'ſq diſſentiũt. Unde Dantes
in. 14. purgatorij. introducit quẽ
dam ſeipſum accuſantem de hac
inuidia.

Fo el ſangue mio de inuidia ſi
riarſo.

Che ſe veduto haueſſe homo. far
ſi lieto.

Viſto me haureſti di liuore ſpſo.
Ex hac iudei & ſcribe moti: chri-
ſtum morti tradiderunt. Scie-
bat enim &c̃. De qua & nos tria
in preſentiarum videbimus ad
propoſitum noſtrum.

Inuidia ẽ dolor aliene felicitatis.
Exẽpli gr̃a. De artifice: q alteri i
uidet. & huiõi. Pro maiori decla
ratione nota ſ3 Tho. 22. q. 36. ar.
2. Alex. i. 2. vo. ſum. q dolor aut
triſtitia de alienis bonis: põt cõti
gere tribus modis. Primo ex
timore proprio. Inquãtũ qs do
let de bono alteri⁹: qr ex eo time
tur nocumẽtũ ſibi vel alijs iniu
ſte. Talis triſtitia q̃ eſt effect⁹ timo
ris: nõ ẽ pcm̃. Vñ Greg. 22. mo-
ral. Euenire plerũq3 ſolet. vt nõ
amiſſa charitate & inimici nos rui
na letificet: & rurſus ei⁹ glorie ſi-
ne inuidia culpa cõtriſtet. cũ & ru
ente eo quoſdã bñ erigi credim⁹:
& illo pficiẽte pleroſq3 iniuſte op
primi formidamus. Ille. Unde
Exo. 15. Maria ſoror Moyſi vi
dẽs pharaonẽ ſubmerſũ in mari:
cũ filiab⁹ iſrael cecinerũt dño. d.
Cantem⁹ dño glorioſe enim &c̃. qr
populũ captiuũ tenebat. Et. i.
Mach. 2. Mathathias videns re
gẽ Anthiocũ velle trãſferre ritũ
iudeoꝝ ad ritũ gentiliũ: doluit ð
eius pſperitate pp malũ ſibi & po
pulo imminens. Preterea. i.
Re. 18. gloriabat̃ David de mor
te philiſtinoꝝ: qui mala faciebant
populo iſrael. Et Iudith. 9. po-
pulus iſrael letatus eſt in morte3
Holofernis. Unde verificatur il
lud qđ dicit̃ in ps. Letabit̃ iuſtus
cũ viderit vindictã. Et quoad h̃
letãdu3 eſt i morte Turchi. & do
lẽdu3 eſt ð eius pſperitate: qr eſt
cõtra eccleſiam. Et de peccatori-
bus dolẽdu3 eſt. Vñ David. Cõ
uertantur peccatores &c̃. Alibi.
Deleant̃ ð li⁹ viuentiũ &c̃. Pre-
terea: de illo q tecũ litigat: te infa

mut a toto. Quādo ergo vides peccatorē aliquē diuitē q i bonis proſperat: dolere potes ſine pec cato: quia imminere pōt malū z ſibi z populo. Ut vſurarius, cō cubinarius, incantator. Scdo poteſt quis triſtari de bonis pxi mi. nō inquātū pxim⁹ habet hoc vel illud bonū: ſȝ quia deſūt ſibi. Et hic ꝓprie dicit zelus ſm philoſophū. 1. eth. aut emulatio. Et ſi emulatio iſta eſt circa bona hōe ſta: talis ē laudabilis. Unde apoſtolus prime Cor. 14. Emulami ni ſpiritualia. Et. 2. Cor. ij. Emulor eni vos dei emulatione. Gloſa. i. Inuideo quibuſdā ex vobis ſed inuidia q̄ eſt ſcd̄m deū. Cōſiderabat eni apoſtolus in aliquib⁹ illis aliquas pfectiones z cōditiones: que forte nō ita erant in apoſtolo: licet ſimpliciter eēt illis pfectior: vt dic̄ Nicola⁹. z illis emulabatur: cupiēs pficere: Iſto modo hec inuidia eſt bona: immo neceſſaria. De q̄ Hier. ad Athletā de inſtitutione filie. Habeat ſocias cū qbus addiſcat: qbus inuideat quarū laudibus mordeat. Pratica i verbo Socias. Et ſicut bona ſocietas ē cā bono℞ multo℞, ita mala oium malo℞. Unā. 28. q. i. Sepe malo℞ cōſortia ēt bonos corrūpunt. Habeat ſocias: cū quibus nō dicat verba ocioſa. Et vt dicit apls. i. Corin. 15. Corrūpūt bonos mores colloqa mala. Habeat ſocias: cū qbus ſtet in domo ſua. non eat ad choreas. Hiero. Non credam viro dicenti mihi ſe illeſū euaſiſſe ab huiuſmodi ſpectaculis. Tertio mō: triſtat̄ de bonis alienis. Inqͣtum ipſe excedit ipſum in bōis dolet. cruciat. Hec ꝓprie dicitur inuidia. Quia dolet inuidus de quibus gaudere debet. ſ. de bono primi. Amicus gaudet bonis amici ſui. In 9. eth. Amic⁹ ſe hꝫ hēre ad amicū ſuū: ſic ad ſeipꝫ. Et vt hūi Theologi inter oīa bōa exteriora: maximū bonū ē amicitia. Et vt dic̄ phs 8. eth. Nullus eligeret viuere: ſine amicicia, etiā hn̄s reliqua bona. Idem. Nō ſolitarius aut deus ē aut beſtia. Inuidus autē eſt inimicus huius amicicie. Et neminē vult eē btūm diuitē: niſi ipſe. Non vult ſocietatem. Contra dr̄ Math. 22. Diliges primū tuum: ſic teipſū. O inuide nota qd dicit. Sic teipm. Queſto vole la charita de dio. Jō apoſtol⁹ Ro. 13. Non in comeſſione z emulatione. ſ. inuidie cōuerſamini. Et 1. Cor. 13. Charitas non emulat̄ i. non inuidet: ſed gaudet de bonis primi. Ad Gal. 5. Nō efficiamur inanis glorie cupidi: inuicē inuidentes. Tat inuidia eſt pctm̄ mortale, qz eſt proximo inimica: cum ſit contra charitatē. Tales cōmuniter ſunt periculoſi in ſua conuerſatione: z proditores. Unā Prouer. 23. Ne comedas cum homine inuido: z ne deſideres cibos ill⁹. Cōede z bibe dicet tibi z mēs eius non eſt tecū. O quot ſūt mortui morte violēta. O quot toxicati. Sȝ dubiū qritur. Utrū

homo poſſit eſſe ſine inuidia? Reſpondeo φ non. Sed ſi vis eſſe ſine illa fa che ſia vn poltrõe. vno homo da poco. Quia ſola miſeria caret inuidia. Congratulor: quando perſequor: quia eſt ſignũ virtutis: Unde patet ꝛc.

Secundum dicitur ꝛc. Tres ſũt malignitates huiꝰ male beſtie inuidie.

¶ Prima. eſt deo contrariatiua.

¶ Scḋa. eſt diabolo aſſimilatiua.

¶ Tertia. eſt nemini parcitiua.

¶ Prima eſt ꝛc. Uult Dio. 4°. de diuinis no. φ bonũ eſt ſuĳpſius diffuſiuũ: vt pꝫ de ſole ꝛc. Ad ꝓpoſitũ. Deus eſt ſũma bonitas. Plato in Timeo. Deꝰ eſt ſũmũ bonũ: ſupra oẽꝫ ſubſtãtiaꝫ. oẽmqꝫ naturã. Et phs. xĳ. Meta. Deũ dicimus ſempiternũ ꝛ optimũ. Hanc bonitatẽ oſtẽdit aſſidue in creatione totius vniuerſi. Nõ eſt inuidus. Plato in Timeo. Ab optimo deo oĩs inuidia relegata ẽ: ideſt excluſa. Et phs p°. Meta. Deꝰ eniꝫ nõ inuidet. In. 2°. Meta. Diuinũ enim nõ inuidet. Ad ꝓpoſituꝫ. Inuidus autẽ nõ eſt ſic: qꝛ non eſt cõmunicatiuus. ſed ſibĳpſi vult omnia: ꝛ φ alĳ non participent ſecum. Unde eſt contra deum in hoc. Uult deus illum eſſe diuitem. honoratum. famoſum. ſapientem. Inuidus in omnibus triſtatur. Ideo Socrates philoſophus. Utinam inuidi in omnibus ciuitatibus duos oculos. ꝛ duas aures haberẽt: vt de omnium felicitate torquerentur. Tot ſunt inuidorum tormenta: quot felicitatũ gaudia. Ad hoc ꝓpoſitum: refert Aulus Gellius phs. φ Demoſthenes phs oculos ſibi eruit. Et aſſignãt tres cauſe. Prima: qꝛ viſus ipſꝫ impediebat a ſtudio litteraꝝ. Scḋa qꝛ mulieres ſine ꝯcupiſcẽtia videre nõ poterat. Ut legit̃ de iſto. Cum Paris duxiſſet Helenã in vxorẽ cũ eẽt inuitatus iſte. velamẽ ponebat ſuper oculos ſuos. ne ipaꝫ videret. ꝛ in dedecus haberet. Alia bat ba ura. Tertia cã. que ẽ pĩcipal: qꝛ cuꝫ eſſet inclinatus ad inuidiã hoies felices ſine dolorẽ videre nõ poterat. Ita inuidus dũ videt ꝛc. Figurat̃ ĩuidus p Heli: qui videre nõ poterat lumẽ lucerne. p̄. Re. 3°. ¶ Secũda malignitas ꝛc. Nõ diabolo aſſimilatur. Sap. 2. Inuidia diaboli mors intrauit in mundũ. Duo ſunt petã demonis. ſupbia. ꝛ inuidia. Imitant̃ eũ inuidioſi: qꝛ demõ vidẽs hoiẽꝫ creatũ ad poſſidendũ beatitudinẽ de qua eiectus ẽ. inuidẽs huic bono. ex inuidia motus ẽ vt illum tentaret: vt ſic priuetur dono tali. Hoc autem facit quotidie inter homines: dum tentat aſſidue. inuidiam ſuggerendo. ꝛ conatur diſſipare charitatem fraternam. Ideo Jo. papa. 16. q. 2. c. Uiſis. Dolet enim ſolus ꝛ erubeſcit charitatem quam in celo nequiuit conſeruare: homines conſtantes ex lutea materia tenere in terra. Unde dicunt doctores. φ

tanta eſt demonis inuidia. q̄ grauis ex temptationibus quibus nos infeſtat augeatur ei pena inferni accidentalis. tamen potius illam eligit nos temptando: q̄ illa carere non temptando. Ita inuidus eſt. qui potius vult aliquo bono carere cum alijs: q̄ ipſum habere communiter cum alijs. Unde in vitis patrum legitur. Demon interrogatus: ſi poſſet ad gloriam redire: qd facere vellet? Reſpōdit. Potius vellē cū vna aia. ad īfernū deſcēdere: q̄ in celū redire. Tam inuidus ſū: q̄ nō poſſum operari bonū. In Cronica archiepi legitur. q̄ in curia cuiuſdā dñi erant duo. Unus inuidꝰ: aliꝰ auarus. Hic qño inuidus petijt ſibi oculū vnū erui: vt ſocio duo eruerent. O quanti ſunt de iſtis. qui potius volunt vno incōmodo affici: vt ſocius duobus. Unde dicunt doctores. q̄ inuidia eſt grauius peccatum q̄ auaritia. Rō: qr auarus et ſi non vult dare bona ſua: tñ ſi alius dat de bonis non curat. Inuidus aūt nō vult: et dolet q̄ aliꝰ habeat. Unde Hiero. ad Aſellam. O inuidia primū mordax tui. Idem ad Demetriadem virginem. Oro: quid inuido delectationis preſtat inuidia? Et Aſcula. lib. 2.

La inuidia chel mondo non abādona.
Et fura la virtu de glintelletto.
Et arde ciechamente la perſona.
Manduca lalma: e ſtruge il core.
Dogni peccato ſa qualche diletto.
Di inuidia non altro che dolore.

¶ Tertia malignitas ꝛc. Hec eſt illa beſtia: que nemini parcit: omnes offendit. Unde Vale. lib. 4. Nulla eſt enim tā modeſta felicitas: que malignitatis dentes vitare poſſit. Et Sen. ad Paulinū. Inimica eſt ſemper alienis profectibus inuidia. Hiero. in Epytaphio. s. Paule. Semper virtutes perſequitur inuidia. Etenim omnes ſancti: emulos habuere. In paradiſo quoq̄ ſerpens fuit. cuius inuidia mors introiuit in orbem terrarum. Ipſe quoq̄ dominus Jeſus xp̄s: zelo iudeorū crucifixus eſt. Ille. Unde reperio q̄ offendit quinq̄ genera perſonarum. Primo offendit propinquos. Gen. 4. Chaym ex inuidia: Abel ſuum fratrem occidit. Preterea Gen. 37. Joſeph fuit venditus Iſmaelitis. 30. argēteis: quia plus a patre cunctis amabatur. Secundo offendit ſanctos viros. Dan. 3. Babiloniī videntes q̄ tres iuuenes hebrei Ananias. Azarias. Miſael. erant in curia regis Nabucodonoſor: inuidentes eis. inſtigarunt regem ad ſtatuam faciendam. vt eam non adorantes: mitterentur in fornacem ignis: Quod et factum eſt. Sed deo protegente eos: illeſi euaſere. Preterea Grego. in lib. 2. dia. Cum Benedicti fama volaret in populo. quidam preſbyter Florentius nomine. manens prope habitaculū ſancti viri, in oratum ppe cōuentum

conduxit. 7. nudas iuuenculas: 7 vt fama ſancti viri denigraretur. Sanctus dei: a loco illo diſceſſit. 7 locus ille corruit. 7 ipſum preſbyterum occidit. Preterea in 4. dia. c. 3. recitat de duobus germanis ſeruientib⁹ in heremo Euticio 7 florentio. Euticius vir literatus aſſumptus ē in abbatem cuiuſdam abbatie. Florētius ſolus remanſit. qui rogauit deū daret ſibi aliquā ſocietatem. Qui ei vrſum miſit. Quē vidēs ſeruus dei alacriter ſuſcepit. Cui curam cōmiſit de omnibus ſuis vt in mane duceret ad paſcua: in ſero rediret. quod 7 faciebat. Inuidētes autē diſcipuli Euticij: vrſū occiderūt. Qui oēs intra paucos dies morbo elephantino occiſi ſūt.

Tertio offendit phos. Ariſto. cōbuſſit libros Platonis ſui magiſtri: vt ipſe ſolus titulū ſcientie haberet. Heretici impugnauerūt Origenem: contra multas veritates: vt ponit Haymo. Cū dicat Iſidorus. 6. lib. ethymo. φ ſex millia volumina legit in ſcholis Origenis a ſe editos. Quarto offendit doctores. Quidā impugnant Thomā dicētes in multis erraſſe. 7 groſſum doctorem dicunt. Cōtra tales Innocētius papa. Huius doctoris ſapiētia. pre ceteris excepta canonica: pprietatem habet verborū. modū dicendorum. veritatem ſniaꝝ: ita φ nunq̄ qui eum tenuit inueniatur a tramite veritatis deuiaſſe. 7 qui eum impugnauit ſemper fuit de veritate ſuſpectus. Ille. Preterea Grego. papa emulos habuit qui volebant eius opera cōburere. Sed Petrus reſtitit. vidiſſe ſe ſepius inquiēs columbam auri eius loquentem ſuggerentē q̄ ſcribenda. Quinto offendit homines probos. Antipa pater herodis inuidiatus fuit: quia magna geſſit in bellis pro romano imperio. accuſatus eſt apud imperatorem ab emulis ſuis. centum viginti quatuor vicibus ſe defendit. Tandem coram ſenatu vna vice extraxit indumenta propria: eis oſtendens vulnera. d. Ego amplius nolo me excuſare. Ecce que feci pro vobis 7 bono reip. Preterea vt dicit Titus Liuius. de Catone cenſorino: qui quadragies quatuor vicibus accuſatus fuit aqud ſenatum ex inuidia: tamen per ſeſe defendebat. Vide Valerium. Rubrica de igratitudine. Scipio maior affricanus ex inuidia ſuorum emuloꝝ coactus ē ſibi eligere exilium in apulia. Preterea Scipio Emilianus. miſerrime in carcere cōſumptus eſt. O inuidia.

Preterea Scipio minor. qui Carthaginē deleuit: ex inuidia in nocte inuētus ē mortuus: qr occiſus fuit ab emulis ſuis inuidis.

Preterea. M. Coriolan⁹ romanus ex inuidia bānitus eſt apd volſcos. Preterea Furi⁹ Cāillus pp igratitudinē libatē patrie. exul factus eſt. Et Socrates phs ſapiēiſſimus: iudicat⁹ ē carceri ex inuidia. 7 ibi mortu⁹ apd Atheni-

inſeo. Uñ ſecõm doctores tria ſūt q romā deſtrugere. Primū ſup bia. Secõm diſcordia. Tertiū inuidia p quā vnus perſeqbat aliuz. Ex hac pcedūt infamie, homicidia. O quot ſunt occiſi. plures mortui ſūt ex hac. q̄ ex gladio. Unde patere pōt ex dictis, quatr virtuoſis ⁊ ſāctis qnetē ⁊ pacez nō ſinit habere. O virtutū emula. O peſtis crudeliſſima. Hec ē que ingredit̄ per monaſteria, per couentus intrat per plateas. p p̄dicatores, p artifices, p oēs. Et ſic patet ſecundum.

Tertiū dr̄ inductionis. Inducimur triplici rōne ſiue remedio nō habere inuidiam.

¶ Primū. dr̄ fraternitas nālis.

¶ Secundum. dicitur conſideratio creaturalis.

¶ Tertium. dicit̄ damnatio perpetualis.

¶ Primū dicit̄ ⁊c̄. Nā oēs ſum⁹ ab vno patre ⁊ matre generati. Math. 6. Pater noſter qui es ⁊c̄. Et. 23. Unus eſt. n. pater veſter q in celis eſt. oēs aūt vos fratres. Uñ nō debet eſſe adinuicem inuidia. Uñ. ff. de legationib⁹. l. Queſitaz. Cuz inter homines cognatiouē q̄dā natura cōtraxerit: cōſequens ē hominē homini nocere nephas eſſe. ¶ Secōm dicit̄ ⁊c̄. Omnis creatura cōmunicat ſeipſaz: nec ē inuidioſa. Nihil ē in natura inuidioſū: excepto poltrone inuidioſo. Sol radios ſuos emittit, Luna lumen ſuuz, ſtelle. Preterea ſi membrum vnuz eſt infirmū aliud ei ſeruit. i. Cor. xij. Si quid patitur vnuz membruz cōpatiuntur ei omnia membra. Caput ē chriſtus. mēbra ſumus nos. ¶ Tertiū dicit̄ ⁊c̄. i. Reg. 18. Cum dauid interfeciſſet Goliad ⁊ philiſteos debellaſſet: puelle cecinerunt. Saul percuſſit mille: Dauid decem ⁊c̄. Saul inuidia mot⁹ pſecutus ē Dauid vſq ad mortem. Uñ demon Saulem arripuit: vnde damnat⁹ ē. Aug. ſuper Joannem. Sola dilectio diſcernit inter filios dei ⁊ filios diaboli. Dimitte ergo illam: quod gentiles ⁊ pagani egere, vt de Heſchine philoſopho qui conſiderans amorem fraternalez: voluit commendare orationez Demoſthenis ſicut ſuam. Quod ſi egerimus ⁊c̄.

¶ Feria tertia in ramis palmaꝝ. De miſſe ſignificationibus.

Sacrificate ſacrificiū iuſticie. ⁊ ſperate in dño. ps. 4. ¶ Cōcluſio eſt phi. 2⁹. Metaphi. Quod homines huius mūdi. volentes ſcire veritatē alicuius rei ⁊ intelligere. trib⁹ modis cupiūt ſcire. Primo rōne. Nō credūt quidā: niſi ratione eis probetur. Exemplū de Ariſto. Cū ei eēt ad mortē. venerūt ad eū diſcipuli eius. ⁊ tulerunt libros ſacre ſcripture. Magiſter i tuis libris pbaſti niſi

dū eē eternū. In .xi. Meta. Motus celi eſt eternus. In .8. ph. Mundus ē eternus. In pmo ce li. Celū ē ingenitū. Et tamen in iſto libro hebreoꝝ oppoſitum reperitur. In principio .i. in tēpore: creauit ⁊c. Quib' reſpondit philoſophus. Cuius auctoris eſt iſte liber? Dicunt. Moyſi. Et ille. Quāuis proponat mundū eē creatū iſte auctor. tū non debeo credere: qꝛ ſcriptura ſacra rationib' nō ſubijcitur. vnde non probauit ratione. Quidā alij nō credunt. niſi eis dicat aliquod exemplum. Sicut chriſtus tur bis loqitens pponebat eis parabolas: ⁊ exēpla: vt plenꝰ caperent verba ſua. Quidā nō credunt: niſi adducatur eis teſtimoniū alicuius auctoris. vel auctoritas. Ad propoſitum. Eccleſia iſtis diebus facit aliqua inſolita. ⁊ mētibus noſtris miranda. quod in alijs diebus nō facit. Unde nō poſſūt bene intelligi: niſi declarētur. quia in myſterijs ſunt acta. Unde dauid. Annunciate hoc .i. declarate in vniuerſa terra. Que ſcilicet fiunt his dieb'. Unde volēs hodie pdicare de miſſa. ⁊ myſterijs que fiunt. Aſſumpſi verbū Dauid. Sacrificate ⁊c. Et lꝫ nō omnes parati eſſe poſſint ſumere ſacrm. non tamen priuantur eius ſuauiſſimo fructu. cum deuote aſſiſtūt. De qua miſſa tria videbimus.

¶ Primū. dicit declarationis.
¶ Secundū. dicit cōditionis.
¶ Tertiū. dicit regulationis.

Primum dicit ⁊c. Secundum magrm in .4. di. 13. ⁊ Ric. in eadem. Miſſa habuit initiū a xpo ſeſit in die iouis ſancto: quando in cena panē ⁊ vinū tráſmutauit in corpus ⁊ ſanguinē: vt dicitur Mat. 16. Et .i. Cor. xi. Hoc ē corpus meū. Et hic calix ⁊c. Unde pane cōſecrato ⁊ vino: fuit principiū. mediū. ⁊ finis miſſe. Poſtmodum chriſto in celo aſſumpto. beatus Petrus ſuā primā miſſā celebrauit. Anthiochie. Et huic miſſe chriſti. adiūxit orationē dñicalē .ſ. Pater noſter. cū forma cōſecrationis. Ad modicū vero tēporis .b. Iacobus epiſcopus hieroſolimitanus plura adiunxit: poſt .b. Petrum. Et poſt hunc .b. Baſiliꝰ qui primus epiſcopus fuit poſt .b. Iacobū: vt patet de conſe. diſt. i .c. Iacob'. In proceſſu vero temporis. ſummi pontifices plura addiderūt: in tantum ꝙ nihil deeſt miſſe. Quid autē ſignificēt illa q̄ ibi fiunt: per ordinē videamus. Sacerdos xp̄m ſignificat. De quo ps. Tu es ſacerdos in eternū ⁊c. Qui ponit ſibi .6. indumēta. Primo amictum in capite. ⁊ ſignat coronam ſpineā: qua fuit in die paraſceues coronatus. Secūdo albā camiſiam: ⁊ ſignat illā qua ab herode fuit indutus. Tertio cingulū: ⁊ ſignat funem qua fuit ligatus ad colūnā. Quarto manipulū i ſeua. ⁊ ſignat patiētiā: quā habuit in pſenti vita. Quinto

ſtolã: ⁊ ſignat obediam: quã habuit
ꝓpter nos. Ad phil.2. Factus eſt
obediens vſqȝ ⁊c. Sexto caſu-
lã. que alijs veſtimẽtis ſupponit
ſignat charitatem. que oẽs alias
virtutes excellit. De q̃ Petrus
i Canonica. Charitas operit mul
titudinẽ peccatoꝝ. Ad altare acce
dit: ipm oſculãdo: q2 xpo ad nos
veniẽs. oſculũ pacis nobis obtu-
lit. Can.1. Oſculetur me oſculo
oris ſui. Stat in parte dextra: q2
xps p⁹. venit ad iudeos: iuxta il-
lud. Notus in iudea deus. Inci-
pit introitũ: ⁊ ſignat aduẽtũ xpi i
carne. quẽ ſãcti affectabãt. Iſa.16.
Emitte agnũ dñe ⁊c. Et q2 i eius
aduẽtu: aptã ẽ vena miſericordie.
Jõ poſt itroitũ. Subdit kyriel.
Quod fecit Grego. papa. Sȝ no
ta q ẽ triplex lingua i miſſa. Pri
mo Hebraica. ſ. o ſãna. Sabaoth.
Amẽ. Scdo greca. kyriel. xpel.
q̃ deus. Tertio latina. qd ẽ reſi
duum. Añ kyriel. interpretatur.
Dñe miſerere. kyris grece: lati-
ne dicit dñe. Leyſon grece: latine
dr miſerere. Qd nonies dr cõpu
tãdo. xpel. vt p miſericordiã xpi
aſſociemur nouẽ ordinib⁹ angelo
rum. Et dicit tripliciter ad prẽz.
ad filiũ. ad ſpũm ſanctuȝ. Et poſt
modũ dr Gloria i excelſis. Qd
inſtituit Teleſphorus papa ad re
preſẽtãduȝ hymnũ quẽ angeli pa
ſtorib⁹ dño nato cecinerũt. Uer-
tit ſe. ſ. d. Dñs vobiſcũ ſalutan-
do ppłm: ⁊ ſignat ſalutationem
quã pplo fecit qñ incarnat⁹ ẽ. ⁊ ad
nos venit. Epl'a legit ante euãg.
ita ꝑdicatio Joãnes bap. fuit ante
xpm. Graduale dr: q2 Joannes
bap. penitẽtiã ꝑdicabat. Math.
4. Penitẽtiã agite ⁊c. Et q2 poſt
penitẽtiã ſeqtur gaudiũ. Mat.6.
Beati qui lugent ⁊c. Jo.14. Tri-
ſtitia veſtra ⁊c. Ideo poſt gradua
le. Alla cantatur qd ſignat gaudi
um angeloꝝ ⁊ hominuȝ: in vita
beata deũ laudãtium. Et q2 fides
initiũ habuit a predicatione xpi ⁊
apoſtoloꝝ: ideo ſtatim poſt epiſto
lã dr euangeliũ: quod ſignat xpi
ꝑdicationẽ. Quod incepit a con-
cilio Niceno. Et debet legi in lo-
co magis eminẽti. ꝑ epl'a iuxta il
lud. Super mõteȝ excelſuȝ aſcen
de tu qui euangelizas ſyon. Et cũ
omni reuerẽtia. Sequit Credo
ſtatiȝ. in quo continent. xii. articu
li fidei. quaȝ apoſtoli ꝑdicauerũt.
Offertoriũ ſequitur cuȝ calice in
manibus. Suſcipe ſancta Trini-
tas: ſignat q2 apoſtoli in die iouis
ſancto. parauerũt panẽ ⁊ vinum
ob reuerẽtiaȝ paſce. Poſt offerto
rium facit ſilentiũ ⁊ dicit oratio-
nes tacite. ad repñtandum illud
tempus. quo xps nõ ambulabat
palam inter iudeos. cũ interficere
eum cogitabant. Appropinquan
te autem termino paſſionis. ite-
ruȝ palam ambulauit. Et ad hoc
ſignificanduȝ exclamat dicens.
Per omnia ſecula. Quod inſti-
tuit Gelaſius papa. Sequitur
Sanctus: repreſentat laudeȝ quã
ſibi pueri cecinerunt in domini-
ca palmarũ. Quod inſtituit Ser
gius papa. Incipit canonẽ. Te

ſigitur ⁊c. ⁊ facit tres cruces: ⁊ ſignat tres traditiões. Primo deus pater. qui ipſum pro nobis tradidit miſericorditer. Secūdo Iudas fraudulenter. Tertio iudei crudeliter. eleuatio hoſtie ſignat eleuationē corporis xpi in cruce ſuper montē caluarie. Ponitur ſuper corporale. Et tunc Nicodemus ⁊ Joſeph. poſuerunt ipſum in ſindone munda. Corporale ſignat ſindonē xpi. Facit ſilentium: ſignat dormitionē quā xps fecit i ſepulchro. p. 39. horas. Cū dicit. Nobis quoqꝫ peccatoribus: vocē exaltat: ſignat cōtritionē ⁊ confeſſionem latronis alterum increpantis ⁊ miſericordiā petentis. v. Memento mei dn̄e dum veneris ⁊c. Deinde clamat. di. Pater noſter qui ⁊c. ē reductio ad memoriā illius clamoris quē xps emiſit hora mortis. v. Pater in manus tuas ⁊c. Dicit aūt tripliciter Agnus dei: quia petimus tria peccata dimitti amore illius paſſionis. Primo cogitationis. Secūdo locutionis. Tertio operationis. Per quorū remiſſionē deuenimus ad eternā pacem. Ideo dicitur in. 3. Dona nobis pacē. Diuiditur hoſtia in tribus partibus. Una offertur pro gloria ſanctorū qui ſunt in patria. Alia pro illis qui ſunt in purgatorio. Tertia pro nobis qui ſumus in mundo. Sequitur poſt cōmunio. ſignificat gaudiū apoſtolorū quod habuerunt de chriſti reſurrectione. Feſtinanter debet in choro cantari. Sequitur. Dn̄s vobiſcū. Quater vertit ſe ad populum in ſignū qꝫ in die reſurrectionis quadrupliciter ſe oſtēdit. Primo magdalene. Scd̄o duabus marijs. Tertio diſcipulis euntibus in emaus. Quarto omnibus apoſtolis. Sequitur. Ite miſſa eſt. Quare non dr̄ in omni miſſa? Rn̄det Bona. in. 4. di. 13. Quod quedā miſſe celebrant in honorē ſanctorum. Et quia ſunt beati. Ite dicit populo. Ite miſſa eſt. i. feſtinate ingredi illā regē: ſicut illi. Quedā ſūt alie ad ſalutē viuorū. Et qꝛ nō ſunt certi de ſalute nr̄a: iuxta illud Eccle. 9. Nemo ſcit vtrum amore an odio dignus ſit. ideo debemus aſſidue eſſe ſoliciti vt nō per noſtrā ignauiā in nobis miſſe efficacia depereat. Tūc dicit Benedicamus dn̄o. Quedam dicunt ad requiem defunctorū. ⁊ in illis dr̄. Requieſcāt i pace. qꝛ ſunt in loco penali. Unū pꝫ primū myſteriū ⁊c.

Secūdū dr̄ ⁊c. Tres ſūt cōditiões huius ſacrificij miſſe neceſſarie.

¶ Prima. dicitur obligatio.

¶ Secunda. dicitur auditio.

¶ Tertia. dicitur deuotio.

¶ Prima ⁊c. Obligantur hoīes ad miſſas diebus dominicis ⁊ feſtis: quando ſūt de precepto. Unde de conſe. di. i. c°. Miſſas. Miſſas ſecularibus audire totas ſpeciali ordine precipimus: ita vt nullus egredi pſumat. ante ſacerdotis bn̄dictionē. Ille. Ubi ſūt. 6.

dubia declaranda. In huius myſterij declaratione. Primū dubiū. Utrū clerici & religioſi teneant huic precepto? Uidet q non qr capitulū nō facit mentionē de clericis, ſed de ſecularibus. Reſpondet Jo. Andre. ſuper dicto c. Et archidiaconus in Roſario. Qd ſi tenent layci, multo plus religioſi: qr debēt eſſe patres boni exēpli. Unū dicit eis. Mat. 5. Uos eſtis lux mūdi: io ſic luceat lux veſtra. Et. i. q. i. c. Uiliſſim⁹ cōputandus eſt: niſi precellat ſciētia & ſanctitate, qui eſt honore pſtantior. Jmmo vt dicit Tho. in 4. di. 13. Alex. in. 4. par. ſumme. Religioſus. ad bene eſſe: tenet oi die miſſaz audire: & ſi nō ex vi precepti: aut dicere. Qr deficiēs ab hac celebratione. 3. mala committit. Primū qr priuat angelos gloria accidentali. Scdm, qr aīas in purgatorio. Tertiū eos q in mundo. Unū miſſa &c. Scdz dubiū. Utrū totā debeat audire? Uidet q ſic. qr dicit capitulum. Totas. Rūdeo. q modicū p nihilo reputat: vt ad gloria in excelſis. Tunc precepto ſatiſfacit. Qr vt dicit Theo. Qd modicū eſt: rō apprehēdit quaſi nihil. dūmō malicioſe non fiat: aut ducat in cōſuetudiēz: vt mundani faciūt. Tūc eſſe peccatū. Tertiū dubiū &c. Utrū videre, & nō audire ſatiſfactio precepto? Uidetur q non quia dicit capitulum. Audire. Reſpondeo. q ſi poſſibile eſt tenet audire euāgeliū: & epiſtolā. Si nō pōt p multitudine populi: excuſatur. Sz nō illi q extra eccleſiaz morant: nec curant audire. Quartū dubiū. Utrū oēs teneātur tā pui q magni. ſani q infirmi. Uidetur q ſic. qr capitulū neminē excipit. Rūdeo. q impotētes nō tenetur. Unū di. ff. de reg. iur. l. Jmpoſſibiliū. Ad impoſſibile nemo tenetur. Sz dico q excepta neceſſitate. & vrgente: nullus excipitur. Unū de pſe. di. i. c. Cuz ad celebrādū. Et extra de Parochijs. c. Ut officio dieb⁹. Uos parochianos admoneo vt populo vro dicatis. q in feſtis pcipuis. miſſā integrā deuote audiāt. Jlle. Sz heu. qr ſūt nōnulle beſtiales genitrices. q filias dieb⁹ feſtiuis in domo relinquunt: nec recordantur precepti ſaluatoris. Mat. 4. Dnz tuū adorabis. Et Exo. 20. Memēto vt diē ſabbati ſctificeo. Sz tales dīt. Q ſic ē cōſuetudo. Quibus rūdeo: q neq̄q̄ ē bona cōſuetudo: q dimittas filiā tuā in domo ad tripudiādum. & q tpo circa ſpeculum cōſumat. Unū diſ. 8. di. Mala cōſuetudo: non minus q pnicioſa corruptela vitanda eſt. Jlle. Ducite ergo o mres filias vras ad miſſas. ac diuinum cultum in: gnificate. Et vos o pres. filios. pueros. ācillas. ad miſſā oēs ducatis. Como añ ardire o hō ire ad prandiuz iaudita miſſa. Unū pz. 4. dubium. Quintū dubium. Utrū teneant audire vſq ad bñdictionez. Rūdeo. q ſic. qr capitulum

dicit ꝙ ſic. Et di. i. de ꝯſe. Omes
cõiõne ꝑuenit. q vſqȝ ad finẽ : miſ.
ſaꝶ ſolẽnia non audierint. Ille.
Tales ſunt in fide : in ſpecti. q miſ
ſam nõ audiunt. O iudeo. O po
laco. Sextum dubium. Utrũ
miſſa melioris ſacerdotis ſit au-
dienda : ꝗ e cõuerſo. Rũdet Th.
3. par. q. 82. Quoad ſacrũ. vtra
qȝ valet : qꝛ oẽs virtute verbo-
rum conſecrant : ſed quoad deuo
tiõem orantis. melioris eſt audiẽ
da. ¶ Secunda conditio ꝛc. De-
bet enim audiri ſumma cum de
uotione : ꝗ dici pt. Et hoc pp. 3.
fruct⁹. quos accipim⁹ ab ipa miſ-
ſa glorioſa : vt ponũt doctores.
¶ Primus. dr remiſſionis.
¶ Scõs. dr ſupplicationis.
¶ Tertius. dr defenſionis.

Primus dr ꝛc. Scõm Ric.
in. 4. di. 17. Octo vicibus pecca-
ta remittunt venialia. Primo in
principio miſſe. qñ ſacerdos dicit
confeſſionem in principio miſſe :
Ideo vade ad principium. Scõo.
qñ hõ benedictã aquam accipit in
introitu. ſ. vt ad miſſam vadat.
Tertio in confeſſione q̃ fit a pre-
ſbytero i medio miſſe. Quarto.
qñ noiat Jeſuȝ ⁊ hõ inclinat ca-
put. Ab Urbano papa dant. 40.
dies indulgentie. Inclinatio dȝ
fieri. C. de ſumma trinitate ⁊ fi-
de catho. l. Nullus. Unius ⁊ ſi-
mil dei nomen vbiqȝ celebretur.
Et extra de immunitate eccleſie.
lib. 6. c. Decet. Et ps. Ego aũt
in dño gaudebo ꝛc. Act. 4. Nõ
aliud nomẽ eſt ſub celo datuȝ ho

minib⁹ : in quo oporteat nos ſal-
uos fieri. Quinto. qñ leuat ſan-
guis. Sexto. qñ corpus. Septio
qñ dr Pr nr cũ ſacerdote. Octa
uo. qñ dat benedictio a ſacerdo-
te. Uade ad miſſaȝ o hõ cũ deuotio
ne. Secundus fructus dr ꝛc.
Qꝛ oro fit ꝑ aſtantibus : in cano-
ne. In verbo. Et oium circũſtã
tiũ. Pro qua oratione. plura bona
fiunt exemplũ cuiuſdã mercato
ris de Gatia : Andreas nomie.
Qui peregrinando cũ alijs pue
nit in vigilia paſce ad ſepulchrũ.
Cũ ſũmo mane ſocij vellẽt rece-
dere : dixit eis. Dies paſce eſt. au
diamus plures miſſas. Abeunti
bus oib⁹ iſte remãſit. ſe patri ob
nixe recõmẽdans i ſuo Memẽ-
to. Miſſa dcã ⁊ prãdio ſumpto :
ſolus ire cepit. Quidã in equo ſe
dẽs apparuit. d. Sede hic retro.
Obdormieſqȝ iuenit ſe in mane
i domo ſua. Cui dixit vbi es? In
domo inquit mea. Et ille. Lau-
da deũ : ⁊ regratia ſacerdotẽ. qui
pro te orauit. Tertius fructus
dr ꝛc. Defenditur. n. a pluribus
malis : qui miſſam audit. Primo
ab aqua. Exẽpluȝ illius marina-
rij. qui in mari exiſtens : naui fra-
cta in tabula aſcendit. non valẽs
nauigat. Quidã apparuit ei por
rigens bucellam : qua ſumpta vi
res recepit. Fuit ſacerdos qui ꝑ
eo miſſam dixit quam ipſe audi-
uit : ex qua fuit adiutus. Secun-
do non ſuſpenditur. Quedã mu
lier a demone vexabatur : que la-
queuȝ ſibi preparauit ad ſe ſuſpẽ-

dendum: que dum cepta conare
tur perficere. Ecce pro eleuatio-
ne corporis christi iuxta morez
campanulā audiuit. Flexis geni
bus solū vidit eleuationem. In-
trans domuz: funis ꝛ trabes sūt
confracti, demonibus fugiētib⁹
ꝛ dicentibus. virtus misse illius
modice, te liberauit a tpali ꝛ eter
nali morte. Tertio mala morte
nō pōt mori. Exemplū cuiusdaz
conestā ducis Galeazo noie: Ri
zo. q̄ Cremone existēs p fuga dum
missaz audiuit, nō potuit occidi.
Et illā dimissā vitā finiuit. Quar
to nō morit sub montibus. Exē
pluz illius q̄ dum foderet cecidit
mons. q̄ito presso sub ipso. p an-
nū integrum stetit: ꝛ vxor ei⁹ assi-
due missaz audiebat pro eo. In
capite anni: visus est sanus. Qui
to nō moritur sagitta. Exemplū
de duobus iuuenibus qui ad au-
cupandū pergentes: percussus ē
ille qui missaz non audiuit. Un-
de pz q̄uo missa cum deuotione
ꝛc. ¶ Tertia conditio dī deuotio
nis. Audienda est deuote. Que
deuotio debet esse in duobus.

Primo ex parte audientis. s.
illius qui hanc audit. cū oi deuo-
tione dz eā audire. Genib⁹ flexis
corde eleuato: ꝛ oēs a se expel-
lere fantasias. Cyprianus de cō-
se. di. i. c. Qn̄ stamus ad oratio-
nē fratres carissimi inuigilare ꝛ
incumbere ad preces toto corde
debemus. Cogitatio hois carna
lis ꝛ secularis abscedat. Ille. Sz
plures sunt qui pleni⁹ fantasijs ꝛ
carnalibus ꝛ secularibus non re

cordantur se vidisse corpus dn̄i.
Exemplū demonis ridētis i mis
sa noua in alemania: ex eo q̄ non
erat hō qui ad missam habuisset
mentē. Quod cōtra Grego. in
4. dial. Quis fidelium dubitare
habere potest: in ipsa immo-
lationis hora ꝛ in illo iesu chri-
sti misterio: ad sacerdotis vocez
choros āgelorū adesse, celos ape
riri. ima ꝛ sūma sociari? Ille. Et
Tho. in. 4. di. 13. Angelus inter-
est misse. vt orationes populi ꝛ sa-
cerdotis deo representat. Ille.
Si ergo ibi est christus, angeli-
ca corte celestial: cur nō perma-
nes cū deuotione? Si habes sta-
re añ dn̄m tpalez: o cū q̄nta deuo
tiōe: ꝛ q̄nto plus coraz ipo iesu?
Pratica. Quidā vagizāt hinc
inde. Quidā studēt mente. quid
agere debeāt post missā. Quidā
sedēt. Clama ꝯtra istos precipue.
O poltroni. Qn̄ pz prima deuotio
ex pte audientis. Scdo ex pte sa
cerdotis: hec deuotio dz esse: vt
morose hāc dicat: aliter dāt cāns
murmurādi. Quidā nō bn̄ exp-
mūt sz i gutture. Quidā nimis
ꝓlixi. Quidā nimis festinant. Mis
sa reqrit spaciū medie hore. quia
sūt ibi plura ad dicēdū: ꝛ miror
multū q̄uo ē possibile q̄ q̄daz ita
se expediūt. Nisi forte: q̄ nō di
cūt q̄d dicere dn̄t. Facecia d̄ duo
bus capellanis i domo Bartholo
mei: quoꝝ vn⁹ alteꝝ increpabat.
q̄ mediū canōis nō dicebat. ali⁹
ait q̄ nihil. Uis vituperare vnuz
sacerdotē? Qn̄ missaz dicit da be
stia. Et ꝑ oppositū: q̄ndo deuote.

Exemplum regis anglie: q epm̄ coegit in die ſancto expectare. donec reuerteretur de venatiōe. anteq̄ miſſam diceret. Dum hora tranſiret ⁊ vellet celebrare. ⁊ a nemine eſſet adiutus propter timorem regis: incepit per ſe. ⁊ angeli ſtatim canere ceperunt kiri, ⁊ oia proſecuti ſunt. Quod factum epus docuit p ſuam dioceſim. Unde docuit poſtmodū ſuos preſbyteros cū omni deuotione miſſaꝫ celebrare: eo q᷑ dn̄s ⁊ angeli huic myſterio aſſiſtebant. Unde patet ſecundum myſterium ⁊c̄.

Tertiū dī ⁊c̄. Ambro. libro de officijs. 7. regule ſūt neceſſarie huic ſacrificio.

¶ Prima. dicitur humilis collocatio.
¶ Scd̄a. dī mentis eleuatio.
¶ Tertia. dī attenta aſcultatio.
¶ Quarta. dī reuerentis ſtatio.
¶ Quīta. dicitur realis oblatio.
¶ Sexta. dicitur deuota oratio.
¶ Septima. dicit̄ ſpiritualis participatio.

¶ Prima dicitur ⁊c̄. quando homo eccleſiā ingreditur. cauſa audiendi: non ponat ſe ante faciem ſacerdotis ſed longe. reuerenter. ⁊ humiliter. genuflexo. Un̄ apoſtolus. viuo ego dicit dn̄s: q᷑ in noie meo flectitur omne genu. Et xp̄s. Jo. 4. Ueri adoratores adorabunt in ſpiritu. Et vt dicit̄ de conſe. di. 2. c. Sacerdotum. Nulli laycorum liceat in eo loco vbi ſacerdotes ⁊ clerici aſſiſtunt, quod preſbyterium vocat̄: quando miſſa celebratur conſiſtere. Ille. Et ratio eſt huius in codeꝫ c̄. vt libere ⁊ honorifice poſſit celebrare ſua. ¶ Secunda dicit̄ ⁊c̄. Quando ſtas in miſſa: cor eleua ad cogitandum peccata: ad meditandum diuina. Que regula datur a Cypriano. De cōſecra. di. 2. c. Quando ſtamus. Sꝫ plures ad diuina veniunt cum falcone ⁊ accipitre: acſi irent venatum. Contra quos Luc. 16. Nemo poteſt duobus ⁊c̄. deo ⁊ falconi. O pazia mortalium. Unde antiquitus ab eccleſia erat ordinatum ꝑpter reuerentiam ſacramentoꝝ: q canes: falcones. ab eccleſia per oſtiarios expellerentur. ⁊ hodie in hiſpania obſeruatur. Quod Chriſt᷒ egit. Jo. 2. Et Mat. 20. ¶ Tertia regula ⁊c̄. Dum ſacerdos dicit alta voce verba in miſſa: attende ⁊ aſculta. Et quotienſcūq; gs inclinat caput ad nomen Jeſu. ⁊ virginis Marie: totiēs meretur 40. dies de indulgentia. Sed ponamus: q nulla eſſet indulgētia: adhuc eſt ſanctum facere reuerentiam: q᷑ ab aplō hortamur. Ad Phili. 2. In noie Jeſu omne genu flectatur. Et extra de immunitate eccleſie lib. 6. c. Conueniētes. ¶ Quarta regula dī ⁊c̄. Que reuerentia habet̄ de conſecra. di. 5. c. Apoſtolica. Un̄ homo dꝫ ſtare in eccleſia: aut genibus flexis. aut recto corpore. Contra poltronos: qui ſtant aſſentati qd̄ eſt magnum peccatū. ¶ Quinta dici-

tur ꝛc. videlicet in miſſarum ſo-lénia ſemper aliquid eſt offerendum: aut denarium: aut panem: aut candelam. Que regula ponitur de cõſe. di. i. c. Omnis chriſtianus procuret ad miſſarum ſolénia aliquid deo afferre. ꝛ reducere ad memoriã quod deus p moyſen dixit Exodi. 23. Et Deuterono. 16. Non apparebis in cõſpectu meo vacuus. Ubi dic glo. Si parrochianus eẽt paup: ꝛ nõ poſſet aliũde viuere: poſſet diuia ſubtrahere: niſi darenť ꝛc. ¶ Sexta regula ꝛc. In miſſa ora deuz hoc mõ. O dñe ieſu regratior tibi de bñficijs mihi datis. adiuua me. da mihi paradiſũ. da mihi pſeuerãtiaz i bono ꝛ pſtãtiã in aduerſis. Iſta ẽ bõa ora: vt de' miſereať tui de petis. ¶ Septia regula ꝛc. Qr hõ pcipit i hac miſſa de hoc ſacramẽto. De conſe. di. 2. Aug. Ut qd paras dentem aut ventrẽ? Crede ꝛ mãducaſti. Ubi nota has pcluſiões quas bonou'e extraxi de Petro Calo. i miſſe laude. Pria pcluſio q̃ dĩu che lhõ ſta ala meſſa. nõ iuechiſſe. neiche ſe debilita. Patz pcluſio figuris. Adaz pt nr. q̃n comedit de fructu ligni. nõ ſe inuegi. Filii iſrael qñ mãna comederũt. nõ ſe indebilitouo. Scda cõcluſio. In illa die in q̃ hõ miſſã audit ſi caſu moreretť. tz eccleſia: che labia receuuto la cõione. ꝛ ſic ab inferno liberať. pmiſſa tñ ptritiõe: cũ qua creditur ꝙ ad miſſaz vadit. Augu. Crede ꝛ manducaſti. Tertia cõcluſio vna miſſa in pſenti plus valet ad remiſſionez peccati: che mille da poy la morte. Quod facit ſecularibus ne poſt mortẽ expectent. Quarta pcluſio. La miſſa e de tãta virtu: che mentre eſſ la ſe dice: ſi homo iret: aut circuiret totũ mundũ. ꝛ oĩa ſua bona diſtribueret pauperibus amore dei plus valet ſibi audire miſſam integraliter. O miſſa ſancta, O glorioſa ꝛc.

¶ Feria .4. hebdomade ſancte. De veritate ſacramenti.

Hoc facite in meam cõmemorationem. Luc. 22. ¶ Redẽptor noſter volens recedere a nobis: ꝛ de hoc mũdo ire ad patrẽ: officia pietatis diuidere voluit: ꝛ cuilibet dimittere aliqd: in ſignũ bone memorie amicis ſuis. Primo aplis legauit in teſtamẽto ſuo pſecutionẽ. Qũ habuit ipſe: alijs dimiſit. Jo. 16. Si me pſecuti ſunt: ꝛ vos pſequenť. Qũ habuerunt apoſtoli. Act. 5. Per multas tribulatiões: oportet nos introire in regnũ dei. Et 2. Cor. 3. Oẽs qui pie viuere volunt in xpo: perſecutionẽ patiunť. Secundo legauit pacẽ. Jo. 14. Pacez relinquo vobis. Qibus reliquit qð ſumme ei placuit. Jo. 16. Hec mando vobis vt diligatis inuicẽ. Tertio legauit iudeis corpus proprium: vt ipſũ cru

cifigerēt. ꝛ noſtrā ſalutez perficerent. Job. 9.: Terra.i. caro chriſti data ē in manu impij.i. pilati ꝛ iudeꝛ. Quarto legauit patri ſpūm ſuū. Luc. 23. Pater in manus tuas ꝛc. Dat exēplum nobis ꝙ in manibus dei debemus cōmēdare ſpūm noſtrū: q2 illud quod eſt in manu dei: eſt ſecurū. Quinto legauit Marie virgini ſocietatem.i. Joannem euangeliſtam. Mulier ecce filius tuus. Quod facere voluit triplici ratione. Primo ratione ſui. Dederat legem. Exo: 20. Honora patrem ꝛ matrē tuā. Decebat vt cōditor legis legez ſeruaret. Scdo ratione noſtri. vt nos doceat de parētibus noſtris curā habere: nō ſolū in vita: ſ3 etiam in morte. Tertio rōne virginis. Amittebat filium: ideo ꝓ conſolatione dimittebat ſibi ſimilē diſcipulū. Sexto legauit latroni paradiſū. Math. 26. Hodie mecū ꝛc. Septimo legauit peccatoribus ſanctā cōmuniouē: vt ſumāt corpus ꝛ ſanguinē ſuum in potuz. ꝛ cibū. Et vt apoſtolus dicit. Ad Heb. 9. Sanguis xp̄i emundabit conſcientias noſtras. Vn̄ ipſe dicit.i. Cor. xi. Probet aūt ſeipſuz homo. ꝛ ſic de pane illo edat. ꝛ de calice bibat. Unde dicūt verba aſſūpta. Hoc facite ꝛc. In quibus verbis de ſacramēto incipiemus loqui. De quo hodie tria ɔtēplabimur.

C Primum dī verificationis.

C Secundū dī conditionis.

C Tertiū. dī cōfirmationis.

PRimū dicit ꝛc. Utrū corpus chriſti ꝛ ſanguis ſub accidētibus panis ꝛ vini conſecratis contineatur vere ꝛ realiter? Ad hoc: due ſunt opiones. Una pħiloſophoꝝ: cū qua iudei ꝛ gētiles militāt. Alia catholicorum.

C Prima opinio probat ꝙ non eſt ibi corpus xp̄i: ꝛ omnino impoſſibile aſſerit tali ratione. Per regulā pħie. 4. phyſicorum. Locus ꝛ locatū debēt ꝓportionari. Exēpli gr̄a. Si corp⁹ ē magnū: ꝛ loc⁹ debet eē magn⁹: Loc⁹ ꝛ locatū ꝛc. Si res parua: ꝛ loc⁹ paru⁹. S3 i hoc loco videm⁹ oppoſitū. Cū parua ſit hoſtia: vbi ſit corp⁹ xp̄i. Unde patet prima opinio.

C Secūda opinio dicit ꝙ ſic. In virtute verboruz: Hoc ē corpus meū. Ad hāc ɔcluſionē difficilē rn̄deo ſm doctores. ꝓcipue Th. in. 4. di. 9. Et Petrū de Tarā. in. 4. Bon. in. 4. di. x. Quod in hoſtia conſecrata ē ibi realiter corpus chriſti. Que cōcluſio ꝗuis fides catholica non indigeat rationibus nr̄is aut ꝓbatiōib⁹: cū i hm̄iuſmodi rōnib⁹ nō ſūdet: tn̄ ad cōſolationem fidelium: ꝓbo concluſionem eſſe verā triplici medio. Primo rōne. Secundo auctoritate. Tertio exemplis. Primo ratiōib⁹: que ſūt tres ad pn̄s.

C Primo ratione cauſalitatis.

C Secundo rōne maioritatis.

C Tertio ratione credulitatis.

C Primo rōne ꝛc. Quod.ſ. per dei potentiam: ſubſtātia hoſtie

⁊ vini: poſt conſecrationem realiter conuertitur in verã ſubſtantiã corporis xpi ⁊ ſãguinis. Fundam̃tũ rõnis ſumit per auictorem in li. de cauſis. Quicqd facit ſecunda cauſa: facit prima nobiliori ⁊ altiori modo. Exẽpli gratia. Si camerarius alicuius dñi poteſt alicui facere vnaz gratiã: a fortiori ipſe dñs hoc poterit facere.

Preterea ſi ep̃s põt aliquẽ abſoluere a pctõ enormi: a fortiori pap̃. Ad propoſitũ. Natura namq̃ vna cõuertit vnã ſubſtãtiã i aliã. Qd' pz ad oculum. Hõ comedit panẽ ⁊ bibit vinũ: ⁊ facta digeſtione in ſtomacho: panis ⁊ vinũ ↄuertunt in ſanguinẽ ⁊ carnem.

Preterea mulier pregnas comedit: cibꝰ digeſtus cõuertitur in carnẽ ⁊ ſanguinẽ ⁊ oſſa: cuius habet in vtero. Preterea per virtutẽ caloris galline. ſubſtantia oui cõuertit in ſubſtãtiaz carnis: ſeu in gallinã. Preterea vt dicit phs in.4. Meteo. Virtute ſolis: humiditas terre ↄuertit in arbores. herbas. in vinũ. oleũ. balſamũ. ⁊ huiuſmodi. Et eadẽ terra virtute ſolis cõuertit in aurũ. argẽtũ. ferrũ. ⁊ lapides precioſos. Et Iſidorꝰ. li. Ethi. dicit. q̃ in Scotia ẽ fons qui omne qđ in eo mittitur: ſtatim conuertitur in ſubſtantiam lapidis. Ad propoſitum. Si hoc natura operat: quãto plus poteſt deꝰ nature: vt vna ſpecies vel natura vnius rei: mutetur in aliam ſpeciem? Quia vt dicit phſ' Zophus in.2. Metã. Quod eſt cauſa aliorum vt ſint talia: illud maxime ẽ tale. Si põt ſecunda cauſa plus poteſt prima: cum ſit potẽtie infinite. Unde patet prima ratio. ¶ Secundo ratione ⁊c. Cõcluſio eſt Bon. in. 4. di. x. Et Hilarij. ⁊ phorũ Top. q̃ maius opus eſt de nihilo aliquid facere: q̃ de aliquo aliquid facere. Et ratio ẽ Frãciſci de maronis. in quodam ſermone de ſacramento altaris. Quia plus diſtat ens ⁊ non ens: q̃ inter ens ⁊ ens. Quod patet. Homo enim poteſt facere de ferro cultellum: de ligno cathedram. de farina panem. Sed tota natura: omnesq̃ ſimul angeli. de nihilo nunq̃ poſſent aliquid facere: immo nec granum minimum milij. Unde philoſophꝰ. i. phy. ⁊ omnes philoſophantes concludunt. Quod ex nihilo nihil fit. Unde maiꝰ miraculũ fuit vinũ in nuptijs Io. 2. q̃ multiplicatio panũ. q̃. ſ. ex nihilo erat. Ad ꝓpoſitũ. Quis de nihilo creauit angelos. celũ. terram. ⁊ omnia que in eis continentur? Certum eſt q̃ ipſe deus fuit: cuius potentia eſt infinita. Quod ſi ſic ẽ: q̃ deꝰ põt õ nihilo tãta facere: quãtomagis poteſt vnũ ens i aliud cõuertere. ſeu ſubſtãtiã panis ⁊ vini i ſubſtãtiã ſui corporis cõmutare? Quã rõnez tãgit Ambro. i li. de ſacramẽtis. Qd' ſi potuit creare celos. elementa de nihilo: cur non poterit mutare vnã ſpeciem in aliam? ¶ Tertio ratione ⁊c. Concluſio Tho. in de po-

tentia dei. q. 6. ar. 2. Deus facit q̄
das tripliciter. Primo ſupra na-
turā: vt q̄ mortuus viuat. Secū
do cōtra naturā: vt q̄ virgo pa
riat. z hō i igne illeſus ꝑmaneat.
Tertio pter naturā: vt q̄ aqua in
vinū cōuertat. Ad ꝓpoſitum. Si
credis iſta hō: cur nō magis q̄ in
virtute verboꝝ Hoc eſt corpus
mē. ſit realiter corp⁹ xp̄i i hoſtia?
Que cōcluſio ꝓbatur vera exem
plis in triplici differētia. Primū
exēplū ē ſcripturale. Exo. 4. vir
ga moyſi ad ipſius iuſſū verſa eſt
in colubrū: z iterū per caudā acci
piens verſa ē in virgā. Prete
rea in exodo. Magnuz moyſes
in ſinū miſit z extraxit de ſinu le
proſā cō pharaonē. Preterea
de flumine Marath. Exo. 15. Ex
amaro cōuerſū ē i dulce. Pre
terea de māna: quomodo eo pa-
uit populū in deſerto. Prete-
rea de ſole cōtra gabaonitas Jo-
ſue. x. Preterea Nūeri. 21. pe
tra duriſſima. virga Moyſi pcuſ
ſa: aquā dedit. Si ergo iſti tot fe-
cerūt. quāto plus deus omps?

Scōm exēpluz ē ſanctoꝝ. In
tempore. s. Ludouici in francia
celebrāte quodā ſacerdote. in ho
ſtia cōſecrata viſus ē xp̄s in carne
viſibili. vz puer paruulus. Et cū
nunciaret regi Ludouico vt ve-
niēs videret. Rūdit ego credo
ita eē. Qui nō credit eat ad vidē-
dum. Preterea de Greg. pa-
pa cū vellet cōmunicare quandā vi
duā que faciebat ſibi hoſtias qui-
bus ip̄e celebrabat: fortiter riſit.
Qui ſtatim manū retraxit. Que
rens quare. Rideo inquit. qr ho
ſtiā quā manibus meis feci: mihi
das ꝓ vero corpore chriſti. Qui
incredula ipſam vidēs orauit di.
O domine ieſu: veritatē oſtende
tui ſacramēti. Statim apparuit
hoſtia tota caro. Quo viſo vidua
lachrymata ē: z ab omni incredu
litate ſanata. Tūc Grego. orauit
vt hoſtia conuerteretur vt p̄ꝰ fuit nō
erat. z viduam communicauit.
Preterea de. b. Ambr. legit
q̄ corp⁹ domini dedit fratri ſuo
Satyro adhuc īfideli in vaſe: eiq̄z
ſuaſit q̄ ſi in periculo in mari eēt:
ipſuz inuocaret. Quod z fecit in
nauigio vbi oēs perierunt. Ipſe
vero cū noſtro deo per mare tam
q̄ per terrā ibat: clamans. O de
us Ambroſij: adiuua me. Et ſic ex
hoc cōuerſus ē ad xp̄m. Pre-
terea de q̄dā Angelina tertij ordi
nis: de fulgineo: vel poti⁹ de ſan
cta Clara ordinis minoꝝ. vn̄ ora
ret corā ſacramēto vt defēderet
moniales ab inimicis z ciuitatem
Aſiſij: apparuit ibi ſtatim infantu
lus quidā in tabernaculo di. Ne
timeas qm̄ victoriā hēbis. Por
tās igit tabernaculū cuz corpore
xp̄i vndiq̄z circa locū: ſtatim oēs
inimici perterriti: ꝓpter p̄ſentiaz
xp̄i in tabernaculo veraciter exi-
ſtentis: de muris corruerūt. Ali-
qui mortui ſūt: alij in fugā ver-
ſi. Ex hoc ciuitas Aſiſij fuit libe-
rata. Tertiū ē exemplū hereti
coꝝ: de Berēgario diacono eccle
ſie. s. Mauritij andegauēſis. qui

nō credebat hoc ſacramētum: A
Nicolao papa cū .113. epiſcopis re
probatus fuit. Unde in ſe reuer-
ſus p inſpirationē quā habuit qua
dā nocte: cōfeſſus eſt veritatem.
Quā cōfeſſionē ponit Gratian⁹:
de conſe. di. 2. c. Ego Berengari
us. Unde iurauit per ſacra euan-
gelia cū maximis lachrymis ſi-
mul cū alijs credere indubitāter:
ꝙ in hoſtia cōſecrata erat verum
corpus xp̄i. Unde patet propoſi-
tum. Sed merito dubiū querit.
Cur hoc ſacramētum viſibiliter
nō poteſt videri niſi vellatum ſub
accidentibus? Reſpondeo ꝙ tri-
plici ratione. Primo fidelita-
tis: vt nr̄a fides ſit maioris meri
ti. Quia vt dicit Grego. Fides
nō habet meritū: vbi humana ra
tio prebet experimentū. Quanto
res vna minus videt. ⁊ quis eam
credit: tanto maius meritū: cum
ſit maior fides. Unde chriſtus Jo.
vlti. dixit Thome clamāti. Do-
minus meus. ⁊ de⁹ meus. Gram
merce Thoma. Quia vidiſti me
credidiſti. Sed beati qui nō vide
runt: ⁊ crediderunt. Ad propoſi
tū. Si chriſtus videretur in ho-
ſtia in carne: minus haberet de
ratione fidei. Cum Augu. dicat.
ꝙ fides ē de nō viſis. Sed qꝛ ho
mo nō videt niſi hoſtiam: ⁊ aliud
credit: ideo plus meret. Ex hoc
plus laudatur fides Centurionis
qui nō vidit miracula xp̄i ⁊ credi
dit: ꝙ apoſtoloꝝ qui viderūt. ſe-
cum comederunt. dormierunt. ⁊
huiuſmodi. Secundo ratione
horribilitatis. Quia ſi vnū homi
nem viuum. ⁊ carnem crudam ſu
mere deberemus: natura homi-
nis abhorreret. Unde ⁊ ob hoc
multi abſtinuerunt a ſumēdo illud.

Tertio ratione imbecillitatis.
Naꝫ ſi deberemus xp̄m in ſua cla
ritate videre. ſenſus viſus nō poſ
ſet ſuſtinere: quia milleſies eſt cla
rior ſole. Unde anima mia: crede
hoc verum eſſe ſacramentū. Nā
vt dicit Bernar⁹. in ſermone de ſa
cramēto. Si credimus Galieno
de diſcretiōe venarum. ſi Ptolo-
meo de magnitudine curſus ⁊ in
fluētia ſiderꝫ. ſi pho Ariſtoteli de
fallacijs ⁊ forma ſyllogiſmoꝝ. ſi
Ciceroni de ornatu colorum. ſi
Priſciano de compoſito ne litte
re: cur nō magis deo q̇ vult hoc
ſacramentum eſſe corpus ſuum?
Unde patet veritas noſtre cōclu-
ſionis. Sed querit anima cara.
An iā angeli videant cognitione
ſua naturali ibi corp⁹ chriſti? Re
ſpondeo ꝙ non naturali cognitio
ne. Quoniā omnia que ſūt fidei:
ſunt ſupra naturalem ipſorum co-
gnitionē. Myſteria fidei dicunt
eſſe abſcōdita a ſeculis in deo: in-
quit apoſtol⁹ ad Eph. 4: ideo na
turali cognitione non vident an-
geli corpus chriſti ſub ſacramen
to ſed ſolum beatifica: qua vidēt
de quibus eſt fides per beatificā
cognitionem in verbo. multo mi
nus poſſumus nos videre: niſi p
reuelationem fidei per verbū xp̄i.
Hec Tho. iii. q. de potētia ſupra.
Ad argumentum. Locus ⁊ lo-

catum ꝛc. Hec eſt naturaliter: ſ3 in hoc ſacramẽto incedimus via ſupnaturali. Unde p3 primum.

Secundũ dr̃ ꝛc. Viſo de eius veritate: ſequitur nũc videre de ↄditionibus que requiruntur ad veram ſpũalem ipſius maſticationem. Quinqȝ ſunt cõditiones neceſſarie: ad hoc vt homo ſumat hoc ſacramentum deuote.

¶ Prima eſt cũ cordis ↄtritiõe.
¶ Scḋa eſt cũ maxima puritate.
¶ Tertia eſt cum humilitate.
¶ Quarta eſt cum fortitudine.
¶ Quinta eſt cũ ſatiſfactione.

¶ Prima eſt ꝛc. De hac figura Iob. 4. Antequã comedã ſuſpiro. Suſpirare d3 homo: antequã ſe ꝑparet ad tm̃ ſacramentũ. Iſta aũt ſuſpiratio ꝛ ↄtritio fuit figurata i teſtamẽto veteri. Exodi. 12. Ubi deus precepit iudeis vt comederent agnum paſchalem: cum tribus conditionibus.

¶ Primo tenentes baculum in manibus.
¶ Secundo cincti renibus.
¶ Tertio cũ lactucis agreſtibus.

¶ Primo cũ baculo. i. fortitudine animi: non eſt reuerti ad peccata poſt hoc ſacramentũ. Unde eccleſia canit. Eſtote fortes i bello: ꝛ pugnate cum antiquo ſerpẽte. Secundo Cincti renibus: vñ notatur carnis ↄtinẽtia. Luc. 12. Sint lumbi veſtri ꝑcincti ꝛc. Tertio cũ lactucis agreſtibus: idest amaritudine peccatoꝝ. Aliter homo exponeret ſe periculo anime: Ut iudas: vt dr̃ Io. 14. qui ſine contritione hoc ſacramentũ ſumpſit: diabolus in eũ introiuit. Nota tñ ſcḋm Albertũ q̄ qdã ſunt. q ſumũt iſtas lactucas integras. qdaȝ contritas. ꝛ quidã ſuccuȝ ipſaꝝ. Eſt eniȝ. quedã amaritudo ſupficialis. quedã ꝑcordialis. ꝛ quedã mixta cum lachrymis. Sũt enim quidã qui hñt de peccatis quẽdaȝ ſupficialeȝ dolorem qui attritio dici põt. Iſti ſumunt iſtas lactucas integras. Talis attritio peccatore plene nõ ſufficat Iere. 5. Percuſſiſti eos: ꝛ nõ doluerũt. attriuiſti eos ꝛ renuerũt accipere diſciplinã. Alij ſunt qui oĩa pcã ſua i mortariolo memorie cõgerunt ꝛ piſtillo laboris minutatim cõterunt. Et talis dolor contritio appellat̃. Iſti ſumunt iſtas lactucas ↄtritas. Et tal' contritio vulnera pcõꝝ ſanat Oſee. 14. Sanabo ↄtritiones eoꝝ: diligaȝ eos ſponanee. Alij ſunt maioris pfectionis. q. ſ. pcã non ſolũ ſic cõterunt: ſ3 etiã lachrymas cõſtrũt. Iſti ſumunt agnũ cũ3 ſucco lactucaꝝ. i. cũ3 abundãtia lachrymaꝝ. Greg. in moral. Carnes cum lactucis agreſtibus ſũt edẽde: vt cũ corpus redẽptoris nr̃i accipim⁹ nos ꝓ pctis nr̃is in fletibus affligamus. quatenus ipſa amaritudo penitẽtie abſtergat a mentis ſtomacho puerſe humorẽ vite. ¶ Secunda ↄditio ꝛc. Apl'us ponit. i. Corin. xi. Probet aũt ſeipſuȝ homo: idest examinet ↄſciaȝ ↄſcientiam: ꝛ ſic de pane ille edat: ꝛ de

calice bibat. Qui enim manducat ⁊ bibit indigne. iudiciū ſibi manducat ⁊ bibit. Ille. Glo. i. dānationem. Non immerito dico meli: q: ſi Adam cū tota natura humana dānatus eſt: q: pomū vetitum comedit. Gen. 3. E quanto magis mēte: qui indigne cōmunicatur? In huiꝰ figurā. 2. Re. 6. De Oza legitur qui fuit a deo ꝑcuſſus eo ꝙ archam dñi manibus ſuis tetigit: que cadeꝛ de curru volebat. Rationē aſſignant hebrei: ⁊ Hieronymus. A deo ꝑcuſſus eſt: q: cū vxore ſua: nocte p̄terita iacuerat. Sed quia percuſſione dignus eſt: q: iacet cū meretrice ⁊ ꝯcubina? Si ille mortuus ē: quia ꝑcuſſione dignus eſt: qui corpus chriſti indigne ſumit? Vn̄ Hieronymus in quadā ep̄la. Quid tibi cū feminis: qui ad altare cum dño fabularis? Hic ſacerdos q̄liter cum eiſdē labiis filiū dei oſcularis quibus oſculatus es filiam meretricis? Vn̄ Leo papa. Nullus malignus: nullus fuſcato aīo accedat. Pura ſit ꝯſciētia: q: purum eſt ſacramentū. Et Leui. 21. Qui habuerit maculas nō accedat ad miniſteriū. In huius figuram. 1. Re. 6. Viri betſamitie mortui ſunt: q: viderunt archā dñi. O quid de illis: qui nō tm̄ vidēt: ſed inſuper ſumunt indigne? Vn̄ Prouer. 23. Quando ſederis ad menſam vt comedas cum principe: diligenter attende que poſita ſunt ante faciem tuam. ¶ Tertia conditio ꝛc. Vt ſe peccator reputet indignum: tantum ſumere ſacramentum. Figura. Mat. 8. De centurione qui dixit. Domine nō ſum dignus vt intres ꝛc. Si centurio ſe indignum reputabat ſumere in domo ſua mortalē: quanto plus immortalem? Unde ſanctus Marcus tanq̄ indignus pollicē ſibi amputauit: ſancto inſtigante ſpiritu. Et Joan. bap. contremuit tangere Chriſtum quando ipſum baptizabat. Si timuit tangere mortalem: quanto plus nos immortalem? Ubi nota. Quod homo merito debet incedere cum humilitate: quia vt habent doctores. duo ſunt in hoc ſacramento: Dignitas ⁊ vtilitas. Dignitas quidem: quia in aliis ſacramentis confertur gratia: non autem in ipſis eſt ipſe deus. In hoc ſacramento non ſolum confertur gratia: ſed ē ipſa gratia. Unde dicitur eucharistia. ideſt bona gratia: Immo in ipſo eſt ipſe deus ⁊ homo. Vtilitas quidem: quia ꝑducit ad patriam. Unde dicitur viaticum: quia per viam huius mundi nos ſuſtentat: vt ad patriā peruenire poſſimus. Dominicus hoc conſiderans flebat ſemper in miſſa. ¶ Quarta conditio ꝛc. vt. ſ. homo habeat firmū propoſitū abſtinendi ab illicitis: ⁊ potius mori q̄ facere aliqđ malū. Unde philoſophus. 3. ethi. Melius eſt mori q̄ facere cōtra bonum virtutis. Et ſancta Monica de beato Auguſtino dicebat. Vellem potius filium meum

Auguſtinum mori: quia ꝑ penitentiam ne
ret in ſuo peccato infidelitatis. O
quot non habent hoc propoſitũ.
Jmmo fingunt facere omnia bo
na his diebus: vt ſic abſoluantur
eorum meretrices. Et facto vo
to. gabato el ſancto. vt canes ad
vomitum ⁊c. ¶ Quinta condi-
tio ⁊c. Deuter. 17. Qui non obe
dierit ſacerdotis imperio: morte
moriatur. Ut reſtituas male abla
ta o vſurarie. Ut dimittas concu
binam o concubinarie. Ut reſti-
tuas famam o infamator. Aliter
non eſt bonum communicare.
Nõ accedas ad ⁊c. Ubi nota ſecũ
dum magiſtrum in. 4°. diſtin. 9.
Quod quatuor ſunt differẽtie ꝑ-
ſonarum: que accedunt ad hoc
ſacramentum. Primo quidam
ſumunt ſacramentum ⁊ non effe
ctum ſacramenti: vt ſunt pecca-
tores illud ſumentes in mortali.
Uſurarij. cõcubinarij ⁊c. Scdõ q
dam ſumunt effectum ſacramen
ti: ⁊ non ſacramentum: vt ſunt in
firmi ⁊ alij qui non poſſunt com-
municare ex cauſa legittima. De
quibus de ꝯ. diſtin. 2. c. Ut quid
paras dentem aut ventrem? Cre
de ⁊ manducaſti. Tertio quidam
non ſumunt ſacramentum: nec ef
fectũ ſacramenti: vt illi qui non
communicant in paſchate. De ta
libus de ꝯ. diſ. 2. c. Seculares qui
in paſcha nõ communicauerint ca-
tholici non credantur: nec inter
catholicos habeantur. Quarto
quidam ſumunt ſacramentum ⁊
effectum ſacramenti: qui ſunt in
ſtatu gratie: ⁊ percipiunt dulcedi
nem. Augu. Accipe quotidie qđ
quotidie tibi proſit. Sic viue: vt
quotidie merearis accipere. Ille.
Unde patet ſecundum.

Ertiũ principale dr ⁊c.
Declarata hui⁹ ſacra-
mẽti veritate ipſo my
ſterio. nũc in hoc tertio
myſterio ſolũ exẽplũ vnũ ꝓ nr̃a
cõſolatiõe ⁊ ſacramẽti hui⁹ verifi
catiõe: ẽ videdũ: ad hui⁹ ſmonis
cõfirmationem. Cũ beatus Gre-
gorius miſſam celebraret rome:
apparuit illi Jeſus ſub effigie paſ
ſionis ⁊ pietatis. Quem videns
compaſſione motus ⁊ deuotione
plurimum lacbrymatus eſt. Un
de ſtatim miſſa celebrata: omni-
bus vere penitentibus ⁊ confeſ-
ſis coraꝫ ſimili imagine pietatis
dicentibus genibus flexis oratio
nem. O domine Jeſu. cum quin
qꝫ pater noſter. ⁊ totideꝫ Aue ma
ria. conceſſit. 14. millia annorum
de vera indulgentia. Poſtmo-
dum plures pontifices pre deuo
tione addiderũt. Jnuentum ꝙ in
ſumma ſunt. 20. millia: ⁊ duode
cim anni. ⁊ dies. 26. Hec omnia
ſunt ſcripta in capella domini car
dinalis hoſtienſis, que eſt ſita in
eccleſia ſancti Petri de roma.
Quam indulgentiam confirma
uit Caliſtus papa tertius. die. xij
Junij. 1456. Et tu pater Gabri-
el predicator veritatis amplia ⁊
predica hanc deuotionem quan-
tum potes. Unde patet ſermo p̃ſ
mus de veritate ſacri.

¶ Feria .5. hebdomadis sacte: De necessitate sacramenti.

Hoc facite in me. i cõmemorationẽ. Luce. 22. ¶ Universa le sinia e deli antichi & optimi expositori approuata cõ cadauno viã dante & peregrino qual far vol ben el suo pegrinazo: necessarie li son trey cõditiõe. Prima chi ĩ al tro nõ studia: excepto chi puenire al fin del suo camino. Scda chi nõ porti al thesoro cõ merito a la trõib' & inimicis sit spoliat' & oc cisus. Tertia cõditio qp habeat bo nã societatẽ que cõducat eũ saluũ ad patriã ppriã. Moraliter. Iste bõ peregrinus: ẽ viator quilibz: qui ad patriã tẽdit. Vñ Dd. Ad uena ego sũ apd te & peregrinus: sicut &c. Et ad Hebre. 9. Nõ ha bemus hĩ &c. Gen. 47. Jacob di xit pharaoni. Dies peregrinatio nis mee centum. 30. annorum pa rui & mali. Plato ĩ Timeo. Tri tum siquidem & ad omnes decan tati: hanc vitam peregrinationẽ esse quãdaz. Non debet hic pere grinus habere aliũ studiũ q̃ gra diendi ad paradisuz: di far bñ: di saluarsi: quia ad hoc natus est.

Secunda conditio: non ferre thesauros mũdi: nec studere divi tijs huius seculi. Unde Lactan. 7. c. i. Uirtutis autem via non ca pit magna onera portantes. An gustus admodum trames est: p quem iustitia hominem deducit in celum. Hunc tenere non põt nisi qui fuerit expeditus & nud'. Ille. Tertia vt habeat bonã gui dã. Que ẽ hec? Rñdeo: sctũ sa cramẽtuz misse. Qd nos ĩ hãc vitã exim' como bõa guida aiaz nostrã deducit ad paradisuz. Jõ xps nos hortet faciamus cõmu nionẽ in quiẽs. Hoc facite in meã cõmemorationẽ. In qb' verbis de necessitate sacramẽti erit ſmo noster hodiernus. Ubi tria p or dinem videbimus.

¶ Primum. dr̃ necessitatis.
¶ Secundum. dr̃ vtilitatis.
¶ Tertium. dicitur spãlitatis.

Circa primũ. Querit dubiũ. Utrũ fuit neces sariũ instituí hoc sacra mẽtũ? Rñdeo s̃m theo logos. Tho. 4. di. 8. a. 3. Petrũ de tar. 4. di. 6. Et Ric. ibidẽ di. 8. ar. 1. q. 4. Quod fuit necessari um. Que necessitas probat qua druplici medio.

¶ Primo. ratione.
¶ Secundo. auctoritate.
¶ Tertio. figura.
¶ Quarto. exemplo.

¶ Primo &c. Que dicitur con seruationis. Diuina prouidentia suas creaturas in tres gradus di stinguit. Aliqua erat spiritualis: vt angelus. Aliqua erat mixta: partim corporalis, partiz spiritua lis. vt homo. ex anima & corpore compositus. Aliqua simpliciter corporalis. vt animalia sensibilia & omnia vegetabilia. Secun dum quos gradus: eadẽ diuina

prouidētia: omnibus illis de eorum vita prouidit. Angelis eniž cibum ſpiritualem plenum omni ſuauitate dedit: quod eſt videre diuinaž eēntiā ⁊ ea frui. ⁊ in ea quietari i eternum: Iuxta illud. Saciabor quum ⁊c̄. Ideo dixit angelus Tob. 12. Cum eſſeз vobiſcum per voluntatem dei. videbar quidem mādūcare ⁊ bibere: ſed ego cibo ⁊ potu iuiſibili vtor ſcз diuina viſiōe. Secūda creatura: eſt beſtia: cui preparauit herbas virentes: vt patet Gen̄. i.

Tertia creatura: eſt homo mixtus corpore ⁊ anima. Ex parte corporis ⁊ anime: diuina prouidētia cibū materialē dat: ſine quo nō viuit: In. i. de gn̄atione. phs. Omne viuens quādiu viuit: indiget alimento: conuenienti ſue nature. Et. i. Polit. Sine neceſſarijs: impoſſibile eſt viuere. Quia calor naturalis conſumeret totuз humidū radicale. Et in li. de cā lōgitudinis ⁊ breuitatis vite. Duo ſunt principia vite noſtre: calidū naturale. ⁊ humidū radicale. Ān corpus indiget cibo cōueniēti ſue nature. Ut vulgo dicitur. Sacco vodo ⁊c̄. Et ſic̄ corpus nō pōt eſſe ſine cibo. Sic aīa ſine cibo ſpirituali viuere nō pōt. Qui ē iſte cibus? Rn̄deo q̄ ē ſacramētuз altaris. De quo Io. 6. Caro mea vere ē cibus: ⁊ ſāguis meus vere ē potus. Et magr̄. 4. diſt. 8. c. viii. Sicut panis p̄ ceteris cibis corpus reficit ⁊ ſuſtentat. ⁊ vinum hominez letificat: ſic caro chriſti hominem interiorem plus ceteris grīīs ſpiritualiter reficit. Ān de dicitur viaticū. q. reficiamentuз. Qui panis poſitus ē in mēſa noue grē. ſ. ī altari. In celo genitus. In vtero virginis fermētatus. In patibulo crucis coctus. Unde Ricar. in. 4. di. 8. ar. i. dicit. Q̄ inter cetera ſacramenta duo fuere neceſſaria. Primū fuit ſacramētū baptiſmi. per q̄ð aīa fit ſpōſa chriſti. de ſerua diaboli. Secūduз ē ſacramētuз altaris: p q̄ð aīa roborat̄ in p̄ſēti: vt deo vacet per cōtēplatiōnē: Quod patet figura. 3. Re. i9. de Helia q̄ eūs p deſertū: dormiuit ſub vmbra iuniperi. Cui angelus apparuit di. Surge. comede: grandis enim tibi reſtat via. Moralit̄. Quis ē iſte Helias? Eſt homo qui p viaз huius mūdi it. ⁊ premitur curis huius mūdi. Triſtat̄ de filijs. de honoribus. de diuitijs. ne cat ad hoſpitale. Quo ſic feſſo. oportet det̄ ei panis ſacramētalis. Quo reficiatꝰ: poſſit ire ad montem paradiſi. De quo pane Io. 8. Panis quem ego. dabo caro mea ē: pro mundi vita. Unde dicunt Theologi. Q̄ inter cetera beneficia homini collata: vnū fuit potiſſimum. vз: communicatio corporis ſui. in viaticum ſpirituale quod nobis contulit in die cene. Magnum fuit creare celos. quatuor elementa. aquaз de petra eijcere. mare diuidere. Sed maius quando in ſacramento ſeipſum dedit. De conſe. di. 2. c: Nihil in

ſacrificho maius eē cepit ꝙ corp⁹ ⁊ ſanguis chriſti. Nec vlla oblatio maior hac eſt: ſed omnes precellit. Unde ſm̄ Innocen. triplici ratione in eccleſia repertuꝫ eſt.

Prima vt ſit ingis mēoria paſſionis chriſti. De cōſecra. diſti. 2. c. Iteratur hoc myſteriuꝫ: ob cōmemorationē paſſionis xp̄i. ſicut ipſe ait. Hoc quotienſcūqꝫ agitis in meā cōmemorationem facite.

Scōa quia oportet ſēper medicinam eſſe paratā cōtra quotidiana peccata. Tertia vt aīa recreet̄ cibo ſpirituali. qui in miſſa reperitur. De conſecra. di. 2. c. Utrū. Qꝛ quotidie peccam⁹: ideo chriſtus quotidie myſtice pro nobis immolat̄ intra eccleſiam catholicaꝫ. Jō xp̄s Jo. 6. Qui mādu cat hunc panē: viuet in eternū. De quo pane: ꝑpheta Dd̄ ꝓuidens ex ſpiritu: dicit. Memoriaꝫ fecit mirabiliū ſuoruꝫ ⁊c̄. Super quo Dominic⁹ Tolo. i verbo Dedit.

Octo modis xp̄s ſe d̄dit hominibus ſolatiuꝫ ſui. Primo i filiū: pro nobis carnem aſſumendo. Iſa. Puer natus eſt nobis ⁊c̄.

Secūdo dedit ſe como noſtro compagno: conformando el naſcer suo nobiſcum. Phil. 2. In ſimilitudinem hominum factus: ⁊ habitu inuentus vt homo. Tertio dedit ſe ſicut magiſter: per doctrinam ⁊ predicationē. Jo. 13. Uos vocatis me magiſter ⁊c.

Quarto dedit ſe ad exemplū bone vite. Unde dixit diſcipulis. Exēplū dedit vobis: vt ⁊c̄. Seguita illum o chriſtiane. qꝛ nō poteris falli. Eſt bona guida ⁊

Quinto dedit ſe ſicut patrē: p regenerationeꝫ. Jo. 1. Dedit eis poteſtateꝫ ⁊c̄. Sexto ſicͣ fratrē. Mat. 12. Quicunqꝫ fecerit voluntatem patris mei: ipſe meus frater ⁊ ſoror ⁊ mr̄. Septio dedit ſe i holocauſtū. 1. Cor. 6. Empti eſtis ⁊c̄. Octauo d̄dit ſe i cibū. Jo. 6. Caro mea ⁊c̄. Et Mat. 26. Accipite ⁊ mādu cate hoc ⁊c̄. Et Can. 5. Comedite amici mei ⁊ bibite. ⁊ inebriamini chariſſimi. De quo cibo. Dan̄. xi. Purga.

Da oggi a noi la quotidiana māna
Senza laqual per queſto aſpro
deſerto.
A dretro va chi di piu gir ſaffāna

Et Tho. O res mirabilis manducat dominum pauper ſeruus ⁊ humilis. Quo cibo ſoror angela de fulginco ordinis noſtri ſuſtentabatur. Que per. 12. annos de licentia pape: continue hoc ſacramentum ſumebat nullum alium cibuꝫ ſumens. Quod idē d̄r de Cateria Sen̄. Sꝫ merito queri dubium. Qua hora hoc ſacramētum fuit inſtitutum? Reſpondeo ꝙ die iouis: hora completorij. Et rō eſt tali die. quia hoc die virgo obtulit filium ſuum in templuꝫ. Et hoc die chriſtus aſcēdit celos. Et hoc die volucres celi ⁊ piſces maris creauit. Preterea ⁊ hora cōpletorij: qꝛ hac hora: videl̄ mūdus fuiſſe creatus. Quia prima dies dominica. primo facta eſt ex veſpere. 2°. ex mane. Gen̄. 1. ⁊

rō a veſpa incepiſſe putatur. Au de pz hoc ſacramētū fuiſſe neceſſariū. Qđ vltimo pbatur exēplo Vincētij hiſto. De quodā domino valde grato apud imperatorē Theodoſiū. Qui ex inuidia falſo eſt ſibi accuſatꝰ: φ vellet terras ſuas dare in manu ſaracenorū. Impator aūt inaudita pte: patibulo ē ſuſpenſus. Die aūt tertio cognatus eius pteriēs vt ipm deponeret: clamauit. Depōite me. Qui gra ieſu xpi viuo. Cōuocato populo ad tā mirū ſpectaculum narrauit φ quotidie ſolebat dicere. v. pater noſter. ⁊ tot aue ma. Tria ad honorē paſſiōis ieſu xpi: ⁊. v. vulnerū ſuorū. cū. v. venis. Quartū obtuli angelo cui cōmiſſus ſū. Quītū cū venia obtuli corpori xpi. ⁊ ſacramēto altaris. Qđ ſingulis diebus p mūdum cōficitur: vt in fine vite mee: tanto viatico mererer cōicari. vnū vtilitate illius ſacramēti vtroφ homine ſaluus ſuz. Hū pz pmum.

Ecūdū pncipale dr ⁊c. Innocētius tertius de offō miſſe. 3. p. c. vl. Et Alber. li. de offō miſſe addunt. v. vtilitates huiꝰ ſacri.

¶ Pria. dr glorie adeptio.
¶ Scđa. a peccatis pſeruatio.
¶ Tertia. a periculis liberatio.
¶ Quarta. totius bōi pticipatio
¶ Quinta. virtutū augmētatio.
¶ Circa primuz cōcluſio ē Tho. 3. par. q. 79. ar. i. Qđ ſicut xps veniēs in munduz cōtulit mundo vitā gře: iuxta illud Jo. i. gratia ⁊ veritas: per ieſum chriſtum facta eſt. ita veniens in homine per ſacramentum: operatur vitam gratie. Jo. 6. Qui manducat hūc panē viuet in eternū.

Preterea idez Tho. addit. Qđ illū effectū quem paſſio xpi fecit mūdo: hoc ſacramentū idē faciat in hoie bene diſpoſito. Jo. 6. Si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternū. Et magiſter. 4. di. 4. Nemo ſuis meritis potuit ingredi paradiſuz. Nec circunciſio nec baptiſmuſ aperit ianuā regni celeſtis: niſi hoſtia ſalutaris. Ille. Qđ pz exemplis. Primo Agonis de. o. Victo: Qui dū infirmaretur grauiter: ⁊ nullum ſumeret cibū: petijt corpus xpi. fratres aūt nolētes eū cōtriſtari. obtulerūt ei hoſtiā nō conſecrataz. Qđ perpendens cepit clamare. Miſereatur veſtri deꝰ. Cur me decipere voluiſtis? Iſte nō eſt deꝰ meus. Ut aūt obtulerunt ei ſacramentū: ⁊ nō volēs recipe: oculis in celū leuatis. ſic orauit. Aſcendat filius ad patrē: ⁊ ſpiritus reuertat ad deū qui fecit illū. Inter hec verba: aiam efflauit ⁊ ſacramentū diſparuit. Preterea exemplū Hilarij epiſcopi Pictauienſis. cū eēt miſſus in exiliuz ab Arrianis in frigiā vltra mare. Filia ſua Afra ſcripſit pri epiſtolā de francia: dignaret dare ei virū. Qui reſcripſit φ erat contentus: ſꝫ expectaret aduentū ſuum. Reuerſus in patriā: filia petit pmiſſum impleri. Rñdit pa-

ter. Ueni cras in eccleſiã ⁊ eum tibi dabo. Sed prepara te diligẽter. Filia in mane cõtulit ſe ad eccleſiã. Pater vero poſt conſecrationẽ fecit vocari ante ſe filiam. Tempus inquit venit filia dem tibi quod pmiſi. Eone contenta de illo quẽ tibi dedero? Ero inqt filia. Pater hoſtiã conſecratã obtulit filie: interrogans an eſſet cõtẽta accipere filiũ dei pro ſpõſo? Dixit filia ꝙ ſic. Quo ſumpto cecidit mortua ad pedes patris. Et ſic ad celũ volauit. ¶ Secunda vtilitas ⁊c. De conſe. diſti. ij. Cũ oẽ crimen atqꝫ peccatũ: oblatis deo ſacrificijs: deleat. Et Innocẽ. de officio miſſe. 3. par. c. vlti. dicit. Si digne ſumat euchariſtia: a malo liberat. ⁊ cõfirmat in bono. venialia delet. ⁊ cauet mortalia. Que cõcluſio pbatur p Th. 4. di. 12. Et Jo. 6. Qui manducat me viuit pp me. ſ. vita gratie. Unde Ber. ordinauit ꝙ monachi ſepe ſe cõicarẽt: vt ſic a peccatis preſeruarentur. Jdẽ legit de eo. Qui cũ predicaret ꝛ Meri: quedã mulier a diabolo fornicata: p ſex mẽſes cõtinuos i ꝓprio lecto viro ignorãte. Jn. 7. ãt mẽſe: in ſe reuerſa. expauit ꝙ ſecũ teneret demonẽ. Audiẽs vero aduentũ Ber. itinauit ei rez. Quo audito. populo audiẽte ⁊ luminibus acceſſis: publice anathematizauit demonẽ. ⁊ mulieri precepit facere ſepe cõiones. Qua nihil melius contra demonẽ ⁊ peccata. [illegible] faciens liberata eſt.

¶ Tertia vtilitas ⁊c. ps. Panis cor hominis confirmet. Jdem. Si ambulauero ⁊c. vſqꝫ es. ſ. p ſacramentũ. Exemplũ iudei pueri. Qui miſſus a patre in fornacẽ. eo ꝙ ſe cõicarat cũ alijs chriſtianis. Liberatus eſt virtute illius ſacramẽti. Et pater extuſus ē in eadẽ. ¶ Quarta ⁊c. Alb. vbi ſupra. Ponit hanc mirabilẽ concluſionẽ: memoria retinendam. Qđ cum quis digne cõmunicat fit particeps oium bonorum que chriſtus operatus eſt in vita ſua. Jeiunando. diſcurrendo. orando. predicando. lachrymando. ⁊ quod in die paraſceues ſuſtinuit. Preterea participat de omnibꝰ bonis totius eccleſie. ⁊ oium ſanctorum qui ſunt in celo. ¶ Quinta ⁊c. Augmentatio certe oium virtutum fit. charitatiſ. fidei ſpei Atteſtante Tho. Qui ad inſtantiam Urbani pape: ſolus in eccleſia officium de hoc ſacramento compoſuit dicit. Quid precioſius hoc conuiuio eſſe poteſt. in quo peccata purgantur. virtutes augentur. ⁊ mens omnium ſpiritualium cariſmatum impinguatur?

T Ertium dicitur ⁊c. Ex ſum. Conf. libro. 1. Ti. 2. q. 3. Quatuor ſunt genera perſonarũ: que non poſſunt cõmunicari. nec recipi debent ad communionem.

¶ Primum genus. ſunt publici vſurarij. qui bona aliorum iniuſte vſurpant. Et ratio qua-

re non poſſunt cōmunicare: quia ſunt excōmunicati a iure. Unde Ray. in ſum. dicit. Quod curati debent facere tria. Primo nō debēt recipere ad cōfeſſionē. Scdo nō recipere eoꝝ oblationē. Sed quia Hec dona Hec munera: deſtruunt mundū. Tertio dz denegare eis eccleſiaſticā ſepulturā vt pz etiā ꝑ ſacros cano. diſ. 46. ca. Nullus. Extra de vſuris. ca. Q. c. Quicūꝗ li. 6. Sz talis vbi debz poni? Q ſacriſta domicilij. Mortuus ē talis vſurarius. vis tua eccl'ia ſepeliri? Clama ñ. Sic dic per oēs cōuentus. Sz vbi dz poni? Iere. 22. Sepultura aſini ſe. ⁊c. Exemplū vſurarij qui ſub furca ꝑ aſinū depoſitus ē. ¶ Secundū ſunt oēs concubine ⁊ meretrices que actualiter cū concubinarijs ſtant. aut in eadē domo habitant. Et rō eſt Tho. 4. di. 9. ar. 3. di. Ad hoc ꝙ quis ſe digne cōicet. oz. ꝙ duo hēat. Primuz vt xpo cōiungatur ꝑ amorē. Talem amorē non hz talis vir. nec mulier. Sz ſibi inuicē. Q ponere xpo. Scdz ē. vt mens cōmunicantis ferat actu in deū. iuxta illō Eccleſie. Surſuz corda. Sz non pōt talis facere: qꝛ ꝑ carnale peccatū mens huāna depꝛimitur: vt ad ſupna ferri non poſſit. Sed dicis. Nūquid poſſuz tenere eaz in domo. hñs voluntatē nō tangendi eam? Rñdeo ꝙ nō. dupliciter rōne. Primo rōne mali exempli. Scdo rōne periculi. Qr vulgo dr. Ignis ꝓpe paleā nō bene ſtat. Tertiū ⁊c. gnus eōꝝ eſt denegandaꝝ ſūt luſores: qui ad chartas ⁊ datos ludūt. qū vincūt in conſuetudinez. Exemplū de muliere deuota: que poſt mortē matris orationibus inſtabat. vt ſciret de ſtatu eius. Apparuit ei di. Sū dānata: qꝛ vixi de pecunijs acqſitis ꝑ iniuſtū lucrū ludi. ¶ Quartū genus hoiuz ſunt illi. q nō ſūt cōfeſſi: nec cōfiteri volūt in hac q̈drageſima ꝑ paſca nec cōmunicari: qꝛ tales grauiſſime peccāt ꝯtra deū. quintuplici rōne. Primo rōe offenſiōis. Nā de illis q non receperūt diſcipulos chriſti: di: Luc. x. Amen dico vobis: ꝙ remiſſius erit in die illa ſodomis ꝙ illi ciuitati: que nō recepit vos. Si offendit tm deuz qui non recepit diſcipulos xpi. quātuz offēdit qui nec ipſum xpm recipit? Q facit ille poltronus qui cōfiteri non vult. Unū cōquerit Io. i. In ꝓpria venit ⁊ ſui ⁊c. i. chriſtiani. redēpti ſāguine xpi: eū ꝙ nō receperunt. Scdo rōe indiſpoſitionis. Quidā. n. applaudunt ſibi. di. Q pr. Melius eſt non recipere corpus chriſti: ꝙ indigne cōicare. Quāuis hoc ſit verum. qꝛ vt habetur Mat. 15. Nō eſt bonum ſumere panē filioꝝ. i. hoiuu iuſtoꝝ ⁊c. Tamē valde debēt cōtriſtari: ꝙ ſint canes. ⁊ receptacula immunda ⁊ vaſa mortis. q deberēt eē vaſa gratie. Tertio rōne ſubiectionis qui perſeuerat in peccato. ſubijcitur diabolo. ⁊ expellit chriſtum. quem non vult in ſe regnare.

Quarto rõne protectionis. Am bulans viam periculosam valde dolet si non habeat protectorẽ. Nõ est in via periculosa inimicorum demonũ: iuxta illud. Multi bel lantes ꝛc. Unũ indiget protectiõe scilicet cõmunionis. ⁊ sacramen to altaris. De quo dauid. Para sti in conspectu meo ꝛc. Eos. s. de mones. qui tribu. ꝛc. Hanc pro tectionẽ fugit in presenti ꝑ pauper ssommaius peccator. qui cõione; non intẽdit sumere. Quinto ra tione exclusionis. Qui dño ho spitiũ negat: merito ⁊ ipse dene gabat illi ianuam regni ecclesie. Luc. x. Qui me erubuerit: hũc filius ꝛc. Sʒ peccator qui cõfite ri ⁊ cõicari non vult i hoc pascha hospitium denegat xp̃o. Unũ ⁊ ab ipso denegabitur hospitiũ paradi si. Prattica. Cũ habes ardire o pouerello in dic sctõ pasce ire ad mensaʒ cũ alijs: hauendote facto schiauo diaboli. ⁊ nõ recepta ve ra cõmunione? Hoc ꝛc.

¶ In die parasceues. Sermo de passiõe domini nostri iesu chri sti deuotissimus.

HOdie si vocẽ ei⁹ audieritis. nolite ob durare corda vr̃a. ps. 94. ¶ Qr gr̃a dñi ẽ fundamen tũ omnium virtutũ sine qua ne mo operari põt opus meritoriũ vite eterne: vt dr̃ Joan. 15. Sine me nihil potestis facere. Et ꝫ cõ se. di. 4. c. Placuit. Et Tho. i. 2. q. 109. Jõ opus est habere ipsam gr̃am. Unũ volens more solito re currere ad mariã. occurrit mihi Gabriel angelus di. Noli eã salu tare: sed ipsam dimitte: qr aĩa ei⁹ in amaritudine est. 4. Re. 4. qr si eã salutauerio. Aue ab a: qꝫ est si ne: ⁊ ve deriuaui: dicet noli dice re Aue: qr mulier infelix ego sũ. i. Re. i. Si dixeris Gratia plena. Rñdet. imo amaritudie ⁊ do loribus plena. Dñs tecũ. Respõ det: imo est inter iudeos. Bene dicta tu in mulieribus. imo male dicta sum. Benedictus fructus ventris tui. Rñdet. imo maledi ctus inter iudeos. Unus appel lat eũ malefactorẽ. alius seditiosũ alius blasfematorẽ: vt vermis ⁊ nõ homo. opprobriũ hoiũ ⁊ ab iectio plebis. Ex quo apparet ex charã illã angelice salutatiõis ee cõuersam in luctũ. Jõ dimitte nec salutes o pdicator. Sʒ nihilomi nus cum ea iuxta crucem mane as. Ipsam meditando. ipsaʒ ado rando. ipsam salutando. ⁊ ei⁹ au xilium implorando ⁊ dicẽdo. O crux aue spes vnica: hoc passiõis tempore ꝛc. Et Adoram⁹ te xp̃e ꝛc. Hodie si ꝛc. ¶ Si oculo in tellectus volumus hodie deuo te contemplari acerbissimos do lores nostri redemptoris: pro fecto inueniemus quod omnis creatura nos ad lachrymas in uitat. Primo ecclesia que ni gris induta ⁊ altaribus denu data, campanis ⁊ canticis letitie

priuata. ſponſã ſuũ plorat. Tre. 1. Plorãs plorauit in nocte. et lachryme eius in maxillis eius. Nõ eſt qui cõſoletur eam. Scḋo ſol qui hodie ſuos abſcõdit radios. Matth. 27. A ſexta hora tenebre facte ſunt ſup vniuerſaꝫ terram. Quod videns Dionyſius athenis dixit. Aut tota machina deſtruit: aut deus nature patitur. Tertio ois creatura irrõnalis. Hiero. ſuper Math. Ois creatura cõpatitur xpo morienti. Sol obſcuratur. Terra mouet. Petre ſcinduntur. Velum tẽpli diuiditur. Sepulchra aperiunt. Quarto ãgeli. Iſa. 34. Angeli pacis amare flebũt. Quinto Maria virgo. Quã ſi pie voluerimus cõtẽplari. Videbimus eã meſtam. facie ſqualida. crinibus ſparſis. ante crucem ſtantẽ. et querula voce dicentẽ. O fili mi: quẽ de ſpiritu ſancto ↄcepi: nunc inter latrones te video. O pater eterne cõpatere matri: et tuũ plange filiũ. O angelici ſpiritus: et vos plangite mecum. O corpora celeſtia plangite: qui vos creauit. O quatuor elemẽta. O populi oẽs. O vidue. O virgines. O coniugate. oẽs mecum plangite. Nec immerito hec dicebat. Nã oẽs dolores partus et mortis hodie ſibi fuere reſeruati: qꝛ ſuper oẽs diſſe xit filiũ. Ideo ſtabat iuxta crucem Ieſu mater Io. 19. Sexto xps qui dixit. O vos omnes: q̃ tranſitis per viã attendite et videte: ſi eſt dolor ſicut dolor meus. Ideo quia mortuus eſt pro nobis peccatoribus debem' cõpati: iſte debemus nos ↄtinere a lachrymis: ſed potius plangẽdo imitare inſenſibiles creaturas: vrſuo modo cõpatiant filio virginis in cruce pendenti. Unde eccleſia hodie nigris veſtita dicit ſecularibus. Hodie ſi vocẽ eius ꝛc. O fideles mei ſi vocem ꝛc. i. ſeptẽ verborum: que dixit in cruce. Primũ Pater ignoſce. Scḋm Amẽ dico ꝛc. Tertium Mulier ꝛc.

Quartũ Sitio. Quintũ Heli ꝛc. Sextum In manus ꝛc.

Septimum Conſũmatũ eſt. In quibus verbis. quinqꝫ erunt myſteria videnda.

¶ Primuꝫ. dicitur neceſſitatis.
¶ Scḋm. dicitur acerbitatis.
¶ Tertium. di ſententiationis.
¶ Quartũ. dicitur crucifixionis.
¶ Quintum. dicit depoſitionis.

¶ Primũ. dicitur ꝛc. Querit a doctoribus Theologis. Utrum fuerit neceſſarium Chriſtũ mori pro humano genere? Rũdeo ſꝫ Tho. 3. p. q. 66. Ricar. in. 3. diſ. 20. ar. 1. Alexan. de ales: in. 3. p. ſue ſũme. Anſelmũ in li°. Cur deus hõ. Quod duplex eſt neceſſitas. Abſoluta. et ↄditiõata. Quoad primaꝫ: nõ fuit neceſſariũ xpꝫ mori. Et rõ eſt. Qꝛ cum deus ſit oipotens. aliꝫ erant modi ad ſpũm liberandũ. In ps. 32. Dixit et facta ſunt. Idẽ. Oia quecunqꝫ voluit fecit. Et Matth. 14. O rabat patri. Abba pater ois tibi poſſibilia ſunt. Unde aliꝫ erant modi ad

ipſum ec. Uñ Aug. li. 13. de tri.
c. x. Si quereretur utrum alio mo-
do potuerit genus humanũ libe
rari ꝙ per mortẽ filij dei: dicimus
ꝙ alius modus poſſibilis ei fuiſſe
cuius poteſtati oĩa ſubiacent. Sʒ
ſi loquimur de ſua neceſſitate: di-
cimus nõ fuiſſe meliorẽ modum
ꝙ qui erat inuiſibilis. imortalis.
impaſſibilis viſibilis. mortalis.
ꝛ paſſibilis. efficeretur. Que neceſ
ſitas ꝓbatur vera triplici rõne.
¶ Prĩo. rõne ſatiſfactionis.
¶ Scdo. rõne oſtenſionis.
¶ Tertio. rõne legitimationis.
¶ Primo rõne ſatiſfa. Cõcluſio
eſt cano. 14. q. 6. c. Si res aliena.
Et extra de regu. iur. Nõ dimit
titur peccatũ ꝛc. Et Tho. in. 4. di.
15. Reſtitutio mali ablati ẽ neceſ-
ſaria ad ſalutẽ. Ad ꝓpoſitũ. Adam
fecit furtũ in paradiſo. qꝛ tulit de
fructu. inuito dño. Gen. 3. Unde nõ
poterat abſolui a peccato illo ni-
ſi prius ſatiſfaceret de furto. Sa
tiſfacere aũt nõ poterat. Nec ali
qua pura creatura. vt dicit Cri-
ſo. ſup Mat. Et Alex. de aleo in
3 ſen. Et hoc rõne infinitatis vt di
ximus dñica preterita. Jõ erat ne-
ceſſariũ xp̃m mori: vt pro nobis
pu ſatiſfaceret. Unde Iſa. 35. De⁹
ipſe veniet ꝛ ſaluabit nos. Et dã
teo li. terſo para.

Nõ poteua lhõ ne tet niſun ſoi
May ſatiſfar per non poter ir
chiuſo.
Cum humilita obediendo poi.
Quito diſubbidiẽdo ireſo i ſuſo
Et queſta la cagiõ perche lhõ ſue.
Da poter ſatiſfar da ſe diſchiuſo.
Dunq adio conuenia colle vie ſue.
Riparar lhuom a ſua intera vita.
Dico luna: ouer cõ ambe due.

Et ſic pʒ prima ratio. Secũdo
rõne oſtẽſionis: vt hoi oſtẽderet
amorẽ ꝛ charitateʒ quã illi habe
bat: qui pro eo mori voluit: vt ſic
homo feruentius bene operare-
tur. Unde aplis Ro. 5. Cõmen-
dat aũt deus charitatem ſuam in
nobis: qm̃ cum eſſemus inimici.
reconciliati ſumus deo. ſ. ꝓpter
eius paſſionem. Et Jo. 3. Sic de
us dilexit mundũ vt filium ſuuʒ
vnigenitum da. vt o. q. c. i. e. n.
p. O immenſa bonitas ieſu xp̃i.
qui mori voluit pro nobis. Un-
de Gre. in benedictione cerei. O
mira circa nos ꝛc. Unde bene in
deſclamauerunt Pilato. Secũ
duʒ legem dʒ mori. Secundum
ſcm̃. Tho. 1. 2. q. 91. triplex ẽ lex:
ſm̃ quas debebat mori: nec aliter
fieri poterat. Prima lex eterna
lis. Secũda lex naturalis. Ter
tia lex diuinalis. Prima ꝛc. Ab
eterno fuit predeſtinatũ Chriſtũ
mori. Ideo ſecundũ hanc legem
dicimus fuiſſe moriturum. Un-
de Luc. 22. Filius quidem hoĩs
va. ſicut ſcriptum eſt de illo. ſ. ab
eterno. Et ex hoc aliqui volunt:
vt dicit Alex. 3. par. q. 1. Quod
ſi Adam non peccaſſet rõe huius
predeſtinationis legis eterne: chri-
ſtus incarnatus ꝛ mortuus fuiſ-
ſet. Igitur ſecundũ legeʒ eternaʒ
debet mori. Secũda lex eſt natu
ralis que ob Iſido. li. 6. Ethy.

ſic deſcribit. Mõ eſt quidã inſtin ctus naturalis cõis oim. Ex hoc naturali inſtinctu legimus in ſecundo de aialib⁹ Alberti magni. qꝫ ſunt quedã aialia que inſtinctu natura ĩ inducta. ſibi ipſis morẽ pcurãt vt patet de Fenice. Que poſt quingẽtos annos cũ ſit auis ſola: igne ſuccenſo ⁊ ſibi parato ſe ipſam pijcit ⁊ occidit. Preterea ⁊ Pelicanus ſeipſum rostro occi dit: ⁊ ſanguinẽ de gutture emittit: vt filios ſuos foueat. Nã ſerpẽs perſequit Pelicanũ ⁊ dũ ab eſt nidũ intrat ⁊ pullos occidit. Pelicanus rediens tribus diebus pullos ſuos plãgit: tertio die roſtro ſe vulnerat: ⁊ de ſanguine ſuo aſpgit ⁊ viuificat. Ita xps benedictus filios ſuos ſanguine viuificat a diabolo occiſos atqꝫ fouet. Scdm legẽ hãc naturalẽ debet mori. Tertia lex ⁊c. Uetus teſtamentũ clamat. Clamãt patriarche, clamãt prophete oẽs xpm mori debere. Ut prophetarũ dicta impleant: oportet mori. O iesu benigne. ¶ Tertio ratione ⁊c. Uolũt iuriſte. C. de accuſa. Et cano. 14. q. 1. c. Silueſter. Qui ex adulterio eſt natus: non eſt capax hereditatis niſi legitimet. Ad ppoſitũ. Uſqꝫ ad hanc diẽ ex peccato primoꝝ parentũ: natura eſſecta eſt ſpuria. Dd in ps. Ego ſeruus tuus ſũ ⁊c. Et philoſoph⁹. Natura hũana multiplicit eſt ancilla. Sed hodie chriſtus per ſuum ſanguinẽ legitimauit nos: ⁊ capaces fecit hereditatis eterne. Unde poeta vulgaris.

Per leuar lo exceſſo de lhomo rio.
Conuien morir il ver fiol d dio.
Chi no el padre cum lhomo o far pace.
Et aſpra morte d chriſto verace.

Et ſic patet rõnib⁹ xpm mori neceſſarium fuiſſe. Unde dicit. Hodie ⁊c. Incipit ordo hiſtorie paſſionis. Cũ eni xps benedictus feciſſet illud miraculũ miro mõ ſtupẽdũ de ſuſcitatiõe Lazari feria. 6. añ dñicam de paſ. vt ſunt hodie dies. 14. Fuit autẽ adeo omnibus notũ: qꝫ iudei inceperunt inuidere xpo: eo qꝫ populus ex miraculis ⁊ vita bona. eum ſequebatur. Unde videntes phariſei ⁊ ſcribe ſigna magna ⁊ lazari miraculũ inuidebant qui inuidia erant pleni. Quia iuxta Hiero. in epitaphio. ꝯ. Paul. Semp virtutes pſequit inuidia. Ipſe quoqꝫ dñs noſter ieſus xps zelo iudeorũ crucifixus ẽ. Statiꝫ poſt. 6. feriã ꝯgregati ſunt in domo Cayphe. qui erat pontifex anni illius ⁊ populum regebat anno illo. Et dixerũt illud Jo. xi. Quid facimus: qꝛ hic homo multa ſigna facit: Si dimittimus eũ ſic. oẽs credent in eum. ⁊ venient Romani ⁊ tollent locũ noſtrũ ⁊ gentẽ. Scdm Th. in Cath. Romani ordinauerũt vt nullus rex ꝯſtitueret niſi put ipſi mandarẽt. Et iõ timuerũt qꝫ ſi romani audirẽt qꝫ xpm regẽ ꝯſtituerent venirẽt ⁊ locũ ⁊ gentẽ accipiẽt: eo qꝫ pactũ

fecerit cū romanis nō hñdi aliū regē q̄ Cesarē. Unus aūt ex eis Cay. noīe surgens dixit. Uos ne scitis quicq̄ nec cogitatis. Expedit eni vt vnus homo moriat̄ p populo ⁊ nō tota gēs pereat. Aliā intentionē habuit Cay. aliā spirit⁹ sanctus. Intēdebat Cay. vt xp̄s occideret̄ priusq̄ a romanis captiuarent̄. Spirit⁹ aūt sanctus: q per os suum pphetauit intellexit expedire ut xp̄s occideret̄ vt homo liberaret̄ de manu dia. Ab illo aūt die cogitauerūt eū interficere. Unde ad ꝯsiliū istius Cay. cōcordauerūt q̄ mori deberet. De hoc ꝯsilio dicitur p os dd̄ p̄s. 14. Cōsiliū fecerunt in vnū. Et Jo. xi. Collegerūt pontifices ⁊ pharisei ꝯsiliū aduersus xp̄m. Scribit in decretis. xi. q. 5. c. Pamp. q̄d in omni ꝯsilio vbi agit̄ de crimine aduertat̄ ne ꝯdemnet̄ innocēs: ne pretermittatur ordo iuris neīn aio iudicis sit iracūdia. Sz in ꝯsilio istoꝝ totū oppositū fuit. Ideo fuit iniquū ⁊ iniustum. De hoc ꝯsilio impleta est pphia. ⁊ figura. Primo pphia. Isa. 30. Ue filij desertores vt faceretis consiliū sed nō ex me ⁊ ordiremini telam ⁊ non per spiritū meū. Secūdo figura. Gen. 17. d̄ Joseph. Ecce somniator venit venite occidamus eū ⁊c. Unde cōparatur Aui paradisi. de qua Alber. xi. de aīalibus que ab oībus auibus audiditur, ppter dulcem cantū: nisi quidā serpentes qui fugiunt in cauern's. Moraliter. Hec auis est xp̄s: qui dulciter cantauit in sermonibus suis. quos libenter audiebant persone innocēte. Sed serpentes. i. pharisei ⁊ scribe qui nō poterant ipsum audire fugiebant eū ⁊ in latibulis cōsilia faciebant: Unde ipse p os Dauid: in p̄s. 40. d. Uerbū iniquū constituerūt aduersum me. Ex hoc cōsilio. ista dn̄ica dicitur de passiōe: qr tunc christi mors fuit ordinata. Sciens aūt iesus q̄ eius mors fuerat ordiata quē nil latet. Heb. 14. Oīa nuda ⁊ aperta sunt ⁊c. In p̄s. Dn̄s scit cogitationes hominū ⁊c. de ptib⁹ illis abscessit ⁊ abscōdit se i quodā deserto: qd̄ erat iuxta ciuitatē noīe Effrem: qr nōdū erat hora ei⁹ ⁊ ibi manebat cū aplis suis. Rex autē Abagarus q lepra vexatu detinebat̄ sciēs xp̄z ibidē esse misit lr̄as dicēs. Abagarus Eucanie frater Jesu saluatori nr̄o salutē. Intellexi q̄ sine medicinis infirmos sanas. mortuos suscitas. cecos illuminas. Unde de duobus vnū credo aut q̄ sis deus in forma hominis. aut fili⁹ dei. Ideo rogo vt ad me venias dimissis iudeis: ⁊ te cū meis honorabo. Tūc iesus rn̄dit. De hoc q̄ credis de me bene facis: qr beati q nō viderunt ⁊ crediderunt. Uenire autē ad te nō possum: qr oportet opus obedientie patris mei implere qui me misit: tamen breui mittā vnū ex meis apostolis. q curabit te a lepra tua. Et ille fuit. b. Thade⁹. In isto igit̄ deserto stetit vsq3 ad sabbatū. quod

eſt ante palmarū dñicam: In iſto ſabbato receſſit ⁊ cepit venire verſus hierl'm. Et veniēdo tráſiuit p partes Samarie ⁊ Galilee. Dicebatq apoſtolis ſuis. vt habetur Mat. 20. ⁊ Luc. 18. Ecce aſcēdimus hieroſolimā: ⁊ pſūmabunt oia que ſcripta ſunt de filio hoīs. Sicut ad amicos ſuos ſuā reuelat paſſionē. Cur dixit de filio hoīs ⁊ ñ de filio dei? Rñdeo ſm Th. i Cathe. q ea q̄ ſcripta erāt de ei⁹ paſſione: ad ei⁹ hūanitatē ptinebāt: q̄ ſola paſſa eſt. Sequit. Tradet enim gētibus. i. phariſeis. Tradetur a iuda. ⁊ iudeis. a pilato. Et illudet Primo ab herode. Sedo a pilato. ⁊ militibus. Tertio a iudeis. Glo. q ce. Et nō itellexerūt verbū. Quare hoc. cū eſſent verba leuia? Rñdeo ſm Tho. vt ſupra. Quod tribus rōnibus. Primo qr nimis amabāt eū. Ideo eius mortē audire nō poterant. Sicut mater que filiū diligit nimis tenere: nō poteſt audire verbū de ei⁹ ſeparatiōe. Secūdo qr credebāt verū eſſe deū. Unde ſuſpicari nō poterāt ipſū fore moriturū. Tertio qr credebāt ipſum parabolice loqui ſicut ipſe faciebat. Deuenit tandē Bethaniā ad caſtrū Marthe. In hoc poſſumus videre q mortē propria volūtate ſuſtinuit. Unde de hoc aduētu impleta eſt duplex prophetia. Prima Iſa. 53. Oblatus eſt: quia ipſe voluit. Secundo Dauid in ps. 39. Facere tuam voluntatem deus meus volui. In Bethania erat mater ſua. Quem videns ait. Bene veniat filius meus: quem non vidi iam pluribus dieb⁹. Simon vero leproſus quē dominus ſanauerat. fecit Chriſto. aplis. ⁊ Lazaro conuiuiū grāde. In quo erāt plures iudei qui illuc venerāt. vt Lazarū ſuſcitatū viderēt: ⁊ audirēt aliquid de alia vita. Lazarus autem loquebatur de alia vita. De paradiſo. inferno. ⁊ ſimilib⁹. Et xp̄o exiſtente in cena cū apoſtolis. Maria magdalena accepit vas vnguēto precioſo plenum. ⁊ effudit ſuper caput Ieſu. ⁊ vnxit pedes eius ⁊ extersit capillis ſuis. Et domus impleta eſt mellifluo odore illo. Sed querit dubiū: Cur magdalena nō fecit hāc vnctionē ante cenā vel poſt? Reſpondeo ſm Augu. lib. de verbis domini. Quia iudei qui venerūt ad videndū Lazarum ipſum interrogabāt de alia vita ⁊ de morte. Et ſi dolor mortis erat ita magnus. Iuxta illud phi. 3. Ethi. Mors eſt vltimū terribiliū. Et lazarus dicebat q nō eſt creatura viuens que poſſet imaginari illū dolorē. Tunc chriſtus audiens ⁊ ſciens q cito debebat probare illum dolorē mortis fortiter cepit ſudare ⁊ tremere: qr erat homo ſicut nos. quoad humanitatē. Et qr Maria magdalena hoc viderat. accepit vnguētū vt eum cōfortaret. Unde eum vnxit: qr ab eo ſepe audierat illum moriturū. De hac ſacra vnctione impleta eſt prophetia. Dan. 9. Septua-

ginta hebdomade abbreuiate ſūt
ſuper populum tuum vt deleat̄
iniquitas & finem accipiat pecca
tum. & vngatur ſanctus ſanctoꝝ.
Uidens autem iudas vnguenti
effuſionem: cum poſſet vendi q̄r
erat magni valoris vertit ſe ad
alios dicens. Ut quid perditio hec
vnguenti facta eſt? Alij indignaban
tur ꝓp pauperes: quibus iudas ꝑ
ſuaſerat. Iudas dicebat propter
lucrū quia fur erat & loculos ha-
bens: ea que mittebantur ipſe por-
tabat. Habebat enim vxorem &
filios quibus dabat iſta bona que
furabatur. Sciens ieſus indigna
tionē iude & alios: ait dixit. Ut quid
moleſti eſtis huic mulieri? Opus
enim bonū operata ē in me. q. d.
Hoc fecit ex intentione pietatis.
Quia chriſtus inquantum homo
pauper fuit: hoc fuit opus pieta-
tis. Inquantū vero deus opus
fuit deuotionis. Et meli⁹ fuit hoc
facere chriſto: q̄ alijs pauperib⁹.
Unde dixit. Pauperes ſemꝑ ha
bebitis vobiſcū: me aūt nō ſemꝑ
habebitis. ſ. ad preſentiā corpora
lem quomodo nunc. Preuenit
vngere corpus meū in ſepultu-
ram. quaſi dicat. hoc fecit ad pre-
bendū talē deuotionē qualis ſolet
dari corporib⁹ ſepeliēdis. Unde
nō debetis murmurare. Quādo
apoſtoli hoc audierunt penitentiā
egerūt: Iuda excepto. Iudas aūt
ſe cogitebat quomodo poſſet lu-
crari valorē vnguenti effuſi. Ue
niente autem dominica oliuarū:
dominus ieſus receſſit de Be-
thania & ibat verſus hieruſalē cū
apoſtolis ſuis. Et cū appropinq̄ſ-
ſet Bethphage iuxta montē oli-
uarū qui ē villa: vocauit Petrū
& Philippū dicēs. Ite in caſtel
lum qđ contra vos ē. Caſtellum
hoc erat hieruſalē. Sed queritur
quare nō dixit ciuitatē. cū eēt me-
tropolitana ciuitas? Rñdeo ſcđm
Tho. vbi ſupra. q̄ duplici ratiōe.
Prima ſm phm in politicis. q̄r
ciuitas dr̄ a ciuiū vnitate: vniōe
ꝑuata erat. & magis erat odio re-
pleta. Scđa ratio. q̄r reducenda
erat in modū caſtri ꝓpter xp̄i paſ
ſionē a Tito & Ueſpaſiano roma-
nis. Inuenietis aſinam. Iſta erat
deputata pauperib⁹ ad aq̄ꝫ accipi-
endā q̄r ciuitas in mōte ſita erat.
De iſta aſina impleta ē ꝓphia Za
cha. ix. Ecce rex tuus venit tibi
manſuetus ſedens ſuper aſinam.
Que aſina ſpiritualiter ſignifica-
bat naturam humanā que erat li
gata in manu diaboli. Unde ipaꝫ
deduxerūt ad xp̄m. Interim no
ue vadūt hieruſalem: q̄ ieſus naza-
renus venit hieruſalem. Statī pui
& magni obuiā xp̄o gaudentes
occurrerunt: vt illū honorarent.
q̄r ſteterant plures dies q̄ ipſum
non viderāt. Eundo pueri clama
re ceperunt. Oſanna filio Dauid
&c. Alij ramis in via & veſtimen
tis ſuis ſternebatur. Et fuit maior ho
nor quam vnq̄ꝫ habuerit in pre-
ſenti vita. Phariſei hoc viden-
tes murmurabāt aduerſus apo-
ſtolos: quibus dixit chriſtus. Si-
nite illos. Quia ſi pueri tacebūt?

lap'des clamabūt. Appropinquās autem ciuitati fleuit ſuper illam dicēs. Si cognouiſſes ꝛc. Secundum ſententiā Th. vbi ſupra ſex vicibus fleuit piiſſimus ieſus in preſenti vita. Primo in ſua natiuitate. Sap. 7. Primam vocem ſimilē omnibus emiſi plorans. 2° in circumciſiōe. 3° in morte lazari. 4° ſuper ciuitatem hodie. 5° cū lachrymis ⁊ clamore in cruce. Hebr. 5°. Cū clamore valido ⁊ lachrymis offerens. 6° iude peccatum. Cum vidiſſet eū ait euangeliſta: turbatus ē ſ. ieſus. Super quo Aug. Dominus noſter delictū iude fleuit. O quanta dei miſericordia. Tradit' pro traditore dolet: pditus pro pditore turbat. Sed quare fleuit ſuper ciuitatē? Reſpōdeo ꝙ duplici de cauſa. Prima ppter ciuitatem que debebat funditus euerti. Secunda ſuper ſeipſū fleuit: conſiderans confuſionē que debebat ſequi, que fuit iuxta qnqꝫ honores. Prim' fuit honor obedientie apoſtolorū ad ſoluendū aſinam. Confuſio ſequitur: quia eū negauerunt. Secūdus honor: qr populus eū aſſociauit. Confuſio ſequitur: qr hodie aſſociauerunt eū extra ciuitatem. poſita ſuper hūeros ꝯ cruce. Tertius. qr populus cum ramis comitatus ē. Cōfuſio ſequit: qr ramis ⁊ flagellis fuit crudeliter flagellatus. Quartus apoſtolorū ſuppoſitio. Cōfuſio ſequitur: quia fuit denudatus in cruce. Quintus fuit laus ⁊ cantus. d. O ſanna filio dauid. Cōfuſio ſequitur: qr omnes in die veneris ſancta clamauere. Crucifige ꝛc. Tolle eū. Uah qui deſtruis ꝛc. Quid ergo mirum ſi dñs fleuit cum honoraretur: Juſtus enim ⁊ prudēs cū honorat. non gaudet ſed timet. ſciens ꝙ gloria mundi huius cito tranſit. Unde Sen. Omnis fortune felicitas inſtabilis eſt. Et Boe. de cō. Quid me felicē totiens iactaſtis amici? Qui cecidit: ſtabili non erat ille gradu. Et Vulg.

Conuien chal lachrimar lalma cō
ſenta.
A ſi ochi triſti p̄ langioſa dolſa:
Chel iuſto pianto ſo quāto contēta
A chi ha virtu ſegue honore:
Licito e il pianto p̄ cotal dolore
A chi fu felice ⁊ e cadino.

Sequitur. Intrante ieſu ciuitatē cōmota eſt ciuitas dicens: Quis ē hic? Dicebāt eis. Jeſus nazaren'. Iuit in templū primo: quia Math. 7. Primū querite regnū dei. Et inuenit ꝙ ibi fiebant mercata. Iratus flagellū fecit ⁊ dixit eis. Scriptum eſt enim. Domus mea domus orationis vocabit. Uos aūt ꝛc. Auferte iſta hinc: ⁊ eiecit eos de templo. Super quo dicit Hiero. ꝙ nunꝗ̄ legimus chriſtū irā oſtendiſſe niſi hic. Multa enim opprobria ſepe audiuit ⁊ nunꝗ̄ vindictam expetiit: niſi modo. Et ratio hec eſt. Quia ille alie iniurie erant ſue proprie, ideo eas vindicare noluit. Iſta autē erat patris iniuria. Ut daret exem[plū] ꝙ ſu

propriis iniurijs patientiam ſer-
uemus. Sed in his que ſunt dei
non. Sed queritur. Mirū quo
modo iudei talia ſuſtinerēt? Re-
ſpondeo ſm̄ Tho. vbi ſupra. Quia
de facie chriſti exibat quidam ful
gor mirabilis qui oēs intrinſecus
conuertebat. Unde nullus eū tradi
cere audebat. Immediate hoc fa
cto cepit predicare: ⁊ acceſſerunt
ad eum plures infirmi ⁊ ſanauit
eos. Ubi dicit Aug. in lib. de cō-
ſenſu euange. Quod xp̄s tāta mi
racula fecit in his tribus diebus:
quanta fecerat tp̄e elapſo. Viden
tes hec phariſei acceſſerūt ad Je
ſum dicentes. Quod ſignū oſtē-
dis nobis: qr̄ hec facis? Et ſic Je-
ſus volens oſtendere ſuā mortē
dixit eis. Soluite: id eſt ſoluetis
tēplum hoc per mortē: ⁊ in tri-
duo excitabo illud. i. tertia die cū
a mortuis reſurgam. Et tunc ap
parebit vere ꝙ ſū deus: ⁊ ꝙ mi-
hi pertinet habere curā de tēplo
iſto ⁊ domo patris mei. Judei
nō intelligentes dixerunt. Qua-
draginta annis edificatum eſt tē-
plū hoc ⁊c̄. Non intelligebant
de cē. Facto aūt veſpere iterū re
dijt in Bethaniā ad domū Laza-
ri ⁊ ſororꝝ: qr̄ forte nullus eum in
hieruſalem inuitauit ad prandē-
dum. Feria ſecūda poſt palmarū
ramos. venit iterū Jeſus in tem
plum ⁊ cepit predicare de die iu-
dicij. Erunt ſigna ⁊c̄. ⁊ predixit
illa ſigna que preuenient iudiciū.
⁊ hoc totū vt timore iudeos de
terreret a peccato: ⁊ poſtmodum
miracula fecit. Iterūqꝫ redijt in
Bethaniā. Feria tertia venit de
Bethania in tēplum: ⁊ ibi predi-
xit ſuam paſſionē dicens. Si exal
tatus fuero a terra. ſcilicet ſuper
crucē oīa traham ad me ipſum.
Tunc iudei obtulerunt mulierē
in adulterio deprehenſam ⁊ ipſū
examinauerunt: vt in ſermone il
lum cōprehenderent. Magiſter
modo hec mulier ⁊c̄. Et ieſus.
Qui ſine peccato eſt veſtrū ⁊c̄.
Unde abſoluit eam dicēs: Uade
⁊ noli amplius peccarē. Uñ ſubiū
xit iudeis. Amodo non me vide
bitis donec dicatis. Benedict⁹ ⁊c̄.
Receſſit ab eis ⁊ iterū venit in
Bethaniam: ⁊ ſtetit ibi per totam
diē Mercurij. Principes autē
ſacerdotum videntes Jeſū abijſ
ſe: habentes in memoria verbū
illud quod dixerat. Non me vi-
debitis: putauerunt ꝙ vellet ſub
terfugere ab eis. Congregati ſūt
feria. 4. mercurij in atrium prin-
cipis Cayphe: ⁊ ibi conſilium fe-
cerunt: vt Jeſum dolo tenerent
⁊ occiderent. Non de morte cō-
ſilium: qr̄ iam ordinata erat: ſed
de modo capiendi: Unde dice-
bant adinuicem. Non in die fe-
ſto: ne populus qui ipſum diligit
adiuuet. Alij dicebant in die feſto
hora cene: quoniam omnes ſunt
in domo. Sed deo inſpirante ſta
tutum eſt: ꝙ ea die qua agnus de
bebat immolari. ſcilicet in die Pa-
raſceues. Tunc iudas ſcarioth
audiens hos congregatos abijt
ad eos in die mercurij: ⁊ in con-

Christo locutus eſt principibus dicens. Quid vultis mihi dare ꝛ ego eum vobis tradam? In voluntate eoꝝ poſuit preciũ: ad modum latronum volentium de reb' furtiuis ſe expedire. Qui audientes gauiſi ſunt. At illi obtulerunt ei triginta argenteos. Dies mercurij carnes comedi nõ debẽt: quia eo die vendita eſt caro chriſti. O iuda peruerſe: vt quid vendis dominum tuum? O iuda quam retributionẽ facis illi qui te de mundo vocauit. peccatũ dimiſit. procuratorem te conſtituit. miracula faciendi poteſtatẽ tribuit? Super quo clamat Bernar. O iuda mercator peſſime. O ꝓditor auariſſime: cur non petijſti a matre triginta argenteos? Et qꝛ paupercula erat aut mẽdicaſſet aut ſe ipſã potius vẽdidiſſet: dediſſetq; tibi pciũ ne filiũ ſuũ proderes innocẽtem. Hec ille. De hac ꝓditione ipleta ẽ ꝓphetia ꝛ figura. Primo ꝓphetia. Zach. xi. Appẽderũt mercedẽ meã. 30. argẽteos. Scḋo figura. Gẽn. 37. ḋ Ioſeph: qñ fuit a fratribus ſuis venditus Iſmahelitis. 10. argẽteis. Gotofred' viterbiẽſis in ſuo Panthẽõ dicit de iſtis argẽteis. Qḋ rex aſſyrioꝝ Ninus fecit fieri hos denarios eis ipreſſa figura regia. Qui nũmi venerunt ad manus abrae ꝛ eos portauit in Canaan quando iuit cum Sarra vxore: ḋ quibus emit agros. His etiam ẽ emptus Ioſeph ab Iſmahelitis. Quos tenuit Phares in capſa ſua Regia auſtri obtulit eos in templo dñi. Quos Nabuchodonoſor expoliato tẽplo detulit ĩ Babiloniã: ꝛ dedit ſtipendiarijs ſuis: ꝛ illi regibus ſabba. ꝛ illi ad nutũ ſtelle chriſto obtulerunt. ſcʒ aurũ. Dicit aũt: qꝛ antiquitus oẽ metallũ. argẽtum. vocabat ẽt auꝝ. Ex his pecunijs vẽditus eſt chriſtus. Hec ille. Ad ꝓpoſitũ iudas autẽ ex hoc querebat opportunitatẽ vt illũ traderet. Cras inquit eis veniã ad vos qñ videbo horã ꝛ in oibus dirigã vos: vt ñ erretis. Et do vobis hoc ſignum captionis. Quẽcunq; oſculat' fuero ꝛc. Et hoc dixit propter Iacobũ minorẽ xp̃o ſimilem. Pulchra meditatio. In hac eadẽ die cenãte domio: die. ſ. Mercurij ꝛ cum diſcipulis ſuis in domo marie: ꝛ marthe: ꝛ matre eius cum alijs mulierib' in alia parte domus. Magdalena miniſtrãs domino rogabat dicẽs. Magiſter ſitis memor ꝙ faciatis hĩ paſcha nobiſcũ nec denegetis. Quo nullatenus acqeſcente ſed dicente: ꝙ i hieruſalem faceret paſcha. Illa cũ fletu recedens vadit ad dominã ꝛ his ei narrans: rogat vt ipa roget ipſum: vt. ſ. paſcha cum eis faciat. Cena facta vadit Ieſus ad matrem eí ꝓbens ſuam preſentiam quam breui temporis ſpatio ſubtrahere volebat. Tunc Magdalena vadit ꝛ ad pedes eorum ſe ponit. d. Marie. O domina inuitabam magiſtrum noſtrum vt hic faceret paſcha. Ipſe vult ire.

in hieruſalem. Vere capietur ibi a iudeis. Nõ permittatis eũ ire. Ad quẽ mater. Fili mi rogo vt nobiſcum maneas, ne capiaris a iudeis. Dicit chriſtus. Nõ poſſũ: o mater mea. Impleri oportet illud ꝓpter qḋ a patre miſſus ſuȝ. His colloquentibus qꝛ feria .5. in mane debebat comedi de agno paſchali: prout erat ꝓceptũ in Leuitico. xij. Dicũt apoſtoli ad xp̄m. Vbi vis paremus tibi, comedere paſcha: quia. ſ. nõ habebã domũ. Et ait ieſus. Ite in ciuitatẽ ad quẽdã: ꝛ occurret vobis hõ amphorã aque baiulãs. Sequimini eũ ꝛ dicite Magiſter dicit. Vbi ẽ loc⁹ vbi paſcha cum diſcipulis meis mãducẽ? Et ipſe oſtendet vobis cenaculũ grãde: id eſt vnã magnaȝ ſalã ꝛ ibi parate: que ſunt neceſſaria. Intrãtes domũ cuiuſdã viri probi qui erat theſaurarius ꝛ cõſeruator omniũ iocaliũ Herodis regis. Itaqꝫ ſub cuſtodia ſua habebat vaſa argentea ꝛ catinum vnũ communicauit. Obtulit dominum ꝛ catinum ꝛ omnia neceſſaria apoſtolis. Sciens autem Ieſus ꝙ hora venit vt tranſeat de hoc mundo ad patrem. Et volens in hieruſalem ire ad paſcha comedendum cum apoſtolis ſuis matreȝ ſecrete vocauit dicens. Mater mea dulciſſima audi me: mori patienter. Scis enim ꝙ impleri oportet quod per oracula prophetarum de me ſcriptum ẽ. Neceſſe eſt me mori. pro ſalute humani generis. Et nunc eſt tempus immolationis mee. Ideo o mater mea noli dolorem de me percipere: iam cõfidens qꝛ pro certo reuertar ad te. Et tertia die reſurgã. In mõte ſyon craſtina die faciã paſcha cuȝ diſcipulis meis. Iam mater mea conſiliũ factum eſt me a iudeis: vt moriar. Iam venditus ſuȝ a iuda .30. denarijs. Ideo audiẽs hoc pia mater clamare cepit. O infeliciſſima mater. quomodo hoc ſuſtinere potero? Audi fili mi ſi placet. Tota cõcuſſa ſum ad vocẽ iſtã ꝛ cor meũ dereliquit me. Video mortem tuã irreuocabileȝ eẽ qḋ probo plurib⁹ rationibus: nec te mori oportet.

Primo rõne iuſtitie. Iuſtitia habet premiare bonos ꝛ punire malos: vt pȝ. xij. q. 2. c. Cũ deuotiſſimã. Et. ff. de iuſtitia ꝛ iure. l. Iuſtitia. Et. C. de offi. rectoris prouincie. l. virtutuȝ. Boni ſũt remunerãdi: mali vero puniendi. Tu es ſanctus ꝛ bonus ꝛ nunꝗ̄ maluȝ feciſti. ſecunde Petri. 2. q peccatuȝ nõ fecit ꝛc̄. Io. 8. Quis ex vobis arguet ꝛc̄. Non de peccato cordis. oris. operis. omiſſionis. Iõ mori nõ debes imo viuere cũ honore ꝑp tuas virtutes ꝛ tuã ſctitatẽ. Scḋo ẽ rõne ſcripture. Scriptura .n. dic Exodi .23. Innocentem ꝛ iuſtũ nõ occides. Sȝ tu es innocẽtiſſimus. Igit nõ debes mori precipue morte violenta. Tertio ratione culpe. Scriptum eſt Ezechi. 18. Anima que peccauerit: ip̄a morietur. Sȝ tu fili nunꝗ̄ peccaſti. Non pec-

ctato originali. quia de ſpiritu ſan cto ꝛc. Non mortali. Quarto ratione famaꝫ. Unuſquiſqꝫ dꝫ ꝯſer uare famā ſuā ſꝫm illud. Eccli. 41. Curā habe de bono nomine. Et Prouer. 22. Melius eſt bonū no mine ꝙ diuitie multe. Eccle. 7. Melius ē nomē bonū ꝙ ꝓcioſa vnguēta. Th. 22. q. 73. ar. 2. In ter res tpales fama videt ꝓcioſi or. Et philo. 6. Ethi. Oēs bono rē appetūt. In li. Ieoñ. Multo grauiꝰ fert aliqs ſi honore ſuo puet: ꝙ ſi bona ſua auferant. Ad ꝓpoſi tum. Tibi maxima infamia erit. Et que feciſti cū tāto labore erūt perdita. Quale ſcandalum erit de te? Ad hoc euitandū: nō oportet mori. Quinto eſt rōne reuerē tie. Scriptū eſt Exodi. 20. Hono ra patrē tuū ꝛ matrē tuam. Nā honor filij eſt honor patris ꝛ ma tris. Et econuerſo. Confuſio filij eſt confuſio parentum: ſicut de il lis qui in furca ſuſpēdunt. Qua le vituperium erit mihi o fili mi: ſi tanꝙ reus eris crucifixus? Jō nō debes facere talē mortem. ne matri vituperiū ſit. Sexto eſt rōne amicitie. Officiū vere ami citie ē amico dare ꝯſolationes in tribulatiōibus: non dolorē. ff. de offi. ꝓſidis. l. diuis. Afflicto n̄ ē dā da afflictio: ſed potius eiꝰ miſerie miſerēdū eſt. Igit ſi ad mortē ꝓ peras fili mi: adiūgis dolorē do lori mēi tue. Iſtis ſex rōnibus nō videt ꝙ mortē ſubir̄ debeas. Au diens āt xp̄s talia mr̄is ſue: voce lachrymabili dixit: quia matrem videbat meſtā. Mater mea opꝫ eſt vt moriar. Quam oportunit tatē tibi oſtendo ſex rationibꝰ cō tra tuas. ¶ Prima ratione diui ne miſericordie. In operibus dei: iuſtitia ꝛ miſericordia dꝫ reperiri. ps. 8. Miſericordia ꝛ veritas ob uia. ſibi: iuſtitia ꝛ pax oſculate ſūt. Iuſtitia oſtenſa eſt in primis parē tibus: qui fuerūt expulſi de para diſo terreſtri ꝑp peccatū inobediē tie. Et demones de celo. Et ſan cti patres in lymbo ſūt poſiti. pri uati diuina viſione. Miſericordia nō eſt oſtēſa. Unde pr̄ celeſtis vo lens oſtendere ſuā miſericordiam que per multos annos in celo ſte tit. ps. Domine in celo miſericor dia tua. Uoluit me pati in cruce: quia melior modus nō reperit. Secūdo ratione ſapiētie. Nā philoſophus. i. Meta. ꝙ ad ſapi entem pertinet ordinare ꝛ guber nare omnia ad debitum finem. Ordinatum fuit: ꝙ hō ꝑ pctm̄ in obedientie mortē icurreret ꝛ tpa lē quoad corpꝰ ꝛ ſpālē quoad aīi mā. Gen. 3. Quacunqꝫ hora ꝛc. Unde fuit opꝫ ꝓuider huic morti. Remediū aūt hoc ē mors mea vt illi viuāt ꝑ meā mortē: ꝑ obedi entiam patris mei. Ad phil. 2. Factus ē obediens ꝛc. Tertio ratione patientie. Oportet mori vt exemplum patiendi alijs pre beaꝫ aduerſa ꝛ tribulationes. i. Petri. 2. Chriſtus paſſus eſt pro nobis ꝛc. Oportet ꝙ ſim exem plar eis. Quarto ratione aper tionis. vt. ſ. apiā portas paradiſi

oꝫ mori: qꝛ ſicꝫ p̄mus hō͂ clauſit paradiſū: ſic oꝫ vt aperiā ipſum. In cui⁹ figura Gene.3. De⁹ pſt cum primus homo fuit expulſus de paradiſo. ad portam poſuit vnum Cherubin qui illam habe ret cuſtodire. Igiť me mori opꝫ mater mea: vt ſic ſcti patres aſcē dant illuc. Quinto ratione ſpei. Oportet me mori mater mea ca ra: vt tribuam ſpem ſalutis ani me deuote. Quõ ſi nō eſſet mors mea non erit alicui ſpes ſalutis: nec patribus qui in lymbo ſunt ꝛc. Sexto ratione impletiõis. Vt figure prophetie [illegible] impleā tur o mater mea: oportet me mo ri. Multe ſunt figure propheta rum que oſtendunt mortis mee neceſſitatem. Sicut dē ſerpente eneo. Numeri.21. qui chriſtum figurabat. De agno paſchali. Le ui.11. De pelicano ꝛc. Unde ma ter mea dimitte filium tuum vt hieruſalem eat ad paſca cele-brandum. Uirgo autem his rationibus: auditis acquieuit. Chriſtus autem lachrymas conti nere non poterat. Unde genibus flexis petijt benedictionē. d. Da mihi o mater benedictionem ꝛc. Et virgo videns filium ſ velle ab eis recedere cū apoſtolis cum la-chrymis dixit. Sit benedictū ca put iſtud quod predicauit. quod docuit. quod tāta miracula fecit. cecos illuminauit ꝛc. Sint man⁹ benedicte. ſint benedicti pedes q 33. annis ſuper terram ambulan do, ſanc[illegible]cauit eam ſu torū cor-pus. Et mater e cōtra dixit filio. O ego mater infelix: qꝛ priuor fi lio meo. Da mihi benedictionē tuā. Sis benedicta ſemper mater mea. Sit caput bene. ꝛc. Et ſic re ceſſit ab ea. Receſſus filij gladius fuit matri: ⁊ Magdalene. Iter. aūt arripiēs. verſus hieruſalem ibat Martha aūt cū Magdalena ⁊ alijs mulierib⁹. modo ad fene-ſtrā. modo in loco vno. modo in alio circuibāt quouſqꝫ benedict⁹ ſpōſus videri poterat. Exclama. O mater ſi ſcires quo tēdit filius tuus. O Magdalena. O Mar-tha ꝛc. Poſitus aūt in mēſa cuꝫ 12. ⁊ comedēs cepit ieſus ſuſpira-re ⁊ dicere. Deſiderio deſidera-ui hoc paſca mãducare vobiſcum anteqꝫ patiar quia ē vltima cena. Unde in hac cena fecit tria que cō ſueuit pater familias facere quan do ē iturus ad partes lōginquas vt eos cōfortet de ſuo receſſu: vt nō turbentur. Primo remiſit iniurias alijs cum offendiſſet. Anteqꝫ cena eſſet completa ſurre xit de menſa ⁊ ſe expoliauit veſte ſuperiori ⁊ precinxit ſe linteo po-ſuitqꝫ aquaꝫ in peluim: ⁊ cepit la-uare pedes diſcipulorꝫ ſuorum Incipiens a iuda: vt dicit Chriſo ſtomus. Uolens ipſum a malitia ſua reuocare. Et vt daret nobis exemplum. iniuricis noſtris hu-manitatis officia exhibere. Ipſe autem vt arrogans non renu-it. Et poſtea venit ad Simo-nem petrum. Qui videns quod iudas non renuerat dixit. Do-

niſi tu mihi lauas pedes. Qui
dixit. Qualis eſt preſūptio mea
vt dominus lauet ſeruum: Non
lauabis mihi pedes in eternum.
Cui dominus. Petre. quod ego
facio neſcis modo: ſcies autē po-
ſtea. Videns petrum reſiſtētē: ait
ei. Si non lauero te non habebis
partem mecum. Et tunc petrus
territus dixit. Domine non tan-
tum pedes ſed ⁊ manus ⁊ caput
ſ. potius qȝ ſepararer a te. Tunc
ait xps. Qui lotus eſt non indi-
get niſi vt pedes lauet. Id eſt ille
q eſt baptizatus eſt lotus. Pona-
mus ꝙ faciat aliquod pcm̄. Non
pcō aliud dixit ieſus niſi vt pe-
des. i. bonā voluntatē habeat. ⁊
tunc ē mundus totus. Vos mū-
di eſtis ſed non omnes. i. iudas.
De iſta lotiōe completa eſt figura.
Iſa. i. Lauamini: mundi eſtote.
An. in 2. co. v. i. de cordibus ve-
ſtris. Poſtquā vero lauit pedes
ſingulorum accepit veſtimēta ſua ⁊
iterum rediit ad cenā ⁊ dixit. Sci-
tis qd fecerim vobis. Vos voca-
tis me magiſter ⁊ dñe: ⁊ bene di-
citis. Sū etenim. Si ego laui pe-
des veſtros magiſter ⁊ dominus:
⁊ vos debetis alter alterius laua-
re pedes. Exemplū. n. dedi vo-
bis ⁊c. Io. 14. i. officia humanita-
tis ⁊ humilitatis exhibere. Ecce
primū qd fecit. ¶ Secūdum qd
eis fecit in cena illa fuit iocale ſui
corporis vt ab ipſis recedēs de
ipſo recordarentur. Illis mandūcā-
tibus accepit panē in manib⁹ ſu-
is ⁊ leuauit oculos i celū: ⁊ bene
dixit ac fregit dedit ꝙ diſcipulis ⁊
ait. Accipite ⁊ comedite. Hoc eſt
corpus meū qd ꝓ vobis ⁊c. Et
ſtatim virtute verborum xpi panis
cōuerſus eſt in verum corpus xpi.
Poſtea accepit calicē cum vino ⁊
⁊ bñdixit ⁊ dedit diſcipulis ſuis
dicens. Hic eſt calix ⁊c. vſqȝ pec-
catorum. Hoc facite i meā cōmemo-
ratiōnē. Vinū cōuerſum eſt vinum
ad illa verba i ſanguinē. Et tunc
primo cōicauit ſe: ⁊ poſtea diſcipu-
los ſuos ⁊ iudā ſimiliter. Sed
queritur dubiū. Vtrū xps bene fe-
cerit cōmunicando iudā quē ſcie-
bat eſſe in pctō mortali? Reſpon-
deo ꝙ ſic: qȝ pctm̄ illi⁹ erat ſecre-
tum. Vnū nō debebat propalari.
De iſta dotatione impleta eſt ꝓ-
phia: ⁊ figura. Primo ꝓphetia.
Can. 5. Bibite vinū ⁊ inebriami-
ni chariſſimi. 2. Figura de Helia
cui angel⁹ apparuit. 1. Re. 19. Co-
mede ⁊ bibe ⁊c. Et tunc in cena
illa poſt cōiōnē fecit illos oēs ſa-
cerdotes. Et petrum fecit ſuum
vicarium: dicēs illi. Ego rogaui ꝓ
te petre: vt nō deficiat fides tua.
⁊c. Stans aūt ad mēſam ⁊ cōſide-
rans amorē ⁊ humanitatē quam
oſtēderat inde. Intra ſeipſum tur-
batus dixit. Amē dico vobis qȝ
vnus veſtrū me traditurus eſt.
Tunc apl'i tremefacti ad hāc vo-
cem in faciē adinuicē aſpiciebant
quērētes de quo diceret. Vnde ⁊
pīn ſinguli dicere. Nunquid ego
ſum domine. quaſi dicat non ha-
beo conſcientiam tāti ſceleris. At
Ieſus reſpondit. Qui intingit

mecum manuz in parapſide hic
me traditurus eſt. Ex hoc dicto
non innotuit eis quis eſſet: quia
oēs.xij.i vno catino comedebāt.
Noluit manifeſtare ipſuz q2 pe-
trus eū dentibus laceraſſet. Fili
us quidē hoīs vadit.ſ.ſpontanee
ad paſſionē: ſicut ſcriptū eſt de il-
lo. Verūtamen ve hoī illi p quē
filius hoīs tradet. Bonum erat
ei ſi nō fuiſſet natus hō ille.i.me-
lius fuiſſet q fuiſſet mortuus an
te natiuitatē ex vtero: q2 punitus
fuiſſet p pcō originali tm̄: ad lym
bum iuiſſet: nō ibit ad infernuz.
Tunc petrus ſignū fecit Joāni.
Inter quos maxima erat amici-
tia qui erat plus chriſto familia-
ris: ſi sciret qs eſſet proditor. Et
Jo. poſuit caput ſuuz in ſinu xpi
& dixit. Dñe quis ē q tradet te?
Dicas mihi o magiſter bone. &
xps reſpōdit. Ille eſt cui intinctū
panē porrexero. Et dedit xps bu
cellā panis inde. Et ſtatim demō
maiorē in eo accepit ptātem. Et
dixit illi dñs. Qd facis fac citi9.
Hoc aūt verbū nō intellexit di-
ſcūbentiū aliquis ad qd ei tale ver
bū dixerit. Nec fuit hoc verbuz
imperatiuū nec iductiuū: ſz retra
ctiuū. Nō intellexerūt dico pre-
fatū vbū. q2 credebāt q iret eme
re aliquid p feſto. Judas aūt no
lens q aliquis haberet eū ſuſpe-
ctū dixit. Nunquid ego ſuz rabi?
Et chriſtus tu dicis. Ego nō di-
co. Et ſtatiz ſurrexit iudas & iuit
ad principes ſacerdotū q eū expe
ctabāt. Videns q receſſerat dixit.
Filioli adhuc vobiſcū modicum
ſum. Omnes vos ſcandalū pa-
tiemini i me i nocte iſta. Et ſcri-
ptum eſt Zach.13. Percutiā pa-
ſtorē & diſpergentur oues gre-
gis q2.ſ. appropinquat hora in q̄
ego ero cōprehenſus. Sed dum
reſurrexero precedā vos in gali
leaz. Tunc petrus apoſtoloꝝ pri
ceps dixit. Et ſi oēs ſcandalizati
fuerint i te: ſed non ego. Similit̄
oēs dixerūt. Rñdit ieſus. Amen
dico tibi: q2 hodie anteq̄ gallus
cantet ter me negabis. Et petr9.
Et ſi oportuerit me mori tecum
non te negabo. Nec mentitus eſt
petrus. q2 credebat ſe verū dice-
re. Glo. Permiſit aūtē deus pe
trum cadere. vt nemo de ſe pre-
ſumat. Videns aūt ieſus q diſcipu
li turbarentur de ſuo receſſu quē
predixerat eos pacificare voluit.
Ubi pulchrū ſermonē fecit eis d̄
pace: eos cōfortando ad illā. No
tat Thomas vbi ſupra. Qd xps
ſemper in omnibus pacem volu
it. Primo in aduentu elegit chri
ſtus pacis. ps. Orietur in dieb9
eius: iuſtitia & abundantia pacis.
Secundo in ſuo ortu. Pacē ho-
minibus nunciauit per angelos.
Luc.2. Gloria in altiſſimis &c.
Tertio per apoſtolos. ad predicā
dum miſit. Matt.x. Intrantes
domum p̄mũ dicite. Pax huic
domui. Quarto i ſuo receſſu ab
apoſtolis. Pacē meaz do vobis.
Finita cena dixit apl̄is. Surgite
eamus. q2 forte nō erāt bn̄ attēti
ad ſermonē: timētes ne iudei ſu

pertinebãt ad ipſum capiendū. Unde exierunt in montē oliueti: vbi erat villa que dr̄ Gethſemani ⁊ ibi finiuit ſermonem ſuū. Finito ſermone egreſſus eſt cū diſcipulis trans torrentē cedron in quendā ortū. Xp̄s bibit de aqua torrentis. Iuxta illud. De torrē te in via bibit ⁊c̄. Et Aug. dicit. In orto capi voluit vt dleret peccatū cōmiſſū in orto delicia℞. Et cū introiſſet dixit eis. Sedete h̄ donec vadā illuc ⁊ orē ⁊ donec reuertar ad vos. Figura cōpleta eſt Gen. 22. de Abraam qui dixit famulis ſuis dū iret ſuper mōtē cū Iſaac. Expectate hic cū aſino. Et aſſumpſit ſecū Petrū Iacobū Ioānē. Et cepit contriſtari ⁊ meſtus eſſe. ⁊ ait illis. Triſtis eſt aia mea vſqȝ ad mortē. Secundū Bona. in. 3. di. 15. Triſtabatur de duobus. Primo pro timore naturali mortis imminentis: q2 ſenſualitas aie xp̄i mortē recuſabat. Secundo triſtabatur ꝓ ruina apoſtolo℞ ⁊ iude. Suſtinete hic ⁊ vigilate mecū. Auulſus eſt ab eis quātū eſt iactus lapidis: ⁊ poſitis genibus orabat. Pater mi ſi poſſibile eſt trāſeat a me calix iſte. Uerū tamen non ſicut ego volo ſed ſic tu. Ubi notādū ē ſm̄ doctores. Q2 i xp̄o fuit q̄drupler volūtas.

❡ Uoluntas carnis.

❡ Uoluntas ſenſualitatis.

❡ Uoluntas rōnis ⁊ volūtas diuinitatis. Prima volūtas carnis ⁊ hec nullo modo volebat pati. Secundo voluntas ſenſualitatis ⁊ hec murmurabat ⁊ timebat. Tertio voluntas rationis: ⁊ hec obediebat ⁊ conſentiebat. Iuxta illud Iſa. 53. Oblatus eſt q2 ipſe voluit. Quarto voluntas diuinitatis ⁊ hec imꝑabat. Et ſententiā dabat. Q2 igitur erat verus hō. ideo triſtis erat aia eius. Completa prima oratione. venit ad diſcipulos ſuos: ⁊ inuenit eos dormientes. Et ait petro. Simon. Dormis? non potuiſti vna hora vigilare mecū? Petrus q̄ fuerat preceteris gloriatus: erat ꝑceteris increpād9. Et ait apoſtolis. Uigilate ⁊ orate vt non intretis ī tē tationē. i. ne a temptatione ſuperemini. q. d. Modus vincendi tē tationem eſt per orōnem. Spūs quidē ⁊c̄. Iterū ſc̄do abijt ⁊ orauit eundem ſermonē dicēs. Pr̄ mi ſi non pōt hic calix tranſire niſi bibā illū: fiat voluntas tua. Et factus in agonia: prolixius orabat. Erat aūt hec agonia ſm̄ Nicolaū de lira reluctatio ſenſualitatis mortē horrentis. Et factus ē ſudor ſicut gutte ſanguinis decurrentis in terrā. Et apparuit angelus de celo confortans eum idest aliqua verba conſolatoria dicens ei. Que verba n̄ ſunt i euangelio. Sed quidā dicunt ꝙ verba potuerunt eſſe talia. Saluatore deus me9. orōnē tuā ⁊ ſudorem ſāguineū ego obtuli deo patri in conſpectu curie celeſtis. Et omnes procidentes ſupplicauimus vt hunc calicem paſſionis transferat a te o ieſu benigne. Et

reſpondit pater. Nouit fili⁹ meus quod redemptio humani generis quā ſic optauit⁹ ſine morte ſua decenter fieri non poteſt. Ideo ſi ſalutem vult animarum oportet eū pati pro ipſis: Quid ergo vis agere o ieſu? Reſpondit ieſus. Salutem omnino volo animarū. Unde potius eligo mori vt anime ſaluentur quas ad ſuam imaginē creauit pater: ꝙ vellem non mori. ⁊ anime non redimātur. Fiat patris mei voluntas. Et angelus ad eum confortandum. O ieſu tuo tranſitum paſſa ⁊ perpetuo glorioſa ſuccedēt. Dicit pater ꝙ ſemper vobiſcum eſt. ⁊ ꝙ matrem veſtrā ⁊ diſcipulos ſeruabit illeſos. Et ſic receſſit angelus. Et dicit Bona. in. 3. di. 10. viſionem angeli fuiſſe corpoream. Et poſt hoc venit ad diſcipulos ſuos ⁊ ait illis. Dormite iam ⁊ requieſcite. q. d. nunc diu poteritis dormire quia hora appropinquat. Erant oculi eorum grauati ⁊ pre verecundia non ſūt auſi reſpondere. Ecce appropinquat qui me tradit. Adhuc eo loquente iudas intrat i ortuz cum miniſtris quia timebat ne turba aufferret eum ab eis ⁊ dixit iudeis. Quēcunqꝫ oſculatus fuero ipſe eſt tenete eū. Scḋm Tho. vbi ſupra: dedit eis tale ſignū: ne loco xp̄i caperēt Jacobū minorē q erat ſimilis xp̄o i facie. Accedēs iudas ad eū oſculatus ē ⁊ dixit. Aue rabi. Cui ieſus. Amice ad qd veniſti? quaſi dicat tu oſtēdis amicitiā ſigno: ſed ꝓditionē agis de facto. Uel ſic. O iuda amice mi cui ſi ad penitentiaz redieris: miſericordiā promitto. O iuda quem dilexi. cuius pedem in cena laui. cur me dereliquis? O miſericordia dei. tradit ⁊ cōpatitur traditori. O ſuauitas creatoris. De oſculo iſto cōpleta eſt ꝓphia ⁊ figura. Prophia p⁹. ps. Qui edebat panes ⁊c. Figura. 2⁹. 2. Re. 20. De Amaſa ſalutato a Joab cū oſculo. Salue mi frater. Ex alia ⁊c. Queritur hic dubiū. Utruz ſi iudas nō tradidiſſet Jeſuz: ⁊ iudei non crucifixiſſent eū: fuiſſet redemptum genus humanum. Rūdet Alexan. in. 3. volumi. ꝙ ſic. q: in tali caſu ſola voluntas patiendi ſuffeciſſet ad redēptionem. Tunc hoſtibus approximāti. xp̄s fuit obuiam dicens. Quē queritis? Abierunt retrorſum dicentes: Jeſum nazarenum. ⁊ dixit eis. Ego ſum. Jterum interrogauit eos: poſtꝙ ſurrexerant ad preceptum eius. Quem queritis? ne. ſ. errarent in captione eius. Jlli autem dixerunt. Jeſuz nazarenum. Et iterum ceciderūt retro in terram: vt ſic declararetur virtus diuinitatis eius. 2. Re. 6. De Oza q: archam tetigit pcuſſus retro cecidit. Jta iudei: q: xp̄z ⁊c. Super quo clamat Aug. Ubi nunc militum cohors? Ubi terror ⁊ munitio armorū? Quibus dixit xp̄s. Dixi vob: q: ego ſum. Si ergo me queritis: ſinite hos abire. ſ. apoſtolos. Tūc acceſ

ſerunt ⁊ manus iniecerūt in ieſū ⁊ tenuerunt eum. Videntes aūt hoc diſcipuli dixerunt. Dn̄e ſi ꝑcutimus in gladio? Anteq̄ xp̄s reſponderet. petrus gladio percuſſit male cū ſeruum pontificis. abſciditq̄ auriculam eius dextrā. Volens percutere in capite. Sed q̄ritur dubiū. Unde gladius erat petro? Chriſo. reſpondet. Quod audiens iudeos contra xp̄m conſpiraſſe armauerat ſe. Theophilus vero dicit: ꝙ habuerat ipſū in cena pro vſu agni. Sꝫ xp̄s auriculam ſanauit: ⁊ petrum charitatiue redarguit dicens. Mitte gladiū tuum in vaginā. An putas qꝛ non poſſum rogare patrē meum: ⁊ exhibebit mihi modo pluſq̄ duodecim legiones angelorum? Ubi dicit Hieronymus. q.d. non indigeo auxilio. 12. apoſtolorū. Duodecim legiones faciunt. 62. millia angelorū. Quomodo implebuntur ſcripture ꝓphetarū? Calicem quē dedit mihi pr̄: non vis vt bibam illum? Deinde vertit ſe turbis dicens. Tanq̄ ad latronem exiſtis cū gladijs ⁊ fuſtibus cōprehēdere me? Quotidie apud vos erā docens in tēplo ⁊ non me tenuiſtis. Tūc illi comprehenderunt ieſum. ⁊ ligauerunt eum. O flebile ſpectaculum. O dolendū malū. O lachrymabile factū. Videre illos canes in xp̄m ſeuientes. Alij ceperunt eum per capillos: ⁊ violēter eum in terram proiecerunt. Alij manus gratioſas retro verterunt. Alij funibus illum duris ligauerunt. Alij pugnis ipſū percuſſerunt. Quid audis o anima mea? Nonne vides filiū virginis ligatū? Cur non ploras? Cur nō clamas ad ſydera? O ieſu ſalus anime mee: propter me talia pateris. Apoſtoli aūt talia videntes territi fugerunt: eo relicto. De iſta fuga impleta eſt prophetia. triplex. Primo Job. 19. Fratres mei longe ſteterunt a me: ⁊ noti mei quaſi alieni receſſerunt a me. Secundo Pſ. 87. Elongaſti a me amicum ⁊ proximū ⁊ notos meos ⁊c. Tertio Zach. 13. Percutiam paſtorem ⁊c. O quantū fuit dolor apoſtolorū ⁊c. Vinctus aūt ductus eſt primo ad Annam: qꝛ erat ſocer cayphe: ⁊ qꝛ eundo ad domū cayphe. habebāt tranſire ante domum illius Anne. ideo intrauerūt domū eius ob ipſius reuerentiam. Erant autem ibi picture ⁊ imagines prophetarū ⁊ patriarcharū que erant ſup muros hieruſalē ſe inclinabant xp̄o. Sequebantur autem Ieſū Petrus ⁊ Joannes. Diſcipulus autem Joannes erat notus pontifici. ⁊ intrauit in atriū pontificis. Petrus autem ſtabat ad oſtium foris. Quē Jo. introduxit. Tūc ancilla oſtiaria dixit petro. Nunquid ⁊ tu es ex diſcipulis iſtius? Reſpondit illi. Non ſum. Et ſtatim gallus cantauit prima vice. Sed Petrus non audiuit. Calefaciens autē ſe Petrus ad ignē ⁊ Jo. qꝛ erat frigus. Anna fecit

ſibi preſentari Jeſum ligatum ⁊ examinauit eū de duobus. Primo de diſcipulis ſuis. Secundo de doctrina eius dicēs. Quales ſunt iſti tui homines. ⁊ qualis doctrina tua? Reſpōdit Jeſus. Ego palam locutus ſum mundo quid me interrogas? Interroga eos qui me audierunt: quid locutus ſum eis. Tunc vnus miniſter pōtificis dedit alapam Jeſu dicens. Sic reſpondes pontifici? O miranda patientia Jeſu. Percuſſus in faciem ictu graui, manu ſuti[l]bunda, adeo vt dentes eius oris eiremouerentur ⁊ os ſanguinē expueret. Nil tū commmeſſe locutus eſt ei ſed dixit. Si male locutus ſum: teſtimonium perhibe de malo. Si aūt bene cur me cedis? Percuſſio illa fuit maxima inuriſ triplici ratione ſecūdū Tho. vbi ſupra. Primo q̄ᵹ huᵘ percuſſit dominum. Secūdo q̄ᵹ in loco honorabili. ſ. i atrio corā oibus. Tertio quia ſine cauſa. De hac p̄cuſſione impleta eſt ꝓpheta Tre no. 3. Dabit percutienti ſe maxillam: ſaturabitur opprobrijs. Sed q̄ritur dubium. vtrū chriſtus b̄n locutus fuerit illi de percuſſione? videtur ꝙ nō: q̄ᵹ ipſe precepit Mat. 5. Si q̄s te p̄cuſſerit in maxillā dextrā: p̄be ei ⁊ alteram. Jpe āt nō fec̄: ſꝫ magis patiētiꝫ corregit. Rūdet Aug. ꝙ illd̄ p̄ceptū ē ſecundū preparationē animi magis: nō aūt abſolute datū: q̄ᵹ. ſ. homo dꝫ habere animū preparatū ad hoc faciendū: vbi videtur hoc expedire ad honorem dei. Sequitur. Q̄ᵹ Anna non regebat anno illo fecit eū duci ligatū ad domū Cayphe. Et petrus ſequebať vt videret finē. Jeſus vero poſitus fuit in carcere quodā obſcuro ſub ſolario. q̄ adhuc ſupeſt vel eius veſtigiū. Et ligauerunt eum ad quādam colūnaꝫ lapideaꝫ que petra murata fuit ⁊ dimiſerūt ei milites armatos ad cuſtodiā: qui per totā noctem eū vexauerunt eū deriſionibᵘ ⁊ maledictis. Modo vnᵘ ⁊ modo alius. Et dominus patiēter omnia portabat. O ieſu ad quorum manus veniſti. Et ſic ſtetit p̄ totā noctē vſq; mane ad illam colūnam ligatus. Beatus Jo. vadit ad dominā ⁊ ſocias in domū Magdalene exiſtētes, nō tamen audebat domū ingredi. Eiulās ⁊ clamās ad oſtiū domus. Magdalena vt vidit Joannē cecidit quaſi mortua in terram. Quid eſt o Jo. de magiſtro meo? Rūdit. Heu q̄ᵹ cōprehenſus a Judeis. ad domū Cayphe ē deductus. Narrat hec matri. Mater aūt quaſi mortua ſe ponit in oratiōe orās ad patrē. Pater dulciſſime recōmēdo vobis filiū meū. Ne ſitis crudelis q̄ ceteris miſericors eſtis. Si alius modus ē o pater nō moriať. Et dixit Jo. O nepos dulciſſime. videas finē filij mei quomodo facit: ⁊ nuncia mihi q̄ᵹ videre eum volo. Redijt cito Jo. ad domū Cayphe. Et petrᵘ ſtabat ad ignē. Et vna mulier petrum reſpiciēs

triſtē dixit. Credo ꝙ hic ſit de diſcipulis iſtius. Tūc illi hoīes dixerūt petro. Verū dicit mulier. Nā loquela oſtendit eū eſſe galileū. Figura iudicū. xi. de Effratheo qui notus fuit ad linguā dū dicere debuit ſeboleth dicebat teboleth. Tūc petrꝰ timuit magis ꝗ̄ plus. Et cepit iurare ꝙ nō eēt eius diſcipulus. Ecce ſecunda negatio. Ꝯ ſtātibus his in iſtis verbis: cognatus eius cui petrus abſciderat auriculam venit. Et audiēs verba hec dixit. Nūquid potes negare ꝙ nō ſit verū? Nōnne te vidi i orto? Jmmo tu es ille qui auriculā abſcidiſti cognato meo. Tunc cepit petrus iurare ⁊ dicere ꝙ nō nouit hoīem. Ecce tertia negatio petri. Et ſtatiꝫ gallus cātauit. Et tūc xp̄s petrū reſpexit ⁊ recordatus eſt petrus verbi qḋ dixerat. Priuſꝗ̄ gallus ⁊c̄. Egreſſus foras fleuit amare. Ubi in quandam cauernā iuit que dicit̄ Gallicātus in qua vſqꝫ ad diē reſurrectiōis ſtetit. ⁊ ſic patet primum myſterium.

Ecundū principale myſteriū dicit̄ acerbitatis. Querit̄ a doctoribus. Utruꝫ xp̄i paſſio fuerit oīum paſſionū acerbior? Rñdeo ſm̄ Tho. 3. p. q. 66. Ric. i. 3. Bona. in. 3. diſt. 16. Ꝙ dolor ⁊ paſſio chriſti fuit maxima oīum paſſionum huius vite. Qḋ probat̄ quintuplici ratione. videlicet.

¶ Primo. ratione delicationis.

¶ Secundo. ratione cauſalitatis.

¶ Tertio. ratione temporalitatis.

¶ Quarto. ratione vtilitatis.

¶ Quinto. rōne floride etatis.

¶ Primo rōne delicatiōis. Ꝯ maxima eſt in theo. ⁊ apud pl'os approbata ꝙ quāto qs eſt delicatioris nature ⁊ cōplexionis: tanto magis affligitur ⁊ triſtat̄ in parte ſenſitiua. Qḋ patet de nobili ⁊ ruſtico. Et quāto etiā pars corporis que patit̄ leſionē eſt magis ſenſibilis: tanto magis leſio affligit. Qḋ patet exēplo. Jgnis aut frigus magis affligit in manibꝰ vel pedibus: ꝗ̄ in reliquis partibus corporis. Ex eo q2 eſt pars magis ſenſibilis: propter concurrentiam plurium oſſium. neruoruꝫ. ⁊ venarum. Ad propoſituꝫ. Xp̄s fuit valde delicatus. Jn. p̄s. Speciofus forma ⁊c̄. Inſup eius paſſio maxima fuit in locis neruoſis in manibus in pedibus: ꝓpter fixuras clauorum. Jgitur eius paſſio fuitꝰ ⁊c̄. ¶ Secūdo rōne ⁊c̄. Quia non pro ſua cauſa dulciſſimus ieſus paſſus eſt: ſed pro nobis peccatoribus ꝙ nūꝗ̄ peccauit. i. Pe. 2. Qui peccatum nō fecitꝰ ⁊c̄. Pro nobis ergo mortuus eſt. Jſa. 53. Oēs nos quaſi oues errauimꝰ. ⁊ dn̄s poſuit in eo omniū noſtrū inīqtatē. Jn eodē. Jpſe autē vulneratus eſt ꝓpter iniquitates noſtras: attritus eſt ꝓpter ſcelera nr̄a. Ꝯ ieſu benigne: nos male egimus. ⁊ tu penam facis. Verificat̄ ꝓphia Dd̄. Que non rapui: tūc exoluebā. Et ſic patet

ſcḋa ratio. ¶ Tertio rōne ⁊c. Nã
omni ipe hoīes fugiūt mortē: ſed
precipue in ſolēnitatib⁹ eſt eis mo
leſtior: propter multitudinē pſo-
naruꝫ. Erat enim ſolēnitas paſce
que erat precipua ſup oēs alias.
In qua tenebant iudei ex lege cō
uenire de qbuſdā ciuitatib⁹ ⁊ locis
ad tēplū hieroſolymis ſitū: ad ſa
crificiū celebrādū. Quia per va
rias eorū captiuitates erant ſatis
diſperſi per orbē. In Italia. In
Aſia. In Affrica. Quanto ergo
quis condēnat ad mortē propter
maleficium. occurrēte maiori cō
curſu populi. tanto maior ei inſur
git pena confuſionis ⁊ erubeſcen
tie: qr cōſiderat ꝙ qui videt alijs
narrat. Et ſi peregrinus eſt: re-
uertens in patriā ſuā diuulgat ci-
uitatibus. Chriſtus ieſus paſſus
eſt quādo quaſi totus mūdus pre
ſens aderat feſtiuitati paſce. Ideo
ſua paſſio fuit omnibus nota ⁊c.
¶ Quarto rōne ⁊c. Nulla enim
vilior apđ iudeos mors erat mor
te crucis: q maledicebant. Deu-
te. 21. Maledictus homo qui pē
det in ligno. Sap. 2. Morte tur
piſſima. ſ. crucis: cōdēnemus eū.
Sicut ⁊ apud nos eſt mors fur-
carū. Hac morte paſſus eſt. Igi-
tur ⁊c. ¶ Quinto rōne ⁊c. Nã ſi
oībus mors eſt moleſta: precipue
illis qui ſunt in florida etate. Ale-
xander magnus amariſſime fle-
uit videns ſe morti primū: eo qr
iuuenis: qr dicit mors immatu-
ra. Chriſtus paſſus eſt in etate iu-
uenili. 33. annorū cū dimidio. vt
ꝓphetauit Sybilla cumana. Igi
tur ⁊c. Unde ipſe dicit Tre. 1. O
vos omnes qui tranſitis per vi-
am: attendite ⁊c. Hanc autem fa
cio. ſ. feria. 6. conuenerūt omnes
populi cuꝫ ſenioribus plebis. Et
ſcribe conſilium facientes quere-
bant falſum teſtimonium contra
dominum: vt eum morti trade-
rent. vt poſſent accuſare eum pi-
lato. Et cum multi falſi teſtes fuiſ
ſent falſo locuti nō fuerunt ap-
probati. Nouiſſime aūt venerūt
duo falſi teſtes dicētes cōtra eū:
de duobus. Nos audiuimus euꝫ
dicentem. Soluite templum hoc
⁊ in triduo reedificabo illud. In
ſuper ipſum accuſamus: quia ſe
fecit filium dei. De iſtis impleta
eſt prophetia Dd. Inſurrexerūt
in me teſtes iniqui. Chriſtus autē
nihil ad hoc reſpondebat. O bo-
ne ieſu qui totum mundum do-
cuiſti ⁊ nunc ſiles. Dixit autem
ei Cayphas. Nonne vides in
quantis iſti te accuſant? Nec etiā
Caypbe Chriſtus aliquid reſpon
dit. Indignatus Cayphas dixit
ei. Adiuro te per deum viuum:
vt dicas mihi ſi tu es Chriſtus fi
lius dei viui. Chriſtus autem ne
videretur nomen dei deſpicere:
reſpondit verbum hoc. Tu dixi
ſti quaſi dicat. Ita eſt ſicut dixiſti
⁊ tamen ſi ego dixero non cre-
des mihi. Ueruntamen ne ex-
cuſationes habeatis ſupple o vos
iudei: dico vobis quia videbi-
tis filium hominis. idest me: in
die iudicij venientem in nube ad

iudicandũ mundũ. Et dixerunt
ei iudei. Ergo tu es fili⁹ dei? Re
ſpondit eis. Vos dicitis qꝛ ego
ſum. Tunc princeps ſacerdotuꝫ
ſcidit veſtimenta ſua. volens oſtẽ
dere amorẽ legis. d. Blaſſema-
uit. Quid adhuc egem⁹ teſtib⁹?
At illi dixerũt oẽs. Reus ẽ mor
tis. Tunc ceperunt eum ⁊ expo-
liauerunt. ⁊ eius oculos bindaue
rũt ipſum ligantes ad colũnam.
Quidam percutiebãt eũ in faciẽ
d. Quis eſt qui te percuſſit? Qui
dam palmas in faciẽ dabãt. Qui
dam ſpuebant in eũ. Clama hic.
O maria: nõ ſcires quomõ de fi-
lio tuo male tractaſ. de hac deri-
ſione ⁊ percuſſione. ĩpleta eſt pro
phetia. Iſa. 50. Faciẽ meam non
auerti ab increpantibus ⁊ cõſpuẽ
tibus in me. O ieſu benedicte q̃
dura ⁊ q̃ aſpera fuit tibi nox illa in
qua a principio vſq; in finẽ quietẽ
neſciuiſti. Venerũt aũt prĩcipes
iudeorũ ⁊ phariſei ad domũ cay-
phe ⁊ acceperũt chriſtũ ligatuꝫ ⁊
flagellatũ: ⁊ adduxerunt eum ad
domum pilati. Secũdũ Chriſo-
ſtomum imperator romanus ha
bebat duos vicarios quaſi reges
ſ. pilatum ⁊ herodem. Pilatus
erat dominus hieruſalem: ⁊ he-
rodes in prouincia galilee. Nec
erãt iudei ſed foreſes: Iuxta Ia-
cob propheciã. Nõ auferet̃ ſce
ptruꝫ ⁊c. Ductus ergo corã pi-
lato dixerũt ei. Inuenimus hũc
morte dignum. Cum eſſet in pre
torio. pilatus exit ad iudeos fo-
ras ⁊ dixit eis. Quã accuſationẽ
facitis aduerſus hoiem hũc? Re
ſponderunt ei. De tribus ipſum
accuſamus. Primo qꝛ predicat
falſam doctrinam: ſed mentieban
tur in cap. qꝛ Io. 8. Ego veritа-
tem loquor vobis ⁊c. Secundo
qꝛ prohibuit dari tributa Ceſari:
ſed mentiebantur quia Mat. 22.
Reddite que ſunt Ceſaris Ceſa-
ri: ⁊ que ſunt dei deo. Tertio qꝛ
ſe facit regem iudeoꝝ ⁊ filiũ dei.
Audiens hos ſermones pilatus
dixit eis. Accipite euꝫ vos ⁊ ſm
legem veſtram iudicate. Reſpõ-
derunt iudei. Nõ licet nobis in-
terficere quẽquã. Ingreſſus pila
tus ad ieſum dixit ei. Tu es rex
iudeorũ? Secũdũ Remigiũ de
duabus primis accuſationib⁹ pi-
latus nõ curauit inquirere. Non
de prima q̄ſ. predicabat falſam
doctrinam: eo q̄ ipſe eſſet genti-
lis nõ iudeus. Nõ de ſecunda: qꝛ
ſciebat illud eſſe falſum. Sed tan
tuꝫ de tertia q̄ eſſet rex iudeorũ:
eo q̄ romani nomẽ regis a iude-
is abſtulerãt. Reſpondit ei chri-
ſtus. A temetipſo hoc dicis: an
alij tibi dixerũt de me? quaſi di-
cat. Cõcepiſti hanc opinionem de
me per temetipſum? Reſpondit
pilat⁹. Nũquid iudeus ego ſum.
Gens tua ⁊ pontifices tui: tradi
derunt te mihi ⁊ te accuſat. Re-
ſpondit ieſus. Regnũ meum nõ
eſt de hoc mũdo. quaſi dicat. Nõ
quero tẽporalẽ dominationem.
Dixit ei pilatus. Ergo rex es tu?
Reſpondit ieſus. Tu dicis. Qꝛ
rex ego ſum. Ego in hoc natus

ſum vt teſtimoniū perhibeam veritati. Dixit pilat⁹. Quid eſt veritas? Et nō expectato reſponſo exiuit ad iudeos dicēs. Ego nullam cauſa; mortis inuenio in eo. Et vt liberaret eum: dixit iudeis maximum eſſe peccatū: cōtra innocentē iudicare. Gloſe dicūt q̄ multa declarauit pilato: propter que querebat eius liberationem. Dixerūt iudei. O pilate. ſi nō eſſet niſi cōmotio quā excitauit in populo: incipiēs a galilea vſq; huc: meretur mortem. Audiens pilatus ipſum eſſe de prouincia galilee gauiſus eſt: eo q̄ non eſſet de ſua iuriſdictione. Unde miſit ipm ligatū ad herodem qui tunc venerat ad feſtum paſce. Tunc herodes interrogauit eum de multis ſermonibus: eo q̄ audierat multa de xp̄o. At ieſus nihil reſpondit. Qđ factū eſt duplici ratione. Primo q2 ipſum reputabat excōmunicatū: eo q̄ occiderat Joānem baptiſtam. Secundo q2 ſciebat nihil proficere ei: q2 interrogabat ipſum ex curioſitate. De iſto ſilentio cōpleta eſt prophia. Iſa. 53. Quaſi agnus coram tondente ſe obmuteſcet. Tunc videns non reſpondere verbum: deſpexit ipſum ⁊ veſtiri fecit alba veſte ſicut fatuū. Ubi fuit magna iniuria. De iſta deriſione completa eſt ꝓphia Job. 12. Deridetur iuſti ſimplicitas. Unde remiſit ipſum ad pillatum: quia non erat de ſua iuriſdictione. Et facti ſunt amici in die illa: quia erant antea inimici. De iſta amicitia completa eſt prophetia. Aſtiterunt reges terre ⁊c. Pilatus autē conuocatis ſacerdotum principibus ⁊ alijs, dixit. Jam interrogaui iſtu; : ſimiliter ⁊ herodes nihil mali reppertit. Ideo ad me miſit ipſu;. Tūc iſti clamauerūt. Tolle tolle eū. Crucifige: Audiens pillatus furore; iudeorū: conabatur tribus modis liberare eum. Primo: quia ſe fecit rege;. Jō eum corripta;. Unde tradidit illū militib⁹ flagellandū. Unde dicūt doctores q̄ ligauerunt ieſu; denudatum ad columnam quandā coſā iudeis ⁊ eum flagellauerunt acriter. Completa eſt prophetia Iſa. 1. A planta pedis vſq; ⁊c. Deinde impoſuerunt capiti eius corona; ſpineam ⁊ induerunt eum purpura ⁊ circunderunt eū ⁊ ſanguis currebat ad terrā. Et clamabāt ad illū coronatū. Aue rex iudeorū. Et ſpuebant in eum ⁊ dabant ei alapas. Et percutiebāt caput eius. De iſta coronatione impleta eſt prophetia que dicit Iſa. 2. Coronās coronabit te tribulatione. Et tunc pilatus oſtendit eum ſic flagellatu; iudeis dicens. Ecce rex veſter quaſi dicat Iuxta delictu; ⁊ veſtram iniuriam qua ſe regē iudeorū fecit puniri illū. Ubi diminratis cū abire. Clamauerūt oēs. O pilate crucifige eū. Tolle eum. Uidēs demon tantā xp̄i patiētiā dubitans an eēt meſſias ⁊ volēs īpedire paſſionē ſuam apparuit vxori pilati in

ſomnis. Unde iudeis clamantib⁹ crucifige. illa miſit ad pilatum maritum: dicens illi. Nihil tibi ⁊ iuſto illi. Quaſi dicat. nullo modo eum cōdemnes, magis eū dimit tas. Multa enim ſum hodie paſſa per viſum propter eum. Quia vt dicit Rabanus: demon apparuerat ei mouens eam terroribus ad liberationem chriſti. Volēs ſic impedire hominum ſalutē. Dubium ponit. Utrum demon agnouit chriſtū eē verum meſſiam. Secundo modo vſus ē ad liberandum ipſum. Erat conſuetudo inter iudeos ꝙ omni anno in paſcalis feſto dimittebat vnus de incarceratis propter honorem feſti: quem ipſi petiuiſſent. An chriſtū An baraban vellēt liberari. Quē vultis de duobus dimitti? Dixerunt omnes. Baraban. Et pilatus dixit. Quid faciam de ieſu qui dicitur chriſtus? Dicūt omnes. Crucifige. Et pilatus dixit. Regem veſtrum crucifigā? Et iudei dixerunt. Non habemus regem niſi Ceſarē. vnde caueas. Si hūc dimittis nō es amicus Ceſaris. Et accuſabimus te de proditiōe. Q: omnis qui ſe regem facit. cō tradicit Ceſari. Quando pilatus audiuit hos ſermones. ⁊ nihil ꝓficeret ex verbis ſuis: voluit cōplacere iudeis ne accuſarent eum. Tertio modo vſus eſt. Cum enim chriſtus eſſet ī palatio pilati. Pilatus accepit ieſum nudum flagellatum: ⁊ oſtendit eis vt ſic ad cōpaſſionē mouerent. Et dixit eis: Ecce homo: vz quem vultis indigne crucifigi. Oſtende in hoc loco chriſtum ſine cruce. At illi vidētes clamauerūt. Crucifige eū. Tolle eum. O ieſu amantiſſime quanta fuit iſtorum crudelitas in deorum: qui dediſti eis tot beneficia. Et tamen dimiſerūt latronem homicidam barabam. te autem crucifigūt. O mens dura cur tā adamātina es: vt domino tuo cōpati negligas. Qui pro compaſſione tua voluit crucifigi. O ieſu mi quantum nos dilexiſti. Sed te nos miſeri non diligimus. Sed vbi es o maria? Ubi habitas? An ignoras que circa filium tuū geruntur? O ſi ſciuiſſet: mortua nō dubito cecidiſſet in terram. ⁊ hoc pre amore quem ad filium habebat. Quod audiēs pilatus decreuit ī timore ductus ſuam mortis dare. quā ſuiam videbimus infra.

Tertium myſterium dicit ⁊c. Uidens nāq̧ pilatus iudeorum furorē non poſſe ſedare: quinimo clamabant. Si hunc dimittis ⁊c. Accepta aqua lauit manus coram populo dicēs. Innocēs ego ſum a ſanguine iuſti hui⁹. Uos videritis. Sup quo Remigius. Mos erat apū antiquos lauar man⁹ corā populo. cū qs vellet oñdere ſe īnunē eē ab aliquo crimine. Ita fecit pilat⁹. O pilate: aqua maris nō lauaret hoc peccatum. Q: ſcis qꝰ pp inuidiā tradit eum. Mat. 26. Sciebat autem pilatus ⁊c. Uidens aūt populus pilatū quaſi pa

nidus dixit ei. Sanguis eius ſuper nos et ſup filios noſtros. Dicunt quidam ſingulis annis i crucifixiõe domini iudeos ſanguinẽ emittere per poſteriora. Juxta illud. ps. Percuſſit eos in poſteriora: opprobrium ſempiternũ ꝛc. Pilatus ergo ſedẽs ꝓ tribunali ſcd̃m ordinẽ curie: ſententiã iniuſtã cõtra ieſuz ꝓtulit vt crucifigeretur: dicẽs ſic Nos põti⁹ pilat⁹ pariterqꝫ ſenat⁹ populuſqꝫ romanus in hieroſolimis vniuerſaqꝫ iudea locũ tenẽs generalis. ſedẽs pro tribunali ac volens Ceſaris Auguſti mãdatiſqꝫ totius populi romani obedire ac decreta ſeruare: Jeſũ nazarenũ cõſpectui nr̃o ſtatuĩ quẽ ſcribe ac phariſei crimine leſe maieſtatis accuſarũt. ac id p teſtes idoneos rite iuratos interrogatoſqꝫ cõprobarũt: ꝓut ſenatus cõſulta ac decreta clamant cõdẽnam⁹. Ducat itaqꝫ ad locuz iuſtitie ſolitũ. Et poſtqꝫ cũ multis verberibus ceciderint. cruci appẽdite: tali modo vt ei⁹ aia a corpore ſeparetur. Hec ille. Uidẽs iudas xp̃z cõdemnatũ penitentia ductus ſed falſa: laqueo ſe ſuſpendit. Sentẽtia autem crucifixiõis fuit acerbiſſima ſm̃ Aug. lib. de cõſenſu euange. triplici rõne. Et Thomã in Cathena aurea ſimul cum Gloſa.

C Primo. ratione oneratiõis.
C Secundo. ratione aſſociationis.
C Tertio. ratione lamẽtationis.

C Primo ratione ꝛc. Crux xp̃i fuit valde oneroſa et grauis. Que grauitas põt oſtendi ex duobus. Primo ex lõgitudine: quia crux vt dicit i hyſtorijs ſcolaſticis i altitudine lõga fuit quindeci pedũ. Secũdo ex materia: qꝛ fuit d̃ cedro. cypreſſo oliua. et palma: q̃ ligna ſũt magni põderis. Quã tñ patiẽter ieſus portabat. De hoc ligno crucis quõ ſit inuẽtuz. habet i hyſtoria ſcolaſtica. qꝛ regia Saba qñ venit videre Salomonez. Uide i Hora. De hoc ligno cõpleta ẽ figura Gen. xx. De Jſaac. qui portabat ligna. Sꝫ cũ nõ poſſet portare qꝛ debilis erat tulerũt hoĩ cireneo noie Simoni vt tolleret crucẽ ieſu. Quoniã vt dicit Tho. vbi ſupra. Cũ ſepius temptaſſet illã ieſus portare. ꝓ debilitate ſerre amplius non potuit. Curre o anima mea. curre velociter et humeros tuos ſubige illi cruci. in qua Jeſus bonus operatus eſt ſalutem. Et videns Joannes qꝛ non erat amplius remedium euadendi ne mater poſſet conqueri de ipſo. cucurrit. Ierſoliniam ad domum Magdalene: vbi Maria mater remanſerat. Primo. O mater inquit meſta. O magdalena. Maria attonita vocat magdalenam. O magdalena audi vocem vnam. videtur vox Joannis. Ad feneſtram reſpiciunt. et vident Joannem ante hoſtium ſtantem. Quid eſt hoc? O mater ſancta filius tu⁹ ducit ad mortẽ.

Statiꝫ maria cuꝫ magdalena ve-
niunt ad ciuitatē hieruſ. feſtine.
Et interrogāt de filio. O fili mi
vbi te inueniā: Unde iuit ad por-
tam caluarie. ¶ Secundo chriſti
paſſio fuit acerba ⁊c. Aſſociatus
namqꝫ eſt duobus latronibus. pro
phetia cōpleta eſt. Iſa. 53. Et cuꝫ
ſceleratis deputatus ē. Unde du
bium queritur. Utrum conuenien
ter ſit factum hoc? Reſpondet
Hiero. ſuper Mattheū. Quod
ſic. Ut ſic magis eſſet cōfuſus be
nedict⁹ ieſus. Quia ſicut pro no-
bis maledictū crucis voluit aſſu
mere. ſic pro omniuꝫ ſalute inter
noxios quaſi noxius crucifigere-
tur. Maria autem de domo pila
ti verſus montem caluarie vadit
tota lachrymabilis. ⁊ eundo ſan-
guinē filij ſparſum in terra vide-
bat. Anteꝗ̄ ad locuꝫ deueniſſent
ſue occiſionis: mater eius afflicta
⁊ meſta obuiā illi proceſſit volēs
ipſum tangere. Quā vt filius aſ-
pexit merore confectaꝫ in terraꝫ
cecidit fatigatus ſub cruce. Ipſa
etiaꝫ mater benedicta quaſi mor-
tua in terrā cecidit. Ob quod in
loco illo in huius facti memoriaꝫ
capella a fidelibus conſtructa eſt:
que Sācta Maria de ſpaſmo nū
cupat. In ſe aūt reuerſa filiū non
agnoſcēs dicebat Ioanni. Qua-
lis ē Ioānes fili⁹ meus? Rūdit
Ioānes. ille o mater ⁊ndicta eſt.
qui ē ſāguinolētus. O q̄lis dolor
virginis. O q̄lis paſſio erat illa.
O maria dulciſſima incipiūt ve
rificari Simeonis de filio tuo di-
cta etiā ⁊ de teipſa. Et tuaꝫ ipſius
aiam ⁊c. Cōpleta ē ꝓphetia Iſa.
53. Uidimus eū quaſi non haben
tem ſpēm nec decoreꝫ. Ubi ſunt
illi oculi pelegrini o ieſu? Ubi illa
facies tota iocunda? Ubi capilli
criſpi? Ubi barba rubicūda? Ui-
dimus inquit propheta cuꝫ quaſi
nō habentē ſpeciē nec decorem.
Ecce ſecundā rō. ¶ Tertio ratio-
ne ⁊c. q: ſequebatur eū multitu-
do populi mulierū ac virorum
qui plangebant euꝫ ⁊ lamētaban
tur. Cum quib⁹ ipſe cōpatiendo
predixit futurā calamitatē ⁊ deſo
lationē ipſius ciuitatis. Filie hie-
ruſalem nolite flere ſuper me ſed
ſuper vos ipſas flete. ⁊ ſuper fili-
os veſtros: quoniā ecce dies ve-
nient in quibus dicetis. Beate ſte
riles que nō genuerunt ⁊ vbera
que nō lactauerūt. Et hoc imple
tum eſt in obſidiōe ⁊ captione hie
ruſalem a Ro. Quando tot mil
lia fuerunt occiſi ⁊ venditi ⁊ vſqꝫ
in hodiernū diem per mundum
diſperſi ⁊ vagabundi. qui ante
erant peculiares populi. Sed
merito. Queritur dubium. Cur
ieſus chriſtus magis voluit pati
in hieruſalem q̄ alibi? Ad hoc re
ſpondeo ſecundum Augu. libro
de conſenſu euange. Quod hoc
factum eſt duplici ratiōe. Pri
ma quia hieruſalem erat locus a
deo electus ad ſacrificia ſibi offe-
renda. Que quidem ſacrificia fi-
guralia figurabant chriſti paſſio-
nē: q̄ ē verū ſacrificiū. Ad ephe.
5. Tradidit ſemetipſū oblationeꝫ

⁊ hoſtiam deo in odorem ſuauita-
tis. Et ideo quia virtus paſſio-
nis eius erat ad totum mundū
diffundenda: ideo in medio terre
habitabilis pati voluit. idest in
hieruſalem. Unde in ps. Rex no-
ſter operatus eſt ſalutem in me-
dio terre. idest hieruſalem: que di-
citur terre habitabilis vmbilic⁹.

Secunda ratio: quia hoc ma-
xime cōueniebat humilitati eius:
vt ſicut elegit vterum virginis
humilem: iuxta illud Reſpexit
humilitatem ancille ſue. Et ſan-
ctū preſepe in quo iacuit ⁊ plan-
gere voluit: Iuxta illud Ambro-
ſij. Vagit infans inter arta ⁊c. Et
locum aſine: iuxta illud Zacharie
9. Ecce rex tuus venit tibi man-
ſuetus ſedens ſup aſinā. Inſup co-
linam elegit. in qua fuit deriſus.
Et turpiſſimum genus mortis
crucis elegit. Ita pertinebat ad
ei⁹ humilitatē pfectā. vt in loco tā
celebri confuſionem maximā ſu-
ſtineret. Unde Leo papa egregie
in ſermōe epiphanie dicit. Quia
formam ſerui ſuſceperat. Betleem
preelegit natiuitati ⁊ hieruſalem
paſſioni. Ille. Erat enim hieruſa-
lem metropolitana. principalis
ſedes magiſterij ⁊ ſacerdotij. Un-
de in illa debuit pati confuſio-
nem. Sed non in terra ſed in
aere. ſcilicet in monte Caluarij:
quia vt dicunt alique gloſe: Abra-
am immolare voluit ibi filium
qui figurabat futuram Ieſu chri-
ſti immolationem. Et ſic patet
ternium myſterium.

QUartū myſteriū dicit-
ur crucifixionis. Quan-
do fuerint puenti i mō-
tē Caluarie. q eſt loc⁹
iudicij vbi mali decapitabant: de-
nudauerūt xp̄m benedictū: ⁊ qua-
tuor milites diuiſerūt veſtimēta
eius. ſortē mittētes. De hoc ꝯple-
ta eſt prophetia Dauid. Diuiſe-
runt veſtimēta mea ſibi ⁊c. Que
quidem veſtis facta ē a beata vir-
gine: ⁊ erat inconſutilis. que ipo
creſcēte ⁊ ipſa creſcebat. Habens
ad quatuor angulos palliorū fim-
bria ſiue recamaturā. iuxta illud
Numeri. 15. Loquere filijs iſra-
el vt faciāt ſibi fimbrias p quatu-
or angulos palliorū ⁊c. Hāc ve-
ſtē milites diuiſerūt. Cogita ani-
ma mea ſi poteſ: qualis dolor fu-
it qn̄ extraxerunt camiſiā q adhe-
rebat vulneribus: pellis ſequeba-
tur ipſā. ⁊ riuuli ſanguinis ema-
nabāt. At ille ſtabat ſicut manſue-
tus agnus. Quo facto antequā
pōeret ſe ſuper crucē: ad iudeos
ſe vertit ſic dicens. Popule me-
us quid feci tibi. aut quid mole-
ſtus fui? Reſpōde mihi. Ego ꝓ-
pter te flagellaui egyptum cum pri-
mogenitis ſuis. ⁊ me flagellatū
ducis ad crucem. Ego te eduxi
de egypto demerſo pharaone in
rubro mari. ⁊ me tradidiſti prin-
cipibus ſacerdotum. Ego te pa-
ui manna per deſertum: ⁊ tu me
cecidiſti alapis ⁊ flagellis. Ego de-
di tibi ſceptrum regale: ⁊ tu meo
capiti coronam ſpineam. Ego ꝓ-
pter te percuſſi reges cananeorū:

⁊ tu percuſſiſti caput meum arūdine. Ego aquā de petra eduxi. Inſurgentes ↄtra te: hoſtes proſtraui. ſcilicet Seon regem amorreorum: ⁊ Og regē baſan. Ego a captiuitate diuina: ſcilicet p ſeptuaginta annos propter ſcelera tua i babilonia per Eſdram ⁊ Zorobabel ad propria reduxi. Ego ex genere tuo carnē ſumens. regale ſolium celi dimiſi: vt tibi eſſem frater: tu aūt paraſti crucem ſaluatori tuo. Ego p ciuitates tuas. caſtra. ⁊ vicos diſcurri: in tui vtilitatē laborans. Ego ſemper in templo docui: que te ſalui facere poſſent. Ego cecos tuos illuminaui. leproſos mundaui. claudos erexi. obſeſſos a demonibus liberaui. Surdis auditū reſtitui. mutis loquelam. Infirmis ſanitatem. mortuis vitam. Nūquid in his moleſtus fui? Precepta diuina declaraui. errores confutaui. vitia reprehendi. conſilia perfectionis adieci. Quid vltra debui facere ⁊ potui: ⁊ nō feci? Hec mihi reddis dn̄o popule ſtulte ⁊ inſcipiens. Pro his oibus beneficijs tibi collatis: paraſti crucē ſaluatori tuo. In illa hora fleuiſſet pater ſi corpus habuiſſet ex cōpaſſione filij ſui. Fleuerunt angeli. Iſaie 34. Angeli pacis amare flebunt. Fleuit Maria que gladio doloris fuit perforata. Et oēs dolores partus ⁊ mortis: in paſſione filij fuerūt ei ſeruati. Fleuit Petrus Matth. 26. Egreſſus foras fleuit amare. Fleuerunt oēs apoſtoli: Iuxta illud. Triſtes erant apoſtoli. Fleuerūt oēs mulieres. Magdalena. Maria. Iacobi. ⁊ Salome. ⁊ reliq̄ mulieres. Luce. 23. Filie hieruſalē: nolite flere ſup me: ſed ſuper vos flete. Hs dictis vertit ſe ad patrē voce plā dicens. Pater mi. hec eſt hora in qua quod ordinaſti iplere icipio: ꝓpter obedientiā tuam. Iudei aūt his finitis ipſum ligauerūt ſuper crucē. Ille aūt vt agnus manſuetus regalia ſua brachia extendit. Et illas manus ſanctiſſimas ſpontanee crucifixoribus porrexit. Et aſpiciens in celū dixit patri. Pater ignoſce illis. Dum igitur in cruce extenditur. Unus accipit clauum ⁊ in manu ſua poſuit. Alter miles qui tenebat aliā manū videns ꝙ manus ſiniſtra ſe retraxerat ⁊ ꝙ non attingebat ad illud foramen traxit illam fortiter. ponens pedē ſuum ad crucē ⁊ fortiter eum traxit cū fune: ita ꝙ oſſa pectoris numerari poterant. Et ſic affixit eam clauo: Malleorum aūt ictus audiebantur ab illa meſtiſſima matre: cuius cor ↄfigebatur clauis illis acutiſſimis. Qui manus. ⁊ pedes. oſſa ⁊ carnes filij ſui rumpebant. Et ſic in cruce extenſus dulciſſimus ſponſus dicebat patri. Suſcipe ſancte pater me dilectum filiū tuum. quē tibi offero in ſacrificiū immaculatum pro ſalute humani generis. Ecce o pater mi. iā nō amplius tibi offeruntur legalia ſacrificia hircoꝝ aut agnoꝝ: ſed caro innocentis fi

lij tui. Triginta ⁊ tres anni elapſi ſunt, qḋ iſ hanc crucem aſpiciēs in illam mori pro humani generis redēptione deſideraui. De pedibus ⁊ manibus pforatis impleta eſt ꝓphetia Dauid. Foderunt manus meas ⁊ pedes meos. Secundum Bern. Chriſtus habuit tres lectos. Primū uterū virginis in quo ꝑ nouem menſes ſtetit. Sedm: ſanctū preſepe in ſua natiuitate. Tertiū: crucē in qua habuit tantū locum: vt caput appodiare poſſet: iuxta illḋ Math. 8. Vulpes foueas hñt et volucres celi nidos. filius aūt hoīs nō hʒ vbi caput reclinet. Unde idem Bernardus. Circuire poſſum celū ⁊ terrā: mare ⁊ oīa que in eis ſunt, ⁊ non inuenio te niſi in cruce o bone ieſu. Ibi iaces, ibi cubas, ibi dormis in meridie. Hec ille. Pilatus aūt ſcripſit titulum literis hebraicis, grecis, ⁊ latinis, ⁊ poſuit ſupra crucē. Ieſus nazarenus: rex iudeoꝝ. Sed q̄ritur dubium quare hac triplici lingua titulus ille fuit ſcriptus? Reſpōdeo ſecundū Criſo. Credibile eſt multos gentiles ſimul cum iudeis in hieruſalem ꝓpter feſtum conueniſſe. Et ideo vt nullus ignoraret: non in vna tantū lingua ſcripſit: ſed in tribus. Dixerunt autem pontifices iudeoꝝ pilato. Noli ſcribere Rex iudeorum ⁊c̄. Pilatus autem. Quod ſcripſi ſcripſi. Et crux eleuata fuit ⁊ poſita in foramine atque plantata. In ipſa autem eleuatione pondus corporis per tres clauos vel per quattuor ſecundū quoſdā ſuſtentabatur. Ideo mēbra illa incredibili cruciabant dolore. Sʒ ⁊ tūc meſtiſſima mat̄ filium intuēs cōſpexit, difformē, grandi angustia plenū, i medio latronū pendentē: adiutorio Magdalene ⁊ Iohānis quātū potuit ꝓpinquare ſe fecit. Ubi cernēs filium mutatum in facie: lachrymabiles voces dabat. Hoc expreſſit Io. quādo dixit. Stabat autē iuxta crucem ieſu mater eius, ⁊ ſoror matris eiꝰ maria Cleophe, ⁊ maria Magdalene. Et qḋa. Stabat mr̄ doloroſa iuxta crucem doloroſa ⁊c̄. Canta verſum. Erant autem turbe que clamabant. Pretereuntes clamabant mouentes capita. Vah. qui deſtruis templum dei ⁊ in triduo reedificas illud. Salua temetipſum. Si filius dei es: deſcende nunc de cruce. Alios ſaluos fecit: ſemetipſum ſaluum non poteſt facere. Similiter vnus de his qui pendebant latronibus: blaſfemabat eum dicens. Si tu es chriſtus: ſalua temetipſum ⁊ nos. Reſpondit alter ⁊ increpabat eum dicēs. Neque tu times deum qui in eadem es damnatione. Preterea quedam gloſa ſuper Tobiam dicit demonem ſteriſſe ſuper crucis humerum ⁊ ꝯſideraſſe an chriſtus aliquam maculam haberet: Unde ipſe dicit Ioā. 14. Uenit enim princeps mundi huius ⁊ in me non habet quicꝙ̄. Ieſus

autē in toto perſecutiōibus ⁊ ma
ledictis dixit ſepiē verba: maxie
vtilitatis. Primū verbū. pa-
ter ignoſce illis. Opere implens
qḋ verbo docuit. qn̄ dixit Mat.
5. Orate ꝑ perſequētibus ⁊ ca-
lumniantibus. Super quo ver-
bo Ber. ſuper Can. Flagellis ce-
ſus. ſpinis coronat᷒. clauis cōfoſ-
ſus. opprobrijs ſaturatus: imme-
mor tm̄ oīum doloꝝ clamat. Pr̄
ignoſce illis. Pr̄ amātiſſime. pr̄
benignſſime. A paterno noīe in
cepit filius ⁊ ſuo blandiēs genito
ri. nil ſibi nauigari concludit di-
cens. Ignoſce illis. Nec aīt exa-
mina. pōdera: ſed ignoſce. Ut do
ceat nos non debere ponderare.
examinare. iudicare: ſ; pleno ore
atqꝫ efficaci ope indulgere. Ille.
Hoc verbo primo. Pater igno
ſce ſ; Hiero. pluſquā. 5000. mil
lia iudeoꝝ ad fidē ſunt conuerſi.
De hac orōne cōpleta eſt prophe
tia. Iſa. 53. Ipſe peccata multoꝝ
tulit ⁊ ꝑ trāſgreſſoribus orauit:
ideſt pro iudeis. Ecce primū ver
bū: maxime charitatis. Scḋ;
verbuz fuit ad latronem: qn̄ ipſe
xp̄o dixit. Memēto mei dn̄z ve-
neris i regnū tuū. Et xp̄s rn̄dit.
Amen dico tibi: qꝛ hodie mecuz
eris in paradiſo. O felix pmiſſio.
O breuis tante felicitatis adim-
pletio. Nullus aūt latronē: hoc
verbū audiuit. Promiſſa ſiqui-
dem fuit patrib᷒ ⁊ ꝓphetis eter-
na vita per xp̄m: ſed nulli ſicut la
troni ita breui ſpacio deſignata.
Sed queritur: qḋs illa die fuit
in paradiſo. qꝛ vſqꝫ ad dies qua-
draginta nullus paradiſuz igreſ-
ſus eſt? Rn̄deo φ latro vidit di-
uinitatē. vn̄ paradiſuz hūit. Iſte
latro fuit ille qui xp̄m cū matre ⁊
Ioſeph i egyptū fugientes a fa-
cie Herodis. liberauit eos ḋ ma
nu latronū ⁊ eos ſociauit vſqꝫ ad
locū ſecuruz. Et ſtans ſic ieſus in
cruce audieb. et querelas matris
dicentis. O fili mi olim anime
mee conſolatio ⁊ gaudiū: nūc au-
tem gladius penetrabilior oī en-
ſe acutiſſimo. Fili mi quē nouem
menſibus in vtero tenui. quē par
uo lacte paui. quē totiens infantē
⁊ paruulū pannis inuolui. In cu-
na repoſui. ⁊ amoroſis amplex-
ibus ſtringi inter vbera mea. ⁊
oſculata ſui. O ꝙ infelix mihi ⁊
tibi facta eſt dies iſta. Et quis po
terit mederi vulneribus dolorū
meoꝝ. ⁊ mitigare anguſtiā miſel
le matris tue: cū inſpiciā te filiuz
meū vt leproſuz factū: qui ſpecio
ſus eras pre filijs hoīum vt male
ficū ⁊ reū cū iniquis deputatuz?
Qui ſanctus ſanctoꝝ es. vt fatu-
um ⁊ ſtultum cerno. in quo recō-
diti ſunt oēs theſauri ſapiētie dei
vt hoſtem omnium: qui omnib᷒
affabilis. benignus. ⁊ humanus
ſemper extitiſti. ⁊ ſup omnia vi-
deris oblit᷒ mei vidue mr̄is tue.
Nam ecce iā morieris: ⁊ nihil mi
hi dicis. Et qḋ faciaz ego ſine te
filio meo. Quo diuertā. Ad quē
confugiam. Tu mihi pater. tu
mihi frater. tu mihi blandus fili᷒
eras. Tu mee diuitie. tu mee deli

tie: tu mea gloria. O me deſola-
tam. que tantum unicum filium in cruce
video deficere. O amantiſſime
fili loquere mihi matri tue. Lo-
quere ut audiam vocem tuam ci-
gno canore dulciorem. Loque-
re ſaltem ut ſic ſaltem audiens verba
tua. patientior fiam ad tolerandã
penã que me cruciat pro amore
tuo. Non deneges mihi qđ po-
ſtulo. Exaudi me. ⁊ verbo tuo cõ
ſolare: ne deficiam in hoc tribula
tione. O fili mi lumen oculorũ
meorum. condeſcendiſti latroni: mi
ſericorditer loquẽs ei. Acquieſce
itaqz voto matris tue: ⁊ dic mihi
quid factura ſim. His ⁊ ſimilib⁹
querelis loquebatur meſtiſſimo
filio. qui nõ minorẽ patiebat pe-
nã ꝓpter triſtitudinẽ mřis: quã
ſentiebat amaricatã. Jõ dicebat.
O mi mater quõ gaudia que de
me ſuſcepiſti conuerſa ſunt tibi in
luctũ. Ubi ſunt angeli: in mea na
tiuitate cantantes. Ubi paſtores ad
preſepe venientes. Ubi reges oriẽ
tales i cuna me adorãtes. Ubi gra
ta p. 33. ãnos vtriuſqz conuerſa-
tio ⁊ familiaritas. Unde ei dixit
triplex verbum. Mr ecce filius
tuus. ſ. Joannes euang. q ſecũ iu
xta crucem erat. Super quo Chri
ſo. Non .d. mř. q̃ſi ſi dulci⁹ locut⁹
fuiſſet: forte cor virginis crepuiſ-
ſet. Et Tho. in Cathena aurea.
q. d. commẽ matri ſue. Uſqz mo
do tui curã habui: ſed memor tui.
iſtum relinquo. ſ. Joannẽ. Dein
de commẽdans eã diſcipulo dixit.
Ecce mř tua. quaſi dicat. Depu
to te ad eius cuſtodiam. Et ex illa
hora accepit eam diſcipulus in ſu
am. ſ. curam ⁊ diligentiam. Un-
de dicit Joan. damaſce. ꝙ dolo-
res partus ⁊ mortis qui fuerunt
ei preſeruati: in morte filij ſũt ei cõ-
municati. Fatigatus iam delica-
tus iheſus quia ꝑdiderat quaſi to-
tum ſanguinẽ ſitiebat. Unde di-
xit aliud verbũ. Quartũ ver-
bum. Sitio. Sitiebat naturaliter
ꝓpter penã. ⁊ ſpiritualiter ſalutẽ
noſtrã. Super quo Ber. in ver-
bo Sitio. O domine quid ſitis?
Fidẽ veſtram. Salutẽ veſtram.
Gaudiũ veſtrum. Plus animarũ
veſtrarum q̃ corporis mei cruciat⁹
me tenet. Illi. ſtatim dederũt
ei milites bibere vinum cum felle
mixtũ. Unde queritur dubiũ.
Quare vino ſic amaro potaue-
runt eum? Reſpondet Nicola-
us de lira. quod aliqui dixerũt id fa
ctum fuiſſe. vt citius xp̃s more-
retur. Et ſic milites ab eius cu-
ſtodia citius liberarent. qui debe
bant ipſum cuſtodire quouſqz ex
piraſſet. Sed Nicolaus ipſe di-
cit aliter ⁊ melius. Nã legit in quo
dam libro hebraico qui apud eos
intitulatur Liber iudiciũ ordina-
riorum. Quod qr Salomon di-
xerat Prouer. 31. Date ſiceram
merentibus ⁊ vinũ his qui ama
ro ſunt animo: vt bibant ⁊ obli-
uiſcantur egeſtatis ſue. Ideo ſe-
niores iudeorum ſtatuerunt. vt cõ-
demnatis ad mortẽ daretur vi-
num aromaticum ad bibendum
vt facilius tolerarent paſſionem.

In hieruſalem autem erant matrone deuote que hoc vinū ⁊ ſiceram .i. potū inebriatiuū dabāt ex deuotione. Iudei ergo ex nimia crudelitate mortiſ tale vinū p xp̄o datū ⁊ alijs duobus latronibus: acceperūt ſibi ⁊ biberūt. De hac potatione impleta eſt prophetia. Amos .2. Vinū dānatoꝝ bibebant .ſ. iudei: ⁊ loco eius poſuerunt acetū cū felle mixtū. Cum ergo potū quereret Chriſtuſ. Sitio. Milites qui biberant vinum illud: miſerunt ad villā in pede mōtis caluarie. ⁊ in domo mulieris petierunt vinū venale. Qua dicente: quid vultis facere de iſto vino? Dixerūt. Dare potū voluimꝰ iſti ſeductori qui dr̄ chriſtꝰ. Tunc illa accepit acetū ⁊ miſcuit ei fel agni comeſti ſero precedenti: ⁊ eis dedit. Tūc illi chriſto dederunt ad bibendum. p̄s. Dederunt in eſcam meā fel ⁊c. Sȝ cū guſtaſſet noluit bibere. Potuit virgo clamare qn̄ audiuit filium dicentē. Sitio. Heu mi fili quid audio? O vniuerſe creature celi admiramini paupertatē filij mei. qui dicit ſitio: ⁊ non pōt habere. Qui creauit oia: qui eſt omnipotens non habet ad bibendū? O fili mi: cur non poſſū tibi ſitienti miniſtrare? Cur tibi de pectore meo lac illud porrigere nō valeo quod totiens dū paruulus eras: ſuxiſti? Similit̄ ⁊ magdalena flēdo dicit. O magiſter bone. O magiſter care: ⁊ cur ego indigna diſcipula hac tanta neceſſitate ſubuenire tibi non poſſum? O dānata ſentētia iudeorū. Ecce quō xp̄s protulit quartū dulce verbum. Quintū verbum fuit. Clamauit circa horā nonā voce magna dicens. Hely hely lamazabathani. Nō eſt interpretatū hely .i. deus meus. Lama .i. quare. zabathani ideſt dereliquiſti me. Super quo gloſa dicit: deū dereliquiſſe eum in morte q: poteſtati perſequentium eū expoſuit. Subtraxit .n. ꝓtectionē: ſed nō ſoluit vnionem. De iſta derelictione completa eſt prophetia dauid. Qui me conſolaretur nō inueni. Non .n. conſolabantur eū ſicut fieri ſolet morti addictos a ducentibus. Primo nō iudei. Sed illudebant cū principibus ſacerdotū ⁊ blaſſemabant. Secundo non gentiles: ſed coronam ſpineā imponentes capiti. ꝑcutiebant eum. Tertio non diſcipuli qui fugerant ab eo ⁊ fidem amiſerant de ipſo. Quarto non mater. que ſimiliter perdiderat fidē. Nō denicꝫ pater eternus cōſolatus eſt eū .ſ. ad liberandū eū de manibꝰ inimicoꝝ ſed pro nobis tradidit illū .ſ. voluntati eorum permittendo agere quecūque crudelia voluerūt. Ideo clamauit hely hely. Quidam aūt .ſ. Romani milites: ſm̄ Hieronymꝰ idioma hebraicum ignorantes dicebant. Heliā vocat iſte. Videns aūt ꝓphetias impletas dixit aliud verbū. Sextū verbū fuit. Conſumatū eſt .i. totū feci ꝓpter quod venerā .ſ. vt patri obedirem. Ad

Philip.ij. Factus eſt obediens vſque ad mortē. Super quo Aug. Chriſtus ne perderet obedientiam: perdidit vitā. Conſumatum eſt. ſ. preconiū patriarcharum. Conſumatū eſt: locutio prophetarum. Conſumatum eſt. Figure. prophetie. Conſumatum eſt: opus redemptiōis humane. Conſumatū eſt. i. corpus meū iā mortuum eſt. Conſumatū eſt. i. ade peccatū qui inobiens pomū comedit. Cōſumatū eſt: vz vetus teſtamentū. Hoc dicto ſol obſcuratus ē: q2 a ſecunda hora tenebre facte ſūt ſuper vniuerſam terrā: vſq3 in horā nonā. Velū tēpli ſciſſum eſt i duas partes. Petre crepuere. Terra mota eſt. Vñ ois creatura cōpati xpo viſa ē. In hora aūt nonaſtrum clamore clamauit voce magna verbū ſeptimū. Pr̄ i manus tuas cōmendo ſpiritū meū. Et inclinato capite: tradidit ſpiritū. Cāta hinc verſum. Et aīa illa ſanctiſſima a corpore exiuit. ⁊ ad lymbū ſanctorum patrū deſcendit. ¶ Crucē hic oſtēde. Diuus ber. Aſcēdit xps i altū crucis: vt ab oībus videret. Voce magna clamauit: vt ab omnib⁹ audiretur. Clamori lachrymas addidit: vt homo ei compateretur. Videns autem maria filium mortuum, fecit planctū ſuper omnes ciuitates. O hieruſalem cui filius meus tot ⁊ tanta fecit in miraculis, in predicationibus. ipſum occidiſti. O capharnaum. O galilea, O effrem. lugete filium meum mortuum. Hic eſt qui tot ⁊c. Videntes aūt ſancti patres xpm. O quāta letitia. O quāta iucūditas. Vñ dixerunt illud Aug. Aduenisti redēptor mūdi. aduenisti quem deſiderantes quotidie expectabamus. Deſcēdiſti p nobis ad inferos: noli nobis deeſſe, cum reuerſus fueris ad ſuperos. Ecce quomodo chriſti paſſio ⁊c.

Quintum dicit ⁊c. Videntes iudei ⁊ alij fortēſes tot mirabilia i ei⁹ morte. q terra tremuit. monumenta ſunt aperta. ⁊ ſol obſcuratus. territi ſunt. Et tunc Centurio exclamauit dicens. Vere fili⁹ dei erat iſte. Unde cōuerſus eſt ⁊ plures reuertebant hieruſalē flētes. tondētes pectora ſua q2 paraſceue erat. i. dies veneris. In cuius veſpera incipit ſolēnitas ſequētis ſabbati. Iudei vt non remanerent corpora ſabbato in cruce. Rogauerūt Pilatū. vt frangerentur crucifixorum crura: ⁊ de cruce tollerentur eorum corpora. Venerunt ergo milites ⁊ fregerunt crura latronū. Ad ieſum autē cum veniſſent. vt viderūt eum iā mortuum. non fregerūt eius crura: vt prophetia eius cōpleretur Exo. xij. Os non cōminuetis ex eo. i. agno. qui chriſtū figurabat. Unus aūt militum. ſ. Longinus lancea latus eius aperuit: ⁊ continuo exiuit ſanguis ⁊ aqua. Sanguis ad nr̄am redēptionē: aq̄ ad peccatorum ablutionē. Utrum autē aq̄ ⁊ ſanguis ꝟ3 Th. in. 3. par. q. 46.

fuit miraculoſus. Quod quidez optime factū eſt: qꝛ ſicut de coſta Ade dormientis facta eſt Eua: vt inquit Gloſa interlinearis: ita de latere xp̄i dormiētis in cruce formata eſt eccleſia. que ſanguine redimitur: aqua lauatur. Hec ille. Unde iſte longinus viſum recepit: qꝛ ſanguis tetigit oculos eiꝰ: Unde ⁊ ob hoc ꝯuerſus eſt ad fidem. ⁊ pro ipſa tādem martyrizatus eſt. Joſeph aūt cuz eſſet diſcipulus xp̄i. occulte iuit ad amicum ſuum Nicodemū: qꝛ ⁊ ipſe diſcipulus Chriſti erat. Et ambo de licentia Pilati depoſuerunt corpus Jeſu de cruce. O qs explicare poſſet immenſum dolorem Marie: que tota lachrymabilis rapuit eius ſanctiſſimū corpus in gremio: ipſuz ꝑ ſingula membra deoſculando: dicēs. O caput ſanctiſſimū: quod totuz mundū docuit. illuminauit. rexit. īfinita bona ei cōtulit. ⁊ nunc te video ſpinis coronatū. O manus ſanctiſſime. O pedes ſanctiſſimi. Dic ꝑ ſingula mēbra. Similiter ⁊ hoc faciebant alie marie. Que accepto vnguento ipſū vnxerūt. Et poſuerunt eū in monumento nouo. Dixerſi aūt Mariam domiuz in bracijs ſuis quaſi mortuā. Hoc pacto: accipias corrigiā quaz pones ad collū. Et ex parte populi genibus flexis miſericordiā pete. Ipſuz deoſculando per ſingula mēbra: ſic dicendo. O bone ieſu ex parte huius populi ciuitatis. Baſo ql capo ſancto. Ex parte populi. o bone Jeſu baſo qlle ſancte mane. Sic proſequere per oīa membra. Et in fine dic. Te precor o dulciſſime Jeſu ꝑ tuam ſanctiſſimā paſſionez: vt huic populo tribuas omnium peccatorū̄ ſuorum remiſſionem in preſenti. ⁊ gloriam in futuro. Amen.

¶ In die iucundiſſime reſurrectionis. De glorioſa Chriſti reſurrectione.

IEſum queritis nazarenū crucifixuz: ſurrexit nō eſt hic. Mar. xvj. Quā ta ſit ſtata gaudioſa. feſtiua ⁊ letabunda. reſurrectio filij dei. in preſenti die. N. ſatis aperte declaratur. ſi dulciter contēplemur tripudia ⁊ leticias: quas fecerunt oēs creature in ipſa reſurrectione. Secūduz Tho. ⁊ Alber. tres ſunt differentie creaturaꝝ. Primo ſupiores. vt angeli. Hi letati ſunt in reſurrectione chriſti: qꝛ videbāt ſanctos ab inferis extrahi. ⁊ ſedes vacuas repleri. Unde eccleſia. Exultet iam angelica turba celorum. Secundo creature medie. i. hoies huius vite letati ſūt. vt apl'i. Eccleſia canit. Gauiſi ſūt diſcipuli. Et de mulieribus: eccleſia canit. Ille dum pergūt ec.

Tertio creature ſuperiores .i. ſancti patres in lymbo: qui educti ſunt a denſis terris. et caliginoſis ergaſtulis. et carceribus lymbi: quem videntes eum ſuſcitatum. dixerunt illud Aug. Aduenisti redemptor mundi quem deſiderantes quotidie expectabam^9. Deſcendiſti pro nobis ad inferos: noli nobis deeſſe dum iterum fueris ad ſuperos. Ille. Et nos debem^9 gaudere et exultare. Ad hoc initat David in ps. quem eccleſia ſepe replicat in officio preſenti. Hic dies etc. Hec eſt dies in quo preces ſunt liberati. Hic eſt in quo apoſtoli et mulieres gauiſe ſunt. Hic eſt in quo ſalus noſtra completa eſt. Ad hanc exultationem inuitent nos oia. Videmus arbores florere. aues in nemoribus canere. terram proferre flores ſuos. Maximus in ſe. In reſurrectione chriſti aer ſalubrior. ſol candidior. terra fecundior facta eſt. In ipſa namque omnia ęmulantia gloriantur. Nam et ipſum ſolem arbitror in hac die ſolito clariorem. Neceſſe eſt enim vt ſic in eius reſurrectione gaudeat qui in eius paſſione condoluit. Ille. De qua quidem reſurrectione. tria dulciter contemplabimur.

¶ Primum. dicitur congruitatis.
¶ Secundum. dicitur expectabilitatis.
¶ Tertium. dicitur immediatatis.

Primum etc. Dubium queritur. Utrum fuit neceſſarium xpm a mortuis reſurgere? Reſpondet Tho. 3. par. q. 53. ar. i. Quod ſic quintuplici ratione.

¶ Prima. eſt propter diuine iuſtitie commendationem.
¶ Secunda. eſt propter deſolatorum conſolationem.
¶ Tertia. eſt propter fidei noſtre inſtructionem.
¶ Quarta. eſt propter vite noſtre informationem.
¶ Quinta. eſt propter figurarum veterum impletionem.

¶ Prima eſt etc. Una maxima eſt in Theo. Quod iuſtitia diuina et humana requirit: vt merito reddatur premium. Et merces labori. Et exaltatio humilitati. Mat. 20. Uoca operarios et redde etc. Et Luc. i. Exaltauit humiles. Et. 18. Qui ſe humiliat: exaltabitur. Et. i. Petri. 5. Humiliamini ſub potenti manu dei. vt vos exaltet in tempore viſitationis. Et Eccleſiaſtici. 3. Quanto maior es: humilia te in omnibus: et coram deo inuenies gratiam. Ideo et cano. 7. q. i. Ibi. Et. 15. q. i. Firmiſſime. Et. xij. q. 2. Charitatem: dicitur. Iuſtum eſt vt illi conſequantur ſtipendium: qui laboris impenderunt obſequium. Et in Aut. de iudicibus. §. Ne autem. col. 6. dicitur. Labor non debet eſſe ſine fructu. Ad propoſitum. Xpus in corpore multum laborauit. et multas et infinitas anguſtias ſuſtinuit. et vſque ad infimum humilitatis ſcilicet mortis ſe humiliauit. Ideo neceſſarium et congruum fuit. quod eius corp^9 reſurgeret. et premium ſue humilitatis reciperet. Et hanc rationem tangit apoſtolus Phil. 2. Factus eſt obediens vſque ad mortem. mortem autem crucis. Propter quod et

deus exaltauit illū ꝛ dedit illi no-
men ꝛc. Chriſtꝰ ſe humiliauit ſup
oēs creaturas. Quia cū eſſet diui
nus ꝛ inuiſibilis. induit hac no-
ſtra ignobili carne mortali. Hu-
miliauit: matrē humilē eligēdo.
Humiliauit: in paruo tugurio na
ſcēdo. Humiliauit: ſacramēta hu
militatis. ſ. circūciſionis ꝛ baptiſ
mi ſuſcipiēdo. Humiliauit: virgi
ni mr̄i ꝛ Joſeph. ſe ſubijciendo.
Humiliauit: humiles piſcatores
ſibi ſociando. Humiliauit: in pre
dicatione gloriam pr̄is querēdo
Humiliauit: mūdanos honores
ſpernēdo. Humiliauit: cōuerſan
do ꝛ pedes diſcipuloꝝ lauando.
Hūiliauit deniq̄ ꝯtumelias. ver
bera. ſputa. crucē. ꝛ mortē able-
ctiſſimā patiēdo. Humiliauit tan
tum ſe. ꝙ voluit ipſaꝫ humilitatē
pro mr̄e. pro ſorore: patiam. p fi
lia: fidē pro ſocia ꝛ familiari: ꝯpaſ
ſioneꝫ. Hauendoſi adunque tan-
to hūiliato. meruit ꝛ debuit ſubli
mari: in premiumꝫ ante humilita
tis. Vñ ipē dicit pr̄i. ps. 138. Dn̄e
ꝓbaſti me. ſ. per dolores. Et co
gnouiſti ſeſſi. me. i. approbaſti glo
riaꝫ reſurrectiōis mee. Unde pa-
tet prima ratio.

¶ Secunda ꝛc. Hūc ordinē ſer-
uat diuina iuſtitia: ꝙ nunq̄ ꝑmit-
tit ſuos amicos in tribulationibꝰ
frangi. quia det eis cōſolationes.
Vñ ps. Scd̄m multitudinē dolo
rum ꝛc. Et Tob. 3. Poſt tēpeſta
tem trāquillū facis: ꝛ poſt lachry
mationeꝫ ꝛ fletū. exultationē in-
fundis. Et 2. Cori. 1. Sicut abun-
dāt paſſiones xp̄i in nobis: ita ꝛ p
ipſuꝫ abūdat ꝛ conſolatio noſtra.
Hiero. ſup ps. Quot vulnera paſſi
mur: tot cōſolatiōes meremur.
Ad ꝓpoſitū. Apoſtoli remanſe-
rant triſtes de morte xp̄i Eccleſia
canit. Triſtes erant ꝛc. Et tres
marie. ꝛ virgo maria: que quaſi
mortua remanſerat pre dolore.
Vñ fleuere omnes: Fleuit petrꝰ
Mat. 26. Egreſſus foras ꝛc.
Fleuerūt mulieres Luce. 23. Filie
hieruſalē: nolite ꝛc. Fleuere ange-
li Iſa. 33. Angeli pacis amare fle
bunt. Cū igit̄ omnes triſtes fue-
rint morte eius. dignū erat vt cō
ſolarētur. Quod factū eſt quan-
do a mortuis reſurrexit: vt ho-
die qui letati ſunt.

¶ Tertia ratio ꝛc. Ex hoc eniꝫ ꝙ
xp̄s mortuꝰ ē ꝛ reſurrexit: fides
noſtra cōfirmata ē. Ubi notādū.
ꝙ inter oēs articulos fidei. arti-
culus reſurrectionis fuit valde in
credibilis maxime gētilibꝰ. etiaꝫ
apoſtolis ad tp̄s. Vñ phs in poſt-
ꝑdicamētis. A priuatiōe ad habituꝫ
nō fit regreſſus. Et. l. qui reo. §.
Aream. ff. de ſolutionibꝰ. Homo
mortuꝰ: nunq̄ reuiuiſcit. Unde
apoſtolus predicās athenienſibus.
dum xp̄m ꝑdicaret audiebāt euꝫ
libenter q: bene loquebat̄. Sed
quādo dixit de reſurrectiōe xp̄i ꝛ
aliorū mortuoꝝ: dixerūt. Nouo-
rum demonioꝝ videtur annun-
ciator eſſe Act. 17. Ideo ſi chri-
ſtus nō reſurrexiſſet a mortuis.
inanis eſſet fides noſtra ꝛ vacua:
quia incredibilis fuiſſet. Vñ apo-

ſolus.i.Corin.16. Si chriſtus nõ reſurrexit: inanis eſt ꝛc. Unde ipſe dicit patri in ps. Que vtilitas in ſanguine meo: ſi deſcẽdo i corruptionẽ? Gloſa. Nulla certe: qr caput noſtre future reſurrectiõis. Ubi nota ſm Alber. ꝙ duplex eſt ſpecies reſurgentiũ. Una ẽ impfecta: vt lazari qr erat iterũ moriturꝰ. Jo.9. Alia eſt chriſti que fuit vera reſurrectio: ꝛ ſpes nr̃e future reſurrectionis. ꝛ caput ipſius reſurrectiõis. ¶ Quarta ratio ꝛc. Per hoc enim ꝙ xp̃s reſurrexit: dedit figurã noſtre reſurrectionis: dupliciter. Pº. qr ſicut ille amplius nõ morit. Ro. 6. Xp̃s reſurgens ex mortuis. iã nõ ꝛc. ita ꝛ homo ſpiritualiter nõ debet amplius mori peccato mortali. Et cum xp̃o debet reſurgere hodie de ſepulchro peccati. 2º. ſicut enim incoauit hodie vitam immortalẽ ꝛ nouã. ita homo incipere aliã vitã. Nõ differre reſurrectionẽ ſuã ſpiritualẽ vſqꝫ in ſenectutẽ: qr talis reſurrectio habet difficultatẽ. Difficile eni conuertit q in peccato inueteratur. Unde Sapi. Prouer. 22. Adoleſcens iuxta viã ſuã ambulans. et cum ſenuerit non recedet ab ea. Neqꝫ vſqꝫ ad mortẽ: qr talis conuerſio habet dubietatẽ. Jõ Aug. de pe. di. 7. c. Si quis poſitus dubitat de pnĩa eorũ. quos penitet in extremis. Quia tunc tales viꝫ potius penitere timore pene: ꝙ̃ amore iuſtitie. ĩõ eorum pnĩa dubia eẽ dicitur. Non debet differre poſt mortẽ: qr talis conuerſio habet impoſſibilitatẽ. Talibꝰ. d. dñs Prouer.1. Uocaui ꝛ renuiſtis. Et infra. Ego quoqꝫ in interitu vr̃o ridebo. Tũc inuocabũt me ꝛ nõ exaudiã mane ↄſurgent ꝛ nõ inuenient me. Inuenient qdẽ dãnati deũ. ꝛ nõ inuenient. Deus n. eſt in mũdo p miaꝫ. in celo per grãꝫ. in inferno p iuſtitiã. Nõ poterunt igit ipſũ inuenire vt miſeratorẽ: qr hoc mõ inuenit i mundo. Nec vt glorificatorem: qr hoc modo inuenit in celo. Sed vt iudicẽ ꝛ tortorẽ: qr hoc modo ẽ in inferno. Uſqꝫ in pñtiarũ o concubinarie tenuiſti feminã. Cazela via. O vſurarie ſine vſuras. O odioſe parce inimico. O auare bene fac. Et ſic prattica prout vr̃ ꝛ. Ad eph.4. renouamini ſpiritu mẽtis veſtre. Et .i. Re.2. Recedant vetera de ore veſtro. Sed nõ ſũt renouati: qui nõ ſunt hodie communicati. nec ↄfeſſi. Quo auſus es hodie accedere ad menſã ſine cõmunione o poltronazo. o gaiofo. Uideo te o ribaldo. ¶ Sexta ratio ꝛc. Ut impleantur figure prophetarum. Que ſunt principaliter due. Prima de Jona propheta: qui miſſus fuit a deo ad predicandum Niniuitis. ſed renuebantur diuine voluntati. Bene: miſit ſe in naui: ꝛ a naui iſ miſſus eſt in mare in ventre ceti. Ubi ſtetit tribus diebus. ꝛ totidem noctibus. ꝛ poſtea reſurrexit. Moraliter. Jonas eſt chriſtus qui miſſus eſt a deo

ad predicandū peccatoribus: ſed timens mortē nolebat. Mat. 25. Pater ſi poſſibile ꝛc. Reſpondit pater. Volo ꝙ patiaris in cruce. In qua quidem mortuus eſt. Et in ventre terre ſtetit trib⁹ diebus ꝛ noctib⁹. His cõpletis poſtea reſurrexit. Unde patet prima figura reſurrectionis xp̄i. Secunda fuit de Sanſone. Jud. 16. Qui mīſſus in carcere dormiuit vſqꝫ ad mediā noctē. ꝛ poſtea ſurrexit: ꝛ portas ciuitatis cuꝫ ſeraturis aſportauit in montē. Moraliter. Sanſon eſt xp̄s. in carcere terre poſitus ſed in nocte media i. verſus auroram. duas portas. ideſt animam ꝛ corpus aſportauit in montē celi empyrei quando hodie ſurrexit. O xp̄o feroce. O leõe terribile. O robatore de ſtrata. Robo lo lymbo di ſancti padri chi dormiuano. E como leone rugiēte leuauit vocem ſuam: cridando. Fora pregloneri. Ubi nota. Quod chriſtus ſurrexit.

¶ Primo. velociter.
¶ Secundo. veraciter.
¶ Tertio. potenter.
¶ Quarto. patenter.
¶ Quinto. miſericorditer.

Primo velociter. quia noluit differre vſqꝫ ad finem mūdi. vt nos faciemus: ſed hodie vt eſſet figura noſtre reſurrectiõis. Secundo ꝛc. ſ. in corpore ꝛ anima.

Tertio ꝛc. tam potēter ꝙ ei⁹ reſurrectio fuit cauſa noſtre reſurrectionis. que fit in preſenti. ꝛ que erit in futuro. Quarto patēter. i. manifeſte. In ipſa die reſurrectionis. quinquies apparuit. Primo matri que ſe maceraba in fletib⁹. Jo. 20. Secūdo marije que erāt multum angie. Mat. vlt. Tertio Petro. Luc. vlt. Quarto diſcipulis. eūtib⁹ in emaus. Luc. vlt. Quinto diſcipulis congregatis Lu. 20. Sexto miſeris. q₂ appa ruit tribulatis: vt eos cõſolaret.

Secundū myſteriū ꝛc. A quatuor generibus perſonarum fuit deſiderata: vt hūt Theologi.

¶ Primo. a ſanctis patribus.
¶ Secundo. a ſanctis mulierib⁹.
¶ Tertio. a ſanctis apoſtolis.
¶ Quarto. a ſanctis angelis.

¶ Primo ꝛc. Qr cum ſtetiſſent in lymbo iam per. 6. millia annorum ꝛ ſciuiſſent xp̄m natum per preconē Joannēꝫ bap. cuꝫ ingenti gaudio affectabant ipſum videre. Hoc autem deſiderium completuꝫ ē: quādo a carcere fuere liberati. Sed merito dubiū queritur. Utrum fuit conueniēs xp̄ꝫ ad lymbum deſcendere: ꝛ viſitare illos patres? Reſpondeo ꝙ ſic duplici ratiõe. Primo ratione fni. Hoc habet vera amicitia: vt nõ ſolum diligat tpe pſperitatis: ſed etiā aduerſitatis. Prouer. 7. Omni tempore diligit qui amicus ē. Et in aduerſitate magis cognoſcitur amicus. Fuit ergo conueniens ꝛ legi amicitie cõſonās: vt viſitaret tribulatos qui erant in lymbo ꝛ eos liberaret. Quod petebāt Za. b. ī Illuminarꝰ ijs ꝛc.

Secundo ratione victorie. vt perfecte triūpharet de diabolo. Tūc. n. quis perfecte triumphat contra aliquem: quando non solum vincit eū in campo: sed aufert ſedem regni sui: ⁊ domum suaȝ. Christus triumphauit cōtra diabolum in cruce: ⁊ vicerat eum. Ideo vt perfecte triūpharet de eo: voluit etiam auferre ſedeȝ regni sui. ⁊ ligare euȝ in domo sua: que erat infernus. Unde descendit ⁊ diripuit omnia sua. Unde ps. Uincula eorum disrupit. Et alibi. Contriuit portas ereas ⁊c.

Sed nota. Qꝺ ad quatuor loca descendit in hoc triduo. Primo ad locum damnatorum: ⁊ eos increpauit stans in porta inferni. O iuda. O chayn. O damnati qui indignos vos fecistis ⁊c. Secundo ad locum pueroꝝ vbi non est ignis ⁊ eos cōfortauit: quia nō erant de numero damnatorum.

Tertio ad purgatoriū. vbi eſt pena ſensus: ⁊ dāni. Sed vtrū omnes liberauerit: an partē? Ad hoc eſt duplex opinio. Una dicit ꝙ sic. Quod probat tali medio. De rege coronato. qui dēs captiuos liberat. Et de papa nouiter creato. dat largas indulgentias. Ita christus pater noster. omnes liberauit a loco illo. Alia opinio ē Tho. 3. par. q. 52. ꝙ nō omnes: sed tantum illos qui penitentiam compleuerant: vſqȝ ad illud tempus. Si christus de purgatorio non extraxit animas omnes. minus Franciscus: quod nimo-

res pdicant. Uidēs Lucifer spoliantē euȝ locū: totus admirās petijt ab eo tria. Primum.

Quis erat?

Quid vellet facere?

Quādiu vis hic habitare?

Ad primum Christus respondit. Non cognoscis me? Ego tibi bene cognosco te. Tu es lucifer. qui mihi voluisti equiparari. Qui Adā tentaſti. Qui me etiaȝ in deserto ⁊c. Qui seducis totū mundum. Quando lucifer hoc intellexit. dixit. Mirū ꝙ non indicasti ⁊c. Ego stabo: quantū Ionas ſtetit in ventre ceti per. 40. horas. Quid vis ⁊c? Respondit christus. Uolo te spoliare ⁊ impresonare. Tūc lucifer dixit. Uere non facies. Et currit ad lymbuȝ nūcians alijs aduentū iſtius. Tunc Dismas latro: cum cruce venit ad ostium clamans. Attollite portas principes ⁊c. i. ſꝫ Tho. O principes inferni auferte poteſtatē vestram qua hucusqȝ detinebatis animas patrum in lymbo ⁊ tenebris reclusas. Respōdit lucifer. Uere non faciam. Cui latro. Per el sangue de xpo. Per lo capo. Per lo corpo. Per la croce de christo: ingrediar hunc locum. Audientes sancti patres has voces i quinqȝ processiones venerunt supplicare christo: susceptaret. ⁊ eos educeret. Prima patriarcharum. Adam. Mathusalem. Noe. Abraam. Isaac. Iacob. d. ps. Surge domine in requiem tuam ⁊c. O iesu. Secū

da prophetarū Moyses. Samuel. Iere. Isa. Dan. Baruch. d. Exurgat de⁹ ⁊ dissi. ⁊c. Tertio sacerdotes. Aarō. Eleazar. Melchi. d. Exurge domine adiuua nos. Quarta regū Dd. Josue. Joseph. Exurge quaſi obdormis ⁊c. Quinta mulieres. Eua. Rebecca. Rachel. Maria. Micol ⁊c. Respōdit christus. Propter miseriā inopū ⁊c. Tūc fracte sūt porte inferni. ⁊ patres xp̄m vidētes. d. Gloria tibi dn̄e. q ſurrexisti ⁊c. O quātum gaudiū: qn̄ viderūt se liberatos a loco illo: pleno tenebris ⁊ merore. ¶ Secūdo a sāctis mulierib⁹ desiderata. In euangelio hodierno dicit. Nō mulieres hodie valde mane venerunt ad sepulturā cū aromatibus vt vngerent eū. Ubi notatur amor verus eaꝝ ad christū. Pauci enī sunt qui diligūt inimicū in vita: quia quaſi omnes amant amicū ꝓpter sua. nō ꝓp se. Unde Ouidius. 2. de ponto.

Uulg⁹ amicitias vtilitate ꝓbat.

Pauciores qui amēt in morte, immo sepe filij parētibus aduersantur. ⁊ vxores viris ⁊c. quādo in morte aliqua volunt ordinare. Paucissimi qui post mortem: qr post modicum tempus obliuiscūtur amicum. Iste autem sancte mulieres dilexerunt christum in vita. quia sequebantur eum predicantem. Luc. 8. Dilexerunt in morte. quia sociauerūt eū in cruce pendentem. Jo. 19. Stabat autem iuxta crucem mater eius. ⁊ soror mr̄is ei⁹: maria cleophe. ⁊ maria magdalene. Dilexerūt etiā post mortē. ideo vnguenta parauerunt ⁊ venerunt ad sepulchrū vt vngerēt ⁊c. Consuetudo erat iudeoꝝ vngere corpora mortuorū: vt conseruarent a fetore. incineratione. vermiū corrosione. Sed deuote mulieres erant decepte: quia eius corp⁹ eēt imbalsamatū deitate: si per mille ānos iacuisset i terra: nō potuisset putrefieri: nec corrodi a vermib⁹. Sed q̄ erāt: Maria magdalena Maria iacobi minoris. Maria salome. Sed quare. b. virgo nō venit cū istis mulierib⁹? Respondet Ber. triplici rōne. Prima qr in parasceues tm̄ se macerauerat p morte filij: ⁊ fleuerat: ꝙ pre nimia debilitate sustinere se nō poterat. Unde secundum Ber. oportuit vt de loco passionis inter manus discipulorum tanq̄ mortua deferretur domum. Secunda quia non potuisset sustinere videre sepulchrum quem gladius doloris ꝑforasset ⁊c. Tertia quia sciebat ipsum resurrexisse ⁊ in monumēto non esse. Cum ergo irent ad monumentum: mutuo di. Quis reuoluet nobis ⁊c. Erat quippe magnus ⁊c. Inuenerunt lapidem reuolutū. ⁊ iuuenem a dextris sedentem. Quem videntes timuerunt. Sed queritur cum tam ex etate iuuenili: q̄ ex fulgore. ⁊ luminosa p̄ntia. delecta-

bilis et iocunda fuerit apparitio angeli: quomodo mulieres fuerunt timore percuſſe? Ad hoc ſacri docto. dicunt. Quod hec eſt differentia inter apparitionem boni et mali angeli. Nã bonus angelus in principio terret ex ſuo fulgore in medio confortat ex ſua allocutione. In fine letificat ex ſua iocunda viſione. Proprium autem mali angeli: ẽ terrere multũ in pricipio ex ſua apparitione. in medio terrere magis: ex ſua allocutione. in fine terrere maxime: ex ſua horribili viſione. Sic fecit iſte angelus bonus ad mulieres. In principio terruit. propter rẽ grãdem et inſolitã. tam immediate cõſolatus eſt. d. Nolite expaueſcere. Scio enim etc. Ubi notãdũ ꝙ poſtꝗ angelus inſtruxit mulieres de reſurrectione, ipſe mẽte cõſternate abire ceperũt. nõ capaces tanti myſterij eſtimarunt illud ſublatum et poſitum in aliquo vili loco. Unde magdalena que amabat chriſtum ardentiſſimo amore ſupponens pro certo illud ſublatum. cucurrit nunciare petro. et Jo. d. Tulerunt dominum de monumento. et neſcimus vbi poſuerunt eum. Illi cucurrerunt: ſꝫ Joannes citius cucurrit. et inclinauit caput in ſepulchrum et vidit linteamina poſita: nec tamen intrauit. Petrus vero veniens intrauit. et vidit linteamina et ſudarium poſita ad partem. Deinde et Joannes intrauit. et credidit quod dixerat magdalena .ſ. etc.

Contriſtati diſcipuli domum redierunt. Et magdalena cum mulieribus rediit ad ſepulchrũ. A quo alijs recedentibꝰ: Maria ſtabat ad monumentũ foris plorans. et ſic flens inclinauit ſe et proſpexit in monumentũ. Amanti ſemel aſpexiſſe nõ ſufficit: quia vis amoris multiplicat affectũ inquiſitionis. Et vidit duos angelos ſedentes. vnũ ad caput. alterũ ad pedes. Et dixit illi. Mulier quid ploras? Dixit eis. Tulerunt dñm meum et neſcio vbi poſuerunt eũ. Hec dicens conuerſa vidit ieſum ſtantem: et neſciebat ꝙ ieſus eſſet. Et dixit ei. Mulier quid ploras? Quẽ queris? O bone ieſu deſideriũ anime ſue. Quare iterrogas quid ploras? Quem queris? Illa paulo ante oculis viderat te ſpẽ ſuã ſuſpẽſum in ligno: et tu nũc dicis quid ploras. Illa die tertia p̃cedẽte viderat manꝰ tuas quibꝰ ſepe bñdicta fuerat. et pedes quos lachrymis rigarat clauis affigi: et nunc tu dicis quid ploras. Nũc corpus tuũ ſublatum eſtimat. ad quod vngendum venerat vt ſe conſolaretur. et tu dicis quid ploras: Quem queris. Tu ipſe es. qui te ſolum querit. te ſolum amat. pro te omnia contempnit. et tu dicis: Quem queris. Tu cauſa querele. tu cauſa ploratus. tu eam diſcipulam dilectam. totam ad te attraxiſti. Illa eſtimans ꝙ eſſet ortulanus dixit ei. Domine ſi tu ſuſtuliſti eũ dicito mihi: et ego eũ tollam. O admirabilis audacia

mulieris. O maria. Si forte corpus poſitū eſſet in atrio principis ſacerdotū: vbi Petrus calefaciebat ſe ad ignē. qd feciſſes? Ego eū tollā. O conſtantia. O ardor flãmantiſſime quo mens magdalene liquefiebat. Abſolute promiſit. Ego eū ⁊c̃. Dicit ieſus. Maria. Hec vox penetrauit aiã ei9. Et cognouit ꝙ ieſus eſt: ⁊ dixit Rabboni. i. magiſter. Et cucurrit ad pedes eius. Cui ieſus. Noli me tangere. Nondū enī aſcendi ad patrem meum. Et addidit dominus marie. Uade ad fratres meos ⁊ dic eis. Aſcēdo ad patrē meum ⁊ patrē veſtrum: deū ⁊c̃. Statimqꝫ diſparuit. Et magdalena tota gaudens illinc diſceſſit vt iuſſa domini faceret. Eundo inuenit ſocias in via: ⁊ dixit ſe xp̄m vidiſſe. in ſpē ortulani. Et reuertētibus illis occurrit Chriſtus. d. Auete. Et iſte tenuerunt pedes ⁊ adorauerunt eum. Tunc ait ieſus illis. Ite nunciare fratribus meis vt vadant in galileam. ibi me videbunt. O benignitas huius almi regis. qui relictus in bello: ſuos formidoloſos. fugitiuos. ſocios. quãdo euaſit nominat fratres. ⁊ promittit oſtendere nouitatem celeſtem in ſuo corpore. Et venit maria cum alijs marijs: annuncians diſcipulis. Quia vidi dñm ⁊ hec dixit mihi. ¶ Quarto a ſanctis angelis. Quia videbant ſedes vacuas repleri per. s. patres. Unde heri cantauit eccleſia. Exultet iam ⁊c̃.

TErtiū dicitur ⁊c̃. Utrū prius matri ꝙ alijs apparuit? Reſpondeo ꝙ ſic. Quod probat triplici ratione.

¶ Primo. ratione doloris.

¶ Secundo. ratione teſtificationis.

¶ Tertio. ratione dilectionis.

¶ Primo ⁊c̃. Mater ſuper omnes doluit: ſuper oēs cōſolari debuit. Si poſtea euangeliſte nō faciunt mentionem de apparitione hac. Et forte ob hoc: ne ſuſpectum eſſet teſtimonium matris de reſurrectione filij. Secundo ratiōe ⁊c̃. Ambro. li. de virginib9. Uidit maria reſurrectionem domini: ⁊ p̄ma vidit ⁊ credidit. In huius ſignū: papa facit hodie primam ſtationem ad ſanctam mariam maiorem: per hoc innuens ſancte marie fuiſſe factam primã apparitionem. Quod iuſtū fuit. ¶ Tertio rōne ⁊c̃. Sup omnes dilexit filiū: ideo ſuper omnes meruit conſolari de reſurrectione. Contemplari poſſumus ꝙ expectabat reſurrectionem: ſed ignorabat horam: vtrum in nocte media: an in aurora. Inuenit. ps. 56. vbi loquitur in pſona patris. Exurge gloria mea. Jo. 8. Ego gloriã meam nō quero: ſed eius qui miſit me. Exurge pſalterium ⁊ cythara. Et chriſtus reſpōdit. Exurgam diluculo. Inuenit. ps. 107. Exurgam diluculo. Inuenit tertium teſtem. Oſee. 7. Quaſi diluculū p̄paratus eſt egreſſus eius.

Maria tota leta: notificat magdalene. Preparant locum filio. Altercatio facta eſt quis debebat tre ad matrem nunciare hanc reſurrectionē. Adam dixit. Mihi incubit. quia fui cauſa mali: ita econuerſo. Reſpōdit chriſtus. Comedis ficus: foue in via morareris ꝛc. Abel ſimiliter. Reſpōdit xp̄s. Nō vere: q2 inuenire chaym poſſes. g te. ꝛc. Noe mihi icūbit. Nō ibis: quia bibis ſibē͂ter. Uenit Joannes bap. ego ibo. Non vere: quia habes indumentū de pilis. Et latro: ad me pertinet. Non: quia habes tibias fractas. Miſſus eſt angelus qui cātare cepit. Regina celi letare allelula: quia quem meruiſti portare alleluia. reſurrexit ſicut dixit alleluia. Et ſtatim chriſtus affuit cum omnibus ſanctis. Uirgo flexis genibus adorare cepit. O caput ſanctum. O brachia. O pedes. O membra delicata: que a iudeis ſunt tam dure percuſſa. Alij ſancti dixerunt illud Judith. 15. Tu gloria hieruſalē. tu letitia iſrael: tu honorificentia populi noſtri. Latro autem pro omnibus ſanctis erga matrem: cantauit hanc laudem.

O madre de virtu. o dea eterna.
Che tu portaſti quel fiol ſi dgno.
Che laſpra morte ſuſtene in ſul legno.
Per la oſcura campar da noy caverna.
Tu ſey del mundo e del ciel lucerna.

¶ Feria. 2. paſce. De gloria paradiſi. ſermo magnus.

Tu ſolus peregrinus es in hieruſalem. Luce vlt. ¶ Refert Lucas duos ex diſcipulis idest ex ſeptuagita diſcipulis. quorū vnus vocabatur Cleophas. Alius Lucas qui ſuum nomen tacent. Ibant ipſa die. ſ. reſurrectionis in caſtellum ꝙ erat in ſpacio ſtadiorum ſexaginta ab hieruſalem: nomine Emaus. Gloſa ſedecim ſtadia faciunt vnam leucam. Albertus ſtadium facit. 125. paſſus ꝛ. 60. ſtadia faciunt ſeptē͂ milliaria ꝛ quingentos paſſus. Unde caſtellum hoc diſtabat ab hieruſalem ſeptem milliaria cum dimidio. Et loquebantur adinuicē͂ de omnibus que acciderant. Et dum fabularent ipſe Ieſus appropinquans ibat cum illis. Oculi eorum tenebantur grauati. Gloſa: quia incredulitas eorum merebatur: ꝙ chriſtus cognitionem ſui corporis ab eis retardaret. Et ait ad illos. Qui ſunt hi ꝛc. Reſpondit Cleophas. Tu ſolus peregrinus es in hieruſalem ꝛ non co. que facta ſunt in illa his diebus? Gloſa. Solus peregrinus quaſi dicat. Cum multi peregrini his diebus venerint in hieruſalem: mirum eſt ꝙ ſolus inter eos peregrinos ignoras ea que ſunt nota omnibus. Chriſtus fuit peregrinus quo ad tria. Que peregrini ſolent habere.

¶ Primo quo ad habitū quem aſſumpſit.
¶ Scḋo quo ad hoſpitia q̄ intrauit
¶ Tertio quo ad inſignia que reportauit.

¶ Primo quo ad habitū. Peregrinus q̄tuor ſecum portat. Primo ſclauinā. Scḋo ſcarſellam. Tertio pileū. Quarto baculū. Sic chriſtus. Primo ſclauinam.i.carnē quā mater virgo i ſuo vtero fecit. Que habuit triplicē colorē. Primo fuit alba. p puritatem virginalē. Apoc.19. Vidi ⁊ ecce equus albus. Secundo rubea p ſanguinem in cruce. Iſa.52. Quare rubrum eſt indumentū tuum. Tertio aūt nigra. Quā in cruce pallidus ē effectus. Iſa.52. Cuius liuore ſanati ſumus. 2° habuit ſcarſellā: q̄ fuit eius aīa plena auro grāꝫ ⁊ glorie. Tertio habuit pileum: ideſt coronā ſpineam. Quarto habuit baculū: ideſt crucē. Unde dr̄. Tu ſolus peregrinus es: ſcꝫ quo ad habitū. ¶ Secūdo peregrinus quo ad hoſpitia ⁊c̄. Tria ſolent habere hoſpitia peregrini. Anteꝗ̄ ingredi. Primo hora tertie ad prādendum. Secūdo in meridie ad bibendū: ⁊ poſtea ad quieſcēdū. Tertio in ſero ad cenandum ⁊ dormiendum. Sic Chriſtus habuit tria hoſpitia: vt peregrinus. Primū fuit vterus virginis. in quo introiuit hora tertie: ideſt tpe gratie. Cum ſit triplex tēpus ſcilicet nature. ſcripte. ⁊ gratie. In quo introiuit in meridie: vbi bibit quando dixit Sitio. Et ibi requieuit: quādo inclinato capite tradidit ſpiritū. Tertium fuit ſepulchrū ibi dormiuit. Unde pſ. Ego dormiui ⁊ ſoporatus ſum.

¶ Tertio fuit peregrinus quo ad inſignia que ⁊c̄. Solent peregrini portare quedā inſignia ſup pileum ⁊ pſonā. Ad oſtendendū ꝙ ſuum iter cōpleuerunt: vt homines citius moueant ad cōpaſſionem. Sic Chriſtus ad patrē rediēs: qr̄ cōpleuerat ſuam peregrinationē: inſignia: ideſt cicatrices retinuit in ſuo corpore. Quod fecit triplici rōne ſcḋm Tho.3.par.q.54.ar.4. Alexan.de ales.3.par. ſum. Primo ppter oſtenſionē paterne obedientie. Pater ſibi cōmiſit vt genus humanum ſua paſſione redimeret. Ut igit̄ patri oſtenderet ꝙ opus ſibi iniunctum cōſummaret, cycatrices retinuit. Io.17. Opus cōſummaui qḋ dediſti mihi vt facerē. Secundo in puocationē paterne miſericordie. vt ſcꝫ his patri oſtēſis ipſum ad miſericordiā puocet. ⁊ miſericordiā ipſā nobis impendat. Cycatrix eſt quedā interceſſio p nobis ad patrē. Tertio i ſignū excellentis victorie vt ſecū deferat ſemp inſignia ſue glorioſe victorie. Ille cycatrices ſūt in xp̄o: non in deformitate: ſꝫ in magna pulchritudine. Sicut eſt honor militi de prelio reuertenti: deferre ſecū ſcutū fractū. ſic eſt honor xp̄o deferre ſecū glorioſū triumphū ſue victorie. Tu ſolus pere

grin⁹ eos. Quibus dixit. O ſtul-
ti & tardi corde ad credendum in
oībus q̄ locuti ſunt pphete. Nō-
ne oportuit pati xp̄m: tum pp̄ter
patris preordinationē: tu3 pp hu
manā redēptionem: tu3 pp ſcri-
pturaꝝ impletionē? Et interpre-
tabatur illis ſcripturas a Moyſe
& oibus pphetis. Et appropinq̄
uerunt caſtello: quo ibant. Et ipſe
finxit ſe longius ire. Gloſa. Nō
fuit ibi aliqua falſitas: q: fuit ibi ta
lis fictio ad deſignandū veritatē
ſ. diſtantiā eius a cordibus eorū.
pp̄ter fidei defectū. Tales. n. ap-
paritiones vt cōiter fiunt ſm diſ
poſitionē interiorꝫ illoꝝ quibus
fiunt. D: r. Simulabat ſe lōgius
ire: non q: nolebat: ſed q: audire
volebat Mane nobiſcū dn̄e. In
quo verbis ad ꝯſolationē nr̄a3
volo predicemus de beatitudine
vel de gloria paradiſi. De qua
nūc videbimus.

¶ Primū. dr̄ verificationis.
¶ Scd̄m. dr̄ modificationis.
¶ Tertium. dr̄ acquiſitionis.

PRimum dr̄ &c̄. Utru3
in hac vita poſſit eē no
ſtra beatitudo: nr̄a feli-
citas: & nr̄ paradiſus?
Circa hoc due ſūt opiōnes. Una
dicit q̄ ſic: alia q̄ nō. Prima q̄
ſic: que fuit poſitio antiquorum
phoꝝ. Et p fundamēto aſſumūt
verbum Salomonis. Eccle. 3°.
Unus eſt hois interitus & iumen
toꝝ: & equa vtriuſqꝫ ꝯditio: ſicut
moritur hō: ſic & illa moriuntur.
Et in. 5. c. Hoc itaqꝫ viſum ē mi
hi: vt comedat qs & bibat: & frua
tur letitia ex labore ſuo. Ille. Un̄
dicunt plures. Morto el corpo:
morta lanima.

¶ Alia opinio dicit q̄ nō: ſed in
celo. Mat. 5. Merces inq̄t ve-
ſtra copioſa eſt in celis. Ad hanc
difficultatē. Rñdeo q̄ hic non
pōt haberi nr̄a beatitudo. Quod
pbatur tripl'r. Primo ratiōe.
Scd̄o auctoritate. Tertio fi
gura. Prio rōne que dr̄ inſa-
tiabilitatis. Cōcluſio ē Tho. 1. 2.
q. 5. ar. 5. cū beatitudo ſit pfectu3
& ſufficiens bonū. Omne malu3
excludit: & oē deſideriu3 implet.
Ille. Et Bon. in. 4. diſ. 49. Bea
titudo ē finis ſatiās appetitū hois
Boe. 3. de ꝯſolatione. Beatitudo
eſt ſtatus oium bonoꝝ aggrega-
tione perfectus. Sed talis ſtatus
nō pōt haberi in hoc mūdo. Igi
tur hic non eſt nr̄a &c̄. Nā in hoc
mundo talis nō reperiatur ſtatus
p3 ſi conſideremus appetitū ho-
minis in preſenti ſeculo inſatiabi-
lem. Diſcurre per oēs ſtatus: ne
minem inuenies pfecte ꝯtentum.
Secundū ſententiam Alber. ſup
Luc. Septē ſunt deſideria homi
nis que minime haberi poſſunt.
Primu3 eſt ſcientia ſine igno
rantia. In. 1. Metha. Oēs ho-
mines natura ſcire deſiderāt. Ci
cero in. 1. de off. Omnes eni3 du
cimur & trahimur ad cognitio-
nis & ſcientie cupiditatem: in qua
excellere pulchrum putamus.
Ex hac cauſa. Mittis filium tu-
um ad ſtudia Padue, Papie.

Bononie. Pariſi⁹. Peruſij ⁊c.
vt diſcat. Hanc cupiunt non ſolū
homines ſed mulieres etiā. Que
literali ſermone dicunt patri ſpi
rituali. Cōfiteor d.o. beate Ma-
rie. beato franciſco ⁊c. Ex hac ſci
entia antiqui phi perluſtrauerunt
totā italiā: vt nouā adiſcerēt ſciē
tiam. Vñ Vale. Rubrica de ſtu-
dio ⁊ induſtria: dicit de phis anti
quis: ad propoſitū ſciendū. Pri-
mo de Solone pho. Qui in fine
ſue vite. amicis aſſiſtentibus ⁊ q̄-
rentibus ad inuicē de eius exitu: ca
put erexit. Interrogatus quare
hoc feciſſet. Rñdit: vt illud adi-
ſcerē anteq̄ ex hac vita migrarē.
Preterea ſapiēs Demoſthenes
cū expletis centum annis ſe mori
cerneret: fertur dixiſſe. Se dole-
re q̄ tunc egrederet ex hac vita:
cū ſapere cepiſſet. Preterea apo
lonius phs: qui diſcurrit. 19. pro
uincias cā adiſcēdi. Nō imerito
qꝛ vt dicit Macro. i lib. ſaturna
liū. Sine doctrina vita hois eſt q̄
ſi mortis imago. Et phs. 1. ethi.
Qui neq; ipſe intelligit: neq; aliū
audiens in animo ponit. hic inu-
tilis natus eſt. Et Sen. Sine lite-
ris eger ē animus: ⁊ nihil turpi⁹
q̄ neſcire. Sed iſtud deſiderium
non poteſt complete ſaciari. Qꝛ
ſcientia hominis ē mixta cū igno
rantia. Totus mundus ſtudet in
c. illo d ignorātia: qꝛ eſt maior q̄
ſciētia. Unde Iſa. 1. Vinū tuum
mixtum eſt aqua. Prouer. pen.
Sapientia nō ē mecū. Et Hiero.
Nos pulices ⁊ vermiculi: ſcien-

tia tātū in ſcias pfiteri debem⁹. Et
Mercuri⁹ trimegiſt⁹: Maxia po
eorum que ſcimus. minima eſt eo
rum que ignoramus. Deſideriū
autem iſtud ſaciabitur ſolū in glo
ria. Unde paulus ſupplens Tho-
me. d. Veni mecum ⁊ ducam te
ad locū vbi pleniorem omnium
habebis ſcientiam. Secundū
eſt ſanitas ſine infirmitate. O quā
tum bonum eſt hoc. Ex hac ho-
mo mitti pro medicinis. dietas.
facit. Sꝫ hic pfecte non habetur.
Iob. 13. Homo natus de mulie-
re breui viuens tempore reple-
tur multis miſerijs. Dolor ca-
pitis. ſtomachi. ⁊c. Eccleſia. 2.
Cuncti dies eius pleni ſunt erum
nis: nec per noctem quidem requi-
ſcit. Sene. Veni ⁊ oſtendā tibi q̄
male ſe habeat hoc corpus. Nūc
de capite. nunc de faucibus con-
queritur. Ille. Et Lactā. 3. c. 12.
Hec vita preſens beata eſſe non
poteſt. quia multis malis ſubie-
cta eſt per corpus. Sed hoc deſi-
deriū ſaciabitur in patria. O Da
uid quid dicis. Qui ſanat infirmi
tates tuas. Tertium eſt vita ſi-
ne morte. In ſecundo de anima.
Omnia appetunt diuinum eſſe:
ppter perpetuitatē. Iob. 2. Pel
lem pro pelle ⁊ cūcta que habet
homo dabit pro anima ſua. Om
nibus placet viuere: ſed omnes
morimur. Ad hebre. 9. Statutū
eſt oībus hominibus ſemel mo-
ri. Eccleſia. 2. Moritur doctus
pariter ⁊ indoctus. Eccleſia. 38.
Mihi heri ⁊ tibi hodie. petrar.

tertio triunt.
O ciechi ei tanto affaticar che giona?.
Tuti ritornati ala vostra grā madre anticha.
Et el vostro nome a pena si ritroua. In verbo. O ceci. Homo laborat ad plura: postea morit. Exēplū phi. Qui domū noluit edificare: qr mortalis erat. Sed hoc desiderium in patria satiabitur. Isa.25. Precipitabit dominus mortem in sempiternū. Quartum est gaudiū sine tristitia. Unde philosophus. 8. ethi. Natura maxime fugit tristitia: et appetit delectabile. Quia vt dicitur prouer.17. Spiritus tristis exiccat ossa: animus autem gaudens facit vitam floridam. Quando homo est tristis nunquam dicit Aue maria: aut pater noster. cū bona fantasia. In presenti vita non habet verum gaudium. Melancolia de filijs. de amicis. de diuitijs. Istud desideriū quietabatur in patria. Jo.16. Tristitia vestra vertet et c.
Quintum desiderium est pax sine turbatione. Dio.1. de diui. no. Oia que fecit summus opifex deus. pacem desiderant: et in pace quiescunt. Et Tho.22.q.23. ar.2. probat q omnia pacem cupiunt. Ūn natus in mūdo cantari fecit. Gloria in altissimis deo: et in terra pax oibus bone voluntatis. et si diceres. O pater: soldati nolunt pacem. Respondeo q volunt bellum: vt ponant pacē in bursa. In pñti vita: nō ē pax. Bellum est inter patrē et filiū. matrē et filiam. pximū et pximū. nō si parleno. Istō aūt desideriū pacis in patria erit. Isa.32. Sedebit populus me⁹ in multitudine pacis. Sextū est libertas siue kuiture. Poeta. Nō bñ pro toto libertas venditur auro. Julius Celsus. ff. de regulis iuris. Inestimabiles res est libertas. Et. ff. de fideicom. libertatibus. l. pag. Nō prestatur aliquid gratius libertate. Et canzone cecilians. Canta. Sorella mia tu ai rasone: e bē dice la verita. Che non ge mazor cosa cha liberta. In pñti sumus kui. Quidā diuitiaꝝ: che nō se incaleno a viuere. Quidā libidinis. Quidā peccatoꝝ. Joā.8. Qui facit peccatū seruus est peccati: Sed hoc desideriū in patria quietabitur. Ad Ro.8. Ipa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatē filioꝝ dei. O libertas. Septimū est abundātia sine paupertate. Oēs fugiūt naturalit penuriā: et cupiūt reꝝ abūdantiā. Sz in pñti nemo cōtentus diuitijs. Unde Boe. libro de philosophica conso. Nemo est enim tam composite felicitatis: vt non aliqua ex parte cum sua fortuna rixetur. Et Sene. Omnis fortune felicitas instabilis est. Uoca nudum et pete. vtrum contentus sit? Non inquit: quia nudus. O et oltra. o diues es contentus? Non inquit: quia vellem sic et sic. Preterea dic de ciue priuato: dic de muliere: que nubi

veller ⁊c. Hic de duce Mediola
ni: ⁊ Venetorū. Preterea de
diacono: qui miſſam ſuam vellet
canere. Nemo eſt contentus. Si
eſt ſanus: eſt pauper. Si diues: ē
infirmus. Si diues: eſt fatuus.
Veni o Salomō quid dicis. In
lib. 3. Reſpondet in pluribus ca
pitulis. Quinqꝫ habuit Salomō
ſup oēs creaturas. Primo de au
ro. Introitus enī annualis erat
quatro milioni: cinqꝫcento mil
lia e quatrocento quaranta ducati
ſine alijs rebus. Scdo ꝺ argēto.
Eccleſia. 47. Collegiſti argentū
q̄ſi auricalcū. Tertio ꝺ ſcia. Qui
locutꝰ ē. 3000. ꝑabolas. 5000. car
mina. Diſputauit de naturis re
rum. Quarto de fama ⁊ opinio
ne in toto mundo. 3. Re. 4. Salo
mon erat nominatus in vniuer
ſo. Unde ⁊ regina Saba, audita
eius fama: venit ⁊ dixit ei. Ma
ior ē ſapiētia tua ꝙ rumor quem
audiui. Quinto de eius luxuria
3. Re. xi. Fuerunt ei vxores quaſi
regine. 700. Cōcubine. 30. Can.
6. Adoleſcentularum nō erat nu
merus. Sꝫ quid dicis de his oi
bus o Salomon. Eccleſia. 1. Re
peri in omnibus vani. ⁊ afflictio
nē animi. Vanitas vanitatū ⁊ oia
vanitas. Figura. Io. 4. De chri
ſto qui ſamaritane dixit. Qui bi
berit ex hac aqua ſitiet iterū. Pro
quo tho. l. 2. q. 23. ar. 1. intelligit.
delectatio rer̄ tēporaliū que ſunt
inſatiabiles. Unde Alexander de
quo Vale. li. 8. c. 15. Audiēs di
ſputare plures eſſe mūdos: pro
ut etiā ponit Anaxarchus ⁊ De
mocrytus. amare fleuit: eos. ſ.
nō ſubmiſiſſe ſuo iperio: quaſi nō
cōtentus. De ipſo Iuuenalis in
x. ſatyra ſic dicit.

Unus pelleo iuueni non ſufficit
  orbis.
Eſtuat ifelix āguſto limite mūdi.

O inſaciabilitas huius ſeculi. Un
de philoſophus in. 9. Politico.
Teſte deo: in rebus exterioribus
non eſt felicitas. Et in. 1. Politi.
Deſiderium diuitiarū vadit in
infinitum. Ideo Tullius in libro
paradoxarum. Nunqꝫ ego her
cle: neque pecunias iſtorum: ne
que tecta magnifica: neque opes:
neque imperia: neque eas qui
bus maxime abſtricti ſunt volu
ptates: in bonis rebus aut expe
tendis eſſe duxi. Quippe cū vi
derem homines his rebus circū
fluentes: ea tamen deſiderare ma
xime: quibus abundarent. Neqꝫ
enim explet vnqꝫ nec ſaciat cupi
ditatis ſitis. Unde cū iſtud deſi
deriū nō poſſit ſetari in preſenti
vita: nō eſt hic noſtra beatitudo:
ſed in patria: vbi quietabitur ho
mo ⁊ contentus erit. Dauid in
pſalmo. Saciabor cum apparue
rit gloria tua. Quia gloria ⁊ diui
tie in domo eius. Et ſic pꝫ primū.

Secundum dicitur ⁊c.
Concluſio eſt philoſo
phi in li. 3 cono. Opor
tet vnumquodqꝫ loco
ſuo poni. Omnipotens deus lo
cum mirificū ad habitādū nobis
ꝑparauit, vꝫ. celū empyreū. De

quo celo philoſophi nihil ſunt lo cuti. Ratio eſt Tho.i.i.di.2.ar. i. Qꝛ celum empyreum ratione naturali inueſtigari non pōt: et non ſit ſm philoſophiam naturalem: tamen ſcriptura illud exprimit. Gen.c.i. In principio creauit deus celū ⁊ terrā. Nicolaus de lyra exponit ð celo empyreo in quo eſt noſtra gloria ⁊ beatitudo. Nō quedā erit gaudiū ineſtimabile, triplici ratione ſm doctores meos.

¶ Prima ē ꝓpter loci conditionē.
¶ Scda ē pp grē augmētatonē.
¶ Tertia ē pp corpoꝝ glorificationem.

¶ Prima propter ⁊c. Qui quidem tres habebit in ſe cōditiões propter quas redditur tot⁹ amenus. Iucūd⁹. gratioſus. ſuauis.
¶ Prima.qꝛ eſt luminoſus.
¶ Scda.qꝛ eſt purus.
¶ Tertia.qꝛ eſt magnus.

Prima qꝛ eſt ⁊c. vt dicit Th. in.i.par.q.66.ar.3. Et Scotus in.4.di.49. Illud celū eſt luminie pleniſſimū: non ſunt ibi tenebre ⁊ caligines: ſed ſumma lux. Iſta aūt lux cauſabit quadruplici reſpectu. Primo reſpectu celi empyrei: qð eſt de ſe luciduz. Scdo corporis chriſti: quod eſt lucidiſſimum. De quo eccleſia. Sol iuſtitie chriſtus deus noſter. Tertio reſpectu marie: que eſt tota lucida. Unde quidam deuotus. O maria diana ſtella ⁊c. Quarto reſpectu aliorum ſanctorū. De quibus. Mat.13. Fulgebunt iuſti ſicut ſol in regno patris mei. Hāc claritatē petebat Tobias al.13.c. Beatus ero: ſi fuerint reliquie ſeminis mei ad videndam claritatem hieruſalem. Unde dicūt doctores. Nō ſi poſſibile eſſet ꝙ homo videret ſcintillā illius glorie omnia certe deſpiceret propter hoc. Figura de Petro Math. 17. Cum eſſet ſuper montē tabor ⁊ vidiſſet chꝛiſtuz transfiguratuz exclamauit dicēs. Dñe bonuz eſt nos hic eſſe ⁊c. Sed quare nō nominauit ſe de manſione facienda. Cum dicat philoſophus.9.ethico. Unuſquiſqꝫ ſibiipſi amicus ē. Et apoſtolus ad ephe.5. Nemo enim vnꝗ carnē ſuaz odio hūit. Reſpondet dominus Albertus mag. Quia viderat viſionem illam: ebrius factus ſuper hoc: obliuioni ſe tradidit. ps. Inebriabūtur ab vbertate domus tue. Si ergo petrus tantum fuit extra ſe in preſenti ſeculo. O quid eſt in patria? Ideo apoſtolus rapt⁹ ad tertium celum. exclamauit. dicens. Cupio diſſolui ⁊ eſſe cum chriſto. Secunda conditio: qꝛ purus. Non erūt ibi peccata: nō odium: non diſcordia: non aliqđ malum. Quia nemo cum macula corporali eo tēdit. Unde ſemel Dauid raptus: petiuit a deo.d. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo? Dictuz eſt illi. Qui igreditur ſine macula. Apoc.13. Sine macula enim ſunt ante ſedem dei. Et operatur iuſtitiā. O mercator, O citadino. Saluan-

tur qui iuſtitiam agunt. Sed heu q: pauci ſaluabuntur: q: non faciunt illa. Ecce ſecūda pditio quō locus ꝛc. Tertia conditio quia magnus. Magnitudo apparet ex conſideratione inferioꝝ rerū. Dicunt naturales philoſophi. ꝙ aqua in decuplo eſt maior terra. Aer in centuplo eſt maior terra. Ignis i millecuplo. eſt maior terra. Terre aūt circulus: reuolutio nis eſt. 24. millia milliaria. Ueni as āt ad planetas. Spera Lune: eſt maior. x. millibus terra. Spera Mercurij eſt centū millibus. Spera Ueneris. vno millione. Spera ſolis. dece millione. Spera Martis centū millione. Spera Juppiter mille milliōe. Spera Saturni: dece mille millione. Preterea: eſt octauū celum. ſ. ſtellaꝝ. Quod ſcd̄m phos di pri mum mobile: eſt maius terra cēto mille millione. Eſt nonū celū ſ. criſtallinum. Eſt vltimo empyreū: quod nunꝙ mouet: ſed ſemper queſcit. Iſtud dr̄ aula regalis regio dei. Preterea eſt ſtella in firmamento que terrā pcedit magnitudine ſua vltra modū. Unde ſtella magoꝝ ſi fuiſſet de illis creatis a principio mundi: totam terrā cooperuiſſet. Ideo Boe. ꝛ de Conſo. O is terre circulꝰ ad celi ſpaciū comparatus puncti rōni obtinet. Et Jere. admiratꝰ. d. O iſrael: ꝙ magni eſt domꝰ dei: ꝛ ingens locus poſſeſſionis eius: magnus ꝛ non hīs finem. Qui locus vt dicit Tho. 1ᵒ. diſ. 2. datus eſt potius pro hoibus: ꝙ pro angelis q loco nō indigēt. ¶ Secūda ratio: eſt pp glīe augmentationē. Que glīa augmētabit. triplici rōne: vt doctores dicunt. ¶ Prio. ex ſocietatis mltitudie. ¶ Scd̄o ex ſocietatis nobilitate. ¶ Tertio. ex ſocietatis amicabilitate.

¶ Primo ꝛc. O quot ſunt ſācti in celo. Job. 15. Nūquid ē numerus militū eius? Et filiꝰ loqtur patri. Dinumerabo eos: ꝛ ſup arenā multiplicabunt. De iſtis Jo. Apoc. 7. hodie in epla: Uidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat ex oibus gētibus ꝛc. Ex tribu iuda duodeciꝫ ꝛc. Ubi enumerat. xij. tribꝰ. Preterea Hiero. in martyrologio ſuo. d. Quotidie poſſet fieri feſtuꝫ quīqꝫ millia martyꝝ: exceptis alijs. O qō vgies. O quot pfeſſores: O quot pugati. O quot feri ſūt fbl.

Preterea: qd dicā de numero angeloꝝ? Ubi dic̄ Alber. i. 2. lib. Copendij theologie. cᵒ. de caſu locali angeloꝝ. Qd̄. 9. ſūt chori angeloꝝ. Et qlibet chorus diuiditur. 6666. legiones angelorū. Secundū Alber. Legio facit āgelos. 6000. Uñ in ſūma. 6666. Legiones faciunt. 996000. ideſt trentanoue millioni noue cento nonanta ſei mille. Nec mirū. o cī tadini. Ut vt dic̄ Tho. i. par. q. i. 13. Et Dama. in. 2ᵒ. di. 3. c. 4. Angeli non ſolū dant hoibus in particulari ſed oibus creaturis i ſua ſpē. Omnibus equis in ſua

ſpẽ. omnibus bobus in ſpẽ ſua, oibus formicis in ſpecie ſua. Et ſic de ſingulis. Sʒ ſi q̃rereſ aia mea. q̃ ſũt in maiori numero bo-ni au mali? Rñdet Tho. i. par. q. 63. ar. 9. q̃ boni. Preterea d̃ pulchritudine angeloꝝ. dic Th. i. parte. q. 50. q̃ quilib̃ angelus facit ſuã ſpẽm. ⁊ differt vnus ab alio. ſicut capra a leone. ceruus a lupo: ⁊ minor angelus ſupat oẽʒ pulchritudinem reꝝ tꝑaliũ. Et vnus aliũ ꝑcedit decuplo. Secũda rõ ⁊c. In pñti ſumus oẽs ruſtici. filij ade: vilani: qui coſtas hẽbat latas q̃tro braza. O pater in domo mea fuerũt hoies ꝓbi. Caualleri. Conti. Nõ ſic. ſumus oẽs ruſtici. Dauid i ps. Ego ſeruus tuus ſũʒ. ⁊ filius ancille tue. Et phs i ethicis. Natura huma na multipl'r eſt ancilla. Sʒ in paradiſo erimus oẽs ciues paradiſi. Ad Eph. 3. Iaʒ nõ eſtis hoſpites ⁊ aduene: ſʒ eſtis ciues ſanctarũ ⁊ domeſtici dei. Tanta oĩno. Ubi dicit Scotus in. 4. diſ. 49. Oẽs reꝝ grãe ſe mouebit in pñia cũ ſeris ſuis ſicut reꝝ i ſolio ſuo. O quã mirabile erit videre deũ facie ad faciẽ. Deficit ſenſus: non ſufficit itellectus. Ideo Ber. O quãtũ glorioſũ eſt regnũ illud i quo reges terre ꝯgregati ſunt: ⁊ ꝯuenerũt in vnũ: ad laudandũ ⁊ glorificandũ euʒ qui eſt reꝝ regũ ⁊ dñs dñantiũ. Tertia rõ ⁊c. In patria ceſſabũt oẽs virtutes. vna excepta ſcilʒ charitas. ꝓ. Ad Cori. iʒ. Charitas nunq̃ excidit. Que tãta ẽ in beatis: vt dic Scotus in. 4. diſ. vltia: vt vnus participet de bonis oium. Et q̃uis naturali amore quilibʒ plus ſe diligat q̃ aliuʒ: iuxta illud philoſophi. 9. ethicoꝝ. Unuſquiſq; ſibijpſi vult bona tñ erit tanta dilectio q̃ quilibet nõ minus volet ꝓ alio bona q̃ pro ſeipſo. Ut pʒ ſecũda rõ pricipal. Tertia ratio eſt ꝑ gloꝛie corpoꝝ ⁊c. Scdm Tho. in. 4. di. 49. Scotũ in eadeʒ. Quatuor erunt dotes corporis gloꝛificati. Sicut filie dat doẽ ſic deus corpori.

¶ Prima dicitur dos claritatis.
¶ Secũda. dicit dos ſubtilitatis.
¶ Tertia. dicitur dos agilitatis.
¶ Quarta. dr̃ dos ipaſſibilitatis.

Prima dicit ⁊c. Corpus gloꝛificatũ: totũ paradiſũ illuſtrabit. Et lumen ſtellaꝝ. ſolis. lune. modicũ erit: reſpectu corporis ieſu ⁊ alioꝝ ſanctoꝝ. Ubi dicit Tho. ⁊ Scotus vbi ſupra. Q̃ ſi poneretur ſol ab vna parte mũdi: ⁊ corpus glorioſũ ab alia: ſine cõparatione magis luceret corpus gloꝛificatũ. Et ſi corpus gloꝛificatũ: eſſet in celo: ⁊ tot eẽnt ſoles que ſtelle ſunt in firmamento. adhuc milleſies eẽt clarius corpus gloꝛioſuʒ: ⁊ ſua clarhate extingueret oẽs ſoles. Scda dos ⁊c. Subtilis eſt aer. qui trãſit ꝑ parua foramina. Subtilioꝛ eſt radius ſolis qui ꝑ feneſtrã vitream intrat. Sʒ pre oibus ſubtilius ẽ corpus glorioſum qḋ penetrabit ſine fractura oẽs muros: ſicut Chriſtus.

D̃ dotibꝰ

De quo Jo.20. qui ianuis clau-ſis tráſiuit ad diſciplos. De quo Dauid. In noie tuo tráſgrediar murū. Tertia dos ꝛc. In inſtāti quocūq̧ volet accedere: ibi erit ꝛ in momēto tranſiliet de oriēte in occidentē. Valde currunt eq̄. aues volát, ſagitta trāſit. Sꝫ ve locius corpus beati erit de vno loco ad aliū locū. Vbi dicit Sco. ꝙ beati ex fortitudie leuabūt agiliter montē ſicut feſtucā de terra. Quarta dos ꝛc. Quī nullū malū patientur. non doloris capitis. nō ſtomachi ꝛc. Et ſi corpus eēt in fornace ignis nō poſſet vri. nō aqua nocere. nō aliqua res mundi. Et hec ē gloria corpoꝝ de dotibus ipſi⁹ corporis hoīs. Preterea glorificabuntur oēs ſenſus. Primo viſus in videndo xp̄m ieſū. Heſter.15. Valde mirabilis es dñe: ꝛ facies tua plena eſt gratiꝫ. Gaudiū fuit regine Sabbe videre faciē Salomonis. Gaudiū Simeoni videre Chriſtum oblatū in tēplo: ſed maius Chriſtuꝫ videſ facie ad faciē in patria. in qua viſione oia ītelligent. Secūdo audit⁹ audiēdo dulces cantus i patria. Can.2. Vox tua dulcis ꝛ facies tua decora. Si delectat audire diuerſitatē ſonoꝝ: arpe: chitarini: multo plus li canti del paradiſo. Valerius recitat ꝙ Pythagoras phs cū ſono fiſtule extinguebat vitia ꝛ luxuriā hominū. Cū q̄daꝫ vice quidā iuuenis Tauromitanus noīe eēt accenſus libidine ꝛ ad meretricē acceſiſſet: Pythagoras phs audiēs. ad oſtiū meretricio acceſſit. ꝛ pſalterio canere cepit: ita dulciter ꝙ iuuenē relicta meretrice ad ſanaꝫ mentē reuocauit. Si hoc egit ſonus materialꝭ plus erit paradiſi. Aliud exēpluꝫ. Cuꝫ quidā ſerūs eēt i extremis mortis aſſuit: Michael ꝗ rogabat euꝫ. ſcꝫ aiam illius ſeri pſis vt d̄ corpore exiret ꝗ minēs exire nolebat. Cū clamaret ad dominū. Miſit Dauid cū cythara ꝛ cātoribus celeſtis ꝑte hierl'eꝫ: quoꝝ cantus audiēs aīa qui dicebāt ei. Leuate ſu oriuaꝝ aīa mia. Che aſpetata ſei i el celeſte regno. In cantu florētino. In hec verba exiuit cū gaudio in eterna vita. O glia beata. Aliud exēpluꝫ. cū Frāciſcus grauiter īfirmareſ: pre dolore fratrē aduocauit: cui p̄cepit vt modicū pulſaret cytharaꝫ. ne nimio eius tedio afficereſ. Vidēs aūt piiſſimus deus ſeruū ſuū feſſum dolore: miſit angelū ꝗ cantilenis ei ſonaret. Sonauit.1°. Sonauit.2°. Tanta.n. dulcedine fuit repletus: ꝙ ſi.3°. iteꝝ ſonaſſet anima extra corpus exhalaſſꝫ. De cantu iſto Tobie.13. Per oēs vicos hierl'eꝫ: alleluia cantabiſ. Vide quāta letitia erit. Tertio tactus. In tangēdo xp̄m beatuꝫ. Cant.3. Tenui eū nec dimittaꝫ. Et ſpōſa. Canti.1°. Oſculeſ me oſculo oris ſui. O ſpōſo mio benedeto. Quarto guſtus: qꝛ ſuauis eſt qui ip̄m ſpūal'r guſtat. Sap.xij.c. O ꝙ ſuauis eſt ſpūs tuus in nobis. Vñ ſcī ieiunabāt:

qui erant cibati cibo tpali. Dñicus in.xl.pane & aqua. Catherina sine cibo materiali. Quinto odoratus in xpi redolentia. Cant.1. In odore vnguentoꝝ tuorū currimus. Vñ Anselmus in lib. plogiō.c.14. Excita te nūc o aia mea & erige totū intellectū tuū: & cogita quātū potes. q̄le & quātū sit illud bonū. Si enī singula bona delectabilia sūt: cogita itente quā tuz delectabile illud bonū: qđ cōtinet iocunditatē oium bonoꝝ. Ille. Prattica sup verbo Anselmi: de mundi ptēptu: & q̄ homo despiciat oia propter deum.

Tertiuz pricipale di &c. Acquirit aūt hec gra: quinqꝫ modis figurati p illā scalā quam Jacob vidit. De quo Gen.28. Que scala spūalr est via p quā ascēdimus per quinqꝫ gradus qui sunt.

¶ Primus. di aduersi toleratio.
¶ Scdus. di cordis purificatio.
¶ Tertius. di pacis reformatio.
¶ Quartus. dicitur lachrymarum infusio.
¶ Quintus. dicitur elemosynarum largitio.

¶ Primus &c. Matth.5. Beati qui psecutiones patiūtur pp iustitiā: quoniā ipsoꝝ est regnum celoꝝ. Nō credas eis cara posse puenire ad illā celestem patriā sine aduersitate. Augu. sup ps.55. Si putas te nō hre tribulationes. nō dum incepisti esse christianus. Et Hierony. ad Eustochium. Quis sāctoꝝ sine certamine coronatus est? In huius figurā. Exodi.14. Dñs cōduxit populuz suuz p viam spinosaz. Scds di &c. In euāgelio. Beati mūdo corde: qm ipsi &c. Cuz de⁹ sit purus. nō nisi a puris vult videri. Joan. damas. Sectus deus nō nisi i sectis habitat. Mediolani .i. ertuar. repp't demonē: cui dixit. Quid magis deus volebat ab homie. Rndit demō. sub his verbis palliatis. Dimidiuz sperc. Sperā cuz pncipe rome. Postulat a nobis totius pditoꝝ oibus. Dimidiū spere. scz o: est.c. Cōlunge.c.cuz.o. Et accipe lrāz q̄ cōponit nomē principis rome.s.r. & dic cor. Vult deus cor mundū ab hoie. Vñ laus. Chi bue a dio cū purita de core. Viue contento: e poy beato ne more.

¶ Tertius di &c. In euangelio. Beati pacifici: quoniā filii dei vocabuntur. Sup verbo. Filii dei. Dicit Albertus magnus super Lucaz. Tria sunt que faciunt hominem filiuz dei esse. Primum est fides. Jo.1. Dedit eis potestatem filios dei fieri his q credunt in nomine eius. Secunduz ē charitas. De qua Matthei.5. Diligite inimicos vestros: vt sitis filij patris vestri qui in celis est. Tertium est pax. Quoniam filij dei vocabuntur. ¶ Quart⁹ dicit &c. In euangelio. Beati qui lugent quoniā ipsi consolabuntur. Et Luce.6. Beati qui fletis quonīaz ridebitis. scilicet patria. Isa. vltimo. In hierusalem cōsolabi-

mini ridebit'ot gaudebit'eo: ve ſtrū. Ulū dictū fuit diuiti epuloni d lazaro mēdico. Luce. 16. Nūc hic conſolaī: tu vero cruciaris. Ulū Dauid. Canta in pmo choro de ſanctis. Euntes ibāt ⁊ flebant .ſ. in pñti vita: mittentes ſemina ſua .ſ. bonoꝝ operū. Sequitur. Uenientes aūt venient cū exultatiōe portā. ma. ſuos. Fleuit magdalena ⁊ alij: poſtea riſerunt:

¶ Quintus dī ⁊c. In euāgelio. Beati miſericordes. qm̄ ipſi miſericordiā conſe. O citadino: elemoſyna ē gradus potiſſimus paradiſi: quia aſſociat aiam ad vera gaudia paradiſi. Amb. Nō ſunt hoīs bōa que hō ſecū ferre nō pt ſola miſericordia comes ē deſunctoꝝ. E quella miſericordia che vſarai a pouerī: tibi hoc erit. Tobie. 4. c. Noli auertere faciē tuā ab vllo paupere: ita fiet vt non auertatur a te facies dei. Quod ſi egerimus. eternus de⁹ ſua bonitate cōdonabit hic grām: in alia glořiā ineffabilem paradiſi.

¶ Feria tertia paſce. De iucundiſſima pace.

Stetit ieſus in medio diſcipuloꝝ ſuorū ⁊ dixit eis. Pax vobis. Luc. 24. ¶ Scdꝫ Alb. Chriſtus ieſus in omnib⁹ mediis voluit tenere. Qz ſm philoſophuꝫ. 2°. ethi. Uirtus in medio cōſiſtit. In eodeꝫ. Mediū in omnibus ē laudabile. Naſci voluit in media nocte. Sapientie. 18. Dum ſilentium tñneret omnia ⁊ nox in ſuo curſu medium iter haberet: oipotens ſermo tuus domine exiliens de celo a regalibus ſedibus. Naſci voluit i medio terre hitabilis. ps. Opat⁹ ē ſalutem in medio terre. Naſci in medio animaliū. Abacuh. 4. In medio animaliuꝫ innoteſceris. In medio doctoruꝫ diſputauit. Luce. 2°. In medio latronū crucifixus. Joannis. 19. Poſt reſurrectionē apparens hodie apoſtolis ſuis in medio ſtās. obtulit dulce paranymphum. Pax. Ego ſum. non res fantaſtica: ſeu illuſio diabolica. Per oēs quinqꝫ ſenſus voluit chriſtus oſtendere veritatem ſue reſurrectiōis. Primo p viſuꝫ. cū dixit. Uidete manus meas. ⁊ pedes meos: qr ego ſuꝫ. Et Jo. addit q oſtēdit eis latus. Secundo manifeſtauit ſuā reſurrectionē per auditū. cū dixit. Pax vobis. Audiētes. n. diſcipuli voceꝫ diſti eū ad loquelā cognouerunt. Marie: qr hēbat talē moduꝫ. ſ. pax vobis: p quod daī intelligi: vt verba pacis ſp habeamus.

Tertio manifeſtauit p olphatū p hoc qd dicit Jo. inſufflauit ⁊ dixit. Accipite ſpiritū ſanctum.

Quarto p guſtū. Qz obtulerunt ei partē piſcis aſſi: ⁊ fauum mellis. Quinto p tactū. Unde dixit. Palpate ⁊ videte qr ſpūs carnē ⁊ oſſa nō hꝫ: ſicut me videtis habere. Tamē cōturbati: exiſtimabāt ſe ſpiritū videre: Glo.

Diuina enim prouidentia pmiſſi ſunt dubitare ad maiorē certifica tionē fidei de dominica reſurre- ctione. Et dixit eis. Quid turba ti eſtis. ⁊ cogitatiões aſcendūt in corda veſtra? Uidete manus me as. ⁊ pedes meos: qꝛ ego ipſe ſū. Glo. Per cycatrices clauorum ſibi remanētes: oſtēdit ꝙ erat idē corpus numero. Palpate ⁊ vi- dete: qꝛ ſpiritus carnē ⁊ oſſa non habet: ſicut me videtis habere. Glo. Per hoc .n. oſtendebat ha bere corpus verū nō fantaſticū. Et oſtendit eis manus ⁊ pedes. Adhuc illis nō credētibus dixit eis. Habetis hic aliqd qđ mādu cetur. At illi obtulerūt ei partē piſcis aſſi: nō ſigedeti: qꝛ carnes non comedit niſi de agno. Et fa- uum mellis. Et manducauit co- rā eis. Queriť vtrū illa come- ſtio fuit vera vel nō. Rūdet Th. in quolibet. 3°. q. 5. ar. 3. Quod xp̄s vere comedit: ſed nō in cor- pus cōuerſus eſt cibus: ⁊ in car- nē: qꝛ erat extra ſtatū generatio nis ⁊ corruptionis. Un̄ cibus ille fuit virtute xp̄i reſolutus in pre- iacentem materiā. Cibus aſſum- ptus ab angelo neq̄ conuertiť in corpus aſſumptū: neq̄ corpus il lud eſt talis nature: vt i illud poſ ſit alimentū cōuerti. Jō dixit an gelus Tobie. xij. Cū eſſē vobiſ- cū p voluntatē dei: videbar qui dē mādu care ⁊ bibere: ſꝫ ego ci- bo ⁊ potu inuiſibili vtor. Ille. Cū māducaſſet dixit eis: hec ſūt verba q̄ locut⁹ ſū ad vos: cū ad huc eſſē vobiſcū. Et aperuit il- lis ſenſum vt intelli. ſcrip. ⁊ di- xit. Qm̄ ſic oportebat xp̄m pati: ⁊ reſurgere a mortuis ⁊ predica re in noīe eius pniaꝫ ⁊ remiſſio- nem peccatorum. In quo ſancto euang. poſtq̄ noſter triūphās ſal uator cū tāto ſtudio: ⁊ ſic vniſ preconijs pacē cōmendat: indu- cunt me debere eā vobis relin- quere pro meo vltimo ſermōe. De qua tria dulcia myſteria ſe of ferunt contemplanda.

¶ Primū. dē diuerſificationis.
¶ Secūm. dē ſpecificationis.
¶ Tertiū. dē inductionis.

CIrca primū theologi. ꝑcipue Tho. 22. q. 29. ar. 1. Et ſup eplas pau li. 2. Cor. 13. Et Hoſti. ſu. 2. di. 7. Triplex eſt pax. Pria di inquinata. Secūda ſimulata. Tertia ordinata. ¶ Prima eſt il lorū. qui ſunt in malo cōcordes: ſnter latrones. inter luſores. in- ter cōcubinarios. qui pacifice in malo cōueniunt. Hec aūt fuit he rodis ⁊ pilati. De qua ps. Qua- re fremuerūt ⁊c. vſq̄ xp̄m eius. Hec aūt pax nō eſt bona. Nō eſt Tho. 22. q. 22. ar. 1. quia vera pax fundať in bono virtuoſo ⁊ hone ſto. Iuxta illud phi. 8. ethi. Ami citia tūc eſt pfecta que eſt pp vir- tutē. Sꝫ pax que eſt inter malos nō eſt fundata in virtute. ſed ſup vitijs. igiť ⁊c. Un̄ Ual. recitat de duob⁹ amicis: quorū alter al- terū ad maluꝫ inuitabat. Quod contra Cato.

Nō iuſtū ē petito vel quod vi‑
 deatur honeſtum.
Nam ſtultum eſt petere. ꝙ poſ‑
 ſit iure negari.
Cūqꝫ ille nō aſſentiret. Alter di‑
xit. Quid mihi ꝓdeſt tua amici‑
tia. poſtꝙ̄ nō facis que ego volo.
Rñdit ille. Immo qd mihi ꝓdeſt
habere te in amicū. ſi me oꝫ pp te
agere turpia. ¶ Secūda pax ꝛc.
De hac ps. Loquunt̄ pacē cū ꝓ
ximo ſuo: mala aūt ꝛc̄. Et Iere.
9. In ore ſuo cū amico pacē loqt̄
occulte aūt ponit ei inſidias. O
quot ſunt qui ī ore hñt pacē. i. cor
de vero fel. Hec autē fuit iude.
De qua Math. 26. Aue rabi. ꝛ
oſculatus eſt eū. Hec figurata eſt
2. Re. 2°. De Ioab qui ſalutauit
Amaſaꝫ di. Salue mi frater: ꝛ te
nens manū dextrā cū pugiōe eū
occidit. Et ille q ducē Galeazo
occidit ꝛc̄. De hac pace Hiero.
ad Celantiā. Oſculabātur quidā
mihi man⁹: ꝛ ore vipereo detra‑
hebāt: dolebāt ore: ꝛ corde gau‑
debāt. O quāti ore ſalutāt: intus
aūt ſūt pleni dolo. Vñ Zeno phs
Malū hoiē blāde eloquentem:
agnoſce mūꝫ loquentem eſſe. Iſta
nullo mō deo placet: q2 ſimulata.
Eccli. x. Simulator ore decepit
amicū ſuū. Et q2 ipſe veritas eſt.
Io. 19. Ego ſuꝫ veritas. Io abho
minat̄ ſimulationē. ¶ Tertio pax
ꝛc̄. Eſt illorū qui cordiali amore
diligūt. De q xp̄s hodie. Pax
vobis. Vñ dicit doc. ꝙ nihil gra‑
ti⁹ hꝫ reperiri. ſicut pax. Sicut ipſe
dicit Eccleſia. 25. In trib⁹ bñpla
citū ē ſpūi meo: q ſūt ꝓbata corāꝫ
deo ꝛ hoibus. Cōcordia fratrū.
amor ꝓximoꝝ. vir ꝛ mulier ſibi
bene ꝯſentiētes. Et ſicut philoca
pt⁹ de muliere erga obſuat ſolet.
¶ Primo de ea cogitat.
¶ Secūdo hītat libēter cū ea.
¶ Tertio facit fieri matinatas.
Ita eḋ ꝓpoſitū Deus. Pri̊o
de pace cogitat. Iere. 9. Ego co
gito cogitatiōes pacis. Secun
do ſtat cū ea. Mat. 18. Ubi fue‑
rint duo vel tres congregati. in
medio eoꝝ ſuꝫ. Tertio facit fie
ri cātilenā. Q2 ipo nato: āgeli ce
cinerūt. Gloria in excelſis ꝛc.
Nō quelli q hñt diaboli i corde.
Sꝫ nota ſ̄ꝫ Alber. ꝙ hec pax dꝫ
hēri tripliciter. Pri̊o in ore.
Ro. vlt. Salutate inuicē: in oſcu
lo pacis. Cōtra illos poltronos
q nō faciūt: ſꝫ tenēt loquelā. He‑
bre. 11. Pacē ſequimini cū hoibus
ꝛ deus pacis ꝛ dilectiōis erit vo
biſcū. Sen. Pacē habeto cū ho
minibus: cū vitijs bellū. Se‑
cūdo dꝫ hēri in corde. Mat. 22.
Diliges ꝓximū tuū. ſ. corde: ſic
teipſuꝫ. Ar. 9. Ethi. Amicus ad
amicū dꝫ ſe hēre: ſicut ad ſeipſū.
Tercio in ope vt ſubueniatur
in neceſſitate ſicut pus eſt. i. Io. 3.
Nō diligamus verbo neqꝫ lin‑
gua: ſꝫ ope ꝛ veritate. In vitis
patrū legit̄. Dū orāte Macha‑
rio: vox inſonuit ad eū di. Non
dū ad menſurā duaꝝ mulieꝝ ꝑ‑
ueniſti: que habitant in ꝓxima ci
uitate. Cū queſiſſet Macharius
ab ipſis ꝯuerſationē eaꝝ: dixit.

Qs erãt vxores duorũ fratrũ: & per.l..annos ſimul habitauerãt. nec vnq̃ȝ aliqua earuȝ verbo vel facto aliã cõtriſtarat. Et poſuerũt in corde ſuo nunq̃ȝ verbũ ſeculare loqui in vita ſua. Cui meritũ earum fuit: q̃ nunq̃ȝ litigarẽt. & meritũ ſuũ ſuperauit meritũ heremite. Unde patet primum.

Secundũ principale &c. Scdȝ Egydiũ li. de regimine principũ. Specialiter pax dȝ reperiri in tribus generibus perſonarũ.

¶ Primo inter virũ & vxoreȝ.
¶ Scdo in tota familia.
¶ Tertio in tota ciuitate.

¶ Primo &c. Ad quã habendã due ſunt regule obſeruande ex parte vtriuſq̃ȝ. Primo ex parte viri: due regule. Prima vt eã diligat. Eph.5. viri diligite vxores veſtras. Nõ nõ facit qui concubinã tenet: & ꝓpriã ſuni. Uis amari ab vxore tua? Ama illam. Sen. Si vis amari: ama. Scda vt eã foueat de neceſſarijs. Nõ nõ facit qui concubine prouidet. de manicis rubris. ſubris. & alijs & bona domus diſſipãtur. Prouer.30. Tria ſunt inſatiabilia. Infernus. Terra ſitiens. Ignis. Quartũ mala mulier. Prouer. 29. Qui nutrit ſcortũ ꝑdet ſubſtantiã. Secunde due ſunt alie regule ex parte vxoris ad virũ. Pria vt virũ ſuũ honoret. 1. petri.3. Mulieres ſint ſubdite viris. Et 1. Cor. 11. Uir caput eſt mulieris. In huius exemplũ legit Geñ.16. De Sarra que virũ ſuuȝ dñm vocabit in ſignũ reuerentie. Et mulier dȝ virum ſuuȝ reputare ſapientiorẽ & pulchriorem alijs viris. Et vt dicit phs 1. li. Icono. Maximus honor ẽ mulieri: ſi reſpicit virũ ſuuȝ. Secunda regula vt res domus conſeruet. 1. Cor. 14. Domi viros ſuos interrogent. In huius figurã legit geñ.3. Quod dñs formauit Euã de coſta viri i. ipo dormiẽte. Expgefact⁹ ãt clamauit ad eã. Hoc os ex oſſibus meis. & caro de carne mea. Inter quos ſia fuit intimus amor: q̃ lingua exprimi nõ põt. Jõ phs vbi ſupra. Nihil enim hõ põt eẽ melius: q̃ſi vir & vxor pari cõcordia domũ gubernẽt. ¶ Scdo hec pax dȝ eẽ in tota familia. Ad quã habẽdã ſũt due regle neceſſarie. Pria circa filiorũ nutritionẽ. ne faciãt mala. ne laudãt. ne blaſſemẽt deũ & ſanctos. Ad vos dico frẽs. In.6. ethi. Bonũ eſt q̃ pies corrigãt filios ocioſos. Eccleſi.7. Filij tibi ſunt: corrige illos. Nõ pcas baculo. Jõ Hiero. ad Saluinaȝ. Nõ ẽ pui apud deuȝ meriti. bñ filios educaſſe. Heli offendit deũ ob vitia liberorũ. Ergo placat ecõuerſo de virtutibus eorũ. Secũda regula ẽ circa ſuos. Timorẽ: vt audiãt miſſas. pſtreãt ipib⁹ ſuis. Tene ſclauã i timore. Et qñ vadit ꝑ aquã ea reſpice. ſi hodie ſui. famuli. ſclaue ſũt peſſimi. nõ obſeruãtes diuina ꝑcepta. Et ratio eſt philoſophi libro Icono.

Impoſſibile eſt negligētibus do minis: ſuos eſſe ſolicitos. Vñ pȝ ecc. ¶ Tertio ħ pax: debȝ eē in tota ciuitate. Scđȝ Aug. 5. de Ciui. c. 18. Et Egy. ro. lib. de regimine principū: quinqȝ fuerūt q̄ romanū imperiū p multa tēpora dilerarūt. ⁊ in pſentiaȝ ciuitates. domi nia. ⁊ caſtra dilatant. ⁊ in pſperitate cōtinent. Primū fuit iuſtitia. De q̄. i. Pol. Sine iuſtitia: īpoſſibile eſt habitari ciuitatē. Et Aug. 4. de Ciui. c. 4. Remota iuſtitia: qd ſūt regna: niſi magna latrocinia? Sȝ hodie nō inuenitur. Qȝ puertit auro ⁊ muneribꝰ. xj. q. 3. c. Paup. Cito violatur auro iuſtitie. Et Leo papa. Nullū eſt in eo veſtigiū iuſtitie: q muneribꝰ delectatur. Clama ꝯtra officiales. Iſaie. p̄. Pricipes tui infideles: ſocij furuȝ. Scđm fuit ꝓbitas mox. In. i. Pol. Oȝ ciuitatē ō virtute eſſe ſolicitā. Et Augu. loquens de Scipione Affricano dicit. Scipio Affricanus nō cēſebat rēpu. eē felicē: ſtantibꝰ edificijs: ⁊ ruētibus moribꝰ. Ille. Hec aūt ꝓbitas mox: dȝ eē in officialibus. Et i populo. Prio int officiales. Debēt eē adorni virtute: ⁊ imunes a vitijs. Ab ira. a luxuria. ab auaritia. a rapinis. Iō philoſophꝰ 6. Pol. Princeps dȝ eſſe decorus. qr tūc homines ſolēt timere regē: quādo vidēt ipm timere deū. Iō ⁊ lex ꝑcipit ꝙ qui preſūt alijs in docendo. aut in gouerno. debent pmo eſſe adorni bonis moribꝰ. C. ō pfeſſoribꝰ ⁊ medicis. l. Magiſtros. Magros ſtudiorū doctoreſqȝ excellere oportet moribus primū: deinde facūdia. Secundo hec ꝓbitas dȝ eē in populo. Immunis a latrocinijs. a blaſfemijs. ab auaritia. Tertiū fuit zelus ⁊ amor patrie. Pro quo ſe expōebāt ad oīa ſuſtinēda. et mortem: vt pȝ de Mutio ſceuola. de Mercurio. ō M. regulo: ⁊ Torquato. De qbus Aug. in. 6. ō Ciui. c. 8. Et Virgi. in. 6. Hec duo ſunt illa libertes ⁊ cupiditas laudio hūane: q̄ ad facta mirāda cōpulere rōanos. Sȝ hodie relicta patria querūt ꝓpriā cōmodū: deſiderātes pēuriā. cariſtiā. Quartū fuit maturitas regētiū. Unde Plato ſeculū poſuit eē felix: qñ ſapiētes regnarēt: ⁊ p oppſitū. qñ fatui. Clama ꝯtra cōmunitates q̄ regūtur in ꝯſilijs. da populazi. Et ꝯtra monaſteria: que habēt fatuos platos. Ad qđ facit exēpluȝ Valerij lib. 5. De Targnio. Qui cū nō poſſet expugnar Gabinios miſit ſimulate filiū verberatū ⁊ pcuſſū tanqȝ trāſfugū ad eos: tāqȝ patrē fugeret. Quo ſuſcepto: in ducem electus eſt. Cū vero ignoraret modum tradendi ciuitateȝ. ſcripſit patri de modo. Pater autem verbis nihil reſpondit nuncio: ſed duxit cum in ortum vbi erant multa papauera. ⁊ capita eorum groſſiora virgula cepit percutere. Nuncius autem reuerſus indicat Sexto Torquinio. Ille autem eſtutus intellexit: ⁊ cepit principales ciuitatis eijcere. ⁊ ci-

nitatē tradidit pbi. Jō Ariſto.3.
Rheto. Quāto maioꝛ ppl's tāto
minoꝛ itellect⁹. Quātū ē pax.
Qui ſcripſerūt in pꝛioribus tēpli.
Tēplum pacis eternū. Quādiu
durat. oia pſpere ſuccedūt. Et p
oppoſitū. male. ⁊ peſſime. Atteſtā
te Saluſtio i Jugurtino. Cōcoꝛ-
dia parue res creſcunt: diſcoꝛdia
marie dilabūt. Et qdā vulgaris.
Per la verita e moderna ſcri-
ptura.
Prouar ſi po cū lege e ſen raſōe.
Che cum perfecta vnione. creſce
no li coſi.
Ch'p diſcoꝛdia ſi vedēo mācharſ.
Unde patet ſecundum.

Tertiū dr̄ ⁊c. Ad pacē i
ducimur triplici rōne.
¶ Pꝛio ratione admo
nitionis.
¶ Scdo rōne aſſimilatiōis.
¶ Tertio rōne fructificatiōis.
¶ Pꝛio ⁊c. Triplex ē admoni-
tio. Pꝛia diuialis. Luc. x. In q̄
cūq3 domū itraueritis pꝛimū di-
cite. Pax huic ⁊c. Col. 3. Pax
xpi exultet i coꝛdib⁹ veſtris. Ro.
xij. Cū oībus hoīb⁹ pacē hūtes.
Et .i. Coꝛin. 7. In pace vocauit
nos deus. Heb. xij. Acceſſiſtis ad
noui teſtamēti mediatoꝛē Jeſuz
⁊ ſanguinis aſpſiōnē meli⁹ loquē
tē: q̄ Abel. Jlle ſāguis Abel cla
mauit. Vēdeta. vēdeta. Sāguis
xpi. Perdōa. perdona. Sāguis
Abel. Juſtitia. Sāguis xpi. Mi
ſericoꝛdia. Scda admonitio ē
Cano.3.q.5.c. Falſas. Et i Cle.
De ſepulturis. c. Dudū vbi dr̄.
Pacis trāqllitas vigeat. feruoꝛ
charitatis eſtuet. Tertia ē ciui
lis. ff. de legatiōib⁹. l. Queſitaz.
Et. ff. de orig. iuris. l. 2. §. No-
uiſſime. Et. ff. d̄ noui opis admi-
niſtratiōe. l. i. vbi dr̄. Nihil aliud
agat pſes: niſi controuerſias diri
mere. Et. l. Cū ptoꝛ. §. Dulciſſi
mis. ff. de lega. 2. Pretoꝛ diſcoꝛ
dijs ppinquoꝝ ſedādis pſpexit.
qnas ſolet coīs mā excitare. ¶ Se
cūdo ⁊c. Qz p illā xpo aſſimila-
mur. Mat. 5. Beati pacifici. qm̄
⁊c. Fuit. n. teſtamētum xpi. In
quo mrez relīqt Jo. ani. aiaz pr̄.
coꝛp⁹ Joſeph. Sz pacē hoibus.
Et vt di. xi. q. i. c. Silueſter. Et
C. de fideicōmiſ. l. Ampli⁹. He-
res nō ſeruās teſtamētū defūcti.
eſt exheredādus. Jta nō obſuan
tes pacē quā xpo legauit: ſūt ꝓua
ti hereditate paradiſi: vt nō filij
dei ſz demōis vocēt. Jō Aug. ſu
per Jo. Sola dilectio diſcernit i-
ter filios regni: ⁊ filios diaboli.
Prattica. Talis ad eccleſiam va
dit: nō cognoſco an ſit i gfa. qꝛ ac
cipit aquā ſcām. audit miſſas: ſi-
gnat ſe ſigno crucis. niſi ſola cha
ritate. ¶ Tertio rōe ⁊c. Triplex
fructus acqrit ex pace. Primo
dr̄ ſpūalis dilectio. Qz xpiani cō
fitent: ad miſſas eūt. eccleſias vi
ſitāt. ⁊ alia bōa ſpūalia faciūt. Au
gu. Pax ē ſerenitas mētis: trā
qllitas coꝛdis: viculū amoꝛis.
Scdo dr̄ coꝛpalis q̄etatio. Qui
pacifice viuūt nō oz ferāt ſecū ar
ma. ſecuri i via eūt. doꝛmiūt i do
mo ſine aliquo timoꝛe. Terti⁹

vᵗ bonoꝝ tpaliū multiplicatio. Ex ipſa pace multiplicant̄ bona tpalia. colunt̄ poſſeſſiōes. creſcūt opes. Aug. 19. de ciui. dei. Tale eſt bonū pacis. ꝙ in reb⁹ creatis nil grati⁹ ſolet inueniri. Et ex hoc dicit. s. Tho. 22. q. 29. ar. 2. Q̄ oia appetūt pacē. Et rōe ꝯſerua-tiōis: qꝛ appetūt ꝯſeruari i eē: qđ nō ē ſine pace. Et rōe dilectiōis. Nā ſicut nemo ē. q nolit gaude-re: ita nemo ē q pacē nolit hēre. Cū pax ſit cā gaudēdi. Sꝫ dicis ꝙ nō oia appetūt pacē. p hāc rō-nē. Qđ nō cognoſcit pacē. nō ap petit pacem. Sed rōne carētia: nō cognoſcūt ꝛc. Rñdeo. ꝙ bella gerunt̄ intētione pacis. Qui. n. querūt bella nō deſiderāt niſi pa cē. quā ſe hēre nō eſtimāt. Nā nō ē pax ſi qs cū alio ꝯcordet ꝯtra il lud qđ ipe magis vellet. ꝛ iō ho mies querūt hāc concordiā rūpe bellādo: tāq̄ defectū pacis hñtē; vt ad pacē ꝑueniāt. in q̄ nihil vo lūtati eoꝝ repugnet. Et pp hoc oēs bellātes querūt p bella ꝑue-nire ad aliq̄ pacē pfectiorē: ꝙ p⁹ us hērent. Sicut ꝛ Tul. i. offi. af firmat. ꝛ tho. ſupra. Igit̄ pax vo bis. De p charita. Uēza la frater na pieta acutas lāceas. mortife-ras ſagittas. tallētes ſpatas. ꝛ al-tas machias belliceꝭ. Exēplum duoꝝ regū. quoꝝ vn⁹ interfecit fi liū alteri⁹. Rex cui⁹ filius erat oc ciſus obſedit ciuitatē cū ſuo exer citu. ducēs cā ad maximū exter-miniū. Uidens hoc rex decreuit inimicū pacificare: mādauit por-tas apiri. Depoſitis veſtib⁹ ſolā camiſia tectus cū corrigia ad col lū. ꝛ veniā petijt ſup occiſionē fi lij. Rex aūt miſericordia motus veniā dedit ei. Dū eccleſiā igre-deret̄ imago crucifixi q̄ i medio eccleſie ſtabat iclinās ſe ꝛ brachia mouēs: viſa ē oibus aſtātibus re gratiari regi q pepercit inimico ſuo. Quapropter aſtātes mei q̄ tū poſſuꝫ vos oro: ꝙ amore illi⁹ ſopitāi dei ꝛ laboribus quos vſa cā hac quadragēſima ſuſcepi: ꝙ vnuſq̄ſq̄ pcai ſiqs ſibi iniuriā fe-ciſſet. ꝛ amplexet̄ hāc dulcē pacē. Impoche hec ē q̄ nos efficit fili-os dī. Illa q̄ ſola iter filios regni ꝛ baratri īfernalis diſcernit. Hec q̄ nos ad deum ſola pducit. Hic Lac. nr̄ i. 5. li. c. 8. ad ꝓpoſitū ita egregie loqt̄. Quā btūs eēt q̄ꝝ aure⁹ hūanarū terū ſtat⁹. ſi p totū orbē māſuetudo. ꝛ pietas: ꝛ pax ꝛ īnocētia. ꝛ eq̄tas. ꝛ tēpātia. ꝛ fi-des moraret̄. Ille. Idcirco ꝛ ego cā vobis p teſtō meo relinquo.

¶ Ad honorē oipotētis dī: ꝛ filij eius dñi nr̄i Ieſu xp̄i: qui cuꝫ pr̄e ꝛ ſpū ſctō viuit ꝛ regnat i ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ In aſcenſione domini.

QUod re-
ſurrectionem
dñicā diſcipu
li tarde credi
derūt nō tam
illoꝝ infirmi-
tas q̄ nr̄a vt
ita dicā futu-
ra firmitas fuit. Ipſa nāq3 reſur-
rectio illis dubitātibus p multa ar
gumēta mōſtrata eſt: que dū nos
legēīes agnoſcimus: qd aliud q̄
de illoꝝ dubitatione ſolidamur?
Min⁹ eni mihi Maria magda-
lene p̄ſtitit q̄ citi⁹ credidit: q̄ tho
mas q̄ diu dubitauit. Ille etenī
dubitādo vulneꝝ cicatrices teti-
git: ⁊ de nr̄o pectore dubietatis
vulnus amputauit.

AD inſinuandā quoq3
veritatē dñice reſurre
ctiōis notandū nobis
ē qd lucas refert dicēs
Cōueſcēs p̄cepit eis ab hieroſoly
mis ne diſcederēt: ⁊ poſt pauca.
Uidētib⁹ illis eleuat⁹ ē: ⁊ nubes
ſuſcepit eū ab oculis eoꝝ. Nota-
te verba ſignate myſteria. Cōue
ſcēs eleuatus ē. Comedit ⁊ aſcē-
dit: vt videl3 p effectū comeſtio-
nis: veritas pateſceret carnis.

MArcus vero priuſq̄ ce
los dñs aſcēderet eum
de cordis atq3 īfidelita-
tis duritia icrepaſſe di-
ſcipulos mēorat. Qua ī re qd cō
ſiderādū ē niſi q̄ idcirco dñs tūc
diſcip̄los icrepauit: cū corporalr̄
reliq̄t: vt verba q̄ recedens dice-
ret ī corde audiētiū artius ipreſ
ſa remanerēt. Increpata igit̄ eo-
rū duritia: qd admonendo dicat
audiamus. Eūtes ī mundū vni-
uerſū p̄dicate euāgeliū oī creatu-
re. Nūquid frēs mei ſcm̄ euāge-
liū vel īſenſatis rebus: vel brutis
aīalibus fuerat p̄dicādū: vt de eo
diſcipulis dicat̄: predicate euāge
lium oī creature. Sed oīs creatu
re nomine ſignatur homo.

SUnt nanq3 lapides: ſed
nec viuūt nec ſentiūt.
Sūt herbe ⁊ arbuſta vi
uunt q̄dē ſ3 nō ſentiūt:
Uiuūt dico nō p aīā ſ3 p viridita
tē. Ut ⁊ Paul⁹ dicit. Inſip ēs
tu: qd ſeminas non viuificat̄: niſi
prius moriat̄. Uiuit ergo quod
moritur vt viuificetur.
¶ Lapides itaq3 ſūt: ſ3 nō viuūt.
Arbuſta aūt ſūt viuūt: ſ3 n̄ ſentiūt.
Bruta vero aīalia ſunt viuūt ſen
tiūt: ſ3 nō diſcernūt. Angeli etenī
ſūt viuūt: ſentiunt: ⁊ diſcernunt.
Oīs aūt creature aliquid h3 hō.
Habet nāq3 cōe cum lapidibus: ē
viuere cū arboribus: ſentire cū
aīalibus: itelligere cū angelis.
¶ Si igit̄ cōe h3 aliquid cū omni
creatura hō: iuxta aliquid omnis
creatura homo: oī ergo creature
p̄dicatur euangeliū cum ſoli hoī
p̄dicatur. Quia ille videlicet do-
cetur: propter quem cuncta ſunt
creata ī terra: ⁊ a quo omnia per
quandam ſimilitudinem aliena
non ſunt.

P Oteſt etiã oīs creature noīe oīs natio gētiū deſignari. Ante etenim viciū fuerat. In viā gentiū ne abieritis: nūc aūt dr̄. Predicate euāgeliū oī creature: vt ſcz a iudea aplōꝝ repulſa predicatio: tunc nobis in adiutoriū fieret: cū hanc illa ad dānationis ſue teſtimoniū ſuperbia repuliſſet.

C Sed cū diſcipulos ad pdicādū veritas mittit: quid alid i mūdo facit: niſi grana ſeminis ſpargit? Et pauca grana mittit in ſemine vt multoꝝ meſſiū fruges recipiat ex nr̄a fide. necꝙ etenī in vniuerſo mūdo tāta fideliū meſſis exurgeret ſi de manu diūi ſup rōnalez terrā illa electa grana pdicationū non veniſſent. in quibus verbis tria myſteria ꝯtemplabimus.

C Primum. dr̄ congruitatis.

C Secundum. dr̄ modalitatis.

C Tertium. dr̄ iucunditatis.

P Rimum dr̄ ⁊c. Utrū fuit ꝯueniens xp̄m hodie ſup oēs celos aſcendere? Rūdet Th. 3. p. q. 57. ar. 5. ꝙ ſic. Et hō p. 5. rōnes.

C Pria. ꝓpter loci ꝓportionē.

C Secunda. propter fidei noſtre informationem.

C Tertia. pp charitatis ꝓmotōez.

C Quarta. propter triumphalez aſcenſionem.

C Quinta. pp nr̄az ꝓpitiationez.

C Prima ꝓpter ⁊c. Cōcluſio eſt phi. 4. phy. Qð locus dz eſſe ꝓportionatus locato. Exēpli grā. In corpore humano qz oculi ſūt nobiliores ter. 5. ſenſus. ideo nobiliorē ⁊ altiorē obtinent locum.

Preterea in corporibus celeſtibus nobilius eſt celū empyreū ideo ceteris eſt altius. Preterea in hoibus hic eſt ordo. Papa nobiliorē tenet locū: qz eſt pſona nobilior cardinalibus. ⁊ cardinales ſup oēs epiſcopos. ⁊ epī ſuper oēs religioſos. ⁊ rex ſup omnes dn̄os tpales. Locus ⁊ locatū debent eſſe ⁊c. Ad ꝓpoſitū noſtrū. Locus in quo ſumus. de queſta noſtra ignobile. caduca. e momētanea vita: eſt locus miſerie. ⁊ calamitatis. Chriſtus ieſus poſt ſuā reſurrectionē: nouā incoauit vitā: Qz de mortali: factus ē immortalis. De paſſibili: factus eſt impaſſibilis. Aū aplus ad Ro. 6. Xp̄s reſurgēs ex mortuis iā nō moritur: mors illi vltra non dn̄abit. Uita pn̄s eſt miſerie. A queſta ꝯgalante natura di eſſo xp̄o. il conueneua vna ſedia honoreuele. Qz vt dictū eſt: Locus dz eē ⁊c. Uita hec nō erat ei locus ꝯueniēs: cū ſit oībus miſerijs plena. Aug. In valle ſumus miſerie: in q̄ magis flendum eſt: eo ꝙ minus flemus. Et Lac. in. 3. c. ii. Hec vita pn̄s brā eē nō pt: qz multis malis ſubiecta ē p corpus. De qbus malis Job 3. Nō natus de muliere ⁊c. vſqz miſerijs. Quas miſias oñdit puer de vtero mris egrediēs: ꝙ quatuor p ordinē facit. Primo plangit. Aug. Mundū loquit: ⁊ plorat. Sap. 7. c. Primā vocē ſimilem omnibus emiſi plorās. Excepta

Zoroaſte qui teſte Solino primo riſiſſe fertur. In huius figuram: chriſtus non fleuit mortuum Lazarum: ſed ipſum ad vitaȝ pducēs.

Secundo puer mox manū ad os mittit. Ad innuendū ꝙ ad miſerias huius mūdi venit pp pcm̄ factū in ore primoꝝ parentuȝ: qui comederūt pomū. Tertio naſcitur curuus ꝛ quaſi i quatuor pedibus. Ad innuēduȝ: ꝙ cōparat᷒ ē iumētis. Quarto ad partē inferiorē. q2 ibi caro ſe rebellauit. Cū ergo hic nō ſit aliḋ che lachryme. dolori. affāni. infirmita. iō queſto ſtabio nō cōueniebat xp̄o glorioſo. Sȝ q̄lis loc᷒ eius? Rñdeo ꝙ celū empyreū: vbi ē ſedia regalis ſua. Vñ fuit cōueniēs hac ratiōe. ipȝ aſcēdere hodie cōpleto numero quadragēario. Sȝ forte dicis. Cur non aſcēdit ſtatim poſt reſurrectionem ſuaȝ. ſed per dies. 40. moratus eſt? Reſpondeo. ꝙ hoc eſt actuȝ duplici rōne. Primo ratione certificationis. Difficili᷒ erat probare veritatem reſurrectionis: ꝙ veritatem mortis. Tēpus enim trium dierum fuit ſufficiens tempus pbationis mortis eius. Sed ad veram reſurrectionem probandam: maius tempus requirebatur. Et ideo nō mirum ſi non ſtatim vt reſurrexit aſcendere voluit: ſed expectare. ad informanduȝ eos bene: de veritate reſurrectiōis eius. Vñ Act. i°. dicitur. Quibus. ſ. apoſtolis prebuit ſeipſum viuum poſt paſſionem ſuam in multis argumētis. per dies. 40. apparēs eis ꝛc̄.

Secundo ratione ꝯſolationis. Fleuit mater eius iuxta crucem. Cāta. Io. 19. c°. Stabat iuxta crucem mr̄ eius. Et Ber. dicit ꝙ tantum fleuit. tātuȝ ſe macerauit ꝙ nō poterat ſe ſuſtinere. Fleuit magdalena. Fleuerūt apoſtoli. ꝛ omnes deuoti ieſu chriſti. Debebāt ergo ꝯſolari. Vt vt dicit in ps. Secūm multitudinē doloꝝ meorū cōſolationes ꝛc̄. Et. 2. Corin. i: Sicut abundāt paſſiōes chriſti in nobis: ita ꝛ p chriſtū abūdat ꝛ cōſolatio nr̄a. Debebāt ḡ cōſolari. Et qz ipȝ fleuerūt mortuū in ſepulchro p horas. 40. quib᷒ iacuerat. Iō eos voluit cōſolari p dies. 40. ſua corporali p̄ſentia eis apparēs. Vñ pȝ prima ratio d̄ ſua cōgruitate. Vñ dr̄. Eleuata ē ꝛc̄. ¶ Secūdo rōne ꝛc̄. Cōcluſio ē doctoꝝ. ꝙ plus eſt meriti apud deū credere ꝛ habere fidē de nō viſis: ꝙ d̄ viſis de quib᷒ ē cognitio. Greg. Fides nō hȝ meritū: vbi hūana rō p̄bet experimētū. Aſculanus.

La fede non ha merito de ſalute.
Oue lhumana viſta vede el quia.
Taceſſe el quāt dele alte vedute.

Ad propoſitum. Ex hoc enim ꝙ chriſtus celum aſcendit: fides noſtra eſt magis meritoria: ꝙ ſi nō aſcendiſſet. Ratio hec eſt. Quoniam in videntibus chriſti humanitatem eſſet fides vt in apoſtolis ꝛ alijs ſanctis hominibus. nō quidem de humanitate quam videbant: ſed de diuinitate quam non videbant. Tamen maior eſt

fides credere ⁊ diuinitatem ⁊ hu
manitatē xp̄i nō viſa; ꝗ ſolū di-
uinitatē. Ex hoc audacter dico:
ꝙ fides nr̄a eſt maior extēſiue: ꝗ
fuerit fides apl'orū. Quãuis in-
tenſiue fuerit maior fides apl'orū.
Ante tñ ſo pui pr̄. Probo ſic.
Apoſtoli viderūt xp̄m in carne:
cū ipſo biberūt. comederūt. dor-
mierunt. miracula viderunt ⁊c̄.
Nos aūt nō ſic. ⁊ tñ credim⁹ diui
nitatē ⁊ hūanitatē ſic' quã apl'i nō
habebant. Ūn̄ xp̄s Tho. Jo. 20.
Quia vidiſti me Thoma. credidi-
ſti. Sz dico tibi. Bti q nō ⁊c̄. Ex
hoc dicūt doctores: ꝙ fides latro
nis ſuit laudabilior: ꝗ fides petri
qui viderat miracula facere: cecos
⁊c̄. Sz latro nulla miracla vidit.
nec aliqd ab eo geſtū: tñ in cruce
poſitus fide roboratus ꝙ eēt dēs
⁊ homo: exclamauit. Canta. Me
mento mei dum veneris in re-
gnum tuum. Cui rñſum eſt. Ho
die mecum ⁊c̄. O fides ſancta la
tronis. tunc ipſe acquiſiuit. quan
do apl'i eam amiſerunt. Et pro-
pter hanc rationem dixit chriſtus
Jo. 14. Qui credit in me. opera
que ego facio ⁊ ipſe faciet. ⁊ ma-
iora horum faciet. Glo. Aliqui ſā
cti maiora miracula fecerunt. ꝗ
ipſi apl'i. nec ipſe chriſtus. Unde
decuit aſcendere hac ratione. Ele
uata ē ⁊c̄. ¶ Tertio rōne ⁊c̄. Cō-
cluſio ē Dio. 4. d̄ di. Amor ē vis
vnitiua. Exēpli grā. De iuuene
qui philocapt⁹ occupat oēs ſēſus.
in vidēdo amicā. Ad ꝓpoſitum.
Apl'i toto cord xp̄m amabāt. Nec

mirū. propter ſuam dulcez ꝯuer
ſationez. ⁊ eius verba ſuauiſſima:
Ex hoc exclamauit petrus Mat.
17. Dñe bonū eſt nos hic eē ⁊c̄.
Et Joā. 6. Cū ſemel quidā de di
ſcipulis a chriſto receſſiſſēt ex eo ꝙ
dixerat eis. Niſi mãducaueritis
carnē filij hōis ⁊c̄. Dixit ad alios
qui remãſerāt. Nūquid ⁊ vos
vultis abire? Rñdit petrus. Do
mine ad quē ibim⁹? Uerba eter
ne vite habes. Tāta ḡ vi amoris
apoſtoli trahebāt ex xp̄i p̄ſētia. ꝙ
de celeſtibus nō curabāt: diſmō
poſſēt frui ipa xp̄i p̄ſētia. Ut ḡ ce-
leſtia appeterēt. oportuit aſcēdere. Et
hoc ē qđ dñs dicit Jo. 16. Expe-
dit vobis vt ego vadā. ſ. ad pa-
trē. Si enim nō abiero paraclyt⁹
nō veniet ad vos. Si aūt abiero
mittā eū ad vos. Sup quo Beda.
Expedit vobis vt forma ſui a
veſtris abſtrahat aſpectibus: ꝗte-
nus amor diuinitatis arti⁹ veſtris
cordibus īſignat. Ille. ¶ Quar-
ta rō ⁊c̄. Ut celos apiret ſāctis pa
trib⁹ ⁊ patriā noſtrā diu clauſā.
vt videbim⁹ i ſecūdo myſterio.
¶ Quīta rō ⁊c̄. Ut eēt nr̄ aduoca
tus apđ p̄rem. De quo. i. Jo. 2.
Aduocatū hēmus apđ patrē Je
ſū xp̄m iuſtū. ⁊ ipe ē ꝓpitiatio pro
pctis nr̄is. Cū iſto ē virgo mr̄ ei⁹
aduocata noſtra. Bernar. Secu-
rum habemus acceſſū ad patrē.
vbi mater ante filium. filius an
te patrem. Mater oſtendit filio
pectus ⁊ vbera. filius oſtendit
patri latus ⁊ vulnera. Ille. O ie
ſu ⁊c̄. Eleuata eſt ⁊c̄.

SEcundo dicit ꝛc. Cum quo modo aſcēdit? Reſpōdet Dauid. Aſcēdit deus in iubilatiōe. ⁊ dominus in voce tube. Et Augu. Aſcendēte xp̄o pauet omne celū. mirātur aſtra. plaudūt agmina. tuba ſonat. ⁊ in cūctis blāda modulamina chori emittunt. Ille. Merito hoc geſtū ē. Q2 fuit victorioſus in pūti vita. Ideo in ſignū victorie cū triūphis aſſumptus eſt. Videas Vale. li. 2. c. 1. ſub rubrica de iure triūphandi. Cūquo eſt Lucius Florus. li. i. Nō aliqs nō triūphabat in populo romano. niſi p:iꝰ. 5. millia hoſtiū ſupcraſſet ⁊ occidiſſet in vna acie. Et triumphātibꝰ triplex fiebat triūphus ⁊ letitia. Prima q2 cū ad vrbē ciuis triūphalis rediret. occurrebat ei populus cū effuſa letitia. Scd̄a letitia: q2 ibat i ciuitatē p̄cedebāt currū triūphantis oēs captiui manibus ligatis poſt tergū. Tertia letitia: q2 triūphans poſt ſe habebat ſeruū geſtātē anulū ſimilē ſuo. Et a tergo triumphātis coronā aureā deferētē. Ipſe vero triūphans indutus veſte aurea aſcēdebat ſup currū: tractū a q̄tuor equis albis. Et vt dicit Valerius fiebāt in ſ to triumphis ludi ſolacioſi. ⁊ feſtiui io ci: in honorē triūphātis. Vn̄ maxime mouebant romani ad viriliter agēdū: ⁊ aggrediēdū q̄cunqꝫ ardua. ⁊ difficilia ſibi ꝯmiſſa. Sic triūphauit Lucius poſt humus qui ſygureos vicit. ⁊ ſānites. Sic Papyrius qui duritiez ſamnitū fregit. Sic. Q. Ceciliꝰ: qui Philippum regē de macedonia victū eduxit. Sic triumphauit Pompeius magnus: qui duos ſuperauit reges. Sic Ceſar. qui quinges triumphauit propter ea que geſſit in gallia. ⁊ britānia. ⁊ egypto. ⁊ affrica. Ieſus nr̄ nō hūc habuit honorē ſꝫ multo digniorē q2 fuit victor. ⁊ verus victor inimicoꝝ demonū quos expoliauit de regno ſuo. Vn̄ aſſociatus eſt triumphaliter in patria ſua. De quo eccleſia. Oēs gētes plaudite manibus: iubilate deo in voce ꝛc. Captiui fuerūt ſancti patres quos ſecū duxit poſt ſe in paradiſo. De qbus Dauid. Aſcēdēs chriſtus i altū ꝛc. El carro triumphale fuit ſuū corpus glorioſū. veſtito dela tunica de ſua diuinita qua totus reſplēduit. Ad eius dexterā erit vnus male indutus. Iſte fuit latro. vt omni pc̄ori daret materia ⁊ ſpes redeūdi ad deū. Et volēs inciper̄ hunc triumphū anteq̄ inciperet: venit ad diſcipulos ſuos ad cenaculū vbi erāt oēs congregati. Et ibi quattuor egit per ordinem. Primo comedit cum eis. In euāgelio hodierno. Mar. 16. Diſcumbentibus. xi. diſcipulis ꝛc. Secundo omnes increpauit. Seqꝛ. Et exprobrauit īcredulitatē coꝝ. Tertio p̄cepit eis ne diſcederēt ſꝫ expectarēt ꝓmiſſionē patris. Act. i. Quarto p̄cepit eis vt poſt miſſionē ſpūs. s. p̄dicarent. Euntes i mundū vniuerſū p̄dica

te ꝛc. Cuius patris cũ honorabili
comitiua. ſ. cẽtũ. 10. hominũ iuit
verſus mõtẽ oliueti. Et ibi in lo-
co illo tria per ordinẽ fecit, Pri-
mo dedit eis bñdictionem. Scðo
oſculum pacis obtulit. Ro. vlt.
Salutate inuicẽ in oſculo pacis.
Tertio apparuit nubes mire cla-
ritatis ſub pedibus xpi aſcẽdẽtis.
Nõ ꝙ nubes illa pbuerit admi-
niculũ aliquod xpo. ſꝫ in ſignũ di
uinitatis apparuit. Et videntibus
diſcipulis. illa nubes ſuſcepit euꝫ
ab oculis eoꝝ: ſecũ adducẽs ani-
mas ſctõꝝ patrũ. Dũ ġ aſcende
ret cũ maximo tripudio: videtes
angeli qui in celo remãſerãt. toti
admirãti ceperũt dicere ſuis fra-
trib' q xpm aſſociabãt illud. Iſe.
Quis ẽ iſte q venit de edom: tin
ctis veſtibus de boſra? Edom in
terptaꝰ: ſanguinea: Boſra. i. mu-
nita. Secũdũ glo. ſuper verbo:
Quis ẽ ꝛc. De q̃tuor mirabanꝰ
angeli. Primo ꝙ terra. i. corpus
xpi terrenũ aſcẽderet ſup oẽs ce-
los. ꝙ eẽ ɔtra naturã: Cum dicat
Salom. Prouer. 25. Celũ ſurſuꝫ:
ꝛ terra deorſuꝫ. Mirabanꝰ ꝙ hõ
aſcẽderet ſup angelos: qð nunꝙ
viſuꝫ ẽ. In. ps. Aſcẽdit. ſ. xps ſu
per cherubin ꝛ vo. ꝛc. Miraban
tur ꝙ hõ aſcẽderet vſqꝫ ad deuꝫ.
Dan. 7. Uenit. ſ. xps vſqꝫ ad ve-
rũ: q ſedebat i throno. Miraban
tur. 4°. ꝙ hõ crucifixus. lãcea pfo
ratus. coronat'. aſcẽdebat cũ tan-
ta poteſtate vt. ſ. ſup oẽs angelos
ſe collocaret. O dignitas nr̃e car
nis: ſup naturã angeli. Nã bene
agnouit Io. q dũ angelũ adorare
vellet more ſolito. dixit ei ange-
lus. vide ne feceris. Cõſeruus tu
us ſũ ꝛc. Ex hoc vt dicit Th. in. 2
di. 9. hõ poteſt plus mereri ꝙ an
gelus triplici rõne. Et rõne diffi-
cultatis: que ẽ in hoie nõ in ange
lo. Et rõne diuturnitatis. Et me
rito paſſionis xpi. Uñ aſſociatus
fuit in throno ſuo: ad pris dexte-
rã. Quo aſſociato iferiores ange
li reuelauerũt hoibus: vt dĩ Ac-
tuũ. 1. Cũqꝫ intuerenꝰ. i celũ eun-
tẽ illũ: ecce duo viri. i. duo angeli
i forma viri: aſtiterũt iuxta illos i
veſtib' albis: q dixerũt apoſtolis.
Uiri galilei: qd admiramini aſpi
ciẽtes i celũ? Hic ieſus q aſſũpt' ẽ
a vob i celũ: ſic veiet. Quo audi-
to: diſcipuli receſſerũt de loco: re
deũtes ad cenaculũ. ibiqꝫ expectã
tes ſpm in ſctũ pmiſſũ i pẽth. Et
glorioſ' ieſus i throno pris ẽ col
locat'. Uñ dĩ. Eleuata ẽ magnifi
cẽtia tua ſup celos: Nota ꝙ celuꝫ
q̃druplex ẽ. ꝛ ſup oẽs xps hodie
aſcẽdit triũphanꝰ: vt dñt gloſe.
Celũ mãle. Celum rõnale. Celũ i-
tellectuale. Celũ ſupſbã'e. Celum
mãle. Et h̃ ẽ mĺtiplex. P° aereũ.
Scðo ethereũ. Tertio olympiũ.
Quarto igneũ. Quinto ſidereũ.
Sexto criſtallinũ. Septimo em-
pyreũ: ſup quos aſcẽdit. Scðo ce
lũ rõnale. i. hõ iuſt'. q dĩ celũ rõ-
ne ĩhabitationis aie. Nã ſicẽ celũ ẽ
ſedes ꝛ habitatio dei: ſic anima iu
ſti eſt ſedes. Tertio celum intelle-
ctuale. i. angelus. Angeli dicunꝰ
celi: ſup oẽs aſcendit. Quarto ce

quadrupliciter eſt celu.

nio: Prima q̃ apoſtoli ſunt ma
iores. Et ratio eſt. Illi ſunt maio
res omnibus ſanctis qui abun-
dantius ſuper omnes habuerũt
ſpũm ſanctum. Sed apoſtoli fue
runt huiuſmodi. Unde Tho. ſu
per illud Ro. 8. Nos ipſi primi
tias ſpũs habentes. dic. Apoſto-
li & tpe prius & ceteris abũdãti⁹
ſpũm ſancti habuerũt. Ideo. i.
par. q. 44. ar. 7. In. i. ſenté. di.
16. ar. 2. Jo. Scot⁹ i. 4. Et Du
rãdus eiuſdẽ ordinis. Apoſt. ſũt
p̃ferẽdi oib⁹ ſcis q̃cũq; p̃rogatiua
p̃fulgeãt. Idẽ. Apoſto. ſũt p̃ferẽ
di oib⁹ ſcis: tã abũdãti⁹ ſpũm
ſcm̃ hñtes. Unõ patet p̃ma opio.
¶ Secunda opinio eſt. Q̃d Jo.
euange. & ſi non ſit maior: ta-
men equalis. Et rõ huius eſt. q̃
p̃rogatiue que fuit Joã. bap. cõ
ceſſe: etiam Jo. euangeliſte. Et
ſcdm Petruz Damianũ ſunt. 5.
Prĩa q̃ Jo. bap. fuit v̓go & Jo
annes euãgeliſta ſimilit̓ q̃ corũ-
p̃i non potuit in terra: propter
virginitatem eius. Secũda:
quia Joannes baptiſta fuit ger-
manus chriſti fili⁹ Heliſabet co-
gnate virginis. Joãnes euãgeli
ſta in hoc excellit: q̃ fuit nepos
eius vz fili⁹ ſororis ſalome. Ter
tia: q̃ Joan. bap. fuit ſanctificat⁹
in vtero matris: vt clarius vide
bimus in. 2. myſterio. Et ioan.
euange. licet non fuerit ſanctifica
tus in vtero matris: tamen acce
pit ſpiritum ſanctũ: tempore pẽ
thecoſte. cuz alijs apoſtolis. Quar
to quia ioannes baptiſta fuit pro
p̃heta ioã. 1. Poſt me venturus
eſt qui añ me factus eſt. Et pluſq̃
propheta. ioan. 1. Ecce agn⁹ dei.
ioan. euange. fuit propheta in apo
calipſi: q̃ futura p̃nunciat. Et
pluſq̃ propheta: q̃ fuit apoſtol⁹
qui excedit &c. Quinto q̃ ioan.
bapti. fuit martyr: ab herode de
collatus. ioan. euange. fuit mar-
tir mentaliter. Q: vt dicit petr⁹
damianus. Ille gladius q̃ perfo-
rauit cor marie: ſimiliter cor ioan
nis euange. Unũ ad minus equa
lis erit ioanni bapti. Et ſic xp̃i
verba. inter natos &c. nõ erũt &c.
¶ Tertia opinio dic. q̃ fuit moy
ſes: eximius p̃phetaꝝ. Q: eccle
ſi. 44. Nõ ẽ inuẽtus ſimilis illi
q̃ cõſeruaret legẽ excelſi.
¶ Alia opinio ẽ ieſu xp̃i: cũ q̃ nos
erimus: q̃ vera. Cũ q̃ opinione
ẽ tho. 22. q. 174. a. 4. q̃ inter na-
tos mulieꝝ &c. Que dc̃o p̃bat
triplici rõne q̃ extrahũt a docto.
¶ Primo. ratione diuinalis pre
nominationis.
¶ Secundo ratiõe diuinalis cõ-
mendationis.
¶ Tertio rõe diuinalis infuſiõis.
¶ Primo &c. habet tho. 3. par.
q. 27. a. 5. q̃ diuina prouidentia
quotiens voluit mittere aliquez
ſcm̃ virum mundo pro vniuer-
ſali preparatione: voluit illũ p̃i
us mundo oſtendere duplici mo
do. Prĩo verbo p̃hetico. Scdo
ſigno diuino. Qd p; triplici le-
ge. primo in lege nature. Quen
do miſit Noe in impoſitione no
minis Gen. 5. dixit p̃r eius La-

mech. Vocabitur nomen eius Noe. Iſte conſolabitur nos ab operibus manuum nraꝝ in terra cui maledixit domin⁹. 2. in lege ſcripturali: de Moyſe per ſignū diuinum. quando in terram proiecit coronam regis ⁊c. 3. in lege gratie tpe chriſti. quando miſſus eſt Ioannes bap. qui oſtenſus eſt verbo prophetico per angelum. Luc. i. Erit magnus coram domino. Magnus quidez fuit eius aduētus mundo. eius cōceptio. ⁊ ei⁹ natiuitas. Et h̄ triplici mō.

¶ Primo. quoad nuncium.
¶ Secundo. quoad locum.
¶ Tertio. quoad modum.

Primo ⁊c. qꝛ ille q nunciauit xpi conceptionez. ſ. angelus Gabriel Luc. i. Ecce concipies ⁊ paries filiuz. Ille prius nunciauit Ioannis bap. cōceptionez. Luc. i. Ego ſum angelus Gabriel in gt ad Zachariam q miſſus ſuꝫ h̄ tibi nunciare. De nullo alio legitur: niſi de xpo ⁊ Ioanne bap. ꝙ Gabriel ſit miſſus. Et ſi miſſi ſunt aliq ad annunciādū natiuitates ſcōꝝ. nō tn̄ fuit Gabriel q ſpeciali ꝑuilegio fuit ꝓſeruat⁹ ad xpꝫ ⁊ Ioā. bap. O excellētia huius ſācti: q xpo Ieſu ꝯparat. 2. fuit magn⁹ eius aduēt⁹ ⁊c. qꝛ in templo: eſt nunciatus quod de nullo alio legitur. nec ēt de xpo. Habia patiētia o Ieſu: ꝓ nūc. Cōceptio Sanſonis fuit nunciata p angeluz ſed in agro Iudicū. 13. Et Abrae in domo apparuit Gn̄. 13. Et ſancti Tho. in domo. Et Ieſu xpi: ſed in camera ⁊ in Nazareth Lu. i. Sed vbi Ioā. bap. nūciatus eſt? Rn̄deo ꝙ in tēplo. Et non ſolū in tēplo. ſꝫ in ſcā ſcōꝝ vbi null⁹ ingrediebat. ꝑter ſūmū ſacerdotē. O dignitas magna. 1. quoad ⁊c. qꝛ eū iucūditate. Et multi i natiuitate ei⁹ gaudebūt. Multi inqt. O mirtam⁹ gaudiū qd̄ habuerūt ſci illi ſenes Elizabeth ⁊ Zacharias q debebat aperire os ele ganalſe. in iubilatiōe tāti filii: vt pꝫ ēt d̄ Sara Gn̄. 21. Riſuz fecit mihi dn̄s ⁊c. Sꝫ plures alij gauiſi ſūt i hac natiuitate. Prio āgeli letati ſūt: qꝛ debebat facere ꝯſiliū eoꝝ. ſ. virginitatē ſuare. ⁊ nūciare populis ſalutē: qd̄ eſt ꝯſiliū angeli. Mal. 3. Ecce ego mitto angelū meū. 2. ꝓphe. q: debebat ꝓphar Matth. 2. Propha ⁊ pluſq̄ ꝓpha. Primo ꝓpheta in h̄ Io. i. Poſt me vētur⁹ ē. q ante me factus eſt. 2. pluſq̄ ꝓpha. Ioā. i. Ecce agn⁹ dī qd̄ ē pluſq̄ ꝓpheta oſtēdere ꝑūtia. 3. apl'i. gauiſi ſūt Apoſtol⁹ iterpretat miſſus. Io. fuit miſſus. Io. i. Fuit hō miſſ⁹ a deo. cui nom̄ erat Ioan. Canta. 4. ordo martyrū. Qꝛ debebat martyrizari ab herode. 5. cōfeſſorū ordo. Qꝛ ꝯſtanter cōfeſſus ē fidem Ieſu xpi. Mal. 3. Cōfeſſus eſt ⁊ nō negauit. 6. ordo predicatoꝝ. Qꝛ debat ꝑdicare. Mat. 3. Predicās baptiſmū pnie. 7. ordo heremitaꝝ. Qꝛ debebat ire ad heremū. Eccleſia canit. Antra dſerti teneris ⁊c. 8. ordo pe-

nitentiã. Qr. debebat eis pñiam predicare. Mat. 4. Pñiam agite ꝛc. Letant sarraceni: qr ieiunant huius sancti vigiliã ꝛ lauãt in Jordane. Ecce pria rõ. ¶ Secũdo fuit magnus ratiõe ꝛc. Qr est laudatus. Secundum Tho. super epłas pauli. Duplex est laus. Propria. ꝛ aliena. Prima non est bona. qr vilis ꝛ sordescit O pař: ego facio sic ꝛ sic. Prouer. 17. Laudet te alienus: ꝛ nõ os tuũ. Qr vt dicit apostolus. 2. Cor. x. Nõ enim q seipsum cõmendat: ille probatus ẽ. Figura de pharisco Luc. 18. q se laudauit nõ meruit iustificari. sicut publican⁹. Vulgo dici solet. Ala opa ti tiene. lopa lalda el maestro Alia est laus aliena. Et hec põt aliqñ eẽ bõa: aliquãdo mala. Qr nõ ignorat pbitatẽ viri. Tu laudas istũ mercatorẽ eẽ iustũ. Forte nõ sic ẽ. ꝫ solũ: i apparẽtia. Nũ qd scis cor ei⁹. ꝛ ei⁹ pscientiã? Tu laudas mulierẽ eẽ bonaꝫ. Quo scis tu? Pratica per singula. O quot laudãt q minime sũt digni. Vñ aplꝰ. i. Cor. 2. Quis enim scit hoiꝫ q sũt ho̾is. nisi spũs hois q in ipo ẽ? Illa ꝗ laus ẽ bõa que est certa. ꝛ falli nõ põt. Et hꝫ est a deo: q nõ põt mẽtiri. Ro. 3. Est aũt deus verax: oĩs aũt hõ mẽdax. Ista laus nõ põt errare. qr diui. qr sancta. qr bona. De nemine inuẽim⁹ ita digne fuisse cõmẽdatus in scripturis. sicut de Joan. ba. q ab ipo xp̃o laudat̃ q̃drupl'r vt pꝫ i euãgel. ꝛ scripturis sctis.

¶ Primo. in constantia.
¶ Secũdo. in austeritate.
¶ Tertio. in prophetia.
¶ Quarto. in perseuerantia.

¶ Primo ꝛc. Mat. x. Quid existis in desertũ videre? Arũdinẽ vento agitatã? q. d. nõ. qr ẽ cõstans in fide. Unũ nõ timuit arguere Herodem: qr tenebat vxorꝫ fratris. Nõ licet tibi hr̃e vxorem fratris tui. Scdõ in austeritate. Mat. x. Quid existis i desertum videre? Hoiem i mollib⁹ vestitum. q. d. non. Fuit austerus in vestitu. Mat. 3. Ipse Jo. habebat vestimentum de pilis camelor. Austerus in comestiõe. Matth. 3. Esca eius erat locusta. ꝛ mel siluestre. Austerus in potu. Luc. i. Uinũ ꝛ siceram nõ bibet. Applica de vino aliquid.

Tertio laudat ipsum in prophetia. Mat. 4. Quid existis in desertũ videre? Prophaꝫ? Etiã dico vobis plusꝙ̃ pphetã. Jo. fuit ppheta oĩ tpe. Primo ante vitã i vtero matris qñ xp̃ꝫ agnouit esse in virginis vtero. Ex hꝫ exclamauit Helisabeth. Ecce. n. vt facta est vox salutatiõis tue in aurib⁹ meis: exultauit infans in vtero meo. 2. in vita. Ecce agn⁹ dei. Tertio post vitam. Qr primus fuit. q nũciauit in lymbo patribus: xp̃i aduentuꝫ. Quarto in perseue. laudat ipsuꝫ. Mat. x. Inter natos mulieruꝫ: non ꝛc. Quidã bene incipiũt agere i senectute. De hoc ps. Usq; i senectã ꝛ seniũ. deus ꝛc. O pater ielpio

noſtrā vitā. Dimiſit feminā. gulā tc. Vere: qⁱ plᵉ nō pōt. Quidā i iuuētute. Iere. 3. Bonū ē viro ſi portauerit iugū ab adoleſcētia ſua Prouer. xij. Adoleſcēs ābulās iuxta viā ſuā: et cū ſenuerit nō re cedet ab ea. Quidā in īfātia. Ta lis fuit Io. bap. In teneris ānis deſertū petijt. Et vt dicit Albertᵉ etate. 5. annoꝝ. Sʒ q̄re tā cito in etate illa? Rñdeo ꝙ triplici rōne. Prima ē Hieronymi. Deſiderā tibᵉ oculis xp̄ʒ videre: oē aliō vi dere dedignabant. Scōa ē Pau li monachi caſinenſis. in hymno bo. Ne leui ſaltē maculare vitā fa mine poſſes. i. veniali pcāto vitā ſuā macularet. Tertia ratio poni tur i glo. vt. ſ. alios ab amore mū di reuocaret. O excellētia Ioā. bap. ¶ Tertia rōne tc. Magnᵉ dicit. Ille dr̄ magnᵉ cui a dño oi ū ſctoꝝ dignitates. p̄uilegia. p̄ rogatiue ɔdonant. Sʒ Io. bap. omnes ſanctorum dignitates cō donantur. Inter natos mulie rū: nō tc. Fuit angelus. fuit pa triarcha. fuit apoſtolus. fuit mar tyr. fuit cōfeſſor. fuit virgo fuit heremita. Dicere poſſumus. Nō eſt inuētᵉ tc. Eccli. 44. Ec ce ergo. Erit magnus tc. Rñſio argu. Ad primū de apoſtolis: Apoſtoli precedunt. Ioannem baptiſtam in hoc. Quia miſſio ſpiritᵉ ſci facta ē ſup eos i pentb. in ſigno viſibili: quod non fuit Io. bap. Sʒ additur aliquid Io. bap. dignius. quia ipſi mortalie peccauerunt: ꝙ nō fecit iſte. Nō fuerunt ſanctificati i vtero mrīs vt iſte. Non habuerunt hec pri uilegia: vt iſte. Ad ſecundum de Moyſe. Non eſt inuentus tc. Rñdeo ꝙ p tūc fuit verū. Sʒ ad ueniēte Ioā. baptiſta. q mediᵉ fu it inī vetus ⁊ nouū teſtamētū. nō ſic. Ideo Ioā. Chriſo. in eius laudem. ⁊ in confirmationem di ctorum ait. Inter natos mulieꝝ non ſurrexit maior Ioanne ba ptiſta. Quod de nullo alio dici poteſt. Nō opponas mihi euan geliſtam: inter ceteros magis di lectum. Non apoſtolorū princi pem: omnibus apoſtolis antela tum. Non vas electionis ad ce li tertij ſecreta tranſlatum. Nec apoſtolicus ſplendor audeat oc currere precurſori. Conſidera māſiones regni: ⁊ ordinē huma ne generationis obambula: ſo lumq; Ioānem tā nouis ꝙ vete rībᵉ videbis eē p̄poſitū. Ille. In ter natos q̄ tc. Patet primum.

Secūdū dr̄ tc. Plu res ſūt laudes ⁊ magni ficentie Ioᵉ. bap. Sed tres pro nunc.

¶ Prīa. dr̄ amoroſa ſctificatio.
¶ Scōa. dr̄ generoſa baptizatio.
¶ Tertia. dr̄ āgelica viuificatio.
¶ Prima dicitur tc. Secundū Ric. in. 3. di. 3. ar. 4. Triplex ē ſanctificatio. Una vniuerſalis. que eſt in baptiſmo a peccato ori ginali. Sed non cōfirmatur: qu poſſit cadere in peccato mortali. ⁊ veniali. Secunda eſt ſingula ris. Et hec fuit marie: que fuit ex

nō. de Sanctis ...

[E]celſior alijs ſanctificationib⁹ iere
mie: ⁊ Jo. bap. duplici mõ. Pri
mo rõne numeri: q̄a fuit ſanctifi
cata. triplicit̄. Prio ĩ vtero ma-
tris ab originali. Scd̄o quando cõ
cepit chriſtum. Tertio cũ alijs:
tempore pent. Secundo ratiõe
modi: quia nec peccauit. nec pec
care potuit. Alij ſanctificati pec-
care potuerunt venialiter: ⁊ for
te peccarunt. Tertio eſt ſpecialis
ſcilicet Jeremie ⁊ Joãnis bapti
ſte. De Jeremia. i. c. Anteq̄ exi
res de vulua ſãctificaui te. De
Joanne baptiſta. Luc. i. Spiritu
ſancto replebit adhuc ex vtero
m̄ris ſue. Hec aũt ſãctificatio fuit
mirabilis. Quia vt dic̄. Orige.
Dñs ieſus venit pſonalr̄ ad do-
mũ Zacharie in vtero matris.
non ſolum vt mater domini fui
ret Helſabet: ſed principaliter
vt Joannem clauſum in vtero
ſanctificaret ſua preſentia ab ori-
ginali. Et tanta gratia fuit ple-
nus vt ẽt matrẽ impleret: q̄ pleñ
iubilo exclamauit. Vñ h̄ mihi vt
veniat mr̄ dñi mei ad me? Et ſꝫ
Alber. In illa hora fuit accelera
t⁹ vſus rõis ei: ad cognoſcẽdũ ie
ſum chriſtum. Unde genibus fle
xis ſe miſit: in vtero matris.
Erat autem hec ſanctificatio tan
te ſoliditatis: q̄ Joannes non
potuit peccare mortaliter. Si-
cut nec apoſtoli: poſt miſſionem
ſpiritus ſancti. Ecce ergo pri-
ma magnificẽtia: q̄r ſanctifica-
tus fuit in vtero materno. Erit
magn⁹ ⁊c. ¶ Scd̄a laus ⁊c. Ba-
ptizauit ieſũ chriſtũ. Jo. i. dixit
Joan. Ego a te debeo baptizari:
⁊ tu venis ad me? Cui xp̄s. Sine
mõ. Sic. n. decet nos iplere oẽs
iuſticiã. i. quod alijs p̄dicamus:
nos ipſi faciamus. Unde chriſtũ
baptizauit. Ubi gloria trinitatis
aperta eſt. Vox patris. Hic eſt fi
lius meus ⁊c. Spiritus. ſ. i ſpe-
cie columbe. Filius in carne.
O priuilegium magnũ. Joã. ba
ptiſte. Tres habuit patres chri-
ſtus ieſus. Primo patrem eter-
nũ. Secundo Joſeph. Tertio
Joan. baptiſtam: quia ipſũ bapti
zauit. Et q̄uis eius baptiſmus
nõ eſſet ablatiuus peccatoꝝ: erat
tamen figuratiuus noſtri baptiſ
mi. Unde baptizabat: vt aſſue
faceret iudeos ad baptiſmũ. hec
Tho. 4. di. i. ar. 4. Unõ ſub hac
forma baptizabat. Baptizo te in
nomine chriſti venturi. Qui mo
dus ab apoſtolis fuit obſeruatus
in nomine ieſu. ex inſtinctu ſpiri
tus ſancti: vt hoc nomen infige-
retur cordibus fideliũ: vt ponit
Tho. in. 4. di. 1. ar. 2. Unde om
nes baptizati a Joã. fuerũt iterũ
bap. a xp̄o. Sꝫ q̄rit̄ vtrũ Jo. i. ba
pti. fuit baptizat⁹? R̄ñdet Ric.
i. 4. di. 4. ar. 3. Q̄ Jo. bap. vir
go maria. apoſtoli. fuerunt bapti
zati. licet nõ legan⁹ vbi: vel q̄ñ.
Immo Joannes baptiſta fuit
circumciſus: vt Tho. ponit in
. 4. di. i. Ecce ſecũda magnificẽ-
tia Joãnis bapti. ¶ Tertia laus
⁊c. Quia tenuit viã ãgelicã: Ecce
ego mitto ãge. meũ ãn faciẽ tuã.

qui preparabit vias añ te. Mal. 3. Dictus ē aūt Ioā. bap. angelus triplici rōne. Primo rōne puritatis. Angelus ē purus. Ioan. bapti. fuit puriſſimus ex qua placuit deo. prouer. xij. Qui dilligit cordis mundiciā: diliget a domino. Ita purus: qz etiā de veniali dubitat. Scdo rōne obediētie. Angelus eſt deo obediens. Baruch. 3. Stelle. i. angeli: vocate ſunt: ⁊ dixerunt. Adſumus. Ioan. bap. ſuit obediēs: qz miſſus fuit ad lymbū patrū: nunciare chriſtū veniſſe. Tertio rōne ſolicitudis. Angelus ē de nobis ſolicitus. Ita ioan. bapti. de noſtra ſalute. Matthe. 3. penitentiā agite: appropinquabit enim regnū celorū. Regnū celoꝝ nō fuit nūciatū in toto veteri teſtamento: niſi quando ioan. bap. nunciauit. o glorioſo dio. qui dignatus eſt magnificare talē virū. o felix ioā. de quo tanta vere dici poſſunt. o zacharia pater tāti filij de quo tot mira in eo cōpleta cōſpexiſti. o ſenex pluriū veneranda cuius proles ex te genita a deo electa ē. Et quis explicet iucūditatē ⁊ leticiā cordis tui? Quis enarret cōſolationē aie tue? Non mirū ſi canticum in quo deum laudaſti ⁊ benedixiſti cecinisti.

Tertium dicitur ⁊ cete. Que ſunt illa que ioannem baptiſtam deo tā gratum fecerūt? reſpōdeo. ꝙ tria ſecūdū doctores: precipue Alber. ſup Luc. Et Marinum.

Primo. ei⁹ grata virginitas.
Scdo. eius grata humilitas.
Tertio. eius grata caritas.

Primo ⁊c. Cū enim chriſtus ſit candor lucis eterne. ⁊ ſpeculū ſine macula: diligit virginalē puritatē: qz hec facit creaturā ſimilem angelis. Ambro. lib. de virginibus. Superegreditur virginitas conditionem humane nature: per quā homines angelis aſſimilantur. Maior tamen eſt victoria virginum: ꝙ̄ angelorum. Angeli ſine carne viuunt. virgines vero in carne triumphant. Ille. Figura apoca. 14. Quod ioannes videns turbas de nullo mētionem egit: niſi de iſta. Hi ſunt qui cum mulieribus non ſunt coinquinati: virgines enim ſunt ⁊ ſequuntur agnum. Scdo ei⁹ grata humilitas. Infallibilis a chriſto eſt data regula Luc. 18. Qui ſe humiliat: exaltabit. hec eſt ſumme neceſſaria. qui vult exaltari i gloria. Qz lucifer ſe poſuit primo loco. dedit locū chriſto: qui ſe humiliauit. Diues: qz in purpureo throno ſedit: dedit locum lazaro ſedēti i ſterquilinio. Moyſes cum eſſet annoꝝ. 83. cū eligeretur a populo hebreoꝝ in ducatu: ſe excuſabat eſſe impeditioris lingue. Sic hieronymus. ſic Marcus. ſic Ambroſi⁹. ſic Frāciſcus. O humilitas ioannis baptiſte. Cū eēt in populo tāte opinionis. vt meſſias crederet. Reſpondit. d. Ego vox clamantis

in deſerto. Unde cines mei. Triplex de eo fuit opinio. Quidã videntes eius vitã arduam: eſtimabant ipſum eſſe christũ. qui eo tpe venit. Aliqui ipſum eſſe heliã in lege pmiſſuz. pp ſermonẽ zeli iuſticie. Quia ſicut helias nõ timuit reprehendere Achab: ⁊ iezabel de homicidio cõtra Naboth. 2. reg. 21. ita ioan. bap. nõ timuit reprehendere herodez de peccato carnis. Mat. 6. Nõ licet tibi habere vxorẽ fratris tui. Aliq opinabantur ipſum eſſe heliſeuz. qꝛ ſciebant per ſcripturas ꝙ helias eo tpe habitauerat in deſerto: ⁊ ſpiritũ prophetandi ⁊ faciẽdi miracula habebat. Unde ex hoc miſerunt nuncios ioãni baptiſte ioãnes. i. Tu qs es? Qui expectantes reſponſuz. ꝙ eſſet aut chriſtꝰ. aut helias. aut heliſeus: ipſe humiliter reſpondit. Ego vox clamantis in deſerto. Et nõ ſum dignus ſoluere corrigiã calciamenti eius. Uide quante fuit humilitatis. ¶ Tertio eius grãa charitatis. Quia feruenter dilexit: iõ meruit diligi. prouer. 8. Ego diligẽtes me diligo. pro deo aiam ⁊ vitã poſuit. ioã. 15. Maiorem charitatẽ nemo habeo: vt aiam ſuaꝫ ponat qs p amicis ſuis. Fuit occiſus illo anno: quo chriſtus mortuus ẽ. Et vt dicitur. 30. annis in deſerto fuit: quibus hominibus fuit ignotus. Cũ aũt herodes interficeret pueros: qꝛ zacharias noluit prodere filium occiſus eſt. Cuius ſanguinem ſacerdotes in templo ponentes: quãdo aliquis de familia vel parentela herodis acceſſiſſet: nõ ceſſabat ebullire. Erit ergo magnus ⁊c.

¶ In feſto beatorum apoſtolorũ petri ⁊ pauli.

Tu es petrus ⁊ ſup hãc petrã edificabo eccleſiã meã. Mat 16. ¶ Ls diuina iuſticia illiꝰ ſoprani ⁊ alti imperatoris dei. nullatenus intẽdit pretermittere ꝙ aĩalibus iuſtis ⁊ ſanctis habeat procurare: honorarẽ. laudẽ ⁊ preconium in illa felici patria paradiſi. hec ſententia eſt phi in. 2. Met. Et auctoris in li. de cauſis. Quãtomagis aliquid appropinquat ſuo principio in quolibet genere: tantomagis participat effectum illius principij ſui generis. Exẽpli gratia. De approximatione ignis. ⁊ ſolis ⁊c. Unde Dio. in 4. cele. hierar. Quod angeli qui ſunt deo propinquiores: magis participant de bonitatibus diuinis: ꝙ inferiores. Approximare autem deo: non fit paſſibilis corporis: ſꝫ virtutibꝰ. Unde Her. ſuper illud gen. 17. Ego dominus omnipotens ambula coram me: ⁊ eſto perfectus. Ambulabatur autem coram deo: non corporis greſſu: ſed mentis affectu. Ille. Et quãto quiſque fuerit magnus in virtute ſanctitatis in preſenti: tanto maior erit in gloria. Unde Lactanti. in libro de opinõe dei ⁊ hominis ad demetrianum. Noluit enim deus homi-

nē ad illā imortalē btītudinē ꝺeli cato itinere puenire. Dauit⁹ igit virtutē dedit hoſtē pri⁹. q ais ho minū cupiditates ⁊ vitia immitte ret. q cēt auctor erroꝝ. malorꝗ oīm machinator: vt qm̄ deus ho minē ad vitā vocat. ille cōtra vt rapiat ⁊ traducat ad mortē. Ma gna eſt vis hoīs: magna rō: ma gnū ſacrm̄. A quo ſiquis non de fecerit: nec fidē ſuā deuotiōe mq; perdiderit. hic beatus: hic deni que vt breuiter finiā. ſimilis deo ſit: neceſſe eſt. Ille. Beatiſſimus apoſtolus Petrus adornis vir tutibus: ob hoc a deo magno tm̄ eſt ſublimatus. ꝙ ipſi commiſerit regimentū totius reipu. chriſtia ne. Cui verba aſſūpta. Tu es pe trus inquiunt ⁊ ſuper ⁊c. In q bus verbis ad eius laudē. ⁊ con ſolationē noſtrā ſpūalē: tria my ſteria occurrunt contemplanda.

¶ Primū: dicitur oppoſitiōis.
¶ Scōm. dr̄ declarationis.
¶ Tertiū. dr̄ conſeruationis.

PRimū dicit ⁊c. Queritur curioſe a doctori bus. Utrū petrus apo ſtolus ſit omnibus pri mus. ⁊ a chriſto ſup ceteros apo ſtolos magis dilect⁹? Ad hoc ſūt plures opiniōes. Prima quo rundam. ꝙ Joan. euangeli: pro pter priuilegia ei conceſſa. Quia virgo electus. quia propheta. ⁊ pluſꝗ propheta. Qr ille gladius doloris q mariā trāſfixit: ille p pri⁹ fecit in corde Joā. euangel. Qr mr̄ dei ē ei ꝯmēdata. ¶ Alia opio. ꝙ fuit Joā. bap. q inter na tos mulierū ⁊c. Qui a xp̄o tm̄ ꝯmēdat. ¶ Alia opio. ꝙ ē paul⁹ apoſtol⁹. Qr i bulla papali a de xtris tanꝗ digniori loco ponit. Alia opio ⁊ ē vitia ꝙ ē petr⁹ apo ſtolus. Cū dr̄. Tu es petrus: ⁊ ſuper hāc ⁊c. Clemam⁹ ad ſcōm.

SEcundū principale ⁊c. Scōm oēs doctores. duplex ē familiaritas. Una eſt que in familia ritatis oſtenſione. Quo ad hanc plus dilexit Joannes. euāge. qr permiſit ipſū dormire in ſinu ſuo. qḋ fuit ſignum magne amicitie. Alia ē in cōicatiōe donoꝝ. Quo ad hanc: plus dilexit petrū. cui donauit quattuor dona. vel quat tuor zoelſ. que nemini cōicauit.

¶ Primū. dr̄ fidei confeſſio.
¶ Scōz. dr̄ eccleſie gubernatio.
¶ Tertiū dr̄ pcī dimiſſi ꝯploratio
¶ Quartum. dicitur miraculo rum cōmiſeratio.

¶ Primū ⁊c. Sine q̄ nihil fit. p ſnia; ap̄l̄ ad heb. xi. ſine fide im poſſibile eſt ⁊c. Que quidē fides nō ſolum ē neceſſaria in interiorī mēte ſ; exterio: i p vocē. Ad ro. x. Corde credit ad iuſtitiā: ore āt ꝯfeſſio fit ad ſalutē. Et tho. 22. q. 3. Cū ꝯfeſſio fidei inquit. cadat ſub preceptis affirmatiuis: q non obligāt ſemp: ſ; p loco ⁊ tpe. Jō p loco ⁊ tpe. obligat hō ad ꝯfeſ ſionē hui⁹. Hāc ꝯfeſſionē hūit pe trus: qr diuinitatē ⁊ humanitatē ſimul ꝯfeſſus ē. Mat. 10. Uoca uit xp̄s diſcipulos ſi. Quē dicūt

hoies eē filiū hois: Alij Heliaz:
ꝑꝑ zelū veritatis. Alij ieremiā ꝑ
pter patiētiā i aduerſis. Alij ioā.
bap. ꝑꝑ auſteritatē vite. Uos aūt
quē me eē dicitis? Quid de me
o iacobe. o ioānes. o Bartholo-
me ſētis? Nemo pręſumpſit os
apire. ſolus petr᷒ reſpōdēs dixit
Tu es christus fili᷒ dei viui. O
trōba del paradiſo. O triūpho
del mūdo. Ante xp̄i reſurrectio
nē apli xp̄m magiſtrū vocabant.
Jo. 14. Uos vocatis me magi-
ſter ꝛ dn̄e: ſuꝫ etenim. Sed ſolus
petrus diuinitatē cōfeſſus ē. Tu
es xp̄s filius dei viui. O ſagia.
aurea. ꝛ celebrāda ſtia. Deh ꝑ
charita. tacia. Eutropio. Paulo
oroſio. plinio. ꝛ Lucio floro. Ta
ci Tito liuio. Plutarcho. Salu-
ſtio. cū Libio. O buūtteſca la fa-
cundia de Marco tullio cicero-
ne cū platone. cū lactātio: in com
paratiōe del parlar de pietro. qui
tali nō intonuit. q in ſtuporē ꝑo
ſuit āngelicos ſpirit᷒. Tu es xp̄s
filius dei viui. Cui xp̄s. Beat᷒ es
ſymō barſona: q̄ caro ꝛ ſanguis
nō reuelauit tibi: ſed pater meus
qui in celis eſt. Et ego tibi: q̄ tu
es petrus ꝛ ſuper hanc petrā edi
ficabo eccleſiā meam. Ad oſten-
dendā aūt firmitatē hui᷒ eccleſie
ſequit̄. porte inferi nō preualebūt
aduerſus eā. i. omnis poteſtas ſi
ue infernalis: ſiue tp̄alis. Que q-
dē fides figurata eſt ꝑ nauiculam
petri. In naui ſunt quqꝫ. Pri
mo. 24. remi. Scdo lo legno.
Tertio el timōe. Quartus.
le vele. Quinto el parōe. mo
raliter. Nauis ē fides petri q̄ hēt
24. remiges. Ex vna parte. 12. ꝑ
phetas. Ex alia parte. 12 apoſto-
los: qui ſunt cōformes in ſenten-
tijs. veius ꝛ noui teſtamentū.
Scdo lignū crucis ſuꝑ quē xp̄us
iacet: qui hāc nauē rectaꝫ tenet.
Piero. Fons fidei mee xp̄a eſt.
Tertio el timon. i. ſpiritusſan-
ct᷒ qui ipſaꝫ gubernat. Quar-
to le vele. i. martyres: qui ſangui
nē ꝑ ipſa fuderunt. In prima ec
cleſia: a tp̄e petri vſqꝫ ad ſanctuꝫ
ſilueſtrū. 32. pape martyrio ſunt
corōati. Quito de᷒ pr̄ e el pa-
rone de naue q eā gubernat. vn̄
nō pōt errare. Un̄ chriſt᷒ orauit
pro petro ꝛ ipſa fide Luce. 22.
Ego oraui ꝑ te petre: vt ñ defici
at fides tua. o dignitas petri. q ta
lē meruit intercēſſorē. Et v dicit
Bona. in. 3. di. 17. a. 2. xp̄s ieſus
ſp fuit exauditus in orōnib᷒ ſuis.
Un̄ pꝫ el primo zoelo de petro.
¶ Scdo dr̄ ꝛc. Qr eccleſie cura
ē illi cōmiſſa. tu es inqt petr᷒. ſcđꝫ
Albert. xp̄s ſex hūit. Inter q̄ ha
buit eccleſiā: quā ipſi petro com
miſit. nō alteri. Una dicer voca-
uit ipꝫ petrū dicēs. ſymō Joa. di
ligis me: rñdit. Dn̄e tu oia noſti
tu ſcis q̄ amo te. Itez. 2. ſymon
Joā. diligis me: tu ſcis inqt: q̄
amo te. Itez. 3. ſymō ioan. dili-
gis me? paſce oues meas. paſce
verbo ꝛ exēplo. qđ ꝛ fecit: q̄ ꝑ
ipſa ecclīa ſpōſa: duo ꝑtulit oppro
bria. Primū fuit deriſionis: q̄
anthiochie fuit decaluatus: vt ha

bent hiſtorie. Ex hac eccleſia accepit honorē: qđ ſuo paſtori factū eſt in cōtumeliā. Applica ſi placet đ preſbyteris: qui contra ⁊c̄. Archiepiſcopus de florentia: precidebat oēs ⁊c̄. Secundū fuit ſuſpenſionis: qꝛ in cruce verſis oculis in celū crucifixus ē. Quod facere voluit triplici rōne. Prima qꝛ indignū ſe reputabat. Cū tali pena diis eiꝰ ⁊ magiſter eſſet punitus. Scđa qꝛ xp̄s paſſus eſt ad mundū redimendū. iō voluit ad mundū reſpicere. Ipſe aūt patiebatur pp acquirendū celū. iō debuit ad celū reſpicere. Tertia rō ad ſignificandū humani generis lapſū. Chriſtus. n. ſemper rectꝰ ſterit ⁊ nunq̄ in peccatū cecidit. hō vero caput mētis in terrā defixit: ⁊ cōtra deum recalcitrauit. Paſce oues meas inqt: in quibꝰ verbis: dignitas eccleſiaſtica patet: quomodo precedit ſeculareꝫ. Unde papa vt dicit Tho. li. de regimine principum. dum coronat imperatoreꝫ: pede ſiniſtro coronat. in ſignū ſubiectionis. Clama contra eos. qui eccleſiam perſequuntur: qui tandeꝫ mala morte vitam finierūt. Ideo Dauid in ps dicit. Thronꝰ eius ſicut ſol ſcilicet eccleſie: in cōſpectu meo. Et ſicut luna ⁊c̄. Unde patet ſecundum. ¶ Tertius: dicitur peccati deploratio. Quanta ſit hec prerogatiua oñdit Tho. p. 2. q. 109. ar. 10. Poſtq̄ aliquis eſt in gratia poſitus ⁊ per gratiam dei iuſtificatꝰ: neceſſe hꝫ petere a deo donum perſeuerantie. vt ſcilicet cuſtodiatur a malo vſq̄ in fineꝫ. Na multis datur gratia: quibus non datur perſeuerare in gratia. Ille. Unde optimū doni homini conceſſuꝫ eſt: vt cognoſcat peccata ſua ⁊ illa defleat in preſenti: ne plangat ea in inferno. Quod Job. x. oſtendit. Dimitte me vt plangam paululum dolorem meum. Et Mat. 5. c. Beati qui lugent: quoniā ⁊c̄. Et Aſculanus. Conuien che alachrimar lalma conſenta.

¶ A gliochi triſti p liclusa dolia.
¶ Del iuſto piāto el iuſto ſe contenta.

¶ Unde petrus peccauit ſuper omnes habuit donum vt fleret. Mathei. 26. Et recordatus eſt Petrus verbi ieſu qđ dixerat. Priuſq̄ gallꝰ cātet ⁊c̄. Et egreſſus foras fleuit amare. Cātat in cātu paſſiōis. Secūdū Albertū fleuit tres lachrymas. Prio amoris. Qui mori ſecū voluit. Luc. 22. Paratus ſum tecū in carcerē ⁊ in morte ire. Scđo doloris lachrymas. Quia inquit euangeliſta. Fleuit amare. Lachrymas. Tertio ꝯſolatiōis. Cū audiuit in camera a magdalena chriſtum eſſe reſuſcitatuꝫ: pre gaudio lachrymas non continebat. Unde clemens de petro dicit. ꝙ ſudariuꝫ portabat in ſinu ex conſuetudine vt ſepiſſime oculos tergeret: ſic erat promus ad lachrymas. eiuſque facies erat aduſta. Et tu cuꝫ petro anima cara plange: ſi vis

rẽiſſionẽ pcãtoꝝ. Quartũ zoclũ. dicit ꝛc. Quia miraculis claruit Secundum Tho. 22. q. 178. De us miracula fecit. triplici de cau ſa. Inter quas vna ẽ propter ſan ctitatis alicuius demoſtrationẽ. quem pro merito vite vult alijs preponere. in exemplum: ſiue virtutis. Miracula geſſit. Tria millia hominum: conuertit in die penthecoſtes ſua predicatio ne. Eneam paralyticum curauit Corneliũ baptizauit. Tabitam ſuſcitauit. vxorem propriam ani mauit ad martyrium dicens. Memento mei: coniunx mea. Umbra ſui corporis. infirmos ſa nauit. Unde chriſto aſſimilatur Chriſtꝰ latronẽ ſua vmbra cõuer tit. Et petrꝰ vmbra ſua. īfirmos ſanabat. Unde patet ſecundum.

Tertiũ ꝑncipale dr̃ ꝛc. Hiſtoria dici dicit hic. Dñi i hieruſalẽ cẽt qdã magus noĩe Symon: qui ſuis artibus magicis oſten debat populis: magna facere. Petrus autem hoc audiens: hieruſalem: ingreſſus ipſum. confudit. Quod vidẽs magus iratus terribiliter omnes libros ſuos in mare proiecit. atqꝫ ro mã adijt. ſibiqꝫ Neronẽ impera torem in amicitiam copulauit. Petrus autē hieruſalẽ deſerẽs magum vſqꝫ romam inſequit̃. In nocte ſequenti. a chriſto viſi tat̃. vt nõ timeat: qꝛ ſociũ illi da bit i ꝑdicatiõis officio. Die ſeqñti Paulꝰ aduẽit. Symõ ãt magus glorĩabatur in populo. ꝙ etiã mortuos ſuſcitaret. Juuenis au tem quidã mortuus erat. Dic. quomodo ſuper hoc cõfuſus eſt ꝛc. Alia dic. gloriabat̃ ſe poſſe vo lare in celum. Unde in aera arte magica deportatus eſt. Symon autẽ petrus precepit demonibus ipſuꝫ in nomine xp̄i dimitterent. Quĩ dimittẽtes fractis ceruicibꝰ expirauit. Ex morte aũt Symo nis. petrus in carcere ponit̃. In nocte aũt cõuertit milites cuſto des. Et ductus ꝑ ꝑcibus fratrũ fu git. In porta autẽ que dicit̃ ſan cta maria ad paſſus. Chriſto illi occurẽti dixit petrus. Dñe quo vadis? Uado inqt romã iterum crucifigi. Intelligẽs ãt de mor te ſua hoc eſſe dictũ: reuerſus eſt iteꝝ in carcerẽ. A militibus aũt captus: ipſe cuꝫ paulo ſimul ſunt morti ſententiati. Paulus qꝛ ci uis romanꝰ erat. capite punitꝰ ẽ. Petrus vero: qꝛ forenſis. cruce ſuſpẽdit̃: put xp̄s dixerat ei Jo. vlti. Sequet̃ mẽ. Ut ſic verifice tur verbũ illud Sap. 18. Simili pena: ſeruus cũ dño afflictus ẽ. Poteris aũt videre quomodo petrus ꝛ paulus hodie ab inuicẽ ſe ſepararũt vnus ab altero. volẽ tes pergere ad martyriuꝫ. Que ſeparatio non amoris ſed perſo ne fuit. Eccleſia. Glorioſi princi pes terre: quomodo dilexerunt ſe in vita ꝛc. In quibus verbis merito inſurgit dubium in men te tua. vt video. Quis apoſtolo rum Petri ꝛ Pauli ſit maior?

Reſpondeo. ꝙ tripliciter loqui poſſumus. Aut quoad cōditionē apoſtolicā. Aut quoad prelatio- nē eccleſiaſticā. Aut quoad predi cationē euāgelicā. Si primo mo do: ſic ſunt equales: ſic vnus ita alius ē apoſtolus christi ꝙuis pri mo ſit petrus electus in apoſto- lum. Unde deus tātū dedit vni: quantū alteri. Quoad predicatio nē vero. petrus eſt maior ꝙ pau lus: q̄a papa ē maior: ꝙ legatus. Petrus fuit vniuerſalis christi vicarius. Cui dixit christus. Tu es petrus. Tu es ſymon. tu vo- caberis cephas. quod grece dici tur maior ⁊ primus. q̄a. ſ. fuit pa pa. Tertio modo paulus fuit ex- cellētior petro. in ardēti predica- tione. ⁊ alijs apoſtolis. ideo per excellētiā ipſius dicit Ad Gal. i. Notū vobis facio euāgeliuz. qḋ .ſ. excellētius ad ipſuz pertinet. Inſup q: a xp̄o vocatus ore pro prio. Sed quoad meritū in celo: ſunt pares. vt habet plene Gre. ſu. i. lib. dia. ad petrū. Meritum vtriuſq; inquit. diſp nō ē in celo.

¶ In feſto beatiſſimi Dominici ſtris noſtri.

Magnus voca- bitur. in regno celoꝝ. Math. 5. ¶ Dal ſū- me di eloq̄utia e pelago aureo. M. T. C. nulla maiorē victoriā: ⁊ ſingularē triūphuz eē diffinie- bat: excepto che lhomo occupato circa cura ⁊ bona tpalia huius noſtre ignobilis. vilis. ⁊ caduce vite mortalis in tali modo diſpo neret et oēs ſuas humanas opa tio- nes: aziochc p ſua benemerita re portaret imarceſſibilē ⁊ incōlami natā coronā i regno beatoꝝ. Un de Lact. ſu. i. c. 9. Hercules qui ob virtutē ꝓclariſſimus q̄ſi aſfri- canus inter deos habet: nōne or- bē terre quē peragraſſe ⁊ purgaſ ſe narrat: ſtupris. libidinib' adul terijs inquinauit. Nec mirū: quō eſſet adulterio genit' Alcmene. Quid tādē potuit i eo eē diuini. qui ſuis ipſe vitijs mācipatus: ⁊ mares ⁊ feminas ɔtra oēs leges infamia. dedecore flagitio affecit. Sed ne illa qdē que magna ⁊ mi rabilia geſſit talia iudicāda ſunt: vt virtutibus diuinis tribuenda videant. Quid enim taz magni ficū ſi leonez apruq; ſuperauit. ſi aues ſagittas deiecit. ſi regiū ſta- bulū egeſſit. ſi virginē vicit. cin- gulūq; detraxit. ſi equos feroces cuz domino interemit. Omnia ſūt iſta fortis viri: hominis tamē. Iſta eniz q̄ vicit. fragilia ⁊ mor- talia fuerūt. Nulla eſt eniz qḋ ait orator tanta vis que nō ferro aut viribus debilitari ſt āgiq; poſſit. At animū vincere iracundiā cohi bere fortiſſimi ē: que ille nec fecit vnquā: nec potuit. Nec qui faci- at nō modo cū ſummis viris cō- paro: ſz ſimilliſmū deo iudico. Il le. Uulgariza ſic. Sereniſſimo imperatore Cōſtātino: dicit Lac. fra tute le celebre ⁊ admirāde vi

itorie, pugne ⁊ batalie: qual poſſit habere homo in preſenti militia. excellētiſſima poteſt vocari victoria ſiumet. Impoche multi principes ⁊ ſignores mundi: hano ſotopoſto alor imperio ⁊ dnio multas nationes ⁊ populos: nō hano imperio ſubmeſſo li lore proprii inclinatiōe imperio rationis: eſſendo dediti vitiis ⁊ peccatis. Hercules imaniſſim⁹ ⁊ vitioſiſſi princeps apud grecos, per ſua ingēte ⁊ grādez magnanimitatem: a populis infra deos fuit connumeratus. Hic eſt qui dum eē picolimus in cuna ſtrangulauit duos ſerpentes. occidit leonē. vicit ydrā porcum erymanthum. vicit Achelonum. Antheū. Buſyridem. Diomedē regē Thracie fecit comedere equos ſuos. occidit Centaurū. ſuſtinuit celū deſcēdit ad regnū ſtigiū. ⁊ vi traxit cerberū. ⁊ multas alias proas. ſupra numerū. 30. fecit. Alios vicit. ſe autem nō: cū eſſet deditus obſcene libidini ⁊ carni. At animū vicere. dicit Lact. ⁊c̄ Unde Sen. Nulla eſt maior victoria: q̄ ſeipz vincere. Scdz Egydiū. triplici de cauſa q̄s dictus ē magnus. Quidaz a pugna. Dominic⁹ vicit hoſtes. vicit ſe. ⁊c̄. Scdo a ſciētia. Dominicus: dicit doctor. Eccleſia. O lumen eccleſie ⁊c̄. Tertio a ſanctitate. Dominicus ſāctus. in vtero matris ſanctificatus. Magiſter Reginaldus dicit de eo. Hic ē in quo Adam nō peccauit. Et merito dictus ē dominicus: q̄a vt dicit. 4. Meta. Et Inſti. de donatiōib⁹. §. Eſt ⁊ aliud. Et. xij. q. i. c. Clericus. Et extra de preben. c. Cuz ſecūdū. Nomina imponunt ſm pprietates rerū. Dicit Dominicus: q̄ſi totus domini. Vel Donicus: q̄ſi cuſtos domini. Vel Dominicus: quaſi a domino cuſtoditus. Ideo merito ſute de eo dicitur. Magnus vocabit ⁊c̄. In pnti ſmone intendo predicare de. 7. prerogatiuis qb⁹ preſſimus Deus decorauit. b. Dominicū. Et quia vt habēt Theologi. 7. ſunt virtutes quib⁹ aia tanq̄ p gradus vni⁹ ſcale celū aſcendit: p quos. b. Dominic⁹ ⁊ ipſe aſcēdit. pnt eccleſia canit. Scala celo prominēs ⁊c̄. Ideo dicam⁹. Magnus vocabitur ⁊c̄.

¶ Primo. in virtute charitatis.
¶ Secundo in virtute fidei.
¶ Tertio. in virtute ſpei.
¶ Quarto. in virtute iuſtitie.
¶ Quinto. i virtute tēperantie.
¶ Sexto. i virtute fortitudinis.
¶ Septimo. in virtute prudētie.

PRima progatiua dicit ⁊c̄. Pro declaratione. Notāda ē ſētētia Aug. in ſmone de. 5. panib⁹. Et ponit de pſe. di. i. c. Qui vult. §. Signo habuerit caritatē tātam vt paratus ſit p frib⁹ mori: pfecta ē in eo caritas. Ille. Sup quo Tho. 22. q. 23. ar. i. Et philoſophus. 5. Eth. c. 4. Et Cicero de amicitia: Quod tres ſunt ſpecies amicorum. Quidam pro bono vtili: qui durāt ſolū tēpore p-

ſperitatis. De quib⁹ Eccleſiaſtici .6. Eſt amicus ſm̄ tempus. Idē Eſt amicus ⁊ ſocius menſe. De quib⁹ Ouidius libro Triſtiū.

Dum fueris felix multos nume
rabis amicos
Tp̄ra ſi fuerint nubila: ſol⁹ eris.

Et Aſcula nus li.2.c.9.

O quanti amici. o quanti parēti.
Se vede lhomo: nel felice ſtato.
Nō reſpirādo gli cōtrarij venti.
Dura lamore: finche dura il fru
cto.

Et Ambro. Facilis vox ⁊ cō munis. tuus ſum totus: ſed paucorum effectus. Talis non eſt bona amicitia Q: vt habet philoſophus .9. Eth. Amici exiſtētes ꝓpter bonū vtile ⁊ delectabile. ijs ceſſantibus: ceſſat amicitia. Hoc amore multi deum diligūt: dum habēt tēporalia ab eo. Que dilectio mercennaria dici poteſt. De tali dilectione dicit Sene. deridēdo eā. Mel muſce ſequunt: formice frumentum. cadauera lupi.

Secūdo qdā ſunt amici pro bono delecabili ⁊ inhoneſto: vt luxuriosi ⁊ carnales. Tali amore adamauit Dc Berſabee. Tarquini⁹ Lucretiā. Paris Helenam. Iaſon Medeā. Romulus Florā. Hercules Dyanirā. Et M. Antoni⁹ Cleopatram. O pater: ele bon gouerne. dicit mulier. Nūq̄ aliquod malū vidi in eo. Ben vedereno: quādo ſe ſgōfara el bigarolo. Ideo Tul. d̄ amicitia. Hoc vnū ſentio: niſi in bonis amicitiā eſſe nō poſſe. Tertio. Quidā ſunt amici ꝓ bono honeſto: ⁊ iſte eſt verus amor: q̄ fundat in virtute. De quo p̄hs .5. Eth. Perfecta amicitia ē: que eſt ꝓpter virtutem. Et Eccleſiaſtici .25. Beatus qui inuenit amicū fidū: quia amico fideli nulla eſt cōparatio. Conditio huius amoris eſt ꝙ nō ſolum pro amico temporali ponat temporalia: iuxta illud Eccleſiaſtici .29. Propter amicū perde pecuniā. Sed etiam ponat vitam corporeā: quo nihil carius. Io .15. Maiorē caritatem nemo habet ⁊c. Vnde Iob .2. Pellem pro pelle ⁊ cuncta que habet homo: dabit pro anima ſua. In qua amicitia fuerūt illi duo Romani Amon ⁊ Phithias. De quibus Cicero li. de amicitia dicit. Qui adeo ſe amarunt: vt vnus pro altero mortē vellet ſubire. Qui ergo habuerit tantā caritatē ⁊c. Hac charitate fuit decoratus Patriarcha Dominic⁹ qui paratus fuit pro fratribus mori: ſicut canit Eccleſia. Sitiebat fun⁹ chriſti martyrium: ſicut ſitit ceruus ad aque fluuiū. Legitur de eo ꝙ multo tempore barbam nutriuit. ⁊ aliū loco ſui fratrib⁹ ꝓfecerat: intendens ire p̄dicare ſarracenis: ⁊ infidelib⁹ pro fide. Sed diuina prouidētia aliter diſpoſuit. vn̄ ipſe remāſit. Preterea quedā vidua. dū lamētaret apud patrē .s. de filio vnico capto a ſarracenis ⁊ poſtularet ab eo ſubſidiū. Argētū inquit ⁊ aurū non eſt mihi: ſed ecce offero me pro redemptione filij tui. O cha

ista immensa. Voluit seruare illud
I. Jo.3. Nõ diligam⁹ verbo ne-
que lingua: sed rc̃. Unde preci-
bus sancti: filius fuit libertati da-
tus. Preterea. cũ esset iuue-
nis ⁊ studeret palētie in artibus
liberalibus. ⁊ cerneret in vrbe eſ-
ſe grandē penuriā. motus pieta-
te paupeꝝ vendidit oēs libros ⁊
ſuppellectilē. ⁊ dedit pauperib⁹.
Unde poterat dicere illud Job
3i. Ab infantia creuit mecũ miſe-
ratio. ⁊ de vtero egreſſa eſt me-
cũ. Hac caritate victus ⁊ muni-
tus: omni die dabat ſibi tres di-
ſciplinas duras. Unā pro ſe. aliā
pro peccatoribus. tertiā pro ani
mabus purgatorij. Pro hac ca-
ritate diſcurrebat per villas. ca-
ſtella. predicās verbũ dei. Et dũ
appropinquaret terre plorabat
peccata que ibi fiebant. Sequēs
exemplũ illud luc.19. Uidens ie
ſus ciuitatē fleuit ſuper illā. Pre
terea de nouitio. qui a ꝯuentu re
ceſſit: quō cũ lachrymis impera-
uit eũ a virgine. Cũ ſemel eſſet
rome ⁊ predicaret corā innocen
tio ⁊ cetu cardinaliũ. miranda
⁊ inaudita: papa in ſtuporē ver-
ſus interrogauit vbi iſta didice-
rat. Ille beatiſſime pater in libel
lo paruo charitatis. Magnus ḡ.

Secũda prerogatiua ꝗ
fuit magnus dr̃ fidei ſe
cundũ Tho.22.q.178.
ar.1. Uirtuti fidei attri
buitur opatio miraculoꝝ. Juxta
illud luc.17. Si habueritis fidē
ſicut granũ ſynapis: diceretis huic
arbori eradicare. ⁊ obediet vo-
bis. Ad propoſitũ. Hac habuit.
qua inuſitata miracula fecit. Cũ
eſſet peruſij. 60. peregrinos ob-
rutos in illo lacu ſuſcitauit. Pre
terea miracula fecit in pane. in vi
no. in aqua. Primo in pane. Ac
Bononie. 16. fres ſaciauit in men
ſa de pane multiplicato in mani-
bus ſuis. Et rome in ſcō Sixto
24. fratres ſaciauit d̃ pane aſpor
tato manu angeloꝝ. Preterea
veniēs in italiā cũ fratre Joanne
conuerſo: inter alpes lombardie
cepit ſocius deficere fame: adeo
ꝙ ire nõ poterat. O pater fame
deficio. Cui ille ſpũ prophetico
plenus. Uade ait ad talem locũ
⁊ quicquid inueneris tolle. Qui iens
inuenit optimũ panē inuolutum
mappa alba portatũ a celo preci-
bus ſancti: qui ſaciatus: aliā par-
tē ibi reliquit. Preterea de vi
no rome in ſancto Sixto. Dum
caneparius quereret publice in
menſa pater nõ eſt de vino in ve
gete. Cito reſpōdit. Cito vadas
ad vas illud. ⁊ dic ei hec verba.
Dominicus ieſu xp̄i ſeruus. cō-
minatoriũ vino. Hic bis littera
li ſermone. Statim tale vinũ exi
it de vegete: ꝙ nũꝙ fratres tale
vinũ biberāt illius bonitatis.
Preterea in aqua fecit miraculũ
Cremone in cõuentu ſancti fran
ciſci. Dũ eſſet ibi aqua turbida ⁊
amara qua fratres infirmabant.
coram franciſco fuſis precibus
aquā illam clarificauit ⁊ dulcora
uit, ꝙ aq̄ ſanāt īfirmi vſqꝫ hodie.

TErtia prerogatiua ⁊c. habuit. ſ. maximā ſpē in deo ſuo: vltra q̄ dici pōt. q̄ oſtendit multis exēplis ſed omiſſis alijs. vnico exēplo oñditur. Cū quidā prior Ciſtercienſis mutuo loqueret̄ cū eo, interloquendū ꝓtulit ſanctus pater noſter iſtud verbū mirabile. Q̄ʒ oia que a deo petebit ad libitū impetrabat. Cui prior. Sic ſic eſt. impetra conuerſionē magiſtri Conradi teutonici viri docti. quē fratres valde affectāt. Rem magr difficilē flagitaſti. Cū per totā noctē orationi inſiſtens. In mane dū cantaret. Iam lucis orto ſidere. affuit ille doctor cum magna comitiua: in medio chori ſe proſternens. Miſericordiā inquit pero o pater. vñ cum pluribus diſcipulis habitum ſuſcepit. Quo facto. ita vox inſonuit oibus Bononienſibus. q̄ plures relictis bonis paternis ad ipſum confluebāt. Sermo aūt nō ingratus: vt apis argumētoſa cepit legere publice in ſancto petro quattuor libros. Primo ſup Mat. ⁊ ipſum poſtillauit. Super epiſtolas canonicas ſuper p̄s. Et ſuper Apocalip. Audiens aūt Innocentius papa famā huius viri: illo accerſito fecit magiſtrū ſacri palacij cū omnibus pertinētijs ⁊ gratijs. Q̄ dignitas ſingulariter ordini conceſſa. Quo facto ad pedes pōtificis ⁊ cardinaliū legit publice ep̄las pauli ⁊ eaſ ꝯmētatus ē. In quo tp̄e dū maxima hereſis pullularet i ptib' toloſanis miſit ipſū cū. 12. abbatib' ciſtercienſibus: ⁊ pluribus fratribus ipſe Innocentius: ꝓ exequendis negocijs fidei. In quo tēpore dominicus cepit ordinē ſuum ncl. ii92. Sed cōfirmatio adhuc nō erat cū effectu: q̄ fuit ncl. 1225. Dū eſſet ibi: ſūmus pontifex ordinans quedā in partibus Toloſanis agenda. ⁊ deliberans ſcribere ſuper ijs. b. dominico: vidit in viſione eccleſiā minantem ruinā magnā. ⁊ b. Dominicū humeris eā ſuſtentantē. Accerſito igitur notario dixit ei. Scribe ſic fratri dominico ⁊ cū eo predicātibus in partibus toloſanis. Deinde dic. ſcribe ſic fri dñico ⁊ ſocijs cū eo predicantibus. Tertio dixit. Nō. nō. ſʒ ſcribe ſic. Magiſtro dominico ⁊ fratribus p̄dicatoribus. Sic. n. iubet dñs. vnde qđ a pap. Innocētio petierat: eo defuncto a ſucceſſore ſuo honorio impetrauit ꝯfirmationē. ſ. ſui ordinis qui diceretur fratrū predicatorū. Qm ordo dr̄ primus inter mēdicantes vt expreſſe habetur in glo. in. c. Mr ex eo. lib. 6. Et in. c. Quorundā. De electione. lib. 6. Et in. c. Cū ex eo. De exceſſibus prelatoꝝ. Et de priuilegijs. c. In ijs. ⁊ i Clemē. dudū. De ſepulturis magna ⁊c.

QUarta p̄rogatiua ⁊c. In. 3. poli. Sine quatuor virtutibus: nō dī eſſe q̄s btūs. b. Dominicus habuit primā prerogatiuā

iuſtitie que eſt reddere vnicuiqꝫ qd ſuũ eſt: vt pꝫ Inſtl. de iuſtitia ⁊ iure. l. Iuſtitia. Et. ff. co. l. iuſtitia. Et. ii. q. 2. c. cũ devotiſſimã. Sũmũ i reb⁹ bonũ. ẽ iuſtitiã colere: ⁊ ſua vnicuiqꝫ iura ſuare. Que clamat vnicuiqꝫ reddeꝛ qd ſuũ ẽ. Cũ habeat in ſe tria officia. ¶ Primũ malis ꝛddit ſupplicia ¶ Scdꝫ idigẽtib⁹ ꝓſtat ſubſidia. ¶ Tertiũ ſibijpſi parat remedia. ¶ Primũ ⁊c. Aug. 4. d ci. c. 4. Remota deniqꝫ iuſtitia: quid ali ud ſunt regna: niſi aperta latrocinia? O quot mala fiunt. ff. ad. l. aquiliã. l. ita vulneratus. Delicta nõ debent remanere impunita. Et. C. de penis. l. Siquis. Impunitas delicti: inuitat hoies ad malignãdũ. Et di. 50. c. ſigs. Que eſt iſta iuſtitie inimica bonitas: palpare criminoſos. ⁊ vulnera eoꝝ inenrata ſeruare? Clama contra dominos tẽporales. punire malos bonũ eſt vñ ſeñ. ad luc. Bonis nocet: qui malis parcit. Hanc habuit dominicus. Ut pꝫ exẽplo illius cõuerſi. qui recepit a muliere quãdã pannũ lineum ſine ſui licentia: quẽ grauiter diſciplinauit. Rogatus a fratrib⁹ deſiſteret. Reſpondit. vult deus delicta puniri. Secundum bonum eſt ⁊c. Augu. perfectio chriſtiane religionis in pietate conſiſtit. De qua Quidius lib. de põto. Regia crede mihi res eſt ſuccurrere lapſis. plato i timeo. bonos viros: cõmodos eſſe decet Et iuuenalis ſatyra. 8. Miſerere inopum. beatus dominicus fuit multũ ꝑius erga pauperes. qui voluit fieri elemoſynas ad portas. patet exemplo illius: in conuentus ſancte ſabine cui dedit capam. 3. ſibijpſum ⁊c. Quod maxime fit per orationem. vita huius p̃ris fuit in orone. Ut reppe rit plures modos orãdi. Nã aliqñ orabat inclinat⁹: vbi referebat xp̃ꝫ de celo ad terrã deſcẽdiſſe. in vteꝝ virginis. Aliqñ in terra ꝓſtrat⁹: repñtabat orõnẽ quã xp̃s fecit ad colũnã. Aliqñ manus tenebat in cruce. repñſentãs orones xp̃i pẽdẽtis i cruce. Aliqñ manibus leuatis in aere: repreſentabat ꝙ xp̃s eleuatis mãib⁹ ferebaꝛ i celũ. vñ i legẽda dꝛ d eo. Clauſtrũ ⁊ altaria lacrymis ꝯſecrabat.

Quinta ꝓrogatiua ⁊c. Que nihil aliud eſt ſecundum Alber. in li. 5. Cõpendij. c. 35. niſi quedã virtus que moderaꝛ omnes paſſiones freno rõnis. De qua Apoſ. Ephe. 5. Modeſtia veſtra no. ⁊c. Dominicus fuit admodum temperatus in omnibus modis vero clauſtrali ꝑlurimum neceſſarijs. ſecũdũ Ber. in ſermone ad monacos. verus religioſus. debet eſſe tẽperatus: quoad. 5. In quibus fuit plene. b. dominic⁹. Primo quoad potũ. Ut Eccleſia. 31. Nullum eſt ibi ſecretum: vbi regnat ebrietas Et apl's Eph. 5. Nolite inebriari vino: in quo eſt luxuria. Quo ad hoc dñicus fuit parcus. Ut p

x. annos fecit ſine vino. Coact⁹ tandē ab epo Oxomēſi: vt bibe ret: ita tēperatū ſumebat ꝙ ſapo rē nō hēbat. Scḋo quoad cibū prouer. 29. Qui dedicate nutrit ſeruū ſuū: poſtea ſentiet eū contumacē. Nō credo hoi bene paſto. eſſe ſaltē ſine malis cogitatibus. Ut dicit Bergomas. Per la boca ſe ſcalda el forno. Dominicus fuit tēperatus. Naȝ dr de eo. ꝙ in Toloſa. in quadrageſima ieiunauit in pane ⁊ aqua. In ſequēti. 40. in Carcaſona fecit ſimiliter. De quo ieiunio dič hierony. Panis ⁊ aque ieiuniū inter cetera chriſtiani ieiunia. artiſſimū eſſe ſcias. Preterea carnes nō comedit. A quibus ſe abſtinēt 14. religiõēs antiqꝫ. Et. 24. phi. Unū Xenocrates tria pcepta dedit diſcipulis ſuis. Uenerandos deos. honorandos parentes: carnibus nō vtendū. Jō Grego. in morali. Ubi carnes comedunt modica penitētia eſt. ⁊ phs. 1. polití. Bonū eſt corpus regi ab aīa.

Tertio tēperatus quantū ad indumēta. Cū ſit mortuus mūdo. Jō Aug. in regula. Nō ſit notabilis habitus veſter. Cōtra pomposos religioſos. Unū hieronymus. Sordide. veſtes: mūde mētis indicia ſunt. Dominicus fuit tēperatus. Qr viliſſimas veſtes ferebat: vt pȝ vidēti eas in cōuētu noſtro Bonōie. Quarto ꝙ tū ad dormitionē. Qr omni nocte ſurgebat ad matu. ⁊ ſup ſtramenta dormiebat. ⁊ i eccleſia ſuper bradellas. Quinto parc⁹ quātū ad locutionē. ſcḋȝ Alber. propter duas cauſas hō dȝ eſſe taciturnus. Primo qr lingua ē occaſio mali. prouerb. x. In multiloquio nō ⁊c. Xenocrates phs cum inter multos taceret: inter rogatus quare hoc faceret. Rñdit. qr locutū me eſſe aliqñ penituit: tacuiſſe aūt nunꝗ̄. Scḋo qr ſignū eſt ſtultitie. Eccle. x. Stultus verba multiplicat. Solō philoſophus: cū alijs loquētibus taceret. rogatus vtrū taceret propter inopiā verboꝝ: aut qr ſtultus eſſet. rūdit. Nullus ſtultus tacere pōt. Jō quantū ad hoc dominicus fuit parcus. qr in arduo ſilentio ſe ſeruauit. vſi magn⁹ ⁊c.

Sexta prerogatiua ⁊c. Scḋm Alber. Officiū fortitudinis eſt aggredi ardua ⁊ aduerſa equanimiter ferre. Qḋ eſt ſumme neceſſarium ſeruis dei. Cum perfectio vite xpiane ſit ſemper bona agere: ⁊ mali pati. Et i ijs hō dȝ ſeīp eē fortis vt pȝ per Iuſ. l. Inter ſtipulantē. §. Sacramēta. ff. de verbo. obli. Aduerſa fortuna nō ē deſperādū. Dominic⁹ hanc hūit. Qr ab hereticis multa paſſus eſt. Sȝ in oibus ꝯſtans fuit. Una die cū pertranſiret loca. in quibus patate erant ſibi inſidie: interpid⁹. canere cepit. Salue regina ⁊c. Preterea. Alia vice dum quandam ſiluam tranſiret: vbi erant heretici: cum ſocijs canere cepit Aue maris ſtel-

la. Preterea. Rogatus q̃re plus
morabat̃ i Tholoſa q̃ȝ i Carcaſo
na: vbi erat ſic bñ viſus Rñdit.
Qꝛ ibi plus pſeq̃bat̃. Preterea
Toloſe per edictũ publicũ factũ
eſt vt nihil cibi ferretur fratri-
bus. Qui ſic ſteterunt per annũ:
in quo ſanctus dei eos moroſe
ad patientiam animabat.

Septima ꝓrogatiua ꝛc̃.
Fuit eniȝ prudens. De
eius prudẽtia. Eccl'ia ca-
nit i miſſa. Fidelis ſer-
uus ꝛ prudens queȝ ꝛc̃. Qd pȝ.
Qꝛ poſuit oia media pueniẽdi ad
ꝑadiſuȝ in ſuo ordie: Ordinauit
ſtudia. De quibus Sen. ad Luc.
Scio nemiñẽ btẽ viuere poſſe: ſi
ne ſtudio ſapiẽtie. Ordinauit ieiu
nia. Ordinauit ardua ſilentia. Et
q̃d vltra? Habitũ a Maria ſuſce-
pit. Legit̃. n. i Cronica ordinis.
Qd fuit q̃dã magr̃ Reginaldus
ſcia ꝛ virtute ꝑdict⁹. q i iure cano
nico. 5. annis legerat Pariſius.
Hic romã veniẽs. cuidã Cardi-
nali cor ſuũ apuit ſe velle p mun-
duȝ diſcurrere vana relinq̃re. ꝛ
xp̃ȝ i paupertate ꝑdicar̃: ſȝ mediuȝ
ignorabat. Rñdit ille. Nou⁹ or-
do ꝑdicatoꝝ nũc oritq̃ ẽ ꝓȝ qd de
ſideras. ꝛ officiũ ꝑdicatiõis ꝛ pau
pertatẽ voluntariã profitent̃. Et
magr̃ hui⁹ ordinis i hac vrbe pre
dicat. ordini inſiſtit. Iꝑo añt iuẽ-
to: volũtatẽ ſuã ei apuit. ꝛ ingreſ
ſũ ipſius ordinis deliberauit. Sȝ
mox infirmatur. ꝛ a medicis pro
mortuo relinq̃t̃. Ductus autẽ p
totã noctẽ: oꝛoni ſe dedit. Et pſe

uerãte in oꝛone. virgo duab⁹ pu
ellis ſociata. ꝑdicto magr̃o Regi
naldo vigilãti apuit. Pete inq̃t
a me q̃cq̃d vis: ꝛ dabo tibi. Deli
berãti q̃d peteret. vna ex domi-
cellis ſuaſit vt nihil peteret. ſȝ re
gine celi ſe cõmitteret: qd ꝛ fecit.
Tũc illa hituȝ ordis ei oſtẽdit: di
Ecce: hic ẽ hitus tuus ꝛ tui ordi
nis ꝛ continuo diſpuit: ſano ipſo
ſcõ. Mane veniẽs. b. Dñico:
ei oia q̃ viderat itimauit ꝛ hitum
queȝ ibi virgo reliq̃rat: dedit. b.
Dñico Qui ſe ꝛ magr̃ȝ Regi-
naldũ ꝛ fr̃es ſuos induit. Na an-
tea veſtiebant̃ vt veſtiunt̃ cano-
nici regulares cũ camiſia. Quia
tũc tẽporis ſub epiſcopo viuebãt
in cõmuni canonici ſeculares: ſi-
cut nũc religioſi. Que oia fuẽre
anno. M. cc. 16. Unde nulla reli
gio gloriari poteſt habitũ ſuũȝ ſe
habuiſſe a virgine: ꝑter hanc. O
cũ q̃ta fuerẽtia dȝ portari. Nec
vacat myſterio magno. Capa ni
gra: ſignat mortificationẽ carnis. ſ.
vt de eis dicat̃ illd Col. 3. Mor
tui eſtis ꝛ vita vr̃a abſcõdita ẽ cũ
xp̃o. Tunica alba: puritatẽ mẽ
tis: quã debẽt habere predicato-
res: ſi videre deuȝ cupiunt. iuxta
illd Mat. 5. Beati mũdo corde
ꝛc̃. Scapulare: obediẽtiã: que eſt
iugum chriſti. De quo Mat. xi.
Tollite iugũ. ꝛc̃ Zona: caſtitatẽ:
qua pollere debẽt. Calciamenta:
imitationẽ ſanctoꝝ exẽplorum.
Eph. 6. Calciati pedes in ꝑpara
tionẽ euangelij: Hec eſt illa reli-
gio que in veteri teſtamento figu

rata. Zach. 6. vbi ꝑpheta dicit. Ecce quatuor quadrige egredientes de medio duoꝝ montiū. in q̄driga prima equi ruſi. i. intuores. in quadriga ſcd̄a equi nigri. i. Heremitani, In quadriga tertia equi albi. i. Carmelite. in quadriga q̄rta equi varij ⁊ fortes: ⁊ querebant ire ⁊ diſcurrere p oēz terrā. ibi. Quod intelligit̄ de p̄dicatoribus ꝓut Alexāder papa quartus declarauit dñs. Hi ſunt viri ꝓbati in lege dñi. fratres i ordine diui dominici. Efficaces quidem in opere atq̄ potētes in ſermone. Qui vbiq̄ per totū mundum ipſoꝝ ora intonāt velut tube: ⁊ in oēm terrā exiuit ſonus p̄dicationis eorū. Et vſq̄ ad fines orbis terre ſua ſalutifera verba ſonant. ille. Et pius papa illuſtri maumeto ſcribēs de religionib᷒ dicit. Uera ⁊ catholica ē lex chriſtiana: que diuinis eſt magnificata oraculis. Et infra. Dominic᷒ in extremis horis hiſpanie nat᷒ quaſi veſper enituit. qui nouuz viuendi modū ſuis auditoribus tradidit. Et predicatoꝝ inſtituta regula: vniuerſuz illuſtrauit orbem. Ille. vbi nota, ꝙ quatuor ſunt regule religionum. Prima fuit Baſilij ſub qua militāt monaci orientales. ſeu greci. Et fratres hermenij: vulgo dictī: que regula eſt ſatis dubioſa. Scd̄a fuit auguſtini: ſub qua militant canonici regulares. Predicatores heremitani. Seruite. Scopetini. hieroſolimitani. s. Ioan. Ordo

s. Brigide. ⁊ plures alij. Tertia eſt benedicti: ſub q̄ militāt multi ordines: vt monaci nigri. De quibus de ſtatu monachoꝝ. c. Ne in agro. Qui cū eſſent relaxati. reformati ſunt in ſpeciali congregatione que dicit̄. s. Iuſtine. Militant ēi ciſtercieſes. quos bernardus dilatauit mirabiliter. Saueliadũneuſes: inſtituit per beatū Romaldū ordinis vallis vmbroſe. Ordo mōtis oliuaꝝ. Ordo mōtis ꝓbati. Ordo celeſtini. oēs ſub regula benedicti. Quarta regula eſt Franciſci: vt ponitur in clemē. Exiuit de paradiſo. De verbo. ſignifi. Sȝ dicis o pater: vbi vos habetis regulā ſicut iſti: rñdeo: q: vltra regulā Auguſti. eſt ſecūda regula. que dicit̄ conſtitutiones: vt pȝ hic per papā. Et p̄dicatoꝝ inſtituta regula. ſicut carthuſiēn. qui nullā acceptāt regulā preter cōſtitutiones ſuas: que regula appellat̄. Nec oȝ dicere. iſta regula nō ponit̄ in iure: ſicut franciſci, ⁊ benedicti. Cui reſpondeo ꝙ pylatus ponit̄ in ſymbolo. ⁊ herodes in euangelio: tamē ſunt dānati. loca ſancta dicit hieronymus. non faciunt hominem ſanctum. ben ſta padre ⁊c̄. Que regula non eſt al raſtello como le ſalciel atacata. ſed ſuper firmam petram: petra permanens: nunquam habuit hereſes. hic patriarca ſocium indiuiduum ſanctuz franciſcum hſe voluit in vinea dñi ſabaoth. pro corroboratione eccleſie, Legit̄. n. in Cronica ordinis

ꝙ anno domini. M. cc. xl. ma-
gna guerra fuit inter Genueſes
⁊ Piſanos p mare. Et tūc vrbs
hieruſalē erat multū. s. Jo. Ro
dij. Qui ex triūpho ibant induti
pannis aureis. Sed pdito ſepul-
chro chriſti: induūtur de nigro.
Tūc tēporis aſſidiata fuit ab infi
delibus. Tūc papa Innocēti⁹ fe
cit cōciliū generale dictū latera-
nēſe in quo fuere prelati in numero
M. quīngēti. Cōcluſuz fuit ꝙ fie
ret pax inter Genuē. ⁊ Piſa. Et
fuerūt miſi vii⁹ poſt aliū. circa le
gatos. 10. Nec aliqs eoꝝ vn quā
reuerſus eſt. nec propter deum.
nec propter ſepulchrum. Tandē
Innocentius ſe mouit in perſo-
na: vt iret pro pace fienda. ⁊ in
firmatus perusij: mortuus eſt.
Cui ſucceſſit papa Honorius: ⁊
⁊ voluit ꝙ vnuſquiſqȝ vēiret ad
dādū ei obediētiam. Et hoc mō
pdita eſt vrbs hieruſalez. Et tūc
anno domini. M. cc. 16. apparu
it chriſtus in aerē totus furibun
dus cum tribus lanceis contra
tria peccata. ſuperbie. luxurie.
auaritie. Virgo autem maria ge
nibus flexis ad pedes chriſti pro
uoluta. Parce peccatoribus. qꝛ
dabo tibi duos filios meos Do-
minicum ⁊ Franciſcum. qui mū
dum conuertent ad te. Quod ⁊
factum eſt. Quia ij duo ordines
ſunt duo candelabra in mundo.
Nō bn̄ inuti ⁊ Dan̄. xi. paradiſi
La puidēc. ch̄ gouerna el mūdo
Cō ql̄ cōſeglio col ql̄ ogni aſpecto
Creato e vito pria ch̄ vada al fōdo
Pero cādaſſi ver el ſuo dilecto
Laſpoſa di colui ch̄ ad alto grida
Diſpoſa ley col ſangue bn̄detto.
In ſe ſicura ⁊ āch o i luy piu fida
Duo pncipio ordino i ſo fauore
Ch̄ quel ⁊ quidi gli fuſſer p guida
Lun fu tuto ſeraphico i ardore:
Laltro per ſapientia in terra fue
Di cherubina luce vn ſplēdore.
Poſtea ſe cōuertit Poeta ad
Dominicum. ſermone parti-
culari di.
Pēſa omai ql̄ fu colui ch̄ d̄gno
Collega fu a mantener labarca:
Di pietro in alto mar per dui-
to ſegno.
Et queſto fue el nr̄o patriarcha.
Perche quel ſegue luy como
comanda.
Diſcerner poy: che bona mer-
ce carga.
Conductus autez Bononie: poſt
conuerſionem multorum pec-
catorum morti vicinus. Conuo
catis. xij. fratribus ad ſe: teſta-
mentum fecit di. Hec ſunt que
vobis iure hereditario tanꝗ fi-
lijs poſſidenda relinquo. Chari
tatem habete: De qua Augu.
Sola. dilectio diſcernit: inter
filios regni ⁊ diaboli. Humilita
tē ſeruate. De qua Mat. xi. Di
ſcite a me ⁊c̄. Paupertatē volū
tariam poſſidete. De q̄ Mat. 5.
Bti pauperes ⁊c̄. His dictis. ⁊
fratribus oſculatis. lugentibuſqȝ
de ſuo receſſu. conſulatus eſt di.
Gaudete viſcera mea qꝛ ad pa-
trem vado. ⁊ pro vobis ⁊ ordi-
ne meo orabo. Et quod promiſit

non fefellit. Naz in breui poſt ſuum obitū: creuit ordo mirabiliter: tam in numero fratruz q̄ in ſcientia. Sumptis omnib᷒ eccleſie ſacramētis: tunc audita ē vox. Ueni ad gaudia vite: veni dilecte mi. Et ſic fratrib᷒ vale fecit: ductus ad illā patriā ſupnaz. In verbo. Ueni. fiat pratica. Ueni gubernator eccleſie. Ueni tuba paradiſi. Ueni ſplēdor tenebroſi mundi. Ueni dei triūphāte vexillo dela croce indefeſſo milite. Beatus aūt Gualla tunc epiſcopus Brixien. qui aliquādo fuerat ibi prior. vidit in viſione ſcalam: quaz chriſtus ex vna parte: ⁊ mater ex alia: tenebāt aſcēdēti Dominico. Que ſcala hēbat. 7. gradus. ſ. Charitatē fidē. ſpez. iuſtitiā. temperātiā. fortitudinez. prudentiā. Et interrogātibus fratribus quare ſic fieret amariſſime. Reſpondit. Quia vna columna cecidit eccleſie. ſ. Pater noſter Dominicus: mortuus eſt. Magnus ergo ⁊c̄.

¶ In feſto diui Thome aquinatis: doctoris eximij.

Magnus vocabiti rgno celoꝝ. Mat. 5. ¶ Lania pellegrina ad imaginē ⁊ ſimilāzā ſūmi factoris creata: p tāto e adimandata grāde. excelſa. ⁊ alta in triumphāti patria paradiſi: quanto ſe inuenit eſſe veſttam ⁊ adornam virtutibus ⁊ bonis morib᷒ in preſenti vita. Hieronymus ad Celantiaz. Nobilitas ſumma eſt apud deuz: claruz eſſe virtutib᷒. Nam iſſe apud deuz preeſt potior: nō quē nobilitas generis: ſed quem deuotio fidei ⁊ vita ſancta cōmendat. Et. C. Flamineus. in oratione cōtra. P. Cor. Scipionem. Ego enim nō in aliena gloria aut falſis fortune bonis. ſed in propria veraqz animi virtute nobilitatem eſſe exiſtimo. Scōm Egydiuz romanū in li. de regimine principum ⁊ philoſophuz in Pol. triplici ratione aliqui ſūt dicti magni.

¶ Primo quidam a pugna.

¶ Secundo quidam a ſcientia.

¶ Tertio quidam a ſcitate vite.

Primo a pugna: vt Alexander magnus: qui circa. 5. millia ciuitates ſubiugauit. ⁊ quaſi totū oriētē. Et Karolus rex frācoꝝ: qui totū quaſi occidentem cōquiſtoe. Et de Pompeio magno. q dictus eſt magnus apud romanos: vt refert Oroſius ob reruz geſtaruz multitudinez: populos innumeros ſubdidit pplo romano. Et. 22. reges oriētales vicit.

Secundo a ſcia: vt Albertus magnus. De quo Pius papa ad turchum. Precipua ē Alberti magni ſcia: q nullū doctrine genus creditur ignoraſſe. Uere magnus: impoche monarcha phorum nominatur. Tertio a ſanctitate vite: vt Job. 1. Erat autez Job vir magnus ſup oēs ori

entales qui morabātur in terra. Sup quo Gre. dicit: Magnus enī inter orietales efficit. qui nō inter actiones maloꝝ querētium ira & fugitiua. ſed inter choros conat̃ pficere ſupnoꝝ ciuium. Et Joannes bapt. Luc. i. ait angelus Zach. Erit magnus coram dño. Et Math. xi. Inter natos mulieꝝ nō ſ. ꝛc. ſ. maioritate virtutū. Iſto triplici modo fuit magnus Tho. Primo a pugna: cōtra mūdū dimicās. Scdo a ſcientia: q2 doctiſſimus viroꝝ. Tertio a ſanctitate vite: q2 nunq̄ peccauit mortaliter. Eccleſia canit hodie. Collaudet̃ rex glorie: qui per Thomā lumen eccleſie. mundum replet doctrina gre. Magnus fuit triplici ratione.

¶ Primo. rōne diuinalis preno minationis.

¶ Secundo ratione diuinalis ordinationis.

¶ Tertio ratione diuinalis glorificationis.

PRimo rōne ꝛc. Una maxima ē i theologia. Qꝫ diuina prudentia quotieſcunq; voluit mittere hominē aliquā pro vniuerſali reformatiōe mūdi. prius ipſuz oſtendit dupliciter.

¶ Primo verbo prophetico.

¶ Scdo ſigno diuino.

Quod patet triplici lege.

¶ Primo lege naturali.

¶ Secundo ſcripturali.

¶ Tertio euangelicali.

Primo naturali. Quādo miſit in tēpore nature Noe: p mundi reformatiōe. ipm oñdit verbo pphetico. Geñ. 5. c. Quia eius pr̃ Lamech. ī nois ipoſitione dixit. Uocabit̃ nom: ei' Noe. Iſte cōſolabit̃ nos in opib' manuūz noſtraꝝ in terra: cui maledixit dñs q. d. Ueniet diluuiuz: p qđ terra maledicet̃: & ſterilis efficiet̃. Sed Noe ꝯſolabit̃ nos. q2 vineā plantabit & vinū bibemus: p qđ natura iuuabit̃. Ecce q2 ipm oſtendit verbo pphetico: Scdo ſcripturali. De Moyſe quē ipm miſit. Cū eēt puer educat' a filia Pharaonis. oñdit ipm ſigno diuino. Q2 coronā capitis de rege abſtulit ac in terrā piecit. In ſignū qꝫ in futuro tēpore: deſtruere debebat regnū Pharaōis. Unde ex hoc ſecretarij Pharaonis. clamare ceperūt. Moriat̃ puer iſte o rex: q2 deſtruet regnū tuū. Uolētes experiri: Impoſuerūt ori ei' prunas. pp quas balbutiens erat Moyſes. Qđ oñdit: Q2 poſtea voluit ipm dñs mittere p ambaſiatore. excuſabat ſe: qꝛ eēt ipeditioris lingue. Tertio lege euāgelicali. Qñ mittere voluit Joannē bap. oñdit ipz verbo pphetico. ſ. p angelū. Lu. i. Erit magnus corā dño. ſ. ſanctitate & virtute. Ad ppoſitū. Dū mūdus eſſet ī maxis ignorātia peccatoꝝ. & piiſſimus deus cōpatiēs humano generi: vt ipꝫ reformaret voluit mittere. s. Tho. q vt lumē ſcientie & ſanctitatis eccleſiam illuminaret. Quem voluit oſten-

dere tali ſigno. ſicut dictum eſt.
Sed dicis. O pater nunquid erant
alii doctores. Athanaſius. Re-
migius. Damaſcenus. Amb.
Greg. Ruſtico ſim Bon. Et Al-
ber. ſup Luc. Nō hūt hoies re-
periri in triplici dr̄ia. in p̄ti vita ꝛ
ſcculo. Quidā habuerunt ſciam
profundā. ſed nō habuerunt cla-
ritatē: vt euangeliſte. Qui licet
dixerint magna: tñ obſcura. Ex
hoc qdem: plures ſunt effecti he-
retici: vt Manicheus: Valenti-
nianus. Apollonius. Fuerūt in-
ſuper doctores eccl'ie ꝛ antiq do-
ctores: qui fuerūt obſcuri. intm̄
ꝙ multi ſunt facti heretici: nō be
ne intelligentes dicta ſua. Quidā
alij habuerunt ſciam clarā ꝛ pro
fundā: ſꝫ non habuerūt ſcitatis ſi
gillū. Qđ eſt p̄ncipale in docto-
re. Nā vt dicit plās libro de po-
mo ꝛ morte. Docētes alios: tiñē
tiri nō debent. Et Lactā. lib. j. c.
j. Nec tā de rebus humanis bñ
meret qui ſciam bñ dicēdi affert:
q̄ qui pie atq̄ innocenter docet
viuere. Hiero. ad Paulinū pre-
ſbyterū. Epi ꝛ preſbyteri hēant
ad exēplū aplos ꝛ aplicos viros
vt quoꝝ honorē poſſidentes hīe
nitant ꝛ meritū. Et. i. q. i. c. Vi-
liſſimus cōputādus eſt: niſi p̄cel-
lat ſciētia ꝛ ſcitate: qui eſt honore
p̄ſtātior. Ille. In. i. Metha. Si-
gnum ſapientis eſt poſſe docere.
Ideo chriſtus Math. 5. Qui āt
fecerit ꝛ docuerit. hic ꝛc. Quidā
alij fuerūt qui habuerūt ſciaꝫ pro
fundā ꝛ clarā. non dubioſā. non
ſcrupuloſaꝫ. nō fantaſticā. Et ha-
buerūt titulū ſcitatis ꝛ bone vi-
te: ſine qua nihil factū ē. Et in nu
mero iſtoꝝ fuit Thomas aquias
q miſſus ē a deo ad ſclarādū du
bia ꝛ obſcuritates. Sꝫ añq̄ mit-
teret ipſuꝫ. voluit prius piiſſim⁹
deus ipſum oſtendere dupl'r.

¶ Primo verbo prophetico.
¶ Secundo ſigno diuino.

Primo pphetico. Nā cū eius
mr̄ dña Theodora eēt grauida.
ipſa ignorāte miſſus ē qdā here-
mita a ſpū. s. illuminatus. noīe Bo
nus: q dixit. Gaude dña Theo-
dora. qr cōcipies ꝛ paries filium ꝛ
Thomas vocabit'. i. abyſſ'. Hic
erit magn⁹. ſ. in ꝟtutib⁹. in toto
terraꝝ orbe in vita ꝛ ſcia: eritq̄
ordinis fratrū p̄dicatoꝝ. Nō erit
ordis minoꝝ. hēmitaꝝ. ſꝫ p̄dicato
rū. Nota in ꝟbo p̄dicatoꝝ. ꝙ iſte
ordo fuit p̄nūciatus triplici via.
Pria pphetali. Scđa hūanali.
Tertia diuinali. Pria pphali. zac.
6. Vidi ꝛ ecce q̄tuor q̄drige. In
q̄driga pria: eq ruffi. i. minores
In q̄driga ſcđa: eq nigri. i. hēmi
tani. In q̄driga tertia: eq albi. i.
carmelite. In q̄driga. q̄rta: eq va
rij ꝛ fortes. i. p̄dicatores. q exie-
rūt ꝛ q̄rebāt diſcurrere p oēꝫ ter
rā. Ille Sup quo Alexāder q̄r-
tus papa. Hi ſūt viri pbati in le-
ge dñi: fres ordis dſui Dñici. ef-
ficaces qdē in ope atq̄ potētes in
p̄dicatiōe. Qui vbiq̄ p mūdū ip
ſoꝝ ora ſonāt velut tube. Et in
oēꝫ terrā exiuit ſon⁹ p̄dicationis
eoꝝ. ꝛ vſq̄ ad fines orbis terre.
ſua ſalutifera verba ſonāt. Ille

Scđo hūanali Abbas Ioachiꝫ

in. s. Marco Venetijs. an aduē
tū hui⁹ ordis fecit depigi bitum
ei⁹. p pres ānos an. Preterea
i cōstātinopoli in. s. Sophia. est
ibi. s. Paulus cū lrīs aureis sup
caput. d. Agyo Paulus. i. scūs
Paulus. Vide apd ipm ē q̄dam
in bitū p̄dicatoꝝ: cū lrīs sup ca
put. d. hagio Dñicus. i. bon⁹ Dñi
cus. Vere bon⁹. Que q̄dā figurā
fcē sūt p annos q̄drigētos: an or
dinē. z. dinali. Celebrato lateranē
si ↄsilio. 1215. summus pōtifex. ordi
nās q̄dā in ptib⁹ Tolosanis vgen
da circa negociū fidei. z decernēs
sup his scribere. b. Dñico z ijs q
cū eo erāt: accito notario. dixit ei
Sede scribe sup ijs fri Dñico: z
cū eo p̄dicātib⁹ in ptib⁹ Tolosa
nis. Statiqꝫ aliquādiu plus ↄside
rans: sic dixit. Magrō Dñico z
frib⁹ p̄dicātib⁹. sic dixit dñs. Et
sic scripsit notari⁹. Et deinceps in
curia z vbiqꝫ: ceperunt ipe z filij
ei⁹ le frēs p̄dicatores noiare. Ad
ppositū. Eritqꝫ ordinis p̄dicato
rū igi ille. Audiēs āt mr̄ verba:
tota leta rn̄dit. Fiat volūtas dñi.
Ecce quō xbo pphico. Scd̄o
signo diuino. Iuxta illud verbū
heremite: nascit fili⁹ cū oi solēni
tate domi⁹. totus elegās. Cū nu
trix ipꝫ lauaret in vase. inuenit in
manu sua cedulā q̄dā: in q̄ erat
scriptū: Aue maria. Que charta
fuit desup data diuinitus. In si
gnū o detractor. s. Tho. q̄ de. b.
virgine debebat scriber alta. sup
oēs doctores. admirātes oēs de
domo. erāt stupefacti sup puero.
Ipe aūt ꝯ̄ tacit⁹ ↄsiderabat. Vn̄
pꝫ quō fuit magn⁹. rōne p̄uoina
tionis: quia zc.

Secūdo rōne zc. Nā or
dinauit suā vitā. ad dei
z pximi vtilitatē. Con
clusio est. phi i procmio
Metha. q̄ quattuor sunt condi
tiones veri sapientis.

¶ Prima: est ordinare debite.

¶ Secunda: est vitare discrete.

¶ Tertia: est docere pfecte.

¶ Quarta est perficere cōplete.

Prima ē ordinare zc. In. 6.
Eth. Ordinare ē p̄ncipalis pars
prudētie. q̄ ē prudētia. In p̄mo
Metha. Sapiētē ordinare oꝫ: nō
ordinari. C. de epali audientia. l.
Humanū. C. de legatis z fideicō
missis. l. i. A sapiēte: oia bn̄ fieri
intelligunt. Sapiēs z pit⁹ nauta
dī ille. qn̄ nauē deducit securē in
ter procellas maris ad portū. Fi
nis creature: est vita btā. Vn̄ ille
dī sapiēs. q nauē aie pducit secu
rā iter picula hui⁹ vite ad portuꝫ
padisi. Vn̄ Apoc. 2. Esto fidelis
vsqꝫ ad mortē: z dabo tibi coro
nā vite. Idē. Qui vicerit. nō le
det a morte scd̄a. Thomas ange
lic⁹ habuit hāc sapiāꝫ. Nā cū eēt
annoꝝ. 5. z mr̄ recordaret xbo
rū heremite. misit ipm ad scho
las de ↄsilio p̄ris eius. s. dn̄i Lan
dulphi cōitis aqnoꝝ: ad monaste
riū mōtis cassini. s. Bn̄dicti: vt
mōachi ipꝫ istruerēt. Prio i mo
rib⁹. q̄ vt dr̄ Prouer. 22. Ado
lescēs ābulās iuxta viā suā: ēt cū
senuerit nō recedet ab ea. Scd̄o i
litteris: quia vt dicit. Sen̄. Sine
lrīs. eger ē animus. Instructus

ergo ſufficienter in grammaticali
bus : patri ſuaſerunt: vt ipſum
mitteret ad ſtudium. Qui miſit
ipſum Neapoliz. vbi vigebat ſtu
diū. Infra. 12. annū factus ē opti
mus phs. ꝛ tantū profecit puer i
genioſus: ꝙ lectiones quas a ma
giſtro audiebat. ſubtilius alijs
repetendo diſcurreret. Et nō ha
bebat in ſtudio parem ſibi. Non
immerito. Quia eius ſapientia po
tius fuit infuſa: ꝙ̄ acquiſita. Vn-
de legitur de eo. ꝙ ſemper ante
ꝙ̄ legeret lectionem aliquam:
prius ad orationem ibat. Et cuʒ
ſemel diſputaſſet nimis acute vl
tra vires humanas. quidaʒ religio
ſus ordinis minorum admirans
de eo ſuper tanta ſapientia. in ip
ſuʒ reſpiciēs. vidit radios ſplen
dentes procedere ab eius facie:
vt ſol. In hoc deus oſtendebat.
ꝙ debebat eſſe ſol ꝛ lumen eccle
ſie. Videns aūt non eſſe tutuʒ ha
bitare inter ſcorpiões: ſpiritu ſan
cto illuminatus ordinem predi-
catorum decreuit eligere. Sed
quare potius elegit hunc: ꝙ̄ ali-
os? Rūdeo: quia aliarum religio-
num dicitur dignior. Probatur
hoc modo. Illa religio dicitur
dignior q̄ continet in ſe vitā acti
uā ꝛ ꝯtēplatiuā. Alique ſūt q̄ ſe-
quunt̄ vitā ꝯtēplatiuā. Aliq̄ alie
actiuā. Iſta aūt vtrāqꝫ. Primo acti
uā quia opa mie opat̄. paſcit eſuriē
tes verbo diuino pdicatiōis. ifirmos
pcātis viſitat. Nō occupat̄ circa
el ſpedo del roſto. Scdo ꝯtēplati
uā quia hꝫ ſtudiū oratiōis ꝛ medita
tiōis. in hāc igit̄ ingredi voluit.
Ad priorē ꝯuētus Neapoli va-
dit. ꝛ erat frat̄ ioānes de. s. iulia
no. ꝛ tūc attigebat annū. 11. pe-
tens habitū pdicatoꝝ. Cui prior.
O fili mi. nimis iuuenis es. Cui
Tho. O pr̄ prior. Scriptum eſt
iere. 3. Bonū ē viro ſi portauerit
iugū ab adoleſcentia ſua. Et prior.
Pete licentiam a patre ꝛ a ma-
tre. Cui Tho. Scriptuʒ ē Mat.
.x. Qui amat prēʒ aut mrēʒ pluſ
ꝙ̄ me nō ē me dign⁹. Et Hiero.
ad Ruſticū. Licet in limine pat̄
iaceat. licet mr̄ pect⁹ ꝛ vbera oſtē
dat: pcalcato pge patre. pcalcata
perge matre: ꝛ ſiccis oculis ad
vexillum crucis euola. ille. Et
prior. Non poteris portare one
ra religiōis. Rūdit Tho. Scri-
ptū eſt p Hiero. Nihil amātib⁹
difficile. O Tho. tu habes bō ani-
mo. Vnū cū ſūmo gaudio ciuitatꝭ
ꝛ ꝯuētus fuit indut⁹ hoc ſacratiſ-
ſimo habitu. O iuuenes i exēplū
Tho. Audite Ber. Fugite d̄ me
dio babylonis. ꝛ ſaluate aīas ve-
ſtras. ꝛ ꝯuolate ad vrbes refugij
vbi poſitis ꝛ de preteritis agere
pniām. ꝛ in pſīti obtinere grām
ꝛ in futuro preſtolari gloriam. il
le. ¶ Secunda cōditio ſapientis
eſt vitat̄ offēdicula ꝛ occaſiōes q̄
pñt īpedir̄ hoīeʒ a curſu vite eter
ne. Quia vt hꝫ phs. x. Met. Duo
cōtraria nō poſſūt ſimul ſtar̄. Et i
.2. Eth. Vnū ꝯtrariū deſtruit al-
terū. Tho. vitauit oīa pcā morta
lia: quia nūꝙ̄ mortalr̄ pcāuit. imo
de venialibus nunꝙ̄ fuit auditū.

Unde dicitur de eo. Hic est in quo Adam nō peccauit. Quia i religione cepit viuere cū omni sanctimonia. Fama volat ad parentes precipue ad matrē. Ex vna parte gaudet. propter verbū heremite. Ex alia dolet. rōne teneritudinis. Ar.7. Pol. Generātis ad genitū: naturaliter ē amicitia. Fratres qui erāt magni domini in curia iperatoris rome: egre ferūt. O si fuisset ſecularis presbyter: potuisset episcopari. Exemplū Gofredi. Si fuissē de numero epoꝝ: fuissē ō numero dānatoꝝ. Mater āt cū nobili comitiua Neapolim vadit: vt filiū videat. Audiētes fratres zelotypi de tāto thesauro. duxerūt ipm romā. Iterū romam vadit. Fres ipī occulte mittūt pisī⁹. Mat sup hoc turbata. īsinuat filijs negociū. Qui licētia petita ab imperatore ipm ſequunt: quē inueneī ad quēdā fontē cū q̄ttuor fratribus q rapuerūt cū ō manib⁹ eoꝝ ſ3 habitū nunq̄ potuerī euellere. qr diuina potētia erat. Duxerūt ipsū in castrū matris: qō dr Rocha sicca. cū optima custodia. i quo loco ociosus nō fuit. p duos annos q bus ibi fuit totā bibliā legit: text⁹ sententiaz mēorie mandauit. Fallacias Aristotelis compilauit Querentes autem fratres sui. diuersis modis ipsum a bono ppoſito reuocare: duob⁹ modis vsi sunt. Primo introduxerunt sorores suas duas ad eū: que blādicijs ipsū alloquunt. ipse autem conuertit ad vitā sanctam. eis legens scripturas. Unde maiorem sororem cōuertit vt mundum relinqueret. Et mōasterium sancte Marie de Capua ingressa est. vbi q̄ cito abbatissa facta est. Secundo mittunt iuuenem nudā: que enim debebat inclinare ad mollicië carnis: cū esset annoꝝ.16. Nota q̄ demon sagittat hominē per mulierē. trib⁹ modis. Primo p colloquiū. Eccli.9. Colloquium illius: quasi ignis. secūdo p aspectum. Eccli.26. Ne respicias mulieris pulchritudinē: qui tenet illam quasi qui apprehēdit scorpionem. Tertio p tactū. i. Cor.7. Bonum est mulierem non tangere. Quia per illā cecidit Dauid. Salomon. Sanson. M. Antōi⁹. Paris. Hercules Jason. Thomas autem celitus inspiratus. titionem manibus cepit. ac ipsam de camera eiecit. signo crucis se muniens. Aduenere stati angeli post hūc cōflictū: q eū strixerūt cigulo di. Ex pte diuine cingim⁹ cingulo castitatis. qō nullatenus dissoluet. Uñ habuit in terra. puilegiū beatoꝝ. Extūc nūq̄ sēsit stimulū carnis. Uidēs aūt mr ppositū filij timēs facer̄ iuriā spiritui. s. pmisit ipsū abire. et sic ordini ē restitut⁹ et Neapoli associatus ē a fratribus cū ingēti gaudio. Unde auide operam dedit litteris. vt ebrius. Ad paucos dies missus ē Parisius. vel de Coloniā ad Albertū magnū vbi sub eo apicē magisterij ade-

ptus ē. ¶ Tertia cōditio eſt doce
re pfecte. Docuit autē populum
Thomas duplici mō. Prio exē
plo. Scdo vbo. Primo exēplo
qr chriſtus cepit prio facere: dein
de docere. Thomas hoc egit. qd
patet in triplici virtute. qbus ſan
ctus dei fuit ornatus mirabilit:
vt patet in eius legenda.
¶ Primo. in humilitate.
¶ Secundo. in auſteritate.
¶ Tertio. in paupertate.
¶ Primo in ꝛc. Fuit humilis
ore: qr nūq̄ ſuperba verba exie-
rūt de ore eius. Fuit humilis cor
de. qr nunq̄ de ſe pſūmpſit ſuper
ba: nec vnq̄ ſupbiuit de aliquo
actu ſtudij. Fert dixiſſe ſepe diſci
pulis ſuis. Regratior deo: q nū
q̄ de mea cathedra magiſtrali.
aut actu ſcolaſtico. motū habui
inanis glie. Quadā vice: qdā cō
uerſus ipſi ſuū ſociū accepit. per
ciuitatē bononie. Sed ꝯ ōi nō de
dignabat. Scd̄o in auſterita
te. Non comedendo carnes. dor
miēdo ſuper ſacones. eccleſie ſer
uans ieiunia. Non eſt religio in
eccleſia dei tam auſtera: vt noſtra
Nā habet ſtudia. habet comeſtio
nes graues. Frater Thomas
non iuit ad etatem maturam.
Una carne ſa lalera. Sed audi-
uit verbum Prouer. 16. Qui
delicate nutrit ſeruū ſuū: poſtea
ſentit eū ꝯtumacē. Per la bocca
ſe ſcolda el forno. O Thoma vo
luiſti ꝛc. Antique religiones Be
nedicti. Baſilij. Bernardi. Car-
tuſienſes. carnes nō comedunt.
nec chriſtus niſi in cena. Unde ē
de perfectione vite apoſtolice.
Tertio in paupertate. Cum ſe-
mel cū ſcolaribus rediret de. s.
Dionyſio ⁊ videret ciuitatē p-
pinquam pariſienſem. dicunt ei
ſtudentes. Utinam eſſetis o ma-
giſter: dominus huius ciuitatis.
Reſpōdit. Potius vellē habe
re Chriſoſtomum ſuper Mat.
Quia ſcriptū eſt in pmo Pol.
Deſiderium diuitiarum vadit
in infinitum. Preterea recepit
bulla a Clemente papa. 4. de p-
motiōe ad archiepiſcopatū Nea
politanū. cū adductiōe redituū mo
naſterij. s. Petri ꝺ ara: renuit oī
no rogāſ eū: vt āplius nō pmo
ueret. Preterea dum magiſtra-
ri deberet. tunicam habebat fra
ctā. O pater eſſet bonū inqui-
unt diſcipuli: haberetis tunicā
bonā. Reſpondit. non curo. qr
pater meus Dominicus ſic ince
debat. Et illud biretū qd ferebat
in nocte: idem in die. Clama con
tra fratres pomposos ꝛc. Opor-
tet incedere pauper. Di. 40. c.
Multi. Qui ꝯſiderauit primatū
in terra. inueniet confuſionem in
celo: nec int ſeruos chriſti com-
putabitur: q de primatu tracta-
uerit. Ille. Scd̄o docuit popu
lum verbo doctrine ſanctiſſime
que apparet optia triplici ſigno.
¶ Primo. in frequēti eleuatiōe.
¶ Scd̄o. in ſanctoꝝ appariciōe.
¶ Tertio. i multoꝝ approbatiōe.
¶ Prio ꝛc. Eleuabat ſepe a ter-
ra. Cū eēt ſemel ad caſtrū ſoro-

ris. i cētera fuit abſtract⁹. Uñ ſocī⁹ eius ipſū credidit eē mortuū: q̄r ſe nō mouebat: nec aliqd dicebat. Uñ clamare cepit o Tho. Soci⁹ aūt ei⁹ narrauit ei pditōez ſci. Et ſic p tres dies ſtetit imobilis ſine cibo. Uidēs ſoci⁹ tantā dilatiōez ipſū excitauit. Cui dixit Tho. Parcat vobis de⁹: q: bonū prā diū mihi abſtuliſtis. Preterea cū eēt in prādio corā rege frācie. d. Cōſumatū eſt. ꝛ pcluſit ꝯtra manicheos. Tūc ſcribebat libros cōtra gen. Preterea dū legeret librū Boetij ꝺ Trinitate difficilē: cādela pbuſſit eius digitos. Secūdo in ſctōꝝ ꝛc. Cū qdā nocte orōni inſiſteret feruēter. vt impetraret declaratiōez dubij ſcripture: apparuerūt ei Petr⁹ ꝛ Paulus. certificātes dubiū illō. Preterea alia vice: apparuit ei virgo declarans aliq̄ dubia ſancto doctori. O Thoma glorioſe: quāti eſtimāda ē ſciētia tua. Tertio in multorum approbatione. Doctrina eius eſt approbata p quattuor generationes perſonaruz.
¶ Primo. per ieſum chriſtum.
¶ Secūdo. per virginē matrē.
¶ Tertio. per pontifices.
¶ Quarto. per doctores.
¶ Primo per ꝛc. Cum ſcripſiſſet de corpore xp̄i que eſt materia difficilis: poſuit op⁹ ſuper altare Neapoli. petens īformari: virū bū: an nō dixiſſet. Rñdit crucifixus. Bñ ſcripſiſti de me Thoma. Quā mercedē accipies p labore tuo? Reſpōdit. Te ſolū: expecto. Secundo per virginem. q̄ ſemel apparens ei. d. ſciaz eius verum eſſe. ꝛ filio gratiſſimaz. O ꝯpagno: qs dubitare pōt de doctrina Thome: q̄ chriſtus ꝛ mater cōfirmarunt? Tertio p ꝛc. Urban⁹. 4⁹. in epiſtola canonizationis: quā miſit archiepō Toloſano: q̄ incipit Laudabilis de⁹ in ſanctis ſuis. Uolumus ꝛ tenore pñtiū iniungimus vt. b. Thome doctrinam tanq̄ veridicam ꝛ catholicā ſectemini: eamq; totis viribus ſtudeatis ampliare. Ille. Innocentius in ſermone. Ecce pluſq̄ Salomon hic. Huius doctoris ſapīa p̄ ceteris: excepta canonica: habet proprietatez verborū. modū dicēdorū. veritatē ſniaꝝ: ita vt nūq̄ q̄ eā tenuit inueniat a tramite veritatis deuiaſſe. Et q eā impugnauit ſp ſuit ꝺ veritate ſuſpect⁹. Ille. Preterea. Eccłia cantat. Stil⁹ breuis. grata facundia. celſa. clara. firma ſnīa. Firma: nō dubioſa. nō fantaſtica. Ex hō o ꝯpagno: nō legit alia lectio rome apō cardinales: niſi Tho. O ſciētia. O doctrina irrefragabilis ꝛ morosa. Quarto p doctores. Bōa. dū ꝯpoſuiſſet officiū corporis xp̄i ꝺ mādato Urbani. 4. cū vidiſſet illō Tho. ipm ſūme ꝯmēdauit ſup doctrīa alioꝝ. Preterea. Nicola⁹ de lyra laudat Th. q: ſup Iob ad litteram ſcripſerit tā egregie. Aug. ꝺ ācona laudat. Egydius roman⁹ diſcipulus Tho. ipm laudat mirabiliter. Uide g̃ q̄ꝫo ei⁹ ſcia ſit eſtimā

da. qũ ⁊c. ¶ Quarta cõditio ⁊c. perſeuerantia ſola coronat. thomas fuit pſeuerãs vſqз ad mortem. Gre. 10. lugduni fecit concilium generale. Et thomas de eius mandato fuit vocatus. vt contra hereticos diſputaret. Declinauit ad monaſteriũ Foſſe noue. a quibus gratioſe fuit recept⁹. In clauſtro. dixit fratri Reginaldo Hec requies mea in ſeculuз ⁊c. Poſuit ſe in lecto. vbi cõpoſuit librũ ſuper cãtica. Apparuit ſtella ſuper locũ: ꝓpter mortis euentũ thome. Approximãs morti: data ẽ ei cõio. Cũ quereret a priore. Si crederet ipſuз corpus xpi eſſe? Rñdit. Credo vtiqз. Ubi fecit ſermonẽ mirabilẽ: ante ipſuз ſacramentũ. Hora tranſitus ſui: audite ſunt voces angeloꝝ cantãtiuз. Albertus magnus colonie exiſtens: habuit viſuз mortis ei⁹ In mẽſa cũ legeret dixit. Heu me ꝙ cecidit colũna eccleſie: mortuus eſt tho. fleuit qꝛ eccleſia carebat bono auxilio. Preterea eo mortuo: ſuppꝛioꝛ eccl'e ⁊c. Mortuo eo: nullus eius cui inſidebat fracto ſune in eccleſiã venit ad feretrũ: ⁊ ibi doloꝛe crepuit.

Tertio magnus rõne. ⁊c. Dñi frater Alber. Herbie exiſtens oraret vidit gloriã Thome. apparuit ei Aug. ⁊ Tho. Augu. dixit. Equalis mihi eſt in gloria ſed me precedit in virginitate. lapis precioſus in pectore: eſt bona intẽtio quã ſp habuit de deo, torques ad collum: obediẽtia. mortuus eſt. M. cc. 74.

¶ In feſto ſancti Uincẽtij confeſſoris ordinis predicatorum.

Magnus vocabitur in regno celoꝝ Mat. 5. ¶ Pro prologo huius ſermonis accipe illũ. b. Dñici. De. b. Uincẽtio tria erunt videnda.

¶ Primũ dicitur congruitatis.
¶ Scdm dicitur adequationis.
¶ Tertiũ dicit cõſumationis.

Primũ dr ⁊c. Utrum Uincenti⁹ ex ſuis meritis meruit premium eterne btitudinis? Omiſſis argumẽtis. rñdeo ſз tho. 1. p. q. 23. a. diſ. 4. Alexã. de aleo 1. p. q. 5. a. 9. ponẽdo hãc ꝯcluſionem. Nõ opa nrã: pñt ꝓcedere a duobus principijs. Aut ab agente create. aut increato. Si creato tm̃. i. a libero ar. nro ſimpr nõ ſuppoſita grã ſpũſſancti. Tũc impoſſibile eſt hoiez puz mererẽ vitã eternã. Et rõ. Qꝛ opatiões noſtre ſunt finite ⁊ modici valoris. Ro. 8. Nõ ſunt ꝯdigne paſſiones huius tem. ⁊c. Et luc. 17. Cũ feceritis oia dicite qꝛ inutiles ſerui ſumus. Et in. 8. phi. Impoſſibile eſt in corpe finito: ꝯuirtutẽ eſſe infinitã. Si ergo finite virtutis: ꝙ finite opat. Qꝛ vt dicit Boe. 4. de conſola. Agit. n. vniuſcuiuſqз nã: qđ eſt ꝓpriũ ei. Sicut ignis: q nõ agit vltra ſuã ſpeciẽ. ⁊ ſol ⁊ de alijs. Tũ tpale op⁹

non meretur mercedē vite eter ne p̄nt ē a p̄ncipio creato. Aut p cedit a p̄ncipio icreato. ſ. a ſpū ſcō q per grām gratū faciētē mo uet p̄ncipiū creatū. i. liber arbi triū ad opādū. Sic ſeſſor mouet equū ad ambulandū. ⁊ dn̄s ſer uum ad operādū. Isto modo hō meref ex cōdigno. Qr valor me riti attendit ſm̄ virtutē ſpiritus. s. mouētis nos in vitā eternā: iuxta illud Io. 4. Fiet in eo fons aque ſalientis in vitā eternā. Sā ctus Uincentius: de cōdigno ex ſuis meritis: meruit fieri magn⁹ in celo pp virtutes quas habuit in preſenti vita. Que fuere tres p̄ncipales in preſenti.

¶ Primo: in virtute auſteritatis.
¶ Scdo. in virtute fidelitatis.
¶ Tertio. i virtute humilitatis.

¶ Primo in scē. Cū dei ſeruus eſ ſet de ciuitate Ualentie in Cathe lonia. de nobili familia Ferrario rū oriundus: a catholicis paren tibus eſt nutritus in diſciplina ac probatis moribus. Pater eius fuit publicus notarius. Mater eius tres habuit filios. Primus dictus eſt Petrus. 2. Bonifaci⁹ in vtroqꝫ iure doctor. 3. Uincen tius. Qui. 18. annū etatis attin gens: aīaduertens nō eſſe tutum cū ſcorpiōibus habitare religio nē predicatoꝝ ingreſſus eſt. In tantaqꝫ auſteritate vixit. ꝙ non pōt exprimi lingua. Per annos 40. fuit in religiōe ſine carniū co meſtione. Sciebat. n. eſſe verū il lud pro. 29. Qui delicate nu trit ſer. ſu. poſtea ſentiet eū con tumacē. Et Gre. 2. li. moꝝ. Ubi carnes comedūtur: modica pnia eſt. Ieiunia ordinis integre ſer uauit a feſto crucis vſque paſca. In lecto nunꝙ̄ viſus ē dormire lꝫ ei pararet: ſꝫ ſp vt ſuper paleā aut tabulā quieſcebat. Semel tā tum in die per totū annū cibū ſu mebat. Sub veſtibus humilib⁹: cilicū portabat. Uñ dicere pote rat illō apl̄i. 1. cor. 9. Caſtigo cor pus meū: ⁊ i ſuitutē redigo. Su p quo Ber. ſup Can. Tria hoīes mūdani poſſidēt i p̄nti ſclo. p̄io tpalia. 2. corp⁹. 3. aīaꝫ. Que oīa ver⁹ rl̄igioſus abnegat. 1⁰. tpalia relīqt: p votū pauptatis. 2. corp⁹ ppꝛiū: p votū caſtitatis. 3. aīaꝫ: p votū pprie voluntatis. i. obie. Que oīa ſuauit. s. Uincē. 1⁰. fuit paup. Qr ſolū vnā tunicā ⁊ vnū biretū hūit p die ⁊ nocte. Solū biblīā ⁊ breuiariū hēbat. Nō me rito. Qr dic̄ Criſo. ſup Mate. Doctor dꝫ eē paup: vt auariciaꝫ libera voce caſtiget. 2. fuit caſtus Qr nūꝙ̄ carnē ſuā ɔtaminauit. i mo nec vnꝙ̄ corp⁹ ſuū vidit. 3. fuit obediēs: qꝛ nūꝙ̄ ſuis maiori bus reſtitit. Ut oñdit Ber. ſup Mat. 17. d. Bonū ē nos hic eē. ſ. i religiōe. qꝛ hō viuit puri⁹. cadit rari⁹. ſgit velocius. Ille. Uiuit puri⁹: qꝛ ſegregat⁹ a tpalib⁹. Ca dit rari⁹: qꝛ hꝫ lectiōes ⁊ diūa of ficia. Surgit veloci⁹. qꝛ iſpirat. Et religioſis nō pt diu eē i peccō mortali. Ideo ḡ Uincē. fuit ma gn⁹ i p̄ma virtute. ꝗ dī auſterita

tis. Scdo i ⁊c. Sedꝫ Tho. 22. q.
178. a. 1. Uirtuti fidei attribuit̃
miracl'a: iuxta illud Mat. 17. Si
hĩueritis fidẽ ⁊c. B. Uincẽ. infini
ta miracl'a fec̃. Nel paeſe d' ligua
docha. Cũ mul'r lunatica filiũ pe-
periſſet: dimiſit ſpm in. 4. ptes ⁊
coꝛii. vir aũ ei' cũ lachꝛymis poꝛ
tauit ipꝫ ſcõ dei. Ad cui' pces fili
um ſuſcitauit: reſeruatis iſignijs
in coꝛpe vſqꝫ ad moꝛtẽ: i ſignum
miraculi. Preterea cũ i ciuitate
Illardẽſi puincie arragõie eẽt. oẽſ
qꝫ meretrices ad deũ ↄuertiſſꝫ. i
deqꝫ recedẽs ſocietas q̃ cũ comi-
tabat̃ vidẽs lenões eaꝝ meretri-
cũ armatos ↄtra ſcm̃ dei. ei q̃ ci-
ci' inſinuãt. Quib' dixit. Iſti ſũt
lenões q me q̃runt iterficer̃: ſꝫ pce
datis me. ⁊ ego vos ſeq̃r. Appꝛo
ximãtes aũt illi: arma ↄtra ſcm̃ di
parãt. Uir dĩ i ſigno crucis ſe mu
niẽs. d. p ſignũ crucis: de inimicis
nr̃is libã me dñe. Immediate ar
mis dpoſitis. in t̃rã ſe pſt̃rnũt ve
niã petẽtes: Miraculũ valde d' ſer
uo ieſu xp̃i. Preterea dũ p̃dica
ret catbalõie: ⁊ eẽnt ibi plu milia-
ra d' pſoni i quodã loco q dr̃ gra
gnole: vbi nõ erat vini. pueri ad
q̃dã tabnã i q̃ n̄ erat niſi puũ vas
vini. data bñdictiõe: creuit vinũ.
ex quo oẽs biberunt. ⁊ itex vas
plenũ remãſit. xp̃o aſſimilat̃: q i
nuptijs ⁊c. Preterea eo viuẽte:
cũ in claraualle eẽt maxia peſtis i
ter mõachos vir d' laquã bñdictã
aſpſit p totũ ↄuentũ: ⁊ ſic ceſſauit
peſtis. Petr' d' tarãtaſio ſꝫ i. 4.
di. 45. ar. 1. q dat̃ ẽ qbuſdã ſcis
p̃rocurari ſup infirmitates: vt an-
toni' ſup ignẽ. Lucia ſup oculos
Sebaſtião ⁊ Rocco ſup peſtẽꝫ ⁊
huic datũ ẽ. ¶ Tertio magn' ⁊c.
Humilitati dat̃ pmiũ exaltatiõis.
Luc. 1. Exaltauit hũiles. In eo-
dẽ. Qui ſe hũiliat ⁊c. Jacobi. 4.
Humilib' de' dat graꝫ. Eccleſi.
3. Quãto maioꝛ es: hũilia te i oĩ
bus. Lucifer ſupb': dedit locũ xp̃o
hũili. eua ſupba: locũ hũili marie
Diues ſupb': dedit locũ Lazaro
hũili. Uir aũ dei: fuit hũilis. Cuꝫ
n. Bñdict'. 11. pap. oꝛdinis ſui:
vellet eũ cardinalẽ facer̃: ex hũili-
tate renuit. Intellexit eẽ verũ illũ
qđ dr̃ diſ. 40. c. Multi. Quicũ-
qꝫ pmatũ dſiderauerit i terra: iue
niet ↄfuſionẽ i celo. De talibus
vbi ſũt: Cũ n. plres eũ ſequerent̃
⁊ iciderẽt ei tunicã ex deuotiõe. ⁊
acciperẽt pilos aſini ſui: eos ar-
guebat ingẽs. Nolite h̃ facer̃ filij
mei. Ego nõ ſũ quẽ q̃ritis. ⁊ qñ
recedebat d' vna terra: nolebat q
aliqs eũ ſequeret̃. Nõ curabat d'
glia. ſꝫ dicat vale. Nulla ẽ tã ex-
celſa virt': q̃ dulcedie gl'ie nõ tan
gatur. vnde patet primum.

Ecũdũ dr̃: ẽ. verꝫ ſcũs Uincẽ. ex ſuis meritis ſit eq̃lis angelis i vita btã. Ut hodie i ep'la dicit. Uidi alteꝝ ãgelũ volãtẽ per mediũ celũ: Rñdet Tho. 1. p. q. 20. ar. 4. Qđ d' hoie ⁊ d' ãgelo: ẽ loq dupl'r. Aut quoad nãm. aut quoad graꝫ. Si pmo mõ: ãgel' ẽ dignioꝛ hoie: nec pt ei adeq̃ri. Ut de' maioꝛa dõa mũlis eĩ ↄtulit q̃ hoi: ⁊ minimus ãgel' ẽ pfectioꝛ quolibꝫ hoie. Excepta aĩa xp̃i:

angel⁹ p̄cedit ƀcoīe ⁊ pfectiones q̄rū'lƀ; rex creatay corpaliuni ⁊ ſpūalit. Vn̄ Aug. xi ƀ ci. dei dīc ƀ nā āgelica. Cetera oia q̄ de⁹ cō didit nāe dignitate pcceſſit. Et Dio. āgel⁹ ē imago: māifeſtatio occulti hoīs. Sʒ ſi loquiur quo ad grāʒ: ſic hō pt āgelis equerari et virtutib⁹ ſuis. Et vt dic Th. 2. ſen. di. 9. Hō āgelū p̄cedit triplici rōne. Et rōne difficultatis q̄ ē i hoie. nō i āgelo. Et rōne diuturnitatis. Et merito paſſiōis xp̄i q̄ fuit p hoīb⁹: nō p āgelis. Vincē. vī āgelo ſimilis. Magn⁹ vocabit. Que magnitudo habetur in tri ſp'ſci virtute.

¶ Primo in perfecta charitate.
¶ Scd̄o in ſancta oratione.
¶ Tertio in ſcā virginitate.

¶ Prio i charitate. Hʒ Aug. in ſermōe ƀ. 5. panib⁹. Siqs hūerit tātā charitatē vt parus ſit p frīb⁹ mori: pfecta ē ī eo charitas. Hāc hūit Vincē. Q: p amore p ximi totū orīdētē circuiuit p̄dicādo p zelo aiay. Vn̄ cathaloīe vī tertiuſdecius apl's: p excellētiam. Q: ſic apli p̄dicauerūt p totū oriēte: iuxta illō. In oēʒ terrā ec. Ita. o. Vincē. p totū occidentē. Et ſic apl's ſpūs. ſ. deſcēdit i ſpē ignis ita in die pēth. vidētibus oibus ſpūs. ſ. i ſpē ignis viſus ē ƀſcēdeř ſup eū dū p̄dicaret. Predicauit. n. Aragōie. Cathaloīe. Hiſpāie. Fracie. Britanie. Burgūdie. Anglie. Riparie. Ianue. Mediolanū vēire volens: impeditus fuit. Habuit puilegiū apl'oy. Qui ſic intelligebāť ab oībus in lingua ſua. ita Vincē. ab oibus natiōibus. Predicatiōi āt eius aderāt reuerēde pſone. Vn̄ dictus pap. xl. cui⁹ erat pfeſſor. Impator Sigiſmūdus rex Fertnandus rex Aragōie. dn̄a Violāte eius vxor. ⁊ alij barōes. comites. Et q̄ p̄dicatiōe: ad fidē xp̄i pūertit plurimos. In regno granate vbi ſūt ethiopes ƀ machometo. pūertit de illis. 8. milia. In hiſpania circa. 5. milia. Numer⁹ āt pūerſoy tā iudeoy q̄ʒ ſarracenorū: fuit. 25. milia. vt inuētū ē in quodā pceſſu. Sciebat vex cē illud Greg. i homel. Nullū ē ma ius ſacrificiū q̄ʒ zelus aiay. Vero p̄dicatori: q vult bn̄ ⁊ fructuoſe p̄dicař verbū dei q̄tuor ſūt neceſſaria. Q ia aūt iſta hūit ſcūs dei. Prio ē ſcia. 16. q. i c. Si clerica⁹. Mlto tpe diſce: qō poſtmodum doceas. Et apl's. Argue. obſecra increpa in oi patiētia ⁊ doctrina. Cāta. 2ᵐ ē ſcitas vite Greg. Cui⁹ vita ƀſpicit: reſtat vt eius p̄dicatio pṫēnat. Et Lact. in. 4. hoies malūt exēpla q̄ verba: qm̄ loq facile ē: p̄ſtare difficile. Et. i. q. i. vi liſſimus pputādus ē: niſi p̄cellat ſcia ⁊ ſcitate: q ē honore p̄ſtatior. 3ᵐ patiētia. ps. Bn̄ patiētes erūt vt annūciēt. 4ᵐ ē charitas. Apl's. 1. cor. 13. Nō q̄ro qō mihi vtile eſt ſʒ qō multis vt ſalui fiāt. ¶ Scd̄o magn⁹ ⁊ ē. q: orōni ſe dabat. Et vī de eo q̄ qn̄ orabat. ſe claudebat i aliquo loco ſecreto: ne ipediretur ab aliquo. Et vt multi viderūt

ſepe lux imenſa erat circa eũ que totam cameraȝ illuminabat. Qd audiens rex aragonie curioſus ſuper hoc factus. videre volens ſi hoc verum eſſet quod dicebatur venit ad locum in quo orabat ꝛ vidit eum proſtratuȝ in oratione. ꝛ a terra eleuatuȝ. Quo viſo territus receſſit. Quem ſanctus dei dure increpauit. d. Quare huc veniſti? Et ſociuȝ ſuum qui eũ permiſerat venire. d. Nonne dixi tibi: ne permitteres aliquem venire? Febris eum vexauit. 7. annis. ¶ Tertio in virginitate. Prouer. 12. Qui diligit cordis mũdiciaȝ: diliget a domis. Fuit puriſſimus in carne ſua: qui per 40. annos fuit: ꝙ nunquaȝ vidit carnem ſuam. Et ſic patet. 2.

TErtiũ dicit ꝛc. Conſumato curſu pñtis vite mirabilis de⁹ in ſcis ſuis miracula opat⁹ eſt i ſeruo ſuo. Ex hoc in omni tempore magnus inuentus eſt.
¶ Primo magn⁹ viuẽs i mundo
¶ Scdo magn⁹ iacẽs i ſepulcro.
¶ Tertio magnus regnãs i celo
¶ Primo magn⁹ ꝛc. Qui magnitudo apparet triplicier.
¶ Primo in bõa xp̄i apparitiõe
¶ Scdo in futuroꝝ pnũciatiõe.
¶ Tertio in mortuoꝝ ſuſcitiõe.
¶ Primo in bona ꝛc. Cũ enim Antonius grauaretur infirmitate: apparuit ei xp̄s cum angelis ſuis. d. Eligo te in meuȝ pdicatorem gñalem in occidentem. Et ſtatim viſum tetigit: ꝛ ſanus ſurrexit. In mane vero ſurgens cepit diſcurrere p̄dicando. Ob famam eũt eius per omnes partes a Petro cardinali de luna in cõfeſſorem aſſumptus eſt. Quo tẽpore ſciſmate creſcente. prefatus cardinalis in papam electus canonice non eſt: qui dictus eſt Benedictus. 13. qui ſanctum dei inſtituit magiſtrum ſacri palacij. Cum ſeruus dei illi ſepe perſuaderet vt papatum relinqueret. vt ſic ſciſma de eccleſia tolleretur ꝛ tardando diſſimularet. receſſit ab eo ꝛ in terram ſaracenorum introiuit. ꝛ ad priſtinum rediit officiũ. Dicitur de eo: ꝙ cum ſemel predicaret de iudicio vl'ꝛ diceret illud verbuȝ Surgite mortui venite ad iudicium. ꝙ vox illa fuit tanti clamoris ꝙ omnes qui aderant. trina vice: quaſi mortui in terram cecidere. Et tũc ad eius predicationeȝ aderant quaſi. 30. millia hominum. Preterea de eius voce. Exemplum illius monachi q cupidus erat ipſum audire: ſed nõ valens in campanili per. x. milliaria audiuit. Unde patet quomõ magn⁹ fuit viuẽs i ꝛc. ¶ Scdo magn⁹ ꝛc. Fuit propheta ꝛ pluſq̄ ppha. Officiũ prophete ẽ futura pnũciare. pterita ꝛ pñtia cognoſcere. Seruo dei: ſecũduȝ oẽ tp⁹ pphetauit. Primo pphetauit futura: vt pȝ de Caliſto papa. Cũ Ualẽtie pdicaret: et barba d Caliſto dict⁹ Ferãd⁹ cõduxit paruum caliſtũ ad ſcñȝ di: vt ei daret ſuã bñdictiõeȝ. Cui di

xit ſanct⁹ dei. Mittatis hūc pue rū ad ſcolas: q2 magnus adhuc erit in eccleſia dei. ſ. ꝑꝑ q me ho norabit. Qd factū eſt. Qui ipſe fu it qui eum canonizauit. Preterea exēplū illius qui caput fractis ſui ſub clamyde ferebat credens bre caput vituli: predixit eni mori ꝑ man dela iuſtitia. dum eſſet in ꝑ dicatione. Secundo fuit pluſꝗ propheta quia annunciat pūta. Cum Aragonie miſſaz celebraret pñte rege Aragonie. morā traxit in miſſa ⁊ lachrymas fudit plus ſolito. interrogatus ſiquid boni accidiſſet: reſpondit. illa hora pa trez ſuum migraſſe ad deum: q locus erat multū diſtans. Prete rea alia vice in Britannia ꝑdicās ſu ipſa predicatiōe orōni ſe dedit ꝑ longam moraz. Et poſtea ꝑdi cationez pſequens dixit populo. Nō miremini: q2 genitricē meā agnoui migraſſe ex hac hora. vñ ꝓ illa orati nūc. Tertio anūciat ꝓterita. Cū ſāctus dei hēret ſo ciū ſuū in ꝗdaz ciuitate infirmū di xit ſāct⁹ dei ſocijs ſuis. Filij mei. ſocius vr̄ mortu⁹ ē: ꝓ illo roge tis: q2 ei⁹ aīa ad purgatoriū iuit. Et ſic infra dies tres: ad paradiſū iuit. ¶ Tertio magn⁹ ꝛc. Exami natis miraculis a Nicolao. 5. ⁊ Caliſto eius ſucceſſoꝛ. inuēti ſūt. 28. mortui: ab eo ſuſcitati. Prete rea. Crenic de Adat. armigero ſancti angeli: a medicis deſꝑrat⁹ apparuit ei in viſiōe ⁊ mane ſa nat⁹ ē. Preterea ibi puella inēta eſt mortua: ꝑ horas tres. i puteo inuenta ē. Sed meritis ſerui dei ſuſcitatur. Preterea Mantue: domina marcheſana peperit ſine dolore: voūis ſācto dei. Prete rea dum miſſa cantaretur de eo: quedam peperit ſine forma. Dū diceretur introitus⁹: pparuit ca put. Dū kirieꝫ: apparuit digit⁹ vn⁹ ⁊ ſic deinceps. Unde in capite miſſe: totus apparebat homo. ¶ Secūdo magnus ꝛc. Cum dī ſeruus eſſet annorum. 75. mortē ꝑdixit ſuā in ꝑſentia duciſſe Bri tānie. Sūptis ſacramētis. eleua tis in celū oculis. ſpm̄ tradidit. Epiſcop⁹ āt ciuitatis: cū maībus ſuis ſepeliuit. Quo mortuo: du ciſſa Britānie tenuit corp⁹ eius ſu ꝑ terrā tribus dieb⁹. Quib⁹ cla ruit miraculis: ⁊ deinde in tumu lo poſitū ē. Dū pceſſio fieret dī miraculis ſuis. 66. peſte pculſi ſa nati fuere. Sepultus ē in ciuita te Nātes i eccleſia cathedrali: qa forte ordo pdicatorū ñ hēbat. ¶ Ter tio regnās in celo. Ubi coronā accepit. Scdʒ Tho. 2. de regimi ne ꝑncipū. ꝗdruplex ē corona ꝗ coronabant ⁊ imꝑatores. Pria aurea: ꝗ reges coronati ſūt. In monarchia iudeoꝝ. Saul. Da uid. Salomō. Roboā. Abias. in monarchia troianoꝝ. Priamus Alexander. Hectoꝛ. Paris. In monarchia latinorum. Saturn⁹ Pirrh⁹. Eneas. Aſcanius. Ro mulus. In monarchia perſarū. Cambiſes. Dari⁹. Xerxes. Ale xāder magnus. ¶ Scda corona argentea: qua reges ⁊ imperato

res coꝛdant. Tertia ferrea: q̄ im peratoꝛ ex villa modoetie in ſignū ꝙ primus imperatoꝛ germanus. karolus magnus ſic dictus. colla regū lōgobardoꝝ ſua rūqꝫ gentiū ꝑdomuit. Ibi accipit coronā ferream: quia ibi ſepulti ſūt reges longobardoꝝ. Quarta laurea: qua victores romanoꝝ coronabant: qbus dabat triumphus triplex. Nec triumphare quis poterat: niſi prius quinqꝫ millia hoſtiū ī bello viciſſet vt habet Uale. ſub rubrica: de iure triumphādi. Ad ꝓpoſitū. Deus coronat ⁊ coronauit ſanctum Uincentiū hac quadruplici corona. Primo aurea q̄ datur omnibus ꝓ premio eſſentiali. Secunda argentea. que datur virginibus: ꝓ premio accidētali. Tertia ferrea ꝓ conſtantia in tribulationibus. Et dat martyribus. Quarta aurea: que datur doctoribus. in ſignū ſciētie. His oībus coronatus eſt beatus Uincentius. Applica eas tuo modo. Dicqꝫ aliqd miraculum in fine ſi videbitur. Ideo magnus vocabitur ⁊c̄.

¶ In feſto Seraphice Catherine ſenenſis.

Hanc amaui ⁊ exquiſiui a iuuentute mea. ⁊ queſiui mihi ſponſam aſſumere: ⁊ amatoꝛ factus ſum forme illius. Sap̄. 8. ¶ La diuina ſapientia illius ſoprani. excelſi: ⁊ alti imperatoꝛis dei. quātumqꝫ diligat vniuerſaliter omnes creaturas. Si come ſe referiſce Sap̄e. xi. c. Diligis oīa que ſunt. ⁊ nihil odiſti eoꝝ q̄ feciſti. Quia ſunt bona in ſua natura. Gen̄. 1. Uidit deus cūcta q̄ fecerat ⁊c̄. Et apoſtolus. i. Thi. 4. Bona eſt oīs natura. Tamen ſpecialius diligit hominē: quē formauit ad ſuā imaginem ⁊ ſimilitudinē. Unde Lac. in. 3. Deus veri patris officio functus eſt ipſe corpus effingit: ⁊ ipſe animam qua ſpiramus infudit. illius eſt totū quicquid ſumus. Ille. Primo quoad corpus: non curuum ſed rectum. Ouidi. pmo. Mer. Pronaqꝫ cum ſpectent animalia cetera terrā. Os hōini ſublime dedit. celūqꝫ videre iuſſit: ⁊ erectos ad ſidera tollere vultus. Et Lac. in lib. de opiſi. dei ⁊ hominis ad Demetrianū. Cū ſtatuiſſet deus ex omnibus animantibus ſolum hominem facere celeſtem: ⁊ cetera vniuerſa terrena: hunc ad celi contemplationē rigidum erexit. bipedēqꝫ conſtituit. Ille. 2. quo ad animam cum ſuis potētijs: Memoria. intelligentia. voluntate. Quod ꝯſiderās diu͛ Ber. ſup Cā. Par ſine tibi videt o hō: Cogita q̄lē te fecit. Nēpe ſꝫ corp͛ egregiā creaturā: ſꝫ aiaꝫ magis imagine creatoris inſignē: rationis participē: eterne beatitudinis capacem. Ille. Et licet amauerit oēꝫ creaturā intimo amoꝛe: tn̄ pticularĩter amauit ſpōſā ſuā Catherinā: quā dignat͛ ē ornař altis, imēſis, ⁊ an

gelicis ꝑuilegiis. Vñ bene dicit. Hãc amaui ꝛc. In reaſſūptione thematis ⁊ declaratiõe. fiat prattica. Iſta eſt illa: q̄ hũit oĩa ſcīētiã. Hec eſt: q̄ habuit deſpõſationem celeſtis ſpõſi. Hec ē: q̄ facūdia ſua obtinuit a ſūmis põtificib⁹ qcqd voluit. Hec ē: q̄ habuit triplicez coronã virginitatꝭ. martyrij. doctoꝛat⁹. La dõde ꝯſiderando io ſua cumulatiſſima merita. la lingua ſe acoſta al palato. ogni hũa no ingegno vene al mãcho. tañ volo cõcurrir ꝙ d̄ multis pauca ꝯſtringam⁹ in eius laudē ⁊ ad noſtrã cõſolatiõnē ſpūalē. Et hoc faciemus in tribus myſterijs.

¶ Primo. dicitur puritatis.
¶ Secundū. dicit̄ cõformitatis.
¶ Tertiũ. dicitur ſublimitatis.

Quãclusio ē philoſophi in. 8. eth. vt ēt habet Plato in Timeo. ⁊ Tho. 1. 2. q. 25. ar. 3. Q̄ ſimilitudo ē cã amoris. Et Sap. 11. Oē animal diligit ſimile ſibi. Exēpli grã. de cane ad canē. de gatta. ad gattaz. Et ratio huius dilectiõis ē: qa ſūt vnius ſpeciei. vnde mutuo ſe diligūt. Et ſimilitudo ē cã amoris. Ecõuerſo qdē. Diſſimilitudo ē cauſa odij. Qꝛ vt hꝫ philoſophus. 2. de generatiõe. Cõtrarioꝝ cõtrarie ſūt cauſe: vt pꝫ d̄ odio iter canem ⁊ gattam. canem ⁊ lupum. Et ſi diceres. O pater in domo mea habeo canem ⁊ gattam. qui ſe mutuo diligunt. Rñdeo. ꝙ nõ eſt naturale. ſed ꝑ accedens. Qꝛ ſe aſſociauere per aſſuefactionez. Ad propoſitū. Similitudo ē cauſa amoris. Creatura eſt ſimilis ſuo factori. ꝑ virtutes. Gñ. 3. Faciam⁹ hoiem ꝛc. Et q̄to ē melioꝛ. purioꝛ ⁊ ſanctioꝛ: tãto plus a deo diligitur. qꝛ plus eſt ei ſimilioꝛ. Similitudo eſt cã amoris. Deus eſt ſūma puritas ⁊ belleza In ps. Speciosus forma ꝑ filijs hominū. Cañ. 5. Dilectus meus cãdidus ⁊ rubicundus. Cū ſit pulcer: nõ niſi pulchꝛos ſpirituali pulchꝛitudie diligit. vñ Dam. Sãctus deus. nõ niſi in ſanctis habitat. Et ps. Domũ tuam domine decet ſanctitudo. De primo ad vltimū. De⁹ diligit creaturã bonã ⁊ ſanctam: ⁊ plus q̄to fuerit pulchꝛioꝛ ⁊ ſanctioꝛ. ⁊ melioꝛ Ad ꝑpoſitum noſtrum. Catherina fuit puriſſima. Et hoc quidem. triplici puritate.

¶ Primo. puritate baptiſmali.
¶ Secundo. puritate virginali.
¶ Tertio. puritate cordiali.

¶ Pmo puritate ꝛc. Et ē qñ hõ baptizat̄: tūc purgat̄ a pctõ originali. Et vt dic̄ Ric. li. 3. diſ. 3. artic. 4. q. 4. Aia ſãctificat̄ in baptiſmo vniuerſali ſctificatõe: qñ purgat̄ a pctõ: in q̄ ſctificatõe grã cõfert̄ ſꝫ nõ ꝯfirmat̄ qn poſſit ab illa recedere. Hec ãt ſcificatio: dat̄ oīb⁹ bap. Qui baptiſant̄: vt dic̄ Tho. i. 4. di. 4. ar. 1. hꝫ purificare baptizatū ab oi peccato. ⁊ actuali ⁊ moꝛtali. ⁊ originali: vt pꝫ in adultis q contrite accedunt. Vñ ſi iudeus nouiter baptizatus mo

rereť: ad celū ſtatiꝫ euolaret. Catherina ſciēſis hāc habuit puritatem. ꝓp quā fuit adamata a xpo ſpōſo. Nā a pncipio ſue natiuitatis ſe immunē ſeruauit ab oī pctō mortali. Quod de oib⁹ ſctis nris legim⁹. Si tn̄ in aliquo minimo errabat: cū Joānes dicat. Si dixerimus q: pctm̄ nō hēmus ⁊c. ita flebat ac ſe macerabat ac ſi fuiſſet mortale. Uñ dicere poterat cū Tobia. Mūdā ſeruaui aīam meā. Similr in. 2. pte legende ſue. c. 6. Nā in quīt ſiōe Pauli dū ꝯtemplareť ei⁹ ꝯuerſionē. cepit amariſſime flere ſup vitā ſuā. Et xp̄s illi apparuit di. Noli flere o filia mea ꝯtemplatiua Catherina. q: tota es in gra mea. Scḋm Tho. ſ. 2. q. 112. Quibuſdā puiſiōis fuit declaratus ſtatus gre ſue in pn̄ti: vt Abrae Gñ. 22. Moyſi Exo. 32. Paulo 2. Cor. xij. Magdalene Luč. 7. Marie virgini Luč. 2. Jo. bap. Jere. Latroni ex puilegio ſpāli. Sic ēt ſpōſe Catherine ſenenſi: vt hic pꝫ. Ecce qm̄o habuit pmā puritatē baptiſmalē. Btūs q hāc cuſtodit: ꝙ pauci ſūt. Ct⁹ fuit pura puritate ⁊c. Scḋꝫ Th. i quotibꝫ 9. q. x. Ad verā virginitatē duo ꝯcurrūt. Unū māle: aliud formale. Mãle vero: ē puatio oīs delectatiōis. Formale vero: ē ꝓpoſituꝫ nūq̄ꝫ expiēdi delectatiōes carnales. Et ſi qs hrt virginitatē quo ad pmū: ⁊ nō quoad ſcḋꝫ. ſi ꝓpe diceret virgo. Nec ſi talis moreretur hret corona. ſ. ſiue aureolaꝫ: q̄ daŕ virgib⁹ i pāia. Uñ puelle q ſūt in domo pentū ⁊ cupiūt hre viros: qꝛ tales ſūt virgines ſcḋꝫ corp⁹. ⁊ nō ſcḋꝫ mētē: puaŕ laureola virginitatis. Que ḡ vere ē virgo: coronaŕ ab altiſſimo. Maxia gra ē iſta q̄ dō ſūme placet. Prouer. xij. Qui diligit cordis mūdiciā ⁊ diligeŕ a dn̄o: Et Lact. in. 5. Nihil .n. ſācta ⁊ ſingularis illa maieſtas alīd ab hoīe deſiderat q̄ ſolā inocētiā. Quā ſiqs dō obtulerit. ſatis pie religioſeq; litabit. Et Ambro. li. de virginib⁹. Supgredit virginitas ꝯditionē humane nature. Figura Apoc. 14. Nā Jo. vidēs cetū virgineū de eis mentionē fecit: ꝙ nō ē de alijs. Hi ſūt q cū mulierib⁹ nō ſūt coīquinati ⁊c. Hāc puritatem habuit beata Catherina. De ea legiť ꝙ cū eēt ſeptennis votū vouit xpo virginitatis. Et vt meli⁹ poſſet eā ꝯſeruare: voluit aſſumere remediū. ſ. ſanctā penitētiā. Nā corpus hoīs ē ſicut equus bene paſtus: q recalcitrat. Prouer. 29. Qui delicate nutrit ſuū ſuū: poſtea ſētiet euꝫ ꝯtumacē. Dū eēt iuuenis: cepit abſtinere a carnib⁹. Grego. Ubi carnes comedūt: modſca patientia ē. Et vinū lymphatū ſūebat: ſine oī ſapore. Non imerito: Nā vt dicit apoſtolus Eph. 5. Nolite inebriari vino: i quo ē luxuria. Et Prouer. 22. Luxurioſa res ē vinū. Et Hiero. Uēter vino eſtuans: facile deſpumat in libidines. O iuuenes ſeruate vos a vino. In. 7. Polit. Juuenes maxime ab ebrietate cuſtodiri oportet.

240

Catherina ſe priuauit in etate. 15.
annoꝝ iſto vino totaliter. Et per
20. annos: ſolū bibebat liquorem
de ſuccis herbaꝝ. Preterea er-
ga carnē: induebat cilitio ⁊ cingeba
tur quodā cingulo ferreo: qđ erat
ſāguine tinctū. Dormiebat ſup aſ-
ſeres. Et p ceruicali hēbat quod
dā lignū. Ad tm̄ deuenit, q̄ n̄ dor
miebat pluſq̄ꝫ p horā. Preterea
ſe diſciplinabat q̄dā cathena fer-
rea trib⁹ vicib⁹ oi nocte: ad mo-
dū pr̄is ſct̄ Dn̄ici. Ex quo factū
ē: vt corp⁹ ei⁹ macilētū redderet
Et in ſignū huiꝰ cū mortua eſſet:
pellis vmbilici inuēta ē adherere
oſſib⁹ renū ei⁹. Vide quomodo ſe
afflixit p ↄſeruatiōe virginitatis.
Magna fuit p̄nia marie egyptia
ce: q̄. 17. annos ſtetit i deſerto. cū
herbis crudis. Magna penitētia
marie magdalene: q̄. 30. ānos in
penitentia fuit. Magna penitētia
Thaidis meretricis. que Alexan
drie cōbuſſit oīa ſua ⁊ deſertū pe
tijt. Magna penitētia Hierony-
mi: q in deſerto fuit plurib⁹ annis
Sed nō minor Catherine ſeneñ.
De Hieronymo ſcribit, q̄ non
guſtauit vinū ad reprimēdā libidi
nē. De Catherina habes q̄. 15.
annoꝝ exiſtēs. priuauit ſe vino.
Et p annos. 20. fuit cū ſuccis her
baꝝ. De Hieronymo dicit: q̄ in
duebat ſacco. Hec āt cilitio ⁊ cin
gulo ferreo. De Hieronymo di
cit: q̄ dormiebat ſup terra nudā.
Hec aūt ſup aſſeres. De Hiero-
nymo dicitur q̄ ſe diſciplinabat ca
thena ferrea: virgo autē hec idẽ
agebat. De Hieronymo dicit.
Quotidie lachryme. quotidie ge
mitus. De Catherina dicitur: q̄
ſemp i meditatiōe peccatoꝝ ſuoꝝ
ēt minima deflebat. Quod totū
egit hec ſancta pro ↄſeruatione
ſue virginitatis. Unde demones
inuidētes ſue puritati ⁊ virgini-
tati: quadā vice intulerūt ei plu-
res moleſtias: apparētes in diuer
ſis formis beſtiaꝝ. Unde ex hac
viſione cepit ſancta dei viriliter
dimicare. Cui xp̄s apparuit cum
maximo lumine, ⁊ effugauit il-
los ſp̄us immūdos. Quā illa vi-
dēs: tanq̄ꝫ Antoni⁹. d. Ubi eras
o bone ieſu? Quare pmiſiſti me
tot pſecutionibus pturbari? Re
ſpondit xp̄s. Bene aderam o Ca-
therina in corde te fortificās. Si
non fuiſſez tecū: nequaq̄ꝫ victori-
am habuiſſes contra demones.
¶ Tertia puritas ⁊c̄. Habꝫ ph̄s
2. phy. Omne agens agit ꝓpter
finē. Ad quē finē creat hō? Certe
ad finē vite eterne: vt dicit Ma-
giſter in. 1. diſ. 1. Ad iſtū finē nō
poſſumus puenire, niſi p media.
De quib⁹ Mat. 19. Si vis ad vi
tā ingredi: ſerua ⁊c̄. Et. 2. phy-
ſi. Nemo poteſt tendere in finē:
niſi per media. Sꝫ nullum medi
um efficatius: quam puritas cor-
dis: quam querit deus. Prouer.
23. Fili prebe mihi cor tuum. Et
14. q. 5. c. Siquid. Deus interro
gat cor nō manū. Ideo chriſtus
5. Mat. Beati mūdo corde: quo
niā ipſi ⁊c̄. Qui cupit videre de
um: habeat cor mundum. Ad

hoc ſtuduit beata Catherina. Cū cuiꝫ ſemel diceret Miſerere mei deus : ⁊ perueniſſet aduerſum il lum. Cor mundū crea in me de⸗ us: apparuit ſibi dominus: ⁊ ab ſtulit eius cor. In capite triū die rum, quibus ſtetit ſine corde. de⸗ dit ei dominus cor nouū. d. Fi⸗ lia mea Catherina : dedi tibi cor nouum. vt ſis totaliter mūda in conſpectu meo. Et claudēs locuꝫ illum: conſolidauit. In huius ſi⸗ gnū ſemꝑ remanſit cicatrix que⸗ daꝫ. Unde i oratione ſua. d. Do⸗ mine cōmendo tibi cor tuum : ⁊ non meum. Unde ex hoc: ad tan tam venit puritatē: ꝙ nihil cogi tabat aliud : niſi xp̄m ⁊ miſteria eius. Cum quibus ſibi apparen⸗ tibus officium in camera dice⸗ bat. Unde patet primum.

Secūdū dicit̄ ꝗ̄. Spon ſa debꝫ cōformari ſpon ſo. Quia Catherina fu it chriſti ſponſa. Que⸗ ſiui inquit mihi ſponſam. ideo fu it ei conformis in tribus.

¶ Primo in proximi dilectiōe.
¶ Secundo in mūdi deſpectiōe.
¶ Tertio i ſtigmatū ſuſceptiōe.

Primo ꝗ̄. Tho. 22. q. 44. ar. 1. Diuina precepta ad duo redu⸗ cunt̄. Primo ad dei dilectioneꝫ Secundo ad proximū. Sine dile⸗ ctiōe: nihil agimus ad vitā eter⸗ nā. Beata Catherina hanc habu it : quia ardebat proximi charitate. Senis fuer̄ duo iuuenes ad mor tem ſententiati. Dum ſuper cur rum ducerentur. vi doloris cla⸗ mabant. deuꝫ blaſſemabant ⁊ ſan ctos. Sctā autez erat in domo ⁊ vidēs eos deſpatos: cepit eis pre dicare: ⁊ iraꝫ eorum conuertit in dulcedineꝫ: vnde ad mortem li⸗ benter ierūt. Migrātes ad pur gatoriū: eos liberauit. Prete⸗ rea in eadeꝫ ciuitate. quidam Ni co'aus nomine de puſio. qui mor ti ſententiatus. quia verbum cōtra ſtatū dixit. Non te impazare del ſtato. Exemplum domini Ciecbi qui dixit in morte. ꝙ ſui filij nō ſe impazaſſeno de corte. quia corte de ſignor ſie como la fortuna. De⸗ ſperans de vita ſua. virgo ipſum in carcere viſitauit. ⁊ verbis ſu⸗ is ad morteꝫ deduxit gratauter.

Preterea quidaꝫ ciuis nomi⸗ ne Andreas. qui hēbat vulnus cācri in ſtomacho cui nullus ſer⸗ uire volebat ꝓꝑ horrorē vulne⸗ ris ipſa cidē ſeruiuit. Et dū habe⸗ ret vomitū: ſumpſit ꝓ potu reli quias vulueris. O charitas im⸗ mēſa. Preterea cū populus romanus occidere vellet Urba⸗ num papaꝫ. 6. ipſa orauit xp̄m ꝙ hoc non permitteret. Et xp̄o re⸗ ſpondēte. Q̄ tāta erat neqtia il⸗ lius populi: ꝙ illo ſcelere ꝑpetra⸗ to volebat ipm pp'm ſubmerge re. Rñdit illa. ſe velle oēm penā portare: dummodo illud malum auferret. Quod ⁊ factū eſt. Fuit enim data in manibus demonū. qui eam crudeliter vulnerarūt: quaſi mortuā ſinentes. Aſſimilat̄ Paulo Emilio. qui a dijs petijt fortunā ſecuire in domuꝫ ſuā: vt

respu. incolumis seruaretur. Et
Codrus atheniẽsis. qui oraculo
Appollinis cognouit patriã fore
victrice cõtra Doriẽses. si ipse in
ꝓlio moreref. Qui habitu mox
mutato in mediũ hostiũ se iniecit
vbi interfectus ẽ. ⁊ patria victrix
extitit. ¶ Secundo cõformis fu
it xpo ⁊c̃. Christus iesus semper
mũdũ despexit: qui per Joannẽ
dicit p̃. Jo. 5. Nolite diligere mũ
dum: neqꝫ ⁊c̃. Et Augustinus ad
heremitas. Scriptum ẽ fratres
charissimi qꝫ mundum non dili
gamus: quia qui voluerit mun
dum diligere inimicus dei con
stituetur. Ille. Ex hoc matrem
pauperem elegit. patrem Jo
seph carpentariũ. 12. piscatores.
Catherina senensis fuit xpo cõfor
mis: qa mũdũ despexit. Cũ enĩ
eẽt annoꝝ. 12. cogitãtes parẽtes
eã nuptui dare: miserũt eã ad so
rorẽ suã nuptã: vt eã hortaretur
ad pulitias ⁊ mũdi delitias. Sic
pater ⁊ mater: ad hoc ĩtẽdebãt.
Unde offerũt ei ornamẽtũ capi
tis. el fermalio. la colana. Respõ
dit virgo Christus meus porta
uit in capite coronam de spinis.
Unde nõ decet sub capite spino
so. mẽbꝛũ fieri delicatũ. Secun
dũ ornamentũ. anulos ⁊ cyro
thecas. Rñdit virgo. Christus
meus habuit clauos. Tertium
ornamẽtũ pedũ: caligas. hi belli
subii. Rñdit virgo. Christ⁹ me
us habuit clauos in pedibus.
Quartũ ornamẽtũ: fuit vestis
cũ la coda. cũ alijs indumentis.
Respõdit virgo. Christus me
us fuit indutus alba veste in deri
siũ. Quintũ ornamẽtũ ẽ pe
ctoris. li belli maieri. cum el dia
mãte. Respõdit virgo. Christus
me⁹ habuit lat⁹ pforatũ. Et ego
meschina talia deferam? Uiden
tes autẽ hec parẽtes in despectũ
dederũt ei vilia officia ad facien
dũ. s. coquinã. Uoluit autem in
hoc humiliari. vt exaltaref. Nã
vt dicit Lactan. in. 6. c. 5. Quis
quis vitã anime maluerit. vitã
corporis cõtemnere necesse est. Et
Ecclesiastici. 3. Quãto maior es:
humilia te in oĩb⁹. Posuit autẽ
se in oratiõe: in qua rapta ẽ. ⁊ vi
dit oẽs patres ordinũ cũ hĩtibus
suis. Querẽtes autẽ: qualẽ vel
let habitũ recipere: oculos suos
fixit ad habitũ p̃dicatoꝝ. s. patrẽ
Dominicũ se cõtulit. Qꝛ est reli
gio sancta. realis nõ fãtastica. non
duplex. Unde dicitur ordo: mal
leus hereticorum. ortus delicia
rum. De quo ordine dicit Ale
xander 4⁹ papa. Isti sunt viri p
bati in lege domini: fratres ordi
nis diui Dominici. efficaces qui
dem in opere atqꝫ potẽtes in pre
dicatione. Qui vbiqꝫ per mun
dum ipsorum ora intonant velut
tube. Et in omnem terram exi
uit son⁹ p̃dicatiõis eoꝝ: ⁊ vsqꝫ ad
fines orbis terre sua salutifera
verba sonãt. Ille. Uigilãs ãt ip
sum: eũ sũma deuotiõe suscepit.
Qui dicit ordo tertij habitus san
cti Dñci. Qꝛ ẽ altercatio mino
rum contra nos de isto tertio ha

bitu: ideo audiant. Beatus Dominicus fecit ſcholares de militia Jeſu xpi. ſic nuncupari: qui dicunt ſic adhuc rome: in memoriã illius ſchole. Eliminatis antẽ hereticis p ipſum. ẽ. Dominicũ p Italiã ⁊ totam xpianitatẽ: illud nomen de militia fuit mutatũ in nomen: de penitẽtia. ẽ. Dñici. q dicunt tertii ordinis. Qui terti⁹ ordo fuit ſolẽniter approbatus p pontifices. Inter quos: Per Joannẽ. 3. Per Bonifaciũ. 9. Per Innocentium. 7. qui plura priuilegia eis conceſſit. Unde nec plus: nec minus hʒ tertius ordo minoꝝ: ſicut iſte. ¶ Tertio fuit conformis ⁊c̃. Quatuor legunt⁹ habuiſſe ſtygmata: ſʒ diuerſimode. Primus fuit Paulus: q de ſeipſo dicit Gal. 6. Ego ſtygmata dñi ieſu in corpore meo porto. Nõ corporaliter. ſ. ſigna paſſionũ in manibus ⁊ pedibus. ſʒ dicuntur ſtygmata: id eſt paſſiões ⁊ tribulationes quas apoſtolus habuit pre ceteris apoſtolis: vt ipſe alibi dicit. Crucifixus ſum. Secũdus fuit beata Margarita de vngaria regina. que realiter habuit. Tertius fuit Franciſcus: ſed mõ particulari quo nullus alius habuit in monte aluerni. Cui xps in modũ ſeraphin apparuit. ⁊ impreſſit manibus ⁊ pedibus. ⁊ lateri ſigna ſue paſſionis. O dignitas. Quartus fuit Catherina: in ſcã Chriſtina de piſis. Que die dñica communicatura ante altare exiſtens. cũ diceret ſacerdos. Dñe non ſum digna: vt intres ⁊c̃. Reſpondit xps vocaliter. Et ego ſũ dignus o Catherina. Eleuata eſt in extaſi poſt cõmunionẽ. ⁊ petiit a xpo experiri dolores ipſius xpi quos habuit in cruce: non contenta mori donec habuiſſet hanc graz. Uidit ieſum in forma crucifixi ſibi apparentẽ. ſup ſe radios ſanguineos emittentẽ: ex quinq; cycatricibus ſui corporis: videntibus pluribus vtriuſq; ſexus. Ipſa aũt petiuit ne apparerent viſibiles illi radij in ſuo corpore: ⁊ mutati ſũt in radijs ſolaribus. Et ex hoc quaſi mortua remãſit. Reuerſa ad ſe. narrauit patri ſpũali p ordinem rem. O fatuitas quorũdam. O dementia qui grãniunt contra ſanctã dei. predicãt. predicatores antixpi. O ſine rõne. O inuidi. O peruerſi. applica ad libitũ.

Tertium dr̃ ⁊c̃. Sublimauit eaʒ xps ſpõſus in tribus priuilegijs.

¶ Primo. in fidei diſpẽſatione.

¶ Scdo. i miraculoꝝ coruſcatiõe

¶ Tertio. in glorie coronatione.

¶ Primo in fidei ⁊c̃. Magnum priuilegiũ eſt eſſe ſponſam regis francie. Neapolitani. Ungarie. Sed magn⁹ ieſu xpi. vt fuit Catherina. Semel i camera exiſtẽs virgo ſãctiſſima. apparuit ei xps cũ matre ſua. ⁊ cũ his Joannes euange. Paulus apoſtolus. Dauid cũ cithara in manibus. ⁊ beatus Dñicus. Uirgo maria porrexit manum Catherine filio ſuo. Et xps eã deſponſauit annulo ſuo.

De quo Oſe.2.c. Deſponſabo
te mihi in fide. O priuilegiū ma
gnum. Non eſt conceſſum hoc niſi
huic virgini: ⁊ Catherine marty
ri. Hec de primo priuilegio. ¶ Se
cundū eſt ⁊c̄. Claruit miraculis tri
pliciter. Primo in vita. Nā dum
eſſet rome cū.30.perſonis in conuen
tu: nec eſſet panis pro prandio. pu
blice multiplicauit panē in mēſa
in abundātia. Preterea alia vi
ce: multiplicauit vinū: dū nō eēt
in vegete. Scḋo in morte. quia
plurimos infirmos ſanauit. va
rijs lāgoribus detētos. cecos il
luminauit ⁊c̄. Tertio poſt mor
tem. quia non ceſſat implorare pro no
bis auxilia. Exemplū de directo
ſuo. quomō dux Galeazo maria
fuit ſanatus a febre continua. qui in
palatio ſuo picturā hꝫ cū ſtygmati
bus ſuis. ¶ Tertiū dr̄ ⁊c̄. Anno
dn̄i.1375. ciuitas florētina contra
pontificē circa.60. ciuitates deti
nebat ⁊ innumera caſtra. Quam
obrē Greg. papa.xi. excōmuni
cauit eos. Unde coacti ſūt implora
re Catherinā pro ambaſſiatrice
quā miſerūt Auinionā ad Greg.
xi. qui tūc papa erat. Papa autē
cōmiſit cauſam Catherine. Que
reuerſa eſt florentiā ⁊ exhortatio
nem maximā fecit populo ſuper
pacē. Interim res aliquantū dila
ta eſt. Et Greg.xi. moriens: ſuc
ceſſit ſibi Urbanus.6. Sub quo:
per ſanctā dei facta eſt pax. Dū aūt
virgo Senas eſſet reuerſa: voca
ta eſt per eundē Urbanū romam.
Que veniens fuit rogata vt ſer
monē haberet coram papa ⁊ cardi
nalibus ſup ſciſma qḋ erat inter
eos. Quod ⁊ fecit: ⁊ eos ad pacē
reduxit. Sed queris. Quare pre
dicauit: cū Paulus inhibeat mu
lieribus pdicare.1.Cor.14. Mu
lieres in eccleſijs taceant. Et.1.
Thim.2. Docere mulieri non per
mitto. Reſpōdeo ꝙ eſt verū: ſed
nō cum quibuſdā diſpenſatū eſt:
vt pdicarent. propter maximas
virtutes i eis exiſtētes. vt Mag
dalene que Marſiliam conuertit.
Catherine martyri: que.l. orato
res conuertit. Cecilie: que cōuertit
Ualerianū. Theodore: que cōuer
tit Siſiniū: vt ſic verificetur
verbū apoſtoli.1.Cor.7. Sancti
ficatus eſt vir infidelis per mulierē
fidelē. Inter quas ſanctas mu
lieres precipue Caterine ſenenſis.
Dū eēt rome. cōſūmato vite ſue
curſu: collectis filijs ⁊ filiabus
ſuis: nunciauit eis vltimū curſum
vite ſue: dando eis quatuor regu
las. Prima fuit ad timorē: vt
dei timorem in ſe haberent. De
quo pſ. Initiū ſapientie ⁊c̄. Et
Tho. in proemio ſup Job. Ni
hil eſt qḋ tam reuocet hoīes a ma
lis ⁊ inducat ad bonū: ſicut dei ti
mor ⁊ amor. Ubi tot mala? Quia
nō eſt timor. Secunda regula:
ne ponerēt ſpem in diuitijs: ſꝫ in
deo. pſ. In te domine ſperaui.
Tertia vt cauerēt a iudicio te
merario. Mat.7. Nolite iudica
re. ⁊ nō iudicabimini. Uideas a
cōpagno: libꝝ proprie cōſcientie.
Quarta ꝙ pſeuerarēt i bonis:

vſqꝫ in finē. Qꝫ vt inquit Ber. Sola pſeuerantia coronat. Hiis auctis ab cleris dictis. beato ſine quieuit. Poſt mortem autē apparuit cuidã mulieri romane cū tribus coronis in capite. Una de argēto erat. alia de auro. alia de lapidibus precioſis. Prima de argento: que dat virginibus. Que rara ē. Aug. de agone xpiano. Inter oia xpianoꝝ certamina. duriora ſunt prelia caſtitatis: vbi cōtinua pugna ꝛ rara victoria. Secunda de auro: que datur martyribus. De qua ps. Corona aurea ſup ꝛc. Tertia de lapidibus precioſis. que dat doctoribꝰ ꝛ predicatoribus. His coronata fuit Catherina de ſenis. O felix mulier. Mater xpi oſtendit pectus ꝛ vbera: filius latus ꝛ vulnera. ꝛ Catherina beata. ſua ſacra ſtygmata: quibus eã inuocantibus preſtat ſua beneficia.

¶ In feſto ſancti Michaelis.

VIdete ne contēnatis vnū ex iis puſilli. Mat. 18. ¶ Fra tutte le mirabile ꝛ ſtupēde operatione qual adopra idio in pũi machina: excellentiſſima vocari poteſt ſua clemētia p quã miſerrimus. nephãdus. profanus. ꝛ ſceleſtis peccator de iniuſto efficitur iuſtus. de lupo rapace ꝛ leone feroci: efficitur bonus ſeruus ieſu chriſti. Bernar. ſuper Can. Domine dominus noſter: q̃ admirabile eſt nomen tuū in vniuerſiter. Quid eſt homo. qꝛ innotuiſti ei. aut filiꝰ hoīs. qꝛ reputas eū? Deniqꝫ mittis ei vnigenitū tuū. immittis ſpūm tuū. pmittis vultū tuū. Et neq̃ vacet in celeſtibꝰ ab opere ſollicitudinis tue illos etiã beatos ſpūs pp nos mittis in miniſteriū noſtrum. Ille. Uulgarizato. O benigno. dolce. e clemēte signor mio caro · ſqt Ber. quãtũ eſt imenſus e ardēs amor quē geris hōi ingrato ꝛ icognoſcēti: qꝛ nō ceſſas indefeſſe illi cōicare admirãda bñficia. vt videat q̃ nihil aliud cures: niſi illū ſublimare. Illi nãqꝫ miſiſti filiū tuū. De quo Io. 3. Sic deus dilexit mundū: vt filiū ꝛc. Mittis continue ſpūm ſctm. De quo Io. 16. Mittam ſpiritum ad vos. Promiſiſti etiam videndum vultum tuum. Exo. 33. Oſtendam tibi omne bonum. 4. nō ſufficit q̃ illum creaſti elegãtē quãtū ad corpus ſꝫ ēt donaſti ei aīaꝫ rōnalē cū libero arbitrio qđ nulli alij inferiori creature voluiſti ꝯcedere: ꝛ in auxiliū illius dediſti angelū bonū qui de illa ſollicitam curã hēret. Un̄ ps. Angelis ſuis deus mandauit ꝛc. Nō ſolū Bern. declarat dicēs. Magna ē dilectio charitatis. Quis qbus. de quo. ꝛ qđ mãdauit. Siqdē deus mãdauit. Et angelis ſuis mãdauit. Et de hoie mãdauit. Et vt cuſtodiãt te in omnibus vijs tuis mandauit: Quantam reuerentiã dꝫ tibi hoc verbum inferre afferre deuotionē.

offerre fiduciã? In quouis diuer‐
ſorio, in quouis loco reuerentiã
exhibe angelo tuo: ne audeas il‐
lo preſente qđ me preſente nõ au
deres. Iſte. Uidete ne ⁊c. In q‐
bus verbis de laudibus angelo‐
rum erit hodie ſermo. De qui‐
bus tria videnda ſunt.

¶ Primũ. dicitur neceſſitatis:
¶ Secundũ dicit̃ nobilitatis.
¶ Tertium, dicitur localitatis.

PRimũ dicit̃ ⁊c. Utrũ
fuit neceſſaria homini
in preſenti: angelica cu
ſtodia? Arguitur pro
vna opiõe ꝙ non. Et ratio. Il‐
li non eſt neceſſaria cuſtodia ſiue
auxilium alterius: qui per ſe po‐
teſt. Sed homo eſt liberi arbitrij:
per quod eligere põt bonũ ⁊ ma
lum. Eccli. 15. Ante hoĩem. bo‐
num ⁊ malum: vita ⁊ mors. qđ
ei placuerit dabit̃ ei. Igitur ⁊c.
¶ Alia opinio dicit ꝙ ſic. quia in
ter pericula moratur. Apoc. xij.
Ue terre ⁊ mari: quia deſcendit
diabol⁹ cũ ptãte magna. Rñdeo
ſecundũ Tho. ⁊ omnes docto‐
res. Quod homini viatori ſuit
neceſſaria omnino cuſtodia. Que
concluſio probatur triplici me‐
dio. Ratione auctoritate. Exem
plis. ¶ Primo ratione. Una
maxima eſt Tho. i. par. q. 113. ar.
tertio. Quod illa creatura indi‐
get cuſtodia. adiutorio. atque ſub
ſidio. Cui imminet periculum
anime. Or ſic bene. Sed in
ſtatu vite huius Seculi: homo
eſt conſtitutus quaſi in via qua‐
dam in qua tendere debet ad pa‐
radiſũ. In qua v. a plurima im
minẽt pericula. Et ideo ſicut ho‐
minibus per viã non tutã am‐
bulantibus dantur cuſtodes: ita
cuilibet homini qñdiu eſt vi. tot
cuſtos deputat̃. qui dicit̃ angelus
qui eũ adiuuet. igit̃ ⁊c. Que ſint
illa pericula oſtendit Dauid. In
via hac que ambulabã: abſconde
rũt ſuperbi. i. demones laqueũ
mihi. Et ps. 55. Multi bellãtes
aduerſũ me. Et Ber. ſup Can.
Caſti ẽ anime tue in terra ini‐
corũ ſitũ ẽ ⁊ vndiq; oppugnat̃?
Sꝫ a quibus? Rñdeo ꝙ a tribus
hoſtib⁹. De qbus Ber. Mũdus
caro demonia. Primo a mũdo
Io. 16. In mũdo preſſurã hẽbi‐
tis. Secđo a carne. Gal. 5. Caro
cõcupiſcit aduerſus ſpũꝫ. Et Au
gu. inter oia chriſtianoꝝ certami
na duriora ſũt ꝑlia caſtitatis: vbi
continua pugna ⁊ rara victoria.
Tertio a demone q rõnẽ ſeducit
volũtatẽ abijcit. virtutẽ operati
uã opprimit. Qđ biñ cõqueritur
gubernator eccleſie petrus. i. Pe‐
tri. 5. Fratres ſobrij eſtote. ⁊ vi‐
gilate: qꝛ aduerſarius veſter dya
bolus ⁊c. Et in tãtis ꝑiculis ẽ hõ
poſitus. ꝙ vt dicit̃ Bon. in. 4. di.
25. ar. 2. impoſſibile eſt hoiem eẽ
ſine veniali: excepto chriſto ⁊ ei⁹
matre. In tantis ergo ꝑiculis in
diget cuſtodia angelorum bono
rum. qui ipſum adiuuent. De q
bus ps Angelis ſuis deus man‐
dauit de te: vt cuſtodiãt te in oi‐
b⁹ vijs tuis. O benignitas dei q

nos in oibus vijs nr̄is defendit. Scd̄m Dominicū Toloſanum. Triplex eſt via hois. Pria qua mundū ingredit. Scd̄a q̄ in mū dū ꝓgredit. Tertia qua de mū do egredit p mortē. Pria q̄ naſcit. In hac defendit. Et niſi eēt angelus nr̄ defenſor: nos deſtr ne rēt demōes. Ber. Si bonus ſpiritus ſe elongaret: maloꝝ impetus quis ſuſtineret? Qn̄ creatura naſcit. a demone ſuffocaret ne baptiſmū hēret. Sed deus ops cito āgelū vocat qn̄ mulier dz parere filiū vel filiā dicens. Vides hāc mulierē? Tali hora pariet filiū vel filiā. tibi eā cōmendo contra demonē. Rn̄det angelus. O ſignoꝛ mi: mihi reputo ad magnā dignitatē q creaturā tuā ad tuā imaginē factā ꝛ ſanguine redemptā: mihi ſit cōmiſſa. Vn̄ nunq̄ deſerit eā quouſq3 eſt in paradiſo. aut inferno. aut purgatorio. Vn̄ Hierony. ſup Mate. Magna dignitas aiaꝝ ē: vt vnaqueq3 habeat ab ortu natiuitatis ſue angelu3 delegatu3. Vere dignitas. Qr paſtoꝛ multis ouibꝰ dat vnu3 paſtoꝛē ad cuſtodiēdu3 ꝛ nō cuilibet. Sed deus cuilibet perſone. dat vnu3 angelum. O ſublimitas anime: Sed dubiu3 queritur quo ipe datur iſte angelus: an in vtero an extra vteꝝ? Reſpondeo q cu3 duplex ſit natiuitas ſm Cano. De conſec. diſ. 4. Sit miſſime tene. In vtero. Ex vtero. Quidam voluerunt dicere. q datur in prima in vtero. Que opinio fuit Bona. in .2. di. xi. in declaratione lre. Sed communis opinio eſt: q natis immediate. Qd̄ tenet magiſter in ſcd̄o di. xi. c. i. quod icipit. Illud quoque ſciendum. Sed quare non datur in vtero ad cuſtodiam? Rn̄det Tho. i. par. q. iij. ar. 6. Qd̄ cum tales ſint adhuc aliquid matris cuſtodiuntur ab angelo matris. Sicut fructus arboris i arboꝛe exiſtens: eſt aliqd arboris. Qui cuſtodit arboꝛē: p3 q ēt fructus h3 in cuſtodiā. Vn̄ ille angelus qui matrē cuſtodit. cuſtodit ꝛ filiu3. Scd̄a via ē: qua i mūdo ꝓgreditur: dū vſum rōnis h3 in qua peccare pōt. In hac ipſu3 cuſtodit. Qd̄ facit ſcd̄3 Th. i. 2. ſen. di. xi. ar. 3. Ipſu3 ꝑſeruando a malo culpe. ꝛ a malo pene. Primo culpe: non cogēdo ſ3 perſuadendo. vt peccata fiunt aut nō faciat. Dicit peccatori. Non tener la cōcubina: o luxurioſe. O vſurarlo la vſura. O odioſe iodio. Et ſicut demon pſuadet ꝛ incitat ad malu3: ita angelus ad bonum Figura de Balaa3. Numeri. 22. c. Cui angelus euaginato gladio occurrit reduxitq3 eum ne populo malediceret: appatēs ei i via.

Scd̄o perſeruat a malo pene. Qr cu3 qs mortaliter peccat: mereur ſtatim vt demones poſſint ſibi frangere collu3 ꝛ ducere ad infernum. Sed angeli boni arcēt ipſos: ne poſſint exercere ſuā malitiam in peccatoꝛibus quomodo vellent ſcirent ꝛ poſſent. O bo-

na cuſtodia. Figura.3. Reg. 19. De Helia ambulante p deſertū tendens ad montē Oreb: dormiuit ſub vmbra. Cui cito angelus occurrit di. Surge qz grandis tibi reſtat via. Moraliter helias eſt peccator qui dormit i peccatis. nec cogitat peccata propria offenſaz dei: futurā penā. Sed ſp in ſu le gali. in pompe in placeri. De quibus Job. 23. Tenēt tympanū & cytharā & gaudēt ad ſonitū organi in puncto aūt ad inferna deſcēdūt. Facetia illius cardinalis. Qui exiſtēs in domo magnifici Laurentij in cōuiuio poſitus vbi erant pulchre iuuenes: dixit. Vellē habere hic meū paradiſuz. Preterea de cardinali Januenſi Janue: cū fratres noſtri acceſſiſſent p elemoſyna petenda. Illa accepta: fratres egere ſibi gratias dicentes. Deus det vobis & ipſe paradiſuz. Rūdit. Piu tardi chi ſe po. Sz huic peccatori ſic dormienti occurrit angelus ipſuz excitās dī. Surge o pouerello abyſuris. a ma'is a peccatis. Non ſtar piu: quia ſe nex: qz ppe mortē. Aū quidaz.
¶ O may ſey vechio con la barba canuta.
¶ Et non fay penitentia o anima perduta.
¶ Non te condur may al ponto extremo.
¶ Chi molti ha inganato: el ben ſeremo.
Et Petrarcha ſexto diuinitatis
¶ O felice colui chi troua il vado
¶ Di queſto alpeſtre & rapido torrente.
¶ Cha nome vita: & a molti e ſi grado.
¶ Miſera la mortal & ceca gēte.
¶ Che q pone ſperāza i coſe tale.
¶ Che il tempo lieue porta ſi repente.
Ecce quō āgelus ꝛc. Tertia via eſt q̄ de mūdo egredit. ſ. p mortē. Nā in morte mentiuntur. nituntur demones rapere animā: ſed ipſi eos fugāt atqz adiuuant. O dulcis conſolatio mortul. Ab oībus derelinquit amicis. ſz ſolus angelus aſſiſtit. atqz animā aſſociat. Aū Exo. 23. Mittā angelum meū qui precedat & cuſtodiat te in via & introducat te in loci quē preparaui. Ille exemplū illius monachi qui impugnabat a fornicatione. O bellū grande. Augu. Inter oīa xpianoꝝ certamia ꝛc. Sic tēptatus religr heremū: & in vicū egypti preꝑir. Et vidēs filiā pulchrā cuiuſdā ſacerdotis paganoꝝ eā adamauit & dixit patri eius. Da mihi eā in vxorē. Ille rūdit. Nō poſſuz niſi p̄ius deū meū interrogauero. Erabiēs ad demonē quem colebat: dixit ei. Monachus quid ī venit volēs accipere filiam meā. Demon rūdit. va ei ſi negat deū ſuū. & baptiſmū: & ppoſitū monachi. Ipſū interroga. Veniens ſacerdos dixit ei. Nega deū tuū. & baptiſmū & propoſitum monachi: & dabo tibi filiā meaz. Ille aūt conſenſit Pergēs aūt ſacerdos: ad demo

nem dixit ſe tria illa facturū. Cui demon clamare cepit. Noli ea dare: qꝛ qñ nis renunciaverit iſtis tribus. tñ deus ſuus eſt ita bonꝰ ꝙ ipſuz nō debuit: ſꝫ adiuuat eū ꝛ ab eo nō receſſit. O bonitas diuina. Fiat practica. Peccator centies immo milies deū blaſfemat. Fragile fiebi in liechi: tñ peccatorē nō derelinquit. Ad propoſitū. Sacerdos dixit. Nō poſſuz tibi illā dare: qꝛ deus a te nō receſſit ſed adhuc adiuuat. Frater aūt audiens ingemuit ꝛ penitētiā egit de peccato. moriēs in penitentia plurimaꝝ hebdomadarū. Ecce o anima cara quō deus per angelū ſuū peccōres non derelinquit.

SEcundū dr̄ ꝛc̄. Duplicē naturā creauit ille opifex verus deꝰ. Sꝫ inquirendū ē: quā naturā nobilioꝛē conſtituit: an angelicā an humanā? Ad hoc Tho. i. p. q. 108. Magiſter in ſcđo di. 2. Bona. in. 2. di. xi. Nō de homine ꝛ angelo poſſumus loqui dupliciter. vt ſic videri poſſit eoꝝ dignitas. aut quo ad conditionē nature: aut quoad efficaciā gratie. Quoad primū angelus precellit hoiē in quatuor.
¶ Pmo in creatiōis dignitate.
¶ Scđo in vite puritate.
¶ Tertio in ſeruitij facilitate:
¶ Quarto ī pmij citiori perceptiōe
¶ Primo in ꝛc̄. Sunt enī creati digniꝰ ꝙ homines: ratiōe loci: quia in celo empyreo: vt dicit magiſter in ſcđo di. 2. Homo vero de limo terre in terra: qua nil eſt vilius inter omnia elementa. Illi in mōte glorie: homines in valle miſerie. Illi enī hoiēs in die letitie. ſ. dominica die ſunt creati hoies vero poſt angelos in die triſtitie. ſ. feria. 6. Illi immortales. immateriales. impaſſibiles: hoies vero mātles. mortales. paſſibiles. Unū phūs in. 12. Metha. appellat eos ſubſtātias ſeparatas: q: immateriales. ps. Qui facis angelos tuos ſpiritus. Unū xp̄s quātū ad hoc fuit minor. Minuiſti eū paulo ꝛc̄. ¶ Scđo in vite ꝛc̄. Angeli. n. qui in celo perſtiterunt. nunꝙ̄ aliquod veniale commiſerunt. ꝛ in omnibus dei voluntatē perficiūt: hoies aūt ad minus venialiter peccant. Eccleſia. 7. Nō eſt hō qui nō peccet. Prouer. 20. Quis pōt dicere. mūdū eſt cor meū. ꝛ purꝰ ſū a peccō. In autentico de monachis. §. Ttēnij. Nā humana labitur ad delicta. Et. 12. q. i. Oīs etas ad malū prona eſt: ab adoleſcentia ſua. Et Prouer. 24. Septies in die cadit iuſtꝰ. ¶ Tertio in ſeruitij ꝛc̄. Angelus eſt ſpūs: nō aggrauat̄ p corpus vt hō. Hō. n. in ſeruiēdo deo plus laborat vna die: ꝙ̄ oēs angeli ab initio mūdi. Cū quantis laboribus miſer hō ꝛ fatigatiōibus oportet ꝑueniat ad paradiſū: quilibꝫ ex nobis experitur quottidie. Nā labor eſt ieiunare. vigilare. orare. abſtinētias facere. Quoꝝ omniū angelus ē immunis ab ijs. Unū patꝫ quō precellunt nos in his. ¶ Quarto in

premij citiori ꝛc̃. Angeli enim p̄cipiunt p̄miū ſuū citius ꝙ̄ homo. Quia in prima die ſue conuerſionis ad deū ſuum: premiū eſſentiale acceperunt. Homo vero celeſte premium poſt mortem ſuā accipit a deo. Sunt beati iā per tot annos: hō autē tardius beatificat. Ideo Augu. .xi. de ciui. dei. Cetera omnia que condidit deus. nature dignitate precellit. Et Grego. In angelo ſimilitudo diuine imaginis inſinuatur expreſſa. Unde patz de ipſis quomodo nobiles ſunt. Aut loquimur: quo ad efficaciā gratie. tūc dico ꝙ natura humana precellit angelicā: vt ponit Tho. i. 9. di. ſcdi libri ſen. Quod probat triplici rōne in preſenti.

¶ Primo ratione vnionis.
¶ Scdo ratione reparationis.
¶ Tertio ratione acquiſitionis.

Primo rōne ꝛc̃. Quia naturam noſtrā vniuit cum ſua ⁊ naturā angelicā reliquit. Heb. i. Nuſq̄ angelos apprehendit: ſꝫ ſemen abrae. Uñ patet maior fraternitas inter chriſtum ⁊ hominem: ꝙ̄ inter Chriſtum ⁊ Angelum. Et in ſignum huius chriſtus nominat homines fratres ſuos. Uñ ps̄. Narrabo nomē tuū fratribus meis. Et Jo. 20. dixit chriſtꝰ magdalene. Uade ad fratres meos: ⁊ dic eis. Aſcēdo ad patrē meū ⁊ patrē veſtrū. Nunquā in ſcripturis inuenit ꝙ xp̄us angelos nominarit fratres. Hāc dignitatē nouerat bene angelus qui ante hanc vnionem incarnatiōis permittebat ſe adorari. qḋ poſt prohibuerit. Apoca. 19. Uide ne feceris: qr conſeruus tuus ſum ⁊ fratrum tuoꝝ. Et ideo circa hanc vnionē ⁊ incarnationis myſteriū: adminiſtrauerunt ipſi angeli mirabiliter. Primo ad conceptionem noſtrā fuit angelis. Luc. i. Ecce concipies. Scḋo ad natiuitatē. Luc. 2. Annuncio vobis gaudiū magnum. Tertio ad paſſionē. Luc. 22. Apparuit āgelus confortans eum. Quarto ad reſurrectionem Mar. 16. Angelus domini deſcendit de celo. ⁊ dixit mulieribus: ſcio ꝙ ꝛc̃. Quinto ad aſcenſionem. Actu. i. Ecce duo viri aſtiterunt iuxta illos in veſtibus albis. ſ. angeli. Ideo dicit Leo papa. Et habetur. De. conſe. diſtin. i. Duo hymni i nouo teſtamento per angelos fuerunt decantati. Primus Alleluia. Secundus Gloria in excelſis Et ratio: quia ordines angeloꝝ facti ſunt ruinoſi per eorum ſuperbiam. Unde videntes deum hominem natum: cecinerunt. Gloria in excelſis deo. Uidentes per reſurrectionem animas liberatas. cecinerunt Alleluia. Quod fecerunt propter eorum vtilitatem que in hoc conſiſtebat. quod eorum ruina: ex hominibus debebat reſtaurari. Quia homines ſaluandi intrabunt in locum cadentium Angelorum. Auguſtinus. Unde angeli ceciderunt: illuc venturi ſunt hoīes.

Secundo rõne reparationis. Quia homo peccauit mortalit: angelus ſiſt. Sed tñ homo reparatur p chriſti ſanguinẽ: De quo apoſtolus .j. Cor. 6. Empti eſtis p̃cio magno. Sed quo o Paule: Auro? Argento? Non: ſʒ p̄cioſo ſãguie. Apoc. i. Lauit nos a peccatis nr̃is in ſanguine ſuo. O p̃uilegiũ mirabile. Angelus aũt nõ: nõ eſt reparatꝰ. O amor dei ad hoĩem. Ideo Grego. O mira circa nos tue pietatis dignatio. Cantũ. Ex hoc concluſio hec extrahitur. ꝙ quotiẽs peccat homo: totiẽs diuina bonitas eſt parata ipm ſuſcipere. ſi reuertatur. Quã dignitatẽ non hʒ ãgelus. Uñ addit Alber. ꝙ ⁊ angeli gaudent de nr̃a ↄuerſione. Primo qr vident tãʒ glorioſuʒ fructũ ſue cuſtodie. Secũdo gaudẽt qr vidẽt ex peccatoribus ↄuerſis ſuũ adimpleri numerũ. Tertio gaudẽt: qr vident in laudãdo deũ. tale ſe hr̃e ↄſortiũ. Olim quidẽ laudabat deũ natura angelica: ſed nũc addita eſt natura humana: ⁊ ideo mõ veracit dici põt illõ Job. 38 Cũ me laudarẽt aſtra matutina: hoc ptinet ad laudẽ angelorũ. Et iubilarẽt oẽs filij dei: hoc ptinet ad laudẽ hoĩuʒ. Tertio rõe ⁊c̃. Th. 2. di. 9. Homo põt acqrere ⁊ mereri amplius ⁊ copioſius p̃miũ ꝙ̃ angelus triplici rõne. Et rõne difficultatis. que eſt in hoie ⁊ non in angelo. Angelus vnico actu ↄſecutus eſt premiũ ſuum: homo aũt reiterat actus ſuos. p ieiunia. p vigilias. ⁊ huiuſmodi. Et rõne longitudinitatis que ẽ in hoie qui diuinus morat in penitentijs: ꝙ non angelus. Et rõne meriti paſſionis xp̃i. que operatur infinite pro hoie ꝙ nõ facit pro angelo: qui pro illo non eſt mortuus. nõ crucifixus. nõ derſus. O dignitas humana. Ecce quomõ ⁊c̃. In quibus verbis: due ſunt vidende difficultates. Prima quãtus ſit numerus angelorũ. Utrũ poſſit ſciri? Ad hoc ſunt due opiniones. Una Th. i. par. q. 50. ar. 3. Et in. 2. di. 3. ar. ſ. Et Dio. c. 4. cele. hierar. Q̃ angeli ſunt in maxima multitudine. oẽm materialẽ multitudinem excedẽtes. Et Job. 25. Nũquid eſt numerus militũ eius? Unde non põt ſciri. cũ ſit numerus infinitus. Et vt dicit Damaſ. in. 2. diſt. 3. c. 4. Angeli non ſolũ dant oĩbus hoĩbus: ſed oĩbus creaturis in ſua ſpecie. Omnibus eqs in ſua ſpecie ⁊c̃. Qui ſũt plures: boni an mali? Reſpondeo ꝙ boni: vt dicit Tho. p̃. par. q. 61. ar. 9. ¶ Secunda opinio eſt Alber. in. 2. libro Cõpendij Theo. c. de caſu locali angelorum. Q̃ chori angelorũ diuiduntur in. 9. choros. ⁊ quilibet chorus diuiditur in. 6666. legiones angelorũ. Secundum Albertũ legio facit angelos. 6000 Unde in ſumma 6666. legiones: faciunt trentanoue milliones. noue cento nonãta ſei mille. Secundo difficultas: Utrum angelus differat

ſpē. Una opinio Scoti q̄ nō. alia Tho. i. par. q. 50. q̄ ſic: que veri or tenet. Unus precedit aliū in decuplo pulchritudine. O nobilitas angeli. Uñ patet ſecundū.

Tertiū dr̄ ꝛc. In quo loco collocant aīe nr̄e? Rñdet Tho. in 4. diſ. 9. a. 3. in cor. q. ꝛ Grego. in hom. de āgelorū diſtinctione. Magiſter in 2. di. 9. Bō. ibi dē. q̄ hoīes aſſumunt ad ordīes angelorū: ꝛ ſcdʒ q̄ plus vel minꝰ habēt in merito. ſupra vel infra cuʒ angelis collocabunt. Or premia correſpōdent meritis. Nam infimi in meritis: erūt cū inf. mis in celo. Mediocres cū medijs: ſupremi cuʒ ſupremis ordinunt. In primo ordine angelorū ponūtur virgines corpe ꝛ mēte. Or angelis ē cognata virginitas: vt Lucia. Agnes. ꝛ cc. De quibus Mat. 5. Beati mundo corde: qm̄ ꝛc. In ſcdo ordine archangelorum: ponunt penitentes. qui cū maximis lachrymis fleuere ſua pcā. de qbus Mat. 5. Beati qui lugēt: qm̄ ꝛc. Aſculanus.

Conuien chal lachrymar lalma conſenta.
Allochi triſti per la incluſa volia
Chel iuſto pianto ſo q̄ſto ptēta.

In tertio ordine thronorū. ponunt miſericordes q primo fuerunt pij. De qbus Mat. 5. Beati miſericordes: qm̄ ꝛc. O auare aperi manū. qr hi ſunt qui te debent perducere ad paradiſū. In quarto ordine dominationū: ponuntur patientes in tribulationibus. De quibus Mat. 5. Beati qui pſecutionē patiunt: ppter iuſtitiā. Ro. xij. In tribulatiōe patientes. In. 5. ordine poteſtatū: ponuntur contēplatiui ꝛ boni religioſi. qui regulā ꝛ maiorū ſuarum inſtituta ſeruauerūt. In. 6. ordine principatuū: ponunt prelati ꝛ pſone eccleſiaſtice. iudices: ꝛ officiales qui iuſtitiā fecerunt. De quibus ps. Iuſte iudicate filij hoīuʒ. Et non p munera. Or xi. q. 3. Pauper. Munera peruertunt iudicia. In. 7. ordine virtutū: ponunt virtuoſi oībus virtutibus theologicis ꝛ cardinalibus. Que faciunt hoīem beatū ꝛ laude dignum. Hiero. Nobilitas ſumma eſt: clarum eſſe virtutibus. In ordine. 8. cherubinorum: ponuntur predicatores ꝛ doctores: qui verbo ꝛ exemplo docuerunt. In hoc ordine Dominicus. Uincētius. Frāciſcus. De quibus Dateo. xi. para.

La puidētia ch goüerna el mūdo
Duo pricipij ordino i ſuo fauor.
Ch qnci ꝛ qndi gli fuſſer p guida
Lun fu tutto ſeraphico i ardore:
Laltro per ſapiētia in terra fue
Di cherubica luce vno ſplēdor.

Qui duo candelabra fuerunt in mundo. In. 9. ordine ſeraphinorum: ponuntur ardentes charitate ꝛ amore dei. In hoc ſunt Apoſtoli. Ioannis bap. Super choros angelorum nullus eſt: niſi Maria. Uidete ergo ne contemnatis ꝛc.

¶ In feſto aploꝝ ſimōis ꝛ iude.

PRopter te mortificamur tota die: eſtimati ſumus vt oues occiſionis. Ad Roman. octauo. Poſt quā natura humana cecidit ab altitudine ſue dignitatis ſcilicet a ſtatu innocentie in miſeriam peccati. ꝛ cū ſenſualitas facta eſt rebellis rōni. propter infectā ꝛ corruptam radicem ꝛ culpam primorum parentū noſtrorū: opus eſt vt hō laboret in exercitijs bonis pro acquiſitione vite eterne. vñ Gen. 3. dixit figurate deus prio hoi. In ſudorē vultꝰ tui veſceris pane tuo: donec reuertaris i terram dē q̄ aſſumptꝰ es: q̄ ꝛc. Que ſnīa affirmat a Piero. ad Cteſiphontē. Tepidū diſcipulū non amat chriſtus. Sꝫ qui vult inquit meus eſſe diſcipulus: abneget ſemetipſuꝫ ꝛ tollat crucē ſuā ꝛ ſeq̄tur me. Oportet nos p multas tribulatiões introire in regnum celorum. Beati eſtis cum maledixerint vobis homines ꝛ perſecuti fuerint. Gaudete ꝛ exultate quoniam merces veſtra copioſa eſt in celis. Future vite gloria preſentis vite incommodis comparatur. Ille. Et Pius papa. pius epiſcopus ſeruus ſeruorum dei. Cariſſimo in chriſto filio noſtro Federico romanorum imperatori auguſto ſalutem ꝛ apoſtolicam benedictionem. Omnes qui pie ꝛ iuſte viuere volunt: perſecutionem patiuntur. Odit mundus quietos p̄ncipes. Raptores, ſanguinarios. omni ſcelere inquatos. ꝛ infideles. vt ſui ſimiles amat ꝛ diligit. Tu vero q̄ mitis es. velleſqꝫ gere ꝛ bene viuere. mūdo aduerſaris. ꝛ mūdus tibi aduerſabitur. Sꝫ bti qui pſecutionē patiunt pp iuſtitiaꝫ. Ille. Et Ambro. libro de Abel ꝛ Caym. Sicut bellator ſine armis eſſe nō pōt: ita nec virtus ſine exercitio. Vñ xp̄s in euāgelio. A diebus Joannes bap. regnū celoꝝ vim patit. ꝛ violenti ra. il. Nō dormiētibus ſꝫ vigilātibus pollicent premia. Ille. Et Dantes ſuper hoc.

Regnū celoꝝ violentia pate.
De caldo amore e diuia ſperāza.
Qual vince la diuina volūtade.

Et q̄ quis poſſet terreri: ꝯſiderata fragilitate ꝓpria. De q̄ Gen. 7. Senſus em̄ ꝛ cogitatio cordis humani: prona ſunt ad malū. ab adoleſcentia ſua. Conſiderare hꝫ illud: qđ dicit Aug. in Homelia. Opus eſt ſine: merces ſine fine. Et Aplꝰs Ro. 8. Nō ſunt condigne ꝛc. Et. j. Cor. 2. Oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec i cor hois aſcēdit. que ꝛc. Apoſtoli ergo hoc ꝯſiderantes: tormēta ſuſtinuerunt pp deū: vt mercedem ꝯſequerent. iuxta illud Heb. xj. Operati ſunt iuſtitiā. adepti ſunt repromiſſiones. Unde dicūt verba aſſumpta. Propter te ꝛc. In qbus verbis: volo hodie diſputemus vnā altam materiā ſatiſqꝫ curioſam. Que eſt de puidentia

diuina. Si vero hꝫ prouidentiā
de hoc mūdo qui ſunt cauſe ſuis
euenire tot mala. De illa ergo
tria videbimus myſteria.
¶ Primū. dicit̃ oppoſitionis.
¶ Secundū. dicit̃ declarationis.
¶ Tertium. dicitur reſpōſionis.

Primū dr̃ ⁊c̃. Dubiū queritur. Utrū deus habeat curā ⁊ ꝓuidentiā de nobis: ⁊ de hoc mūdo? Circa hoc: due ſunt opiniones. Una dicit ꝙ non. alia ꝙ ſic. Prima dicit ꝙ nō. Sed oīa eueniunt a caſu ⁊ fortuna ſine fato. Que opinio fuit antiquorum phoꝝ: vt fuit Epycurus. Democrytus. ⁊ plures alij. Que ꝓbat intentū ſuū triplici medio.
¶ Primo. ratione.
¶ Secundo. auctoritate.
¶ Tertio. figura.

Primo rōne: ⁊ hoc duplici. Primo rōne diuine ſapiētie. Secūdo rōne diuine iuſtitie. Primo diuine ſapiētie. Concluſio eſt philoſophi. i. Meta. Sapientẽ ordinare oꝫ: ⁊ nō ordinari. i. regere ⁊ non regi. Exempli grā. De patre familias qui quantum pōt debet expellere omnes errores: omnes defectus a domo ⁊ familia ſua. Et rex in regno ſuo debet malos expellere: furcas plātare. Quia vt Auguſt. 4. de Ciui. dei c. 4. Remota deniqꝫ iuſtitia qd aliud ſunt regna: niſi aperta latrocinia? Que ſententia verificatur. C. de epiſcopali audientia. l. Nemanum. Et. C. de legatis ⁊ fidei cōmiſ. l. i. A ſapiente omnia bene geſta eſſe intelliguntur. Ad ꝓpoſitum. Deus hoc non facit. Quia videmus tot errores. tot defectus. tot mala tot peccata fieri in mundo. Unde oportet de tribus vnū dicere aiunt iſti philoſophi. Aut ꝙ deus non poteſt remouere huiuſmodi defectus. Et ſic non eſt omnipotens. Aut non vult: ⁊ ſic eſt cauſa peccati. Quia vt dicitur Diſ. 86. c. Facientis proculdubio culpam habet: qui quod poteſt corrigere. negligit emendare. Scriptum quippe eſt. Non ſolum qui faciunt: ſed etiam qui conſentiunt facientibus: digni ſunt morte. Aut neſcit: ⁊ ſic eſt ignorās. Sed iſta non ſunt ponenda in deo. Primo ꝙ non poſſit: q: eſt omnipotens. In pſ. 144. Omnia quecūqꝫ voluit ⁊c̃. Et alibi. Dixit ⁊ facta ſunt. Et Beda in homelia Zachei. Que impoſſibilia ſūt apud homines: poſſibilia ſunt apud deum. Secundo ꝙ nō ſciat: cum ſit ſapientia infinita. pſ. Omnia in ſapientia feciſti. Ad Ro. 8. O altitudo diuitiarum ⁊c̃. Tertio ꝙ non velit: cum ſit cauſa noſtri boni. Qui vult omnes ſaluos fieri inquit apoſtolꝰ. Sed iſta non ſunt ponēda i deo. Et ꝙ non tollat hos defectus: hoc non eſt quia non poſſit: ⁊ non velit: ⁊ non ſciat. Sed quia eius prouidentia non ſe extendit ad iſta inferiora: ſed omnia eueniunt a caſu ⁊ fortuna: a caſu

⁊ fato. Intelligēdo fatum diſpoſitionem ſiderum. ſub qua quis eſt conceptus vel natus: vt dicit Tho. 2. diſ. 19. Unde Job. 22. Nubes latibulum eius: ⁊ circa cardines celi perambulat: nec noſtra conſiderat. E ſi nō ſin paza da li copi in gioſo: inquit el nro lumbardo. Unde pꝫ prima ratio huius ⁊c. ¶ Secunda ratio eſt diuine iuſticie. Iuſticie diſtributiue conuenit: reddere vnicuiqꝫ ꝙ ſuum eſt. A canoniſtis. xij. q. 2. c. Cum deuotiſſimam. Summum in rebus bonum. eſt iuſticiam coler͛: ⁊ ſua vnicuiqꝫ iura ſuare. Et Inſti. de iuſticia ⁊ iure. l. Iuſticia. Iuſticia eſt ꝯſtās ⁊ ꝑpetua volūtas ius ſuū vnicuiqꝫ tribuens. Et Aſcn. libro. 2. c. 5.
Iuſticia nō e altro al mio vedere
A ciaſcuno tribuendo ſua raſone
Che ſermo propoſto. ⁊ perpetuo volere.
Sꝫ hec iuſticia nō videt̄ eē i dō: q: ſi r͛ddit ſcđꝫ merita ⁊ dmerita ⁊ bōa bonis: ⁊ mala malis: vt dic. C. de officio rectoris ꝓuincie. l. vt virtutū. Et. C. de ſtatuis ⁊ imaginib9. Bōi ſūt remunerādi: mali vero puniēdi. In. 4. eth. Honor ē exhibitio reuerētie: i teſtimoniū ꝟtutis. In codē. Solus bonus eſt honorandus: ſecūdū virtutē. Et per oppoſitū: malus nō. In. 4. eth. Prauus nō ē dignus honore. In p̄ſentiaꝝ vero mali ꝓſperāt. bōi deprimuntur? Qui ſūt cōit̄ q ſublimāt ad aliq officia? Ad dignitates? Ad honores? Mali. ꝑꝑ ui. ꝓphani. Si vacat aliquod bñficiū: ꝑ ꝓphanos accipit. In p̄ſentiaꝝ ſentētia Salomō e Prouer. x. fallit. Qui ambulat ſimplr͛ ambulat ꝯfidēter. Immo ambulat iſipiēter. Perchè chi pegora ſe fa ⁊c. Unde Iere. admiratus. c. xij. Quare via impiorū ꝓſperat? Bñ ē oibus q p̄uaricant̄ ⁊ iniq agunt. Plātaſti eos ⁊ radicē miſerunt. ꝓficiunt. ⁊ faciūt fructū. O bōe ieſu. O dio ſoprano. Si iuſtus es: quare vſurarius. diſſipator pupillorum. viduarū. orphanorum viuunt ſub celo? Quare cōcubinarius? Quare amici tui tribulantur? Deridentur? Truphant? Non eſt dicēdū ꝙ nō ſis iuſtus. Sed quia non extendit ſe ad iſta inferiora: prouidentia tua. Ex hac ratione dixit Epycurus. De quo Lact. in. 3. c. 17. Uidebat Epycurus bonis aduerſa ſemper accidere. paupertatē. labores. exilia. caroꝝ amiſſiōes. Malos cōtra bonos eſſe: augeri potentia. honoribus affici. Uidebat innocentiā minus tutā: ſcelera impune committi. Uidebat ſine delectu morum. ſine ordine ac diſcrimine annoꝝ ſeuir͛ mortē. ſꝫ alios ad ſenectutē ꝑuenir͛. alios īfātes rapi. alios iā robuſtos interire. alios in p̄mo adoleſcētie floꝝ immaturis funerib9 extingui: i bellis potius meliores ⁊ vinci ⁊ ꝑire. Maxie āt cōmouebat: hoīes in p̄mis religioſos grauiorib9 malis affici. His autem qui aut deos oino ne

gligerēt. aut nō pie colerent: vel
minora incommoda euenire vel
nulla. Ipſe etiam templa fulmi-
nibus conflagrare. Cuȝ hec igit̄
cogitaret Epycurus: earum rex
velut inigtate inductus. ſic enim
cauſam ignoranti videbatur: exi
ſtimauit nullam eſſe prouidenti-
am. Ille. Et ſic patet rationibus
quomodo nō videtur ⁊c̄. ¶ Se
cundo probatur auctoritate. Et
hoc triplici auctoritate. Primo
diuinali. 2. paganali. 3. phicali.
Primo diuinali Job. 21. Qua
re impii viuunt. ſublimati ſunt:
cōfortati ſunt diuitijs? Et Aba-
cub. primo. Uſquequo domine cla-
mabo ad te: ⁊ nō exaudies? Uo-
ciferabor ad te vim patiēs: ⁊ nō
ſaluabis. Quare nō reſpicis cōtē
ptores: ⁊ taces conculcante impio
iuſtiorem ſe? Uñ patet primū. Se
cūdo paganali. Ouidius lib. Tri-
ſtium. Ratio factū vincere nulla
valet. Tullius lib. i. de diuinatio
ne. Fato omnia viuunt. Iuuena
lis libro. 3. ſatyra prima. Seruis re
gna dabunt: captiuis fata triũ
phos. Quintilianus in Decla-
mationibus. Fato viuimus. ꝯuale-
ſcimus. morimur. Uñ pȝ ſecūda
auctās. Tertio auctate philoſo
phicali. Commen. Auerois. xi.
Meta. Intellectus diuinus vile-
ſceret: ſi minima iſta attēderet.
Et Boe. 1. de ꝯ. loquēs phie. c.
O ſtelliferi conditor orbis.
Qui perpetuo nixus ſolio
Rapido celum turbine verſas.
Omnia certo fine gubernas
Solos hominum reſpuis actus
Merito rector cohibere modo:
Nam cur tantas lubrica verſas
Fortuna vices: premit inſontes
Debita ſceleri noxia pena.
Latet obſcuris ꝯdita virtus
Clara tenebris. iuſtiſqȝ tulit
Crimen iniqui. Ille.
Huius opinionis fuerūt Par-
menides. Simonides. ⁊ mani-
chei. De quibus. 24. q. 3. c. Quidaȝ
autē heretici. q aiebant principiuȝ
eſſe diaboliũ. De quo Io. 14. Ue
nit. n. princeps ⁊c. Et boniȝ. i.
deū. Uñ pȝ auctoritate. Tertio
figura vtriuſqȝ teſti. Primo vt
dr̄. 4. Regum. 6. Bēdab rex Sy
rie dū Samariam opprimeret:
ad tantā miſeriā deduxit. vt mr̄
ꝓprium filiū comederet. Et ibi ca
put aſini fuit venditū. 80. argen
teis. Si in te erant prudentia o
dio ⁊c̄. Preterea in nouo. Ma-
th. 8. De xp̄o aſcēdente in nani-
culam cū diſcipulis. cepit dor-
mire: cūqȝ nauis periclitaret̄ flu
ctibus: ceperūt clamare apl'i. Dñe
dñe ſalua nos: perimus. Ipſe ḡ
ſequit̄ euāgeliſta dormiebat Mo
raliter. Iſtud mare denotat mun-
dū: vbi eſt nauis aie noſtre. Uer̄
mare: qꝛ amaꝝ in principio. i me
dio. amariſſimuȝ in fine. In quo
tot mala. tot periuria. tot blaſphe
mie. tot odia. perpetrantur. Fi-
des xp̄ianoꝝ quaſi ad nihilū deue
nit. Ubi eſt cultus diuinus. O re
gnū grecorum. O Conſtātino-
polis. O Capha. O Nigropō-
te, Ubi eſtis? in manu turchi. Ubi

non eſt religio dei. Non celebratur officiũ. Eccleſie dei ſunt muſchie turchorum. Ubi eſt puidẽtia diuina? Un̄ Hier. o. ad Eliodo. Hortet aius. ucoꝝ tpꝛꝫ ruinas ꝛ ſ mala proſequi. Vigiti ꝛ eo amplius anni ſunt. ꝙ inter Cõſtantinopoliꝫ ꝛ alpes iulias. cotidie romanus ſauguis effũdit. Scythiam. Thraciã. Macedoniã Daciã. Dalmatiã. cũctaſqꝫ pãnonias Gottus. Quadus. Alan⁹. vaſtãt trahũt. rapiũt. Qꝫ matrõe. quot ỽgines dĩ. ꝛ igenua nobiliaqꝫ corpa: his bellis fuere ludibrio? Capti pꝛ̄ſbyteri inſfecti epi ſubuerſe eccl'e. Ad altaria xpi. ſtabulati eq: martyꝝ effoſe relige. Ubiqꝫ luct⁹. vbiqꝫ gẽit⁹. ꝛ plima mortis imago. Ille.

Secũdũ principale ꝛẽ. Tho. i. p. q. 22. ar. 2. in i. ſniaꝝ diſ. 36. a. 2. In 3. lib. ꝯtra genti. c. 72. Nicolaus d̄ lyra ſup Job. c. 22. Circa diuiã puidẽtiaꝫ. 4. fuerũt opiões famoſe. Quidã poſuerũt nullo mõ eẽ puidẽtiã in pñti vita: ſꝫ oia caſu ꝯtinger̄. Que poſitio fuit q̄ſi oliꝫ phõꝝ antiquoꝝ. Quidã alij poſuerẽt deũ hr̄e puidẽtia ſolũ de ſubſtãtijs incorruptibilibus ꝛ ſupioꝛibus: nõ aũt d̄ iferioꝛibus q̄ ſubiacẽt corruptiõi. Et ſi pur habebat puidẽtiã: hoc erat i vniuerſali. Nõ coꝝ erat. Q: itellect⁹ diuinus vileſceret ſi talia determinate ꝛ ſingticulari cognoſceret. Un̄ negabãt deũ hr̄e puidẽtiã determinatã ad iſta inferioꝛa particularia ꝛ corruptibilia. Quidã alij poſuerũt duos deos. Unũ bonoꝝ hr̄e puidẽtiã ſ. p̄mũ cãꝫ deuꝫ. Aliũꝫ maloꝝ ſ. diabolũꝫ hr̄e curã d̄ iſtis iferioribus ꝛ infimis. Que opinio eſt doctoꝝ catholicoꝝ q̄ ẽ ỽa. Qui poſuerũt oia ſubiacere diuine puidẽtie. Sap. 8. Attingit aũt a fine vſqꝫ ad finẽ fortiter: ꝛ diſponit oĩa ſuauiter. Et. xii. Nõ ẽ ali⁹ deus q̄ tu: cui cura ẽ de oĩbus. Et eccleſia canit introitu miſſe dñica. 21. poſt feſtũ trinitatis. In volũtate tua dñe vniuerſa ſũt poſita: ꝛ nõ eſt q poſſit reſiſtere voluntati tue. Tu eniꝫ feciſti oĩa. celũ ꝛ terrã ꝛ vniuerſa q̄ celi ambitu ꝯtinent. Dñs vniuerſoꝝ tu es. Q ꝯtra. Si cura habet de oĩb⁹ cũ ſit iuſtus: cur pmittit bonos tribulari ꝛ malos pſperare? Rñdeo ꝙ ipſa diuina puidentia hoc facit q̄drupli rõe. vt aiunt doc.

¶ Primo. rõne cõmutationis.
¶ Scđo. ratione preſeruationis.
¶ Tertio. rõne exẽplificationis.
¶ Quarto. rõne augmẽtationis.

¶ Primo ratione ꝛẽ. Qua ẽ maxima in theologia qꝺ non eſt hic adeo bonus qui aliquando non peccet: excepto chriſto ꝛ eius matre. Aut moꝛtalr aut venialiter. Eccl's. 7. Non eſt homo qui faciat bonum ꝛ non peccet. Prouer. 20. Quis poteſt dicere mundum eſt coꝛ meum: ꝛ purus ſuꝫ a peccato? Et. i. Joan. i. Si dixerimus q: peccatum non hẽ. In Autẽtico d̄ mõachis. §. Triẽnij.

Natura humana: labitur ad delicta. Et. xij. q. i. c. Dis. Omnis etas ad malū prona eſt. Ad propoſitū nrm. In paradiſuz nullus īgredit̄ ſine puritate vite. Apoc. ij. Sine macla. n. ſūt ⁊c̄. Cōtra illos ſtultos: de macula Bernardi de ꝯceptione. Vn̄ neceſſe ē: vt d̄ pctis ſuis purgent̄. aut hic aut in purgatorio. vbi ſunt pene atrociſſime q̄ ſupant oēm huiꝰ ſeculi penā. Et qꝛ pijſſimꝰ dn̄s aliquos diligit peculiari amore. io. ex magna ſua ꝓuidentia purgat eos a pctis ſuis: ꝑūtibꝰ tribulatōibus, Infirmitatibꝰ. penurijs. ꝑſecutōibus: ne cruciant̄ poſtea in penis purgatorij. Vn̄ Aug. dicebat. Dn̄e hic vre. hic ſeca. vt in eternū pcas. Vn̄ hō murmurar̄ nō dʒ ꝯtra deū di. ipʒ eſſe crudelē: qꝛ hoc agit vt ipſū ꝑſuet a penis purgatorij: ⁊ purget hoiez a pcis̄ cōmiſſis. Quapropter videmꝰ plures ſuos dei in ꝑſcti vita. mala morte morī: quoad corpus. Nō qdē ab optimo dn̄o factū fuit vt electi hic purgarent̄ ꝓ culpis ꝯmiſſis ſuis. Exēpliū pʒ. In ſcriptura. i. Reg. 13. De scō ꝓpha noie Semeia q fuit miſſus a deo ad Jeroboā: ad ipʒ reprehēdendū de idolatria. Sʒ domū reuertēs pacto oſſō: in via ſtrāgulatꝰ ē a leone. Qꝛ hūs ꝑceptū a deo ne i via biberet aut cōederet: ſʒ d̄o iobediēs. fuit occiſus. Sup quo dicit Nicolaꝰ d̄ lyra. Nō pcm̄ iobediētie: expiauit morte corꝑali. Ille. Glo. Quā durꝰ puitur ē d̄us peccata grauia iniquoꝝ: q pc̄a mortis puniuit pcm̄ leue ſācti hois. Ille. Preterea alīd in vitis patrū de heremita q in deſerto ꝑ annos. 70. fuit in maxia auſteritate īfirmus ad mortē: miſit diſcipulū in ciuitate ꝓ medicinis. Qui reppit quēdā vſurariū mortuū: q cātantibꝰ pſbyteris Subuenite ſācti dei Orā merce: a giouā boca doro In māu diaboli ē. Dū ꝑdicarē Mutine: qdā demōiacꝰ ſub altare ſācti geminiani adiuratus fuit d̄ multis: iter alia: q̄re nō vexauit illū iā ꝑ tres dies. Rn̄dit Qꝛ aſſociauimus quēdā pricipē in inferno cū tripudijs ⁊ honore. Ad ꝓpoſitū. Diſcipulus reuertēs ad domū reppit patrē ſuū a leonibus totū laceratū. Cepit cōtra diuinā ꝓuidētiā clamar̄: ⁊ ipſiʒ pteſtari. Dicēs qꝛ ille vſurarius cū honoꝛe ⁊c̄. Affuit āgelus dicēs. Nō mireris: qꝛ vſurarꝰ hic ſuū recepit ꝑmiū ꝓ paucis bonis: quia. ſ. cum honore ad ſepulchrum defertur. Sanctus autez iſte pro culpis leuibus punitus eſt hac morte. Unde purgatus eſt ⁊c̄. Preterea aliud exemplū. Quidam heremita fuit qui in corde ſuo admirabatur de diuina prouidentia. cum boni tribularentur: ⁊ mali ⁊c̄. Angelus autem miſſus eſt illi: vt ei declararet diuina iudicia. Sequere inquit me frater mi. Conduxit ſenem ad domum cuiuſdam heremite quem inuenerunt laceratuʒ a leonibus. Admirans heremita fu-

per hoc. Dixit ei angelus. Vidisti primũ iudiciũ: veni ad ſcdm. Duxit eũ ad alium ſenem cuius domus erat ſita ſupra mare: ipſũ precipitauit in mari ⁊ mortuus ẽ. Cum ſenex iſte fugere vellet: tenens ipſum dixit illi. Venias ad tertiũ. Venerũt ad domũ cuiuſdam militis: qui eos recepit in nocte gratioſe. Mane aũt facto: dũ puer huius militis eis viã oſtẽderet: precipitauit ipſum in aqua ⁊ mortuus eſt. Angelus oĩa iſta declarauit. Primus heremita a leonibus laceratus ⁊c. Longo tẽpore martyriũ affectauit ⁊ deus ipſum exaudiuit: qz mori permiſit ipm tali morte qua volebat. Secundus heremita quẽ precipitaui: ſaluus eſt. Et ſi ſupuixiſſet: frez ad ſeculum redire volebat. O quot ſunt q cito moriunt ⁊ bene. Et ſi vitã haberẽt pliraz: plura mala facerẽt. Unde Sapientie. 4. c. Raptus ẽ ne malitia mutaret intellectũ eius. Tertius. f. illius militis pcipitaui filiũ: qui anteq̃ ipſum haberet erat liberalis: modo effectus erat auarus. O quot ſunt de iſtis. Unde ipz occidit: vt ille ⁊c. Iſte autẽ edificatus: deuz glorificauit de tali viſiõe angelica. Unde Petrus rauẽ. in ſmõe. Ideo te punit: vt eterne mortis euadas interitũ. Et ſic pz pma rõ: q̃re bõi tribulant: vt. ſ. pſeruent a penis purgatorij ⁊c. Scda rõ ne ⁊c. Cõcluſio ẽ Tho. in. 27. q. 136. ar. 1. Nõ patiẽtia i aduerſis. magiſtra ẽ cuſtos oĩuz virtutũ. conſet uãs bonuz rõnis. Aſſimilatur herbe hymulie. que quãdo nõ eſt bona ⁊c. Comedit com el cigiar de la rabia ⁊c. Ego de ſancto victore 4. li. de aĩma. Quoſdaz ſciẽs deus in multis peccare poſſe: flagellat eos in infirmitate ne peccet: vt eis vtilius ſit frangi languorib' ad ſalutẽ: q̃ remanere incolumes ad dãnationẽ. O quot mala cõmitterent: niſi eſſent tribulationes huius mundi. Et ratio eſt: qa proſperitas huius mundi ẽ cauſa obliuionis ppie ſalutis. ⁊ oĩuz maloz. Deutero. 32. Incraſſatus ẽ dilectus meus ⁊c. Et. Q. Curtius. Fragilitatis humane: nimia in pſperis obliuio ẽ. Et. T. Liuius li. 1. de bello punico. Ferme eniz fit: vt ſecunde res neglig ẽtiã ereent. Experientia patet. Annis elapſis in dominio Burienſi. O q̃ti balli, O q̃te feſte p villas ⁊ caſtra de piu piaſeri ⁊c. Sz poſtq̃ ſenſerũt bella ducis calabrie dimiſerunt oĩa. Tribulatio q̃ ẽ cã bonoz. Exemplis pz. Primo de Paulo. 1. ad Cor. 12. Qui ſepe orauit dñm p remotione ſtimuli carnis. Dicit Beda. Si Paulus hac tẽtatione caruiſſet: fuiſſet de numero reprobox. Et de Martha que. xij. annis fluxũ ſanguinis ſuſtinuit: vt dicit Amb. Que infirmitas. ipſaz cuſtodiuit a peccatis. q̃ nõ cuſtodiet tũ Magda. q̃ fuit in crocceis: ⁊ meretrix ⁊c. Et Dauid in tribulatione poſitus ab emulo ſuo Saule: ſemp fuit bonus. An

de de ſeipſo dicebat. Canta verſum. Tribulatio ⁊ anguſtia inuenerūt me, mādata tua meditatio mea eſt. i. cā me meditatiōis. O qd dicemus de Job: Qui habuit. 7. filios ⁊. 3. filias. ei⁹ poſſeſſio fuit ſeptē millia ouiū. 3. millia cameloꝝ. qngēta iuga boū. quingente aſine: ac familia multa nimis. Que oīa abſtulit deus. Et p demonē ipſum tribulauit. qui Job tria mala intulit. Primo in ſbs. 2° in filijs. 3° in pſona ſua. Et mulier que ipſum deridebat. d. Benedic deo ⁊ morere. i. maledic. Tamē grās in oībus egit dicēs. Dñs dedit. dñs abſtulit ꝛc. Sit nomē dñi bñdictū. Ex his omnibus dicit al. io. c. Uiſitatio tua cuſtodiuit ſpiꝫ meū. Super quo Hiero. in epla ad Paulam. Reſpice Job o Paula q̄ta ſuſtinuit: ⁊ videbis te nimium delicatam. Ecce quō tribulatio eſt cauſa bonoꝝ. In quibus verbis. talis ponit conclu⁹. Quod homo nō tribulatus eſt in peſſimo ſtatu damnatiōis. Et per oppoſitū: in ſtatu ſaluatonis. Probat auctoritate: ⁊ exēplis. Primo auctoritate. Grego. li. moral. Cōtinuus ſucceſſus rerū tēporaliū: eterne damnatiōis eſt indiciū. Apoc. 3°. Ego quos amo: arguo ⁊ caſtigo Et Prouer. 13. Qui parcit virge. odit filiū: qui autē diligit. inſtāter erudit. Heb. 12 Quē enim diligit dominus caſtigat. flagellat aūt omnem filium quem recipit. Quod ſi extra diſciplinam eſtis. cuius participes facti ſunt oēs. ergo adulteri ⁊ nō filij eſtis. Super quo Aug. Si exceptus es a paſſione flagelloꝝ: exceptus es ab numero filiorū. Et Lac. in. 5. li. c. 22. Deus hoies p liberis habet: ſed corruptos ⁊ vitioſos luxurioſe ⁊ delicate patit viuere: qꝛ nō putat emēdatione ſua dignos. Bonos aūt quos diligit caſtigat ſepius: ⁊ aſſiduis laborib⁹ ad vſum virtutis exercet: nec eos caducis ac mortalib⁹ bōis corrūpi ac deprauari ſinit. Quī nemini dꝫ mirū videri: ſi p nr̄is ſepe delictis caſtigamur a dō. Immo vero cū vexamur ac p̄mimur tūc maxie grās agimus indulgentiſſimo patri. q corruptellā noſtrā nō patit lōgi⁹ pcedere: ſꝫ plagis ac verberibus emēdat. Ex quo intelligim⁹ nos dō eē cure: qm cū peccamus: iraſcit. Ille. Scdo: exemplo Coſme de medicis: q habens podagras: cū filijs Laurētio ⁊ Juliano dicebat eis. O filij mei. Si nō eſſemus in infirmitate: cecidiſſemus i multa peccata. Eccli. 31. Infirmitas grauis: ſobriam facit animā. Patet ſecūda rō. ¶ Tertio rōne ꝛc. Et exēplū nobis dat q ſine his tribulationib⁹ nō poſſumus ingredi paradiſū. Et ſicut miles nō recipit palliū niſi g prius gioſtret viriliter: vt dicit. C. de his qui nō expletis ſtipendijs. l. 2. li. 12. Stipēdiū quod promittit militib⁹ nō debet ſolui: niſi finita militia. Ita ſeruo dei non dat coronā: niſi militauerit prius

in preſẽti ſeculo. Unde apoſtol9. 2. Thi. 2. Non coronabit niſi q̄ ꝛc. Actuū. 14. Per multas tribulationes: oportet nos introire in regnū dei. Et chriſtus dixit filijs Zebedei. Mat. 20. Calicē quidē meum bibetis. Et Hiero. ad Euſtochiū. Quis factoꝝ ſine certamine coronatus ē: Abel iuſtus occidit. Abraam vxorē periclitat amittere. Et ne in immēſuz volumē me extendā: quere ⁊ inuenies ſingulos aduerſa ꝑpeſſos. Salomon ſolus in delitijs fuit ⁊ forſitan corruit. Et Aug. in li. ſoliło. Uenale habeo. Quid domine? regni celoꝝ. Quo emitur: Paupertate regnū. dolore gaudiū. labore requies. ignominia gloria morte vita. Ille. In huius figurā. Exodi. 14. Dñs conduxit populū ſuuz in terra pmiſſionis per terrā petroſam: ⁊ ſpinoſam. Et Aug. in li. 5. de Ciui. dei. c. xij. ponit q̄ romani fecerūt duo tēpla honoris ⁊ virtutis: ita contigua vt nullus poſſet ingredi templuz honoris: niſi p templuz virtutis. Moraliter. Duo tēpla: eſt preſens vita ⁊ futura: ſꝫ in tēplū honoris vite eterne. non poſſumus ingredi niſi p̄tius gradiamur p tēplū virtutis. Preterea Catherina ſenenſis petiuit coronā de ſpinis: vt in alia vita haberet de roſis. Qui hic paradiſū habet: in alio de neceſſitate habebit infernū. Poſt placebo. Sequitur. Heu me. Et qui habet in iudo plus de baſtoni: ⁊ minus de diuari. el zogo e ſuo. In propoſito. Qui plus de baſtonate ⁊ tribulatiōe. Exēplū Petri martyris cui in cella orāti appulit beata virgo comitata duab9 puellis ſanctis. Cū loq̄rent cū Petro martyre audite ſunt a fratrib9 circumſtantib9. Accuſatus eſt priori q̄ feminas in cella haberet. Ob hoc cōcluſerūt eū in cameraꝫ. Cū conquereret de innocētia ſua crucifixus eū allocutus ē dicēs. Et ego petre qd feci? Enumera hic totā vitā xp̄i. Qui de celo deſcendit. Qui natus in ꝑſepio. Qui miracula. Qui infamatus. Et ego petre qd feci? O ieſu morto. O ieſu batuto. ¶ Quarto ratione ꝛc. Augmētant ſanctoꝛuꝫ merita in celeſti palatio. Unde ſancti cupiebant: tribulari: ⁊ gloriabātur in his. Ad Ro. 5. Gloriamur i tribulatiōibus. Et. 2. ad Corin. xij. Libenter gloriabor in infirmitatib9 me. ꝛc. Quare hoc? Glo. Qꝛ per tribulatiōes xp̄o aſſimulātur: cui aſſimilari ē magna gloria. Eccli. 18. Magna ē gloria: ſeq dñm Super quo glo. Magna eſt gloria ſponſe. aſſimilari ſponſo. Nihil glorioſius reputatur: q̄ chriſti portare opprobrium. Et ſic patet ſecundum.

TErtiū dicit ꝛc. Rñdet doctor paradiſi Tho. 1. p. q. 22. ar. 2. Cū deus ſit vniuerſalis prouiſor totius entis ad ipſius ꝓuidentiā ptinet vt pmittat aliquos defectus eē in reb9: ne impediat bo

rū vniuerſi pfectū. Si.n.oīa ma-
la impedirent: multa bona deeſ-
ſent vniuerſo. Si non eſſet occiſio
aialiū: nō eēt vita leonis. Nō eſ-
ſet patiā martyrū: ſi nō eēt pſecu-
tio tyrānoꝝ. Ille. Prattica. Et
vt dicit phs. x. eth. Bonū quāto
cōmunius tāto melꝰ. Si nō fuiſ-
ſet ade peccatū. nec xpī icarnatio:
p ɔñs nā humana eēt pͥuata xpī ꝛ
mrto pſitia. Alber. in ſequentijs.
Nec aborres peccatores ſine qbꝰ
nunq̄ fores. tāto digna filio. Si
nō fuiſſet inde peccatum. nec xp̄i
moꝛs: p ɔñs: nec facta eſſet in pa
tria. ꝛ celoꝝ apta ianua. Si nō fu
iſſet Deciꝰ: nec Laurēciꝰ. Si ñ fu
iſſꝫ Nero nec Petrꝰ aut Pau-
lus martyrizati. Unū ptoꝛ ſuſpen
dit latronē: ne bonū cōe ɔtamine
tur. Eccleſia tolerat meretrices:
vt euitet maioꝛa mala: qbꝰ amoꝛis
ſequerent. Quot fres haberēt rē
cū ſororibꝰ? Quot cōſobrini cū
cōſobrinis? Niſi eēnt iudei q vſu
ras darēt: quot eſſent xpiani qui
hoc facerēt? Ideo deus vt dicit
Tho. cū ſit vniuerſalis puiſor p
tinet vt aliquos deſectus pmit-
tat ne impediat bonū vniuerſi p-
fectū. Ad puiſorē vero particularē
nō decet pmittere malū quātum
poteſt: vt auctoritates ſup allega
te dīt. Opoꝛtet ſapiētē oꝛdinare
ꝛc. Ad ſecūdū. q2 iuſtus: nō tñ
punit malos. aut premiat bonos.
Rñdet Tho. φ verū ē. Juſtitia
dei tn pñtiaꝝ doꝛmit. Si nō pu-
nit malos: aut premiat bonos in
pñti: ḡ in alia vita Auctoritate p-
bat Hieronymi ad Euſto. difficī-
le imo impoſſibile ē vt ꝛ in pñti
bus ꝛ futuris qs fruat bōis: vt ꝛ
ventrē hic ꝛ ibi mētē impleat.
vt de delicijs ad delicias trāſeat.
ꝛ in vtroq3 ſeculo glorioſus ap-
pareat. Exēplū diuitis ꝛ lazari
Luc. 16. Unus tripudiabat i pre
ſenti: nec p ſuis demeritis punie
bat. Alius paup: nec p ſuis meri
tis pmiabat. Tñ poſt moꝛtē vnꝰ
damnat. alꝰ factus ē ſaluus. Fili
inquit Abraā: recoꝛdare q2 rece
piſti bona in vita tua: Lazarus ſi
militer mala. Unde patet reſpon
ſio ad ꝛc. Legendam ſanctorum
dic breuiter tuo modo.

¶ In feſto omnium ſanctoꝝ.
De gloria ſanctoꝝ. vel de glo-
ria paradiſi.

Merces veſtra
copioſa ē i celis. Mat.
5. ¶ Dal fiume di elo-
quentia e pelago aureo Publio
Cornelio Scipiōe nima maioꝛe
victoria o piu ſingulare triūpho
eſſer ſi diffinina: excepto che lho
mo veduta la pſente vita nō eſſer
felice e btā: ma ſottopoſta a mol-
ti miſerie e calamita: quāto ne in-
ducano il celere mouimēto e do
minio deli ſperi eterni: ſuſpiraſſe
a quelli eterni beni dela beata
vita. Impeto ſi come vole el
philoſopho in. 8. eth. Natura
maxime fugit triſte. ꝛ appetit de
lectabile. Et in libro de bona ſoꝛ

tura. Appetitus naturalis: natu raliter tēdit in bonū. Nō quidē bonū ab oībus deſideratr. In .i. eth. Bonum ē qđ omnia appetunt. Et diony. 4. de diuinis nominibus. Pulchꝝ ⁊ bonū omnia deſiderant. Iſtud autē bonū maxime eſt vita btā ⁊ noſtra beatitudo: in qua erit perfectio omnium bonoꝝ. Uñ Boet. 3. de cōſo. Beatitudo eſt ſtatus omnium bonoꝝ aggregatione perfectus. Sꝫ circa hāc btitudinem plures philoſophi errauerunt. Quidā poſuerunt eā in bonis corporis: vt epycurus cū ſuis ſequacibus. Quidā in comeſtionibus: vt ſarraceni. ⁊ mauri. Quidā in diuitiis. In quoꝝ perſona Dauid loquitur Beatū dixerunt populū cui hec ſunt. Sꝫ has opiniões oñdit falſas ipſe Dauid di. Beati q habitant in domo tua dñe. Que ſententia p Ber. affirmatr ſup Can. O beata regio paradiſi. o regio deliciaꝝ: ad quā ſuſpiro de valle lachrymarū. Ubi ſapientia ſine ignorātia. Ubi memoria ſine obliuione. Ubi intellectus ſine errore. Ubi rō ſine obſcuritate fulgebit. Beati q habitant ibi ⁊ laudabūt deum in ſecula ſeculoꝝ. Ille. Et philo. in. x. ethico. Speculū veritatis. i. cognitio veritatis: ē ipſa felicitas. De qua cognitiōe Joan. 17. Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te ſolum verum deum: ⁊ quem miſiſti ieſū chriſtū. Quā petebat Philippus di. Joā. 14. Domine oſtende nobis patrem: ⁊ ſufficit nobis. Qꝛ vt dicit Augu. Uiſio ē tota merces noſtra: qua nos implebit cū vultu ſuo. Quod bene vulgares poete locuti ſunt.

Al padre. al fiol. al ſpirito ſancto
Comēza gloria tutto el paradiſo
Tal ch mi nebriaua el dolce cāto
Petrarcha in triūpho ditario.
Beati ſpiriti che nel ſūmo choro
Si trouarāno o troua ī tal grado
Che ſia in memoria eterna il nome loro.

Sancti ergo talē cogitantes gloriā operati ſunt bona: pro quibꝰ merces ei data eſt. Merces veſtra cē. In quibus verbis de gloria ſāctoꝝ ⁊ paradiſi erit ſermo. Ubi tria videbimus. Sermonē habes: Feria. 2: paſce charti. 129.

¶ In cōmemoratione defunctorum. De ſuffragijs.

Miſeremini mei. miſeremini mei ſaltē vos amici mei. Job. xix. ¶ Ad laudē cōmendationē. ⁊ preconiū illius ſoprane ⁊ alte iuſtitie diſtributiue ſūmi dī cōuenit: premiare illos qui amore ſuo laborauerunt. ⁊ rebelles ſcđm exigētia merita punire. hec eſt aurea ſnīa diuini Dyoniſij in 4. de. di. no. c. 8. Oportet aūt videre in hoc vero exiſtentē verā iuſtitiā. qꝛ vnicuiqꝫ tribuit ſcđm vniuſcuiuſque exiſtentium dignitatem. Et cythareda modulante Dauid in ps. Duo hec audiui: quia poteſtas dei eſt. ⁊ tibi domine miſericordia: quia tu red-

des vnicuiq; ſecundū opera ſua.
Et Math. Reddet vnicuiq;
ſecundū opera eius. Et .i. corin.
3. Unuſquiſq; propriā mercedē
accipiet. Et Apoc. vltimo. Ecce
venio cito .ſ. ad iudiciū: & mer-
ces mea mecū eſt: reddere vnicuiſ
que ſecundū opera ſua. Scḋ; ſen
tentiā Augu. in decretis. ij. q. 2.
c. Tempus in Glo. tres ſunt dif
ferentie perſonarum. que ab hac
vita exeunt. Quidā ſunt valde
mali. Quidam valde boni. Qui
dam medio: criter mali. & medio
criter boni. Primi ſunt dānati:
ille volentes animē a celeſti patre
propter ſua demerita reprobate.
que ſunt in illo tetro barathro in-
ferni clauſe. pro quibus nullū ſuf
fragiū alicuius mortalis. pōt va-
lere. Job. 16. In inferno nulla ē
redēptio. Et aug. Si ſcirē patrē
meū eſſe in inferno: nō plus ora-
rem pro eo: q̄ pro dyabolo. Et
Dionyſi. in. 6. celeſtis. Hierar.
Sūmus ſacerdos pro immun-
dis non orat. quia in hoc auerte-
retur a diuino ordine.. In eodē.
Diuin᷑ ſacerdos p mortuis orās
p illis orat q ſcē vixerunt. Qui-
dā ſūt valde boni. Pro ijs nō ē
orandū. Extra de cele. miſ. c. cū
marthe Iniuriā facit martyri: q
orat p eiſe. Quidā mediocriter
ſūt: q ſūt in purgatorio. p ijs bū
faciēdū ē. Qui dicit miſeremini
&c. De ſuffragijs tria videbimus
in preſentiarum. Nunc ſermo-
nem habes in quadrageſimali.
charti. 81.

¶ In feſto ſancti Martini epiſco
pi. De victoria ſuſipſius.

Ecce ſacerdos
magnus: qui in dieb᷑
ſuis placuit deo. Eccle
ſiaſtici. 44. Nulla res
qualis ſit interclusa intra ſperas
celeſtes: cum tanta cura & admi-
ratiōe reſpiciatur q̄ humana ope
ratio. mediante qua fragilis & ca
ducea natura hōis a ſtatu lubrico
& tranſitorio. cōmutatur in ſtatū
eternum. Neq; hic ſtupor inētio
iam ſine ratione h; originē. Cum
cioſiacoſa q influentia celi. prepa
ratio elementoꝝ. diſpoſitio terre
habent pducere varios & ita mi-
rabiles effectus nō perhoc ſe per-
mutāt a ꝯſuetudine. nec ab inſtin
ctu qualē; ſemper naturaliter cō
tinuerunt. Sed homo qui ſua p
prietate mortalis. terrenus. & la-
bilis conſtitutus: per ſuā ſola; ope
rationem conuertit ſe in ſtabile;:
imortalem: & celeſtem. Ubi diſ-
currens per omnes res: que poſ
ſūt a nobis poſſideri. ſola virtus
intelligitur illam eſſe que nos cō-
ſtituit in ſtatu digno omni laude
& honore. Unde Plautus i Am
phitrione. Uirtus i ſe habet om
nia. Hec eſt que facit hominē de-
um. In. 7. Eth. Homines dicū-
tur dij: propter virtutis excellen
tiam. Ab hac ergo eximia & ſin-
gulari virtute: naſcitur premiu;
hominis. Quod ſm philoſophū
4. Eth. eſt honor & gloria que eſt

hominibus attributa: aut in vita aut in morte. Unū Lactā. in li. de ira ad Donatū. c. 24. Nō faciūt beatū vitioſe ac mortifere voluptates: nō opulētia libidinū incitatrix. nō inanis ambitio. n̄ caduci honores: quibus illaqueatus animus humanus ⁊ corpi mācipatus eterna morte dānatur: ſed ſola innocentia ſola iuſtitia: cuius legitima ⁊ digna merces eſt immortalitas: quā ſtatuit a principio de⁹ ſanctis ⁊ incorruptis mētibus: que ſe a vitijs ⁊ ab omni labe terrena integras inſolataſq; cōſeruant. Huius premij celeſtis ac ſempiterni participes eſſe non poſſunt: qui fraudibus. rapinis. circūſcriptionibus conſcientiam ſuā polluerūt: quiq; in iniurijs hominū nefarijs cōmiſſis inelubiles ſibi maculas induxerūt. Proinde vniuerſos oportet: qui ſapiētes. qui homines merito dici volunt: fragilia cōtemnere. terrena calcare. humilia deſpicere: vt poſſint cū deo beatiſſima neceſſitudine copulari. Ille. Ideo beat⁹ martinus qui fuit adornus omni virtute: impero che qz ſuas paſſiones. ſuos appetitus. ſeipſum deni que totum ſubiugauit ac vicit: a magno deo dilectus eſt. ⁊ ſublimatus tādē in regno celoꝝ. Ecce ſacerdos ⁊c̄. In qbus verbis ad laudē. s. Martini: de victoria ſuipſius hodie erit ſermo. Ubi tria per ordinē videbimus.

¶ Primū de oppoſitiōis.

¶ Scdm̄ de declaratione.

¶ Tertiū de cōfirmationis.

AD primū. Queritur dubiū. Qualis triūphus maior ſit honor gloria ⁊ theſaur⁹. quē hō poſſit acqrere. ⁊ hēre i pñti vita: ⁊ corā hoīb⁹ mūdi ⁊ tota curia celeſti? Circa hoc q̄druplex opinio.

¶ Prima fuit militum. Nō erat ars militaris ⁊ exercitiū bellicū. Eo q̄ fuit prima ars mūdi. ⁊ nobilior. In quā nō niſi hoīes pbi ingrediebant. De qua Tho. 4. di. t. ar. 5. Apud gentiles: militia ſacra reputabat. Pro qua gentiles ⁊ moderni ſtupenda fecere. vt pz per Aug. 5. d ci. c. 18. Hec duo ſunt illa. libertas ⁊ cupiditas laudis humane: que ad facta mirāda cōpulere romanos. Ille. vt pz exēplis. De magno alexandro qui regē Dariū vicit: ⁊ pcolo interuallo totū orbē ſubiugauit. Qui in. 7. annis totā Aſiā ⁊ ptē Europe ſubdidit. Et ſiluit terra in conſpectu eius: vt dr̄. i. Mācha. primo. Apud quem fuit Karolus magnus: qui occidentem. ſaxoniā. equitaniā domuit. Et magnus Pōpeius: qui. 22. reges vaſtauit: qui dictus eſt magnus: ob multitudinē rex geſtarū vt logt Oroſi⁹. Et Ceſar romanus. 5. vicibus triūphauit de inimicis ſuis. Et. Q. Cecilius: q. Philippū Macedonicū e macedonia victū eduxit. Et Leli⁹ Tribunus. q. 120. plagas habuit: ⁊ ſp victorioſus fuit: vt ponit Ualeri us lib. 3. c. 2. Et. M. Sergius:

qui .24. plagas accepit in pectore. Qui manu ſiniſtra amiſſa: ferre am fecit. Et Thebanus Epaminundas, ornamentũ regie digni tatis. De quo Iuſti. 6. li. de bellis externis. Qui faciẽs bellum vltimo mortale accepit: aliq̃tiſp alleuiatus perijt a circũſtãtibus ſi ſcutuʒ remanſerat in manibus inimicorũ. Reſuʒ eſt: q nõ. Ante ſe ipſũ ferri fecit: ſepe oſculãs ipſũ: appellãs cõpagno de la gloria ſua: ⁊ ſic expirauit. Quid dicemus de illuſtribus modernis? De Duce Franciſco. Bartholomeo coleo. Nicolao paruo. Seuerino Roberto. ⁊ alijs multis Qui mirãda fecerũt ſub armis: reputantes nõ poſſe dari gloriã maiorẽ: q̃ iſtã. Pʒ prima opio.

¶ Scdã opinio fuit antiquorum phoꝝ. Qd maior triũphus non poterat hoi dari q̃ hẽre ſciaʒ. pro qua mira fecerũt: vt ponit Hieronymus ad paulinũ. Et Lac. in pncipio ꝫ multis philo. De qua Ariſto. pnci. Metha. Oẽs hoies nã ſcire deſiderãt. De numero quorũ fuit Pythagoras q pro ſcia acquirẽda. iuit in egyptuʒ. deinde Perſiã. deinde Italiã. Et Plato molti paeſi luſtrauit. in qbus grãdia picula ſuſtinuit: inter a'ia fuit vẽditus: vt Laertius ponit. Iuit in egyptũ vt audiret leges iudeoꝝ. Deĩde venit italiã iterũ. Et Symõides occupauit ſe ĩ ſtudio .70. ãnos. Anaxagoras .72. Thales .78. Solon. 80. Socrates. 84. Mileſius. 97. Et Apollonius .10. regiões circuiuit. Et Titus liuius paduanus. qui cum pelagus e'oquẽtie. q ſcripſit ꝫ geſtis romanoꝝ. 140. libros: incipiens a roma cõdita: vſq; ad tẽpus Octauiani imperatoris. plenus lrãrũ anno etatis ſue. 80. padue tumulat' in ſolẽni ſarcophago. Et Plini. Veronẽſ. q hiſtorias ſcripſit romanas a pncipio rome vſque ad tpa ſua: libros. 38. Et de nãli hiſtoria lib. 37. cuʒ alto ⁊ excellẽte ſtilo. Et Salu. ciuis romanus: ſcripſit extrã Catiline. Et ꝫ guerra Iugurte. Iſti aũt nulluʒ maiorẽ triũphũ poſſe dari hoi iudicarũt: q̃ ornatũ ſcie. De q̃ macrobi'. 1. Saturnaliũ. Sine doctrina: vita ẽ q̃ſi mortis imago. ⁊ Lac. 3. Penis. 11. Nõ ẽ nunc dici hõ. niſi q ſapiẽs ẽ. Et Macr. ff. ꝫ ſi deriſ. libertoꝝ. l. Apud iulianuʒ Cupiditas diſcẽdi: ẽ optia rõ viuẽdi. Et Sen. ociuʒ ſine litteris mors ẽ: ⁊ viui hois ſepultura.

¶ Tertia opinio eſt Auarorum. Quod maior gloria dari nõ poteſt homini: q̃ poſſeſſio auri ⁊ argenti. Quia non niſi diues ſapiens videtur. ⁊ honoratur. Pauper autem. fatuus. ⁊ ſtultus videtur ⁊ reputat. Primo Ethi. Impoſſibile eſt indigentẽ operari bona. In. 4. Omnis indigentia mala. Quot mala fiunt propter paupertatem. Prouerbi. 27. Propter inopiam: multi perierunt. Ci'. in arte noua. Due res ſunt. que poſſunt hoines ad turpe compẽdium cõmouere.

Inopia atq; auaritia. A quanti le pecte ſaria tracte in calcaneis ſi pauperco eſſet. Sz vocat miſer tale. maeſtro tale. madona tale. per la robba channo.

¶ Quarta opinio catholicorum ē. Qd nulla maior gloria pōt dari hoi: q̄ vincere ſeipſuz: ⁊ ſubmittere ꝓprias paſſiões imperio rōnis. Sen. Nulla maior victoria: q̄ proprias vitia domuiſſe. Idē li. de clementia. Summa ſuper oēs potentia eſt regere ſeipſum. vincere ⁊ bene regere. Multi .n. habuerunt ptātez vrbium. pauci vero ſui. Salo. Prouer. 16. Melior eſt patiens viro forti: ⁊ qui dñat animo ſuo. expugnatore vrbium. Qd vt melius veritas pateat: veniamus ad ſecundum.

Secundū dī ec. Pono concluſionem ſm oēs Theologos. Qd nulla maior victoria. gloria. honor. triumphus. pōt dari hōmini in preſenti vita: q̄ vincere ſeipſuz. Et qui habet victoriā de ſe. certe plus acquirit: q̄ ſi congregaret accumularetq; oēs theſauros mūdi. ſapientiā ec. Que cōcluſio triplici medio probat. Ratiōe. Auctoritate. Exemplo. Ratione triplici.

¶ Primo. rōne libertatis.

¶ Scdo. rōne formalitatis.

¶ Tertio. rōne ſanitatis.

¶ In prima rōne probabo q hō qui vincit a paſſionibus. eſt maximus ſeruus dyaboli. Pro fūdamento: pono cōcluſionē iurista nim. ff. de reg. iuris. Libertas. Et Inſti. Ex qb' cauſis manumitti nō poſſunt. §. Cum libertas. Ineſtimabilis res ē libertas: ⁊ omnibus rebus honorabilior. Et. ff. de verbo. ob. Liber homo. Liber hō eſtimatiōnē nō habet. Et Eſopus.

Non bene ꝓ toto libertas venditur auro.

Hoc celeſte bonum preterit orbis opes.

Quā veritatē affirmat Tho. 22. q. 104. ar. 3. Qd abnegatio ꝓprie voluntatis. que acquiritur p obedientiā: eſt maxima inter oēs virtutes. Qr egreditur a nobiliori ſubiecto. Et quolibz. 3. a. 1. Qd hereſis eſt: ſi quis diceret. q ſecularis ita pōt mereri ſicut religioſus. Ex eo qi priuauit ſe bono libertatis: qua nihil melius. Si ergo nihil pulchrius habet reperiri libertate: ergo nihil turpius ſeruitute. Iō Cicero de nā deorum. Miſerima ſeruitute. quid poſſumus aut dicere. aut excogitare? Et in antemico. De iniurijs. §. Si vero. Seruit' morti equiparatur. Et cō. eſt phi. i. Metha. Nō eſt liber: qui alterius gratia eſt: vt pz de illo q eſt in ferri. aut in galea. Qui maximū beneficiū reputaret ſi redimeret. Aū Bergomas. Melius ē eſſe ōl de boſco: q̄ ec. Ideo in fabulis Eſopi dī. Qd lupus dixit cani. Aū frater: q ſic nitidus ⁊ pinguis es? Domini inquit cuſtos ſum. Dat mihi de pane albo. dantur oſſa.

amat me tota familia. Cui ſup⁹.
Uñ hoc q̄ lugū attriuit collū tu
um? Riſſit q̄ in nocte ſoluor: in
die ligor. Et lupus. Tene tuā pi
guedinē. ⁊ ego pro me meam li-
bertatē. Ad ꝓpoſitū. Que ē ma
ior ſeruitus mūdi? Uitis mori?
Arabi? Idumei? Aggareni? Tar
tari? Nō vere. Sed ſeruitus pec
cati. Io. 8. Qui facit peccatū:
ſeruus ē peccati. Et. 1. Petri. 2.
A quo quis ſuperatus eſt: huius
ſeruus ē. Ro. 8. Serui facti eſtis
cui obediſtis. Et de pe. diſ. 1. c.
Conuertimini. Solo enim pctō:
dyaboli ſerui ſumus. Et Tho.
22. q. 64. ar. 2. Hō peccādo per-
dit dignitatē ſuā ⁊ incidit in ſer-
uitutē. Alia practica. Concubina
rius ē ſeruus illius femine: que
ipſū priuat omni libertate. ⁊ bo
nor̄ tēporaliū dominus. Quia hꝫ
elaites de ogni coſa. Et libertate
ſuiipſius. Quia non audet loqui
cū aliq̄: ne in triſticiā cadat. Nec
audet inuitare aliquē: niſi de ſuo
cōſilio. Nec elemoſynam facere.
Nec ad eccleſiā ire. Cōtra quos
apoſtolus. Eph. 5. Mulieres ſint
ſubdite viris. Aſculanus: Quel-
la caſa nō me place doue la galli-
na canta: el gallo tace. Nō bene
Cicero in. 5. paradoxa cōcludit.
An liber. ille tibi vr: cui mulier
imperat: leges imponit? Uocat
veniendū eſt. eijcit: abeundū eſt.
poſcit: dandū ē. minatur extime
ſcendū ē. Hūc ego nō tm̄ ſeruū:
ſꝫ nequiſſimū ſeruū iudico. ibi.
Applica hic: exemplū illius ro-
mani qui ad paradiſum introire
nolebat niſi ibi eēnt femie. Et de
Peto. Ciri: in domo magnifici
Laurētij de medicis exiſtēris in
cōuiuio puellar̄. Uellē inqt pa
radiſū meū in hoc loco. Et de
Cardinali genuēſi: a quo cū fres
elemoſynā petiſſent: dedit. acce
pta: dixerūt. De⁹ det vobis pa-
radiſū. Ille. Plu tarde chi ſe po.
Preterea auarus ē ſeruus aua
ritie: q̄ nō ſe incala a māzar a ſuf
ficiētia. Comedit panē milij: vt
vēdat frumentū. Cōtra famulū
clamat. Ribaldi che me māzari
li oſſi. Et tu o catheria: neſcis q̄
tpe belli Fazini cani. El ſacco de
la melga: valuit vnū aureū. Ad
contra eccleſiaſtes. 6. Eſt ⁊ aliud
malū qḋ vidi ſub ſole. vir cui de
dit diuitias de⁹. nec tribuit ei po
teſtatē vt ex eis comedat. Prat
tica. Erūt illa bona ipalia: ⁊ tu in
puluere ḋ pigmati. Aſſimilant ta
les alli buſali. De quibus Tho.
ſup Iob. 40. Qui lꝫ ſint feroces
tū ſi ponat anulus in narib⁹ eo
rū: ducūtur quocūqꝫ hō voluerit
ēt a puero. Ita ⁊ hō lꝫ habeat vi
res liberi arbitrij. tñ dū eſt i mor
tali. ſeruus a dyabolo ducit quo
cūqꝫ voluerit. Greg. 2. moral.
Peccatū qḋ per penitētiam nō
diluitur: mox ſuo pōdere ad ali
ud trahit. Et. 24. q. 1. c. Mira-
mur. Ipſe dyabolus exercet po
teſtatē in malis: tanq̄ in pectore
ſuo. Iō Entropius de hiſto. ro-
ma. narrat de magno Alexādro
Qḋ cū inueniſſet Diogenē in ſil

ua. cum vellet ipſuz alloqui ⁊ ſi-
bi ſuo corpore vmbram faceret.
Vellẽ inquit mihi nõ auferes qḋ
dare nõ potes. Imperator hoc
intelligẽs ad aliã partẽ ſe vertit.
Cui Diogenes. Reſponſuz tibi
nõ facio. qꝛ potẽtia mea maior eſt
tua: que variatur p tria tpa. De
preterito ⁊ de futuro nõ es dñs.
De preſenti idẽ. qꝛ ſeruus es ſup
bie. luxurie. gule. ire. ⁊ tot de-
moniorũ: quot vitiorũ. A quib⁹
ego immunis ſum. Prattica cũ di
ſcurſu. Vince linguã. oculos. vi
tis. Et hec ẽ maior victoria q̃ ha
beri poſſit in preſenti vita. Sen.
Nulla maior eẽ. Et Aſculanus.
Chi ſi nõ vece. nõ vincera altrui
De ſe medeſimo hauendo ei ſo
valore.
De queſta opione ſempre ſoy.
Cõcludam⁹ ergo rõnez ſic. Per
victoriã ſuiipſius acquiritur ve-
ra libertas. qua nihil melius. Et
p oppoſitũ: homo fit ſeruus. quo
nihil vilius. Igit̃ pz prima rõ.
¶ Scḋo rõne ⁊c. In hac rõne p
babitur. Nõ hõ eſt beſtia. Laſſan
doſi ſupar dalle proprij paſſioni.
Concluſio eſt Ariſt. 2. aie. Et Au
ctoris. 6. principiorũ. Forma eſt
q̃ dat eẽ rei. Qua ablata res nõ
eſt. Exẽpli grã. Eccleſia vel do-
mus dr̃. q̃diu retinet i ſe formaz
eccleſie vel domus. Et domus:
vel eccleſia deſtruatur. nõ ẽ am-
plius eccleſia vel domus. ſed ce-
mentũ ⁊ lapides. Ad ppoſitum.
Forma hois eſt ipſa rõ. 9. Ethic.
Hõ eſt maxime itellectus. Et. 2.
Polit. Intantuz quis dr̃ hõ: in-
quantũ vtitur ratione. Iu. 7. In
ter oia animalia ſolus homo hz
rõnem. Et magiſter. 2. di. 16. Hõ
quoad plura ſuperat̃ a beſtijs. A
cane: in odore: A porco: in audi-
tu: A ſimia: in guſtu. Sz in duo-
bus ſupat oia aialia. In lingua. ⁊
in ratiõe. Qua fit illis dignior.
Qui ergo remouet ab ipſo ratio
nem. nõ eſt amplius hõ: ſꝫ beſtia.
In. 6. Top. A quocunq̃ remo-
uetur diffinitio: ⁊ ipſuz diffinitũ.
Et Cõmentator. 9. Meth. Qui
tollit a rebus ſuã opatiõẽ: tollit
ab eis ſuam eſſentiam. Exempli
grã. Remoue a igne calorẽ.
A ſole lumen. non eſt plus ſol. et
cum tollit eſſentia eoꝝ. Clama.
Remoue ab hoie rõnem: nõ eſt
hõ ſed beſtia. De quo Ber. Iu-
to iumenta dicerent ſi loqui poſ-
ſent. Ecce Adam quaſi vnus ex
nobis factus eſt. ps. Cõparatus ẽ
⁊c. Scḋz Robertũ olchot ſuper
ſap. ⁊ Boe. 4. proſ. 3. Hõ non vi-
uens ſcḋm rõnem ijs beſtijs aſſi-
milatur p imitatiõẽ. Primo aſi
no. p negligentiã. O dom. Vidiſ
ti vnq̃ in domo tua aſinos bipe
des. O pater nõ. Et ego dico q̃
ſic. Qui ſunt? Rñdeo. Qui vſq̃
ad tertiã ſtant in lecto. Qui neſci
unt ire ad diuina. Tu habes i do
mo tua filiũ pigruz: cape baculũ
⁊ dic ari ſu ehe lo dice el pdicator.
Secũdo aſſimilatur leoni per
iracundiam. Ita hõ impatiens q̃
plures facit ſatuitates. Vidi mul
tos qui biretum de capite piece-

riunt in terrã. frangunt vaſa do-
mus. percutiunt ſe pugnis. deũ di
cunt parteſanum. Tertio por-
co. p luxuriã. Prattica cõtra cõ-
cubinarios. Cũ figura Sãſonis.
Judi. 16. vbi dicit. Quõ meretrix
Dalida Sanſonẽ moleſtauit. idẽ
caret ei: vbi eẽt fortitudo ſua. Et
cũ eam decepiſſet. tandẽ reuelauit
ei dicens. Nazarenus ſum. i. deo
cõſecratus ab vtero matris. No
uacula ſup caput meũ nõ aſcẽdit.
Si ergo. 7. crines abraſis. ero ſi-
milis alioꝝ. Cũ eũ blanditijs de
mulceret eũ: in ſinu dormiuit. ⁊
7. crines abraſit. ⁊ vocatis phili-
ſteis oculos ei eruerũt. Mor. da
lida. eſt caro. Sanſon: rõ. Et forti
tudo ſunt. 7. crines. i. ſeptẽ dona
ſpiritus ſancti. Sed philiſtei ipm
rapiunt. cũ rõ ſenſualitati cõſentit
⁊ ei auferunt oẽm ſuam ptãtem:
⁊ ligãt eũ funibus peccatoꝝ. Et
auferunt ab eo. lumen rõnis. ne
cognoſcat grauitatẽ pcĩ ſui. Ap-
plica exẽplum illius doctoris ve-
neti ⁊ boni ingenij q philocaptus
erat de ſua ſclaua. Cũ Venetijs p̃
dicarem. hoc accidit. Quadã vi-
ce coactus amore illius veſtiuit ſe
veſtibus illiꝰ ⁊ cũ illa burattabat.
Vocatus ego a ꝓpria vxore: veni
ſingt pt. vide ſciam nři doctoris.
reppi ipm cũ ſclaua. Cur dñe ta-
lis: talia facitis. Rñdit. O pr̃ ne
ſcio verũ ſim hõ an beſtia. ita ſuz
philocaptus. Cui dixi. Eſtis be-
ſtia. Vbi ẽ ſcia tua: doctrina? Or
ergo hõ imbutus peccatis caret
rõne, iõ ſit beſtia p imitationes.
Unde patet ſecundũ myſteriuz.
¶ Tertio ⁊c. Quod peccator eſt
ſtultior oibus hoibꝰ mũdi. Quõ
probat per phi. 3. Ethi. Pluri-
bus bonis appoſitis. melius ſp ẽ
eligendũ. Et Cice in Top. Plu
ra bona: paucioribus bonis ante
ponuntur. Ala pratica. De mu-
liere q̃ vult nubi. habet in ſe tria
bona. Primum magnam do-
tẽ. Secundũ pulchritudinẽ. Ter
tiũ virtutẽ. Quid magis ẽ eligẽ
dũ? Rñdet auarus: q dos bona
Luxurioſus aũt: pulchritudo.
Rñdet Ciuilis: q virtꝰ. Iſte eſt
ſapiẽtior. Qr pluribus bõis ⁊c.
Preterea in conuiuio: ponunt
ex vna parte. optime carnes. Ex
alia porte cauolli. Quid magis
ẽ eligẽdũ? Rñdet philoſophus.
Quõ pluribus ⁊c. Iõ fratres pre
dicatores: ſunt ſtultiores oibus
mũdi hoibꝰ ⁊c. Preterea dic
mihi. Sapiũt tibi cõfectiões? O
pt hãc conditionẽ mecuz tuli ab
vtero matris: q dulcia ſunt ami
ca nature. Si tibi donaret vna
ſcarola de coriandoli. ⁊ deſup eſ-
ſent deaurati. ſed in fundo eſſet
venenũ. quid ſuper hoc eſſet eli-
gendum? Dicit philoſophus. q
pluribus bonis ⁊c. Preterea ſi
vis ire romã vbi nunq̃ fuiſti: in
terrogas de via. Et tibi dicitur.
q vna eſt plena malãdrinis. qui
te occident: ſi per eam eas. Alia
eſt ſecura. Quid ſuper hoc eſſet
eligendum? Dicit philoſophus
⁊cetera. Ad propoſitum. Ho-
mo qui vincitur vitijs proprijs:

ſit de libero ſeru⁹. De capace ra
tionis beſtia. De homo ſatio vn
miatto: cum habeat ante ſe bonū
capit malum. ante ſe dulce. capit
amarū. añ ſe lumē: capit tenebras
añ ſe viā rectā: capit tortuoſam.
Ideo Aug. Nulla maior ſtulti-
tia q̄ pp b. nū momētaneū pdeſ
bonū eternū. Exēplū illi⁹ roma-
ni. De quo Eutropi⁹ dīc. Qui
i teſtamēto legauit aureos mille
illi q ſtultior eēt in ciuitate. Quo
mortuo. qdā nobilis inuētus eſt.
qui a ſenatu honorari poterat. ſʒ
nolēs ad hoc deuenit vt porcos
paſceret. Iſte ab omnibus ſtul-
tior iudicatus eſt. Quia pluribus
bonis ꝛc. malum elegit. Unde
Petrarca. 6. Triumpho dixit:
Miſera la vulgar ⁊ ceca gente
Che q pone ſperanza in coſe tale
Che il tēpo lieue porta ſi repēte.
O ueramēte ſordi ignudi ⁊ frailli,
Pouerl di iudicio ⁊ di conſilio
Egri del tuto ⁊ miſeri mortali.

Ertiū dī ꝛc. Cōfirma
tur nr̄a ꝯcluſio exēplo
Ualerij. Qui cuʒ eſſet
octogenarius, ⁊ a plu
ribus narrarentur eius victorie.
dixit. Scitote ciues: ꝙ nulla vi-
ctoria maior fuit apud me q̄ me
beatum fecit: niſi q: paſſiones
meas ſubieci imperio rōnis. qua
nulla maior. Unde ⁊ Plato in-
terrogatus. Quis eēt inter homi
nes fortior? Qui poteſt inquit ꝓ
priam iracundiam vincere. In-
terrogatus .2. qs eſſet debilior
inter hoies: reſpōdit. Qui ſuū ſe
cretum nō pōt celare. Unde cō-
cludit Cicero. Et Laeti. i. Nul
la eſt. n. tāta vis q̄ nō ferro aut vi
ribus debilitari frangiqʒ poſſit.
At aīuʒ vicere. iracūdi cohibe-
re. fortiſſimi ē: que Herules nec
fecit vnq̄: nec potuit. Hec q facit
nō modo cū ſūmis virꝫ compo
ſed ſimilliſmuʒ deo iudico. Ille.

Ex Hiſtoria Martini.

¶ Martinus natus ex parentibus
paganis ſicut roſa de ſpinis ort⁹.
ex quodā oppido noie Sabaria
pānonie. in partibus fricie. Pr
eius tribunus. i. pńceps. ſub im
patoribus Cōſtantio ⁊ Juliano.
Ex ꝑcepto illoꝝ filij eligūtur in
milites. Et Martinus i etate an
noꝝ. xij. cathecuminū ſe fieri pe
tijt. In etate vero. 15. cū pr̄ eius
eēt ſenex militiā cōmiſit Marti
no. Qui violenter caʒ acceptans:
erat cōtētus vno ſuo. Cū quadā
vice tēpore hyemali iret ad bel-
lū. in porta vrbis: nud⁹ qdā ſibi
ꝑſētauit. Cui mediū mātellū de-
dit. In ſeqnti nocte vidit xp̄s il-
lo idutū dī. Mart. adhuc cathe-
cūinus ꝛc. Sup quo Ber. ſmōe
hodierno. Martine ſi ſciuiſſes
vbi pallij dimidiū pōebas. puto
ꝙ pallium non dimidiaſſes. ſed
integrum dediſſes. Ad propoſi-
tū. Per trienniū militauit tñ inte
ger ab illis vitijs ꝛc. Clama h̄ lo
co. cōtra ſodomitas. ꝙ h̄ peccatū
marie regnat i militib⁹. Cū ſit re
ꝓbatū a lege diuīa Leuit. 20. A le
ge canonic. 33. q. 2. c. Hoc ipſʒ. §.
ſeqnti. Et a lege imperiali. C. de

extraordiarijs criminib⁹.l. Qui
puero. Cū eſſet annoꝝ.15.fecit ſe
baptizari : ⁊ renūcians militie:
iuit Pictauiā.ad ſanctū Hilariū
epiſcopū:qui ipſum in acolythū
ordinauit. Interi autē admoni
tus a ſpiritu ſācto.vt iret ad viſi
tandū parētes adhuc gētiles:ꝺ
monitū ei i via apparuit.d. Quo
cūqꝫ ieris diabolus tibi aduerſa
bit. Rñdit. Dominus mihi adiu
tor ⁊c.q ſtatim euanuit. Peruēt⁹
ad patriā:matrē puertit. Et cū
heresis Arriana ibi pullularet:ſo
lus reſtitit. Ex quo publice ceſus
eſt. Mediolani veniēs igit mo
naſteriū cōſtruxit.ſꝫ iñ ab arria
nis pulſus eſt. Qui ad inſulā gal
linariā iens cū ſolo pſbytero vi
tā artā ducebat. Interi āt cum
plebs Turonica epiſcopo vaca
ret.voce oium:martinus i epiſco
pum electus ē. Quā electionē cū
lachrymis acceptauit. C.ꝺ epi
ſcopis ⁊ clericis.l. Si qcqd. Nō
pcio:ſꝫ pcibus ordinet antiſtes.
Et.8.q.1.c. Nullus vꝫ eligi gu
bernator populi:niſi deus reuela
uerit. Applica ad liuitum mium.
Quidā aūt epiſcopus nomie de
fēſor.q eo venerat cū pluribus
alijs epiſcopis ad ipm ordinādū
videns eum deformem deſpexit.
Quidam autem clericus pſal
teriū cepit:⁊ primum pſalmū
reperit. In quo erat verſus.Cā
ta. Ex ore infantium ⁊c. vſqꝫ de
fēſorem. Facezia de gonella ꝺ no
uo pp:tome. Ueni ſancte ſpirit⁹
⁊c. Ordinatus in epiſcopū, ex-
tra vrbē monaſteriū fecit. vbi mo
rabat cum.30. diſcipul⁹ ſine vino
⁊ carnibus. Facezia de pſbytero
Cremēſi.q ordinatus i epiſcopū
nō poterat canere Deus i adiu
toriū ⁊c.qr nimis pigus. In
ſit mātel graue. deinō appuit in
forma regali cū purpura ⁊ coro
na i capite dicētes ei. Agnoſce o
Martie xpm tuū. Rñdit. Chriſt⁹
me⁹ ſuit idutus vili veſte paup
nud⁹. Tu autem ⁊c.receſſit ab eo.
Martinus āt obitū ſuū reuela
uit diſcipulis. Et fletibus illis ⁊
dicētibus. Cur nos pater deſe
ris ⁊c. Compatiēs eis orauit do
minum.d. Dñe ſi adhuc populo
ſum ⁊c. Super quo Tho.3.di.
29. Martinus volebat viuere ⁊
mori iuxta beneplacitum dei. qr
diligebat per beniuolentiam ⁊
non per concupiſcentiam. Cum
diſcipuli vellent ipſum ſuper pa
leas ponere.quia grauabatur vi
febrium.d. Non decet chriſtia
num niſi in cilicio ⁊ cinere mori.
Auguſti. Sub capite ſpinoſo:
non decet membrum fieri deli
catum. Sequitur. Oculis au
tem ac manibus in celum ſem
per intentus.inuictum ſpiritum
ab oratione non relaxabat. Et
congregatis ad ſe diſcipulis vt
ad aliam partem eum verterent
⁊ tollerent ab eo benedictionem
⁊cetera. Sinite inquit me celum
videre ⁊c. Et ſubito vidit demo
nem. Cui dixit. Quid hic aſtas
cruenta beſtia? nihil ⁊c. His di
ctis:quieuit in pace.

¶ In feſto ſcte Catherie mar:

H Anc amaui ⁊ exqſiui a iuuētute mea ⁊ qſiui mihi ſpōſaʒ aſſumer: ⁊ amator fact⁹ ſū forme illi⁹. Sap. 8. ¶ La diuiſa ſapiētia illius ſoprani. eccelſi: ⁊ alti ſperatoris dei. quantūqʒ diligat vniuerſaſr oēs creaturas. Sicome ſe dſcriue Sap. xi. c. Diligis oia que ſūt. ⁊ nihil odiſti eoꝝ que feciſti. Quia ſūt bōa in ſui nā. Gene. 1. Uidit deus cūcta q̄ fecerat ⁊c̄. Et apoſtolus. 1. Thi. 4. Bōa ē oīs nā. Tam ſpālius diligit hoīe: quē formauit ad ſui imagiñē ⁊ ſiſtudinē. Unī Lactā. in. 3. Deus veri patris offō fūct⁹ ē: ipſe corpus effinxit: ipſe animam qua ſpiramus infudit. illius eſt totum quicqd ſumus. Ille. Primo quo ad corpus: non curuū: ſʒ rectū. Ouidi. 1. metha. Pronaqʒ cum ſpectent animalia cetera terram. Os homini ſublime dedit. celumqʒ videre Iuſſit: ⁊ erectos ad ſidera tollere vultus. Et Lac. i li. de opifi. dei ⁊ hominis ad Demetrianum. Cum ſtatuiſſet deus ex omnibus animantibus ſolum hominem facere celeſtem: ⁊ cetera vniuerſa terrena: hunc ad celi contemplationem rigidum erexit. bipedemqʒ conſtituit. Ille. 2. quoad animam cum ſuis potentijs. Memoria. intelligētia. voluntate. Os cōſiderās om⁹ Ber. ſup Cā. Perūne tibi videt o hō: Cogita qlē te fec. Nē pe ſm corpus: egregiam creaturaʒ: ſm animam magis imagine creatoris inſignem: rationis participem: eterne beatitudinis capacē. Ille. Et licet amauerit omnem creaturam intimo amore: tamen particulariter amauit ſpōſam ſuam Catherinam: quam dignatus ē ornare altis. immenſis ⁊ āgelicis priuilegijs. Unde bene dr. Hāc amaui ⁊c̄. Immediate in reſūptiōe thematis. Eccl'ia canit. Adoret Ꝟginū rex in ſeculorum ſecula. virgini qui Catherine cōtulit celeſtia. Fiat pratica. Iſta eſt illa que habuit omnem ſcientiam. Hec eſt que habuit de ſponſationes celeſtis ſponſi. Hec eſt que quinquaginta oratores conuertit. Hec eſt que reginam ⁊ Porphyriū cōuertit. Hec eſt que ſuper omnes dotata fuit omnib⁹ priuilegijs. Hec que habuit triplicem coronaʒ: virginitatis: martyrij. doctoratus. La onde conſiderando io cumulatiſſima merita. la lingua ſe acoſta al palato. ogni human ingegno vene al mancho. quando conſidero ſublimitatem Catherine. q̄ illa electa ſit in ſponſam filij dei. De ea naqʒ ſcribunt verba aſſumpta. Hanc amaui ⁊c̄. Secundum ſententiam doctorū: inducitur quis ſponſus naturalis accipere cōiugem aliquam ſponſam tribus rationibus: quibus rationibus inductus eſt ſponſus celeſtialis Jeſus chriſtus accipere Catherinam ſponſam ſuam.

¶ Primo ratione ſpecioſitatis.
¶ Secundo ratione nobilitatis.
¶ Tertio rõe locupletabilitatis.

Primo rõe &c. Pro maiori notitia: notata ſũt tria phi. 8 ethi. Et Platõis in Ti. Et Th. 2. q. 27. a. 3. ꝙ ſilitudo ẽ cã amoris. Et Sap. 13. Omne animal diligit ſibi ſimile: vt patet de cane ad canẽ. de lupo ad lupũ. õ gatta ad gattã. Et rõ q̃a ſũt vnius ſpeciei ideo mutuo ſe diligunt. Figura Gene. 25. de Iacob. q. xij. filios habuit: iter quos Joſeph. q̃ pce teris fuit dilect'. eo ꝙ magis eẽt ſilis patri. Alii aũt matri Rebecce. Si igr ſilitudo ẽ cã amoris. A cõtrario ſenſu: diſſimilitudo ẽ cã odij. vt patet õ diſcordia iter canẽ ⁊ gattã. lupũ ⁊ agnũ. Unde hoc? Quia ſunt diſſimiles in ſpecie. Et ſi diceres. O pr: ego canẽ ⁊ gattã habeo: qui mutuo ſe diligunt. Rñdeo ꝙ non eſt p ſe ⁊ ſimpliciter: ſed per accidẽs. Ad propoſitum. Tanto ſponſus eternus diligit creaturam: quãto plus creatura eſt magis ei ſimilis. Quia ſimilitudo eſt cauſa &c. Deus eſt mire pulchritudinis: q̃ ſuperat pulchritudinẽ omnium rerum. Solis. ſtellarum. In ps. Specioſus forma &c. Et ſponſa in canticis. 6. c. Dilectus meus candidus ⁊ rubicundus. Candidus per virginitatem. Rubicundus per ſanguinem ſuum. Cũ ſit pulcher diligit pulchros non' pulchritudinem: corporis quia paruz valet: eſſet vel de carne. Prouerb. vltimo. Uana eſt pulchritudo. Sed pulchritudie ſpirituali: que eſt per virtutes. De pe. di. 2. §. Romanos Uirtutes ſunt enim ornamentum. Ut charitas, ſpes &c. que polliũt mentẽ noſtrã. Has virtutes: habuit xpo Catherina. qb' fuit pulchra. vñ meruit amari a xpo ſpõſo. Hec omnia &c. Ex h ſpõſus chriſt' ei ſignificauit tria priuilegia ſup omnes virgines ⁊ ſanctas. l. ſignum amoris precipui.

¶ Prim. fuit xginitas ſpãlis.
¶ Scdõ. fuit dſpõſatio ſingularis.
¶ Tertiũ. fuit ſapiẽtia ſupiralis.

¶ Primum fuit &c. Ubi nota ſecundum Albertũ ſuper Luc. Et Ricar. in. 4. ſñ. Quod virginitas tanto eſt maioris meriti: q̃tanto plura habet impedimenta aut repugnantia. Exẽpli gratia. De vetula virgine. ⁊ iuuencula. Quia plus meretur iuuenis: q̃ vetula: q: plus moleſtatur iuuenis: cum omnia in ea vigeant mẽbra. Uñ phs. 3. eth. Iuuenes magis q̃ ſenes moleſtantur a cõcupiſcentijs carnis. virgo aũt catherina habuit tria impedimenta que cõiter impediũt virgines a ſua virginitate.

¶ Primũ. fuit eius iuuentus.
¶ Scdm. fuit eius pulchritudo.
¶ Tertium. fuit eius ſolicitatio.

¶ Primũ fuit eius &c. Que precipue ſolet impedire virginitatem. Erat enim iuuenis: ideo iſte ſtabatur a libidine. Unõ. 2. Th.

2. Iuuenilia deſideria fuge. Et p
che Pauli. Nã vt d' ẽ Salo. Ec
cle. xij. Adoleſcentia. n. ⁊ volu-
ptas vana ſunt. Iſta aũt iuuẽtus ſi
bi nõ nocuit: aut nocere potuit.
Nã lʒ eſſet iuuenis corpore nõ in
tellectu erat grauis. Nõ enĩ ſta-
bat cũ iuuenib' ad colloquẽdũ.
aut ad feneſtrã ſtabat: ſʒ in domo.
vt hodie agũt noſtre domicelle: q̃
loquunť cũ illis. Et ſepe eueniũt
ſitulã aque ter ⁊ q̃ter vt habeant
cãm videndi. Non ſic egit beata
Vgo: ſʒ grauitate vigebat. Se
cundũ dicit ⁊c̃. Pulchritudo in
muliere ẽ cã multoꝝ malorum.
Hiero. Gladius igneus: eſt ſpẽs
mulieris. Cũ Paris duxiſſʒ Hele
nã: phi faciẽ ⁊ oclos ſuos coopue
rũt ne eam viderẽt. In vitis pa
trũ. Cũ. s. Agaton rogaret a di-
ſcipulis. Pr: dic nobis verbũ ſa-
lutis. Meliꝰ inqt eſt videre de
monẽ: q̃ mulierẽ bene ornatã.
Et de Paphnutio. q videns Pe
lagiã meretricẽ ſe ornãteʒ fleuit.
d. Eo q nõ ita in aĩa ſe ornabat. ſi
cut in corpe. Jõ phs Theophra
ſtus. Mulier pulchra cito adama
tur. Et difficile ẽ cuſtodire: quam
multi amãt. Et in. 2°. Pol. Me
lius ẽ dicere mulieri modicã vel
mediocrẽ eẽ: q̃ magnã. Iſtõ im
pedimẽtũ nõ potuit frãgere vir-
ginitatẽ Cath. Q: lʒ eẽt pulchra
corpore: immo admirabilis pul-
chritudinis: nõ tñ de ipa curauit.
ſʒ potius de pulchritudine aĩe vt
dicere poſſet ei ſpñs. s. Can. 4°.
Quã pulchra es amica. ſ. quoad
corpus: q̃ pulchra es: quoad ani
mã. Oculi tui colũbaꝝ: ppter
⁊c̃. Tertiũ eius impedimẽtum
⁊c̃. Fuit. n. ſolicitata a trib'. Pri
mo verbis. Secũdo muneribꝰ.
Tertio tormentis. Primo ver-
bis: qr filius imperatoris Maxi-
miani. volẽs ipaʒ i vxorẽ accipe.
nũcios miſit ad matrẽ ꝓ ipſa ha-
bẽda. Cũ mater eius gauiſa eſt. ⁊
filie inſinuauit di. Filia mea. fili'
imparoris petit te in vxorẽ. Re-
ſpõdit Catherina. O mater mea:
aliũ volo ſpõſuʒ. ſ. Jeſũ. O q̃tũ
ẽ bonus ſpõſus. Hec. d. Hilario
legiť. Cũ eſſet miſſus in exilium
ab Arrianis. i frigiã vltra mare.
Filia eius affra noĩe de frãzia ſcri
bit q el de marito puideat. quia
vult nubere. Pater ſibi reſcri-
bit: q in ſuo reditu daret ei xp̃m
ſpõſuʒ: ipſuʒ laudãs. in tm q ſibi
placuit. Unde de cetero nulli ali
um cõcupiuit. In reditu patris
iſta petijt adimpleri. Pater miſ-
ſaʒ celebrauit: ⁊ in fine miſſe por
rexit filie hoſtiã conſecratã dicẽs.
Iſte ẽ ſpõſus tuus filia mea. Su-
mens ãt hoſtiã. mortuaq; ad pe-
des patris: eius aĩa volauit ad ce
lum. Hũc ſpõſuʒ voluit Cathe.
Scdõ fuit ſolicitata muneribus.
Nã imparor ſibi pmiſit diuitias ⁊
honores ⁊ q pma eẽt poſt reginã
in palatio. O quot cadũt. pp mu
nuſcula: vt por de ſcarpe. mane
ge. zoccholi ⁊c̃. Cũ i canone. Hec
dona: hec munera: Reſpõdit Ca
the. O imparor deſine talia dice-
re, Intellexit verbũ phi eſſe ve-

rū. In.i°.ethi. Bōa aie ſunt maxime bona. Tertio ornamentis: q: cū ſibi minaret: nō timuit. nec virginitatē ſuā pp hoc violauit. Quia chriſt⁹ dixit diſcipulis ſuis Mat.x°. Nolite timere eos qui occidunt corpus: ⁊ poſt hoc non habent amplius qd faciant. Nō timuit hec: q: pro xpo ieſu erat parata mori. Et ſic patet primū priuilegiū veſtri ſermōis. ¶ Scdm priuilegiū ⁊c. Magnū donū eſt deſponſari vni comiti. magis regi ⁊ duci. ⁊ imperatori. Sed magis dnō ieſu xpo. Catherina fuit deſpōſata ieſu xpo. Cū qdam heremita mitteret a mr̄e ad filiā pro matrimonio carnali. Sāctus dei inſpiratus ſpū s. ſuaſit ei matrimoniū ſpūale: vt. ſ. xpm in ſpōſā acciperet. Qn̄ illa in oratione ſe ponens: apparuit ei virgo maria cū filio in camera dicēs. Salue filia mea. Unde a filio deſponſata eſt. mr̄e digitū porrigēte. Cui dixit mater. Catherina filia mea: neceſſe ē ſeq̄ris veſtigia ⁊ conditiones tui ſponſi filij mei: At illa. Que ſunt mater mea: illa? Rn̄dit virgo maria. q̄ erāt tria principalia. volētib⁹ ipſū ſeq in patria. Primo humilitatē cordis. Qr ipſe dicit Mat.xi. diſcite a me ⁊c. Scdo mūdiciā cordis. Quia ipſe dicit Mat.5. Beati mūdo corde ⁊c. Tertio patiētiā i aduerſis. Quia ipſe dicit per apoſtolū Ad Eph.3. Obſecro vos: vt nō deficiatis in tribulationib⁹. O catherina. ¶ Tertiū priuilegiū ⁊c.

Duplex eſt ſapiā ſcḋm doctores: Prima eſt acqſita. Secūda infuſa. Prima acqſita vt fuit in philoſophis. ⁊ in alijs. q inſudauerūt litteris ſtudēdis. Ualerius. Maximus libro de ſtudio ⁊ induſtria. dicit q̄ Solon philoſophus aſſiſtētib⁹ amicis ꝗ eius mortē. ⁊ diſputātib⁹ de exitu aie e corpore: caput erexit volens illud quod ꝓferebāt diſcere. Demoſthenes cū explerit centū ⁊.7. annis. doluit q̄ ex hac vita diſcedebat: qū addiſcere inciperet. Appollonius.19. prouincias diſcurrit: vt addiſceret. vocat. ſcietia acqſita pp labores. A. b.c.d. ⁊c. Secūda ē ſapiētia infuſa: vt fuit i apoſtolis qui nunq̄ ad ſcolas iuerūt. Catherina aūt habuit ſapiētiā infuſā ⁊ acqſitā: q: in ſcolis fuit docta in.7. artibus liberalib⁹. Unde de ea dicit in legēda. Per varias ↄcluſiōes ſilogiſmoꝝ. allegorice. myſtice. ⁊ diſerte. corā Ceſare diſputauit. Scdo habuit ſapiētiā infuſā: cui nō poterāt reſiſtere aduerſarij ſui. Unde dicere ei poſſumus illud Prouer. v'ti. Multe filie ↄgregauerūt diuitias: tu ſupgreſſa es vniuerſas. Qd̄ patet in trib⁹ modis. Primo alie ↄuerterūt homines ſimplices. Iſta aūt ſapientia ſua ↄuertit reginā ⁊ Porphyriū capitaneū imperatoris. Alie ↄuerterūt homines illiteratos. iſta aūt. 50. oratores. Alie etiā habebāt ſapiētiā. deficiebāt in aliquo: aut ſapientia: aut eloquētia. Iſta autē habuit omnia ⁊ ſapiētiam ⁊

eloquentiam ꝛ prudentiam. Un
de in eius legenda. Eſt aūt apud
nos puella: ſenſu ꝛ prudentia in-
comparabilis que oēs ꝯfutat: ꝛ
deos noſtros demones eſſe ꝯfir
mat. Igitur Hanc amaui ꝛc̄.

S Ecundo rōne ꝛc̄. Mul
ti matrimonii contra-
hunt rōne nobilitatis.
O pater lie de nobel ca
ſa. Ubi nota dm̄ Alber. ſup Luc.
Qḋ quadruplex eſt nobilitas.
¶ Pria eſt ex carnis ꝓpagatiōe.
¶ Secunda eſt ex aī formatione.
¶ Tertia eſt ex legali adoptione.
¶ Quarta eſt ex diuine imaginis
ornatione.
¶ Prima ꝛc̄. Cum quis reſpicit
ad carnis nobilitatem. O pater:
ego ſum de tali. ꝛ tali domo. Sꝫ
de hac non multū eſt curandū.
quando deeſt nobilitas virtutū.
L. Flaminius contra. P. Cor-
nelium Scipionem. Ego enim
non in aliena gloria aut falſis for
tune bonis: ſed i ꝓpria veraqꝫ
animi virtute: nobilitatem hoīs
eſſe exiſtimo. Et ratio eſt Apulei
libro de deo Socratis. Et Sen.
Si pulcher es: lauda naturā. Si
nobil: lauda parētes. Si diues:
hoc fortune debetur. Si virtuo-
ſus: lauda teipſum. Prattica per
ſingula. De diuitijs. de pulchri-
tudine ꝛc̄. Ideo nō ponas ſpem
in huiuſmodi nobilitatibus. ſꝫ in
virtutibus. In huius figuram:
xp̄s. i. z. elegit piſcatores matrem
pauperculā. patrem Joſeph car
pentariū: vt doceret nos iſta re-
linquere. Catherina fuit nobilis
genere: qꝛ fuit filia Coſti. tū de ca
non multū curauit. ¶ Secunda
eſt ꝛc̄. Cū qs virtutibus vacat.
Que nobilitas a pho in. i. Rhe
to. dr̄ generoſitas. Deqꝫ Hiero.
in epiſtola. ad Celanā. Nobili-
tas ſumma apud deum: eſt clarum
eē virtutib᷑. Hec eſt q̄ nos filios
dei efficit. In. 7. Eth. Heroica di-
cunt diꝫ: pp virtutis excellētiaꝫ.
Et Apuleius li. de deo ſocratis.
Nihil eſt deo ſimilius q̄ vir aio
perfecte bonus. Catherīa hāc ha
buit: qꝛ virtutib᷑ inſudauit. Ut
fuit ꝛc̄. ¶ Tertia nobilitas ꝛc̄. ꝛ
eſt qñ quis aliquē adoptat in fili-
um. Figura de Moyſe. Exo. i.
Quo nato ꝛ poſito in fiſcella a
matre in mari. Filia pharaonis
ipſum in filiū adoptauit. Et tāto
dignius eſt filius: quāto qui ado
ptat eſt dignior. Jeſus aūt ado-
ptauit Catherinā in filiā. Et cuꝫ
xp̄s ſit nobiliſſimus: iuxta illud
Prouer. vltio. Nobilis in por
tis vir eius. io nobiliſſima dr̄ Ca
therina. ¶ Quarta dr̄ ꝛc̄. Quaꝫ
vis piiſſimus deus oēs creatu-
ras amet vni amore: iuxta illud
Sap. xi. Diligis oīaqꝫ ſunt. Tū
ſingulariter amat creaturā rōna
lē. qꝛ ad eius imaginē eſt facta. ſꝫ
qualis ē hec imago dei? Reſpōdet
canoniſta. De pe. di. 2. §. Illa.
Similē eē dei: ē hr̄e iuſtitiā: ſapiē
tiā. ꝛ virtute eē pfectū. Hec autē
imago: viuit in hoie: qñ virtuoſe
operaꝛ: ꝛ qui ſeruat diuina prece-
pta. Sꝫ morit ꝛ offuſcatur: quā-

do vitioſe vivit. Unde conqueritur dominus per Iere. c. 4. d. Quomodo obſcuratum eſt aurum. i. bonum virtuoſis: mutatus eſt color optimus. i. de puritate in nigredinem peccati. O chriſtiane quis &c. Hanc nobilitatem huius Catherina: quia nunquam deturpavit hanc per peccatum mortale. Unde dicitur Catherina a Catha: quod eſt totum: et ruina: quaſi univerſalis ruina vitiorum. Ex hoc ſponſus eternus: ipſam amavit. Hanc amavi et exquiſivi &c. Et quia eſt ſuis Prouer. 4. Omni tempore diligit qui amicus eſt. Et philoſophus in. 8. Eth. Vera amicitia: eſt intranſmutabilis. Contra illos: qui dicunt. O pater aliquando illum dilexi: nunc autem non. Non fuit vera amicitia: quia perſeveraſſet. Omni tempore &c. Tripliciter Chriſtus eam dilexit.

Primo in vita.

Secundo in morte.

Tertio poſt mortem.

Primo in vita. quia ei donavit tria que ſunt neceſſaria cuilibet poſito in certamine.

Primo perſeverantiam.

Secundo fortitudinem.

Tertio victoriam.

Primo perſeverantiam. Figura Exodi. xij. De agno: quod eſſet ſine macula. quod eſſet cum capite: et quod eſſet cum cauda. Unde. 2. Re. 5. Cecus et claudus non intrabunt in templum. Et philoſophus in phiſonomia. Caue et precaue a ſignatis. Nunc autem zopi. cecti. orbi. &c. Tertio cum cauda. i. perſeverantia. Hiero. ad Furiam. Non queruntur in chriſtianis initia: ſed finis. Catherina fuit perſeverans. Dicere poterat illud Iob. 27. Donec deficiam: non recedam ab innocentia mea. Secundo tribuit ei fortitudinem contra adverſarios. Unde dicit ipſe ſuis fidelibus per eccleſiam. Eſtote fortes in bello. Catherina fuit fortis: unde meruit amori. Tertio tribuit ei &c. Sap. x. Certamen forte dedit illi vt vinceret. Hanc amavi &c. Secundo amavit eam in morte. Signum amicitie eſt. quando amicus alium viſitat. in tribulatione. Ad Ro. xij. Flere cum flentibus. gaudere cum gaudentibus. Et in. 2. Rhe. Verus amicus gaudet bonis amici: et condolet triſtibus ipſius amici. Ieſus amoroſus: ſue ſponſe. Catherine in eius morte. 5. dona ac privilegia et tribuit. propter amorem intenſum quem ad eam habebat.

Primum. eſt Chriſti viſitatio.

Secundum. eſt celeſtis refectio.

Tertium. eſt orationum exauditio.

Quartum. eſt angelorum acceſſio.

Quintum. eſt lactis emanatio.

Primum eſt &c. Cum eſſet in carcere Chriſtus ad eam venit cum angelorum multitudine ac virginum dicens. Agnoſce o filia tuum creatorem pro cuius amore laborioſum ſubiſti conflictum. Conſtans eſto: quia tecum ero. Aſſimilatur autem Ioanni

euangeliſte. Quia ſicut ad eum venit Chriſtus: ita ad hanc venit.

Secundum eſt ⁊c. Cum eſſet in carcere. miſit ei deus cibum per columbam. ne fame moreretur. Unde verificatur pſ. Non. vidi iuſtū derelictum: nec ⁊c. Aſſimilatur Magdalene. que per angelos celeſti cibo paſta fuit. in Marſilia francie. Tertium ⁊c. Quia in ſua paſſione orauit deum. vt quicunq̃ ageret memoriam: vel in morte ſe ei cõmendaret: ⁊ in quacunq̃ neceſſitate eam inuocaret. diuine miſericordie effectum ſentiret. Fuit exaudita iuxta illud pſ. Clamabit ad me: ⁊ ego ⁊c. O chriſtiane habeas ipſam in deuotione: quia eſt magna apud deum ⁊ apud ſanctos. Quartū eſt ⁊c. Quia angeli ei obſequium preſtiterunt in martyrio ſuo. Quia angelus perunxit plagas ſuas. ⁊ rotam confregit: ac inimicos eius confudit. Quintum eſt ⁊c. Cum decollata fuiſſet: vnda lactis emanauit in ſignū puritatis. Tertio amauit eā poſt mortē. quia eius corpus honorauit. quod per angelos collocari voluit in Synay monte: per ſpaciū. 20. dierum a loco mortis. In quo loco deus dedit legē humano generi. In quo loco Moyſes. xl. diebus ⁊ noctibus loquebatur deo facie ad faciem. vt verificaretur verbum Iſa. xi. Sepulchrū eius erit glorioſum. Unde eccleſia canit. Deus qui dediſti legē Moyſi in ſummitate ⁊c. Et ſic patet ſecunda ratio ⁊c.

Tertia ratione ⁊c. Quia fuit locuplex. Et ex hoc deus eam amauit. Solent mulieres dare viris ſuis vnam tantū dotem. Catherina autē. 5. tribuit.

¶ Prima. fuit ardentiſſime charitatis.

¶ Secunda. fuit puriſſime virginitatis.

¶ Tertia. fuit contemptus mundane delectationis.

¶ Quarta. fuit martyrie perfectionis.

¶ Quinta. fuit excellentis predicationis.

¶ Prima fuit ⁊c. Amore dei ⁊ proximi languebat. Primo dei. pro quo oia mundana deſpexit: vt dicere poſſet illud Can. 5. Amore langueo. Secundo proximi. quia oia bona pauperibus dedit: vt dicatur illud Prouer. vlti. Manum ſuā aperuit inopi. Inter ceteras mulieris prerogatiuas vna eſt: quod ſit liberalis. Uis cognoſcere feminam nobilem? Reſpicite liberalitatem eius. Que ſunt villane. auare ſunt. Hec ſtant poſt oſtium ⁊ dicunt pauperi: enda cū dio.

¶ Secunda dos fuit ⁊c. Fuit. n. virgo. Th. in quolibet. Duplex eſt virginitas. Mentalis ⁊ corporalis. O quam plures ſunt corpore virgines: mente meretrices: O quot moniales virgines corpore. Unde illa canebat poſt exitum. Ora may ebe foran ſon ⁊c. Catherina fuit mente ⁊ corpore virgo. ¶ Tertia dos ⁊c. Augu. ad heremitas. Scriptus eſt tra-

tres cariſſimi oēs mundi amato
res, del eſſe inimicos. Contem-
pſit virgo ſcā honores ⁊ digni-
tates imperatoris: vt xp̄m lucrifa-
ceret. ¶ Quarta dos ꝛc̄. Nihil
in ea fuit reprehenſibile: ſed in oi
bus exemplū bene viuēdi. Exē-
plū humilitatis vit gtib' ⁊ puel
lis dedit. Exemplū verecūdie.
¶ Quinta dos ꝛc̄. Cū fuerit pre
ceptū nō predicare per apoſtolū
1. Thimo. 2. Mulieres docere nō
permitto. Et. 1. Cor. 14. Mulieres
i eccl'ia taceāt. Et h̄ vt. d. Th. 21.
q. 7. qz ſc̄ itellectu d̄biles: ⁊ aſpe
ctu prouocabiles ad malū. Cathe-
rina fuit mire grauitatis ⁊ ſapien
tie. Nō p3. Imperator cōduxit. i.
oratores doctiſſimos in oi ſapien
tia: vt Chaterinā confunderent.
Sic adducti. vn' cepit arguere.
O Catherina ſcriptū ē Deuter.
4. Audi israel. dn̄s deus tuus
vnus eſt. Et illa rn̄dit. Quōdo ti
bi eſſe tres. In ps. dr̄. Benedi-
cat nos deus deus nr̄: benedicat
nos deus. Ubi innuit Trinitas p
ſonarū. Scd̄o arguit. O Cathe
rina. 3. phi. dr̄. Fruſtra fit p plu-
ra qd̄ pōt fieri p pauciora. Si ille
erat verus de'. quē ieſū dicitis:
poterat redimere genus huma-
nū ſolo verbo: iuxta illud. dixit
⁊ facta ſunt. Rn̄dit virgo. Verū
ē. q̄ potuit: ſ3 nō debuit. Et rō ē.
In deo ē miſericordia: ⁊ iuſtitia.
Si. n. ſolo verbo oēs ſaluaret:
maxima fuiſſet miſericordia. S3
vbi eſſet iuſtitia? Si vero oēs dā
naſſet: vbi eſſet ſua miſericordia.
Ideo voluit icarnari: ⁊ naſci: vt
appareret ſua miſericordia. Et pro
nobis voluit pati. ⁊ ſanguinē ſuū
ſoluit in bancho crucis: vt appa-
reret ſua iuſtitia. Cōfuſus. ſcd̄s.
tertius ſurrexit. d. O Catherina
tu dicis deū eē hoiē3. Probo i-
poſſibile. Qz in tertio phorū. Fi
niti ad infinitū: nulla ē proportio.
Rn̄dit virgo. A gētilibus ē pre
dictū. Sybilla cumana. Felix il
le deus qui ligno pependit ab al-
to. Et Sybilla erithrea. In vlti
ma etate humanabit' proles diui
na. vnietur humanitati diuinitas
⁊ puellari officio educabitur. Il
le. Cōfuſi oēs. dixerūt imperato
ri. O imperator nos ſumus cō-
fuſi. Indignatus imperator iuſ-
ſit eos igne cremari: qui nec leſi
celū aſcenderūt. Ait g° aūt nolens
imperatori aſcētire. 5. genera tor
mētorū in eā exercuit. Primo
ſcorpionibus flagellata. Scd̄o in
carcere clauſa. Tertio fame cru-
ciata. Quarto ſup rotas poſita.
Quīto decollata. Hāc amaui ꝛc̄.
¶ In feſto ſci Andree apoſtoli.
De dignitate apoſtolica.

R Elictis reti-
bus ⁊ naui: ſecuti ſunt
eū. Mat. 4. ¶ Cōclu-
ſio ē ſacrorū theologorū. q̄ hoīus
xp̄3 ſequentiū hūt reperiri in tripli
ci dr̄ia. Quidā ſequunt' xp̄3 p fi-
dem: ſed ab eo recedunt per ope
rationem. De quibus apoſtolus
ad Titū. 1. Cōfitent' ſe noſce deū:
factis aūt negant. Et Iacobi. 2.

Fides ſine operibus mortua eſt. Quidā ſequūt deū per fidem ⁊ opationez. ſed nō per finalē conſumationē: qꝛ cito avia dī recedūt Joſue. 1°. Cito deſeruerūt viam per quā ingreſſi ſunt pres eorū. Hiero. ad Furiā. Non querunt in chriſtianis initia: ſed fines. Et Tho. ſ. 2. q. 109. ar. 5. Poſtq̄ aliquis poſitus eſt in gra ⁊ p gratiam dei iuſtificatus: neceſſe hꝫ petere a deo donū perſeuerantie. vt ſ. cuſtodiat a malo vſqꝫ in finez. Nā multis dat gra: quibus non datur perſeuerare in gra. Ille. Quidam ſequuntur xp̄m ⁊ per fidē ⁊ per operationē ⁊ per perſeuerantiā: vt Andreas apoſtolus ⁊ Petrus. Vñ Greg. in hom. ho. Audiſtis fratres cariſſimi qꝛ ad vnius iuſſionis vocē. Petr⁹ ⁊ andreas relictis retibus ſecuti ſunt redēptorē. Nulla vero hūc facere adhuc miracula viderant. vel ab eo de premio eterne retributionis audierāt: ⁊ tñ ad vnum dñi preceptū. hoc qꝺ poſſidere videbant obliti ſunt. Ille. Scōm ſniaz Tho. ſup Jo. ſc. 2. Tribus vicibus a xp̄o vocati ſunt. Primo vocauit eos ad ſui noticiā: vt qñ ſtante Andrea quadā die cum magiſtro ſuo Jo. bap. ad Jordanē ⁊ dicēte. Ecce agnus dei: Andreas dixit Simōi fratri ſuo. Inuenim⁹ meſſiā q dr xp̄s. ⁊ codurit ipſuz ad ieſuz. O quātū obligatur petrus andree: qꝛ conuerſus eſt ⁊c. Die ſeqūti reuerſi ſūt ad piſcationē. Scdo vocauit eos ad ſui familiaritatē. vt qñ erat cū eis ad ſtagnū geneſareth: ⁊ ceperunt piſciū multitudinē. Et iterū ad ꝓpria ſunt reuerſi. Tertio vocauit eos ad apoſtolatū: vt qñ ambulante ſup mare galilee: eos vocauit. Venite poſt me. Jere. 16. Ecce ego mittā piſcatores ⁊ piſcabuntur. Jō illi diuino amore ſucceſſi reliquerūt oia vt aiunt verba aſſūpta. Relictis ⁊c. In quibus verbis: qꝛ Andreas ⁊ petrus cū tanta promptezza oia reliquerunt ⁊ ſecuti ſunt redēptorē. Jō in eoꝝ laudez: de apoſtolatu. vel dignitate apoſtolica ſermonē texem⁹. De q̄ tria p̄ꝑlabimur.

¶ Primū. dicitur opinionis.

¶ Scōm. dicit̄ dclaratōis.

¶ Tertiū. dicitur operationis.

PRimū dr ⁊c. Utrū aliqui ſancti ſint maiores apoſtolis in patria? Ad hoc due ſunt opiniōes. Una qꝺ ſic: alia qꝺ nō. Prima qꝺ ſic. Qð probat triplici rōne in ꝑſentiaz: ad propoſitū.

¶ Prio. rōne paſſibilitatis.

¶ Scdo. rōne contēptibilitatis.

¶ Tertio. rōne humilitatis.

¶ Primo rōne ⁊c. Una ē maxima in Theologia. qꝺ quāto plus hō patit tribulatiōes: tāto plus premiabit. Ueritas huius concluſionis probatur per chriſtum Matth. 5. Beati qui lugent. qm̄ ipſi conſolabunt. Et Jo. 16. Triſtitia vr̄a vertet̄ i gaudiū. Et ps. Scōm multitudinē dolorū meorum in corde meo: cōſolationes ⁊c. Et chriſo. Quāto magis qs patit, tanto magis in eterna vita

glorificat. Et Hiero. Quot vul
nera patimur: tot coronas mere
mur: De primo ad vltimū: quā
to plus patimur. tanto maius pre
miū erit. Ad ppoſitū. Multos
legimus ſanctos. plura aduerſa
tolleraſſe: q̄ apoſtoli. Quod pz in
vtroq; teſtō. In veteri. Abel a
fratre ſuo occiſus eſt. Daniel in
lacu leonū. Zacharias eſt lapida
tus. Iſaias ſectus: lignea ſerra.
Iere. gladio occiſus eſt. Ezechi
eli cerebrū excuſſuz. Preterea ī
nouo teſtō. Stephanus eſt lapi
dat⁹. Laurētius in craticula exu
ſtus. Vincētius pectinibus ferre
is dilaniatus. Ignatius de mē
bro ad membrū ꝛc̄. Raſmus p
viſcera dilaniat⁹. Sic dico de vir
ginibus que per tormēta ad pa
radiſum iuerunt. De quibus ad
Hebre. xi. Sancti per fidē vice
runt regna. Et infra. Secti ſunt
lapidati ſunt. temptati ſunt. in occi
ſione gladij mortui ſunt. Talia
apoſtoli non ſuſtinuerunt. igitur
nō ſunt maiores. ¶ Scd̄o rōne
ꝛc̄. Cōcluſio eſt Tho. in opuſcu
lis de. x. p̄ceptis. Et icipit. Tria
ſunt hoi neceſſaria. q̄ duo maxi
me augēt charitatē. Primū pa
tiētia in aduerſis. Scd̄z ſeparatio a
terrēis. Perfectio ḡ xp̄i ne reli
giōis ē bōa agere. ꝛ mala pati. Et
ſeparatio a terrēis. Dico ſic. Ubi ē
maior ɔtēpt⁹ rex tpaliū: ibi maius
premiū in gloria. Veritas cōclu
ſionis pbat̄ Mat. 19. dixit petr⁹
xp̄o in pſona oiuz apoſtoloꝝ. Ec
ce nos reliquimus oia: ꝛ ſecuti
ſumus te: quid ergo erit nobis?
Rn̄dit Amē dico vobis q̄ vos
q reliquiſtis oia ꝛ ſecuti eſtis me
cētuplū accipietis ꝛ vitā eternaz
poſ. O mira benignitas. que nō
vult vici beneficijs. Si das pau
peri: copioſe tibi reddit. Gre. 3.
dia. Tēporalis ſubſtātia cū diſtri
buit. multiplicat̄. Ad ppoſituz.
Ubi eſt maior cōtemptus: ibi eſt
maius premiū. Sz quidā ſci ma
iora cōtempſerūt bona pro xp̄o:
q̄ apoſtoli. Sanctus Ludouic⁹
rex francoꝝ. Alexius romanus.
Roccus. Thomas de agno car
dinalatū renuit. Sic ſanct⁹ Vin
centius. Sic bona. Bernardin⁹
epiſcopatum ſeneſcz. Igit̄ ſunt
maiores. Et ſi diceres. Aliquid
nō apoſtoli talia egerūt: qz Pe
trus ꝛ Andreas a xp̄o vocati fue
re: ꝛ ipz ſūt ſecuti. Sz qd̄. Mat.
4. Relictis retib⁹ ꝛc̄. O richeza
x. ſolidoꝝ. Uū pz ſcd̄a rō. ¶ Ter
tio rōne ꝛc̄. Regula datur a ma
giſtro nro ieſu chriſto: infallibi
lis Luc. 1. Et. 18. Qui ſe humili
at exaltabit̄. Eccleſi. 3. Quanto
maior es: humilia te ī omnibus
Et Jacobi. 4: Humilibus deus
dat grāz. Nō immerito. Nā iūte
ei placet. Superbus lucifer: de
dit: locū xp̄o humili. Diues epu
lo. Lazaro humili. Eua ſuperba
marie humili. Ad ppoſituz. vbi
eſt maior humilitas: ibi maius
pmiuz. Sz aliqui ſancti: maiorez
habuerunt humilitatē. q̄ apoſto
li. Gen. 18. de abraā loqr ad do
minuz: cum ſim puluis ꝛ cinis.

Et .2. Reg. 6. Ludā vt vilioꝛ fiant pluſquam factus ſum: ⁊ ero humilis in oculis meis. Patrica de ſācto Marco. de Frāciſco. de Moyſe. de Dominico. Hāc humilitatem nō habuerunt apl'i ſimo ſuperbi. Luc. 22. Facta ē cōtentio inter apl'os: qs eorum videret maioꝛ. Petrus ſe laudabat di. Ego ſuʒ princeps omnium vſm. Andreas. Ego ſuʒ primus xp̄ianꝰ. ⁊ diſcipulꝰ fui Joānis bap. Jacobus ⁊ Joānes. d. Nos ſumꝰ filij Zebedei. Et Bartholomeus. d. Ego ſuʒ filius regis. Et Lucas d. Ego ſū medicꝰ Matheus d. Ego fui mercatoꝛ de pelle danguille. Unde fuerunt ſuperbi. Igitur aliqui in patria ſunt maioꝛes apoſtolis. Unde patet prima opinio.

¶ Scda opio ē doctoꝝ. Q̄d apoſtoli ſūt ſimplr maioꝛes oibꝰ ſanctis. Quid dicis o Tho. ſup illd ad Ro. 8. Nos p̄micias ſpūs habētes d. Apoſto. ſūt p̄ferēdi oibꝰ ſāctis. q̄cūqȝ p̄rogatiua p̄ful geāt ſiue vlt ginitatis. ſiue doctrīe. ſiue martyrii: tanq̄ʒ abūdātiꝰ ſpūʒ ſ. hūtes. Et ſup verbo ad Eph. 1. Scdʒ diuitias gratie eiꝰ d. Ex quo apparet temeritas illoꝝ ne dicā erroꝛ: q aliquos ſāctos p̄ſumūt eqperar apoſto. i grā ⁊ i gloria. Ille. Ad ſcdm veniamus.

SEcūdūʒ dr̄ ⁊c. Scdm Tho. p. 2. q. 161. ar. 4. In p̄io ſen. di. 16. In 1. p. q. 44. ar. 7. Et ſuper Ro. 8. Concluſio hec extrahitur. Q̄d apoſtoli ſūt oibus ſanctis maioꝛes digniorefqȝ. Que cōcluſio pꝛobatur triplici rōne:

¶ Primo. rōe approximatiōis.

¶ Secundo. rōne electionis.

¶ Tertio. rōne repletionis.

¶ Primo rōne ⁊c. Cōcluſio eſt Auctoris li. de cauſis. Q̄d quāto magis aliquid appꝛopinquat ſuo pꝛincipio in quolibet genere. tāto magis p̄ticipat effectū illiꝰ. Exēpli grā. de illo qui appꝛopinquat igni. ſoli. plus participat de virtute illoꝝ. Ad p̄poſitū. Appꝛoximare deo. anima mia cara: nō fit paſſibus coꝛpoꝛis ſed affectibus mentis: vt ponit Ber. ſuper Gen. 17. Ambula corā me ⁊ eſto p̄fectus. Tribuis elemoſinā pauperi: p̄ illū vnū inceditti apd deū. Et ſic de ſingulis. Et quāto quis eſt deo pꝛoximioꝛ: tāto ē dignioꝛ ⁊ p̄fectioꝛ. Chriſtꝰ eſt pꝛincipiuʒ gratie ⁊ oꝛigo omniū gratiarum atqȝ bonoꝝ. Jo. 1. Grā ⁊ veritas: per ieſuʒ chriſtuʒ facta ē. Sed nullus fuit preter virginē huic pꝛincipio xp̄o vicinioꝛ atqȝ pꝛopinquioꝛ: q̄ʒ collegium apoſtolorum: qui imediate a xp̄o fuere edocti d̄ omnibus ſecretis vite eterne. Hieronymꝰ ad Paulinū. Quod alijs exercitatio. ⁊ quotidiana in lege dei meditatio tribuere ſolet: hoc illis ſpūſꝰ. ſ. ſuggerebat. Joannes ruſticus ⁊ piſcatoꝛ indoctus. Et vnde vox illa obſecro In pꝛicipio erat verbum: ⁊ verbum erat apud deuʒ? Hoc Plato neſciuit. Ḣ De-

moſthenes ignorauit. Iſte. Fuit eis reuelatũ: ſecretum totius tri nitatis. Unũ xp̃s quadã vice vocauit apoſtolos d. Io. 15. Uos ãt dixi amicos: q2 oĩa q̃ audiui a patre meo. nota feci vobis. Et. p̃. Io. p°. de ſe ⁊ alijs dic. Quod fuit ab initio. qd vidimus. quod audiuimus. annũciam⁹ vob. O ſecretar dei ſpirito ſcõ. Nõ ĩmero. Qꝛ vt hʒ philoſophus. 8. Eth. Nihil ẽ tã ꝓpriũ amicoꝝ: q̃ ſimul cõuiuere ⁊ cõuerſari. Cum xp̃o dormierũt. biberũt. comederũt ⁊ cõfabulati ſũt que oĩa erant amicitie. Ut ſi q miracula viderũt in ip̃o xp̃o: cecos illuminaṙ. mortuos ſuſcitare. ĩfirmos ſanaṙ. a faʒa viderũt eẽ. O p̃uilegiũ apoſtoloꝝ: videṙ xp̃ʒ oculis corpeis. O ſeru lo vedelle. Refert Aug. lib. de Ci. dei. ꝙ tria concupiuit videre. Primo romam in ſuis triumphis. De qua Lucanus. Roma quãta fuit ip̃a ruia docet. Secundo Paulum predicantem. Tertio xp̃m in carne. Adã vixit ãnis. 90030. Noꝛ. 90050. Iareth. 90062. Mathuſalem. 90069. ſed non viderunt ipſum in carne: quem tantopere deſiderarunt. Iſti autem ſic. Unde dixit eis Luc. x. Beati oculi qui vident que vos videtis. Dico enim vobis ꝙ multi prophete ⁊ reges voluerũt videre que vos videtis: ⁊ non viderunt. Fuerunt ergo maiores: q2 proximiores. De his Daũ. oi. li. Para. Queſti altri ſochi tutti ꝯtẽplanti. Homini ſiꝛo acceſi di q̃l caldo. Che fa naſceṙ e fioꝛi e fructi ſacti. Unde patet prima rõ. ¶ Secundo ratione ⁊c. Cõcluſio ẽ Tho. 3. par. q. 27. ar. 4. Quod vnicuique datur gratia ſm illud ad quod eligitur. Exempli gratia. de archa Noe. quam grã dei perfecit. De Moyſe ad pharaonem. Ad propoſituʒ. Apoſtoli fuerũt dicti. vt eſſent tube in eccleſia dei ⁊ ambaſſiatores diuini nominis ⁊ ſuper omnes idonei. Unde. 2. Cor. 3. c. in perſona omniuʒ apoſtoloꝝ. Idoneos nos fecit miniſtros noui teſtamẽti. Qui fuerunt miſſi ad p̃dicãdũ. ad baptiʒãdũ. ad docẽdũ. Mat. 18. Euntes docete oẽs gẽtes. baptiʒantes eos i nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpirit⁹ ſancti. Et vt dicit Alber. ſup Luc. Chriſtus miſit illos cum illa auctoritate qua pater miſit filium ſuum. Io. 20. Sicut miſit me pater. ſ. cuʒ eadẽ auctoritate: ⁊ ego mitto vos. O quomodo ſtaret mundus niſi fuiſſent apoſtoli? Qui ſuis ſermonibus mundũ conuerterũt. De his figuratiue fuit dictum Iere. 16. Ego mittam vobis piſcatores ⁊ piſcabũtur. Ubi dubiuʒ queritur. Quare non ſunt electi homines ꝓbi ad officium apoſtolatus: ſed ſimplices ⁊ piſcatores? Reſpondet Alber. ſuper Luc. ꝙ triplici ratione. Sed vnam tantum adducam in preſentiarum: videlicet: propter fidei veritatem. Nõ elegit ſapiẽtes p̃hos. aut doctores:

ſed viros idoctos: ad veritatē ſi
dei cõprobādā. Que ſi a ſapiētibus fuiſſet itroducta: aſcribi potuiſſet ſciētie ꝛ ꝓbitati illoꝝ. Sꝫ idoctos elegit: vt veritas fidei maniſeſtaret. Apoſtol'. i. Cor. i. Uidete fratres vocationē veſtrā: quĩ nõ multi nobiles ſꝫ carnē. nõ multi potētes. nõ ſapiētes: ſꝫ q̄ ſtulta ſūt mūdi. elegit de': vt cõfundat fortia. Ille. Et Th. ſup p̄o. Apoſtoli ſine lr̃is idiote ꝛ ſimplices: deſtruxerūt oēs inimicos xp̄i. Et ſic falſa eſt ſententia Porphyrij. Qui dixit tres fuiſſe garrulatores. q̄ totum mundum ad ſe cõuerterūt. Primus fuit Moyſes in populo iudaico. Secundus machometus. Tertius chriſtus. Unde patet ſcd̄a rõ. ¶ Tertio. ratione ꝛc̄. Quicunq; receperūt ſpūſ. s. excellēti' ꝛ abūdāti' hi profecto ſunt perfectiores coram deo. Sꝫ apoſtoli ſpūm ſanctum receperunt ꝛ tēpore prius ꝛ ceteris abundantius. Ideo ſūt maiores. Act. 2. Repleti ſunt omnes ſpū ſancto ꝛ ceperunt loqui. Sup quo Alber. Quadruplex ē plenitudo ſpūs ſācti. Prima eſt effluentie. que ſola fuit in xp̄o. De qua Io. i. De plenitudine ei' omnes accepimus. Secunda eſt excellentie. que ſola fuit in maria. De qua Lu. i. Aue gratia plena. Tertia ē ſufficientie q̄ pleni ſunt oēs ſancti. De q̄ Luc. i. Et Zacharias pater eius īplet' ē ſpū ſācto. Quarta ē abūdātie. q̄ fuit i apoſtolis, q̄ p̄ceteris fuerunt pleni. Unde ex hoc: nullus poteſt apoſtolis equiperari. Glo. ſuper illud Conſtitues eos principes ſuper ꝛc̄. Beate virgini. nulla mulier comparatur: ſicut nec aliquis ſanctus poteſt apoſtolis compari. Ille. Et p̄che frate Gabriele: Quia fuerūt eccleſie fundatores. Apoch. 21. Murus ciuitatis hieruſalem habens fundamenta. 12. Et nomina. 12. apoſtolorū erant in eis ſcripta. Et Mat. 16. Tu es petrus ꝛ ſuper hanc petram edificabo eccleſiam meam. Ubi dicit Albertus ſuper Luc. q̄ xp̄s i hac vita quinq; habuit. ¶ Pri' corp' qd̄ tradidit iudeis. ¶ Scd̄o animā quā patri cõmiſit. ¶ Tertio ſbāꝫ tp̄alē: quā tradidit iude. ¶ Quarto matrē: quā Ioanni donauit. ¶ Quito eccleſiā. quā ſolū Petro ꝛ apoſtolis cõmiſit. Sūt ergo maiores. In hui' ſignū: eccleſia in ſuis cerimonijs poſt ſūmū pontificē q̄ eſt eccleſie caput: īmediate collocat cardinales: q̄ ſūt p̄ceteris digniores. Qd̄ iō ſacit: q2 papa i eccleſia xp̄ꝫ rep̄ſētat cū ſit ei' vicari': vt pꝫ di. 10. §. vlt. Cardinales āt loco apoſtolorū ponūt. Ex quo pꝫ: q̄ apoſtoli in eccleſia poſt xp̄m ꝛ eius matrē primū locū tenet. Preterea eccleſia i cātico. Te deū laudamus poſt cherubin ꝛ ſeraphin āte patriarchas ꝛ p̄phetas: ſeq̄tur apoſtolorum chorus. Canis. Te glorioſus apoſtoloꝝ chorus. Cõcludamus ergo ſic, Ubi eſt maior gra

tia: ibi maius meritum: per con
ſequens et gloria. Quanta ē gra
tia: tanta eſt charitas. Quāta eſt
charitas: tantum eſt meritum.
Quantum eſt meritum: tm̄ eſt
premium. Apoſtoli fuerunt hu
iuſmodi. Igitur patet cōcluſio
nſa. Ad ſolutionē arg. Unica re
ſponſio nobis ſufficit. que ē Jo
annis Scoti in .4. ſen. ſic. Per
fectio et ſanctitas vite alicu9: nō
conſiſtit principaliter in pauper
tate: aut in patientia: aut humili
tate: ſed in charitate: iuxta illud
apoſtoli. Super omnia charita
tez habete. quod eſt vinculum p
fectiōis. Et 3 pe. di: 6. Sine cha
ritate: nō eſt ſalus. Et ratio. Qz
paupertas vel vite auſteritas et
huiuſmodi: non notant pfectiōez
nec hominem perfectum faciūt:
ſz ſūt iſtrumēta iuuātia ad pfe
ctionē: vt hz ēt Tho. Nō ſeqtur
q Joā. bap. aut ali9 ſāct9 viuēdo
in maiori pauptate q̄z xp̄s: q fue
rit xp̄o pfectior. Abſit a ſcto. In
ppoſito. Si aliq ſancti inueniūt ſūt
qui maiora egerint q̄ apoſtoli:
non propter hoc fuerunt perfe
ctiores. Quia fundamentuz om
nium virtutum eſt charitas. Et
ipſi ſuper omnes eam habuerūt.
Plus meruit petrus relinquen
do naniculam. q̄z Z: cheus da
do tot diuitias. Quia cū maio
ri charitate hoc egit. Sic dico d
alijs. Unde Grego. ſup verbo.
Mat. 4. Relictis retib9 et c. Mul
tū dedit q totū reliqt. Uñ patet
In vitis patrū legit̄ de quodā
patre qui optabat informari cū
quo erat glorificandus in celo.
Reſpondit angelus. Cum Gre
gorio papa. Reſpōdit. Qz abū
dauit diuitijs: ego aūt paup. Rñ
dit āgel9. Tu magis delectaris in
vna gatta quam habeo i cella: q̄z
Greg. in oī glīa ſua. Ad ppoſitū
de apoſtolis. Uñ patet q ſūt ma
iores. Et ſic p ɔſequēs debēt pl9
honorari. Sz plus hodie ſancti
noui venerant. et veteres reliqu
unt. Facezia de pſbytero q cruci
fixū veterē flebat. O crucifixe
vetus doleo ſup te valde. Sur
rexit crucifixus nouus qui et c.

Ertiū dī et c. Tres ſūt
opationes q̄s apoſtoli
ſunt operati. in pre
ſentiarum.

¶ Prima. dicitur predicatio.
¶ Scda. dī miraculoꝝ patratio.
¶ Tertia. dī martyrij ɔſumatio.
¶ Prima dicitur et c. Ad hoc
officium fuerunt precipue electi
apoſtoli: tanq̄z primi predicato
res. et fundatores eccleſie. Joā.
15. Ego vos elegi de mundo: vt
eatis et fructum afferatis et fru
ctus veſter maneat. Et poſtq̄z
reſurrexit a mortuis, dixit eis.
Marc. vlt. Euntes in mun
dum vniuerſum predicate euan
gelium et cetera. Mat. vltimo.
Euntes docete omnes gentes.
Ex hoc officium predicationis
dicitur apoſtolicum: ad quod aſ
ſumi non debent niſi perſone
ſufficientes. Fiat prattica. Apo
ſtoli habuerunt principatum in

toto mūdo: iuxta illud. Cōſtitues eos pncipes ₇c. Alber. ſup Luc. ādreas fuit pnceps populi achaienſis in grecia. Jacobus maior pnceps populi hiſpanie. Thomas: indie. Philippus: ſcythie. Bartholomeus: indie minoris. Mattheus: ethiopie. Symō meſopotamie. Tade⁹: egypti. Mathias: iudeā in ſortē accepit. Petrus princeps totius eccleſie. vn̄ Chriſoſto. ſup Mat. Tria totus mūdus mirabat. Primū xp̄m poſt mortē reſurrexiſſe. Secūm carnē in celū aſcēdere. Tertium duodecim apoſtolos piſcatores: totū mundū cōuertiſſe. Ille: Secundū opus ₇c. Secūdm Tho. 22. q. 178. Deus miracula fecit maxime ꝓpter tria. Prio pp ſcientie alicuius demōſtrationē: quē p merito vite vult alijs preponere in exemplū ſue virtutis vt ſecit de Antonio: ₇ ꝺ alijs ſanctis. Secūdo miracula fecit: vt fidē approbet. Glo. ſuper illud. Ut det illis hereditatē gentiū. Hec fuit intentio miraculorū. vt gentes crederēt. Que qdē miracula nō ſunt i alia natiōe: niſi in catholica. Tertio miraculū facit deus ad cōfirmandā virtutē predicatā. ₇ ſic ſunt facta miracula ₇ ſigna predicantib⁹ apoſtolis. Qui ſup oēs miraculis ₇ ſignis claruerunt. Nā poſt xp̄i paſſionē maiora miracula fecerūt i virtute nois chriſti: q̄ fecit ipſe chriſtus: ſm q ipe promiſerat eis. Joannis. 14. Qui credit in me: opera que ego facio ₇ ipſe faciet: ₇ maiora hoꝝ faciet. Ad pꝫ. Maius miraculum fuit q ad vmbrā petri infirmi ſanarent̄ q̄ q ad tactum: Martha ſanaret̄ a fluxu ſanguinis. Maius miraculum fuit: q Paulus Dionyſiū cōuerteret: q̄ q Chriſtus Lazaꝝ ſuſcitauerit. Mai⁹ miraculū fuit. q Roma ad vocē vni⁹ piſcatoris omiſſis ſecularium ſtudijs. ₇ depoſita omni infidelitate: ad xp̄m ſe conuerterit: q̄ q xp̄s filiū vidue ſuſcitauerit. O miraculū miraculoꝝ. O trumba del paradiſo. O gubernatori dela ſancta gieſia. O veri padri ₇ amatori de xp̄iani. O ſplēdore del tenebroſo mūdo. O portatore del trūphante vexillo dela ſancta croce. Tertium opus eſt martyrij cōſumatio. Apoſtoli anteq̄ hrent ſpiritū ſanctū erant debiles in fide. Unde Leo papa Ante aduentū ſpirītus ſancti ſub ipſo crucis diſſice tpe: alij ex diſcipulis effugantur: alij vniꝰ voce ancille terrētur. Ille. Sꝫ poſt ſpūs ſcti ꝯfirmationē. ꝯſtantes fuerūt ad oīa ſuſtinēda. Act. 5. Ibant gaudētes a cōſpectu ₇c. Et ad Ro. 8. Quis nos ſeparabit a charitate xp̄i: q̄ſi d. nihil. Nullū genus tormētoꝝ intactū remāſit. Petrus crucifixus. Paulus decapitatus. Un̄ Rabanus ſermone omni ſanctorū. Apl'is eſt ſubiectā triūphale martyꝝ nomē: qui p diuerſa tormentoꝝ genera xp̄i nomē vbiqꝫ profeſſi ſunt. Un̄ pꝫ propoſitū.

¶ Hiſtoria ſancti Andree ſucciſta.
¶ Poſt dñi aſcenſionẽ: apoſtolis
diſperſis p mundũ ad pdicandũ
euangeliũ: Andreas in Achaiam
ingredit: ⁊ ipſam eccleſijs reple
uit. Ut ⁊ Rex hiſpanie in grana
te expulſis infidelibus. Ipſũ lau
da ſupoēs principes. Et populũ
ad xp̄m ꝯuertit. Et ſup oia: vxo
rem Egee ꝓconſulis romani ad
fidẽ ꝯuertit: atq; eã baptizauit.
Audiens hoc Egeas: iratus in
greditur ciuitatẽ que dr̄ patras:
⁊ xp̄ianos oēs cõpellebat ad ſacri
ficia idoloꝝ. Cui occurrens An
dreas d. Oportebat vt tu qui iu
dex hoīum eſſe meruiſti: iudicẽ
tuũ qui in celis eſt agnoſceres ⁊
agnitũ coleres. ⁊ colendo animũ
tuum ab his dijs penitus reuo
cares. Cui Egeas. Tu es An
dreas q ſuperſtitioſã ſectã predi
cas. quã romani principes iuſſe
runt exterminari? Cui Andreas
Romani principes nõ cognoue
rũt quomõ dei filius veniens in
mundũ. docuerit idola eē demo
nia. Reſpondit Egeas. Iſt do
cuit h; cruci ẽ affixus merito a iu
deis. Cui Andreas pro nr̄a ſalu
te: nõ pro ſua culpa mortuus eſt.
Quod pʒ p ſcripturas Iſa. 53.
Omnes nos q̄ſi oues errauim⁹
⁊ dñs poſuit in eo oīum nr̄m ini
quitatẽ. Cui Egeas. Niſi mihi
obtẽperaueris. o Andrea: ipſam
crucẽ te faciã experiri. Reſpon
dit Andreas. Si crucis patibulũ
abhorrerẽ: crucis gloriã nõ pdi
carẽ. Eccleſiaſtici. 4. Pro iuſti
tia agonizare. Et i. 6. Eth. Duo
bus exiſtentibus amicis ſanctũ eſt
honorare veritatẽ. Extra de re.
iu. in. 6. Si de veritate ſcandalũ
naſcitur: vtilius ſcandalũ naſci p
mittitur: q̄ veritas relinquatur.
Iratus Egeas: ipm̄ in carcerem
poſuit. Et mane facto: pro tribu
nali ſiſtitur: ⁊ ab ipo inuitat̄ ad ſa
crificiũ idoloꝝ. Aliter ꝙ ipſum
ſupplicijs grauibus afficiet. Cui
Andreas. Quicqd vis fac: quia
tanto dño mõero gratior: quãto
fuero in tormẽtis ꝯſtantior. Ad
hoc ꝓpoſitũ. Cicero. i. Tuſcu.
q. d. De Theodoro: che eſſendo
menazato da Liſimaco re de far
lo morir in cruce. Reſpõdit vo
ce viua. Iſtis tuis purpuratis.
iſta horribilia minitar̄ q̄ſo. Theo
doro nihil intereſt humi an ſubli
mi putreſcat. Un̄ iuſſit a. 20. hoī
bus ipm̄ cedi: ⁊ ceſum manibus
⁊ pedib⁹ cruci alligari: vt ſic lon
giorẽ cruciatũ reciperet. Cũ ad
crucẽ duceret̄ factus eſt ꝯcurſus
populoꝝ d. Innocens eius ſan
guis effundit̄. ſine cã damnatur.
Uidẽs crucẽ a lõge eã ſalutauit.
d. Salue crux p̄cioſa q̄ in corpo
re xp̄i dedicata es ⁊ ex mẽbris
eius tanq̄ margaritis ornata. O
bona crux diu deſiderata. accipe
me ab hoībus ⁊ redde me magi
ſtro meo xp̄o: vt p te me recipiat
qui p te me redemit. Hec dicẽs
exuit ſe ⁊ veſtes miniſtris dedit:
Sicq; eũ in cruce vt iuſſum fue
rat ſuſpẽderũt. In qua biduo vi
uens. 20. millibus hoīum aſſtãtiũ

predicauit. Minante autē turba Egee mortē ⁊ dicente. Ut ſanctuʒ manſuetū ⁊ piuʒ nō debere iſta pati. venit vt ipʒ deponeret. Quē videns Andreas d. Quare ad nos veniſti Egea? Si propria. ipſaʒ ↄſequeris. Si ante vt me deponas ſcito ꝙ viu᷒ de cruce nō deſcendā. Iaʒ enī video regem meū q me expectat. Et cuʒ vellent eū ſoluere nullo mō potuerunt ad eū ꝑtingere. Tūc splēdor nimius de celo veniēs diuina hora eū circūdedit: ita vt nullus eū videre poſſet. Et abſcedē de lumine ſpiritū cuʒ lumine ſit tradidit. Maximilla vero tulit corpus eius ⁊ optimo loco cum aromatibus ſepeliuit. Egeas aūt anteq̄ domū rediſſet arreptus a demone in via corā oībus expirauit. Felix igit̄ ⁊ glorioſiſſimus fuit illius martyrij finis: dū Andreas ꝑ illud meruit ſecreta ſcādere celi: vbi cū Chriſto fruitur eterna pace in ſecula ſeculorum.

¶ In feſto ↄceptiōis. b. virginis Marie. In quo ſermone explo-ditur ac ↄfutat̄ ipſa opinio quorūdaʒ vulgariū ignorantiū. Et vera aſſeritur: ſm̄ dicta oīum ſapiētum ⁊ maxie ſanctoꝝ doctorum chriſtiane religionis.

Qui elucidant me: vitā eternā habebūt. Eccleſiaſtici. 24. ¶ Quanta ſit Marie virginis laus. dignitas. ⁊ excellentia: nulla pura creatura enarrare pōt. Aug. in quodā ſermone. De te o Uirgo Maria qd dicā pauper igenio: cū quicqd de te dixero minor laus eſt: ꝙ tua dignitas mereat̄. Si celū te vocē: excelſior es. Si matrē giāꝝ dicam: ꝑcellis. Si formā dei appellem: digna es. Si dn̄am angelorū te clamitē: ꝑ oīa ſic eſſe ꝓbaris. Quid ergo dicā. quidue referā: cuʒ non ſufficiat lingua carnis. tuas enarrare virtutes? Ille. Ideo ipſa de ſe ait. Qui elucidant me: hoc eſt q me venerant̄. qui me laudāt. qui me inuocant: vitā eternaʒ hēbunt. Uex qꝛ quidaʒ [redacted] illā laudare vident̄ aſſerentes eā ſine originali ↄceptaʒ: de hac ↄceptione erit ſermo. In quo tria ſunt videnda ꝑ ordinē:

¶ Primum. dicitur opinionis.
¶ Secundū. dicit̄ declaratiōis.
¶ Tertium. dicit̄ ↄfirmationis.

Primuʒ eſt ꝗ. Querit̄ dubiū. Uerum virgo Maria. ſit concepta in pctō originali? Circa hāc difficultatē: due ſunt opiniones famoſe. Una dicit ꝙ nō. alia ꝙ ſic. Quas videbimus ꝑ ordinē. Sʒ prius videam᷒ breuiter: qd eſt pctm̄ originale: vt ſic intelligamus materiā. Egydius ī tractatu de pctō originali. Et Tho. 1. 2. q. 82. ar. 1. In 2°. di. 30. In 4°. di. 43. a. 4°. Peccatū originale eſt carētia iuſtitie originalis. Ille. Aduertendū eſt ſm̄ theolo

go: q deus fecit hoiem rectu3: iuxta illō Eccli. 13. Inueni q̄ d̄s fecit hoiem rectū. Qz. ſ. in eo oia inferiora erāt ſubiecta ſupiorib⁹. Caro eni ī eo erat ſubiecta. ſ. aie. Qz nullus morb⁹. nulla paſſio. aut indiſpoſitio. poterat inſurgere in carnē que aie ipſi⁹ repugnaret. Preterea vires inferiores erāt ſubiecte ſupioribus: vt ꝯcupiſcibilis ⁊ iraſcibilis: ita erant ſubiecte mēti ⁊ rōni: vt nihil in eis inſurgeret. niſi ſm dictamen rōnis. Iſte ordo dicebat̄ iuſtitia. Qz iuſtū eſt vt inferiora ſupioribus ſubiciant̄. Dicit̄ ergo ī diffinitione. Eſt carētia iuſtitie. Dicebat̄ aūt hec iuſtitia originalis: qz erat in poſteros p originē trāſferēda. Adā ergo peccāte ⁊ a ſuo ſuperiore ſe auertente. ordo rōnis poſcebat. q cū ipſe nollet ſuo ſuperiori eē ſubiect⁹. q̄ eius iferiora ſupiorib⁹ rebellarēt. Propter qd̄ caro ſtati3 cepit rebellare aie. ⁊ iſurgere in corꝑe ꝯtrarie diſpōnes ipſi⁹ forme. ideo Adā ꝑ potuit nō mori. ſi ñ peccaſſet: eo peccāte neceſſitatē habuit moriēdi. Quādiu ſtetit Adā in ſua rectitudine: poterat nō mori. ⁊ poterat nō peccar̄. Poterat nō mori: qz eo ſic ſtāte: nihil iſurrexiſſet ī corpore qd̄ repugnaret aie. Poterat ñ peccare: qz vires iferiores erāt oīo ſubiecte ſupiorib⁹. Acceperat eni Adā ꝑ hāc originale3 iuſtitiā vt poſſet ſtare. Poterat eni peā vitare. Eo āt peccāte ⁊ a deo ſe auertēte ꝑdidit hāc originale3 iuſtitiā. ⁊ hāc rectitudine3 q̄ iferiora ſupiora ſupiorib⁹ erāt ſubiecta. ⁊ qz huiuſmōi rectitudinē peccādo ꝑdidit. nō potuit ī poſteros eā trāſfūder̄. Hoc ē ꝑ pcm̄ origīale qd̄ dicim⁹: qz ipſū origīe ꝯtrahim⁹. ſ. carētia hui⁹ rectitudinis. huius iuſtitie originalis: cū debito habendi eā. Scd̄m eni ordinē natur̄ inſtitute neceſſaria erat iuſtitia originalis ad ſalute3 ꝯſequendā. Qz ergo ea carem⁹ ⁊ ea3 tenemur habere vt ſimus mēbra ecle. Priuatio vel carentia origīalis iuſtitie cū debito habendi: eſt peccatū origiale. Et ſic pz denominatio hui⁹ vocabuli. Nōnulli tenēt virginē fuiſſe immunē ab hoc. Quā ꝯcluſione3 probāt tripliciter. Rōne. Auctoritate. Exēplo. Prima rō hec eſt. Uirgo Maria in matre3 dei electa. erat exaltāda ſuper oēs angelos vt eccleſia canit. Exaltata eſt ſancta dei ge. Sed angeli fuerunt preſeruati ab omni pctō. Igitur ⁊ Uirgo Maria a fortiori: cū eēt ſuperior. ij. rō. Abſurdū ē creder̄ virginē mariā fuiſſe aliqū ī odio ⁊ idignatiōe filij ſui xp̄i ⁊ obligatā ſupplicio. cū eēt mr̄ cariſſima. S3 p pctm̄ origiale pſona dr̄ filia ire ⁊ deputata eterno ſupplicio. Igit̄ ⁊c. iij. rō ⁊c. Uirgo maria d̄bebat fieri ſpāle habitaculū dei: ꝑ debebat ſpēali⁹ ꝑparari. S3 ſi cōcepta fuiſſet ī pctō origiali: nom fuiſſ3 ſpāli⁹ ꝑparata. igit̄ ñ fuit ꝯcepta ⁊c. iiij. rō. Qd̄ de⁹ potuit facer̄ ⁊ decuit: fecit. ſ3 de⁹ potuit ⁊ decuit

facere ipſum. ꝙ virgo maria ſine originali conciperet. igit̃ fecit. 5. rõ. Nulla dignitas conueniens virgini. eſt ab ea auferenda. Sed cõcipi ſine peccato originali: erat ↄueniens virgini. igit̃ nõ fuit ꝛc. 6. rõ. dr̃. ff. de officio q̃ſtoris. l. i. Illi opioni ſtandũ ẽ q̃ plurimoꝝ teſtĩ ꝓbatur. Et phs li. de ſom. ꝛ vig. Nõ ab oĩbus vel pluribꝰ dr̃: fidem hꝫ ꝙ ita ſit. Et. i. Eth. Fama quã oẽs famant vel exclamant: nõ põt in toto eſſe falſa. Ad ꝓpoſitum: Sꝫ quaſi oẽs ꝛ maxie vulgus tenẽt vel exclamãt ipam ſine peccato originali ↄceptã. igitur ꝛc. De centũ. 94. hanc tenet opionem. igi̇t ꝛc. 7. rõ. Feſtũ nõ celebrat̃: niſi de re ſcã. Sꝫ feſtum ↄceptionis ipſius celebrat̃. Igitur fuit ſcã: ex ↄſequenti ſine pctõ originali. igit̃ ꝛc. 8. rõ. Indulgẽtie nõ dantur niſi ꝓ re ſcã. Sꝫ Sixtus pp̃. 4ꝰ. dedit celebrantibus ↄceptionẽ idulgẽtiã ꝑ totaz octa. igitur fuit ꝛc. 9. rõ. Miracula non pñt fieri: niſi a ſcĩs. Sꝫ ↄceptio virginis fecit ꝛ ↄtinue facit multa miracula: q̇ ↄtinue recitantur a pdicatoribus. igit̃ iſta cõceptio fuit ſcã. x. rõ. arguũt qdã. Illud ꝙ eſt ꝑ angelũ reuelatũ: eſt firmiter tenendũ. Sꝫ. b. virginẽ fuiſſe ↄceptã ſine pctõ. fuit a deo reuelatũ: vt pꝫ de quodã Heliſino abbate: q cũ in medio mari fluctibꝰ mergeret̃. apparuit ei angelus. d. Nõ ſi voluiſſet annuatim celebrare celebrandãq ꝫ predicare ↄceptionez virginis a naufragio liberaret̃. At ille cũ ſe hoc facturũ ꝓmiſiſſet. ſtatim ſe data tempeſtate. ſalꝰ cũ vniuerſa comitiua in ꝓpriaz reuerſus ẽ. Pꝫ de primo. 2. arguũt auctoribus. Primo Aug. li. de natura ꝛ grã. Excepta virgine maria. cũ de peccatis agit̃. ꝓpter honorẽ dñi nulla volo ꝑi ſuo hr̃e qõnem. Preterea Th. in. i. ſñ. di. 44. q. 3. Btã virgo ſemꝑ immunis ab oi peccato origi. ꝛ actuali fuit. Prete. inducũt. s. Dñicũ de quodã li. quẽ edidit de corpoꝛ xpi ↄtra Albigẽſes. ſic d. Sicut primus Adã fuit in agꝛ damaſceno de terra virginea ꝛ immaculata formatus: ſic 2ꝰ Adam. ſ. xp̃s fuit ẽ carne virginea ꝛ imaculata ↄceptus. Prete. Anſel. in epiſtola ad eõepõs anglie. de celebranda ↄceptione. Nõ ẽ deuotus nec verus amator virginis. q reſpuit colere feſtũ cõceptionis. 3. ꝛc. De illo ꝑdicatore q Tholoſe predicans ↄtra hãc ↄceptionẽ. exiẽs de pulpito qdam canis niger aſſuit qui ipſum fratrem deuorauit. Et ſic pꝫ prima opinio

Secundũ dẽ ſcd̃a opi. 2ª dicit oppoſitũ. Et ꝓbat intentũ ſuũ dupliciter.

¶ Primo. rõne theolog.

¶ Scd̃o. auctoritate legali.

¶ Primo rõnibus pluribus efficaciſſimis. Pria hec eſt. Id qd̃ marie reſiſtit fidei nec eſt ipium ꝛ crudele. ꝛ oio nõ tenẽdũ. imo reſpuẽdũ: q: eſt reſiſtere lpul. s. Sꝫ dicere. b. virginẽ fuiſſe ſine pctõ orig. ↄceptã. ẽ reſiſtere fundatiſſi

natū. Sedō probat auctoritate. Ad verba magri. Rñdeo q logr de actualibus cōtra [illegible] gbus immūis fuit virgo maria: et nō originalibus. Ad illud de s. Tho. Rñdeo q Thomas bene dixit. Qz virgo fuit immunis ab omni peccato [illegible] cepit [illegible] vsqz in perpetuū fuit immunis a peccato originali. Non tamen vere [illegible] in pcō originali [illegible] fuit immunes a pcō originali [illegible] rpus [illegible] originali. Nō enim [illegible] virgo fuerit immunis [illegible] pcō originali: sed [illegible] ab illo pcō originali [illegible] prepara ta fuit vt esset mater [illegible] rōnibus [illegible] illius opinio nis. Ad illud de [illegible] co. Rñdeo q Vincē. histori. 3. c. [illegible] historiā recitat aliquo librū qui in flāmas proiectus [illegible] [illegible] sua penitus. Sz q fuerit ī corpe xpī nullā facit mentionē. Vn nō prestatur fides talibus.

Preterea nunq̄ fuit reputatum hereticū tenere. b. virginē fuisse conceptā in originali: ideo non erat opus vt per illā auctoritatem. d. Dominicus impugnaret hereticos. Preterea talis epistola [illegible] nō sunt. Ad illā de Anselmo. Non est sermonis nec verbis auctor virginis. Rñdeo q vere non sunt verba Anselmi: sed [illegible] ab aliquo volenti decipere stolidum vulgus. Ad illud exēplū. d [illegible]

lo qui confecit fratrem illū. sunt pacies ſatiris.

¶ In feſto. s. Thome apoſtoli de fide ſermo magnus.

NOli eſſe icredulus: ſed fidelis. Io. 20. ¶ Dali optimi e excellenti theologi: cum ſolido e firmo fundamēto rōnis fuit conclusuz: fra tuti le virtu i coſi theologice como cardinali: maxime eē neceſſari a ciuncii ad paradiſuz virtutē ſancte fidei. Qz vt vult Tho. 22. q. 4. ar. 1. In pᵒ contra gen. c. 5. 6. 7. In. q. diſ. de veri. q. 14. ar. 2. Fides ē ſubſtantia. radix e origo oīuz virtutū. e bonorū ſpūalīū. Dio. li. de di. no. c. 7. Fides ē vnicū credētiū fundamētum. radix e origo omnium virtutum e bonorum ſpiritualium. Et ſicut radix arboris eſt fundamentum oīum fructuum: ita fides oīuz bonoꝝ ſpūaliuz. Unde apoſtolus. 1. Cor. 3. Fundamētū aliud nemo pōt ponere ſcz neceſſariū ad ſalutē. preter id qđ poſitū eſt: qđ ē xp̄s ieſus. ſ. fides ieſu xp̄i. Qđ affirmat p Aug. de fide ad petrū. Firmiſſime tene e nullatenus dubites: nō ſolū oēs paganos. ſz e oēs iudeos e oēs hereticos. atqz ſciſmaticos: q extra eccleſiā p̄ntē finiūt vitā: i ignē eternū ituros. qui paratus eſt dyabolo e angelis eius. Ille. Et Pius papa epiſcopus: ſeruus ſeruorum dei. Illuſtri Machumeto Turchorum principi: timorem

diuini nominis pariter ⁊ amorē.
Sapientibus ⁊ inſipientibus de
bitores ſumus: ⁊ oēs cupimus
ſaluos fieri grecos. latinos. iude
os. ſaracenos, oibus optamus
bona. Sed ſcimus verū bona
neminem aſſequi poſſe: qui extra
eccleſiam degit ⁊ a xp̄o dño alie-
nus eſt. Ille. Quā ↄſiderans apo
ſtolus Thomas. cū fuiſſet incre-
dulus per dies aliquot ꝺ Chriſti
reſurrectiōe: ⁊ dicentes alij: vidi
mus dñm: ille dixit. Niſi vide-
ro in manibus eius figurā clauo
rum: ⁊ mittā manum meā in la-
tus eius: nō credam. Apparenti
autē ei dixit. Dñs meus ⁊ deus
meus. Confeſſus eſt humanitatē
in verbo dominus meus. Et di
uinitatē: in verbo deus meus.
Et vt dicit Gregorius in homi.
plus profuit nobis Thome infi-
delitas: q̄ꝫ fides credentiū diſci-
pulorꝫ. Hoc fuit magnū priuile-
gium ſuper omnes Apoſtolos.
Scḋm ſententiam Alberti ſuper
Luc. Quidā cognouerunt xp̄m
reſurrexiſſe ī viſu. vt Cleophas
⁊ Lucas eūtes in Emaus Luc.
vlt. Quidā ex auditu: vt Pe-
trus Mat. 16. Dicite diſcipulis
eius ⁊ Petro. Quidā ex guſtu:
vt diſcipuli qui ad piſcationē ie
runt Jo. vlt. Quidā ex tactu ⁊
viſu. vt Thomas q xp̄m tetigit.
Vñ eccl'ia. O Thoma didime: q
meruiſti xp̄m tāgere. Cui xp̄s di
xit aſſumpta verba. Noli eē ⁊c.
In quibus verbis: de laudibus fi-
dei Thome ac nr̄e erit hodiern⁹
ſermo. Vbi tria vidēda ſūt ꝫ ca.
Sermonē habes char. 39.

In die natiuitatiſ dñi. Sermo
ineſtimabilis.

EUangelizo vo
bis gau-
diū ma-
gnū q̄d
erit om-
ni popu-
lo: q2 na-
tus ē vo
bis ho-
die ſaluator mūdi. Lu. 2. Grā
de facundia. ſtilo. e ornato de pa
role recbiede la ſacra ſolēnita ho
dierna: de la natiuita ſpeciale xp̄i
incarnati: qual in tal giorno co-
mo el giorno dozi. per recupatio
ne e redēptiōe dela infelice natu-
ra humana: il diuino verbo ſe ſia
veſtito dela nr̄a paſſibile e mor-
tal carne. Et vere ſicut deus vo-
luit oſtendere ſuā īfinitā potentiā in
pricipio mūdi in creatiōe creatu-
rarꝫ eas p̄ducēdo de nō eē ad eē.
iuxta illud. Dixit ⁊ fcā ſūt. Idē.
Oia q̄cunq3 voluit dñs fecit. Et
Beda in homelia Zachei. Que i
poſſibilia ſunt apud hoies: poſſi-
bilia ſunt apud deū. Ita in vltia
etate huiꝰ ſpis: voluit oſtēdere ſu-
am infinitā miſericordiā: qꝛ ꝺ na-
tura hūana ſcī captiua in manu
diaboli: illā voluerit liberare me
diāte incarnatiōe filij ſui. O ma-

guẽ priuilegiũ nobis ↄceſſum. Secũ Tho. ſup epiſtolas Paul. deus diuerſis modis voluit loq ꝑp̄lo iudaico ⁊ ꝑtribus antiquis. Modo ꝑ columnã igneam in ea apparendo. mõ per perſonã me diam. ſ. per Angelũ. mõ per viſionem. ⁊ corporalẽ: ⁊ imaginariam: ⁊ intellectualẽ: ſʒ nobis mõ ſingulari locutus eſt ꝑ filiũ. Vñ apoſtolus ad Heb. pᵒ. Multifarie multiſq; modis: olim deus loquẽs patribus in ꝓphetis: nouiſſime aũt diebus iſtis locutus ẽ nobis in filio: quẽ ↄſtituit hẽdes vniuerſoꝝ: per quẽ fecit ⁊ ſecla. Hoc eſt ꝙ ſponſa petebat Cañ. i. Oſculẽtur me oſculo oris. ſ. ſ. ꝑ incarnationẽ. Mõ Leo papa premeditans in ſermone hodierno: exhortatur nos ad grãdẽ exultationem ſpũalem. d. Hodie dilectiſſimi ſaluatoꝛ nr̃ natus ẽ: gaudeamus. Neq; n. phas ẽ locum eẽ triſtitie: vbi natalis ẽ vite. Nemo ab huius alacritatis ꝑticipatiõe ſeceŕnit᷑. Vna cunctis letitie cõis ẽ rõ. Exultz ſctũs: qꝛ appropinquat ad palmã. Gaudeat peccatoꝛ: qꝛ inuitat᷑ ad veniã. Aieiur gẽtilis qꝛ vocat᷑ ad vitã. Verbũ n. dei deus filius dei: ꝑp liberandũ hoĩem ab eterna moꝛte: fact᷒ ẽ hõ. Ille. Euãgelizo ⁊c̃. De xp̄i natiuitate tria erunt videnda in preſentiarum.

¶ Primum eſt filij dei eternalis determinationis.

¶ Secõ eſt filij dei cordialis ſupplicationis.

¶ Tertium eſt filij dei humanalis incarnationis.

P Rimũ ẽ ⁊c̃. Utrũ fuit neceſſariũ xp̄m incarnari ꝑ redẽptiõe generis hũani? Rñdet Tho. 3. p. q. i. ar. 2. In. 3. di. i. In. 4. cõtra gẽ. c. 15. Alex. de alco in. 3. p. ſum. Ricardus de media vil. in 3. di. 20. ar. i. Anſelm᷒ in ii. Cur deus hõ. Et pho. 5. met. Nõ duplex ẽ neceſſitas. Pria ẽ abſoluta. Secõa ↄditionata. Exẽplifica de an; babus. Quo ad primã nõ fuit neceſſariũ xp̄ʒ incarnari. Et rõ eſt. Qꝛ cũ deus ſit oĩs: erant alij modi ad ipſum liberandum. Vñ Aug. n. li. de tri. c. x. Si q̃ratur vtꝝ alio mõ potuerit genus humanũ liberari: q̃ꝫ ꝑ incarnationẽ filij dei. Dicimus ⁊ aliũ modũ poſſibilẽ ei fuiſſe: cui᷒ ꝑtãt cũcta ſubiaceñt. Vñ ps. Oĩa q̃cũq; voluit dñs fec̃. Idẽ. dixit ⁊ facta ſũt. Mat. 14. Abba pr̃: oĩa tibi poſſibilia ſunt Beda in homel. Zachei. Que ĩpoſſibilia ſũt apud hoĩes: poſſibilia ſunt apud deũ. Poterat. n. mittere angelũ ꝓphetã. patriarchã ⁊c̃. Vñ erãt alij modi ad genus hũanũ redimẽdũ. Si loquimur de ſecõa neceſſitate: dico nõ fuiſſe aliũ modũ q̃ꝫ ꝙ ille q erat ĩmoꝛtalis. ĩpaſſibilis infinitus: efficeret᷑ moꝛtalis. Vñ Dant. li. 3. Can. 7.

Et tutti gli altri mõi erono ſcarſi
Alla iuſtitia: ſel fiol di dio
Non fuſſi humiliato ad ĩcarnarſi.

Et hoc de ſecũda neceſſitate. Vo

fuit diuina ꝓuidentia: vt iſta q̄ſ
diſputaretur in cõciſtorio ſanctiſ
ſime trinitatis. Facta eſt aũt hec
diſputatio: inter iuſticiam: ⁊ miſe
ricordiã. Juſticia erat aduocata
ꝓ natura angelica. Miſericordia
ꝓ natura humana. Juſtitia erat
ↄtra genus humanum. Que ſur
rexit cõtra hoïes dī. O dn̄e rex.
Tu poſuiſti hanc cõcluſionem di
ſputandã. Utrum hõ debeat li
berari. Probo ꝙ nõ: ⁊ rõnibus
⁊ teſtibus. Primo rõnibus: que
eſt triplex in preſentiarum.
¶ Primo. ratione iuſtitie.
¶ Scḋo. rõne ingratitudinis.
¶ Tertio. rõne cognitionis.
¶ Primo rõne iuſtitie. Dn̄e tu
es iuſtus. In. ps. Juſtus es dn̄e
⁊ rectum iudiciũ tuũ. Baruch.
1. Deo nr̄o iuſtitia. Jere. 12. Ju
ſtus es dn̄e: ſi diſputẽ tecũ. Er
oltra. Si iuſt⁹: debes illã facere.
Juſtitia vult vt tanta ſit pena: q̄
ta fuit culpa. Deutero. 25. Secũ
dum menſurã delicti: erit ⁊ pla
garum modus. Et. 16. q. 1. c. Si
quis. Scḋm qualitatẽ delicti: im
ponenda eſt penitentia. Et. C. de
penis. l. Sancimus. Et. ff. quib⁹
vt indignis. l. Reſcriptũ. Et ex
tra de his que fiunt a maiori pte
capituli. Sed culpa hoïs fuit infini
ta: vtpote cõtra bonũ infinitũ.
Si infinita: ergo merebatur pe
nitentiã infinitam. Penitentia aũt
infinita non põt eſſe in hoïe cum
ſit finite operationis. Ja. 3. Eth.
In. 8. phyſicoꝝ. Finiti ad infinitũ
nulla eſt ꝓportio. In. 8. phyſico
rum. Impoſſibile eſt in corpore
finito: eſſe potentiam infinitam.
Igitur ſatiſfacere nõ põt. Si ſa
tiſfacere nõ põt. ideo dꝫ dãnari.
Et ſic pꝫ primũ rõ. ¶ Scḋo rõe
ĩg. Dn̄e inquit iuſtitia: tu feciſti
angelos ⁊ hoïes: qui ambo pec
cauerunt. Lucifer ex ſuperbia.
Iſa. 14. In celum aſcendã: ſuper
aſtra dei exaltabo ſoliũ meũ. Et
hõ ẽt Gene. 3. Erimus ſicut dij
ſcĩ. Luciferum dãnaſti cũ ſuis ſe
quacibus in perpetuũ. Apoc. 9.
Diabolus q̄ ſeducebat eos: miſ
ſus eſt in ſtagnum ignis: vbi cru
ciabuntur in ſecula ſeculoꝝ. Igi
tur a ſimili: dꝫ hõ damnari ꝑpe
tualiter: ſicut ⁊ demõ. Alioquin
poterit de non queri de te eſſe
partialem ⁊ ꝑſonarum. Sꝫ cum
non ſis o dis. Actu. 10. In veri
tate comperi: qm̄ nõ eſt acceptio
perſonaꝝ apud deũ. Et extra de
prebendis ⁊ dignitatibus. c. Ve
nerabilis. Igitur debeo ipſũ dã
nare in perpetuũ. ¶ Tertio rõe
cogni. Illi danda eſt venia: q̄ ſu
um agnoſcit delictum. Extra de
re iu. in. 6. Venia non datur niſi
correcto. Unũ eſt ꝙ multi ſe non
corrigunt de peccatis ſuis: Qꝛ
ſe nõ cognoſcunt. Unũ Lac. 1. li.
c. 1. Hec eſt. n. prauitatis cauſa:
ignoratio ſui. Sene. epiſtola. 28.
corrigi non vult qui peccare ſe
neſcit. Ber. Initium ſalutis: eſt
notitia peccati. Et Macro. vt di
citur in libro de ſomno Scipiõis
a dijs habuit reſponſum. Notio
elicos: ideſt noſce teipſum. Ad q̄

Poſitum. Adã nõ cognouit peccatum ſuum. imo redargutus ſ eo: illud retorſit in mulierẽ diceñs Gene. 3. Mulier quã dediſti mihi. ſeduxit me. q. d. Si nõ fuiſſet illa ⁊ ſi mihi nõ dediſſes: nõ peccaſſem. Eua attribuit illud ſerpẽti. d. Serpẽs inquit decepit me. Facetia de femina que in zocoli iuit ad recolligendũ ficus: ⁊ cecidit fractis cruribus: ⁊ dixit Maledeto ſia el diauolo. Rñdit diabul'. Maledicta ſis tu. Nõ ſatu fel ſe va a recoglere li fichi in zocoli? Igitur non dz liberari. Et q: eſt exclusio iuriſtaꝝ. ff. de officio preſidis. l. Illicitas. §. Veritas: Judex nõ niſi ſcdm allegata ⁊ probata dz iudicare. Jõ tibi adduco in robur meũ tres idoneos teſtes ad hoc negociũ ꝓbandum. Primus fuit natura angelica. O ſic homo erat creatus ad replendã ſedes vacuas paradiſi. Et vt dicit Tho. 2. ſen. di. 2. Celũ plus eſt ꝑ hoibus ꝙ pro angelis. qui loco nõ indigẽt. Nõ agnouit hoc bonũ. igit̃ indignus eſt rediml. Secũdus teſtis eſt celũ empyreũ. d. Dñe tu me creaſti nobiliſſimũ corpus ⁊ me feciſti pp hoiem: nõ agnouit bonum hoc priuari dz ⁊c. Tertius ẽ paradiſus terreſtis. d. Dñe: me feciſti amenũ pro hoĩs recreatiõe. Et fecit contra preceptũ tuũ: comedens de pomo. El mal ſ ſan Biaſo: nõ cognoſcẽs hoc bonũ: merito priuari dz tãto bono ⁊ dãnari. Aſſurrexit miſericordia: ꝓ humano genere aduocata. d. O domine: ſoror mea iuſtitia locuta eſt: audi me: q2 tribus rationibus ⁊ teſtibus probo pro homine.

¶ Prima. ratione finis.

¶ Secundo, ratione inconuenientie.

¶ Tertio. rõne proprietatis.

¶ Prio rõne ⁊c. In. 2. phi: Omẽ agens agit pp finem. Finis mouet agẽtẽ. In. 1. Meth. Finis ẽ cã cauſaꝝ. Ad ꝓpoſitũ. Ad quẽ ſinem creaſti hoiem? Nunqd pp ſuã dãnationẽ. Nõ. ſed ad finẽ vite eterne. Si ipſum dãnas: fruſtra feciſti illũ ⁊ in vanũ. Erq: vt hꝫ pho. 1. celi ⁊ mundi. Deus ⁊ natura nihil agunt fruſtra. In. 9. Meth. Nihil eſt ocioſum in natura. In li. de regimine pricipũ. Deus glorioſus: nihil ocioſũ fecit in na. Ne ergo fruſtra ſit creatus: ipſum debes ſaluare. ¶ Secundo rõne ⁊c. Si hoiem nõ reparas a ſua dãnatione. de tribus opꝫ ſeq vnum. Aut q2 nõ potes ipſum ſaluare. ⁊ ſic non es oipotens. Aut q2 neſcis: ⁊ ſic es ignorans. Aut q2 non vis: ⁊ ſic eris inuidus. Sed in te dñe: hoc non eſt. Prio q2 es potẽs. ps. O ia q̃cunqꝫ voluit dominus fecit. Secundo: quia es ſapiens. ps. Omnia in ſapientia feciſti. Tertio q2 non es cauſa peccati. Auguſtin' libro. 83. queſtio. Deo auctore non fuit homo deterior. Igitur debes' ipſum ſaluare: ne tibi iſta opponantur. ¶ Tertio

rōne ꝛc. Domine mi: natura tua eſt miſericordia ꝛ clemētia. Eccli. Deus em̄ propriū eſt miſereri ſemper ꝛ parcere. De pe. di. j. c. Quia diuinitatis. Diuinitatis natura clemens eſt ꝛ pia. Et ſicut eſt proprium igni calefacere. ſoli illuminare: ita tibi miſereri. vnde debes homini parcere. Quia vt dicit philoſophus. 2. Metha. In. 3. de anima. Vnuſquiſqꝫ agens: operatur ſecundū proprietatē ſue nature. Et adduco tibi tres teſtes. Primus Abel d. Dñe mi: pater meus Adam peccauit cōtra clemētiam tuā. ſꝫ tu domine amplia miſericordiā tuā. Quia vt dicit extra de re. iu. in. 6. Odia ſūt reſtringēda fauores āt ampliandi. Et. l. Cū quidā. ff. d liberis ꝛ poſthumis. Odia ſūt reſtringēda. O parcialis. Secūd' Dauid cū cythara. Domine mi: illi debes miſericordiā impēdere q illā petit ꝛ triſtitiā habꝫ de peccato. Qꝛ ſcriptū eſt i ps. Cor cōtritū ꝛc. Adā cū lachrymis p plures annos tibi petit veniā. igitur illi debes eā impēdere. Terti' teſtis Abraam cū barba plīra d. Tu dixiſti dñe p Dauid. Si filij mei nō cuſto. fuerint mādata mea. viſitabo eos in virga eox. Miſericordiā aūt meā nō diſpergā ab eo: neqꝫ nocebo ei in veritate mea. Adā pater noſter peccauit. Tu āt debes magnificare miſericordiam tuam: nec ipſam amouere ab eo ꝛ genere humano. Audiens autem deus pater has fortiſſimas rationes ſcē miſericordie. cōcluſiū eſt q oīo redimeretur genus humanum ſolum. ꝛ nō lucifer ꝛ natura angelica. Et hoc triplici ratione: vt ponit Alexan. de ales. 3. volu. ſum. Et Tho. ꝛ Bona. in. 2. di. 7. a. p. Prima ratio: qꝛ angelus peccauit ex ſe: nullo ſuggerente. Qꝛ nō habuit infeſtatiōnē ad malum. Homo autē: alio ſuggerente. qꝛ ab vxore fuit ſuaſus. Vxor autem a lucifero ſiue Serpente: fuit ſuaſa. Preterea a carne infeſtus. Secunda ratio: quia angelus peccauit ex malitia. Adā peccauit ex aliq ignorātia: qꝛ mortale credidit eſſe veniale: Preterea nō credidit tantū peccare: quantum peccauit. Preterea homo habuit propoſitum penitendi: angelus autem non. Preterea angelus erat ſpiritus: īo debebat eē prompt' ad oē bonū. Mat. 16. Spūs quidē promptus eſt: caro aūt infirma. Hō autem erat caro: que eſt infirma. Tertia rō ꝛc. Adā peccauit in patrē: qꝛ ex quadā infirmitate peccauit: cui attribuit potētia. eua peccauit i filiū: qꝛ ex q̄dā ignorātia fēminea ſupbiuit: vñ ſciētiā dī appetijt. Erim' ſic dij. vñ i filiū peccauit: cui attribuit ſapia. dēmō peccauit i ſpūꝫ. ſ. qꝛ ex ppria malitia irruit ɔtra ſpūꝫ. ſ. cui attribuit clemētia. Et q peccat i ſpūꝫ. ſ. nō rēittit ei neqꝫ i hoc ſeculo neqꝫ i futuro: vt dr̄ Math. xij. Vñ hō ſolū ōbuit rēdimi. Vñ

269

dixit ãgelus. Euãgelizo vob̃ ꝛc. q: nat⁹ ē vob̃. nõ natuſ angelice.

Ecũdũ dr̃ ꝛc. Quãuis Sab eterno de⁹ p̄deſtinauerit incarnationē ſui filij: ꝛ ſalutis generis humani: voluit tñ vt nr̃is p̄cib⁹ ꝛ ſc̄oꝝ patꝝ impetraret. Qꝛ vt dic̄ Greg. 24. q. 3. Obtineri nequaq̄ p̄nt q̄ p̄deſtinata nõ fuerint: ſ; ea q̄ ſci viri orãdo efficiũt: ita p̄deſtinata ſũt. vt p̄cib⁹ obtineant. Ille. Unde ſci p̄res cũ lachrymis iploꝛauerũt hũc diē. Et q̄ntũ fuit eoꝝ deſiderium appet ex ſcripturis. Uixit Adã. 930. annos petēs xp̄z. Enos. 905. Enoch. 365. Mathuſalē. 969. Lamech. 777. annis. Noe. 950. annis: ſp̄ petēres xp̄m incarnãdũ. Nõ hñtes ſũmz irētuz diſpoſuerũt mittere ãbaſſiatores p̄ grã ipetranda.

Prio p̄triarce mittunt Iſaiã. Iſa. 16. Emitte agnũ dñe dñatorē terre. Adiungit aliud Iſa. 5. Rorate celi deſuper: ꝛ nubes ꝛc. Et. 64. Utinã diſrumperes celos ꝛ deſcenderes. 2. p̄phe mittũt Moyſen. Exo. 4. Obſecro domine: mitte quem miſſurus es. i. alios miſiſti me: ſed fuit particularis liberatio: mitte nũc pro vniuerſali liberatione. 3. reges mittunt Dd̃ d. Oſtende nobis domine miſericordiam tuam: ꝛ ſalutare ꝛc. Canta. 4. ſacerdotes mittunt Aaron d. Domine inclina celos tuos ꝛ deſcēde. 5. Eccl̃a d. Excita domine potentiam tuam ꝛ veni. O dio ſuega. Uidētes q̄ nõ exaudirēt: mittũt mulieres. Prio venit dña Eua dicēs. Per nr̃a colpa tu mi cõdēnaſti: ma nõ riſguardar a queſto ſignore. voliami liberare da queſto tenebroſo ergaſtulo. Cui de⁹. O Eua tu peccaſti: nõ eo digna meo filio. 2. dña Sarra. O dio adiuua noo. Cui deus. Nõ eo digna. qꝛ ifidelis fuiſti. de filio Iſaac. 3. dña Rebecca. Cui de⁹. Tu fuiſti p̄ria is i Iacob. ꝛ Eſau. Quarta fuit dña Iudith. Cui de⁹. Fuiſti homicidiarla. Quita fuit dña Heſter. Cui de⁹. Nimis fuiſti vaneglorioſa poliēdo te. vt placeres Aſſuero. Tãdē miſſa ē ancilla: etate q̄tuoꝛdeci annoꝝ. Que oculis depliſis: tota verecũda dixit genib⁹ flexis. Cãt. Ueniat dilectus meus in ortuz ſuum: vt comedat fructuz pomoꝝ ſuoꝝ. Ort⁹ fuit vterus v̄ginalis. Audiēs autem filius hoc verbum: dixit patri ſuo. O pater. hanc amaui ꝛ exqueſiui a iuuentute mea. Et q̄ſiui eam mihi ſponſam aſſumere: ꝛ amatoꝛ factus ſum forme illius. Inmediate deus pater vocat Gabrielem dicēs. O Gabriel: vade cito in Nazareth ad Mariam. ꝛ defer ei nunc ex parte mea has litteras. Et dic ei q̄ ipſam eligo in ſponſam meã: Et filius ſubiungit. Dic ei ex parte mea. q̄ eligo ipſam in matrem: de cuius viſceribus ſummam mihi corpus. eroq; eius filius: ꝛ ipſa mea mr̃. Da ei has

litteras. Tertio ſpiritus ſanctus
dixit. Et ego habitabo in ea: erit
qȝ templum meum. Da ei has
litteras ex pte mea. Ingreſſus
Gabriel ad eam: dixit. Aue gra-
tia plena: dominus tecum. Ab a
qꝫ eſt ſine: ⁊ ve culpe Immunis
a triplici ve. De quibus Apoc.
xij. Ve ve ve habitantibus in
terra. Gratia plena. Hierony-
mus. Bene gratia plena: quia ce
teris per partes. marie vero ſe
tota infudit gratie plenitudo.
Domin⁹ tecū. Bernar. Plus
tecum ꝙ mecum. Dominus pa
ter. dominus filius: domin⁹ ſpi
rit⁹ ſanct⁹. Audiēs ãgeli ꝟba. tur
bata ē in ſmõe. Maria ſecū hē-
bat tres domicellas. Prudētiā.
Virginitatē. Humilitatē. Cõſu
luit prudētiā. O ſocia mea: qd
agã? Rñdit prudētia. Cõſidera
o Maria: qa ſcriptū ē Eccleſia-
ſtici. 19. Qui cito credit: leuis ē
corde. Vñ bñ dicit. Maria ãt co
gitabat q̃lis eēt iſta ſalutatio. Ec
cleſiaſtici. 36. Audiui tacēs: ⁊ ꝑ
reuerētia accedet tibi bona gr̃a.
Vidēs ãgel⁹ eã ſic pēſaroſaȝ di-
xit. Ne timeas Maria. Cur ti-
meas? Virgo ꝯſuluit ſecūdã ſcili-
cet ꝟginitatē. Cui dixit. O Ma
ria: pete ab angelo de modo ha-
bendi hunc filium. Et ſi tibi no-
minauerit de ſemine virili: ipſuȝ
cum baculo expelle. O iuuencu
le: quando veſtri amatores nõmi
nant impudica ⁊c. Quomodo
fiet iſtud: quoniam virum non
cognoſco? Reſpondit angelus.
Spiritus ſanctus ſuperueniet in
te: ⁊ virtus altiſſimi obumbra-
bit tibi. Quare nõ dixit veniet?
Videas Nicolaū ꝺ lyra ibi. Vir
go conſuluit tertiam: ſcilicet hu-
militatem. Reſpondit ei. Aſſen
tire precibus angeli. Illa autem
procidens in terra dixit. Ecce an
cilla dñi. Fiat mihi ſecūdū ver-
bū tuū. Stati format⁹ ē de⁹ ⁊ hõ
in vtero eius. Orta ē q̃ſtio. qs de
beret facere hãc redēptionē. An
pr̃. an filius. an ſpūs ſāctus. Cõ-
cluſū ē qꝫ filius. Et ratio Scoti.
⁊ Alexã. i tractatu ꝺ ꝯueniētia in
carnatiõis. In dꝺ ē potētia: q̃ pa
tri attribuit. In filio ē ſapiētia: q̃
ei attribuit. In ſpū ſācto clemē-
tia. Demõ appetijt dī potentiā.
quando dixit Iſaie. 14. In celuȝ
aſcendam: ⁊ exaltabo ſolium me
um: ⁊ ero ſimilis altiſſimo. Vn
de iniuriam fecit patri. Homo
appetijt dei ſapientiam: quan-
do dixit Gene. 3. Erimus ſicut
dij: ſcientes bonum ⁊ malum.
Vñ iniuriaȝ fecit filio. Antichri-
ſtus quãdo veniet miracula faci-
et. Vnde iniuriam faciet ſpiritui
ſancto. Quia miracula fiunt a
bonitate ſpiritus ſancti. Brcui-
bus dico. Demon offendit pa-
trem. Homo offendit filiuȝ. An
tichriſtus offendet ſpiritum ſan-
ctum. Ad illum ſpectat dare in
dulgentiam: qui recipit iniuriã.
Si natura angelica que cecidit
redimi debuiſſet: ad patrem ſpe
ctaret. Si antichriſtus redimi de
buiſſet: ad ſpiritum ſanctum ſpe

ctaret. Quia igit homo erat ſolus redimendus: id eius redemptio ad filiuz ſpectabat: vt hoīez recuperaret. O priuilegiū ſingulare homini conceſſum. Ubi dicit Alb. ſuper Lucam: q hodie quatuor ſunt facta placabilia. que in veteri teſtamento fuerunt dura. ⁊ inflexibilia. Primo celum: quod nullum hominez recipere volebat: hodie incipit ſuſcipere. Secundo angelus: q nullas animas ad celum portare volebat. Etiam ſi fuiſſet anima Marie: hodie incipit. Tertio deus: qui humanum genus recōciliare nolebat: hodie pcōiē ſuſcipit. Quarto mors: que bonos ⁊ malos ad infernū portabat hodie benigna facta eſt. vt a ſanctis deſideretur. Cupio diſſolui ⁊ eſſe ⁊c. In quibus verbis: dubium queritur. Utrum ſi homo non peccaſſet. xp̄s incarnatus fuiſſet? Ad hoc due ſūt opiones. Una ē Alexād. ordinis minoꝝ. Alia ē Tho. Alexāder dič q ēt peccato nō exiſtē̄te. xp̄s eēt icarnat'. Ratio illi' ē hō eſt creat' ad beatitudinē ꝓſequēdā. ⁊ ē beatificabilis in vtroq;: ⁊ quoad corp': ⁊ quoad aiaz. Sz beatitudo hōis. quoad partē ſēſitiuā: eſt i aſpectu humanitatis aſſūpte. Quoad aiaz vero: in viſiōe diuinitatꝫ. Ut igit beatificaret quoad corp': decuit xp̄z icarnari. Alexāder quoad hō nihil ꝓbat. Qz cū beatitudo hominis ſit ex ipa diuinitate. Augu. Uiſio eſt tota merces. Qua viſa ab anima: beatificatur corpus ex redūdantia ipſius anime ad corpus. In viſione vero humanitatis: reſultat quoddam gaudium accidentale. Unde ſi non peccaſſet ⁊c. Secūda eſt Tho. 3. par. q. 1. ar. 3. q non eſſet incarnatio. Ratio eſt. Ea enim que ex ſola dei voluntate procedunt ſupra omne debitum creature. nobis inno‐teſcere non poſſunt: niſi quaten' in ſacra ſcriptura traduntur: per quā nobis diuia volūtas innoteſcit. Uñ cū in ſacra ſcriptura. ratio peccati pmi hoīs aſſignet: vt eē in rmediū peccati. Aug. Nulla cā fuit veniēdi xp̄o dño: niſi peccatores ſaluos facer: tolle morbos. tolle vulnera. ⁊ nulla erit cā medicie. Et ſup Luc. Si hō non peccaſſet fili' ho. s nō veniſſet. Et idē ſup illo verbo Matth. i. Ipe n. ſaluū faciet populū ſuū. Si gi quit hō nō peccaſſet. virgo nō peperiſſet. Idem in oratiōe ad virginem. Ad quid mater fieres ſaluatoris: ſi nulla eſſet indigentia ſalutis? Et Bern. in ſequentia ad virginem loquens. Nec abhorres peccatores ſine quibus nūq fores. tanto digna filio. Et Paulus fuit huius opinionis. quando dixit. i. ad Timo. i. Chriſtus Jeſus venit in hunc mundum peccatores ſaluos facere. Unde patet ſecundum.

Tertiū dē ⁊c. Cōpletio ab Adā quinq millib' annis. Scdm aliquos. 6. millibus. tpe Octauia

ni imperatoris: vt ſcribit Luc. ij. Exijt edictū a Ceſare Auguſto: vt deſcriberetur vniuerſus orbis. Dr̄ Auguſtus ab augēdo: q2 auxit imperiū romanū mirabiliter. Voluit ſcire quot prouincie. ciuitates. caſtra eſſent i ſuo dominio. miſitq; vt oēs vbi trahebāt originē: ad patriā propriā pergerent. Et quilibet denariū vnū accipiebat in capite. d. Ego confiteor me eſſe ſubiectū romano imperio. Joſeph aūt cū eſſet de ciuitate bethleez: duxit ſecū virginē de nazareth: que erat grauida filio dei. Impoſuitq; ſup aſinū matrē dei: ⁊ ad manū ducebat bouē. O bona cōpagnia. Cū eſſent in bethleez. inuenere hoſpitia plena. vn̄ ibi hoſpitari mariā nō potuerunt. Duplex rō eſt. Prima q2 erant plena hoſpitia militibus: qui eo venerant cā huius deſcriptiōis. Sc̄da q2 ſunt duo genera perſonarū: que inuite ſuſcipiunt tabernarij.

¶ Primo religioſos.

¶ Sc̄do pauperes.

O quanta triſticia erat Joſeph: pp̄ matrē dn̄i. Virgo eū cōfortabat. extra ciuitatē inuenerūt porticū vnū in via publica: in q̄ erat preſepe vbi forēſes ponebāt animalia. Ibi parauerūt locū. Cum eſſet i nocte media: lux erat vt dies: iuxta illud ps. 138. Et nox ſicut dies illuminabit. Maximū ſenſit gaudiū virgo: filiū peperit ⁊ reclinauit in preſepio: q2 non erat locus in diuerſorio. Cū eſſet natus: adoratur a tribus. Primo a maria: que ſꝫ Origenē ſciuit notitiā ipſū eē moriturū p humano genere. Sc̄do a Joſeph. Tertio ab animalibus. De quibus Iſa. i. admiratus. Cognouit bos poſſeſſorē ſuū ⁊ aſinus preſepe dn̄i ſui. Et Abacuch. 3. Dn̄e audiui auditū tuū ⁊ timui. conſideraui opa tua ⁊ expaui in medio duorū animaliū. Fuit admiratio pphete q in loco tā humili reclinaret xp̄s. Vn̄ animalia ceperūt ipſū calefacere in preſepe. De iſto preſepe Hierony. ad Marcellam. Ecce in hoc paruo terre foramine: celorū conditor natus ē. Hic pannis inuolutus. hic viſus a paſtoribus. hic a ſtella demonſtratus hic a magis adoratus eſt. Ille. Si tu es xp̄s ⁊ dei filius. vbi palatiū? vbi aula regia? vbi ſeruitores? vbi frequētia pſonarū? O pouerta. In ipſa nocte qua natus eſt. in hora eius natiuitatis ois creatura aliquod ſignū oſtēdit. In oriente apparuerūt tres ſoles: q paulatim in vnū ſunt redacti. Ex hoc ſignificatur q notitia vnius dei ⁊ trini iminebat mundo. Preterea Euſebius in Crōica: de Octauiano imperatore: cū totū mundū ſubiugaſſet romanorū imperio: in tantum placuit ſenatui vt eū pro deo colerēt. Prudēs vero imperator. mortalē ſe intelligēs nomē immortalitatis noluit vſurpare. Ad inſtantiā illorū importunā: ſybillā prophetiſſam aduocauit. volens ſcire per oracula ſi in

mundo eo maior aliq̄ñ naſceret. Cū in die natalis dñi in camera imperatoris oraculis inſiſteret ſybilla. In die media circulus aureus apparuit circa ſolē. ⁊ i medio circuli virgo p lcherrima. ſtās ſup arā: puerū geſtans in gremio. Tunc ſybilla Ceſari oñdit. Cum ſup hoc Ceſar admiraretur: audiuit vocē dī. Hec eſt ara celi. Et ſybilla dixit ei. Hic puer maior eſt te: ipſū adora. Eadē camera in honorē ſancte Marie dedicata eſt: ⁊ dicitur Camera are celi. Preterea fons aque. in liquorē olei cōuerſus eſt. qui et impetus ſe: vſq; ad tyberim profluxit. ⁊ tota die emanauit oleū: vt ſybilla pdixit. Preterea in ori te. vinea Engadi floruit: que balſamū dedit loco myrrhe. Preterea Rome. xii. annis fuit pax. vnde Romāi tēplū pulchrū pacis fecerunt. ⁊ ibi ſtatuā Romuli poſuerunt. Cōſulentes Apollinem quantū duraret. rñdit eis. Quouſq; virgo pareret. Extruſū poſuerunt. Tēplum pacis eternū. In hac nocte corruit ⁊ ē ibi eccleſia. s. Marie noue. Preterea angeli cātauerunt i hac hora gloria in altiſſimis deo ⁊c. Preterea eccleſia ſignum letitie oñdit hodie: q: tres miſſas celebrat. Nō facit fm Ric. 4. dī. xij. Ex d̄ cōſe. di. 1. c. Nocte in glo. hac rō ne. Una dr̄ añ lucē in tenebris: ſignat tēpus añ legē: qñ eram⁹ in tenebris. Secūda cū dies fit. ſignat tēpus ſub lege: quādo nōdum plena agnitio de deo habebat. Tertia i die plena. ſignificat tēpus grē: qñ iā plena cognitio d̄ deo habet. Preterea paſtores ſunt letati q: adorauerunt chriſtū hodie. Et nos debemus facere: vt dicit laus ſancta. Canta.

Laudiamo lamor diuino
Jeſu quel bel ſantino
Che nato picolino
Dela vergine maria.
Laudi mo cum tuto mente
Jeſu che qua preſente ⁊c.

In feſto ſancti Stephani prothomartyris.

Gloria ⁊ honore coronaſti eū domine In ps. 8 Quāto ſiano il patibuli. āguſtie. e affani: deli quali li ſtrenui e indefeſſi canalieri de vita eterna ſiano tribulati e afflicti nela pñte vita p el nome del ſo ſignore: apte declarat ſi ſcripturas ⁊ eorū geſta inſpicimus. Dō ex hoc quidā antiqui philoſophi nullam dixerunt eſſe diuinam prouidentiam. Unde Lactan. in tertio lib. c. 17. introducit Epycurum. Uidebat Epycurus bonis ſemper aduerſa accidere: paupertatem. labores. exilia. carorum amiſſiones. malos contra bonos eſſe augeri potētia. honoribus affici. Uidebat innocentiam minus tutam eſſe. ſcelera impune committi. Ex hoc exiſtimauit nullam in deo eſſe prouiden-

tiaz. Ille. Et David in ps. Uſq; quo pctõres dñe: vſquequo ꝛc. Si tu es iuſtus. q̄re mali proſperant ꝛ boni tribulant? Vidi impiuz ſuperaltatū: ꝛ elevatuz ſicut cedros libani. Et ne tales admirent. cogitare hūt illud qđ ſcribit aptus ad Heb. xij. Flagellat autē deus. oēm filium quē recipit. Et ſicut bonus pater corripit filium ſuū: quem diligit. ita deus pater electos ſuos affligit vt glorioſi⁹ coronētur. Quod pulchre declarat Lactan. In. 6. lib. c. 23. Deus hoies p liberis hz: ſz corruptos ꝛ vitioſos luxurioſe ac delicate patit viuere: q2 nō putat emēdatione ſua dignos. Bonos autem quos diligit. caſtigat ſepius: ꝛ aſſiduis laboribus ad vſum virtutis exercet: nec eos caducis: ac mortalibus bonis corrūpi ac deprauari ſinit. Unde nemini mirꝫ videri dꝫ: ſi pro noſtris ſepe delictis caſtigamur a dño. Imo do. cū vexamur ac premimur: tum maxime grās agimus indulgentiſſimo patri. ꝙ corruptelam noſtrā non patit longius pcedere. ſz verberibus emēdat. Ille. Stephanus p hanc viam fuit coronatus. qui dicebat in tormētis. Uideo celos aptos. ꝛc. Scḋm Albertū. Quidam ſunt in celo tm̄ corde. vt pigri: qui bona pͦpoſita q̄ habēt opere nō implēt. Quidam tm̄ ore. vt pdicatores verboſi. Quidam tm̄ opere exteriori: vt vanaglorioſi. Quidā oib⁹ modis. vt Stephanus. Quare ab deo magis coronatus eſt vna incōtaminata corona. Sicut verba propoſita teſtātur. que in eī⁹ preconiū canit eccleſia ſācta. Gloria ꝛ honore ꝛc. Et quāuis multa fuerint cauſ coronationis ſue. tū precipue conſtantia iſtius xiij ſui. De qua ſolo pertractemus. Ubi tria videnda erunt.

¶ Primum. ē diffinitionis.

¶ Scḋm. ē determinationis.

¶ Tertium. ē conſeruationis.

Primum ꝛc. Ex verbis Tullij in rhethoricā ſua: talis datur diffinitio. Cōſtantia eſt voluntatis perpetuo rex diffictliū ꝛ arduarum. Circa la intelligentia dela pnarrata diffinitione. ꝛ a piu chiara euidentia: notanda eſt ſententia Theologoꝝ. Quod opera hois ſortiuntur principiū a volūtate. Et pro tanto peccatū dicit: quanto a voluntate procedit. Si come ꝛ ſancti Canones affirmāt 15. q. 1. c. Non eſt. c. Merito. c. Illa. Et. 23. q. 4. c. Nabuchodonoſor. Et p Iuriſtas. C. de poſtulando. l. Nemo. Et. C. ad Iuliā maieſtatem. l. Quiſquis. Et. C. de epiſcopis ꝛ clericis. l. Siquis non dicā rapere. Et. C. ad. l. Corneliaz. de Sicariis. l. 1. Crimen non ꝯtrahitur: niſi voluntas nocendi intercedat. Exemplum de oculo. qui vagiat. Et manu que occidit. Quod totum. a voluntate procedit. Et opus piuz: ſic eſt bonum ꝛ meritorium: pro quanto eſt voluntariuz. Ideo ps. Uo

luntarie ſacrificabo ⁊c. Et Am-
bro. Voluntarium ſibi militem
eligit Chriſtus. Et Tullius in .2.
Rhetorice noue. Voluntatem
in omnibus rebus ſpectare con-
uenit. Ideo dicitur. Cōſtantia eſt
voluntaria ꝑpeſſio. Quia ſi non
voluntaria: nō eſt meritoria. Se-
quitur. Rerum difficilium ⁊ ar-
duarum. Quia non per ponzer
vn dito. dicitur quis martyr: ſed
difficilium. Quia vt ait Alber. 5.
Compen. Virtus conſtantie eſt
aggredi ardua ⁊ aduerſa equani-
miter ferre. In qbus verbis ſūt
tres concluſiones notande.

¶ Prima eſt. Quare deus ꝑ ad-
uerſam fortunam ⁊ non ꝓſpe-
ram: voluit ſuos coronare.

¶ Secunda. Quale remediū eſt:
tempore aduerſe fortune?

¶ Tertia. Quale premiuȝ datur
huic aduerſe fortune?

¶ Circa .p. reſpondēt theologi.
Quod deus voluit agitari ſuos
in hac vita aduerſa fortuna ⁊ non
proſpera. Quia proſpera fortuna
eſt cauſa multorum malorum.
Deute. 32. Incraſſatus eſt dile-
ctus meus ⁊c. Oſe. 2. Dedi eis
frumentum. vinum. ⁊ oleum. ⁊
multiplicaui eis argentum: ⁊ ipſi
fecerunt Baal. i. conuerſi ſunt ad
idolatriam: ⁊ omnia mala. Ala
prattica. Colui ſe troua habere
multa bona temporalia. ei rogno
ni graſſi ⁊. d. O ben: ehi ha i que-
ſto mundo el paradiſo: habet in
alio. Dicant predicatores quic-
quid ⁊c. Que veritas hī de alte-
ra vita? Venio ad nos reuertiſ?
Piacere ⁊ tēpus bonū capiaȝ. ⁊
negligit dirina: ſpernit deū. ſper
nit ꝓximū. Quis eſt tallo? Vno
morto de fame. Incraſſatus ē di
lectus me⁹ ⁊ recal. Nō pȝ exem
plo. Primo de Dauid qui mul
tis victorijs adeptis: fortuna pro
ſpera eū decepit. qi cōmiſit adul-
teriū. homicidiū. ⁊ ſupbiā. Pre
terea Salomon in ꝓſperis poſi-
tus. In diuitijs .4. millioni d̄ du
cati de intrata. In ſapientia: tria
millia para. 5. M. verſus. In fa
ma ⁊c. Vbiqȝ fortunatus. tū pro
ſpera fortuna decepit: circa mulie
res. Preterea Ieroboā ān re-
giū ſeptrū bonus fuit: rex coro-
natus. adorauit vitulos. Pre
terea Nabuchodonoſor fret⁹ ꝓ-
ſperitate: ſuperbiuit contra de-
um. d. Nonne hec eſt baby. ⁊c.
Preterea. Manaſes regno ha
bito peſſimus fuit. Fortuna ergo
ꝓſpa ē cā multoꝝ maloꝝ. Vñ o ci
ues mei: ꝙ italiā ſcā ē ſpelūca la-
tronū ac vitioꝝ ſētina? Vere ꝑ la
graſeza bonoꝝ tpaliū. Idō turch⁹
rome queſiuit ab Antōio de Pi
ſtorio. d. Italia doui dorme. Re
ſpondit. In mezo Craſſo ⁊ Mi
da. i. pinguedine auaritie. Quia
mundus nunquam fuit tam di-
ues vt nunc: ⁊ nunꝗ̄ ſic auarus.
Et hoc totum propter pompas
que fiunt. Mulier vnius peleca
ni: vult equiparari mulieri vni-
us comitis. De altro non ſi par-
la: niſi de rapinis ⁊ vſuris. O
pꝰ hoc anno: granuȝ tm̄ valebit.

Scio quid loquoꝛ. Maximianꝰ.
rex neapolitanus faciũt: veniãt.
O poltronazo: morieris. Aũ q̄-
dã vulgaris sup italiã scribēs. d.
Dolce memoꝛia dele histoꝛie an
tiche.
Me iducano a cãtare q̃sta rima.
Dela italia meschina ꝛ lombar-
dia imbastardia.
Imbastardita dr̄: q̃i degenera-
uit a bonis moribus. Et Dañ.
6. Purgatorij. O Alberto to-
desco. Ubi repꝛehendit impera-
toꝛē: q2 nõ visitauit italiã. Et to-
tũ3 repꝛehēdit propter pcã sua.
Et q2 fortuna pꝛospera ē cã mul
toꝝ maloꝝ. Iõ pijssimus deꝰ p
aduersaꝫ fortunã q̄ est cã oĩu3 bo
noꝝ nostroꝝ. nos voluit corona
re. Quid dicis o Dauid? Cãta.
Imple facies eoꝝ ꝛc. vsq3 dñe.
Nõ p3 elapsis annis omni pestis
crassaret in hac miserabili italia.
Sꝫ nõdũ3 finis. Populi cõstrue
bãt ecclesias. ad deũ clamabant
lethanie cantabant. s. Petre. s.
Stephane: ora pro nobis. Et tu
o ciuis q̄ doꝛmis in diuitijs: pro
uidētia diuina te tetigit cũ aduer
sa fortuna. Filius infirmit ques
doctorare volebas. Domus in-
cendit. Equus moritur. Uxoꝛ ĩ
firmatur. Sclaua ingrauidatur.
Hec oĩa deꝰ facit: vt p aduersam
fortunã: ad eũ conuertaris. Nõ
p3 exēplo Uincētij histoꝛiar. De
illo duce. q̄ dicebat deũ partesa-
nũ. Cui angelꝰ appens dixit ei.
Ueni mecũ. Qui reppit in via
solũ caput cũ barba. Inde pgre
diens inuenit aliud caput vniꝰ
militis abscisũ. Inde reppit filiũ
viriꝰ magni di. submersũ in aq̃:
quē pr̄ eũ lachrymis q̃rebat. Ex
posuit aũt ei angelus oĩa ista. Ca-
put illiꝰ barbã. fuit cuiusdã here
mite: q̄ sub p̄textu scitudis ꝛ bar
be. multa ma intēdebat facere.
Cui deꝰ collũ egit. ꝛ dolēs sal-
uus ē. Caput liꝰ militis: fuit vniꝰ
ciuis q̄ plura mala intēdēs facere:
miles fieri voluit. s3 occisus est ꝛ
saluꝰ. Filiꝰ illius ciuis aq̃ submer
sus ē: erat occiõ dãnatiõis pris
si vixisset. Fortuna aduersa ip3
cũ ē ad gradũ xp̄ianũ pietatis re
duxit. Et de rege Alfonso q̄ p̄uē
ius in Cicilia. Collaudo deũ q̄
me aduersa eis fortuna liberauit.
Coꝛona regni abstulit. Reginaꝫ
meã in manꝰ barbaroꝝ dedit.
vt sic me ad ē cõuerteret. Exem
plũ Melanie De qua Hiero. ad
Paulã: q̄ orbata duobꝰ filijs ꝛ vi
ro. vno ꝛ eod die. Agonta i vn
momēto da tri ifoꝛtunij: despar
nõ se volse psatēdo lhomo p ad
uersas fortũas coronari. Idcirco
prouoluta ad xp̄i pedes: dixit hec
verba. Expeditiꝰ tibi fuitura sũ
dñe: q2 tanto me onere liberasti.
Aũ h̄ q̄ qdã sũt lapidatiꝰ Quidã
oībꝰ mēbris [illegible]atiꝰ Quidã vstiꝰ
Ueꝝ vt p aduersã fortunã: ad ve
rũ deũ reducerent. ¶ Scda cclu
sio. Quale remediũ ē hoi: posito
in aduersa fortũa? Rñdeo q̄ sola
cõstãtia. Et rõ Th. 22. q. 136. Q2
in h̄ mũdo pçũ ē in loco certa-
minis: hĩc illi Malitia ē vita ꝛc.

Et vndiqꝫ hꝫ anguſtias: iuxta ſl
lud. In mūdo pꝛeſſurā habebitis.
O quāti affāni de robba. de filijs.
de fama. Hiero. ad Heliodorū.
Ubiqꝫ luctus: vbiqꝫ gemitus ⁊
pluřima mortis imago. Et ſiquā hō
fulget gloria. honore. diuitijs.
A ti dico o capelazo. Tu expecta
modicū ꝙ fortūa proſpa vertat ti
bi ſpallas. Nā poſt pꝛoſpa ſucce-
dunt aduerſa. poſt diuitias paup
tas. O quāti antiquit⁹ ferebāt ve-
ſtē ⁊ mātellū roſati. ⁊ manicas
rubras. ⁊ edebāt panē frumēti: ⁊
nūc edūt gemitus inter oſtia clau
ſa magne miſerie. Et quot dñi tē
porales foris videnť honorati: q
tū int⁹ cū vxore ⁊ filijs comedūt
panem doloris. Jō Seń. Neſcit
fortuna quieſcere. letis gaudet.
triſtia miſcet. Nemo ſecundis
cōfidat. Jō. Neminē eo fortuna
puerit: vt nō tm̄ illi minareť q̄
tū pmiſerat. Noli huic trāqllita
ti cōfidere. Momēto mare euer
tiť: eodē die vbi luſerūt nauigia
ſorbenť. Nō pꝫ exēplis pagano-
rū. Et modernoꝝ. Prio ⁊c̄. d
Dio⁹ dñō Cecilie: q fortunā in
oībus obſeqoſaꝫ hūit. Tandē de
pria expulſus: trāſijt in greciā: ⁊
ppi inopiā pedagogus fact⁹ ē pue
roꝝ. vt refert Ual. li. 6. c. 9. Et
Craſſo romano: qin ꝯſulatu ful-
ſit tāta gra: vt pꝛomis pꝛſe vꝫreť.
Deinde opinione ppři ꝯuerſa cō
tra ipm procurāte aduerſa fortu
na: ā cōſpectū toti⁹ ciuitatis ma
nus carnificū lacerauerūt. Pre-
terea. M. Alex. poſt celebres vi-
ctorias: ſp Caſſandrū venenat⁹ ē
in potu in menſa. Quo hauſto in
media potiōe velut gladio pforſis
ingemuit. Deponatus a conui⁹:
die quarta mortuus ē. anno eta-
tis ſue. 33. ⁊ mēſe vno. cū regnaſ
ſet ānis. 12. p. Mac. p⁹. Prete-
rea Xerſes rex perſarū. qui ſub-
uertit mōtes. maria ꝯſtrauit bel-
lo infeliciter geſto in grecia. cōtē
ptibilis ſuis factus: ſm Juſti. oc
ciditur ab Arthabāo pfecto ſuo.
Preterea Romulus fundator
rome. poſtq̄ ī paludi ꝯla capra.
orta magna tēpeſtate amplius nō
ē viſus. Rex ēt Samiorū nomie
Policrates. De quo Ualerius
6. c. 9. Qui adeo fortunam ad li-
bitū habuit ꝙ oīa ad volūtatē pfi
ciebat. Ad quā moderādā iecit p
cioſū ānulū ī mare. Quē ſtati ſue
nerunt piſcatores ſibiqꝫ oblatū ē.
Sꝫ fortuna pꝛoſpa verſa eſt in lu-
ctū. Nā mouēs bellū cōtra Da
riū rege perſaꝝ ꝯp ꝯbēſis a mili
tibus: in furca ſuſpenſus ē. ⁊ reli-
ctus auibus lacerādus. Et q fe-
lix in terra fuit infelix in furca ex
pirauit. Preterea q ī dicā de
Galeazo maria. q occiſus eſt ⁊c̄.
De Seuerino Roberto. qui in
fluuio dilapſ⁹. Et de comite Ja-
cobo neapoli ibalſamato. Quid
ergo ē pñs vita: tāt⁹ mutatiōis.
Hodie viues cras ſ[..]per. Ho-
die ſanus. cras infirmus. Jō ad
talia ſuſtinēda: neceſſaria ē hoi. cō
ſtātia. Ipſa ē que hoīeꝫ getat. ad
oīa ſuſtinēda pacificat. ¶ Tertia
cōclo. Quale pmiū datur huic

aduerse fortune? Rñdet Hiero. ad Exupāriū. Nudū xp̄m. nudus sequere. Dux. grāde officiū: ſʒ magna ſunt p̄mia. Et in cronica ordinis. De fratrib⁹ cantāti bus mat. lippis ocul. ꝛ voce rauca. Quib⁹ apparuit virgo. b. d. Fortiter freo mei: q2 p̄mia ſunt vobis maxima parata.

S Ecūdū dr̄ ꝛc. Cōstās dʒ eē hō in. 5. ſʒ Alber. ſup Luc.

¶ Prio in ꝯtumeliarū illatione
¶ Scdo. in tp̄aliū bonoꝝ pditiōe
¶ Tertio. in caroꝝ amiſſiōe.
¶ Quarto. in corpis flagellatiōe
¶ Quinto. in voluntaria opatione

¶ Solēt nāqʒ hoies mali molestare bonos. detrahēdo eis ꝛ iſfamādo: aut ꝯtumelias iſerēdo. q2 vt. d. Hiero. in epl'a paule. Sepe virtutes ſeqꝛ inuidia. Sʒ ibi ē virtus ꝯſtātie ꝛ laus hōi. q̄n ſcit equanimiꝛ ferꝛ. Jō grego. 2. q. 4. c. Hec aūt vita. Si bōi eſtis: q̄diu i hac vita ſubſiſtitis. equanimiꝛ malos tolerate. Nā q̄ſqs malos nō tolerat. ipe ſibi teſtis ē: q2 p impatiētiā bon⁹ nō ē. Abel. n. eē renuit: q̄ē cayʒ malitia ñ exercet. Jlle. Jō Salo. i puer. Ne rñdeas ſtulto. Sup quo dñic⁹ tolo. 5. ꝯtib⁹ pſonaꝝ nō ē rñdendū. nec cū eis litigādū. Jꝑ⁹ cū dñis tp̄alib⁹. Eccle. 8. Nō litiges cū hoie potēte: ne forte icidas i man⁹ illi⁹ 2⁹. cū diuitib⁹. Jō. Multos. n. pdit auꝝ ꝛ argētū. Et. xi. q. 3. ca. paup. Cito violaꝛ auro iuſtitia. Qz el par d̄ capon: e caſo piaſentino ꝛc. 3⁹. cū hoie lignato. 4⁹. cū hoie iracūdo. 5⁹. cū p̄pa vxoꝛ. vñ cū q̄dā diceret diogēi. O poltron. n. ſo: Rñdit. Qz. n. ſapiaʒ ab iſtis piētib⁹ feriri. el pin bel mō ad vīcēdū inimicū ē illū patiā ꝛ ꝯſtātia vincꝛ. Expiētia pʒ. Qz q̄ñ cū iniuriā iſferūꝛ: miro⁹ affligūꝛ q̄n ñ rñdeꝛ eis: putāt. n. ſe deludi. Nō appet ex⁹ bñdicti. Cū vya⁹ nō rñderet. d. bñdcē. Jrat⁹ dixit. Maledicte nō bñdicte. Gre. 3. dialo. Glorioſ⁹ ē irā tacēdo frāgere. q̄ rñdēdo ſupare. qd̄ ſpectat ad magnanimitatē. Scdo ꝛc. Qñ hō amittit tp̄alia. ſe d̄ſpat. O quot ſe occiderūt. Et rō pʒ. ē i. 5. Ethi. d. Qd̄ cū magno laboꝛ acqriꝛ: magis diligiꝛ. Jō q̄ñ amittūꝛ tp̄alia bōa: marie hō affligiꝛ. Qz diuitie cū ſudoꝛ acqruꝛ. exceptis vſuris. Aū q̄ñ amittūꝛ dʒ hō eē patiēs q2 nō ſſ ſua: ſʒ bōa fortūe. Ad hāc iducimur exēplis paganoꝝ. Crathis thebāi. Zenōis cutigēſis. Mileſij. Anaxagoꝛ clazomenij. Diogēis cinici. Biātis p̄ennēſis. ꝛ Fabricij romāi. q bōis amiſſis pacienter tulerꝛ. Jmmo eas repudiarꝛ ip̄ſi come cā multoꝝ affanoꝝ ꝛ vitioꝝ. Et Lycurgus ſpartādus come mōſtrat Juſti. in ſuis legibus oēm vſū tulit auri ꝛ argētī. Et eūrop. pōſt exemplū ad h̄. ſ. qͥ nō ē dolēdum. Nō cū vrbs carthago vaſtareꝛ a Tito Mālio ꝛ catōe cēſorino cōſulib⁹ romāis. Quidā pbs iuuēnis ē q ſūme gaudebat. Qui rogatus qꝛ nō triſtareꝛ vidēdo bōa

ſua cõſimilẽ? Rñdit. Nihil abſtu-
liſtis de meo. Sen. prudẽtia. in
tellẽs. mea ſũt. q̃ auferri non pñt.
Tpalia aũt iſta nõ ſũt mea ſʒ for-
tũe. iõ expetit qđ ſuũ ẽ. vñ Sen.
Si pulcher es: lauda naturã. ſi no-
bilis lauda parentes. Si diues: ſʒ
fortune debes. Si virtuoſus. lauda
teipſũ. Iõ Iob. i. Dñs dedit ⁊c̃.
¶ Tertio ⁊c̃. ſũt pleſq; impatiẽ-
ter ferũt mortẽ caror. Deuʒ di-
cunt partẽſaniũ. ⁊ dolori ſe proſt-
tunt. Quod contra Sen. ad pau
linum. Quid tam muliebre: q̃
conſumendum ſe dolori cõmit-
tere? Et phs libro de pomo. Sa
piens debet letari de morte ⁊ nõ
dolere. Quia omnibus cõmu-
nis eſt. Eccleſia. 22. Modicũ plo
ra ſuper mortuum. quoniam re
quieuit. In verbo modicum.
Quia non totaliter interdicit fle
tum ſuper mortuum cum ſit na
turale: ſed exceſſiuum. Tho. ſu-
per Iob. De amicis mortuis nõ
dolere duri cordis eſt: ſed virtuo
ſi eſt hunc dolorem non immo-
deratum habere. Quia etiã chri
ſtus Lazarum fleuit. Et Dauid
filium. Ambroſius Martinum
⁊ Satyrum. Albertus Thom. i.
Ad quam conſtantiam induci
mur exemplis paganorum. So
lonis. Anaxagore. Filij Metelli
qui erant. iv. ⁊ nepotes ⁊ neptes
tulerunt fortiter mortem eius.
quem ipſi per ciuitatem tulerũt.
vt Cicero ponit in Tuſcu. Et de
Priamo qui habuit. 50. filios ⁊
perdidit: fortiter ferens. Feren-
da eſt: ergo conſtanter mors ca-
rorum quia ad hoc nati ſumus.
Sen. ad Galionem fratrẽ. Hac
conditione intraui vt exirẽ. Hic
eſt humani officij finis. Omnes
me anteceſſerũt: omneſq; ſequẽ-
tur. ¶ Quarto ⁊c̃. Prouerbi.
11. Infirmitas grauis ſobriam
facit animam. In Cronica pre-
dic. Dum .o. pater Dominicus
premeretur langoribus quos ſo
rores vocabat. ⁊ ſemel grauius
vt gerẽt ſolito: ſocius eius dixit.
Pater ora deum: vt mitius te-
cuʒ agat. Quo audito: dixit. Ni
ſi viderem te ſimplicem eſſe: te
expellerem a me. q̃ talia dixiſti.
Et totus feſſus ſe in terram nu-
dam proiecit dicens. Gratias ti-
bi ago domine de omnibus tri-
bulationibus meis. Et da centũ
ſi placet. Et Augu. de ſenect. di.
Domine hic vre: hic ſeca: vt in
eternum parcas. ¶ Quinto con
ſtans in ieiunijs. in orationibus:
⁊ in omnibus vſque in finem de
um benedicere. In Cronica or-
dinis. Dum idem patriarcha eſ
ſet Bononie. ⁊ haberet ſocium
quendam carum. Socius preuẽ
tus eſt morte. Videns patrem
morti proximum dixit. Nolo pa
ter amplius ſuperuiuere poſt te.
Sed in omnibus benedictus de
us. qui mihi voluntatem prom
ptã pceſſit in oib⁹ operib⁹ meis.
Quib⁹ dictis mortu⁹ cecidit ad
pedes pr̃is dilecti. Vñ pʒ ſcdʒ.
t Ertiũ dr̃ ⁊c̃. Hõ pſſus ad
uerſa fortũa dʒ eẽ iſtar hõi

tabernarij q carnes putridas ſua in ſapore conſeruat. Ita et homo debet conſeruare conſtantiã ſuã: tribus ſaporibus.

¶ Primus. dicitur recogitatio.
¶ Secundus. dicitur auxiliatio.
¶ Tertius. dicitur exẽplificatio.

¶ Primus ꝛc. Quotieſcũq3 hõ ſentit aduerſa ſibi iminere. debet preterita pctã cõmiſſa recogitare. Et dicere illõ Miche. 5. Irã dñi portabo: qm̃ peccaui ei. Et fratres Joſeph. Merito hec patimur. q2 peccauimus in fratrem nr̃m: videntes anguſtiaz aĩe ei9: dũ deprecaret nos. Uñ Scotus in. 4. Nõ pſtantia in tribulationibus: apd deũ pro merito habet. Teſte Grego. Sine ferro et flãmis: martyres eſſe poſſumus ſi patientiã veraciter in aĩo toleremus. Et Tho. in. 4. di. 16. dicit. Nõ tribulationes: ſicut fames. peſtilentie. cariſtie. tẽpeſtates. infirmitates. non ſolũ peccata purgant et a peccatis pſeruant: ſ3 merita etiã augent. Sicut patet de Job ꝛc. ¶ Secundũ eſt ꝛc. Quia diuinũ auxiliũ adeſt nobis: iuxta illud Cũ ipſo ſum in tribulatiõe. Et alibi. Iuxta eſt dñs ijs q tribulato ſunt corde. Exẽplum Antonij. q dũ eſſet a diabolo vexat9 et ſentiret xp̃m. Clamare cepit. Ubi eras o bone ieſu? Rñdit. Aderã. S3 expectabã videre certamen tuũ. Nunc aũt: qm̃ viriliter dimicaſti. faciam te in toto orbe noiari. Et de primo magiſtro ordinis. poſt. b. Bñ eni3. f. fratrem Conradũ. In morte poſitus. audiuit vocẽ celitus dicentẽ. Surge. ſurge. Ueni mecũ ad gaudia paradiſi ꝛc. ¶ Tertium dr̃ ꝛc. Adeſt exẽpluz xp̃i. et mr̃is. Primo xp̃i. Si grauaris infirmitate: audi illũ dicentẽ. Ego a plãta pedis pro tua ſalute nõ mea: vſq3 ad verticẽ totus ſum vulnerat9. Si dixeris. Heu iniuſte iſamor. Et mihi tnq3 dictũ eſt. Samaritanus es et demoniũ habes. Si dixeris. Heu q2 pauper ſu3. Reſpõdet tibi. Ego pauperior. Pauper i natiuitate. In vita. In morte. In natiuitate fuit paup ab oibus neceſſariis. Nõ habuit lectũ vbi regeſceret: ſ3 in pſepio requieuit. Nõ habuit pãnos qbus mater inuolueret. niſi viles. Nõ habuit ſeruientes: niſi bouem et aſellũ. In vita: q2 non habuit domũ ad habitandum. Uulpes fo. ꝛc. Non habuit diuitias ad poſſidendũ. Non hñit cibos ad comedendũ. Immo ter eſurijt et non habuit quid comederet. In morte. Qi corpus paup et vacuũ ſanguine et remãſit aridu3 vt lignũ. Anima vacua fuit oi pſolatõe. et plena dolore. Paſſio ſua vacua fuit vtilitate. q2 in illa die: ſolũ vnũ latronem lucrata eſt. Mater vacuata fuit omni gaudio. et plena omni amaritudine. Sua familia vacuata fide. q2 apri fidẽ pdiderunt. Iõ Ber. ſup Can. Utrũq3 es mihi o dñe ieſu et ſpeculũ patiendi. et pmiũ patiẽtis: Utrũq3 fortiter puocat et ve

hemēter accēdit. Ex Cronica or
dinis. Exēplū nouitij. Qui no
uelle panē portauit in ſinu. Cū
egrederet extra clauſtrū obtulit
imagī Marie. Et ipſa in plagis
filij poſuit ꝛc̄. Jō hoc exēplo ꝓ-
uocat hō patienter pati. Ar vi dī
ff. de re militari. l. Deſertorē. §.
vlt. lib. 5. Capite puniēdus eſt: q
dñm ſuū in bello dimittit moꝛi
ꝛ fugit. Sic ꝛ ille q fugit pſecu-
tiōes. ꝛ nō pſeuerat cōſtāter cum
ſuo capl'o dꝫ puniri. Scdo exē
plo ſcōꝝ. Habemus exēpla mul
toꝝ ſctoꝝ: ſꝫ maxie Stephāi.
¶ Ex legēda Petri Calo.
¶ Stephanus i hieruſalē ortus ē.
Pr̄ ei' Ruben diues. habebat
vxorē ſterilē. ambo iudei; q deū
rogabāt daret eis filium, quos
exaudiuit. ꝛ Stephanū vocarūt.
Quo nato diabol' inuidēs tot eo
rū bonis. ꝛ cupiēs iducere eos ad
deſpationē aſpoꝛtauit filiū de cu-
nis paera. ꝛ loco ei' ſitem illius
in quo demon intrarat in cunis
collocauit. Qui die noctuq ; vlu
las. clamoꝛib' familiā ꝯturbabat
Cū āt demō puulū paera deſer-
ret: gdā. e. pr̄ ꝯſiſtēs in deſto pce
pit demoni vt īfantulū ei daret.
Qui virtute ſci. poſuit puerū ad
pedes eius. Quē nutriri ꝛ lacta
ri fecit. Perueniens āt ad ānū. 15.
cū illo heremita: ab apl'is bapti-
zatus eſt. Dn̄s aūt reuelauit Ste
phano tribulationē pris. ꝛ vt de
mon de domo ſua fugaret: man-
dauit. Qui ſūpto hītu pegrini.
ad domū pr̄s puenit hoſpitium

petēs. Cui pr̄. Filiū habeo in do
mo q nos oēs ꝯturbat. ꝛ nemi-
nē quieſcere ſinit. Cui Stephan'
Filius tuus ſanus ē. Et qū vide-
bis in calice meo vinū in ſangui-
nē conuerti: ſcito ꝙ filius tuus a
iudeis interficiet pro noīe xp̄i.
Tūc totā familiā baptizauit. ꝛ ab
eis diſceſſit. Poſt aſcenſionē aūt
xp̄i: remanētib' apl'is in hieruſa
lē in officio p̄dicatiōis electus eſt
Stephan' vt predicaret euāgeli
um. Inuidētes aūt iudei. ꝛ cupi
entes eū ſupare: aggreſſi ſunt tri
plici iaculo. Primo diſputatiōe li-
bertioꝝ. Cirenen. Alexādrioꝝ.
Aſianoꝝ. Quib' victis. vſi ſunt
Scdo mō. ſ. teſtiū productiōe: qꝛ
falſos teſtes ſubmiſerūt. Qui tū
accuſabāt de blaſfemia i deū: ꝛ in
moyſē. Ipe aūt de ijs ſe purga-
uit. Aggreſſi ſūt eū. 3. ſ. tormen-
toꝝ illatiōe. Redarguit eos.
Uos igr̄ ſp ſpūi. s. reſtitiſtis. Toꝛ
mēta vīa nō timeo. Ar video ce
los aptos ꝛ ieſuꝫ ſtan. ꝛc̄. Excla-
mauerunt voce magna: ꝯtinētes
aures ſuas glo. ne. ſ. audirēt bla-
ſfemiātē. Et eiecerūt eū extra ciui
tatē. Et duo falſi teſtes iecerūt la
pides i eū. Tūc orauit p ſe ꝛ p ſu
is crucifixoꝛib'. Pro ſe rect' ſte-
tit. Pro crucifixoꝛib' igeniculā
uit ſe. Ubi Beda. d. Nō ſi Ste-
phan' nō oraſſꝫ. eccl'ia Paulum
nō hrēt. Et gl. Diſpoſui i mēte
mea pdere tēpus Stephan' me'
oraſſꝫ p me. Et ſic obdoꝛmiuit in
dn̄o. In illa paſſiōis hora: vinū
verſum ē i ſanguinē i mēſa pr̄is.

Quo viſo: ſurrexit de mēſa: intra
uit vrbē ⁊ filiū lapidatū inuenit.
¶ In feſto ſcti Joan. euāgeliſte.

Hec eſt diſcipu
lus ille qui teſtimoniū
phibet de his. Jo. 20.
¶ Hec vulgata e trita ꝯcluſio
ne ſacrorum doctoꝝ ꝙ quattuor
ſunt ſpēs amoris. Primus dicit
amor carnalis. Scd's amor nā
lis. Tertius amor ſpūalis. Quar
tus amor gratuitus. Primus
amor carnalis quo hō nimis dili
git corpus ſuū. De quo Jo. 3.
Qui amat aīam ſu. i. corpus ſu
um: pdet eā. i. in iferno. Et Sap.
15. malorum amatores digni ſunt
morte q ſpem hñt in talibus. vn̄
nō ir far tropo dilicati. Prouer.
29. Qui delicate nutrit ſeruū ſu
um: poſtea ſentiet eū ꝯtumacem.
Jō phs in pmo li. de regimie pri
cipū. c. 11. O clemēs impator no
lı te inclinare ad coitū mulieꝝ:
qr coitus eſt q̄dā ꝓprietas porco
rum. Que tibi gloria erit ſi exer
ceas ad coitū viliū beſtiaꝝ ⁊ act⁹
brutoꝝ. Serua igitur aīam tuā
nobiliſſimā: angelicā: ⁊ ſupiorē:
q̄ data eſt tibi nō vt dehoneſtetur
ſed vt glificetur. ⁊ nō ſit de ꝯdicione
iuſtoꝝ: ſʒ de numero ſapiētiū.
Ille. Et Dan. li. 1. Inferni. c. 26
Conſiderate la voſtra ſemēza.
Fatti nō fuſti a viuere cōe bruti.
Ma p ſeguir virtu e cognoſcēza
¶ Scd's eſt amor naturalis. quo
non ſolum hoīes mutuo ſe dili
gunt: ſed etiā aīalia. Sap. 13. Oē
animal diligit ſibi ſimile. Plato
in Timeo. Et phs in. 8. Eth. ſi
militudo eſt cā amoris. In. 6.
Poli. Generātis ad genitū nā
lis ē amicitia. Tali amore diligit
deus oīa: qr ſunt bona in ſui nā.
Sap. xi. Diligis oīa q̄ ſunt. ⁊ ni
hil odiſti eoꝝ q̄ feciſti. Gen. 2. Vi
dit deus cūcta q̄ fecerat: ⁊ erant
valde bona. Vn̄ phs in li. de cāis
ꝓpoſitionibus maxis. Pma cā
influit bonitatē ſuā i oībus reb⁹.
Tertius amor ē ſpūalis: in quo ē
vera amicitia. Tali amore dilexit
xps nām humanā pro q̄ mori vo
luit Jere. 31. In charitate ꝑpetua
dilexi te. ſō attraxi te miſerans.
Et Greg. O mira circa nos dei
pietas. Quartus ē amor gra
tuitus: quo ab eterno dilexit ſal
uandos. in li. vite ſcriptos. De
quo amore. Jo. xi. Diligebat āt
Jeſus Martā ⁊ ſororē eius Ma
riā ⁊ Lazaꝝ. Et Jo. 16. Ipſe. n.
pr̄ amat vos. Iſto amore dilexit
Joānē euāgeliſtā. De quo Be
da. Diligebat āt eū Jeſus. nō ex
ceptis ceteris ſingulariter ſolū: ſʒ
p̄ ceteris quos diligebat familiari
us vnum. Hic eſt diſcipulus ⁊c.
De quo tria videbimus.
¶ Primū ē. dr̄ opinionis.
¶ Secundum. dicitur cogni
tionis.
¶ Tertium. dicitur conſer
uationis.

Primū dr̄ ⁊c. Dubiū
querit. Qui inter apo
ſtolos fuit magis dile
ctus? Ad hoc: due ſunt

opiones. Una dicit ꝙ Petrus apoſtolus. Alia ꝙ Io. Prima ꝙ Petrus ꝑ verba ſcriptur. Prouer. 8. Ego diligētes me diligo. Et Io. 14. Si q̄s diligit me dili‑ getur a pr̄e meo ⁊ ego diligā eū. Queſto ſi ē quel dio: q̄ vult oio ab aia amari. Et Mat. 22. Dili‑ ges. d. deū tuū ex toto corde ⁊ in tota aia tua: ⁊ in tota mente tua. Uis amari ab eo? Ama. Et Sen. epla. 6. Si q̄ris q̄ho ſis facturus amicitiā. monſtrabo tibi. Si vis amari: ama. Et Marcia. li. Un‑ diq3 ſuſceptio. Miraris ꝙ nullus amat te Ceciliāe nō ꝙ Amas nul lū: dilige: carus eris. Nulli car⁹ erat Herodinus ⁊ ſibi nullus. Et Aug. Nulla ē maior inuitatio ad amorē: ꝙ preuenire amādo ama‑ tem. Uñ Iulius Ceſar: ⁊ Octa uianus imperator ita amabāt. ꝙ p ois adorabāitur a romanis. Et hoc totū: q2 diligebāt. Ad ꝓpoſi‑ tū. Petrus ſup oēs aplos xp̄m amauit. Sup Ioā. Iacobū ⁊c. Mat. 26. tpe paſſiōis ſup oēs ali‑ os. d. Et ſi oportuerit me mori tecū: nō te negabo. O magr̄ aiaz meā ⁊c. In. 2. aie. Oia appetunt eē. Iob. p°. Pellē ꝑ pelle ⁊ cūcta q̄ hʒ hō dabit ꝑ aia ſua. Preterea Io. 21. Interrogat xp̄s Petrū. Symō ioānis diligis me? Rñ‑ dit. Dñe tu ſc s: q2 amo te. In terrogat. 2. Diligis me ⁊c. vt ꝓ us rñdit. Interrogauit. 3°. Rñ dit. O magr̄ tu es faſtidioſ. dñe tu noſti oia. Tu ſcis: q2 amo te. Preterea Mat, 16. Interroga uit oēs aplos xp̄s ſcilʒ. d. Quē dnt hoies eē filiū hois. Rñderūt Alij Io. Ba. alij āt Heliā: alij ve ro Hieremiā. aut vnū ex ꝓphe‑ tis. Dicit ieſus. Uos āt quē me eē dicitis? Feciſunt muti ſol⁹ Pe trus dixit. Tu es xp̄s filius dei vi ui. Ubi dīc Alber. Nō nūq̄ rep tus ē aliq̄s an paſſiōez qui ſit ꝓfeſ‑ ſus hūanitatē ⁊ diuinitatē xp̄i: niſi ſolus petrus. Añ paſſiōez xp̄i: ipʒ vocabāt magrʒ. Io. 13. vos voca tis me magr̄. Sol⁹ petr⁹ ſup oēs aplos ꝓfeſſus ē diuinitatē. Iō cū ſu ꝑ oēs xp̄m amaret. ſup oēs meru it diligi. Et ſic ſup oēs erat ⁊c.

¶ Scda opio dīc ꝙ ē Io. ⁊ rō ē q2 ex verbis euāgelij ⁊ doctoruʒ vr̄ plus Ioānez amaſſe. Io. 20. Hodie cōuerſus Petrus vidit illū diſcipulū quē diligebat ieſus ſequētē. Et Io. 13. Erat recūbēs vnus ex diſcipulis eius in ſinu ieſu: quē diligebat ieſus. Io. 20. Uenit ad Symōem Petruʒ: ⁊ ad alium diſcipulum quem ama bat Ieſus. Et eccleſia in of. Hic eſt Ioan. qui priuilegio amoris ⁊c. Reſpondeo ad hanc diſt. ſcdm Thom. 1. par. queſt. 20. ar. 4. Ad tertium. Idez in poſtilla ſuper Ioannē. Duplex eſt amo‑ ris ſpecies. Una que conſiſtit. familiaritatis oſtenſione. Alia in donorum cōmunicatione. Prima ē ⁊ cetera. Quoad hāc ſcilicet cum quis donat plura en cenia ⁊ dona. xp̄s plus donauit Petro quam Ioanni: quia ei plura dona contulit. ꝙ Io. nec

alteri. Inter alia dona duo preci
pua ſunt. Primū. q: ei curam ec
cleſie cōmiſit. Qd fuit donū ſin
gulare. Mat. 26. Tu es petrus
⁊c̄. Scdm q: vicariū ſuū fecit:
Mat. 16. Tibi dabo ⁊c̄. Vñ dici
tur p̄nceps apl'oꝝ. qꝫ nulli ē cō
ceſſuz. Quoad hec dona Petrꝰ
plus eſt amatus. Secūda ſpes
⁊c̄. Et ad hoc magis Joannem
amauit: q: ſigna amicitie ei oſten
dit. qꝫ nulli fecit. Que ſunt qua
tuo: inter alia p̄ncipalia.

¶ Primū. q: ſr̄ pectꝰ dn̄i in ce
na recubuit.

¶ Secundū. q: p̄ditionem ſibi
⁊ n̄ alteri reuelauit.

¶ Tertium. q: oīum ſanctoꝝ di
gnitates ſibi contulit.

¶ Quartum. q: matrem virginē
virginis commendauit.

¶ Primū ⁊c̄. Tpe paſſionis im
mediate in mēſa ſup pectꝰ dn̄i recu
buit. Queadmodū p̄r filiū cario
rē tenet i brachia ſua. Quid ibi
fecerit in illa dormitione oñdit.
Iſi. liꝰ de obitu ſanctoꝝ. Qd ra
ptus fuit vſqꝫ ad tertiū celum. ⁊
vidit archana oīa ⁊ fuit ibi do
ctꝰ de celeſtibꝰ. Qd poſtea oñdit
in euangelio ſuo. Vñ eccl'ia. Bea
tus ap'ſ. cui reuelata ſūt ſecreta
celeſtia. Et Petrꝰ Dam. ſmōe
hodierno. Hāc āt grāz diuīe ſcie
ex illo celeſti gazophilatio traxit:
in quo ſūt oēs theſauri ſapiētie ⁊
ſcie abſcōditi. quo nō pp̄ha. non
patriarcha. nō deniqꝫ q̄ſqꝫ ab ipo
p̄mordio mūdi cognoſcit aſpiraſ
ſe. Ille. Vñ eccl'ia canit de h̄ p̄ui
legio. Valde honorād9 ē beatus
Joānes: q ſupra pectꝰ dn̄i i cenā
recubuit. ¶ Scdm di ⁊c̄. Scri
bit Jo. 14. qꝫ dn̄ xp̄s cēt in mēſa
cū apoſtolis ſuis. dixit eis. Amē
amē dico vobis. q: vnꝰ ex vob
me traditurꝰ ē. Ex hac voce ter
riti: inuicē ſe aſpiciebāt. nemo au
debat loq. Solꝰ Jo. dixit xp̄o.
Dñe qs eſt q tradet te? Rūdit
xp̄s. Cui intīc. pa. por. Vt amico
vero xp̄s reuelauit ſecretū. Qr
vt dr̄ Prouer. 25. Cāuſā tuā tra
cta cū amico tuo. Et Sen. Secre
tū cū amico ptracta. Chriſtꝰ ami
co ſuo Joāni idicauit ſecretū. Vñ
Petrus Dam. O icōparabilē
virū. pfert xp̄s verbū in medio
⁊ totꝰ tacet ſenatꝰ apoſtoloꝝ. Ta
cet lingua q̄ clauis facta ē celoꝝ.
Nemo audet os aperire. Jo. i ſe
diſcipuloꝝ pſona accepta ꝯſultor
accedit. Ille. Vbi dn̄t doc. qꝫ ſi
xp̄s petro p̄ditorē manifeſtaſſet
ipſū dētibꝰ laniaſſet. ¶ Tertiū ſi
gnū ⁊c̄. Dignitates Joā. fuerūt
quatuor. Prīa Apoſtolus i apo
ſtolis. Euangeliſta i euangelio.
Prophā in apoc. Martyr i ſup
plicio. Vñ Petrꝰ Dam. Quid
in cunctis virtutibus Joannes
incomparabiliter non excedat?
Apoſtolus ſiquidem in apoſto
lis. Euangeliſta in euangelio.
Propheta in apoc. Martyr ēē
fuit. Et quo ceteris apoſtolis in
carne prolixius manſit. eo diutu
ris martyrij tormenta ſuſtinuit.
Ille. De Apoc. dicitur. Qd q
daz demoniacus Maxime dixit.

Qd deus ⁊ diabolus tm̃. libuꝫ
illum intelligebant. ¶ Quartũ
ſignum ⁊c̃. Joan. 19. dicit. Qd
xpõ i cruce poſitus. vidẽs matrẽ
ad pedes crucis totam lachry-
moſam. ⁊ meſtam. compaſſus ẽ
illi. Et dixit Joãni. Cãta. Fili ec
ce mater tua. Credẽduꝫ eſt. ꝙ ſi
meliorem inueniſſet inter eos ei
vtriqꝫ recommandaſſet: qd̃ non
inuenit. Scd̃m ſententiaꝫ Alber.
ſex chriſtus habuit in hac vita. ⁊
poſſedit. Primo corpus ſuum.
quod commendauit Nichode-
mo. Scd̃o aiam: quaꝫ patri ſuo.
Tertio ſubſtantiã temporalem:
quaꝫ iudeis. Quarto eccleſiam
quã cõmiſit petro. Quinto aplos
quos cõmiſit patri i receſſu. Jo.
17. Pater ſancte. ſerua eos quos
dediſti mihi. Sexto matreꝫ: quã
Joan. Fili ecce mater tua. Ubi
dicit Alber. ꝙ ſicut petrus fuit
pater eccleſie. Ita Joannes fuit
pater ſpũal' mrĩs. Tria facit pa-
ter ſpiritualis. Primo confite-
tur. Secundo baptizat. Tertio
ſacramẽta eccleſie miniſtrat. Ita
Jo. euãgeliſta: ꝟginẽ baptizauit
⁊ oĩa ſacramẽta eccl'ie miſtrauit.
Fili ecce mr̃ tua. Hoc aũt fuit ma
ximũ ꝑuilegiũ triplici rõe. Prio
rõne recõmẽdatiõis q: ſ. tm̃ the
ſaurũ ſibi cõmiſit. ſ. matreꝫ dei.
Scd̃o rõe recõmẽdatiõis: q: obli
tus ſuoꝝ vulnerũ. matrẽ nõ dat
obliuiõi. ⁊ de diſcipulo recordat
3°. rõe modi recõmẽdãdi. Nõ ſi
dixit mr̃i. Ecce nepos tu'. ſꝫ fili'
tuus. Fili ecce mr̃ tua. Deĩn di-
xit mr̃i. Mulier ecce filius tu'.
Qr̃ nõ dixit mr̃: O ieſu: qr̃ ſi vo
caſſet illã meſchinã: mr̃ q: forte re
cupaſſet ⁊c̃. Circa h̃ ẽ duplex opi
nio. Pria ẽ Chriſ. q: mortua ce
cidiſſet: vt dr̃. ff. de officio pſidis
l. Diuus. Afflictio nõ ẽ dãda affli
ctio. ſꝫ eius miſerijs miſerenduꝫ.
Ubi dicit Dam. Qd̃ oẽs dolores
fuerũt ei ſuati i paſſiõe filij. gſu-
parũt oẽs dolores. Nõ dixit mr̃
ne ei dolor maior augeret. Qñ
paruulus patit̃ magnã penã. mr̃
ei cõpatit̃. Et ſi loquit̃ dulcit̃. cõ
querẽdo ei: magis ꝯpatit̃. ⁊ ma
gis affligitur. Sic ⁊ btẽ Marie
cõpatiẽti filio. cũ videret eũ in an
guſtijs. ne dolorẽ ei xpõs augeret
neſciuit ei loq dulcit̃ di. matrẽ:
qd̃ ẽ nomẽ dulce. ſꝫ dixit mulier.
Alia rõ: ad tollẽdũ opiõeꝫ aliquo
rũ hereticoꝝ dicẽtiũ virginẽ fu
iſſe angelũ. ⁊ nõ mulierẽ. Muli
er ꝗ ecce filius tu'. Ubi dicit Ra
banus. ꝙ Jo. fuit ꝑforatus gla-
dio illius doloris: quo pia mr̃ fu
it perforata. Unde Dantes. 25.
paradiſi.

Queſto e colui chi giaque ſo-
    pral petto
Del nr̃o pelicão. ⁊ queſto fue
Di ſu la croce al grande offi-
    cio electo.

Quid in cruce dixerit matri in
    ſeipſo: oſtendit poeta quidaꝫ.

Madre mia benedeta: molto te
    vego afflita.
El tuo lachrymare e una ſagitta
Che il cor mio ha trapaſſato.
Non pianger o madre mia

El tuo lachrymar: e pena mia
Suporta fin cbio ſia: da morte
reſuſcitato.

Qr nũ rñdit virgo ad illõ ver-
buz filij. i cruce? Rñdeo. ꝙ erat
tota feſſa: non ſi ballo lanĩto.

SEcũduz ꝓ ꝛc. ꝑpono hãc
ꝯcluſionẽ. ꝙ ſapia pfũ-
da Jo. ꝓcedit oẽz ſciaz
hũi⁹ mũdi. oĩuz theolo-
goꝝ. oĩuz doctoꝝ. oĩum phoꝝ.
Magna fuit ſapia Salo. q ꝯdiſpu-
tauit ꝛc. Magna Ori. q. 6. M.
vo. lib. legit i ſcol. Nõ credo ip-
ſuz dãnatuz Magna Aug. q de
epĩis ⁊ tractatib⁹. 3. M. vo. ſcri-
pſit. Magna Alberti mag. De
quo Pius papa. Precipua eſt
Albti mag. ſcia: q nulli doctrine
gen⁹ creditur ignoraſſe. Magna
Tho. de q̈ Innocẽti⁹ papa. Hu-
ius doctoris ſapia: ꝑ ceteris exce-
pta canonica: hꝫ ꝓprietatẽ ver-
boꝝ. modũ dicẽdoꝝ. veritatẽ ſẽ-
tẽtiaꝝ: ita vt nũꝙ q eũ tenuit. in-
ueniat a tramite veritatis deuiaſ-
ſe. Qui ſcripſit cẽtũ. 13. lib. Sꝫ
maior Joannes euang. ſup oẽs.
Que fuit figurata Eze. 17. vbi
dr. Aquila grãdis. magnaꝝ alaꝝ
lõgo mẽbroꝝ ductu plena plũis
⁊ varietatẽ: vẽit ad libanũ ⁊ tulit
medullã cedri. Moralr. Iſta aq-
la ẽ Jo. q ꝯpat agle. Apo. 4. Et
4. aĩal ſile agle. Fuit. ẽ agla ma-
gnaꝝ alaꝝ. q altiſſime ſr oẽs vo-
lauit altitudĩe ſcie. Vẽit ad liba-
nũ. i. celũ. tulit medullã cedri. q
ẽ xpĩ medullã diuinitatẽ: nõ cor-
ticẽ. i. hũanitatẽ. Vñ nõ merito
agle ꝯpat. ꝓp ꝯditiões q̃ aquila

habet que ſunt tres.
¶ Pmo. in volatu altitudinem.
¶ Scđo. i venatu generoſitatẽ.
¶ 3°. i ꝯſtruẽdo nidũ ſagacitatẽ.
¶ Primo ꝛc. Altius oĩbus vo-
lat. ⁊ dr regina auiũ. Sic Jo. i lo-
quẽdo ꝺ filio dei. altior oib⁹ alijs
euãg. ⁊ ſcia volauit ⁊ locutus eſt
Apud grecos Orige. Chriſo.
Dam. vocant doctores eximij.
Apd latios Paul⁹ vocat doctor
gen. Sꝫ Jo. euãg. oẽs excellit.
Unde Orig. de Paulo dic. ⁊
ꝺ Jo. euãg. Paul⁹ raptus ẽ vſ-
ꝙ ad tertiũ celũ. Jo. trãſiuit oẽ
celũ. Pau. raptus vſꝙ ad padi-
ſum. Jo. ſupra omnem paradi-
ſũ intrat in cãz cãꝝ. Vñ Ric. dic
eẽ triplicẽ. ſpm. Primũ hũanũ.
Scđz angelicũ. Tertiũ diuinuz.
Jo. vero trãſcẽdit humanũ ⁊ an-
gelicũ: ⁊ ꝑueñit ad diuinũ. Qđ pꝫ
Jo. 1. In ꝑncipio. i. añ oĩa: erat
verbũ. Sup quo Hie. ad Pau.
Hoc Plato neſciuit ẽ Demo-
ſthenes eloquus ignorauit: qđ Jo-
an. piſcator idoct⁹ edocuit. Et
Aug. Si alit⁹ Jo. itonaſſet: ea
mũd⁹ cape nõ potuiſſet. Scđo
agla hꝫ ꝛc. qꝛ cũ ſit auis gñoſa nõ
q̃rit paſtũ de ꝓpe ſꝫ de lõge. ſ. in
cacumine aeris. Ita Jo. euang.
venat⁹ ẽ paſtũ ſuũ. ꝙ ſic pꝫ. Alij
euãg. locuti ſũt ꝺ xpo quoad hu-
manitatẽ. ⁊ q̃ erãt humanitatꝭ: vt
Mat. de icarnatõe. Mar. 1. Lib
gñois ꝛc. Mar. ꝺ reſurrectiõe.
Lucas ꝺ morte. Sꝫ Jo. de iſtis
noluit ſe itromittere: ſꝫ altior aſcẽ-
dit. qꝛ ad diuinitatez aſcẽdit. lo-
quens ꝺ natiõ. eternali. q̃ filius ẽ pa

tri eq̄li. Uñ figurate loq̄ns Eze. i. dic̄ ſe vidiſſe. 4. facies aialium. Primo facie hoīs. p quē Mat. 2. facie leōis: p quā Mar. 3. facie vituli: p quā Luc. 4. facie aq̄le. p quā Jo. Et dr̄ ibi. Et facies aquile deſup eoꝝ quattuor. Uñ di. Th. ſup Jo. c. 21. ꝙ Jo. ſcripſit euang. poſt oēs. Uñ oīa alia eu. īg. legerat. Et ſolus ſplicat quē alii. ad maiorē veritatis ꝯfirmatōez. Tertio aq̄la ꝛc̄. Ubi hʒ Alber. li. 8 naturis rerū: ꝙ q̄ñ ꝯſtruit nidū pōit i eo quoſdā lapides pcioſos hñtes virtutē fugādi ſpētes. ne pullos ſuos occidāt. Sic Jo. euāg: in ſ aq̄le cō paſ. q: nidū. i. euāg. ꝯſtruxit vbi poſuit lapides ꝯtra hereticos: i. tot verba. tot ſn̄ias: vt ꝯfuet hereticos. oēs opiōes. Pria opinio fuit Neſtorij. cū ſuis ſeq̄cib᷑ qui dixit xp̄m hr̄uiſſe pncipiū. quo ad diuinitatē. ⁊ ꝙ nō fuit añ virginē. Et q̄ñ ꝯcept᷑ ⁊ nat᷑ d virgine. tū cepit eē. Jo. ꝯ̄futat di. in pncipio erat. i. in eternitate. ⁊ añ oīa erat verbū. ſ. deus: Si añ oīa: ḡ virginē. 2. opio Sabellij qui dixit ꝙ nulla erat diſtinctio i diuinis: quoad pſonas. Jo. diſtruxit d. ⁊ verbū erat apd̄ deū: in quo dn̄otauit pſonalē diſtinctiōem realē in diuis. Qr̄ iſta ꝑpoſitio Apd̄: dic̄ diſtinctiōez realē. Sic̄. nullus dr̄ apd̄ ſeipſū: q̄ñ ba pſona nō inuenit 3. opio fuit Arij. q̄ dixit filiū dī eē minorē pr̄e. Jo. d̄ſtruxit d. ⁊ deus erat verbū. i. in eadē eq̄litate cū pr̄e: iuxta illd̄ Ego ⁊ pr vnū ſū. 4. opio fuit Manicheo. q̄ dixerūt oīa viſibilia eē a demōe. inuiſibilia a deo. Jo. deſtruxit d. Oīa p ipm̄ ꝛc̄. viſibilia ꝛc̄. Ultima opio fuit ex Manic. qui poſuerūt xp̄m hr̄uiſſe corp᷑ nō de virgine: ſʒ d celo ꝯlatū. Jo. deſtruxit d. Et verbū caro ꝛc̄. Si erat corp᷑ fātaſticū. caro dici nō poſſet. cū caro dicat aliq̄d ꝯpoſitū ex 4. elis. Unde bene dicitur. Hic eſt diſcipulus ꝛc̄.

TErciū myſt. eē. Amor xp̄i mult᷑ fuit erga ſuū diſcipulū. Jo. quē decorat voluit dupl'ci ꝑuil.

¶ Primum dicit miraculorum coruſcationis.

¶ Scd̄m dr̄ admirāde ꝯſuatiōis.

¶ Prius ꝛc̄. Miracula ſtupēda fec̄. Jo. Cū. n. poſt pēth. diuiſi eēt diſcipuli puīciā Jo. aſiā iuit vbi innumeras eccl̄as fūdauit. Qd̄ audiēs Domitian᷑ imꝑator: iuſſit eū i dolio feruētis olei. a quo ille ſus exijt: ſic fuit immūis ab oī corruptiōe carnis. Uidēs at iꝑator: ꝙ ñ ob h̄ ceſſabat a pdicatiōe. relegauit eū i q̄ndā iſulā. q̄ dr̄ Pathmos. Ubi ſtās ñ ocioſus ſcrīpſit Apo. in capite añi: ipe iꝑator a ſenatu Ro: ocioſus ē. ⁊ Jo. Epheſū reuerſus ē: cū magno tripudio degrādi ⁊ pizoli. Cū igrederet ciuitatē nūciatū eſt ei: ꝙ q̄d. i deuota ſua nomine. Druſiana. ad ſepulturam deferebatur mortua: que querebat eum videre. Jo. autem eam ſuſcitauit. Ex quo miraculo: duo iuuenes ꝯuerſi ſunt ad

xpm. Cū eēnt nobil: s. poſt dies aliquot vidētes iſtis ſeruos ſuos bene indutos. fuere male ꝯtenti. Q quot ſunt ḋ h' nūero. q dīt vt mulier mal maritata. Sed folie aſ far ⁊c. Btūs Jo. videns eos triſtes: miſit eos ad mare vt portarent lapides ⁊ virgas: quas fecit in bonum argentū ⁊ aurum. Accipite inquit ⁊ redimite bona q̇ amiſiſtis: q2 paradiſum ꝑdidiſtis. Interim ēt alium ſuſcitauit iuuenem: qui narrauit iſtis de paradiſo ⁊ alia vita. Preterea qm̄o ad templum Diane orans corruit. Et ex hoc. xij. M. gentiū cōuerſi ſunt. Et Ariſtodemus ꝯuerſus eſt. Et de filio quē ipſe dedit ⁊c.

¶ Secundum priuilegium ⁊c. Cum eſſet Annorum. 99. apparuit ei dn̄s cū diſcipulis. s. d. Ueni dilecte mi: q2 tps ē vt epuleris in ꝯuiuio frm̄ tuoꝝ. Dn̄ica die ſequenti: fecit ſe ꝑduci ad eccleſiam ⁊ populo fecit ſermonem de pace: poſtmo3 foueā fecit fieri in eccl'ia an̄ altare malus in quā ingreſſus: amplius nō ē viſus. Aī ſublata ē in paradiſū. Ūn Jo. fuit dilectus in oī ſtatu. Primo i vita: vt actum ē ſupra. 2°. i morte: q2 cū apl'is ad ipm venit xps. 3°. poſt mortē: q2 ipſum ad cōuiuium inuitauit vite eterne. De corpore eius: eſt quadruplex opinio.

¶ Pria dicit ꝙ adhuc viuit in hoc ſeculo. Rō: q2 dicunt mānā ſcaturire de eius ſepulcbro. Sed Aug. reprobat hāc opinionē di. Ab xps modicā gloriā caro ſuo feciſſet. ſi ceteris apoſtolis cū xpo regnantibus ipſe ſub terra eſſet.

¶ Scd̄a opio. ꝙ eſt in Paradiſo terreſtri. Et tpe antixpi veniet ad ꝑdicandū cū Enoch ⁊ Elia. in fine mundi. Sed hec opio reprobat a doctorib'. q2 cū ipſe Apoc. ſcripſit: fecit mentionē de duob' Enoch ⁊ Elia de tertio feciſſet. s. de ſeipſo. S3 nihil dicit. igr̄ ⁊c.

¶ Tertia opio. ꝙ ē in celo tm̄ cū aīa. Corpore āt eſt in alio loco nobis ignoto. Sicut de corpe moyſi. qd̄ nō inuenit. S3 hec opio vr̄ falſa. q2 Jo. cū tm̄ dilectus alijs: cū corpa alioꝝ apl'oꝝ reperiantur ⁊ honorent. Corpus aūt Jo. euāg. nō inuenit nec honorat.

¶ Quarta opio. verior vr̄. ꝙ Jo. p' mortem ſtatim cū corpe ⁊ aīa. celum aſcēdit. Rō: cum xps cuſtodierit Jo. ne in oleo corrūperet: ne dolorē mortis ſentiret. Si fuit liberalis in mundo. plus in celo: quē in ipſo collocauit i vtroq3. Queritur dubium. q̄re tm̄ dilexit Jo. Rn̄det Tho. ſup Jo. c. 21. Qd̄ triplex cā. Prima eſt puritas. q2 virgo fuit. Eccleſia. Uirgo ē electus a dn̄o. Scd̄a eſt accelerata cōuerſio: q2 magis ꝙ alijs iuuēis ad xpm eſt ꝯuerſus. Tertia futura adoptatio: q2 intēdebat ipſum ponere in filium matris.

¶ In Feſto Innocentium de virginitate.

Virgines enī ſunt: ⁊ ſequūtur agnū quocunq3 ierit. Apoc.

14. ¶ Eſſendo la diuina ſapia del
ſummo nr̃o dio di ſumma puri-
ta e belleza: ſi como deſcriueno
le ſcriptur̃ ſacre. In. ps. Specio
ſus forma pre filijs ⁊c. Et Cant.
5. Dilectus meus candidus ⁊ ru
bicundus. Cãdidus ꝑ puritatẽ
virginitatis. Rubicũdus: ꝑ ſan-
guinis effuſionẽ. Jõ ſumme dili
git eos qui ambulãt in puritate
baptiſmali. Ait Lac. in. 6. li. c. 1.
Nihil. n. ſcã ⁊ ſingularis illa ma
ieſtas aliud ab hoie deſiderat: q̃
ſolam inocẽtiã. Quã ſiquis deo
obtulerit: ſatis pie religioſeq; li-
tabit. Et Prouer. xij. Qui dili-
git cordis munditiam: habebit
amicũ regẽ. Figuratiue Apo. 14.
de turba quã Joannes vidit: de
nullo mentionẽ fecit: niſi tñ de
virginibus. Hi ſunt qui cũ mu-
lieribus nõ ſunt coinquinati: vir
gines. n. ſunt: ⁊ ſequũtur agnum
quocũq; ⁊c. Et cantabãt canticũ
nouũ. Super quo Gre. Singu-
lariter canticũ nouũ agno caner̃:
eſt cum eo in perpetuũ p̃ ceteris
fidelibus de carnis icorruptione
gaudere. Et iõ Ambro. in lib. de
offi. In cũctis ſacrificijs. Nullũ
eſt de deo gratius: q̃ ꝙ innocẽs
ꝯſeruet innocentiã. Secundũ
Alber. ſuper Luc. ſex ſunt ſacrifi
cia: ſed nullũ eſt deo gratius. q̃ i-
nocentia. Primũ eſt ieiuniũ Joe
lis. 2. Couertimini ad me in toto
corde veſtro. in ieiunio ⁊ fletu.
Scõm: oratio. Jacobi. 5. Multũ
n. valet oratio iuſti. Tertiũ eſt
elemoſina. Iſa. 58. Frãge eſurien
ti panẽ tuũ: ⁊ egenos vagoſq; in
duc in domuz tuã. 4. cõtritio.
ps. Cor cõtritũ ⁊ humi. ⁊c.
Quintũ: ꝯfeſſio. ps. Dixi confi-
tebor aduerſum me. Sextuz:
ſatiſfactio. Augu. Nõ dimittitur
peccatum: niſi reſtituat̃ ablatum.
Ideo in cõmendatione virtutis
puritatis: nr̃ez virginẽ aſſumer̃
voluit: vt oſtenderet virginitatis
excellẽtiaz. Hãc habuerũt pueri:
ꝑ quam deo adheſerunt. Epiſto
la canit. Sine macula. n. ſũt. Jõ
dicit thema. Virgines. n. ⁊c. Ad
laudem ergo hoꝝ Innocentiuz:
de virginitate q̃ deo ſuo placue-
runt: loquemur. De qua tria vi
dimus in preſenti.
¶ Primũ. dr̃ oppoſitionis.
¶ Scõm. dr̃ declarationis.
¶ Tertium. dicit̃ ꝓbationis.

P Rimum dr̃ ⁊c. Dubi
um q̃rit̃. Quid ſit me
lius: p ꝯis nobili⁹. An
ſeruare virginitatem.
An mr̃imoniũ ꝯtrahere? Ar-
guũt ꝯiugati ꝙ mr̃imonium di-
gnius: ꝑ ꝯis ſuãdũ triplici me-
dio. Primũ eſt tale. Oẽ qđ eſt
ꝯtra ꝓceptũ legis nature ⁊ legis
diuine: oio eſt illicitũ ⁊ a nullo ob
ſeruandũ. q: ſ. eſt peccatũ. Sz ſta
tus virginalis eſt cõtrarius legi
nature ⁊ diuine. Igitur ⁊c.
Prio ꝯtra legẽ nature. q: vt hz
phs in. 2. de aia. Et in p° celi ⁊
mundi. Et in. 5. de aialibus. Na
appetit generatiõez idiuiduoꝝ ꝑ
ꝯſeruationẽ ſuarum ſpecieꝝ. Si
non eſſet matrimoniũ: iaz nõ eẽt

procreatio holum: ⁊ ſic mūdus
deficeret. Cōtra hanc legē: maxi
me pugnat virginitas. Igiť vir
gi. ⁊c. Secūdo eſt cōtra legē
diuinalē Gñ. i. Creſcite ⁊ multi
plicamini ⁊ replete terrā. Cōtra
hoc pceptū maxime pugnat vir
ginitas. Et ſicut illicitū eſt ſerua
re legalia antique legis: ſic illici-
tuȝ eſt ſeruare caſtitatē. Uñ eā ſer
uantes in veteri lege ⁊ nō relin-
quētes poſt ſe ſemē: erant maledi
cti maledictiōe opprobrij. vt pȝ
de Joachin ⁊c. Quod figurať
Mat. 21. qñ xp̄s maledixit ficul-
nee: q̄ ſine fructu. Secunduȝ
argu. Bonū q̄to cōius: tanto di-
uinius: vt pȝ p phm. x. eth. Sed
matrimoniū eſt ordinatū ad bo-
num cōe. ſ. ad multiplicandū ge
nus humanuȝ. Hiero. 32. q. 1. c.
Nuptie: ⁊ ē ad Paulā. Nuptie
replent terrā. Uirginitas aūt eſt
bonū particulaŕ. ⁊ per ſe. Unde
nō eſt ſeruanda. Ex hoc Plato
motus vt Aug. refert de vera ⁊
falſa religione: q virgo vſq; ad
mortē manſit. Immo poſuit ſtu
diū in villa que dicebať Achade
mia que erat peſtilentis aeris: vt
diſcipulos in terrorē mortis po
neret: ⁊ ſic virginitatē ſeruarēt.
In morte poſitus dijs ſacrifica-
uit vt ei parcerent pctm̄ virgini
tatis: pro eo q erat ꝯtra bonum
cōe. Unde vos ſeculares dicitis:
qñ videtis aliquē religioſum. O
fuit pctm̄: quia vxorari poterat.
Nō ap̄s vr̄ ꝯfirmare. p̄. Cor.
7. Alligatus es vxori: noli q̄rere

ſolutionē. i. genera filios. Ter
tium arg. Pena nō datur: niſi p
peccato: vt pȝ. C. de penis. l. Sā
cimus. Et. ff. qbus vt īdignis. l.
Reſcriptuȝ. Et extra de ijs que
fiunt a maiori pte capituli. Et p
cano. 16. q. 1. c. Si qs. Et p Tho.
in. 4. diſ. 18. q. 3. a. 1. Pena ipo-
nebať apud romanos. ſeruātib⁹
virginitatē. ⁊ q vitā celibē duce-
bant: vt pȝ p Ualeriū. Et in ve-
teri lege. Deuť. 7. p̄hibebať ſer
uare virginitatē. ¶ Secūda opi-
nio eſt virginū: qui p̄bant ſuū in
tentū: virginitatē eſſe digniorē
triplici medio. Primū eſt ta-
le. Ille ſtatus eſt dignior de quo
xp̄s naſci voluit. Sed xp̄s nō de
ꝯiugata. ſȝ de virgine naſci vo-
luit. Et hoc totuȝ vt dicit Beda
ſup Lucā. vt oñderet p̄conium
virginitatis: ⁊ q̄tuȝ ipſā dilige-
bat. Ex hoc Jo. euāg. ⁊ patrem
putatiuū Joſeph virginē cuſto-
diuit. Uñ Tho. in. 4. di. 35. q. 3.
a. 3. Uirginitas ſupremū decorē
vēdicat. Secundū eſt. Ille ſta
tus dignior. qui maiorē recipit
fructū. Sȝ virginibus dať ma-
ior fructus. q̄ virginibus datur
fructus centeſimus. viduis ſexa
geſimus. ꝯiugatis trigeſim⁹: vt
pȝ p parabolam Mat. 13. c. Am
bro. libro de virginitate. Bona ē
ꝯtinētia ꝯiugaľ: melior cōtinētia
vidualis. optima mūditia virgi
nalis. Ille. igiť ⁊c. Tertiuȝ eſt
tale. Ille ſtatus eſt nobilior q pri
mo eſt īſtitutus in nobiliori loco.
Sȝ virginitas p̄us fuit q̄ matri

nionis. ⁊ ī nobiliori loco. Qꝛ angeli virgines primo sūt creati ꝙ̄ hō. Et in nobiliori loco: qꝛ i empyreo celo. Preterea ⁊ Adam posit⁹ ē virgo ī paradiso. Et ꝺ̄ tra virgica creat⁹. Igit̄ ⁊c̄. Pꝫ pri.

SEcundū principale ⁊c̄. Tho.i.4.di.33.a.3.q.3 Et.2i.q.152.a.3. Ric. i.4.di.13.a.4.q.2. Petrus ꝺ̄ pal.i.4.di.33. Ubi q̄rit an stat⁹ ꝯiugalis sit maioris meriti. ꝙ̄ virginalis. an ecōuerso. pfectior ⁊ excellētior. Rn̄det ꝙ status ꝯtinētiū: ⁊ stat⁹ ꝯiugatoꝝ pt dupl'r ꝯsiderari. Uno mō ad tps legis scripte ⁊ tps legis nāe. Alio modo ad tps legis euāgelice. Si prio mō: maioris meriti fuit stat⁹ ꝯiugatoꝝ ꝙ̄ abstinentiū. Et stat⁹ ille preferebatur statui virginitatis. Et ratio est. Quia erat tēpus multiplicandi genus humanū. Ex hoc status matrimonij pferrebatur. ⁊ status virginitatis prohibebatur. Et hoc pp multiplicationem fidelium. Si autē referatur ad tps legis euangelice. qꝛ ē tps multiplicationis fidelium p generationē m spiritualē: maioris est meriti status abstinentiū ꝙ̄ status coniugatoꝝ. Et dico ꝙ virginitatis status ē dignior matrimonio. Que conclusio probatur triplici ratione.

¶ Primo. ratione difficultatis.
¶ Secundo. ratione vtilitatis.
¶ Tertio. ratione cōformitatis.

¶ Primo ratione ⁊c̄. Conclusio phi.2.ethico. Quod virtus ⁊ bonū circa difficile cōsistit. Et bona.11.3.di.39. virtus ē de bono difficili ⁊ arduo. Ubi ē maior difficultas: ibi rō virtutis ⁊ maioris premij ⁊ meriti. O pr̄ qui ieiuno: nō possū dormir. Ibi maius premiū. Nō possū comedere: orare. Ibi maius pmiū. vbi difficultas. ibi rō specialior virtutis. Ad propositū. Peto a te o mulier. Qualis maior difficultas: accipere viꝝ: an seruare virginitatē? Uere pater virginitatē seruare. Qꝛ caro hominē stimulat. Et stimulus iste ita grauis est ꝙ pauci euadūt immunes. Augu. in lib. de agone xp̄iano. Inter omnia christianoꝝ certamina: duriora sunt plia castitatis: vbi ꝯtinua pugna ⁊ rara victoria. Ille. Ala practica. Fortis fuit Sansō: qui leonē occidit Iud.14. Similiter ⁊ Dauid.i.Re.17. Sꝫ ambo amplexibus mulieꝝ molestiūt. Sapiēs salomō: sꝫ tn̄ a mulieribus deiectus ē. fortis Alexāder. Quis eloquētior M. Antoius: tn̄ in cleopatrā insaniuit. Quis fortior Hercule: qui tn̄ in deianirā exarsit. Quis prudētior iasone: qui tn̄ in medeā pstratus ē. O dux belli. O grande batalla vere. io exclamat Ambro.li.de ꝟginitate. Maior certe ē victoria virginū: ꝙ̄ angeloꝝ Angeli. n. sine carne viuūt. virgines ꝟo i carne triūphāt. Ille. ⁊ Hier. In carne pter carnē viuere ñ terrena vita ē: sꝫ celestis. Ille. In pꝛouerbis: merito dubium

notabile quereſt. Quale mai⁹ op⁹ eſt. An pati martyriū vt martyres. An ſeruare virginitatē? Opinio vna fuit Aug. ꝙ eſt pati martyriū. vbi dicit ſup verbo Mat. 5. Brī q pſecutionē pa. pp iuſtitiā. Oēs alie btitudies pficiūt i iſta. Alia opinio Ambro. Cū quo teneo Ego Gabriel frater: ꝙ mai⁹ opus ē virginitatis. Et rō ē phi in. 3. phyſi. In. 3. Top. Bonū ꝙ to permanentius: tāto meli⁹. Et ſi martyres ſūt paſſi tormēta: tū cito paſſi ſūt p horā: p diē. p mēſez. Sed martyriū virginitatis durat p ānos. 50. ꝛ. 60. Magnū martyriū nihil vr̄ illius religioſi. qui p annos. 40. 60. ꝛ huiōi ſtabit in clauſtro ſuo. Et illius monialis que hāc ſeruat. In vitis patrū. Exēplū Anaſtaſij monachi. q annis. 40. a demone infeſtatus fuit de carne. diebus ac noctibus q tū victor fuit. Moriens eius diſcipulus vidit ipſuz plurib⁹ coronis decoratū. Et de pr̄e Dominico. q a fratribus rogatus. Pater dic inquiūt nobis verbū ſalutis. O filij vobis cōmendo carnis veſtre integritatē. Ut maius miraculū eſt de ppria carne fomitē eradicare luxurie: ꝙ īmundos ſpūs expellere. Et Ber. in ſermōe ad monachos. Cū mulieribus habitare: ꝛ de mulieribus nō cogitare: maius eſt ꝙ mortuos ſuſcitare. Adde rōnez bz tho. in. 4. di. 49. Nō virgines maximā pugnā habēt: cū experiendi qī maiorē delectationē eſtimant: ꝙ ſit. Igit virginitas eſt dignior. ¶ Scdo rōne ꝛc. Cōcluſio eſt Auctoris li. de cauſis. Virt⁹ vnita fortior ē ꝙ ſeparata. Exempli gratia. Ignis hinc inde diſp ſus calefacit. Sz cōtra ſimul vnitus plurimū calefacit. Ad propoſitū Peto a te o ciuis ī charitate dei. Quis plus amat deū. cōiugatus an virgo? O pr̄ inquit cōiugat⁹. quid dicis? Ego quotidie ad miſſaz propero. Et die dominico audio ſermones. ꝛ dico deuotiōes meas. Coronā virginis. Quinqꝫ pater. ꝛ aue maria. Tria ad reuerentiā trinitatis. Quero a te cū qua mēte? Vere pater. mens eſt ad filios. Quō habeā ad viuēdū. Quomō ſoluā el ſale. Quo la maſina. Et tot angarias. Et tu o mercator? Ad mercātias. Artiſta: ad artes. Et ſepe corpus domini leuaſ: ꝙ nō recordaris. Ergo amor iſte ē diſperſus. Una pſ mūdi alia dei. Quid dicis o paule. p̄. Cor. 7. Mulier enī3 que nupta eſt cogitat que ſunt mūdi: ꝛ quō placeat viro. Quāuis matrimoniū ſit ſanctū: ſunt tū plura īpedimenta quibus mens retardatur ab amore. O iuuenis qui vxorem duxiſti. ꝙ ſpecioſa cathena vinctus eo: a qua mors ſola te liberabit. O quot affini. o quot tribulatiōe. Si mulier ē pulchra vir eſt zeloti p⁹. Si nigra deſpicitur. Si generat plures filios vir vſurarius efficit: vt ipſos foueat. O quot lachryme. O quot gemitus. Preterea de vxore

que vlꝫ increpat. Q ſcio: ꝙ alias pꝛeter me reſpicis. Preterea i domo. non ſunt ligna. nõ oleuꝫ. Hi ſũt fructus matrimonij. Uirgo aũt hꝫ coꝛ purum ad deuꝫ. ⁊ foꝛtioꝛẽ cãm hꝫ diligẽdi. Hiero. ad ſacras virgines. O felix virgo in cuius coꝛde pꝛeter amoꝛeꝫ xp̄i: nullus alius verſatur amoꝛ. Ille. Ar. 9. Eth: Uera amicitia non eſt: niſi ad vnũ. Scdꝫ Tho. 2ª. q. q. 152. ar. 2. Et phꝫ. x. Eth. Duplex eſt vita. Una actiua: q̃ ptinet ad ↄiugatos. Alia contẽplatiua. que ptinet ad virgines. Que dĩ optima: que deũ contẽplatur. De qua ap̄ls. p̄. Coꝛ. 7. Mulier que innupta eſt: ⁊ virgo. cogitat que dñi ſunt: vt ſit ſancta ⁊ coꝛpoꝛe ⁊ ſpũ. Ille. Unde tanq̃ amicus virginũ ⁊ familiaris: fecit eis miranda. Ambꝛo. recitat exẽplum de quadã virgine Heliſabeth noĩe. que cum iret cũ duabus puellis quadam vice p quãdam viã: dum eſſet nox viã perdiderunt p filiũ ploꝛãtes. Affuit ãgelus dñi. Nolite flere: nũcius ſum veſtri ſponſi. Que dixerũt. Quis eſt iſte noſter ſpõſus? Chꝛiſtus inquit ieſus: pꝑter virginitateꝫ. Que xp̄ꝫ copulat. Prouer. 21. Qui diligit coꝛdis mũditiã hẽbit amicũ regem. ſ. deum. Et Sap̄. 7. Incoꝛruptio facit pꝛoximũ deo. Unde eas regulauit per viã ſuam. Preterea auxiliũ pꝛebuit virginibus: vt ſue virginitatis ſeruarent decoꝛem. Quis Luciam eripuit de tot malis? Quis Agnetẽ? Quis Apolloniam? Quis Catherinaꝫ? Uere xp̄s ieſus ob gr̃am virginitatis. Hanc virginitatem inuenimus apud antiquos fuiſſe in maximo pꝛecio: ⁊ eos miranda feciſſe pꝛo ↄſeruatione eiuſdẽ. Ut fuit Engoldrada. Uirginia. De Hippo greca. que vno die ſens ad littus maris: fuit a pyratis maris rapta ⁊ conducta in altari paeſi. Dum eſſet iſta in via: ſenſit loqui pyratas velle ſecum capere amoꝛoſi piaceri. Ubi cognoſcens ꝙ huic nõ poterat reſiſtere. niſi moꝛte intercedente: ne ſuã perderet pudicitiã. ſe appꝛoximauit extremitati galee. ⁊ ſe in mare iecit. Eligẽs potius in aqua inter piſces vitaꝫ finire. q̃ inter crudeles pyratas coꝛrumpere ſuam pudicitiã. De hac Petrar. 2. Triumpho caſtitatis.

E q̃lla greca. che ſalto nel mare
Per moꝛir netta: ⁊ fugir dura foꝛte.

Preterea de Thucia virgie. De qua Uale. li. 8. Que fuit romana: tpe dee Ueſte. dum eẽt iniuſte accuſata: ꝙ cõmiſiſſet ſacrilegiũ. Dũ eſſet ↄſtituta ante ſacerdotem. vt audiret ſniam patiẽdi ſupplicij igneo ſtatuti legibus romanis. Da laltro canto. ſciẽs ipſa ſuã integritatẽ. atq; non hẽret aliam viã qua poſſet ſe purgare: tandẽ cuꝫ ingenti confidẽtia dee Ueſte. cui pura mente ſeruierat: ꝙ non ſineret oppꝛimi innocentiam ſue miniſtre. cribꝛum cepit.

⁊ in p̄ſentia ſacerdotis dixit hec verba. O dea veſta: ſi ego ſemper in tuis ſacrificijs vſa nõ ſum manibus meis caſtis. precor facias qͥ in iſto cribro portez aquã a Tyberi in ipſo. Q̄d factũ eſt: oratiõe p̄miſſa. De hac Petrarcha. libro ſupra.

Fra laltre la veſtal vergine pia
Ch baldãzoſamẽte corſe al tybro
Et p purgarſi dogni infamia tia
Porto dal fiume al tẽpio aqua col cribro.

Preterea. xij. ſybille. merito ſue virginitatis teſte Thoma p̄phetiã meruerunt. Longũ eſſet narrare de alijs innumeris virginibus: ac pudiciſſimis mulieribus que pulchra ⁊ digna auditu eſſent: vt de dña Didõe. dña lucretia ſpeculo totius honeſtatis dña Merſilia. dña Sapha. dña Penelope. dña Thamira. dña Judith. dña Heſter. Vide Aug. li. i. de Ciui. Et Petrar. in. 2. Tri. Caſtitatis. Sic patz. 2. ratio.

¶ Tertio ratione cõformitatis: Con⁹ Auctoris li. de cau. 8. Tanto aliquid perfectius eſt: quanto maiorem habet conformitatem cum ſuo principio. Et. Th. 22. q. 152. a. 6. Tanto vna virtus ẽ maior: quanto per eam magis aliquis chriſto conformatur. Ille. Ad propoſitũ. Mõ. n. per virginitatẽ conformatur chriſto modo ſingulari. Q̄d patz Apoca. 14. Cũ Joãnes vidiſſet hominum multitudinẽ proceſſionaliter incedentẽ poſt regem: poſt oẽs venit cõmitiua albis induta. Cui angelus dixit. O Joãnes hi ſunt q̄ mulieribus nõ ſunt coinquinati: virgines. n. ſunt ⁊ ſequunt agnũ quocũque ierit. Nota i verbo ſequunt ag. Nũqd nõ alij ſci? Vere ſic. ſ; nõ illo mõ quo virgines. ſ. mõ ſingulari. Qualis ſit ille modus oſtendit Augu. lib. de virginitate: q: gaudẽt integritate mẽtis: ⁊ corporis. Seqt. Cãtabãt cãticũ nouũ: quẽ alius nõ cãtabat. Qualis cãtus nou⁹ ẽ iſte? Qũ dicit Gre. in paſto. cãticũ nouũ cũ agno ſingꝉr cãtare: ẽ cũ deo i ppetuũ de incorruptiõe carnis gaudere. Ille. hec ẽ illa p̄clara virginitas q̄ xp̄m de celo ad terrã ꝯduxit. De inuiſibili imortali: viſibilẽ mortalẽ fecit. Vñ eccl̄ia ſcã ⁊ imaculata virginitas: qbus te laudib⁹ offerã: neſcio. Q: quẽ celi cape nõ poterãt tuo gremio ꝯtuliſti. Et Ambr. li. d̄ of. Quãta eſt gr̄a virginitatis: q̄ meruit a xp̄o eligi? Ille.

Terriũ. dr̄ ⁊c. Tho. in 4. di 49. ar. i. Duplex eſt corona. Pria dr̄ aurea. De q̄ ps. Corona aurea ſuper caput ⁊c. Que eſt quodã p̄miũ eſſẽtiale: cõe oibus qd̄ ꝯſiſtit in viſiõe diuie eſſentie. De qua Aug. Viſio eſt tota merces: Et cõis ẽ oibus beatis q̄uis vnus lipidius videat q̄ alijs ſm gradũ charitatis. Secunda corona dr̄ aureola: que eſt quoddã gaudium accidentale. Datum in ſignum victorie ⁊ virtutis. Quod quidẽ datur pugnãtibus

contra mundū. carnē. diabolū. De qua corona: in ps. Poſuiſti dñe ſuper caput eius ⁊c. Et datur tribus generibus pſonaꝝ. virginibus. doctoribus. martyribus. Sed pfectius virginibꝰ: ꝙ alijs. Quia nobiliſſimū genꝰ victorie eſt: nunꝗ̄ ceſſiſſe. ¶ Sed dubia tria ſunt q̄rēda. Primū. Utrū hec aureola detur viduis? Reſpondeo ꝙ nō: Qꝛ corona nō debetur pugne: ſed victorie de pugna. Unde victoria virginū: eſt perfectior ꝙ̄ victoria viduarū: eo ꝙ pfectiſſimū genus eſt victorie. nunꝗ̄ hoſti ceſſiſſe: vt virgines faciunt. Ūn̄ nō datur viduis.

Secundū. Utrū hec corona debeatur Marie virgini? Uidetur ꝙ nō. Aureola debetur victorie de pugna. Ubi nulla pugna: nulla victoria. Sed Maria nullā habuit pugnā carnis: per pñs nec victoriā. et ergo nec aureolam habuit. Reſpondet Alber. ꝙ Maria habuit aureolā pro p̄mio virginitatis. Et ratio: ꝗꝛuis Maria non habuerit pugnā per tentationem que eſt a carne: habuit tn̄ ꝑ tentationē que eſt ab hoſte demone. qui nec xp̄m reueritus fuit tentare. Tertiū dubiū. Utrū aliqua mulier vi oppreſſa ſi cōcipiat. an amittat meritū virginitatis? Tho. i. 4. di. 45. a. 3. q. 6. Si aliqua virgo ꝑ violentiam fuerit oppreſſa. non amittit ob hoc aureolā virginitatis: dūmodo propoſitū perpetue virginitatis ſeruāde inuiolabilit̄ ſeruet: illi actuiꝫ nullomodo ꝯſentiens. Ūn̄ Lucia dixit Paſcaſio. Si me in vitam feceris violari. caſtitas mihi duplicabitur ad coronam. Non ꝙ habeat duas coronas virginitatis: ſed ꝙ duplex premium reportabit. vnū pro virginitate cuſtodita: aliud pro iniuria paſſa. in martyrio. Ille.

¶ Hiſtoria Innocentium.

¶ Herodes aſcalonita ſb̄ quo natus ē xp̄s. Rex habuit filios. Inter quos duos plꝰ dilectos. Ariſtobolū ⁊ Alexādꝛ. Quos romā miſit lr̄is ibuēdos. Cōpleto ſtudio domū redierūt. Qui ceperunt tractarꝫ de morte pr̄is: vt ipſi regnū pr̄is obtinerēt: Qđ pr̄ audiens a ſe expulit. Illi aūt Ceſarem adeūt: ⁊ de pr̄is iniuria ſūt conq̄ſti. Interiꝫ aūt magi hierl'm venīūt: ꝯquerētes de nouo rege nato. Herodes aūt nimis turbatꝰ: timēs ne a regno auferret: magos rogat vt eo iuēto ſibi renūciēt. ſimulās ſe velle adorarꝫ: quē occiderꝫ volebat. Ūn̄ magi ierunt ꝑ aliā viā. Putās aūt eos deceptos a ſtella: inq̄ſitionē pueri ieſu penitus reuocauit. Citatꝰ aūt a ſenatu ⁊ a Ceſare auguſto ſup reſponſa filioꝝ ſniam habuit ꝑ ſe. ſcꝫ vt filij patri obedirēt. Reuerſus cū victoria ⁊ audacior factꝰ. dum audiret de puero ꝙ a paſtoribꝰ ⁊ a magis eēt adoratꝰ ⁊ ꝙ natꝰ eēt: occidit oēs pueros q erāt i Bethleē: a bimatu ⁊ infra idest ab infantibꝰ duoꝝ ānoꝝ vſqꝫ ad pueros vniꝰ noctis. Sed deus non eſt paſſus

tantam herodis nequitiā: ſeipſū occidit. Et ita ea morte mortu9 eſt: qua alios affecit. Sācti vero innocētes ſunt in celo ⁊ in terra glorificati.

¶ In feſto. s. Tho. cantū. De neceſſitate boni operis.

Poſuiſti domine ſuper caput eius coronā de lapide precioſo. In ps. ¶ Cū alto cōcepto e artificioſa cōcluſiōe antiqui phi lege nāli perluſtrati. in tres diſtas vitā hominis declararunt. Una dicā voluptuoſa ⁊ carnalis. Una politica ⁊ ciuilis. Una dicta deuota ⁊ contēplatiua. Cā harū poſitionū ponit a pho. lr. i. Pol. Qr phi hominē cōſiderauerunt in tribus modis. Primo inquantū diſcedebat a lege nāli ⁊ lumine rōnis in ſequendo appetitū ſenſitiuū. Iſto mō attribuebāt ei vitā carnalē. De hoc noſter romanus Paulus. i. Cor. 2. Animalis hō non percipit ea que ſūt ſpūs dei. Et ps. Homo cū in honore eſſet ⁊c. Et Dantes lib. p. Can. 26.

Coſiderate la voſtra ſemenza.
Fatti nō fuſti a viuer como bruti
Ma p ſeguir vtute ⁊ cognoſcēza
Et in. 9. paradiſi.
Hay aie iganate ⁊ facture empie
Ch da ſi fatto bē. torzete el cuor
Driſādo i vanita le voſtre tēpie.

Secundo inquantum ſequebatur lumen rationis. Ex hoc attribuebant ei politicam. In p. pol. Homo eſt animal politicum ⁊ ciuile. Apuleus libro de deo Socratis. Preſtantiſſimum animal ſit terris: eſt homo. Cuiſa ratione eſt vigens. In. 7. pol. Inter omnia animalia ſolus homo rationem habet. In. 2. pol. In tantum inquit eſt homo: inquantum habet rectitudinem in ſeipſo per ſubiectionem paſſionum. Tertio inquantum erat deditus vite contemplatiue ⁊ virtutibus. Ex hoc dicebant ipſum diuinū ⁊ ſāctum. In. 7. ethi. Homines dicuntur dij: propter virtutis excellentiam. Apuleus de deo Socratis. Nihil eſt deo ſimilius: q̄ vir animo perfecte bonus. Boni diſcorrendo noy per omnes res che ſi poſſano a nobis poſſideri: ſola virtus intelligitur illa eſſe q̄ nos conſtituit in ſtatu digno omni laude ⁊ honore. Unde Plautus in amphitrione. Virtus in ſe habet omnia. Ille. Qualis fuit vnquam. ille. in quo diuina virt9 habitaſſet: q aduerſas influentias celi. calamitateſq terre. cum animo forti non tolerarit? Et impero ille ſopranus ⁊ celeſtis deus honorauit ſuis benemeritis glorioſum Thomam ⁊c. ſuper quo poſuit coronam auream. Poſuiſti domine ſuper caput eius coronam martyrij: doctoratus. virginitatis. In quibus verbis: quia ſanctus Thomas de quo hodie eccleſia feſtum celebrat fuit ſolicitus in opere bono propter qd̄ deus eum ſublimauit in celo:

De ipſo bono opere loquemur ad noſtrum documentum. De quo tria videbimus.

¶ Primum. dī argumētatiōis.
¶ Scōm. dī declarationis.
¶ Tertiū. dī reſponſiōis.

Quātū ad primū queritur. Utrū hō viator poſſit coronari ſine merito bonoꝝ operū? Duplex fuit opinio. Una dicit ꝙ ſic. Alia ꝙ nō. Prima arguit tali medio. Deus eſt immutabilis. Mala. 3. Ego deus ⁊ non mutor. Et Nū. 23. Nō eſt deus q̄ſi homo vt mentiaṫ: neq̄ȝ vt filius hois vt muteṫ. Et Jac. 1. Apud quē nō eſt trāſmutatio. Et Aug. in lib. de nā boni. Sol' deus immutabilis eſt. Et Bon. ſn. 1. diſ. 8. Diuina eſſentia. eſt immutabilis. Et Boe. Stabiliſq̄ȝ manens dans cuncta moueri. In. xi. Meta. Deus eſt mouēs oia immobilis. Ad ꝓpoſitū. Aut deus vult omnes ſaluos fieri. Aut dānari. Nō vult dānari. teſte aug. li. 83. q. Deo auctore: nō ſit hō deterior. ergo vult omnes ſaluari per apoſtoli verbū. Uult omnes ⁊c̄. Cum ſit ergo immutabilis. erit omnino quod ab eterno ordinauit. Et ſic nō ſunt neceſſaria bona opera. Per deum mutar: qđ ab eterno decreuit: cum ſit immutabilis.

¶ Alia opinio dicit: ꝙ ſic. Tho. 1. par. q. 23. ar. 8. Predeſtinatis conandum eſt ad bene operandū ⁊ orandum, q꞉ per huiuſmodi: predeſtinationis effectus impleṫ. Et. 1. Petri. 2. Satagite vt ꝑ bona opera certam veſtrā vocationem faciatis: igiṫ ⁊c̄. Ad maiorē intelligentiā. concluſionis. Rn̄deo ſm omnes theo. Quod ad ſalutem conſequendam: neceſſaria ſunt bona opera. Qđ probaṫ quadruplici medio.

¶ Primo. ratione.
¶ Secūdo. auctoritate.
¶ Tertio. diſtinctione.
¶ Quarto. exemplo.

¶ Primo ⁊c̄. Cōcluſio eſt. 1°. 2° ph. Quod nihil pōt tēdere i finē niſi per debita media. Exemplū de medicina. De cultore vinee. De ſcolari. De muliere que filat ⁊c̄. Ad propoſitū. Finis noſter eſt deus. teſte Aug. Fecit deus rationalē creaturā ⁊c̄. Ad quē finem non poſſumus peruenire: niſi ꝑ media. In. x. ethi. Nō ꝑuenitur ad finē niſi ⁊c̄. Q꞉ finis licet ſit vltimus in executiōe. tū eſt primus in intentione. Ad quem finem ordinantur ꝑ media. Sȝ q̄ ſunt iſta media? Declarat chriſt' Mat. 19. Quid faciendo vitam eternam ⁊c̄. Si vis inquit ad vitaȝ ingredi: ſerua mādata. Que in veteri lege ſm Alber: ſuper Lucam: erant 500. 63. In lege aūt noua. x. que reducuntur ad duo principalia. Ad amoreȝ dei. Quod diuidiṫ in trib'. Ad amorem proximi qđ diuiditur in. 7. Serua inquit mādata. Ama deū. Noli blaſfemar. Ama proximū. Non infamar per le borege.

Qz ſoli hoi conuenit laborare ꝛ operari bona: nõ alteri. Qz hoc medio ſcriptus eſt in li. vite. vñ pħs. 2. celi. Eorũ que nata ſũt habere bonũ perfectũ. aliquid hꝫ ipſũ ſine motu aliquid vnico motu. aliqd pluribus motibꝰ. Ut Tho. declarat. 1. 2. q. 5. a. 7. Ut prima pſona cui cõpetit ſũmum bonũ ſine motu alicuius operationis: ẽ deꝰ: Ex eo: qz naturalr̃ eſt ſũmũ bonũ eſſẽnaliter. Igit̃ illi ꝛ nõ alteri cõuenit ſine motu alicuius opationis. Et. 3. p. q. 9. a. 3. Xp̃s ieſus inquit. ab inſtãti ſue conceptiõis fuit beatꝰ: qz anima erat vnita diuinitati. Uñ nõ meruit nec beatitudinẽ aie proprie: nec ſciam. nec diuinitatẽ. Et rõ ẽ Qz meritũ eſt qḋ nõdũ hꝫ. Uñ ſi xp̃s iſta meruiſſet. aliqñ iis caruiſſet qḋ nõ ẽ dicẽdũ ſꝫ fidẽ noſtrã. Uñ xp̃o hoi ſine motu opationis: cõuenit ei ſũmuz bonũ. Scḋa pſona eſt angelꝰ: cui vnico motu cõuenit ſũmuz bonũ poſt ꝙ fuit creatꝰ. Et rõ eſt. Qz talez nãz dedit ei deꝰ vt ſuas opatiões acqrat vnico motu li. arb. ſine diſcurſu ꝛ motu ipis: ſꝫ in inſtanti. Uñ creatꝰ ſubito ꝛ in inſtãti vnicoqꝫ motu li. arbi. pſecutꝰ ẽ ſuaz beatitudinẽ. Tertio pſona eſt hõ. Cũ ſit inferioris nãe ꝙ angelus: opꝰ ẽ ei plibꝰ motibꝰ opationũ: lachrymaꝝ. ieiunioꝝ: etaꝝ. vt ipſã beatitudinẽ acqrat. Et rõ qz cũ beatitudo nr̃a incõparabiliter excedat facultatẽ oĩs nãe creatæ: iõ nulla pura creatura põt eaz conſequi ſine merito precedẽtis operis. Que ꝙuis ſint finita ꝛ minimi valoris. ex eo qz a creatura procedunt. que eſt finite virtutis. Cũ vt dicit Tho. in multis locis: merito paſſiõis chriſti opera noſtra infinitant̃ ꝛ fiunt infiniti meriti: ideo ſunt nobis neceſſaria. Uoca inquit xp̃s. Mat. 23. operarios ꝛc̃. Quod patuit in veteri teſtamento de Abraam Geñ. 17. Cui deus di. Non vocabis vltra vxorẽ tuã Sarrai: ſꝫ Sarrã. Quia ex illa dabo tibi filium. Quod audiens ſenex in corde ſuo riſit di. Putaſne centenario naſcetur puer? Et nonagenaria pariet? Habet Plinius libro 7. de naturali hiſtoria. Quod vt in pluribus poſt annum. 50. ceſſat fecunditas mulieꝝ. Uir autẽ 80. anno. generat. Sed Maſiniſſa rex numidarum poſt. 86. filiũ genuit. Et Cato cenſorinus ex filia Salemois clientis ſui genuit: cũ iã tranſiſſet. 80. annos. Preterea Geñ. 18. apparuit angelus Sarre di. Dabo tibi filiũ. Rñdit. Poſtꝙ ſenui. ꝛ dñs meꝰ vetulꝰ eſt: voluptati opã dabo? Et 21. c. Cõcepto filio di. Riſũ fecit mihi dñs: ꝛ quicũqꝫ audierit corridebit mihi. Ad propoſituz. Si deus ab eterno ꝓpoſuit dare filium abrae: cur dedit ei. Sarram ſterilẽ? Rñdeo: qz ſic erat ordinatũ ꝑ mediãtibus precibus impetraret. Sicut ꝛ filio tuo decreuit dare ſciaz. ſi nõ fugerit ire ad ſcolã. Et tibi dare ſanitatẽ: ſꝫ per

debita media. Ad propoſitū. Ab eterno diſpoſuit dare paradiſum dño tpali: iuſtitia mediāte. Diuiti: elemoſina. Paupi: patiētia. Fratribus. s. dñicis comedēdo carnes. Ieiunare per .7. menſes Dormire cū veſtibus. Sic dico de alijs. Ad ppoſitū. Pulſatur cāpana dico pater familias filijs tuis: eamus ad ſermones: qr hoc deus a nobis requirit. Ieiunemus: qr hoc medio ſumus ſcripti. Jo Mat. 16. Reddet vnicuiq; ſcdm opa ſua. Apoca. vlti. Ecce venio cito: & merces mea mecū eſt: reddere vnicuiq; ſcdm opa ſua.

Voca operarios &c. In quib' verbis due cōcluſiones extrahūtur. ¶ Prima q hō faciat malū de neceſſitate: & peccet venialiter. ¶ Secūda q faciat bonū. Ad primū: quatuor ſunt qui peccare nō poſſunt. Deus. angelus. beſtia. res inanimata. Inter que hō eſt medius. Nō eſt deus. nō angel' non beſtia. nō lapis. Clama. Eſt hō de carne fragili. Jō Mat. 26. Caro aūt infirma. Propter quā infirmitatē habēt theologi in. 4. di. 17. Q. hō non pōt diu eſſe ſine veniali. xpo & matre eius exceptis. De hoc Cano. 13. q. 2. c. Dis etas. Et. 20. q. 3. c. Proculus. Et in Autentico de monachis. §. Triennij. Humana nā labitur ad delicta. Et. §. Siquis ergo. Col. pria. Et ſcriptura Gen. 6. Senſus & cogitatio cordis humani proni ſunt ad malū ad. &c. Et. p̄. Jo. 3. Si dixerimus: quia peccatū nō habemus &c. Eccleſiaſtes. 7. Nō ē hō qui nō peccet. Et Lactā. 4°. Nā hominū procliuis eſt ad vitia. Idē in lib. de ira dei. c. 20. Atenim ſi deus ſtatim peccantē puniret: nemo ſupeſſet. Nullus eſt enim qui nihil peccet: & multa ſunt que ad peccandū irritent. Etas violētia. egeſtas. occaſio premium. Adeo ſubiecta eſt peccato fragilitas carnis qua induti ſumus vt niſi huic neceſſitati deus parceret. nimium fortaſſe pauci viuerunt. Alia prattica. Talis tenet ꝯcubinā: noli ſcādalizari qr caro iſirma. Talis cōmittit vſuras. Caro. &c. Alius blaſfemat. Quare? Qr caro iſirmat. De pe. di. i. c. petr' fleuit & voluit: qr errauit vt hō. gl. ſup h Errauit: qr hō facile corruit. Si fuiſſet de' aut angelus. aut beſtia nō peccaſſet. Jō pp hāc infirmitatē: xps dimiſit adulterā impunitā. ei ꝯpatiens. Jo. 8. Vade & amplius &c. Et Ambroſi. flebat pcā penitētiū tāq̄ ſua: eis cōpatiens. Interpōe exēplū. b. Coſtantij de ſre fugitiuo in ciuitate aſculana. Cū ſr qdā fugiſſet a cōuētu ſine licētia prioris: & redire vellet por nolebat eū rcipe abſq; grādi pnia. At vꝫ ſerūs. b. Coſtācius increpauit porē; compatiens fratri. Si inquit ſanctus dei: tot labores ſuſtinuiſſes vt xps paſſus eſt pro peccato: e redimendo: nō tam auſterus eſſes. Et exemplū Jo. euange. De capitaneo latronum: ad quem clamabat. Red-

dam rationem p re. Ad hoc pro
poſitū adhuc fabulā Eſopi. de
ruſtico: qui ſerpētem in ſinu po-
ſuit. Quo calefacto ipm momor
dit. Cū argueretur a ruſtico de
ingratitudine. Reſpōdit ſerpēs
Facio debitum meum: quia hoc
mihi propriū eſt. Caro aūt in-
firma. Propriū eſt ei ſi errat ꝛ
mala facit. Pꝫ prima concluſio.
. Secunda concluſio. Oportꝫ
de neceſſitate ꝙ homo faciat bo-
num. Quod ſic probatur p phꝫ
2. de anima. Quia vnaqueqꝫ po
tentia facilior ē ad actū ſuū: ꝙ
ad alienum. Exēpli gra. Ocul⁹
videt facilius: ꝙ audiat: ꝛ auris
audit ꝙ videat: qꝛ ſui officij eſt.
Ad propoſitum. Potentia in-
tellectiua hominis ad virtutes
inclinatur: vt capax rōnis: Facis
malum. tenes concubinam. exi-
gis vſuras. Facis contra naturā
huius potentie. que iclinatur ad
bonum ex natura ſui: vtpote ca
pax rationis. Exemplum Xeno
cratis phi. Qui cum vocaretur
ad dormiendum cum femina: re
ſpondit. Erubeſce celum intrare
in cenum. Ad quod ēt bonum:
iclinat domina Sindereſis: que
duo facit in homine. De qua
Tho. 4. di. 39. Sindereſis ē qō
dam lumen rationis: eius offici-
um eſt retrahere hominem a ma
lo: ꝛ incitare ad bonū. Clamat
viatori. Dimitte peccata. Cito
confitere. qꝛ cras morieris. In
6. Conf. Aug. Deputentur tpa:
diſtribuant hore pro ſalute ani-
me. Clamat damnato: O ribal-
do: qui pro peccatis hic dānaris
in perpetuum. Et ſic patꝫ con⁹
noſtra rōe. ¶ Secundo probat
Auctē. Primo diuinali. In ps.
14. Dñe qs habitabit ꝛc. Auar⁹.
luxurioſus. gulos⁹. piger: Nō.
Sed qui ingreditur ſine macula
ꝛc. In ps. 17. Retribuet mihi
dñs ſm iuſtitiam meam. Mat.
16. Reddet vnicuiqꝫ iuxta ope-
ra eius. Ro. 2. Red. vni ſꝫ opa
ei⁹. Apoc. vlt. Ecce venio cito: ꝛ
merces mea mecū eſt. reddere
vnicuiqꝫ ſm opa ſua. Et Amb. i
lib. de Abel ꝛ Cayn. Nō dormiē
tibus ſed vigilantibus pollicen-
tur premia. Greg. 3. dialo. Sine
labore certaminis: non ē palma v
ctorie. Et ff. de iureiurādo. l. Eū
qui. Et in Autentico. Conſtitu-
tio de dignitatibus col. 6. Ho-
norem habere non poſſumus: ſi
ne labore. Quidam poeta.

Felices puto: q celū corde tuēt.
Viſibilis deus ꝗ per ſecula cun
cta manebit.

Et Hiero. ad Paulinum. Ni-
hil ſine magno laboꝛ nō dedit mor
talibus. Et Dant. 20. paradiſi.
Regnum celoꝝ violentia pate.
Dal caldo amor ꝛ de viua ſpāza.
Che vince la diuina voluntate.
ff. ex quibus cauſis maiores. l.
Non enim. Negligentibus nō
ſubueniutur. Facetus, capitulo. 2.
Abſqꝫ labore graui vix munera
magiſter dabuntur.
Gratus ꝛ ē plen⁹ vtilitate labor.
Et Ariſt. 2. Eth. c. 2. Sine ope-

ratione: nõ ſit delectatio. ¶ Tertio probatur diſtinctione. Queritur dubium a Theologis. Utrũ deus ſua potentia poſſit dare paradiſum homini peccatori abſq; meritis: Circa hunc modum triplex opio. Una Scoti. Alia Ri. Alia Tho. Opinio Sco. fuit in 4. di. 44. cũ quo ẽ Paulus carmelita. Quod cũ in deo ſit duplex potẽtia. Una ordinaria alia abſoluta. Quoad ordinariã: nõ poteſt. Ex eo q2 ſic ordinauit q̃s debeat eſſe beatus, unde opus eſt bona operatione. Sed quoad potentiam abſolutã: poteſt. Secũda eſt Ric. in. 4. di. 15. ar. 1. q. 7. in corpore. Ubi q̃rit. Utrũ de' poſſit hoies ſaluare abſq; ſatiſfactiõe. d. Nõ aut loquimur d̃ lege cõi. Aut d̃ p̃uilegio ſpãli. Prio cõi. nũq; dimittit' peccatũ ſine ſatiſfactione. Aut de priuilegio ſpeciali. Et hoc modo peccatum mortale dimittitur abſq; ſatiſfactiõe, ⁊ grẽ infuſiõe. Tertia opinio fuit Tho. in. 4. contra geñ. c. 28. Et Jo. de biblia in quolibetis. Nõ de p̃tãte abſoluta nõ põt. Q2 ꝯtradictio ſeq̃retur: ſ. q̃ peccator ſil' eẽt pcõr ⁊ beat'. Secũdo de ordiaria: non põt. Q2 ĩs ordinauit hominem ad paradiſum mediãtibus medijs. Unde Amb. ſuper illud p̃. Thi. 2. vult oẽs hoies ⁊c̃. Uolũtate cõditiõata nõ abſoluta. Si deſio obediãt in p̃ceptis ſuis. q̃ op' ẽ operiõe bona. ¶ Quarto p̱bat' Exẽplo. monacho. q deſtuz perijt relicto claustro: vt melius gulle ⁊ vẽtri vacaret. accipiẽs birri ſcitatio ſub pelle ouina. Hiero. ꝯtra Pelagium. Et ſi alijs vitijs carere poſſumus: maculaz ãt hypocriſeos aut paucoꝝ aut nulloꝝ ẽ. Exẽpluz. d: Daniel. Qui q̃ſiuit a demonio quod erat cõiter pctm̃ religioſorum. Rñdit. hypocriſis: q2 ſcti videri voluit. Ad p̱poſitũ. Ruſtici ãt audita fama eius viſitabãt eũ p̃rib' muerib'. Nota q̃ quatuor ſũt gñones pſonaꝝ q gaudent in hoc mũdo. Primi ſũt maſueti. De quibus Mat. 5. Bti mites ⁊c̃. Secũdi adulatores. Tertij fatui. Quarti gabadei. qui mũduz deludũt. cũ velit deludi. et' ſibi bõ nõ eſt amicus. Ad p̱poſitũ. Cũ in eroccis maneret monachus audiuit primã vocẽ. Aue porce bñ paſte. In mane ſequẽti ſurrexit ⁊ loca dſerta g̃rabat. Audiuit ſcd̃az vocẽ Aue pecus errãs. Nõ audiẽs reuerſus ẽ ad clauſtrũ: p̱miũz religiõis amplectẽs. Audiuit tertiã vocẽ d: Aue fili: implẽs dei volũtatẽ. De q̃ Jo. 8. Nõ ois qui di͠c mihi dñe ⁊c̃. Q2. ſ. bõa opa ⁊ diuia p̃cepta ſuabat. Jõ dicit Tho. in q. de v'itate. q. 23. ar: 8. Nõ p̃deſtinatio nr̃a nõ ẽ abſoluta ſ3 ꝯdiſtionata: mediãtib' medijs. Nõ p3 in p̱abola xp̃i Mat. 20. quam volo ſub breuitate oſcurrere. de patrefa. qui exijt p̃'. mañe ꝯducer̃ opartos in vineã ſuã. In q̃ alios miſit ſũmo mane. ſ. hora p̱ma: Alios hora. 3. Alios hora. 6: Al

os hora.9. Alios hora.xi. Secõ voc. patet ſa.ē de⁹. Qui hꝫ tria palatia: in qbus habꝫ tres famil. Primū ē celū: vbi ē familia filioꝝ. ps. Filii tui ſicut nouelle ⁊c. Secõ ē mūdus: vbi ē familia militantiū. Job.7. Militia ē vita hois ſup terrā. Tertiū ē īfernus vbi ē familia incarceratoꝝ. Iſa. 24. Cõgregabūtur in ꝯgregatio ne vnius faſcis in lacū: ⁊ clauden tur ibi ī carcere. Hꝫ vineā.i.pñtē eccleſiaꝫ. De qua Iſa.5. Vinea dñi ſabaoth dom⁹ iſrl' eſt. Miſit opa rios in.5.horis. Que ſūt.5. etates mūdi. Pria fuit ab Adā vſqꝫ Noe. In hac miſit oparios ſ. Abel Caynam. Tubalchaym. Secda a Noe vſqꝫ ad Abraā. in hac miſit patriarchas.ſ. Rex ſalē. Melchiſedech. Jacob Iſa ac. Tertia ab Abraaꝫ vſqꝫ ad Moyſen. In hac miſit pphas. Quarta a Moyſe: vſqꝫ ad ad uentū dñi: pphas eos iterū mul tiplicādo. Quinta ab aduētu dñi: vſqꝫ ad finēꝫ mūdi. In hac miſit aplos. Doctores. Fundatores ordinum. Enumera ſi libet. Moraliter per.5. etates ſignantur.5. etates hominis: in q bus deus hominem vocat ad vineam paradiſi. Prima hora ē pueritia. De qua Math.19. Si nite puulos venir̄ ad me. Quos vocat vt īcipiāt bñ viuere. Tertia hora: ē adoleſcēda. In hac vocat adoleſcentes ad normam honeſtatis. De quibus Jere.3. Bonum eſt viro: ſi ⁊c. Sexta hora eſt iuuenū. quos vocat ad pfectionem virtutū. De quibus Eccl. 12. Memēto creatoris tui.i die iuuētutis tue. In hora.9: vocat ſenes. O ſēiculi, cito ciuo chel pol ſo trema. Unde vulgaris.

O i may ſey vecbio cum la bar
ba canuta.
Et nõ fay pnia o anima pduta.
Nõ te ꝯdur mai al põlo extrēo:
Cb multi ha igānato el bē fatēo

In hora.xi. vocat decrepitos octogenarios: ⁊ ſexagenarios. Exemplū. Quidaꝫ noie Giraldus miles: cū ēet octogenari⁹ ⁊ dux latronū in ſiluis exñs: cū vidiſſet capillum canū cadētēꝫ d̄ capite ſuo: dixit. Heu me: qr ſenex factus ſuꝫ in latrocinio. Vñ puer ſus ē. Unde patet ſecundum.

Ertiū ⁊c. Rñdet̄ ad argumētū. in quo arguit. ꝙ de⁹ ē īmmutabil. Et ſi diſponit daf alicui bonū. dabit ſine ope. Dicitur ꝙ de⁹ ſine ſui mutatiõe. mutat ſniaꝫ ſuā: ſm ꝙ nr̄a opa requirūt. Qð pbat̄. Auctoritate. Exēplo. ¶ Primo ⁊c. Jere.18. vbi de⁹ ſic loqt̄. Si pniaꝫ egerit gēs illa a malo ſuo qð locutus ſum aduerſus eā. agā ⁊ ego pniaꝫ ſup malo qð cogitaui vt facerem ei. Et iteꝫ Eze.33. de⁹ dicit. Si dixero impio morte morieris: ⁊ egerit pniaꝫ a pcō ſuo: vita viuet ⁊ ñ morief. Et hͦ eſt qð dr̄.22.q.4. vnuſqſqꝫ. Ipe dñs frequēt̄ mutat ſniaꝫ. Et in.c. Inconmutabil' iſ hi. Et d̄ pe. di.1.c. Nouit dñs

mutat ſniaz: ſi tu noueris emēda
re ōlletū. Ex° Ezechie regis iſrl'
cui de⁹ dixit. Diſpone domui
tue: qȝ morieris ꝛc. Uoluit ſe
Eze. ad pietē ꝗ fleuit. ꝛ ꝑcat⁹ eſt
deū ꝛc. Cui de⁹. Exaudiui oꝛo
nē tuā. Ecce addā. 15. annos ꝛc.
Ex qbus hr̄. Nō ſꝫ ꝙ nos mētē
nr̄aꝫ ꝛ volūtaria opa ī bonū ſiue
in malū dirigim⁹: ita ꝛ ipſe ſniam
ſuā aut ruocat aut imutat aut exe
qtur ſine imutatiōe ſui. Nā vt di
cit Ariſto. 8. phyſi. Et. xi Me.
De⁹ ē mouēs ois imobilis. Nā
nō mutat loco qꝛ vbiqꝫ ē. Nō tē
poꝛe: qȝ eꝛnitas ſrē. Nō foꝛma:
qꝛ pure act⁹ ē. Uñ mutatiōeȝ ſꝫ
foꝛmā tollit ſimplicitas: Scḋm
ꝑs tollit eꝛnitas. Scḋꝫ locū tol
lit imēſitas. Et iō in deo ē ſūma
ſtabilitas ꝛ iñ cāſitas ois mot⁹.
Sine ſui ğ imutatōe ꝓduxit i tpe
mūdū. Sine ſui mutatiōe carnē
aſſūpſit. Sine ſui imutatōe petēti
b⁹ ꝛ orāntib⁹ ſua dōa larg ſit. ꝛ q ſe
conuertunt: ꝛ benefaciunt. dat
regnum celoꝛum.

℄ Hiſtoria ſci Thome mar.

℄ Thomas cāturiēſis: dū ī curia
rgis āglie moraret. ꝛ illi ſume eſ
ſet grat⁹. Uidēs multa fieri i cu
ria illa: reliqt curiā regis. Quia
mala ſocietas ē cauſa multoꝝ
maloꝝum. Unde. 28. q. pꝛia. Se
pe maloꝝ cōſoꝛtia: etiā bonos
coꝛrūpunt. Et Prouer. 13. Qui
cum ſapientibus gꝛaditur: ſapi
ens erit. Amicus ſtultoꝛum ſimi
lis efficiet. Uñ adheſit archiepi
ſcopo ciuitatis a quo lꝫ iuit⁹: ſcḋs
eſt archidiaconus eius. Et poſt
eius moꝛtem. qꝛ erat in opinio
ne maxima populi: factus eſt ciui
tatis epiſcopus. Cui electione ſi
bi ꝑſētata cū iſtrumēto publico:
renūciauit. Qꝛ vt di: diſ. vlt. c.
Multi. Quicūqꝫ deſiderauerit
ꝑmatū i terra iueniet ꝯfuſiōeꝫ in
celo. Nec iter ſuos xp̄i cōputa
bit: q de ꝑmatu tractauerit. Ille
Uñ recurſū habuerit ad papaꝫ
Alexādrū. Qui ipſi coegit ꝑ ſniaꝫ
excōicatiōis. Qui fleſs acceptauit
Poſt aliquātulū tꝑo tpis vidēs tā
tū onus. venit ad papā itex. ſup
plicās ei vt ab h̄ onere liberaret.
Qui ḋdit ei habitū mōacalē. Et
cū nullus inueniret ſufficiēs ꝑ epi
ſcopatu ciuitatis itex coact⁹ ē ꝑ
papā reaſſūere. Qui h̄ aſſūpto of
ficio ī alteꝝ virū ꝑmutat. ꝛ caro
eius ieiunijs maceratur. Trede
ci paupex pedes quotidie laua
bat eurnatis genibus ꝛ ipſis refe
ctis cuilibet quatuoꝛ argenteos
dabat. Et quia eccleſia illa ꝛ ar
chiepiſcopat⁹ ille erat magni va
loꝛis. quēadmodū aliqs hūi pa
ſtoꝛes ad ſui complacētiā dñs ꝛ
rex anglie. vt ſuo modo bona ec
cleſie diſpenſaret credidit ꝛ Tho
mā hoc facturum. Sāctus Tho
mas oino renuit. Unde rex tur
batus contra virū dei: cōmouit
oēs principes ſuos. ꝛ magnates.
Nō vidēs dei fuus a pꝛia ſua re
ceſſit. ꝛ Senonas ꝑrexit: vbi tūc
erat Alexander papa: cum to
ta curia. A quo receptus ē hono
rifice. Rex autem anglie omnia

que erant eccleſie cōfiſcauit. et totam pgenieȝ epī male tractauit: nō parcens etati vel ſerui. Cum in his āt anguſtijs eſſet: in nocte reuelatur ei qd ad ſponſam ſuā eccleſiā eēt rediturus: et ad xp̄ȝ cū palma martirij migraturus. Septimo die ſui exilij redire predixit et ab oibus ſuſcipitur honorifice. Per dies aliquot añ eius mortē quidā iuuenis de ciuitate moriēs p ſcīn dei fuit reſuſcitat⁹. Qui retulit qd ad ſupremū ordinē ſcōruȝ fuit ductus. et inter apoſtolos ſedem vnā vacuam vidiſſe. Dum aut̄e qreret: cuius eēt illa ſedes. Angelus rñdit. Nō ſeruabatur magno plato angeloꝝ. Cū ergo nō poſſet a rege flecti minis vel precibus. Ecce milites regis armati ad Archiepm̄ vociferando veniunt. Quibus ille occurrēs d. Quid vultis? Venimus ingnit vt occidaris. Rñdit. Ego p deo meo mori patus ſum: p defēſione eccl'ie et libertate eius. Vñ ex pte dī oipotētis pcipio vobis ne meoꝝ quēq̄ȝ occidatis vel nocea tis: Deo et Marie: et beato Dionyſio et ſanctis patronis huius eccleſie cām cōmēdo. Quib⁹ dictis. Caput ſancti pcutiunt. et coronā capitis āputarūt. Dū aūt ſacerdotes requiem canerēt et officiū peragerent: angeli cantum illoꝝ interrumpſit: et Letabitur iuſtus i dño. cātare ceperūt. Tūc canonici⁹ depoſitis veſtimētis funeralibus alia reaſſumpſerūt indumēta feſtiua. Vñ eadē die fuit canōizatus a papa. Jeſu Chriſto in celo. Mittēs canonizationeȝ in terra per angelos. vt facerēt offm̄ martyris. Deinde fuit cāonizatus a papa Alexādro i terra.

¶ In feſto. s. Silueſtri Pape. De honore ſacer.

Ecce ſacerdos magnus q i diebus ſuis placuit Deo. Eccl. 44. ¶ Le coſa licita. ɔgrua et cōueniens hoi graui et maturo. de ingenio pelegrino et pſpicaci. de aio nitido et terſo: de corpe venuſto et oī virtute ado: nato. debere cū ſūma auiditate et deſiderio: appetere et affectare bonū. In prio Ethic. Bonū ē qd oia appetunt. Ju. 3. Eth. Bonū ē obm̄ volūtatis. Dio. 4. de di. no. Pulcꝫ: et bonū oia deſiderant. Et ps. delectaſti me rc. Jdio ē ſummū bonū. Ju. 12. Meta. Deū dicimus ſempiternū et optimū. Et Plato in Timeo. Deus ē ſummum bonū: ſup oēm ſbam oēmq̄ȝ nāȝ. Nō bonū hō poſtpoſitis oibus mundi curis. cū oi ſtudio dȝ amplecti. Aug. in li. Cōf. Nouerim te: nouerim me. Vulgarizatio. Signor caro pcor te cū ſūma entra et indēfeſſa orone: vt ſicut me de pelazo et ludibrio peccati. de eterna ſeruitute veluti apoſtataȝ: et indignū poſſeſſorē: ad ſtatū grē cōduxiſti. Jta pcedere digneris hoc lumen qd ego tres res faciā in te: et tres i me. Prio vt agno

ſcam in tue meā vilitatē: ingratē. fragilitatez: vt veluti in apto vaſe habites in me: ſicut impator in vno epparato domicilio. Secundo cognoſcā tuā dignitatez. maieſtatē. bonitatē. Que qdem bonitas infinita ē: imēſa ꝛ ineffabilis. Quaz eligit. b. Silueſter: totis viſcerib⁹ ac toto corde amauit ꝛ dilexit. Propter qđ ab ipa ſumma ꝛ infinita bonitate deo dilectus eſt ac ſublimatus tā in regno celeſti ꝙ in pñti eccleſia: q illū ꝯſtituerit dignū ſuū miniſtꝝ ꝗſummū ſacerdotē fecerit: Ecce ſacerdos ꝛc̄. Ad ꝯmēdationē. s. Silueſtri. de dignitate ſacerdotali loquitur. De qua tria uidebim⁹.

¶ Primū. dr̄ obligationis.
¶ Scđm dicitur poteſtatis.
¶ Tertium. dicitur inductiōis.

Primum dr̄ ꝛc̄. Ut habent doctores: duplex eſt dignitas in mūdo. Una eccleſiaſtica: alia tpalis. Queritr modo dubium a theologis. Cui maior honor debetur ꝛ reuerētia: dignitati ſpūali an tpali? Rñdeo ſimpliciter: ꝙ ſpūali ſine cōpatione maior honor ꝛ reuerētia debet. Uñ ſi ab vna pte eſſent oēs milites. comites. barones. Ab alia pte poneretur ſimplex ſacerdos: maior honor debet ſacerdoti. ꝙ oib⁹ mundi dñis. Que concluſio ꝓbatur triplici ratione.

¶ Prio. rōne vtilitatis.
¶ Scđo. rōne paternitatis.
¶ Tertio. rōne finalitatis.

¶ Primo ratione ꝛc̄. Cōcluſio eſt phi. 3. Tho. Oēs beneficiati tenent reprehēdere vices ſuo bñfactori. Et ino ciuile. l. Sed ſi lege. ff. de petitione hꝛ̄ditatis. §. Cōſuluit. Bñfacienti benefacere debem⁹. Et Sen. li. de bñficijs. Beneficioꝝ memoria ſeneſcere non dꝫ. Idē: Ingratus eſt: q nō reddit. Ingratiſſimus oium qui oblitus ē. Ille. Canis applaudit dño ſuo: a quo accipit buccellā panis. Leo. b. Hieronymo deferebat ligna: q: de pede ſpinā extraxit. Et curialis ſuis dñis honorem pbent: qꝛ ab eis bñficia accipiūt. Et tanto bñficiatus tenet ſuo bñfactori: ꝙto maius bñficiū ab eo ſuſcepit. Ad ꝓpoſitum. Sacerdos maiora bñficia impendit cuilibet hōi: ꝙ ſimul oēs dñi temporales. Que ſūt ꝙttuor optia.

¶ Primū. dr̄ mundationis.
¶ Scđm. dr̄ remiſſionis.
¶ Tertiū. dr̄ eleuationis.
¶ Quartū. dr̄ apparitionis.

Primū dicit ꝛc̄. Qꝛ hoiem mundat a peccato origiali. Cōcluſio indubitabil'is eſt doctoꝝ in 4. di. 3. Et cano. de cōſt. di. 4. c. Firmiſſime tene. Oē hō naſcit cū peccato origiali. xp̄o excepto. Dauid in ps. in pſona oium. Ecce in iniquitatibus ꝛc̄. Ad Ro. 5. c. Per vnū hoiem peccatū intrauit in mūdum: ꝛ p peccatum mors: in quo oēs peccauerunt. Sup quo Aug. Uos ſūt ſi quez excipitis reſiſtitis fundatiſſime ſi dei. Et nullus potes ſaluari. ni-

ſi fuerit ab originali mundatus.
Mundari nō pōt: niſi per bap.
Jo.3. Niſi quis renatus fuerit
ex aqua ⁊ ſpiritu ſ. non pt introi
re i regnū dei. Et Luc. vl. Qui
crediderit ⁊ baptizatus fuerit:
ſaluus erit. Hoc beneficium ba-
ptiſmi: ſolus ſacerdos poteſt da-
re. Non dn̄s. nō rex. nō deniq3
qſq3. Et rō eſt Tho. Et Ric. in
4. di.3.a.1. Qz ſolus ſacerdos ē
miniſter bap. Et q̄uis in neceſſi-
tate qlibet poſſit baptizare: aut fi
delis: aut infidelis: vir aut muli-
er: dūmodo hēat intentionē ba-
ptizandi ⁊ formā ſeruent: non tn̄
mulier pōt baptizare pn̄te viro:
qui eſt eo dignior. Nec clericus
pn̄te diacono. nec diaconus pn̄te
ſacerdote. ſ3 bn̄ ſacerdos pſente
toto mūdo. Et hoc totū: qz ſacer
dos eſt principalis miniſter hui9
ſacramenti. Unde nullus po-
teſt abſolute hoc beneficium da-
re: non rex: non dux: non per-
ſona mundi: niſi ſacerdos. Ex h
honorari dz: Scd̄m dr ⁊c. Ut
videtur ad oculū: hō poſt baptiſ
mū cadit in peccatis mortalibus
vel venialibus pp fragilitatē ipſi
us. Eccl'e.7. Nō eſt hō q nō pec
cet. Ad Ro.3. Eſt aūt deus ve-
rax: ois āt hō mēdax: In auctēti
co de monachis. §. Triēnij. Nā
hūana labitur ad delicta. Et.xv.
q.1.c.ois etas ab adoleſcētia ad
malum pna eſt. Uñ frangit fidez
quā in baptiſmo pmiſit. Abrenū
tio ſathane ⁊ pōpis eius. Sz nul
lus pōt ſaluari: niſi fuerit purga
tus a peccatis. Purgatio illa fie
ri non pōt: ſine remiſſione. Que
quidē remiſſio a ſolo ſacerdote
datur. q a xp̄o hanc auctoritatez
accepit. Jo.20. Accipite ſpiritū
ſ. quoꝝ remiſeritis pcā remittū
tur eis: ⁊ quoꝝ retinueritis: re-
tenta ſunt. Ubi dicit Ric. in.4.
di.18. qꝫ ſolus deus effectiue pct̄a
dimittit. Luc. c. Quis pt dimit
tere pcā: niſi ſolus deus? Et ſo-
lus ſacerdos inſtrumētaliter: qui
te abſoluit a peccatis vi clauiū.
Hoc bn̄ficium nullus dare pōt.
Nō angeli. nō arcangeli. nō che
rubin. nō ſeraphi. nō deniq3 vir-
go Maria. Ex hoc bn̄ficio. tene
ris ſacerdotē honorare. Et ſicut
medicus honorari dz pro ſanita
te infirmo impēſa: iuxta illō. Ec
cleſiaſtici.38. Honora medicū:
pp neceſſitatē. A fortiori: medic9
ſpūalis ſacerdos pro curatiōe aie
tue. honorari dz. Uñ.6.q.1.c.
Sacerdotes q ꝓprio ore corpus
dn̄i pficiunt: ab oibus ſunt obe-
diendi ⁊ timendi: nō dilacerandi
aut detrahēdi. Ille. Uñ pr̄ Dn̄i
cus mittens fratres ad pdicādū.
honorē ſacerdotū eis recōmēda
uit. Ex hoc bn̄ficio honora eos.

Tertiū dicit ⁊c. Hō ꝯponitur
ex corpore ⁊ aīa. Quoad corpus
indiget refectione. Ju li. de gene
ratione ⁊ corruptiōe. Dē viuēs
q̄diu viuit: indiget alimento cō-
ueniēti ſue nature. Sic aīa indi-
get cibo ſpūali: quo recreet. Qz
vt dr Mat.4. Nō in ſolo pane:
viuit hō: ſed in oi ⁊c. Sed qualis

eſt iſte cibus? Uere de quo Jo. 6. Caro mea vere ē cibus: & ſanguis meus vere eſt potus. Cantat. In eodē. Niſi manducaueritis carnem filij hois: & biberitis eius ſanguinē non habebitis vitam in vobis Sed hunc cibum & potum aie ſolus ſacerdos cōficere pt in verbox virtute. Hoc eſt corpus &c. Ex hoc bñficio tenetis honorarē ſacerdotes. Quartum dr &c. Si rex terrenus qui magnum habet theſaurum. claues illius non niſi perſonis digniſ tribuit. Ita rex glorie. habens theſaurum Paradiſi. claues ſolis ſacerdotibus tribuit. Unū Chriſtus Petro: in perſona oium ſacerdotū Mat. 19. Tibi dabo claues regni celorū. Et quodcūq ſolueris ſup terrā erit ſolutū & in celis. Quis eſt qui te apit i celo? Quis eſt portuari paradiſi? Quis ē clauicularius? Uere eſt ſacerdos. Unū ſuper oēs honorandus eſt. ¶ Scdo ratiōe &c. Oēs fideles tenentur de neceſſitate ſalutis honorare platos: & perſonas eccleſiaſticas. Fundamentum rationis ſumitur a xpo Math. 19. Si vis ad vitā ingredi ſerua mandata. Inter que mādata precipue eſt vnum de honore parentum. Exo. 20. Honora prēm tuum & matrē tuā. Scdm Alex. in. 3. parte ſumme: triplex eſt pater.

¶ Primo celeſtis.

¶ Secundo carnalis.

¶ Tertio ſpiritualis.

Primo celeſtis: qui eſt deus: q dat homini eſſe & oia bona. Deutero. 32. Ipſe eſt pater tuus: q poſſedit & fecit & creauit te. Secundo carnalis. qui dat filio ſubſtantiā corporalē. vt pz per phm li. de aialibus. Subſtantia corporis filij: eſt corpis pris ſubſtātia. 3. eſt ſpiritualis: qui miniſterial'r per regenerationē & efficatiā baptiſmi & aliox ſacramētorū dat grām paruulis & adultis. Ad ppoſitū. Ex quo oēs iſti ſunt pres ex vigore pcepti merent honorari. Primo pater celeſtis: quia dedit aiam cum potentijs ſuis: & eam cupit ſaluare. Unde meret honorari ſpiritualiter. honore latrie. Secundo etiam virtute precepti: honorandus eſt pater carnalis. q ex eo: homo habet eſſe. Hieronym. Honorandi ſunt parentes: q nobis ſunt cauſa naſcendi. Eccleſiaſtici. 7. Honora patrē tuū & gemitus matris tue ne obliuiſcaris. Memēto: quoniam niſi per illos natus non fuiſſes. Tertio virtute huius precepti honorandus eſt pater ſpiritualis: ſcilicet ſacerdos: ex eo quia dat homini nobilius bonum: quam Pater carnalis. Quia dat gratiam per ſacramēta Eccleſie. Unde plus honorandus eſt pater ſpiritualis quā carnalis. Et pluſquam omnes Homines Mundi. De hac paternitate. Diſtinc. 90. c. Quis dubitet. Quis dubitet ſacerdotes Chriſti. regum. principum.

omniūq3 fidelium: pīes ⁊ magi-
ſtros cenſeri? Si ergo ſunt pīes.
regū. principū. ⁊ omniū domi
norū. cur nō honorant̄ ab iſtis.
Cur vilipendunt̄? Sicut enim
maledicit̄ fili⁹ erga patrē carnalē:
ita ſpūalē. Exo. 21. Qui maledi-
xerit patri vel matri: morte mo
riatur. O ſeculares: honoretis
maiores veſtros. ¶ Tertio rōne
rē. Cōcluſio phi. 3. Topi. Cuius
finis bonus eſt ipſum quoq3 bo-
num eſt. Exēpli gratia. Quanto
finis artis eſt nobilior. tanto ars
eſt nobilior. De colegario. ⁊ au-
rifice. Quale eſt officium domi-
norum temporalium: Reſpon-
deo ꝙ regere remp. iuſtitiā mi-
niſtrare: occupare ſe ad tpalia. Of
ficiū ſacerdotū eſt nobiſſimū: qꝺ ē
habere curā animaꝝ. Jo. 21. Sy
mon Joā. diligis me? ter dixit
ei interrogāti: ꝙ ſic: ipſe dixit. pa
ſce oues meas. Cū ergo ſit nobi
lius officiū ſacerdotū ꝙ̄ domi-
norꝝ: ideo honor maior debetur
eis. Unde patet pͥmum.

Secūdū dī. rē. Sacerdo
tū ptās ſupat oēm mū
di potētiā. ſcđꝫ Alber.
ſup Lucā. Tres ſunt
potentie mundi quas ſacerdos
ſuperat ſua potentia.

¶ Prima eſt demonum.
¶ Secunda eſt angelorum.
¶ Tertia eſt marie.

¶ Pͥma rē. Job. 41. Nō ē ptās
ſup terrā q̄ cōparet̄ ei. Apoca. 12.
Ue. terre ⁊ mari. qꝛ deſcēdit dya
bolus ad vos habēs irā magnā.
Si daretur ei auctoritas: poſſet
aquas maris ſpargere ſup terrā.
ſubuertere mōtes: ⁊ alia magna
facere. Hic ē qui penetrat oia mala
oia vitia. oia crimina. Dio. 4. de
di. no. Multitudo demonū: eſt
cā omnium maloꝝ ſibi ⁊ aliis.
Dau. 2. ſen. Ois malitia. ⁊ ois
imundicia a diabolo ſunt excogi
tata. Sꝫ hanc potentiā ſupat ſa-
cerdos. Qꝺ pꝫ ſic. Demō clau-
dit regnū celoꝝ peccatoribus p
petuū. Sꝫ ſacerdos ſacramēta ec
cleſie miſtrādo virtute clauium:
ipſuꝫ celū aperit. Unꝺ Petro di-
ctum ſuit. in pſona oium ſacerdo
tum Mat. 16. Tibi dabo claues
regni celoꝝ. Et Mat. 18. Amen
dico vobis: q̄cunqꝫ alligaueritis
ſup terraꝫ: erūt ligata ⁊ i celo. Et
qꝺ demon facit ſua iniquitate: ſic
Sacerdos abſoluit ſua bonitate.
In huius figurā: vt dicit magr̄
in. 4. ſen. di. 19. Sacerdotes cū
ordinant̄ ab epō: recipiūt ptātē
clauiū ⁊ caracterem. Qui cara-
cter: eſt q̄dam dignitas indelebi-
lis. Unꝺ talis caſus ponit̄. in iure.
Qꝺ ſacerdos a mortuis reſur-
gens. nō amplius reuertitur ad
ſuum būficium: niſi denuo reſti-
tuatur. ſed tū eius dignitas ſem
per manꝫ. Et hoc rōne idelebili
tatis caracteris: Juxta illud Tu
es ſacerdos in eternū. ¶ Secun
do ſupat rē. Unus angelus: vt
dicit Tho. in. 2. In. p̄. p. q. 110.
ar. 1. In. q. de malo. q. 1. ar. 4.
voluit totū firmamētum: ⁊ ſin-
guli ſingulos celos ⁊ planetas.

Sed tñ nõ ita cito ſicut ſacerdos
mouet regẽ celoꝝ. de celo ad ter
rã. Quã ſtatim prolatis quinqꝫ
verbis. Hoc eſt corpus meum.
aperiunt̃ celi ad ipſius vocem. ⁊
xp̃s deſcendit cũ angeloꝝ turba.
Unde Gre. li. dial. ⁊ ponit̃ a magi
ſtro in. 4. di. xl. Quis fideliũ du
biũ habere põt. in ipſa immolatio-
nis hora ad ſacerdotis vocem ce
los aperiri: in illo ieſu xp̃i mini-
ſterio angeloꝝ choros adeſſe. ſũ
ma ad ima ſociari. Iſte. In ge-
ſtis angloꝝ. Rex ãglie, dux quo-
dã mane ad aucupãdum pergeret
ep̃o precepit vt ipſũ ad miſſaz ex
pectaret. Ep̃s in extaſi ante alta-
re eleuabat̃. ⁊ audiuit voces an-
geloꝝ dulciter canentiũ Kyriel:
Quẽ cantũ ep̃s in partibus illis
docuit ſuis clericis canendũ. In
ſignũ qꝫ miſſe adſunt angeli. Un
ſta cũ deuotiõe. ¶ Tertio ſupe-
rat potẽtiaz marie. Quiuis vir
go in ſe ſuſceperit filiũ dei: i quo
erat diuinitas humanitati cõmu-
cata: tñ nõ tã cito: ſicut ſacerdos.
Q: vt dr̃ Luc. i. fuerãt octo ver
ba. inter ipſaz ⁊ angelũ. Ecce an-
cilla dñi: fiat mihi ſm̃ verbuz tu
um. Sacerdos aũt in paucioribꝰ
verbis mouet veruz corpus xp̃i
de celo empyreo vſqꝫ ad terram
ſcilicet in qnqꝫ. ſ. Hoc ẽ. n. corpꝰ
meũ. ¶ Preterea virgo ſemel
tm̃ recepit in ſe filiũ dei: ſacerdos
aũt totiẽs quo. iẽs illa verba pro
fert. ¶ Preterea eſt ſimilis ma-
rie ſacerdos. Sicut enim illa per
. verba. Fiat mihi ſm̃ verbum
tuum. cõcepit xp̃m: ſic ſacerdos.
Et ſicut poſt cõſenſum Marie to
tus fuit xp̃s in vtero eius: ſic p
latis quinqꝫ verbis: ẽ totus xp̃s in al
tari. Unde teneris o hõ vereri ip-
ſum: ꝓpter talem poteſtatem. Nõ bñ in-
num pontifex: qui pede ſiniſtro
coronã ponit capiti imperatoris:
in ſignũ ſubiectionis. Et ſeculari
dño exhibendus eſt honor cum
pede ſiniſtro. qꝛ dominus huius
vite. que per ſiniſtram deſignat̃.
Sacerdoti vero cũ dextro. qꝛ ẽ
dñs in ſpiritualibus. Sed nõ eſt
ſic. Exemplũ Brixie de rectore
verteto qui eſtimi locũ volebat.

T Ertiũ dr̃. ⁊c. Tria ſũt
que inducunt ad reue
rentiam ſacerdotum.
Siue tria ſunt ꝓcepta.
que inducũt ad reuerẽtiam ⁊c.
¶ Primum eſt diuinum.
¶ Secundum eſt humanum.
¶ Tertium eſt diabolicum.
¶ Primum eſt preceptũ ⁊c. Ec
cleſiaſtici. 7. Honora deũ ⁊ hono
rifica ſacerdotes. Exo. 20. Dijs
nõ detrahes. i. ſacerdotibus. in-
quit Glo. Iſa. 61. Uos ſacerdo-
tes dñi vocabimini: miniſtri dei
noſtri dicetur vobis. Et in p̃s.
Nolite tangere xp̃os meos. Et
Grego. xi. q. 3. Mauritio impe
ratori. c. Sacerdotibus. In diui
nis ſcripturis: ſacerdotes aliqñ
dij nuncupantur. Dijs nõ detra
hes. Quid igitur mirum. ſi ve-
ſtra pietas dignetur eos honora
re: quibus in illo eloquio hono-
rem tribuens eos aũt angelos.

aut deos ē ipſe appellat de⁹: Il-
le. Preterea de xp̄o qui lepro-
ſis dixit. Ite oſtendite vos ſacerdo
tibus: in ſignū reuerentie. Et de
xp̄o. Mat. 26. a ſeruo percuſſus.
rn̄dit benigne: q2 ſciuit hoc eſſe
de pontificis mēte. Et de Aron.
q2 vitulū fecit. vn̄ mortalr̄ pec-
cauit. De penitētia nihil habet:
tn̄ egit. ſed nō eſt in ſcriptura ob
eius reuerētiā. In ſignū q2 ſacer
dotes ſunt honorandi. Impera
tores hoc egerūt. De Theodo-
ſio imperatore: vt dr̄ de hiſtoria
tripartita. Qd̄ cū apud Theſa-
lonicā occidiſſet. 8. milia nullo
precedēte iudicio: ⁊ Mediolanū
veniſſet. ac templū ingredi vel-
let. occurrit ei Ambro. d. Neſcis
miſer quāta mala egiſti? Recede
hinc. Ad ꝓpria eſt reuerſus. Cū-
q3. 8. menſes trāſiſſent. ⁊ vellet
iterū̄ ingredi: q2 inſtabant dies na-
talis: iterū Ambro. acriter repre
hendit. Tn̄ cū penia ipſū ingre-
di permiſit. nō in choro ſ3 in ec-
cleſia. In Cōſtantinopoli poſit⁹
dum ſacerdotes vellent ipſū in
chorū conducere: reſpondit: per
nomen ſanctū dei. non ponā me
in tali loco: q2 eſt locus deorū ſa-
cerdotū. Preterea in hiſtoria
ſcolaſtica. legit̄ de Alexādro ma
gno. Cū capta gaza ⁊ tota gre-
cia hieruſalē vellet ire: ſummus
ſacerdos. Panidus orabat ꝓ po
pulo. Cui dn̄s. Ne timeas: ſ3 va
de ei in occurſū pontificalib⁹ in-
dutus ⁊ obuiā perge Alexandro
ſine timore: ⁊ tecū ſit populus.
Cum Alexander ipſum videret
de equo deſcendens reuerentiā
exhibuit. Suis petentibus q̄re
iudeorū ſacerdotē honoraſſet:
Rn̄dit. Non hūc ſimplr̄ hono-
raui. ſ3 illum cuius principatum
tz. Nā per ſomnū vidi deū me-
um tali habitu indutū: q̄ mihi ꝓ
miſit dn̄m perſarū ſe daturum.
¶ Scd̄z dr̄ ⁊c. In decretis. xi.
q. i. c. Sacerdotib⁹. De Cōſtā-
no imperatore qui poſt ſuſceptū ba
ptiſma ſtuduit: quātū potuit ho-
norare ſacerdotes. Cū q̄dā vice
litē ad inuicē haberēt. imperatores
adeunt. Rn̄dit imperator prudēs.
Ite ⁊ inter vos cās vias diſpo-
nite. q2 nō eſt dignū vt iudicem⁹
deos nr̄os. Vos eſtis deos. Et diſ-
ſus. fert̄ ille dixiſſe. Vere ſi ocu-
lis ꝓprijs viderē ſacerdotē: aut
aliquē eorū qui monaſtico habitu
ſunt cinerei peccātem: clamydem
meā explicarē ⁊ eū cooperirē:
ne ab aliquo videret̄. Prattica
notabilis. O ſeculares: qui ſtale
te. mala de religioſis dicitis: ⁊ cō
tra eos ſcandalū ſumitis. audite
quid dr̄. 3. q. i. c. Nulli dn̄i cru
cifigunt in ſuis ſacerdotibus. cū
perſequūtur. Ille. Guarda o ſe
cularis. Guarda o hō ⁊c. ¶ Ter
tium dr̄ ⁊c. Tpe Remigij epiſco
pi. Cū ſemel corpus Chriſti de
ferret cuidā infirmo. ei demon
obuiauit. Quē demon intuēs:
ſe in terrā proſtrauit. Poſtq̄ ve
ro reuerteretur: iterū illi demō
occurrit. genu flectens. Cui di-
xit Remigi⁹. Cur proſtrabaris

ante: nunc genua flectis? Reſpō-
dit demō. Prima vice deū meū
portabas: nunc autem te ſimplici-
ter honoro genibus: quia illi⁹ es
miniſter. Unde concludi poteſt p
hoc exemplum. q̄ diabolo ſūt pe
iores: qui ſacerdotes inhonorāt.
Summa ergo cū reuerentia ſūt
honorandi: cū ſint maiores om
nibus hominibus mundi. Unde
p̄. Petri primo. Uos eſtis gen⁹
electum. regale ſacerdotium. Et
ps. Ecce reges terre: congrega-
ti ſunt. Reges ſunt: quia coro-
nam habent: quam habent tri-
plici ratione.

Prima. pp petri imitationem.
Scd̄a. pp ipſoꝝ diſtinctionem.
Tertia. propter ſpiritualem ſi-
gnificationem.

Prima propter ꝛc. Cum An-
thiochie captus fuiſſet. ⁊ ibi pri-
mam miſſam cantaſſet: ob Chri-
ſti iniuriam ſummitatē capitis abra-
ſerit. Clerici hoc videntes: idem
ſibi fieri fecerunt. Eccleſia ſerua-
re voluit in honorem quod ſibi
fuerat irrogatum in contumeliā.
O ſacerdotes. qui comas nutri-
tis ſicut ſeculares. Non conuenit
vobis. Archiepiſcopus florētie:
cum ſcutella contrā raſit multoꝝ.
Secunda propter ꝛc. Uoluit
deus ſacerdotes ab alijs diſtingui
ad hoc ſignum: ſicut olim popu-
lum iudeorum ad ſignum circū-
ciſionis. ⁊ veſtimentorum. Nu-
meri. 15. Loquere filijs iſrael: vt
faciant ſibi fimbrias per quatuor
angulos palliorum. Tertia p-
pter ꝛc. Sicut abraſio capillorum
fit: ita debet fieri in ſacerdotibus
vt nihil ſit negociationis: aut cu-
re ſecularis: niſi tantummodo va-
care cultui diuino. Unde. xij. q.
1. Raſio corone in capite. ſignat
depoſitionem temporalium. De-
bet ergo ſacerdos totus abſorbe-
ri in ſupernis. ⁊ omnem ſuam cu-
ram ibi ponere. Quod bene egit
s. Siluester cuius feſtum coli-
mus. Dic hic legendam tuo mo-
do. ⁊ breuiter.

In circumciſione dñi.

POſtquā con-
ſummati ſunt dies octo:
vt circūcideretur pu-
er: vocatum eſt nomen
eius Jeſus. Luc. 2⁰. Quanta
fuerit auiditas ſanctorum patrum
veteris teſtamenti habendi noti-
tiam huius nominis Chriſti no-
ti: patet ſi diuinas ſcripturas in-
ſpicimus. Unde Gen. 32. Jacob
loquens angelo dixit. Quo no-
mine vocaris? Qui reſpondit.
Cur vis nomen meū? q. d. Sci-
ri adhuc non poteſt. Et Exodi
3⁰. Mittens dominus Moyſen
ad Pharaonem pro liberatione
populi. Sic dices inquit filijs iſ-
rael. Qui eſt: miſit me ad vos.
Qui eſt. ſ. potentie infinite. De
qua pſalmus. Omnia quecunqꝫ
voluit dominus fecit. Qui eſt:

ſapie infinite. Ad ro. 8. O altitu
do diuitiaꝝ ſapie ⁊ ſcie dei: ꝙ in-
cõpꝛehenſibilia ⁊c̃. Qui eſt potiꝰ
iuſticie ꝙ miſericoꝛdie. Hiero. de
filio prodigo ad Damaſum pa-
pã. Lex quippe iuſticie tenax cle-
mentiã nõ habebat: ſed quicun-
ꝙ adulter. fraudatoꝛ. homicida.
⁊ vt breuit̃ dicã moꝛtali crimie
detinebat̃ nulla venia pnie laxa-
bat̃ a crimine. oculũ pꝛo oculo.
dentẽ pꝛo dente. aiam pꝛo anima
iubebat̃ exſoluere: ſ; miſit deus fi
liũ ſuuz natũ ex mr̃e fcm̃ ſub lege
qui auſteritatẽ legis euãgelij gra
tẽpauit. Ille. Qui ẽ. ſ. iuſticie: q
luciferũ expulit de paradiſo. qui
diluuiũ miſit in terra. q ignem ⁊
ſulphur ⁊c̃. Vñ dicit Alber. ſup
Luc̃. ꝙ in teſtõ veteri. Deus nõ
di pꝛ quaſi miſericoꝛs: ſed deus
quaſi iuſtus ⁊ rigidus: Vñ moy
ſi appruit di. Ego ſum deus zela
tes. i. vindicie: vendicãs pctm
⁊ filiũ. vſqꝫ in tertiã ⁊ quartã ge
neratiõnẽ. Qui ẽ ergo: nuſi me
ad vos. Vñ ſcã mr̃ eccleſia: cui-
da huius nois ſcire cõditionẽ ⁊ p
prietatez: p multos ãnos clama-
uit. Can. p̃. Oſculet̃ me oſculo
oris ſui. i. mihi notificet ſuũ nom̃
ſponſus meus. Hodie aũt circũ
ciſus: hoc nom̃ ſibi impoſitũ ẽ.
v;. Jeſus. Qd̃ diuinitus fuit im
poſitũ ab angelo. vocatũ eſt no-
men eius ieſus inquit Lucas. qd̃
vocatũ eſt ab angelo ⁊c̃. Jeſus. i.
ſaluatoꝛ. Oꝛ Mat. i. Ipſe. n. ſal-
uum faciet populũ ſuũ a pctis eo
rũ. Queſto e quel nome. qd̃ a pa
tre per generationẽ eternã eſt da
tũ filio. Iſa. 62. Vocabit̃ tibi no-
men nouũ. qd̃ os dñi nomina-
uit. Queſto e quello che a pphis
eſt pꝛenunciatũ. Abachuc. 3. ego
aũt in dño gaudebo. ⁊ exultabo
in deo ieſu meo. Queſto che ab
oibus ẽ deſideratũ. Iſa. 26. No
mẽ tuũ ẽ deſiderabile. Gen̄. 49.
Salutare tuum expectabo dñe.
Hoc ẽ nomẽ excelſuz p̃s. Me-
mento qm̃ excelſuz eſt nomẽ eiꝰ.
Hoc nomen in terra diuulgatũ:
Act. 9. Vas electum eſt mihi vt
poꝛtet nomẽ meũ coꝛã gentibꝰ
⁊ regibus. ⁊ filijs iſrael. Hoc eſt
illud nomẽ qd̃ a gabꝛiele eſt im-
poſitũ. Luc̃. p̃. Vocabis nomen
eius ieſuz. Vocatũ eſt ⁊c̃. De fe-
ſtiuitate hodierna tria ſunt vidẽ
da. De circumciſiõe ieſu bñdicti.
¶ Primũ. dĩ congruitatis.
¶ Scd̃m. dĩ conditionis.
¶ Tertiũ. dĩ ſignificationis.

PRimũ di ⁊c̃. Vtꝝ fuit
cõueniens xp̃m circũci
di? Circa hoc: due ſunt
opiniones. Vna ꝙ ſic.
alia ꝙ nõ. Et rõ ẽ. Circũciſio da
ta eſt in remediũ pcti oꝛiginalis.
ſicut nũc baptiſmus. S; xp̃s nõ
cõtraxit aliqd̃ pctm̃. Nõ oꝛigina-
le: qꝛ de ſpũ ſcõ. Eccl̃ia canit. Et
incarnatus ẽ de ſpũ ſcõ. Non ve
niale. i. Petri. 2. Qui pcm̃ nõ fe
cit: nec dolus inuẽtus ẽ in oꝛe eiꝰ
Joan. 8. Quis ex vobis arguet
me de pctõ? Igitur non debuit
circumcidi.
¶ Alia opio: ꝙ ſic. qꝛ Gen̄. 17. di

citur. Circũcidet ex vobis omne masculinũ. Et legẽ ⁊ ipse impleret: debuit circũcidi. Rñdeo ſꝫ Tho. in. 3. par. q. 37. a. i. In. 4°. di. i. ar. 2. Alex. d̃ ales in. 4°. vo. ſum. Et Ric. in. 4°. di. i. ꝙ xp̃s d̃buit circũcidi ⁊ hoc quadruplici rõne in exẽplũ nr̃ꝫ ⁊ documẽtũ.
¶ Primo. rõne manifeſtationis.
¶ Scd̃o. rõne incitationis.
¶ Tertio. liberationis.
¶ Quarto. rõne exẽplificationis.
¶ Primo rõne ẽẽ. vt oñderet veritatẽ ſue carnis. Fuerũt quidã heretici: de q̃bus. 33. q. 4. c. Quidam aũt heretici. vt Manichei ⁊ Ualẽtiniani ⁊ alij q̃plures qui dixerũt xp̃m nõ habuiſſe verũ corpus tractũ de maria virgine ſed illud attuliſſe de celo: ⁊ habere corpus fantaſticũ. Mahometus voluit xp̃m nõ vere pati in cruce: ſꝫ fantaſtice. O poltrone. Xp̃s aũt vt oñderet veritatẽ ſue carnis ⁊ habere corpus verũ ⁊ nõ fantaſticũ: voluit circũcidi ⁊ ſanguinẽ ſuũ a loco carnis emittere: qđ nõ põt emittere corpus aereũ ⁊ fantaſticũ. Figurate ponitur. Exodi. 4. vbi dicit ꝙ deus miſit Moyſen ad populũ iſrael in egypto: vt eos liberaret d̃ manu pharaonis. Et vt daret ſibi maior fides a pharaõe ꝙ eſſet verus ambaſſiator: cũ eſſet aũ pharaonẽ miſit manũ ſuã in ſinũ ⁊ extraxit leproſã: ⁊ ſic oñdit ſe verũ nunciũ. Moraliter. Xp̃s verus nũcius miſſus a p̃re de celis ad nos: vt nos liberaret d̃ manu diaboli: vt crederet verus meſſias nr̃: ⁊ verus hõ nobis ſimilis: poſuit ſe in vtero virginis ⁊ leproſũ ſe oſtendit ⁊ infirmũ ⁊ ſimilẽ vni peccatori. propter carnẽ quã aſſumpſit. ⁊ circumcidi voluit. Vñ Iſa. 53. Putauimus eũ quaſi virum leproſũ: ⁊ percuſſũ a deo ⁊ humiliatũ. Fecit xp̃s hodie in hac circũciſione: vt facit bonus mercator: q veniẽs ad nũdinas: ⁊ inueniẽs bonã mercantiã emit eã. ſꝫ ſolũ ſoluit partẽ p̃cij. ⁊ dat arrã. Xp̃s bonus mercator veniens in hoc mundo inuenit bonã mercantiã. ſ. animã noſtrã. ſꝫ nõ ſoluit totũ preciũ ſed partẽ vt hodie: q: cepit ſanguinẽ emittere. ſꝫ in die paraſceues totũ ſoluit ĩ bãcho crucis: q: ex omni parte ſanguis exibat. O bonta diuina. Figura Leui. 14. ꝙ preceptũ erat in lege ꝙ vnus leproſus qũ mũdari debebat a lepra vt tẽplũ poſſꝫ intrare: ꝙ acciperet paſſerẽ ⁊ de eius ſanguine tingeret lignũ cedrinum ⁊ ſic liberabat. Ad propoſitũ. Xp̃s volens nos mũdare a lepra pcti vt poſſemus ingredi vitã eternã: de ſanguine ſuo tinxit lignũ crucis. Unde queritur dubiũ. Utrum ſanguis iſte hodie fuſus fuit ſufficiens ad redimendũ genus humanũ. Dic ꝙ ſic ẽẽ. ¶ Scd̃o rõne ẽẽ. vt nos incitaret in eius amorẽ. In primo Macha. 6. legit ꝙ qũ volebant pugnare. habebant elephãtes ⁊ eis oſtendebant ſanguinem vue ⁊ mori. i. vinum rubeũ: vt

eos incitarēt ad bellū. Tho. ſu-
per Job. 40. le. 2. dicit ꝙ elephas
eſt aial pigrū ⁊ forte. ⁊ ad multa
erudit per virt eſtimatiuā. Uñ i
citatur ad bella ꝑ colorē rubeū
Preterea dr Job. 38. Quis de
dit gallo intelligentiā. Tho. ſup
Jo. Intelligētia in gallo vocat
naturalis eſtimatio: qꝛ ſic in certis
determinatis noctis canit: ac ſi in
telligeret diſtinctionem horarū
noctis. Tres. n. vigilias facit.
Primā circa principium noctis
vñ tarde cantat. 2. in nocte me
dia magis frequētat. Tertiā cito
cito canit. Et rō eſt. Qꝛ quāto res
vna plus ſe proximat ſuo princi
pio plus gaudet. Lux eſt princi
piū omnium aialium. Uñ oia plus
gaudēt de die ꝙ de nocte: exce-
pta noctua: que ſolē nō patit. gal
lus cito canit: qꝛ lux appropinqt.
Alexander magnus in archa vi-
trea ipſiū voluit cū cane ⁊ gatta.
Canis vt ederet ſtercus. gatta ꝓ
pter flatus. ⁊ gallus ꝓpter horas
Ad ꝓpoſitū. Ex vi eſtimatiua in
citat elephas ꝓp colorē rubeum.
Xp̄s vidēs nos pigros eſſe ⁊ ne-
gligentes in amore ſuo: hodie no
bis oſtēdit ſanguinē ſuū in effuſio
ne mēbri: quaſi diceret nobis. O
filioli mei: amorē quē habeo ad
vos nō poſſū oſtēdere nūc: qꝛ par
uus ſum. ſ. 8. dierū ſz facio qđ poſ
ſum: qꝛ vobis mitto a corpe meo
ſanguinē meū: vt vos incitē ad
bene operandū. Sz in die vene-
ris ſancti clare oſtendam: qñ ⁊c.
¶ Tertio rōne ⁊c. Concluſio eſt
Tho. in. 4. diſ. i. ar. 2. ⁊ Ugonis
de ſcō victore ꝙ per pctm̄ primi
hominis. originale pctm̄ eſt traſ-
fuſū in hoīes: ita vt oēs qui na-
ſcunt ēt mō naſcant cū originali:
ꝓpter qđ oēs erant in ptāte dya
boli: ⁊ qñ moriebant oportebat
ꝙ oēs irēt ad infernū. Uolens āt
deus ꝙ merita ſctoꝝ boiū nō
perderēt inuenit remediū contra
iſtud pctm̄: ita ꝙ nō ibāt in infer
nū: ⁊ hoc fuit i omni lege. Que
remedia fuerūt quīqꝫ. In lege
nature. Primū remediū fuit
oblatio. Que incepit hec lex ab
Abel ⁊ durauit vſqꝫ ad diluuiū.
Gen. 4. Ubi dr ꝙ Abel obtulit
deo de primogenitis gregis: ⁊ de
ouibus eoꝝ. Cain vero de fru-
ctibus terre. Scđm remediū
fuit ſacrificioꝝ immolatio. Et hoc
incepit a Noe ⁊ durauit vſqꝫ ad
Abraā Gen. 15. Tertiū fuit de-
cimatio ⁊ hoc incepit ab Abraā:
⁊ Melchiſedech Geneſis. 14.
Quartū fuit circūciſio i lege ſcri
pta. Gen. 17. Circūcidet ex vo-
bis oē maſculinū. Quintū fu-
it baptiſmalis ſacra regeneratio:
⁊ tūc incepit in lege grē qñ xp̄us
venit. Et ſic pꝫ rō. quare fuit con
ueniens circūcidi. Sed hic duo
querūt dubia pulchra. ¶ Pul-
chrū eſt hoc dubiū. Quare mu
lieres non circumcidebantur ſed
viri? Reſpondet Tho. in quar-
to diſ. i. q. 2. a. 2. Quia peccatū
originale deſcendit a patre in fili-
os ⁊ non a matre principaliter:
qꝛ pr̄ eſt cā efficiēs in generatiōe.

⁊ mater materiam ministrat. Circuncisio data est contra originale peccatum ad tollendum culpam que est a viro. Et quamuis transgressio a femina inceperit: tamen causa transfusionis peccati originalis nõ fuit femina: quia si vir non peccasset: originale transfusum nõ fuisset. Ideo apostolus. Per vnum homines ⁊c. hec Thomas. ¶ Secundum dubium quare magis in membro generatiuo fiebat hec circuncisio q̃ alibi. Rñdet Tho. in .4. di. i. q. 2. ar. 2. Alexã. in .4. volu. iii. ⁊ Ric. in .4. in declaratione litere. Medicina datur ⁊ dari debet vbi est infirmitas. Facetia de medico grosso. Qui cuidam habenti in oculo festucã. voluit medicus ad curationem dare inclysterium. Et ille Magister nõ habeo malum inferius: sed in oculis. Erat grossus. Ad propositum Debet circuncisio fieri in loco illo: q: per actum generationis cõtrahitur peccatũ originale ⁊ hoc in loco illo. Unde debuit esse in illo loco medicina: vbi maxime est infirmitas. In huius signum Gen. 3. Adam post pctm̃ cũ vidisset se nudũ consuit folia ficus: q: ab illa pte rebellabat rõni. Ille. Et sic patz rõ: quare voluit circuncidi. ¶ Quarto ratiõe ⁊c. vt nobis exemplũ circuncidẽdi daret spiritualiter hodie: vt ipse materialiter. Primo circuncidere oculos ne videant vanitates. Unde Dauid: Auerte oculos meos ⁊c. O quot mala procedunt ex oculis. Tre. 3. Oculus meus depredatus est aiam meã. Secundo aures: ne audiant inhonesta. Legitur q̃ serpens qñ audit incãtationẽ: ponit aurẽ vnã in terra. in alia caudam ne audiat incãtatorẽ. Sic hõ ne audiat mala de primo. Ecclesia. 28. Sepi aures tuas spinis ⁊c. Tertio os nostrũ ne loquatur malũ de aliqua persona: aut dicamus verba inhonesta: q: vt dicit Prouer. 18. Lingua tertia multos cõmouit. Et dauid. Posui ori meo ⁊c. puer. 18. Mors ⁊ vita i manu lingue. apis nũq̃ dscẽdit nisi sup aliquos pulchros flores ad comedẽdũ. Sic psõa bõa n̄ nisi ⁊c. 4ᵒ. gustus ne comedamus vltra necẽitatẽ ⁊c. puer. 29. q dilicate nutrit suũ suũ postea sẽtiet eũ ptũacẽ. accipit nũq̃ dscẽdit ad pdã. nisi qñ famescit: ita ⁊ hõ comedere nõ debet. ⁊c. Quinto tactus ne alicuium tangat. Deute. 21. Radet cesariẽ. circuncidet vngues. In omnibus his sensibus xp̃s circuncisus est.

Primo in oculis: q: fleuit quinquies. Primo in natiuitate. sap. 7. Primã vocẽ similem oibus emisi plorãs. 2. hodie. 3. sup hierusalẽ. 4. sup Lazarũ. 5. in cruce. Secũdo circuncisus est auribus. Jo. 19. Aue rex iudeorũ ⁊ dabant ei alapas. Tertio in pedibus ⁊ manibus. ps. Foderunt ⁊c. Quarto in gustu. ps. Potauerunt me aceto. Quinto in olfatu: quia in caluario loco ⁊c. Et tu fac similiter. pz psalmum.

Secundũ principale ꝛc. Poſtq̄ viſũ ē de circũciſiõe. Nũc vero d̄ nominis impoſitione. Ꝗ̄ ↄcluſio ē pbt. 4. Meta. Et Inſt. de donatiõibus. §. Eſt ꝛ aliud. Et. xij. q. i. c. Clericus. Et extra de pbēdis ꝛ dignitatib᷒. c. Cũ ħꝫ apoſtolũ. Noĩa imponũtur a ꝓprietatib᷒ rerũ. Et Tho. 3. p. q. 37. ar. 2. Quattuoꝛ modis nom̄ imponit̄. Uel a pͤte: ſicut ipoit̄ nom̄ alicui᷒ ſācti: q: in tali feſto nat᷒ ē. Uel a cognatiõe. ſicut eiꝫ filio imponit̄ nom̄ ē pris. Uel alicui᷒ de cognatiõe ei᷒ vt ꝓpinqui Ioānis bap. q̄ nomen pris Zacharie volebāt imponer̄. Uel ab euētu: vt ſicut Ioſeph vocauit primogenitũ ſuũ Manaſen Gen. 41. dicēs. Obliuiſcime fecit de᷒ omnium laboꝝ meoꝝ. Uel ex aliq̄ qualitate eius cui nom̄ imponit̄: vt d̄ Gen. 25. q̄ Eſau erat ruffus totus de egreſſu matris ſue. Unde vocatũ eſt nomē ei᷒ Eſau quid interpretatur rubeus. Nomina autē que imponuntur aliquibus diuinitus: ſemper ſignificant aliquod donum gratuituꝫ eis diuinitus datũ. Sicut Gen. 17. Dictum fuit Abrae. Appellaberis Abraam: q: patrem multarũ gentiũ te ↄſtitui. Et Mat. 16. Dictum fuit petro. Tu es petrus ꝛ ſuper hanc petram edificabo eccleſiam meam: Quia hoc nomen Ieſus fuit nomen diuinum. Ideo ab angelo impoſitũ fuit. Q̄ꝫ ē tante excellētie: q̄ ſup oĩa noĩa tres in ſe ħꝫ conditiones.

¶ Prima. eſt nomen honoris: ꝛ excellentie.

¶ Secunda. eſt nomen amoꝛis ꝛ beniuolentie.

¶ Tertia. eſt nomen valoꝛis ꝛ omnipotentie.

¶ Prĩa ē nom̄ ꝛc. Q̄d oſtendit apl's ad Phi. 2. Dedit illi nomē q̄d ē ſup oē nom̄: vt ĩ noĩe ieſu oē genu flectat̄ celeſtiũ. t̄reſtriũ. ꝛ ĩfernoꝝ. Si poſſibile eēt ire ad paradiſũ: ꝛ q̄s clamaret. O ieſu: oēs ſe icurnarēt. Sic dico d̄ dānatis Et q̄to magis nos ĩ vita debem᷒ h̄ nom̄ honoꝛare? Ab vrbão papa dant̄. 30. dies idulgentie ſi q̄s caput ĩclinet ad h̄ nom̄. Et ħꝫ canones. q̄n hoc nomē in eccl'ia noĩat̄: ſp d3 caput ĩclinari. Unde Dauid. Laudabo nom̄ dĩ ꝛ magnificã in laude. Et ꝑ che o Gabriel: Q: vt d̄ Actuũ. 4°. Nõ ē aliud nom̄ ſub celo datũ hoĩbus: ĩ quo opoꝛteat nos ſaluos fieri. O nom̄ glorioſũ. Unũ ꝓceſſit toti᷒ mũdi cõuerſio? Rũdet Ber. De ieſu ꝓdicato. Merito d̄ ieſ᷒. i. ſaluatoꝛ. Q: vt d̄ Mat. 1. Ip̄e. n. ſaluũ faciet populũ ſuũ a peccis eoꝝ. Apl'i totũ mũdũ ↄuerterũt h̄ noĩe vt Paul᷒ ꝛ Petr᷒ romã ꝛc. vbi dic̄ Tho. 3. 4. di. 3. q̄ apl'i ꝑ multũ tp̄s baptiſauerūt ĩ foꝛma ieſu vẽturi. Q̄d ſcm̄ fuit ex iſtinctu ſpirit᷒ ſcĩ: vt h̄ nom̄ ĩ coꝛdib᷒ fideliũ ĩfigeret̄. Unũ pꝫ pma. ¶ Scd'a ↄditio ꝛc. Quid dicis o Iſa. Nomē tuũ ꝛ memoꝛabile tuũ ĩ deſiderio ē aĩe mee. Et Ber. h̄ nom̄

ſe⁹ ē mel i ore: iubil⁹ i cord. Exē plo patet: de Ignatio martyre: q i tormētis poſit⁹ h nomē aſſidue pſonabat. A quo cū pagani quererēt, qr iceſſanter h⁹ nomē iuocaret. Rñdit q i corde ſuo ſcriptū hēbat qd obliuiōi tradere ñ valebat. Cū eēt mortu⁹ iuenerūt cor: i quo ſculptū erat lrīs aureis ieſus. Paul⁹ capite abſciſſo ⁊ a corpe ſeparato tres ſaltus fecit: clamās ter ieſus. Ubi tres fecit fōtes. Preterea in epl'is ſuis quīgētis vicib⁹ ipſū nomē ieſus noīauit. ⁊ ſic pꝫ. ¶ Tertia cōditio ⁊c. In vtute hui⁹ noīs nihil nocīuum fit hoi. Ad Ro. x. Quicūqꝫ i uocauerit nomē dñi ſaluus erit. Recitat magr̄ hiſtoriarū q virtute huius noīs Diony. ad fidē ē cōuerſus. Cū qdā cecus coram pplo ⁊ Dionyſio athēis duceret. dixit Diony. paulo. Si dixeris huic ecce i noīe ieſu: vide ⁊ viderit: ego credā ſtatī. Et paul⁹ rñdit. Sū cōtētus. Et Diony. ſcripſit h verba dās paulo. In nomine ieſu nati crucifixi. mortui. q reſurrexit ⁊ aſcēdit i celū vide. Dixit ⁊ vidit: ⁊ Diony. cōuerſus ē ad fidē. Preterea Actuū 4. Quidā claud⁹ ab vtero mīis vidēs petrū itroeūtē i tēplū petijt elaꝫ. Cui petrus. Argētū ⁊ aurū ⁊c. Surge i noīe ieſu: ⁊ illico ſanat⁹ ē. Preterea Gre. i. 3. lib. dial. De illis q vaſa gas acceperunt ad pceptū abbatis Iſaac. in. i. li. De mona. ortulāo q ſpēti pcepit vt ortū cuſtodiret ⁊c. In. 3. li: de Sauino placētino: q pado pcepit ne terras eccle iuaderet. De ſcō vīcētio noſtro q ſuper egros ⁊c. Sic patet ſecundum.

Ertiū dꝫ ⁊c. Hoc nomē ieſus cōponit ex quqꝫ lrīs. Sicut ēt nomen virginis: q ſigrāt quqꝫ bñficia: q recepit gen⁹ hūanū p ipꝫ nomē glorioſū. ¶ Pria lra ē I. idest ianua celoꝝ: qr p ipm regnū celoꝝ īgrim⁹ ⁊ i ipꝫ igredimur. Uñ ipe dicit Io. x. Ego ſū oſtiū: Per me ſiqs itroierit: ſaluabit. Exēplo pꝫ. Cū qdā eēt aſſuet⁹ qn dormitū ibat: ⁊ qn de lecto exibat dicere. Ieſu nazarene rex iudeoꝝ miſerere mei. O bōa oratio. Et tria ſigna facere crucis. Orauit deū vt daret ei hāc graꝫ vt ñ pmitteret eū ex hac vita migrar̄ ſine ptritiōe. Cū ſubita morte pōccupat⁹ eēt. ⁊ demōes vellēt eū rape: vir qdā clamare cepit Nō faciatis: nō faciatis. Qui qrerēt qre: Rñ dit. Qr i dnotiōe habuit nomē ieſu. Uñ pꝫ. ¶ Scōa lra ē E: i: exēplar corruptoꝝ. qr ieſus fuit exēplū corruptoꝝ. Bene ſcis o citadio q qn ſcriptor hꝫ librū corruptū: oē q ſcribit erit corruptū. Ad ppoſitū. De⁹ dedit hoi a pncipio mūdi librū vnū q debebat eē exēplū totius mūdi ⁊ iſte fuit pr̄ nr̄ Adā q nos iſtruere debebat: ſicut pr̄ filios. Sed malus ſcriptor. i. demon ipſū falſificauit. ſ. hūc librū. Uñ oīs qui poſt eū venit fuit corrupt⁹. Uñ Dauid. Corrupti ſūt ⁊ abbominabiles ⁊c. Et apoſtolus. Oēs

peccauerat. Uidēs aūt deus totum mundum corruptum miſit nobis exemplum veriſſimum: ad qd poſſemus corrigere vitā noſtrā: et hoc ſunt Jeſu nato, Jeſu batuto. Jeſu crucifixo. O exemplar et c. Si es ſupbus: reſpice q ē humilis. Si auarus: reſpice q eſt largus et c. ¶ Tertia lr̄a ē. S. Id eſt ſcutum bellatoꝝ. Homo in pn̄ti vita eſt in bellis aſſiduis. In ps. 55. Multi bellantes aduerſum me: ſed deus miſit ſcutū cum quo poſſimus pugnare. ſ. ieſum. De quo ps. In nomine tuo ſpernemus inſurgētes in nobis. Cū hoc ſcuto ibāt apl'i gaudentes a cōſpectu concilij: qm̄ digni erant pro noīe ieſu contumeliam pati. Act. 5. ¶ Quarta lr̄a ē. M. Ideſt vita mortuoꝝ: per pctm̄ primi hoīs duplicem mortē incurrim⁹ anime et corporis. Ab hac duplici morte nos ieſus dulcis liberauit. Primo a morte aīe: q p nobis mortuus eſt. Jo. x. Animā meā pono p ouibus meis. Canta in cantu mēſe. Secundo a morte corporis. Jo. 11. Ego ſum reſurrectio et vita: qui credit in me. et et c. ¶ Sexta lr̄a ē S. Ideſt ſanitas īfirmoꝝ. Quādo puer infirmat gratis: medic⁹ parat medicinā amaram nec dat puero: q eam non ſumeret rōne amaritudinis: ſz dat nutrici: q ē fortis ad ipſā ſuſcipiendā: et virtus medicine trāſit ad mamillas et efficitur lac: et illud lac retinet virtutē medicine: et puer ſuggē-do vbera recipit virtutē medicine et ſanat. Ad ppoſitū. Omnes eramus infirmi pctō. ps. Miſerere mei dn̄e: qm̄ infirmus ſū: ſz medicinā pnie nō poteramus ſufferre: q amara. Sed nutrix nr̄a ſ. ieſus xp̄s iſtam medicinā. ſ. mortem p nobis ſuſtinuit: et ſāguinē p nobis fudit: qd fecit ſex vicib⁹.

¶ Primo. hodie.

¶ Scdo. in oratione in orto.

¶ Tertio. in flagellatione.

¶ Quarto. in coronatione.

¶ Quinto. in crucifixione.

¶ Sexto. in lanceatione.

Iſa. 53. Uere dolores nr̄os ipſe tulit: et dolores noſtros ipſe portauit. Exemplum preſbyteri qui cū iudea negocia hn̄s. petentes in eccleſia in ſabbo ſancto volentes ipſum vituperare, preſbyter nomen ieſu implorauit et oēs ſunt ceci effecti et muti. O ieſu et c.

¶ In Epyphania domini.

Vidimus ſtellā ei⁹ in oriente et venimus adorare eū. Math. 2. ¶ Quāto ſit digna de laude e cōmendatione. honore triumpho apd oculos mortales hodierna ſolennitas: clare ōndit. ſi oculo intellectuali īſpicimus ſtupēda et grandia miracula. et excelſa et alta myſteria: q ſunt in ea cōſumata. Ubi ſm doc. tribus vocabulis decorat. Pᵒ Epyphania. 2. Theophania. 3. Bethphania. Primo:

Epyphania: ab epy quod eſt ſupra et
phanos apparitio. Quia hodie
13. diebus ſtella appulit magis quod xpm
natum illis oſtendit. et manifeſtauit
Mat. 2. Vidimus ſtellam eius in oriẽ
te. 2. theophania: a theos quod eſt
deus. et phanos apparitio. Quia ho-
die reuolutis. 30. annis fuit baptiza
tus xps a Jo. bap. in Jordane. In
quo apparuit trinitas. Pater in
voce. Hic eſt filius meus dilectus
Matth. 3. Filius in carne. Spiritus
s. in ſpecie columbe. Tertio beth-
phania: a beth quod eſt domus: et
phanos apparitio. Quia reuolutis
30. et vno anno ad nuptias fuit in
uitatus Jo. 2. vbi aquam mutauit
in vinum. De quibus miraculis: vel
his tribus. dicit Maximus in ſer-
mo. Hodie ſaluator celeſtibus ſi-
gnis indicijs. a caldeis eſt adoratus.
Hodie xps beati Jo. miniſterio
fluenta Jordanis benedictione proprij
baptiſmatis conſecrauit. Hodie inuita
tus ad nuptias, diuinitatis ſue
potentiam manifeſtans. aquam mutauit
in vinum: aquas quas ſanctificauit in ba
ptiſmo, nobilitauit in nuptijs.
Tria quidem hec myſteria vnius diei
primum dignatio trinitatis im-
pleuit. Ille. De iſtis tribus mira-
culis canit eccleſia in hymno. Ibant
magi quam viderant etc. De. 2. La
uacra puri gurgitis etc. De. 3.
Nouum genus potentie etc. Et quia ho
die de primo miraculo feſtum agimus
ſ. de ſtella: aſſumpſi verba. Vidimus
etc. De celebritate hodierna tria
deuotiſſima myſteria occurrunt
contemplanda.

¶ Primum. dicitur manifeſtationis.
¶ Secundum. dicitur inueſtigationis.
¶ Tertium. dicitur adorationis.

Primum dico etc. Dubium
queritur. Vtrum xpi nati-
uitas ſit conuenienter ma-
nifeſtata? Circa hoc due
ſunt opiniones. Vna quod non. alia quod
ſic. Prima quod non. quia fuit occul-
ta: cum debuit eſſe manifeſta. Non eſt
iſta. Deus plus inclinatur ad miſe-
ricordiam quam ad iuſtitiam. De pe.
di. 1. Quia diuinitatis natura. In. c.
Multiplex. Ex. C. de nuptijs. l.
Imperialis. Iaco. 2. Superexaltat
autem miſericordia iudicium. Ad pro-
poſitum noſtrum. Duo fuerunt aduen-
tus in mundo. Primo aduentus
miſericordie. ſ. incarnationis. 2. ad-
uentus iuſtitie. ſ. iudicij vniuerſa-
lis. Aduentus iuſtitie omnibus erit
manifeſtus. ps. Deus noſter ma-
nifeſte veniet. igitur debuit eſſe
manifeſtus aduentus miſericordie.
ſ. incarnationis. Sed non fuit. igitur etc.
¶ Secunda opinio dicit eſſe con-
grue factum: vt. ſ. eſſet occultus et
ſecretus: et hoc ſecundum Tho. 3.
pat. q. 36. a. j. duplici ratione.
¶ Primo, ratione curationis.
¶ Secundo. ratione perditionis.
¶ Primo etc. Cum enim Adam
peccaſſet intellexit demon diui-
num verbum eſſe incarnandum
pro humano genere: et ſe expoliandum
de lymbo: et hoc quidem ſciuit per
ſcripturas: ſed tamen ignorabat tem-
pus. Videns autem angelos ca-
nentes: paſtores adorantes, bo-
ues et animalia venerantes: ſed ag-

greſſus eſt in deſerto ipſum ten-tans. Primo de gula. Si fili-us dei es. 2. de vanagloria. Si filius dei es mitte te deorſum. 3. de auaritia. Si cadens adoraue-ris me. Cui rñdit Chriſtus. Ua-de ſathana, nõ tentabis dñm ꝛc.

Preterea vt dicit Tho. in. 4. diſt. 10. Demon nõ nouerat di-uinitatẽ xp̃i: ſed coniiciebat ſuſpi-cando. Unũ ipſum tentauit i cru-ce volens experiri an eſſet meſſias. Uñ Jo. 14. De ſeipſo loquit̃. d. Uenit. n. princeps ꝛc. Et vt di-cit Chriſo. Demones nunq̃ ha-buerunt de aduentu Chriſti fir-mam notitiã: ſed quaſdã cõiectu-ras. Ad ꝯclude rõnem. Si ergo xp̃i natiuitas fuiſſet oibus mani-feſta: per pñs ꝛ demõi fuiſſet no-ta. ꝛ ſic fuiſſet impedita redẽptio noſtra per ipſuȝ demonẽ. Unde non debuit oibus ꝛc. ¶ Secũdo rõne ꝛc. Concluſio eſt Tho. 3. p. q. 36. ar. 1. ꝙ deus piiſſimus non debebat impedire illud ꝑ qḋ ge-nus humanuȝ debebat liberari. Debebat aũt liberari per ſangui-nem ꝛ paſſionẽ xp̃i. Ad vt dicit Hie. in epi. quad. ſ. Sanguis xp̃i fuit clauis paradiſi. Et iõ ſi fuiſſet iudeis natiuitas xp̃i manifeſta i-pedita fuiſſet redẽptio nr̃a: q̃ fcã eſt per xp̃m. Ad iudei non poſu-iſſent manus ſuas in ipſum. Uñ apoſtolus. 1. Cor. 2. Si cognouiſ-ſent: nunq̃ dñm glorie crucifixiſ-ſent. Et Act. 3. Scio fratres ꝙ ꝑ ignorantiam hoc feciſtis. Super quo, di. Nico. de lyra, ꝙ in po-pulo iudeoꝝ aliq erant minores vt ruſtici ꝛ vulgares nõ itelligẽ-tes ſcripturas. Iſti nõ cognoue-runt xp̃m nec quoad diuinitatẽ, nec quoad humanitatem. Ad lȝ agnouerunt ipſum eſſe veꝝ ho-minẽ: non tñ eſſe Chriſtũ a deo miſſum. Tales iuxta apoſtolũ: ſi cognouiſſent nunq̃ dñm glorie crucifixiſſent. Maiores aũt agno-uerunt ipſum eſſe veꝝ ꝓphetã a deo ꝓmiſſum: nõ tñ agnouerunt ipſum eẽ deum. Et ſcḋm hoc lo-quit̃ auctoritas apl̃i. Si cogno-uiſſent ꝛc. q̃ſi dicat. Nunq̃ agno-uerũt eius diuinitatẽ. ſȝ tñ nõ ex-cuſant̃. q: viderũt plra ſigna de-mõſtrantia ipſum eẽ deuȝ: vt ce-cos illuminare ꝛc. Que oia da-bat intelligi ipȝ eſſe meſſiã: ꝛ ve-rum deũ ac creatorẽ. Ad ꝓpoſi-tuȝ. Debuit ergo paucis ꝛ nõ oĩ-bus natiuitas xp̃i mãifeſtari ꝓ̃ci-pue iſtis magis dz quibus aliq̃ vi-deantur. Nato xp̃o in bethleem regnãte Herode in iudeã: eadeȝ hora apparuit ſtella magis ſuper mõtem victorialẽ. In quo tres Magi adorabãt. Fuit. n. ꝓphe-tatũ ꝑ quẽdã aſtrologũ noĩe Ba-laam de hac ſtella Numeri. 24. Qui i morte poſitus: dicit diſci-pulis ſuis. Orietur ſtella ex Ja-cob. ſ. de terra ꝓmiſſiõis. Et cõ-ſurget virga de iſrael. Glo. de iſ-rael. i. Hieruſalẽ exiet Meſſias. Diſcipuli aũt iſtius Balaaȝ poſt eius mortẽ ordinauerũt. 12. hoies qui oĩ anno. ex eis tres deberent obſeruare ſtellã hãc: ꝛ ſteterũt ſu

per montē victorialez ꝑ tres di-
es ⁊ noctes. Cū orabāt. O deꝰ
celi qñ veniet iſta ſtella? In nocte
āt qua natus ē apparuit eis: qui
erant tūc in mōte illo. Sʒ nota.
ꝙ ō iſta ſtella tres ſunt opiones:
vt pōit Tho. 3. p. q. vbi ſupra.
Prima ꝙ iſta ſtella fuit ſpūs. ſ.
q ſicut apparuit paſtoribus i ſpē
angeli. ita iſtis magis in ſpē ſtel-
le. Scḋa opio ꝙ fuit xps q ap
paruit eis in formā pueri: ⁊ allo-
cutus ē eos di. Ite cito in terrā
iudee: ⁊ inuenietis Meſſiaz nr̄m.
Tertia opio ē: ⁊ iſta ē verior.
Nō fuit de nouo creata q̄ officio
pacto redacta ē in ꝑiacētem maꝫ
q̄ ab aliis differebat in ſex: vt po
nit Tho. 3. par. q. vbi ſupra. Et
Ni. de ly. i euāgelio hodierno.
¶ Primo. in natura.
¶ Secundo. in ſitu.
¶ Tertio. in fulgore.
¶ Quarto. in motu.
¶ Quinto. in manifeſtatione.
¶ Sexto. in magnitudine.
Primo in nā. Q: alie ſtelle
ſemꝑ permanent fixe in firma-
mēto ſuo: nec deſinūt aut defici-
unt: q: ſunt incorruptibiles. Hec
āt offō ſuo peracto redacta ē in ꝑ
iacētē maꝫ. Scḋo in ſitu. Alie
ſtelle ſunt poſite in firmamento:
hec āt nō: ſʒ impendebat in me-
dietate aeris ꝓximi terre: q: per
eā venerūt ad locū deſtinatum.
Tertio in fulgore: q: erat cete-
ris ſplēdidior: q: nō ſolū in nocte
ſed ēt in die ſplēdebat ꝙ erat con
tra nām ſtelle. ⁊ hoc ꝑꝑ ꝑſītiā ſo-
lis: ſed ſolū in nocte ꝑꝑ abſentiā.
Quarto in motu: q: alie mo-
uentur motu circulari: de oriēte
in occidentē: ⁊ de occidente i ori
entem. Hec āt motu ꝓgreſſiuo
recedebat a ſeptētrione: ⁊ fereba
tur ad meridiē. ſ. verſus hieruſa
lez: q: eſt in medio terre. Quin
to in māifeſtatiōe: q: qñqʒ ſe ma
nifeſtabat: qñqʒ ſe occultabat. Vñ
hieruſalē ingreſſi: ſe occultauit.
Alie āt ſe hñt eodē mō in appari-
tione. Sexto in magnitudine:
q: hec erat parua: alie ſunt ma-
iores tota terra: vt dicit Orige-
nes ſup illud Mat. 24. Stelle ca
dent de celo. Vñ ſi fuiſſet vna ſ
celeſtibus totā terrā coopuiſſet.
Vñ fuit de nouo creata: ⁊ pera-
cto offō ⁊c. Videntes āt ſtellā ſe
ꝑparauerūt cū maximo gaudio
ad ipſum videndū: ⁊ colloquiū fece-
runt ad inuicē dicēs. Iſte eſt rex
Iſte eſt deus. Iſte eſt hō. Q: eſt
rex: portemus ei aurū. Q: deus
eſt: portemus ei thus. Q: ē hō:
portemus ei mirrhā: qua mor-
tui vnguūt. in ſignū ꝙ eſt mortā
lis: ⁊ mori dʒ ꝓ oīum ſalute. Et
q̄uis ſcripture nihil dicāt. tū ple
credendū ē ꝙ ſic diuerſa obtule
runt munera. ꝙ ēt eſſent induti
diuerſis indumētis. Vnus erat
indutus auro. alius de purpura.
alius de ſcarlato: ſic bñ induti po
tuerunt ſe in via ⁊ dicebant a ſtel
la ſicut hō dicit ab alio. Vñ i. 13.
diebus ꝑduxit eos in hieruſalez.
Sed q̄rit aīa cara qūo fuit poſ
ſibile in tā paruo tpe. Rñdeo ꝙ

erant ſuper dromedarios q̄ tm̄ equitāt vno die ꝛc. Iuxta illud dromedarij madian ⁊ effa. Ingreſſi hieruſalem amiſerunt ſtellā. Sꝫ quare hoc? Rn̄det Tho. 3. par. q. 36. ar. 8. ꝙ triplici rōne. Prima q꞉ querentes auxilij humanum a ſcribis amiſerunt diuinum. Scḋa rō. vt inde cogerent ciuitatē ingredi: ⁊ iudei videntes gentiles a longe venire. inexcuſabiles redderent: quē illi de prope non adorabant. Un̄ bene conqueritur dn̄s Iſa. 6. in epl'a hodierna. Surge illuminare hieruſalem: q꞉ venit lumen tuū. Surge a peccatis. inuidie. auaritie. odij. q꞉ venit lumen tuū. Tuum quidē. q꞉ de iudeis natus ē: nata eſt Maria: nati pphe: nati patriarche: ⁊ gloria dn̄i ſup te orta eſt ⁊ ambulabunt gentes in lumine tuo ⁊ re. in ſplē. ortus tui: Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide. Oēs iſti ꝯgregati venerūt tibi. Argumentū fortiſſimū ꝯtra iudeos ꝙ natus ē Meſſias. Sꝫ dū cogito i mēte mea. vn̄ ē ꝙ tā ceci erāt. vt ipm̄ nō adorarēt cū aliis quē i domo hēbant. Rn̄deo: ꝙ tūc erat ſicut nūc. Nōne ipm̄ hēmus in altari viſibilē. immortalē: ⁊ tn̄ non adoramus fide. O ignorātia ſupia. o ignorātia craſſa dormit xp̄ianus cū iudeo.

SEcundū dr̄ ꝛc. Poſtq̄ fuerūt in ciuitate hieruſalē: cōmota ē vniuerſa ciuitas inqt euangeliſta. Glo. Uniuerſa ciuitas. i. regi adherētes? vel ſic. vniuerſa ciuitas pars p toto. i. ps ciuitatis. Audito ꝙ erāt tres magi q̄ veniebant cū magno comitatu: ⁊ q̄rebant. vbi ē q̄ natus rex iudeoꝝ. Scḋꝫ Chriſ. Magna fuit magoꝝ deuotio. q̄ xp̄m nōdū viderāt. ⁊ tn̄ ꝓ eo mori parati erant q̄ regem nouū cōfitebantur q̄ſi nō timentes herodē. herodes āt hoc audiens turbatus eſt valde. Sꝫ q̄re turbatus eſt valde? Rn̄deo ꝙ triplici rōne. Prima ne iudei natū regem tāq̄ ſuū reciperent. ⁊ ipſum tanq̄ alienigenam expellerent. Secūda ne a romanis poſſet calūniari: ſi aliquis rex nouus vocaretur: quē imperator Romanus nō ꝯſtituiſſet. Addit Augu. in ſermone hodierno d̄ diabolo. Turbatus eſt cum herode diabolus di. Quis eſt iſte: q̄ me neſciētē igreſſus eſt mūdū? Huic nato. celum radio ſtelle arridet. Quā nouitatē nō itelligo. Quo me ꝯuertā? Fortiorē ſentio. Puto illū in regno meo velle regnare. Ne forte deus ſit iſte quē nullā pōt maculare delictum. Ille. Un̄ eos vocauit clā ⁊ eām queſiuit itineris: quid. ſ. q̄rerent. Qui dn̄t regē iudeoꝝ querimus. Uidimus ſtellā eius ꝛc. Qui cōgregauit oēs ſapientes ⁊ doctores legis: ⁊ queſiuit de loco iſtius. De ſapientibus dicit Deutero. 24. Ad verbum ſapientuꝫ ſacerdotū depēdet oē negociū: q̄ erāt 24. vt hic dr̄: q̄ certificauerūt ipſum de loco p pphetā Micheā

.6.c. Et tu bethleē terra iuda par
uula es ĩ milibus iuda. Ex te exi
et dux qui regat populū meū iſ-
rael. ſ. verbo ⁊ exēplo. Qui in li.
de ponio ⁊ morte. Docētes ali-
os mētiri nō debent. Herodes
ađ triſticiā ſuā ſimulās dixit eis.
Ite ⁊ interrogate diligenter de
puero: ⁊ cū inueneritis renūcia
te mihi: vt ⁊ ego veniēs adorem
eū. O ribalde q̄re occidere q̄ris?
Sup quo Greg. Adorare velle
ſe ſimulat: vt hūc ſi inuenire poſ
ſet extinguat. Jō eccl'ia canit. Ho
ſtis herodes impie ⁊c. Cum audiſ
ſent regem: abierunt. Et dū fue-
rūt ad portā ciuitatis hieruſalē ĩ
egreſſu eis apparuit ſtella. O qs
poſſʒ cogitare gaudiū qđ habue
runt. Vn̄ euangeliſta. Videntes
ſtellā magi gauiſi ſūt gaudio ma
gno valde. Sup quo Fulgētius
ſermone hodierno. Ille gaudet
gaudio magno valde q̄ đ đo gau
det: qui eſt verū gaudiū. Ille ſup
quo Chriſo. ſup Mat. quattuor
ſunt genera pſonaꝝ: que gaudēt:
ſʒ nō gaudio magno valde. Qui
dā in pulchritudine corporali: vt
mulieres pagane: Poliſenna:
Cleopatra: Lucretia: Caſſādra:
Thamira: Herſilia ⁊c. q̄ ĩn bele
tis ⁊ hūōl. Si vis: pone q̄re plꝰ
ſe ornāt: q̄ꝫ viri. Contra cas Jſa.
40. Vox dicētis. Clama. Quid
clamabo? Ois caro fenum: ⁊ ois
gl'ia eiꝰ q̄ſi flos agri. Petrar. 5.
Triumpho temporis.
Qui la humana ſpāza. ⁊ q la gola:
Qui miſer mortali alzan la teſta.

Et nuſſun ſa q̄nto ſi vina o moia.
Quidā in diuitijs gaudēt: ſʒ nō
gaudio magno valđ: q: poſt hāc
vitā nihil reſtat de bōis huius ſe
culi. Vn̄ Dauid. Dormierunt
ſomnū ſuū ⁊c. Job. 13. hoc ſoluʒ
mihi ⁊c. In. 6. Politi. Teſte Jo
in bonis exterioribꝰ: nō p̄t eē feli
citas. Quidā gaudēt in fama: ſed
nō gaudio magno valde. Q: vt
dicit Sen̄. Ois fortune felicitas
inſtabilis ē. Et Boe. 4. de cōſola
tiōe. Nemo ē tā cōpoſite felici
tatis: vt nō aliq̄ ex pte cū ſua for-
tuna rixet. O quot honorati de-
uenerūt ad maximā miſeriā. Gl'ia
huius mundi ē ludus pile. Qui
dā gaudēt in vite plixitate: ſʒ nō
magno valde. O pi mi pur che
dio mi dia vita: dico. faro. O po
uero che ſei: q: mortal ev ⁊ vitā
ignoras. Eccl'iaſtes. 9. neſcit hō
finē ſuū. O ⁊c. Quidā gaudent
gaudio magno valde: q: in deo
gaudent ⁊ hi magi gl'pē ſuā ⁊c.
vidētes igr ſtellā gauiſi ſunt gau
dio magno valde. Sed nota q̄
viderunt quintuplicē ſtellā.
¶ Primo materialē.
¶ Scđo ſpiritualem.
¶ Tertio intellectualem.
¶ Quarto rationalem.
¶ Quinto ſuperſubſtantialē.
Prio mālē q̄ eos pduxit. Se
cūdo ſpālē. i. fidē quā habuerūt đ
xp̄o q̄ venerūt ⁊c. Tertio intel-
lectualē. i. angelū: q eis appuit in
ſomnis ne ad herodē redirēt: ſʒ p
aliā viā ⁊c. Quarto rōnalē ſcʒ
mariā đ q̄ ſtella eccl'ia dič aue ma

ris ſtella. Quinto ſubpſubſtā. i. xp̄m. Propter viſioneꝫ prime ⁊ ſecunde ⁊ tertie ſtelle: gauiſi ſūt gaudio. Propter viſionē quarte ſtelle: gaudio magno. O q̄ grādis leticia eis fuit videre Mariā ſole ſplēdidiorē. Dionyſi' dixit. Si de tuo filio nō eſſet mihi reuelatū: facile crederē non eē aliū deū: preter te. Propter viſionē quinte ſtelle: gauiſi ſūt gaudio magno valde. Clama hic. Uere valde. Ad ꝓpoſitū redeamus. Cū eſſet extra hieruſalē: ecce ſtella antecedebat eos vſqꝫ ad locū vbi erat puer: ⁊ qñ fuerunt prope bethleeꝫ: venit principes illius ciuitatis obuiā eis dicētes. Quid q̄ritis? Qui dixerūt meſſiam xp̄m. Uidimus eni ſtellam in oriente ⁊c̄. Et illi. Aliū nō habemus. Mentiebātur in caput: q: erat flos meſſias: ⁊ eis p ſcripturas ꝓphetaꝝ promiſſus. Tādem deuenerūt ad locū vbi erat puer. Ut dicit Rabanus: virgo adhuc erat in loco vbi puerū peperat. Et ibi non erat Joſeph: ne pater carnalis putaret. Uirgo Maria ſentiens perſonaꝝ multitudinē ſumme timuit: ⁊ pueꝝ abſcondit in preſeplo. Fulgor ſtelle irradiabat ſuper locum tugurij. Uidentes autē magi ſūmū ſtelle mirati ſunt eū ibi nō eſſet aliquod palatiū: ⁊ mutuo ſe aſpiciebāt dicentes. Quid eſt? Stella nō mouetur. O magi deuoti palatium queritis: ⁊ aulā regiam: pauper eſt: non q̄rit iſta. Et vt dicit, Maximus i ſmone hodierno. Stella emittebat nouos radios clariores: q̄ſi dicens regib'. Et hic eſt rex quē q̄ritis. Et de dromedarijs deſcenderūt accedentes ad locum. Noua vita. Maria tota verecunda acceſſit d. Quid q̄ritis? Regē natū iudeoꝝ querimus. Spūs ſctūs intimauit Marie de meſſia ⁊ de aduentu magoꝝ. O Maria: noli timere. Uirgo Maria oſtēdit eis pueꝝ: narrās quomō de ſpū ſancto erat ꝯceptus. ⁊ quomō angeli ⁊c̄. ⁊ quomō paſtores ⁊c̄. quomō circunciſus. 8. die: ⁊ quomō ieſus vocatus. Ecce quomodo venerunt ad ipꝫ ⁊c̄. Quomodo adorauerunt, videamus tertium.

Tertium dr̄ ⁊c̄. Magi adorauerūt xp̄m q̄tuor modis ſm doctores.

¶ Primo per vocalē confeſſionem.

¶ Scḋo p cordialē deuotionem.

¶ Tertio p corporis humiliationē.

¶ Quarto p realeꝫ oblationem.

¶ Prīo p vocaleꝫ ⁊c̄. In hoc q̄ dixerūt. Ubi ē q nat' ē rex iudeorū. In q̄bus verbis ꝯfeſſi ſunt hūanitatē ⁊ diuinitateꝫ. Prio humanitatē eiꝫ dūt: vbi eſt q natus eſt. Naſci eni tpaliter. ptinet ad hoīem. Scḋo diuinitatem: eiꝫ dūt. Uenim' adorare eum: q̄ ꝯuenit ſoli deo: ⁊ xp̄o hoi. i. adoratio latrie. Nota vt dicit Tho. i. 3. diſ. 9. ar. 2. Triplex ē adoratio

¶ Prima latrie.

¶ Secunda dulie,

¶ Tertia hyperdulie.

Prima fuit magoꝝ: qꝛ latriam ei exhibuere. ¶ Scdo p cordialē ꝛc. qꝛ eo inuento: in terram se pſtrauerunt: ipſa adorantes. d. O dñe ieſu: qui pro nr̄a ſalute veniſti in hunc mundum ꝛc. Unde oſculabant eius pedes: ꝛ caput: ꝛ totū corpus. Super quo exclamat Ber. Quid facitis o magi? quid facitis? qd autē offertis? Ergo rex ē ipſe. Ubi aula regia? vbi thorus aureus? vbi curie regalis frequentia? Iſti facti ſunt inſipientes. vt fierent ſapientes. Ille. ¶ Tertio per corporis ꝛc. qꝛ prouoluti in terram: adorauerunt ipſum: Qđ fecerūt duplici rōne: quibus inducitur omnis homo. Homo enim cōponitur ex anima ꝛ corpore. Quo ad animam deū adoramus mente. Quoad corpus: adoram⁹ toto corpore. De iſtis duob⁹ modis d. Ioā. 4. Uenit hora. ſ. tpe legis gratie in qua veri adoratores adorabūt patrē in ſpū. ſ. quoad aīam: ꝛ veritate quoad corp⁹. ¶ Quarto p realē oblationē. Quid dicit euāgeliſta? Intrantes domū: inuenerunt puerū cum maria mře ei⁹. Qui puer credi pōt: q applauſerit illis ſenibus. Et q mater acceperit manū filij faciens dari eis benedictionē ꝛ q illi oſcularēt p oīa mēbra filiū: ꝛ q mille regratiamēti dareut matri. Criſo. ſuper verbo Inuenerūt. d. Inuenerunt virginē non diademate coronatā: aut in lecto aureo recumbentem: ſed vix tunicā vnā habentem. Nō ad ornatū corporis ſed ad tegumentū nuditatis: qualem habere poterat vxor carpentarij peregre cōſtituta. Ille. Obtulerunt ei munera. aurū. thus. ꝛ myrrhā. Et vt dicit Remigius ſic erat ꝯſuetudo antiquoꝝ vt nullus ad regē ingrederetur vacuus. Aurū primo: qꝛ erat rex. Apo. 1. Rex regū ꝛc. Secūdo thus: qꝛ erat deus. Tertio myrrha. quia erat mortalis. Peractoq; obſequio fuerūt edocti in ſomnis p angelū ꝛ per aliā reuerſi ſunt viam in regionē ſuā. qꝛ ad mare deſcēderūt: ꝛ p naues tranſfretātes in Tharſis abierūt. Propter q herodes iratus poſtea naues tharſenſiū ſuccēdit. ſcđm q pphetatum fuerat p Dđ ps. 47. In ſpū vehemēti ꝯteres naues tharſis. Et vt dicit Griſo. dū Tho. apłus deueniſſet ad regionē illā magoꝝ eos baptizauit. ꝛ facti ſūt adiutores xpiane fidei ꝛ p xpo fuerūt martirizati. Hoꝝ corpa ītegra ſūt portata, fuerūt p ſcm Euſtorgiū in eccleſia q̄ nunc ē pdicatoꝝ. vbi fuerunt per multū tpis. Ubi nunc eſt camera eoruz apud mediolanenſes. Sanctus aūt Euſtorgius: dū hoꝝ corpora duceret: cū duabus vachenis. In nocte lupus vnā rapuit. Sāct⁹ dei pcepit lupo vt ſe poneret ſub iugo ad currū. Quod ꝛ factū eſt. Poſt multum vero tpis: Federicus Barbaroſſa: ꝯtulit ea Colonia in ꝯuētu pdicatoꝝ. Ai-

n

dimus ergo ſtellā eius ⁊ ondere.

¶ In purificatiōe virginis Marie. Feſtū eſt de matre ⁊ filio.

SUſcepimus deus miſericordiā tuā: in medio tēpli tui. In ps. ¶ Sagia. aurea. ⁊ celebrāda ſnia: eſt illa vniuerſe ſcole theologantiū: ꝙ regina celoꝝ aduocata peccatoꝝ. imperatrix angeloꝝ: ſtella tramontana grādis maris. ſoliduꝫ ſcutuꝫ afflictaꝝ mentiū Maria virgo: eſſendo ſtata electa ab eterno in matreꝫ illius veri dei. Illi merito fuit cōlocatū priuilegiū ſup oēs creaturas. plenitudinis ⁊ abundātie oium gratiarū. Maria mr gr̄e: canit ſctā eccleſia. Scdm ſniam Tho. in poſtilla ſup Io. ⁊ Alber. ꝗdruplex eſt gr̄a. Prima eſſētiens: que ē in ſolo deo. Scda ſufficiens ꝗ eſt in ſanctis. Tertia abūdans: que fuit in apoſtolis. Quarta excellēs: que ē in Maria: p quaꝫ toti mundo debitricem ſe fecit. Vn̄ Ber. ſup Can. ſermone. 88. Maria oibus omnia facta eſt: ſapientibus ⁊ inſipientibus copioſiſſima charitate ōbliricē ſe fecit. Oibus pmie ſinuꝫ aperuit. vt de plenitudine eius accipiāt vniuerſi. Captiuus redēptioneꝫ. triſtis conſolationē. infirmus ſanitatē. iuſtus gratiā. angelus letitiam. filius dei humane carnis ſbam. Ille. Vulgarizatio ſup vbo Ber. Nō poſſū lachrymas ꝯtinere inqt Ber. ex diuino amorē charitatis: dū cogito imēſaꝫ charitatē ipſius regine: que oibus debitricē ſe fecit. Gaudeat dulciter peccator. qꝛ p Mariā remiſſionem pcōꝝ obtinuit. Gaudeat iuſtus. qꝛ p Mariā gr̄aꝫ pmeruit. Gaudeat captiuus. qꝛ p ipſam liberatꝰ a vinculo pcti. Gaudeat angelꝰ: qꝛ p eaꝫ ſedes vacue reparantur. Gaudeat filiꝰ dei qꝛ p eaꝫ carneꝫ de ea aſſūpſit. Et quē celi capere nō poterāt. eius gremiū continuit. Unde p ſui humilitate ⁊ legis obſeruatione. hodie obtulit filiū in tēplo cū muneribꝰ. Vn̄ eccleſia feſtiua ⁊ letabūda cōgratulatur ſpōſo ſuo d. Suſcepimꝰ deus. In quibus verbis. de hodierna ſolēnitate loqmur. De q̄ tria videbimus.

¶ Primum. dr̄ purificationis.
¶ Secundum. dr̄ oblationis.
¶ Tertium. dr̄ declarationis.

PRimū dr̄ ⁊c. Precepit deus Leui. 12: Q̄ mulier ꝗ ſuſcepto ſemine filiū peperiſſet. immūda eēt. 7. diebus a ꝯſortio hominū. ⁊. 33. ab īgreſſu tēpli. Cōpletis. 40. diebus tēplū itrabat. ⁊ puerū cuꝫ muneribꝰ offerebat. Agnum ſi diues: par turtuꝝ aut pullos colūbaꝝ ſi paup. Et hoc modo ſe purificabat ab illa irregularitate ꝯtracta p partū. Queritur modo dubiū. Utrū virgo debuit hodie tēpluꝫ īgredi cuꝫ filio: ⁊ facere hanc purificationeꝫ? Vere o Maria: videt ꝙ nō. Qꝛ

filiū non pepiſti de ſemine: ſ; my-
ſtico ſpiramine. In circūciſione
purgabat̃ puer ab originali qd̃ a
parentibus ɔtraxerat. In purifi-
catione purgabat̃ mater a penis.
q: i libidinē ɔcepiſſet. Sed nihil
hoꝝ in xp̃o ⁊ in m̃re. Igitur in-
congruum videt̃ purificari hodie.
¶ Alia opinio dicit ꝙ ſic. vt legē
ſeruaret ſ; non teneret̃. Reſpōdeo
ſm̃ Tho. 3. p. q. 37. ar. 4. Ber. ſer
mone hodierno. ꝙ triplici rõne.
¶ Primo. rõne humiliationis.
¶ Secundo. rõne occultationis.
¶ Tertio. rõne exēplificationis.
¶ Primo ⁊c̃. Una eſt maxima
Theologoꝝ. ꝙ oēs gr̃e q̄ ſunt in
Maria originē habuerūt a xp̃o.
qui eſt fons oīu; graꝝ. Unde de
buit cōformari humilitati filij. q
hūilibus dat gr̃a;. vt di. Iaco-
bi. 5. Chriſtus ieſus ex hūilitate
cordiali. oia onera legis portare
voluit: quibus nō tenebatur. In
ſua natiuitate. habuit ſe vt paup̃.
Qui natus ē in p̄ſepio ⁊ in vili-
bus pānis in nocte media du; eſ
ſet frigus. Ad Phil. 2. Exinani
uit ſemetip̄m formam ſerui acci
piens. De inuiſibili. īmortali. in
finito: viſibilis. mortalis. finitus
eſt factus. O īmenſa humilita.
O miraculū miraculoꝝ. O bon
ta ſācta. In circūciſione habuit
ſe vt pctōr. q: circūcidi voluit cū
eſſet illa in remediū peccati ori-
ginalis. Cui nō tenebat̃. cum eēt
de ſpū ſcō ɔceptus. p̄. Petri. 2.
Qui pctm̄ non fecit. Et Io. 8.
Quis ex vobis arguet me de
pctō? Non de pcō oris. cordis ⁊
opis. Preterea ⁊ baptizari vo-
luit ex humilitate: cui nō teneba
tur. Unū Ioānes baptiſta tremēs
d. Ego a te debeo baptizari: ⁊ tu
ve. ad me? Cui xp̄s. Sine mo-
do. Sic eni decet iplere oē; iuſti-
tia;. Sup quo Ambro. Hec eſt iu
ſtitia. vt qd̃ alteꝝ facere velles:
prius ipſe incipias. Hodie aūt ſe
habuit como pouero: i eo ꝙ pau
perū oblationem obtulit. Como
pctōr e ſeruo: in eo ꝙ ſacrificia q̄
erant in expiatione pcī. pro ſe of
ferri voluit. Unū hoc o ſignor ca-
ro? Clama. Per humilita. Unū
Augu. Erubeſcat hō eē ſupbus:
q: humil̃. factus ē deus. Ad pro
poſitū. Sic iſta ſecere voluit q-
bus nō tenebat̃. ſ; ex humilitate.
Per eādē rõnem voluit ⁊ ma-
trē purificari l; nō teneret̃. Unū
Ber. ſmõe hodierno. Uere bea-
ta virgo nō hēs cā; nec tibi op⁹.
ē purificatiōe: ſic̃ nec filio tuo cir
cūciſiōe. Eſto inter mulieres q̄ſi
vna illaꝝ. nā filius tu⁹ ſic ē i me-
dio pueroꝝ. Ideo Moyſes dās
p̄ceptū de purificatiōe: ex diuina
ordinatiōe dixit. Mulier ſi ſuſce
pto ſemie. Poſuit hāc ɔditionē
ſi: dās itelligi. ꝙ mlier aliqñ eēt
paritura maſculū: nō ſuſcepto ſe-
mine. Ex quo doctores dñt: ꝙ
moyſes fuit ita locut⁹ ad excipiē
dā m̃rem dei ab immundicia. Et
Ber. in ſermone hodierno. Ti-
muit moyſes i matrē dñi: blaſfe
miā irrogat̃. Unū Iacob⁹ i maria
li. Mlier i ſuo m̃rimōio cupit q̄-

mor ex ſuperbia: que virgo re- ſpuit ex humilitate. Prio vir iuuenē. Maria ſenē. Scdo vi rū pulchrū ꝛ diuitē. Maria aūt deſpectū: ꝛ pauperem. Tertio pulchrā domū. Maria tuguriū.

Quarto celū ꝛ quietē in par- tu ꝛ poſt: Maria aūt hodie non eſt ocioſa. properat ad tēpluz cuz oblationibus: ſolicita de legis ob ſeruatiōe. O humilita de maria. ¶ Scdo rōne ꝛc̄. vt occultaret eſſe mater dei dyabolo. Vn̄ Au- gu. ſup Gen̄. ad lram: q̄ poſt pec catū Ade: lucifer ſciuit verbū di incarnādū: ſed ignorabat tēpus. horā. Vidēs in nocte natiuitatis ſue: angelos cantere Gloria in al tiſſimis ꝛc̄. Paſtores ipſum ado rare. Magos de longe venien- tes cum muneribus. Vocē celi- tus audiēs. Hic eſt filius meus dilectus. In deſerto ipſū aggreſ ſus eſt tribus iaculis: experiri vo lens an eēt Meſſias. Sz tali mō rū dit demoni: q̄ ꝑpter hoc: igno rabat an ille eſſet. Et vt dicit tho mas. 4. di. 30. Demon cognitio ne clara nunq̄ ſciuit an eſſet Meſ ſias. Quāuis fiat mētio ab euan geliſtas: q̄ demones cognouerit ipſum eſſe xpm. vt dz Mat. 4. ꝛ Luc. 4. Qḋ intelligit quoad cō iecturas: nūq̄ tn̄ ſciuit niſi in cru ce. Vn̄ de ſeipſo xp̄s Io. 14. Ve- nit. n. princeps mundi hu': ꝛ in me nō hȝ quicq̄. Ad propoſitū. Si virgo hodie ad templū non iuiſſet cū filio ꝛ oblationibus: in mentē demonis veniſſet ſuſpitio q̄ vere eſſet mater dei: ex quo le gi nō ſubijciebatur. Et ꝑ pn̄s im pediſſet ei' paſſionem aliquo mō. Vn̄ Tho. in. 4. di. 30. ar. 1. De- mon ꝓhibebatur diuina virtute ab inueſtigatiōe. b. Marie. Ubi ꝛ Alber. ſuper Miſſus eſt demō nunq̄ agnouit virginem eſſe ma trē dei: ante filij paſſionē. Et dn̄ vixit miracula nō fecit aperte: ne ipſe demon agnoſceret eā: ꝑ pn̄s impediret paſſionē filij ſui. Vn̄ pȝ ſcda rō. ¶ Tertio rōne ꝛc̄. In exemplum noſtre purificatiōis. Scdm Alber. ſup Luc. hodie in verbo dies purgatiōis marie. Triplex eſt purgatio. Una vul- garis: que prohibetur a iure ca- nonico. 2. q. 3. per totū. Et extra de purgatiōe vulgari. Cū quis ē ſuſpectus de aliquo crimine: vt homicidij. furti. ꝛ huiōi. ꝛ vult purgare ſuā innocētiā ꝑ aliquod experimētuz per modū ſuſpicio- ſuz: vt offerēdo ſe bibere aquam bulliētez: ingredi ignē ſine leſio- ne. qḋ ē pctm̄. Et ꝯtra illō Mat. 4. Nō tētabis dn̄z deū tuū. Exē plū imperatoris Henrici. q vxo rē habens ſuſpectā de adulterio cū quodā milite: voluit hāc pur- gatiōnē facere ita vt nudis pedi- bus ſuper ignitos carbones ince deret. Unde in morte anxiat' pu nitus eſt. Scda purgatio dr̄ le- galis: vt cū qs grauat iniuſte de aliquo crimine pōt purgari ꝑ ali- quod iuramentū vt ſe purget vt pȝ. 2. q. 3. in glo. Ad hāc tenebā- tur mulieres ꝑ legē: que purga-

bantur in tēplo in capite.40.die rum:offerendo ſacrificia aialiū. Et p illa dicebāt purgari.ſ. ab illa irregularitate ↄtracta i ptu:q̄ p hībebāt vt immūde ad tēplū accedere. Hāc maria fecit hodie. Tertia dī ſpūalis:q̄ ē neceſſaria. Jac.4. Emūdate man⁹ pctōres:ꝛ purificate corda. Clama. O ſeneſo purga te:p oēs ſenſus i exēplum marie. Prio viſū ps. Auerte oculos meos ne videāt vanitatē Treū.3.ocul⁹ me⁹ depdat⁹ ē aiaʒ meā. Quitili.orator. oculi nr̄i ſt tota luxuria nr̄a. Scḋo auditū. Eccle.28.ſepi aures tuas ſpinis. ꝛ facito ſeras aurib⁹ tuis. O ppagno. Tertio liguā purifica.puer.18. Mors ꝛ vita:i māib⁹ lingue. Quarto man⁹ ne aliēa rapiāt. Aug. Nō dimittit pctm̄ niſi reſtituat ablatū. Et ſic p oēs ſēſus. Hāc purificationē ego ſec. Pura i oculiſ.ps. Oculi mei ſp ad dn̄ʒ. Pura i auditu. Luc.x. Audiebat x̄bū illi⁹. Pura i māibus. Pr. puer. vlti.paneʒ ocioſa nō comedit. Jō ſpūs.s. Can.4. Tota pulchra es amica mea.ſ.in oib⁹ mēbris.ꝛ Luc.2. Dn̄s tecū. Tecū i oculis. Tecū i māib⁹. Tecū i ore. Dn̄s tecū. vn̄ Apoc.11. Signū magnuʒ appuit i celo. Quid o Joā. mr amicta ſole.ꝛ lūa ſub pedib⁹ ei⁹.ꝛ i capite ei⁹ corona ſtellaꝝ.12. vn̄ gdā. o maria diana ſtella ꝛc. Et Petrarcha.
O bella piu chel ſole.o ptēa lūa.
O di nr̄ alma:o mario ſtella.
O;formoſa:cū tuto ſiē bruna,

Unde pater primum.

S Ecundū dī ꝛc. Maria obtulit par turturū:q̄ paupcula. Diues autē agnum offerebat. Queriſ dubiū. Utꝝ ↄuenieter iſta ſacrificia debuerūt offerri dn̄o dō p̄ ut lex pcipiebat. Tho.i.2.q.3.q̄ ſic triplici ratione.

Prio.rōne recognitiōis.
Scḋo.rōne renocationis.
Tertio.rōe pfiguratiōis.

Prio ꝛc. vt hō recognoſceret oīa bōa ſe hre a dō.p̄.para.3. tua ſūt oīa:ꝛ q̄ d māu tua accepimus dedim⁹. Ad ppoſitū.q̄ hō nō eſt dn̄s:ſʒ diſpēſator: reꝝ.oia.n.ſunt dei. Scḋo rōe ꝛc.vt p honorē q̄ deo reddebat.traheret popul⁹ a cultura idoloꝝ. In ſignū hui⁹ p̄cepta d ſacrificijs nō fuerūt data pplō iudeoꝝ:niſi poſtq̄ dcliuault ad idolatriā adorādo vitulū ↄflatilē. Tertio rōne ꝛc. Qr aialibus illis ꝛ ſingulariter p agnū p̄figurabat x̄ps agn⁹ fili⁹ dī:q debebat offerri p ſalute mūdi. De q̄ oblatiōe apl's ad Ephe.5.Cāri. Tradidit ſemetipꝫ oblationē ꝛ hoſtiā dō i odorē ſuauitatis. ꝛ vere h oblatio fuit neceſſaria rōe diue placatiōis:vt hʒ Alber.ſup luc. In teſtō veteri.iclinabat de⁹ ad iuſtitiā ꝛ ñ ad miſicordiā. Vn̄ ps. De⁹ vltionū dn̄s.de⁹ vltionuʒ. Exodi.22.Ego ſū dn̄s dō tuus fortis:zelotes viſitās iniqtatē patrū i filios:i tertiā ꝛ q̄rtā gnatiōnē. Queſto e quel dio:ſecōre vulgarizatione. Applica p vidletas

ſis fecit in teſtõ veteri: vt fuit de Adã. de Sennacherib. de Holoferne. de Nabuchodonoſor ⁊c. Videntes facti pſeo ipm iratũ: decreuerũt ipm placer muneribꝰ. Et vt dicit in 3ᵒ. eneydos Virgilius.

Quid n mortalia pectora cogis Auri ſacra fames?

Quidã obtulerũt ei oblationem lachrymarũ: vt Adam. qui p pcca tu ſuo fleuit. 4300. mille anni: ſ3 nõ fuit placatus. Quidã oblationẽ pecuniarũ: vt Dauid: q obtulit templo edificãdo: cẽto mil. li peſi dotõ: ⁊ cẽto mille de argẽto. Quidã vitã ppriã: qua nihil precioſius. Job. 2. Pelle p pelle ⁊ cũcta que habet hõ dabit pro anima ſua: vt Jſaias: qui lignea ſerra ſecatꝰ ẽ. Quida3 decimas: vt Melchiſedech. Quidã imolationẽ aialiu3: vt Noe. q altare cõſtruxit. Quidã humilitatem: vt Abraam. Quida3 colũbas ⁊ agnos: vt iudei. Sed nõ placari nõ potuit. Unde Dauid dicebat ei. Sacrificiũ ⁊ oblationẽ noluiſti. Et Jſa. i. Holocauſta arietũ ⁊ adipem pinguiũ ⁊ ſanguinẽ vitulorũ ⁊ agnorũ ⁊ hircorũ nolui. Unde hoc? Quia vera oblatio non erat ei oblata. Sed hodie in tẽplũ ingreſſa. cũ brachio clauſo in quo filius erat dixit illõ. p. Re. 25. c. Suſcipe oblationẽ hãc: quã obtulit ãcilla tua. O pr ſãcte. O vero dio. Ecco el to fiolo. Qui a pphis. q a patriarchis. q ab ãgelis. q a paſtoribꝰ. qa magis bono ratꝰ ẽ. Ecco el to fiolo. q p mũdo derideƀit. collaphizaƀit. occideƀt O ieſu nato. batuto. morto. Parce o dio alhomo: p tuũ filiũ Nõ vidẽs dñs miſericordia motus dixit. Nõ permanebit ſpũs meꝰ. i. idignatio mea i hoie i eternũ. q2 caro ẽ. i. carnalis ⁊ ifirmꝰ. Nũ bene eccl'a. Suſcepimꝰ dñs miſericordiã tuã. In illa hora vt hodie. q̃tuor icepit eẽ placabilis q̃ dura fuerũt. Primo dñs q dulcis effcõ ẽ. Scdo ãgelꝰ: q totꝰ iocũdꝰ ẽ factꝰ. Tertio celũ. q2 oñ durũ ⁊ clauſũ tãdiu ſtetit: apertũ eſt. Quarto mors: q̃ mittebat hoies ad lymbũ: nunc ad celum Suſcepimꝰ dñs miſericordiã tuã. Miſericordiã filij tui: atq3 miſericordiã tue mr̃is o ieſu. De q̃ Aug. Reuolue diligẽtiꝰ diuine hiſtorie ſeriẽ. ⁊ ſiqd icrepatoriũ. ſiqd durũ occurrerit i ea: de cetero ſuſpectã habeas. ⁊ acceder verearis. Applica figurã Heſter. ⁊ Vaſti: cõcludẽs q ẽ mr̃ miſericordie: ⁊ nõ iuſtitie. Vñ p3 ſecundum.

Ertiũ pncipale dr ⁊c. In pñti euãgelio. q̃tuor difficultates ſũt vidende. ¶ Prima qr deus pcepit i lege: vt i. 40. die puer portaret in tẽplũ. Et i femina duplicabãt dies. ſ. 80. dico: Nõ deo. q2 mulier plus peccauit q̃ hõ. Nõ. n. vnũ pectm̃ cõmiſit q2 pomũ comedit: ptra diuinã iuſticiã: iõ duplici pena punit maſculus. Prima i vtero: qa 40 diebus ſtat i vtero mr̃no ſine anima

Quāuis phiſici dicāt.46. Scda extra vterū: qr priuat dieb⁹.40. ab igreſſu tēpli. Mulier duo pec cata cōmiſit. Primū. qr ſupbi- uit. Gen̄.3. Eritis ſicut dij: ſciē tes bonū & malū. Scdm. qr ho- minē ꝑduxit ad peccm̄ ſua pſua- ſione. iō punit quadruplici pena. Prima. qr ei⁹ corp⁹ ſtat ſine aīa 80. dieb⁹. Scda. qr totidē ꝓuaba tur ab igreſſu templi. Tertio. qr ſubiecta viro effecta ē: qa ſupbi- uit. Unde ad Colo.3. Mulieres ſubdite eſtote viris. Aſculanus: Quella caſa nō nl place doue la galina cāta: el gallo tace. Quar- ta pene: vt cū dolor pariat. Gen̄. 3. In dolore paries filios. Unde patet prima. ¶ Queſtio ſecunda Qr maria & Joſeph obtulerūt i tēplo par turturū & duos pullos colūbarum & ſi agnū vt erat ꝑceptū Rn̄deo. qr illa oblatio agni erat diuitum. Maria erat paupcula lz nobilis. & Joſeph paup. Mat.13. Nunqd ē filius fabri? Sz dicis Ubi erāt theſauri magorum? Rn̄- det Ber. qꝫ paupib⁹ maria eroga uit: tamē qꝫ hodie oblationē pau- perum oportuit offerre. ¶ Queſtio tertia. Qr potꝰ voluit offerri tur- tures & pullos colūbe: ꝙ alia aia- lia? Rn̄det Tho.3.p.q.37.ar.1. rōne ſue ſignificatiōis & ꝓprieta- tis. Turtur tres hꝫ ꝓprietates ꝙ xp̄o ꝯueniūt. Prima qr ē auis ca ſta. Scda ei ſolitariū. Tertia auis loqr. Quo ad primā ſignat puri tatē xp̄i. Quoad ſcdaꝫ ſignat ei⁹ ꝯtēplationē. Chriſt⁹ ſolitari⁹ ali- qn̄ nauē ortū. mōtē elegit ad ꝯtē plādū. Quoad tertiā ſignat eius ꝑdicationē: Columba vero ē aial māſuetū & ſimplex: māſuetudi- nē ipſius xp̄i ſignat. Qr non par colūbarum: ſicut pulli qrit? Reſpō det Tho. vbi ſupra. Qr ē auis li bidinoſa: ꝙ in ſacrificio nō debuit offerri. ¶ Queſtio qrta. Qr can- dele portāt i manib⁹? Rn̄deo ad oſtēdēdā virginis puritatē. Alīqꝫ eniꝫ audientes virginē purificataꝫ poſſēt creder ipaꝫ idiguiſſe puri ficatiōe. Igit vt ōndat qꝫ tota fu it puriſſima: ordinauit eccl'ia: vt luminoſos cereos portem⁹. Ac ſi ipſo facto eccl'ia dicat. O maria: nō idiges purificatiōe: quia tota ſplēdida es. & tota pulchra: ſicut lumē huius cādele ē. qs i māib⁹ ge ſtamus. De quo lu̾c Dam̄. Aue fulgens margarita: p quā venit mūdo vita: xp̄s ſol iuſtitie.

¶ De Paucitate ſaluandorum.

Multi ſunt vo- cati: pauci vero electi. Mat.22. ¶ Cōtremiſ ſeno le viſcere huma- ne. la ligua ſacoſta al palato: ogni humano ingegno vene alman- cho: quando la mente humana vene a conſiderare le parole hor ribile de chriſto in euāgelio ho- dierno. Che molti ſono chiama- ti e pochi electi. Scdꝫ doctores ꝙdruplex ē vocatio. Una p certū ſignū. i. p iſpiratiōnē. Secūda p verbum diuinū. i. pdicatores. Tertia p ifirmitates. Quar

ta per ſcripturas. Quid clamãt prophete. euangeliſte. doctores? Uere illud apoſtoli. Impleamini agnitione voluntatis filij dei. Sed nolunt venire. Unde Greg. papa ſuper Mat. Ad fidem xpi plures veniũt: ſʒ ad celeſte regnũ pauci perducuntur. Ille. Quod ⁊ ſaluator affirmat in parabola illa Mat. 22. Ubi poſt parabolam intulit in fine euangelij verba aſſũpta. Multi enĩ ſũt ⁊c̃. De qua ſaluãdorum paucitate tria videbim⁹.

¶ Primum. dicitur opinionis.
¶ Secundũ. dr̃ declarationis.
¶ Tertiũ: dicitur reſponſiõis.

Primũ dr̃ ⁊c̃. Queritur dubiũ notabile in pñti. Qui ſũt plures nũero dãnati: an ſalui: Circa hanc materiã: due ſũt opiniões. Prima dicit q̃ ſalui. Secũda q̃ dãnati. ¶ Prima opinio probat intentum ſuũ triplici ratione.

¶ Primo. ratione iclinationis.
¶ Secũdo. ratione reuelatiõis.
¶ Tertio. ratione electionis.

¶ Primo ratione ⁊c̃. Una maxima eſt philoſophi i. 2. Methaphy. In. 3. õ anima. Unũquodq̧ agens operatur ſm̃ proprietatẽ ſue nature. Ignis q2 calidus: iõ calefacit. Sol q2 lucidus illuminat. Lapis deorſũ vadit: q2 grauis eſt. In. 4. Eth. Unuſquiſq̧ dirigit opa ſua: ſʒ optimũ eorũ q̃ ſunt in ipſo. Et Boeti⁹. 4. õ Cõſ. proſa. 4. Agit enim cuiuſq̧ natura: qđ ẽ propriũ ei. Ad ppoſitũ. Si hoc agit creatura. a fortiori deus: qui eſt oĩũ creator: debet operari ſʒ pprietatẽ ſue nature. Quia vt habet philoſophus. 2. methaphy. Qđ eſt cauſa aliorũ vt ſint talia: illud magis eſt tale. Exẽpli grã. Si calida ẽ aqua: a fortiori ignis. Sʒ que eſt nã dei: ⁊ eius inclinatio? Reſpõdeo q̃ eſt miſericordia ⁊ clementia In pſ. 129. Apud dominũ miſericordia ⁊c̃. De penitentia. di. 3. c. Multiplex. Miſericordie dñi nec menſuras ponerẽ poſſumus. nec tẽpore diffinire. De peni. di. i. c. Quia diuinitatis natura. Diuinitatis nã clemẽs ẽ ⁊ pia. 22. q. 4. ca. Unuſquiſq̧. Et diſt. 39. c. Diaconi. Et. 26. q. 6. c. Si pſbyter. Et. C. de nuptijs l. Imperialis. Nã ita credimus dei beniuolentiã ⁊ circa gen⁹ humanũ nimiã clemẽtiã: quantũ noſtre nature poſſibile ẽ: imitari. Et Dan: 2. Purgatorij. c. 3.

Horribili furon li peccati mei.
Ma la bonta infinita ha ſi gran
braccia.
Ch prẽde cioch ſi riuolge allei.

Si igit miſericors. ⁊ iclinat ad miſerẽdũ ſʒ naturã. Igit plus dʒ in plurib⁹ mĩſereri. Et p ↄ̃ſequẽs plures ſaluare: q̃ dãnare. Et ſi quis diceret: q̃ etiam inclinatur ad iuſtitiam. Reſpondeo q̃ magis ad miſericordiam: q̃ ad iuſtitiam inclinatur. Jacobi. 2. Superexaltat autem miſericordia iudicium. Unde Ric. in. 4. diſt. 46. ar. 2. Miſericordia ẽ õo naturalior q̃ iuſtitia: quia reſpicit bonitatẽ ſue nature: iuſtitia vero

ro reſpicit peccata. Si eſt magis
miſericors: ergo plures ſaluabit
q̄ dānabit. Et ſic et in ⁊c. Se-
cundo ratione ⁊c. Oēs electi q
ad paradiſum habēt ire: ſunt fi-
gurati in promiſſionibus factis
abrae a deo, vt ſancta canit eccle
ſia. Signifer ſanctus michael re
preſentet eas in lucē ſanctā: quā
olim ab. pro. ⁊ ſe. e. Ad ꝓpoſitū.
Semē abrae fuit ampliſſimum.
Gen. 12. Egredere de terra tua.
Et infra. Faciā te creſcere in gē
tē magnā. Et. 13. c. Faciā ſemē
tuū ſicut puluerē terre. Siqs pt
hoiū numerare puluerē terre:
ſemē quoqz tuū numerare pote
rit. Et. 15. Anteq̄ abraā haberet
filiū eduxit eū foras d. Suſpice
celū ⁊ nūera ſtellas. Incepit nu
merare. Una. duo. ⁊c. O ſignoꝛ
nō poſſū. Cui dn̄s. Sic erit ſemē
tuū. Preterea Iob. 15. Nūquid
eſt numerꝰ militū eius? q. d. nō.
Et Dauid inducit filiū loquētē
patri Dinumerabo eos: ⁊ ſuper
arenā multi. Preterea Apoc. 7.
Vidi turbā magnā: quam dinu-
merare nemo poterat. Et audi-
ui numerum ſignatorū. 144. mil
lia ſignati. ex omni tribu filio-
rum iſrael. Ex tribu iuda. 12. ⁊c.
Ex tribu Ruben. 12. ⁊c. Ex tri
bu Gad ⁊c. Ex tribu Aſſer ⁊c.
Ex tribu Neptalim ⁊c. Ex tribu
Manaſſe ⁊c. Ex tribu Simeon
⁊c. Ex tribu Leui. ⁊c. Ex tribu
Iſacar ⁊c. Ex tribu. Zabulō ⁊c.
Ex tribu Ioſeph ⁊c. Ex tribu
Beniamin ⁊c. Ecce quāta multi
tudo electoꝝ. Et ſic numerꝰ ele
ctoꝝ erit maior. ¶ Tertio ratiōe
⁊c. Deus eſt immutabilis. Mal.
3. Ego deus ⁊ nō mutor. In. x.
Metha. Deus ē mouēs oia im
mobilis. Bona. in. p. di. 8. Di-
uina eſſentia eſt immutabilis. Boe.
Stabiliſqz manēs dās cūcta mo
ueri. Ad ꝓpoſitū. Aut deꝰ oēs p̄
deſtinauit. aut paꝝ. Si oēs: er-
go oēs ſaluabunt. Qr vt dic ma
giſter in. pº. c. 4. Predeſtinatio
eſt origo ⁊ fūdamētū hūane ſalu
tis. Que ſnīa affirmat p Aug.
23. q. 4. c. Nabuchodonoſor. Si
vero dicis: q nō oēs p̄deſtinauit
ſed ſolū ptē vnā. Videt hoc fal-
ſum aiūt iſti. Et ratio. Qr videret
q deus eēt pſonaꝝ acceptor: qđ
eſt falſū. Qr vt dicit Acti. x. In
veritate cōperi: qr nō eſt acceptor
pſonaꝝ deus. Sz vt dicit Sap.
2. Equalit ē ei cura d oibus: vt
etiā dicit. 23. q. 4. c. Sicut. Et ex
tra de p̄bēdis ⁊ dignitatibus. c.
Venerabilis. Et ſic plures erant
ſalui: q̄ dānati. Patet pria opio.
¶ Scda opinio ē xpi: q non pōt
mētiri. Multi ſūt vocati. Ad hu
militatē. ad bona opa. Sed pau-
ci ſūt electi. Et ſic patet primum
myſterium in preſenti.

SEcūdū pncipale dicit
⁊c. Pono hāc ↄcluſio
nē ꝯtra omnes docto-
res. Qđ pauci ſunt ſal
ui: reſpectu dānandoꝝ. Que
concluſio probat quītupliciter.
Primo rōne. Secūdo auctorita
te. Tertio exēplo. Quarto figu-

ta. Quinto experientia.
¶ Primo. rõne infidelitatis.
¶ Secundo. rõne malignitatis.
¶ Tertio. rõne deuiabilitatis.
¶ Ultimo rõne &c. Cõclusio ma
xima eſt omnium theologorum.
Q̄d nullus ſaluari põt: niſi in fi
de catholica. Neq̃ vera: imo fal
ſa eſt illorum opinio qui dicunt
vnũquẽq̃ ſaluari poſſe in ſua ſe-
cta. Ad Heb. xi. Sine fide: īpoſſi
bile eſt placere deo. Eph. 5. Una
fides. vnum baptiſma. vna eccle
ſia. vnus deus. Extra de ſum.
Tri. & fi. ca. c. Firmiter Una eſt
fidelium vniuerſalis eccleſia: ex
tra quam nullus omnino ſalua-
tur. Et. 26. q. 5. c. Epi. Qui re-
ctã fidem non habet: hic non ē ei⁹
ſ3 illius in quē credit. i. diaboli.
Et. 24. q. i. c. Quoniam vetus.
Supra petram: eccleſiam funda
tam ſcio. Quicunq̃ extra hanc
domum. agnum comederit. pro
phan⁹ eſt. Et Mar. vlt. Qui cre
diderit & baptizatus fuerit &c.
Et Athanaſi⁹. Quicũq̃ vult ſal
uus eē: an̄ oĩa op⁹ ē vt teneat ca
tho. fi. Quã niſi q̃ſq̃ itegrã īuio
latãq̃ ſuauerit abſq̃ &c. Et Th.
22. q. 4. Erin. 3. di. 21. & aliĳ do-
ctores idē tenēt. Uideamus ḡ in h̄
loco multitudinē fideliũ ſi poſſi-
bile ē: a pricipio mundi vſq̃ ad
xp̄3: & videbim⁹ ꝙ plures ſũt īni
mo fuerũt īfideles: q̃ fideles. Tē
pore abrae ſolus ipſe erat cũ familia
ſua q deũ colebat: oēs aliĳ q̃ſi īfi-
niti idolatre erãt. & oēs dãnabã
tur. Preterea d̄ cētũ millib⁹ ꝑſo
nis, null⁹ igreſſus ē trãſ ꝑmiſſiõis
p̄ter Joſue & Caleph. vbiq̃ cola
bat̄ diabol⁹: aut ſol. aut luna ex-
cepto ī iudea cũ difficultate: vbi
notus erat: iuxta illd̄ Not⁹ in iu
dea de⁹. Poſt xp̄i aduētũ: q̃uis
totus mũdus audierit de xp̄o &
multi crediderīt: tñ pauci durauit
illa fides. Nã veīt machomet⁹ q
q̃ſi totũ mũdũ a fide xp̄i d̄uiauit.
Preterea iudei ꝑ mũdũ diſpſi dã-
nant. qi nõ credũt. Q̄d dicã d̄
malis xp̄ianis. q nõ habēt verã
fidē: peiores paganis & īfidelib⁹.
Nõ credunt aīe imortalitatem.
Q̄ pi: morte el corpo morto la-
nima. Q̄ qs reuerſus ē a ptibus
illis? Quis vidit deũ. aut para-
diſũ? Negãt aliã vitã. Facecia il
lius Januenſis. nomine Roſo.
Hic fecit depingi ī targeta ſua xp̄i
imaginē ab vna pte: in deriſionē
fidei. Ab altera pte diabolũ: & ſe ī
medio cũ breue di. Signor ſe tu
nõ mi voy coſtuy mene prega.
Preterea tempore Facini cani.
Cum quidã fratres conuētuales
ꝯquererent: ꝙ ſui milites ſibi ab
ſtuliſſent tunicellas ſuas. Reſpõ
dit. Nõ ſunt de meis: q̄a ſimul
& tunicas abſtuliſſent: quia ſic ꝓcl
pi eis. Unde ꝙ domini tempora
les faciunt tot ſtrages: tot latro
cinia pauperum. tot angarias
ponunt? Quia non habent ve-
ram fidem cum non credant re-
cipere penã acerbã ꝓ ſuis demeri
tis. Unñ ꝙ ꝯcubinari⁹ tenet femi
nã? Uſurari⁹ res paupez? Unñ ꝙ
mercator nõ facit iuſtitiã? Unñ q̄

homines nō habēt timorem dī? Uere q: nō veri catholici. ⁊ fūdati i fide. Et ꝑ cōſequēs i ſua ifidelitate dānant. ¶ Scdo rōne ⁊c. Tāta ē hominū malignitas ꝙ nō debemus mirari. ſi pauci ſaluantur: Clamat I Io. Totus mūdus in maligno poſit⁹ ē. Scdʒ Egydiū. Mūdus diuidit in. 9. ſtat⁹ q oēs corrupti ſūt. Et ꝑ ꝯſequēs pauci ſalui. Prim⁹ ē ſtatus ꝑlatoꝝ ⁊ clericoꝝ: q ē plenus malignitate. Qui ſtatus adeo ꝑfectus eſt. vt nulli liceat accedere niſi vocat⁹. Heb. 5. Nec qſꝗ ſumat ſibi honorē ſed q vocat a deo: tanꝗ Aarō. Antiquus eligebant ꝑlati ad colūbe ſignū: vt pʒ ꝺ Auib. De Aug. ⁊ aliis. C. ꝺ epis ⁊ clericis. l. Si quēꝗ. Nō ꝓcio ſʒ ꝑcibus ordinet antiſtes Uincēti⁹ li: 3. Speculi moralis d. A ſācto petro vſqʒ ad tēpora Silueſtri fuerūt. 31. pape. qui ꝑ martyriū fere omnes trāſierūt. Uñ poſt Sixtū: diu vacauit papat⁹: ⁊ nullus volebat aſſumere hoc onus ꝓpter paupertatē. ⁊ ꝓpter mortē. Sʒ hodie ꝑ numera ꝑ ſimonias igrediuntur ad eū. Unde Daū. 19. iferni: Clamat contra hos.

O ſymon mago. o miſi ſequaci
Ch le coſſe ꝺ dio. ch di bōtade.
Deb:o eſſer ſpoſe ha voi rapaci
Per oro ⁊ pargēto adulterate.

Quid dicam de preſbyteris curatis? Applica ad libitū. Quid de religionibus? Uere ꝑfecit calor illorum primorum patrum. circa pēitētias circa auſteritatis. Conclude. Multi ſunt ⁊c. Secundus ſtatus eſt dominorum temporalium: qui plenus eſt malignitatē. Quia cum deberent eſſe patres ꝑp̄ri. iuſtitiam ſeruantes. cauſas pauperum defendentes. oppoſitum agunt. Quia dā li chi cca dinari. Ioan boca doro. iuſtitia non habet locū. Uirgilius. 3°. Eneidos. Quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames? Lucanus. 1. Ferrum mortemqʒ timere Auri neſcit amor. Uerificatur ſententia. xi: q. 3. c°: Pauper dum non habet quod offerat: opprimitur. Et. xi. q: 1. c. Qui recte. Munera peruertunt hoīum iudicia. Unde ꝯqueriſt dñs Iſa. ꝑ. Principes tui īfideles: ſociū fuꝝ. Ubi ſunt queſo iuſtitie paganorum? Iuſtitia Seleuci? Bruti romani? Cōſtātini? Plures ergo dānāt. Multi ſunt. Tertius eſt ſtat⁹ nobilium: malignitate plenus. Qui debent eē mites. liberales. ⁊ modeſti: q ꝯditiōes faciūt hoiēʒ nobilē. Hiero. ad Celātiā. Nobilitas ſūma eſt apud deū. clarere virtutibus. Peto a te o Seneſo. Quis dicit nobilis? Qui hʒ aurū? Poſſeſſiones? Pulchrā mulierē? Uere nō. ſed ſola virtus q̄ hominē honore dignū facit. In. 4. eth. Honor eſt exhibitio reuerentie: in teſtimonium virtutis: Sʒ hodie: ſunt miſeri. mendaces. vſurarij. īhoneſti. ſupbi. pōpoſi. piu la ſpeſa che liuirata. Nō contra Dantes. x. Purgatorij.

O ſupbi chriſtiani: miſeri: laſſi.
Ch ella viſta e ella mēte iſirmi.
Fidanza hauete ne ritroſi paſſi.
Non va corgeti voy: che noi ſi
an vermi?
Et apoſtolus. Precipe diuitib9
huius ſeculi non ſuperbe agere.
Et cōtra mulieres pōpoſas: que
valde peccant. De iſtis. Multi
ſunt vocati ec. Quartus ſtat9
eſt coniugatoꝝ. Qui fidē paceinqꝫ
iuicē debēt ſeruare: e cū oi timo
re dñi. Exēplū mulieris: q̄ coeq-
bamr. s. Patricio in gria pp fi-
dē thori e pacē cū viro. Sꝫ ho-
die non eſt fides. nō pax. qꝛ ſunt
mali: lō e filij pticipant. De his.
Multi ſunt vocati ec. Quin-
tus eſt viduaꝝ: que debēt eē de-
uote eccleſiā viſitātes. De qbus
p. Thim. 5. Viduas honora: que
vere vidue ſunt. Sꝫ hodie ſunt
vagabunde. Multi ſunt ec.
Sextus virginū. Ubi ſunt? O
quot gamineli. O quot filij in la
trinis. O quot ad hoſpitale in
nocte deſeruntur. Septimus eſt
mercatoꝝ: q debēt eſſe veraces:
nō iurare: vel piurare. Vt xps
docet Mat. 5. Sit ſermo vr̄: eſt
eſt: nō non. Sꝫ hodie mille piu-
ria. Al corpo. al ſangue. Contra
xps Mat. 6. Nolite iurare oio.
neqꝫ p celū: neqꝫ per terrā. neqꝫ
p caput. Et vt dicit Tho. i quoli
bet. Periuriū grauius ē homi-
cidio. Octauus ē artificū. Qui
artes ſuas corrūpūt. Sꝫ puniūt
dū fallunt alios: artes eos fallūt
O pr̄: artes nihil valēt. Sat ug

che? Qꝛ cōmittis i ea mille frau
de. Oſe. 9. Area e torcular nō pa
ſcet eos: vinū mētietur eis. Mo
nus ē paupeꝝ. Qui experari vo
lūt oibus. Non agnoſcit plus
vxor ruſtici e ciuis. Et ruſticus
vult deferre caputiū cū veluto.
Uade ad cuſtodiendum pecora.
Multi ſunt ergo vocati ec. Ui
pꝫ ſcda rō. ¶ Tertio rōne ec.
Cōcluſio eſt phi. 2. Eth. Uirtus
in medio cōſiſtit: e verſat circa
difficile. Exēpli grā. De ſagitta
ad ſignū. Nā cōtingere punctū
ſiue centrū eſt difficile. Recede-
re aūt a medio eſt facile: vt pꝫ in
ſagittātibus ad ſignū. Ad ppoſi
tum. Uirtuoſe agere ꝯſiſtit in at
tingēdo mediū: qḋ ē difficile. Re
cedere āt ab hoc medio eſt facile.
In. 2. Eth. Difficile ē eē bonū.
In eodē. Malū ē facile: bonum
vero difficile. Jō Hiero. aduer-
ſus vigilantiū. Rara eſt virtus
nec a pluribus appetit. Oui. li.
2. de ponto. Nec facile multis in
uenies millibus vnū. Uirtuteꝫ
pciꝫ q pinet eē ſui. Cuꝫ ergo ſint
plures vitioſi: q̄ virtuoſi. Ideo
plūs erūt dānati: q̄ ſalui. Uerte
re ad crucifixū. O dñe de9: quo
vadūt luxurioſi: auari: ſuperbi:
baliſſenatores. piuri? Clama. ad
infernū. Quo vadūt plati mali.
epī. cardinales. de grege non cu
rantes. ſed de canibus? Ad infer
num. Quo vadūt monachi ma
li: male viuētes. Ad infernum?
Quo incantatores? Quo ingro
miātes? Ad iſernū. Quo vadūt

tot aduocati. pcuratores. notarij? Ad infernū. Quo tot mercatores. artifices. laboratores? Quo tot mulieres vane. luxurioſe carnales? Quo vadunt tot ignorātes: quoꝝ plenus ē mundus? Que ignorātia. nō excuſat ſʒ Th.1.2.q.76. Et Alex.i.3.p. ſū. Et diſ.20.c. Si decreta. Ignorantia craſſa ⁊ ſupina neminē excuſat. Nōne eſt maior numerus ignorantiū: ꝙ̄ ſciētiū? O pr̄ ſic. Ergo multi ſūt vocati: pau.⁊c. Preterea duces mꝫ: ſācta eccl'ia ꝙ nullus in mortali decedēs intrabit eternā vitā. et ſi chriſtianus ſit. Sʒ qs eſt hic: ei laudabimus eū? Quis hodie eſt alienus a Chriſto dn̄o? Uere eſt xp̄ianus qui nō facit opa. ⁊ nomē chriſtianitatis falſo ſibi vſurpat. Nō cōtra Amb.22.q.5.c. Cauete. Mēdaciū nāqꝫ eſt xp̄ianū ſe dicere. ⁊ opa xp̄i nō facere. Ille. E per charita dicite mihi. Quid ſonat hoc nomē dignū? Quid ſignificat? Audite qſo caplm illud Cuꝫ veniſſet: extra de ſacra vnctiōe. A xp̄o xp̄iani dicūtur. Et Aug. li.4. de doctrina xp̄iana. Et ſacramēto vnctionis: vocabulū oīuꝫ xp̄ianoꝝ deſcendit ⁊ nomē. Nō nomē iſte fruſtra ſortit: qui xp̄m minime imitat. Ille. Turba teipſum. Si xp̄iani nūcupant. cur nō erubeſcim⁹: oī timore dī poſt poſito in tot facinora viuere? Nō eſt amplius verecūdia: tenere feminā. vſuras dare. odia tenere. Cur nō pcordāt ſcā cū noīe? Qꝛ vt dr̄.xij.q.1. Cleric⁹. Et extra de pbendis ⁊ dig.c. Cū ſꝫ apl'z. Et Iuſti. de donatiōibus. §. Eſt ⁊ aliud. In auctētico de defenſoribus ciuitatū: in pncipio. Nomina debēt eē cōgrua rebus. q̄bus iponunt. Sʒ ipletū ē apoſtoli verbū. Ad Titū.1. Cōfitent ſe noſce dn̄m: factis aūt negāt. Sʒ audite auribus cordis xp̄m Mat.7. Nō oīs q dicit mihi dn̄e dn̄e. intrabit in regnū celoꝝ: ſʒ q facit volūtatē pr̄is mei. Sʒ qs eſt q faciat eius voluntatē? Pauci ſunt in quolibet ſtatu: ⁊ gradu. Inmo male viuūt. Uirtutes fugiunt vitia amplectitur. Et ſic multi ſunt vocati: pauci vero electi. Uū pꝫ rō. ¶ Scdo auctoritate. Aug. li.2. de Ciui. dei. Plures hoīes currūt in penas: ꝙ̄ i gl'iaꝫ. Et in.21. idē affirmat. Et in libro de vero cultu. Arbitror.n. tres mūdi partes eē dānandas. eo ꝙ in ipſis regnant infideles. De q̄rta āt. qd dicā neſcio: niſi ꝙ Ioānes dicit. Totus mūdus in maligno poſitus ē. Ille. Prattica in verbo in maligno poſitus ē. Quis ſine horrore cogitat que. at. q̄ntū hodie abūdauit iniqtas infide? Illā pſequūtur fideles. Nō erubeſcūt publice fornicari adulterari. O quot mala fiūt. Et grego. ſup Mat. Ad fidem plures veniūt: ſed ad celeſte regnū pauci perducuntur.

Aſculanus li.4.c.3.

Sō molti chiamati e pochi electi.
Ad ꝯſeguir le virtu tante.

Et cõtemplar gli diuini ↄſpecti. Idẽ affirmat Joannes de ligna-go. ⁊ Zabarellis i cle. de ſũ. Tri. ⁊ fide catho. ¶ Tertio pbat figu ra. Judicũ. 7. de Gedeone. Cũ pugnaret ↄtra madianitas. ⁊ ſecũ haberet. 32. mille viros. Dixit il li dñs. Multus populus tecũ ẽ. Vñ licentiauit ex eis. 22. millia. ⁊ remanſerunt. x. millia. Cui dñs. Adhuc populus eſt multus: duc eos ad flumẽ: ⁊ ibi pbabis viros aptos ad pugnã. Qui aquã bibe rint in flumine: vt canes: eos ſe-parabis ab alia parte vt aptos. Qui autem curuatis genibus bi berint. ſepabis eos ab alia pte. vt ineptos. Fuit ãt numerus eoꝝ q aquã biberunt manus pcientes ad os. 300. viri: reliq̃ multitudo remiſſa eſt. ⁊ ſic pauciores fuerũt electi. Moralr. Pauci ſũt q ſint apti ad bellũ ſpũale contra vitia. Nã plus ſe curuãt in pctis. Quidã vincũtur vitio gule. Quidã vitio ſuperbie. Et ita pauciores erũt ſalui q̃ dãnati. ¶ Quarto p bat exẽplis. Primo ſacre ſcriptu-re. In veteri teſtamẽto Geñ. 7. Tpe diluuij. 8. aie vtriuſq̃ ſexus ſunt ſaluate in archa. ex tot milli-bus pſonaꝝ. Preterea Geñ. 19. Ex Gomorra ⁊ Sodoma. ſo lus Loth cũ vxore ſua ſaluati ſũt oẽs alij ſunt igne ↄſumpti p pec catũ ſodomie. Preterea numeri 31. inuenies q ex centũ millibus exceptis puulis ⁊ mulieribus. ne mo illoꝝ a. 20. annis ⁊ ſupra: ex-cepto Joſue ⁊ Caleph: intrauerũt terrã pmiſſiois. Que terra ſigni vitã beataꝫ. De qua ps. Portio mea dñe ſit in terra viuentium. Scđo exẽplo ſctõꝝ. Ber. poſt di es. 15. ſui obitus apparuit cuidaꝫ monacho. cui inter alia iterrogã ti: ſi difficile eẽt ſaluari vt ſcriptu ra teſtat. Rñdit q vex erat. Et itulit. Eadẽ die q̃ ex hac vita mi-graui. 43000. hoiũ receſſerũt. Et ego ſolus cũ quodã heremita vitã celeſtẽ itrauim⁹. Et qdã bon⁹ ſecularis. penas purgatorias ſal-nãdus intrauit. Alij ãt a caſa cal-da. Preterea qdã monachus lugdunẽſis: q fuerat in heremo: p annos tres in maxia pnia: poſt mortẽ apparuit epõ ciuitatis lug dunẽ. d. Ab ab iuſtitia dei: q̃ ter ribilis es. Et mirãs epõ adiura-uit iſtũ. d. Quis es? Qui rñdit. O Joãnes age pniam: grandis tibi reſtat via. Eodẽ die quo ego deceſſi ex hac vita receſſerũt. 3. millia aie. que oẽs ſunt dãnate. ex ceptis qnq̃. Duo eternã gloriã: ⁊ tres purgatoriũ intrauerũt. Et quid mirũ: ſi tot dãnant. Cũ tot⁹ mundus ſit plenus laqueis? Vñ ſctũs Antonius raptus i ſpũ: vi-dit totũ mũdũ plenũ laqueis. Et flens clamauit. O dñe qs euadet tot laqueos? Rñdit ei dñs. So-la humilitas Antoni. Sed pauci illã ſequũtur. Vñ pꝫ quõ ⁊c. Vñ Ber. Receſſit cuſtodia a platis. deuotio a religioſis. reuerentia a ſubditis. ↄſiliũ a ſenibus. lex a ſa cerdotibus. iuſtitia a rectoribus eqtas a iudicibus. charitas a ciui

bus. veritas a mercatoribꝰ. charitas a mundo. Ille. Vñ pꝫ ꝛc.

Tertiũ dr ꝛc. Ubi rñdendũ ẽ ad quĩqꝫ ſacris. Ad pͥmũ. Rñdeo. ꝙ verũ ẽ de diuina miſericordia: ſꝫ peccatoꝛ indignũ ſe facit. Exẽplũ de ſole. de igne. ꝯ pane. Que tñ agãt ſuos effectꝰ. nõ tñ in oẽs niſi in diſpoſitos: ꝛ ad recipiendũ aptos. Peccatores vero reddũt ſe ineptos: cum ope ei reſiſtãt. Ad ſcd̃m. ꝙ de electis ꝛ dãnatis: ẽ loq dupliciter. Aut abſolute ꝛ ſimplr. Aut cõparatiue. Si pͥmo mõ: ſic electoꝝ numerus eſt magnus. imo quaſi infinitus. O quot pͥriat ce. quot prophete. quot martyres. Ubi dicit Hierony. ꝙ poſſet fieri quotidie ſeſũ qꝫ millia martyꝝ. Et ſic auctãtes ꝛ rões ſupra adducte hñt intelligi. Que dicũt numeꝝ electoꝝ eẽ magnũ: ẽ verum ſimplr. Aut loqmur ſecũdo mõ compatiue. Sic dico ꝙ electi ſunt pauci. ſi boni malis cõpenꝭ. Qð pbo exẽplis. Accipe pugillũ arene in manibus a littore maris abſolute grana arene ſunt magna ꝛ innumerabilia. Sꝫ compando illis q̃ ſunt in littore maris: dicũꝭ pauca. Sic eſt de electis. Multi ſunt electi abſolute: ſed in cõparatione dãnatoꝝ ſunt pauci. Ideo deus abſolute loquendo dixit ad Abraã. ꝙ ſemẽ ſuũ multiplicarẽt ſicͭ puluerẽ ꝛ ſtellas celi: ſimplr loquẽdo non cõpatiue. Ita pauci ſunt boni: vt poſſint ſtare in pugillo dei. Sap. 3. iuſtoꝝ aie i manu dei ſunt. Ad tertiũ. ꝙ vult oẽs ꝛc. Bona. in. pᵒ. di. 46. ar. i. Et. Th. i. a. di. penul. Qð duplex ẽ voluntas. Antecedẽs ꝛ pñs. De pͥma vult oẽs ſaluos fieri. Nã ad hunc finẽ hoies creat: ꝛ dat ei naꝫ capacẽ. liberũ arbitriũ. documẽta ſalutis: vt poſſet pcurare ſuam ſalutẽ. Scd̃a pñs: quoad hãc nõ vult. Exẽplũ de mercatore: q filiũ adoptat i ſuũ ꝛ ei cõicat oẽs libros apothece. ꝛ oia bona in manibus: qbus poſſit mercantiã pꝭ cere. Vult hic mercatoꝛ ꝙ filius ſit bonus. Sed poſt multos annos: iſte diſſipat oia ſua bona. qd facit mercatoꝛ: ſup furcã ſuſpendit. ꝛ ei pdit oẽm amorẽ. Ad propoſitũ. Ita deus de prima volũtate vult oẽs ſaluos fieri. Sꝫ nõ ſaluanꝭ. q: faciũt oia mala. Quoad hãc voluntatẽ eos dãnat. Vñ patet. ꝙ multi ſunt vocati: pauci vero electi. In fine exẽplũ pͥris p. Dominici qui a pluribus viſitatus. Dic nobis inquit verbũ ſalutis pater. Cũ lachrymis rñdit. Hõ ſemp ſtet in timore dñi. Nã vane eſſet creatus: ſi poſtea dãnareꝭ. Igitur multi ſunt ꝛc.

¶ In ſermone flagellis dei.

Venit ira dei in filios diffidentie. Ephe. ſios. 5. ¶ Tanta eſt dignitas ꝛ excellentia veritatis: ꝙ ſecundũ oĩum theologoꝝ ſententiam precipue Thomas in

4.di.3. nun̄ ꝑ dȝ pretermitti: et̄
ſi forte aliqui egre ferant. Unde
Augu.lib. de lib.ar. ⁊ ponit̄ ex
tra de re.iu. in.c. Si de veritate
ſcandalū naſcitur: tutius ſcandalū
naſci permittitur ꝙ veritas relin-
quatur. Et phs.1°.eth. Sanctum eſt
prehonorare veritatē.i.ſup oīa
veritatē. Nō inmerito. Qr nō ē
aliqd ita dignū: ſic veritas. Añ.2.
Heſdre.4. Forte vinum. fortis
rex. fortis mulier: ſȝ ſup oīa veri
tas vincit. Ideo Aug. ad Hiero
nymū. Incōparabilit̄ pulchrior
eſt veritas chriſtianoꝝ: ꝙ Hele-
na grecorum. Ideo phs.1°.eth.
Duobus exiſtētibus amicis: ſan
ctum eſt honorare veritatē. De
qua nunciāda Iſaie.60. Super
montē excelſum aſcēde tu q euā
gelizas ſyon. Exalta in fortitudi
ne vocem tuam qui euangelizas
hieruſalem: exalta noli timere.
Et.2.Tim.4. Argue increpa ob
ſecra ⁊c. Cum igitur in preſen-
tiarum mihi predicandi ſit offi-
cium ꝯceſſuȝ: opus ē obedire vo
ci diuine. ac aperire ſcelera popu
li huiꝰ vidis. N. Et mala que ꝑ
ipſis ſceleribus a iuſto iudice pro
uenient cito: niſi ꝯuertant̄. Iam
pluribus diebus laboraui. clama
ui. minas ex ꝑte dei ꝑ iſti. ac ven
tura flagella: ⁊ſi modicam video
emendationē. Nunc aūt magis
clare ⁊ aperte de flagellis in cō-
muni ſermonem habere inſtitui.
De qbus tria videbimus myſt.
Primum. dicitur opinionis.
¶ Secundū. dicit̄ inductionis.
¶ Tertiū. dicitur remediationis.

PRimum. dr̄ ⁊c. Añ ō-
mnia q̄ veniūt in p̄ſenti
vita. fames. peſtis. ca
riſtia. īfirmitates. ⁊ hu
iuſmodi ſint a deo: Circa hoc tri
plex eſt opinio. Una dicit ꝙ ē de
mon bonū maloꝝ cauſa. Hec opi
nio fuit manicheoꝝ. De quibus
24.q.3.c. Quidam aūt heretici.
Ratio illoꝝ eſt: qr ponebant duo
principia: vt etiā poſuit Parme
nides ⁊ Symonides. Bonum ⁊
malū. Maluȝ principiū: dicebāt
eſſe diabolū. De quo Io.14. Ue
nit enī princeps mūdi huius ⁊c.
a quo dicebant oīa eē mala: ſcili-
cet peſtes. penurias. ⁊c. De bo-
no principio deo. dicebāt ſe non
intromittere. ¶ Scda opio quo-
rūdā phoꝝ: qui credebāt oīa iſta
venire ab influentia corpoꝝ cele-
ſtiuȝ. Quia vt dicit phs p°. me-
tauroꝝ. A virtute ſuperiori regun
tur iſta īferiora. Et in lib. de regi
mine ꝑncipū. Inferiora a ſupio-
rib' regunt̄. Corruptio aeris di-
cebāt ꝙ inducit peſtē. ⁊ alia mala
in pūti. ¶ Tertia opio ꝙ erat dō.
Qr vt dr̄ Eccli. xj. Bona ⁊ mala
vita ⁊ mors: paupertas ⁊ honeſtas
a deo ſt. Igit̄ dicebāt oia mala eē
a deo altiſſimo. Rūdet Th.i.p.
q.19.a.2°. In.1.2.q.79. Et Bō.
in.2°.diſ.33. Qd triplex ē malū.
¶ Primum. eſt culpe.
¶ Secundum. eſt pene.
¶ Tertium. eſt damni.
De malo culpe. deus non eſt cā
mali. qr non eſt cauſa peccati: ſed

noſtra volũtas: imo clamat homini. Eccli. 21. Quaſi a facie colubri fuge peccatũ. Ex hoc dedit liberũ arbitriũ hoi. Eccli. 15. Deus ab initio conſtituit hoiem: ꝛ conſtituit eũ i manu cõſilij ſui. Vñ nõ eſt cã peccati. ꝛ mali culpe. Secundũ malũ ẽ. dãni. Vt Job cui deus abſtulit oia bona. Tertiuz eſt malũ pene. Et ſic deus eſt cã oĩum malorũ: q̃ ſũt in pñti vita. Infirmitatis cariſtie. peſtilentie. ꝛc. Amos. 3. Si ẽ malũ in ciuitate quod dñs nõ fecerit. Et Iſa. 45. Ego dñs ꝛ nõ ẽ alter: formãs lucẽ ꝛ creãs tenebras: faciẽs pacez ꝛ creãs malũ. Et hoc de malo pene. Quis ꝑducit infirmitates? Quis peſtes? Quis careſtias. Quis bella. Vere deus. Quod quidem facit duplici ratione.

¶ Primo. rõne puniſtionis.

¶ Secdo. rõne tranſgreſſionis.

¶ Primo punitionis: vt mala q̃ fiũt puniat. Qꝛ vt dr̃ in. l. Vulneratus. ff. ad. l. aq̃liaz. Delicta nõ debẽt remaere ipunita. Et rõ eſt. Qꝛ vt dr̃. C. de furtis. l. Siquis. Impunitas delicti: inuitat hoies ad malignãdũ. Vñ o Siena tot mala. tot latrocinia. tot homicidia? Occiditur hõ: ꝛ adhuc malefactor ſtat i termis pñe ſine pauore: qꝛ nõ ẽ iuſtitia. Et vt dic̃ Aug. li. 4. de Ci. c. 4. Remota deniq; iuſtitia: qd alid ſũt regna: niſi apta latrocinia? Vñ qñ vides aliquẽ ſuſpẽdi aut decapitari: nõ doleas ſꝫ potius gaudeas. Qꝛ iuſtitia hꝫ locũ. Hiero. Nõ eſt crudelitas ꝓ deo pñtio. ſ. malos punire. Et Boe. li. 4. de cõſo. Punire malos iuſtũ eſt: ſꝫ ipos euadere ipunitos iniuſtũ. Vñ Alex. mag. faciebat honorẽ furce. dicẽs eẽ la matre dela iuſtitia. Ex hoc dic̃ Aug. li. de Ci. dei q̃ ipe riũ romanoꝝ fuit dilatatũ ſuper oẽs ãiũ di monarchias. ꝑ iuſtitiã q̃ in romãis regnabat. Et q̃r tandẽ ad nihilũ deuenit? Qꝛ defecit in eis iuſtitia. Sꝫ hodie non iuenit̃ in t̃ra. Vñ bñ clamat Io. 1ª. Io. 5. Totus mũdus in maligno poſit᷒ ẽ. El non fo may piu catiuo: ch̃ al pñte. ꝛ ſegregato dal altro: de dio ꝛ ꝑrio: vt nunc eſt. Primo dei. Antiqt᷒ hoies erãt calidi de amore dei. Qñ ibãt dormitũ orabãt genib᷒ flexis: ꝑ pericula iminẽtia i morte. vꝫ. pr̃ nr̃. De quo Mat. 6. Cũ oratis: dicite. Pr̃ noſter ꝛc. Et Credo. De quo de cõſe. diſ. 4. c. Vos aũ oia ſymbolũ dicatis. Et Aue maria. cũ ſigno crucis in fronte cũ filijs ſuis. De q̃ Chriſoſto. Crux ẽ aduerſus demões victoria. De mane ibant ꝑ ad miſſã. Qꝛ mat. 7. Primuz q̃rite regnũ dei. Et ſicut vis corp᷒ reficiat̃ quotidie. ita aiaz cibo ſpũali miſſe. Qꝛ illa die nõ potes male capitare. Modo aũt non fit: imo vt beſtie dormitum eunt. abſq; oratione ꝛ cruce. Ad miſſas nõ vadũt. Tãtũ in feſtis. Et adhuc hñt cor ad mũdi negocia. Quod 9tra di Bẽſ. 1. c. Quando ſtam᷒ ad oõnez fr̃es cariſſimi inſiſtere ꝛ inuigilare ad pces

toto corde debemus. Cogitatio tunc carnalis hois ⁊ ſecularis abſcedat. Murmurāt ꝯtra ſacerdotem: eē plixū in miſſa. Nō ſic fuit Mediolani tpe. ſ. Ambro. Qui ad altare in miſſa p tres horas raptus fuit: ⁊ interfuit exequijs ſci Martini: ppl's ſtetit deuote.

Preterea diebus feſtiuis ſtabāt ad veſpas. ad ꝯpletoriū. ad diuina officia. Nō aūt ſup apothecas. p plateas. ſotto loltuo. vbi aliq zoga a tauoli. alcuni a triūphi. i verbis inutilibus ⁊ inhoneſtis. Cōtra xpo Math. 12. De oi verbo ocioſo qđ locuti fuerit hoies: reddēt ⁊c. Audiūt mala de pximo. In. 2. Meth. Cōmē. dicit. Conſuetudo audiēdi fabulas magnū impedimētum ē in cognitōe veritatis. Preterea antiqtus ieiunabāt cū familia: apoſtoꝝ vigilias. ⁊ alioꝝ ſctoꝝ de pcepto. Nō non. E ſene fano beſe. O pater nō poſſum dormire. El thoca a frati e preti. Et pur ſi ieiunāt: in ſero collatio cardinalis. Ex hoc veniunt libidines. Prouer. 29. Qui delicate nutrit ſeruum ſuū: poſtea ſentiet cū cōtumacē. Preterea ſeruabant feſta: prout dicit Exo. 20. Opus ſeruile non facies in eo. Et. C. de ferijs. l. Dies feſtos. Dies feſtos dies maieſtati altiſſime dedicatos. nullis volumus optatibus occupari. Nec vllis exactionum vexationib⁹ ꝑphanari. Dñicum diē ſemp honorabilē decernimus veneradū vt a cūctis executionibus excuſetur. Nō aūt nihil. Mulieres laborant vſqꝫ ad tertiā ⁊ quartam horā noctis. ⁊ artifices ſimiliter.

Preterea ꝯfitebant oi paſcate: vt xpianus debet facere. De cō ſe. di. 2. c. Seculares qui in paſca, non cōicauerint: catholici nō credantur: nec inter catholicos habeantur. Ille. Nō autē o quot ſunt qui iā per. x. annos ſtant ſine cōione. Unde in amore dei totaliter ſono manebati. Scđo i amore proximi. Antiqtus ſi mercator vel alius. veniſſet ad paupertatem: alij cū iuuabant. Qr vt dicit phs. 2. Poli. Amicis auxiliari: delectabiliſſimū eſt. Et ei condolebant. In. 2. Rhe. Amicus gaudet bonis amici ⁊ condolet triſtibus amici ſui: iuxta illō Flere cū flentibus. Nō non ſic. imo gaudēt. O laſſa nāe: qr nūc de⁹ lo caſtiga. Preterea antiqtus ſi hō vēdebat bonū. res. vineā: amici ipſi pecunias mutuabant. Nō aūt: ſi paup venit ad diuitē: mutuat pecunias cū vſuris. O lupone: video te. Preterea antiqtus. qñ diues videbat viduā. puellā: petebat a pre qr nō maritabāt eā. Rñdētes ꝑpter inopiā: dabāt eis pecunias ⁊ modum. Modo aūt querunt eas ꝑ vltio carnis. Mittūt ambaſſiatores ⁊ lenones. Preterea antiqtus: erant hoies benigni. charitatiui. largi. liberales. non tenaces. Qr vt dicit phs. 3. Eth. Amicitia eſt melior diuitijs. Nunc nō curāt de amicis: ſꝫ ſolū vt ꝯgregēt di-

uitias. Preterea mercatores olim vēdebant ſine fraude. ⁊ ſine vſura ad tp̄s. Nō aūt cū mille rapine. Ex hoc mittit deus flagella. Cā. 16. q. 1. c. Reuertimini. Si qn̄ fames ⁊ penuria. ⁊ rex oium egeſtas opprimit mundū: ſciamus hoc ex ira dei deſcēdere.

Preterea Auēzoar medicus. Peſtis inqt cōtingit: qꝛ dn̄s mādat eā ad hoīum punitionē. Auicēna. x. metha. Intēdas diſpoſitionē oium rex que puenit: Et credo ꝙ de⁹ dederit peſtē. de flagellis diuinis q̄ deſcendūt ſup ciuitates flagitioſoꝝ. Scdo rōne ⁊c̄. In ps. Propter irā inimicoꝝ diſtuli. Cur lucifer de empyreo? Cur Adā de terreſtri paradiſo? Cur diluuiū ī terra? Cur ſulphur ſup ſodomā? Cur. 70. peſte de pplo Dd̄. mortui ſūt? Cur de Sennacherib. 189. millia ⁊c̄? Uere pp pctā. Cā eſt ꝙ dn̄s punit Italiā? Citatē vnā? ⁊c̄. Propt̄ pcā q̄ ibi r̄gnāt. Cū pz pmū.

Secūdū di ⁊c̄. Que ſūt illa pctā: que deū inducunt ad flagella? Sex.

Primum. eſt mandatorum diuinoꝝ tranſgreſſio.

Scdz. ē diuini verbi dſpectio.

Tertium. eſt vitij carnalis abhominatio.

Quartum. eſt pauperum ⁊ orphanorum oppreſſio.

Quītū. eſt primi nr̄i odiatio.

Sextū. eſt maloꝝ imprecatio.

Primū eſt ⁊c̄. Qñ nō ſeruantur diuina p̄cepta: Deut. 28. Si nolueris audire vocem dn̄i dei tui: vt cuſtodias ⁊ facias oīa mādata eius ⁊ cerimonias q̄s ego p̄cipio tibi hodie: veniēt ſuper te oēs maledictiones iſte ⁊ apphendent te. Maledict⁹ eris in ciuitate. maledictus in agro. Maledictū horreū tuū. ⁊ maledicte reliquie tue. Maledict⁹ fructus vētris tui: ⁊ fruct⁹ terre tue. armēta boū tuoꝝ: ⁊ greges ouiū tuarū. Maledict⁹ eris īgrediēs: ⁊ maledict⁹ egrediēs. Nō ita ſemꝑ. Fact⁹ fuit ſuus ī egypto: q̄drigentis ānis ſub Pharaone. Poſtea fu⁹ ī Eglon ſub rege Moab 18. ānis. Poſtea fu⁹ ī babilōia. 70 ānis ſub Nabuchodonoſor. ſz ex pietate libati fuēr p Heſdrā ⁊ Zorobabel. Uideam⁹ nūc ſi diuia p̄cepta ſuant̄ ī hac vita tra. Uere nō ſz pl⁹ obedit demoni q̄ deo. Clamat de⁹ hoi. Nō hēbis dōs alienos: ⁊ demō dic. Sint tibi dij tui bona tpalia. q̄ magis ea q̄ deū diligas. Cū facit ea ſuū paradiſū. Clamat de⁹. Nō aſſumes nomē dei tui ī vanū. Et demō dic. Sis piur⁹. blaſſemia ſeplus. Maledic nom̄ dei. ⁊ ſcōꝝ. In cātilenis inuolue nom̄ dei ⁊c̄. Clamat deus. Sabbāta ſcifices. Et dmō. In die b⁹ feſtiuis nulla ſit ī te mēoria dī. nulla recordatio ſalutis tue. fuge eccliās. officia. Clamat de⁹. Honora prē tuū ⁊ matrē tuam. Et demon: ſis eis infeſtus. verbera. vitupera. Clamat deus. Nō occides. Et demon: iniuriā noli ſufferre. Clamat de⁹. Nō mechabe

ris. Et demū: nō erubeſcas adul
terari. Clamat deus. Nō furtū
facies. Et demū: rape depreda
re. ſgrafigna. Clamat. Nō falſuz
teſtimoniū dices. Nō concupiſces
rem proximi tui. et vxorē ⁊c. ¶ Se
cundū peccatū ⁊c. Iere. 29. Hec dicit
dominus deus exercituū. Ecce ego mit
tā in eis gladiū et famē: et peſtē.
Et perſequar eos in gladio. et fame:
et peſte. Et perche dio? Quia nō au
dierūt verba mea. quē miſi ad eos per
ſeruos meos. Ille. Ubi ſunt qui
audiūt diuina? Pauci quidem. O
quot plures remanēt a miſſa. O
quot plures vadūt ad ſolaciuz:
nec vacāt diuinis. Alij ad taber
nas. Alij ad chorigiādū. O pater
ſcriptū ē. Interpōe tuis ⁊c. Uti
que cōpagno. Sz tu nō diuiniſſis
diuīa. Ideo propter hoc: veniunt flegel
la diuina: Aug. Qui genus xpīa
noꝝ precepta vite accepit: que ſi ab
omnibus ſeruarent. nulla in terris
eſſent mala. ¶ Tertiū eſt ⁊c. In
Auctentica: vt nō luxurietur cō
tra naturā col. 6. Propter ta
lia. n. delicta. ſ. luxurie. ſodomie
⁊c. fames et peſtilentie ⁊ terremo
tus fiunt. Ex hoc miſit diluuiuz
in terra Gen. 8. Ex hoc ſup. So
domā ⁊ Gomorram. ignē ⁊ ſul
phur pluit Gen. 18. Et Gē. 13.
dicitur quod dominus Abrae apparuit. ⁊
indicauit interitū ciuitatū Sodo
me ⁊ Gomorre propter luxuriā illo
rum. Abraā nolēs videre tantū
exterminiū dixit ad dominum. Nun
quid perdes iuſtū cū impijs? Si
fuerint iuſti in ciuitate peribunt
ſimul: ⁊ non parces illis. Cui dominus.
Si inuenero in Sodomis quin
quaginta viros bonos: parcam eis.
Iterū orauit pro quadraginta. Ite
rum pro triginta. Iterū pro decez.
Uā ciuitas euerſa eſt: propter vniuer
ſalē cōtinuationē. Et Loth ſolus
cū vxore: ſunt boni inuēti. Que
vxor retroſpiciēs: cōuerſa ē in ſa
lis ſtatuam. O quot luxurie. O
quot ſodomie: O quot fornica
tiones. Clamāt latrine latibula.
vbi ſunt pueri ſuffocati. Unde
Eze. 33. Hec dicit dominus exercituū.
Oculos vestros leuatis ad immun
dicias vestras: ⁊ feciſtis oēs abho
minatiōes vestras. Et vnuſquiſque
vxorē proximi ſui polluit. Sz viuo
ego dicit dominus. Quia dabo terram
hāc in ſolitudinē ⁊ in deſertum.
Ille. Fugies in ſiluas cū filijs propter
peſtē. ¶ Quartū dicitur ⁊c. Quī pau
peres oltrizātur. orphani. pupil
li. Ex hoc ira dei prope ē. Exo.
22. Uidue et pupillo nō nocebitis.
ſi leſeritis eos clamabūt ad me:
⁊ ego exaudiā clamorē illoꝝ: et percu
tiam vos gladio. Ille. Oppri
muntur hodie: quia paupercule ſunt.
Et vt dicitur. xi. q. 3. c. Pauper dominī nō
habz quod offerat nō ſolū audiri cōtē
nit: ſz etiam contra veritatē opprimit.
Cito violatur auro iuſtitia. Ille.
Uis o compagno vincere lites?
Unge manus iudicis: ex qua vn
ctiōe veritas opprimit. xi. q. 3. c.
Qui recte. Acceptatio munerū:
preuaricatio ē veritatis. Et Deut.
16. Munera peruertūt verba iu
ſtorum. Qui, de arte.

Munera crede mihi. capiūt ho-
mi neſqꝫ deoſqꝫ.
Gene.32. Placabo eū munerī-
bus: ꝑplicabitur mihi. Ad vos
clamo o iudices, oppreſſores: au-
dite qd per Iſaiā dr̄. Iſa.1. Prī
cipes tui infideles: ſocij furū. Di
ligūt munera. ſequūtur retribu-
tiones. Pupillo nō iudicāt: ꝛ cā
vidue nō ingredit ad eos. Ille.
De rege Cābiſe q fuit filius Cyri
regis Perſaꝝ. Cū regnū pris
obtinuiſſet ꝛ deprehendiſſet quen-
dā ſuū iudicē iniuſte iudicaſſe pp
munus ptiſ ꝯtrarie: iuſſit eū viuū
excoriari ꝛ filiū eius loco ſubſti-
tui: vt filius memor ſupplicij ti-
meret iniuſte iudicare. Et Uale.
li.5.c.8. de Manlio Torquato:
q filiū ſuū decimū Syllanū noīe
idignū a domo ſua abdicauit. eo
qꝛ quēdā iniuſte ſniauit. pp mu-
nera. Uñ filius ex triſticia priua-
tiōis ſe ſuſpēdit: cuius exeqs nec
pr̄ itereſſe voluit. O iudices no
tate bñ. Uñ fuit ſuam Alber. gn
que ſunt neceſſaria in oi bona ci-
uitate: aliter biſogna la vada a fra
caſſo. Primo. bonꝰ pr̄ ſpūalis
ſ. epūs 2°. bonus magr̄ ſcolariū:
q paruulos inſtruat. 3. medicus
mālis. 4. apothecarius. 5. bo-
nus ptor. Qꝛ vt dicit phs li. de
regimine principū. Tunc ſolent
hoies timere regē: qñ vidēt ipm
timere deū. Uñ pꝫ quartum.
¶ Quītū pcm̄ ꝛc. Qñ ciues odi
unt ſe inuicē: ppē ē flagellū dei.
Uñ dñs Leui.19. Nō ſtabis cō-
tra ſanguinē primi tui. Exo.23.
Si videris aſinū odiētis te iace-
re ſub onere: non ptranſibis: ſed
ſubleuabis cū eo. Qñ ciuitates
ſunt diuiſe: a deo flagellāt. Deu.
28. Adfiget tibi dñs peſtilētiā
donec ꝯſumat te d terra: pcutiet
te egeſtate: frigore. ardore: eſtu.
ꝛ aere corrupto. ꝛ pſequetur do
nec p eas. Ille. Turcus, ſcripſit
Pio. q nō timebat quēq̄ - vſqꝫ
quo regnabat guelfo e gibllin.
Qꝛ. ſ. eēm occupati inter ſe ad ſe
deſtruendū. ¶ Sextum pcm̄ ꝛc.
Uidelicet blaſfemia dei ꝛ ſcōꝝ.
dr̄ Iſa.1. Dereliquerūt deū. bla-
ſfemauerunt ſcm̄ iſrael abalienat
ſunt retrorſum. Sequr punitio
Terra nr̄a deſerta: ciuitates nr̄e
ſuccēſe ſunt igni. Uñ tot flagella?
Certe a blaſfemijs. Pius papa.
Cōfuſa ſūt oia ꝛ turbata. blaſfe-
mat paſſim plebs. ꝛ in mādatis
ſuis ꝯtēnitur deus: nullus de iſti
mor nulla legum reuerentia.

TErtiū dr̄ ꝛc. Sūt tria
remedia. ¶ Primū eſt
vite mutatio. Eph.4.
Renouamini ſpū mētis
vr̄e. Et.3. Re.2. Recedāt vetera
de ore veſtro. ¶ Scdm oronum
pclamatio. Ouidius de arte.
Flectit iratus pce rogāte deus.
Exēplū dñici de tribꝫ lāceis ꝛc.
¶ Tertiū dr̄ ſcōꝝ iuocatio. Iob.
5. Uoca ſi ē q tibi rñdeat: ꝛ ad ali
quē ſctōꝝ ꝯuertere. Applica hi-
ſtoriā cuiuſcūqꝫ cū iſto notādo pe
tri d pal.4. di.45. ar.2. duplici rō
ne. Prio rōne deuotiōis. Secū
do patrocinatiōis: qꝛ gſam hūt

ſuper mala: vt Antonius ſuper ignē. Roch⁹ ſup peſtē. N. ſup ꝛc.

¶ De choreis.

Duxerūt i bōis dies ſuos. i pūcto aūt ad inferna deſcendunt. Job. 21. ¶ Da poy che la nā humana e caſcata nela miſerāda ſeruitu del peccato: ꝛ ꝙ ſenſualitas eſt facta rebellās rōni. pp infectā ꝛ corruptā culpā ꝛ radicē primorum nroꝝ pentū. ē neceſſarium hoi ꝯſtituto in pūti vaſta ſolitudine ꝛ valle miſerie: ſe affatichi ita in exercitijs corporis ſicut in ſpūalibus: in douer ꝑuenire al reamo di celi. Hoc dētur figuratiue Geñ. 3. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo. Et Hierony. ad Cteſifontē. Tepidū diſcipulū ſi amat xp̄s. Vulgat iā. Et ꝑ riſpecto ꝙ hō in hoc tpe carnis puuij paꝝ cogitat de hac pnia ſuoꝝ criminū: cū ſit occupatus totus circa ineptas letitias de balli cāti e ꝯuiuij. Jō ille dulcis ꝛ amoroſus deus auidus ſalutis filioꝝ ſuoꝝ: nos auiſat vt tēpemus nos ab ieptis his letitijs ꝑ os ſciſſimi ꝛ ſpeculi patie. Job. q dicit verba aſſumpta. Duxerūt in ꝛc. In qb⁹ verbis de choreis loquemur. in quibus homines cum dāno anime ac corporis ſe occupāt. ꝛ hoc ſub tribus mē.

¶ Primū. dicitur offenſionis.
¶ Scōm. dicitur malignationis.
¶ Tertiū. dicitur punitionis.

Queritur dubiū. Utrū ducere choreas ſit peccatū. aut mortale. aut veniale. aut nullum? Et qbuſdā ꝙ nō. Rō. Qꝛ aliqñ ꝯuenit hoi recreari. Vñ phs. 8. eth. Ois laborās idiget reqe. In x. eth. Ludere per tempus: rōez boni hz. Cato. Interpone tuis: iter dū gaudia curis. Ad hoc rñdet Alber. i. 4. di. 16. Durādus ordinis mīnoꝝ in. 2. ſeñ. Archiepiſ in. 2. p. ſū. Qð chorea ꝛ huiuſmōi ludi. ſꝫ ſe nō ſūt mali. Qꝛ bñ pñt fieri ſine pcō. maxie. 5. cōditōibus ꝯcurrētibus prius. erit licita chorea. Aliter nō. ſꝫ erit pcm graue. Pria. ſ. ꝙ ſit tpe debito: vt pūta tpe gaudij. ſ. in nuptijs. tpe victorie. aut liberatiōis pſie. vel hois. aut in aduētu amici de terra lōginqua: vt fecit pr filij ꝓdigi Luc. 15. Qui fecit in aduentu filij fieri cā triūphi. Scōa ꝙ ſit cū honeſtis pſonis. De qbus ñ ſit pſūptio mali. vt cū meretricib⁹. ꝯcubinarijs: ꝛ hmōi. Qꝛ tales pſone ñ pñt dare bonū nomē: vt faciūt quidā q coreāt in lupanari. O maliuoli. qd facitis? Tertia ꝙ fiāt a pſonis ſecularibus: nō religioſis: qꝛ debent ſe in alijs occupare. in libris. in caſibus ꝯſciētie. Vñ de eis. 2. Mach. i. hūtes ſolatio libros ſcōs in manibus veſtris. Qꝛ Di. 86. Ignorātia mf eſt oium delictoꝝ. Quarta ꝙ honeſto mō fiāt. Nō cū geſticulationibus nimis inhoneſtis. ꝛ inordinatis. vt faciūt plures. Stringe-

re digitū.i. calcāeo ⁊c. Quita q̄ cantus vel musica excitās in ijs nō sit de illicitis: sȝ de moribus ⁊ honestis. ne sonetur in eis cantio mala. O dale maytenate guarda te. Istis nō ↄcurrētib⁹. sp̄ ē pctm̄ mortale. Qđ pbat triplici rōe. vt chorizātes nullā cāȝ hēant excusatiōis.
¶ Prio. rōe finis.
¶ Scđo. rōne priuationis.
¶ Tertio. rōne incitationis.
¶ Primo rōne ⁊c. Cōclusio phi 2. de aīa. Et. 2. phẏ. Et Th. 1. 2. q. 1. ar. 3. Qđ actus humani spēȝ sortiūtur a fine. Qꝛ si finis bon⁹ est. opatio bona ē. Si aūt econuerso: opatio erit mala. Exemplū de illo q dat elām. Si dat p amore dei: bonū ē. si ex vanagloria malū est. Cuius finis bonus est ⁊c. Ad ppositū. Finis chorizādi cōit vt in pluribus est malus. s. pp libidinem ⁊ petulātiā. Quis te inducit o iuuenis ad choreas. nō cum oībus sed cū illa ⁊ illa: nō cū alia? Uere pp libidinē voluptuosam. Uñ hier. ad Heliodoꝝ. Nō credam viro dicēti mihi se illū euāsisse a spectaculis mulieꝝ: cū Dauid ex eo q̄ vidit Bersabee lauātem in libidinē sit ꝓuocatus. Si Dauid ad visum cecidit: quāto plus iuuenis ad tactuȝ? Et Ber. cū mulieribus habitare: ⁊ de mulieribus nō cogitare maius est q̄ mortuos suscitare. Et Hiero. 32. di. c. Hospitiolū tuū aut raro aut nunq̄ mlr̄m pedes terāt: qꝛ non p̄t toto corde cū deo habitare qui feminaꝝ accessibus copulat̄. Uñ Eccli. 18. Qui tetigerit picē inq̄nabit̄ ab ea. Et q̄uis aliq̄ ħ agant vt chorizēt bono fine vt ātiquos: tñ pauci sunt. Scđo rōne ⁊c. Illud p qđ puatur gl'ia padisi est mortale pcm̄. qꝛ nō nisi p mortale dānamur. Sȝ p choreas puantur gaudijs padisi. Igitur ⁊c. Quid dicit aug. i smōe? Hoc. n. decet xp̄ianuȝ toto aīo odisse aut dānasse: qđ seculū diligit. Amat n. smones ipudicos. diligit saltatiōes ⁊ motus impudicos ⁊ incōpositos. Et saltatiōes mūdi. cōmertia sūt dēonioꝝ. Ille. Preterea exēplo pȝ p Gre. li. i. dia. De puella qđā noie Musa q̄ choreis erat dedita. Uirgo ei appuit cū mtis puellis albis idutis. Et cū illa tā deuotā pcessiōez aspiceret: ⁊ secū vellet sociari: virgo phibuit d. Qđ doec eēt choreis odita: nū q̄ veīr possȝ ad choreas celi. die 3. migrās ad celū: iuit. Sic i pposito nec chorizās poterit saluari. Tertio rōe ⁊c. Mulier inqt Origenes: arma diaboli. īō demō bellat ↄtra hominē p mediū mulieris. Et hoc tripl'r. Prio p colloquiū. 2° p aspectū. 3° p tactū. P° p colloquiū. Apl's. Corrūpūt bonos mores colloq̄a mala. Prouer. xi. In multilogo. nō deerit pcm̄. Marie hoc colloqū ē i choreis. o viso pellegrio. o ocblo dl padiso. o labri d corale ⁊ alia vba ihoēsta ꝓuocātia ad libidiēȝ. ⁊ vt dr̄it doc. Oē verbū ꝓuocatiū libidinis ē mortale. Q quer dn̄tur. Eccli. 9. Cum saltatrice ne sis

muliditus. nec audias verba illi⁹. Et Prouer. 9. Colloquiũ eius quasi ignis. Al plar se cognosce lhomo. Mat. 26. Loquela tua mãifestũ te fac. Et. ff. d tutorib⁹ ⁊ curatorib⁹ datis ab his. l. Dis q §. finali. Et ſmoib⁹ ⁊ loqlis cognoscit gs sapiẽs: ⁊ indicat ĩsipi ens. Scđo p aspectũ. Miero. gladius ignc⁹: facies mulieris. Et i vitis patrũ. Quidã pr̃ dixit fratrib⁹. Melius ẽ videt demoniũ q̃ mulierẽ ornatã. Ecclesiastici. 9. Auerte faciẽ tuã a muliere cõpta. i. ornata. Prattica. Iste sũt q̃ se ornãt diuersis coloribus. ⁊ vnguẽtis. O Catherina, da mihi scardotiuz. equel altro bisoloto. Que oia sũt pctĩ. vt Tho. dic̃. Cõtra tales Bõ. Facies pctõꝝ̃ fumus pcõꝝ. i. demonũ. A fayttãt capillos. Exẽplũ in li. de. 7. donis. Quedã cõtilissa. cũ mulrũ eẽt liberalis ad paupes. ⁊ orationib⁹ dedita: ſʒ multũ vana in ornatu capilloꝝ: apparuit cuidã familiari mlieri sue d. se eẽ dãnatã pp ornatũ capillorũ capitis. Cũ vidit mulier illa caput hr̃e plenũ serpẽtibus mordẽtibus ipsũ loco capilloꝝ: i penã illius vanitatis. O daue mulieres. Hese rũt secũ mille farlinge. Ex vna p te i corali: ex alia el chlaua core. ab alia hi corteli: el ge mãca li tenaij. poy farsão mercscalchi. Talis ornatus ẽ meretricius. Prouer. 7. Ecce occurrit illi mulier in habitu meretricio: pparata ad decipiẽdas aias. Nõ vñs cõque rer̃ Isa. 3. Eleuate sũt filie ⁊ ambulauerũt extẽto collo. ⁊ nutibus oculoꝝ ibãt ⁊ plaudebãt. ⁊ ambulabant. ⁊ pedibus suis cõposito gradũ incedebãt: Inducũt plura mala. Cũ Paris duceret Helenã pulcherrimã Troyã: pplĩ ne ipaz eius faciẽ viderẽt: faciem cooperuerũt. Tertio p tactũ. p. Cor. 7. Bonũ ẽ viro nõ tãgere mulierẽ. Nã palea stat male apđ ignẽ. De Leone papa legit. Cũ manus eius q̃dã mulier ex deuotiõe eẽt osculata incidit in grauẽ tẽtatiõez pp qđ spũ sãcto dictãte: manũ abscidit: ſʒ virgo postmodũ restituit. Preterea cũ quedã nouiciũ repheđeret mag̃r Iordanis: eo q̃ mulieris manus tetigisset. Rñdit ille frater. O pr̃ ẽ bona mulier. Cui dixit. Terra vel q̃ bõa ẽ. ⁊ aq̃ bõa: tñ ex vtraq̃ se cõtingẽte. fit lutũ. Unde patet quomodo chorea est peccatũ ⁊c̃.

SEcũdũ dicit ⁊c̃. Tres malignitates huius vitij secundum doctores nostros inuenio.

¶ Primũ. dr̃ diabolica inuẽtio.
¶ Scđz. dr̃ diabolica excecatio.
¶ Tertium. dr̃ facilis piclitatio.

¶ Prima dicit ⁊c̃. Diabolus inuenit choreas. Quia vt videm⁹ ad oculum: chorea est quidam circuitus de vno loco ad aliũ. Et hoc est iter diaboli. Ipse eniʒ circuit: Iob. i. Interrogatus a domino: Unde venis? Respondit. Circuiui terram ⁊c̃. Et. p. Petri. 5. Aduersari⁹ vr̃ circui-

cuit ⁊c̄. Qui ergo tripudiāt. dia
boli facit officium quod ipſe in-
uēit. ſ. choreas.. In hiſtoria ſcho
laſtica legitur. Quod in egypto
erat quidam taurus. quem teſta-
tur Plinius ſe vidiſſe. Hic ſepe
egredi. batur de flumine. Ad quē
cū cōfluerēt egyptij cū oī genere
muſicoꝝ: ipſe eleuabatᷣ i aere ſup
eoꝝ ſaltando ⁊ corizando. Et illi
egyptij ad ſtationē ipſius i terra
mouebant. Hic erat demō in for
ma tauri. Et ſic didicerūt a de-
mōe ballarē. i tauro trāſfigurato.
Et exinde deuenit ille modus ad
alias natiōes. Preterea i lib. de
apibus. In quodā caſtro alēanie.
Apparuerūt dēmōes i formis di
uerſis maſculoꝝ ⁊ feminaꝝ. bal
lātes ⁊ tripudiātes. Ad quoruꝫ
ſpectaculū exierēt oēs ꝺ caſtello.
Et cū ipi demōes cōpleſſēt ſuos
ballos: euanuere. Vn̄ viri ⁊ mu-
lieres didicerūt ab eis diaboli-
cas tripudiatiōes. ⁊ ihoneſtas ſal
tatiōes. ¶ Scd̄a malignitas ⁊c̄.
Excecantᷣ tales a demōe: qꝛ cho
reas ducūt in loco quo nō opor-
tet. Qd̄ factū eē oſtēdo. triplici
rōne ſcꝫ Archiepiſcopū i. 2. par.
¶ Prima. qꝛ nō competit loco.
¶ Scd̄a. qꝛ nō competit ſtatui.
¶ Tertia. qꝛ non competit tpi.
¶ Pria. qꝛ nō ⁊c̄. Sumus i exi-
lio q ꝺberem⁹ eē i celo. Vn̄ flēdū
ē. Augu. In valle ſumus miſerie
in q̄ magis flēdū ē: eo ꝙ nimis
flemus. Figura. 4. Reſo. 25. ꝺ fi
lijs iſrael. Cū inuitarentᷣ ad cātan
duꝫ: dixerūt. Quomodo cātabi-
mus ⁊c̄. Ad propoſitum de no-
bis. Eccleſiaſtici. 22. Muſica i lu
ctu: importuna narratio. Qd̄ in
ſinuat nobis puer dū naſcitur.
q ſtatiꝫ plāgit. Vn̄ Solinus li. 2.
c. 3. de mirabilibus mūdi. Na-
ſcētiū vox pria. vagitus ē. ſēius
letitie differtᷣ i. 40. diē. ſolus Zo
roaſtes eadē hora riſiſſe fertur.
Nec ꝭ naturale fuit bonū. Fuit
enꝫ inuētor idolatrie. Scd̄o nō
cōpetit ſtatui. Qui ē vbiqꝫ pleu
ſus. Et quocūqꝫ ſe vertit. reꝑit
vbi triſtetᷣ. Primo ſi ſurſū: vi-
det celū qd̄ amiſit. Scd̄o ſi de-
orſū: videt infernū paratū ꝓ ma
lis. Tertio ſi ante: peccata ſua.
Quarto ſi retro: tēpus male
amiſſū. Quīto ſi a dextris: de-
mō. caro. mūdus. Sexto ſi a ſi
niſtris: mortē cum ei carcaſſo cli
faete. Int̄ tot picula poſitus hō:
chorizarē nō dꝫ. Fatuus eēt qꝛ: ſi
ad furcā ductus. vellet ridere.
Oēs ſumus ſētentiati ad furcā
mortis. Vn̄ nō ē nobis gauden-
dū. Tertio nō ꝯpetit tpi. Tēpus
enꝫ vite nr̄e: ē curſus ad mortē.
Eccleſiaſtici. 18. Mihi heri: ⁊ ti
bi hodie. Et Pius papa. domie
Blāce i epl̄a ne obſtaret viro ꝺſibe
rāti ire ꝓ fide catholica ꝯtra tur
cū. Fugit vita mortalis: ⁊ q̄ſi fu-
mus cito euaneſcit. Querēda ē
altera: q̄ neqꝫ moleſtias hꝫ neqꝫ
finē. Ille theſaurizādus ē illic aſ
pirādū. Vn̄ legitᷣ de Alexādro
magno. Qd̄ eo mortuo acceſſit
Diogenes phs ad tumulū ſuū:
⁊ ait. O Alexāder heri nō ſuffi-

ciebat tibi totus mūd⁹. hodie āt
sepultura qnqȝ pedū p̄tētus es.
Ille. Et ideo Petrarcha. 5. Tri
umpho temporis.
Passano vostre pompe. ⁊ vo
stre grandeze.
Passā le signorie. passā i regni.
Ogni cossa mortal tēpo interūpe
¶ Tertia malignitas ⁊c. In nul
lo peccō ita de facili hō cadit: sic in
choreis. Quid dicis o pr̄ Aug.
In saltationibus diabolus spgit
dulcedies luxuriaȝ. Redit ma
trona domū: multis vocibus sti
mulata. Redit virgo ignatis au
rib⁹: nec virgo integra: nec muli
er maritata. Redit turba adole
scētiū: nec duȝ mulierib⁹ cōiun
cta. ⁊ p̄sciētia lacerata. Ille. Et
vere nō ē passus quos demō nō
numeret. Job. 31. Nōne gressus
meos dinumerat? Et pnuniter
tales sūt iplicati i dominicis die
bus ⁊ festis. Et ita fit. vt qa non
respexerūt festa sāctoȝ: in morte
neminē habeāt aduocatū. ⁊ sic d
sperati moriūt. Ad qd dedit de
us oculos. aures. pedes. manus.
oēs sēsus? Certe a corporis offici
uȝ. Sȝ chorizātes i laudē demo
nis. oīa ista occupāt. Preterea in
iuriāt xp̄o i oibus mēbris. Qui
dā sāctus orauit iuxta crucē: qd
magis irā diuinā puocaret ad vi
dictā? Rūdit q chorizātes pci
pue ab illis vsurpat. Extēsio bra
chioȝ: repsētat extēsionē xp̄i in
cruce p nobis. Sextū capit: xp̄i
coronā signat. Risus q fiūt in eo
Quomō fuit derisus a iudeis.
Belletum: signat quomodo fuit
velatus facie.

Tertiū dr̄ ⁊c. Duplex
pūitio. Una tēporalis.
Alia spūalis. Prio tē
poralis i p̄sēti. Ecclesia
stici. 32. Cū Moyses d mōte de
scēdisset cū. 2. tabulis ⁊ ad castra
apropinqsset vidissetqȝ choros
mulieȝ ⁊ hoīum chorizāciū an
vitulū argēteū. p̄fregit tabulas.
Iratusqȝ occidit oēs chorizātes
s. 23. millia. Preterea Jacob⁹ d vi
triaco refert: q i quadā villa sa
xonie. qdā stabāt ad chorizādū i
natalib⁹ diebus. Presbyter eos
redarguit. Cū nō vellēt desistere:
imprecatus ē eis vltionē d. Place
at dō: vt sic stetis p annū. Et ⁊
factū ē. Nā p totū annū nec fāces
nec sitis eis aduēit. sȝ sub aq ⁊ ni
ue p annū stātes q̄si bestie. In ca
pite āni veniā postulātes. veniā
obtinuerūt. Eps coloniēsis Uber
tus noie: ab hoc vinculo eos absol
uit: ⁊ eos deo suo reconciliauit.
Preterea Mar. c⁹. de Joāne
bap. q fuit decollat⁹ ab Herode
Antippa. pp saltationē puelle in
cōuiuio. Pūitus ē cū muliere ⁊
puella. Unō tot flagella. caristie.
bella? Certe a choreis. Qr dū de
berēt deū laudare ⁊ sāctos dieb⁹
dominicis ⁊ festis: chorizāt. Un
Eze. 25. Pro eo q plausisti ma
nib⁹ ⁊ gauisa es ex toto affectu su
per terrā. iccirco ego extēdā ma
nū meā sup te. ⁊ tradā te i dire
ptionē ⁊ iterficiā te. s. eterna mor
te. Et Job. 21. Tenēt tympanū ⁊

cytharā ⁊ gaudēt ad sonitū orga
ni: in pūcto āt ad iferna ðſcēdūt.
Scða pēa ſpālis. Cyrillus di-
ſcipulus b. Hierony. refert ſe ha
buiſſe nepotē: q̄ i ſua iuuēta mor
tuus: apparuit Cyrillo dicēs ſe eē
dānatū: qa i ludis ⁊ choreis ſe im
ſceuerit. Preterea ð muliere chore-
is dedita. Quidā iuuenis in bal
lo quodā vēit oībus ignot⁹. poſt
q̄ vero multū cū q̄dā tripudiaſ-
ſet: ſuſtulit mulierē cū q̄ choriza-
bat in altas. q̄ amplius nō ē vi-
ſa. Erat. n. demō ille iuuēis. Aīa
ad infernum conducta eſt.

¶ Dominica prima aduentus.
De aduentu Meſſie.

Ecce rex tuus:
venit tibi māſuetus: ſe
dēs ſup aſinā. Mat.
21. ¶ Cōfūde ⁊ grādamētē inex-
cuſabile rēde rationalē creaturā
bōitas diuīa illius ſoprani dñi: q̄ in
deſeſſe nō ceſſat vocitare errātē
aiā a vepribus ⁊ ſpinis peti ad
ſtatū ppriē ſalutis: p varios ⁊ di
uerſos modos. Sic p cōicationē
bonoꝝ tēporaliū. Sic p bonas ⁊
ſacras īſpiratiōes. Sic p patibula
mūdi. Sic ēt principalr p piā ⁊ ð
notā repſētationē aduenimēti fi-
lij ſui in carne mortali: ⁊ repſēta
tionem ſacroſancte ⁊ militantis
romane eccleſie. Et ſicut grāde
fuit deſiderium illorum barbu-
torum antiquorum patrum ve-
teris teſtamenti. videndi illum
facie ad faciem: ita etiam noſtrū
ad ſcē operandum. Quod deuo
tus Ber. conſiderans in. 2. ſmo
ne ſup Cā. dicit. Ardorem deſi-
derij patrum ſuſpirantium xpī
carne preſentiam frequentiſſime
cogitans. compungor ⁊ confun-
dor in memetipſo. ⁊ vix conti-
neo lachrymas. ita pudet tempo
ris tēporiſq; miſerabilium tēpo-
rum horum. Cui nāq; noſtrum
tantū ingerat gaudiū gratie hu
ius exhibitio. quantum ſanctis
veteribus deſiderium promiſ-
ſio? Interſere ſupplicationes pa
truꝫ. In verbo confundor. Hic
eſt qui a patriarcis eſt acclama-
tus. Iſa. 16. Emitte agnum do-
mine dñatorē terre. Secūdo a
pphetis. Iſa. 45. Rorate celi de
ſup ⁊ nubes pluāt iuſtū. Tertio
a regibus. Oſtēde nobis dñe mi
ſericordiā tuā ⁊ ſalutare tuū da no-
bis. Quarto a mulieribus: O
Emanuel rex. ⁊ legiſer noſter ex
pectatio gētiū ⁊ ſaluatio eaꝝ. ve
ni ad ſaluādū nos dñe deus nr̄.
Ab eccleſia: Excita domine po-
tentiam tuā ⁊ veni: vt ab immi
nentibus ⁊c. Et qr initiū peccati
fuit ſupbia. Ad qð curādū neceſ-
ſaria erat humilitas. Quia in. 2.
Eth. Contraria ɔtrarijs curant.
Ideo humilitatem amplecti vo
luit: qui ad nos veniēs humilis
in carne vēit. Ideo di. Dicite fi
lie ſyō. i. hierl'ez. Ecce rex t. ⁊c.
In quibus verbis: qr hodie ſan
cta mater eccleſia in officijs ſuis
nobis pponit illud ſtupēdū ad-
mirādūq; bñficiū aduētus Meſ
ſie filij dei in carne: quē tanto de

ſiderio antiq patres petēdo expectarūt: Ideo de eo ⁊ nos loquemur. De quo tria cōtēplabimur in preſentiarum.

¶ Primū. dicit Cōgruitatis.
¶ Secūdū. dicit inductionis.
¶ Tertiū. dicit modificationis.

Primū dr̄ ⁊c̄. Queritur dubiū. Utrū fuit conueniens xp̄m incarnari? Circha h̄ duplex opio Una cōcludit q̄ nō. Nō illud ē. Qr̄ vt dicit phs. 2. phy. Fruſtra fit ⁊c̄. Sꝫ Deus humanā gn̄onē poterat liberare alijs modis q̄ p incarnationē Aug. li. de Tri. c. x. Alcimᵘ ⁊ aliū modū poſſibilē eē fuiſſe: cuius ptāti oīa ſubiacent. Alia opio q̄ ſic: qr̄ iſte modus fuit dignior. Dantis. li. 3. Can. 7. Et tuti gli altri modi erāo ſcarſi, A la iuſtitia: ſel filiol de dio. Nō fuſſi humiliato ad īcarnarſi. Ad hāc difficul. Th. 3. p. q. i. ar. i. In. 3. di. i. q. i. ar. 2. In. 4. contra c. 49. Et. c. 55. Boñ. 4. di. 20. Magiſter. 3. di. 20. Nō cōueniēs fuit xp̄m īcarnari. Que ɔcluſio pbat̄ vera triplici rōne in preſentiarum ſecundum doc.

¶ Primo. ratione diuinalis cōmunicationis.
¶ Secundo. ratione diuinalis liberatis.
¶ Tertio. ratione nature humane exaltationis.

Primo. ⁊c̄. Cōcluſio ē Tho. 3. p. q. xi. ar. i. Nō vnicuiqꝫ rei illud ē ſibi cōueniēs: q̄ ei cōuenit ſꝫ ꝓprietatē ſue natur̄. Exēpli grā. Cōuenit ſoli illuminare. Igni calefacere. hōi ſmonizari. Unicuiqꝫ rei ⁊c̄. Ad ꝓpoſitū. Natura diuina ſūni dei. nō ē aliud niſi miſericordia ⁊ clementia. vt pbat Dio. 4. d̄ di. Cū ergo ſit ſūme bonus ⁊ miſicors dꝫ illā cōicare hoī. oūdet. ⁊ declarat̄. E far che la itēda moi. Qr̄ vt hꝫ Dio. 4. di. Et phs. i. Eth. ⁊ 3. aīe. Bonū ē ſui diffu. La ꝓprieta del ben: eſt ſeipꝫ cōmunicar̄. De ipa Dauid Apud dn̄m ⁊c̄. De peni. di. i. c. Multiplex. Miſicordie dn̄i nec mēſuras ponet̄ poſſumᵘ ⁊c̄. Et de pe. diſt. i. Diuinitatis natura clemēs ē ⁊ pia: magiſqꝫ ad indulgētiā ꝓna q̄ ad vindictaꝫ. C. de nuptijs. l. Imperialis. Nam ita credimus dei beniuolētiā ⁊ circa genus humanū nimiaꝫ clemētiā quātū nr̄e nature paſſibile eſt: imitari. Qui quottidianis hoīuꝫ peccatis ſemp ignoſcere dignat̄. ⁊ pniaꝫ noſtrā ſuſcipere. Ibi. Et Dantis. li. 3. purga.
Horribili furon li peccati mei.
Ma la bonta infinita ha ſi gran braccia.
Che pnde, cioch ſi riuolge alley.
Benignus ergo deus debebat illā miſicordiā cōmunicare. In teſtamēto veteri. Deus erat rigidus. ps. Deus vltionū dominᵘ ⁊c̄. Eccleſiaſtici. 20. Ego ſū dn̄s deus tuus fortis zelotes viſitās iniqtatē prm̄ i filios: in tertiā ⁊ q̄rtā generationē eo⁊ q̄ oderunt me. Nō dicebat̄ p̄: ſꝫ dn̄s iuſtitie. Quidā ligna colligēs die ſab

nti: ꝑcepto dñi lapidatus ē. Sitr
liu⁹ blaſſemās. Dānauit lucife
ꝝ i ppetuū. Expulit Adā de pa-
adiſo Geñ.3. Miſit diluuiū in
erra. Geñ.7. Miſit ſulphur ⁊
ignē ſup ſodomã ⁊c. Geñ.12.
Subm̄erſit pharaonē Exo.14.
Percuſſit.23.millia pp adoratio
ē vituli Exo.33. Percuſſit.185
millia ex pctō blaſfemie. de popu
o Sēnacherib.4.R.19. De po
ulo Bē.70.mortui ſūt.2.R.
lt. Debebat ḡ miſericordiā ſuam
ꝯclarare. Sꝫ meliori mō eā non
potuit oñdere ꝙ vt nobiſcū ꝯuer-
aret. Qr vt hꝫ phs: 8.phy. Ni
il ē tā ppriū amicoꝝ: ꝙ ſit viue
e. ⁊ ſimul ꝯuerſari. Nō te ſcan-
dalizat ſi quē vides aſſociatum.
Ipe āt vt hāc amicitiā oñderet.
nobiſcū cōmoratus ē. Baruch.3.
Poſt hec i terris viſus ē: ⁊ cū
hoib⁹ ⁊c. Sꝫ hec amicitia plene
ꝯpleta ē: qn̄ verbum factū ē caro
Vñ Hiero. ad Dam. pp de filio
pdigo. Que maior pōt ēē clemē
tia: ꝙ vt fili⁹ dei filī⁹ hois putaret
decē mēſiū faſtidia ſuſtieret pt⁹ ex
pectaret aduētū. iuolueret pāniſ
ſubijceret. pēīb⁹. p ſingulas ado
leret etates. ⁊ poſt ꝯtumelias vo
cū. alapas ⁊ flagella. crucis p no
bis fieret maledictū vt nos a ma
ledicto legis abſolueret? Ille. O
vere btā etas. O vere aureum
ſclm. In quo exprimur dulcedi-
nē filij dei. p nobis icarnari. Ex
ſpēali puilegio: videbis xp̄ꝫ i car
ne. i pſepio. i feno iacere. ab aiali-
bus adorari ⁊ a paſtoribus. Hoc

puilegiū nō ē ꝯceſſuꝫ abrae ſcitiſſi-
mo hoi. nō Iſaac. n̄ Jacob. Vñ
xp̄s Luc.x. Btī oclī q vident q
vos videtis. C 2⁹ ⁊c. Cōcluſio ē
Th.3.p.q.46. ar.4. Alex.3.p.
Et Boñ.3.di.19. Nō pp peccatū
pmoꝝ pētū nobis clauſa ē ianua
padiſi. Ad quā apiēdā: nullus in
uēt⁹ ē idoneus. Nō angel⁹. nō
cherubin. nō priarcha. nō ꝓph̄a:
niſi ſol⁹ fili⁹ dei. Vñ ps.13. Oēs
declinauerūt ſil' inutiles ⁊c. In
ſcriptura Deute.25. Scdꝫ mēſu
rā delicti: erit ⁊ plagarū modus
Et.16.q.1. Scdꝫ q̄litatē delicti:
iponēda ē pn̄ia. O ꝯfeſſores no-
tate. Sꝫ pcm̄ pmi hois fuit ifini-
te offēſe ⁊ iniurie. igit̄ reqrebat
ſatiſfactionē ifinitā q̄ nō erat i alia
pura creatura. Nō fuerit ifinite
offēſe pbat̄ hoc. Eſt vna maxia
Canoniſtaꝝ ⁊ Juriſtaꝝ. P⁹ Ca
noniſtaꝝ. de pe. di.1. §. Duo ſa-
cta. Et.12.q.2.c. Gria epi. Et
22.q.2.c. Mouet.27.q.1.c. Nu
ptiaꝝ. Scdo p Jur. l. Itē apud
§. Nō ſit ptor. ff. de re militari.
Et.l. Omne delictū. §. Qui ma
nus. vbi habet̄. ꝙ offēſio ⁊ iniu
ria mēſurat̄ ſm dignitatē pſone.
Exēpli gra. De pcuſſiōe ſui ⁊ do
mini. De ifamia ſecularis ⁊ reli-
gioſi. O cōpagno ⁊c. De cardi-
nali. ⁊ papa. Ad ꝓpoſitū. Cū de
us ſit ifinite bōitatis: iuxta illud
Apoc.19. Rex regū ⁊ dn̄s domi
nātiū. Seq̄t̄ ꝙ culpa pmi homi-
nis fuit ifinita. Si ifinita. ḡ reqre
bat ſatiſfactionē ifinitā: q̄ nō erat
i pura creatura: cū ſit finite opa-

3

tiõis. Et ſm phm.3. phyſi. Et p°.celi. Finiti ad infinitū nulla eſt pporřo. In. 8.ph. Impoſſibile ē in corpe finito: eē potētiā infinitā. Vñ Chriſo. Nemo iter mortales reperiri poterat: q nõ iterū indignus videret. Et Dantes 3°. Paradiſi. Can.7..

Noſtra natura quãdo pecco tota
Nel ſeme ſuo da qſti dignitadi
Come di paradiſo fu rimota,
Ne ricurar poteſi ſe tu badi
Ben ſotilmēte per alcuna via.

Vñ opus fuit φ xps mitteret vt portaret facinora nr̃a. Vñ Dauid: Que nõ rapui. exoluebam.

¶ Tertio ꝛc. Cõcluſio Auguſt. in.2.di.i.c.6. Fecit de⁹ rationalē creaturã vt ſummū bonū itelligeret. intelligēdo amaret. amãdo poſſideret. poſſidēdo frueret Sʒ hõ deuius factus erat ꝛ viaʒ pdiderat. p peccatū pmi hoīs ꝛ nemo hãc viā ſciebat. Quidam Adorabant ſolē. Quidā lunam. Quidā ſtellas. Sap.5. Errauimus a via veritatis. ꝛ iuſticie lumē nõ luxit nobis. Vt ergo hãc viā inuenire poſſemus miſſus ē nobis: la bona guida. de ieſu dolce. Vñ de ſe dicit Jo.14. Ego ſū via. Sup quo Aug. Si celū deſideras: ego ſuʒ via. Hūc ductorē ſancti patres affectarunt. Iſa.16. Emitte agnū dñe dominatorem terre. Et qr hõ poterat terreri cõſiderata ſua fragilitate: in oībus exēplū dedit patiētie. Si grauaris īfirmitate: ipſe a plāta pedis. Si infamia: ipe a iudeis deriſus Demoniū habes. Si paupertate: ipſe pauper. Vulpes fngt foueas habēt: ꝛ volucres celi ꝛc. Nud⁹ ponit i cruce. ſpinis coronat. vt nos ſublimaret. Vñ cõpat filio cuiuſdā regis: q philocaptus de qdā ruſticana muliere ipſaʒ i vxorē cepit. diuiſſis filiabus ciuiuʒ ſuoꝝ. Quis eſt filius regis? Est xps: q cepit i vxorē carnē nr̃aʒ q ē filia Ade. Et ſup oēs hãc gradinā exaltauit. ſ. ſup angelos. Hãc dignitatē cognouit Jo. Apoc. 19. qñ Jo. āgelū adorarī voluit. Vide igit ne feceris. Super quo Gre. Timuit adorari a nã hūana pp aſſūptā cū verbo carnis nr̃e ſubaʒ. Vñ pʒ quomodo fuit ꝛc.

SEcūdū dicit ꝛc. Triplici ratiõe iducimur ad ipſum ſuſcipiendum.

¶ Primo ratione ſtatus.

¶ Secundo. ratione affectus.

¶ Tertio. ratione beneficij.

¶ Primo ꝛc. Nā eius ſtatus eſt ſublīmis. qa ē rex. Ecce inquit rex ꝛc. Si.n. ad vos venerit aliquis magnus dñs. dux. comes. rex. Vere cū tripudio ipſum acciperemus multo magis xpm: qui nobiſcū ſociat i hoc aduētu. q eſt rex. Ecce rex. Qui rex triplex habet regnū. Primū celeſte. Secūdū terreſtre. Tertiū infernale. De qbus ap̄ls. Phil.2°. In nomine ieſu omne genu flectat: celeſtiū terreſtriū. ꝛ infernoꝝ. Et ſicut hʒ triplex regnuʒ: ſic hʒ tres differētias miluū quos poſuit in hs regnis ſm illoꝝ merita ꝛ de-

merita. Quidā sunt milites tri-
umphātes. Quidā sunt milites
terga prebētes. Quidā sunt mi-
lites decertātes. Quidā ꝛc. qui
pugnauerūt cōtra vicia. mūdū.
diabolū. occupātes se i bōis ope
ribus: vt apostoli. martyres con
fessores. Bñic' Frācisc'. Tales
coronati sūt i p' regno. Apoc. 2.
Esto fidel vsqꝫ ad mortē: ꝛ dabo
tibi coronā vite. 2. Tim. 2. Nō
coronabit nisi q̄ legitime certa-
uerit. In crōica ordis. Dū fres
natu. dicerēt pigri ꝛ somnolenti
Ergo eis apparuit d. Fouit fres:
q̄a grādia p̄mia sūt vob p̄parata
Nō et edas corōari i p' regno ni
si fueris strenu' miles xp̄i. Qui
dā ꝛc. Il sunt q̄ nolūt regnare.
sꝫ in omni strepitu terga vertūt:
nō sūt strenui milites. Tales nō
sūt apti: q̄a pigri. Figura. Jud.
7. de Gedeone: dū pugnaret cō
tra Madianitas. ꝛ secū haberet
32. millia virorū ostēdit illi dñs.
Mult' pp̄ls tecū ē. Ab iniauit
ex eis. 22. millia. ꝛ remāserūt. x.
millia. Cui dñs. Adhuc populus
ē multus. duc eos ad flumē ꝛ p
babis eos. Qui biberit aquā de
flumine vt canes nō curuādo se.
eos sepabis seorsuꝫ vt apti. Qui
curuatis genibus biberint. sepa-
bis eos ab alia pte: vt inepti. Qui
numerus eoꝝ apti ad belluꝫ fuit
300: ꝛ reliq̄ multitudo remissa est.
Moraliter. Pauci sunt apti ad
certamen in h̄ mundo. Tales po
nūtur. in. 3. regno scilicet inferno
q̄ ociosi steterūt. Quidaꝫ sunt q̄
assidue pugnant ɔtra vitia: de
quoꝝ numero erat qui dicebat
Eph. 6. Nō ē nobis colluctatio
aduersus carnē ꝛ sanguinē: sꝫ ad
uersus principes ꝛ p̄tātes. Qui
vult poni i p̄mo regno: opꝫ pu-
gnare. Qz vt dī. C. de ijs q̄ non
expleris stipēdijs. l. 2. li'. x. Sti-
pēdiū qd̄ p̄mittit milibus solui
nō dꝫ: nisi finita militia. ¶ Scd̄o
rōne ꝛc. Qz frater noster ē ꝛ p-
pinquus. vnde dī Tuus. Glo. i.
de tua ꝓgenie genitus. Duas ꝓ
genies fecit De'. Primā na-
turā angelicā. Scdā naturā
humanā. Potius voluit ɔtra-
here affinitatē cū nr̄a humana: q̄
angelica. Heb. 2. Nusq̄ angeli-
cos apprehendit. Jō dicit Em'.
Gñ. 27. Frater enīꝫ ꝛ caro nr̄a ē
Et Dd̄. Narrabo nomē tuū frī
bus meis. Sup quo Ber. Pu-
to q: iā me despicere nō poterit
eos ex ossibus meis. ꝛ caro de
carne mea. Despexit deus gene
rationē humanā p annos. 5. mi-
lia. Qz ad lymbū illos mittebat
nūc aūt inqt. Ber. nō sic. Unde
possumus ɔtēplari. q̄ qñ voluit
incarnari ꝛ relinqre suos ciues:
Angelici sp̄us miserūt ābasiato-
res. Uenit p̄ma ābasiaria q̄ mis
sa fuit a p̄ria Hierarchia d. icur-
uādo se. Dñe dñs nr̄. qd ē hō q:
magnificas eū? Enūera hic bñfi
cia. Dotasti eū lumie rōnis. Ad tu
am imaginē creasti. Potuisses
eum lignum lapidem facere. Et
nunc vis ad filium ire. ꝛ te in-
ducere sclauina. Respondit eis.

Amore ligneo. Scḋa ambaſſa
ria miſſa ē. ſecunda ambaſaria d.
Cur vis o bone magr̄ ire ad ho-
mies malos ⁊ ꝓphanos? Vere ſi
ibis. tu ſeray mal trẽto. Te ꝑcu-
tiēt. te ad coſtinaz ligabūt. ocl'os
imbindabūt te cruci affigent. pe-
des pforabūt ⁊ man⁹. Rn̄dit il-
lud verbū Prouer. 8. Delicie
mee eē cuz filiis hoim̄. i. ſunt cū
filiis hoim̄. O charita immēſa.

Tertia ambaſaria: miſſa a ter-
tia Hierarchia. Vera amicitia fūt
dat in aliquo hoc bonoꝝ. Aut i
bono vtili. Aut delectabili. Aut
honeſto. vt hʒ Tul. li. de amici-
tia. Et Tho. 22. q. 23. a. 1. Et pħs
8. Eth. Sʒ dic nob. Quā vtilita
tē hēbis de hoie? Ille eſt qui te
milies blaſfemat. Qui falſa facta
cap. Elſe ſacco d̄ vermi. Baſa bo
tazo. Sconſta piua ⁊c. Rn̄dit eis
xp̄s. Amore ligneo. Vn̄ Aſſilat
filio cuiuſdā regis q cū interro-
garet a pr̄e. Fili: quāū me amas
oſtēde. Nō potēs verbo expri-
mere: ope oſtēdit. Extēdit brachia
⁊ capite icliato. totū poſuit ſe ſup
patrē d. Tm̄ te diligo: ⁊ me totū
do. Ad ꝓpoſitū. Tm̄ xp̄s hoiem
amauit: ꝙ totū ſe dedit in mani-
bus pcōꝝ. Jo. Maiorē chari-
tatē nemo hʒ: ꝙ̄ vt aiam ſuā po-
nat qs pro amicis ſuis. ¶ Tertio
rōne ⁊c. Qz nobis beneficia con
tulit. Vnde dr̄. Venit tibi man-
ſuetus. Glo. i. ad tuā vtilitatē.
Vbi nota ſʒ pħm. 4⁹. Eth. Q̄
tres ſunt ſp̄ie amicoꝝ.
¶ Quidā pro bono vtili.
¶ Quidam pro delectabili.
¶ Quidam pro virtuoſo.
¶ Quidā pro bono. vt ſūt ami-
ci mercenarij. qui ad tp̄s diligūt. ſ.
in tp̄e pſperitatis. De iſtis. Ecc.
7. Eſt amicus menſe. In eodem.
Eſt amicus ⁊ ſocius menſe. Et
Oui. lib. Tri. Cum fueris felix
multos nūerabis amicos. Aſculaus.
O quāti amici: o quāti parenti.
Se vede l'homo: nel felice ſtato.
Non reſpirādo gli contrarii venti.
Dura l'amor: fin che dura il frutto
De talibus Amb. Facilis vox ⁊
colo: tuus ſunt totis: ſʒ paucoꝝ
effectus. Guarda non vegnir in
miſeria. qꝛ paucos īuenies ami-
cos. Exemplū Job. 6. Poſtꝙ̄
amiſit oia bona dixit. Ecce non
eſt auxiliū mihi: neceſſarij quoqꝫ
receſſerunt a me. Vn̄ ap̄l ſecuti
ſunt xp̄m ad nuptias ſicut amici
pro bono vtili: ſed in paſſione ip-
ſum reliquerunt. Preterea la
Cornagia ſequitur mulierē dū
portat tripam ad aquā: quā non
ſequitur dum vadit ad eccleſiaz.

Scḋo quidā ⁊c. vt ſunt carna
les qui iuuenculas amant amore
carnali. O pꝰ amat me. Et ſi de-
dit manicas rubeas ele cibri. ⁊
alia dona fecit pro bono amo-
re. El vederemo qū el bigarolo
ſe ſchionſara. Talis amicitia non
eſt bona. Qꝛ nō eſt fundata i vir
tute: In. 8. Eth. Amicitia tūc eſt
perfecta: qū eſt ꝓpter virtutem.
Exemplum Valerij de duobus
amicis. de quibus li. 6. Qui ami
ci inuicem: cum vnus alterū in-

uitaret ad malū. Reſpōdit. Qui
dā nomine Publius. Quid mi
bi de tua amicitia: ſi propter eā
me oporteat inhoneſta agere? Un
de p3 ſecunda differentia. Ter
tio. Quidam ſunt amici pro bo
no virtuoſo. Iſti ſunt qui omni
tempore amant. & proſperitatis
& aduerſitatis: iuxta illud Pro
uer. 17. Omni tempore diligit q
amicus eſt. Qui ponerent vitam
pro amico. In hac amicitia duo
fuerunt romani Amō & Phy
thias. De quibus Ual. libro. 4°.
de amicitia. Quorum alteruz cū
vellet Diony. tyrannus Sicilie
damnare ad mortem: petijt dilatio
nem a rege. vt ire poſſet ad ciui
tatem ſuam & diſponere facta ſua.
Et cum Tyrannus peteret fide
iuſſorem dedit amicum ſuum di.
tyrāno. Quod ſi hora ſtatuta nō
rediret. ille p ſe occideretur. Il
le autē3 expeditis negocijs ſuis:
hora ſtatuta reuerſus eſt. Et tyrā
nus conſiderata amicitia eorum:
ſibi pepercit cordiali animo: & pe
tijt acciperent eū in illa amicitia.
Clama hic. Solus Chriſtus fuit
verus amicus qui mori voluit p
nobis. Io. x. Animam meā3 po
no pro ouibus meis. O immen
ſa amplitudo diuine charitatis.
O profunda bonitas ſummi dei.
Quod Greg. conſiderans admi
rando cantabat. O ineſtimabilis
dilectio charitatis: vt ſeruum re
dimeres. filium tradidiſti. Quid
ſuauius? Quid dulcius poteſt au
diri? O peccatores ingrati: diligi
te Chriſtuz qui nos redemit: quē
patres antiqui illum redemptu
rum: expectantes toto corde di
legerunt.

Tertiuz dicitur &c. Tri
bus modis ſuſcipien
dus eſt: quemadmodū
Iudei ſuſceperunt.

¶ Primo cuz laudibus diuinis.
¶ Secundo cū mundicia cordis.
¶ Tertio cū operibus charitatis
¶ Primo &c. Sicut iudei cū vo
cibus puerorū3. Oſāna &c. Iſta
autem laudatio debet fieri.
¶ Primo ore.
¶ Secundo corde.
¶ Tertio opere.

De qua Eph. 5. Cantantes &
pſallentes in cordibus veſtris do
mino. Nota in verbo Cantātes.
Ugo libro de clauſtro &c. Noli
cantare cuz Lucifero in celo. ſeu
cum primo homine in paradiſo.
ſed cum Chriſto in templo. Can
tus diaboli: cupiditas. Cātus pri
mi hominis: ſuperbia. Cantus
Chriſti: humilitas. Ille. Lucifer
cepit antiphonam alte. ſ. La: dux
dixit. Ponam ſedem meam ad
aquilonem. Adam cepit ad Sol:
dū dixit. Erimus ſicut dij. Chri
ſtus cepit ſub inſſe: ad vt. que eſt
vltima nota. Laudemus ergo ip
ſum & ipſum recipiemus. ¶ Se
cundo &c. Sicut ipſi cum oliuis.
que non creſcunt. Ita nos cuz vi
ridi conſcientia. & cordis purita
te. Prouer. xi. Iuſti quaſi oliue

germinabunt. Dicecum Tob. 9.
c. Mundū ſeruaui animā meā.
Hec puritas eſt illa veſtis qua de
bemus Chriſto occurrere. De q̄
dicitur Apoc. 3. Veſtimentis al-
bis induaris: cum quibus ſcende
re poſcis ad regna celorum: pre-
ſtare domino noſtro Jeſu Chri-
ſto qui cum patre viuis ⁊ regnas
in ſecula ſeculorum amen. . .

¶ Inuocatio matris virginis ma
rie ſimul ⁊ filij eius.

SAncta ⁊ inter ſanctos
poſt deum ſingulariter
ſancta Maria mater ad
mirabilis virginitatis:
virgo amabilis fecunditatis: que
filium altiſſimi genuiſti: que per-
dito humano generi ſaluatorem
peperiſti. O mater ſalutis: O tē
plum pietatis ⁊ miſericordie: tibi
ſe conatur preſentare miſerabilis
anima mea: morbis viciorum lan
guida: vulneribus facinorum ſciſ
ſa: vlceribus flagitiorum putrida
tibi nititur quantum moribunda
valet ſupplicare: vt potentibus
tuis meritis ⁊ pijs tuis digneris
precibus eam ſanare. Sic etenim
pia domina alienata eſt a ſe imani
tate ſtuporis: vt vix ſenſum habe
at enormis languoris: ſic ſordi-
bus ⁊ fetore fedatur: vt timeat
ne ab ipſa miſericors vultus tu-
us auertatur: ſic tabeſcit deſperan
do reſpectus tui conuerſionem:
vt etiam iam obmuteſcat ad ora-
tionem. Heu pudor ſordentis ini
quitatis in preſentia nitentis ſan-
ctitatis. Heu confuſio immunde
conſciencie in conſpectu fulgentis
mundicie. O tu benedicta ſuper
mulieres que angelos vincis pu
ritate: ſanctos ſuperas pietate.
Anhelat moribundus ſpiritus
meus ad tante benignitatis reſpe
ctum: ſed erubeſcit ad tanti nito-
ris conſpectum. Horreo domina
parere tibi in immundicijs ⁊ hor
roribus meis: ne tu horreas me
pro eis: ⁊ ſi poſſum (ve mihi) vi
deri ſine eis. Eadem enim pecca
ta mea o domina cognoſci a te cu
piunt propter curationem: pare-
re tibi ſugiunt propter execratio
nem: non ſanantur ſine confeſſio-
ne: nec producuntur ſine confu-
ſione. Si celantur: ſunt inſanabi-
lia: ſi videntur ſunt deteſtabilia:
vrunt me dolore: terrent me ti-
more. O tu illa pie potens ⁊ po
tenter pia Maria: de qua fons eſt
ortus miſericordie: ne contineas
precor tam veram miſericordi-
am: vbi tam veram agnoſcio mi
ſeriam. Sana ergo clementiſſima
infirmitatem: ⁊ delebis que te of
fendit feditatem. Aufer benigniſ-
ſima languorem: ⁊ non ſenties
quem horres fetorem. Sana ani
mam ſerui tui peccatoris: per vir
tutem benedicti fructus ventris
tui: qui ſedet in dextera omnipo
tentis patris ſui. Nunquid tu do
mina mea mater ſpei mee? Nun
quid tu obliuiſceris odio mei:
quod mundo tam miſericordi-
ter eſt intimatum: tam feliciter

diuulgatum: tam amanter am-
plexatum? Ille bonus filius ho-
minis venit perditum ſponte ſal
uare: ⁊ mater dei poterit perdi-
tum clamantem non curare? Bo
nus ille filius hominis venit vo-
care ad penitentiam peccantem:
⁊ mater dei non contemnet pec
cantem in penitencia: Sed etſi pa
riter ambo offenſi eſtis: nonne ⁊
ambo clementes eſtis? Fugiat er
go reus iuſti dei: ad piam matrē
miſericordis dei: refugiatqꝫ reus
offenſe matris: ad pium filiū be
nigne matris. Ingerat ſe reus
vtriuſqꝫ inter vtrunqꝫ: iniiciat ſe
inter pium filium ⁊ piam matrē.
Pie domine parce ſeruo matris
tue: pia domina parce ſeruo filij
tui: qui me iniicio inter duas tam
immenſas pietates. non incidam
inter duas tam potentes ſeuerita
tes. Bone fili: bona mater: non ſit
mihi fruſtra ꝙ cōfiteor de vobis
hanc veritatem: Non erubeſcā
ꝙ ſpero in vobis hanc pietatē.
Dic mundi iudex cui parcis: dic
mundi reconciliatrix quem recō
ciliabis: ſi tu domine damnas: ⁊
tu domina auerteris homuncu-
lum bona veſtra cum amore: ma
la ſua cum merore confitentē?

¶ Ex geſtis Anſelmi colligūtur
forma ⁊ mores beate Marie ⁊
eius vicini filij ieſu.

[M]Aria dei genitrix didi-
cit hebraicas litteras ad
huc patre eiꝰ Joachim
viuente. Erat docilis:
amans doctrinam. ⁊ circa ſacram
ſcripturam perſeuerabat. Opus
vero manuum eius erat lane: li-
ni ⁊ ſerici. Erat itaqꝫ locus diſtin
ctus in domo domini: ſcilicet in
templo prope leuam altaris. Ibi
ſtabant virgines ſole: ⁊ diuino of
ficio peracto: ibant omnes ad pro
pria: Maria vero perſeuerabat ⁊
cuſtodiebat altare ⁊ templum:
ſacerdotibus miniſtrans. Mos
ſuus erat modice loquele: expedi
te obedientie: munde proximatio
nis. ſine audacia: ſine riſu: ſine
turbatione: ſine ira: benigne ſalu
tans: eloquentiā eius homines
mirabantur: Fuſcos habebat ocu
los: rectos aſpectus: nigra ſuper
cilia: mediocrem naſum: vultus
eius longus: longe manus: lon-
gi digiti: mediocris ſtature: per-
ſeuerans in orationibus: ferens
pannum proprij coloris: lectionī
ieiunijs: ⁊ labori manuum: ⁊ om
ni bone virtuoſeqꝫ operationi ſe
dederat. Que cum aſſumpta erat
in celum: fuit. lxxij. annorū. Qui
ſic computati ſunt. ſeptem annis
educata cum parentibus: ⁊ ſeptē
annos cum dimidio miniſtrabat
in tēplo domini: in domo ioſeph
ſex menſes: in quartodecimo an-
no annunciatur ei gaudium tot-
us ſeculi: ⁊ in quintodecimo an-
no peperit chriſtum: ⁊ cum eo.
xxxiij. annis in preſenti vita: poſt
aſcenſionem domini fuit ipſa in
domo Johannis euangeliſte.
xxiiij. annos: qui ſimul computa

ri ſit. xxxij. anni. Sed filius eius vnigenitus erat homo magne virtutis: nominatus ieſus chriſtus: qui a gentibus dicebatur propheta veritatis: quem eius diſcipuli vocauerunt filium dei: ſuſcitauit mortuos: ⁊ ſanauit omnes languores: homo quidem procerus: mediocris ⁊ ſpectabilis: Vultum habuit venerabileȝ: quem intuentes poſſunt ⁊ diligere ⁊ formidare: Capillos habuit coloris nucis auellane premature: ⁊ planos fere vſqȝ ad aures: ab auribꝰ vero circinos criſpos aliquãtulum ceruliores ⁊ fulgentiores ab humeris ventilantes: diſcrimen habuit in medio iuxta morem nazareorum: frontem planam ⁊ sereniſſimam cum facie ſine ruga ⁊ macula aliq̃: quaȝ rubor moderatus venuſtat: naſi ⁊ oris nulla prorſuſqȝ reprehenſio: Barbam habuit copioſam ⁊ impuberem: ſed in medio bifurcatam: Aſpectum habuit ſimplicem ⁊ maturum: oculis glaucis varijs ⁊ claris exiſtentibus: In increpatione terribilis: in admonitione blandus ⁊ amabilis: hilaris: ſeruata grauitate: Qui nunq̃ viſus eſt ridere: flere autem ſepe: In ſtatura corporis propagatus: rectas manus habuit: ⁊ brachia viſu delectabilia: In colloquio grauis: rarus ⁊ modeſtus: ſpecioſus inter filios hoĩuȝ.

Dominicalium quadrageſimaliũ: ac de ſanctis ſermonũ.
Finis.

Tabula ſanctuarij

¶ Primo in feſto aſcenſionis domini. de eadē ma.	char.	2.
In feſto Pentbe. de miſſione ſpiritus ſancti.	char.	5.
Feria. 2. Pentbe. de dignitate anime.	char.	8.
Feria. 3. Pentbe. de cognitione grē vel predeſtinati.	char.	13.
In feſto ſancti Ioānis bapti. de eodem.	char.	17.
In feſto ſancti Petri apoſtoli. de eodem.	char.	21.
In feſto ſancti Dominici patris noſtri de eodem.	char.	23.
In feſto ſancti Thome doctoris angelici. de eodem	char.	28.
In feſto ſancti Uincentij ordinis predicatoꝝ. an homo poſſit meritis ſuis glorificari.	char.	32.
In feſto ſancti Seraphice Catherine Sen. de eadem.	char.	35.
In feſto ſancti Michaelis archangeli. de cuſtodia ⁊ excellentia angelorum.	char.	39.
In feſto apoſtoloꝝ Symonis ⁊ iude. de pūidētia dei.	char.	41.
In feſto oīum ſanctorum. de gloria paradiſi.	char.	45.
In cōmemoratione defunctorum. de coꝝ ſuffragijs.	char.	48.
In feſto ſancti Martini epiſcopi. de victoria ſuijpſiuo.	char.	49.
In feſto ſancte Catherine martyris. de eadem.	char.	53.
In feſto ſancti Andree apoſtoli. de dignitate apoſtolica.	char.	57.
In feſto Conceptionis: ſed potius ſctificationis. b. M.	char.	61.
In feſto ſancti Thome apoſtoli. de fide.	char.	66.
In feſto Natiuitatis domini. de eadem.	char.	66.
In feſto ſcti Stephāi. ō aduerſa fortūa: vel ꝯ ꝯſtātia.	char.	72.
In feſto ſancti Ioannis euangeliſte. de eodem.	char.	75.
In feſto ſanctorum Innocentium. de virginitate.	char.	78.
In feſto ſācti Thome martyris. de neceſſitate bōi opis.	char.	81.
In feſto ſancti Silueſtri pape. de honore ſacerdotum.	char.	86.
In feſto Circunciſionis domini. de eadem.	char.	90.
In feſto Epyphanie domini. de eadem.	char.	93.
In feſto purificationis. b. M. de eadem.	char.	97.
¶ Sermones extrauagantes.		
Sermo. de paucitate ſaluandorum.	char.	100.
Sermo. de flagellis dei. vel ira dei.	char.	104.
Sermo. de choreis.	char.	107.
Dominica prīa aduētus. de ꝯuenientia īcarnatiōis xpi.	char.	110.

F I N I S.

Regiſtrum huius operis.

A B C D E F G H I K L M N
O P Q R S T V X Y Z ⁊ ꝯ ꝶ
a b c d e f g h i k l m n o p

¶ Omnes ſunt quaterni preter A a qui ſunt ſexterni. p eſt duernus.

Luis fernandes

racolti [illegible] 10 [illegible] — 1000
de [illegible] — [illegible]
3 da [illegible] —

1485